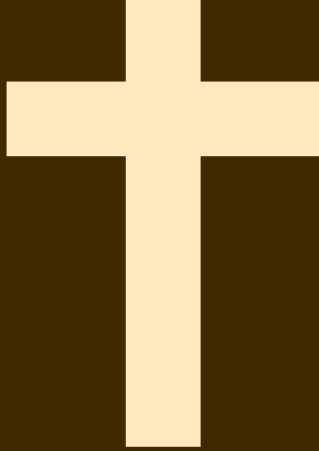

Didza' cub rucá'n
tsahui'

New Testament in Zapotec, Southern Rincon (MX:zsr:Zapotec,
Southern Rincon)

Didza' cub rucá'n tsahui' **New Testament in Zapotec, Southern Rincon (MX:zsr:Zapotec, Southern Rincon)**

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Southern Rincon

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Rincón Sur [zsr], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Southern Rincon

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

7feac3cb-fa00-54f1-b2be-b4d6aa29755b

Contents

San Mateo	1
San Marcos	41
San Lucas	65
San Juan	106
Hechos	137
Romanos	174
1 Corintios	190
2 Corintios	205
Gálatas	215
Efesios	221
Filipenses	226
Colosenses	230
1 Tesalonicenses	234
2 Tesalonicenses	237
1 Timoteo	239
2 Timoteo	244
Tito	247
Filemón	249
Hebreos	250
Santiago	262
1 Pedro	266
2 Pedro	270
1 Juan	273
2 Juan	277
3 Juan	278
Judas	279
Apocalipsis	281

DIDZA' DXI'A BUZUJË' LU GUICH SAN MATEO

Yugu' xuz xna' gul gdöd queë' Jesús

¹ Ni uzuja' laquë' xuz xna' gul gdöd queë' Jesucristo, naquë' zxi'n xsoë' David, lenca' zxi'n xsoë' Abraham.

² Abraham guquë' xuzë' Isaac.

Isaac guquë' xuzë' Jacob.

Jacob guquë' xuzquë' Judá len yugu' bönni' böchë'ë.

³ Judá guquë' xuzquë' Fares len Zara, ati' Tamar gucnu xna'quë'.

Fares guquë' xuzë' Esrom.

Esrom guquë' xuzë' Aram.

⁴ Aram guquë' xuzë' Aminadab.

Aminadab guquë' xuzë' Naasón.

Naasón guquë' xuzë' Salmón.

⁵ Salmón guquë' xuzë' Booz, ati' Rahab gucnu xnë'ë.

Booz guquë' xuzë' Obed.

Rut gucnu xnë'ë Obed na'.

Obed guquë' xuzë' Isai.

⁶ Isai guquë' xuzë' David.

David na' gna bé'inë' bunách Israel, ati' butság ná'lenë'-nu ngul na' gucnu zi'al ngul queë' Uriás, ati' David len ngul ni glaquë' xuz xnë'ë Salomón.

⁷ Salomón guquë' xuzë' Roboam.

Roboam guquë' xuzë' Abías.

Abías guquë' xuzë' Asa.

⁸ Asa guquë' xuzë' Josafat.

Josafat guquë' xuzë' Joram.

Joram guquë' xuzë' Úzías.

⁹ Úzías guquë' xuzë' Jotam.

Jotam guquë' xuzë' Acaz.

Acaz guquë' xuzë' Ezequías.

¹⁰ Ezequías guquë' xuzë' Manasés.

Manasés guquë' xuzë' Amón.

Amón guquë' xuzë' Josías.

¹¹ Josías guquë' xuzquë' Jeconías len yugu' bönni' böchë'ë.

Yugu' bönni' ni gulacu'ë dza ni' cati' yugu' bönni' Babilonia gulachë'ë bunách Israel nadzungac lu xyuquë'.

¹² Jeconías guquë' xuzë' Salatiel.

Salatiel guquë' xuzë' Zorobabel.

¹³ Zorobabel guquë' xuzë' Abiud.

Abiud guquë' xuzë' Eliaquim.

Eliaquim guquë' xuzë' Azor.

¹⁴ Azor guquë' xuzë' Sadoc.

Sadoc guquë' xuzë' Aquim.

Aquim guquë' xuzë' Eliud.

¹⁵ Eliud guquë' xuzë' Eleazar.

Eleazar guquë' xuzë' Matán.

Matán guquë' xuzë' Jacob.

¹⁶ Jacob guquë' xuzë' José.

José ni guquë' bönni' queënu María, ati' María na' gucnu xnë'ë Jesús, lë' ca' Cristo, Nu na' tun löz bunách judío guidë' duná bé'inë' lequë'.

¹⁷ Cni nac, glac chidá' cö' di'a dza ga gzu lau zoë' Abraham ga bdxintë zoë' David, ati' glac ca' yechidá' cö' di'a dza ga gzu lau zoë' David ga bdxintë dza yugu' bönni' Babilonia gulachë'ë bunách Israel nadzungac, ati' glac ca' yechidá' cö' di'a dza ga gzu lau dza ni' gulachë'ë lequë' ga bdxintë dza guljë' Cristo.

Yugu' le guc cati' guljë' Jesucristo

¹⁸ Cni guc cati' guljë' Jesucristo. Cati' ni' chnazí' lu na'bi' María, xnë'ë Jesucristo utság ná'lenbi' José, len zí'atël cati' zi'a utság ná'lenë'-bi', gyu'ubi' lë'bi' María na' tubi' bi'idau'. Guc cni ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y. ¹⁹ Naquë' bönni' tshui' José na', bönni' queëbi' María, san cutu gu'nnë' uquië'-bi' laugac bunách. Gu'nnë' ulá'alenë'-bi' bagachi'z.

²⁰ Tsal ni' rza' ladxë'ë José ca na' gunë', bulu' lahuë' gbaz la'y queë' Xanru' lahuë' José lu yël bëhcál, len rë' lë':

—José, xzi'n xsoë' David. Cutu gádxinu' si'u-bi' María, gacbi' ngul quui', le yu'ubi' lë'bi' bi'i bönni'dau' na' ral-la' galjbi' ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bó' La'y. ²¹ Galjbi' queëbi' tubi' bi'i bönni'dau', ati' gu'u labi' Jesús, le uslabi' bunách queëbi' lu dul-la' nabága'gac.

²² Cni guc yúgu'të lë ni quië butság lë na' gnë' Xanru' lu ru'ë bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

²³ Gul-yutsca', tu ngul ra'bandau', tsu'ubi' lë'bi' bi'idau', ati' galjbi' tubi' bi'i bönni'dau', Ati' lu'ë labi' Emanuel.

Emanuel nac tu didza' hebreo le rna: “Len rë'u Dios.”

²⁴ Cati' bubanë' José lu yël bëhcál, benë' ca na' gudxë' lë' gbaz la'y queë' Xanru', ati' gzx'i-ë-bi' María na', guchbi' ngul queë'. ²⁵ Cutu gzóalenë'-bi' cati' bdxinr dza chguljbi' queëbi' bi'i bönni'dau', bi'i zi'al queëbi', ati' glu'ë labi' Jesús.

2

Duyuquë'-bi' bi'idau' Jesús bönni' ta'yejni'i

¹ Cati' guljbi' Jesús yödz Belén, luyú Judea, rna bë'ë luyú ni' Herodes, ati' guladxinë' Jerusalén bönni' ta'yejni'i, narujquë' tu yödz dë zaca' ga rlen gbidz. ² Gulanabë' bönni' ni, ta'në':

—¿Gazx zoabi' bi'idau' na' ral-la' gna bé'ibi' bunách judío, bi'idau' na' zi'a guljbi'? Cati' ni' zoatu' ga rlen gbidz blé'itu'-ba' bölj yení' nac bé' chguljbi', ati' za'tu' ni quië tsej ládxi'tu'-bi'.

³ Cati' gúquibe'inë' lë ni Herodes, bönni' rna bë'ë, gró'tsquë' baguí'i, len lëzca' cni gulabó' baguí'i yúgu'të bunách nacuí' Jerusalén. ⁴ Ni'r bulidzë' yúgu'të bxuz uná bë', len bönni' gda' tu'sëdi, Herodes na', ati' gnabné' lequë' gazx ral-la' galjé' Cristo, bönni' na' tunë' löz bönni' judío glë'ë gna bé'inë' lequë'. ⁵ Të' lë':

—Lu yödz Belén luyú Judea. Cni nac le buzujë' lu guich bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios le rna cni:

⁶ Cutu nacr cuidi' lahuë' Dios yödz Belén luyú Judá,

Ca yödz gap nacuí' nup ta'ná bë' luyú ni,

Le grujë' yödz Belén bönni' gaquë' blau,

Bönni' na' gun chi'ë bunách Israel quia'.

⁷ Ni'r bulidzë' bagachi'z bönni' ta'yejni'i na' Herodes, len gnabné' lequë' quië gnöznë' dxi'a gáca'xtë chguc bulu' lahui lauquë' bölj na' gualalé'inë'. ⁸ Ni'r bsölë'ë lequë' tsjaquë' Belén. Rë' lequë':

—Gul-tséaj ni', len gul-tsajná b dxi'a nacx nac queëbi' bi'idau' na'. Cati' chbdzólili'-bi', dudíxjö'i'li' neda', quië tsija' ca' neda', tsej ladxa'a-bi'.

⁹ Gdöd gulayómnë' didza' bë'ë Herodes na', zjaquë' bönni' ta'yejni'i na', ati' nanörba' lauquë' bölj na' gualalé'inë' cati' ni' nacuí' ladzquë' ga bdxintë yajsóa ga na' dëbi' bi'idau' na'. ¹⁰ Cati' gualalé'inë' bölj na', guludzjtsquinë'. ¹¹ Cati' gulayazie' yu'u, gualalé'inë'-bi' bi'i bönni'dau' na', zóalenbi'-nu María, xna'bi'. Ni'r guluzechu zxibquë' laubi', len gulayj ládxi'quë'-bi'. Gdöd na' gulasaljé' yugu' gui'ndau' quequë' len gulunödzjé' queëbi' oro, len yal, len nördau' rla' zxi'x qui yag mirra. ¹² Le chbuzéjni'në' lequë' Dios lu yël bëhcál cui tshuójqquë' ga zoë' Herodes na', qui lë ni na' yhuójqquë' ladzquë' nöz yubl.

Ta'zxundjé' José len María, ta'chë'ë-bi' Jesús luyú Egipto

¹³ Gdöd guluzé'ë ni' bönni' ta'yejni'i na', ni'r bulu' lahuë' tuë' gbaz la'y queë' Xanru' ga na' dë' José lu yël bëhcál, len rë' lë':

—Gyas. Bchë'-bi' bi'idau' ni lenca' xna'bi', ati' bzxundj ni. Gyeaj luyú Egipto, ati' uga'nu' ni' cati' gyëpra' li' neda' yetú. Cni gunu' le uguiljé'-bi' bi'idau' ni Herodes quië gdöddë'-bi'.

¹⁴ Ni'r gyasë' José, len ni' nac chdzöl, bchë'-bi' bi'idau' na' lenca' xna'bi', ati' yjaquë' luyú Egipto. ¹⁵ Guluga'në' ni' cati' gutrë' Herodes. Cni guc quië butság lë na' gnë' Xanru' Dios lu ru'ë bönni' bë'ë didza' uláz queë', gnë': “Ga nac luyú Egipto bulidza' Zxi'na'.”

Rsölë'ë Herodes bönni' ludödcde' bi' bi'idau' huë'n nacua'bi' Belén

¹⁶ Cati' gúquibe'inë' Herodes cutu glunë' ca rnë' bönni' ta'yejni'i, gleyne' Herodes na', ati' gna bé'inë' bönni' tsjaquë' ludödcde'-bi' yúgu'tëbi' bi'i bönni'dau' nacua'bi' Belén len gdu zbi'il ga dë Belén na', bi'idau' chy'u'cubi' chop iz len bi'idau' nahuë'nrcbi'. Cni benë' ca busaquë' queë' Herodes na', tsca chguc dza bulu' lahui bölj, dza na' guluzéjni'në' lë' bönni' ta'yejni'i na'. ¹⁷ Cni guc, butság lë na' gnë' Jeremías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

¹⁸ Lu yödz Ramá ryön chi'igac

Nup ta'bödx len nup ta'bödxya'a.

Raquel rbödxnu ni'a quegac xzi'nnu,

Cutu gac nu hui' zxön lënu, le chnatchi'.

¹⁹ Gdöd gutië' Herodes na', ni'r buluí' lahuë' gbaz la'y na' queë' Xanru' lahuë' José lu yël bëhcál ga ni' zoë' luyú Egipto, len rë' lë':

²⁰ —Gyas. Bchë'-bi' bi'i bönni'dau' ni lenca' xna'bi', ati' böaj luyú Israel, le chglatië' bönni' ni' glë'nnë' ludöddë'-bi' bi'i bönni'dau' ni.

²¹ Ni'r gyasë' José, ati' bchë'-bi' bi'i bönni'dau' na' lenca' xna'bi', ati' yhuöjquë' luyú Israel. ²² Cati' gúquibë'inë' José rna bë'ë Arquelao luyú Judea le chgutië' Herodes, xuzë' Arquelao, qui lë ni na' gúdxinë' José huöjë' ni'. Cati' buzëjni'në' lë' Dios lu yël bëhcál, gyijë' luyú Galilea. ²³ Cati' bdxinë' ni', yajsóë' yödz Nazaret. Cni guc quië butság lë na' gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gac queë' Jesús, si' Lë', Bönni' Nazaret.

3

Runë' lban lu latj ca'z Juan, bönni' ruquilë' bunách nis

¹ Yugu' lu dza ni' buluí' lahuë' Juan, bönni' na' buquilë' bunách nis, runë' lban lu latj ca'z luyú Judea. ² Juan na' rnë':

—Gul-bí'i ládxi'li', le nac gdxin dza duná bë' luyú ni Nu na' zoa yehua' yubá.

³ Ca nac queë' Juan na', buzujë' lu guich Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, le rna cni:

Ryön chi'ë bönni' rulidzë' lu latj ca'z, rnë':

Gul-pá' nöz gdxin queë'li' Xanru',

Gul-bíj li yugu' nöz las tödë'.

⁴ Nacuë' zxë' Juan lari' náquini lítsa'ba' böa', ati' núguë'ë lë'ë pan guid. Rahuë'-ba' böchi'zú len ri'jë' bdxindau' qui bözdau'. ⁵ Guladxinë' ga zoë' Juan yugu' bönni' Jerusalén len bunách narujgac gdu luyú Judea, len gdu zbi'il ga dë yegu Jordán. ⁶ Cati' gulaxóalëpë' dul-la' nabága'quë', Juan na' buquilë' lequë' nis lu yegu Jordán na'.

⁷ Cati' blé'inë' Juan ta'dxinë' ga zoë' zian bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' saduceo quië la'dilë' nis, rë' lequë':

—Lbi'ili', di'a dza quecha' bël snia'. ¿Nuzxa buzejni'i lbi'ili' gzxundjli' yöl-la' rusyúdx na' zi'a gac quegac bunách? ⁸ Gul-gún le gac bë' chbubí'i ládxi'li'. ⁹ Cutu cuequi icjli', cugnali' nacli' tsahui' le nacli' zxi'n xsoë' Abraham, le répa' lbi'ili', huac gunë' Dios ga luhuóac zxi'n xsoë' Abraham guiöj nacua' ni. ¹⁰ Chzoa rböz guia huag gchugu yag le ruluí' ca gac queë'li'. Yúgu'të yag cuta'bia le nac dxi'a, grúgugac ati' la'gu'quë' leygac lu gui'. ¹¹ Le nactë neda' ruquila' lbi'ili' nis lu nis, nul-li' chbubí'i ládxi'li', san bönni' na' ral-la' guidë' cati' töd quia' neda', lë' gunë' le ruluí'z yöl-la' rdil nis ni, uchizië' lbi'ili' Dios Bö' La'y len gui' queë'. Bönni' ni nactë'ë' blau ca neda', ati' neda' cutu naca' lsaca' gleycja' lölë' nudë'ë. ¹² Zönë' lu në'ë bcö' queë', le ulubnë' ga rdxí'a xzoa' xtil queë'. Uzi'ë xzoa' xtil queë' lu yu'u ga ni' gun chi'ë lei, san uzégui'ë bëb qui lu gui', ati' gui' na' cutu ca' ul.

Rdilë' nis Jesús

¹³ Ni'r buzë'ë Jesús luyú Galilea, len bdxinë' ra' yegu Jordán ga na' zoë' Juan, quië gdilë' nis lu në'ë Juan na'. ¹⁴ Juan buzaguë'ë xnözë', rë' Jesús:

—Neda' ral-la' gdila' nis lu na'u Li'. ¿Ati' Li' za'tsu' quia'?

¹⁵ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Benn latj na'a, le cni ral-la' gunru' gdu'të le nac tsahui'.

Ni'r bë'ë Lë' latj Juan. ¹⁶ Cati' chnadilë' Jesús nis, la' burujtë' lu nis. Ni'r gyalj luzxbá lahuë' Jesús, ati' blé'inë' ruhuötjë' Dios Bö' La'y, bdxinë' ga na' zoë' Jesús, rnë'ë ca rna'ba' budödau'.

¹⁷ Ni'r byön chi' i nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Bönni' ni naquë' Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë' len rdzag ladxa'a Lë'.

4

Rë'ni Satanás tu' xöhui' ugáp Jesús dul-la'

¹ Ni'r la' bchë'të' Jesús lu latj ca'z Dios Bö' La'y quië gata' latj si' bë' Lë' Satanás tu' xöhui'.

² Gdu choa' dza choa' yël cutu bi' gdahuë' Jesús, ati' gdödr ni' rdunë'. ³ Ni'r bdxin ga zoë' Jesús tu' xöhui', nu na' rugáp bunách dul-la', len rë Jesús:

—Chqui' nacu' gdu Zxi'në' Dios, gna na'a luhuóac yöt xtil guiöj nacua' ni.

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Nayúj lu guich la'y, rna: “Clëgz yöt xtil nabánigac bunách, san lëzca' yúgu'të didza' ru'ë Dios nabánigac bunách.”

⁵ Ni'r bchë' Jesús tu' xöhui' yödz la'y Jerusalén, ati' ni' budxía Lë' ga nac xtsa' cju'u gdau'.

⁶ Ni'r rë Lë' tu' xöhui', rna:

—Chqui' nacu' Li' gdu Zxi'në' Dios, busladzu' cuinu' ni, le nayúj lu guich la'y, rna:

Dios gsólë'ë gbaz la'y queë' lun chi'ë Li',

Ati' luchisé' Li' lu na'quë',

Cui tsajchegu'u guiöj, cui gunu' zi' ni'u.

⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Yetú ca' nayúj lu guich la'y, le rë bunách, rna: “Cutu si' bë'u Xanu' Dios.”

⁸ Ni'r bchë' Jesús tu' xohui' ga nac tu lu gui'a sib, ati' ni' buluí' Lé' yúgu'të yöd z nacuá' yödzyú ni len yúgu'të yöl-la' tsahui' quegac. ⁹ Ni'r rë Lé':

—Yúgu'të lë ni udóda' lu na'u chquí' uzechu zxibu' lahua' gunu' neda' zxön.

¹⁰ Jesús rë' lei:

—Böaj quiu' li', Satanás tu' xohui', le nayúj lu guich la'y le rë netu', rna: “Xanu' Dios tsej ladxu'u, len tuzë' Lé' gunu' xchinë'.”

¹¹ Ni'r buzá' ga na' zoë' Jesús Satanás tu' xohui', ati' guladxinë' ga zoë' gbaz la'y queë' Dios len gláclenë' Lé', gulagu'ë le gdahuë'.

Rzu lahuë' Jesús runë' lban luyú Galilea

¹² Cati' byönnë' Jesús nadzunë' Juan lidx guia, gyijë' luyú Galilea. ¹³ Buzë'ë yöd z Nazaret, ati' yajsóë' yöd z Capernaum ga nac ra' nis zxön, lu bza' quegac bunách Zabulón len bunách Neftalí. ¹⁴ Cni' guc, butság lë na' gnë' Isaiás, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

¹⁵ Luyú Zabulón len luyú Neftalí,

La' nöz ra' nis zxön yetslá'a yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz.

Luyú Galilea, ga nacuá' bunách cunacgac judío.

¹⁶ Bunách chul nit ni' gulale'i yení,

Ati' bönni' ni' nacquë' ca nup chnatgac, blen quequë' yení.

¹⁷ Cati' ni'r gzu lahuë' Jesús runë' lban, rë' bunách ni':

—Gul-bí'i ládxi'li', le chzoa gdxin dza duná bë' luyú ni Nu na' zoa yehua' yubá.

Jesús rulidzë' tapë' bönni' uzön bö' tsajta'quë' Lé'

¹⁸ Cati' gdë' Jesús ra' nis zxön qui Galilea, ni' blé'inë' chopë' bönni'. Tuë' lë' Simón, len zoa yetú lë' Pedro, ati' dzaguë' lë' Andrés, bönni' böchë'ë. Chopë' ni ta'chiljé' yöxj bö' quequë' lu nis zxön na' le nacquë' uzön bö'. ¹⁹ Jesús rë' lequë':

—Gul-dutá' neda', ati' guna' ga gchë'li' quia' bunách, gunli' ca runli' rzönlí'-ba' bö'.

²⁰ La' guluca'ntë' yugu' yöxj bö' quequë' chopë' ni, zjáclenë' Jesús.

²¹ Cati' gdödë' yelati' ni'l Jesús, blé'inë' yechopë' bönni'. Tuë' lë' Jacobo, ati' dzaguë' lë' Juan, bönni' böchë'ë. Nacquë' zxi'në' Zebedeo. Nacu'ë lë'i bárcodau' dzagquë' Zebedeo, xuzquë', len tu'ünë' yöxj bö' quequë'. Ni'r Jesús bulidzë' chopë' ni tsajta'quë' Lé'. ²² La' guluca'ntë' bárcodau' na' lenca' xuzquë', zjáclenë' Jesús.

Jesús rusëdnë' bunách zian

²³ Gdë' Jesús gdu luyú Galilea, rusëdnë' bunách gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Ni' benë' lban qui didza' dxi'a ca zi'a duná bë'ë luyú ni Dios, len bunë' yúgu'të nup te'i tsca nac guidzhuë' quequë'. ²⁴ Gzë didza' qui yöl-la' huac queë' Jesús, ati' gylayóni bunách gdu luyú Siria, ati' djua'gac ga zoë' Jesús yúgu'të bönni' té'inë' zian guidzhuë' quequë', len ta'zaca' ta'gui'ë. Djua'quë' ca' ni' bönni' yu'ugac lequë' bö' xohui', len bönni' té'inë' huë' xjuti', len bönni' nacu'nquë' bin ni'a na'quë', ati' Jesús bunë' yúgu'të bönni' na'. ²⁵ Rjaclen Jesús bunách zian narujgac luyú Galilea, len yugu' yöd z Decápolis, len yöd z Jerusalén, lenca' luyú Judea, len yugu' yöd z nacuá' yetslá'l yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz.

5

Lban benë' Jesús ga nac lu gu'adau'

¹ Cati' blé'inë' Jesús za'clen Lé' bunách zian, ni'r grenë' tu lu gu'adau' ga nac xtsa', ati' lu gui'a ni' gró'ë. Ni'r guludubë' ga zoë' Jesús bönni' usëd queë'. ² Gzu lahuë' rusëdnë' lequë', rnë':

³ —Bica' ba bönni' táquibe'inë' ta'yadzjnë' le naqui queë' Dios, le nadél-li'quë' latj ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá.

⁴ 'Bica' ba bönni' tu'hui'ni ládxi'quë' le nabága'quë' dul-la', le hui' zxönë' lequë' Dioscz.

⁵ 'Bica' ba bönni' nacquë' nöxj ládxi' lahuë' Dios, le gata' quequë' luyú ni.

⁶ 'Bica' ba bönni' ta'zë ládxi'quë' le nac tsahui' lahuë' Dios, rac quequë' ca rac quegac nup ta'dún len ta'bíd z nis, le gunë' Dios ga luzi'ë xbey lë na' ta'zë ládxi'quë'.

⁷ 'Bica' ba bönni' tu'huechi' ládxi'quë' lza'quë', le huechi' ladxë'ë lequë' Dios.

⁸ 'Bica' ba bönni' nac dxi'a icj ládxi'dau'quë', cutu bi nabága'quë', le la'lé'inë' Dios.

⁹ 'Bica' ba bönni' ta'bequi dxië' didza' bízj, le la'zi' laquë' zxi'në' Dios.

¹⁰ 'Bica' ba bönni' ta'zaca' ta'gui'ë yugu' le ta'bia ládxi'gac lequë' bunách cati' tunë' le nac tsahui', le dë quequë' latj ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá.

¹¹ 'Bica' ba lbi'ili' cati' tu'lidz lbi'ili' zi' bunách, len ta'bia ládxi'gac lbi'ili', ati' lu yöl-la' rzi' ye' ta'né queëli' le xóhui' le da'li' neda'. ¹² Gul-dziji len gul-dzág ládxi'li', le uzí'tscali' xbey ni' yehua' yubá. Ca rac queëli', guc quequë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios len gulacu'ë zi'atël ca lbi'ili', le gulabia ládxi'gac ca' lequë' bunách.

Bunách queë' Cristo lac ca zödi' len ca yeni'

¹³ Gnë' ca' Jesús:

—Lbi'ili' nacli' ca zödi' luyú ni, san chqui' nit yöl-la' sna' qui zödi' na', cutu gac gunru' ga huöac sna'. Cutur bi nac lsaca', san chnac tu le chu'nru', ati' lulib lei bunách.

¹⁴ 'Lbi'ili' nacli' ca yeni' yödzyú ni quië ului'li' lahui le nac queë' Dios. Gacli' ca tu yödzyú tu lu gui'a, cutu gac ggachi' yödzyú na'. ¹⁵ Cati' ruquë'la'ru' gui', cutu rgu'ru' lei zcan gui'n, san ga lna' ruzoaru' lei quië uzeni' yúgu'të nup nacua' lu yu'u. ¹⁶ Ca na' run yeni', ral-la' gunli' ca' lbi'ili', gü'li' latj gac bë' le nacli' laugac yúgu'të bunách, quië cati' la'le'i le nac dxi'a runli', la'gú'u-në' yöl-la' ba Xuzli' Dios zoë' yehua' yubá.

Rusëdnë' Jesús qui le gna bë'ë Dios lu në'ë Moisés

¹⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu gáquili' bida' dusnitia' yugu' le gna bë'ë Moisés o zxba na' gulusëdnë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Bida', clëg quië usnitia' yugu' lë ni, san quië ulu'a lahui gdu le rusëdi lë na'. ¹⁸ Le nactë rëpa' lbi'ili'. Tsal ni nacua' lëzxbá len yödzyú ni, cutu tód ca'z nitú dídzá'dau', len nitú le rna bë' zxba na', cati' gacr yúgu'të le ral-la' gac. ¹⁹ Qui lë ni na', nútí'tëz bönni' quitsjé' tu zxba cuídi'dau'z zoa lu zxba na', len usëdnë' bunách lun cni, bönni' ni gáctërë' cuídi'dau'z ca yúgu'të nup la'cuá' ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá, san nútí'tëz bönni' gunë' ca rna bë' zxba na' len usëdnë' bunách lun ca' cni, bönni' ni gáctërë' blau ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá. ²⁰ Rëpa' ca' lbi'ili': "Chqui' cugunli' le nactër dxi'a ca le tunë' bönni' gdau' usëdi, lenca' ca tunë' bönni' gdau' fariseo, cutu ca' tsazli' ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá."

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu rley lzë'i

²¹ Gnë' ca' Jesús:

—Chbyónili' ca glë' xuz xtau'li' bönni' guta' lu na'quë', gulanë': "Cutu gdödili' bunách. Nu bönni' gdödë' bunách, nabagu'ë zxguia' huadxinë' ga cuequi xbeynë' lë' Dios." ²² Na'a, neda' rëpa' lbi'ili': Nu bönni' rleyne' böchi' lzë'ë, nabagu'ë zxguia' huadxinë' ga cuequi xbeynë' lë' Dios. Lëzca' cni, nu bönni' gnë' zi'ë queë' böchi' lzë'ë nabagu'ë zxguia' la'bequi xbeynë' lë' bönni' blau ta'bequi xbey, ati' nu bönni' guië' lzë'ë: "Böa' cunözi'", nabagu'ë zxguia' bönni' na' tsijë' lu gui' gabíl.

²³ 'Cni nac, chqui' chzoa cu'u lu bcugu la'y tu le unödzyu', ati' ni' tsajneynu' zoa bizx quië rleyne' li' böchi' lza'u, ²⁴ bca'n lu bcugu ni' lë na' unödzyu', len böaj lidxu'. Zi'al yajcá'n tsahui' le benu' queë' böchi' lza'u, ati' ni'r gda unödzyu' lë na' nu'u.

²⁵ 'Chqui' zoa nu bönni' rna'bnë' li' bi quizzxu' len gchë'ë li' ga cuequi xbeynë' li' bönni', budzagtë dxi'a bönni' na' tsal ni' yú'tulenu' lë' nöz, cui udödë' li' lahuë' bönni' rbequi xbey, ati' bönni' ni udödë' li' lu në'ë bönni' ruseyjë' lidx guia, ati' lë' cu'ë li' lidx guia na'. ²⁶ Le nactë rëpa' li', cutu ca' uruju' ni' cati' gdxinr dza quizzxu' ga buitë le ral-lu'u.

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'

²⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Chbyónili' ca na' gulanë': "Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'." ²⁸ Na'a, neda' rëpa' lbi'ili': Nútí'tëz bönni' ruyúë' ngul len yöl-la' rzë ladxí' le cunác, chbenë' dul-la' len lënu lu icj ládxi'dau'huë'.

²⁹ 'Qui lë ni na', chqui' gun ga gunu' dul-la' yöj lau' yubél, gleaj lei len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' unitiu' tu yöj lau', len clëg gduteo' tsiju' lu gui' gabíl. ³⁰ Chqui' gun ga gunu' dul-la' na'u yubél, bchugu lei, len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' unitiu' tu na'u, len clëg gduteo' tsiju' lu gui' gabíl.

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu bönni' rulá'alenë' ngul queë'

³¹ Gnë' ca' Jesús:

—Lëzca' gulanë': "Nútí'tëz bönni' rusanë'-nu ngul queë', ral-la' unödzyë' queënu guich le rna rulá'alenë'-nu." ³² Na'a, neda' rëpa' lbi'ili', chqui' zoë' bönni' rusanë'-nu ngul queë', len cutu zoa le cunác runnu, gunë' bönni' na' ga gunnu dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na' chqui' utság ná'lennu bönni' yubl, ati' bönni' na' si'ë-nu ngul na', lëzca' gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu rney Dios

³³ Gnë' ca' Jesús:

—Lězca' byōnili' ca glē' xuz xtau'li' bōnni' guta' lu na'quē', gulanē': "Cutu si' yē'u cati' rneynu' Dios, ati' ral-la' gunu' lahuē' Xanru' Dios gdu'tē lē na' rneynu' Lē'." ³⁴ Na'a, neda' rēpa' lbi'ili', cutu ca' gun tsutsu xtídza'li'. Cutu gun tsutsu xtídza'li' gneyli' yehua' yubá, le nac ga rō'ē rna bē'ē Dios. ³⁵ Cutu gun tsutsu xtídza'li' gneyli' luyú ni, le nac luyú ni ca xlibi ni'ē Dios, len cutu gneyli' Jerusalén, le nac ladzē' Bōnni' náctērē' blau rna bē'ē. ³⁶ Cutu gun tsutsu xtídza'li' gneyli' icju', le cutu gac gunu' ga huōac chguichu' o gasj nitú guitsa' icju'. ³⁷ Ral-la' gnazli': "ja", o gnazli': "cutu", le nac qui tu' xōhui' le nadōd bē' ca nac didza' ni.

Rusēdnē' Jesús ca nac qui nu ruzi' la lzē'i

³⁸ Gnē' ca' Jesús:

—Chbyōnili' ca nac le gna bē'ē Moisés, gnē': "Nu bi run qui yōj lau lzē'i, ubí'i ca' qui, lenca' nu bi run qui layi' lzē'i, ubí'i ca' qui." ³⁹ Na'a, neda' rēpa' lbi'ili': Cutu tá'baga'li' nu gua' dó' queēli', ati' chqui' nu capa' xagu' yubél, bē' latj capa' ca' yetú xagu' yōgl. ⁴⁰ Chqui' zoa nu gun ga cuequi xbeynē' li' bōnni' len cua zxau', bē' ca' qui lari' rxoa cudzu'u. ⁴¹ Chqui' zoa nu gun bayúdx gu'u yua' qui gatsj hora, gyeajlen nu na' gdu tu hora. ⁴² Nu bi gnabi li', bnōdzj qui, len nu bi guē'ni gunnu' qui tu chi'i, cutu tá'baga'u lē na' gnabi li'.

Rusēdnē' Jesús ca ral-la' gdx'i'iru' nup cuta'le'i rē'u dxi'a

⁴³ Gnē' ca' Jesús:

—Lězca' cni byōnili' lē na' gulanē': "Ral-la' gdx'i'inu' nu nadxi'i li', len udi'inu' nu curle'i li' dxi'a." ⁴⁴ Na'a, neda' rēpa' lbi'ili', gul-dxi'i nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a. Gul-náb-nē' Dios gáclenē' nup tu'lidz lbi'ili' zi'. Gul-gún le nac dxi'a quegac nup tu'dí'i lbi'ili', len gul-lidzē' Dios gnábili'-nē' gunē' ga gac dxi'a quegac nup ta'nē' queēli' len tua' dó' queēli'. ⁴⁵ Chqui' gunli' cni, gacli' gdu zxi'nē' Xuzru' Dios, zoē' yehua' yubá, le runē' Lē' ga ruzení' gbidz queē' ga nacua' bunách tua'dō', lenca' ga nacua' bunách tsahui'. Rsölē' tu nis guiōj quegac bunách tsahui', lenca' quegac bunách cunacgac tsahui'. ⁴⁶ Chqui' nadxi'izli' bōnni' nadxi'icnē' lbi'ili', ¿nuzxa caz cu'u lbi'ili' yōl-la' ba? Lězca' cni tunē' bōnni' cunacgac tsahui' na', bōnni' tu'quixzjē' uláz qui yōdz zi'tu', nadxi'icnē' lza'quē'. ⁴⁷ Chqui' rugapli' Dios tuzē' böchi' lza'li', ¿bizxa caz runli' le nactēr dxi'a? Lězca' cni tunē' bōnni' cunúnbē' gac Dios. ⁴⁸ San lbi'ili', gul-gác gdu dxi'a, ca na' naquē' Xuzru' Dios, zoē' yehua' yubá, naquē' gdu dxi'a.

6

Rusēdnē' Jesús ca ral-la' gáclenru' bunách

¹ Gnē' ca' Jesús:

—Gul-güi' ládxi'li' gac gdu ca rej ládxi'li'-nē' Dios, cugunzli' lē ni laugac bunách quiē' la'le'i ca na' runli'. Chqui' runli' cni, cutu bi gunnē' queēli' Xuzru' Dios zoē' yehua' yubá. ² Cati' bi unōdzju' qui nu bi ryadzj, cutu gunu' ga gla' lahui lē na' runu' ca tunē' bōnni' tu'luí'z tsahui' cuinquē' ga nac lu yu'u ga tu'dubē' tu'sédē' queē' Dios bōnni' judío, lenca' ga nac lu yē'y. Cni tunē' quiē' la'gú'u lequē' yōl-la' ba bunách. Le nactē rēpa' lbi'ili', ca'z nac yōl-la' ba gata' quequē'. ³ San li', cati' bi unōdzju' qui nu bi ryadzj, cutu ca' gu'u latj gnōzi nitú bunách. ⁴ Na'a, lē na' unōdzju', bagachi'z ral-la' unōdzju', ati' Xuzru' Dios, Nu rle'i ca na' runu' bagachi'z, Lē' ubi'ē quiu'.

Rusēdnē' Jesús ca ral-la' ulidzru'-nē' Dios

⁵ Gnē' ca' Jesús:

—Cati' ulidzli'-nē' Dios, cutu gunli' ca tunē' bōnni' tu'luí'z tsahui' cuinquē', le ta'dzág ládxi'quē' ta'zuinē' tu'lidzē' Dios gap nac lu yu'u ga tu'dubē' tu'sédē' queē' Dios bōnni' judío, len gap nac lu yē'y quiē' la'le'i lequē' bunách. Le nactē rēpa' lbi'ili', ca'z nac yōl-la' ba gata' quequē'. ⁶ San lbi'ili', cati' ulidzli'-nē' Dios gul-tsáz lidzli' len gul-séy yu'u. Gul-lidzē' Dios gnábili'-nē' Xuzru' Dios, zóalenē' lbi'ili' ga na' zoali' queēzli', ati' Xuzru' Dios, Nu rle'i ca runli' bagachi'z, Lē' ubi'ē queēli'.

⁷ Cati' ulidzli'-nē' Dios cutu gunli' la' yē'y la' leyz ca na' tunē' bōnni' cunúnbē'quē' Dios, le táquinē' huayōnnē' lequē' Dios le tu'lidzē' la' yē'y la' leyz. ⁸ Cutu gunli' ca na' tunē' lequē'. Xuzru' Dios, zi'atēl cati' zi'a gnabli', chnōzcnē' yugu' le ryadzj queēli'. ⁹ Qui lē ni na', ral-la' ulidzli'-nē' Dios gnali' cni: Xuz netu', zu' yehua' yubá, Gac zxōn lau'.

¹⁰ Gda gna bē'u luyú ni.

Ben ga gac luyú ni ca rdzag ladxu'u Li' ca rac ni' yehua' yubá.

¹¹ Benn le gágutu' na'a dza.

¹² Bnit lau netu' le cunác bentu' lau' Li'

Ca runtu' netu', runít lautu' ca' nup bi tun queētu'.

¹³ Cutu gu'u latj si' bē' netu' tu' xōhui',

San buslá netu' lu na' nu rua' dö',
Le naqui quiu' ga rna bē'u, len yöl-la' uná bē', len yöl-la' ba.
Cni rē'nitu' gactecz. Ca' gac.

¹⁴ Chqui' unít lauli' lza'li', nup tua' dö' queēli', unít lahuē' ca' lbi'ili' Xuzru' Dios, zoē' yehua' yubá. ¹⁵ Chqui' cutu unít lauli' lza'li', cutu unít lahuē' lbi'ili' Xuzru' Dios ca nac dul-la' runli'.

Rusēdnē' Jesús ca ral-la' gunru' gubás

¹⁶ Gnē' ca' Jesús:

—Cati' gunli' gubás, cutu gunli' bayechi' lauli' ca tunē' bönni' tu'lu'z tsahui' cuinquē', le tunē' bayechi' lauquē' quiē lāquibe'i bunách tunē' gubás. Le nactē rēpa' lbi'ili', ca'z nac yöl-la' ba gata' quequē'. ¹⁷ San lbi'ili', cati' gunli' gubás, gul-pá' icjli' len gul-quib lauli', ¹⁸ cui lāquibe'i bunách runli' gubás. Bagachi'z ral-la' gunli' gubás, ati' Xuzru' Dios, zóalenē' lbi'ili' ga na' zoali' queēzli', Lē' ubi'ē' queēli'.

Yehua' yubá ral-la' utubru' yöl-la' tsahui' queēru'

¹⁹ Gnē' ca' Jesús:

—Cutu utubli' yöl-la' tsahui' luyú ni, ga ni tu'tōba' lei bēldau' qui, ati' rac ditj, len ga ni ta'yáz gban, ta'banē'. ²⁰ San gul-túb yöl-la' tsahui' ni' yehua' yubá, ga ni' cutu lutōba' lei bēldau' qui, len cutu gac ditj, len ga ni' cutu la'yáz gban cutu la'banē'. ²¹ Ga ni' dē yöl-la' tsahui' queēli', ni' güi' lādxi'li' gdxinli'.

Le rgu'u yení' icj lādxi'dau'ru'

²² Gnē' ca' Jesús:

—Yöj lauru' nac ca tu le rgu'u yení' icj lādxi'dau'ru'. Qui lē ni na', chqui' yöj lauli' nac dxi'a, gdütēli' tsēpli' yös yení'. ²³ Chqui' yöj lauli' cutu nac dxi'a, gdütēli' nachul-li'. Qui lē ni na', chqui' yení' zoalen lbi'ili' nuhuóac le nac chul, szxönitēr nachul-li'.

Dios len dumí

²⁴ Gnē' ca' Jesús:

—Nutu nu gac gun xchinquē' chop xanē', le uzóē' tsa'l tuē' ati' yetüē' na' gdxinē', o ugá'nlenē' tuē', ati' yetüē' na' ubíj ladxē'ē. Cutu gac gunli' zxon Dios lenca' dumí.

Dios run chí'ē nup náquigac queē'

²⁵ Gnē' ca' Jesús:

—Yetú ca' rēpa' lbi'ili': Cutu cō'li' baguí' ni'a qui le gáguli' o ni'a qui le gui'jli', yugu' le nabánili', o ni'a qui lari' gáculi'. Záqui'tsquír yöl-la' na'bán queēli' ca le gáguli', ati' nactēr lsaca' gdu ca nayá' nabinli' ca lari' gáculi'. ²⁶ Gul-yú ca rac queeba' bguindau' ta'zuba' luzxbá. Cutu ca' taz tu'zoaba', len cutu ta'lapba', len cutu tu'tubba' ga bi la'gu'ba' queeba', san Xuzru' Dios zoē' yehua' yubá, rugáguczē' lecha'. Záqui'tsquírli' lbi'ili' ca yugu' bguindau' na'. ²⁷ ¿Nuzxa caz bönni' nutsē'ē ladjli' gac gunē' ga soē' gbanē' yetú dzaz le rbō'ē baguí' quiē gac cni queē'?

²⁸ ¿Bizx quiē rbō'li' baguí' ni'a qui le gáculi'? Gul-yutsca' ca rac quegac yōj dau' rō'gac ladj guixi' ca ta'zxon. Cutu tun dxin len cutu tun du lari'. ²⁹ Neda' rēpa' lbi'ili', Salomón, bönni' ni' gna bē'ē, zal-la' szxóni guta' queē' yöl-la' tsahui', lari' gucuē' cutu gna'tēr lach ca rna'gac yōj dau' na'. ³⁰ Dioscz runē' lach yōj guixi'dau' rō'gac ladj guixi', le nacua' na'a dza, ati' cxō huidzj la'yegui lu gui'. Chqui' cni rui' ladxē'ē yōj guixi'dau', runē' leygac lach, szxönitēr gunē' ca' queēli', curējlē'li-nē' gdu lādxi'li'. ³¹ Qui lē ni na', cutu cō'li' baguí', cugnali': "¿Bizxa gágutsatu'?" o "¿Bizxa gui'jtsatu'?" o "¿Bizxa lari' gácutsatu'?" ³² Bunách yōdzlyú ni ta'bó' baguí' ni'a qui yúgu'tē lē ni, san zoē' Xuzru' yehua' yubá, ati' Lē' nōzcnē' naquínili' yúgu'tē lē ni. ³³ Na'a, gul-güi'r lādxi'li' gna bē'inē' lbi'ili' Dios, len gunli' le nac dxi'a lahuē' Lē', ati' Lē' cu'ē xnōz queēli' yúgu'tē lē ni. ³⁴ Qui lē ni na', cutu cō'li' baguí' ni'a qui le ral-la' gac cxō huidzj, le huac güi' lādxi'li' cxō huidzj le gac queēli' dza na'. Tu tu dza lac le ral-la' güi' lādxi'li' dza na'.

7

Cutu ral-la' glag yudxru' böchi' lza'ru'

¹ Gnē' ca' Jesús:

—Cutu glag yudxli' böchi' lza'li', cui gchugu bē'ē ca' queēli' Dios, ² le gchugu bē'ē queēli' Lē' la' leyz ca na' rlag yudxli' böchi' lza'li', ati' ca na' rurix rudōdli' qui lza'li', la' ca'z urix udōdē' queēli' Dios. ³ ¿Bizx quiē ruyú' bēbdau' yu'u yōj lahuē' böchi' lza'u, len cutu ráquibe'ínu' yu'u le zxon'tēr yōj lau' li'? ⁴ ¿Guiētsu'-né' böchi' lza'u: "Glöz, cuija' bēbdau' yu'u yōj lau'", ati' li', le zxon'tēr ca' yu'u yōj lau' li'? ⁵ Li', bönni', rulu'z tsahui' cuinu'. Gleaj z'ai' le zxon yu'u yōj lau' li', ati' ni'r glé'ínu' dxi'adau' quiē gac cuiju' bēbdau' yu'u yōj lahuē' böchi' lza'u.

⁶ 'Cutu güi'li' quecha' bö'cu' le nac la'y, qui nadxi luhueycjba' luzxuzxjba' lbi'ili', len cutu chu'nli' le nac lsaca' queëli' laucha' cuch, qui nadxi luzadi' ní'aba' lei.

Gul-náb, gul-guúlj, len gul-líd ra'yu'u

⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-náb, ati' Dios gunnë' queëli'. Gul-guúlj, ati' gunnë' latj gdzöl queëli'. Gul-líd ra'yu'u, ati' Lë' gsaljë' queëli'. ⁸ Núti'tëz bönni' rnabë', rdë-li'në', ati' bönni' rguiljë', rdzöl queë', ati' bönni' rulidzë' ra'yu'u, ryalj queë'.

⁹ 'Chqui' zoë' bönni' nutsë'ë ladjli', ati' zoabi' bi'i queë', chqui' gnábibi' lë' yöt xtil, çnaru' unödzejë' queëbi' guiöj? ¹⁰ Chqui' gnábibi' lë' tuba' bö'l, çnaru' unödzejë' queëbi' bël? ¹¹ Lbi'ili' nacli' huia'dö', san nözili' unödzejli' queebi' zxi'nli' le nac dxi'a. Nactër löz, Xuzli' zoë' yehua' yubá unödzejë' quegac nup ta'nabi Lë' le nacgac dxi'a.

¹² 'Qui lë ni na', ca na' rë'nili' lun queëli' bunách, lëzca' cni gul-gún quequë'. Lë ni le rna bë' zxba queë' Moisés, lenca' le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

Tu ga ral-la' tsazru' le nac guidau'

¹³ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-tsáz ga nu ryaz le nac guidau'. Laga' nac ga nu ryaz len yalj ca' nac nöz le rjaclenë' bönni' ga ni' la'nitië', ati' ta'yazië' ni' bönni' zian. ¹⁴ Guidau' nac ga nu ryaz len lasdau'z nac nöz le rjaclen bunách ga ni' la'dél-li'në' yöl-la' na'bán gdu, ati' nababzë' bönni' ta'dzölnë' lei.

Le runru' nac bë' le nacru'

¹⁵ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-gún chi'i cuinli' qui nadxi la'zi' yé'inë' lbi'ili' bönni' ta'zi' yë'ë, ta'në' tu'ë didza' uláz queë' Dios. La'dxinë' ga zoali' bönni' ni, len lulu' cuinquë' nöxj ládxi'dau' ca naccba' bö'cu' zxíla'dau', san lu icj ládxi'dau'quë' nacquë' ca bö'cu' zuga' snia'. ¹⁶ Yugu' le tunë' lac bë' le nacquë'. Cutu ruchibru' le rbia lba uva lu yag yötsi', len cutu ruchibru' le rbia yag higo lu guixi' legui lasdau'. ¹⁷ Cni nac, ta'bía le nac dxi'a yúgu'të yag dxi'a, ati' rbia le nac xöhui' yag xöhui'. ¹⁸ Cutu gac cuia le nac xöhui' yag dxi'a na', len cutu gac cuia le nac dxi'a yag xöhui' na'. ¹⁹ Yúgu'të yag cuta'bía le nac dxi'a la'rugu ati' la'gu'ë leygac lu gui'. ²⁰ Cni nac, lac bë' le nacquë' le tunë' bönni' na'.

Nup cula'yáz ga rna bë'ë Dios

²¹ Gnë' ca' Jesús:

—Zian nup të neda': "Xan, Xan", san clëg yúgu'të' la'yazië' ga rna bë'ë Dios yehua' yubá. La'yazzë' ni' bönni' tunë' ca rë'nnë' Xuza' Dios, zoë' yehua' yubá. ²² Cati' gdxin dza udx qui yödzyü ni, lë' neda' bönni' zian, la'në': "Xan, Xan, bentu' lban qui xtidzë'ë Dios, buguntu' dxin Lau' Li', len buguntu' ca' dxin Lau' bubijtu' yugu' bö' xöhui', len buguntu' ca' dxin Lau' bentu' zian yöl-la' huac zxon." ²³ Ni'r neda' gyëpa' lequë': "Cutu ca' núnbë'a lbi'ili'. Gul-cuit ga zoa', lbi'ili' rua'li' dö'."

Chop ca gac udxiaru' xlibi zö'ö

²⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Yetü ca', nu ryöni xtidza'a ni len gun ca rna, nu ni nac ca tu bönni' rejni'i, buzóë' lidxë' ga nac lu guiöj. ²⁵ Cati' gul guiöjsiu' len gzxön gba'u, len gyeycj bö', ati' gdib nis cuit yu'u na', cutu gbix, le dxia xlibi lu guiöj. ²⁶ Na'a, nu bönni' ryönnë' xtidza'a ni, len cutu runë' ca rna, bönni' ni naquë' ca tu bönni' curejni'i, buzóë' lidxë' lu yuzx. ²⁷ Cati' gul guiöjsiu', len gzxön gba'u, len gyeycj bö', ni'r gda' nis cuit yu'u na', ati' gbixtë, len tsaz bguindj.

²⁸ Cati' budx bë'lenë' lequë' didza' ni Jesús, gulubani bunách zian ni' ca nac le rusëdnë', ²⁹ le rusëdnë' lequë' ca bönni' dë lu në'ë, len clëg ca tunë' bönni' gdu' usëdi quequë'.

8

Ruhuöaquë' bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzöd

¹ Cati' bö'tjë' Jesús lu gui'a na', zjaclen Lë' bunách zian. ² Bdxinë' ga zoë' Jesús bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzöd, ati' buzechu zxi'bë' lahuë' Jesús, len rë' Lë':

—Xan, chqui' rë'nnu', huac unu' neda'.

³ Ni'r bulitë në'ë Jesús len gdanë' lë'. Rë' lë':

—Rë'nda'. Huöacu' dxi'a.

La' bunittë xhuë'ë bönni' huë' na'. ⁴ Ni'r gudxë' lë' Jesús:

—Byu, nutu nu gui'u cni, san gyeaj, yajlu' cuinu' lahuë' bxuz, ati' yajnödzej le gna bë'ë Moisés le ului'i bunách chböacu'.

Jesús ruinë' bi'i huen dxin queë' bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l

⁵ Cati' gyazië' Jesús yödç Capernaum, bdxinë' ga zoë' Jesús tu bönni' nacu'ë lu në'ë tu gayu'ë bönni' rjaquë' gdil-l, ati' gúta'yuë' lahuë' Jesús, ⁶ rë' Lë':

—Xan, bi'i huen dxin quia' dëbi' yu'u, ré'ibi' huë' nacu'nbi' bin, len szxöni rzaca' rgui'bi'.

⁷Jesús rë' lë':

—Neda' guida' una'-bi'.

⁸Bubi'ë didza' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, rë' Jesús:

—Xan, cutu naca' lsaca' tsaziu' lidxa', san tsa gnazu' quia', ati' huöacbi' bi'i huen dxin quia'. ⁹Lëzca' neda', zoa nu rna be'i neda', len nacu'ë ca' bönni' rjaquë' gdil-l rna bé'igacda'-në'. Cati' rëpa'-në' tuë': "Gyeaj ni'", rijë'. Cati' rëpa'-në' yetúé': "Gda ni', ridë'. Cati' rëpa'-në' bönni' huen dxin quia': "Ben dxin ni", la' runtë' dxin na'.

¹⁰Cati' byönnë' didza' ni Jesús, bubannë', ati' gudxë' bönni' zjáclenë' Lë', rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', ga nacua' bunách Israel, nutu nu bönni' rajxáqui'da'-në' rejlë'ë neda' ca runë' bönni' ni. ¹¹Yetú ca' rëpa' lbi'ili': La'rúj bunách zian zaca' ga rlen gbidz, len zaca' ga rbia gbidz, ati' la'bö'len tsaxón Abraham, len Isaac, len Jacob, ni' yehua' yubá ga rna bë'ë Dios, ¹²san yugu' bönni' na' gröczë' Dios quië la'yazie' ga na' rna bë'ë Lë', chu'në' lequë' ni'l ga na' nac chul, ati' ni' la'bödxë', len lutíl-láya'quë' lu yöl-la' ruhui'ni quequë'.

¹³Ni'r Jesús gudxë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, rnë':

—Böaj lidxu'. Ca na' réjlë'u, ca' gac quiu'.

La' na'z böáctëbi' bi'i huen dxin queë' na'.

Jesús ruínë' xna'nu ngul queë' Pedro

¹⁴Bdxinë' Jesús lidxë' Pedro, ati' ni' blé'inë'-nu xna'nu ngul queë' Pedro, dënu lu da'a, len yu'nu tu xla. ¹⁵Gdanë' na'nu Jesús, ati' la' burujtë tu xla na' yu'nu. Ni'r böasnu len bennnu le glahuë'.

Jesús ruínë' zian nup te'i

¹⁶Cati' chrdzö' dza na', djua'quë' ga zoë' Jesús zian bönni' yu'ugac lequë' bö' xöhui', ati' len yöl-la' rnëz queë' bubijë' yugu' bö' xöhui' na', len bunë' ca' yúgu'të nup te'i. ¹⁷Cni guc quië butsåg ca na' gnë' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë': "Lë' bu'ë yugu' le rzaca'ru', len bu'ë ca' yugu' guidzhuë' queëru'."

Nup glë'ni tsjaclen Jesús

¹⁸Cati' blé'inë' Jesús nacua' gdu cuitië' bunách zian, gna bé'inë' yugu' bönni' uséd queë' la'dödë' yetslá'a nis zxön ni'. ¹⁹Bdxinë' ga na' zoë' Jesús tu bönni' gdau' usëdi, len rë' Lë':

—Bönni' Usëdi, sá'lëna' Li' gáti'tëz ga tsiju'.

²⁰Jesús rë' lë':

—Yugu' böza' nacua' zxan guiöj queeba', ati' yugu' bguindau', nudxia lidxcba', san neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, cutu dë ga quixj icja'.

²¹Yetúë' bönni', naquë' bönni' uséd queë' Jesús, gudxë' Lë':

—Xan, benn neda' latj huöja' ga gdxinr dza chbucacha'a-në' xuzá.

²²Jesús gudxë' lë':

—Gda' neda'. Bë' latj bönni' tatczë' lucachë'ë nup lat quequë'.

Jesús rbequi dxië' bö' bduun'

²³Grenë' Jesús lë'i bārcodau', dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'. ²⁴Ni'r gyeycj bö' bduun' lu nis zxön na', ati' szxöni ryas rdxia nis zxön na' ga bdxintë ryas nis lë'i bārcodau' na'. Dë' rasië' Jesús lë'i barco na'. ²⁵Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' uséd queë', ati' guluspanë' Lë', len tē' Lë':

—Xan, buslá netu'. Chrgáchi'ru' lu nis.

²⁶Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Bizx quië rádxili'? Latit'z réjlë'li'-në' Dios.

Ni'r gyasë' Jesús len bulidzë' bö' na' reycj len nis zxön na', ati' la' grötë dxi. ²⁷Gulubannë' bönni' na', ta'në':

—¿Nuzxa caz bönni' ni? Rui'zë' didza' ati' tun ca rnë' bö' reycj len nis zxön.

Bönni' Gadara yu'ugac lequë' bö' xöhui'

²⁸Cati' bdxinë' Jesús yetslá'a nis zxön ga na' nac lu xyu yödZ Gadara, gularujë' chopë' bönni' ga nacua' ba quegac nup natgac, dutsagquë' Jesús. Snia' nacquë', ati' nutu nu rac töd la' nöz ni'. ²⁹La' glui'të' zidz didza' chopë' ni, ta'në':

—¿Bizxa rál-la'tu' quiu', Jesús, Zxi'në' Dios? ¿Naru' bdxintsu' ni dusaca' zi'lu netu' zi'al ca gdxin dza queëtu'?

³⁰Ga ni' nacu'ë nacua'ba' cuch zian ta'daba' táguba', naga'nba' láti'dau' ga nac zi'tu'.

³¹Gulanáb yechi' Jesús bö' xöhui' na', tē' Lë':

—Chqui' ubiju' netu', benn latj tsajtsú'ugactu'-ba' cuch zian ni'.

³²Ni'r Jesús gudxë' leygac:

—Gul-tséaj.

La' gularujtë bö' xöhui', yajtsazgac cuch zian ni'.

Ni'r jarélu'cba' yjacba' yúgu'tēba' cuch zian na', yajbíxtēcba' ga nac lē'i guiōj, yajtsazcba' lu nis zxōn, ga ni' gulayēpiba' nis, glatba'.

³³ Gládxinē' bōnni' tu'yúē'-ba' cuch na', ati' guluxzundjē'. Cati' guladxinē' lu yōdz, gulaguíxjō'ē yúgu'tē lē na' guc quequē' bōnni' ni' gulayútu lequē' bō' xōhui'. ³⁴ Ni'r gularúj bunách lu yōdz ni', yajtsagquē' Jesús. Cati' gualalé'inē' Lē', gláta'yue' lahuē' uzé'ē lu xyuquē' na'.

9

Jesús ruinē' tu bōnni' nacu'nē' bin

¹ Ni'r bubenē' Jesús lē'i bárcodau' len gdōdē' yetslá'a nis zxōn ni', ati' budxinē' ga nac ladzē'. ² Ni' djua'quē' ga zoē' Jesús tu bōnni' nacu'nē' bin, xzoē' lu da'a yag. Cati' blé'inē' Jesús ca na' ta'yeljē' Lē' bōnni' ni, gudxē' bōnni' na' nacu'nē' bin, rnē':

—Btip ladxu'u, zxi'na'dau'. Chbunít lahua' dul-la' nabagu'u.

³ Nacu'ē ca' ni' bōnni' gdau' tu'sēdi, ati' ta'nē' lu icj lādxi'dau'quē', ta'nē':

—Didza' ru'ē bōnni' ni ruzōa Dios tsla'l.

⁴ Cati' ráquibe'inē' Jesús le ta'zá' lādxi'quē', rē' lequē':

—¿Bizx quiē rza' lādxi'li' cni le cunác? ⁵ Cutu nac baníg nu guiēz bōnni' ni: “Yugu' dul-la' nabagu'u chbunít lahua'”, san nac baníg nu gun ga huōasē' len uzé'inē'. ⁶ Na'a, uluí'ida' lbi'ili' neda', Bōnni' Nuhuōaquē' Gdu Bunách, dē lu na'a yōl-la' uná bē' luyú ni unít lahua' dul-la'.

Ni'r Jesús gudxē' bōnni' na' nacu'nē' bin, rnē':

—Gyas. Bchis da'a yag quiu' len böaj lidxu'.

⁷ Ni'r la' gyastē' bōnni' na' nacu'nē' bin len böjē' lidxē'. ⁸ Cati' gualalé'inē' lē ni bōnni' nacu'ē ni', gulubannē', ati' gulagu'ē Dios yōl-la' ba le bunōdzjē' quegac bunách yōl-la' huac cni.

Jesús ruliđzē' Mateo

⁹ Cati' buzē'ē ni' Jesús, blé'inē' bōnni' lē' Mateo, rō'ē ga na' ruquixzjē' uláz qui yōdz zi'tu', ati' Jesús gudxē' lē':

—Gda' neda'.

Ni'r la' gyastē' Mateo na', zéajlenē' Jesús.

¹⁰ Yetú le guc, cati' ni' rō'ē Jesús rahuē' ga nac lu yu'u, guladxinē' ga zoē' zian bōnni' tu'quíxj len yugu' bōnni' ca'z, ati' gulabō'lenē' Jesús tsaxzōn len yugu' bōnni' uséd queē'.

¹¹ Cati' gualalé'inē' lē ni bōnni' gdau' fariseo, gulanabnē' yugu' bōnni' uséd queē' Jesús, ta'nē':

—¿Bizx quiē na' rágulenē' tsaxzōn bōnni' tu'quíxj len yela'quē' bōnni' dul-la' bōnni' rusēdnē' lbi'ili'?

¹² Cati' byōnnē' lē ni Jesús, rē' lequē':

—Cutu naquincnē' nu un bunách bōnni' nacquē' dxi'a, san bōnni' té'inē' naquincnē' nu un bunách. ¹³ Gul-tséaj len gul-séd le rna lē na' nayúj lu guich la'y, rna cni: “Rē'nda' luhuechi' lādxi'quē' lza'quē' bōnni', len clēg ludōdcdē'-ba' bōa' bēdx lu bcugu la'y quia'.” Bida' ni, clēg dulídzgaca'-nē' bōnni' tsahui', san bida' dulídzgaca'-nē' bōnni' dul-la' quiē lub'i' lādxi'quē'.

Rusēdnē' Jesús ca nac qui nu run gubás

¹⁴ Ni'r guladxinē' ga zoē' Jesús bōnni' da'quē' Juan, bōnni' na' buquillē' bunách nis, len gulanabnē' Lē', ta'nē':

—¿Bizx quiē na' netu' lenca' yugu' bōnni' gdau' fariseo, zian lzu runtu' gubás, san yugu' bōnni' uséd quiu' Li' cutu tunē' gubás?

¹⁵ Bubi'ē didza' Jesús, rē' lequē':

—¿Naru' huactsa la'sēbi lādxi'gac nup nacuá' lni qui yōl-la' rutság na' tsal ni' zóalenē' lequē' bōnni' rutság nē'ē? Zi'a za' dza cati' gduē' ga nacu'ē bōnni' na' rutság nē'ē. Dza ni'r lunē' gubás.

¹⁶ Benē' lsaqui' Jesús, rnē':

—Nutu nu un lari' tēb len lari' cub, le uxú'n lari' cub na' nugu'ē lari' tēb na', ati' gchōza'r lari' tēb na'. ¹⁷ Lēzca' cni, nutu nu bōnni' rguē'ē xisi uva cub lu rō'ō gul náquini guid, le gal xisi uva cub na', len uxúzaxj rō'ō gul na' náquini guid, ati' gac ditj xisi uva na', ati' nit ca' rō'ō na' náquini guid. Rga'aru' xisi uva cub lu rō'ō cub náquini guid, ati' groptē tac chi'i.

Rubanbi' bi'i ngul queē' Jairo len ruhuōacnu ngul gdannu lari' nacuē' Jesús

¹⁸ Tsal ni' ru'lenē' lequē' didza' ni Jesús, bdxinē' ga zoē' tu bōnni' rna bē'inē' bunách judío, ati' buzechu zxibē' lahuē' Jesús, len rē' Lē':

—Bi'i nguldau' quia' la' budxtē gutbi'. Gda gxoa na'u lēbi', ati' ubanbi'.

¹⁹ La' gyastē' Jesús zéajlenē' lē'. Dzagquē' Lē' bōnni' uséd queē'.

²⁰ Ni'r bdxinnu zaca' cúdzu'lè' Jesús ngul chguc chinnu iz ré'inu, cutu ruhuí'i rön queënu qui huè' quegaccznu ngul, ati' gdannu lari' nacué' Jesús. ²¹ Cni bennu le rza' ládxi'nu, rnanu: "Chqui' canza' zxè', huöaca'." ²² Ni'r bueycjè' Jesús, ruyúè' lènu, ati' rè'-nu:

—Btip ladxu'u, zxi'na'dau'. Chböacteu' le réjlè'u neda'.

La' na'z böactènu.

²³ Cati' bdxinè' Jesús lidxè' bönni' uná bè' na', blé'inè' ni' bönni' tu'cödxè' gui, len nup ta'bödx yechi'. ²⁴ Jesús rè' lequè':

—Gul-cuít ni, le cutu natbi' bi'i nguldau' ni. Raszbi' na'.

Ni'r gulutítj Lè' nup nacué' ni'.

²⁵ Cati' chnubijè' ni'l bunách na', gyaziè' Jesús len gdel-lè'è na'bi' bi'i ngul na', ati' la' gyástèbi'. ²⁶ Gzè didza' ca guc lè ni, ati' gulayöni bunách nacué' gdutè luyú na'.

Jesús ruúnè' bönni' nachúl lauquè'

²⁷ Cati' brujè' ni' Jesús, zjáclenè' Lè' chopè' bönni' nachúl lauquè'. Tu'è zidzj didza', ta'nè':

—Buechi' ladxí' netu', Li', zxi'n xsoè' David.

²⁸ Cati' bdxinè' Jesús ga nac lu yu'u, guladxinè' ga zoè' chopè' bönni' na' nachúl lauquè'. Jesús gnabnè' lequè', rnè':

—¿I réjilé'li' neda', huac una' lbi'ili'?

Lequè' ta'nè':

—Ja, Xan.

²⁹ Ni'r gdanè' yöj lauquè' Jesús, rnè':

—Ca réjlè'li', ca' gac queèli'.

³⁰ La' böaljté yöj lauquè'. Ni'r buzeynè' bach lequè' Jesús, rnè':

—Gul-güi'tecz ládxi'li' nutu nu gnözi lè ni.

³¹ Cati' gulurujè' ni', la' guluzètè' didza' gdutè luyú ni' ca nac lè na' benè' Jesús.

Jesús ruúnè' tu bönni' curnè'

³² Cati' gulurujè' lu yu'u na' Jesús len yugu' bönni' uséd queè', guladxinè' ga zoè' Jesús bönni' nachè'què' lahuè' tu bönni' curnè', yu'u lè' bö' xöhui'. ³³ Cati' bubijè' bö' xöhui' na' Jesús, la' gnètè' bönni' na' cugnè'. Gulubannè' bönni' nacué' ni', ta'nè':

—Gatga rlé'initu' le cni ladj bunách Israel.

³⁴ Ni'r gulanè' queè' bönni' gdau' fariseo, ta'nè':

—Bönni' ni rubijè' yugu' bö' xöhui', rugunè' dxin yöl-la' huac qui xangac bö' xöhui' na'.

Jesús ruhuechi' ladxè'è bunách zian

³⁵ Gdè' Jesús gdu zbi'il gap nacué' yödzc len gap nacué' yödzcdu', ati' gap nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios bönni' judío, rusédnè' bunách nacué' ni', len runè' lban qui didza' dxi'a ca rna bè'è Dios. Bunè' yúgu'tè nup bi ta'zaca' ta'guí' yugu' lu yödzc na'. ³⁶ Cati' blé'inè' bunách zian ni' Jesús, buechi' ladxè'è lequè', le ta'zaca' ta'gui'è, len nudú ládxi'què' ca rac quecha' bö'cu' zxila' cuzóa nu uyú lecha'. ³⁷ Ni'r rè' yugu' bönni' uséd queè' Jesús, rnè':

—Le nactè szxöni dè yöl, san nabábz nup ta'láp. ³⁸ Qui lè ni na', gul-gáta'yu lahuè' Dios, naquè' Xan yöl na', gnábili'-nè' gsólè'è bönni' huen dxin la'lapè' yöl queè'.

10

Jesús rböè' bönni' lacquè' gbaz queè'

¹ Ni'r bulidzè' Jesús idxínnutè' bönni' uséd queè', len budödè' lu na'què' yöl-la' uná bè' lubijè' bö' xöhui' yu'ugac bunách, len luúnè' yúgu'tè nup te'i len yúgu'tè nup bi ta'zaca' ta'guí'.

² Cni nac laquè' idxínnutè' gbaz na' nasölè'è Jesús:

Simón, (lè' ca' Pedro),

Andrés, (böché'è Simón na'),

Jacobo, (zxi'nè' Zebedeo),

Juan, (böché'è Jacobo na'),

³ Felipe,

Bartolomé,

Tomás,

Mateo, (bönni' uquízjxj),

Jacobo, (zxi'nè' Alfeo),

Lebeo, (lè' ca' Tadeo),

⁴ Simón, (bönni' rui' ladxè'è yödzc queè'),

Judas Iscariote, (bönni' udödè' Jesús lu na'què' bönni' ludödè'è Lè').

Jesús rsölè'è gbaz queè' tsjenquè' lban

⁵ Ni'r Jesús bsölè'è idxínnutè' bönni' ni tsjenquè' lban, ati' gna bé'inè' lequè', rnè':

—Cutu tseajli' ga nacuá' bunách cunacgac judío, len cutu tsazli' ladzgc bunách nacuá' luyú Samaria. ⁶ Gul-tséaj ga nacuá' bunách Israel, nacquè' ca bö'cu' zxila'dau' nanitcba'. ⁷ Gul-tsjen lban, gnali': "Chbdxin gal-la' dza gna bé' luyú ni Nu na' zoa yehua' yubá." ⁸ Gul-ún nup te'i. Gul-gún dxi'a nup te'i huè' nudzu' ruzöd. Gul-spán nup chnatgac. Gul-bíj bö' xöhui' yu'ugac bunách. Bennza' queèli' yöl-la' uná bé' ni. Gul-gún dxin lei, cutu bi uquizzxli'.

⁹ Cutu bi gua'li' lu bzud queèli', ni dumí oro, ni dumí plata, ni dumí lasdau'. ¹⁰ Cutu gua'li' yöxj yöt queèli' le gáguli' la' nöz. Tuz lari' gxoa yenli' len cutu gua'li' löli' o xuyág queèli', le udzölcznè' bönni' huen dxin le gahuè'.

¹¹ 'Gáti'téz yödz zxon o yödzdau' ga gdxinli', gul-náb nuzxa nac gdu ladxi' lu yödz ni', ati' uga'nli' lidx nu na' cati' gal-la'r dza urujli' yödz na'. ¹² Cati' tsazli' tu lu yu'u, gul-gáp Dios bunách nacuá' lu yu'u na', gnábili'-nè' Dios unödzejè' quequè' le cuequi dxi icj ládxi'dau'què'. ¹³ Chqui' nacgac Isaca' bunách nacuá' lu yu'u ni', uga'nlen lequè' le rbequi dxi ladxi' na', san chqui' cunacgac Isaca' bunách na', gnabli' cutu uga'nlen lequè' lé na' rbequi dxi ladxi'. ¹⁴ Gáti'téz ga gdxinli' ga cutu lun lbi'ili' ba la'n bunách ni', len cutu luzé naquè' xtídzalí', gul-rúj lu yu'u ni' o yödz ni', ati' gul-cuib bëchtö da' lalabli', le uluí' lequè' nabága'què' zxguia'. ¹⁵ Le nactè' rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguè' Dios quegac bunách, la'zaca' la'gui'r bunách yödz na' ca la'zaca' la'gui'i bunách gulacua' yödz Sodoma len yödz Gomorra, nup ni' busnitiè' Dios.

Nup cuta'yeylè' lusaca' zi' nup da'gac Cristo

¹⁶ Gnè' ca' Jesús:

—Gul-yutsca', neda' rsöla'a lbi'ili', gacli' ca bö'cu' zxila'dau' ta'daba' ga dzö'ba' bö'cu' zuga' snia'. Gul-gác sina' ca naccba' sina' bël snia', san gul-gác ca' nöxj ladxi' ca naccba' budöda'. ¹⁷ Gul-gún chi'i cuinli' quegac bunách, le ludödè' lbi'ili' lu na'què' bönni' yúlahui', len la'guiné' lbi'ili' gap nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios bönni' judío. ¹⁸ Lézca' cni, la'ché'è' lbi'ili' lauquè' bönni' blau len lauquè' bönni' ta'ná bé'è, le da'li' neda'. Cni gac quie' gac gunli' lna' lau quia' lauquè' bönni' ni' len lauquè' bönni' cunacquè' judío. ¹⁹ Ni'r cati' ludödè' lbi'ili' lu na'què' bönni' uná bé' na', cutu cö'li' bagui' naxc gnali', le uchiziè' Dios icj ládxi'dau'li' la' dza na'z didza' gü'li' o ca gnali'. ²⁰ Clég lbi'izli' na' gnali', san Dios Bö' La'y, Nu na' rsölè'è' queèli' Xuzru' Dios, Lëczè' sóalenè' lbi'ili' len gu'è didza'.

²¹ La'cuá' bunách ludöd bëchi'gac lu na'què' bönni' ludödcdè' lequè', len lëzca' cni, bönni' nacquè' xuz ludödè' zxi'nquè', ati' la'cu'è bönni' la'dá'baguè'è xuzquè' len lunè' ga latiè' xuzquè' na'. ²² Luzóa lbi'ili' tsla'l yúgu'tè bunách le da'li' neda', san nu ugá'n tsutsu ga gdxintèr dza udx, nu ni ulá. ²³ Cati' lusaca' zi' lbi'ili' bunách tu lu yödz, gul-zxündj ni', tseajli' yetú yödz, le rëpa' lbi'ili', huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, zi'al cati' udx gunli' lban gap nacuá' yödz quegac bunách Israel.

²⁴ 'Núti'téz nu nac bönni' uséd cutu nacrè' blau ca nu rusèdi lé', len lëzca' cni, nu bönni' naquè' huen dxin cutu nacrè' blau ca xanè'. ²⁵ Nu na' nac bönni' uséd ral-la' udzijnè' chqui' huadél-li'nè' gaquè' ca nac nu rusèdi lé', ati' bönni' huen dxin na' ral-la' udzijnè' chqui' gaquè' ca nac xanè'. Chqui' neda' naca' ca bönni' xan yu'u, ati' ta'nè' quia', ta'nè' naca' Beelzebú tu' xöhui', szxönitèr ca' la'nè' quegac bunách la'dá' neda'.

Nu ral-la' gádxiru'

²⁶ Gnè' ca' Jesús:

—Qui lé ni na', cutu gádxili' bunách. Hualá' lahui yúgu'tè le rac ba lanz, ati' huac bé' yúgu'tè le nagachi'. ²⁷ Yugu' didza' rui'lèna' lbi'ili' ga nac chul, gul-quixjö' ga nac lu yení, ati' le rëpa' lbi'ili' ga nagachi', gul-né zidzj ga nac yalj lulu. ²⁸ Cutu gádxili' nup tu'dódi gdu ca nayá' nabingac bunách, san cutu gac lusnít bö' nacczru'. Gul-gadxi Dios, Nu na' gac gdödi gdu ca nayá' nabinli' len chu'n bö' nacczli' lu gui' gabil.

²⁹ Ta'dá'uba' chopba' bguindau' len tu dumí lasdau', san cugbixba' lyu nituba' chqui' cutu ru'è latj Xuzru' Dios gac cni. ³⁰ Lëzca' cni, nababgac lahuè' Dios yúgu'tè guitsa' icjli'. ³¹ Qui lé ni na', cutu gádxili'. Rui'tèr ladxè'è lbi'ili' Dios ca rui' ladxè'è-ba' zianba' bguindau'.

Bönni' ta'zi' lu na'què' Cristo laugac bunách

³² Gnè' ca' Jesús:

—Nu bönni' si' lu nè'è neda' laugac bunách, neda' si' lu na'a bönni' na' lahuè' Xuza' zoè' yehua' yubá. ³³ Bönni' ta'dá'baguè'è laugac bunách, ta'nè' cutu ta'dé'è neda', lëzca' cni neda' tá'bagaa' lequè' lahuè' Xuza' zoè' yehua' yubá.

Jesús naquè' le run ga larúj chopl bunách

³⁴ Gnè' ca' Jesús:

—Cutu gáquili' za'a dgu'a yödzyly ni le rbequi dxi bunách. Cutu za'a dgu'a le rbequi dxi, san za'a dgu'a le gun ga la'rúj chopl bunách. ³⁵ Za'a ni, guna' ga la'dá'baga' xuzquë' bunách, len la'dá'baga'nu ca' xna'cnu ngul. Lëzca' cni, la'dá'baga'nu yugu' xtau' zxi'nnu ngul xzoa' lidxcnu. ³⁶ Cni gac, la' di'a dzaz quegac bunách lusaca' zi'ë lza'quë'.

³⁷ Nu nadxí'ir xuz xnë'i ca nadxí'i neda', cutu nac lsaca' nu na' ta' neda', ati' nu nadxí'ir bi'i bönni' qui o bi'i ngul qui ca nadxí'i neda', cutu nac lsaca' nu na' ta' neda'. ³⁸ Nu cusí' lu në'i gac ca tu bönni' zajtë'ë lë'i yag cruz, len ta' neda', cutu nac lsaca' nu na' gaqui quia' neda'. ³⁹ Nu rui' ladxí' gun chi'i yól-la' na'bán qui, unít lei, san nu unít yól-la' na'bán qui le da' neda', ulá nu na'.

Yugu' le ubi'ë queëru' Dios

⁴⁰ Gnë' ca' Jesús:

—Nu gun lbi'ili' ba la'n, neda' ca' gun ba la'n, ati' nu na' gun neda' ba la'n, gun ba la'n ca' Dios Xuz nasölë'ë neda'. ⁴¹ Nu gun ba la'n bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios le ru'ë didza' uláz queë' Dios, huadel-li' nu na' lu në'ë Dios la' leyz na' gdél-li'në' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios. Lëzca' cni, nu gun ba la'n bönni' tsahui' le naquë' bönni' tsahui', huadel-li' nu na' lu në'ë Dios la' leyz na' gdél-li'në' bönni' tsahui'. ⁴² Nütü'tëz nu unódzj queë' tu bönni'dau' ni tu zxbindau'z nis le naquë' bönni' uséd quia' neda', le nactë rëpa' lbi'ili', cutu unít le ral-la' si' nu na' lu në'ë Dios.

11

Ta'dxinë' ga zoë' Jesús bönni' nasölë'ë Juan

¹ Cati' Jesús budx buzëjmi'në' yugu' bönni' uséd queë', buzë'ë ni', zijë' rajsëdnë' bunách len rjenë' lban yugu' ladzgc bunách na'.

² Ni' yu'ë lidx guia Juan, bönni' buquilé' bunách nis, byönnë' ca nacgac le runë' Jesús. Ni'r Juan na' bsölë'ë chopë' bönni' da'quë' lë', ati' guladxinë' ga na' zoë' Jesús. ³ Chopë' ni gulanabnë' Jesús, té' Lë':

—¿I' nacu' Li' Cristo, Bönni' na' ral-la' gdxinë' yödzyly ni, o huaböztu' dza gdxinë' yetué' bönni'?

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-tséaj tsajtixjoi'li'-në' Juan lë ni ryönili' len rlé'ili'. ⁵ Gul-tsjödxë' ca rac, tu'lé'inë' bönni' bchul laquë', ati' tu'zë'ë bönni' cuguladë'. Nuhuöacquë' bönni' güi'cnë' huë' nudzu' ruzöd, ati' tu'yönnë' bönni' gulacödzuë'. Tu'banquë' bönni' glatië', ati' rac lban qui didza' dxi'a laugac bunách yechi'. ⁶ Bica' ba bönni' cugác chop ladxë'ë, cu ubíj ladxë'ë neda'.

⁷ Cati' guluzë'ë Zhuójqüë' bönni' na' da'quë' Juan, ni'r gzu lahuë' Jesús ruí'lenë' bunách nacué' ni' didza' ca nac queë' Juan na'. Rë' lequë':

—¿Bizxa gú'nili' glé'ili' cati' ni' gyeajli' lu latj ca'z? ¿Naru' gú'nili' glé'ili'-në' bönni' naquë' ca tu gui ruzéycj lei bö' reycj? ⁸ Chqui' clég, ¿bizxa gú'nili' glé'ili'? ¿Naru' gú'nili' glé'ili'-në' bönni' nacué' lari' dxi'adau'? Nözcizli' nacué'ë lidxquë' bönni' ta'ná bë'ë bönni' nácuquë' lari' dxi'adau'. ⁹ Yetú ca', ¿bizxa gú'nili' glé'ili'? ¿Naru' gú'nili' glé'ili'-në' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios? Ca' nac, ráquida'. Rëpa' lbi'ili', blé'ili'-në' bönni' náctërë' blau ca yezica' rë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. ¹⁰ Cni nac, le naquë' Juan bönni' na' rui' didza' ca nac queë' le nayúj lu guich la'y, rna:

Byu, rsóla'a bönni' gbaz quia', nörë' ca Li'.

Lé' upé'ë nöz ga tódu'.

¹¹ Le nactë rëpa' lbi'ili'. Gduté yödzyly ni, nutu nu zoa nacr blau ca Juan, bönni' ni' buquilé' bunách nis, san nu nac cuídi'dau'z ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá nactër blau ca Juan na'.

¹² Cati' ni' gzu lahuë' buquilé' bunách nis Juan, ga rdxintë na'a dza, bayúdx ta'yáz bunách ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá, ati' nup tunz bayúdx ta'del-li' lei. ¹³ Ga bdxintë dza na' blë'ë Juan, le rna bë' zxba queë' Moisés len le guluzujë' lu guich yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios glui' didza' ca rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá. ¹⁴ Chqui' rë'nili' si' lu na'li' lë ni, ral-la' gnózili' Juan na' naquë' Elías, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, bönni' na' Dios gnë' ral-la' gla' lahuë' leyúbl dza ni zoaru' na'a. ¹⁵ Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzë nag.

¹⁶ ¿Bizxa usáquí'da' bunách nacué' dza ni zoaru' na'a? Nacquë' ca bi'idau' ta'bö'bi' lu yë'y. Zidjz tu'lidz lza'cbi', ¹⁷ ta'nabi': "Rucödxtu' queë'li' gui. ¿Bizx quie' cutu rya'li'? Rul-l yéchi'tu' queë'li'. ¿Bizx quie' cutu rbödx yéchi'li'?" ¹⁸ Cni nacli', le bidé' Juan ati' le cutu güi' gdahuë' ca ráguli' lbi'ili', gnë'li' queë': "Tu' xöhui' dzag lë'." ¹⁹ Ni'r bdxina' neda', Bönni' Nuhuöacquë' Gdu Bunách, len ri'j rahua', ati' rnë'li' quia': "Naquë' bönni' huágulë'ë len bönni' ri'jé'. Naquë' lza'quë' bönni' uquixj len yezica' huen dul-la'." Yól-la' rejni'i queë' Dios nac bë' ni'a qui le tun nup ta'zi' lu na'gac lei.

Le gac qui nu curún ca rna xtidzë'ë Dios

²⁰ Ni'r gzu lahuë' Jesús ruzeyne' bach bunách nacuá' yöd'z gap ni' benë' zian yöl-la' huac, le cutu'bi'ini ládxi'gac. ²¹ Gudxë' lequë':

—Bica' bayechi' lbi'ili', bunách Corazín. Bica' bayechi' lbi'ili', bunách Betsaida. La'naru' glac lu yöd'z Tiro len lu yöd'z Sidón yugu' yöl-la' huac bena' ga zoali', dza ni'tël lubi'i ládxi'gac bunách Tiro len Sidón na', lacuë' lari' tēb len ludxië' dō icjquë', le luluí' tu'bi'i ládxi'gac bunách na'. ²² Na'a, neda' rēpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, saca' qui'rli' lbi'ili' ca la'zaca' la'gu'i' bunách Tiro len Sidón, nup na' busnitië' Dios. ²³ Lbi'ili', bunách Capernaum, guc queëli' ca bdxintëli' ga nu ryaz yehua' yubá. Huötjli' lu gui' gabíl. La'naru' glac lu yöd'z Sodoma yöl-la' huac bena' ga zoali', lugá'n bunách yöd'z ni' ga rdxintë na'a dza. ²⁴ Na'a, neda' rēpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, saca' qui'rli' lbi'ili' ca la'zaca' la'gu'i' bunách Sodoma na'.

Rnë' Jesús: "Gul-dá ga zoa', uzí' ládxi'li'"

²⁵ Dza na' bē'ë didza' Jesús, rnë':

—Rgu'a Li' yöl-la' ba, Xuza', nacu' Xani yehua' yubá len Xani luyú ni, le bucachu'u lē ni, cui la'lé'inë' lei bōnni' ta'yéjni'në', san bului'inu' lei nup nacgac ca bi'idau'. ²⁶ Ca' gac, Xuza', le cni bdzag ladxu'u Li'. ²⁷ Yúgu'tē nudōdē' lu na'a Xuza'. Nutu nu nunbē' neda', Zxi'në' Dios, san tuzē' Dios Xuz, len nutu nu nunbē' Lē' Dios Xuz, san tuza' neda', Zxi'në' Dios, lenca' nup na' rē'nda' ului'ida' leygac Dios Xuz. ²⁸ Gul-dá ga zoa' yúgu'tēli' rajxáqui'li' le rünteczli' dxin qui gdau', len nua'li' yua' zi'i quegac zxba qui gdau', ati' neda' guna' ga uzí' ládxi'li'. ²⁹ Lu yöl-la' nōxj ladxi' queëli' gul-gún xchina', gacli' ca bēdx ta'zi'ba' yugu' quecha'. Gul-séd lu na'a neda', le naca' nōxj ladxi' len cuidi' ladxi', ati' gdzöl queëli' yöl-la' ruzi' ladxi', le cuequi dxi ládxi'li'. ³⁰ Yugu' na' ugu'a lbi'ili', le nac le gna bē'ida' lbi'ili', cutu nac banig, ati' yua' ugu'a lbi'ili' le nac le rusēdda', dza'dau'z nac.

12

Bōnni' usēd queë' Jesús ta'leycjë' deu dza la'y

¹ Dza ni', le nac dza la'y quequë' bōnni' judío, gdōdē' Jesús gap dē yöl zxaa' xtil, ati' ta'dunë' bōnni' usēd queë' len gulazú laquë' ta'leycjë' deu ga dxia zxaa' xtil len tahuë' zxaa' xtil na'.

² Cati' gulalé'inë' lē ni bōnni' gdau' fariseo, tē' Jesús:

—Byutsca', tunë' bōnni' usēd quiu' le cural-la' gunru' dza la'y.

³ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—¿Naru' cu nulábinili' lu guich la'y bi benë' David cati' gdunë' ati' guladún ca' nup gulacua'len lē'? ⁴ Gyazië' lu yu'u queë' Dios len gdahuë' yugu' yöt xtil nagu'ucuë' lu bcugu la'y, le cural-la' gahuë' lē' len cutu ral-la' lahuë' bōnni' gulacua'lenë' lē', san légaczë' bxuz dē latj lahuë' lei. ⁵ ¿Naru' cu nulábinili' le rna bē' zxba queë' Moisés ca tunë' bxuz yugu' dza la'y? Tunë' dxin lō'a gdau' yugu' dza la'y, len cutu ta'baguë'ë zxguia'. ⁶ Na'a, neda' rēpa' lbi'ili', ni zoa' neda', naca' bōnni' nacrë' blau ca gdau'. ⁷ Cutu réjni'li' lē na' nayúj lu guich la'y, rna: "Rē'nda' huechi' ládxi'li' lza'li', len clēg gdōdigacli'-ba' bōa' bēdx dau' ruzégui'gacli'-ba' lu bcugu la'y quia'." La'naru' réjni'li' lē ni, cutu gchúguli' quegac nup cuta'baga' zxguia'. ⁸ Ca' nac, le naca' Xani dza la'y neda', Bōnni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách.

Jesús ruinë' bōnni' narequi' nē'ë

⁹ Ni'r buzë'ë ni' Jesús, ati' gyazië' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sédë' queë' Dios bōnni' judío. ¹⁰ Lu yu'u na' zoë' tu bōnni' narequi' nē'ë, ati' le tē'nnë' la'dzölnë' bi luquie' Jesús, qui lē ni na' gulanabnë' Lē' bōnni' judío uná bē' na', ta'né':

—¿I dē latj unru' nu re'i cati' nac dza la'y?

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rē' lequë':

—Nu bōnni' nutsë'ë ladjli', chqui' zoaba' tuba' bö'cu' zxila' queë', len chqui' gbixba' lu yeru cati' nac dza la'y, ¿naru' cu tsajxōnë'-ba' len tsajlijë'-ba'? ¹² Záqui'tsquirmë' tu bōnni' ca tuba' bö'cu' zxila'. Qui lē ni na', dē latj gunru' quegac bunách le nac dxi'a cati' nac dza la'y.

¹³ Ni'r Jesús gudxë' bōnni' huë' na':

—Bli na'u.

Cati' bulí nē'ë, la' bōactë dxi'a ca nac yetslá'a nē'ë.

¹⁴ Ni'r gulu'ujë' bōnni' gdau' fariseo na' ati' glun xtídz'a'quë' ludōddë' Jesús.

Le gnë' bōnni' bē'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gac queë' Jesús

¹⁵ Cati' ráquibe'inë' lē ni Jesús, buzë'ë ni', ati' zjaclen Lē' bunách zian. Jesús bunë' yúgu'tē nup te'i ladj bunách na' ¹⁶ len gna bē'inë' lequë' cutu la'guixjō'në' bunách nu naquë'. ¹⁷ Cni gnë', quië butság lē na' gnë' Isaías, bōnni' bē'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

¹⁸ Gul-yutsca', bōnni' ni naquë' huen dxin quia',

Nu na' grōcza' neda'.

Nadxi'ida' Lē' len rdzag ladxa'a Lē'.

Uchizia! Lè' Bò' La'y.

Lè' quíxjöi'nè' yúgu'tè bunách ca guna',
Cuequi xbeyda' lequè'.

¹⁹ Nutu nu tíl-lené' didza' len cutu ulidzè' zidzj,

Len nutu nu yöni chí'è ga nac zi'tu'.

²⁰ Tu guidau' zoa bö cutu quítsjè' lei,

Ati' guí' chzoa ul, cutu usulè' lei,

Cati' uzoarè' le nac tsahui' queè'.

²¹ Lun löz Lè' yúgu'tè bunách.

Bönni' judío uná bē' ta'nē': "Dzag Jesús tu' xōhui'"

²² Ni'r djua'què' ga zoè' Jesús tu' bönni' nachúl lahuè' len curnè', le yu'u lè' bö' xōhui', ati' Jesús bunè' bönni' na'. Cni guc, rlé'iné' len ru'è didza' bönni' na' bchul lahuè' len cugnè'.

²³ Qui lè ni na' gulubani yúgu'tè bunách nacuá' ni', ta'ná:

—¿Naru' nactsé' Zxi'n Xsoé' David bönni' ni, Bönni' na' ral-la' guidè'?

—Cati' gulayönnè' lè ni bönni' gdau' fariseo, ta'nè':

—Bönni' ni rubijè' yugu' bö' xōhui' le dzag Lè' Beelzebú tu' xōhui', xangac bö' xōhui' na'.

²⁵ Ráquibe'iné' Jesús lè na' ta'zá' ládxi'què' ati' rē' lequè':

—Gáti'téz ga ta'ná bē' bunách, chqui' la'rúj chopl len la'dil-len lza'gac bunách ni', nit yöl-la' uná bē' quequè'. Lézca' cni, chqui' la'rúj chopl bunách nacuá' tu yödz o tu yu'u, len la'dil-l, cutu gac la'día' bunách nacuá' yödz na' o yu'u na'. ²⁶ Lézca' cni, chqui' ubij la' lzè'iz Satanás tu' xōhui', len la'dil-len la' leygac bö' xōhui' na', ¿nacxcz gac gdía' yöl-la' uná bē' qui tu' xōhui'? ²⁷ Rnali' quia' rubija' yugu' bö' xōhui' le dzag neda' Beelzebú tu' xōhui'. Chqui' runa' cni, ¿nuzza dzag nud pa'gac lbi'ili' cati' tu'bíj bö' xōhui'? Qui lè ni na' le tunczè' nac bē' nachíxili'. ²⁸ Na'a, chqui' neda' rubija' yugu' bö' xōhui' le zoalen neda' yöl-la' huac queè' Dios Bö' La'y, le nacté chbdxin ga zoali' le rna bē'è Dios.

²⁹ ¿Naru' huactsa nu bönni' tsazié' lidxé' bönni' nal len cuijè' yugu' yöl-la' tsahui' dzò' lidxé' chqui' zi'al cutu gúguè'è bönni' nal na'? Ni'r gac tsazié' ulatjè' lidxé' bönni' nal na'.

³⁰ Nu curún neda' tsaxxón, rdá'bagá' neda', len nu curutúb tsaxxón len neda', ruslás nu na'.

³¹ Qui lè ni na' rēpa' lbi'ili', ca nac yúgu'tè dul-la' tun bunách len yugu' didza' xōhui' ta'ná, unít lahuè' lequè' Dios, san nu bönni' gnè' zi'è queè' Dios Bö' La'y, cutu ca' unít lahuè' lè' Dios.

³² Lézca' cni, nu bönni' gnè' quia' neda', Bönni' Nuhuóaqué' Gdu Bunách, Dios unít lahuè' lè', san nu bönni' gnè' queè' Dios Bö' La'y, cutu ca' unít lahuè' lè' Dios. Cutu unít lahuè' lè' dza ni zoaru' na'a, len cutu unít lahuè' lè' dza zi'a za'.

Le runru' nac bē' le nacru'

³³ Gnè' ca' Jesús:

—Chqui' nac dxi'a yag, cuia le nac dxi'a yag na', san chqui' nac xōhui' yag, cuia ca' le nac xōhui'. Cni nac, le rbia yag nac bē' yag na'. ³⁴ Lbi'ili', di'a dza quecba' bēl snia' nacli'. ¿Nacx gac güi'li' dxi'a didza', chqui' nacli' xōhui'? Ca nac le ta'zá' ládxi'gac bunách, lézca' cni tui' didza'. ³⁵ Didza' dxi'a ru'è bönni' dxi'a le yu'u icj ládxi'dau'huè' le nac dxi'a, san didza' cunác dxi'a ru'è bönni' huia'dò' le yu'u icj ládxi'dau'huè' le cunác dxi'a. ³⁶ Qui lè ni na' rēpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguè' Dios quegac bunách, cuequi xbeynè' bunách ca nac yúgu'tè didza' gulanzè' ca'. ³⁷ Ca nac didza' ru'u, cuequi xbeynè' li', ati' uruju' dxi'a o gbagu'u xzguia' ni'a qui didza' na' bē'u.

Ta'nabnè' Jesús gunè' le gac bē' nu naquè'

³⁸ Ni'r gulubi'è didza' yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sèdi, tè' Jesús:

—Bönni' Usèdi, rē'nitu' glé'itu' tu le gunu' le gac bē' dè lu na'u yöl-la' uná bē'.

³⁹ Bubi'è didza' Jesús, rē' lequè':

—Ta'nabnè' neda' guna' tu le gac bē' nu naca' bönni' tua'dò' ni, cuzóa gdu ládxi'què'. Cutu bi le gac bē' la'lé'iné', san tuz le nac bē' na' ca guc queè' Jonás, bönni' bē'è didza' uláz queè' Dios. ⁴⁰ Ca na' guc queè' Jonás na', buga'nè' lè'ba' bōl xzón gdu tsonn dza tsonn yèl, lézca' cni gac quia' neda', Bönni' Nuhuóaqué' Gdu Bunách, tsonn dza tsonn yèl uga'na' zxan yu. ⁴¹ Bönni' gulacu'è yödz Ninive la'yasé' dza gchuguè' Dios quegac bunách cati' cuequi xbeynè' bunách dza ni zoaru' na'a, ati' le glunè' uspaga' bunách ni xzguia' le gulubi'i ládxi'què' bönni' Ninive na' cati' ni' gdxjjöi'nè' lequè' Jonás xtídzè'è Dios, ati' na'a zoa' ni neda', len nactèra' blau ca Jonás na'. ⁴² Lézca' cni, ngul ni' gna bé'inu yödz dè zaca' ga rdöd gbidz beo' zia g tsasnú dza gchuguè' Dios quegac bunách cati' cuequi xbeynè' bunách dza ni zoaru' na'a, ati' le bennu uspaga' lequè' xzguia', le brujnu ngul na' ga nactèr zi'tu' quíè yönnu didza' rejni'i bē'è Salomón, ati' na'a zoa' ni neda', len nactèra' blau ca Salomón na'.

Cati' rudxín xlatj bö' xōhui'

⁴³ Gnë' ca' Jesús:

—Cati' r-ruj bö' xöhui' yu'u bönni', rda gap nabídx, rguilj ga uzí' ladxi'. Chqui' cutu gdzöli ga na' uzí' ladxi', ⁴⁴ ni'r gna: “Huöja' xlatja' ga ni' bruja!” Cati' udxín ga ni' bruj, tsajxaca' bönni' na', naquë' ca tu yu'u nadách, len nalúa, len chnabá'a quië nu tsajsóa ni'. ⁴⁵ Ni'r tseaj, tsajxi' yegádx bö' xöhui' nácgactër xöhui' ca lei, ati' la'yáz yúgu'të, len la'cuá' lu bönni' na', ati' ga udx huayáli'tër ca gac queë' bönni' na' ca gac queë' z'í'al. Lëzca' cni gac quegac bunách tua'dö' ni.

Xnë'ë Jesús len yugu' bönni' böchë'ë

⁴⁶ Cati' ni' ruí'lenë' bunách didza' ni Jesús, guladxinë' ni' xnë'ë Jesús len yugu' bönni' böchë'ë. Gulacu'ë lö'al len glë'nnë' luí'lenë' Jesús didza'. ⁴⁷ Ni'r gdíxjöi'në' Jesús tu bönni', rë' Lé':

—Byutsca', nacu'ë lö'al xna'u len yugu' bönni' böchu'u, të'nnë' luí'lenë' Li' didza'.

⁴⁸ Bubi'ë didza' Jesús, rë' bönni' na' gdíxjöi'në' Lé' cni, rnë':

—¿Nuzca caz xna'a len nupxcz bönni' böcha'a?

⁴⁹ Ni'r bulí në'ë, bulu'ë yugu' bönni' uséd queë', len rnë':

—Byutsca', bönni' ni nacquë' ca xna'cza' len böchi'cza'. ⁵⁰ Núti'tëz nu run ca rë'ncznë' Xuza' zoë' yehua' yubá, nu ni nac bí'i böchi'cza', len bí'i zanca', len xna'cza'.

13

Runë' lsaqui' Jesús ca nac qui bönni' guz

¹ La' dza ni'z brujë' Jesús lu yu'u, ati' yajchö'ë ra' nis zxön. ² Le guladxín ga zoë' Jesús bunách zian, grenë' tu lé'i bárcodau', len grö'ë ni', ati' bunách zian na' gulacuá' luyú bidx ra' nis zxön na'. ³ Ni'r bé'lenë' lequë' didza' Jesús, zian le busëdnë' lequë', yugu' le benë' lsaqui', rnë':

—Gul-yutsca', brujë' bönni' guz, zjësië' xseydau'. ⁴ Tsal ni' zjësië', glas ra' nöz la'gac xseydau' na', ati' guladxinba' bguindau', glë'jba' xseydau' na'. ⁵ Glas luyú ga rö' guiöj yela'gac xseydau' na', ga na' curö' szxöni yu, ati' la' gulalentë, le curö' ni' szxöni yu. ⁶ Ni'r cati' budzá'a, la' gulacuadtë len gulabídx lë na' bësië', le cunác ga lun luí. ⁷ Gulalén ga gululén lba yötsi' yela'gac xseydau' na' glas, ati' gulazzön lba yötsi' na' len gularöli lë na' bësië', glun ditj lei. ⁸ Glas ga nac luyú dxi'a yela'gac xseydau' na', ati' gulunödzej. Gulunödzej yetú gayua'tër ca' la'gac lë na' bësië'. Gulunödzej yetsonmlaj ca' yela'gac na', ati' gulunödzej yechi uruá' ca' yela'gac na'. ⁹ Nu zoa nag len ryöni, ral-la' uzë nag.

Le të'ni lun le benë' lsaqui' Jesús

¹⁰ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' uséd queë' len gulanabnë' Lé', ta'në':

—¿Bizx quië ruí'lenu' bunách didza' yugu' le runu' lsaqui'?

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Ru'ë lbi'ili' latj Dios tséjni'li' le nagachi' ca rna bë'ë Lé' yehua' yubá, san cutu të'ni la'yëjni'i bunách ni. ¹² Nu dë qui, Dios unödzejë' qui yelati', ati' szxönitër gata' qui, san nu cudë qui, la'z dui le dë qui gdua. ¹³ Qui lë ni na' ruí'lëna' lequë' didza' yugu' le runa' lsaqui', le tu'yúë' san cutu ta'lé'inë'. Ta'yönnë' san cutu tu'zë nagquë' len cutu ta'yéjni'në'. ¹⁴ Cni rac quequë' quië utság lë na' gnë' Isafas, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

Le nactë yönili' san cutu tséjni'li'.

Uyuli' gna'li' san cutu glé'ili',

¹⁵ Le nazíd ládxi'dau'gac bunách ni,

Len cutu ryaz icj nagquë'.

Nadzudi' yöj lauquë',

Cui la'lé'inë' len yöj lauquë' na'.

Cutu luzë nagquë'

Len cutu luzejni'i ládxi'quë',

Len cutu luhuöaquë' quia' neda'

Quië gac una' lequë'.

¹⁶ Na'a, bica' ba lbi'ili', le rle'i yöj lauli' len ryöni nagli'. ¹⁷ Le nactë rëpa' lbi'ili', glë'nnë' la'lé'inë' le rié'ili' lbi'ili' zian bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios len yugu' bönni' tshui' san cutu gulalé'inë' lei. Glë'nnë' la'yönnë' le ryönili' lbi'ili' san cutu gulayönnë' lei.

Rusáj la'në' Jesús le benë' lsaqui'

¹⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-zë nagli' ca nac le bena' lsaqui' qui bönni' guz. ¹⁹ Núti'tëz nu ryöni didza' ca rna bë'ë Dios yehua' yubá len cutu rejni'i lei, rac qui didza' ryöni nu na' ca gac qui xseydau' na' glas ra' nöz. La' za'të tu' xöhui' len rugúa didza' na' gyu'u icj ládxi'dau'huë' bönni' na'. ²⁰ Xseydau' na' glas luyú ga rö' guiöj rulu' ca rac queë' bönni' ryönnë' didza' na' len la' ruzëtë naguë'

lu yöl-la' rudziji queë', ²¹ san ca na' cutu rdia' xseydau' na' le cudë ga gun lui, lëzca' cni rac queë' bönni' ni. Cati' gdxin tu le usaca' zi' lë', ati' la'bía lãdxi'gac lë' bunách le nazi' lu në'ë didza' na', la' gactë chop lãdxë'ë. ²² Xseydau' na' glas ga na' gululën lba yötsi' ruluu' ca rac queë' bönni' na' ryönnë' didza' na', san rui' lãdxë'ë yugu' le dë yödzyly ni, ati' nazi' yë'ë bönni' na', le rui' lãdxë'ë yugu' yöl-la' tsahui' qui. Yugu' lë ni ta'röli didza' na' len tun ga cutu gun dxin lu icj lãdxi'dau'huë'. ²³ Xseydau' na' glas luyü dxi'a ruluu' ca rac queë' bönni' ryönnë' didza' na' len réjni'në' lei, ati' run dxin didza' na' lu icj lãdxi'dau'huë'. Nacgac la'gac bunách ca xseydau' na' gulunódzj yetü gayua'tër ca'. Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' gulunódzj yetsonnlalj ca', ati' nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' gulunódzj yechí uruá' ca'.

Guixi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl xzoo' xtil

²⁴ Yetü le benë' lsaqui' Jesús, rë' lequë':

—Ca gac ga gdxin le rna bë'ë Dios yehua' yubá nac ca gac qui xseydau' dxi'a guzë' tu bönni' ga nac la' yël queë'. ²⁵ Tsal na' tasië' bönni' nacu'ë lãdxë', bdxin xtil tu nu curle'i lë' dxi'a, ati' yjöz la' yël queë' xsey guixi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl xzoo' xtil, ati' böjë' xlatjé'. ²⁶ Cati' bñen xzoo' xtil na' len grö' deu qui, ga na' dxi'a xui'i, ni'r glac bë' guixi'dau' xöhui' na'. ²⁷ Ni'r gulãdxinë' bönni' huen dxin ga zoë' bönni' xan la' yël na', len tē' lē': "Xan, chqui' guzu' xseydau' dxi'a la' yël quiu', çnaxc guc gulalën guixi'dau' xöhui' na'?" ²⁸ Gudxë' lequë' xan la' yël na', rnë': "Benë' cni bönni' curlé'inë' neda' dxi'a". Ni'r gulanabnë' lë' huen dxin na', ta'në': "çl rë'nnu' tseajtu' tsjöljtu' guixi'dau' xöhui' na'?" ²⁹ Xanquë' rë' lequë': "Cutu. Nazz ca' cati' glãdzu'li' guixi'dau' xöhui' na', glãdzu'lentëli' ca' yöl xzoo' xtil. ³⁰ Dxi'ar gac güi'li' latj la'zçöngar tsaxçón cati' gdxinr dza tsajtubru' lei, ati' ni'r gyëpa' nup lutúb lei: Gul-túb zi'al guixi'dau' xöhui' na' len gul-guga' tsajxündj hueaj quië uzëgui'ru' lei, ati' ni'r utubli' xzoo' xtil lu yu'u quia'."

Runë' lsaqui' Jesús ca nac qui xsey mostaza

³¹ Yetü le benë' lsaqui' Jesús, rë' lequë':

—Ca gac ga gdxin le rna bë'ë Dios yehua' yubá, gac ca rac qui tu xsey mostaza, le guzë' tu bönni' ga nac la' yël queë'. ³² Le nactë nactër cuidi' xsey mostaza na' ca yügu'të xseydau' yezica', san cati' chnadúz, rzçöntër ca yügu'të guixi' cuan len rac zçön ca nac tu yag, ati' ta'dxinba' bguindau' tun lãdxcba' lu zçuza' në'i.

Runë' lsaqui' Jesús qui xnë'i yöt xtil

³³ Yetü le benë' lsaqui' Jesús, rë' lequë':

—Ca gac ga gdxin le rna bë'ë Dios yehua' yubá gac ca le run xnë'i yöt xtil, le buchíxinu ngul len tsonn lbix yjöz xzoo' xtil, ati' gyazç gdu'të cua na'.

Le rë'ni gun le runë' lsaqui' Jesús

³⁴ Yügu'të lë ni benë' lsaqui' Jesús, bë'lenë' bunách nacuá' ni' didza', len cutu bi didza' bë'lenë' lequë' le cubenë' lsaqui'. ³⁵ Cni benë' quië butsåg lë na' buzujë' lu guich bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

Gu'a didza' yugu' le guna' lsaqui'.

Gnia' yugu' le nagachi' cati' ni' gzu lau zi'a guta' yödzyly.

Rguixjõ'ë Jesús le benë' lsaqui' qui guixi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl xzoo' xtil

³⁶ Ni'r buzeynë' bunách nacuá' ni' didza' Jesús, busölë'ë lequë', ati' gyazië' yu'u. Ni'r gulãdxinë' ga zoë' bönni' usëd queë' len tē' Lë':

—Gdxijõi' netu' le rë'ni gna lë na' benu' lsaqui' qui guixi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl xzoo' xtil.

³⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Bönni' razë' xseydau' dxi'a naca' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách. ³⁸ La' yël na' nac yödzyly ni, ati' xseydau' dxi'a na' ruluu' ca nacgac nup nababgac ga rna bë'ë Dios. Guixi'dau' xöhui' na' nalá' ca nac yöl xzoo' xtil ruluu' ca nacgac nup nacgac qui tu' xöhui'. ³⁹ Nu na' curle'i dxi'a xan la' yël na' len yjöz guixi'dau' xöhui' na', tu' xöhui'ç nac. Dza lutubë' na' ruluu' ca gac dza udx qui yödzyly ni, ati' nup na' tu'túb nacgac gbaz la'y queë' Dios. ⁴⁰ Ca na' guc, gulutubë' guixi'dau' xöhui' na', len guluzëgui'ë lei lu gui', lëzca' cni gac cati' udx qui yödzyly ni. ⁴¹ Neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, gsöla'gaca-në' gbaz la'y quia', ati' lubijë' ga rna bë'ë Dios yügu'të nup tun ga tun dul-la' lza'gac lenca' nup tua' dö'. ⁴² Yugu' gbaz la'y na' la'gu'ë lu gui' gabil yugu' bönni' tua'dö' na'. Ni' la'bödxe' len lutíl-l láya'quë'. ⁴³ Ni'r la'yëp yös yení' bunách tsahui', lacquë' ca gbïdz ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá. Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzë nag.

Runë' lsaqui' Jesús qui tu yöl-la' tsahui' nagachi'

⁴⁴ Lëzca' cni benë' lsaqui' Jesús, rnë':

—Le rna bē'ē Dios yehua' yubá nac ca tu yöl-la' tsahui' nagachi' tu la' yël. Cati' budzölnē' lei tu bönni', bucachē'ē lei leyúbl ga na' bgachi', ati' lu yöl-la' rudziji queē' gyijē', yjēti'ē yúgu'tē le dē queē' ati' gu'uē' la' yël na' quie' gata' queē' yöl-la' tsahui' na'.

Runē' lsaqui' Jesús qui tu bga záqui'tsqi

⁴⁵ Gnē' ca' Jesús:

—Ca ral-la' sē lādxi'li' le rna bē'ē Dios yehua' yubá nac ca benē' tu bönni' ra'uē' len ruúti'ē, rguiljē' yugu' bga dxi'a'. ⁴⁶ Cati' bdzölnē' tu bga záqui'tsqi, gyijē', yjēti'ē yúgu'tē le dē queē', ati' gu'uē' bga na'.

Runē' lsaqui' Jesús qui tu yöxj bōl

⁴⁷ Lēzca' cni gnē' Jesús:

—Ca gac ga gdxin le rna bē'ē Dios yehua' yubá, gac ca run tu yöxj bōl le ta'chiljē' bönni' lu nis zxōn, le rajxi' zian bōl gza'a'. ⁴⁸ Cati' chbdza' yöxj na', gulubijē' lei luyú bidx ra' nis zxōn na', ati' ni' gulabō'ē len gulagu'ē-ba' lu bdō'a yugu' bōl dxi'a, san yugu' bōl ca'z, gularu'nē'-ba'. ⁴⁹ Lēzca' cni gac cati' udx qui yödzyú ni. La'rujē' gbaz la'y queē' Dios ati' lubijē' quizi bunách tsahui', lucutiē' lequē' ladj bunách tua'dō'.

⁵⁰ Ni'r la'gu'ē lu gui' gabíl bunách tua'dō' na'. Ni' la'bōdxē' len lutíl-l láya'quē'.

Yöl-la' tsahui' le nac gul len le nac cub

⁵¹ Ni'r Jesús gnabnē' yugu' bönni' uséd queē', rnē':

—¿I réjni'li' yúgu'tē lē ni?

Gulubi'ē didza', tē' Lē':

—Ja, Xan.

⁵² Jesús gudxē' lequē':

—Cati' chnazi' lu nē'ē bönni' gdau' usēdi le rna bē'ē Dios yehua' yubá, naquē' ca bönni' xan yu'u, rbijē' ladj yöl-la' tsahui' queē' le nac cub len le nac gul, le nacgac dxi'a, ruzi'ē xbey.

Le benē' Jesús yōdz Nazaret

⁵³ Cati' budx benē' yugu' lsaqui' ni Jesús, buzē'ē ni'. ⁵⁴ Cati' budxinē' ladjē', busēdnē' bunách nacua' lu yu'u ga tu'dubē' tu'sédē' queē' Dios bönni' judío, ati' gulubannē', ta'nē':

—¿Gazxcz bzēdnē' yöl-la' rejni'i ni bönni' ni? ¿Nacxcz nac, runē' yugu' yöl-la' huac ni? ⁵⁵ Naquē' bönni' ni zxi'nē' bönni' bēdx yag, ati' lēnu María xnē'ē. Naquē' bóchi'quē' Jacobo len José len Simón len Judas. ⁵⁶ Lēzca' nacua'lennu rē'u ni ngul zanē'. ¿Gazxcz bzēdnē' yúgu'tē lē ni?

⁵⁷ Qui lē ni na' glac chop lādxi'quē', guluca'nē' Lē'. Ni'r Jesús gudxē' lequē':

—Tun ba la'n bönni' ru'ē didza' uláz queē' Dios yúgu'tē bunách, san cutu tun lē' ba la'n bunách uláz queē' len bunách nacua' lidxē'.

⁵⁸ Qui lē ni na' cutu benē' Jesús ni' zian yöl-la' huac, le cutu ta'yeljē'ē Lē'.

14

Ca guludōddē' Juan, bönni' buquilē' bunách nis

¹ Lu dza ni', byōnnē' Herodes, bönni' rna bē'ē luyú Galilea, ca nacgac yöl-la' huac runē' Jesús. ² Herodes na' gudxē' yugu' ni'a nē'ē, rnē':

—Bönni' ni Juan, bönni' buquilē' bunách nis. Chhubanē' lu yöl-la' gut. Qui lē ni na' dē lu nē'ē yöl-la' huac zxōn na'.

³ Cni gnē' Herodes le bsölē'ē lēczē' bönni' gulazōnē' Juan len glúguē'ē lē' du guia, ati' gulagu'ē lē' lidx guia le gú'ninu cni Herodías, ngul na' gucnu ngul queē' Felipe, bōchē'ē Herodes na'. ⁴ Cni benē' Herodes, le gudxē' lē' Juan na': "Cutu ral-la' sóalenu'-nu."

⁵ Qui lē ni na' gu'nnē' Herodes gdōddē' Juan, san gúdxinē' la'dá'baga' lē' bunách lu yōdz ni', le taqui bunách naquē' Juan na' bönni' ru'ē didza' uláz queē' Dios. ⁶ Ni'r cati' guc lni qui dza gyé'inē' iz Herodes, brujbi' bi'i ngul queēnu Herodías na' len bya'abi' laugac nup nacua' lni na', ati' bdzag ladxē'ē-bi' Herodes. ⁷ Gzxi' lu nē'ē Herodes len benē' tsutsu xtidzē'ē unōdzjē' queēbi' bítitēz bi' gnabbi' lahuē'. ⁸ Le chnusēdinu-bi' zi'al xna'bi', gudxbi' lē':

—Benn quia' na'a tu lu xziga' zxōn icjē' Juan, bönni' buquilē' bunách nis.

⁹ Ni'r bui'nnē' Herodes, san le chbenē' tsutsu xtidzē'ē, len le gulayōni lē' nup ti'j tágulen lē', qui lē ni na' gna bē'inē' nu tsajnödzj queēbi' icjē' Juan na'. ¹⁰ Cni guc, bsölē'ē nu tsajrix yenē' Juan ga ni' yu'ē lidx guia. ¹¹ Bönni' na' nasölē'ē bu'ē icjē' Juan na', yu'u lu xziga' zxōn, ati' bunōdzjē' lei queēbi' bi'i ngul na', ati' lēbi' bua'bi' lei queēnu xna'bi'.

¹² Ni'r guladxinē' ni' bönni' guladē'ē Juan na', ati' guluú'ē lē' len gulucachē'ē lē'. Gdōd ni', yajtíxjōi'cnē' Jesús ca glac lē ni.

Jesús rugahuē' zianr ca chián gayuá' bunách

¹³ Cati' ráquibe'inè' lè ni Jesús, buzè'è ni', ati' grenè' tu lè'i bárcodau', zijè' la' queèzè' tu latj ca'z. Cati' gulayöni bunách tsijè' ni', gularujè' yugu' yöd z ni', yjaquè' ga ni' gdxinè', ta'zè'i ní'acquè'. ¹⁴ Cati' burujè' lè'i barco Jesús, blé'inè' nacua' ni' bunách zian, ati' buechi' ladxè'è lequè' len bunè' nup te'i, nútsa'gac ladjquè'. ¹⁵ Cati' chrdzö' dza na', guladxinè' ga zoè' Jesús bönni' uséd queè', len tè' Lè':

—Chrdzö' na'a, ati' ca'z nac latj ni. Busöla' bunách ni tsjaquè' gap dè yöd zdau' quiè la'ue' bi lahuè'.

¹⁶ Ni'r Jesús gudxè' lequè':

—Cutu run bayúdx tsjaquè'. Gul-nódzj lbi'ili' le lahuè'.

¹⁷ Ni'r tè' Lè':

—Gayu'z yöt xtil dè len chopzba' böl dèba' queètu' ni.

¹⁸ Jesús rè' lequè':

—Gul-dguá' quia' ni.

¹⁹ Ni'r gna bé'inè' bunách na' Jesús la'bö' ga yu'u daca'. Gdöd na' gdèl-lè'è gayu' yöt xtil na' len chopba' böl na', ati' bchis lahuè', ruyúè' zaca' yehua' yubá. Gudxè' Dios: "Xclenu'." Ni'r buzuzxjè' yöt xtil na' len budödè' lei lu na'què' bönni' uséd queè', ati' lequè' gulaguisiè' lei laugac bunách zian na'. ²⁰ Glahuè' yúgu'tè' len guluhuöljnè'. Ni'r gultubè' bizxj naga'ngac len guludzè'è chinnu bdö'a. ²¹ Bönni' ni' glahuè' glaquè' gdu chíun gayu'è, san nutu nu blab yugu' ngul len bi'idau'.

Jesús rzè'i ni'è lu nis zxön

²² Ni'r la' bentè' Jesús ga gulabenè' lè'i bárcodau' bönni' uséd queè', tsjaquè', la'nörè' lahuè', la'dödè' yetslá'a nis zxön ni', tsal na' uzeynè' Lè' bunách nacua' ni' didza'. ²³ Cati' chnusölè'è bunách na' Jesús, grenè' ga nac tu lu guí'adau' ga ni' yajsóé' tuzè'. Ni' bulidzè' Dios. Cati' chgul, tuzè' zoè' ni'. ²⁴ Bárcodau' ga na' nacu'è bönni' uséd queè' rdöd gatsj lahui'l nis zxön na', ati' ryas bárcodau' na' le ryas rdxia nis zxön na', le ruzaga' barco na' bö' reycj. ²⁵ Gdöd ladxì' yèl, gbiguè'è Jesús gal-la' ga na' nacu'è, rzè'i ni'è lu nis zxön. ²⁶ Cati' gualalé'inè' Lè' bönni' uséd queè', rzè'i ni'è lu nis zxön, szxöni gulabö'è bagu'í le tádxinè'. Gulabödxyé'è, ta'nè':

—Tu bxin na'.

²⁷ Ni'r Jesús la' bulidztè' lequè', rnè':

—Gul-zxöni ládxi'li'. Neda' ni. Cutu gádxili'.

²⁸ Ni'r bubì'è didza' Pedro, rè' Jesús:

—Xan, chqui' nacu' Li', gna be'i neda' guida' ga na' zu' lu nis.

²⁹ Jesús gudxè' lè':

—Gda.

Ni'r bötjè' Pedro lè'i bárcodau' na' len gzè'i ni'è lu nis zxön, zijè' ga na' zoè' Jesús. ³⁰ Ni'r cati' blé'inè' Pedro ca rutá nis bö' na' reycj, gúdxinè'. Ni'r gzu lahuè' rötjè' lu nis, ati' grödxyé'è. Bulidzè' Jesús, rnè':

—Xan, buslá neda'.

³¹ Jesús la' bulitè' nè'è. Buguel-lè'è lè', len rè' lè':

—Lati'z réjlè'u neda'. ¿Bizx quiè guc chop ladxu'u?

³² Cati' gulubenè' lè'i bárcodau' na', grö' dxi bö' na' reycj. ³³ Ni'r gulayj ládxi'què' Jesús bönni' nacu'è lè'i bárcodau' na', ta'nè':

—Le nactè, Zxi'nè' Dios nacu'.

Jesús ruínè' bönni' huè' nacu'è Genesaret

³⁴ Cati' chguladödè' yetslá'a nis zxön na', la' guladxintè' lu xyu yöd z Genesaret. ³⁵ Cati' guluúnbè'è Jesús bönni' yöd z ni', gulasölè'è didza' gdutè luyú ni', ati' djua'què' ga zoè' Jesús yúgu'tè nup te'i. ³⁶ Gláta'yue' lahuè' Jesús gu'è lequè' latj la'ganzè' rui'í lari' nacuè', ati' la' guluhuöactè yúgu'tè nup na' gulagán lari' na'.

15

Le tun ga cunacru' dxi'a lahuè' Dios

¹ Ni'r guladxinè' ga zoè' Jesús yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sèdi, narujquè' Jerusalén, ati' tè' Jesús:

² —¿Bizx quiè tunè' bönni' uséd quiu' le rdöd bè'i ca nac le nalèbiru' runru' ca glunè' xuz xtáu'ru'? Cutu ta'guib na'què' ca nac qui gdau' cati' zi'a lahuè'.

³ Bubi'è didza' Jesús, gnabnè' lequè', rnè':

—¿Bizx quiè lbi'ili' ca' ruca'nli' ca'z zxba queè' Dios quiè gunli' le nalèbili' runli'? ⁴ Cni nac, le gna bé'inè' lbi'ili' Dios, gnè': "Ben ba la'n xuz xna'u", len gnè' ca': "Nu gnè' zi' qui xuz xnè'i, tsaz gat nu na'." ⁵ San lbi'ili' rnalì': "Chqui' nu guiè xuz xnè'i: Cutu bi gac gunna' quiu' le chgzxi' lu na'a gunna' queè' Dios yúgu'tè, ⁶ cutur bi ral-la' gun qui xuz xnè'i nu na'."

Cni runli', ruca'nli' ca'z le gna bë'ë Dios, quië gunli' le nalëbili' runli'. ⁷ Lbi'ili', bönni' rulu'z tsahui' cuinli', gdu gdíxjô'ë ca nacli' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

⁸ Bönni' ni, lu rú'agaczë' tunë' neda' ba la'n,

Len clëg gdu lãdxi'quë'.

⁹ Daduz nac le ta'yj lãdxi'quë' neda'

Le tu'sëdnë' yugu' le gulaná bë' bunách.

¹⁰ Ni'r bulidzë' bunách nacua' ni' Jesús, rë' lequë':

—Gul-zë nagli' le gyëpa' lbi'ili' len gul-tsejni'i. ¹¹ Clëg le ryaz ru'ë bönni' run ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios, san le r-ruj ru'ë, lë ni run ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios.

¹² Ni'r gulabiguë'ë ga zoë' Jesús bönni' usëd queë', len të' Lë':

—¿I nôznu' gulaleyne' bönni' gdau' fariseo cati' gulayönnë' didza' ni bë'u?

¹³ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Yügu'të le nadúz, le cuguzë' Xuzá' zoë' yehua' yubá, huaduljgac gdu luí. ¹⁴ Gul-cá'n lequë'. Chnáchul laquë' len ta'chë'ë nup nachúl laugac. Chqui' tu bönni' lau chul gchë'ë yetúë' bönni' lau chul, gropë' la'bixë' lu yeru.

¹⁵ Ni'r bubi'ë didza' Pedro, rë' Jesús:

—Bzejni'i netu' lë ni runu' lsaqui'.

¹⁶ Jesús rë' lequë':

—¿Naru' cu réjni'tsali' ca' lbi'ili'? ¹⁷ ¿Naru' cu réjni'tsali' ryaz lë'ru' yügu'të le ryaz rú'aru', ati' rurúj lë'ru'? ¹⁸ Na'a, le r-ruj rú'ali', lu icj lãdxi'dau'li' za', ati' lë ni run ga cunacli' dxi'a lahuë' Dios. ¹⁹ Cni rac, le ta'lén lu icj lãdxi'dau'li' yugu' le rza' lãdxi'li' le cunác, le lun ga gdödili' bunách, len le lun ga quitsjli' zxba qui yól-la' nutság na', len le cunác runli', len yugu' le rzë lãdxi'li' cuanli', len yugu' le rnëli' qui lza'li' le cunác, len yugu' le rnë xóhui'li'. ²⁰ Yugu' le cni tun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios tu bönni', san chqui' cunayár në'ë ca nac qui gdau' cati' bi gahuë', cutu gun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios.

Réjlë'nu Jesús ngul gza'a

²¹ Ni'r buzë'ë ni' Jesús, gyijë' lu xyu yödz Tiro len yödz Sidón. ²² Brujnu yödz ni' tu ngul nababnu Canaán, ati' bë'nu zidzj didza', rënu Jesús:

—Xan, xzi'n xsoë' David, buechi' lãdxi' neda'. Bi'i ngul quia' szxöni rzaca' rgui'bi' le yu'u lëbi' bö' xóhui'.

²³ Cutu bi didza' bubi'ë Jesús. Ni'r gulabiguë'ë ga zoë' bönni' usëd queë', ati' glë' Lë', ta'në':
—Büsöla'-nu, le za'nu cüdzu'ru' rbödxya'anu.

²⁴ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—Dios nasölë'ë neda' gáciena' bunách Israel, nacgac ca bö'cu' zxíla'dau' nanitc'ba.

²⁵ Ni'r gbíga'nu ga zoë' Jesús ngul na' len gyij lãdxi'nu Lë', rënu Lë':

—Xan, guclen neda'.

²⁶ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Cutu nac dxi'a uguaru' yöt quechi' bi'idau' len chu'nru' lei laucha' bö'cu'dau'.

²⁷ Ni'r rënu Jesús ngul na', rnanu:

—Ja, Xan, san táguba' bö'cu'dau' na' le bizxj tu'huóxj ga tagu xancha'.

²⁸ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Nguldau'. Gdu nac ca réjlë'u neda'. Gac quiu' ca rë'nnu'.

La' ni'z böáctëbi' bi'i nguldau' queënu.

Jesús ruüñë' zian nup te'i

²⁹ Ni'r buzë'ë ni' Jesús len gdödë' ga nac ra' nis zxön qui Galilea. Grenë' ga nac tu lu guí'adau', ati' ni' grö'ë. ³⁰ Guladxin ga zoë' Jesús bunách zian djua'quë' nup cuta'zá' len nup nachúl laugac, len nup cuta'në, len nup narugu ni'a na'gac, len zianr nup te'i, ati' gulaguxjé' lequë' xni'ë Jesús, ati' Lë' bunë' lequë'. ³¹ Gulubani bunách ni' ca nac le benë' Jesús, le gualalë'inë' tu'në nup cugulanë, ati' nuhuöacgac nup grugu ni'a na'gac, ati' tu'zá' nup cugulazá', ati' tu'le'i nup bchul laugac. Qui lë ni na' gulagu'ë yól-la' ba Dios quegac bunách Israel.

Jesús rugahuë' zianr ca choa' gayuá' bunách

³² Ni'r Jesús bulidzë' yugu' bönni' usëd queë', len rë' lequë':

—Ruhuechi' lãdxa'a bunách zian ni, le chguc tsonn dza zá'clenë' neda' len cutu bi dë le lahuë'. Cutu rë'nda' usöla'gaca'-në' tshuöjqüë' lidxquë' ta'dunzë' ca', nazx ca' ludú lãdxi'quë' la' nöz.

³³ Ni'r të' Lë' bönni' usëd queë', ta'në':

—¿Gazcz gdzölitu' yöt xtil zian lu latj ca'z ni, le ugágutu' bunách zian ni?

³⁴ Gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—¿Balx yöt xtil dë queëli'?

Gulubi'ë didza', ta'në':

—Gadx, ati' nababzba' bōl cuidi' dēba' queētu' ni.

³⁵ Ni'r Jesús gna bé'inē' bunách zian na' la'bō' lu yu. ³⁶ Gdel-lē'ë gadx yōt xtil na' len yugu' bōl na' ati' gudxē' Dios: “Xclenu'.” Ni'r buzuxzjē' groptē na' len bunōdzjē' quequē' bönni' usēd queē', ati' lequē' gulaguisiē' laugac bunách zian na'. ³⁷ Glahuē' yúgu'tē' len guluhuōljnē'. Qdōd ni' golutubē' le bizxj naga'ngac, ati' guludzē'ë gadx bdō'a. ³⁸ Nacquē' choa' gayu'ë bönni' na' glahuē', san nutu nu blab yugu' ngul len bi'idau'. ³⁹ Ni'r Jesús busōlē'ë bunách na' tshuōjqquē' lidxquē', ati' grenē' lē'i bārcodau' ni', zijē' lu xyu yōdz Magdala.

16

Ta'nabnē' Jesús gunē' tu le gac bē' nuzxa naquē'

¹ Ni'r guladxinē' ga zoē' Jesús yugu' bönni' gdau' fariseo len yugu' bönni' gdau' saduceo quiē la'zi' bē'ë Jesús, ati' gulanabnē' Lē' gunē' tu le gac bē' ga za' yōl-la' uná bē' queē'. ² Bubi'ë didza' Jesús, rē' lequē':

—Cati' rdzō', rnali' cni: “Gun dxi'a cxō, le rō' bōaj xna luzzbá.” ³ Cati' nac zildau', rnali' cni: “Cutu gun dxi'a na'a dza le rō' bōaj xna len ruchúl luzzbá.” Lbi'ili', bönni' rulu'iz tshhui' cuinli'. Rac gnē ya'ali' nac gun luzzbá, san cutu gac tséjni'li' le rusēdi le tac dza ni zoaru' na'a. ⁴ Bunách tua'dō' cuzōa gdu lādxi'gac ta'nabi neda' guna' tu le gac bē' nu naca', san cutu bi le gac bē' la'lé'inē'. Tuz lē na' guc bē' ca guc queē' Jonás, bönni' bē'ë didza' uláz queē' Dios la'lé'inē'.

Ni'r buca'nē' lequē' Jesús, zhuōjē'.

Le tu'sēdnē' bönni' gdau' nac ca xnē'i yōt xtil

⁵ Cati' guladxinē' yetslá'a nis zxōn ni', gláquibe'inē' bönni' usēd queē' Jesús glal lādxi'quē' lu'ë le lahuē'. ⁶ Ni'r Jesús gudxē' lequē':

—Gul-yutsca'. Gul-gún chi'i cuinli' qui le nac ca xnē'i yōt xtil quequē' bönni' gdau' fariseo len quequē' bönni' gdau' saduceo.

⁷ Ni'r la' lé'gacžē' glun xtídza'quē' bönni' usēd queē', ta'nē':

—Rnē' cni le cunua'ru' yōt xtil.

⁸ Ráquibe'inē' lē ni Jesús, ati' rē' lequē':

—¿Bizx quiē run xtídza'li' la' lbi'izli' le cunua'li' yōt xtil? Latiz réjlē'li' neda'. ⁹ ¿Naru' cu réjni'tsali' len cu rajnéysali' ca guc quegac gayu' yōt xtil ni', lē na' glahuē' chiún gayu'ë bönni', ati' tsca zian bdō'a butubli'? ¹⁰ ¿Naru' cu rajnéysali' ca' ca guc quegac gadx yōt xtil ni', lē na' glahuē' choa' gayu'ë bönni' ati' tsca zian bdō'a butubli'? ¹¹ ¿Naru' cu réjni'li'? Cutu bē'a didza' qui yōt xtil cati' gudxa' lbi'ili' gun chi'i cuinli' qui le nac ca xnē'i yōt xtil quequē' bönni' gdau' fariseo len quequē' bönni' gdau' saduceo.

¹² Ni'r gulayéjni'nē' cutu gudxē' lequē' Jesús lun chi'i cuinquē' qui xnē'i yōt xtil, san ral-la' lun chi'i cuinquē' qui le tu'sēdnē' yugu' bönni' gdau' fariseo len yugu' bönni' gdau' saduceo.

Pedro rnē' Jesús naquē' Cristo

¹³ Cati' bdxinē' Jesús lu xyu yōdz Cesarea, ga na' rna bē'ë Filipino, gnabnē' yugu' bönni' usēd queē', rnē':

—¿Nacx ta'ná bunách nu naca' neda', Bönni' Nuhuōaquē' Gdu Bunách?

¹⁴ Gulubi'ë didza', ta'nē':

—La'quē' ta'nē': “Juan nacu', bönni' ni' buquilē' bunách nis.” Yela'quē' ta'nē': “Elías nacu', bönni' ni' bē'ë didza' uláz queē' Dios dza ni'tē.” Yela'quē' ta'nē': “Jeremías nacu', o yetué' bönni' bē'ë didza' uláz queē' Dios.”

¹⁵ Ni'r Jesús gudxē' lequē':

—Nazxga lbi'ili', ¿nuzxa rnali' naca' neda'?

¹⁶ Bubi'ë didza' Simón Pedro, rē' Lē':

—Li' nacu' Cristo, Zxi'nē' Dios ban.

¹⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rē' lē':

—Bica' bau' li', Simón, zxi'nē' Jonás, le cutu bului'inē' li' lē ni nu bönni', san Xuza' zoē' yehua' yubá bului'inē' li' lē ni. ¹⁸ Neda' rēpa' li', li' nacu' Pedro, ati' lu guiōj ni ucu'a nup ludúb quia', ati' yōl-la' uná bē' qui tu' xōhui' cutu saqui' uzaga' xnōzquē'. ¹⁹ Gunna' quiu' yugu' zxi'n guia' qui latj ga rna bē' Nu zoa yehua' yubá. Le gna bē'lu luyú ni, chgna bē' ca' Nu na' zoa yehua' yubá, ati' le gu'u latj gac luyú ni, chbē' latj gac lē na' Nu na' zoa ni' yehua' yubá.

²⁰ Ni'r Jesús gna bé'inē' yugu' bönni' usēd queē' nutu nu lē'ë naquē' Lē' Cristo.

Jesús rguxjō'ë ca zi'a ludōddē' Lē'

²¹ La' dza ni'z gzu lahuë' Jesús rguixjöi'në' yugu' bönni' uséd queë' run bayúdx tsijë' Jerusalén, ati' ni' lusaca' zi'è Lë' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gul tu'zejni'i, len bönni' gdau' tu'sëdi, ati' ni'r ludöddë' Lë', san cati' gac tsonn dza ubanë' lu yöl-la' gut. ²² Ni'r quizi bchë'ë Jesús Pedro len gzu lahuë' rdil-lë' Lë' didza', rnë':

—Xan, cutu gu'ë latj Dios. Cutu ca' gac quiu' ca rnu'!

²³ Ni'r bueycjë' Jesús, len rë' Pedro:

—Bcuit ga zoa'. Runu' ca run Satanás, tu' xöhui'. Runu' ga gac chop ladxa'a le cutu nac ca rza' ladxë'ë Dios le rza' ladxu'u li', san ca ta'zá'z ladx'i'gac bunách.

²⁴ Ni'r Jesús gudxë' yugu' bönni' uséd queë', rnë':

—Chqui' zoë' bönni' rë'nnë' të'ë neda', ral-la' uzóë' tsla' yugu' le rzë ladxë'ë, len gaquë' ca tu bönni' zijë' zajtë'ë lë'i yag cruz, ati' ni'r gac të'ë neda'. ²⁵ Nu bönni' guë'nnë' gun chi'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë' le dë'ë neda', gata' queë' yöl-la' na'bán gdu. ²⁶ ¿Bizxa uzi'tsë' xbey bönni' chqui' utubë' yúgu'të le dë yödzyü ni san unitië' yöl-la' na'bán gdu queë'? ¿Bizxa caz gac unödzyë' bönni' quië gata' queë' yöl-la' na'bán gdu? ²⁷ Cni rnia', le huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, dzag neda' yöl-la' yení' queë' Xuza' Dios, len dzagquë' neda' gbaz la'y quia'. Ni'r ubi'a qui queë' bunách tsa nac le nungac. ²⁸ Le nactë rëpa' lbi'ili': “Cutu ca' lat la'gac nup nacua' ni cati' la'le'ir duná bè'a neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.”

17

Rdza' ca nalá' lahuë' Jesús

¹ Gdö xop dza, Jesús gdë'l-lë'ë Pedro len Jacobo len Juan, böchë'ë Jacobo na', ati' bchë'ë lequë', yjaquë' quizi ga nac tu lu gui'a sib. ² Ni' bdza' ca nalá' lahuë' Jesús lauquë'. Gyëp yös yení' lahuë' Jesús ca ruzeni' gbidz, ati' böac chguichdau'z lari' nacué' ca yení'. ³ Ni'r gualé'inë' bönni' uséd queë' na' bului' lauquë' Moisés len Elías, tu'lenë' Jesús didza'. ⁴ Ni'r Pedro rë' Jesús:

—Xan, nac dxi'a zoaru' ni. Chqui' rë'nnu', guna' ni tsonn yu'u lága'dau', tu quiu', yetú queë' Moisés, len yetú queë' Elías.

⁵ Tsal ni' ru'ë didza' ni Pedro, la' grö'të ni' tu böaj yení' le gzxoa lequë', ati' lu böaj na' byön chi'i nu rna:

—Bönni' ni Zxi'ncza'. Nadxi'ida'-në' len rdzag ladx'a Lë'. Gul-zë nagli' didza' gu'ë.

⁶ Cati' gulayönnë' chi'i na' bönni' uséd queë', guladzö'ë guzru'al len gladxi guladzöbnë'. ⁷ Ni'r gbiguë'ë Jesús ga na' nacué', ati' gdanë' lequë', rnë':

—Gul-tsás. Cutu gádxili'.

⁸ Cati' gulachís lauquë', guluyüë', nutur nu gualé'inë', san tuzë' Jesús.

⁹ Cati' ni' tu'dinnië' lu gui'a na', gna bé'inë' lequë' Jesús, rnë':

—Nutu nu guiëli' ca guc lë ni blé'ili' cati' ubanra' lu yöl-la' gut neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

¹⁰ Ni'r gulanabnë' Lë' bönni' uséd queë', ta'në':

—¿Bizx quië ta'në' bönni' gdau' usëdi run bayúdx uluí' lahuë' Elías zi'al ca uluí' lahuë' Cristo?

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë uluí' lauczë' zi'al Elías, len uca'në' tsahui' yúgu'të. ¹² Neda' rëpa' lbi'ili': “Chbuluí' lahuë' Elías na', san cutu guluúnbë'ë lë', ati' yúgu'të ca rnaz quequë' glunë' queë'.” Lëzca' cni lunë' quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lusaca' zi'ë neda'.

¹³ Ni'r gulayëjmi'në' bönni' uséd queë', bé'lenë' lequë' didza' Jesús ca guc queë' Juan, bönni' na' buquülë' bunách nis.

Ruünë'-bi' Jesús tubi' bi'i bönni' ré'ibi' xjuti'

¹⁴ Cati' guladxinë' ga na' nacua' bunách zian, gbiguë'ë ga zoë' Jesús tu bönni', ati' buzechu zxibë' lahuë' Jesús ¹⁵ len rë' Lë':

—Xan, buechi' ladx'i'-bi' bi'i bönni'dau' quia', le ré'ibi' xjuti', len szxöni rzaca' rguí'bi', ati' zian lzu rdzö'bi' lu gui' o lu nis. ¹⁶ Chdgu'a-bi' lauquë' bönni' uséd quiu' san cutu guc luúnë'-bi'.

¹⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Lbi'ili', bunách curëjli'li' len cunacli' tsahui'. ¿Gáca'xtëcz ral-la' sóalena' lbi'ili' quië tsëjli'li' neda'? ¿Gáca'xtëcz ral-la' gua' glena' queëli'? Gul-dguá'-bi' quia' ni.

¹⁸ Ni'r Jesús buzeynë' ba nadx bö' xöhui' na' yu'u lëbi', ati' la' burujtë lëbi', ati' la' na'z böactëbi' bi'i bönni'dau' na'.

¹⁹ Ni'r, quizi gulabiguë'ë ga zoë' Jesús bönni' uséd queë', ati' gulanabnë' Lë', ta'në':

—¿Bizx quië na' netu' cutu guc ubijtu' bö' xöhui' na'?

²⁰ Jesús rë' lequë':

—Cutu gzxáqui'li' le curéjlè'li' Dios gdu láchxi'li'. Le nactè rëpa' lbi'ili', zal-la' cuidi'z nac yöl-la' rejlé' queëli' Dios, nac'z ca tu xseydau' mostaza, huac guiëli' guí'adau' ni: “Bcuit ni len yajsóa ni'l", ati' la' gcuittè guí'adau' na'. Cutu bi' zoa le cugác gunli' chqui' réjlè'li' Dios gdu láchxi'li'. ²¹ Tu bõ' xõhui' cni' gac ubijli' tuz chqui' ulidzli'-nè' Dios, len gunli' gubás.

Rguíxjö'è leyúbl Jesús ca zi'a ludöddè' Lè'

²² Tsal ni' ta'dè' luyú Galilea, Jesús gudxè' yugu' bönni' uséd queë', rnè':

—Zoa nu udöd neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, lu na' gac bunách. ²³ Ludöddè' neda', san cati' gac tsonn dza Dios uspanè' neda'.

Ni'r guluhui'nnè' bönni' uséd queë'.

Jesús rguixjz lazè' qui gdau'

²⁴ Cati' guludxinè' Capernaum Jesús len yugu' bönni' uséd queë', guladxinè' ga zoè' Pedro bönni' tu' quixjè' bunách lazgac qui gdau', ati' tè' Pedro:

—¿Naru' cu quixjz lazè' qui gdau' bönni' rusèdnè' lbi'ili'?

²⁵ Bubi'è didza' Pedro, rnè':

—Ja, huaguixjzè'.

Cati' buaziè' Pedro lu yu'u, Jesús la' bulidztè' lè' len rè' lè':

—¿Nacx rusaca' quiu', Simón? Bönni' ta'ná bè'è luyú ni, ¿nupx tu' quixjzè' le rguixjz laz len lazjz qui yu? ¿Naru' tu' quixjzè' bunách uládz quequè' o bunách gza'a?

²⁶ Bubi'è didza' Pedro, rè' Lè':

—Bunách gza'a tu' quixjzè'.

Ni'r Jesús rè' lè':

—Qui lè' ni na', cutu run bayúdx quixjz laza' qui gdau' le naca' Zxi'nè' Dios ca na' cutu bi' ta' guixjz nup nacgac bunách uládz qui nu na' ruquixjz. ²⁷ Na'a, quiè nutu nu gun leyrú', gyeaj ra' nis zõn, yajzál lu nis le rzõnnu'-ba' bõl, ati' bõl cuiju'-ba' zi'al, gzxì'-ba'. Cati' gsalju' rú'aba', ni' gdzõlinu' tu dumí lasdau'. Gzxi' lei, ati' gdizjz laza' len lazu'.

18

¿Nuzxal gac blau?

¹ La' dza ni'z guladxinè' ga zoè' Jesús bönni' uséd queë', ati' gulanabnè' Lè', ta'nè':

—¿Núxalè' bönni' ni gaquè' blau ga rna bè'è Dios yehua' yubá?

² Bulidzè'-bi' Jesús tubi' bi'i bönni'dau', ati' buzóè'-bi' gatsj lahui'l ga na' nacu'è. ³ Ni'r rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili', chqui' cuhuöaclí' ca naccbi' bi'idau', cutu ca' tsazli' ga ni' rna bè'è Dios yehua' yubá. ⁴ Qui lè' ni na', nútí'tèz nu gac nõxj láchxi' len huöac ca nacbi' bi'idau' ni, nu ni gac blau ga ni' rna bè'è Dios yehua' yubá. ⁵ Nútí'tèz nu gun ba la'n tubi' bi'idau' cni' le náquibi' quia', néda'cza' gun ba la'n.

Le tun ga nu gun dul-la'

⁶ Gnè' ca' Jesús:

—Nu gun ga gunbi' dul-la' tubi' bi'idau' cni' réjlè'bi' neda', dxi'ar gac queë' bönni' na' la'naru' ugal-lè' guiöj ryétuni yag yenè', ati' tsajsladzu' cuinè' lu nis zõn. ⁷ Bica' bayechi' bunách yödzyú ni tun ga tunè' dul-la' lza'gac. Nacua'tecz le tun ga nu gun dul-la', san bica' bayechi' nu run ga nu gun dul-la'.

⁸ Qui lè' ni na', chqui' gun ga gunu' dul-la' na'u o ni'u, bchugu lei, len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu' curza'u o narugu ni'a na'u, len clèg nacua' chop na'u len chop ni'u ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl le gatga ul. ⁹ Chqui' gun ga gunu' dul-la' yøj lau', gleaj lei len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu', zoa tuz yøj lau', len clèg nacua' chop yøj lau', ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl.

Le run lsaqui' bö'cu' zxila' nanitba'

¹⁰ Gnè' ca' Jesús:

—Gul-gún chí'i cuinli' cui uzoali'-bi' tsla'l nitubi' bi'idau' cni. Neda' rëpa' lbi'ili', nacua'teczè' gbaz la'y tun chí'è lecbi' lahuè' Xuza' zoè' yehua' yubá. ¹¹ Bida' ni neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, quiè uslá' nu ni nanít.

¹² ¿Nacx runi lbi'ili'? Nu bönni', nacua'ba' queë' tu gayuá' bö'cu' zxila', chqui' nitba' tuba', ¿naru' cu uca'nè'-ba' taplalj yu chénnaba' na' len tsijè' gap nac lu gui'a, tsajtiljè'-ba' bö'cu' zxila'dau' na' nanitba'? ¹³ Chqui' udzõlnè'-ba', le nactè rëpa' lbi'ili', udzjrnè' queë'ba' bö'cu' zxila'dau' na' ca gunè' quecba' yetaplalj yu chénnaba' ni' cutu gulanitba'. ¹⁴ Lèzca' cni, Xuzru' Dios, zoè' yehua' yubá, cutu rè'nnè' nitbi' nitubi' bi'idau' cni.

Ca ral-la' unít lauru' böchi' lza'ru'

¹⁵ Gnè' ca' Jesús:

—Chqui' gua' dö' quiu' böchi' lza'u, gyeajtsca', yajcá'nlenë' tsahui' la' lbi'izli'. Chqui' uzë' naguë' li', chbuguel-lu'u böchi' lza'u. ¹⁶ Chqui' cutu uzë' naguë' xtídzu'u, bchë'ë yetüë' o yechopë' bönni' quië urúj li xtídzu'u lauquë' chop tsonnë' bönni', nup gac lun lna' lau qui xtídzal'i'. ¹⁷ Chqui' cutu uzë' naguë' xtídzá'quë', gudx ca' bunách tu'dúb tu'séd queë' Dios, len chqui' cutu uzë' naguë' xtídzá'gac bunách na', ni'r gaquë' quiu' bönni' na' ca bönni' curejlë'ë Dios len ca bönni' ruquizzxj'ë uláz qui yöd z'itu'.

¹⁸ 'Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të le gna bë'li' luyú ni, nac le chgna bë'ë Dios yehua' yubá, ati' yúgu'të le güi'li' latj luyú ni, nac le chbë'ë latj Dios yehua' yubá.

¹⁹ 'Lëzca' cni rëpa' lbi'ili', chqui' chopzli' gun tuz xtídzal'i' luyú ni ca nac tu le gnábili'-në' Dios, gunnë' queëli' lë na' Xuzcza' Dios, zoë' yehua' yubá. ²⁰ Ga nacua' chop tsonn nup ni nudubgac quia' neda', zoacza' neda' gatsj lahu'i'l ga na' nacu'ë.

²¹ Ni'r gbiguë'ë Pedro ga zoë' Jesús len gnabnë' Lë', rnë':

—Xan, ¿bálastë lzu ral-la' unit lahua' böchi' lza'a, nu na' rua' dö' quia'? ¿Naru' gadx lzu?

²² Jesús rë' lë':

—Neda' rëpa' li', clëg gadx lzuz, san gdu tsonnlaj yu chi cö' nac gadx lzu.

Le run lsaqui' bönni' huen dxin cutu bunít lahuë' lzë'ë

²³ Gnë' ca' Jesús:

—Yetü ca', ca gun Nu na' rna bë' yehua' yubá nac ca benë' bönni' rna bë'ë. Gu'nnë' ucá'nlenë' tsahui' yugu' bönni' huen dxin queë'. ²⁴ Cati' gzu lahuë' rucá'nlenë' lequë' tsahui', djua'quë' ga zoë' tu bönni' ral-lë'ë queë' zian gayau' dumí. ²⁵ Le cutu guc quizzjë', gna bë'ë xanë' la'da'u lë' len ngul queë', len yugu' bi'í queë', len yúgu'të le dë queë', ati' ni'r gazxj le ral-lë'ë queë' xanë' na'. ²⁶ Ni'r buzechu zxi'bë' lahuë' xanë' huen dxin na' len gnabnë' lë', rnë': "Xan, ben zxön ladxu'u neda'. Huaguizzxjca' li' yúgu'të." ²⁷ Ni'r xanë' na' buechi' ladxë'ë bönni' huen dxin queë' na', len bunít lahuë' lë' lë na' ral-lë'ë queë', ati' busanë' lë'. ²⁸ Cati' burujë' ni' bönni' huen dxin na', la' yajtsagtë' tu bönni' rúnlenë' lë' tsazxön dxin, ati' bönni' na' ral-lë'ë queë' láti'dau'z dumí. Ni'r gzxönë' lë' len gzxöndj'ë' yenë', rë' lë': "Gdizzjtë lë na' ral-lu'u quia'." ²⁹ Ni'r buzechu zxi'bë' lahuë' lzë'ë na' len gnab yechë'ë lahuë', rnë': "Ben zxön ladxu'u neda'. Huaguizzxjca' li' yúgu'të." ³⁰ Cutu gu'nnë' bönni' huen dxin na', ati' yajlu'ë lë' lidx guia dza quizzjërë' lë na' ral-lë'ë queë'. ³¹ Cati' gualé'inë' lë ni yezíca'rë' huen dxin, guluhui'ntsquinë' ni'a queë', ati' yajtxjõi'cnë' xanquë' yúgu'të lë na' guc. ³² Ni'r bulidzë' bönni' huen dxin na' xanquë', ati' rë' lë': "Li', huen dxin cunác tsahui'. Yúgu'të dumí na' gul-lu'u quia' bunít lahua' li'. Busula' lë na' gul-lu'u quia' le gnab yechu'u lahua'." ³³ ¿Naru' cu ral-la' huechi' ladxu'u ca' lza'u ca na' bena' quiu' neda', buechi' ladxa'a li'?" ³⁴ Ni'r gléytsquinë' xanë' len budödë' lë' lu na' gac nup lusaca' zi' lë' dza quizzjërë' gdu'të le ral-lë'ë queë'.

³⁵ Ni'r rnë' Jesús:

—Lëzca' cni gunë' queëli' Xuza' zoë' yehua' yubá chqui' cutu unit lauli' gdu ládxi'li' yugu' böchi' lza'li'.

19

Nup tu'lá'a yöl-la' nutság na'

¹ Cati' budx bë'ë yugu' didza' ni Jesús, buzë'ë luyú Galilea, ati' bdxinë' luyú Judea le dë yetslá'a yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz. ² Zjaclen Jesús bunách zian, ati' bunë' lequë' ni'.

³ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús la'quë' bönni' gdau' fariseo quië la'zi' bë'ë Lë', ati' gulan-abnë' Lë', ta'në':

—¿Naru' dë latj bönni' nutság në'ë usanë' ngul queë' ni'a qui bíti'tëz bi rac?

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' cu nulábnili' le nayú lu guich la'y ca benë' bunách Dios cati' zi'a benë' yödzyú, bönni' len ngul benë' lequë'? ⁵ Cni gnë' Dios: "Qui lë ni na', ral-la' usanë' xuz xnë'ë bönni', ati' tsaz tsajsóalenë'-nu ngul queë', ati' gropë' na' luhuóaquë' tuz bunách." ⁶ Cni nac, cutur nacquë' chopë' san tuz bunách chnuhuóacquë'. Qui lë ni na', cutu ral-la' lulë'ë bönni' nup na' benë' tuz Dios.

⁷ Ni'r gulanabnë' Jesús bönni' gdau' na', ta'në':

—¿Bizx quië na' gna bé'inë' lequë' Moisés le rui' latj bönni' ünödzejë' queënu ngul queë' tu guich le rulá'a yöl-la' nutság na', ati' usanë'-nu ngul queë' na'?

⁸ Jesús rë' lequë':

—Cni benë' Moisés le nazíd icj ládxi'dau'li', bennë' lbi'ili' latj usanli'-nu ngul queëli', san cati' gzu lau guta' grö' yödzyú, cutu guc cni. ⁹ Neda' rëpa' lbi'ili', chqui' usanë'-nu ngul queë' bönni' len cutu gdálennu bönni' yubl, ati' utság ná'lenë'-nu ngul yubl, gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'. Lëzca' cni, chqui' utság ná'lenë'-nu ngul na' nu bönni', nusanë'-nu bönni' queënu, gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

¹⁰ Ni'r të' Jesús bönni' uséd queë', ta'në':

—Chqui' cni nac queë' bönni' zóalenë'-nu ngul queë', dxi'ar gac queë' la'naru' cu gtsagcz në'ë, uga'në' tuzë'.

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu gac la'zì' lu na'gac didza' ni yúgu'të bunách, san nupz na' Dios ruzéjni'në' lequë'.
¹² Nacu'ë bönni' cutu tu'tság ná'lenquë' ngul le cunacque' gdu bönni' byu', le glaljè' ca', ati' yela'quë' bönni' cutu tu'tság ná'lenquë' ngul le guluzaga' xnözquë' bunách, ati' yela'quë' bönni' cutu tu'tság ná'lenquë' ngul quië gac lunë' xchinë' Dios Nu rna bè' yehua' yubá. Nu saqui' si' lu në'i didza' ni ral-la' si' lu në'i lei.

Rulídz tsahuë'-bi' Jesús yugu' bi'idau'

¹³ Ni'r djua'cquë'-bi' ga zoë' Jesús bi'idau' xuz xna'cbi' quië gxoa në'ë lecbi' len ulidzë' Dios ni'a quecbi', ati' guluzaguë'ë xnözquë' bönni' uséd queë'. ¹⁴ Ni'r rë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-güi'-bi' latj bi'idau' la'dxinbi' ga zoa', len cutu uzága'li' xnözcbi', le la'zì' latj nup nacgac ca yugu' bi'idau' cni ga ni' rna bè'ë Dios yehua' yubá.

¹⁵ Bxoa në'ë lecbi' Jesús, ati' ni'r buzë'ë ni'.

Bönni' cuidi' dë yöl-la' tsahui' queë'

¹⁶ Duyúë' Jesús bönni' ni zoë' iz cuidi' queë', len rë' Lë':

—Bönni' Usédi gdu dxi'a. ¿Bizxa le nac dxi'a ral-la' guna' quië gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

¹⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿I nöznu' bizxa na' rnau' quia', rnau' naca' gdu dxi'a? Nutu nu bönni' naquë' gdu dxi'a. Tuzë' Dios naquë' gdu dxi'a. Chqui' rë'nnu' gdél-li'nu' yöl-la' na'bán gdu, ben ca rna bè' zxba queë' Dios.

¹⁸ Ni'r rë' Jesús bönni' na', rnë':

—¿Bizxal zxba na'?

Jesús rë' lë':

—Zxba na' gna bè'ë Moisés:

Cutu gdödnü' bunách.

Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Cutu cuanu'.

Cutu gnëu' qui lza'u le cunác.

¹⁹ Ben ba la'n xuz xna'u.

Bdxi'i böchi' lza'u ca nadxí'i cuinu'.

²⁰ Gudxë' Jesús bönni' na' ni zoë' iz cuidi' queë', rnë':

—Yúgu'të lë ni runa' ga gdel-la' naca' bi'idau'. ¿Naru' zoa yetú le ral-la' guna'?

²¹ Jesús rë' lë':

—Chqui' rë'nnu' gacu' gdu tsahui', gyeaj, yjèti' le dë quiu', ati' dumí na' si'u, bunödúz quegac bunách yechi'. Cni gata' quiu' yöl-la' tsahui' ni' yehua' yubá. Ni'r gda, gda' neda'.

²² Cati' byönnë' didza' ni bönni' na' ni zoë' iz cuidi' queë', zhuöjè' ruhui'nnë' le dëtsca yöl-la' tsahui' queë'.

²³ Ni'r Jesús gudxë' yugu' bönni' uséd queë', rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ilí', baníg nac tsazië' ga rna bè'ë Dios yehua' yubá bönni' dë yöl-la' tsahui' queë'. ²⁴ Yetú ca' rëpa' lbi'ilí', nacr baníg tsazië' ga ni' rna bè'ë Dios bönni' dë yöl-la' tsahui' queë' ca tódba' bóa' lu nag yótsi'.

²⁵ Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' uséd queë', gulubannë', ta'në':

—¿Nuzxa caz gac ulá, chqui'nu'?

²⁶ Buyüë' lequë' Jesús len rë' lequë':

—Cutu gac lun lë ni bunách, san Dios huac gunë' yúgu'të.

²⁷ Ni'r bubí'ë didza' Pedro, rë' Jesús:

—Byutsca', netu' chbuca'ntu' yúgu'të len zá'lentu' Li'. ¿Bizxar gata' queëtu'?

²⁸ Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ilí', dza ni' cati' ucúb yödzyú ati' cò'a gna bè'a neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, ga ni' gáctëra' blau, lëzca' lbi'ilí' zá'lenli' neda', cò'li' chinnu latj ga gna bè'li', cuequi xbeyli' idxinnu cò'të yödç quegac zxi'n xsoë' Israel. ²⁹ Nu bönni' ruca'në' lidxë', o yugu' böchë'ë, o yugu' zanë', o xuzë', o xnë'ë, o ngul queë', o yugu' zxi'në', o yugu' la' yèl queë', quië gunë' xchina', bönni' ni si' queë' yetú gayua'tër ca', len gata' ca' queë' yöl-la' na'bán gdu. ³⁰ Zian nup na'a nacgac blau, ca'z lugá'n, ati' nup na'a naga'ngac ca'z, hualác blau.

20

Runë' lsaqui' Jesús ca tunë' bönni' huen dxin

¹ Gnë' ca' Jesús:

—Ca gun Nu na' rna bè' yehua' yubá nac ca benè' tu bönni' xan yu'u. Brujë' zildau', yajtiljë' bönni' lunè' dxin ga nac la' yèl queë' ga na' naduzgac lba uva. ² Cati' chbugá'nlenè' tsahui' yugu' bönni' huen dxin na', quizzjë' lequè' tu dumí lazjx qui tu dza, bsölè'è lequè' lunè' dxin ga nac la' yèl queë'. ³ Cati' burujè' gdu xsil, blé'inè' yela'què' bönni' nacua'zè' ca' ga nac lu yè'y. ⁴ Rè' lequè': "Gul-tséaj ca' lbi'ili' ga nac la' yèl quia', ati' quizzja' lbi'ili' le nac tsahui'." La' yjactè' ca' lequè'. ⁵ Burujè' leyúbl bönni' xan yu'u na' ygu huagbidz, lenca' gdu xhuö udzó' len la' tuz ca benè', bsölè'è la' yèl queë' yugu' bönni' yajxaquè'è ni'. ⁶ Burujè' ca' cati' ni' zoa yeláti'dau'z gbidz len yajxaquè'è yela'què' bönni' nacua'zè' ca' ni', ati' rè' lequè': "¿Bizx quiè zóatsali' ni ca'z gdu dza, cutu bi dxin runli'?" ⁷ Tè' lè' bönni' na', ta'nè': "Nutu nu benn xchintu'." Ni'r rè' lequè': "Gul-tséaj ca' lbi'ili' ga nac la' yèl quia', ati' quizzja' lbi'ili' le nac tsahui'." ⁸ Cati' chzoa gal, bönni' xan la' yèl na' rè' bönni' yu'u lu nè'è dxin na', rnè': "Blidz-què' bönni' huen dxin na', ati' gu'u lazjxquè', quizzju' zi'al bönni' na' guladxinè' yajseytè. Udx na' quizzju' bönni' na' guladxinè' zì'atèl'." ⁹ Ni'r guladxinè' bönni' yjenquè' dxin cati' ni' zoa yeláti'dau'z gbidz, len gulazi'è tu tuhueajquè' dumí lazjx qui tu dza. ¹⁰ Cati' guladxinè' bönni' yjenquè' dxin zì'atèl', gláquinè' huazi'què' yelati', san lèzca' gulazi'è tu tuhueajquè' dumí lazjx qui tu dza. ¹¹ Cati' gulazi'è lei, gulanètsquè' queë' bönni' xan yu'u na', ¹² ta'nè': "Bönni' ni guladxinè' ga yajseytè, tu chi'z glunè' dxin, len tuz ca gdizxjtsu' lequè' ca netu', ati' netu' ni bentu' dxin gdu dza, gúgujxscatu' gbidz." ¹³ Bubi'è didza' xan la' yèl na', rè' tuè': "Böcha'a, cutu bi runa' quiu' le cunác tsahui'. ¿Naru' cu bugá'n tsáhuiru' si'u tu dumí lazjx qui tu dza?" ¹⁴ Gzxi' lazjju', len böaj lidxu'. Neda' rè'nda' quizzja' bönni' ni yjenè' dxin ga yajseytè la' leyz ca na' rguizzja' li'. ¹⁵ ¿Naru' cu dè lu na'a guna' ca rè'nda' len yugu' le naqui'na'/? ¿Naru' ruzxé'itsanu'-nè' lza'u le runna' queë' szxóni'?" ¹⁶ Cni nac, la'què' bönni', tu'cá'n lequè' ca'z bunách, lacquè' blau, ati' la'què' bönni', nacquè' blau, luga'nè' ca'z. Zian nup nulidza', san nabábz nup la'rögac.

Rguíxjö'è leyúbl Jesús ca zì'a ludöddè' Lè'

¹⁷ Cati' ni' yu'è nóz Jesús, zijè' Jerusalén, bchè'è quizi idxínnutè' bönni' uséd queë', len rè'd lequè':

¹⁸ —Gul-yutsca', rbenru' zijru' Jerusalén, ati' ni' soa nu udöd neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, lu na'què' bxuz uná bè' len lu na'què' bönni' gda'u tu'sédi, ati' la'chuguè' quia' gatia'. ¹⁹ Ludödè' neda' lu na'què' bönni' gza'a quiè lutitjè' neda'. La'guinë' neda' len ludè'è neda' lè'i yag cruz, san cati' gac tsson dza, Dios uspanè' neda' lu yöl-la' gut.

Le gnábinu Jesús xna'què' Jacobo len Juan

²⁰ Ni'r bdxinnu ga zoè' Jesús xna'què' Jacobo len Juan, yugu' xzi'nè' Zebedeo, dzagquè'-nu chopè' ni, ati' buzechu xzibnu lahuè' Jesús, len gnábinu Lè' tu le uzá' ladxè'è queënu. ²¹ Jesús gnabnè'-nu, rnè':

—¿Bizxa rè'nnu'?

Rènu Lè':

—Gna bè' cö'bi' tubi' xzi'na' ni cuit lè'u yubél len yetubi' cö'bi' cuit lè'u yögl ga ni' gna bè'u.

²² Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Cutu nózili' le rnabli'. ¿Naru' huac gua' glenli' le saca' qui'a neda', len gdil-li' nis ca gdila' neda' nis, gatia'?

Tè' Lè':

—Huactu'.

²³ Ni'r Jesús rè' lequè':

—Le nactè le ral-la' saca' qui'a neda', gac ca' queëli', len le ral-la' gdila' neda' nis, gatia', gdil-li' ca' nis lbi'ili', san quiè cö'li' cuit lè'a yubél o cuit lè'a yögl, cutu dè lu na'a nu gu'a qui, san gata' quegac nup ni' chnupè'è quegac Xuza'.

²⁴ Cati' gulayönnè' lè ni yechiè' bönni' uséd queë' Jesús, gulaleynè'. ²⁵ Ni'r bulidzè' lequè' Jesús, rnè':

—Nóziczli' ca tunè' bönni' ta'ná bé'inè' bunách gza'a, rdödtè bè'i ta'ná bé'inè' lequè', ati' nup ni' nacgacr blau ta'ná be'i la' lza'gac. ²⁶ Cutu gac cni queëli'. Núti'tèzl-li' lbi'ili' nu rè'ni gac xzön ga zoali', nu ni ral-la' gun dxin qui yezica'rli'. ²⁷ Lèzca' cni, núti'tèzl-li' lbi'ili' nu guè'ni gac blau, ral-la' gac ca bönni' nada'u qui yezica'rli'. ²⁸ Lèzca' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, bida' ni, clèg quiè nu gun xchina', san quiè guna' xchingac bunách, len udöda' yöl-la' na'bán quia', le quizzjda' quegac bunách zian quiè lulá.

Ruínè' Jesús chopè' bönni' nachúl lauquè'

²⁹ Cati' ni' tu'rujè' yödz Jericó, zjaclen Jesús bunách zian. ³⁰ Nacu'è ni' chopè' bönni' nachúl lauquè', rö'què' ra' nóz. Cati' gulayönnè' rdödè' ni' Jesús, glu'è zidz didza', ta'nè':

—Xan, xzi'n xsoè' David, buechi' ladxi' netu'.

³¹ Gulaná be'i lequë' bunách zian nacuá' ni' quië la'cu'ë dxiz, san zidzjr glu'ë didza', ta'né':
—Xan, zxi'n xsoë' David, buechi' ladxí' netu'.

³² Ni'r gzë' rbözë' Jesús, len bulidzë' lequë', ati' gnabné' lequë', rnë':
—¿Bizxa rë'nili' guna' queëli'?

³³ Të' Jesús:
—Xan, rë'nitu' gunu' ga huöälj yöj lautu'.

³⁴ Ni'r buechi' ladxë'ë lequë' Jesús len gdanë' yöj lauquë'. La' guluhuöäljtë yöj lauquë', ati' yjáclenë' Jesús.

21

Ba zxön ryazië' Jesús yödž Jerusalén

¹ Cati' guladxíngalë' yödž Jerusalén, len ni' nacu'ë ga dë yödž Betfagé ga na' zoa Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, ni'r bsölë'ë Jesús chopë' bönni' uséd queë', ² len rë' lequë':

—Gul-tseajtsca' yödždau' ni' ca dödl ga ni zoaru', ati' la' tsajxáca'tëli'-ba' tuba' burro gna' nága'ba', len dzag lëba' tuba' burro byu'dau'. Gul-tsajsédx-ba' len gchë'li'-ba' quia' ni.
³ Chqui' nu bi quië lbi'ili', gul-guië nu na': "Xanru' rquinnë'-ba'." Ni'r gsölë'ë quia' lecba'.

⁴ Cni' guc quië butság ca na' buzujë' lu guich bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

⁵ Gul-guië nup nacuá' yödž Sión,
Gul-yutsca', zë'ë queëli' Bönni' gna bé'inë' lbi'ili'.

Lu yöl-la' nöxj ladxí' queë' dxië'-ba' tuba' burro.
Dxië' cüdzu'ba' búrrodau' nacba' zxi'nba' böa' rua'ba' yua'.

⁶ Ni'r yjaquë' ni' bönni' uséd queë', ati' glunë' ca na' gna bé'inë' lequë' Jesús.
⁷ Gulachë'ë-ba' burro gna' na' len burro byu'dau' na', ati' guludxië' cüdzu'cha' yugu' lari' guitsa' quequë', ati' lahui lari' na' gdxie' Jesús. ⁸ Nacuá' ca' ni' bunách zian, ati' gulachílj la' nöz yugu' lari' ta'xóa cüdzu'quë'. Yela'quë' guluchibë' zin le guluzxóë' ga nac la' nöz. ⁹ Zidzj glui' didza' bunách na' nanörgac len nup na' zjaclen Jesús, ta'né':

—Yöl-la' ba Lë', zxi'n xsoë' David. Bica' ba nu ni za' ni'a qui lë' Xanru'. Yöl-la' ba Dios.

¹⁰ Cati' gyazië' Jesús Jerusalén, glun rusbö yúgu'të bunách lu yödž na', ati' zian nup glë lza'gac, ta'ná:

—¿Nuzxa caz bönni' ni?

¹¹ Yela'gac bunách ni' ta'ná:

—Nu ni Jesús, bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, nac ladzë' Nazaret luyú Galilea.

Jesús rulatjë' lö'a gdau'

¹² Cati' gyazië' Jesús lö'a gdau' queë' Dios, buláguë'ë ni'l yúgu'të nup tuti' len ta'u ga nac lö'a gdau' na'. Burixë' ca' yugu' blag quequë' bönni' tu'tsë'ë dumí yödž zi'tu', len yugu' le ta'bó'i nup tuti' budó'dau'. ¹³ Ré' lequë':

—Nayúj lu guich la'y, rna: "Lidxa' si' lei, yu'u ga nu ulídž Dios", san lbi'ili' chnunli' ni ca nac bloj quegac gban.

¹⁴ Cati' ni' zoë' Jesús nchil gdau', guladxinë' ga na' zoë' la'quë' bönni' nachúl lauquë' len bönni' cuta'zë'ë, ati' Lë' bunë' lequë'. ¹⁵ Gulaleynë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi cati' gulalé'inë' yugu' yöl-la' huac ni runë' Jesús, len gulayönnë' tui'bi' zidzj didza' bi'idau' ga nac nchil gdau', ta'nabi':

—Bica' ba Lë', zxi'n xsoë' David.

¹⁶ Ni'r të' Jesús:

—¿Naru' cu ryönnu' ca ta'nabi' bi'i ni?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Ja, ryönda'. ¿Naru' gatga nulábinili' le nayúj lu guich la'y cnicz ral-la' gac? Cni' rna: "Li' benu' ga gul-lbi' yöl-la' ba le nac gdu yugu' bi'i cuidi' len yugu' bi'idau' ni' tádx'i'bi'."

¹⁷ Ni'r buca'në' lequë' Jesús len burujë' Jerusalén, ati' gyijë' Betania ga ni' buga'në' gdu yël.

Jesús rulídž zë'yag higo

¹⁸ Cati' za' rení', ati' ni' zhuöjë' Jesús Jerusalén, rdunë'. ¹⁹ Blé'inë' tu yag higo zoa gal-la' cuiti nöz, ati' gbiguë'ë ga na' zoa, san cutu bi bdzölinë' lu yag na'. Xlaguiz dxia. Ni'r Jesús gudxë' lei:

—Catur cuia le rbia quiu'.

La' gbidxté yag higo na'. ²⁰ Cati' gulalé'inë' lë ni bönni' uséd queë', gulubannë', ati' gulanabné' Jesús, ta'né':

—¿Nacxcz guc, gbidxté yag ni?

²¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', chqui' tsjëjli'li' Dios len cugác chop ladxí'li', clëgz huac gunli' ca na' bena' qui yag ni, san chqui' guiëli' gui'a ni: "Bcuit len yajsóa lu nis zxön", gac ca na' gnali'.

22 Lězca' cni, yúgu'tè le gnabli' cati' ulidzli'-nè' Dios, chqui' huayéjlè'li' gunnè' queéli' Dios, huazi'li' lè na' gnabli'.

Yöl-la' uná bè' dè lu në'è Jesús

23 Ni'r gyaziè' Jesús nchil gdau', len tsal ni' rusèdnè' bunách nacua' ni', guladxinè' ga zoè' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gul tu'zejni'i, ati' gulanabnè' Jesús, ta'nè':

—¿Bizxa yöl-la' uná bè' dè lu na'u, runtsu' yugu' lè ni? ¿Nuzxa budöd lu na'u yöl-la' uná bè' ni?

24 Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Lězca' neda' gnábsqui'da' lbi'ili' tu didza'. Chqui' quíxjöi'li' neda' ca nac, neda' ca' gyèpa' lbi'ili' bizxa yöl-la' uná bè' dè lu na'a runa' cni. 25 ¿Nuzxa caz bsöla' Juan, buquilé' bunách nis? ¿Naru' Dios bsölè'è lè', o gulasölè'è lè' bönni'?

Ni'r gulazú lauquè' bönni' gdau' na' ta'nè' la' légcacè':

—Chqui' gnaru': Dios bsölè'è lè', la' guiètè' rè'u: “¿Bizx quiè cutu gyéjlè'li' lè'?” 26 Na'a, chqui' gnaru': Gulasölè'è lè' bönni', rádxiru' bunách lu yödz le ta'yejlè'è yúgu'tè' Juan na' bè'è didza' uláz queè' Dios.

27 Qui lè ni na' gulubi'è didza', tè' Jesús:

—Cutu nózitu'.

Jesús rè' lequè':

—Neda' ca', cutu gyèpa' lbi'ili' bizxa yöl-la' uná bè' dè lu na'a runa' lè ni.

Runè' lsaqui' Jesús ca nac quecbi' chopbi' bi'i bönni' queè' tu bönni'

28 Ni'r Jesús gudxè' yugu' bönni' gdau' na':

—¿Nacx rumi lbi'ili'? Zoè' bönni' nacua'bi' chopbi' bi'i bönni' queè', ati' yjödxe'-bi' tubi' bi'i queè' na', gnè': “Zxi'na', gyeaj na'a tsjenu' dxin ga nac la' yèl quia' ga rógac lba uva.”

29 Bubi'bi' didza' bi'i na', gudxbi'-nè': “Cutu rè'nda' tsija.” Gdöd ni' bubi'i ládxi'bi' ati' yjenbi' dxin. 30 Ni'r bönni' na' yjödxe'-bi' yetubi' bi'i queè' na', len la' leyz ca gnè', ati' bubi'bi' didza' bi'i ni, gudxbi'-nè': “Huac, Dad. Huayija.” Cutu gyeajbi' bi'i ni. 31 ¿Núzxabli' bi'i chop ni benbi' le bdzag ladxè'è xuzbi'?

Gulubi'è didza', tè' Jesús:

—Bi'i zi'al na'.

Ni'r Jesús rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili', la'nörè' ca lbi'ili' yugu' bönni' uquízjx tua'dó' len yugu' ngul udá dzag, la'yaziè' ga ni' rna bè'è Dios. 32 Cni gac, le bidè' ga zoali' Juan, bönni' buquilé' bunách nis, len busèdnè' lbi'ili' le nac tsahui' ca ral-la' gunli', ati' lbi'ili' cutu gyéjlè'li' lè', san gulyajlé'è lè' yugu' bönni' uquízjx len yugu' ngul udá dzag. Zal-la' blé'ili' lè ni, cutu bubi'i ládxi'li' quiè tséjlè'li' lè'.

Runè' lsaqui' Jesús ca nac quequè' bönni' huen dxin cunacquè' tsahui'

33 Gnè' ca' Jesús:

—Gul-zè nagli' yetú le guna' lsaqui'. Zoè' bönni' xan yu'u, ati' bönni' ni guzè' la' yèl queè' yugu' lba uva. Glequè' li'aj qui len bchö'nè' lerui guiöj ga gsiè' xisi uva na'. Benè' ca' tu yu'u xtsa' ga nu uyú gdutè' la' yèl queè'. Ni'r budödè' la' yèl na' lu na'què' bönni' huen dxin, la'zi'è' quequè' lati' hueaj, ati' gyijè' yödz zi'tu'.

34 Cati' chbdxin dza luchibè' la' yèl na', bsölè'è bönni' xan la' yèl la'què' ni'a në'è ga na' nacu'è bönni' huen dxin ni' quiè luzi'è lu na'què' uláz queè'. 35 Ni'r yugu' bönni' huen dxin na' gulazönè' yugu' ni'a në'è na'. Glunè' huè' tuè' len yetué' ca' guludöddè' lè', len yetué' gululadxè' lè' guiöj. 36 Leyübl bsölè'è ca' yela'què' ni'a në'è bönni' xan la' yèl na', glaquè' ziantèrè' ca nup na' bsölè'è zi'al, ati' la' tuz ca glunè' quequè' bönni' huen dxin ni'.

37 Ga yajseytè, bsölè'è ca' zxi'nè' ga na' nacu'è. Gza' ladxè'è, rnè': “Hualunè' ba la'n bi'i quia'.” 38 Cati' gualalè'inè'-bi' zxi'nè' bönni' huen dxin na', la' gulanatè' la' légcacè': “Bi'i ni gaqui queè'bi' la' yèl ni. Gul-dá, gdödiru'-bi', ati' gaqui queè'ru' le ral-la' gaqui queè'bi'.” 39 Ni'r gulazönè'-bi', ati' gulubijè'-bi' ni' la' yèl ga na' rógac lba uva, ati' ni' guludöddè'-bi'.

40 Ni'r Jesús gnabnè' lequè', gnè':

—Cati' udxinè' bönni' xan la' yèl na', ¿nacx gunè' quequè' bönni' huen dxin ni'?

41 Gulubi'è didza' bönni' gdau' na', tè' Jesús:

—Usnitiè' bönni' tua'dó' na', ati' la' yèl queè' na' udödè' lu na'què' yela'què' bönni' huen dxin, bönni' lu'è lè' uláz queè' cati' gdxin dza luchibè' lei.

42 Ni'r gudxè' lequè' Jesús:

—¿Naru' gatga nulábnili' lè na' nayúj lu guich la'y ca nac lè ni? Cni rna:

Guiöj na' gularu'nè' bönni' tu'cu'è zó'ö,

La' guiöj na'z chnac guiöj len zó'ö.

Léczé' Xanru' benè' ga nac cni

Ati' nac tu le run ga rubániru'.

⁴³ Qui lè ni na' rëpa' lbi'ili', xlatjli' ga na' rna bè'è Dios gdua queëli' len gata' quegac bunách lun ca ral-la' gun nu nadel-li' latj ni'. ⁴⁴ Nu gtup lu guiöj ni, la' cuinzi quitsj, ati' chqui' guiöj ni tsajbaga' bönni', uzxúxj lè'.

⁴⁵ Cati' gulayönnè' lè na' benè' lsaqui' Jesús yugu' bxuz uná bè' len yugu' bönni' gdau' fariseo, táquibe'inè' bè'è didza' Jesús ca nac quequè'. ⁴⁶ Gulazú gulabö'è la'zönè' Jesús, san gládxinè' bunách zian nacuá' ni' le ta'yejlè' naquè' Jesús bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios.

22

Run' lsaqui' Jesús ca nac qui lni qui yöl-la' rutság na'

¹ Leyübl bè'lenè' lequè' didza' Jesús, benè' lsaqui', rnè':

² —Ca gac quegac nup la'yáz ga rna bè'è Dios yehua' yubá nac ca gac quegac nup bulidzè' bönni' rna bè'è cati' benè' lni qui dza utság na'bi' bi'i bönni' queè'. ³ Bsölè'è ni'a nè'è tsajxi'què' nup na' chnulidzè' lid lni queëbi', san cutu glè'nnè' lidè'. ⁴ Ni'r bsölè'è yela'què' ni'a nè'è len gudxè' lequè': "Gul-tsjödxtsca' nup na' chnulidza', guièli' lequè': Gul-yutsca', chnupá'a la' huagu. Chbudödcca'-ba' yugu' xpédxa' len yugu' bóa' bédx renni' quia'. Yúgu'tè chnupá'a. Gul-dá, soaru' lni queëbi' bi'i quia' utság na'bi'." ⁵ Cutu glunè' lequè' ba la'n bönni' na' yajlidzquè', ati' yjaquè' qui queëquè'. Tuè' yjenè' dxin, len yetué' gyijè' tsjö'u tsjéti'è. ⁶ Yela'què' gulazönè' yugu' ni'a nè'è na', ati' glu'è dö' quequè' len guludöcdè' lequè'. ⁷ Cati' byönnè' lè ni bönni' na' rna bè'è, gleynè' len bsölè'è bönni' queè' rjaquè' gdil-l, guludöcdè' bönni' gdödi bunách na', ati' guluquell-è'è gui' ladzquè'. ⁸ Ni'r gudxè' yugu' ni'a nè'è bönni' na' rna bè'è, gnè': "Le nactè chnupá'a qui lni na', san bönni' ni' bulidza' lequè', cutu glaquè' lsaqa' djaquè' lni quia'." ⁹ Gul-tseajtsca' gap nac la' nöz len gul-lídz yúgu'tè nup tsajxáca'li' ni' lid lni queëbi' bi'i quia' utság na'bi'." ¹⁰ Ni'r gularujè' ni'a nè'è na', zjaquè' gap nac la' nöz, ati' gulutubè' yúgu'tè nup ni' yajxáca'què', yugu' bönni' dxi'a len bönni' tua'dö', ati' ga na' rac lni gdza'r bunách.

¹¹ Cati' gyaziè' bönni' na' rna bè'è quiè uyúè' nup ni' nudubgac, ni' blé'inè' tu bönni' cutu nacuè' lari' dxi'a le bunödzejè' quequè' bönni' nacu'è lni na'. ¹² Ni'r gudxè' bönni' na': "Böcha'a, ¿zoatsu' ni len cutu nacu' lari' dxi'a bunödzja' quegac nup nacuá' lni?" Bönni' na' buséj ru'è. ¹³ Ni'r gudxè' nup na' tun xchinè' bönni' na' rna bè'è, gnè': "Gul-guga' ni'a nè'è bönni' ni. Gul-tsajchú'n-nè' ni' lni ga na' rö' chul. Ni' cödxè' len util-l layè'è, lu yöl-la' ruhui'ni queè'."

¹⁴ Ni'r Jesús gudxè' lequè':

—Zian nup nulidza', san nabábz nup la'rögac.

Didza' bè'è Jesús ca nac le rguixj lazru'

¹⁵ Ni'r guluzé'è ni' bönni' gdau' fariseo na', ati' glun xtídz'a'què' lunè' ga bi gnè' Jesús quiè gac luquè' Lè'. ¹⁶ Quiè lunè' cni, gulasólè'è ga zoè' Jesús la'què' bönni' da'què' lequè' len bönni' da'què' Herodes, nup na' glè' Jesús:

—Bönni' Usèdi, nözitu' ru'u didza' Li' catèz nac len nac gdutè li ca rusèdnu' le naqui queè' Dios, len cutu rui' ladxu'u le ta'ná quiu' bunách, le cutu rbequi xbeynu' bunách ca nac le ta'náz bunách na'. ¹⁷ Gdixjò' netu'. ¿Nacx runi li? ¿I run bayúdx o cutu run bayúdx quixj laztu' queè' César, bönni' yödZ zi'tu' na' rna bé'inè' rè'u?

¹⁸ Ráquibe'inè' Jesús tè'nnè' lubijè' Lè' didza', ati' gudxè' lequè':

—Lbi'ili', bönni' rulu'z tsahui' cuinli', ¿bizx quiè rui'li' didza' le ruzóa neda' ra' gui'a?

¹⁹ Gul-lui'i neda' dumí le rguixj lazli'.

Ni'r gulului'inè' Lè' tu dumí yödZ Roma. ²⁰ Jesús gnabnè' lequè', rnè':

—¿Nuzxa lahui zoa ni, len nuzxa lei zoa lè'i dumí ni?

²¹ Tè' Lè':

—Queè' César na'.

Ni'r Jesús gudxè' lequè':

—Gul-quixjè' César le naqui queè' César, ati' Dios le naqui queè' Dios.

²² Cati' gulayönnè' lè ni, gulubannè' ca nac didza' dxi'a bubí'è Jesús, ati' guluca'nè' Lè', zhuöjctè'.

Ta'nabi yudxnè' Jesús ca ral-la' lubán nup chnatgac

²³ La' dza ni'z guládxinè' ga zoè' Jesús bönni' gdau' saduceo, nup na' ta'ná cutu lubán nup chnatgac, ati' gulanabnè' Jesús, ²⁴ ta'nè':

—Bönni' Usèdi, Moisés gnè': "Chqui' gatiè' bönni' zoanu ngul queè', len nutu nu bi'i queè' zoabi', ni'r bi'i böché'è bönni' na' ral-la' utság ná'lenbi'-nu ngul queè', cui nit di'a dza queè' bönni' böchi'bi' na'." ²⁵ Gulacua'bi' ga zoatu' gadx bi'i bönni' nac böchi'cbi'. Bi'i zi'al na' butság ná'lenbi'-nu ngul, ati' güttèbi'. Le nutu nu bi'i queëbi' zoabi', bi'i buróp na' butság ná'lenbi'-nu ngul uzéb queëbi' bi'i böchi'bi' na'. ²⁶ Lèzca' cni gac queëbi' bi'i buróp na', lenca'

queëbi' bi'i bunn, len la' tuz ca guc quecbi' igádxtebi', glatbi' yúgu'tëbi'. ²⁷ Ga budxtë gutnu ca' ngul na'. ²⁸ Cati' gdxin dza lubán nup chnatgac, ¿núzxabli' bi'i gax ni' gáquinu queëbi' ngul na', le gulutság ná'lenbi'-nu ngul na' yúgu'tëbi'?

²⁹ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Nachixitsquili' lbi'ili' le curéjni'li' le nayúj lu guich la'y, len le cunúnbë'li' yöl-la' huac queë' Dios. ³⁰ Cati' gdxin dza lubán nup chnatgac, cutur gac yöl-la' rzoalen ngul, len cutu lutság na'quë', san lacquë' ca nacquë' gbaz la'y queë' Dios nacu'ë yehua' yubá. ³¹ Ca na' ral-la' lubán nup chnatgac, ¿naru' cu nulábinili' lë na' gudxczë' lbi'ili' Dios? ³² Cni gnë': "Neda' naca' Dios queë' Abraham len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob." Dios na' cutu naquë' Dios quegac nup natgac tsaz, san naquë' Dios quequë' bönni' ni nabanquë' zal-la' glatië'.

³³ Cati' gulayöni didza' ni bunách nacuá' ni', gulubannë' ca nac lë na' rusëdnë' lequë' Jesús.

Zxba queë' Dios le nac blau

³⁴ Cati' gláquibe'inë' bönni' gdau' fariseo ca benë' Jesús, buseyjë' rú'acquë' bönni' gdau' saduceo, ni'r guludubë' yúgu'të'. ³⁵ Tuë' bönni' nutsë'ë ladjuë' len nazëdë' zxba queë' Moisés, gu'nnë' si' bë'ë Jesús. ³⁶ Qui lë ni na' gnabnë' Jesús, rnë':

—Bönni' Usëdi, ¿bizxal zxba queë' Dios nac blau?

³⁷ Jesús rë' lë':

—Gdxi'inu' Xanu' Dios gdu ladxu'u, len gdu icj ládxi'da'u, lenca' len gdu yöl-la' rejni'i quiu'. ³⁸ Zxba ni nac blau len nactër zxön. ³⁹ Zxba na' nac buróp, la' tuz ca nac, len cni rna: "Gdxi'inu' böchi' lza'u ca nadxi'i cuinu'." ⁴⁰ Chop zxba ni nac ga zön yúgu'të le rna bë' zxba queë' Dios, len yúgu'të le gulusëdnë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

¿Nuzxa zxi'n naquë' Cristo?

⁴¹ Tsal ni' nacu'ë tsaxzön bönni' gdau' fariseo na', Jesús gnabnë' lequë', ⁴² rnë':

—¿Nacx runi lbi'ili' queë' Bönni' na' lë' Cristo? ¿Nuzxa zxi'n naquë'?

Gulubi'ë didza', ta'në':

—Zxi'n xsoë' David naquë'.

⁴³ Ni'r Jesús rë' lequë':

—¿Bizx quië na' lëczë' David bulidzë' Lë', gnë': "Xana"? Cni gnë' cati' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios Bò' La'y, gnë':

⁴⁴ Xanru' Dios gudxë' Xana':

"Grö' cuit lë'a yubél,

Cati' gunra' ga luezchu zxibgac lau' nup cuta'le'i Li' dxi'a."

⁴⁵ Chqui' David na' rnë' queë' naquë' Xanë', ¿nacxcz nac, rnali' naquë' zxi'n xsoë' David?

⁴⁶ Nutu nu guc ubi'i didza', ati' ga gzu lau dza na', nutur nu burugui bi gnabi Lë'.

23

Jesús ruquië' yugu' bönni' gdau'

¹ Ni'r Jesús bë'lenë' bunách nacuá' ni' len yugu' bönni' usëd queë' didza'. ² Rë' lequë':

—Nuhuazquë' xlatjë' Moisés, tu'sëdnë' bunách yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sëdi. ³ Qui lë ni na', gul-gún yúgu'të le lë' lbi'ili', san cutu gunli' lbi'ili' ca na' tunë' lequë', le tu le ta'në' len yetü le tunë'. ⁴ Le ta'ná bé'inë' bunách nac ca tu yua' zi' le cusaqui' nu gua', ati' tu'gu'ë lei yen zxichgac bunách, san lequë' cutu tē'nnë' lutsá'lenquë' lei, clëg len tuz xbönni' na'quë'. ⁵ Yúgu'të le tunë', tunë' quië la'le'i lequë' bunách, le tunë' zxon le tūgu'ë yen na'quë' len ra' xgaquë' ga na' nuzujquë' tu le nayúj lu guich la'y, len tu'tunnë' luzx lari' nácuquë'. ⁶ Tē'nnë' la'bö'ë ga nac latj' blau ga na' tu'dubë' tahuë', lenca' ga na' nac latj' blau lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios. ⁷ Lëzca' cni, tē'nnë' lugáp lequë' didza' ba zxon bunách gap nac laugac bunách, len tē'nnë' lë lequë': "Padiux, bönni' usëdi."

⁸ "San lbi'ili', cutu ral-la' gunli' ga nu guië lbi'ili': "Bönni' usëdi", le zoa tuz Nu nac Bönni' Usëdi queëli', neda', Cristo, ati' yúgu'tëli' nacli' böchi'li' tuli' yetuli'. ⁹ Nutu nu guiëli' luyú ni, cu gnali': "Xuz", le zoa tuz Nu nac Xuzli', zoë' yehua' yubá. ¹⁰ Cutu gunli' ga nu guië lbi'ili': "Xan", le zoa tuz Nu nac Xanli', neda', Cristo. ¹¹ Nu nutsa' ladjli' len nu xchinli' yezica'rli', nu ni gactër blau ga zoali'. ¹² Chqui' nu uzóa cuini latj' blau, ca'z ugá'n nu na', san nu nac nōxj ladxli', gac blau.

¹³ Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Ruzága'li' nōz zjaclen bunách la'dxín ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá. La' lbi'izli' cutu saqui' tsazli', len cutu rui'li' latj' la'yáz nup tē'ni la'yáz.

¹⁴ Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Rguali' lidxcnu ngul uzëbda'u, len quië ulu'z tsahui' cuinli', xtsey rulidzli'-në' Dios. Qui lë ni na', zxöntër le grugu queëli' saca' qui'li'.

¹⁵ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'iz tsahui' cuinli'. Rödöli' gdu lu nis zxon len gdu yödzlyú ni quie' gunli' ga tsej ladxë'ë Dios tsazxon len lbi'ili' tu bönni', len cati' ni' chgzxáqui'li'-në', runli' ga nabága'rë' zxguia' ca lbi'ili', tsajtsu'ë lu gui' gabíl.

¹⁶ 'Bica' bayechi' lbi'ili'. Nachúl lauli' ati' rë'nili' ului'ili' nöz bunách. Cni nac queëli' le rnalí: "Chqui' bi rzi' ca zë'ë bönni', rneynë' gdau', cutu run bayúdx, san chqui' gneynë' oro dzö' gdau', bayúdx gun." ¹⁷ Lbi'ili', bönni' lau chul len cuta'yejni'i. ¿Bizal nacr blau? ¿Naru' oro na' o gdau' le run la'y oro na'? ¹⁸ Lëzca' cni rnalí: "Chqui' gneynë' bcugu la'y bönni', cutu gun bayúdx, san chqui' gneynë' gun zxoá lahui, bayúdx gun." ¹⁹ Lbi'ili', nazidli' len nachúl lauli'. ¿Bizal nacr blau? ¿Naru' gun zxoá lahui o bcugu la'y na' run la'y gun na'? ²⁰ Qui lë ni na', chqui' rneynë' bcugu la'y bönni', rneynë' lei lenca' yúgu'të le dë lahui. ²¹ Lëzca' cni, chqui' rneynë' gdau' bönni', rneynë' lei lenca' Dios, nunczë' xlatjë' ni'. ²² Lëzca' cni, chqui' rneynë' yehua' yubá bönni', rneynë' latj ga rë'ë rna bë'ë Dios, lenca' Lëzcë' Dios rë'ë ni'.

²³ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'iz tsahui' cuinli'. Cni nac queëli' le rguizxjli' qui gdau' tu cuia tsa tu chi cuia le rzi'li' qui xhuaej len qui guixi' anís len qui comino la' huagu, san ruca'nli' le nacr blau le rna bë' zxba queë' Dios, cutu runli' le nac tsahui', len cutu ruhuechi' ládxi'li' lza'li', len cutu réjlë'li'-në' Dios. Yugu' lë ni run bayúdx gunli' len lëz cutu uca'ni' yezca' lë na' runli', rguizxjli' qui gdau'. ²⁴ Lbi'ili', nachúl lauli' len rë'nili' ului'ili' nöz bunách. Ca na' runli' nac ca rudödli' bdzadzau' le ri'jli', rubijgacli'-ba' bö'yudau', san ri'jli'-ba' böa' ta'bíë'-ba' bönni'.

²⁵ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'iz tsahui' cuinli'. Nacli' ca zxíga'dau' rí'ijili' len yö'ön ráhuili'. Rguibli' le nua' cuit lë'i, san icj ládxi'dau'li' nadzë'ir yugu' le rbanli' len yugu' le cunác tsahui' runli'. ²⁶ Lbi'ili', bönni' gdau' fariseo lau chul. Zi'al gul-quíb le nua' lu zxíga'dau' len lu yö'ön, gacli' dxi'a lu icj ládxi'dau'li', quie' gacli' ca' dxi'a cuit lë'li'.

²⁷ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi, lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'iz tsahui' cuinli'. Cni nac queëli' le nacli' ca yeru ba quegac nup chnatgac, le nacgac chguichdau'z cuit lë'i, len le nactë lach nala'gac, san nadzë'igac dxit quegac nup chnatgac lenca' yúgu'të le zgut. ²⁸ Lëzca' cni nacli' lbi'ili'. Le nactë lahuiz rulu'í cuinli' tsahui' laugac bunách, san icj ládxi'dau'li' nadzë'iz yugu' le rulu'iz tsahui' cuini, len le cunác runli'.

²⁹ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'iz tsahui' cuinli'. Ruchisli' lguitj qui ba gap nagáchi'quë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, len rui'li' lguitj gap nagáchi'gac bunách tsahui'. ³⁰ Lëzca' cni rnalí: "La'naru' zoatu' dza ni'të cati' galacu'ë xuz xtau'tu', cutu guntu' lequë' tsazxon cati' guludödcdë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios." ³¹ Le rnalí' cni, la' lbi'izli' runli' ina' lau nacli' zxi'n xsoagac nup ni' guludödi bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. ³² Cni nac, gdu ruspaga' cuinli' zxguia' na' gulabagu'ë xuz xtau'li'.

³³ 'Lbi'ili', nacli' ca yugu' bël snia' len di'a dza quegac bël snia'. ¿Nacxzc ulali' lu le usaca' zi' lbi'ili' lu gui' gabíl? ³⁴ Qui lë ni na', neda' gsöla'a queëli' bönni' lu'ë didza' uláz queë' Dios, lenca' bönni' ta'yejni'i, len yugu' bönni' usëdi. Yugu' bönni' ni, la'quë' gdödili', len yela'quë' uda'li' lë'i yag cruz, len yela'quë' quinli' gap nac lu yu'u ga rudubli' rusëdli' queë' Dios, len ulagli' lequë' tu yetú yödz. ³⁵ Cni gac, gbága'li' lbi'ili' zxguia' qui yúgu'të rön quequë' bönni' tsahui' le glalj luyú, ga gdel-la' nu budödi Abel, bönni' tsahui', ga rdxintë nup guludödi Zacarias, zxi'në' Berequias, bönni' na' budödili'-në' gatsj lahui' ga dë gdau' len ga dë bcugu la'y ga na' tu'zëgui'quë'-ba' lahuë' Dios böa' bëdxau'. ³⁶ Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të lë ni la'baga' bunách nacua' dza ni zoaru' na'a.

Jesús rbödxë' ni'a qui yödz Jerusalén

³⁷ Lëzca' cni gnë' Jesús:

—Jerusalén, Jerusalén, lbi'ili' na' rudödigacli'-në' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios len ruládxigacli' guiöj nup nasölë'ë queëli' Dios. Zian lzu gu'nda' utuba' lbi'ili' quia', ca runba' yjéd, rutubba' zxan xilba' zxi'nba'dau', san cutu gú'nili'. ³⁸ Gul-yutsca', ca'z ugán yu'u lidxli'. ³⁹ Cni gac, le rëpa' lbi'ili', na'a su lau cutur glé'ili' neda' cati' gnarli': "La'y naquë' bönni' na' zë'ë uláz queë' Xanru'."

24

Rgu'xjö'ë Jesús ca zi'a luquindjë' gdau'

¹ Brujé' nchil gdau' Jesús, len tsal ni' ruzë'ë ni', gulabiguë'ë ga zoë' bönni' usëd queë', ati' gulului'në' Lë' ca nacgac zö'ö nagu'ugac li'aj gdau'. ² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Rlé'itsali' yúgu'të lë ni? Le nactë rëpa' lbi'ili', cutu ca' ugán ni guiöj nabaga' lzë'i, le cugguindj.

Le lac bë' chzoa gdxin dza udx qui yödzlyú

³ Cati' ni' rō'ë Jesús ga nac lu Gui'a Ga Rō'gac Yag Olivo, guladxinë' bönni' uséd queë' ga na' zoë' queëzë', len tē' Lē':

—Gdixjōi' netu', ¿batx lac lē ni, len bizxa gac bē' dza huōdu' len dza udx qui yōdzlyú ni?

⁴ Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rē' lequë':

—Gul-yú qui nadxi nu si' ye'i lbi'ili' ⁵ le djaquë' zian bönni', si' laquë' ca lea' neda'. La'né' nacquë' Cristo, len la'zì' yé'iné' bunách zian. ⁶ Huayōnili' rac gdil-l len le rui' didza' qui gdil-l, san cutu guni lbi'ili' banig, le ral-la' lac yúgu'té lē ni, le cutu rdxin dza udx cati' lacr lē ni. ⁷ Til-l tu yōdz len yetú yōdz, ati' tu ga nu rna bē' len yetú ga nu rna bē'. Latsj guidzhué' zxon len gac gbin, ati' zian latj sa' rtit. ⁸ Yúgu'té lē ni nacgac le la'zú lau yugu' le la'zaca' la'guí'i bunách.

⁹ Ni'r ludód lbi'ili' bunách lu na' nu usaca' zi' lbi'ili'. Luzóa lbi'ili' tsla'l yúgu'té bunách le da'li' neda', len ludóddë' la'li' lbi'ili'. ¹⁰ Cati' gac cni, gac chop ládxi'gac zian bunách, lucá'n neda', len udód tu yetú lzé'i, len tu yetú uzóa lzé'i tsla'l. ¹¹ Ni'r lulu' lauquë' zian bönni' ta'zì' yé'ë, lulu' cuinquë' ca bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios, len la'zì' yé'iné' zian bunách. ¹² Sxōni lua' dō' bunách, ati' qui lē ni na' cutur la'dxí'i bōchi' lza'gac. ¹³ Nu gaqui tsaz queë' Dios ga gdxintë dza udx, nu nì ulá. ¹⁴ Gdu yōdzlyú gac lban qui didza' dxi'a ca rna bē'ë Dios quië gac lna' lau qui laugac yúgu'té bunách gza'a, ati' ni'r gdxin dza udx.

¹⁵⁻¹⁶ Nu uláb lē ni ral-la' uzejni'i ladxi'. Gnë' Daniel, bönni' bē'ë didza' uláz queë' Dios, gnë': "Tsaz latj la'y queë' Dios le curlé'iné' Dios dxi'a, lē na' rusnít." Cati' glé'ili' gac cni, ni'r nup nacua' luyú Judea ral-la' tsajzxundjgac zaca' guí'adau'. ¹⁷ Nu dxia cju'ul cutu gal-la' huōj tsajxí' bi dē qui lu yu'u, san ral-la' gzxundjtë. ¹⁸ Nu zoa ladj guixi', cutu gal-la' huōj tsajxí' lari' qui. ¹⁹ Bica' bayechi' ngul zi'a luzoanu bi'idau' quecnu, lenca' ngul ni' tu'gádxí'nu-bi' bi'idau' quecnu cati' gdxin dza ni'. ²⁰ Gul-lidzë' Dios gnábili'-në' cui gdxin dza ni' gzxundjli' cati' rac beo' ziag o cati' nac dza la'y, ²¹ le la'zaca' la'gui'itër bunách dza ni' ca gulazaca' gulagu'i bunách dza ni'të cati' zi'a guta' grō' yōdzlyú, ga rdxintë na'a dza, len clëg dza zi'a za' cutu la'zaca' la'guí'i cni. ²² Cati' gdxin dza ni', chqui' Dios cutu cuequi lahuë' quequë', nutu nu ulá, san cuequi lahuë' quequë' dza ni', gacénë' nup grōczë' Lē'.

²³ Ni'r cutu tséjlë'li' chqui' nu gdxin queë'li', len guië lbi'ili': "Gul-yutsca', ni zoë' Cristo", o gna: "Ni' zoë'!" ²⁴ Lulu' lauquë' zian bönni' ta'zì' yé'ë, la'né' nacquë' Cristo, o la'né' tu'ë didza' uláz queë' Dios. Lunë' le lac bē' len le lun ga lubani bunách, ati' la'zì' yé'iné' nup grōczë' Dios chqui' huala'záqui'në'. ²⁵ Gul-yutsca', chgudxcza' lbi'ili' yúgu'té lē ni zì'atël ca zi'a lac. ²⁶ Qui lē ni na', cutu grujli' chqui' la'dxín queë'li' nup lē lbi'ili': "Gul-yutsca', ni' zoë' Cristo lu latj ca'z." Lëzca' cni, cutu tséjlë'li' chqui' la'ná: "Gul-yutsca', lu yu'u zoë'." ²⁷ Ca na' rac cati' ryëp yös ga rlen gbidz, len ruzeni' ga rbia gbidz, lëzca' cni gac cati' huōda' neda', Bönni' Nuhuōaquë' Gdu Bunách. ²⁸ Lactë cni, ca na' ta'ná bunách: "Gátitëz ga dē tu le nat, ni' ludubczba' bëchláb."

Ca gac cati' huōdë' Bönni' Nuhuōaquë' Gdu Bunách

²⁹ Gnë' ca' Jesús:

—Töd yugu' dza ni' cati' la'zaca' la'guí'i cni bunách, gchul gbidz, ati' beo' cutu gunn yení' qui. La'guindjba' bölj luzxbá, ati' la'zixíz le nala'gac luzxbá dē yöl-la' huac quegac. ³⁰ Ni'r gla' lahui luzxbá le gac bē' huōda' neda', Bönni' Nuhuōaquë' Gdu Bunách, ati' la'bōdx yechi' yúgu'té bunách yōdzlyú ni, cati' la'le'i neda', Bönni' Nuhuōaquë' Gdu Bunách, zuzá'a lu böaj luzxbá, dē lu na'a yöl-la' uná bē' zxon len yöl-la' yení'. ³¹ Ni'r gsóla'gaca'-në' gbaz la'y quia'. Lucōdxë' zidzj trompeta, ati' lutubë' nup nabó'a quia', nacua' gdap la'té yōdzlyú len yúgu'té latj zxan luzxbá.

³² Gul-zejni'i ládxi'li' le rusëdi lbi'ili' le rac qui yag higo. Cati' ta'lén zxuza' në'i huë'ndau' len chrubia xlagui' yuldau', nözili' chzoa gdxin dza gba. ³³ Lëzca' cni, cati' glé'ili' tac yúgu'té lē ni, gnözili' chzoa gdxin dza udx na' len chrdzag lahui. ³⁴ Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'té lē ni lac zì'atël ca lat bunách nacua' dza ni'. ³⁵ Huadód quegac luzxbá len luyú ni, san yugu' xtidza'a cutu la'dód ca'z.

³⁶ Cati' gdxin dza ni' nutu nu nözi. Cutu nözcnë' gbaz la'y queë' Dios nacu'ë yehua' yubá len cutu nözda' neda', Zxi'në' Dios, san tuzë' Dios Xuz nöznë'.

³⁷ Ca na' guc dza ni' cati' ni' zoë' Noé, lëzca' cni gac cati' huōda' neda', Bönni' Nuhuōaquë' Gdu Bunách. ³⁸ Yugu' dza ni' zì'atël ca zi'a gdxin nis guiōj le busnít yōdzlyú, glí'j glahuë', gulutság na'quë' len guludódë' zxi'nquë' lu yöl-la' rutság na' ga bdxintë dza gyazië' Noé lë'i barco zxon ni' benë', ³⁹ len cutu gláquibe'inë' cati' bdxintë nis guiōj le busnít yōdzlyú ati' gulanitië' yúgu'té'. Lëzca' cni gac cati' zi'a huōda' neda', Bönni' Nuhuōaquë' Gdu Bunách, nutu nu gáquibe'i. ⁴⁰ Dza huōda' la'cu'ë chopë' bönni' ladj guixi'. Tuë' uchë'a-në' quia' ati' yetué' uca'na'-në'. ⁴¹ La'cua'nu chopnu ngul nacua'nu huëtu. Tunu uchë'a-nu quia', ati' yetunu uca'na'-nu.

⁴² Gul-spán ládxi'li' le cutu nözili' bizxa dza huöda' neda', Xanli'. ⁴³ Na'a, gul-tsejni'i lë ni. La'naru' nözënë' xan yu'u bizxa dza guidë' gban, huanë'ë yël len cutu gu'ë latj nu quidj zö'ö quië cuan le dzö' lidxë'. ⁴⁴ Qui lë ni na', gul-spán ládxi'li' ca' lbi'ili', le huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, tu dza cutu nuzóa icjli'.

Bönni' huen dxin gdu len bönni' huen dxin cunaquë' gdu

⁴⁵ Gnë' ca' Jesús:

—¿Nuzxa caz bönni' huen dxin naquë' gdu len réjni'në', bönni' huen dxin na', xanë' cu'ë lu në'ë bunách nacuá' lidxë' quië gu'ë le lágugac cati' gdxin dza? ⁴⁶ Bica' ba bönni' huen dxin na' naquë' gdu, bönni' na', cati' udxiné' xanë', duxaquë' lë' cni'runë' le nudödë' xanë' lu në'ë. ⁴⁷ Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të le dë queë' xanë', udödë' lu në'ë bönni' huen dxin na' runë' cni'. ⁴⁸ Chqui' huöaquë' huia'dö' bönni' huen dxin queë' len sa' ladxë'ë, gnë': "Huadzeynë' xana', cutu huödte'" ⁴⁹ len chqui' su lahuë' gundë' zi' bönni' túnlenë' lë' tsaxón dxin, len su lahuë' ca' gul'j gágulenë' nup ta'zudxi, ⁵⁰ ni'r huödë' xanë' bönni' huen dxin na' tu dza cati' cuzöë' rbözë' o tu yël cutu ráquinë'. ⁵¹ Ni'r xanë' na' usaca' zi'tsquë' bönni' huen dxin na' len gunë' ga gac queë' ca na' ral-la' gac quegac nup tu'lu'iz tsahui' cuingac. Ni'r cödx yechë'ë len util-l layë'ë.

25

Runë' lsaqui' Jesús ca nac quecbi' chibi' bi'i ngul ra'bandau'

¹ Gnë' ca' Jesús:

—Ca gac quegac nup ral-la' la'yáz ga rna bë'ë Dios yehua' yubá nac ca gac quecbi' chibi' bi'i ngul ra'bandau'. Gulazi'bi' le nua'gac gui' quecbi', ati' gularujbi' tsajtsagcbi' bönni' utság në'ë. ² Gáyu'bi' nacbbi' bi'i cuta'yejni' san yegáyu'bi' nasina'cbi'. ³ Gulazi'bi' le nua'gac gui' quecbi' bi'i ngul cuta'yejni' na' san cutu glua'bi' yelati' za regui. ⁴ Glua'bi' za regui lu bóga'dau' quecbi' bi'i sina' na' len le nua'gac gui' quecbi'. ⁵ Le gdzeynë' bönni' utság në'ë, gdöd yël lauchi' len glástëbi'. ⁶ Cati' bdxin gdu ladx'i yël, byön chi' nu rnë zidzj, rna: "Chzë'ë bönni' utság në'ë. Gul-rúj tsajtsagli'-në'." ⁷ Ni'r gulayasbi' yúgu'tëbi' bi'i ngul na', ati' gulupa'bi' le nua'gac gui' quecbi'. ⁸ Glui'bi' didza' bi'i cuta'yejni' na', glëbi' yugul bi'i sina' na': "Gul-gúnn queëtu' láti'dau' za regui queëli' le tu'ül le nua'gac gui' queëtu' ni." ⁹ Gulubi'ibi' didza' bi'i sina' na', gulanabi': "Cutu gac, le cutu bi ugá'n queëtu' len queëli'. Gul-tsejtsca' ga rda'u za regui, tsj'ö'uli' queëli'." ¹⁰ Tsal ni' zjachi' zajxi'cbi' lei, bdxiné' bönni' utság në'ë. Gulayázlentëbi' lë' ga nac ra'c lni qui utság na' bi'i na' nacia'bi' sina' ta'bözbi' lë', ati' la' gyeyjtë yu'u. ¹¹ Gdöd ni' guladxinbi' ni' yezíca'rbi' bi'i ngul ra'bandau' na', ati' gululidzbi'-në', gulanabi': "Xan, Xan, bsalj queëtu'." ¹² Lë' bubi'ë didza', rnë': "Le nactë rëpa' lbi'ili', cutu núnbë'a lbi'ili'."

¹³ Ni'r Jesús gudxë' lequë'!

—Gul-spán ládxi'li', le cutu nözili' bizxa dza o bizxa yël huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

Runë' lsaqui' Jesús ca nac qui dumí zaca'

¹⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Ca gun Nu na' rna bë' yehua' yubá nac ca benë' tu bönni', chzoa tsijë' zi'tu'. Bulidzë' yugu' bönni' huen dxin queë' len glu'ë lu na'quë' yugu' le dë queë'.

¹⁵ Tuë' bönni' huen dxin na', glu'ë lu në'ë gayu' dumí zaca', len yetúë' glu'ë lu në'ë chop dumí zaca'. Yetúë' glu'ë ca' lu në'ë tu dumí zaca'. Tu tuë' glu'ë lu na'quë' tsca hueaj le la'záqui'në'. Ni'r la' gza'atë' ga nac zi'tu'. ¹⁶ Gyijë' bönni' huen dxin na' gzxi'ë gayu' dumí zaca' na', len yajtíjlenë' lei yegayu' dumí zaca'. ¹⁷ Lëzca' cni, bönni' na' gzxi'ë chop dumí na', yajtíjlenë' lei yechóp ca'. ¹⁸ Bönni' na' gzxi'ë tu dumí gyijë' len yajchö'në' lu yu, ati' lu yu ni' bucachë'ë dumí queë' xanë'.

¹⁹ Cati' chgdzey, budxinë' xanquë' bönni' huen dxin na', ati' bugá'nlenë' lequë' tsahui'. ²⁰ Ga gzu lau bdxintë' bönni' na' gzxi'ë gayu' dumí zaca' na', len zunú'ë yegayu' dumí ca', ati' rë' xanë': "Xan, gayu' dumí glu'u lu na'a. Ni dë yegayu' dumí ca' yajtíjlena' lei." ²¹ Xanë' na' rë' lë': "Nac dxi'a. Nacu' huen dxin gdu. Tsáhui'dau' benu' cati' ni dë lu na'u láti'dau'z. Na'a sxzónitër cu'a lu na'u. Gyaz ga zoa', udzjíjlennu' neda'." ²² Gdöd ni' bdxinë' ca' bönni' huen dxin na' gzxi'ë chop dumí zaca', rnë': "Xan, chop dumí glu'u lu na'a. Ni dë yechóp dumí ca' yajtíjlena' lei." ²³ Ni'r xanë' na' rë' lë': "Nac dxi'a. Nacu' huen dxin gdu. Tsáhui'dau' benu' cati' ni dë lu na'u láti'dau'z. Na'a, sxzónitër cu'a lu na'u. Gyaz ga zoa', udzjíjlennu' neda'." ²⁴ Ni'r cati' bdxiné' bönni' huen dxin na' gzxi'ë tu dumí zaca' na', rnë': "Xan, nözda' nacu' bönni' bizxj, le rlapu' ga cutu guzu', len rutubu' ga cutu bchilju'. ²⁵ Qui lë ni na' gúdxida' li', ati' gyija', yajcacha'a dumí quiu' lu yu. Ni dë na'a le naqui quiu'." ²⁶ Ni'r bubi'ë didza' xanë', rë' lë': "Nacu' huen dxin cunác tsahui' len zxhuëd. Nözcnu' rlapa' ga cutu guza' len rutuba' ga cutu bchilja'. ²⁷ Qui lë ni na', dxi'ar gac quiu' la'naru' bunödzu' dumí quia' lu na'quë'

bönni! lugunë! lei dxin, la'guíjlenë! lei yelati!, quië cati! huöda' neda!, uzi'a le naqui quia' len icji ca'." ²⁸ Ni'r xanë! na' gudxë! nup nacua' ni': "Gul-cúa dumí na' dë lu në'ë bönni! ni, len gul-cú'u lu në'ë bönni! na' dë queë! chi dumí." ²⁹ Núti'tëz nu rugún dxi'a dxin le dë qui, zoa nu unödúz queë! yelati!, ati' gata' queë! szxöni, san nu na' cutu rugún dxi'a dxin le dë qui, la'z dui le dë qui gdua. ³⁰ Na'a, bönni! huen dxin cunác tsahui! ni, gul-tsajchú'n-në! ni! ga nac chul. Ni' cödix yechë'ë len util-l layë'ë.

Cristo cuequi xbeynë' bunách

³¹ Gnë! ca' Jesús:

—Cati! ni' huöda' neda!, Bönni! Nuhuöaquë! Gdu Bunách, duná bë'a, ati' dzagquë! neda' yúgu'të gbaz la'y quia!, ni'r cö'a latj tsahui' quia!, ga na' cuequi xbeyda' bunách. ³² Ludúb dëra lahua' neda' bunách yödzyly ni, ati' ucu'a lequë! tsala' hueaj ca runë! bönni! uyú bö'cu' zxila!, rucu'ë-ba' tsala' hueajba' yugu' chivo len yugu' bö'cu' zxila'. ³³ Yugu' bö'cu' zxila' na' ucu'ë-ba' cuit lë'ë yubél, ati' yugu' chivo na' ucu'ë-ba' cuit lë'ë yögl. ³⁴ Ni'r, neda!, bönni! uná bë!, gyëpa' nup nacua' cuit lë'a yubél, gnia': "Gul-dá ga zoa!, lbi'ili' bubijë! lbi'ili' quizi queë! Xuza'. Naqui queëli' latj ga na' rna bë'ë, lë na' bupé'ë queëli' dza ni'të cati! ni' benë' yödzyly. ³⁵ Cni naqui queëli' le gduna!, ati' bennli' le gdahua!. Gbidxa' nis, ati' bennli' le gu'a. Guca' ca bönni' rda zi'tu!, ati' glu'li' neda' lidxli'. ³⁶ Byadzj le gacua!, ati' bugáculi' neda' le ráculi!. Güi'ida!, ati' duyuli' neda!. Gyu'a lidx guia, ati' duyuli' neda!." ³⁷ Ni'r lubi'ë didza' bönni' tsahui' na!, lë' neda!: "Xan, ¿batx blé'itu' Li' gdunu! ati' bugácutu' Li'? ¿Batx gbidxu' ati' bennli' le gu'u? ³⁸ ¿Batx blé'itu' Li' gdau' zi'tu' ati' glu'tu' Li' lidxtu'? ¿Batx byadzj le gacu' ati' bugácutu' Li' le rácutu'? ³⁹ ¿Batx blé'itu' Li' güi'ínu' o gyu'u lidx guia ati' duyutu' Li'?" ⁴⁰ Ubi'a didza' neda!, bönni! uná bë!, gyëpa' lequë!: "Le nactë rëpa' lbi'ili', le bennli' cni queë! nu bönni' bócha'adau' ni, zal-la' naquë! bönni' ca'z, quia' néda'cza' bennli' ca!."

⁴¹ Ni'r gyëpa' nup nacua' cuit lë'a yögl, gnia': "Gul-cuit ga zoa!, lbi'ili' na' nabága'li' zxguia!, tsajtsazli' lu gui' cutu ul, lë na' bupé'ë Dios qui tu' xöhui' len quegac gbaz da'gac lei. ⁴² Cni gac queëli' le gduna!, ati' cutu bennli' le gahua!. Gbidxa' nis, ati' cutu bennli' le gui'ja'. ⁴³ Guca' ca bönni' rda zi'tu!, ati' cutu glu'li' neda' lidxli!. Byadzj le gacua!, ati' cutu bugáculi' neda' le ráculi!. Güi'ida' lenca' gyu'a lidx guia, ati' cutu duyuli' neda!." ⁴⁴ Ni'r la'ná ca' nup na!, lë neda!: "Xan, ¿batx blé'itu' Li' gdunu!, o gbidxu!, o gucu' ca bönni' rda zi'tu!, o byadzj le gacu!, o güi'ínu!, o gyu'u lidx guia, ati' cutu güclentu' Li'?" ⁴⁵ Ni'r ubi'a didza' neda!, bönni! uná bë!, gyëpa' lequë!: "Le nactë rëpa' lbi'ili', le cutu bi bennli' qui tu' nu nutsa' ladj nup nacua' ni, zal-la' nac ca'z nu na', cutu bi bennli' quia' neda!." ⁴⁶ Ni'r bunách tua'dö' na' la' tsajtsázgactë ga ni' la'zaca' la'gui'itecz, san bunách tsahui' ni' gata' yöl-la' na'bán gdu quegac.

26

Tun xtídz'a'quë! bönni' gdau' la'zönë! Jesús

¹ Cati! budx bë'ë yugu' didza' ni Jesús, gudxë! yugu' bönni' uséd queë!, ² rnë!:

—Nózcizli' yechóp dza gdxin Lni Pascua, ati' dza na' neda!, Bönni! Nuhuöaquë! Gdu Bunách, ludödë! neda' lu na'gac nup ludá' neda' lë'i yag cruz.

³ Ni'r guladxinë! yugu' bxuz uná bë! len bönni' gdau' tu'sëdi len bönni' gul tu'zëjni'në! bunách judío, guludubë! ga nac lö'a lidx bxuz blau, lë! Caifás. ⁴ Ni' glun xtídz'a'quë! la'zönë! Jesús, lu yöl-la' rzi! yë! quequë!, quië ludödë! Lë! ⁵ Ta'në!:

—Cutu gunru! lë ni dza lni, qui nadxi lun rusbó bunách.

Ngul rgu'nu le rla' zxi icjë! Jesús

⁶ Cati! ni' zoë! Jesús lu yödz Betania lu yu'u lidxë! Simón, bönni' na' güi'inë! huë! nudzu! ruzöd, ⁷ bdxinnu cüdzu'lë! Jesús tu ngul, nua'nu tu bóga'dau' náquini guiöj zaca!, len yudz tu le rla' zxi le zaca' szxöni, ati' glu'nu lei icjë! Jesús cati! ni' rö'ë rahuë!. ⁸ Cati! gualé'inë! lë ni bönni' uséd queë! Jesús, gualaynë!, ta'në!:

—¿Bizx quië raqui ditj lë ni? ⁹ Guc nu guti! lë ni len si' dumí zian quië gáclenru! bunách yechi!

¹⁰ Cati! byönnë! lë ni Jesús, rë! lequë!:

—¿Bizx quië rnëli' queënu ngul ni? Dxi'a nac le bennu quia!. ¹¹ La'cuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi!, san neda' cutu ugá'nlentecza' libi'li'. ¹² Le bennu ngul ni, glu'nu neda' le rla' zxi ni, nac le rupa'nu neda' quië dza ggacha'a yeru ba. ¹³ Le nactë rëpa' lbi'ili', gáti'tëz yödzlyy ga gac lban qui didza' dxi'a ni, lëzca' la'guixjö' bunách le bennu quia' ngul ni quië nu tsajnéy lënu.

Rzi' lu në'ë Judas udödë! Jesús lu na'quë! bönni' ta'ná bë'ë

¹⁴ Ni'r gyijë! ga na' nacua'ë bxuz uná bë! Judas Iscariote, bönni' dzagüë! chinuë! na' da'quë! Jesús, ¹⁵ len gudxë! lequë!:

—¿Bizxa gunnli' quia' chqui' neda' udöda'-në! Jesús lu na'li'?

Gulugá'nlené' lè' tshahui' lu'è lè' chi uruá' dumí plata. ¹⁶Ni'r gzu lahué' Judas na' rzu rbö'è udödè' Jesús lu na'què'.

Le ráguru' rusá' ládxi'ru' ca gutiè' Xanru'

¹⁷Catí' nac dza rzu lau lni quequè' bönni' judío cati' tahué' yöt xtil cunazí' xnè'i, gulabigué'è ga zoè' Jesús bönni' uséd queé' len tè' Lè':

—¿Gazx rè'nnu' tsajpa'tu' queéru' gáguru'-ba' bö'cu' zxíla'dau' dzö' Lni Pascua?

¹⁸Jesús rè' lequè':

—Gul-tseajtsca' yödž ni' ga na' zoè' tu bönni' len gul-guié'è: “Bönni' rusédne' netu' rnè': Chza' gal-la' dza quia'. Lu yu'u lidxu' gágulengaca'-nè' bönni' uséd quia' bö'cu' zxíla'dau' dzö' Lni Pascua.”

¹⁹Ni'r glunè' bönni' uséd queé' ca na' gna bé'inè' lequè' Jesús, ati' gulupé'è ni' le lahué' dzö' Lni Pascua.

²⁰Catí' chgdžö' dza na', Jesús gró'lené' idxinnuté' bönni' uséd queé' tahué'. ²¹Tsal ni' tahué', Jesús rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili', tu nu nutsa' ladjli' ni udöd neda'.

²²Ni'r guluhui' ni ládxi'què', len gulanabné' Jesús tu tuzé', ta'nè':

—Xan, ¿naru' neda'?

²³Bubi'è didza' Jesús, rnè':

—Bönni' ni rnè' nè'è tsaxón len na'a lu yö'ön, bönni' ni udödè' neda'. ²⁴Le nactè neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, huayija' ga gatia' ca na' nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac quia', san bica' bayechi' nu na' udöd neda' gatia'. Dxi'ar gac queé' bönni' na' la' cuguljé'.

²⁵Ni'r bubi'è didza' Judas, bönni' na' udödè' Jesús, rnè':

—Bönni' Usédi, ¿naru' neda'?

Jesús rè' lè':

—Ja, li' na'.

²⁶Tsal ni' tahué', gdel-lè'è yöt xtil Jesús len gudxè' Dios: “Xclenu'.” Ni'r buzxuzxjé' lei len bunödžjé' quequè' bönni' uséd queé', rnè':

—Gul-sí', gul-gagu. Lè ni le nayá' nabana'. Ca bena' qui yöt xtil ni ruluí' ca gac qui gdu ca nayá' nabana'.

²⁷Gdel-lè'è ca' tu zxíga'dau' len gudxè' Dios: “Xclenu'.” Ni'r bunödžjé' ca' quequè', rnè':

—Gul-gui'aj yúgu'téli'. ²⁸Lè ni ruluí' ca nac xchóna' le run tsutsu didza' cub rucá'n tshui'. Xchóna' na' glalj ni'a quegac bunách zian quié gac unít lahué' Dios yugu' dul-la' nabága'què'.

²⁹Rëpa' ca' lbi'ili', cutur gui'ja' xisi le rbia lba uva ni cati' gdxinr dza ni' gui'jlana' lbi'ili' tu le cub ga ni' rna bè'è Xuzá'.

Jesús rnè' gnè' Pedro cutu nunbè'è Jesús

³⁰Catí' budx glul-lè' yöl-la' ba queé' Dios, yjaquè' lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo. ³¹Ni'r Jesús rè' lequè':

—Yúgu'téli' gac chop ládxi'li', uca'nli' neda' na'a dzö' ni, le nayúj lu guich la'y ca gac quia', rna: “Guna' ga gatiè' Bönni' Uyú Bö'cu' Zxíla', ati' láslasba' bö'cu' zxíla' na'.” ³²Catí' ubana' lu yöl-la' gut, ni'r tsija' tsajnóra' lauli' zaca' luyú Galilea.

³³Ni'r bubi'è didza' Pedro, rè' Jesús:

—Zal-la' lac chop ládxi'què', luca'nè' Li' yúgu'tè', neda' cutu gac chop ladxa'a, cutu uca'na' Li'.

³⁴Jesús gudxè' lè':

—Le nactè rëpa' li', na'a dzö' ni, cati' zi'a cödxlba' zxi'n druz, li' chgnau' tsonn lzu cutu núnbè'u neda'.

³⁵Ni'r Pedro gudxè' Jesús:

—Zal-la' gátlentea' Li', cutu ca' gnia' cutu núnbè'a Li'.

Lëzca' cni gulané' yúgu'tè bönni' uséd queé'.

Jesús rulidžè' Dios la' yèl Getsemaní

³⁶Ni'r Jesús bdxinlené' lequè' la' yèl Getsemaní, ati' gudxè' yugu' bönni' uséd queé' na', rnè':

—Gul-cö'tsca' ni tsal tsija' yelati' ni'l, tsajlidza'-nè' Dios.

³⁷Jesús bchè'è Pedro len gropé' zxi'nè' Zebedeo, ati' gzu lahué' ruhui'nnè' len rsèbi ladxé'è. ³⁸Ni'r Jesús gudxè' lequè':

—Ruhui'ni ladxa'a len huatcza' lu yöl-la' rsèbi ladxí'. Gul-gá'n ni len gul-ná' yèl tsaxxón len neda'.

³⁹Gdödè' Jesús yeláti'dau' ni'l, ati' ni' byechuè'. Butság lahué' lyu len bulidžè' Dios, gnè':

—Xuzá', chqui' huac, ben ga cugún bayúdx saca' quia' lè ni, san clég ca rë'nda' neda', san ca rë'nnu' Li' gunu'.

⁴⁰ Cati' budxinë' Jesús ga na' nacu'ë bönni' uséd queë', yajxaquë'ë lequë' tasië', ati' rë' Pedro:

—¿Naru' cu guctsa gná'lenu' neda' tsaxxón yël tu chi'itëz? ⁴¹ Gul-ná' yël len gul-lidzë' Dios gnábili'-në' gáclenë' lbi'ili', cui güi'li' latj si' bë' lbi'ili' le xöhui' Satanás tu' xöhui'. Bó' nacczli' nasína'tecz, san lu yöl-la' bunáchz queë'li' nacuídi'li'.

⁴² Ni'r gyijë' Jesús le buróp lzu len bulidzë' Dios, rnë':

—Xuz, chqui' cugác gunu' ga cutu saca' qui'a lë ni, ben ca rdzag ladxu'u Li'.

⁴³ Cati' böjë', leyübl duxaquë'ë lequë' tasië' le nadódr yël yøj lauquë'. ⁴⁴ Ni'r buca'në' lequë' Jesús, ati' gyijë' leyübl len bulidzë' Dios le bunn lzu, len tuz ca gnë' zi'al rnë'. ⁴⁵ Leyübl böjë' ga na' nacu'ë bönni' uséd queë' len rë' lequë':

—¿Rástali' na'a, len ruzi'tsa ládxli'li'? Gul-yutsca', chbudzág lau. Neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, chnadóda' lu na'quë' bönni' dul-la'. ⁴⁶ Gul-tsás, huayejru'. Gul-yutsca', chbdxinë' ni bönni' na' rudóde' neda'.

Ta'chë'ë Jesús nadzunë'

⁴⁷ Tsal ni' ru'ë didza' ni Jesús, la' bdxintë' ni' Judas, bönni' nabáblenë' idxínnutë' na', ati' dzagquë' lë' bönni' zian, nua'quë' guía tuchi' len yugu' yagdau'. Nasóla'quë' lequë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zéjni'në' bunách judío. ⁴⁸ Judas, bönni' na' rudóde' Jesús, chbulu'inë' lequë' tu le gunë' le gac bë' nu nac Jesús, gnë':

—Bönni' na' utság lahua'-në', Lë' na' Jesús. Gul-sönë'.

⁴⁹ Ni'r gbiguë'ë Judas ga na' zoë' Jesús, rnë':

—Padiux, Bönni' Usëdi.

Ni'r la' butság lautë' Lë'. ⁵⁰ Jesús rë' lë':

—Böcha'a, ¿bizxa huen za'u ni?

Ni'r gulabiguë'ë bönni' na', gulazönë' Jesús. ⁵¹ Gleycjë' guía tuchi' queë' tuë' bönni' dzaguë' Jesús len benë' huë', bchuguë' guid naguë' huen dxin queë' bxuz blau. ⁵² Jesús gudxë' lë':

—Bugú' lidx, guía tuchi' quiu' na'. Yúgu'të nup tu'di'ini guía tuchi', lu guía tuchi' lat.

⁵³ ¿Naru' cu nönu' huac ulidza' Xuza', ati' Lë' la' gsóla'të' quia' ziantër ca chinnu cö' gbaz la'y le nac zian gayu'te tu cö' hueaj? ⁵⁴ Chqui' guna' cni, ¿nacx gac utság le nayúj lu guich la'y, rna cni ral-la' gac quia'?

⁵⁵ Ni'r Jesús gudxë' yugu' bönni' ni':

—¿Brújtali' nua'li' guía tuchi' len yagdau' quië söni' neda' ca runli' rzónli'-në' gban? Yugu' dza gró'a lauli' ga nac nchil gdau' busédgacda' bunách, san cutu gzxónli' neda'. ⁵⁶ Rac cni yúgu'të lë ni quië utság le nayúj lu guich la'y, ca na' gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

Ni'r guluca'në' Jesús yúgu'të bönni' uséd queë', len guluzxundjë' ni'.

Rdxinë' Jesús lauquë' bönni' gdau'

⁵⁷ Ni'r gulachë'ë Jesús bönni' na' zónquë' Lë', guladxinë' lahuë' Caifás, bxuz blau, ga ni' nudubquë' ca' bönni' gdau' tu'sëdi len bönni' gul tu'zejni'i. ⁵⁸ Pedro nauzë' Jesús zi'tu' zi'tu'z, len bdxinë' ga nac lö'a lidx bxuz blau na', quië glé'inë' nacx utsaguë' Jesús.

⁵⁹ Guluguiljë' nu uquí Jesús yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i len bönni' gdau' ta'bequi' xbey, zal-la' si' yë'ë bönni' na', quië gac la'chuguë' queë' gatië'. ⁶⁰ Cutu bi guludzölnë' zal-la' guladxinë' bönni' zian len gulanë' queë' le cunác. Ga budxtë guladxinë' chopë' bönni', ati' lu yöl-la' rzi' yë' quequë' gulanë' queë', ⁶¹ ta'në':

—Bönni' ni gnë': "Huac uquindja' gdau' queë' Dios, ati' tsonn dzaz uchisa' lei."

⁶² Ni'r gyasë' gzuinë' bxuz blau na', len rë' Jesús:

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'? ¿Bizxa caz lë ni ta'në' quiu' bönni' ni?

⁶³ Jesús cutu bi gnë'. Ni'r bxuz blau gudxë' Lë':

—Ni'a queë' Xanru' Dios ban rna bé'ida' Li' quíxjö'u le nacx. Gdixjöi' netu' chqui' nacu' Li' Cristo, Zxi'në' Dios.

⁶⁴ Jesús rë' lë':

—Ca na' rnau' naca'. Le nactë rëpa' lbi'ili', glé'ili' neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, ró'a cuit lë'ë yubél Dios, ga ni' dë lu na'a yöl-la' uná bë', len guida' lu bóaj luzxbá, gdxina' ga zoali'.

⁶⁵ Ni'r lu yöl-la' rley queë' bchözë' lari' nacuë' bxuz blau, rnë':

—Gnë' zi'ë queë' Dios bönni' ni. ¿Nuzxar naquíniru' nu gnë queë' bönni' ni? Chbyöniczli' didza' xöhui' bë'ë. ⁶⁶ ¿Nacx runi lbi'ili'?

Gulubi'ë didza', gulanë':

—Nabaguë'ë zxguia' gatië'.

⁶⁷ Ni'r guluchijë' zxóna' lahuë' Jesús len glu'ë dö' queë'. Gulagapë'ë ru'ë Jesús yela'quë', ⁶⁸ të' Lë':

—¿Nactu's Li' Cristo? Gnëya'atsca' na'a, ¿nuzxa na' gdap Li'?

Pedro rnë': "Cutu núnbë'a-në' Jesús"

- ⁶⁹ Tsal ni' glac lë na', lö'al rô'ë Pedro, ati' bdxinnu ga na' zoë' tunu ngul huen dxin, rnanu: —Lëzca' li' gdálenu' Jesús, bönni' Galilea na'.
⁷⁰ Gdá'baguë'ë Pedro laugac bunách nacua' ni', rnë': —Cutu nôzda' nuzxa qui na' ru'u didza'.
⁷¹ Cati' brujë' Pedro ga nu ryaz lö'a, blé'inu-në' yetunu ngul, ati' gudxnu nup nacua' ni': —Bönni' ni' gdálenë' ca' Jesús, bönni' Nazaret na'.
⁷² Leyúbl gdá'baguë'ë Pedro len gneynë' Dios, rnë': —Cutu ca' núnbë'a-në' bönni' ni'.
⁷³ Yeláti'dau'z gdzey, gulabiga' ga na' zoë' Pedro nup nacua' ni', len tê' lë': —Le nactë' li' nunu' ca' tsaxón lequë' le nac bë'u yöl-la' rui'z quiu' didza'.
⁷⁴ Ni'r gzu lahuë' Pedro rudxía dö' cuinë' len reynë' Dios, rnë': —Cutu ca' núnbë'a-në' bönni' ni'.
 La' na'z grödx'tëba' zxi'n druz. ⁷⁵ Ni'r yajneynë' Pedro didza' gudxë' lë' Jesús, gnë': "Cati' z'a cödxlba' zxi'n druz, tsonn lzu chgnau' cutu núnbë'u neda'", ati' burujë' ni' Pedro len grödx yéchi'tsqüë'.

27

Tu'dödë' Jesús lu në'ë Pilato

¹ Cati' za' reni' dza na', glun xtídza'quë' yúgu'të bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zëjni'në' bönni' judío quië ludöddë' Jesús. ² Gulachë'ë Jesús náguë'ë ati' guludödë' Lë' lu në'ë Poncio Pilato, bönni' rna bë'ë.

Ratië' Judas

- ³ Cati' chnózinë' Judas, bönni' na' budödë' Jesús lu na'quë' bönni' gdau', narugu queë' Jesús gatië', bui'nnë', ati' yju'ë chi uruá' dumí plata na' lu na'quë' bxuz uná bë' len yugu' bönni' gul na'. ⁴ Rë' lequë' Judas: —Bena' dul-la' le budöda'-në' bönni' tsahui' gatië'. Ni'r tê' lë': —Cutu gun ga cö'tu' baguí'i lë ni. Le benczu' li' na'.
⁵ Ni'r gru'në' Judas yugu' dumí plata na' ga nac nchil gdau' ati' buzë'ë ni', yajsi yenë'.
⁶ Guluzi'ë yugu' dumí plata na' bxuz uná bë', ta'në': —Cutu gunn cu'ru' dumí ni ga rgu'ru' dumí gun, le nac lazxpjë' bönni' gdödi bunách.
⁷ Ni'r glun xtídza'quë', ati' glá'uinë' dumí na' tu la' yël queë' bönni' huen rô'ö quië gag ca la'gachë'ë bönni' gza'a. ⁸ Qui lë ni na', ga rdxintë na'a dza nazí' lei latj na', La' Yël Rön. ⁹ Cni guc, butság lë na' gnë' Jeremías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë': "Gulaguel-lë'ë chi uruá' dumí plata na', tsa le gulasáqui'në' Lë' bönni' Israel, ¹⁰ ati' dumí na' glá'uinë' la' yël queë' bönni' huen rô'ö. Lë ni bului'inë' neda' Xana'."

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato

- ¹¹ Cati' guluschinë' Jesús lahuë' Pilato, bönni' rna bë'ë na', bönni' ni gnabnë' Jesús, rë' Lë': —¿I' nacu' Li' Bönni' gna bé'inë' bönni' judío? Jesús rë' lë': —Le nacz rnau'.
¹² Cati' guluquë' Jesús yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i, cutu bi didza' bubi'ë Jesús. ¹³ Ni'r Pilato rë' Jesús: —¿Naru' cu ryöntsanu' cáti'ga zian le ta'në' quiu'?
¹⁴ Jesús cutu bi didza' bubi'ë. Cni guc, bubannë' bönni' na' rna bë'ë.

R-rugu queë' Jesús gatië'

¹⁵ Cati' nac dza Lni Pascua na', dëcz tu le runë' Pilato, bönni' na' rna bë'ë, ca ta'náb bunách rusanë' tuë' bönni' yu'ë lidx guía, nütí'tëz nu tē'ni usanë'. ¹⁶ Dza na' yu'ë lidx guía ni' bönni' nabaguë'ë zxguia', lë' Barrabás. ¹⁷ Cati' guludúb ni' bunách zian na', gnabnë' lequë' Pilato, rnë':

—¿Núzxalë' rë'nili' usana' queëli'? ¿Naru' Barrabás o Jesús, Bönni' na' lë' Cristo?

¹⁸ Cni gnë' Pilato le ráquibe'inë' guludödë' Jesús lu në'ë bönni' gdau' le tu'zë'jinë' Lë'.

¹⁹ Tsal ni' rô'ë Pilato ga na' rbequi xbeynë', bsóla'nu nu tsjödix lë' ngul queë', rna:

—Cutu bi gunu' queë' bönni' tsahui' ni, le szxöni gúdxida' gdyël lu yël bëchcál le nac queë' Lë'.

²⁰ Gulagú'u yöl-lë'ë bunách zian ni' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i, quië la'nabi Pilato usanë' Barrabás na' ati' gdöddë' Jesús. ²¹ Leyúbl bë'ë didza' bönni' na' rna bë'ë, rë' lequë':

—¿Núzxalë' chopë' ni rë'nili' usana'-në' queëli'?

Gulanë:

—Barrabás.

²² Ni'r Pilato gnabnë' lequë', rnë':

—¿Nacx guna' queë' Jesús, bönni' na' lë' Cristo?

Yúgu'të' ta'në':

—Bdë'ë lë'i yag cruz.

²³ Ni'r bönni' na' rna bë'ë rë' lequë':

—¿Bizxa le cunác benë'?

Zidzjr glu'ë didza', ta'në':

—Bdë'ë lë'i yag cruz.

²⁴ Cati' ráquibe'inë' Pilato cutu bruj xtidzë'ë, san glunr rusbõ bunách, ni'r gdel-lë'ë nis len gdib në'ë lauquë', rnë':

—Cutu bi xzguia' nabaga'a neda' ni'a qui yöl-la' gut queë' bönni' tsahui' ni. Le gunczli' lbi'ili' lë ni.

²⁵ Gulubí'i didza' yúgu'të bunách ni', ta'ná:

—Yöl-la' gut queë' bönni' ni gbága'tu' netu' len la'baga' ca' zxi'ntu'.

²⁶ Ca' guc, Pilato busanë' quequë' Barrabás na'. Ni'r gna bé'inë' bönni' rjaquë' gdil-l la'guinë' Jesús, ati' gdöd ni' budödë' Lë' lu na'quë' quië ludë'ë Lë' lë'i yag cruz.

²⁷ Gulachë'ë Jesús lu yu'u yúlahui' nazí' lei pretorio bönni' rjaquë' gdil-l nacu'ë lu në'ë bönni' na' rna bë'ë, ati' ni' gulutubë' ga na' zoë' Jesús yúgu'të bönni' rjaquë' gdil-l nacu'ë ni'. ²⁸ Ni'r gulagüë' lari' nacuë' Jesús len gulugacuë' Lë' tu lari' xna, ca rácuqac nup ta'ná bë'. ²⁹ Guludxië' icjë' tu bregui' xzuza' në'i yag yötsi' len guluzóë' tu guidau' lu në'ë yubél le ruluí' ca tu xuyág qui bönni' yúlahui'. Ni'r guluzechu zxibquë' lahuë' len gulutitjë' Lë', ta'në':

—Bica' zxön Li', rna bé'ínu' bönni' judío.

³⁰ Ni'r guluchijë' Lë' zxóna', ati' guluguel-lë'ë gui na' len gulaguinë' icjë'. ³¹ Gdöd gulutitjë' Jesús, gulugüë' lari' na' nacuë', ati' gulugacuë' Lë' lari' queëczë'. Ni'r gulachë'ë Lë' quië tsajda'quë' Lë' lë'i yag cruz.

Tu'dë'ë Jesús lë'i yag cruz

³² Cati' ni' gularujë', yajxáca'quë' Simón, bönni' Cirene, ati' glunë' ga bi'ë yag cruz queë' Jesús.

³³ Cati' guladxinë' latj nazí' lei Gólgota, le rna lu didza' xidza', Latj Qui Bõga' Icjru', ³⁴ ni' gulugui'jë' Jesús nup zi nutsi' i xzágala'aba' böa' guixi'. Cati' buxi' ru'ë lei Jesús, cutu gu'nne' gui'jë'.

³⁵ Cati' chnuda'quë' Lë' lë'i yag cruz, gulaguisië' lari' nacuë', len guluquitjë' lahui le gac bë' núzaxalë' gaqui queë'. Cni guc, butság lë na' gnë' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë': "Gulaguisië' lari' nacua' len guluquitjë' lahui le gac bë'." ³⁶ Ni'r gulabõ'ë ni', tu'yúé' Jesús. ³⁷ Lëzca' guluzóë' lë'i yag cruz icjlë' Jesús tu didza' rguixjõ' le nabaguë'ë, rna cni: "Bönni' ni Jesús, Bönni' rna bé'inë' bunách judío."

³⁸ Ga ni' dë'ë Jesús, ni' guludë'ë ca' lë'igac yag cruz chopë' gban. Tuë' guludë'ë cuit lë'ë yubél, len yetué' na' cuit lë'ë yögl. ³⁹ Guladödë' ni' bönni' gululíd z'i'ë Jesús len gulutá icjquë', tu'titjë' Lë', ⁴⁰ ta'në':

—Ja, Li' na' uquindju' gdau' ati' tsonn dzaz ca' uchistsu' lei. Buslá cuinu' na'a chqui' nacu' Li' Zxi'në' Dios. Bõtjtsc'a' lë'i yag cruz na'.

⁴¹ Lëzca' cni gulutitjë' Lë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, len bönni' gul tu'zejni' i, ta'në':

⁴² —Yugu' nu yubl buslé' bönni' ni, san cutu gac uslá cuinë'. Chqui' naquë' bönni' gna bé'inë' bunách Israel, huõtjtsquë' na'a lë'i yag cruz, ati' tséjlë'tu' Lë'. ⁴³ Lë' buzxõni ladxë'ë Dios. Dios uslaczë' Lë' na'a chqui' rë'nnë' Lë', le gnë': "Zxi'në' Dios naca'."

⁴⁴ Lëzca' cni gululíd z'i'ë Lë' gban na' da'quë' lë'igac yag cruz ga ni' dë'ë Jesús.

Ratië' Jesús

⁴⁵ Cati' bdxin huagbíd, bchul gdu'të yödzlyú ga bdxintë gdu rdöd xhuö. ⁴⁶ Gdu rdöd xhuö na', bë'ë zidzj didza' Jesús, rnë':

—Elí, Elí, ¿lama sabactani?

Didza' ni rna lu didza' xidza': "Dios quia', Dios quia', ¿bizx quië nubíj ladxu'u neda'?"

⁴⁷ Cati' gulayõni didza' ni nup nacua' ni', ta'ná:

—Bönni' ni rulidzë' Elías, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

⁴⁸ La' gxítit'të' tuë' bönni' nutsë'ë ladjquë' len gdel-lë'ë tu le blul rrxup nis, ati' buxúpinë' lei nup zi len buzóë' lei lu gui, ati' butsaquë' lei ru'ë Jesús quië xupë'. ⁴⁹ Ni'r yela'quë' bönni' ni' ta'në':

—Glözgar. Uyútsca'ru' chqui' huidë' Elías uslé' Lë'.

⁵⁰ Leyúbl grödxyë'è zidzj Jesús ati' burujtë bö' nacczë', guttë'. ⁵¹ La' na'z bröza'të lari' nal-la' lu gdau', bruj chopl le gdela' icjl ga bdxintë xni'i. Ni'r gtit luyú len gulalá'a guiöj, ⁵² Gulayáj yeru ba quegac nup chnatgac, bönni' ni' gulayejlë'è Dios, ati' gulubanë' bönni' na'. ⁵³ Gdöd bubanë' Jesús, gfulurujë' yeru ba quequë' bönni' na' len gulayazië' yödz la'y Jerusalén, ga ni' gulalë'i lequë' bunách zian.

⁵⁴ Ni'r cati' gulalë'inë' gtit luyú len læ' na' glac, gládxinë' bönni' ni' nacu'è lu në'è bönni' rjaquë' gdil-l lenca' bönni' rjaquë' gdil-l nacua'lenë' læ' tu'yúë' Jesús, ta'në':

—Le nactë bönni' ni' guquë' Zxi'në' Dios.

⁵⁵ Zi'tu'z gulacua'nu ni' ngul zian tu'yunu Jesús, ngul na' guladálennu Jesús cati' ni' buzë'è luyú Galilea, ati' glunnu xchinë', gulagu'nu le glahuë'. ⁵⁶ Nútsa'cnu ca' ladjcnu María Magdalena len María, xna'quë' Jacobo len José, ati' zoanu ca' ni' xna'quë' zxi'në' Zebedeo.

Ta'gu'è Jesús yeru ba nadj læ'i gui'a guiöj

⁵⁷ Cati' chrdzö' dza na', bdxinë' ni' José, bönni' Arimatea, bönni' dë yöl-la' tsahui' queë', len dë'è ca' Jesús. ⁵⁸ Yajyúë' Pilato bönni' ni' len gnabë' latj u'è Jesús. Ni'r Pilato gna bë'è lunödzejë' queë' Jesús. ⁵⁹ Gzxi'è Lë' José len buchölinë' Lë' tu lari' dxi'a. ⁶⁰ Ni'r glu'è Lë' yeru ba cub queë' le naguidjë' læ'i gui'a guiöj. Budë'è tu guiöj blag zxön ga nu ryaz yeru ba na' ati' zhuöjë'. ⁶¹ Gulacua'nu ni' María Magdalena len yetunu María ca', rö'cnu ra' yeru ba na'.

Tun chi'è ba queë' Jesús bönni' rjaquë' gdil-l

⁶² Cati' za' reni' yetú dza, gdöd gulupë'è qui dza la'y quequë' bönni' judío, guludubë' ga zoë' Pilato yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' gdau' fariseo. ⁶³ Të' Pilato:

—Bönni', rajneytu' bi gnë' bönni' rzi' yë' na', cati' ni' zoë' nabanë', gnë': “Cati' gac tsonn dza ubana' lu yöl-la' gut.” ⁶⁴ Qui læ' ni' na' gna be'i nup lun chi'i ba ni' ga gdxintë dza bunn, cui djaquë' chdzö'l bönni' usëd queë' lubijë' Lë'. Ni'r læ' bunách: “Bubanë' Jesús lu yöl-la' gut.” Chqui' cni' gac, didza' cunáč lu'è guntër huia'dö' ca ben didza' cunáč na' glu'è zi'al.

⁶⁵ Pilato gudxë' lequë':

—Ni nacu'è bönni' rjaquë' gdil-l. Gul-chë'è queëli'. Gul-tséaj, gul-gún chi'i yeru ba na' tsca sáqui'li' gunli'.

⁶⁶ Ni'r yjaquë' ni' len guluseyjë' dxi'a yeru ba na', len guludë'è læ'i guiöj na' tu le gac bë' chqui' gsalj, ati' guluca'në' ni' bönni' rjaquë' gdil-l lun chi'è lei.

28

Rubanë' Jesús lu yöl-la' gut

¹ Cati' chgdöd dza la'y quequë' bönni' judío, len chza' reni' dza domingo, yajyucnu yeru ba queë' Jesús María Magdalena len yetunu María na'. ² Tsalz gtit luyú. Cni' gac, le bö'tjë' tuë' gbaz la'y queë' Xanru' narujë' yehua' yubá. Bdxinë' ra' yeru ba na' ati' gduë' guiöj blag zxön na' len grö'è lu guiöj na'. ³ Nalá' lahui' gbaz la'y na' ca yös yení', ati' xzila'dau'z nac lari' nacuë'. ⁴ Cati' gulalë'inë' læ' bönni' na' rjaquë' gdil-l tun chi'è yeru ba na', gládxinë' læ' len gulazzizië'. Guladzö'è lu yu, glaquë' ca bönni' nat. ⁵ Ni'r gbaz la'y na' gudxë' yugu' ngul na', rnë':

—Cutu gádxili'. Nözda' ruguiljli'-në' Jesús, bönni' na' guludë'è Lë' læ'i yag cruz. ⁶ Cutu zoë' ni le chhubanë' ca na' chgnaczë' Lë'. Gul-dá, uyuli' ga ni' gutë' Xanru'. ⁷ Gul-tséaj na'a, gul-tsjödx-quë' bönni' usëd queë' chhubanë' Jesús lu yöl-la' gut, ati' na'a Lëczë' nörë' lauli' zaca' luyú Galilea. Ni' ulé'ili'-në'. Chgudxa' lbi'ili' le glu'è Dios lu na'a.

⁸ Ni'r la' guluzátënu ra' yeru ba na', tádxinu len tu'dzjijinu, ati' jarélu'cnu zjacnu za-tjixjöi'cnu yugu' bönni' usëd queë'. ⁹ Tsal ni' zjacnu, yajtsaguë' lecnu Jesús, len rë' lecnu:

—Padiux.

Ni'r gulabíga'nu ga zoë' Jesús len gulunída'nu ni'è. Gulayáj ládx'i'cnu Lë'. ¹⁰ Ni'r Jesús rë' lecnu:

—Cutu gádxili'. Gul-tséaj, gul-tsjatixjöi'-cnë' böcha'a tsjaquë' zaca' luyú Galilea, ati' ni' lulë'inë' neda'.

Le gulagúxjö'è bönni' rjaquë' gdil-l

¹¹ Tsal ni' zjacnu ngul na', guludxinë' lu yödz ni' bönni' na' rjaquë' gdil-l glun chi'è yeru ba na', ati' gulagúxjöi'në' yugu' bxuz uná bë' yúgu'të læ' na' glac. ¹² Cati' chgulutubë' bönni' gul tu'zejni'i, glun xtídza'quë'. Ni'r dumí zian gulunödzejë' quequë' bönni' na' rjaquë' gdil-l. ¹³ Të' lequë':

—Cni gnali': “Guladxinë' chdzö'l bönni' usëd queë' len gulubijë' Lë' tsal ni' rastu.”

¹⁴ Chqui' huayönnë' læ' ni bönni' rna bë'è, netu' uzëjní'tu' læ' len guntu' ga cutu bi gunë' queëli'.

¹⁵ Ni'r gulazi'è dumí na' bönni' na' rjaquë' gdil-l ati' yjenquë' ca na' chnazëdqë'. Cni' gac, tu'zë' didza' ni bönni' judío ga rdxintë na'a dza.

Jesús rsölë'ë yugu' bönni' gbaz queë'

¹⁶ Ni'r yjaquë' luyú Galilea idxineajtë' bönni' uséd queë' Jesús, ati' guladxinë' lu guí'adau' na' chbului'inë' lequë' Jesús. ¹⁷ Cati' gululé'inë' Jesús, gulayíj ládxi'quë' Lë', san la'quë' glac chop ládxi'quë'. ¹⁸ Ni'r gbiguë'ë Jesús ga na' nacu'ë, len rë' lequë':

—Dios chnudödë' lu na'a yúgu'të yöl-la' uná bë' yehua' yubá len luyú ni. ¹⁹ Qui lë ni na', gul-tséaj, gul-tsajsëdi yúgu'të bunách gza'a gdu'të yödzlyú. Gul-quíl lequë' nis, ugunli' dxin lë' Dios Xuz, len lë' Dios Zxi'n, len lë' Dios Bö' La'y. ²⁰ Gul-sëdi lequë' lunë' yúgu'të lë na' gna bé'ida' lbi'ili'. Gul-yutsca', néda'cza' zóalena' lbi'ili' yúgu'të dza ga gdxinr dza udx qui yödzlyú. Ca' gac.

DIDZA' DXI'A BUZUJË' LU GUICH SAN MARCOS

Lban benë' Juan, bönni' buquülë' bunách nis

¹ Cni gzu lau didza' dxi'a ca guc queë' Jesucristo, Zxi'në' Dios.

² Butság lë na' buzujë' lu guich Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, le gnë' Dios: Byutsca'! Rsöla'a bönni' gbaz quia', nörë' Lau'.

Lë' upë'ë nöz ga tödu'.

³ Yön chi'ë bönni' ulidzë' zidzj lu latj ca'z, gnë'!

“Gul-pá' nöz gdxin queëli' Xanru'.

Gul-bij li yugu' nöz las töde'.”

⁴ Lë ni butság, le ruquülë' bunách nis Juan lu latj ca'z, len runë' lban quië la'díl bunách nis, bönni' na' gulubí'i ládxi'quë' quië unít lahuë' Dios ca nac dul-la' nabága'quë'. ⁵ Gularúj bunách zian yúgu'të yödz luyú Judea lenca' Jerusalén, yjaquë' ga na' zoë' Juan, ati' Juan na' buquülë' lequë' nis lu yegu Jordán, bönni' na' gulaxóalëpë' dul-la' nabága'quë'.

⁶ Nacuë' Juan lari' náquini lítsa'ba' böa' len tu pan guid núguë'ë lë'ë. Rahuë'-ba' böchi'zú len ri'jë' le zxiq qui bözdau'. ⁷ Runë' lban Juan, rnë'!

—Zi'a zë'ë bönni' töd na'a, naprë' yöl-la' uná bë' ca neda'. Cutu naca' neda' lsaca' yechua', gleycja' lölé' nudë'ë. ⁸ Neda' ruquüla' lbi'ilí' nis, san Lë' gunë' le ruluí'z yöl-la' rdil nis ni, uchizie' lbi'ilí' Dios Bö' La'y.

Rdilé' Jesús nis

⁹ Tu dza ni' brujë' Jesús yödz Nazaret luyú Galilea, ati' buquülë' Lë' nis Juan na' lu yegu Jordán. ¹⁰ Cati' burujë' lu nis Jesús, la' na'z blé'inë' gyalj luzxbá len ruhuötjë' Dios Bö' La'y, rulu' cuinë' ca budödau', dusóalënë' Lë'. ¹¹ Byön chi'í nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Li' nacu' Zxi'na'. Nadxi'ida' Li' len rdzag ladxa'a Li'.

Rë'ni tu' xöhui' ugáp Jesús dul-la'

¹² Ni'r bayúdx bchë'ë Jesús lu latj ca'z Dios Bö' La'y. ¹³ Choa' dza gzoë' Jesús latj ca'z na', ati' gu'ni Satanás tu' xöhui' ugáp Jesús dul-la'. Gzoë' Jesús ga ni' ta'daba' böa' guixi' dzö'ba' guí'adau'. Gláclënë' Jesús gbaz la'y queë' Dios, gulagu'ë le gdahuë'.

Rusëdnë' bunách Jesús luyú Galilea

¹⁴ Gdöd gulagu'ë Juan na' lidx guia, zijë' Jesús luyú Galilea. Runë' lban ni' qui didza' dxi'a ca rna bë'ë Dios. ¹⁵ Cni rnë'!

—Chbdxin dza. Chzoa duná bë'ë ni Dios. Gul-bí'i ládxi'li' len gul-tsejlë' didza' dxi'a ni.

Rulidzë' Jesús tapë' bönni' uzön böi

¹⁶ Tsal ni' rdë' Jesús ra' nis zxon qui Galilea, blé'inë' Simón len Andrés, bönni' böchë'ë Simón na'. Nacque' uzön böi len ta'chiljë' yöxj böi quequë' lu nis na'. ¹⁷ Gudxë' lequë' Jesús, rnë'!

—Gul-dutá' neda', ati' guna' ga gchë'li' quia' bunách, gunli' ca runli' rzönli'-ba' böi.

¹⁸ La' guluca'ntë' yöxj quequë', zjáclënë' Jesús.

¹⁹ Gdödë' Jesús yeláti'dau' ni'l ati' ni' blé'inë' Jacobo len Juan, yugu' zxi'në' Zebedeo, nacu'ë lë'i bárcodau' quequë', tu'ünë' yöxj böi quequë'. ²⁰ La' bulidztë' lequë' Jesús, ati' guluca'në' xuzquë' Zebedeo, dzaguë' yugu' huen dxin queë' lë'i bárcodau' na', ati' zjáclënë' Jesús.

Tu bönni' yu'u lë' bö' xöhui'

²¹ Guladxinë' yödz Capernaum Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Cati' ni' nac dza la'y quequë' bönni' judío, gyazië' Jesús yu'u ga tu'dubë' tu'sédë' queë' Dios bönni' judío, ati' ni' gzu lahuë' rusëdnë' nup nudubgac ni'. ²² Gulubannë' ca na' rusëdnë' Jesús, le rusëdnë' ca runë' bönni' dë lu në'ë len clëg ca tunë' bönni' gdau' usëdi. ²³ Zoatë' ca' ni' lu yu'u ga na' tu'dubë' tu'sédë' queë' Dios tu' bönni' yu'u lë' bö' xöhui', ati' grödxyë'ë bönni' na', ²⁴ rnë'!

—¿Bizxa rál-la'tu' quiu', Jesús, bönni' Nazaret? ¿Za'tsu' usnitlu' netu'? Núnbë'a Li', nacu' Bönni' La'y queë' Dios.

²⁵ Buzeynë' lei ba nadx Jesús, rnë'!

—Bseyj ru'u len burúj lu bönni' ni.

²⁶ Ni'r buxiztsca bönni' na' yu'u lë' bö' xöhui' na', ati' grödxya'a zidzj, len la' burujtë. ²⁷ Gulubannë' yúgu'të bönni' nacu'ë ni', ati' gulanabi lza'quë', ta'në'!

—¿Bizxa caz lë ni? ¿Naru' nactsa zxba cub? Len yöl-la' uná bë' rna bé'inë' yugu' bö' xöhui', ati' tun ca rnë'!

²⁸ La' gzëtë didza' qui yöl-la' huac queë' Jesús, gulayöni bunách gdutë luyú Galilea na'.

Ruínë' Jesús xna'nu ngul queë' Pedro

²⁹ Ni'r burujë' Jesús lu yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, len la' gyéajlentë' Jacobo len Juan, guladxinë' lidxquë' Simón len Andrés. ³⁰ Ni' dënu xna'nu ngul queë' Pedro, yu'unu tu xla. La' gulaguixjöi'tenë' Jesús ca rac queënu. ³¹ Ni'r gbiguë'ë Jesús, ati' gdel-lë'ë na'nu, bchisë'-nu. La' burujë' tu xla na' yu'unu, ati' bupa'nu le glahuë'.

Ruínë' Jesús zian nup te'i

³² Cati' chrdzö', ca gdxia gbidz, la' djuá'gactë' ga zoë' Jesús yúgu'të nup te'i len bönni' yu'u lequë' bö' xöhui'. ³³ Gulaguir' ga nu ryaz yu'u ga na' zoë' Jesús yúgu'të bunách lu yödz. ³⁴ Jesús bunë' zian nup te'i, nac zian guidzhuë' té'inë'. Bubijë' ca' zian bö' xöhui' yu'ugac bunách na'. Cutu bë'ë latj la'në bö' xöhui' na' le núnbë'gac Lë' Nu naquë'.

Runë' lban Jesús luyú Galilea

³⁵ Zi'adau' gyasë' Jesús, ni' nac chul. Brujë' yödz na', zijë' tu latj ca'z, ati' ni' bulidzë' Dios. ³⁶ Zajtiljqüë' Jesús Simón len nup nacua'len lé'. ³⁷ Cati' yajxáca'quë' Lë', té' Lë':

—Tu'guílj Li' yúgu'të bunách.

³⁸ Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Huayejru' yugu' dzag yödz, quië guna' ca' lban ni'. Qui lë ni na' bruja'.

³⁹ Cni' guc, gdödë' Jesús gdu luyú Galilea, runë' lban lu yu'u gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío len rubijë' bö' xöhui' yu'ugac bunách.

Bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzöd

⁴⁰ Bdxinë' ga zoë' Jesús bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzöd. Buzechu xzibë' len gúta'yuë' lahuë', rnë':

—Chqui' rë'nnu', huac unu' neda'.

⁴¹ Buechi' ladxë'ë lé' Jesús. Bulí në'ë, gdanë' lë' len gudxë' lë':

—Rë'nda'. Chnuhuöacu'.

⁴² Ca gnë' ca', la' bunittë huë' ré'inë', böaquë' dxí'adau'. ⁴³ Ni'r buzeynë' bach bönni' na' Jesús len la' busöla'të' lé'. ⁴⁴ Cni' gudxë' lë':

—Nutu nu guí'u ca bena' quiu', san gyeaj, yajluí' cuinu' lahuë' bxuz, len yajnödzy quië le böacnu' lí' qui gdau' ca na' gna bë'ë Moisés, lë na' uluí'í bunách chnuhuöacu'.

⁴⁵ Burujë' bönni' ni len gzu lahuë' rguixjöi'në' bunách zian ca guc queë'. Le buzë' didza' ni, cutur guc tsazië' yalj lulu nitú lu yödz Jesús, san gzoazë' ni' gap nac lu latj ca'z. Ga ni' zoë' Jesús guladxín lahuë' bunách yúgu'të yödz.

2*Bönni' ré'inë' huë' nacu'në' bin*

¹ Cati' chgdöd chop tsonn dza, buazië' Jesús yödz Capernaum, ati' gzë didza' zoë' yu'u. ² La' guludubtë bunách zian ga na' zoë' Jesús, ga bdxintë cutur gzaxaqui' la'cu'ë ni', ni ra' yu'u, ati' Jesús benë' lban qui xtídzë'ë lauquë'. ³ Ni'r guladxinë' ga na' zoë' Jesús tapë' bönni', nua'quë' tu bönni' huë' nacu'në' bin. ⁴ Cutu guc la'dxinë' lahuë' Jesús le nacuá' ni' bunách zian. Qui lë ni na' gulasaljë' cju'u ca dödl ga zoë' Jesús. Cati' budx guludxíë' yeru na', ni' guluzötjë' le deynë' bönni' huë' na'. ⁵ Cati' gúquibe'inë' Jesús ca na' ta'yejlë'ë Lë', gudxë' bönni' huë' na':

—Zxi'na', chbunít lahua' lí' ca nac dul-la' nabagu'u.

⁶ Rö'quë' ni' la'quë' bönni' gdau' usëdi, ta'zá' ladxí'quë', ta'në': ⁷ „¿Bizx quië ru'ë cni didza' bönni' ní? Ruca'në' ca'z Dios. Nutu nu bönni' gac unít lahuë' dul-la'. Tuzë' Dios gac gunë' lë ni.” ⁸ La' gúquibe'itenë' Jesús le ta'zá' ladxí'quë', ati' gudxë' lequë':

—¿Bizx quië rza' ladxí'lí' cni? ⁹ Cutu nac baníg nu guiëz bönni' huë' ni chbunít lau dul-la' nabaguë'ë, san nac baníg nu gun ga huöasë' len u'ë le deynë' len uzë'i ni'ë. ¹⁰ Guna' le gac bë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, dë lu na'a luyú ni unít lahua' dul-la' nabága'gac bunách.

Ni'r Jesús gudxë' bönni' huë' na':

¹¹ —Lí' rëpa': “Gyas. Bua' le deynu' len böaj lidxu'.”

¹² La' gyastë' bönni' huë' na', bu'ë le gúti'në' len burujë' laugac yúgu'të nup nacua' ni'. Gulubannë' yúgu'të' len gulagu'ë Dios yöl-la' ba, ta'në':

—Gatga rlé'initu' le cni.

Jesús rulidzë' Leví

¹³ Burujë' yödz Capernaum na' Jesús, gdödë' leyúbl ra' nis zxön. Guludúb ga zoë' Jesús bunách zian, ati' Lë' busëdnë' lequë'. ¹⁴ Cati' rdödë' ni' Jesús, blé'inë' Leví, zxi'në' Alfeo, rö'ë ga ruquizzjë' uláz qui yödz zi'tu'. Jesús gudxë' lë':

—Gda' neda'.

La' gyastë' Leví na', zéajlenë' Jesús.

¹⁵ Gdöd guc lë ni, rö'ë Jesús rahuë' lu yu'u lidxë' Leví na', ati' rö'lenquë' tsaxxón Jesús len yugu' bönni' uséd queë' zian bönni' uquízxj len yela'quë' bönni' ca'z. Cni guc, le rjaclen Jesús bunách zian. ¹⁶ Cati' gualalé'inë' Lë' bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, rö'ë rágulenë' tsaxxón yugu' bönni' uquízxj len yela'quë' bönni' ca'z, glë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, ta'në':

—¿Bíxza caz runtsë'? Ri'l rágulenë' yugu' bönni' uquízxj len yela'quë' bönni' dul-la'.

¹⁷ Byönnë' Jesús didza' ni tu'ë len gudxë' lequë':

—Cutu naquínigac nu un bunách nup nacua' dxi'a, san nup te'i naquínigac nu un bunách. Za'a neda', clëg dulídzgaca' bunách tsahui', san rulídzgaca' bunách dul-la' quíë lubí'i ládxi'gac.

Ru'ë Jesús didza' qui yöl-la' run gubás

¹⁸ Tu dza ni' tunë' gubás bönni' da'quë' Juan len bönni' da'quë' yugu' bönni' gdau' fariseo, ati' guladxín ga zoë' Jesús nup gulanabi Lë', ta'ná:

—¿Bíx quië tunë' gubás bönni' da'quë' Juan len bönni' da'quë' yugu' bönni' gdau' fariseo, san bönni' da'quë' Li' cutu tunë' gubás?

¹⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' ráquitsali' lun gubás nup nacua' lni queë' bönni' utság në'ë tsal ni' zóalenë' lequë' bönni' na' utság në'ë? Tsal ni' zóalenë' lequë' bönni' na' utság në'ë, cutu gac lunë' gubás. ²⁰ Gdxín dza cati' gduë' bönni' na' utság në'ë, cutur sóalenë' lequë', ati' dza ni'r lunë' gubás.

²¹ 'Nutu nu bönni' udë'ë tu lari' cubdau' lu lari' chnatëb, le uxú'n lari' cub na' len huachóza' lari' tëb na', ati' huaróza'r lari' tëb na'. ²² Lëzca' cni nutu nu bönni' quë'ë xisi uva cub lu rö'ö bidx náquini guid, le gal xisi uva cub na' len ulá'a rö'ö bidx na' náquini guid, ati' glalj xisi uva na' len gac ditj rö'ö náquini guid. Xisi uva cub lu rö'ö náquini guid cub ral-la' ca'aru'.

Ta'leycjë' deu dza la'y bönni' da'quë' Jesús

²³ Tu dza la'y quequë' bönni' judío, gdödë' Jesús gap dë yöl zxa' xtil, ati' bönni' uséd queë' gulazú lauquë' ta'leycjë' deu ga dxia zxa' xtil. ²⁴ Ni'r glë' Jesús bönni' gdau' fariseo, ta'në':

—Byutsca'. ¿Bíx quië tunë' bönni' da'quë' Li' le cutu ral-la' gunru' dza la'y?

²⁵ Jesús gudxë' lequë':

—¿Naru' cu nulábnil' ca benë' David cati' gdunë'? Byadzj le lahuë', lë' len nup nacua' len lë' ²⁶ ati' gyazië' lu yu'u queë' Dios cati' ni' naquë' bxuz blau Abiatar, len gduhuë' yöt xtil tu'cu'ë lahuë' Dios, lë' na' cutu dë latj nu gagu, san tuz bxuz dë latj lahuë' lei. Bë'ë ca' le lahuë' bönni' nacua' lenë' lë'.

²⁷ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Dios benë' dza la'y quië luzi' xbey bunách, clëg benë' bunách quië lun chi'i dza la'y.

²⁸ Qui lë ni na', neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, naca' Xani dza la'y.

3

Ruínë' Jesús bönni' narequi' në'ë

¹ Leyúbl gyazië' Jesús tu lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' zoë' ca' ni' bönni' narequi' në'ë. ² Tu'yúë' Jesús bönni' gdau' ni' chqui' unë' bönni' na' dza la'y, le t'ënnë' luquíë' Lë'. ³ Ni'r gudxë' bönni' na' narequi' në'ë Jesús, rnë':

—Gyas len gzui laugac bunách ni.

⁴ Gnabnë' bunách ni' Jesús, rnë':

—¿Naru' dë latj gunru' le nac dxi'a cati' nac dza la'y o gunru' le cunác? ¿Naru' dë latj gunru' ga la'del-li' yöl-la' na'bán bunách o usnitru' lei?

Gulacua' dxiz bunách ni'. ⁵ Ni'r len yöl-la' rley queë', buyúë' Jesús bunách na' nacua' gdu cuitië', ruhu'i'nnë' le nacquë' zid ladxi'. Gudxë' bönni' na' narequi' në'ë, rnë':

—Bli na'u.

Ni'r buli në'ë bönni' na' ati' böactë dxi'adau' në'ë. ⁶ Ni'r gularujë' bönni' gdau' fariseo ati' la' gluntë' tsaxxón didza' len bönni' da'quë' Herodes bi lunë' queë' Jesús, quië ludóddë' Lë'.

Tu'dúb ra' nis zxón bunách zian

⁷ Buzë'ë ni' Jesús tsaxxón len bönni' da'quë' Lë', bdxinë' ra' nis zxón, ati' zjaclen Lë' bunách zian narujgac luyú Galilea len luyú Judea. ⁸ Guladxín ca' ga zoë' Jesús bunách zian narujgac Jerusalén len luyú Idumea len yetslá'a yegu Jordán len yódz nacua' gdu zbi'il ga nacua' yódz Tiro len yódz Sidón. Cni glunë', le gularyönnë' ca nac yugu' le zxón runë' Jesús. ⁹ Qui lë ni na' Jesús gna bé'inë' bönni' da'quë' Lë' lucózteczë' tu bárcodau' ga gac cuenë', cui luquí lutsútsj Lë' bunách zian na'. ¹⁰ Cni guc, le chbunë' zian nup te'i, ati' gulaguír ga zoë' bunách zian na' quië la'gán Lë'. ¹¹ Cati' gulalë'i Jesús bö' xóhui' yu'ugac bunách, guludxiga' xni'ë Jesús bunách na' yu'ugac, len gulabódxya'a, ta'ná:

—Nacu' Li' Zxi'në' Dios.

¹² Buzeynë' ba nadx bö' xöhui' na' Jesús, cui la'guixjö' nu naquë' Lë'.

Rböë' Jesüs chinnu bönni' lacquë' gbaz queë'

¹³ Ni'r grenë' Jesús tu lu gu'adau', ati' ni' bulidzë' nup rë'nnë'. Gulabiguë'ë gdu cuitië' bönni' ni. ¹⁴ Bucu'ë chinnuë' bönni' ni Jesús, quië la'cuá'lenë' Lë' len quië gsölë'ë lequë' tsjenquë' lban. ¹⁵ Budöde' lu na'quë' yöl-la' huac luúne' nup te'i len lubijë' bö' xöhui' yu'ugac bunách. ¹⁶ Cni nacgac laquë':

Simón, (nuzóë' Jesús yetú lë', Pedro),

¹⁷ Jacobo,

Juan, (bönni' böchë'ë Jacobo, ati' nacquë' zxi'në' Zebedeo. Chopë' ni, Jesús buzóë' yetú laquë', Boanerges, le rna lu didza' xidza': "Bönni' snia' ca gziu'"),

¹⁸ Andrés,

Felipe,

Bartolomé,

Mateo,

Tomás,

Jacobo, (zxi'në' Alfeo),

Tadeo,

Simón, (bönni' rui' ladxë'ë yödz queë'),

¹⁹ Judas Iscariote, (bönni' udödë' Jesús lu na'quë' bönni' ludödde' Lë').

Ta'në': dzag Jesüs tu' xöhui'

Gdöd ni' guludxinë' tu lu yu'u Jesús len bönni' da'quë' Lë'. ²⁰ Leyúbl gulaguír ga zoë' Jesús bunách zian, ati' cutur guta' latj lahuë' yöt Jesús len bönni' na' da'quë' Lë'. ²¹ Cati' gulayömmë' ca rac queë' Jesús di'a dza queë', guladxinë' ni' quië luchë'ë Lë', ta'në': "Rchixi icjë'."

²² Lëzca' cni gulanë' queë' bönni' gdau' usëdi, narujquë' Jerusalén, ta'në':

—Dzag Lë' Beelzebú, xangac bö' xöhui', ati' len yöl-la' uná bé' qui rubijë' yugu' bö' xöhui'.

²³ Ni'r bulidzë' bönni' gdau' tu'sëdi na' Jesús, len benë' lsaqui', rnë':

—¿Naru' ubijtsa la' cuinzi Satanás tu' xöhui'? ²⁴ Chqui' la'rúj chopl bunách tu yödz, len la'dil-len lza'gac, cutu gac gdia' yödz na'. ²⁵ Lëzca' cni chqui' la'rúj chopl bunách nacuá' tu yu'u, len la'dil-len lza'gac, cutu gac la'día' bunách nacuá' yu'u na'. ²⁶ Qui lë ni na', chqui' tá'baga' lzë'i Satanás tu' xöhui', narujgac chopl bö' xöhui' ati' cutu gac gdia' yöl-la' uná bé' qui, san chzoa udx qui.

²⁷ 'Nutu nu gac tsaz lidxë' tu bönni' nal len cuij yöl-la' tsahui' queë' chqui' cutu gáguë'ë zi'al bönni' nal na', ati' ni'r sáqui'në' cuijë' le dzö' lidxë'.

²⁸ 'Le nactë rëpa' lbi'ilí': Dios gac uní lahuë' bunách ca nac yúgu'të dul-la' nabága'gac len ca nac yúgu'të didza' xöhui' ta'ná, ²⁹ san núti'téz nu gnë xöhui' queë' Dios Bö' La'y, gatga uní lahuë' nu na' Dios. Tsaz nabaga' zxguia' nu na'.

³⁰ Cni gnë' Jesús le ta'në' queë' bönni' gdau' usëdi na', ta'në': "Dzag Lë' tu' xöhui'."

Nu nac xnë'ë Jesüs len bönni' böchë'ë

³¹ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús yugu' bönni' böchë'ë lenca' xnë'ë. Gulacu'ë lö'al len gulasölë'ë nu tsajlídž Jesús. ³² Glë Jesús bunách zian na' rò'gac cuitië', ta'në':

—Nacu'ë lö'al yugu' bönni' böchu'u lenca' xna'u, tu'lidzë' Li'.

³³ Bubi'ë didza' Jesús, gudxë' lequë':

—¿Nuzca caz na' xna'a, len nupxč bönni' böcha'a?

³⁴ Ni'r buyüë' nup na' rò'gac gdu cuitië', rnë':

—Gul-yutsca'. Nup ni nacgac ca xna'a len yugu' bönni' böcha'a. ³⁵ Nu run ca rë'nnë' Dios, nu ni nac ca bi'i böcha'a len bi'i zana' lenca' xna'a.

4

Runë' lsaqui' Jesüs ca nac queë' bönni' guz

¹ Leyúbl gzu lahuë' Jesús rusëdnë' bunách ga nac ra' nis xön. Guludúb ga zoë' bunách zian ati' grenë' Jesús tu lë'i bárcodau' xzoa lu nis na', len grö'ë ni', ati' yúgu'të bunách na' gulacua' luyú ra' nis na'. ² Zian le busëdnë' lequë' Jesús, benë' lsaqui'. Tsal ni' rusëdnë' lequë', rnë':

³ —Gul-zë nagli' didza' ni. Brujë' bönni' guz, zjësië' xseydau'. ⁴ Tsal ni' rusië', glas ra' nöz la'gac xseydau' na', ati' guladxinba' bguindau', glë'jba' lei. ⁵ Glas ga rò' guiøj ga cutu rò' szxöni yu yela'gac xseydau' na'. Bayön gualén xseydau' na' le cutu rò' szxöni yu. ⁶ Ni'r cati' blen gbídz, buquexu' lei, ati' gbídz, le cutu nun lui ga rë'. ⁷ Glas ga tu'lén lba yötsi' yela'gac xseydau' na'. Cati' gualén xseydau' na', gululén ca' lba yötsi' na' len gularöli lei, ati' cutu bi bunödžj lë na' bësië'. ⁸ Glas ga nac luyú dxi'a yela'gac xseydau' na', ati' gulaxón len xtsa' ra' gulabö'. Gulunödžj lë na' bësië'. Tu dxigu' xseydau' na' bësië' bunödžj yechi uruá' xseydau' ca'. Yetú bunödžj yetsonnlalj ca' ati' yetú na' bunödžj yetú gayuá' ca'.

⁹ Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':
—Nu zoa nag len ryóni ral-la' uzë nag.

Rguíxjö'ë Jesús bizx quië runë' lsaqui'

¹⁰ Cati' chbuga'në' tuzë' Jesús, guládxín ga zoë' nup da'gac Lë', nungac tsaxxón idxínmutë' bönni' uséd queë' ati' gulanabnë' Lë' bi rë'ni gna lë na' benë' lsaqui'. ¹¹ Gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Lbi'ili' nadél-li'li' tséjni'li' le nagachi' ca rna bë'ë Dios, san nup na' cunacgac tuz len rë'u, yúgu'të rui'lëna' lequë' didza' yugu' le runa' lsaqui'. ¹² Cni runa' quië utság lë na' nayúy lu guich la'y, rna: “Luyúë' len cutu la'lé'inë'. Luzë nagquë' len cutu la'yéjni'në' len cutu lubí'i ládxi'quë' quië gac unít lahua' lequë' ca nac dul-la' nabága'quë'.”

Rusálj la'në' Jesús le benë' lsaqui'

¹³ Gudxë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Naru' cu réjni'tsali' lë na' bena' lsaqui'? ¿Nacxzc gac tséjni'li' yezica' le guna' lsaqui'? ¹⁴ Naquë' nu ruzë didza' bönni' guz na'. ¹⁵ Nacgac la'gac bunách ca xseydau' na' glas ra' nöz. Ta'yönnë' xtídzë'ë Dios, len ca ta'yönnë' ca', la' za'të Satanás tu' xöhu'i, rgua didza' na' bdxin lu icj ládxi'dau'quë'. ¹⁶ Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga rö' guiöj. Ta'yönnë' didza' na' ati' lu yöl-la' rudziji quequë' ta'zi'ë lei. ¹⁷ Cutu ryaz icj ládxi'dau'quë' ati' tu chi'z ta'dë'ë lei. Cati' bi rac quequë' o zoa nu rbia ládxi' lequë' le ta'dë'ë didza' na', la' tu'huöatë ládxi'quë'. ¹⁸ Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga na' tu'lén lba yöts'i. Ta'yönnë' didza' na' ¹⁹ san tui' ládxi'quë' le nacgac qui yödzlyú ni. Nazi'yé'icnë' le nadxi'icnë' yugu' yöl-la' tsahui' len ta'zë ládxi'quë' yugu' le dë. Ta'yáz icj ládxi'dau'quë' yúgu'të lë ni len tu'snít didza' na', cui gun dxin lu icj ládxi'dau'quë'. ²⁰ Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga nac luyú dxi'a. Ta'yönnë' didza' na' len ta'zi' lu na'quë' lei, ati' run dxin lu icj ládxi'dau'quë'. Nacgac la'gac bunách cni ca xseydau' na' gulunödzy yechí uruá' hueaj. Nacgac yela'gac ca xseydau' na' gulunödzy yetsonnlaj ca', ati' nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' gulunödzy yetú gayuá' ca'.

Runë' lsaqui' Jesús qui tu le runn yení'

²¹ Gudxë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Naru' rgál-la'ru' gui' ati' rudúsi'ru' lei tu gui'n o rgu'ru' lei zxani le ráti'ru'? Cutu ca' runru' cni san ruzoaru' gui' ga nac xtsa' ga gunn yení'. ²² Yúgu'të le nagachi' gla' lahuí ati' yúgu'të le rac balánz la'rúj ga lna'. ²³ Nu zoa nag len ryóni ral-la' uzë nag.

²⁴ Gudxë' ca' lequë':

—Gul-güi' ládxi'li' le ryönili'. Ca nac le rurixli', la' leyz urixë' queëli' Dios ati' gunnë' queëli' yelati'. ²⁵ Nu dë qui, gu'ë qui yelati', san nu cudë qui, la'z dui' le dë qui, gdua.

Runë' lsaqui' Jesús ca rzxón zxoa' xtil

²⁶ Gnë' ca' Jesús:

—Ca rac ni le rna bë'ë Dios nac ca rac cati' ruchijë' zxoa' xtil lu yu bönni'. ²⁷ Chdzö'l rasië' len ryasë' cati' za' rení'. Ta'lén zxoa' xtil na' len ta'zxón san cutu nöznë' lë' nacx rac ta'zxón. ²⁸ La' cuinzi luyú na' ruxón le naduzgac luyú na', zi'al xyazi, ni'r za' deu qui, len töd na' cuia xui'i nal lu deu qui. ²⁹ Cati' chnal xui'i, la' tseajtë' tsajchuguë' deu na' le chbdxin dza uzi'ë xui'i.

Runë' lsaqui' Jesús ca rac qui xsey mostaza

³⁰ Gnë' ca' Jesús:

—¿Bizxa caz gnaru' ca rac ni le rna bë'ë Dios? ¿Bizxa gunru' lsaqui' ca rac? ³¹ Rac ca rac qui tu xseydau' mostaza. Cati' ryaz luyú nac xseydau' nactër cuídi' ca yúgu'të xseydau' dzö' luyú, ³² san cati' chnadúz, rlen len rzxöntër ca yúgu'të guixi' cuan rögac luyú. Tsa run yana' xzuza' në'i, gac la'dxinba' bguindau' ludxia lidxcba' lu xzul qui.

Ca rugunë' dxin Jesús le runë' lsaqui'

³³ Cni guc, busëdnë' lequë' Jesús, len zianr ca' le benë' lsaqui' tsa guc la'yéjni'në'. ³⁴ Yúgu'të didza' bë'lëné' bunách benë' lsaqui' ati' yúgu'të didza' ni busálj la'në', buzéjni'në' légaczë' bönni' uséd queë'.

Jesús rbequi dxië' bö' bdunu'

³⁵ La' dza na'z, cati' gdzö', Jesús gudxë' bönni' da'quë' Lë', rnë':

—Tödtsca'ru' yetslá'a nis xzón ni.

³⁶ Ni'r bulá'alenë' bunách zian nacua' ni', ati' gulusë'ë bárcodau' ga na' chozazë' Jesús. Gulacua' ca' ni' yela'gac bárcodau' zjaclen lequë'. ³⁷ Gzu lau reyjc bö' bdunu' lu nis na', ati' gda'a nis lë'i bárcodau' na'. Ca' guc, zeaj rdza' nis lë'i bárcodau' na'. ³⁸ Dë' rasië' Jesús lu xcugüë' ga nac xtsa'l lë'i bárcodau' na', ati' guluspanë' Lë', të' Lë':

—Bönni' Usëdi. ¿Naru' cu rui' ládxi'tsu' netu'? Huatcztu' lu nis ni.

³⁹ Ni'r gyasè! Jesús, len gna bé'inè! bö' na' reycj, gnè':

—Cu'u bö.

Gudxè' ca' nis na', gnè':

—Dxiz gzoa.

Grò' dxi bö' na' gyeycj len gzoa dxi lu nis zxön na'. ⁴⁰ Ni'r gudxè' bönni' da'què! Lè! Jesús, rnè':

—¿Bizx quiè radxi rdzöbilibi' cni? ¿Naru' cu réjlè'li' Dios?

⁴¹ Ni' tádxinè' glè lza'què' tuè' yetüè':

—¿Nuzza caz bönni' ni? Tun ca rna xtádzè'è bö' reycj len nis zxön.

5

Bönni' Gadara yu'u lè' bö' xöhui'

¹ Ni'r guladxinè! Jesús len bönni' da'què! Lè! yetslá'a nis zxön ga nac lu xyugac bunách Gadara. ² Cati' burujè! Jesús lè'i bárcodau' na', la' dutsagtè! Lè! tu bönni' r-rujè' bloj ga nacua' yeru ba. Bönni' ni yu'u lè' bö' xöhui', ³ len nun xlatjè' ga na' nacua' yeru ba. Nutu nu guc guga' bönni' na', len clèg len du guia. ⁴ Zian lzu guluzóè' bregui' guia yen nè'è len ni'è len glüguè'è lè' du guia. Yugu' du guia na' bulè'è ati' bregui' guia na' buzxuzxjè'. Cutu rzáqui'nè' nu bönni' gna bé'inè' lè'. ⁵ Rdáteczè' rbödxyè'è rël len tè dza ga na' nacua' yeru ba len gap nac lu guí'adau', run huè' cuinë' yugu' lu guioj dzò' ni'. ⁶ Cati' blé'inè' zè'è zi'tu' Jesús, jarélu'è gyjè' ga na' zè'è Jesús, ati' buzechu zxibè' lahuè' Lè'. ⁷ Bè'è zidzj didza', rè! Jesús:

—¿Bizza ral-la'a quiu' Jesús, Zxi'nè' Dios náctèrè' blau? Ni'a queè' Xanru' Dios ráta'yua' lau', cutu usaca' zi'u neda'.

⁸ Cni gnè' le chgudxè' bö' xöhui' na' Jesús:

—Li', bö' xöhui', burúj lu bönni' ni.

⁹ Jesús gnabné' lei, rnè':

—¿Bi leu'?

Bubi' didza' lei, gudx Lè':

—Le Zian lea' le nac ziantu'.

¹⁰ Gnab yechi' Jesús cui gsölè'è yugu' bö' xöhui' na' zi'tu' luyú ni'. ¹¹ Nacua'ba' lu guí'adau' ni'z cuch zian, ta'daba' táguba' ni'. ¹² Gulanáb yechi' Jesús bö' xöhui' na', ta'ná:

—Bsöla' netu' ga ni' dzò'ba' cuch zian. Bè' netu' latj tsajtsú'ugactu'-ba'.

¹³ La' bè'tè' leygac latj Jesús ati' gularúj bö' xöhui' na', yajtsu'ugac cuch zian na', ati' gulaxiti'ba' cuch zian na', yajbixcha' ga nac ra' gui'a, yajtsu'ucba' nis zxön. Lu nis zxön na' galáyépiba' nis, glatba', len naccba' ca galj gayua'ba'.

¹⁴ Ni'r gulazxúndj nup ni' glun chi'i cuch zian na', yajtixjöi'cnè' bunách lu yöd z ni' lenca' bunách nacua' ladj guixi' ni'. Gularúj bunách lu yöd z, zajyuquè' bizxa na' guc ni'. ¹⁵ Cati' guladxinè' ga ni' zoè' Jesús, gulalé'inè' bönni' na' zi'al yu'ugac lè' bö' xöhui'. Bönni' ni rò'è ni', nacué' lari' len zoè' dxi'adau', ati' gladxi bunách na'. ¹⁶ Nup na' gulalé'i le benè' Jesús gulaguixjöi' bunách na' gularúj lu yöd z ca na' guc queè' bönni' na' zi'al yu'ugac lè' bö' xöhui', lenca' ca guc quecba' cuch na'. ¹⁷ Ni'r gulazú laugac bunách zian na' tá'ta'yuè' lahuè' Jesús urujè' lu xyuquè'.

¹⁸ Cati' bubené' Jesús lè'i bárcodau', bönni' na' zi'al yu'ugac lè' bö' xöhui' zian, gúta'yuè' lahuè' Jesús gu'è lè' latj tséajlenè' Lè'. ¹⁹ Jesús cutu bé'è lè' latj, san gudxè' lè':

—Bóaj lidxu'. Yajtixjöi' yugu' di'a dza quiu' yugu' le zxön bena' quiu' neda', naca' Xanu', len ca bena' buechi' ladxa'a li'.

²⁰ Zhuojè' bönni' na', ruzè' didza' yugu' yöd z Decápolis ca nacgac le zxön benè' queè' Jesús, ati' gulubani yúgu'tè bunách nacua' yugu' yöd z ni'.

Bi'i ngul queè' Jairo len ngul gdannu lari' nacué' Jesús

²¹ Cati' budxinè! Jesús yetslá'a nis zxön na', ni'r guludúb bunách zian ga na' zoè' ra' nis zxön. ²² Bidè' ca' ga zoè' Jesús bönni' lè' Jairo, bönni' rna bè'è lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios bönni' judío. Cati' blé'inè' Jesús, buzechu zxibè' lahuè' ²³ len szxöni gúta'yuè' lahuè', rnè':

—Chraqui gatbi' bi'i nguldau' quia'. Gda gxoa na'u lèbi' quiè huöacbi' len cui gatbi'.

²⁴ Zéajlenè' lè' Jesús, ati' zjaclen Jesús bunách zian, tu'quí' Lè'. ²⁵ Zoanu ca' ni' ngul, chnac chinnu iz ré'ínu, cutu ruhuí'i rön queènu qui huè' quégaccznu ngul. ²⁶ Szxöni chgzaxaca' gdi'nu lu na'què' zian bönni' tu'ún bunách. Daduz chbutönu dèra le dè queènu, cutu bi guclen lènu, san ryali' queènu. ²⁷ Cati' byönninu tui' didza' bunách ca nac queè' Jesús, gdöndu ladjl bunách zian na', bdxinnu zaca' cúdzu'lè' Jesús len gdannu lari' nacué'. ²⁸ Cni bennu le rmanu: "Chqui' canza' le nacué', huöaca'." ²⁹ La' bui'tè rön queènu ati' ráquibe'ínu chböacnu qui le guc queènu.

³⁰ La' gúquibe'itené! Jesús ben dxin yöl-la' huac queé', ati' bueycjé', ruyúé' bunách zian na', rné':

—¿Nuzxa na' gdan neda'?

³¹ Ni'r të' Lè' bönni' da'qué' Lè', ta'né':

—Rlé'icznú' bunách zian ni tu'quí'r Li', len rnatsu': “¿Nuzxa na' gdan neda'?”

³² Ruyúé' Jesús gdu cuitié' quié glé'iné' nuzxa na' gdan Lè'. ³³ Ni'r gbíga'nu lahué' ngul na', rádxinu len rzxiznu le chnózinu bi na' guc queënu, ati' buzechu zxibnu lahué' Jesús, len gudxnu Lè' gdu'tè le nac. ³⁴ Jesús rè'-nu:

—Nguldau'. Chböacu' le réjlè'u neda'. Böaj lidxu' gdu ladxu'u. Tsaz nuhuöacu' qui le guc quiu'.

³⁵ Tsal ni' ru'è cni didza' Jesús, guladxín ni' nup narujgac lidxé' bönni' na' rna bè'è lu yu'u ga tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios, len të' bönni' na':

—Chgutbi' bi'i nguldau' quiu'. Cutur upixzjnu' Bönni' Usédi.

³⁶ Cutu bè' ladxé'è Jesús lè na' ta'né', ati' gudxé' bönni' uná bè' na', rné':

—Cutu gádxinu'. Gyéjlè'zè' Dios.

³⁷ Cutu bè'è latj Jesús tsjaclen Lè' yezica'r bunách, san légaczé' Pedro len Jacobo, len Juan, böché'è Jacobo na'. ³⁸ Cati' bdxiné' lidxé' bönni' na' rna bè'è ga tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios, blé'iné' rac rusbó lenca' nup ni' ta'bódx len nup ta'bódx yechi'. ³⁹ Gyazié' Jesús len gudxé' lequé':

—¿Bizx quié runli' rusbó len rbódxli' cni? Cutu natbi' bi'i nguldau' ni. Raszbi' na'.

⁴⁰ Ni'r gulutitjé' Jesús san Lè' bubijé' ni'l yúgu'tè bunách na' ati' bché'è xuz xna'bi' bi'i nguldau' na' lenca' nup nacua'len Lè', gyazié' ga na' dèbi'. ⁴¹ Gdel-lè'è na'bi' bi'i nguldau' na' len gudxé'-bi':

—Talita, cumi.

Didza' ni rna lu didza' xidza': “Bi'i nguldau'. Gyas.” ⁴² La' gyástèbi' bi'i nguldau' na' len buzé'ibi'. Chyu'ubi' chinnu iz. Gulubani nup nacua' ni'. ⁴³ Ni'r Jesús gna bé'iné' lequé' nutu nu la'gúixjói'né' lè na' guc. Gudxé' lequé':

—Gul-gúí' le gágubi' bi'i nguldau' ni.

6

Rudxiné' Jesús Nazaret, le nac ladzè'

¹ Buzé'è ni' Jesús, budxiné' ladzè', ati' yjáclené' Lè' bönni' da'qué' Lè'. ² Cati' bdxin dza la'y quequé' bönni' judío, gzu lahué' rusédné' bunách Jesús ga na' tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios. Gulacua' ni' bunách zian ta'yöni Lè'. Gulubanné', ta'né':

—¿Gazcz bzédné' yugu' lè ni bönni' ní? ¿Bizxa caz yöl-la' rejni' ni nadé-li'né'? ¿Nacxcz runé' le nacgac bè' na' za'c yehua' yubá? ³ Naqué' bönni' ni bédx yag na', zxi'nnu María. Naqué' böchi'qué' Jacobo len José len Judas len Simón. Nacua'lennu ca' rè'u ngul zané'.

Qui lè ni na' guluca'né' Lè' ca'z. ⁴ Ni'r gudxé' lequé' Jesús, rné':

—Gáti'tèz tuné' ba la'n nu bönni' ru'è didza' uláz queé' Dios, san cutu tun Lè' ba la'n bunách uládz queé' len bunách di'a dza queé' len bunách nacua' lidxé'.

⁵ Qui lè ni na' cutu guc guné' ni' Jesús nitú yöl-la' huac zxón. Tuz buné' nabábz bunách te'i, bxoá né'è lequé'. ⁶ Bubanné' Jesús le cuta'yejlè'è Lè'. Gdöd na' gdödé' yugu' yödzdau' nacua' zbi'il, rusédné' bunách ni'.

Rsolè'è Jesús bönni' da'qué' Lè' tsjenqué' lban

⁷ Ni'r bulidzè' Jesús idxínmuté' bönni' da'qué' Lè' len gzu lahué' rsölè'è lequé' chop hueajqué'. Budödé' lu na'qué' yöl-la' uná bè' lubijé' bö' xöhui' yu'ugac bunách. ⁸ Gna bé'iné' lequé' cutu bi lu'è la' nöz, ni yöxj, ni yöt, ni dumí cutu la'gu'è bzud quequé', san tuz xayagdau' lu'è. ⁹ Ral-la' ludé'è lölqué', san clég chop lari' luxóa yenqué'. ¹⁰ Gudxé' ca' lequé':

—Gáti'tèz ga tsazli' tu yu'u, gul-zóa yu'u na' cati' uza'rli' yödz na'. ¹¹ Chqui' tsazli' tu yödz ga cutu lun lbi'ili' ba la'n bunách lu yödz na', len cutu luzé nagqué' xtídzali', gul-rúj ni' len gul-quinj béchtó da' lalabli'. Lè ni gac bè' nabága'qué' zxguia'. Le nacté rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchugué' Dios quegac bunách, la'zaca' la'gu'ir bunách lu yödz na' ca la'zaca' la'gu'ir bunách Sodoma len Gomorra, yugu' yödz na' busnitité' Dios.

¹² Ni'r gularujé' bönni' da'qué' Lè', yjenqué' lban ca ral-la' lubí'i ládxi'gac bunách. ¹³ Gulubijé' ca' zian bö' xöhui' yu'ugac bunách. Gulagu'è le za zian nup te'i, guluúné' lequé'.

Ca guludöddé' Juan, bönni' buquilé' bunách nis

¹⁴ Byönné' Herodes, bönni' rna bè'è, ca nac le runé' Jesús, le rzé didza' gáti'tèz qui yöl-la' huac queé' Jesús. La'gac bunách ta'ná:

—Chhubané' lu yöl-la' gut Juan, bönni' ni' buquilé' bunách nis. Qui lè ni na' napé' yöl-la' huac runé' yugu' lè ni.

15 Yela'gac bunách ta'ná:
 —Naquë' Elías, bönni' bē'ē didza' uláz queë' Dios.
 Yela'gac bunách ta'ná:
 —Naquë' bönni' ru'ē didza' uláz queë' Dios ca glaquë' bönni' dza ni'tē glu'ē didza' uláz queë'!

16 Cati' byönnē' Herodes yugu' lē ni, gnē':
 —Naquë' Juan, bönni' na' brix'a yenē'. Chbubanē' lu yöl-la' gut.
 17 Cni gnē' Herodes le bsölē'ē lēczē' nup yajxōngac Juan na', glúguë'ē lē' du guia lu yu'u lidx guia. Cni benē' Herodes le rleynu-nē' Juan na' Herodías, ngul na' gucnu ngul queë' Felipe, böchē'ē Herodes na'. Herodes gduē'-nu Herodías na', len butság ná'lenē'-nu. 18 Juan na' gudxē' Herodes:

—Cutu ral-la' sóalenu'-nu ngul queë' böchu'u.
 19 Qui lē ni na' gzu grō'nu Herodías, gú'ninu bi gunnu queë' Juan, le gú'ninu gdōdinu lē', san cutu bi gzxáqui'nu 20 le rádxinē' Juan Herodes, le nöcznē' naquë' Juan na' tsahui' len la'y. Qui lē ni na' ben chi'ē lē' len buzē' naguë' lē' gdu ladxē'ē zal-la' lē na' rnē' Juan ben ga grō'ē bagu'i' Herodes na'. 21 Ni'r bdxin tu dza gzxáqui'nu Herodías na', nac dza runē' lni Herodes qui dza gyé'inē' iz. Bupē'ē le li'j lahuë' bönni' dē lu na'quë' uláz queë' len bönni' nacu'ē lu na'quë' bönni' rjaquë' gdil-l lenca' bönni' nacquë' blau luyú Galilea. 22 Gyazbi' bi'i ngul queënu Herodías ga na' ti'j tahuë' len bya'abi' lauquë'. Bdzag ladxē'ē Herodes ca runbi', len guladzág ládxi'gac ca' nup tē'j tágulen lē'. Ni'r gudxē'-bi' bi'i ngul na' Herodes, gnē':

—Gnab bi rē'nnu' gunna' quiu', ati' guna' ca'.
 23 Benē' tsutsu xtidzē'ē, gudxē'-bi':
 —Ni'a queë' Xanru' Dios gunna' quiu' bíti'tēz bi gnabu' ga gdxintē gatsj ga rna bē'a.
 24 Burujbi' lēbi', gudxbi' xna'bi':
 —¿Bizxa gnabtsa'?

Lēnu gudxnu-bi':
 —Icjē' Juan, bönni' buquilē' bunách nis, gnabu'.
 25 La' buáztēbi' ga na' zoë' Herodes, rēbi'-nē':
 —Rē'nda' gxu' quia' na'a lu zxiga' zxōn icjē' Juan, bönni' na' buquilē' bunách nis.
 26 Ni'r bui'nnē' Herodes, san le gneynē' Dios, len le gulayōni ca' nup tágulen lē', cutu gu'nnē' nit xtidzē'ē na' gzx'i' lu nē'ē queëbi'. 27 Herodes la' bsöla'tē' bönni' rijē' gdil-l zoë' run chi'ē, gna bē'inē' lē' tsajxi'ē icjē' Juan. 28 Gyijē' lidx guia bönni' na' rijē' gdil-l, yajrixē' yen Juan na', ati' bu'ē icjē', nuxōē' lei lu zxiga' zxōn. Budōdē' lei lu na'bi' bi'i ngul na', ati' lēbi' bunōdzjbi' queënu xna'bi' lei.

29 Cati' gulayōnnē' didza' chguc lē na' bönni' da'quë' Juan na', guladxinē' ni' len guluu'ē lē', yajcáchi'quë' lē' yeru ba.

Rugahuë' Jesús zianr ca chián gayuá' bunách

30 Gdōd ni' guludubē' ga zoë' Jesús bönni' gbaz queë', len gulaguíxjöi'nē' Lē' yúgu'tē le glunē' len yugu' le gulusēdnē' bunách. 31 Nacuá' ni' bunách zian, nup za'c len nup zjac, ga bdxintē cutur dē latj lahuë' yöt Jesús len bönni' da'quë' Lē'. Qui lē ni na' gudxē' lequë' Jesús, rnē':

—Gul-dá. Huayeajczru' ga nac latj ca'z, uzí' ládxi'ru' tu chi'i.
 32 La' légaczē' yjaquë' tu lē'i bárcodau', guladxinē' tu latj ca'z. 33 Gulale'i lequë' zjaquë' ni' bunách zian len núnbē'gac Jesús. Qui lē ni na' jarélu'quë' yjaquë' ni' bönni' yúgu'tē yōdz ni', gulazē'i ní'aquë', ati' guladxinē' ni' zí'atēl ca Jesús len yugu' bönni' da'quë' Lē'. 34 Cati' burujjē' Jesús lē'i bárcodau' na', blé'inē' bunách zian na' ati' buechi' ladxē'ē lequë' le nacquë' ca bō'cu' xzála'dau' cuzōa nu uyú lecba'. Gzu lahuë' zian le rusēdnē' lequë'. 35 Cati' chrdzō' dza na', guladxinē' ga zoë' Jesús bönni' da'quë' Lē', tē' Lē':

—Chrdzō' ati' latj ca'z nac ni. 36 Bsöla' bunách zian ni tsjac yugu' yu'udau' len yugu' yōdzdau' nacuá' zbi'il, tsjō'ugac yöt, le cutu bi dē ni le lahuë'.

37 Bubi'ē didza' Jesús, gudxē' lequë':
 —Gul-güi' le lahuë' lbi'icxli'.
 Glē' Lē':
 —¿Naru' tsjō'utsatu' yöt xtil lazxjru' qui gdu xunu' beo', ati' güi'tu' lahuë'?

38 Jesús gudxē' lequë':
 —¿Bax yöt xtil dē queëli'? Gul-tsajyutsca'.
 Cati' chnōcznē', tē' Lē':

—Gayu'z yöt xtil dē, len chopzba' bōl dēba'.
 39 Ni'r gna bē'ē Jesús lunē' ga la'bō' bunách zian na', la'cu'ē tu cuia hueajquë' ga nac lachi' lu daca'. 40 Gulacu'ē tu cuia hueajquë', tu gayuá' hueajquë' len chián hueajquë'. 41 Ni'r

gdel-lè'è Jesús igáyu'tè yöt xtil na' len gropba' böl na'. Buyüé' zaca' luzxbá len gudxé' Dios: "Xclenu!" Ni'r buzzuxzjè' yöt xtil na' len bè'è quequè' bönni' uséd queé' quiè la'guisiè' quegac bunách zian na'. Gdisiè' ca' gróptèba' böl na' quequè' yúgu'tè bönni' na'. ⁴² Glahué' yúgu'tè' len guluhuóljnè'. ⁴³ Ni'r gulutubè' le bizxj qui yöt xtil na' len quecha' böl, chinnu bdó'a guludzè'è. ⁴⁴ Glaquè' ca' chián gayu'è bönni' na' glahuè'.

Rzè'i ni'è Jesús lu nis zxön

⁴⁵ La' bentè' Jesús ga gulabenè' lè'i bárcodau' bönni' da'què' Lè', la'nörè' lahuè', la'dödè' lu nis zxön na', la'dxinè' lu yödZ Betsaida, tsal ni' Lè' ruzeynè' bunách zian na' didza'. ⁴⁶ Cati' chbudx buzeynè' lequè' didza', gijjè' tu lu gu'adau', ati' ni' bulidzè' Dios. ⁴⁷ Cati' chgul, zeaj bárcodau' na' gatsj lahui' nis zxön, ati' zoè' Jesús tuzè' luyú bidx na'. ⁴⁸ Blé'inè' lequè' Jesús, baníg tu'sé'è bárcodau' na' le reycj bõ' za' ga na' ta'dödè'. Gdöd ladxi' yèl bdxiné' Jesús ga na' nacu'è, rzè'i ni'è lu nis zxön na', ati' gu'nnè' tödzè' ga na' nacu'è. ⁴⁹ Cati' gualé'inè' Lè' rzè'i ni'è lu nis zxön, gláquinè' bxin na', len gulabödxyé'è ⁵⁰ le gualé'inè' Lè' yúgu'tè' len gladxi guladzöbnè'. Ni'r la' bulidztè' lequè' Jesús, rnè':

—Gul-típ ládxi'li'. Nèda'cza'. Cutu gádxili'.

⁵¹ Grenè' Jesús lè'i bárcodau' ga na' nacu'è, ati' grò' dxi bõ' na' reycj, ati' lequè' gulaníttsquiné' gulubannè'. ⁵² Cutu ta'yéjni'niné' le rulu' lè na' benè' Jesús qui yöt xtil na'. Ni' nac zid icj ládxi'dau'què'.

Ruúnè' Jesús nup te'i yödZ Genesaret

⁵³ Guladödè' yetslá'a nis zxön Jesús len bönni' da'què' Lè', guladxiné' ga nac lu xyugac bunách Genesaret. Guludxigü'è bárcodau' luyú bidx ni'. ⁵⁴ Cati' gulurujè' lè'i bárcodau' na', la' guluúnbè'tè Jesús bunách ni'. ⁵⁵ Gulaxiti' bunách na', yjac yúgu'tè yödZdau' gdu zbi'il len gulazú laquè' djua'què' ga zoè' Jesús yúgu'tè nup te'i, zxoagac yugu' le deycni, ati' gulaxiné' gáti'téz ta'yönnè' zoè' Jesús. ⁵⁶ Gáti'téz ga rdödè' Jesús, yugu' lu yödZdau' len yugu' yödZ zxön len yugu' yu'udau', tu'cu'è gap nac la' nöz len gap nac lu yè'y nup te'i quequè', len tá'ta'yuè' lahuè' Jesús gu'è lequè' latj la'ganzè' tui'i lari' nacuè'. Guluhuóactè dxi'adau' yúgu'tè nup na' gulagán lari' na' nacuè'.

7

Le tun ga cunacgac dxi'a bunách lahuè' Dios

¹ Ni'r guludubè' ga zoè' Jesús la'què' bönni' gdau' fariseo len la'què' bönni' gdau' usèdi, narujquè' Jerusalén. ² Bönni' gdau' ni gualé'inè' bönni' uséd queé' Jesús tahuè' yöt, cunadxi'agac na'què', lè na' rna: cutu nayargac ca nalébcnè' tunè'. Qui lè ni na' gulané' quequè'. ³ Tunè' bönni' gdau' fariseo na' len yezica' bunách judío ca glèbcnè' glunè' xuz xtau'què', len chqui' cutu ta'guib na'què' zian lzu ca na' nalébcnè' tunè', cutu ca' tahuè'. ⁴ Cati' tu'dxinè' rjõ'uquè' lu yè'y, chqui' cutu ta'guibè' lè na' ca nalébcnè' tunè', cutu ca' tahuè'. Zianr ca' tunè', yugu' le nalébcnè' tunè', ta'guibè' zxiga' yõ'ön, len yugu' zxiga' guia, len yugu' le táti'nè'. ⁵ Qui lè ni na' gulanabnè' Jesús yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sèdi, ta'nè':

—¿Naru' cutu tunè' bönni' uséd quiu' ca glèbcnè' glunè' xuz xtau'ru', san tahuè' yöt cunadxi'agac na'què'?

⁶ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Lbi'ili', bönni' rulu'i'z tsahui' cuinli'. Nactè le gdíxjõ'è queéli' Isaías, bönni' ni' bè'è didza' uláz queé' Dios. Buzujè' lu guich, gnè':
Bunách ni, len rú'agacz tun neda' ba la'n,
Clèg gdu ládxi'gac.

⁷ Daduz nac yól-la' ba ta'gu'è neda'

Le tu'sèdnè' le ta'ná bè' bunách,

Clèg zxba quia'.

⁸ Cni nac, le ruca'nli' le gna bè'è Dios, ati' runli' yugu' le nazi' láhuili' lu na'gac bunách.

⁹ Gudxé' ca' lequè':

—Gdu ruca'nli' ca'z le gna bè'è Dios quiè gunli' ca nac le nalébili' runli'. ¹⁰ Moisés gnè' cni: "Ben ba la'n xuz xna'u." Gnè' ca': "Nu ulídZ zi' xuz o xnè'i, gul-dóditè nu na'." ¹¹ Lbi'ili' rnalí' cni: "Chqui' nu bönni' guiè' xuzè' o xnè'è: 'Cutu gac bi gunna' queéli', le nac Corbán', le rna lu didza' xidza': 'Le nuzó'a' quizi queé' Dios',"¹² ni'r rnalí': "Cutu run bayúdx bi gunè' quegac xuz xnè'è bönni' na'." ¹³ Cni nac, ruca'nli' ca'z xtídzè'è Dios quiè gunli' le nalébili' runli', yugu' le rudódi' lu na'gac zxi'n xsoali'. Zianr ca' le cni runli'.

¹⁴ Ni'r Jesús bulidzè' bunách zian na' nacuá' ni', rè' lequè':

—Gul-zè nagli' didza' gu'a, yúgu'téli', len gul-tsejni'i. ¹⁵ Cutu bi dè le ryz bönni' le gac gun ga cunaquè' dxi'a lahuè' Dios, san le r-ruj lè', lè ni gac gun ga cunaquè' dxi'a lahuè' Dios. ¹⁶ Chqui' zoa nagli' quiè yónili', gul-zè nagli'.

¹⁷ Cati' bulá'alenè' bunách zian na' Jesús len gyaziè' tu yu'u, gulanabnè' Lè' bönni' uséd queè' ca nac lè na' benè' lsaqui'. ¹⁸ Jesús gudxè' lequè':

—¿Ryadzjtsa ca' queèli' yöl-la' rejni'i? ¿Naru' cu réjni'ili', yúgu'tè le ryaz bönni', cutu gac gun ga cunaquè' dxi'a lahuè' Dios? ¹⁹ Nac cni le cutu ryaz icj láchxi'dau'huè', san lè'èzè' ryaz, len rurúj lè'è.

Le gnè' cni Jesús, bului'inè' rè'u nac dxi'a yúgu'tè le ri'j ráguru'. ²⁰ Gnè' ca' Jesús:

—Le r-ruj bönni' run ga cunaquè' dxi'a lahuè' Dios. ²¹ Cni nac, le ta'rúj icj láchxi'dau'què' bönni' yugu' le ta'zá' láchxi'què' le nac xòhui', yugu' le tun ga tunè' dul-la' ta'guitsjè' zxba qui yöl-la' nutság na' len yugu' le cunác. Tun ga tu'döddè' bunách ²² len ta'banè', len ta'zè láchxi'què' le dè qui lza'què', len tu'è dö', len ta'zí' yè'è, len tu'zxè'è, len ta'nè' qui lza'què', len tun ba zxon cuinquè', len tunè' le cunózi. ²³ Yúgu'tè le xòhui' cni ta'rúj icj láchxi'dau'huè' bönni' len tun ga cunaquè' dxi'a lahuè' Dios.

Réjlè'nu Jesús ngul gza'a

²⁴ Buzè'è ni' Jesús, bdxinè' gal-la' ga nacua' yödzt Tiro len yödzt Sidón. Ni' gyaziè' tu yu'u len gu'nnè' nutu nu gnózi, san cutu ca' guc ucachi' cuinè'. ²⁵ Byöninu didza' rzè ca nac queè' Jesús ngul, zoabi' bi'i nguldau' queènu, yu'u lébi' bö' xòhui', ati' la' bídtènu ga zoè' Jesús, len buzechu zxbnu xni'è. ²⁶ Ngul ni cutu nacnu judío, san nababnu bunách Sirofenicia. Gúta'yunu lahuè' Jesús ubijjè' bö' xòhui' na' yu'u-bi' bi'i nguldau' queènu. ²⁷ Ni'r gudxè'-nu Jesús, rnè':

—Bè' latj luhuölj zi'al nup nacgac ca zxi'n xan yu'u, le cutu nac dxi'a uguaru' yót quecbi' bi'i na' len chu'nru' lei laucba' bö'cu'dau'.

²⁸ Bubi'inu didza' ngul na', gudxnu Jesús:

—Ja, Xan, san yugu' bö'cu'dau' nacua'ba' zxani ga tágubi', táguba' le bizxj tu'huóxj ga na' tágubi'.

²⁹ Ni'r gudxè'-nu Jesús, rnè':

—Le gnau' cni, huac huóju'. Chburúj bö' xòhui' na' gyu'u-bi' bi'i nguldau' quiu'.

³⁰ Cati' budxinu lidxnu, blé'inu-bi' bi'i nguldau' queènu na', dèbi' lu da'a len chnurrúj bö' xòhui' na' gyu'u lébi'.

Jesús ruínè' bönni' nacödzue' len curnè'

³¹ Burujè' Jesús latj na' nabáb yödzt Tiro ati' gdödè' gap dè yödzt Sidón len yugu' yödzt Decápolis, bdxinè' ra' nis zxon qui Galilea. ³² Bunách ni' djua'gac ga zoè' Jesús tuè' bönni' nacödzue' len curnè', tá'ta'yuè' lahuè' Jesús gxoá nè'è lè'. ³³ Bubijjè' lè' tsla' Jesús ladj bunách na', ati' bnè'è xbönni' nè'è yeru naguè' bönni' na'. Gru'nè' zxoná'dau' len gdanè' ludxè'è. ³⁴ Ni'r buyüè' luzxbál len gnè ladxè'è, rnè':

—Efata.

Didza' hebreo ni rna lu didza' xidza: “Gyalj”.

³⁵ La' böaljtè naguè' len la' bugitjtè ludxè'è, gnètè' dxi'adau'. ³⁶ Gna bé'inè' lequè' Jesús nutu nu lè' ca', san tsca gna bé'inè' lequè', guluzètèrè' ca' didza' qui lè na' benè'. ³⁷ Gulubannè', ta'nè':

—Dxi'adau' runè' yúgu'tè. Runè' ga tu'yóni nup glac cödzu len ga tu'huí didza' nup cugúg la'nè.

8

Rugahuè' Jesús zianr ca choa' gayuá' bunách

¹ Yugu' dza ni'z guludúb ga zoè' Jesús bunách zian. Le cudé le lahuè', Jesús bulidzè' bönni' uséd queè' len bé'lenè' lequè' didza'. ² Gudxè' lequè':

—Ruhuechi' ladxa'a bunách zian ni le chnac tsonn dza nacua'lenè' neda' ni len cutu dè le lahuè'. ³ Chqui' usöla'a lequè' lidxquè' ta'dunzè' ca', huala'cuídi'nè' la' nöz, le za'què' zi'tu' la'què'.

⁴ Gulubi'è didza' bönni' uséd queè', tè' Lè':

—¿Bizxa ugágutsaru' bunách guixz yu ni, ga ni nac latj ca'z?

⁵ Gnabnè' lequè' Jesús, rnè':

—¿Balx yót xtil dè queèli'?

Tè' Lè':

—Gadxz.

⁶ Ni'r gna bé'inè' bunách zian na' Jesús la'bö' lyu. Gdel-lè'è gadx yót xtil na' ati' gudxè' Dios: “Xclenu.” Ni'r buzxuzxjè' leygac len bé'è quequè' bönni' uséd queè' quiè la'guisiè' laugac bunách zian na'. ⁷ Guta' ca' quequè' tu chopba' böi cuidi'. Jesús gudxè' Dios: “Xclenu”, ati' gna bé'inè' lequè' la'guisiè' lecba' ca' laugac bunách. ⁸ Glahuè' yúgu'tè bönni' na' len guluhuöljné'. Ni'r gulutubè' le bizxj naga'ngac, ati' guladzá' gdu gadx bdó'a. ⁹ Bönni'

na' glahuë' glaquë' gdu ca choa' gayu'ë. Jesús busölë'ë lequë' lidxquë' ¹⁰ ati' grenë' lë'i bárcodau' tsaxón len yugu' bönni' uséd queë', guladxinë' lu xyugac bunách Dalmanuta.

Ta'nabnë' Jesús gunë' tu le gac bë' nuzxa naquë'

¹¹ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' gdau' fariseo len gulazú lauquë' ta'díl-lenë' Lë' didza'. Glë'nnë' la'zì' bë'ë Jesús. Qui lë ni na' gulanabnë' Lë' gunë' tu le nac bë' za' yehua' yubá. ¹² Gnëtsca ladxë'ë Jesús, rnë':

—¿Bizx quië ta'nábitsa neda' bunách ni guna' tu le nac bë' za' yehua' yubá? Le nactë rëpa' lbi'ili', cutu ca' glé'ili' nitú le nac bë' za' yehua' yubá.

¹³ Ni'r bulá'alenë' lequë', bubenë' lë'i bárcodau' len zijë' yetslá'a nis zxön.

Le tu'sëdnë' bönni' gdau' nac ca xnë'i yöt xtil

¹⁴ Glal ládxì'quë' bönni' uséd queë' Jesús lu'ë bi lahuë' ati' tuz yöt xtil dë lë'i bárcodau' na'.

¹⁵ Ni'r buzëjni'në' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-sáca'tsca' queë'li'. Gul-gún chi'i cuinli' cui si'li' le nac ca xnë'i yöt xtil quequë' bönni' gdau' fariseo len queë' Herodes.

¹⁶ Gulazú lauquë' tu'ë didza' bönni' uséd queë' la' lé'gcaczhë', ta'në':

—Gnë' cni le cudë yöt xtil gáguru'.

¹⁷ Ráquibe'inë' Jesús le ta'në', ati' rë' lequë':

—¿Bizx quië rui'li' cni didza' le cudë yöt xtil gáguru'? ¿Naru' cu réjni'tsali' len cu ráquibe'itsali'? ¿Ni nactsa zid icj ládxì'dau'li'? ¹⁸ ¿Zoatsa yöj lauli' len cutu rlé'ili', len zoatsa guid nagli' len cutu ryónili'? ¿Naru' cu rajnéytsali'? ¹⁹ Cati' ni' buzuxzja' gayu' yöt xtil ati' glahuë' chián gayu'ë bönni', ¿balx bdó'a budza'li' le bizxj butubli'?

Gulanë':

—Chinnu.

²⁰ Gnë' ca' Jesús:

—Cati' ni' buzuxzja' gadx yöt xtil ati' glagu choa' gayuá' bunách, ¿balx bdó'a budza'li' le bizxj butubli'?

Gulanë':

—Gadx.

²¹ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—¿Naru' cu réjni'tsali' na'a, bë'a didza' qui le tu'sëdnë' bönni' na'?

Jesús ruúnë' bönni' Betsaida nachúl lahuë'

²² Cati' guladxinë' yödzh Betsaida Jesús len bönni' da'quë' Lë', guladxín ga zoë' Jesús nup dja'gac queë' tu bönni' nachúl lahuë', tá'ta'yuë' lahuë' canë' bönni' na'. ²³ Jesús gdel-lë'ë në'ë bönni' na' nachúl lahuë', ati' bchë'ë lë' ni'l ra' yödzh. Ni' bdxixë' zxoná' yöj lahuë' len bxoa në'ë lë'. Ni'r gnabnë' lë', rnë':

—¿Ba rlé'inu' lati'?

²⁴ Buyúë' bönni' na' nachúl lahuë', rnë':

—Rlé'igacda' bunách, nala'gac ca yugu' yag, san ta'dá bunách na'.

²⁵ Leyúbl bxoa në'ë yöj lahuë' Jesús, ati' buytsquë' bönni' na' nachúl lahuë' ati' böactë dxi'adau' yöj lahuë'. Na'a rlé'inë' dxi'adau' yúgu'të. ²⁶ Ni'r Jesús busölë'ë lë' lidxë', rnë':

—Cutu tsajdödu' lahui' yödzh, len nutu nu gui'u ca' lu yödzh ni.

Rnë' Pedro Jesús naquë' Cristo

²⁷ Gdöd na', guluzë'ë ni' Jesús len yugu' bönni' uséd queë', guladödë' yödhdau' nababgac Cesarea, ga na' rna bë'ë Filipo. Tsal ni' yu'uquë' nözh, Jesús gnabi yudxë' bönni' uséd queë', rnë':

—¿Bizxa ta'ná quia' bunách nu naca'?

²⁸ Gulubi'ë didza', ta'në':

—Ta'ná la'gac bunách nacu' Juan, bönni' buquile' bunách nis. Ta'ná yela'gac nacu' Elías, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios. Ta'ná yela'gac nacu' yetué' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios dza ni'të.

²⁹ Ni'r gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—Nazx lbi'ili', ¿bizxa rnali' quia' nu naca'?

Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Li' nacu' Cristo.

³⁰ Ni'r gna bé'inë' lequë' Jesús nutu nu la'guíxjö'inë' nu naquë'.

Rguíxjö'ë Jesús ca zì'a ludödë' Lë'

³¹ Ni'r gzu lahuë' Jesús rusëdnë' bönni' da'quë' Lë', rnë':

—Run bayúdx saca' qui'a neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách. Luzóë' neda' tsal' bönni' gul tu'zejni'i len yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi. Ludödë' neda', san cati' gac tsonn dza ubana'.

³² Yalj lulu bé'lenë' lequë' didza' ni. Ni'r bchë'ë Jesús tsla'l Pedro len gzu lahuë' rdil-lë' Lë' didza'. ³³ Bueycjën' Jesús, buyüë' yezica'rë' bönni' usëd queë', ati' buzeynë' bach Pedro, rnë': —Bcuit ga zoa'. Nacu' ca Satanás, tu' xöhui'. Le rza' ladxu'u cutu nac queë' Dios, san ca ta'zá' ládi'gac bunách nac.

³⁴ Ni'r Jesús bulidzë' yugu' bönni' usëd queë' lenca' bunách nacua' ni', len gudxë' lequë': —Chqui' rë'nne' të'ë neda' bönni', ral-la' uzóë' tsla'l le rë'ncznë' bönni' na', len gaquë' ca bönni' zijë' zajtë'ë lë'i yag cruz, ati' ni'r huac të'ë neda'. ³⁵ Nu bönni' rui'tsca ladxë'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san nu bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë' le dë'ë neda' o le dë'ë didza' dxi'a quia', ugel-lë'ë bönni' ni yöl-la' na'bán queë'. ³⁶ ¿Naru' uzi'tsë' xbey bönni' chqui' utubë' yúgu'të le dë yödzyü ni, san unít cuinë'? ³⁷ Cutu bi gac unödzejë' bönni' le huöa'tui cuinë'. ³⁸ Chqui' zoë' bönni' rutui'në' neda' len xtidza'a laugac bunách ni nuca'ngac Dios len tun dul-la', lëzca' cni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, utui'da' bönni' na' cati' guidlena' yöl-la' yení' queë' Xuza', dzagquë' neda' gbaz la'y.

9

¹ Gudxë' ca' lequë' Jesús, rnë':
—Le nactë rëpa' lbi'ili', nacua' ni nup cutu lat cati' la'le'ir duná bé'ë luyú ni Dios, gla' lahui yöl-la' uná bé'ë zxon queë'.

Rdza' ca rna' lahuë' Jesús

² Cati' chguc xop dza, Jesús bchë'ë Pedro len Jacobo len Juan, ati' légaczë' yjaquë' tu lu gui'a sib. Ni' bdza' ca rna' lahuë' Jesús lauquë' yonnë' na'. ³ Gyëp yös yení' lari' nacué' Jesús, guc chguichdau'z. Zxíla'dau'z guc, nutu nu ra' lari' yödzyü ni gac gun chguichdau'z ca gac lari' na'. ⁴ Gululu' lauquë' Elías len Moisés, tuí'lenë' Jesús didza'. ⁵ Ni'r Pedro gudxë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, bica' ba rë'u zoaru' ni. Gúntsca'tu' tsonn yu'u lága'dau', tu quiu', yetú queë' Moisés, len yetú queë' Elías.

⁶ Cni gnë' Pedro le cutu nöznë' Pedro bi na' rnë', le tádxinë' bönni' usëd queë' Jesús na'.
⁷ Ni'r grö' böaj glu'u zzul lequë', len byön chí' nu rui' didza' lu böaj na', rna:
—Bönni' ni Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë'. Gul-zë nagli' Lë'.

⁸ La' guluyutë' san cutur nu ta'lé'inë'. Tuzë' Jesús zóalenë' lequë'.

⁹ Tsal ni' yu'uquë' nöz, tu'dinnie' gui'a sib na', gna bé'inë' lequë' Jesús nutu nu lë' ca', lë na' gulalé'inë', cati' ubanrë' lu yöl-la' gut Lë', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách. ¹⁰ Qui lë ni na' gulagü'z icjquë' didza' ni bé'ë, ati' la' légaczë' ta'nabi yudxi lza'quë' bizxa rë'ni gna didza' na' bé'ë: ubanë' lu yöl-la' gut. ¹¹ Gulanabnë' Jesús, ta'në':

—¿Bizx quië ta'në' bönni' gdau' usëdi run bayúdx guidë' Elías zi'al ca guidë' Cristo?

¹² Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nactë guidë' zi'al Elías len ucu'ë yúgu'të ca ral-la' gac. Na' a, ¿bizx quië nayúj lu guich lë na' rna run bayúdx saca' qui'ë szxöni Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ati' lucá'n Lë' ca'z bunách? ¹³ Rëpa' lbi'ili': Chbidë' Elías, ati' glunë' queë' tsa glë'nnë', tsa nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac queë'.

Ruünë'-bi' Jesús bi'i bönni' yu'u lëbi' bö' xöhui'

¹⁴ Cati' ni' guludxinë' Jesús len bönni' dzagquë' Lë' ga na' nacué' yezica'rë' bönni' usëd queë' Jesús, gulalé'inë' nacua' ni' bunách zian, ati' ta'díl-lenë' yugu' bönni' usëd queë' na' didza' bönni' gdau' tu'sëdi. ¹⁵ Cati' gulalé'i Jesús bunách zian na', gulubannë' len jarélu'quë' za'quë' ga na' zë'ë, djödxquë' Lë':
—Padiux.

¹⁶ Ni'r gnabnë' bönni' usëd queë' na' Jesús, rnë':

—¿Bizxa didza' na' rdíl-lenli' lequë'?

¹⁷ Bubi'ë didza' bönni' nutsë'ë ladj bunách zian na', rnë':

—Bönni' Usëdi, nachë'a-bi' quiu' ni bi'i bönni'dau' quia', yu'u lëbi' bö' xöhui' run ga curnëbi'. ¹⁸ Cati' ryu'u lëbi' bö' xöhui' na', rurix rutúl lëbi' luy, ati' rbia bdxina' zidi' rú'abi' len rutíl-láya'bi'. Qui lë ni na' zeaj rdxitbi'. Gnabca'da'-në' bönni' usëd quiu' lubijë' bö' xöhui' na', san cutu gulazáqui'në'.

¹⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Lbi'ili', curéjlë'li'. ¿Gáca'xtëcz ral-la' sóalena' lbi'ili'? ¿Gáca'xtëcz ral-la' gua' glena' queëli'? Gul-dguá'-bi' quia' ni.

²⁰ Djua'quë'-bi' ga na' zoë'. Cati' ble'i Jesús bö' xöhui' na', la' buxiztë lëbi'. Gdzö'bi' luy, ati' brix butúl lëbi', len gdxia bdxina' zidi' rú'abi'. ²¹ Ni'r gnabnë' xuzbi' bi' na' Jesús, rnë':

—¿Gaca'x chguc rac cni queëbi'?

Rnë' xuzbi' na':

—Ni' nactëbi' bi'idau' ré'ibi' cni. ²² Zian lzu r-ru'n lëbi' lu gui' len lu nis quië gdödi lëbi'. Qui lë ni na', chqui' racu' lati', buechi' ladxí' netu', gáclenu' netu'.

²³ Jesús gudxë' lë':

—Chqui' huac tséjlë'u, yúgu'të huac chqui' tséjlë'u Dios.

²⁴ La' bë'të't' zidzj didza' xuzbi' bi'i na', rnë':

—Réjlë'a. Guclen neda' quië tséjlë'ra' Lë'.

²⁵ Cati' blé'inë' Jesús za'c bunách zian, tu'quí tu'tsútsj Lë', buzeynë' ba nadx bö' xöhui', rë' lei:

—Li', bö' xöhui' runu' ga curnë len curyöni bunách, rna bé'ida' li' uruju' lu bi'i ni, len cutur tsu'u lëbi'.

²⁶ Grödxya'a bö' xöhui' na', ati' brix butultsca lëbi' len burujtë, bucá'n bi'i na' ca bi'i natcz. Ca' nac, glui' didza' zian bunách ni', ta'ná:

—Chnatbi'.

²⁷ Ni'r gdel-lë'ë na'bi' Jesús, buchisë'-bi' ati' gzuibi' bi'i na'.

²⁸ Ni'r gyazië' Jesús tu yu'u, ati' la' légaczë' gulanabnë' Lë' bönni' uséd queë', ta'në':

—¿Bizx quië cutu gac ubijtu' bö' xöhui' na' netu'?

²⁹ Jesús gudxë' lequë':

—Cutu gac ubijli' ca'z bö' xöhui' cni, san tuz chqui' ulidzli'-në' Dios len gunli' gubás.

Rguúxjö'ë leyúbl Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

³⁰ Cati' guluzë'ë ni' Jesús len bönni' da'quë' Lë', guladöde' luyú Galilea. Cutu rë'nnë' Jesús nu gnözi ga na' zoë' ³¹ le rusëdnë' yugu' bönni' uséd queë', rë' lequë':

—Ludödë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'quë' bönni' ludöddë' neda', san töd gatia', cati' gac tsonn dza ubana'.

³² Cutu gulayéjni'në' didza' ni rë' lequë', ati' le tádxinë', cutu bi gulanabnë' Lë'.

Nu nac blau

³³ Ni'r guladxinë' yödz Capernaum Jesús len bönni' da'quë' Lë', len tsal ni' nacu'ë lu yu'u, Jesús gnabnë' lequë', rnë':

—¿Bizxa didza' na' rdil-len lza'li' cati' ni' yu'uli' nöz?

³⁴ Lequë' guluséyj rú'aquë', le ta'dil-len lza'quë' didza' la' nöz ni' núzxaquë' gaquë' bönni' blau. ³⁵ Ni'r grö'ë Jesús len bulidzë' idxínnutë' bönni' uséd queë', rë' lequë':

—Nu rë'ni gac blau ral-la' gac ca tu bönni' cuidi'z lenca' ca ni'a na'li' yúgu'tëli'.

³⁶ Ni'r gdel-lë'ë-bi' tubi' bi'idau' Jesús len buzöë'-bi' gatsj lahui'l ga na' nacu'ë. Ni' runidë'-bi', rë' lequë':

³⁷ —Nu bönni' si' lu në'ë tu bi'idau' cni le náquibi' quia', si' lu në'ë ca' neda', ati' nu bönni' si' lu në'ë neda', clëg neda'z si' lu në'ë, san si' lu në'ë ca' Xuza', nasölë'ë neda'.

Nu curdá'baga' rë'u, raclen rë'u

³⁸ Ni'r Juan gudxë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, blé'ítu'-në' bönni' rubijë' yugu' bö' xöhui', rugunë' dxin lau'. Gna bé'ítu' lë' cutur gunë' ca', le cutu dë'ë rë'u.

³⁹ Ni'r Jesús gudxë' lë':

—Cutu gna bé'ili' lë', le chqui' zoë' bönni' runë' tu yöl-la' huac za' yehua' yubá, rugunë' dxin la' neda', cutu ca' gac gnë' zì'ë quia' bönni' na'. ⁴⁰ Cni nac, nu curdá'baga' rë'u, raclen rë'u nu na'. ⁴¹ Núti'tëz nu gunn queëli' tu xzíga'dau' nis gui'jli' le da'li' neda', Cristo, si'cz le ral-la' si' nu na'.

Zoa banádx queëru' gunru' ga nu gun dul-la'

⁴² Gnë' ca' Jesús:

—Núti'tëz nu gun ga gunbi' dul-la' tubi' bi'idau' cni réjlë'bi' neda', dxi'ar gac nu ugal-la' guich ryëtu yag yení nu na', len tsajchú'n lë' lu nis zXön. ⁴³ Chqui' tu na'u gun ga gunu' dul-la', bchugu lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu' zoa tuz na'u, clëg zoa chop na'u, ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl, ga ni' cutu ul gui' qui. ⁴⁴ Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul. ⁴⁵ Lëzca' cni, chqui' tu ni'u gun ga gunu' dul-la', bchugu lei. Dxi'ar gac quiu', tsajtsaziu' ga su' gbanu' zoa tuz ni'u, clëg zoa chop ni'u, ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl, ga ni' cutu ul gui' qui. ⁴⁶ Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul. ⁴⁷ Lëzca' cni, chqui' tu yój lau' gun ga gunu' dul-la', gleaj lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga rna bë'ë Dios zoa tuz yój lau', clëg zoa chop yój lau', ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl. ⁴⁸ Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul.

⁴⁹ Ruxi'iru' bëla' zödi', rugál-la'ru' lei ra' gui', cui gac ditj. Lë ni rusëdi rë'u ca luhuóac dxi'a yúgu'të bunách. Lëzca' cni, rë'nnë' Dios gzxi'i zödi' yúgu'të böa' bëdxdu' tu'zégui'quë'-ba' lu bcugu la'y queë'. ⁵⁰ Dxi'a nac zödi', san chqui' nit yöl-la' sna' qui, ¿nacx úniru' lei sna'? Gul-gác la' lbi'izli' ca zödi' dxi'a, soali' dxi'adau' tuli' len yetuli'.

10

Rusëdnë' Jesús qui nu rulá' yöl-la' nutság na'

¹ Buzë'ë Jesús yödZ Capernaum, gyijë' luyú Judea len gdödë' yetslá'a yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz. Ní' guludúb leyúbl ga zoë' bunách zian, ati' leyúbl busëdnë' lequë' ca runczë'.

² Ní'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' gdau' fariseo, të'nnë' lunë' ga bi gnë' Jesús quië gac luquië' Lë'. Gulanabnë' Lë', ta'në':

—¿I dë latj bönni' nutság në'ë usanë'-nu ngul queë'?

³ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—¿Bizxa gna bé'inë' lbi'ili' Moisés?

⁴ Gulanë':

—Moisés bë'ë latj bönni' uzujë' lu guich le rna rulá'alenë'-nu, ati' ní'r usanë'-nu ngul queë' na'.

⁵ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Gna bé'inë' lbi'ili' cni Moisés le nac zid icj láchx'dau'li', ⁶ san cati' gzu lau guta' yödZly, bönni' len ngul Dios benë' lequë'. ⁷ Gnë': "Qui lë ni na' uca'në' xuz xnë'ë bönni', tsajsóalenë'-nu ngul queë' ⁸ ati' chopë' ni luhuóaquë' ca tuz bunách." Qui lë ni na' cutur nacquë' chopë' san tuz chnacquë'. ⁹ Qui lë ni na' ca', nu nac bunách cutu ral-la' ulá'a nup na' chnutsaguë' Dios.

¹⁰ Cati' guluyazië' yu'u, gulanabi yudxë' Jesús bönni' usëd queë' ca nac didza' na' bë'ë.

¹¹ Jesús gudxë' lequë':

—Núti'tëz bönni' ulá'alenë'-nu ngul queë' len utság ná'lenë'-nu ngul yubl, runë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na' le ruspaguë'ë-nu dul-la' ngul na' gzóalenë'-nu zi'al. ¹² Lëzca' cni chqui' usannu-në' bönni' queënu ngul nutság ná'lennu lë', len si'nu-në' bönni' yubl, rrunu ca' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Ruláz tsahuë'ë-bi' Jesús yugu' bi'idau'

¹³ Ní'r guladxin ga zoë' Jesús bunách djua'gac bi'idau' quegac, të'ni gxoa në'ë lecbi', ati' gulazú lauquë' bönni' usëd queë' Jesús ta'díl-l dídza'quë' nup na' djua'gac lecbi'. ¹⁴ Cati' blë'inë' lë ni Jesús, gleynë' len gudxë' lequë':

—Gul-güi'-chi' latj bi'idau' la'dxinbi' quia'. Cutu uzága'gacli'-bi', le gata' quegac nup nacgac ca bi'idau' ní, latj ga rna bë'ë Dios. ¹⁵ Le nactë répa' lbi'ili': Nu cusí' lu në'i le rna bë'ë Dios ca runbi' bi'idau', cutu ca' tsaz ga ní' rna bë'ë.

¹⁶ Ní'r bunidë'-bi' yugu' bi'idau' na' Jesús, bxoá në'ë lecbi' len bulidz tsahuë'ë-bi'.

Bönni' cuidi' rlë'inë' yöl-la' tsahui'

¹⁷ Cati' bu'ë nöz Jesús, jarélu'ë bidë' bönni', buzechu zxbë' lahuë' Jesús len gnabnë' Lë', rnë':

—Bönni' Usëdi gdu dxi'a, ¿nacx guna' quië gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

¹⁸ Jesús gudxë' lë':

—¿Bizx quië ru'u quia' didza', rnau': "Gdu dxi'a"? Nutu nu bönni' naquë' gdu dxi'a. Tuzë' Dios naquë' gdu dxi'a. ¹⁹ Chnözcznu' yugu' le gna bë'ë Dios, gnë':

Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Cutu gdöddu' bunách.

Cutu cuanu'.

Cutu gneu' qui lza'u le cunác.

Cutu ucachi' lanu'.

Ben ba la'n xuz xna'u.

²⁰ Bubi'ë didza' bönni' na', rë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, yúgu'të lë ni runcza' cati' ní' nactea' bi'idau'.

²¹ Len yöl-la' dxi'i ladxí' queë', buyué' lë' Jesús, rnë':

—Tu le ryadzj quiu'. Gyeaj, yjëtí' yúgu'të le dë quiu' len bnödZj quegac bunách yechi' lë na' si'u, ati' gata' quiu' yöl-la' tsahui' yehua' yubá. Ní'r huódu' quia', gacu' ca bönni' zijë' zajtë'të lë'i' yag cruz, ati' ta'u neda'.

²² Cati' byönnë' didza' ní, bui'nnë' ati' zhuöjë' rsëbi ladxë'ë le dëtscá queë' yöl-la' tsahui'.

²³ Ní'r buyué' Jesús gdu cuitië' len gudxë' yugu' bönni' usëd queë':

—Baníg nac la'yáz ga rna bë'ë Dios nup ta'le'i yöl-la' tsahui'.

²⁴ Gulubannë' bönni' usëd queë' ca nac xtidzë'ë ati' leyúbl Jesús gudxë' lequë':

—Lbi'ili', zxfí'na'dau', baníg nac la'yazië' ga rna bë'ë Dios bönni' tu'zxo'ni láchx'quë' yöl-la' tsahui' quequë'. ²⁵ Nacr baníg tsazië' ga rna bë'ë Dios nu bönni' rlë'inë' yöl-la' tsahui', ca tödba' bóa' lu nag yótsi'.

²⁶ Cati' gulayönnë' didza' ní, gulubántërnë' ca', ta'në' la' légaczë':

—¿Nuzxa caz gac ulá, chqui'nu'?

²⁷ Buyüë' lequë' Jesús, rnë':

—Cutu gac gun lë ni bunách, san huaquë' Dios, le rzáqui'në' Dios yúgu'të.

²⁸ Ni'r Pedro gudxë' Lë':

—Xan, netu' nuca'ntu' yúgu'të len da'tu' Li'.

²⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nactë répa' lbi'ili', nu bönni' uca'në' lidxë', o böchë'ë, o zanë', o xuzë', o xnë'ë, o ngul queë', o yugu' zxi'në', o xyuë', le runë' xchina' o le runë' lban qui didza' dxi'a quia', ³⁰bönni' ni huazí' queë' yetú gayua'tër ca' dza ni zoaru' na'a, yugu' lidxë', len yugu' böchë'ë, len yugu' zanë', len yugu' xnë'ë, len yugu' zxi'në', len yugu' xyuë', lenca' yugu' le la'bía ladxí'gac lë' bunách, ati' yödzyü' zi'a za', gata' yöl-la' na'bán gdu queë'. ³¹ Zian nup nacgac blau na'a, lac cuidi'z ni', ati' nup nacgac cuidi'z na'a, lac blau ni'.

Leyúbl rguúxjö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

³² Cati' ni' yu'uquë' nöz, ta'benë' zjaquë' Jerusalén, nanörë' Jesús lauquë' bönni' usëd queë'. Nanitcnë' len lu yöl-la' radxiz zjáclenë' Lë'. Leyúbl bchë'ë quizi idxímütë' na' Jesús. Gzu lahuë' ru'lenë' lequë' didza' ca nac le ral-la' gac queë', ³³ rnë':

—Rlé'iczi' rbenru' zijru' Jerusalén ga ni' soa nu udód neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'gac bxuz uná bë' len lu na'quë' bönni' gdau' tu'sëdi. La'chuguë' quia' gatia', len ludödë' neda' lu na'quë' bönni' gza'a. ³⁴ Lutitjé' neda' bönni' na' len lundë' neda' zi'. Luchijé' neda' zxóna'. Ni'r ludöddë' neda', san cati' gac tsonn dza ubana' lu yöl-la' gut.

Ta'nabnë' Jesús Jacobo len Juan bi gunë' quequë'

³⁵ Ni'r gulabiguë'ë lahuë' Jesús Jacobo len Juan, zxi'në' Zebedeo, len tē' Lë':

—Bönni' Usëdi, rë'nitu' gunu' queëtu' le gnabtu'.

³⁶ Jesús gudxë' lequë':

—¿Bizxa rë'nili' guna' queëli'?

³⁷ Glë' Lë':

—Cati' gdxin dza cö'u ga gna bë'u, ben ga cö'tu' tutu' cuitiu' yubél len yetutu' cuitiu' yögl.

³⁸ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Cutu nözili' bi rnabli'. ¿Naru' huac si'li' le ral-la' si'a neda', le nac le saca' qui'a? ¿Naru' huac gdil-li' nis ca gdila' neda' nis, gatia'?

³⁹ Gulubi'ë didza', ta'në':

—Huactu'.

Jesús gudxë' lequë':

—Le nactë, le saca' qui'a neda', si'li' ca' lbi'ili', len ca gdila' neda' nis, gdil-li' ca' nis, ⁴⁰ san cutu dë lu na'a cöa' nu cö' cuitia' yubél len nu cö' cuitia' yögl. Dios unödzyë' quequë' bönni' chnupë'ë quequë' yugu' latj na'.

⁴¹ Cati' gulayönnë' didza' ni yechië' bönni' usëd queë' Jesús, lequë' ta'leynë' Jacobo len Juan na'. ⁴² Ni'r bulidzë' lequë' Jesús, rnë':

—Nöziczi' ca tun nup ta'ná be'i yugu' yödz, tu'zeynë' bach bunách, ati' nup nacgac blau ladjquë' ta'ná be'i lza'gac. ⁴³ Cutu gac cni queëli', san nu guë'ni gac zxon ga zoali', ral-la' gun xchini' yezica'rli', ⁴⁴ ati' nútí'tëzl-li' nu guë'ni gac blau ral-la' gac ca bönni' nada'u queëli' yúgu'tëli'. ⁴⁵ Cni ral-la' gunli' le bida' ni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, clëg quië nu gun xchina', san quië guna' xchingac bunách len udöda' yöl-la' na'bán quia' le huöá'uida' bunách zian.

Jesús ruünë' Bartimeo, bönni' nachúl lahuë'

⁴⁶ Ni'r guladxinë' yödz Jericó Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Cati' ni' rurujë' yödz ni Jesús, dzagquë' Lë' bönni' usëd queë' lenca' bunách zian. Ra' nöz ni' rö'ë bönni' nachúl lahuë', lë' Bartimeo, zxi'në' Timeo. Rnabë' nu bi gunnz queë'. ⁴⁷ Cati' byönnë' Bartimeo rdödë' ni' Jesús, bönni' Nazaret, gzu lahuë' ru'ë zidzj didza', rnë':

—Jesús, zxi'n xsoë' David. Buechi' ladxí' neda'.

⁴⁸ Guladíl-l' lë' didza' nup ta'dód ni', tē' lë':

—Bseyj ru'u.

Ni'r zidzjr bulidzë', rnë':

—Zxi'n xsoë' David. Buechi' ladxí' neda'.

⁴⁹ Ni'r gzë' dxiz Jesús, rbözë', ati' rë' lequë':

—Gul-lidzë'.

Gululidzë' bönni' na' nachúl lahuë', tē' lë':

—Btip ladxu'u. Gyasch. Rulidzë' Li'.

⁵⁰ Ni'r grunë' tsla'l lari' naxóa yenë'. La' gyastë' len bidë' ga na' zoë' Jesús. ⁵¹ Gnabnë' lë' Jesús, rnë':

—¿Bizxa rë'nnu' guna' quiu'?

Bubi'ë didza' bönni' na' nachúl lahuë', rnë':

—Bönni' Usëdi, rë'nda' gunu' ga huöalj yøj lahua'.

⁵² Jesús gudxë' lë':

—Böaj lidxu'. Chnuhuöacu' le réjlë'u neda'.

La' böaljte yøj lahuë' ati' zéajlenë' Jesús.

11

Ryazië' Jesús yödž Jerusalén

¹ Guladxinë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' gal-la' ga dë Jerusalén, ga na' nacua' yödž Betfagé len yödž Betania, len ga na' dë ca' Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo. Ni'r Jesús bsölë'ë chopë' bönni' uséd queë', ² rë' lequë':

—Gul-tsëaj lu yödždau' dë lauru' ni', len cati' tsazli' ni', tsajxáca'li'-ba' ni' tuba' búrrodau' nága'ba', nutu nu rbiani lëba'. Gul-sédx-ba' len gul-chë'-ba' quia' ni. ³ Chqui' nu bi guië lbi'ili' le runli' lë ni, gul-guië nu na': "Xanru' rquinnë'-ba', ati' la' usöla'të'-ba' quiu'."

⁴ Ni'r yjaquë' yajxáca'quë'-ba' búrrodau' na', nága'ba' ga nu ryaz lö'a ga nac ra' nöz, ati' gulaxedxë'-ba'. ⁵ Nup nacua' ni' të lequë':

—¿Bizxa ni runli'? ¿Bizx quië rsedxli'-ba' búrrodau' na'?

⁶ Gulubi'ë didza' bönni' uséd queë' Jesús, glë' lequë' ca na' chgudxczë' lequë' Jesús, ati' glui' lequë' latj bunách ni'. ⁷ Ni'r gulachë'ë-ba' búrrodau' na' ga na' zoë' Jesús. Gulaxóë' cúdzu'ba' lari' quequë' ati' Jesús gdxie'-ba'. ⁸ Zian bönni' nacu'ë ni' gulachiljë' lari' quequë' gap nac la' nöz. Yela'gac bunách ni' gulaguítsj zin le guluzxóa la' nöz.

⁹ Gulazú lau tui' zidz didza' nup nanörgac lahuë' Jesús len nup na' za'c cúdzu'lë', ta'në':

—Yöl-la' ba. Dios gun la'yë' Bönni' zë'ë ni, nasölë'ë Lë' Xanru' Dios. ¹⁰ Dios gun la'yë' Bönni' ni zi'a gna bë'ë, ca na' gna bë'ë xuz xtau'ru' David. Yöl-la' ba Dios.

¹¹ Cni' guc, bdxinë' Jesús Jerusalén, ati' gyazië' lö'a gdau'. Cati' budx buyüë' yúgu'të le nacua' gdu zbi'il ni', burujë' zaca' yödž Betania le chrdzö', dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'.

Jesús rulídz zi'ë yag higo

¹² Cati' za' reni' yetú dza, ati' tu'rujë' yödž Betania Jesús len bönni' da'quë' Lë', rdunë' Jesús. ¹³ Zi'tu' blé'inë' tu yag higo dxia xlagui'. Gbiguë'ë ga na' zoa yag na' chqui' utsajxaquë'ë lati' le rbia. Cati' bdxinë' ni' cutu bi yajxaquë'ë le rbia. Xlagui'z dxia le cutu rdxini dza cuia. ¹⁴ Ni'r bulidzë' yag na' Jesús, rnë':

—Cutur nu gagu le rbia quiu'.

Gulayönnë' didza' ni bönni' uséd queë'.

Jesús rulatjë' lö'a gdau'

¹⁵ Cati' guladxinë' Jerusalén Jesús len bönni' da'quë' Lë', gyazië' Jesús lö'a gdau' len gzu lahuë' rubijë' ni' nup tuti' len nup ta'u lö'a gdau'. Brixë' yugu' blag quegac nup tu'tsá' dumí gza'a, lenca' yugu' ga ta'bö' nup tuti' budódau'. ¹⁶ Cutu ca' bë'ë latj nu bi gua', uzóa nöz ga nac lö'a gdau'. ¹⁷ Busëdnë' nup nacua' ni', rnë':

—Nayúj lu guich la'y, rna: "Lidxa' si' lei, yu'u ga lulídz Dios bunách gdutë yödžlyú." Lbi'ili' chnunli' lei ca nac bloj quegac gban.

¹⁸ Cati' gulayönnë' didza' ni yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi, gulazú lauquë' ta'zú ta'bö'ë ludóddë' Jesús, san le tádxinë' bunách, cutu bi glunë' queë', le tu'bani yúgu'të bunách ca nac le rusëdnë' Jesús. ¹⁹ Cati' chrdzö' burujë' Jesús lu yödž na'.

Rbidx yag higo bulídz zi'ë Jesús

²⁰ Cati' za' reni' yetú dza, guladódë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' ga zoa yag higo na' bulídz zi'ë Jesús, len gualé'inë' lei, chnabídx gdu luí. ²¹ Ni'r yajneynë' Pedro bi guc ati' gudxë' Jesús: —Bönni' Usëdi, byutsca'. Yag higo ni bulídz zi'u nij, chnabídx.

²² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-tsejlë' Dios. ²³ Le nactë rëpa' lbi'ili', chqui' nu bönni' guië' gu'adau' ni: "Bcuit ni, yajsóa lu nis zxon", len cucág chop ladxë'ë bönni' na' san gdu ladxë'ë tsejlë'ë gunë' Dios ca na' rnë', ca' gac. ²⁴ Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili': Yúgu'të le gnabli' cati' ulidzli'-në' Dios, gul-tsejlë' chbennë' queëli' Dios lë na' rnabli', ati' gunnë' queëli'. ²⁵ Cati' ni' rulidzli'-në' Dios, chqui' zoa nu rleyli' nu bi ben queëli', gul-nít lau nu na' quië unít lahuë' ca' lbi'ili' ca nac dul-la' nabága'li', Xuzli' na' zoë' yehua' yubá. ²⁶ Chqui' cu unít lauli' bunách, cutu unít lahuë' lbi'ili' dul-la' nabága'li' Xuzli' zoë' yehua' yubá.

Yöl-la' uná bë' dë lu në'ë Jesús

²⁷ Ni'r yhuöjquë' Jerusalén Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Cati' ni' rdë' Jesús ga nac nchil gdau', guladxinë' ga zoë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi len bönni' gul tu'zejni'i. ²⁸ Gulanabné' Jesús, ta'në':

—¿Bizxa yöl-la' uná bē' dē lu na'u runu' yugu' lē ni? ¿Nuzxa caz budōd lu na'u yöl-la' uná bē' gunu' cni'?

²⁹ Bubi'ē didza' Jesús, rē' lequē':

—Neda' ca' gnabda' lbi'ili' tu didza'. Chqui' ubi'ili' quia' didza', ni'r gyēpa' lbi'ili' bi yöl-la' uná bē' runda' yugu' lē ni. ³⁰ ¿Nuzxa budōd lu nē'ē Juan uquilē' bunách nis? ¿Naru' Dios o bunách? Gul-natsca'.

³¹ Gulazú lauquē' tun xtída'quē' la' légaczē', ta'nē':

—Chqui' gnaru' Dios bsölē'ē lē', guiē' rē'u: “¿Bizx quiē cutu gyéjlē'li' lē'?” ³² ¿Naru' guiētsaru'-nē': “Gulasölē'ē lē' bönni'”?

Cni ta'zá' lādxi'quē' le tádxinē' bunách zian nacua' ni' le taqui yúgu'tē bunách na' bē'ē didza' uláz queē' Dios Juan na'. ³³ Qui lē ni na' glē' Jesús:

—Cutu nōzitu'.

Ni'r Jesús gudxē' lequē':

—Neda' ca' cutu quíxjōi'da' lbi'ili' bi yöl-la' uná bē' dē lu na'a runda' yugu' lē ni.

12

Runē' lsaqui' Jesús quegac huen dxin cunacgac tsahui'

¹ Ni'r gzu lahuē' Jesús ru'lenē' bönni' da'quē' Lē' didza' yugu' le runē' lsaqui', rnē':

—Gzoē' bönni', szxōni bdē'ē lba uva ga nac la' yēl queē'. Glequē' li'aj qui, len gchō'nē' rōga' guiōj ga gsiē' xisi uva na'. Budxiē' tu yu'u gup ga nac xtsa' ga nu uyú la' yēl na'.

Ni'r budōdē' lu na'quē' huen dxin la' yēl queē' na', la'zi'ē gatsj hueaj le unōdzj, ati' gyijē' yōdz zi'tu'. ² Cati' bdxin dza luchibē' le rbia, bsölē'ē-bi' bi'i huen dxin queē' tsajxi'bi' lu na'quē' huen dxin na' le ral-la' si'ē xanbi' qui le gulabía lba uva na'. ³ Ni'r gulaguel-lē'ē-bi' bi'i na' yugu' huen dxin na' len glundē'-bi' zi', ati' gulusölē'ē-bi' ca'zbi'. ⁴ Ni'r bsölē'ē-bi' yetubi' bi'i huen dxin queē' bönni' xan la' yēl na', ati' bi'i ni gululadxē'-bi' guiōj, gululē'ē icjbi'. Glu'ē dō' queēbi'. ⁵ Ni'r bsölē'ē-bi' ca' yetubi' bi'i huen dxin queē' bönni' xan la' yēl na', ati' bi'i ni guludōddē'-bi'. Bsölē'ē-bi' ca' zianrbi' ati' la'cbi' gluncdē'-bi' zi' len yela'chi' guludōcdē'-bi'.

⁶ Nutur nu nagá'n queē' xan la' yēl na'. Naga'nzbi' bi'i bönni' queē' ati' nadxí'itsquinē'-bi'. Ga yajseytē, bsölē'ē-bi' zxi'nē', rnē': “Lunē' ba la'n zxi'na'.” ⁷ Ni'r gulanē' la' légaczē' bönni' huen dxin na', ta'nē': “Bi'i ni ral-la' gaqui queēbi' la' yēl ni. Gul-dá, gdōdiru'-bi' ati' gaqui queēru' la' yēl ni.” ⁸ Qui lē ni na' gulazōnē'-bi' len guludōddē'-bi'. Gularu'nē'-bi' ni' la' yēl qui lba uva na'.

⁹ Ni'r gnabnē' bönni' nacu'ē ni' Jesús, rnē':

—¿Nacx gunē' chqui'nu', bönni' xan la' yēl na'? Huidē' len huadōdcdē' bönni' huen dxin na', ati' udōdē' lu na'gac bunách yubl la' yēl na'.

¹⁰ ¿Naru' cu nulábnili' lē na' nayúj lu guich la'y? Cni rna:

Guiōj na' gularu'nē' bönni' tu'cu'ē zō'ō,

Na'a nac guiōj len, squin zō'ō.

¹¹ Xanru' Dios benē' ga nac cni

Ati' rubániru' ca nac lē ni rlē'iru'.

¹² Ni'r gulazú gulabō'ē la'zōnē' Jesús le táquibe'inē' benē' lsaqui' ni ca nac quequē', san tádxinē' bunách zian nacua' ni' len qui lē ni na' guluca'nē' Lē', zhuōjquē'.

Ca nac le ta'guíxj lazgac bunách

¹³ Gdōd lē ni yugu' bönni' gdau' uná bē' na' gulasölē'ē ga zoē' Jesús la'quē' bönni' gdau' fariseo len bönni' da'quē' Herodes quiē lunē' ga bi gnē' Jesús quiē gac luquē' Lē'.

¹⁴ Guladxinē' ga na' zoē' Jesús bönni' ni, len tē' Lē':

—Bōnni' Usēdi, nōzitu' ru'u didza' gdu'tē li. Cutu rui' ladxu'u bi ta'náz bunách, le curuyuzu' le tu'lu'z cuingac bunách, san rusēdnu' ca nac le rē'nnē' Dios lun bunách. ¿I runn netu' latj zxba queē' Moisés quíxj laztu' le tu'quíxjē' uláz queē' César? ¿Naru' uguíxjtu' o cutu quíxjtu'?

¹⁵ Ráquibe'inē' Jesús tu'ē didza' lu yöl-la' rguilj ladxí' quequē' ati' rē' lequē':

—¿Bizx quiē rubijli' neda' didza'? Gul-djua'tsca' quia' tu dumí rda quiē glé'ida' lei.

¹⁶ Djua'quē' lei ati' gnabnē' lequē' Jesús, rnē':

—¿Nuzxa lahui da' lē'i ni len nuzxa lei ni?

Gulubi'ē didza', ta'nē':

—Queē' César na'.

¹⁷ Ni'r Jesús gudxē' lequē', rnē':

—Gul-nōdzj queē' César le naqui queē' César, ati' queē' Dios le naqui queē' Dios.

Gulubannē' ca nac didza' bubi'ē Jesús.

Ca nac qui yöl-la' rubán lu yöl-la' gut

¹⁸ Ni'r guladxiné' ga zoé' Jesús la'quë' bönni' gdau' saduceo. Bönni' ni ta'né' cutu lubán nup chnatgac. Qui lé ni na' glé' Jesús, ¹⁹ ta'né':

—Bönni' Usédi, Moisés nuzujé' queëtu' lu guich chqui' gatië' bönni' cuzóa bi'i queë', ati' uga'nnu ngul queë', ral-la' utság ná'lenbi'-nu bi'i böché'ë bönni' na' len uzoabi' bi'idau' gacbi' bi'i queëbi' böchi'bi'. ²⁰ Gulacua'bi' gadxbi' bi'i nac böchi'cbi'. Bi'i zi'al na' butság ná'lenbi'-nu ngul, ati' gutbi', nutu nu gul-la' bi'idau' queëbi'. ²¹ Bi'i buróp na' butság ná'lenbi'-nu ngul uzëb na', ati' gutbi' ca', nutu nu gul-la' bi'idau' queëbi'. Lëzca' cni guc queëbi' bi'i bunn. ²² Cni guc, gulutság ná'lenbi'-nu yúgu'tëbi', nutu nu gul-la' bi'idau' queëbi'. Ga yajseytë, gutnu ca' ngul na'. ²³ Na'a, cati' lubán nup chnatgac, ¿núzxabli' gáquinu queëbi' ngul na', le gulutság ná'lenbi'-nu igádxtebi'?

²⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Rchíxili' le cunúbnë'li' le nayúj lu guich la'y len cutu nózili' ca' nac yöl-la' huac queë' Dios. ²⁵ Cati' lubán nup chnatgac, cutu ca' lutság na'quë', len cutu la'cuá'lenë'-nu ngul bönni', san lacquë' ca' nacquë' gbaz la'y queë' Dios, nacu'ë yehua' yubá'. ²⁶ Na'a, ca' nac quegac nup chnatgac chqui' lubán, ¿naru' cu nulábinili' le buzujé' lu guich Moisés? Rui' didza' ca' na' bulidzé' lé' Dios lu yag yótsi'dau' regui, rë' lé': “Neda' naca' Dios queë' Abraham len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob.” Le gnë' cni quequë', nac bë' nabanquë' zal-la' glatië' zi'al. ²⁷ Dios naquë' Dios quegac nup nabangac, clëg quegac nup natgac tsaz. Szxonítër rchíxili'.

Le nac blau gna bë'ë Dios

²⁸ Bidé' ca' ga zoé' Jesús bönni' gdau' usédi. Byönnë' ca' na' glu'l'lenë' Jesús didza' len nöznë' dxí'adau' bubí'ë didza' Jesús. Qui lé ni na' gnabné' Jesús, rnë':

—¿Bizxal le gna bë'ë Dios nactër blau ca' yúgu'të le gna bë'ë?

²⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lé':

—Le gna bë'ë nactër blau ca' yúgu'të nac lé na' rna: “Gul-yöni bunách Israel. Xanru' Dios, tuzë' Lé' naquë' Xanru'. ³⁰ Ral-la' gdxí'ínu' Xanu' Dios gdu ladxu'u, len lu gdu icj ládxí'da'u len lu gdu yöl-la' rejni'í quiu' len lu gdu yöl-la' huac quiu'.” Lé ni nac le gna bë'ë nactër blau. ³¹ Le gna bë'ë nac buróp, tuz ca' nac. Cni rna: “Ral-la' gdxí'ínu' lza'u ca' nadxí'í cuinu'.” Cutu ca' zoa yetú le gna bë'ë nacr blau ca' chop ni gna bë'ë.

³² Ni'r gudxë' Jesús bönni' gdau' usédi na', rnë':

—Dxí'adau' gnau', Bönni' Usédi. Le nacx rnau'. Tuzë' naquë' Dios, len nutur nu zoa nac Dios. ³³ Quië gdxí'iru'-në' Dios gdu ladxí'ru', len lu gdu yöl-la' rejni'í queëru' len lu gdu icj ládxí'dau'ru' len lu gdu yöl-la' huac queëru', len quië gdxí'iru' lza'ru' ca' nadxí'í cuinru', nacr lsaca' ca' yúgu'të böa' bédxdau' rudódicru'-ba' lu bcugu la'y queë' Dios, lenca' ca' yúgu'të böa' bédxdau' ruzégui'cru'-ba' lu bcugu na'.

³⁴ Cati' byönnë' Jesús dxí'adau' rubi'ë didza' bönni' ni, ni'r gudxë' lé', rnë':

—Yelati'z ryadzj quiu' gúnbë'u le rna bë'ë Dios.

Nutur nu burugu' bi gnabi Jesús.

¿Nuzxa Zxi'n naquë' Cristo?

³⁵ Cati' ni' rusëdnë' Jesús bunách ga nac nchil gdau', rnë':

—¿Bizx quië ta'né' bönni' gdau' usédi naquë' Cristo zxi'n xsoë' David? ³⁶ Lëczë' David na' bë'ë didza', zóalenë' lé' Dios Bö' La'y, gnë':

Xanru' Dios gudxë' Xana':

“Grö' cuit lé'a yubél

Cati' gunra' ga luzechu zxibgac Lau'

Nup cuta'le'í Li' dxi'a.”

³⁷ ¿Naru' nactsé' Cristo zxi'n xsoë' David chqui' lëczë' David na' rnë' queë' naquë' Xanë'?

Guladzág ládxí'gac didza' ni bunách zian nacua' ni' tu'zë naggac Lé'.

Jesús ruquië' bönni' gdau' tu'sëdi

³⁸ Ni' rusëdnë' bönni' da'quë' Lé' Jesús, rë' lequë':

—Gul-gún chi'í cuinli' quequë' bönni' gdau' tu'sëdi. Ta'dzág ládxí'quë' ta'dé' ni'l na', nácuquë' lari' tunn. Ta'dzág ládxí'quë' ca' tu'líd zshui' lequë' bunách gap nac lu yë'y.

³⁹ Ta'bö'ë yugu' latj blau lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bunách lenca' gap tu'dubë' ti'j tahuë'. ⁴⁰ Tu'güë' lidxcnu ngul uzëb len quië lulu'z zshui' cuinquë', txsey tu'lidzë' Dios. Yugu' bönni' ni, gúntscarë' lequë' zxguia' Dios.

Le bunödžnu queë' Dios tu ngul uzëbdau'

⁴¹ Tsal ni' rö'ë Jesús nchil gdau' ga zoa gui'n ga ta'gú'u bunách dumí gun, ruyüë' ca' tun bunách ta'gú'u dumí lu gui'n. Dumí zian ta'gu'ë bönni' dë yöl-la' zshui' quequë'. ⁴² Ni'r bdxinnu ni' ngul yechi' uzëbdau', glu'nu chop dumí lasdau', le záca'gac láti'dau'z. ⁴³ Ni'r bulidzë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', ngul yechi' uzëbdau' ni glu'rnu ca yúgu'të nup bi ta'gú'u lu gui'n qui gdau'. ⁴⁴Ta'gu'ë qui le nagá'nz quequë' yúgu'të bönni' ni, san ngul ni, lu yöl-la' yéchi'dau' queënu glu'nu gdu'të la'z dui tsca le dëz queënu, le ral-la' gáhuinu.

13

Rgu'xjö'ë Jesús ca zi'a luquindjé' gdau'

¹Cati' burujé' Jesús nchil gdau', gudxé' Lë' tuë' bönni' uséd queë', rnë':

—Bönni' Usëdi, byutsca' nactga yugu' yu'u zxön ni, len nactga yugu' guiöj lë'i zö'ö quegac.

²Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Rlë'inu' yugu' yu'u zxön ni, san cutu ca' ugá'n ni guiöj lahui lzë'i, le luquindj leygac bunách.

Le lac bë' cati' zi'a udx qui yödzyú

³Ni'r yjaquë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, gui'a na' dë ca dödl ra' gdau'. Cati' chrö'ë ni' Jesús, glë' Lë' la' légaczé' Pedro len Jacobo len Juan len Andrés, ⁴ta'në':

—Gdixjöi' netu' batx lac lë ni. ¿Bizxa gac bë' chzoa lac yúgu'të lë ni?

⁵Bubi'ë didza' Jesús, rusëdnë' lequë', rnë':

—Gul-gún chi'i cuinli' qui nadxi nu si' ye'i lbi'ili'. ⁶La'lá' lauquë' zian bönni' si' laquë' ca lea' neda', la'në' nacquë' Cristo. Cni la'z'í' yé'inë' bunách zian.

⁷Ni'r cati' yönil' rac gdil-l ni'l na'l, cutu gádxili'. Yúgu'të lë ni ral-la' gac, san cutu rdxini dza udx. ⁸Tu yödzyú til-len yetú yödzyú len tu ga nu rna bë' tsajtil-len yetú ga nu rna bë'. Zian latj sa' rtit len gac gbin. Lun rusbö bunách. Yugu' lë ni lac le su lau la'zaca' la'gui'i bunách dza ni'.

⁹Ni'r gul-gún chi'i cuinli', le ludödë' lbi'ili' lu na'quë' bönni' yúlahui'. La'guinë' lbi'ili' gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Gdxinli' lauquë' bönni' ta'ná bë'ë len lauquë' bönni' ta'ná bë'inë' yödzyú zi'tu'. Lunë' cni queëli' le da'li' neda', san ni' gunli' lna' lau quia' neda'. ¹⁰Zi'al ca gdxin dza udx, run bayúdx gac lban qui didza' dxi'a quia' laugac bunách gdu'të yödzyú. ¹¹Cati' ni' la'ché'të lbi'ili', len ludödë' lbi'ili' lu na'quë' bönni' yúlahui', cutu güi' ládxi'li' bizxa gnali'. La' dza ni'z Dios gunnë' queëli' didza' güi'li', ati' lë ni gnali'. Cati' ni' güi'li' didza', clëg lbi'izli' na' gnali', san Dios Bö' La'y gnë'. ¹²Ludöd la' böchi'gac bunách lu na'quë' bönni' ludödë'dë lequë'. Bönni' nacua'bi' bi'i quequë' ludödë' la' xzi'ngaczé' ca', ati' xzi'ngquë' na' ludödë' la' xuz xná'gacczbi' lu na'quë' bönni' ludödë'dë lequë'. ¹³Luzóa lbi'ili' tsla' l yúgu'të bunách le da'li' neda', san nul-li' gua' glenli' lë na' gac ga gdxin dza udx, ulali'.

¹⁴Nup tu'láb didza' ni ral-la' la'yejní'i. Buzujé' lu guich Daniel, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, le rna cni: “Tsaz ga cutu ral-la' tsaz tu le xöhu'i' le rusní.” Dza ni'r ral-la' la'zxdnj nup nacua' luyú Judea, tsjac gac nac gu'adau'. ¹⁵Nu zoa cju'u dza ni' ral-la' gzxundjtë, len cutu huötj zcan yu'u tsajxi' bi dë qui lu yu'u. ¹⁶Nu zoa ladj guixi' ral-la' gzxundjtë, len cutu huöaj tsajxi' lari' rxoa yeni. ¹⁷Bica' bayechi' ngul dza ni' nua'cnu-bi' bi'idau', lenca' ngul tu'gádxin-bi' bi'idau'. ¹⁸Gul-lidzë' Dios gnábili'-në' cugün bayúdx gzxundjli' cati' nac beo' ziaq. ¹⁹Yugu' dza ni' la'zaca' la'gui'ir bunách ca le guc z'atël cati' zia' guta' yödzyú le benë' Dios ga rdxintë na'a dza, ni dza zi'a za'c cutu gac cni. ²⁰La'naru' cu nunë' Dios ga luhuóac nabábz yugu' dza ni', nutu nu ulá, san le nadxi'inë' nup chgröczë', chnunë' queë' gunë' ga luhuóac nabábz yugu' dza ni'.

²¹Na'a, chqui' nu guië lbi'ili': “Gul-yutsca', ni zoë' Cristo”, o gna: “Gul-yutsca', ni zoë'”, cutu ca' tséjlë'li' nu na'. ²²La'lá' lahui zian nup la'z'í' ye'i bunách, la'në' nacquë' Cristo len la'në' nacquë' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios. Lului'në' le lac bë' len lunë' yugu' yöl-la' huac zxön. Huala'z'í' yé'inë' ca' nup gröczë' Dios la'naru' la'záqui'në'. ²³Ni'r lbi'ili', gul-zóa ban ládxi'li'. Yúgu'të chhudöxa' lbi'ili' z'atël ca gac.

Ca huödë' Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách

²⁴Gnë' ca' Jesús:

—Yugu' dza ni', töd gac dza na' la'zaca' la'gui'i cni bunách, gchul gbidz len cutu gun yeni' beo'. ²⁵La'guindj bölj luzxbá len la'xziz le nala'gac, nacgac blau luzxbá na'. ²⁶Ni'r la'le'i neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, za'a lu böaj luzxbá, napa' yöl-la' huac zxön len yöl-la' yeni' quia'. ²⁷Gsöla'gaca'-në' gbaz la'y quia', lutubë' bunách rö quia' nacua' idáp la'a yödzyú, ga naguél-la'të luyú bidx, ga rdxintë ga naguél-la' luzxbá.

²⁸Gul-tsejní'i le rusëdi lbi'ili' yag higo. Cati' ta'lén xzuza' në'i huë'ndau' len rubía xlagui' yulu, nözili' chzoa gdxin dza gba. ²⁹Lëzca' cni, cati' glé'ili' tac lë ni, gnözili' chzoa gdxin dza udx na', len chrdzag lau. ³⁰Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të lë ni lac z'atël ca lat nup nacua' dza na'. ³¹Huadöd qui luzxbá len qui luyú ni, san xtidza'a gatga tód qui.

³²Cati' gdxin dza ni' o dzö' ni', nutu nu nözi. Cutu nözcnë' gbaz la'y nacu'ë yehua' yubá, len cutu nözda' neda', Xzi'në' Dios. Tuzë' Dios Xuz nöznë'. ³³Qui lë ni na', gul-spán ládxi'li'.

Gul-zóa sina' len gul-lidzë' Dios le cutu nõzili' bizxa dza gac lë ni. ³⁴ Gac ca rac cati' zijë' zi'tu' tu bönni'. Cati' chzoa uzé'ë lidxë', udödë' lu na'quë' huen dxin queë' yugu' le dë queë'. Qui queëquë' gu'ë xchinquë' len gna bë'ë soa ban ladxi' nu zoa huen chi' ga nu ryaz. ³⁵ Gul-zóa lbi'ili' ban ladxi' le cutu nõzili' batx huödë' xan yu'u, cati' chrdzô', o gatsj lahui' yël, o cati' rbödxba' xzi'n druz, o zildau'. ³⁶ Gul-gún cni, cui duxaquë'ë lbi'ili' rasli' chqui' huödë' tu tsalz. ³⁷ Lë ni rëpa' lbi'ili', rëpa' ca' yúgu'të bunách: Gul-zóa ban ladxi'.

14

Tun xtídzá'quë' bönni' gdau' la'zönë' Jesús

¹ Yechóp dza ca' gac Lni Pascua cati' tu'spanë' bönni' judío ca benë' Dios, buslë' xuz xtau'quë' luyú Egipto, nac lni cati' tahuë' yöt xtil cunazi' xnë'i. Ta'zú ta'bó'ë bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi la'zönë' Jesús bagachi'z quië ludödë' Lë'. ² Ta'në':

—Cutu gac sönru'-në' dza lni le lun rusbõ bunách.

Ngul rgu'nu icjë' Jesús le rla' zxi

³ Zoë' Jesús yödz Betania, lu yu'u lidxë' Simón, bönni' güi'inë' huë' nudzu' ruzöd. Tsal ni' rø'ë rahuë' Jesús, gyaznu ngul, nua'nu böga'dau' náquini guiøj zaca', yudz le rla' zxi qui yøj süsen las gdu, le zaca' szxöni. Bla'anu böga'dau' na' len glu'nu le rla' zxi icjë' Jesús. ⁴ Gulaléylanë' la'quë' bönni' nacu'ë ni', ta'në' la' légaczë':

—¿Bizx quië gac ditj le zxi na'? ⁵ La'naru' nu guti' lë na', huazi' qui yelatí' ca lazxjru' qui tu iz quië nu quisi quegac bunách yechi'.

Szxöni gulanë' queënu.

⁶ Ni'r Jesús bë'ë didza', rnë':

—Gul-güi'-nu latj. ¿Bizx quië rnë' zi'li' queënu? Nac dxi'a le bennu quia'. ⁷ Nacuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi', len bëtti'tëz guë'nili', huac gunli' dxi'a quequë', san neda' cutu sóatezca' ga zoali'. ⁸ Tsca le gzxáqui'nu bennu ngul ni. Glu'nu neda' le rla' zxi ni, bupa'nu neda' zí'atël ca ggacha'a yeru ba. ⁹ Le nactë rëpa' lbi'ili', gáti'tëz ga gac lban qui didza' dxi'a quia' gdu yödzlyú, soa nu quixjõ' ca' lë ni bennu quia' ngul ni. Cni gac quië nu tsajnéy lënu.

Rzi' lu në'ë Judas udödë' Jesús

¹⁰ Ni'r brujë' Judas Iscariote, bönni' nabáblenë' chinnuë' na' da'quë' Jesús, gyijë' ga nacu'ë bxuz uná bë' quië udödë' Jesús lu na'quë'. ¹¹ Cati' gulayönnë' xtídzë'ë Judas na', guludzijnë' ati' gulazí' lu na'quë' lu'ë lë' dumí. Ni'r gzu lahuë' Judas rzu rbó'ë udödë' Jesús lu na'quë'.

Le ri'j rágurur' ruspanru' ca gutië' Xanru'

¹² Nac dza rzu lau lni tahuë' yöt xtil cunazi' xnë'i, dza na' tu'dödë'-ba' bö'cu' xzila'dau' tahuë' Lni Pascua na', cati' tu'spanë' ca benë' Dios buslë' bönni' judío luyú Egipto. Ni'r gulanabnë' Jesús bönni' uséd queë', ta'në':

—¿Gazx rë'nnu' tseajtu' tsajpa'tu' le gáguru' xtsó' qui Lni Pascua?

—Ni'r bsölë'ë chopë' bönni' uséd queë' Jesús, rë' lequë':

—Gul-tséaj lu yödz. Ni' huadzagli' tu bönni' nu'ë rø'õ nis. Gul-tséajlënë'. ¹⁴ Ga na' tsazië', gul-guië' xan yu'u na': “Rnë' Bönni' Usëdi: ¿Gazx zoa yu'u ga na' gágulengaca'-në' bönni' uséd quia' xtsó' qui Lni Pascua?” ¹⁵ Ni'r ului'inë' lbi'ili' tu yu'u xzön ga nac buróp cuia ga chnabá'a. Gul-pá' ni' le gáguru'.

¹⁶ Gularujë' bönni' uséd queë' na', guladxinë' lu yödz, ati' yajxáca'quë' yúgu'të ca na' chgudxë' lequë' Jesús. Gulup'é'ë ni' le lahuë' qui Lni Pascua.

¹⁷ Cati' chgul, bdxinë' ni' Jesús, dzagquë' Lë' idxínnutë' bönni' uséd queë'. ¹⁸ Tsal ni' rø'quë' tahuë', bë'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', zoa nu dzag lbi'ili', nu rágulën neda' tsaxzön, udód neda' lu na'gac bunách.

¹⁹ Ni'r guluhui'nnë' len gulazú laquë' të' Lë' tu tuë':

—¿Naru' neda'?

Yëtúë' ca' gnë':

—¿Naru' neda'?

²⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Nac nu nutsa' ladj chínnuli' ni, bönni' na' nunë'ë në'ë tsaxzön len na'a lu xziga'. ²¹ Tsija' ga gatia' neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, ca na' nayúj lu guich la'y ca gac quia', san bica' bayechi' bönni' na' udödë' neda' lu na'quë' bönni' ludödë' neda'. Dxi'ar gac queë' bönni' na' la'naru' cu guljé'.

²² Tsal ni' tahuë', gdel-lë'ë yöt xtil Jesús. Gudxë' Dios: “Xclenu'.” Buzzuxzjé' lei len bë'ë quequë', rnë':

—Gul-gagu. Lë ni nac gdu ca nayá' nabana'.

²³ Gdel-lè'è ca' tu zxíga'dau' len gudxè' Dios: "Xclenu!" Ni'r bè'è quequè', ati' glè'jcdè' lei yúgu'tè'. ²⁴ Rè' lequè' Jesús:

—Lè ni xchóna' le run tsutsu didza' cub rucá'n tshui', le núnlenè' bunách Dios. Rön ni glalj ni'a quegac bunách zian. ²⁵ Le nactè rëpa' lbi'ili', cutur gui'ja' xisi uva ga gdxinr dza gui'ja' le cub ga ni' rna bè'è Dios.

Rnè' Jesús gnè' Pedro cutu nunbè'è Jesús

²⁶ Gdöd glul-lè' yöl-la' ba, gularujè' zjaquè' Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo. ²⁷ Ni'r gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Yúgu'tèli' gac chop ládx'i'li', uca'nli' neda' na'a dzò', le nayúj lu guich la'y, rna: "Gdödda'-nè' uyú bô'cu' zxila', ati' láslasba' bô'cu' zxila' na'." ²⁸ Töd ubana' lu yöl-la' gut, zi'al ca lbi'ili' tsija' luyú Galilea.

²⁹ Ni'r Pedro gudxè' Jesús, rnè':

—Zal-la' lac chop ládx'i'què', luca'nè' Li' yúgu'tè', cutu ca' gac chop ladxa'a neda'.

³⁰ Jesús gudxè' lè', rnè':

—Le nactè rëpa' li', la' dzò' niz, zi'a cödxlba' zxi'n druz le buróp lzu, tsonn lzu gnau' cutu núnbè'u neda'.

³¹ Ni'r gneynè' Dios Pedro, rnè':

—Zal-la' gátlentea' Li' tsaxzón, cutu ca' gnia' cutu núnbè'a Li'.

Lëzca' cni gulanè' yúgu'tè'.

Jesús rulidzè' Dios la' yël Getsemani

³² Ni'r guladxiné' la' yël Getsemani Jesús len bönni' da'què' Lè', ati' gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Gul-cò' ni, tsal tsija' neda', tsajlidza'-nè' Dios.

³³ Bchè'è Pedro len Jacobo len Juan, ati' gzu lahuè' rdzöbnè' Jesús len rsèbi ladxè'è. ³⁴ Gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Huatzca' lu yöl-la' rsèbi ladx'i'. Gul-cöz ni len gul-ná' yël.

³⁵ Ni'r gzè'è Jesús yeláti'dau' len butság lahuè' lyu, bulidzè' Dios. Gnabnè' Lè', chqui' huac, ucuítè' queè' le ral-la' saca' qui'è dza na'. ³⁶ Ni' rulidzè' Dios, rnè':

—Xúza'dau', yúgu'tè huac gunu' Li'. Bcuit lè na' ral-la' saca' qui'a, san clég ca rë'nda' neda', san ca rë'nnu' Li', gunu'.

³⁷ Ni'r böjë' Jesús ga na' nacu'è bönni' uséd queè', yajxaquè'è lequè' tasiè'. Gudxè' Pedro:

—Simón, ¿rastsu'? ¿Naru' cu rubijtsu' yen lau' tu chí'itéz? ³⁸ Gul-ná' yël len gul-lidzè' Dios, gnábili'-nè' cui gata' latj dulú'u yöl-la' lbi'ili' tu' xöhu'. Le nactè bô' nacczli' zoacz sina', san lu yöl-la' bunách queè'li' rucúdi'li'.

³⁹ Ni'r zijè' leyúbl Jesús, rulidzè' Dios, len la' tuz ca gnè'. ⁴⁰ Cati' böjë' leyúbl ga na' nacu'è, yajxaquè'è lequè' tasiè' le dxia bëchcál laquè'. Cutu nözcnè' bizza didza' lubi'è, lè' Lè'.

⁴¹ Cati' böjë' le bunn lzu ga na' nacu'è, rë' lequè':

—¿Rátsali'? ¿Ruzi'tsa ládx'i'li'? Tscá'ti' gaz. Chbdxin dza. Gul-yutsca', Neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, chnadöda' lu na'gac bunách dul-la'. ⁴² Gul-tsás, huajejru'. Gul-yutsca', chzè'è bönni' na' udödè' neda' lu na'gac bunách.

Ta'zönè' Jesús

⁴³ Ni' ru'è didza' ni Jesús, bdxiné' Judas, bönni' nabáblenè' chinnuè' na' da'què' Jesús, ati' zá'clenè' lè' bönni' zian, nua'què' guía tuchi' len yag. Nasóla'què' lequè' yugu'bxuz uná bè' len bönni' gdau' tu'sèdi len bönni' gul tu'zejni'. ⁴⁴ Judas, bönni' na' rudödè' Jesús lu na'què' chnului'inè' lequè' tu le gac bè' nu nac Jesús, gnè':

—Bönni' na' utság lahua'-nè', Lè' na' Jesús. Gul-sönè' len gul-chè'è. Gul-yutsquè'.

⁴⁵ Cati' bdxiné' ni' Judas, la' gbíga'tè' ga na' zoè' Jesús len gudxè' Lè':

—Bönni' Usèdi, Bönni' Usèdi.

Ni'r butság lahuè' Jesús. ⁴⁶ Ni'r gulazönè' Jesús len gulachè'è Lè' nadzunè'.

⁴⁷ Ni'r tuè' bönni' ni' dè'è Jesús glijè' guía tuchi' len benè'-bi' huè' bi'i huen dxin queè' bxuz blau, bchuguè' guid nagbi'. ⁴⁸ Jesús gudxè' bunách na', rnè':

—¿Narútsali' nua'li' guía tuchi' len yag quiè sönli' neda', runli' ca runli' rzönli'-nè' gban? ⁴⁹ Yugu' dza gzóalena' lbi'ili' rusédgacda' bunách ga nac nchil gdau' ati' cutu gzxónli' neda', san rac cni quiè utság le nayúj lu guich la'y.

⁵⁰ Ni'r guluca'nè' Jesús yúgu'tè bönni' uséd queè', ta'zxundjè'.

Rzxundjbi' tubi' bi' ra'bán

⁵¹ Zoabi' ca' ni' bi' ra'bán zajnaubi' Jesús, nuxóaz cuinbi' lari' blaga'. Yugu' bönni' na' nachè'què' Jesús gulazönè'-bi' ⁵² san busanbi' lari' na', xguidzbi' buzxundjbi'.

Rdxiné' Jesús lauquè' bönni' yúlahui' blau

⁵³ Gulaché'ë Jesús lahuë' bxuz blau, ati' ni' guludubë' yúgu'të bxuz uná bē' len bönni' gul tu'zejni'i len bönni' gdau' tu'sëdi. ⁵⁴ Pedro yajnáuë' Jesús zi'tu' zi'tu'z, gyazië' ló'a lidx bxuz blau na' len gró'lenë' tsaxón ni'a në'ë bxuz blau na', rutsë'i cuinë' ra' gui'.

⁵⁵ Yugu' bxuz uná bē' len yúgu'të bönni' yúlahui' blau guluguiljē' tu le luspaguë'ë Jesús quië' gac la'chuguë' queë' gatië' san cutu bi guludzölnë'. ⁵⁶ Gulanë' queë' Jesús le cunác z bönni' zian, san cutu yajlözgac le gulanë' queë'. ⁵⁷ Ni'r gulazuinë' bönni' gulanë' queë' Jesús le cunác, ta'në':

⁵⁸ —Netu' byöñitu' didza' bē'ë bönni' ni, gnë': "Uquindja' gdau' ni, lē ni naqui lu ni'a lu na' bunách, ati' tsonn dzaz uchisa' yetú le cunaqui lu ni'a lu na' bunách."

⁵⁹ Ni lē ni, cutu yajlözgac xtídza'quë'.

⁶⁰ Ni'r gyasë' bxuz blau na' gatsj lahui'l bunách nacuá' ni', len gnabnë' Jesús, rnë':

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'? ¿Bizxa na' ta'në' quiu' bönni' ni'?

⁶¹ Jesús, dxiz zoë', cutu bi didza' rubi'ë. Gnabnë' Lē' leyúbl bxuz blau na', rnë':

—¿Naru' nacu' Li' Cristo, Zxi'në' Dios La'y?

⁶² Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Naca'. Glé'ili' neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, soa' cö'a cuitië' yubél Dios napczë' yöl-la' huac cati' ni' huóda' lu böaj luzxbá.

⁶³ Ni'r lu yöl-la' rley queë' bchözë' lari' nacuë' bxuz blau na', rnë':

—¿Nuzzar naquiniru' nu quixjō'? ⁶⁴ Ryöñiczli' ruca'në' Dios ca'z len didza' ru'ë. ¿Nacx runi lbi'ili'?

Yúgu'të' gulachuguë' queë' gatië'.

⁶⁵ Ni'r gulazú laquë' la'quë' tu'chijjē' Jesús zxöna'. Guluseyjē' lahuë' len glundë' Lē' zi', ta'në':

—Gnë ya'atsca' nuzxa na' bē' Li'.

Gulagapë'ë ru'ë Jesús bönni' ni'a në'ë bxuz blau.

Rnë' Pedro cutu nunbë'ë Jesús

⁶⁶ Cati' ni' zoë' Pedro ló'a zzan yu'ua, bdxinbi' ga zoë' bi'i ngul huen dxin queë' bxuz blau na'. ⁶⁷ Cati' blé'ibi' Pedro, rō'ë rutsë'i cuinë' ra' gui', buyubi' lē', rnabi':

—Da' u ca' li' Jesús, bönni' Nazaret na'.

⁶⁸ Gdá'baguë'ë Pedro, rnë':

—Cutu núnbë'a-në', len cutu nözda' bizxa na' rnau'.

Burujē' Pedro yajsóë' ga nu ryaz ló'a. Ni'r gródxba' zxi'n druz. ⁶⁹ Buyubi' lē' leyúbl bi'i ngul huen dxin na', len gzu laubi' rēbi' nup nacuá' ni':

—Bönni' ni dzaguë' lequë'.

⁷⁰ Leyúbl gdá'baguë'ë Pedro. Yelati' gdzey tē Pedro nup nacuá' ni', ta'ná:

—Le nactë dzagu' lequë', le nacu' bönni' Galilea. Yöl-la' rui'z quiu' didza' nac bē'u, le tuz ca rnë'li'.

⁷¹ Gzu lahuë' Pedro rudxía dō' cuinë', len rneynë' Dios, rnë':

—Cutu ca' núnbë'a-në' bönni' na' rui'li' didza' ca nac queë'.

⁷² La' gródx'tēba' zxi'n druz le buróp lzu. Ni'r yajneynë' Pedro didza' na' bē'ë Jesús, gudxë' lē': "Zi'a códxlba' zxi'n druz le buróp lzu, tsonn lzu gnau' cutu núnbë'u neda'." Cati' yajneynë' didza' ni, gzu lahuë' rbödxtsquë'.

15

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato, bönni' rna bē'ë

¹ Ni' nac zildau', glun xtídza'quë' yugu' bxuz uná bē' len bönni' gul tu'zejni'i len bönni' gdau' tu'sëdi, len yúgu'të bönni' yúlahui' blau. Ni'r gulaché'ë Jesús náguë'ë len guludödë' Lē' lu në'ë Pilato, bönni' rna bē'ë. ² Pilato gnabnë' Jesús, rnë':

—¿Naru' nacu' Li' Bönni' gna bé'inë' bunách judío?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Ca nacx rnau'.

³ Zian le guluquíë' Jesús bxuz uná bē'. ⁴ Ni'r gnabnë' Lē' leyúbl Pilato, rnë':

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'? Bzëtsca' nagu' cati'ga zian le ta'në' quiu'.

⁵ Cutu bi didza' bubi'ë Jesús. Ca' guc, bubannë' Pilato.

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

⁶ Dē tu le runë' Pilato cati' rac lni na', rusanë' quegac bunách tu bönni' nadzunë' lidx guia, nütit'ëz nu ta'náb. ⁷ Nadzunë' lidx guia bönni' lē' Barrabás, ati' dzagquë' lē' yela'quë' lzë'ë, bönni' guludöddë' bunách cati' guladá'baguë'ë yúlahui'. ⁸ Cati' guladxín ni' bunách zian, gulazú laquë' ta'nabë' lahuë' Pilato gunë' quequë' ca runczë'. ⁹ Bubi'ë didza' Pilato, rnë':

—¿I rē'nili' usana'-në' queë'li' Bönni' Gna Bé'inë' Bunách Judío?

¹⁰ Cni gnè' Pilato le ráquibe'inè' guludödè' Jesús lu në'è bxuz uná bè' le tu'zxé'inè' Lè'.
¹¹ Gulagu'è xla ládxi'gac bunách zian na' bxuz uná bè' na', quiè la'nabé' lahuè' Pilato usané' lu na'què' Barrabás. ¹² Ni'r gnabné' lequè' leyúbl Pilato, rnè':

—¿Bizxa rē'nilli' guna' queè' bönni' na' rui'li' lè', Bönni' Gna Bé'inè' Bunách Judío?

¹³ Glu'è zidz didza', ta'nè':

—Bdè'è lè'i yag cruz.

¹⁴ Gnabné' lequè' Pilato, rnè':

—¿Bizxa caz dō' nu'è'?

Leyúbl tu'è zidz didza', ta'nè':

—Bdè'è lè'i yag cruz.

¹⁵ Le gu'nnè' Pilato gunè' ga la'dzág ládxi'gac bunách zian na', busané' lu na'què' Barrabás. Ni'r gna bé'inè' nu quin Jesús, ati' budödè' Lè' lu na'què' bönni' ludé'è Lè' lè'i yag cruz.

¹⁶ Ni'r gulachè'è Jesús lö'a yúlahui' bönni' rjaquè' gdil-l, ati' ni' gulutubè' lza'què'.
¹⁷ Gulugacuè' Jesús lari' xna, len glunè' tu bregui' zxuza' në'i yötsi', guludxiè' icjè'. ¹⁸ Ni'r gulazú lauquè' tu'lidzè' Jesús, ta'nè':

—Yöl-la' ba li', rna bé'ínu' bunách judío.

¹⁹ Gulaguinè' gui icjè' len guluchijè' Lè' zxóna'. Guluzechu zxibquè' lahuè', len lu yöl-la' rutítj glunè' Lè' ba la'n. ²⁰ Cati' budx gulutitjè' Lè', gulugúè' lari' xna na' nacuè' ati' gulugacuè' Lè' lari' queèczè'. Ni'r gulachè'è Lè' ni' yúlahui' na' quiè tsajda'què' Lè' lè'i yag cruz.

Tu'dè'è Jesús lè'i yag cruz

²¹ Glunè' ga gu'è yag cruz queè' Jesús bönni' Cirene, rdödè'è ni' zuzè'è ladj guixi'. Lè' Simón, len naquè' xuzchi' Alejandro len Rufo.

²² Gulachè'è Jesús latj nazi' lei Gólgota, tu didza' hebreo le rna lu didza' xidza', Latj Qui Böga' Icjrú'. ²³ Glu'è le gui'jè' Jesús xisi uva nutsi'i nör sla' qui mirra, san Lè' cutu gu'è. ²⁴ Ni'r guludé'è Lè' lè'i yag cruz, ati' gulaguisiè' lari' nacuè' Jesús, gulazí' qui queèquè' bönni' na' rjaquè' gdil-l. Gulubijè' le gac bé' quiè la'nöznè' bizxal gdel-la' qui queèquè'.

²⁵ Nac gdu xsil cati' guludé'è Lè' lè'i yag cruz. ²⁶ Didza' na' guluzóè' lè'i yag cruz icjlè' Jesús ca nac le tu'quie' Lè' rna cni: "Bönni' Rna Bé'inè' Bunách Judío." ²⁷ Tsaxxón guludá'lenè' Jesús lé'igac yag cruz chopè' gban, tuè' cuit lè'è yubél len yetué' cuit lè'è yögl. ²⁸ Cni gac, burság lè na' nayúj lu guich la'y, rna: "Gbáblenè' bönni' tua'dó'."

²⁹ Bönni' ta'dödè' ni' tu'lidz zi'è Jesús, tu'tá icjquè', ta'nè':

—¡Ja! ¿Naru' uquindjtsu' gdau' queè' Dios ati' tsonn dzaz uchistsu' lei? ³⁰ Buslá cuinu' na'a len bötj lè'i yag cruz na'.

³¹ Lézca' cni tu'titjè' Lè' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gdau' tu'sèdi, tè lza'què' tuè' yetué':

—Bunách yubl buslé', san cutu gac uslá cuinè'.

³² Ta'nè' ca':

—¡Ja! ¿Nactsu' Cristo, Bönni' Gna Bé'inè' Bunách Israel? Bötjtsca' na'a lè'i yag cruz quiè glé'itu' ati' tséjlè'tu' Li'.

Gululíd zi'è ca' Lè' bönni' na' da'què' tsaxxón len Lè' lé'igac yag cruz.

Le gac cati' gutiè' Jesús

³³ Cati' bdxin gdu huagbíd, bchul gdu'tè yödzyú, gac cni ga bdxintè gdu rdöd xhuó. ³⁴ Gdu rdöd xhuó na' bè'è zidz didza' Jesús, rnè':

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?

Didza' hebreo ni rna lu didza' xidza': "Dios quia', Dios quia', ¿bizx quiè nubj ladxu'u neda'?"

³⁵ Gulayönnè' didza' ni bönni' nacu'è ni', ati' ta'nè':

—Gul-zétsca' nagli'. Elías rulidzè'.

³⁶ Ni'r gxiti'è bönni' nutsè'è ladjquè', buxúpinè' nup zi tu le blul ri'j nis. Budé'è lei lahui gui len bé'è le xupè' Jesús, rnè':

—Cóztsca'ru', uyuru' chqui' huidè' Elías uzötjè' Lè'.

³⁷ Grödxyé'è zidz Jesús, guttè'. ³⁸ Bröza' lari' yödx nal-la' lu gdau', bruj chopl, gdel-la' icjl burujtè zxanil. ³⁹ Bönni' na' nacu'è lu në'è bönni' rjaquè' gdil-l zuinè' lahuè' Jesús, blé'inè' ca na' gac grödxyé'è Jesús, guttè', ati' gnè':

—Le nactè bönni' ni guquè' Zxi'nè' Dios.

⁴⁰ Nacua'nu ca' ni' ngul, zi'tu'z tu'yunu. Nútsa'cnu ladjcnu María Magdalena len Salomé len María, xna'cbi' Jacobo cuidi' len José. ⁴¹ Ngul ni yjáclennu Jesús cati' ni' gdé' luyú Galilea, gláclennu Lè', gulagu'nu le glahuè'. Nacua'nu ca' ni' yela'cnu ngul zian gulazá'clennu Lè' lu yöd Jerusalén.

Ta'gu'ë Jesús yeru ba

⁴² Chza' ral len nac dza tu'pë'ë, dza zi'a gdxin dza la'y quequë' bönni' judío. ⁴³ Qui lë ni na' bidë' José, bönni' yödz Arimatea, naquë' bönni' blau ladjquë' bönni' yúlahui' blau, len rbözë' ca' dza gna bë'ë Dios. Gdu ladxë'ë gyazië' ga na' zoë' Pilato len gnabnë' lë' gu'ë lë' latj u'ë Jesús. ⁴⁴ Bubannë' Pilato le gnë' chgutië' Jesús, ati' bulidzë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l quië gnabnë' lë' chqui' chnatië' Jesús. ⁴⁵ Cati' byönnë' ca na' gnë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, bë'ë José latj u'ë Jesús. ⁴⁶ Ni'r José na' gu'uë' lari' záqui'tsqui, ati' buzötjë' Jesús lë'i yag cruz len buchölinë' Lë' lari' záqui'tsqui na'. Ni'r glu'ë Lë' yeru ba nadj lë'i gui'a guiöj. Budë'ë tu guiöj blag zxön ga nu ryaz ba na'. ⁴⁷ Tu'yunu ga na' rgu'ë Jesús María Magdalena len María, xnë'ë José.

16*Rubanë' Jesús lu yöl-la' gut*

¹ Cati' chnadöd dza la'y quegac bunách judío le nac dza sábado, ta'zi'nu yugu' le rla' zxiix quië tsajlu'cnu Jesús María Magdalena, len Salomé, len María, xnë'ë Jacobo. ² Ni' nac zildau' dza domingo, yjacnu ra' yeru ba queë'. Guladxinnu ni' cati' zi'a blen gbidz. ³ Të lza'cnu:

—¿Nuzxa cuatsa queëru' guiöj na' da' ga nu ryaz ba queë'?

⁴ Cati' guladxinnu ni', gulyunu len gualé'inu chnadúa guiöj na', ati' guiöj zxön nac. ⁵ Gulayu'nu yeru ba lë'i gui'a guiöj na', ati' ni' gualé'inu-bi' tubi' bi'i bönni' ra'bán, nachbi' gbaz la'y queë' Dios. Rö'bi' tsla'a yubél lu yeru ba na', nácubi' lari' tunn chguichdau'z. Gládxitsquinu. ⁶ Ni'r gudxbi' lecnu bi'i na', rnabi':

—Cutur gádxili'. Ruguilji' Jesús, bönni' Nazaret, Nu na' gda' lë'i yag cruz. Chbubanë'. Cutu zoë' ni. Gul-yú ga ni gulagu'ë Lë'. ⁷ Gul-tséaj na'a, gul-tsajtixjöi' ca' yugu' bönni' uséd queë' lenca' Pedro, guiëli' lequë': “Tsijë' Jesús zi'al ca lbi'ili' luyú Galilea. Ni' ulé'ili'-në' ca na' chgudxczë' lbi'ili'.”

⁸ Ni'r gularujnu ni', guluzxundjnu ra' yeru ba na' le ta'zxiznu lu yöl-la' radxi rdzöbi quecnu. Nutu nu glënu ca' le tádxinu.

Rulu' lahuë' Jesús launu María Magdalena

⁹ Cati' bubanë' Jesús zildau' dza domingo na', bulu' lahuë' zi'al launu María Magdalena, ngul na' bubijë' gadx bö' xöhui' gulayú'u lënu. ¹⁰ Gyeajnu yajtixjöi'nu nup na' guladalen Jesús. Nup ni ta'sëbi ládxi'gac len ta'bödx. ¹¹ Cati' gulayönnë' didza' rui'nu, zoë' nabanë' Jesús ati' blé'icznu Lë', cutu gulayejlë'ë lënu.

Ta'lé'inë' Jesús chopë' bönni' uséd queë'

¹² Gdöd na', nadzá'l bulu' lahuë' Jesús lauquë' chopë' bönni' uséd queë' yu'uquë' nöz, zjaquë' ga nac ladj guixi'. ¹³ Ni'r yjaquë', yajtixjöi'cnë' yezica'rë', ati' ni xtídza'quë' cutu gulayejlë'ë.

Le rgu'ë Jesús lu na'quë' bönni' gbaz queë'

¹⁴ Ga yajseytë, bulu' lahuë' Jesús lauquë' idxineajtë' tsal ni' rö'quë' tahuë', ati' gdil-lë' lequë' le cutu ta'yejlë'ë Lë' len le nac zid icj ládxi'dau'quë', cutu gulayejlë'ë xtídza'gac nup na' gulalë'i Lë' nubanë'. ¹⁵ Ni'r gudxë' lequë', rnë':

—Gul-tséaj gdu yödzlyú tsjenli' lban qui didza' dxi'a laugac yúgu'të bunách. ¹⁶ Nu tsejlë' neda' len gdil nis, ulá nu na', san nu cutu tsejlë', grugu qui, gat nu na'. ¹⁷ Le lac bë' ni lunë' bönni' la'yejlë'ë neda'. Lugunë' dxin la' neda', lubijë' bö' xöhui' yu'ugac bunách len lu'ë didza' yubl. ¹⁸ Chqui' la'zönë'-ba' bël lu na'quë', o chqui' li'jë' le nachë' yöl-la' gut, cutu bi gnu quequë'. La'xóa në'ë nup te'i, ati' luhuöactë.

Ruhuëpë' yehua' yubá Jesús

¹⁹ Cati' budx bë'lenë' lequë' didza' ni Xanru', buchisë' Lë' Dios yehua' yubá ga ni' grö'ë cuitië' yubél Dios. ²⁰ Gularujë' lequë', rjenquë' lban yúgu'të yödz. Güclenë' lequë' Xanru', benë' ga glunë' le nacgac bë' nac gdutë li didza' tu'ë. Ca' nac.

DIDZA' DXI'A BUZUJË' LU GUICH SAN LUCAS

Didza' rgu'ë San Lucas lu në'ë Teófilo

¹ Zian nup chglun bayúdx luzúy lu guich, gaz lu dzò' yugu' le naccz, le guc ga zoaru', ² catèz na' gululu'i' rë'u nup ni' dza ni'të gulale'i lei, len guluzë didza' qui. ³ Runi neda' nac dxi'a uzuja' quiu' lu guich, gaz lu dzò' yugu' lë ni, Teófilo, bõnni' tsahui'dau', le chbuguilja' gazxj ga rë' ca nac yúgu'të lë na' guc dza ni'të. ⁴ Ruzuja' quiu' lu guich ni quië gnöznu' nac gdu'të li lë na' chnazëdu'.

Rulu'ë gbaz la'y queë' Dios ca zi'a galjé' Juan, bõnni' uquilë' bunách nis

⁵ Dza ni'të cati' gna bè'ë luyú Judea Herodes, ni' zoë' bxuz lë' Zacarías. Nabáblenë' cõ' bxuz, nazí' lei Cõ' Queë' Abías. Nacnu ca' zxi'n xsoë' Aarón, bõnni' guquë' bxuz blau zi'al, Elisabet, ngul queë' Zacarías na'. ⁶ Nacquë' tsahui' lahuë' Dios Zacarías len Elisabet, len gdu ládxi'quë' tunë' ca rna xtídzë'ë Dios len le rna bè' zxbá queë'. Cni guc, nutu nu guc bi gnë quequë'. ⁷ Nutu nu zoa bi'i quequë', le nacnu ngul huõdx Elisabet, ati' chnagulquë' gproptë'.

⁸ Bdxin dza gul-la' uláz qui cõ' na' nabáblenë' Zacarías lunë' dxin lahuë' Dios, lu yõl-la' bxuz quequë'. ⁹ Ca nalëbcnë' tunë' bxuz, gul-la' uláz queë' Zacarías gyazië' lu latj la'y qui gdau' quië uzégu'i'ë yal lahuë' Xanru' Dios. ¹⁰ Tsal ni' ruzégu'i'ë yal Zacarías na', gulacua' ni'l yúgu'të bunách, tu'lidz Dios. ¹¹ La' na'z bului' lahuë' gbaz la'y queë' Xanru' ga zoë' Zacarías na', zuinë' tsla'a yubél bcugu la'y ga na' regui yal. ¹² Cati' blé'inë' gbaz la'y na' Zacarías, grõ'ë bagu'i' len gudxi bdzõbnë'. ¹³ Ni'r gudxë' lë' gbaz la'y na', gnë':

—Zacarías, cutu gádxinu', le chbyõnnë' Dios le rnabu' lahuë', ati' uzoanu-bi' tubi' bi'i bõnni'dau' Elisabet, ngul quiu', ati' gu'u labi' Juan. ¹⁴ Gata' quiu' le uzi'u xbey len udzijnun', ati' zian nup ludziji ládxi'gac le guljbi' bi'idau' na', ¹⁵ le gáctscabi' zxõn lahuë' Dios. Cutu gu'i'jbi' xisi uva len clég tu le rsudxi bunách, ati' gdu sóalenë'-bi' Dios Bõ' La'y cati' su lau zi'a galjbi'. ¹⁶ Gunë' Juan ni ga luhuóac queë' Xanru' zian bunách Israel. ¹⁷ Nõrë' Lë' ca Xanru', ati' la'cua'len lë' Bõ' na' len yõl-la' huac na' gulacua'len Elías, bõnni' bè'ë didza' uláz queë' Dios. Cni gunë' quië unë' tuz nup nacgac xuz len zxi'nquë', len uzéjni'në' nup ta'dá'baga' quië lacquë' tsahui', len ucözë' bunách lacquë' sina' la'zi' lu na'quë' Xanru'.

¹⁸ Gnabnë' gbaz la'y na' Zacarías, rnë':

—¿Bizxa gac bè' quië gnözda' lac lë ni? Chnagula' neda' len chnagulnu ca' ngul quia'.

¹⁹ Bubi'ë didza' gbaz la'y na', rnë':

—Neda' lea' Gabriel. Runa' dxin lahuë' Dios. Lëczë' bsölë'ë neda' gü'lëna' li' didza', len quíxjõ'da' li' didza' dxi'a ni. ²⁰ Na'a, le cutu gyéjlë'u xtídzá'a, gcõdzu' len cutur gac gneu' cati' gacr lë ni. Yúgu'të lë ni udxín cati' gdxin dza qui.

²¹ Tsal ni' tac lë ni, nacua' ni'l bunách, ta'bözë' Zacarías, ati' tu'bannë' le rdzeynë' xtsey ga na' zoë' lu latj la'y. ²² Cati' burujë' Zacarías, cutu guc gü'lë'në' lequë' didza', ati' gláquibe'inë' blé'inë' tu le bului'inë' lë' Dios lu latj la'y. Bulá' bului'zë' Zacarías, buzéjni'në' lequë', le curác gnë'.

²³ Cati' bza'a yugu' dza na' ral-la' gunë' dxin lahuë' Dios Zacarías, ni'r böjë' lidxë'. ²⁴ Gdõd yugu' dza na' bia'nu-bi' lë'nu bi'idau' Elisabet, ngul queë' Zacarías na', ati' gdu gayu' beo' buga'nznu yu'u. Gza' ládxi'nu, ²⁵ rnanu:

—Cni runë' quia' Xanru'. Ruzá' ladxë'ë quia' bi'idau', len runë' ga cutur utui'da' laugac bunách.

Rgu'xjõ'ë gbaz la'y ca zi'a galjbi' Jesús

²⁶ Cati' chguc xop beo', bului' lahuë' gbaz la'y na', le bsölë'ë lëczë' Gabriel Dios, tsijë' Nazaret, tu yõdz luyú Galilea. ²⁷ Dios bsölë'ë lë' ni' tsajyúë'-bi' tubi' bi'i ngul ra'bandau' lëbi' María. Chnazí' lu na'bi' María utság ná'lenbi'-në' bõnni' lë' José. Naquë' José zxi'n xsoë' David, bõnni' gna bé'inë' bunách Israel. ²⁸ Cati' gyazië' Gabriel na' ga zoabi' María, gudxë'-bi':

—Padiux. Dios ruzá' ladxë'ë quiu'. Zóalenë' li' Xanru' Dios. Lëczë' benë' ga nacru' li' bica' ba ca yúgu'të ngul.

²⁹ Cati' blé'ibi' gbaz la'y na' María, grõ'bi' bagu'i' ni'a qui didza' na' bè'ë, len rubani ládxi'bi' nacx rna didza' na' bulidzë'-bi' gbaz la'y na'. ³⁰ Ni'r gudxë'-bi' gbaz la'y na', rnë':

—María, cutu gádxinu', le chbdél-li'nu' le ruzá' ladxë'ë quiu' Dios. ³¹ Na'a, tsu'tubi' lë'u tubi' bi'idau', ati' uzú'-bi' tubi' bi'i bõnni'dau', ati' gu'u labi' Jesús. ³² Jesús ni gáctërë' blau, len si' Lë' Zxi'në' Dios, Nu nactër blau. Xanru' Dios gunë' ga gna bè'ë ca na' gna bè'ë David, xuz gul gdõd queë'. ³³ Jesús na' gna bé'itecznë' bunách Israel, ati' le gna bè'ë Lë' gatga udx qui.

³⁴ Ni'r gnábibi' gbaz la'y na' María, rnabi':

—¿Nacxzc gac lè ni, le cutu zóalena' bönni'?

³⁵ Bubi'è didza' gbaz la'y na', rè'-bi':

—Gdxinë' ga zu' Dios Bô' La'y, ati' soalen li' yöl-la' huac queë' Dios, Nu nactër blau, le gac ga zu' ca tu xzul rgu'u böaj. Qui lè ni na' bi'i bönni'dau' na' ral-la' galjbi', tsu'ubi' lu në'è Dios, ati' si' labi' Zxi'nè' Dios. ³⁶ Yetú ca', Elisabet, ngul di'a dza quiu', chnua'nu-bi' ca' lè'nu tubi' bi'i bönni'dau' zal-la' chnagulnu. Gulané' queënu: “Nacnu ngul huödx”, san chzej xop beo' nua'nu-bi' lè'nu bi'idau' na'. ³⁷ Cutu bi' zoa le cusáqui'nè' Dios.

³⁸ Ni'r María gnabi':

—Ni zoa'. Tsaz naca' huen dxin queë' Xanru'. Gac quia' ca na' chgnau'.

Ni'r la' buza'tè' gbaz la'y na' ga zoabi' María.

María zajyubi'-nu Elisabet

³⁹ La' dza ni'z gyu'ubi' nöz María, ati' jarélu'bi' gyeajbi' ga nac gu'adau', bdxinbi' tu yödz luyú Judea. ⁴⁰ Ni' gyazbi' lidxé' Zacarías len gudxbi'-nu Elisabet:

—Padiux.

⁴¹ Cati' byöninu Elisabet didza' na' bē'bi' María, la' butatè cuinbi' bi'i huē'ndau' na' yu'ubi' lè'nu, ati' dusóalene'-nu Dios Bô' La'y. ⁴² Ni'r bē'nu zidz didza' Elizabet, rnanu:

—Chnuné' Dios ga nacru' li' bica' ba ca yúgu'tè ngul len chnuné' ca' ga nacbi' bica' ba bi'idau' na' yu'ubi' lè'nu. ⁴³ ¿Núxatè neda', za'nu quia' xnè'è Xana'? ⁴⁴ Cati' byönda' didza' bē'nu, bulidzu' neda', lu yöl-la' rudziji queëbi' la' butatè cuinbi' bi'i huē'ndau' ni yu'ubi' lè'a. ⁴⁵ Bica' bau' li' le gyéjlè'u xtidxè'è gbaz la'y, ati' udxíncz lè na' gudxè' li' uláz queë' Xanru'.

⁴⁶ Ni'r gnabi' María:

“Gdu ladx'a runa' Xanru' zxön,

⁴⁷ Len rudziji lãdxi'lena'-nè' Dios, Nu ruslá neda'.

⁴⁸ Dioscz buzá' ladxè'è quia' neda'.

Yu'a lu në'è, tsaz naca' huen dxin queë'.

Na'a su lau, ca nac quia' la'ná:

'Bica' ba ngul na'.

⁴⁹ Zxöntër nac le benè' quia' Dios uná bē'.

La'y nac lè'.

⁵⁰ Lè' ruhuechi' lãdxi'teczè' bunách tadxi Lè'

Na'a dza len dza zi'a za'c.

⁵¹ Yugu' yöl-la' huac zxön chbenè' Lè'.

Buzötjè' nup glun zxön yöl-la' rejni'i quegac.

⁵² Bugúè' yöl-la' uná bē' quegac nup glac blau,

Len benè' ga glac blau nup glac nöxj lãdxi'.

⁵³ Benè' ga guluhuólj guladze'i nup guladún,

Len buca'nè' ca'z nup gulale'i yöl-la' tsahui'.

⁵⁴ Gúclenè' bunách Israel, nup na' tun xchinè',

Le yajneynè' lequè' len buechi' lãdxè'è lequè'.

⁵⁵ Benè' ca gzxí' lu në'è gunè' quequè' xuz xtau'ru'

Lenca' queë' Abraham len quegac zxi'n xsoè'.”

⁵⁶ Bugá'nlenbi'-nu Elisabet María gdu ca tsonn beo', ati' gdöd ni' böajbi' lidxbi'.

Le gac cati' guljè' Juan, bönni' buquilè' bunách nis

⁵⁷ Cati' bdxin dza ral-la' soabi' bi'idau' queënu Elisabet, buzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau'.

⁵⁸ Gulayöni dzag yu'u queënu len yugu' di'a dza queënu ca na' gac, buechi' lãdxè'è-nu Dios, ati' guludözjilen lènu. ⁵⁹ Cati' chguc xunu' dza zoabi' bi'idau' na', gulãdxinë' di'a dza queënu quie' la'chuguè' lu xpèla'bi' bi'i bönni'dau' na' lè na' gac bē' náquibi' queë' Dios, ati' tē'nnè' lu'è labi' Zacarías ca na' lè' xuzbi'. ⁶⁰ Ni'r bubí'inu didza' Elisabet, xna'bi', rnanu:

—Cutu. Juan si' labi'.

⁶¹ Gulanabnè'-nu, ta'nè':

—¿Bixz queë? Nutu nu di'a dza quiu' lè' Juan.

⁶² Ni'r gululá' gululul'znè', gulanabnè' xuzbi' nacx rè'nnè' gu'è labi'. ⁶³ Gnabè' tu blagda' Zacarías na', ati' buzujè' lahuí cni: “Juan lèbi'.” Gulubannè' yúgu'tè'. ⁶⁴ La' ni'z böaljé ru'è Zacarías na' len bugujtè ludxè'è, ati' bē'è didza' le glu'è Dios yöl-la' ba. ⁶⁵ Ni'r glãdxinë' len gulubannè' yúgu'tè dzag yu'u quequè', ati' yúgu'tè yödzdau' nacué' lu gu'adau' luyú Judea, gzè didza' ca gac lè ni. ⁶⁶ Gulazá' lãdxi'gac yúgu'tè nup gulayöni ca na' gac, ta'ná:

—¿Nacxzc gacbi' bi'i bönni'dau' ni? Le nactè zóalene'-bi' Xanru'.

Didza' bē'è Zacarías uláz queë' Dios

⁶⁷ Ni'r dusóalene' Zacarías, xuzbi' Juan, Dios Bô' La'y, ati' bē'è didza' uláz queë' Dios, rnè':

68 “Yöl-la' ba Dios, Xangac bunách Israel

Le duyüé' rë'u, bunách queë', len böa'uë' rë'u.

69 Bsölë'ë queëru' Nu uslá rë'u,

Len yöl-la' huac zxön qui,

Nu na' gulj ladj zxi'n xsoë' David,

Huen dxin queë' Dios.

70 Dza ni'të gzxi' lu në'ë gunë' cni,

Nac ca na' gnë' lu rú'acquë' bönni' glu'ë didza' uláz queë'.

71 Gzxi' lu në'ë uslé' rë'u

Lu na'gac nup ta'léy rë'u

Lenca' lu na'gac nup cuta'le'i rë'u dxi'a.

72 Gzxi' lu në'ë huechi' ladxë'ë xuz xtau'ru'

Len tsajneynë' le gzxi' lu në'ë le nac la'y.

73 Lë ni benë' tsutsu xtidzë'ë gzxi' lu në'ë,

Le gunë' queë' Abraham, xuzru' gul gdöd,

Le nac tu le ral-la' gunë' queëru' rë'u.

74 Gzxi' lu në'ë uslé' rë'u

Lu na'gac nup cuta'le'i rë'u dxi'a

Quië cutur gádxiru' gunru' xchinë' Lë',

75 Len quië gacru' ba'a ladxì' len gdu dxi'a

Lahuë' Lë' yúgu'të dza soaru' gbanru'.

76 Li', zxi'na'dau', si' lau' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios Nu nactër blau

Le tsajnöru' ca Xanru'cz, upa'u nöz ga tödë'.

77 Gunu' ga la'nözi bunách queë' ca gac lulá

Len ca na' unít lahuë' Dios dul-la' nabága'quë'.

78 Cni gac, le ruhuéchi'tsca ladxë'ë rë'u Dios

Len runnë' ga tsení' queëru' Nu nac yení' gdu.

79 Lei xunn yení' ga nacuá' nup nacuá' gap nac chul len gap nac lu zxul qui yöl-la' gut

Quië ugú'u rë'u nöz ga cö' dxi ládxi'dau'ru'."

⁸⁰ Gzxönbi' bi'i bönni'dau' na' len bdip ládxi'bi'. Gzoazbi' gap nac lu latj ca'z cati' bdxinr dza bulu' laubi' laugac bunách Israel.

2

Le gac cati' guljbi' Jesús

¹ La' dza ni'z gna bë'ë Augusto César la'yáz lu guich yúgu'të bunách nacuá' yödzyü. ² Cati' zi'al lzu gulayáz lu guich ni, rna bë'ë luyú Siria bönni' lë' Cirenio. ³ Yúgu'të bunách yjac yödzy qui queëquë' ga na' nababquë' quië la'yazië' lu guich. ⁴ Gzë'ë José yödzy Nazaret luyú Galilea, zijë' luyú Judea, len bdxinë' yödzy Belén, ga ni' guljé' David, le naquë' José zxi'n xsoë' David na'. ⁵ Gyijë' ni' José quië tsazië' lu guich, ati' dzagbi'-në' María, bi'i ngul nazí' lu na'bi' utság ná'lenbi' lë', len chzoa soabi' bi'idau' queëbi'. ⁶ Cati' ni' nacu'ë lu yödzy Belén, bdxin dza soabi' bi'idau' queëbi'. ⁷ Ni' buzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau', bi'i zi'al queënu. Buchölinu-bi' yugu' lári'dau', ati' gdixjnu-bi' tu lu yu'udau' ga ta'gú'u le táguba' böa' quegac bunách yu'ugac nöz. Cni gac, le cutu bdzöli latj la'cu'ë lu yu'u ga ni' ta'dxinë' bönni' yu'ugac nöz.

Tu'lu' lahuë' gbaz la'y queë' Dios ga nacu'ë bönni' tu'yüë'-ba' bö'cu' zxila'

⁸ Gal-la' ra' yödzy Belén nacu'ë ladj guixi' bönni' tu'yüë'-ba' bö'cu' zxila', tun chi'ë-ba' chdzöl. ⁹ La' bulu'itë lahuë' gbaz la'y queë' Xanru' ga na' nacu'ë. Glu'u yení' ga na' nacu'ë yöl-la' yení' queë' Xanru', ati' gládxinë'. ¹⁰ Ni'r gudxë' lequë' gbaz la'y na', rnë':

—Cutu gádxili'. Na'a rguixjöi'da' lbi'ili' didza' gun ga udzjitsquili', le luzi' ca' xbey yúgu'të bunách. ¹¹ Na'a chguljbi' ladxë' David Nu uslá lbi'ili'. Nu ni nac Cristo, Xanru'. ¹² Lë ni gac bë' nu nacbì'. Udzöli'bi' bi'idau' na', narölibi' yugu' lári'dau' len dëbi' tu lu yu'udau' ga ta'gú'u le táguba' böa' quegac bunách yu'ugac nöz.

¹³ Ga na' zoë' gbaz la'y na', tu tsalz gululu' lauquë' zianr ca' gbaz la'y queë' Dios, narujquë' yehua' yubá len ta'gu'ë Dios yöl-la' ba, ta'në':

¹⁴ Yöl-la' ba Dios zoë' xtsa',

Ati' gac luyú le cuequi dxi ládxi'dau'quë'

Bönni' rdzag ladxë'ë lequë' Dios.

¹⁵ Cati' guluzë'ë gbaz la'y na' ga ni' nacu'ë, zhuöjquë' yehua' yubá, ni'r glë lza'quë' tuë' yetué' bönni' uyú bö'cu' zxila' na', ta'në':

—Uyéajtsca'ru' Belén quië glé'iru' lë ni chguc ca na' chbului'inë' rë'u Xanru'.

¹⁶ Jarélú'quë' yjaquë' ati' yajxáca'quë' María len José, lenca' bi'idau' na', dëbi' tu lu yu'udau' ga ta'gú'u le táguba' böa' quegac bunách yu'ugac nöz. ¹⁷ Cati' gualalé'inë' lëbi', gulaguáxj'ö'ë lë na' zi'a gudxë' lequë' gbaz la'y na' ca nac queëbi' bi'idau' na'. ¹⁸ Gulubani yúgu'të nup gulayöni didza' glu'ë bönni' uyú bö'cu' zxila' na'. ¹⁹ Glu'uz icj nagnu yugu' didza' ni María, ati' gza' ládxi'nu ca nac qui. ²⁰ Zhuöjqüë' bönni' na' uyú bö'cu' zxila', tunë' zxon Dios len ta'gu'ë Lë' yöl-la' ba ni'a qui yúgu'të lë na' gulayönnë' len gualalé'inë', le guc ca na' gudxë' lequë' gbaz la'y na'.

Ta'gu'ë-bi' bi'idau' Jesús lu në'ë Dios

²¹ Cati' chguc xunu' dza zoabi' bi'idau' na', gulachuguë' lu xpëla'bi' lë na' nac bë' náquibi' queë' Dios, ati' glu'ë labi' Jesús ca na' chbë'czë' labi' gbaz la'y na' zi'al cati' zi'a tsu'ubi' lë'nu xna'bi'.

²² Cati' chbza'a dza qui le tu'pá' cuincnu ngul ca rna bë' zxba queë' Moisés, gulachë'ë-bi' bi'idau' Jesús Jerusalén quië la'gu'ë-bi' lu në'ë Xanru' Dios. ²³ Cni glunë', le nayúy lu guich lu zxba queë' Xanru' le rna: "Yúgu'tëbi' bi'i bönni'dau' nacbi' bi'i zi'al queënu xna'cbi', lubijë'-bi' quizi queë' Xanru' Dios." ²⁴ Qui lë ni na' yjaquë' ni' quië ludödcë'-ba' len la'gu'quë'-ba' lahuë' Dios chopba' gúgdau' o chopba' budöda' ca na' rna bë' zxba queë' Xanru' Dios.

²⁵ Dza ni'z zoë' Jerusalén tu bönni' lë' Simeón. Bönni' ni naquë' tsahui' len rej ladxë'ë Dios. Rbözë' Nu na' gsölë'ë Dios, Nu gaclen bunách Israel. Zóalenë' Simeón na' Dios Bö' La'y, ²⁶ len chbului'inë' lë' cutu gatië' cati' glé'irnë' Cristo, Nu na' gsölë'ë Xanru' Dios. ²⁷ Bdxinë' Simeón na' nchil gdau' le bchë'ë lë' ni' Dios Bö' La'y. Cati' gulachë'ë-bi' bi'idau' Jesús nchil gdau' xuz xna'bi' quië lunë' queëbi' ca rna bë' zxba na', ²⁸ ni'r bunidë'-bi' Simeón na', len gyij ladxë'ë Dios, rnë'.

²⁹ "Xana', na'a huac gunnu' neda' latj gatia',

Soa dxi ladx'a'a

Le chguc le gudxu' neda', huen dxin quiu'.

³⁰ Chblé'ida' Nu na' buzoaczu', Nu uslá bunách,

³¹ Nu na' rulú'u lahui laugac yúgu'të bunách.

³² Lëbi' nacbi' yení' uzení' bunách gza'a

Len nacbi' ca' yení' quegac bunách Israel quiu'."

³³ Gulubannë' José len María, xna'bi' bi'idau' Jesús, ca nac lë na' gnë' Simeón ca nac queëbi' Jesús. ³⁴ Gnabnë' Dios Simeón gunë' ga gac dxi'a quequë', ati' gudxë'-nu María, xna'bi' Jesús, rnë'.

—Byutsca'. Bi'i ni nuzöë'-bi' Dios quië gunbi' ga la'chixi bunách zian, ati' luhuóás bunách zian ladj bunách Israel. Gachi' tu le nac bë', ati' la'në' queëbi' bunách. ³⁵ Gac cni quië la'lá' lahui le ta'zá' ládxi'gac bunách zian. Yugu' lë ni lac quiu' ca tu guía tuchi' le tsaz ládxi'da'u.

³⁶ Zoanu ca' ni' Ana, ngul rui'nu didza' uláz queë' Dios. Nacnu zxi'në' Fanuel, bönni' nababë' di'a dza queë' Aser. Chnagúltscanu Ana na', le gzóalennu bönni' queënu gdu gadx iz gdöd gucnu ra'bandau', ³⁷ ati' bga'nnu uzëb cati' bdxintë dza chy'u'unu gdu ca taplalj yu tap iz. Cutu ca' rubi'i ruza'nu ga nac nchil gdau'. Rël len të dza rej ládxi'nu-në' Dios, runnu gubás len rulidznu-në' Dios. ³⁸ La' na'z bdxintënu ni', rënu-në' Dios: "Xclenu'." Gdxijöi'nu yúgu'të bunách ca nac queëbi' bi'idau' Jesús, bunách na' nacua' Jerusalén, ta'böz dza gdxin Nu na' gsölë'ë Dios gaclen bunách.

Zhuöjqüë' José len María yödz Nazaret

³⁹ Gdöd glunë' José len María yúgu'të le rna bë' zxba queë' Xanru' Dios, yhuöjqüë' ladzquë' Nazaret luyú Galilea. ⁴⁰ Gzxönb'i' bi'idau' Jesús len bdip ládxi'bi'. Guta' queëbi' yöl-la' rejni'i, ati' zxon nac le ruzá' ladxë'ë queëbi' Dios.

Rudxinbi' bi'idau' Jesús nchil gdau'

⁴¹ Yugu' iz rjaquë' Jerusalén xuz xna'bi' Jesús cati' rac Lni Pascua, lni tu'spanë' bönni' judío ca benë' Dios, bubijë' xuz xtau'quë' luyú Egipto. ⁴² Cati' chy'u'ubi' chinnu iz bi'i Jesús, yjaquë' Jerusalén ca tunczë' cati' rac lni na'. ⁴³ Cati' gdöd lni, zhuöjqüë', san buga'nbi' Jerusalén bi'idau' Jesús, san cutu táquibe'inë' José len María, xna'bi' Jesús. ⁴⁴ Le táquinë' nüt'sa'bi' ladj bunách zian yú'tulengac lequë' nöz, tu dza nayá' gulazë'ë. Ni'r cati' guluguiljë'-bi' gap nacua' di'a dza quequë' len gap nacua' nup nünbë'quë' ⁴⁵ cutu guludzölnë'-bi'. Qui lë ni na' yhuöjqüë' Jerusalén, zajtiljqüë'-bi'.

⁴⁶ Cati' chguc dza bunn, guludzölnë'-bi' ga nac nchil gdau', rö'bi' gatsj láhui'lë' bönni' gdau' tu'sëdi, ruzë nagbi' didza' tu'ë len rnabi yúdxibi' lequë'. ⁴⁷ Gulubani yúgu'të nup gulayöni didza' bë'bi' ca nac yöl-la' rejni'i queëbi' len ca nacgac didza' bub'i'ibi'. ⁴⁸ Cati' gualalé'inë'-bi' xuz xna'bi', gulubannë', ati' gudxnu-bi' xna'bi', rnanu:

—Zxi'na', ¿bizx quië benu' cni queëtu'? Byutsca', len yöl-la' ruúbi ruguí'i buguiljtu' li' neda' len xuzu'.

⁴⁹ Ni'r gudxbi' lequë' Jesús, rnabi':

—¿Bizx quië buguiljli' neda'? ¿Naru' cu nözili' run bayúdx guna' xchinë' Xuza'?

⁵⁰ Cutu gulayëjmi'në' xuz xna'bi' didza' na' gudxbi' lequë'.

⁵¹ Bőajlenbi' lequë' Jesús, budxinbi' Nazaret, ati' benbi' ca rna xtídza'quë' xuz xna'bi'. Glu'znu icj ládxi'dau'nu yúgu'të lë ni Maria, xna'bi' Jesús. ⁵² Rata'r queëbi' bi'i Jesús yöl-la' rejni'i, len rrxönb'i'. Burujbi' dxi'a lahuë' Dios len laugac bunách.

3

Lban runë' Juan, bönni' ruquilé' bunách nis

¹ Cati' chguc chinu iz rna be'inë' gdu'të yödzyú Tiberio César, ati' rna bë'ë Poncio Pilato luyú Judea, ati' Herodes rna bë'ë ca' luyú Galilea, ati' Felipe, böché'ë Herodes na', rna bë'ë luyú Iturea len luyú Traconite, ati' Lisanas rna bë'ë luyú Abilinia, ² yugu' dza na' nacquë' bxuz blau Anás len Caifás, ati' la' na'z Dios bé'lenë' Juan, zxi'në' Zacarías, didza' cati' ni' zoë' Juan lu latj ca'z. ³ Rdë' Juan ni yúgu'të latj nacua' ra' yegu Jordán, runë' lban ca ral-la' la'díl nis nup tu'bi'i ládxi'gac quië unit lahuë' Dios dul-la' nabága'quë'. ⁴ Guc cni ca na' nayúy lu guich la'y yugu' didza' bë'ë Isaiás, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, rna:

Ryön chi'ë bönni' rulidzë' lu latj ca'z, rnë':

“Gul-pá' nöz gdxin queëli' Xanru'.

Gul-bij li yugu' nöz las tödë'.

⁵ Gdzë'igac yúgu'të gap nac röga'.

Luhuóac lachi' yúgu'të gui'a sib len gui'adau'.

Lurúj li nöz nayëycj naróligac,

Ati' luhuóac dxi'a nöz guiöj.

⁶ La'le'i yúgu'të bunách Nu na' gsölë'ë Dios, Nu uslá bunách.”

⁷ Cati' gularúj bunách zian quië la'díl nis lu në'ë Juan, lë' gudxë' lequë':

—Lbi'ili', di'a dza queeba' bël snia'. ¿Nuzxa buluí'i lbi'ili' gzxundjli' yöl-la' rusyúdx zi'a gac quegac bunách? ⁸ Na'a, gul-gún le lac bé' chbubi'i ládxi'li' len cutu sa' ládxi'li', cugnali': “Nactu'tsahui' le nactu' zxi'n xsoë' Abraham”, le rëpa' lbi'ili', huac quel-lë'ë Dios yugu' guiöj ni len gunë' ga luhuóac zxi'n xsoë' Abraham. ⁹ Nacli' ca yugu' yag. Chzoa rböz guia huag gchugu yugu' yag. Yúgu'të yag cuta'bia le nac dxi'a, la'chuguë' yag na' len la'gu'ë leygac lu gui'.

¹⁰ Ni'r gulanabi lë' bunách nacua' ni', ta'ná:

—¿Nacx gúntsatu'?

¹¹ Bubi'ë didza' Juan, rë' lequë':

—Nu dë chop zxey ral-la' ünödzej qui nu cudë qui, ati' nu dë le gagu, lëzca' cni ral-la' quis quegac nup cudë le lagu.

¹² Guladxinë' ca' ni' quië la'dilë' nis la'quë' bönni' tu'quizxjë' lazgac bunách uláz qui yödzej zi'tu', ati' gulanabnë' lë', ta'në':

—Bönni' usëdi, ¿nacx gúntsatu' netu'?

¹³ Juan gudxë' lequë':

—Cutu uquixzjrl'i' tsca le chgna bé'inë' lbi'ili' bönni' uná bë'.

¹⁴ Gulanabnë' ca' lë' la'quë' bönni' rjaquë' gdil-l, ta'në':

—¿Nazx netu', nacx guntu'?

Juan gudxë' lequë':

—Cutur gun gádxili' nitú bunách quië cúali' le dë qui. Cutur gnëli' quegac bunách le cunác quië gunli' ga la'guixj lbi'ili', san gul-dzág ládxi'li' tsca rozxjli'.

¹⁵ Ta'zá' ládxi'gac bunách na' ta'böz Nu na' ral-la' gsölë'ë Dios, chqui' naquë' Juan na' bönni' lë' Cristo. ¹⁶ Bubi'ë didza' Juan, gudxë' yúgu'të, rnë':

—Le nactë neda' ruquila' lbi'ili' nis, san zë'ë bönni' gunë' le rulu'iz yöl-la' rdil nis ni, gchizië' lbi'ili' Dios Bö' La'y len le nac gui' queë'. Bönni' ni naprë' yöl-la' uná bë' ca neda', ati' neda' cutu naca' lsaca' gleycja' lölë' nudë'ë. ¹⁷ Zönë' lu në'ë bcö' queë' ati' ulubë' ga rlub xzoa' xtil queë', lë ni rulu' le gac quegac bunách. Utubë' xzoa' xtil, len cu'ë lei xlatji, san bëb qui uzëgui'ë lu gui' le gatga ul.

¹⁸ Ca nacgac didza' ni len yela'gac zian didza' le bchizië' icj naggac bunách, benë' lban Juan laquë' qui didza' dxi'a. ¹⁹ Juan na' buquië' Herodes, bönni' rna bë'ë, le zóalenë'-nu Herodías, ngu queë' Felipe, bönni' böché'ë, lenca' le runë' zian le cunác. ²⁰ Ni'r benë' Herodes tu le nacrh huia'dö', glu'ë lidx guia Juan na'.

Rdilë' nis Jesús

²¹ Dza na' zi'a gdzunë' lidx guia Juan, cati' ni' ruquilë' bunách nis, bdilë' ca' nis Jesús. Cati' ni' rulidzë' Dios, gyal luzxbá ²² ati' bötjë' Dios Bö' La'y, bdxinë' ga na' zoë' Jesús. Bului' lahuë', rnë'ë ca tuba' budödau', ati' byön chí'i Nu rui' didza' yehua' yubá, rna:
—Li' nacu' Zxi'na'. Nadxi'ida' Li' len rdzag ladxa'a Li'.

Yugu' xuz xna' gul que' Jesús

²³ Cati' gzu lahuë' runë' xchinë' Jesús, yu'ë ca chi uruá' iz. Taqui bunách naquë' zxi'në' José. Jesús naquë' zxi'n xsoë' Elí, nu na' naquë' xuznu María.

²⁴ Elí na' guquë' zxi'në' Matat, nu ni guc zxi'në' Leví, nu ni guc zxi'në' Melqui, nu ni guc zxi'në' Jana, nu ni guc zxi'në' yetüë' José.

²⁵ José ni guquë' zxi'në' Matatías, nu ni guc zxi'në' Amós, nu ni guc zxi'në' Nahum, nu ni guc zxi'në' Esli, nu ni guc zxi'në' Nagai.

²⁶ Nagai na' guquë' zxi'në' Maat, nu ni guc zxi'në' yetüë' Matatías, nu ni guc zxi'në' Semei, nu ni guc zxi'në' yetüë' José, nu ni guc zxi'në' Judá.

²⁷ Judá na' guquë' zxi'në' Joana, nu ni guc zxi'në' Resa, nu ni guc zxi'në' Zorobabel, nu ni guc zxi'në' Salatiel, nu ni guc zxi'në' Neri.

²⁸ Neri na' guquë' zxi'në' yetüë' Melqui, nu ni guc zxi'në' Adi, nu ni guc zxi'në' Cosam, nu ni guc zxi'në' Elmodam, nu ni guc zxi'në' Er.

²⁹ Er na' guquë' zxi'në' Josué, nu ni guc zxi'në' Eliezer, nu ni guc zxi'në' Jorim, nu ni guc zxi'në' yetüë' Matat.

³⁰ Matat na' guquë' zxi'në' Leví, nu ni guc zxi'në' Simeón, nu ni guc zxi'në' Judá, nu ni guc zxi'në' yetüë' José, nu ni guc zxi'në' Jonán, nu ni guc zxi'në' Eliaquim.

³¹ Eliaquim na' guquë' zxi'në' Melea, nu ni guc zxi'në' Mainán, nu ni guc zxi'në' Matata, nu ni guc zxi'në' Natán.

³² Natán na' guquë' zxi'në' David, nu ni guc zxi'në' Isai, nu ni guc zxi'në' Obed, nu ni guc zxi'në' Booz, nu ni guc zxi'në' Salmón, nu ni guc zxi'në' Naasón.

³³ Naasón na' guquë' zxi'në' Aminadab, nu ni guc zxi'në' Aram, nu ni guc zxi'në' Esrom, nu ni guc zxi'në' Fares, nu ni guc zxi'në' yetüë' Judá.

³⁴ Judá na' guquë' zxi'në' Jacob, nu ni guc zxi'në' Isaac, nu ni guc zxi'në' Abraham,

nu ni guc zxi'në' Taré,
 nu ni guc zxi'në' Nacor.
³⁵ Nacor na' guquë' zxi'në' Serug,
 nu ni guc zxi'në' Ragau,
 nu ni guc zxi'në' Peleg,
 nu ni guc zxi'në' Heber,
 nu ni guc zxi'në' Sala.
³⁶ Sala na' guquë' zxi'në' Cainán,
 nu ni guc zxi'në' Arfaxad,
 nu ni guc zxi'në' Sem,
 nu ni guc zxi'në' Noé,
 nu ni guc zxi'në' Lamec.
³⁷ Lamec na' guquë' zxi'në' Matusalén,
 nu ni guc zxi'në' Enoc,
 nu ni guc zxi'në' Jared,
 nu ni guc zxi'në' Mahalaleel,
 nu ni guc zxi'në' yetüë' Cainán.
³⁸ Cainán na' guquë' zxi'në' Enós,
 nu ni guc zxi'në' Set,
 nu ni guc zxi'në' Adán,
 nu ni guc ca zxi'nczë' Dios.

4

Rzi' bë' Jesús Satanás tu' xöhui'

¹ Buzé'ë Jesús ra' yegu Jordán, gdu zóalenë' Lë' Dios Bö' La'y, ati' Dios Bö' La'y na' bchë'ë Jesús lu latj ca'z. ² Gzoë' ni' Jesús gdu ca choa' dza, ati' gzxi' bë' Lë' tu' xöhui' quië gun ga gchixinë' Jesús. Cutu bi gdahuë' Jesús yugu' dza na', ati' gdödr ni' rdunë'. ³ Ni'r gudx Jesús tu' xöhui' na', rna:

—Chqui' nacczu' Li' Zxi'në' Dios, gnatsca' luhuóac yöt xtil guiöj ni.

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Nayúj lu guich, rna: “Clëgz yöt xtil nabánigac bunách, san nabánigac ca' yúgu'të xtidzë'ë Dios.”

⁵ Ni'r bchë' Jesús tu' xöhui' na' ga nac tu lu gui'a sib ati' tu chi'idau'z bului'i Lë' yúgu'të xlatjgac nup ta'ná bë' yödzyú. ⁶ Rë Jesús tu' xöhui' na', rna:

—Gonna' quui' yúgu'të xlatjgac nup ta'ná bë' ni len yöl-la' tsahui' quegac, le nadód lu na'a yúgu'të lë ni, ati' nu rë'nzda' ru'a qui. ⁷ Chqui' Li' uzechu zxibu' lahua' gunu' neda' zxon, yúgu'të lë ni gaqui quui'.

⁸ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Bcuit ga zoa', Satanás, le nayúj lu guich la'y le rë netu', rna: “Xanu' Dios tsej ladxu'u-në', len tuzë' Lë' gunu' xchinë'.”

⁹ Ni'r bchë' Jesús Jerusalén tu' xöhui' na', ati' budxía Lë' cju'u gdau', len rë Lë':

—Chqui' nacu' Zxi'në' Dios, busládzu'tsca' cuinu' ni ¹⁰ le nayúj lu guich la'y, rna: Dios gsólë'ë gbaz la'y queë', láclenë' Li'.

¹¹ Lu na'quë' luchisé' Li'

Cui tsajchegu'u guiöj, cugunu' zi' ni'u.

¹² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Nayúj lu guich la'y, rë netu': “Cutu si' bë'u Xanu' Dios.”

¹³ Catí' cutu budzöli yetü le si' bë' Jesús tu' xöhui' na', buzá' ga zoë' tu chi'idau'.

Rzu lahuë' Jesús runë' xchinë' luyú Galilea

¹⁴ Böjé' Jesús luyú Galilea, dë lu në'ë yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y. Gzë didza' ca nac queë', ati' gulayöni bunách nacuá' yúgu'të yödz gdu zbi'il. ¹⁵ Busëdnë' bunách Jesús gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' glun Lë' zxon yúgu'të bunách ni'.

Le benë' Jesús yödz Nazaret, ga nac ladzë'

¹⁶ Ni'r budxinë' Jesús yödz Nazaret ga ni' gzxönë'. Catí' bdxin dza la'y quequë' bönni' judío, ca runczë' Jesús, gyazië' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' gzuinë' quië ulabë' tu le nayúj lu guich la'y. ¹⁷ Guludödë' lu në'ë Jesús guich ga na' nayúj didza' bë'ë Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios. Catí' bsaljë' guich na', bdzölnë' ga nayúj lu guich le rna:

¹⁸ Zóalenë' neda' Bö' La'y queë' Xanu'

Le nubijë' neda' quizi queë'

Quië xíxjöi'da' bunách yechi' didza' dxi'a.

Bsólë'ë neda' una' nup rac zi' lãdxi'dau'gac,

Len usyönda' nup nadzungac, ca gac lulá,
 Len una' bunách nachúl laugac,
 Len uslá' bunách zoa nu runi leygac zi',

¹⁹ Len guna' lban qui dza ruzá' ladxé'ë quegac bunách Xanru' Dios.

²⁰ Ni'r butubé' guich na' Jesús len bugu'é lei lu në'ë bönni' run chi'ë yugu' guich la'y, ati' grö'ë. Ni'r gulaná' Jesús yúgu'té nup nudubgac lu yu'u na'. ²¹ Gzu lahué' Jesús ré' lequé':
 —Na'a dza ni zoali' lbi'ili', rudxíncz le nayúj lu guich ni.

²² Gulané' dxi'a queé' yúgu'té, len gulubanné' ca nac didza' dxi'a ru'é, ati' ta'né':
 —¿Naru' clég bönni' ni zxi'né' José?

²³ Ré' lequé' Jesús, rné':

—Naxz huéli' neda' lë ni ta'ná bunách, le rna: “Li', bönni' ruún bunách, bun cuinu'.” Lëzca' cni huéli' neda': “Yugu' le byónitu' benu' Capernaum, ben ca' ga ni nac ladzu'.”

²⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Le nacté répa' lbi'ili', chqui' zoé' bönni' ru'é didza' uláz queé' Dios, cutu tun lë' ba la'n bunách uláz queé'. ²⁵ Le nacté répa' lbi'ili', gulacua'nu zian ngul uzéb luyú Israel yugu' dza ni' zoé' Elías, bönni' bē'ë didza' uláz queé' Dios, cati' ni' cutu gul guiöj gdu ca tsonn iz yu xop beo' ati' guc gbin luyú na', ²⁶ san Dios cutu bsölé'ë Elías na' ga nacua'nu ngul uzéb nacua'nu luyú Israel, san bsölé'ë lë' ga na' zoanu ngul uzéb lu yöd Sarepta, le nabáb yöd Sidón. ²⁷ Lëzca' cni, gulacua' luyú Israel zian nup te'i hué' nudzu' ruzöd dza ni' zoé' Eliseo, bönni' bē'ë didza' uláz queé' Dios, san cutu bōaqué' nitúé' bönni' nutsé'ë ladj bunách Israel na', san bōaqué' tuzé' Naamán, bönni' nababé' luyú Siria.

²⁸ Cati' gulayönné' didza' ni, gulaleyné' yúgu'té bönni' nacu'ë lu yu'u ga na' tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios. ²⁹ Ni'r gulayasé' len gulubijé' Jesús ni' ra' yöd. Gulaché'ë Lë' ga nac lë'i gui'a guiöj ga na' dë ladzqué' quié lusládzu'ë Lë' ga nac lë'i gui'a guiöj na'. ³⁰ Ni'r gdödé' Jesús gatsj lahui'l ga na' nacu'ë, zhuöjté'.

Tu bönni' yu'u lë' bö' xöhui'

³¹ Ni'r gyijé' Jesús yöd Capernaum luyú Galilea, ati' ni' busédné' bunách yugu' dza la'y quequé' bönni' judío. ³² Gulubanné' ca nac le rusédné' lequé' Jesús, le bē'ë didza' ca tu bönni' dë lu në'ë.

³³ Zoaté' ca' ni' lu yu'u ga na' tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios bönni' yu'u lë' bö' xöhui', ati' bē'ë zidzj didza', ³⁴ rné':

—Bsan netu'. ¿Bizxa rál-la'tu' quiu', Jesús, bönni' Nazaret? ¿Naru' za'u usnituu' netu'? Núnbē'a Li' nu nacu'. Bönni' La'y queé' Dios nacu'.

³⁵ Buzeyné' ba nadx bö' xöhui' na' Jesús, ré' lei:

—Bseyj ru'u len burúj lu bönni' ni.

Ni'r gru'n lyu bönni' na' bö' xöhui' na' laugac bunách nacua' ni' len burujté lu bönni' na', san cutur bi ben queé'. ³⁶ Gulubanné' yúgu'té len glu'ë didza' tué' len yetué', ta'né':

—¿Bizxa didza' ni ru'é? Len yöl-la' uná bē' len yöl-la' huac zxon rna bé'iné' yugu' bö' xöhui', ati' tu'rujté bö' xöhui' na'.

³⁷ Gzë didza' ca nac queé' Jesús, ati' gulayöni bunách yúgu'té yöd gdu zbi'il.

Ruúné' Jesús xna'nu ngul queé' Pedro

³⁸ Ni'r gyasé' Jesús len burujé' lu yu'u ga na' tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios, ati' gyazié' lidxé' Simón. Ni' zoanu xna'nu ngul queé' Simón na', yu'unu tu xla, ati' gláta'yué' lahué' Jesús uné'-nu. ³⁹ Gbigué'ë Jesús ga na' dënu, ati' bulidzé' hué' xla na' yu'unu. La' brujté tu xla na' yu'unu, ati' la' gyástënu len bē'nu le glahué'.

Ruúné' Jesús zian nup te'i

⁴⁰ Cati' chrbia gbidz, guladxín ni' yúgu'té nup nacua'len lequé' nup na' te'i qui queégac guidzhué', ati' yjua'queé' leygac ga na' zoé' Jesús. Lë' bxoá në'ë nup na' te'i, buné' leygac.

⁴¹ Gulurúj ca' zian bö' xöhui' yu'ugac bunách te'i na'. Ta'bödxya'a bö' xöhui', ta'ná:

—Li' nacu' zxi'né' Dios.

Ni'r buzeyné' ba nadx yugu' bö' xöhui' na' Jesús, len cutu bē'ë latj la'ná, le nözigac naqué' Cristo.

Runé' Jesús lban luyú Galilea

⁴² Cati' za' reni' yetú dza, brujé' Jesús Capernaum na', ati' gyijé' tu latj ca'z. Ni' gulugulj Jesús bunách zian. Cati' guladxiné' ga na' zoé', glé'nné' lutseyne' Lë', cui uzé'ë ga na' nacu'ë.

⁴³ Ni'r gudxé' lequé' Jesús, rné':

—Run bayúdx tsija' gap nacua' yezica' yöd, tsjena' ca' ni' lban qui didza' dxi'a ca rna bē'ë Dios. Qui lë ni na' bsölé'ë neda' ni.

⁴⁴ Cni guc, bené' lban yugu' yöd luyú Galilea len gap nac lu yu'u ga tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios bönni' judío.

5

Ta'dzunba' bōl zian

¹ Cati' ni' zoè' Jesús ra' nis zxōn nazí' lei Genesaret, guluquí gulutsújsj Lè' bunách zian quiè la'yōni xtidzè'è Dios. ² Ni'r blé'inè' chop bárcodau' Jesús, xzoagac lu nis zxōn ga na' nac ra' yu bidx, ati' narujquè' lè'igac bárcodau' na' bōnni' uzōn bōl len ta'guibè' yōxj bōl quequè'. ³ Grenè' Jesús tu lè'i bárcodau' na', le naquí queè' Simón Pedro, ati' gnabnè' lè' udxiguè'è lei yeláti'dau' zi'tu' ga nac ra' yu bidx na'. Ni'r grō'è Jesús lè'i bárcodau' na', len rō'zè' ca' ni' rusèdnè' bunách zian nacua' ni' lu yu bidx na'. ⁴ Cati' budx bè'è didza' Jesús, ni'r gudxè' Simón, rnè':

—Bsa' bárcodau' ni lu nis zxōn ga na' rō' zil, ati' ni' gul-zál yōxj bōl queèli' quiè sōnli'-ba' bōl.

⁵ Bubi'è didza' Simón, rè' Jesús:

—Bōnni' Usèdi, gdu yèl chbentu' dxin len nituba' bōl cutu rzōnitu'-ba', san didza' quiu' gzálgara' lei.

⁶ Cati' chgulazalè' yōxj na', gulazōnè' zióntërba' bōl ati' ráquitiqui' grōza' yōxj bōl na'. ⁷ Ni'r gululá' gulului'znè', gululidzè' lza'què' nacu'è yetú lè'i bárcodau' na' djaquè' lácenè' lequè'. Cati' guladxinè' ni' guludzè'è'-ba' bōl gproptè bárcodau' na' ati' chraqi luhuójtj lu nis bárcodau' na'. ⁸ Cati' blé'inè' lè ni Simón Pedro, ni'r buzechu zxibè' lahuè' Jesús, rnè':

—Bcuit ga zoa', Xan, le naca' bōnni' dul-la'.

⁹ Cni gnè' le radxi rdzōbnè' Pedro ni'a quecha' bōl zian na' gulazōnquè'-ba', len lèzca' cni guc quegac nup nacua'len lè'. ¹⁰ Gladxi guladzōbnè' ca' Jacobo len Juan, yugu' zxi'nè' Zebedeo, nup ni nacgac lzè'è Simón Pedro na'. Ni'r rè' Simón na' Jesús, rnè':

—Cutu gádxinu'. Na'a su lau' gchè'u quia' bunách ca runu' rzōnu'-ba' bōl.

¹¹ Cati' chguluschinè' yugu' bárcodau' na' ga nac ra' yu bidx, ni'r guluca'nè' ni' yúgu'tè, ati' zjácenè' Jesús.

Ruúnè' Jesús bōnni' ré'inè' huè' nudzu' ruzōd

¹² Cati' zoè' Jesús tu lu yōdz ni', bdxinè' ga na' zoè' bōnni' ré'itsquinè' huè' nudzu' ruzōd. Cati' blé'inè' Jesús, butsåg lahuè' lyu, len gúta'yuè' lahuè', rnè':

—Xan, chqui' ré'nnu', huac unu' neda'.

¹³ Ni'r bulí nè'è Jesús len gdanè' lè'. Ré' lè':

—Rè'nda'. Gacu' dxi'a.

La' gbídxte huè' nudzu' queè' bōnni' na'. ¹⁴ Ni'r gna bé'inè' lè' Jesús nutu nu guiè' ca'. Gudxè' lè':

—Gyeaj, yajlu' cuinu' lahuè' bxuz, ati' yajnōdzj quiè le un dxi'a li' qui gdau' ca gna bè'è Moisés, lè na' ulu'i' lequè' chbōacu'.

¹⁵ Gzètèr ca' didza' qui yōl-la' huac queè' Jesús, ati' guludúb ga na' zoè' bunách zian quiè la'yōni xtidzè'è len quiè unè' lequè', ugúè' guidzhuè' quequè'. ¹⁶ Ni'r buzè'è ni' Jesús, gyijè' tu latj ca'z, ati' ni' bulidzè' Dios.

Ruúnè' Jesús bōnni' huè' nacu'nè' bin

¹⁷ Yetú dza, cati' ni' rusèdnè' bunách Jesús, rō'què' ca' ni' yugu' bōnni' gdau' fariseo len bōnni' gdau' tu'sèdi taquè' zxba queè' Moisés, narujquè' yúgu'tè yōdz luyú Galilea len luyú Judea len lu yōdz Jerusalén. Nac bè' dè lu nè'è Jesús yōl-la' huac queè' Xanru' Dios le ruúnè' bunách te'i nacua' ni'. ¹⁸ Ni'r guladxinè' ni' bōnni' nua'què' le deynè' bōnni' huè' nacu'nè' bin, ati' gulaguíjè' naxc lunè' la'gu'è lè' lu yu'u quiè la'guixjè' lè' lahuè' Jesús. ¹⁹ Cati' cutu guladzōlnè' naxc lunè', le nacua' ni' bunách zian, gulabenè' cju'u yu'u na' len gulasaljè' cju'u na'. Ni'r guluzōtjè' ni' le deynè' bōnni' huè' na', ati' gulaguixjè' lè' gatsj lahu'i' bunách ni' lahuè' Jesús. ²⁰ Cati' gúquibe'inè' Jesús ca na' ta'yejlè'è Lè', gudxè' bōnni' huè' na':

—Bōnni', yugu' dul-la' nabagu'u chbunít lahua'.

²¹ Ni'r gulazú lauquè' ta'zá' ládxi'què' bōnni' gdau' tu'sèdi na' len yugu' bōnni' gdau' fariseo, ta'nè':

—¿Nuzxa caz bōnni' ni rnè' le rucá'n Dios ca'z? ¿Nuzxa caz gac unít lau dul-la'? Tuzè' Dios runít lahuè' dul-la'.

²² Ráquibe'inè' Jesús le ta'zá' ládxi'què' ati' rè' lequè':

—¿Bixz quiè rza' ládxi'li' cni? ²³ Cutu nac baníg nu guièz bōnni' ni: “Yugu' dul-la' nabagu'u chbunít lahua'”, san nac baníg nu gun ga tsasè' len sè'i ni'è. ²⁴ Guna' ga gnōzilí' dè lu na'a luyú ni neda', Bōnni' Nuhuóaquè' Gdu Bunách, yōl-la' uná bè' unít lahua' dul-la'.

Ni'r gudxè' bōnni' na' nacu'nè' bin, rnè':

—Li' rēpa', gyas. Bua' le deynu' len bōaj lidxu'.

²⁵ La' gyastè' bōnni' huè' na' lauquè' ati' bu'è lè na' gúti'nè', zhuōjè' lidxè', rgu'è Dios yōl-la' ba. ²⁶ Gulani'tsquinè' yúgu'tè, ati' gulagu'è Dios yōl-la' ba, len tádxiznè' ca', ta'nè':

—Na'a blé'iru' le run ga rubániru'.

Jesús rulidzè' Leví

²⁷ Gdöd glac lè ni brujè' ni' Jesús ati' blé'inè' tu bönni' uquízjx lazgac bunách lè' Leví, rø'è ga na' ruquízjxè', ati' Jesús rè' lè':

—Gda' neda'.

²⁸ La' gyastè' Leví, ati' buca'nè' yúgu'tè, zéajlenè' Jesús.

²⁹ Gdöd ni', benè' Leví na' tu güi'i huagu queè' Jesús ga nac lu yu'u lidxè', ati' gulacu'è ni' zian bönni' uquízjx len yela'què' bönni' ta'bø'lenè' lequè' tahuè'. ³⁰ Ni'r gulanè' quequè' bönni' usèd queè' Jesús bönni' gdau' tu'sèdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, ta'nè':

—¿Bizx quiè ri'j rágulenli' yugu' bönni' uquízjx len yela'què' bönni' dul-la'?

³¹ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Cutu naquincnè' nu un bunách bönni' nacu'è dxi'a, san bönni' té'inè' naquincnè' nu un bunách. ³² Za'a, clèg ulídzgaca'-nè' bönni' tshui', san za'a ulídzgaca'-nè' bönni' dul-la' quiè lubí'i ládxi'què'.

Ta'nabnè' Jesús ca nac qui yøl-la' run gubás

³³ Ni'r gulanabnè' Jesús bönni' gdau' na', ta'nè':

—¿Bizx quiè tunè' gubás zian lzu bönni' da'què' Juan, len tu'lidzè' Dios, ati' tunè' ca' cni bönni' da'què' yugu' bönni' gdau' fariseo, san bönni' da'què' Li' ti'j tahuè'?

³⁴ Jesús rè' lequè':

—¿Naru' huactsa gunli' ga lunè' gubás bönni' nacu'è lni qui yøl-la' rutság na' tsal ni' zóalenè' lequè' bönni' rutság nè'è? ³⁵ Huadxín dza cati' gduè' ga nacu'è bönni' rutság nè'è. Dza ni'r lunè' gubás.

³⁶ Ni'r benè' lsaqui' ca nac lè ni Jesús, rè' lequè':

—Nutu nu bönni' gchuguè' lari' cub chnadía len cuijè' tstaca' le udè'è lè'i lari' tèb. Chqui' gunè' cni, clègz gac ditj lari' cub na', san lári'dau' na' gruj lè'i lari' cub na' cutu tsajlöz lari' tèb na'. ³⁷ Lèzca' cni, nutu nu bönni' rguè'è xisi uva cub lu rø'ø gul náquini guid. Chqui' nu gun cni, ulá'a rø'ø gul na' náquini guid xisi uva cub na', ati' glalj xisi uva na', ati' gac ditj rø'ø gul na'. ³⁸ Qui lè ni na' ral-la' ca'aru' xisi uva cub lu rø'ø náquini guid cub, ati' gproptè lac chi'i. ³⁹ Chqui' zoa nu ri'j xisi uva gul, cutu guè'nitè' gui'j xisi uva cub, le rna: “Nacr szxi' xisi uva gul na'.”

6

Ta'leycjè' deu zxoa' xtil dza la'y bönni' usèd queè' Jesús

¹ Cati' nac tu dza la'y quequè' bönni' judío, rdödè' Jesús gap dè yøl zxoa' xtil, ati' ta'leycjè' deu ga dxia zxoa' xtil bönni' usèd queè'. Ta'zxúbi'ni na'què' lei len tahuè'. ² Ni'r gulanabnè' lequè' bönni' gdau' fariseo, ta'nè':

—¿Bizx quiè runli' le cural-la' gunru' dza la'y?

³ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—¿Naru' cu nulábnili' ca benè' David cati' gdunè', ati' guladún ca' nup nacua'len lè'?

⁴ Gyaziè' lu yu'u queè' Dios len gzxi'è yöt xtil tu'cu'è lahuè' Dios, lè na' cutu ral-la' gáguru', san tu bxuz dè latj lahuè', ati' gdahuè' lei David len bè'è ca' quegac nup nacua'len lè'.

⁵ Ni'r gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Naca' xani dza la'y neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách.

Tu bönni' narequi' nè'è

⁶ Cati' nac yetú dza la'y quequè' bönni' judío, gyaziè' Jesús lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios len busèdnè' nup nacua' ni'. Zoè' ca' ni' bönni' narequi' nè'è yubél. ⁷ Tu'yué' Jesús bönni' gdau' tu'sèdi len yugu' bönni' gdau' fariseo quiè la'lé'inè' chqui' unè' lè' cati' nac dza la'y quequè' quiè ludzölnè' naxc luquiè' Lè'. ⁸ Ráquibe'inè' Jesús le ta'zá' ládxi'què', ati' gudxè' bönni' na' narequi' nè'è, rnè':

—Gyas. Gzui gatsj lahu'i' ni.

La' gyastè' bönni' na', gzuinè'. ⁹ Ni'r gudxè' yugu' bönni' gdau' na' Jesús, rnè':

—Unábitsqui'da' lbi'ili' tu didza'. ¿Naru' dè latj cati' nac dza la'y gunru' le nac dxi'a o gunru' le cunác? ¿Naru' dè latj ugué'l-la'ru' yøl-la' na'bán quegac bunách, o uguaru' lei?

¹⁰ Ni'r buyué' Jesús yúgu'tè bönni' na' nacu'è gdu cuitiè', ati' gudxè' bönni' huè' na':

—Bli na'u.

Bulí nè'è bönni' na', ati' la' böactè nè'è na'. ¹¹ Ni'r gulaleynè' bönni' gdau' na', ati' glun xtídza'què' la' légacxè' naxc bi lunè' queè' Jesús.

Rböè' Jesús chimuè' bönni' lacquè' gbaz queè'

¹² Dza ni' gyijë' Jesús ga nac tu lu guí'adau'. Ni' bulidzë' Dios, ati' gdu yël bé'lenë' Dios didza'. ¹³ Cati' za' rení', bulidzë' bönni' da'quë' Lë', ati' gröë' chinnuë' quië lacquë' gbaz queë'. ¹⁴ Bulidzë'

Simón, (lë' ca' Pedro),
Andrés, (böchë'ë Pedro),

Jacobo,

Juan,

Felipe,

Bartolomé,

¹⁵ Mateo,

Tomás,

Jacobo, (zxi'në' Alfeo),

Simón, (bönni' rui' ladxë'ë yödz queë'),

¹⁶ Judas, (böchë'ë Jacobo),

Judas Iscariote, (bönni' udödë' Jesús lu na'quë' bönni' ludöddë' Lë').

Ruúnë' Jesús bunách zian

¹⁷ Bötjlenë' bönni' gbaz queë' na' Jesús lu guí'adau' na', ati' guladxinë' tu ga nac lachi', ga ni' nacu'ë zianr ca' bönni' uséd queë', nacua'len lequë' bunách zian narujgac yúgu'të yödz luyú Judea len yödz Jerusalén, len yugu' yödzdau' dëgac ra' nis zxön ga na' nacua' yödz Tiro len Sidón. Guladxín ni' bunách ni quië luzë nagquë' xtidzë'ë Jesús, len luhuöaquë' lu guidzhuë' qui queë'quë'. ¹⁸ Guluhuöaquë' ca' bönni' ni' ta'zaca' ta'gui'ë lu na'gac bö' xöhui'. ¹⁹ Yúgu'të bunách zian na' tui' ládxi'gac la'gán Jesús le ruúnë' yúgu'të' len yöl-la' huac queë'.

Nup nacgac bica' ba len nup nacgac bica' bayechi'

²⁰ Ni'r buyúë' Jesús bönni' uséd queë' nacu'ë ni', len gudxë' lequë':

—Bica' ba lbi'ili', nacli' yechi' ladxí', le gata' queëli' latj ga rna bé'ë Dios.

²¹ 'Bica' ba lbi'ili' rdunli' na'a, le huöjlji'.

'Bica' ba lbi'ili' rbödxli' na'a, le uxzidxli'.

²² 'Bica' ba lbi'ili', le za' dza cati' cula'le'i lbi'ili' dxi'a bunách len lubj lbi'ili' ga nacua' len la'në zi' queëli', len lucá'n ca'z le nazi' lali' ca tu le nac xöhui' le da'li' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách. ²³ Gul-zí' xbey dza na' len gul-dziji, le nac zxön le gaqui queëli' yehua' yubá. Lëzca' cni glunë' xuz xtau'gac bunách ni quequë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁴ 'Bica' bayechi' lbi'ili', dë yöl-la' tsahui' queëli', le chdë le ruzi'li' xbey.

²⁵ 'Bica' bayechi' lbi'ili' nuhuölj nadzë'ili' na'a, le huadunli'.

'Bica' bayechi' lbi'ili' ruzidxli' na'a, le huí'nili' len cödx yéchi'li'.

²⁶ 'Bica' bayechi' lbi'ili' ta'në dxi'a queëli' yúgu'të bunách. Lëzca' cni glunë' xuz xtau'li', gulanë' dxi'a quequë' bönni' gulazí' yë'ë, gulanë' nacquë' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios.

Ral-la' gdxí'iru' nup cuta'le'i rë'u dxi'a

²⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Lbi'ili' zoali' ni ryönili' neda', rëpa' lbi'ili': Gul-dxi'i nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a. Gul-gún le nac dxi'a quegac nup tu'dí'i lbi'ili'. ²⁸ Gul-náb lahuë' Dios gac dxi'a quegac nup tua' dö' queëli' len gul-lidzë' Dios gnábili'-në' gáclenë' nup ta'në zi' queëli'. ²⁹ Chqui' nu capa' tsla'a xagu', bzë yetslá'a ca' xagu'. Chqui' nu cua lari' naxóa cudzu'u, bë' latj cua ca' zxa'u'. ³⁰ Núti'tëz nu bi gnab le dë quiu', bnödzej qui, ati' nu cua le naqui quiu', cutu unabu' lei. ³¹ Ca rë'nili' lun queëli' bunách, lëzca' cni gul-gún quequë'.

³² 'Chqui' nadxi'izli' nup nadxi'igac lbi'ili', ¿bizxa yöl-la' ba gdél-li'li'? Lëzca' cni tunë' bönni' dul-la', ta'dxi'inë' nup nadxi'igac lequë'. ³³ Chqui' runli' le nac dxi'a quegac nup tun dxi'a queëli', ¿bizxa yöl-la' ba gdél-li'li'? Lëzca' cni tunë' bönni' dul-la'. ³⁴ Chqui' runödzejli' quegac nup runli' löz lub'i' queëli', ¿bizxa yöl-la' ba gdél-li'li'? Lëzca' cni tunë' bönni' dul-la', tu'nödzej' quegac nup tun dul-la', le tunë' löz lub'i' quequë' lë na' gulunödzej'. ³⁵ Neda' rëpa' lbi'ili': Gul-dxi'i nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a len gul-gún le nac dxi'a. Gul-nödzej quegac bunách za-la' cutu runli' löz nu ubí'i queëli'. Chqui' cni gunli', zxön nac le gata' queëli', ati' gacli' zxi'nczë' Dios, Nu nactër blau, le runë' Lë' le nac dxi'a quegac bunách cuta'dzág ládxi'gac len quegac bunách tua'dö'. ³⁶ Gul-huechi' ladxí' bunách ca na' runë' Xuzli' Dios, ruhuechi' ladxë'ë yúgu'të bunách.

Cutu ral-la' gchugu bë'ru' qui lza'ru'

³⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu glag yudxli' lza'li', ati' nutu nu glag yudx lbi'ili'. Cutu cuiaj bë'li' qui lza'li', ati' nutu nu cuiaj bë' queëli'. Gul-nít lau lza'li', ati' Dios unít lahuë' ca' lbi'ili'. ³⁸ Gul-nödzej qui lza'li',

ati' Dios gunnè' queëli'. Lunödzejè' queëli' le lurixè' len tu gui'n rbixi le nac gdu, le naguir, len nagui' gazzj ga rè', len zoatsca gba. Ca nac le rurixli', la' ca'z urixè' ca' queëli' Dios.

³⁹ Benè' lsaqui' Jesús, rè' lequè':

—¿Naru' huactsa bönni' lau chul gchë'è yetué' bönni' lau chul? Cutu ca' gac, le la'bixè' gropè' tu yeru. ⁴⁰ Cutu ca' gacrè' blau bönni' uséd ca nu rusèdi lè', san cati' udx gzèdè' bönni' na', gaquè' ca nac nu na' rusèdi lè'.

⁴¹ ¿Bizx quiè ruyú' bëbdau' yu'u yøj lahuè' böchi' lza'u, len cutu rlé'inu' le zxön yu'u yøj lau' li'? ⁴² ¿Naru' huactsa gui'u-nè' böchi' lza'u: “Böcha'a, benn latj cuija' bëbdau' yu'u yøj lau'”, len cutu rlé'inu' le zxön yu'u yøj lau' li'? Li', bönni' rulul'z tsahui' cuinu'. Gleaj zi'al le zxön yu'u yøj lau' li', ati' ni'r glé'inu' dxi'a quiè cuiju' bëbdau' yu'u yøj lahuè' böchi' lza'u.

Le runru' nac bë' le nacru'

⁴³ Gnè' ca' Jesús:

—Cutu gac cuia le xöhui' yag dxi'a. Lëzca' cni, cutu gac cuia le nac dxi'a yag xöhui'. ⁴⁴ Cni nac, le rbia yag nac bë' ca nac yag na'. Cutu ruchibru' le rbia yag higo lu yag yötsi', len clëg lu bsequi' yötsi' cutu ruchibru' le rbia lba uva. ⁴⁵ Didza' dxi'a ru'è bönni' dxi'a le yu'u icj lãdxi'dau'huè' le nac dxi'a, ati' didza' xöhui' ru'è bönni' xöhui' le yu'u icj lãdxi'dau'huè' le xöhui'. Rnè rú'aru' ca nac le yu'u icj lãdxi'dau'ru'.

Chop ca gac udxiaru' xlibi yu'u'

⁴⁶ Gnè' ca' Jesús:

—¿Bizx quiè rulidzli' neda', rnali': “Xantu', Xantu'”, san cutu runli' ca rna bé'ida' lbi'ili'? ⁴⁷ Ului'ida' lbi'ili' ca nac nu na' za' quia' len ryöni xtidza'a len run ca rna bé'ida' lei. ⁴⁸ Nu ni nac ca bönni', cati' benè' lidxè', ga rè' bchö'nè' len bdxie' xlibi yu'u ga nac lu guiøj. Cati' bötj gba'u, bchö'n cuít yu'u na', san cutu gac uquindj lei, le nulíb ga nac lu guiøj. ⁴⁹ Na'a, nu ryöni xtidza'a len cutu run ca rna bé'ida' lei, nu ni nac ca bönni' benè' lidxè' ga nac lu yu ca'z, cutu nunè' xlibi. Cati' bchö'n cuít yu'u na' gba'u, la' bguindjtë, ati' gbix dëra zö'ö qui.

7

Ruúnè'-bi' Jesús bi'i huen dxin queè' bönni' Roma

¹ Cati' budx bé'lenè' lequè' didza' ni, gyaziè' Jesús Capernaum. ² Lu yödز ni' zoè' bönni' Roma, nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l len zoabi' bi'i huen dxin queè' nadx'itsquinè'-bi', ati' bi'i ni ré'ibi' len chraqi gatbi'. ³ Cati' byönnè' bönni' ni didza' tu'è bönni' ca nac queè' Jesús, la' bsöla'té' ga na' zoè' Jesús la'què' bönni' gul tu'zéjini'nè' bönni' judío, tsjöta'yuquè' lahuè' Jesús guidè' duhuenè'-bi' bi'i huen dxin queè' na' ré'ibi'. ⁴ Guladxinè' ga zoè' Jesús bönni' gul tu'zéjini' na', ati' gláta'yuè' lahuè' gdu lãdxi'què', ta'nè':

—Naquè' lsaca' bönni' na' gunu' queè' lè ni, ⁵ le runè' ba la'n bunách uládz queëru' len benè' queëru' yu'u ga rudubru' rusédru' queè' Dios.

⁶ Ni'r gyéajlenè' lequè' Jesús. Cati' chzoa la'dxinè' lidxè' bönni' na', lè' bsölè'è ga zè'è Jesús la'què' böchi' lzè'è, tè' Lè':

—Xan, rnè' bönni' na': “Cutu uguí'inu', le cutu naca' lsaca' tsaziu' lidxa' ⁷ len cutu naca' lsaca' guida' ga zu'. Qui lè ni na' cutu burúguida' guida' ga zu'. Bè'z didza' ati' huöáctëbi' bi'i huen dxin quia'. ⁸ Neda' ca', zoa nu rna be'i neda', ati' nacu'è ca' bönni' rjaquè' gdil-l rna bé'ida' lequè'. Rëpa'-nè' tuè': Gyeaj ni', ati' rijé'. Rëpa'-nè' yetué'. Gda ni, ati' ridè'. Rëpa'-nè' ca' huen dxin quia': Ben dxin ni, ati' runè' dxin na'.”

⁹ Cati' byönnè' didza' ni Jesús, bubannè' queè' bönni' na', ati' bueycjè', len gudxè' bunách na' za'c cüdzu'lè', rnè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili', nutu nu bönni' Israel cutu rajxáqui'da-nè' rejllè'è neda' ca rejllè'è neda' bönni' ni.

¹⁰ Cati' guludxinè' bönni' na' bsölè'è lequè' bönni' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, gulayaziè' ga nac lu yu'u lidxè' len gulalé'inè' chbóacbi' bi'i huen dxin na'.

Ruspanè'-bi' Jesús bi'i bönni' queënu ngul uzëb

¹¹ Gdöd guc lè ni, zijé' Jesús yödز Naín, dzagquè' Lè' bönni' uséd queè' lenca' bunách zian. ¹² Cati' bdxinè' gal-la' ra' yödز na', ni' blé'inè' bönni' nua'què'-bi' tubi' bi'i bönni' nat zajcáchi'què'-bi'. Bi'i nat na' nacb'i la'z dui bi'i queënu ngul uzëbdau'. Zjaclen-nu ngul uzëb na' zian bunách uládz queënu. ¹³ Cati' blé'inè'-nu Xanru', buechi' ladxè'è-nu, ati' gudxè'-nu:

—Cutur cödxu'.

¹⁴ Ni'r gbiguè'è Jesús, gdanè' da'a yag ga na' dëbi' bi'i nat na'. Gulabözè' bönni' na' nua'què'-bi', ati' Jesús gnè':

—Bi'i, li' rëpa', gyas.

¹⁵ Ni'r hubanbi'. Grö'bi' bi'i na' zi'al natbi', ati' gzu laubi' rui'bi' didza'. Budödë'-bi' Jesús lu na'nu xna'bi'. ¹⁶ Cati' gulale'i lë ni bunách ni', gládxinë' yúgu'të', ati' gulagu'ë Dios yöl-la' ba, ta'në':

—Blë'ë queëru' bönni' blau, ru'ë didza' uláz queë' Dios. Dioscz ráclenë' bunách queë'.

¹⁷ Gzë didza' ca nac yöl-la' huac queë' Jesús, ati' gulayöni bunách yúgu'të' yödz luyú Judea len yúgu'të' yödz gdu zbi'il.

Le rnabë' Juan, bönni' buquülë' bunách nis

¹⁸ Gulaguixjöi'në' Juan bönni' da'quë' lë' yúgu'të' lë ni runë' Jesús. Bulidzë' Juan chopë' bönni' na' da'quë' lë' ¹⁹ ati' bsölë'ë lequë' ga na' zoë' Jesús quië la'nabnë' Lë', la'në': "¿I nacu' Li' Cristo, bönni' ral-la' guidë', o naru' ral-la' cöztu'-në' bönni' yubl?" ²⁰ Cati' guladxinë' ga na' zoë' Jesús bönni' na' nasölë'ë Juan, të' Jesús:

—Nasölë'ë netu' Juan, bönni' buquülë' bunách nis, quië gnábitu' Li', gnatu': "¿I nacu' Li' Cristo, bönni' na' ral-la' guidë', o naru' ral-la' cöztu'-në' bönni' yubl?"

²¹ La' na'z ruúnë' Jesús zian nup te'i, yugu' bönni' huë' len bönni' yu'ugac lequë' bö' xöhui', ati' zian bönni' lau chul busaljë' yój lauquë'. ²² Bubi'ë didza' Jesús, rë' chopë' bönni' na' nasölë'ë Juan, rnë':

—Gul-tséaj, gul-tsajtixjöi'-në' Juan ca nac le blé'ili' len le byönili'. Tu'lé'inë' bönni' bchul lauquë'. Tu'zë'ë bönni' glatsjë'. Nuhuóacquë' bönni' güi'cnë' huë' nudzu' ruzöd. Tu'yönnë' bönni' gulacódzue'. Nubanquë' bönni' glatië'. Ta'yönnë' didza' dxi'a bönni' yechi'. ²³ Bica' ba nu cugác chop ladxí' za'len neda' zal-la' cutu runa' ca raqui nu na' ral-la' guna'.

²⁴ Cati' guluzë'ë ni' bönni' na' bsölë'ë Juan, gzu lahuë' Jesús rë' bunách ni' ca nac queë' Juan, rnë':

—¿Bizxa brujli' yajyuli' lu latj ca'z? ¿Naru' brujli' yajyuli' gui rutá lei bö' reycj? ²⁵ ¿Bizxa caz brujli' yajyuli'? ¿Naru' brujli' yajyuli'-në' bönni' nacué' lari' záca'tsqui? Nózcicli' nacua' lidxquë' bönni' ta'ná bë'ë nup nácu'gac lari' záca'tsqui len tu'zi' xbey yöl-la' tsahui'. ²⁶ ¿Bizxa caz brujli' yajyuli'? ¿Naru' brujli' yajyuli'-në' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios? Ja, rëpa' lbi'ili', ati' náctërë' blau ca nu rui' didza' uláz queë' Dios. ²⁷ Naquë' Juan bönni' na' nayúj lu guich la'y ca nac queë', rna:

Byutsca', rsöla'a-në' gbaz quia', nörë' ca Li'.

Bönni' ni upë'ë nöz ga tödu'.

²⁸ Neda' rëpa' lbi'ili': Gap nacua' bunách, chqui' zoë' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, cutu nacrë' blau ca Juan, bönni' na' buquülë' bunách nis, san nu nactër cuidi'z ga rna bë'ë Dios nactër blau ca Juan na'.

²⁹ 'Cati' gulayöni didza' ni bë'ë Juan bunách ni' len bönni' tu'quixxjë' lazgac bunách, gláquibe'inë' le nac tsahui' lahuë' Dios, len guladilë' ca' nis lu në'ë Juan, ³⁰ san yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sëdi taquë' zxba queë' Moisés cutu guladilë' nis lu në'ë Juan, ati' cni guc, guluca'në' ca'z le gu'nnë' Dios gunë' quequë'.

³¹ Gnë' ca' Xanru':

—¿Nacx usáqui'da' bunách dza ni zoaru' na'a? ¿Nacxzc nacquë'? ³² Nacquë' ca bi'idau' ta'guitjbi'. Ta'bö'bi' lu yë'y len ta'bödxya'abi'. Ta'nabi' tubi' yetubi': "Rucódxtu' queëli' gui san cutu rya'li'. Rul-l yéchi'tu' san cutu rbödxli'." ³³ Cni nacli' le bidë' Juan, bönni' buquülë' bunách nis, len cutu gdahuë' yöt xtil, len cutu gu'ë xisi uva, ati' rnali' queë': "Tu' xöhui' dzag lë'." ³⁴ Cati' bida' neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, len ri'j rahua', rnali' quia': "Bönni' ni naquë' bönni' huáguxö'ö len bönni' ri'j'ë'. Naquë' lza'quë' bönni' tu'quixxjë' len yezíca'rë' bönni' dul-la'." ³⁵ Rëpa' lbi'ili': Nac bë' nup napgac yöl-la' rejni'i queë' Dios ni'a qui le tun.

Le benë' Jesús lidxë' bönni' gdau' fariseo

³⁶ Bulidzë' Jesús gágulenë' lë' tsaxón bönni' gdau' fariseo, ati' gyazië' Jesús lidxë' bönni' na', len grö'ë rahuë'. ³⁷ Zoanu lu yödz na' ngul udá dzag, len cati' gnözinu rö'ë ráhuë' Jesús lidxë' bönni' gdau' fariseo na', ni'r bdxinnu ni' nua'nu böga'dau' náquni guíój zaca' le yudz tu le rla' zxi. ³⁸ Cati' bdxinnu zaca' cúdzu'lë' Jesús, grö'nu xni'ë rbödxnu. Ni'r gzu launu rgu'nu nis rbödxnu ni'ë Jesús len ruzxinu ni'ë len guitsa' icjnu. Butság launu ni'ë len glu'nu ni'ë lë na' rla' zxi. ³⁹ Cati' blé'inë' lë ni bönni' gdau' fariseo na' nulidzë' Jesús, gza' ladxë'ë, rnë': "La'naru' naquë' bönni' ni bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, huáquibe'inë' nuzxa na' len nacx nacnu ngul ni rgannu Lë', le nacnu ngul udá dzag." ⁴⁰ Ni'r gudxë' bönni' fariseo na' Jesús, rnë':

—Simón, dë tu le ral-la' gyëpa' li'.

Bubi'ë didza' bönni' na', rnë':

—Gna, Bönni' Usëdi.

⁴¹ Jesús rë' lë':

—Zoë' bönni' dë dumí queë' ati' nacu'ë chopë' bönni' tal-lë'ë dumí queë'. Tuë' bönni' na' ral-lë'ë queë' lazzjë' qui chop iz, ati' yetúë' na' ral-lë'ë queë' lazzjë' qui chop beo'. ⁴² Le cudë

quequë' dumí luguixxjë' lë na' tal-lë'ë queë', qui lë ni na' bunít lahuë' gropë' lë na' tal-lë'ë queë'. Gnatsca' na'a. ¿Núzxalë' bönni' chopë' ni gdx'i'irnë' bönni' na' bunít lahuë' lequë'?

⁴³ Bubi'ë didza' Simón na', rnë':

—Ráquida' neda', bönni' na' rál-la'rë' queë' dumí, lë na' bunít lahuë'.

Jesús gudxë' lë':

—Le nacz rnau'.

⁴⁴ Ni'r bueycjë' Jesús, ati' ni' ruyúë'-nu ngul na', rë' Simón:

—¿Naru' rlë'ínu' ngul ni? Gyazia' lidxu' ati' cutu bennu' quia' nis quibda' ni'a, san glu'nu ni'a nis rbödxnu ngul ni, len buzxinu ni'a len guitsa' icjnu. ⁴⁵ Cutu butság lau' neda', san cati' bdxintea' lidxu', cutu ruzóa dxinu ngul ni, rutság launu ni'a. ⁴⁶ Cutu glu'u icja' le za, san glu'nu ni'a lë na' rla' zxi ngul ni. ⁴⁷ Qui lë ni na' rëpa' li', dul-la' zian nabága'nu ngul ni, chgyu'u yöl-la' runít lau quegac, ati' nadxi'itsquinu neda'. Nu na' Dios runít lahuë' lei láti'dau'z, láti'dau'z nadxi'i Dios nu na'.

⁴⁸ Ni'r gudxë'-nu ngul na' Jesús, rnë':

—Dul-la' nabagu'u chgyu'u yöl-la' runít lau qui.

⁴⁹ Gulazú laquë' tē lza'quë' bönni' na' ta'bó'lenë' Jesús tahuë', ta'në':

—¿Nuzxa caz bönni' ni, runít lautsë' ca' dul-la'?

⁵⁰ Ni'r gudxë'-nu ngul na' Jesús, rnë':

—Le réjlë'u neda', chbuláu' li'. Bōaj lidxu', zoa dxi ladxu'.

8

Ngul táclennu Jesús, ta'gu'nu le tahuë'

¹ Gdöd glac lë ni, gdë' Jesús gap nacua' zian yöd zxön len yugu' yödzdau', ati' ni' benë' lban len gdxjō'ë didza' dxi'a ca rna bē'ë Dios, dzagquë' Lë' idxinnuté' bönni' uséd queë'. ² Dzagcnu ca' Lë' la'cnu ngul bunë' lecnu Jesús, bubijë' bō' xōhui' yu'ugac lecnu, len bugüë' yugu' guidzhuë' quecnu. Nútsa'nu ladjcnu María, lënu ca' Magdalena, ngul na' bubijë' gadx bō' xōhui' yu'ugac lënu. ³ Nútsa'nu ca' ladjcnu Juana, ngul queë' Chuzá, bönni' dē lu nē'ë le dē lidxë' Herodes, len nútsa'nu ca' ladjcnu Susana. Ta'gu'nu le tahuë' Jesús len yugu' bönni' uséd queë' ngul ni len zianrnu ca', tu'nöd zjnu le dē quecnu.

Runë' lsaqui' Jesús ca nac queë' bönni' guz

⁴ Gularúj yugu' yöd zni' bunách zian, guladxín ga na' zoë' Jesús. Cati' guludubë' ga na' zoë', Lë' benë' lsaqui', rë' lequë':

⁵ —Brujë' bönni' guz, zjësië' xseydau'. Cati' ni' zjësië', guluhuóxj ga nac la' nöz la'gac xseydau' na', ati' gululíb leygac bunách. Guladxinba' ca' bguindau', glë'jba' xseydau' na' dzō' la' nöz. ⁶ Guluhuóxj yela'gac xseydau' na' lyu ga rō' guiōj. Cati' gulalén xseydau' na', la' gulabidxtë le cunalupa' yu na'. ⁷ Guluhuóxj yela'gac xseydau' na' ga gululén lba yōtsi'. Tsazxón gulaxzón lba yōtsi' na' len xseydau' na', ati' gularōli xseydau' na' gulalén, lba yōtsi' na', len glun ditj leygac. ⁸ Guluhuóxj yela'gac xseydau' na' ga nac luyú dxi'a. Cati' chgulaxzón, gulunódzj. Tu dxigu' na' bunódzj yetú gayua'tër xseydau' ca'.

Cati' budx gnë' cni Jesús, bē'ë zidz didza', rnë':

—Nu zoa nag len ryōni ral-la' uzë nag.

Bizx quië runë' lsaqui' Jesús

⁹ Ni'r gulanabnë' Jesús bönni' uséd queë', ta'në':

—¿Bizxa rē'ni gna lë na' benu' lsaqui'?

¹⁰ Jesús gudxë' lequë':

—Dios ruzéjní'në' lbi'ili' le nagachi' ca rna bē'ë Lë', san yezica' bunách ni, rui'lena' lequë' didza' le runa' lsaqui' quië cati' luyüë', cutu la'lé'inë', len cati' la'yönnë', cutu la'yéjní'në'.

Rguíxjō'ë Jesús le ruluí' le benë' lsaqui'

¹¹ Gnë' ca' Jesús:

—Cni nac le ruluí' lë na' bena' lsaqui'. Xseydau' na' nac xtidzë'ë Dios. ¹² Xseydau' na' guluhuóxj la' nöz tu'luí' ca rac quegac nup ni ta'yōni didza' na' san la' za'të tu' xōhui' len rgua didza' na' bdxin lu icj lādxi'dau'quë' bönni' na', cui la'yéjlë' len cui lulë'. ¹³ Xseydau' na' guluhuóxj lyu ga rō' guiōj tu'luí' ca rac quegac nup ni ta'yōni didza' na' len tu'dzjinë' ta'zi'ë lei, san nacquë' ca xseydau' na' cutu ben lui. Tu chiz ta'yéjlë'ë, le rdxin le rzi' bē' lequë', ati' la' tu'huōatë lādxi'quë'. ¹⁴ Xseydau' na' guluhuóxj ga gululén lba yōtsi' tu'luí' ca rac quegac nup ta'yōni didza' na', len cati' chgulayōnnë', tun nigui lequë' yugu' le tui' lādxi'quë' yöd zlyú ni, len yugu' yöl-la' tsahui' qui, len yugu' le ta'dzág lādxi'quë' tac ni, ati' cutu run dxin didza' na' lu icj lādxi'dau'quë'. ¹⁵ Xseydau' na' guluhuóxj ga nac luyú dxi'a tu'luí' ca rac quegac nup ni, gdu lādxi'quë' ta'yōnnë' didza' na' len ta'gu'ë tsutsu lei lu icj lādxi'dau'quë', ati' lu yöl-la' rböz zxön lādxi' tunë' ca rna didza' na'.

Runë' lsaqui' Jesús qui le rgu'u yení' lidxru'

¹⁶ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu ca' ruquel-lë'ë gui' bönni' ati' la' rudúsi'të' lei gui'n, len cutu rgu'ë lei xzani le ráti'në', san ruzóë' lei xlatj ga nac lna' lu yu'u, ati' luzí' xbey gui' na' nup la'yáz ni'. ¹⁷ Gla' lahui yúgu'të le nagachi', ati' gac bë' len gruj ga lna' yúgu'të le rac balánc.

¹⁸ 'Qui lë ni na', gul-zë nagli', le huadél-li'në' yelati' bönni' ruzóë' tsutsu icj ládxi'dau'huë' didza' ryönnë', huazi'rë' xtídzë'ë Dios, san bönni' curuzóë' tsutsu icj ládxi'dau'huë' didza' ryönnë', huadúa didza' na' byönnë'.

Xnë'ë Jesús len yugu' bönni' böchë'ë

¹⁹ Ni'r guladxiné' ga na' zoë' Jesús xnë'ë len yugu' bönni' böchë'ë, san cutu guc la'biguë'ë gal-la' ga zoë' le nacua' ni' bunách zian. ²⁰ Zoa ni' nu bulídz Jesús, rna:

—Nacu'ë ló'a xna'ú len yugu' bönni' böchu'u, të'nnë' lui'lenë' Li' didza'.

²¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Nup ni ta'yöni xtídzë'ë Dios len tun ca rna, bönni' ni nacquë' ca xna'cza' len yugu' bönni' böchi'cza'.

Jesús rbequi dxië' bö' bduunu'

²² Tu dza grenë' Jesús tu lë'i bárcodau', dzagquë' Lë' bönni' uséd queë', ati' Jesús rë' lequë':

—Huadódtscaru' yetslá'a nis xzön ni.

Ni'r zjactë'. ²³ Tsal ni' ta'dödë' lu nis xzön na', rasië' Jesús. Ni'r gzu lau reycj bö' bduunu' lu nis xzön na', ati' chraqui huötj xzan nis bárcodau' na' len zoa banádx quequë'. ²⁴ Ni'r gulabiguë'ë ga dë' Jesús len guluspanë' Lë', ta'në':

—¡Bönni' Usëdi! ¡Bönni' Usëdi! Chraqui huötjru' lu nis.

Cati' hubané' Jesús, bulídzë' bö' na' reycj len nis na' ryas rdxíatsca, ati' gzoa dxi bö' na' reycj len grö' dxi lu nis xzön na'. ²⁵ Ni'r gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—¿Naru' cu réjlë'li' Dios?

Gládxiné' lequë' len tu'bannë'. Glë lza'quë', tuë' yetúë':

—¿Nuzxa caz bönni' ni? Rna bé'inë' bö' reycj len nis xzön, ati' tun ca rna xtídzë'ë.

Bönni' yödz Gadara yu'u lë' bö' xöhui'

²⁶ Ni'r guladxiné' lu xyuquë' bönni' Gadara, le dë yetslá'a nis xzön ca dödl ga dë luyú Galilea. ²⁷ Cati' brujë' lë'i bárcodau' na' Jesús ga nac lu yu na', dutsaguë' lë' bönni' yödz na'. Chgdzey yu'u lë' bö' xöhui', len cutur racuë' lari' len cutur rzoë' lu yu'u, san nun xlatjë' lu bloj ga nadjgac yeru ba. ²⁸ Cati' blé'inë' Jesús bönni' na' yu'u lë' bö' xöhui', grödxyé'ë zidjz, ati' buzechu xzibë' lahuë' Jesús len bë'ë zidjz didza', rnë':

—¿Bízza ral-la'a quiu', Jesús, Xzi'në' Dios náctërë' blau? Ráta'yua' lau' cui usaca' zi'u neda'.

²⁹ Cni gnë' le chgna bé'inë' Jesús bö' xöhui' na' urúj lu bönni' na'. Zian lzu zí'atël brix butultsca bönni' na' bö' xöhui' na', ati' glúguë'ë lë' du guía bönni' yödz ni' len gulusijnë' bregui' guía ni'a në'ë, san blë'ë yugu' du guía na', ati' bchë' lë' lu latj ca'z bö' xöhui' na' yu'u lë'. ³⁰ Ni'r gnabné' bö' xöhui' na' Jesús, rnë':

—¿Bi leu'?

Bö' xöhui' na' gudx Lë':

—Le Zian lea'.

Cni gna le yu'ugac lë' bö' xöhui' zian. ³¹ Ni'r gláta'yu lahuë' Jesús bö' xöhui' na' cutu gsölë'ë leygac latj chul quegac nup natgac. ³² Nacua'ba' ca' ni' tu có'ba' cuch zian ta'daba' táguba' lu guí'adau' ni', ati' gulanáb yechi' Jesús bö' xöhui' na' gu'ë leygac latj tsajtsu'ugac cuch zian na'. Jesús bë'ë leygac latj. ³³ Gulurúj lu bönni' na' bö' xöhui', len yajtsu'ugac cuch zian na', ati' yjacba' cuch zian na' ga nac lë'i guiöj. Yajbixcha' lu nis xzön, ati' ni' gulayë'piba' nis.

³⁴ Cati' gulalé'inë' ca na' guc quecha' bönni' tu'yuquë'ba' cuch zian na', gladxi guladzöbnë'. Gulazxundjé' ni', ati' yhuöjquë' yajtíxjöi'cnë' nup nacua' yödz na' len nup nacua' ladj guixi' ni'. ³⁵ Ni'r gularujë' bönni' yödz na', yajyuquë' lë na' guc. Cati' guladxiné' ga na' zoë' Jesús, gulalé'inë' bönni' na' gulayú'u lë' bö' xöhui', rö'ë xni'ë Jesús. Nacuë' lari' len dxí'adau' chzoë', ati' gládxiné'. ³⁶ Gulaguixjöi' lequë' ca guc nup na' gulale'i lë na' guc, böaquë' bönni' na' gulayú'u lë' bö' xöhui'. ³⁷ Ni'r gláta'yu lahuë' Jesús urujé' lu xyugac yúgu'të bunách zian na' quegac yödz nababgac Gadara na', le tádxiné'. Bubenë' Jesús lë'i bárcodau' na' zhuöjé'. ³⁸ Gúta'yuë' lahuë' Jesús bönni' na' gulurúj lë' bö' xöhui' na' gu'ë lë' latj tséajlenë' Lë' tsazxön. Gna bé'inë' lë' Jesús uga'në' ni', rnë':

³⁹ —Böaj lidxu'. Yajtíxjöi' bunách uládz quiu' yugu' le xzön benë' quiu' Dios.

Böjé' lidxë' bönni' na', ati' buzë' didza' gdu lu yödz ni' ca nac le xzön benë' queë' Jesús.

Ruínë'-bi' Jesús bi'ngul queë' Jairo lenca' ngul na' gdannu lari' nacuë'

⁴⁰ Cati' budxinë' Jesús yetslá'a nis xzön na', guludziji queë' bunách zian nacua' ni', le ta'bözë' Lë' yúgu'të'. ⁴¹ Ni'r bdxiné' ga zoë' Jesús Jairo, bönni' blau qui yu'u ga tu'dubë'

tu'sedè' queè' Dios bönni' judío. Byechuè' xni'è Jesús len gúta'yuè' lahuè' tsijè' lidxè'. ⁴² Cni benè' le zoabi' tubi' bi'i ngul queè', chraqui gatbi'. Nacbi' bi'i tuticz queè' len yu'ubi' ca chinnu iz. Tsal ni' zijè' Jesús, naugac Lé' bunách zian, tu'quí' Lè'.

⁴³ Nútsa'nu ladj bunách zian na' ngul, chguc chinnu iz rzaca' rgui'nu, cutu ruhui'i rön queènu qui huè' quegaccznu ngul, ati' chbutönu dëra le dë queènu, rguizxjnu nup tu'ün bunách, san cutu guc nu bönni' unè'-nu. ⁴⁴ Gbígá'nu zaca' cúdzu'lè' Jesús len gdannu rui'i lari' nacué', ati' la' bui'tè huè' rön queènu.

⁴⁵ Ni'r gnabnè' nup nacua' ni' Jesús, rnè':

—¿Nuzxa na' gdan neda'?

Guladá'baguè'è yúgu'tè'. Ni'r glè' Lè' Pedro len nup nacua'len lè', ta'nè':

—Bönni' Usèdi, nacua' ni' bunách zian, tu'quí' Li', len tu'dxiguè'è Li', ati' ¿rnatsu': “¿Nuzxa na' gdan neda'”?

⁴⁶ Ni'r Jesús gnè':

—Zoa nu gdan neda', le gúquibe'ida' bruj neda' yöl-la' huac le ruín bunách.

⁴⁷ Cati' ráquibe'ínu ngul na' nöznè' Jesús le bennu, ni'r gzxiznu. Byéchuenu xni'è Jesús len gdxjöi'nu Lè' laugac bunách zian na' bizx quiè na' gdannu lari' nacué' len ca na' guc, la' böáctènu. ⁴⁸ Ni'r Jesús gudxè'-nu:

—Zxi'na', le réjle'u neda' chböacu'. Böaj lidxu', zoa dxi ladxu'u.

⁴⁹ Cati' ni' ru'è didza' ni' Jesús, bdxinè' ni' bönni' zè'è lidxè' bönni' blau na' qui yu'u ga tu'dubè' tu'sedè' queè' Dios, ati' gudxè' bönni' blau na':

—Chgutbi' bi'i nguldau' quiu'. Cutur upizxjnu'-nè' Bönni' Usèdi.

⁵⁰ Cati' byönnè' lè ni' Jesús, bubí'è didza', ré' bönni' blau na':

—Cutu gádxinu'. Gyejlè'z Dios. Huöacbi' bi'i nguldau' quiu'.

⁵¹ Cati' gyaziè' Jesús yu'u na', cutu bè'è latj nu tsazlen Lé' san légaczè' Pedro len Jacobo len Juan, lenca' xuz xna'bi' nguldau' na'. ⁵² Ta'bódx nup nacua' ni'. Ta'bódx yechè'è queèbi' bi'i nguldau' na', ati' ré' lequè' Jesús, rnè':

—Cutur cödxli'. Cutu natbi' nguldau' ni'. Raszbi'.

⁵³ Gulutitjè' Lé' le nözcne' chnatbi'. ⁵⁴ Ni'r gdèl-lè'è na'bi' Jesús len bè'è zidz didza', rnè':

—Bi'i nguldau', gyasch.

⁵⁵ Ni'r bu'u bö' nacczbi', bubanbi', ati' la' gyástèbi'. Gna bé'inè' lequè' Jesús lu'è le gágubi'.

⁵⁶ Gulubannè' xuz xna'bi', san Jesús gna bé'inè' lequè' nutu nu lè' ca na' guc.

9

Rsölè'è Jesús bönni' uséd queè' tsjenquè' lban

¹ Ni'r butubè' Jesús idxinnutè' bönni' uséd queè', ati' budödè' lu na'què' yöl-la' huac len yöl-la' uná bè' lubijè' bö' xöhui' yu'ugac bunách, len luúnè' nup te'i. ² Bsölè'è lequè' tsjenquè' lban ca rna bè'è Dios len tsajhuenquè' nup te'i. ³ Jesús gudxè' lequè':

—Cutu bi' gua'li' quiè la' nöz, ni xuyagdau', ni yöxj, ni yöt, ni dumí, len cutu gxoá yenli' chop lari'. ⁴ Bítitèz yu'u ga tsazli', gul-zóa ni' cati' uza'rli' yöd z na'. ⁵ Gátitèz ga cutu lun lbi'ili' ba la'n bunách, gul-rúj yöd z na' len gul-cuib bëchtö da' lalabli', le ului'i lequè' nagá'n zxguia' nabága'què'.

⁶ Ni'r gularujè' bönni' uséd queè' na'. Guladödè' yúgu'tè yöd z dau', tunè' lban qui didza' dxi'a, len tu'ünè' nup te'i yúgu'tè lu yöd z na'.

Ca gutiè' Juan, bönni' buquilè' bunách nis

⁷ Byönnè' Herodes, bönni' rna bè'è, ca nac yúgu'tè le runè' Jesús, ati' grö'è bagui'i, le ta'ná bunách:

—Juan na' chbubanè' lu yöl-la' gut.

⁸ Yela'què' ta'nè':

—Chbulè'è Elías, bönni' na' bè'è didza' uláz queè' Dios.

Yela'què' ta'nè':

—Chbubanè' bönni' bitsè'è bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios dza ni'tè.

⁹ Herodes na' gnè':

—Juan na' brixá' yenè'. ¿Nuzxa caz bönni' ni, ryönda' queè' runè' yugu' lè ni'?

Rzu rbö'è Herodes glé'inè' Jesús.

Rugahuè' Jesús chián gayuá' bunách

¹⁰ Cati' guludxinè' ga zoè' Jesús bönni' gbaz nasölè'è Lé', gulului'inè' Lé' yúgu'tè le glunè'. Ni'r bchè'è lequè' quizi Jesús. Yjaquè' tu latj ca'z lu xyu yöd z Betsaida. ¹¹ Cati' chnözigac lè ni bunách, yajnaugac Lé', ati' Jesús benè' lequè' ba la'n len bè'lenè' lequè' didza' ca rna bè'è Dios, ati' bunè' nup te'i.

¹² Cati' chza' ral dza na', gulabiguè'è ga zoè' Jesús idxinnutè' bönni' gbaz queè', len tè' Lè':

—Busöla' bunách ni tsjac gap dë yödzdau' len gap dë yu'udau' gdu zbi'il quië tsajtiljqüë' gap luga'në' len bi lahuë', le nac latj ca'z ga ni zoaru'.

¹³ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-gu'ë lbi'ili' le lahuë'.

Të' Lë':

—Gayu'z yöt xtildau' dë len chopzba' böi dëba' queëtu', o çnaru' huayéajtsatu' tsjö'utu' le lagu bunách zian ni?

¹⁴ Nacu'ë ni' ca chián gayu'ë bönni'. Ni'r gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Gul-gún ga la'bö'ë tu cö' hueajquë', lac ca chián hueajquë'.

¹⁵ Cni glunë' ati' gulabö'ë yúgu'të'. ¹⁶ Ni'r gdel-lë'ë Jesús gayu' yöt xtil na' len chopba' böi na', ati' bchis lahuë' ruyüë' luzxbá, len rë' Dios: "Xclenu'." Ni'r buzuxzjë' leygac len bë'ë quequë' bönni' uséd queë' quië lucu'ë laugac bunách na'. ¹⁷ Glahuë' yúgu'të' len guluhuöljnë'. Gdöd na' gulutubë' yugu' le nagá'n, ati' guludzë'ë gdu chinnu bdö'a.

Rnë' Pedro Jesús naquë' Cristo

¹⁸ Tu dza tsal ni' zoë' quizi Jesús, rulidzë' Dios, ati' dzagquë' Lë' bönni' uséd queë', gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—¿Nuzxa ta'ná bunách nu naca'?

¹⁹ Gulubi'ë didza', ta'në':

—Ta'ná la'gac bunách nacu' Juan, bönni' buquilë' bunách nis. Ta'ná yela'gac nacu' Elías, ati' ta'ná yela'gac nacu' bönni' bitsë'ë bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios dza ni'të, nubanë' lu yöl-la' gut.

²⁰ Ni'r gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—Naxz lbi'ili', ¿nuzxa rnali' naca'?

Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Nacu' Cristo nasölë'ë Dios.

Rgu'xjö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

²¹ Ni'r gudxtsquë' lequë' Jesús len gna bé'inë' lequë' nutu nu lë' Nu naquë' Lë'. ²² Ni'r rë' lequë':

—Run bayüdx saca' qui'a neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, zian le gac quia'. Luca'në' neda' ca'z bönni' gul tu'zejni'i len yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi. Ludöddë' neda', san töd tsonn dza Dios uspanë' neda' lu yöl-la' gut.

²³ Gudxë' ca' yúgu'të':

—Chqui' rë'nnë' bönni' të'ë neda', ral-la' uzö'ë tsa'l' le naqui queë' len gaquë' ca bönni' zijë' zajtë'ë lë'i yag cruz, ati' ni'r gac të'ë neda'. ²⁴ Núti'tëz bönni' rui' ladxë'ë gun chi'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë' le dë'ë neda', bönni' ni gata' queë' yöl-la' na'bán gdu. ²⁵ Cutu bi uzi'ë xbey bönni' chqui' utubë' queë' yúgu'të' le dë yödzlyü ni san unitië' tsaz yöl-la' na'bán queë'. ²⁶ Nu bönni' rutui'në' neda' len rutui'në' ca' xtida'z'a, lëzca' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, utui'da' bönni' na' cati' huöda' duná bë'a, dzaggac neda' yöl-la' yení' queë' Xuza' len yöl-la' yení' quequë' gbaz la'y queë' Dios. ²⁷ Le nactë rëpa' lbi'ili', nacuá' ni la'quë' bönni' cutu latie' cati' la'lé'irnë' dza duná bë'ë Dios.

Rdza' carna' lahuë' Jesús

²⁸ Cati' bza'a xunu' gbidz gdöd bë'ë yugu' didza' ni Jesús, ni'r bchë'ë Pedro len Juan len Jacobo, ati' grenë' tu lu guí'adau', ga na' bulidzë' Dios. ²⁹ Tsal ni' rui'lenë' Dios didza', bdza' ca rna' lahuë', ati' böac chguichdau'z lari' nacuë' len gyëp yös yení'. ³⁰ Ni'r gululuí' laquë' ga zoë' Lë' chopë' bönni' tuí'lenë' Lë' didza'. Nacquë' Moisés len Elías. ³¹ Gulayëpë' yös yení' chopë' ni len tuí'lenë' Jesús didza' ca zi'a uzë'ë yödzlyü ni, gatië' lu yödz Jerusalén. ³² Zal-la' chractsa lasië' Pedro len nup nacua'len lë', bayüdx gulana'zë' ta'lé'inë' yöl-la' yení' queë' Jesús len chopë' na' nacua'lenë' Lë'. ³³ Cati' guluzë'ë ni' chopë' na' ga na' zoë' Jesús, ni'r Pedro gudxë' Lë':

—Bönni' Usëdi, dxi'a nac zoaru' ni. Güntsca'tu' tsonn yu'u lága'dau', tu quiu', yetü queë' Moisés, len yetü queë' Elías.

Cutu nöznë' Pedro bi na' rnë'. ³⁴ Tsal ni' ru'ë didza' ni, la' grötë böaj bucachi' lequë', ati' gládxinë' le nacu'ë lu böaj na'. ³⁵ Ni'r byön chi'i Nu rui' didza' lu böaj na', rna:

—Bönni' ni naquë' Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë'. Gul-zë nagli' didza' gu'ë.

³⁶ Cati' budx bë' didza' chi'i na', tuzë' Jesús nagá'nlenë' lequë'. Ta'cuá' dxië' bönni' uséd queë', ati' dza na' nutu nu glë' ca nac le gualé'inë'.

Ruúnë'-bi' Jesús bi'i bönni' yu'u-bi' bö' xöhu'

³⁷ Cati' za' reni' yetü dza guluhuötjë' lu guí'adau' na' Jesús len bönni' na' dzagquë' Lë', ati' gularúj bunách zian dutsaggac Jesús. ³⁸ Ni'r bë'ë zidz didza' tu bönni' nutsë'ë ladj bunách zian na'. Bulidzë' Jesús, rnë':

—Bönni' Usëdi, ráta'yua' lau' duyú'-bi' bi'i bönni' quia' le nacbi' bi'i tuticz quia'. ³⁹ Yu'u lëbi' bö' xöhui' run ga rbödxya'abi' len ruxiztsca lëbi'. Run ga rbia bdxina' zidi' rú'abi' len rurix rutultsca lëbi', len gatga rusán lëbi'. ⁴⁰ Gúta'yua' lauquë' bönni' usëd quiu' lubijë' lei, san cutu gulazáqui'në'.

⁴¹ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Lbi'ili', curéjlë'li' len nachixi icjli'. ¿Gáca'xtë ral-la' sóalena' lbi'ili' len gua' glena' queëli'? Djua'-bi' ni bi'i bönni' quiu'.

⁴² Cati' ni' za'bi' rbíga'bi' ga na' zoë' Jesús, brix butultsca lëbi' bö' xöhui' na', ati' gdil-lë' bö' xöhui' na' Jesús len bunë'-bi' bi'i bönni' na'. Ni'r bugu'ë-bi' lu në'ë xuzbi'. ⁴³ Gulubani yúgu'të bunách ni' ca nac yöl-la' huac zxon queë' Dios.

Rguíxjö'ë leyúbl Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

Tsal ni' tu'bani yúgu'të bunách ca nac le zxon runë' Jesús, Lë' gudxë' yugu' bönni' usëd queë', ⁴⁴ rnë':

—Gul-cú'u icj nagli' didza' ni, le zi'a ludöddë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'gac bunách.

⁴⁵ Cutu gulayéjni'në' didza' ni bönni' usëd queë', le cutu rui'në' lequë' latj Dios la'yéjni'në', san cutu gularúguinë' la'nabnë' Jesús ca nac didza' ni.

Nu nac blau

⁴⁶ Ni'r gulazú lauquë' tunë' rusbö bönni' usëd queë' Jesús. Ta'nabi lza'quë' tuë' yetué' núxalë' gaquë' blau. ⁴⁷ Ráquibe'inë' Jesús le ta'zá' ládxi'quë', ati' gdel-lë'ë-bi' tubi' bi'ída'u, len buzóë'-bi' cuitië'. ⁴⁸ Ni'r rë' lequë':

—Núti'tëz bönni' gunë' ba la'n tu bi'ída'u cni le náquibi' quia', néda'cza' gunë' ba la'n, ati' nu bönni' gunë' neda' ba la'n, gunë' ca' ba la'n Xuza' nasölë'ë neda'. Qui lë ni na' bönni' nutsë'ë ladjli' nacrë' nöxj ladxi', bönni' ni naquë' blau.

Nu curdá'bagu' rë'u, raclen rë'u

⁴⁹ Ni'r bulidzë' Jesús Juan, rnë':

—Bönni' Usëdi, blé'itu'-në' bönni' rugunë' dxin lau' rubijë' bö' xöhui', ati' gna bé'itu'-në' le cutu dë'ë rë'u.

⁵⁰ Jesús rë' lë':

—Cutu gna bé'ili'-në', le raclen rë'u nu curdá'bagu' rë'u.

Rdil-lë' Jesús Jacobo len Juan

⁵¹ Cati' chza' gal-la' dza ral-la' gatië' Jesús len huëpë' yehua' yubá, benë' bayúdx tsijë' Jerusalén. ⁵² Bsölë'ë yugu' bönni' gbaz queë' la'nörë' ca Lë', ati' yjaquë' tu yödzdau' quegac bunách Samaria tsajpa'quë' ga uga'në' tu dzö'. ⁵³ Cutu glunë' Jesús ba la'n bönni' yödza' na' le chnac queë' Jerusalén zijë'. ⁵⁴ Cati' gulalë'inë' lë ni Jacobo len Juan, bönni' usëd queë', të' Jesús:

—Xan, ¿naru' gnábtsca'tu' huötj gui' za' yehua' yubá le usnít lequë', guntu' ca na' benë' Elías?

⁵⁵ Bueycjë' Jesús len gdil-lë' lequë', rnë':

—Cutu nózili' bizxa bö' dzag lbi'ili'. ⁵⁶ Bida' ni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, clëg quië usnítia' yöl-la' na'bán quegac bunách, san bida' duslá' bunách.

Ni'r yjaquë' yödza' yubl.

Nup të'ni tsjaclen Jesús

⁵⁷ Tsal ni' yu'uquë' nöz Jesús len bönni' da'quë' Lë', bdxinë' ni' tu bönni', len rë' Jesús:

—Xan, rë'nda' sál'lena' Li' gátitëz ga tsiju'.

⁵⁸ Jesús rë' lë':

—Yugu' böza', nacuá' zxan guiöj quecba', ati' yugu' bguindau', dxiagac lidxcba', san neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, cutu dë quia' ga gata' uzi' ladxa'a.

⁵⁹ Ni'r gudxë' bönni' yubl Jesús, rnë':

—Gda' neda'.

Bönni' ni gudxë' Lë':

—Xan, benn neda' latj huöja' zi'al lidxa' ga gdxinr dza chbucacha'a-në' xuza'.

⁶⁰ Jesús gudxë' lë':

—Bë' latj bönni' chzoa latië' lucachë'ë nup chnat quequë', san li', gyeaj, yjen lban ca gna bë'ë Dios.

⁶¹ Ni'r bdxinë' yetué' ca', rë' Jesús:

—Xan, rë'nda' sál'lena' Li', san benn neda' latj tsija' zi'al tsajzéygacda'-në' didza' di'a dza quia'.

⁶² Jesús gudxë' lë':

—Núti'tèz bönni' rui' ladxë'è le rac yödzyú naquë' ca bönni' ruga'në'-ba' bédx len ruyué' zaca' cüzdu'lë'. Nu run cni cutu nac lsaca' tsaz ga rna bè'è Dios.

10

Rsolë'è Jesús tsonnlalj yu chië' bönni' tsjenquë' lban

¹ Gdöd glac lë ni, gröë' Xanru' yetsonnlalj yu chië' ca' bönni' uséd queë', ati' bsölë'è lequë' chop hueajquë' la'nörë' ca Lë' tsjaquë' yúgu'të yödzen yödzdau' gap chzoa töddë' Lë'. ² Gudxë' lequë':

—Le nactë, dëtsca dxin quia', le nac ca tu la' yël zxön ga nu tsajchib, san nabábz huen dxin quia'. Qui lë ni na', gul-gáta'yu lahuë' Dios, naquë' Xan la' yël na', gsölë'è yugu' huen dxin ga nac la' yël queë'. ³ Gul-tséaj na'a. Gul-yutsca', neda' rsöla'a lbi'ili', nacli' ca bö'cu' zxila' zjacha' ladjcba' bö'cu' zuga' snia'. ⁴ Cutu gua'li' yöxj dumí ni bzud yöt, len cutu gua'li' yetú cö' löl-li', len cutu tseyli' güi'lenli' bunách didza' gap nac la' nöz. ⁵ Gáti'tëz yu'u ga tsazli', zi'al gnali': "Le rbequi dxi ladxí' gac quegac bunách nacuá' yu'u ni." ⁶ Chqui' zoa ni' nu bönni' rö' dxi ladxë'è, uga'nlen lë' le rbequi dxi ladxí' na' gnabli', san chqui' cuzóa ni' nu bönni' cni, uga'nlen lbi'ili' le rbequi dxi ladxí' na' gnabli'. ⁷ Gul-gá'n yu'u ga na' tsazli' len gul-gu'aj gul-gagu bi lunnë' queëli', le udzölcznë' bönni' huen dxin le gahuë'. Cutu tödli' yu'u yu'u. ⁸ Gáti'tëz yödzen ga tsazli' ati' lun lbi'ili' ba la'n, gul-gagu le lucu'è lauli'. ⁹ Gul-ün nup te'i nacuá' yödzen na', len gul-guie' lequë': "Chbdxin ga zoali' le rna bè'è Dios." ¹⁰ Gáti'tëz yödzen ga tsazli', chqui' cutu lun lbi'ili' ba la'n, gul-rúj tsajsoali' la' nöz qui yödzen na', gnali': ¹¹ "Béchtö qui ladjli' da' lalabtu' ruquindjtu' lei, le ruluí' nabága'li' zxguia', san ral-la' gnözili' lë ni, chbdxin ga zoali' le rna bè'è Dios." ¹² Neda' rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, la'zaca' la'guí'ir bunách yödzen ni' ca la'zaca' la'guí'ir bunách yödzen Sodoma, nup ni' busnitië' Dios.

Le gac quegac nup culubí'í ladxí'gac

¹³ Gnë' ca' Jesús:

—Bica' bayechi' lbi'ili', bunách yödzen Corazín. Bica' bayechi' lbi'ili', bunách yödzen Betsaida. La'naru' glac lu yödzen Tiro len lu yödzen Sidón yugu' yöl-la' huac rubani ca yugu' le bena' ga zoali', dza ni'të lubí'í ladxí'quë' bönni' ni', lacuë' lari' ca'z len la'gu'è dö cuinquë', le uluí' chgulubí'í ladxí'quë'. ¹⁴ Qui lë ni na', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, saca' qui'rli' ca la'zaca' la'guí'è bönni' Tiro len Sidón. ¹⁵ Lbi'ili', bunách Capernaum. ¿Naru' cugúc queëli' ca gyëpli' ga nu ryaz yehua' yubá? Huötjli' tsajtsazli' latj chul quegac nup natgac.

¹⁶ Ni'r gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Nu ruzë' nag lbi'ili', ruzë' nag ca' neda', ati' nu rucá'n lbi'ili' ca'z, rucá'n ca' neda' ca'z, len nu rucá'n neda' ca'z, rucá'n ca' ca'z Xuza', nasölë'è neda'.

Tu'dxinë' ga zoë' Jesús bönni' yjenquë' lban

¹⁷ Cati' guludxinë' ga zoë' Jesús tsonnlalj yu chië' bönni' na' bsölë'è Lë', yjenquë' lban, ta'në':

—Xan, tun ca rnatu' bö' xöhui' cati' ruguntu' dxin lau' Li'.

¹⁸ Jesús gudxë' lequë':

—Neda' blé'ida' Satanás' tu' xöhui', gbix zxan luzxbá ca run yös, ryaz luyú. ¹⁹ Gul-yutsca', neda' nudöda' lu na'li' yöl-la' uná' bë' söncli'-ba' bël snia' len xajnö' ati' cutu bi gac queëli', ati' uxicjli' lu yöl-la' uná' bë' qui tu' xöhui', nu curle'í rë'u dxi'a. ²⁰ Na'a, gul-dziji, clëgz le tun ca rnali' bö' xöhui', san le nayujgac lali' lu guich ni' yehua' yubá.

Rudzijnë' Jesús

²¹ La' ni'z rudzijnë' Jesús, dzaguë' Lë' Dios Bö' La'y, rnë':

—Rgu'a Li' yöl-la' ba, Xuza', nacu' Xani yehua' yubá len Xani luyú ni, le bucachu'u yugu' lë ni laquë' bönni' tac szxöni len bönni' ta'yejni'í, san buluí'icnu'-bi' bi'idau' ca nac. Ca' gac, Xuza', le cni bdzag ladxu'u.

²² Ni'r gnë':

—Yúgu'të budödë' lu na'a Xuza'. Nutu nu bönni' nöznë' Nu naquë' Zxi'në' Dios, san tuzë' Dios Xuz nöznë', ati' nutu nu nözi Nu naquë' Dios Xuz, san tuzë' Zxi'në' nöznë', ati' gnözigac ca' nup na' Zxi'në' rë'nnë' uluí'inë' lequë' Xuzë'.

²³ Ni'r buyué' yugu' bönni' uséd queë' Jesús len rë' lequë':

—Bica' bagac nup ta'le'i le rlé'ili' lbi'ili', ²⁴ le rëpa' lbi'ili': Glë'nnë' la'lé'inë' le rlé'ili' zian bönni' glu'è didza' uláz queë' Dios len bönni' gulaná' bë'è, san cutu gulané'inë' lei. Glë'nnë' la'yönnë' le ryónili', san cutu gulané'innë' lei.

Bönni' Samaria naquë' tsahui'

²⁵ Ni'r gyasë' bönni' gdau' usëdi, len quië' si' bë'è Jesús, gnabnë' Lë', rnë':

—Bönni' Usëdi, ¿bizxa ral-la' guna' quië' gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

²⁶ Jesús rë' lë':
 —¿Bizxa caz nayú lu guich lu zxbá queë' Moisés? ¿Nacx rusaca' quiu' lë na' rulabu'?

²⁷ Bubi'ë didza' bönni' na', rnë':
 —Cni rna: Gdxi'inu' Xanu' Dios gdu ladxu'u, len lu gdu icj ládxi'da'u, len lu gdu yöl-la' run quiu', len lu gdu yöl-la' rejni' quiu', ati' gdxi'inu' böchi' lza'u ca nadxí' cuinu'.

²⁸ Jesús rë' lë':
 —Dxi'adau' bubi'u didza'. Ben cni, ati' gata' quiu' yöl-la' na'bán na'.

²⁹ Le gu'nnë' bönni' na' ubj dxi'a cuinë', rë' Jesús:
 —¿Nuzxa na' böchi' lza'a'?

³⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':
 —Gzë'të Jerusalén bönni', rudinnië', zijë' yöd Jericó. La' nöz ni' gulazönë' lë' gban. Gulagië' lari' nacué' len glunë' lë' huë'. Ni'r guluzë'ë ni', nuca'nquë' lë', chratczë'. ³¹ Ni'r gdödë' la' nöz ni' bxuz. Cati' blé'inë' bönni' huë' na', tsla'l gdödë'. ³² Gdödë' ca' ni' bönni' nababë' zxi'n xsoë' Levi, bönni' na' tunë' dxin qui gdu'. Cati' blé'inë' lë', tsla'l ca' gdödë'. ³³ Lëzca' yu'ë nöz na' bönni' Samaria, ati' bdxinë' gal-la' ga dë' bönni' huë' na'. Cati' blé'inë' lë', buechi' ladxë'ë lë'. ³⁴ Gbiuguë'ë ga na' dë', ati' glu'ë le za len xisi uva nal lu huë' queë', len buchölinë' lei lari'. Ni'r bdxie' lë' cúdzu'ba' böa' queë' len bu'ë lë' yu'u ga ta'dxinë' bönni' yu'luquë' nöz, ati' ni' ben chi'ë lë'. ³⁵ Cati' za' reni' yetú dza, len chzoa uzë'ë ni' bönni' Samaria na', glijë' lazzjë' qui chop dza, le buca'në' lu në'ë bönni' xan yu'u na', rë' lë': “Ben chi'ë bönni' ni, len chqui' utóu' yelati' dumí, ubi'a quiu' neda' cati' huöda'.” ³⁶ Na'a, ¿nacx runi li'? ¿Núxalë' bönni' yonn ni guquë' böchi' lzë'ë bönni' na' glu'ë dö' queë' bönni' gban?

³⁷ Bubi'ë didza' bönni' gdu' usëdi na', rë' Jesús:
 —Bönni' na' buechi' ladxë'ë lë'.
 Ni'r Jesús gudxë' lë':
 —Gyeaj na'a, yjen ca' li'.

Le benë' Jesús lidxcnu Marta len María

³⁸ Ni'r bu'ë nöz Jesús, bdxinë' lu yödzdau' ga ni' bchë'nu Lë' lidxcnu ngul lënu Marta.
³⁹ Marta ni zoanu ngul xzilnu lënu María, ati' María na' gró'tënu ga nac xni'ë Jesús, ruzë nagnu xtidzë'ë. ⁴⁰ Marta na' bubi bugui'nu, zian dxin runnu, ati' gbíga'nu ga na' zoë' Jesús, rënu Lë':
 —Xan, ¿naru' cu rui' ládxi'tsu' neda' le nuca'nbi' neda' bi'i xzila' ni, ati' tuza' runa' dxin? Gudx-bi' gáclenbi' neda'.

⁴¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:
 —Marta, Marta, ruúbi rugui'itsquinu', len zian le rui' ladxu'u runu'. ⁴² Tuz le run bayúdx nu gun, ati' María ni gröbi' lë na' nactër dxi'a, ati' lë na' gröbi' cutu gdua queëbi'.

11

Ca ral-la' ulidzru'-në' Dios

¹ Tu dza ni' rulidzë' Dios Jesús. Cati' budx bë'lenë' Dios didza', rë' Lë' tuë' bönni' usëd queë', rnë':
 —Xan, bsëdi netu' ulidzru'-në' Dios güi'lentu'-në' didza', ca benë' Juan, busëdnë' bönni' da'quë' lë'.

² Ni'r Jesús rë' lequë':
 —Cati' ulidzli'-në' Dios güi'lenli'-në' didza', gul-ná:
 Xuztu', zu' yehua' yubá, gac xzön lau'.
 Gda gna bë'u.
 Luyú ni gac ca rdzag ladxu'u Li', ca na' rac ni' yehua' yubá.

³ Benn le gágutu' na'a dza.
⁴ Bnit lau netu' dul-la' nabága'tu'
 Ca netu' ca' runit lautu' nup bi tun queëtu'.
 Cutu gu'u latj si' bë' netu' le xöhui',
 San buslá netu' lu na' nu rua' dö'.

⁵ Jesús rë' ca' lequë':
 —Chqui' zoë' bönni' nutsë'ë ladjli', len zoë' böchi' lzë'ë, len chqui' tsijë' ga na' zoë' ladxi' yël, ati' ulidzë' lë', gnë': “Böcha'a, benn quia' tsonn yöt xtl' ⁶ le zi'a bdxinë' quia' böchi' lza'a, zë'ë zi'tu', san cutu bi dë gu'a-në' gahuë'.” ⁷ ¿Naru' ubi'ë didza' cni bönni' na' zoë' yu'u, guië' lë': “Cutu utsa'u neda'. Chnayëj yu'u, ati' chdëlenchi' neda' bi'i quia'. Cutu gac tsasa' bi gunna' quiu'?” ⁸ Neda' rëpa' lbi'ili': Zal-la' cutu tsasë' bi unödzejë' queë' le naquë' böchi' lzë'ë, san tsasë' len unödzejë' queë' yúgu'të le rquinnë' quie' cutur upizxjnë' lë'. ⁹ Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili': Gul-náb, ati' Dios gunnë' queëli'. Gul-quilj, ati' gdzöl queëli'. Gul-lídz ra' yu'u, ati' tsalj queëli'. ¹⁰ Nu rnab, rzi' qui, ati' nu rguilj, rdzöl qui, ati' nu rulídz ra' yu'u, ryalj qui.

¹¹ Chqui' zoë' bönni' nutschë'ë ladjli', naquë' xuz, len chqui' gnábibi' lë' yöt xtil zxi'në', çnaru' unödzjtsë' queëbi' guiöj? Chqui' gnábibi' lë' tuba' bö, çnaru' unödzjtsë' queëbi' bë? ¹² Chqui' gnábibi' lë' dxit qui börrj, çnaru' unödzjtsë' queëbi' xajnö? ¹³ Cni nac, chqui' nacli' lbi'ili' huia'dö' san nözili' unödzjli' quecbi' zxi'nli' le nac dxi'a, nactër löz gunnë' queëli' Dios Bö' La'y Xuzli' zoë' yehua' yubá, nul-li' gnábili' Lë'.

Ta'në' runë' dxin Jesús len yöl-la' huac qui tu' xöhui'

¹⁴ Tu dza bubijë' bö' xöhui' yu'u bönni' Jesús, le run ga curnë'. Cati' burúj bö' xöhui' na', bë'ë didza' bönni' na' cugnë', ati' gulubani bunách nacua' ni'. ¹⁵ La'gac bunách nacua' ni' ta'ná:

—Len yöl-la' huac qui tu' xöhui' Beelzebú, xangac bö' xöhui', rubijë' yugu' bö' xöhui' na'.

¹⁶ Glë'ni la'zi' bë' Jesús yela'gac bunách na', ati' gulanabi Lë' gunë' tu le gac bë' za' yehua' yubá. ¹⁷ Ráquibe'inë' Jesús le ta'zá' ládxi'quë', ati' rë' lequë':

—Gáti'tëz ga ta'ná be'i lza'gac bunách, chqui' la'rúj chopl la' leygac bunách na', la'nít. Chqui' la'rúj chopl bunách nacua' tu yu'u, udx quegac. ¹⁸ Lëzca' cni rac qui Satanás, tu' xöhui', lëzca' nazí' lei Beelzebú. Chqui' la'rúj chopl nup da'gac lei, çnacx gac gdia' yöl-la' uná bë' qui? ¿Rnátsali' na'a: len yöl-la' huac qui Beelzebú rubija' yugu' bö' xöhui'? ¹⁹ Chqui' neda', len yöl-la' huac qui Beelzebú rubija' yugu' bö' xöhui', çnuzxa runn quegac nup da'gac lbi'ili' yöl-la' huac tu'bíj yugu' bö' xöhui'? Qui lë ni na', nup ni nacgac bë' nachíxili'. ²⁰ Chqui' neda', len yöl-la' huac queë' Dios rubíjgaca' bö' xöhui', le nactë' chbdxin ga zoali' le rna bë'ë Dios.

²¹ 'Cati' dë lu në'ë le rneynë' bönni' nal, len run chi'ë lidxë', nac chi'i dëra le dë queë'.

²² Na'a, chqui' zë'ë yetúë' bönni' náltërë' ca lë' len uxicijë' lë', ni'r cuë' yúgu'të le rneynë', lë na' ruzxöni ladxë'ë, ati' quisië' le dë queë' bönni' na'.

²³ 'Nu curaclen neda', rdá'bagá' neda'. Nu curutublen neda', ruslás nu na'.

Ca nac qui bö' xöhui' rudxín xlatj

²⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Cati' r-ruj lu bönni' bö' xöhui', rda gap nabídx, rguilj ga uzí' ladxi'. Chqui' cutu gdzöl qui, gna: "Huöja' xlatja' ga ni' bruja'." ²⁵ Cati' rudxín ni', rajxaca' bönni' na', naquë' ca tu yu'u chnulúa len chnabá'a quië nu tsajsóa ni'. ²⁶ Ni'r reaj len rajxi' yegádx bö' xöhui', nácgactër xöhui' ca lei, ati' ta'yú'u bönni' na'. Na'a, le rac queë' bönni' na' nayáli'tër ca le gac queë' zi'al.

Le nac bica' ba le nac gdu

²⁷ Tsal ni' ru'ë didza' ni Jesús, bë'nu zidj didza' ngul nútsa'nu ladj bunách zian na', rnanu: —Bica' ba ngul na' bia'nu Li' lë'nu, len bica' ba ca' lchu'nu ga na' gudxu'u.

²⁸ Bubi'ë didza' Jesús, gnë':

—Nácgactër bica' ba nup ta'yöni xtidzë'ë Dios len tun ca rna.

Ta'nabnë' Jesús gunë' le gac bë' nuzxa naquë'

²⁹ Tsal ni' ta'biga' ga zoë' Jesús bunách zian, gzu lahuë' ru'ë didza', rnë':

—Ta'nabi neda' bunách tua'dö' ni guna' le gac bë' ga za' yöl-la' huac quia', san cutu bi le gac bë' la'lé'inë'. Tuz le gac bë' ca na' gac queë' Jonás la'lé'inë'. ³⁰ Ca na' gac queë' Jonás, guquë' tu le nac bë' laugac bunách yödZ Nínive, lëzca' cni gac quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, gaca' tu le gac bë' laugac bunách dza ni zoaru' na'a. ³¹ Cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách len cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, Dios uchisë'-nu ngul dza ni'të gna bé'inu bunách luyú ni' dë tsla'a ga rdöd gbidz beo' ziaq, ati' le bennu uluí' nabága'gac bunách ni zxguia', le bidnu lënu, brujnu ga nac zi'tu' quië duzë nagnu didza' rejni' bë'ë Salomón, bönni' gna bé'inë' bunách Israel, san na'a, zoa' ni neda', len náctëra' blau ca Salomón na'. ³² Lëzca' cni, Dios uchisë' bönni' gulaculé' yödZ Nínive cati' gdxin dza gchugu bë'ë quegac bunách len cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, ati' le glunë' uluí' nabága'gac bunách ni zxguia', le gulubí'i ládxi'quë' bönni' Nínive cati' gulayönnë' lban benë' Jonás, ati' na'a zoa' ni neda', len náctëra' blau ca Jonás na'.

Le rgu'u yení' lu icj ládxi'dau'ru'

³³ Gnë' ca' Jesús:

—Cati' nu ruquel-la' gui', cutu rgu'u lei ga nagachi', len cutu rudusi' lei gui'n, san ruzóa lei xtasa' ga lna', quië uzeni' quegac nup ta'yáz yu'u na'. ³⁴ Yöj lauru' nac ca tu le rgu'u yení' lu icj ládxi'dau'ru'. Chqui' yöj lau' nac dxi'a, gduteo' yudz le nac yení', san chqui' nac xöhui' yöj lau', gduteo' yudz le nac chul xöhui'. ³⁵ Ben chi'i cuinu' na'a, cui huöac chul lë na' rgu'u yení' lu icj ládxi'da'u. ³⁶ Cni nac, chqui' gduteo' naddzë'iznu' le nac yení' len cutu bi zoalen lí' le chul xöhui', yúgu'të glé'inu' dxi'a ca rac cati' ruzeni' quiu' gui'.

Ruquië' Jesús yugu' bönni' gdau'

³⁷ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, bulidzë' Lë' tsajtágulenë' lë' bönni' gdau' fariseo. Cati' gyazië' Jesús lidxë' bönni' gdau' na', grö'ë rahuë'. ³⁸ Cati' blë'inë' Lë' bönni' gdau' fariseo na', bubannë' le cutu gdib në'ë Jesús cati' zi'a gahuë'. ³⁹ Xanru' rë' lë':

—Lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, rguib cuinli' ca rguibli' lãhuilgac le ri'iji ráhuili', san lu icj lãdxi'dau'li' ruhuídi'li' len rza' lãdxi'li' le cunác. ⁴⁰ Lbi'ili', bönni' curéjni'li'. ¿Naru' cu nõzili', Nu ben le zoa lahuiz ben ca' le yu'u lë'il? ⁴¹ Na'a, gul-gún gun le dë queëli', ati' ni'r huóac dxi'a yúgu'të le dë queëli'.

⁴² 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo. Rguizxjli' qui gdau' tu cuia tsa tu chi cuia le rzi'li' qui xhueaj, len qui guixi' rud, len quegac guixi' cuandau', san rudödzi' le nac tsahui' len yöl-la' nadxi' queëli' Dios. Yugu' lë ni run bayúdx gunli', len cutu uca'nli' yezíca' lë na' runli'.

⁴³ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo. Rë'nili' cö'li' gap nac blau lu yu'u ga rudubli' rusëdli' queë' Dios len rë'nili' lulidz lbi'ili' ba zxon bunách gap nac lahui' laugac bunách.

⁴⁴ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi, lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' ruluí'z tsahui' cuinli', le nacli' ca nacgac yeru ba quegac nup natgac le cunala'gac, ati' dá lãhuilgac yeru ba na' bunách len cutu táquibe'inë'.

⁴⁵ Ni'r bubí'ë didza' bönni' gdau' usëdi raquë' zxba queë' Moisés, rë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, cati' rnau' cni, netu' ca' runu' zi'.

⁴⁶ Jesús rë' lë':

—Bica' bayechi' ca' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi racli' zxba queë' Moisés, le ruspága'cli' bunách yua' zi'i le cugác nu gua', san lbi'ili' ni lati'z cutu rulãhui'li' lei len na'li'.

⁴⁷ 'Bica' bayechi' lbi'ili', le rchisli' lguít qui ba ga nagáchi'quë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, bönni' ni' guludöddë' lequë' xuz xtau'li'. ⁴⁸ Cni nac, runli' lna' lau runli' tuz le glunë' xuz xtau'li' le guludöddë' lequë' xuz xtau'li' na', ati' lbi'ili' rchisli' lguít qui ba ga nagáchi'quë'.

⁴⁹ 'Qui lë ni na', lu yöl-la' rejni'i queë', Dios gnë' cni: "Gsöla'a quequë' bönni' lu'ë didza' uláz quia' len yugu' bönni' gbaz quia', ati' yugu' bönni' ni, la'quë' ludöddë', len yela'quë' la'bía lãdxi'quë'." ⁵⁰ Cni gunë' Dios le cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, ni'a qui rön quegac yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë', bönni' ni' guludödi lequë' bunách cati' gzu lau zi'a rata' yödzyú ⁵¹ ga gzu lau nu budödi Abel, ga bdxintë guludöddë' Zacarias, bönni' na' guludöddë' gatsj lahui' ga dë bcugu la'y ga na' tu'zégui'quë'-ba' böa' bëdxau' lahuë' Dios len ga zoa latj la'y. Qui lë ni na', rëpa' lbi'ili', Dios cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, ni'a qui rön quegac yúgu'të bönni' na' guludöddë' lequë' xuz xtau'li'.

⁵² 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi, racli' zxba queë' Moisés. La' lbi'izli' dë lu na'li' zxi'n guia qui latj ga rdzölriru' yöl-la' rejni'i. Lbi'ili' cutu ryazli', ati' ruzága'li' xnözgac nup tē'ni la'yáz.

⁵³ Cati' budx bë'lenë' lequë' didza' ni Jesús, gulaléytsquinë' Lë' bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, ati' gulazú lauquë' ta'nabi yúdxtsquinë' Lë' ca nac zian le tac, ⁵⁴ le tu'bijë' Lë' didza' quie' gac luquë' Lë' ni'a qui didza' ubi'ë.

12

Rusëdnë' Jesús ca nac yöl-la' ruluí'z tsahui' cuini

¹ La' dza na'z guludú ga zoë' Jesús zian gayuá' bunách ga bdxintë ta'röliz lza'gac bunách na'. Ni'r gzu lahuë' Jesús rë' zi'al yugu' bönni' usëd queë', rnë':

—Gul-gún chi'i cuinli' qui le nac ca xnë'i yöt xtil quequë' bönni' gdau' fariseo, le nac yöl-la' ruluí'z tsahui' cuini quequë'. ² Cutu bi dë le nac landau'z le cuglá' lahui, len cutu bi dë le nagachi' le cugác bë'. ³ Qui lë ni na', yúgu'të le chgnali' ga nac chul, la'yöni lei bunách ga nac lu yeni', ati' didza' bë'li' bagachi'z ga gzoa lu yu'u nayéyj, gac lban qui ga nac lahui' laugac bunách.

Nu ral-la' gádxiru'

⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Böcha'adau', rëpa' lbi'ili': Cutu gádxili' bönni' tu'döddë' bunách, ati' töd na' cutur bi gac lunë' quegac. ⁵ Uluí'ida' lbi'ili' nu ral-la' gádxili'. Gul-gadxi Nu na' gac ugua yöl-la' na'bán queëli', len töd na' dë lu në'ë yöl-la' uná bë' chu'në' lbi'ili' lu gui' gabíl. Ja, rëpa' lbi'ili', gul-gadxi Nu na'.

⁶ ¿Naru' cu túti'quë'-ba' gáyu'ba' bguindau' len chop dumí lasdau'? Nituba' lecha', cutu ral lãdxë'-ba' Dios. ⁷ Lëzca' cni, yúgu'të guitsa' icjli' nababgac lahuë' Dios. Qui lë ni na', cutu gádxili'. Nazáca'tërli' lbi'ili' ca zianba' bguindau'.

Nup ta'ná náquigac queë' Jesús

⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Rêpa' lbi'ili': Yúgu'tê bönni' ta'nê' náquicnê' quia' neda' laugac bunách, lèzca' neda', Bönni' Nuhuóaquê' Gdu Bunách, gnia' náquicnê' quia' lauguê' gbaz la'y queê' Dios, ⁹ ati' bönni' ta'dá'baguê'ê náquicnê' quia' laugac bunách, lèzca' neda' tá'bagua' náquicnê' quia' lauguê' gbaz la'y queê' Dios.

¹⁰ Yúgu'tê nup bi la'nê' quia' neda', Bönni' Nuhuóaquê' Gdu Bunách, gac unit lahuê' leygac Dios, san nu gnê' zi' queê' Dios Bô' La'y, cutu unit lahuê' nu na' Dios.

¹¹ 'Cati' la'chê'ê lbi'ili' gap nac lu yu'u ga tu'dubê' tu'sêdê' queê' Dios bönni' judío, len lauguê' bönni' la'bequi xbeynê' lbi'ili', len lauguê' bönni' dê lu na'quê', cutu ubi ugu'i'ili' naxc gunli' o bizxa didza' ubi'ili', o bizxa gnali'. ¹² La' dza na'z usêdnê' lbi'ili' Dios Bô' La'y le ral-la' gnali'.

Huac gun ga gal lãdxi'ru'-nê' Dios yöl-la' tsahui' queê'ru'

¹³ Ré' Jesús bönni' nutsê'ê ladj bunách zian na', rnê':

—Bönni' Usêdi, gudxê' böcha'a gunnê' uláz quia' le guta' queê' xuztu'.

¹⁴ Jesús rê' lê':

—Bönni'. ¿Naru' zoa nu buzóa neda' ca nu cuequi xbey lbi'ili', o nu gun gatsj le dê queê'li'?

¹⁵ Ni'r gudxê' bunách nacuá' ni' Jesús, rnê':

—Gul-yutsca'. Gul-gún chi'i cuinli' cui uhuidi'li'. Le uzi'ê xbey bönni' cutu nacz le zian le dê queê'.

¹⁶ Ni'r b'ê'lenê' lequê' didza' Jesús, benê' lsaqui', rnê':

—Zoê' bönni' rlé'inê' yöl-la' tsahui' queê', ati' szxöni runódzj glap lu xyuê'. ¹⁷ Ni'r gza' ladxê'ê bönni' na', rnê': "¿Naxc guntsa'? Cutu dê ga gun chi'a le rulá' quia'." ¹⁸ Ni'r rnê': "Cni guna'. Uquindjca' yu'u ga run chi'a le rulá' quia', ati' guna' yugu' yu'u xzöntêr ca', ati' ni' gun chi'a le rulá' quia' len yugu' le dê quia'. ¹⁹ Ni'r gac guiê cuina': Chdêtsca quia' zian le chnutuba', le gáhuída' zian iz. Uzi'tsca ladxá'a. Gui'j gahua', len udzjida'." ²⁰ Ni'r Dios rê' lê': "Li', bönni' cunózi. Na'a dzô' gatiu'. Na'a, ¿nuzxa caz gaqui qui, lê na' chnutubu'?" ²¹ Cni rac queê' bönni' rutubê' la' queêzê' yöl-la' tsahui', len cutu runê' le nac ca yöl-la' tsahui' lahuê' Dios.

Dios run chi'ê bunách queê'

²² Gdöd ni' gudxê' yugu' bönni' usêd queê' Jesús, rnê':

—Qui lê ni na' rêpa' lbi'ili': Cutu ubi ugu'i'ili' ni'a qui le gui'j gáguli', lê na' nabáni'li', o ni'a qui lari' gáculi'. ²³ Nacr lsaca' yöl-la' na'bán queê'li' ca le ráguli', ati' nacr lsaca' gdu ca nayá' nabinli' ca lari' ráculi'. ²⁴ Gul-yutêz ca rac queeba' beycj. Cutu tazba', len cutu ta'lapba', len cutu nacuá' queeba' ga lun chi'iba' le rulá' queeba', san Dios rugahuê' lecba'. ¿Naru' cu nazáca'têrli' lbi'ili' ca yugu' bguindau'? ²⁵ ¿Nuzxa caz bönni' nutsê'ê ladjli' gac gunê' ga soê' gbanê' yetú chi'i'dau'z le ruúbi rugu'i' lãdxi'dau'huê'? ²⁶ Qui lê ni na', chqui' cugác gunli' lê ni nac cuidi'z, ¿bizx quiê ruúbi rugu'i'li' ni'a qui le nac xzöntêr?

²⁷ 'Gul-yutêz ca ta'zõn yõjda'. Cutu tun du lari' len cutu tab lari', san rêpa' lbi'ili', cutu gucr lach ca nacgac yõjda' ni lari' gucuê' Salomón, zal-la' szxöni guta' queê' yöl-la' tsahui'. ²⁸ Chqui' runê' lach Dios yugu' yõj guíxi'dau' rô'gac na'a ladj guixi', ati' cxô huidzj la'gu'ê leygac lu gui', ¿naru' cu gunê' queê'li' le xzöntêr ca', lbi'ili', curé'jlê'li' Dios gdu lãdxi'li'? ²⁹ Qui lê ni na', cutu güi' lãdxi'li' le ral-la' gáguli', len le ral-la' gui'jli', len cutu ubi ugu'i' lãdxi'dau'li'. ³⁰ Yúgu'tê lê ni ta'guilj bunách yõdzlyú ni, san chnózcznê' Xuzli' Dios yugu' le rquínili'. ³¹ Gul-güi' lãdxi'li' tsazli' ga rna b'ê'ê Dios, ati' yúgu'tê lê ni cu'ê xnöz queê'li'.

Yöl-la' tsahui' rgu'ru' yehua' yubá'

³² Gnê' ca' Jesús:

—Cutu gádxili', lbi'ili' na' nacli' yugu' bô'cu' xzila'dau' quia'. Nababzli' zoali' san rdzag ladxê'ê Xuzli' Dios gunnê' lbi'ili' latj tsazli' ga ni' rna b'ê'ê Lê'. ³³ Gul-guti' le dê queê'li' len gul-nõdzj quegac bunách yechi'. Cni gac, gunli' queê'li' yõxj dumí le cutu gac ditj, len cu'li' yehua' yubá yöl-la' tsahui' na' cutu ubídx udú, ga ni' cutu gdxin gban len cutu usnitba' lei bôa'dau' qui. ³⁴ Ga ni' dê yöl-la' tsahui' queê'li', ni' güi' lãdxi'li' gdxinli'.

Ral-la' soaru' ban lãdxi'

³⁵ Gnê' ca' Jesús:

—Gul-zóa sina' len gul-quel-la' gui' le uzení' queê'li'. ³⁶ Gul-gác ca bönni' huen dxin ta'bözê' dza huödê' xanquê', bönni' zijê' lni qui yöl-la' rutság na', quíê cati' udxinê' len ulidzê', la' la'saljê' queê' tsaziê'. ³⁷ Bica' bagac huen dxin na' la'cu'ê ban lãdxi' cati' huödê' xanquê'. Le nactê rêpa' lbi'ili', upá' cuiné' xanquê' na', ati' gunê' ga la'bô'ê ga lahuê', ati' cu'ê le lahuê'. ³⁸ Zal-la' huödê' cati' chral o gdu lãdxi' yêl, chqui' duxaquê' lequê' nacu'ê ban lãdxi', bica' bagac huen dxin na'. ³⁹ Lê ni ral-la' gnózili'. La'naru' nõznê' xan yu'u bizxa dza huadxín gban, uspán ladxê'ê len cutu gu'ê latj bönni' udxíê' yeru lidxê', cui cuanê' le dzô' lidxê'.

40 Qui lè ni na', gul-zóa ban ladxi' ca' lbi'ili', le huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, dza curbözli' neda'.

Bönni' huen dxin tsahui' len bönni' huen dxin cunác tsahui'

41 Ni'r Pedro gnabné' Jesús, rnè':

—Xan, ¿naru' rë'u netu'z lè ni runu' lsaqui', o rë'u ca' cni yúgu'tè bunách?

42 Rë' lè' Xanru':

—¿Nuzxa na' bönni' huen dxin tsahui' len réjni'inè', dè lu nè'è uláz queè' xanè'? Bönni' ni, xanè' udödè' lu nè'è lidxè' quiè cati' gal-la'r lahuè' bönni' nacu'è lidxè', gu'è qui queè'què' le lahuè'. 43 Bica' ba bönni' huen dxin na' cati' huödè' xanè', duxaquè'è lè' runè' cni dxin na' nudödè' lu nè'è. 44 Le nactè rëpa' lbi'ili', udödè' xanè' lu nè'è bönni' huen dxin tsahui' na' yúgu'tè le dè queè'. 45 Chqui' gáquinè' huadzeynè' huödè' xanè' bönni' huen dxin cni, ati' su lahuè' gu'è dō' quequè' yezica'rè' huen dxin, bönni' len ngul, len su lahuè' gui'j gahuè' len súdxinè', 46 ni'r huödè' xanè' bönni' huen dxin na' cati' curbözè' lè' len cati' curáquibe'inè', ati' usaca' zi'è bönni' huen dxin cunaquè' tsahui' na', len gchuguè' queè' ca narugu quequè' bönni' cuta'yejlè'è.

47 Bönni' huen dxin na' nöznè' le rë'nnè' xanè', len cutu zoè' sina', len cutu runè' ca rnè' xanè', bönni' ni, szxónitèr quinè' lè' xanè'. 48 Chqui' cutu nöznè' le rë'nnè' xanè' bönni' huen dxin, len gunè' le gun ga gbaguè'è le quinè' lè' xanè', bönni' ni quinè' lè' láti'dau'z. Bönni' yu'u lu nè'è szxóni, szxóni unabè' xanè' lu nè'è, ati' bönni' na' xanè' nuzxóni ladxè'è lè' szxóni, szxónitèr ca' unabè' xanè' lu nè'è bönni' huen dxin na'.

Gun ga la'rúj chopl bunách le naquè' Jesús

49 Gnè' ca' Jesús:

—Bida' neda' djena' ga tsegui gui' yödzyly ni, len la' bíqui'czda' chnaguel-la' gui' na'. 50 Na'a, dè tu le ral-la' saca' qui'a le nac ca tu le gdilda' nis, ati' rò'a banig ga gdxintè gac cni quia'. 51 ¿Naru' ráquili' bida' dulequi dxia' le rac yödzyly ni? Rëpa' lbi'ili': Cutu. Bida' dulequia' le gun ga la'rúj chopl bunách. 52 Na'a su lau lula'alén lza'gac gayu' bunách nacua' tu yu'u. Tsonnè' la'dá'baguè'è chopè' nazi'què' xtidza'a, ati' chopè' na' la'dá'baguè'è tsonnè' na'. 53 Nu bönni' zoabi' bi'i bönni' queè' tá'baguè'è zxi'nè' na', ati' bi'i bönni' na' tá'baga'bi' xuzbi'. Ngul zoabi' bi'i ngul queènu tá'baga'nu zxi'nnu na', ati' bi'i ngul na' tá'baga'bi' xna'bi'. Ngul zoanu ngul xzoa' lidxnu tá'baga'nu xzoa' lidxnu na', ati' ngul xzoa' lidxnu na' tá'baga'nu xtau' zxi'nnu.

Le nacgac bè' le tac na'a dza

54 Gudxè' ca' bunách zian nacua' ni' Jesús, rnè':

—Cati' rlé'ili' za' böaj zaca' ga rbia gbidz, la' rnátè'li': “Hual gui'j”, ati' cni rac. 55 Cati' reycj bö' za' zaca' ga rdöd gbidz beo' ziaq, rnali': “Udzá'a na'a”, ati' cni rac. 56 Lbi'ili', bönni' ruluí'z tsahui' cuinli'. Nözili' le ruluí' le rac luzxbá len le rac luyú ni, san cutu ráquibe'ili' le ruluí' le nacgac bè' tac dza ni zoaru' na'a.

Ral-la' ugá'nlenru' tsahui' nurley rë'u

57 Gnè' ca' Jesús:

—¿Bizx quiè cutu rbequi xbeyli' la' lbi'izli' ca nac le nac tsahui'? 58 Chqui' zoa nu bi unabi yudxi li' ati' zeajli' gdxinli' yúlahui', bè' ladxu'u ugá'nlenru' tsahui' nu na' tsal ni' yu'uli' nöz, cui uqui li' lahuè' bönni' cuequi xbeynè' lbi'ili', ati' bönni' cuequi xbey na' udödè' li' lu nè'è bönni' ruseyjè' lidx guía, ati' bönni' na' ruseyjè' lidx guía cu'è li' lidx guía na'. 59 Rëpa' li', cutu uruju' ni' cati' udxr quizzju' yúgu'tè dumí lasdau' ral-lu'u qui nu na'.

13

Run bayúdx ubi'í ládxi'ru'

1 La' dza ni'z guladxinè' ni' bönni' ta'guíxjoi'nè' Jesús ca benè' Pilato, budödcdè' la'què' bönni' Galilea len gzzi'è rön quequè', le bugútsi'nè' xchöncha' böa' bédx chguludödcdè'-ba' quiè la'gu'è lahuè' Dios xchöncha' na'. 2 Bubi'è didza' Jesús, rë' lequè':

—¿Naru' ráquili' glacré' bönni' dul-la' bönni' Galilea na' ca yezica'rè' bönni' Galilea, le gulazaca' gulagu'è cni? 3 Rëpa' lbi'ili': Cutu, ati' chqui' cutu ubi'í ládxi'li', nitli' ca' yúgu'tè'li'. 4 Lèzca' cni gue quequè' chixzunè' bönni' ni', yajbaga' lequè' yu'u zian cuia na' nazí' lei Siloé, ati' glatiè'. ¿Naru' ráquili' gulabága'tèrè' zxguia' lequè' ca yezica' bunách nacua' Jerusalén? 5 Rëpa' lbi'ili': Cutu, ati' chqui' cutu ubi'í ládxi'li', nitli' ca' yúgu'tè'li'.

Runè' lsaqui' Jesús qui yag higo curbía

6 Ni'r benè' lsaqui' Jesús, rë' lequè':

—Zoè' bönni', zoa yag higo nazè' ga nac la' yèl queè'. Rajtiljè' le rbia yag na', san cutu bi rdzölnè'. 7 Ni'r gudxè' bönni' runè' dxin la' yèl queè' na', rnè': “Chguc tsonn iz rida' rdudilja'

le cuia yag higo ni len cutu bi rdzölda'. Bchugu lei. ¿Bizx quië rnig luyú ni? 8 Ni'r bubí'ë didza' bönni' huen dxin na', rë' lë': "Xan, bca'ngar lei yetú iztëz, ati' gzatsa' yu zxani len cu'a bëb zxani. 9 Chqui' cuia yag ni, gac dxi'a, san chqui' cutu bi cuia, ni'r gchugu' lei."

Ruünë' Jesús ngul ré'ínu cati' nac dza la'y

10 Tu dza rusëdnë' Jesús bunách nacua' yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío cati' nac dza la'y quequë'. 11 Zoanu ni' ngul chguc chixxunu' iz ré'ínu, le yu'u lënu bö' xöhuí' run ga te'i bunách, ati' nayëchutecznu rdanu, len cutu ca' rac ulí cuinnu. 12 Cati' blé'inë'-nu Jesús, bulidzë'-nu, rnë':

—Nguldau', chböacu' qui guidzhuë' quiu'.

13 Ni'r bxoax në'ë lënu Jesús, ati' la' bulitë cuinnu, len glu'nu-në' Dios yöl-la' ba. 14 Ni'r gleyne' bönni' blau qui yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios. Rleyne' le bunë'-nu ngul na' Jesús cati' nac dza la'y. Gudxë' nup nacua' ni' bönni' blau na', rnë':

—Xop dza nacua' runru' dxin. Dë latj yugu' dza ni guidli' nu un lbi'ili', len clëg dza la'y.

15 Ni'r bubí'ë didza' Xanru', rnë':

—Lbi'ili', bönni' rulu'iz tsahuí' cuinli', ¿naru' cu rusedxcli'-ba' böa' bëdx qui queëli' ga na' da'cba' cati' nac dza la'y, ati' tsjua'gacli'-ba' li'jba' nis? 16 Nacnu zxi'n xsoë' Abraham ngul ni len gdu chixxunu' iz chyu'nu lu yal-lj qui Satanás tu' xöhuí'. ¿Naru' cu ral-la' nu usëdx lënu zal-la' nac dza la'y?

17 Cati' bë'ë didza' ni Jesús, gulutui'në' yúgu'të bönni' nacué' ni' ta'leynë' Lë', san guludziji yezica' bunách, yúgu'të nup nacua' ni', le ta'lé'inë' yugu' le zxön runë' Jesús.

Runë' lsaqui' Jesús qui xseydau' mostaza

18 Ni'r rnë' Jesús:

—¿Nacxzc rac rxzön le rna bë'ë Dios, o bizxa usáqui'tsaru' lei? 19 Rac ca rac qui xseydau' mostaza, le gzxí'ë bönni' ati' guzë' lei ga nac la' yël queë'. Gzxön mostaza na' len guc ca yag zxön, ati' guladxinba' bguindau', glunba' lidxcba' lu xzuza' në'i mostaza na'.

Runë' lsaqui' Jesús qui xnë'i yöt ttil

20 Lëzca' cni rnë' Jesús:

—¿Bizxa caz usáqui'tsada' le rna bë'ë Dios? 21 Nac ca xnë'i yöt ttil, le gzxí'nu ngul len bugútsi'nu tsonn cuia cua yöt ttil, ati' gyazc gdu'të cua na'.

Tu ga tsazru' le nac guidau'

22 Tsal ni' yu'ë nöz Jesús, zijë' Jerusalén, rdödë' yugu' yödzc zxön len yugu' yödzcdu', rusëdnë' bunách nacua' gap na'. 23 Gnabnë' Jesús bönni' zoë' ni', rnë':

—Xan, ¿naru' nabábz nup lulá?

Rë' nup nacua' ni' Jesús, 24 rnë':

—Gul-güi' ládxi'li' tsazli' zaca' ga nu ryaz le nac guidau', le rëpa' lbi'ili': Zian nup lë'ni la'yáz ni', san cutu la'záqui'në'. 25 Töd tsasë' useyjë' yu'u xan yu'u, su lauli' lbi'ili' na' zoali' ni'l ulidzli'-në' ra' yu'u na', guiëli'-në': "Xan, Xan, bsalj queëtu'." Ni'r ubi'ë didza' Lë', guië' lbi'ili': "Cutu nözda' nuzxa lbi'ili'." 26 Ni'r su lauli' gnali': "Güi' gdágulentu' Li', ati' busëdnu' gap nac lu yë'y queëtu'." 27 Ni'r guië' lbi'ili': "Rëpa' lbi'ili', cutu nözda' gazx bunách lbi'ili'. Gul-cuit ga zoa', yúgu'tëli' rua'li' dö'." 28 Ni'r cödx yéchi'li' len util-l láya'li' cati' glé'igacli'-në' Abraham len Isaac, len Jacob, len yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, nacué' ga ni' rna bë'ë Dios, san lbi'ili' zoali' ni'l. 29 La'dxín bunách la'rúj zaca' ga rlen gbidz, len zaca' ga rbia gbidz, len zaca' ga za' bö' ziaq, len zaca' ga rdöd gbidz beo' ziaq, ati' la'bö'ë lahuë' ga ni' rna bë'ë Dios. 30 Ni'r lac blau la'gac bunách nacgac ca'z na'a, ati' lugá'n ca'z la'gac nup nacgac blau na'a.

Rbödx yechë'ë Jesús ni'a quegac bunách Jerusalén

31 La' dza ni'z guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' gdau' fariseo len të' Lë':

—Burúj, buzxúndj ni, le rë'nnë' gdöddë' Li' Herodes.

32 Jesús rë' lequë':

—Gul-tséaj, gul-tsjödxë' bönni' na' naquë' ca tuba' böza', gnali': "Byutsca', rubíjgaca' bö' xöhuí' len ruúna' bunách na'a len cxö, len cati' gac lidzj, udx guna' dxin quia'." 33 Run bayúdx tséajlenza' ca' nöz na'a len cxö len huidzj, ati' gdxina' Jerusalén, le tu'dödcde' ni' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios.

34 'Lbi'ili', zoali' Jerusalén. Rudödigacli'-në' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios len ruládxigacli'-në' guiöj bönni' gbaz rsólë'ë queëli' Dios. Cati'ga zian lzu gu'nda' utuba' lbi'ili' quia' ca runba' yjéd, rutubba' zxi'nba' zcan xilba', san cutu gú'nili'. 35 Gul-yutsca', ca'z ugá'n lidxli', ati' rëpa' lbi'ili', cutur glé'ili' neda' cati' gdxinr dza gnali': "Bica' ba nu za' uláz queë' Xanru'."

14

Ruínë' Jesús bönni' ré'inë' huë' gui

¹ Cati' nac dza la'y quequë' bönni' judío, gyazië' Jesús lidxë' bönni' uná bë', bönni' gdau' fariseo. Rò'ë Jesús rahuë', ati' ta'në'ë Lë' bönni' gdau' fariseo nacu'ë ni'. ² Zoë' ca' ni' lahuë' Jesús bönni' ré'inë' huë' gui. ³ Ni'r Jesús gnabné' bönni' gdau' tu'sëdi taquë' zxba queë' Moisés len yugu' bönni' gdau' fariseo, rnë':

—¿Naru' dë latj unru' nu re'i cati' nac dza la'y?

⁴ Lequë' gulusëyj rú'aque'. Ni'r gdë'l-lë'ë bönni' huë' na' Jesús len bunë' lë', ati' la' busöla'të' lë'. ⁵ Ni'r rë' yugu' bönni' gdau' na' Jesús, rnë':

—Chqui' zoë' bönni' nutsë'ë ladjli', ati' nacua'ba' queë' böa' bëdx, ati' gbixba' tuba' lu yeru, ¿naru' cu tsajljité'-ba', zal-la' nac dza la'y?

⁶ Cutu bi didza' guc lubi'ë ca nac lë ni.

Nu cö' latj blau

⁷ Cati' blé'inë' Jesús ca tunë' bönni' gdau' fariseo na', ta'b'ö'ë latj blau ga na' ta'b'ö'ë tahuë', ni'r benë' lsaqui', rë' lequë':

⁸ —Cati' nu ulídz li' guidu' ga rac lni qui yöl-la' rutság na', cutu cö'u latj blau. Nazx ca' nulidzë' ca' bönni' náctërë' blau ca li'. ⁹ Ni'r huidë' ga zu' bönni' na' bulidzë' li', len guië' li': "Bë' latj bönni' ni cö'ë ga zu'", ati' ni'r lu yöl-la' rutuí' quiu' tsajch'ö'u zxanti. ¹⁰ Qui lë ni na', cati' nu ulídz li', gyeaj yajch'ö' zxanti, quië cati' gdxinë' bönni' na' bulidzë' li', huë' li': "Böcha'a, gdöd yelati' nil." Ni'r gacru' li' blau laugac nup ta'b'ö'len li' tsaxxón. ¹¹ Nu run ba zxón cuini, lunë' ga huöta' huöxj, san nu zoa nöxj ladxi', lunë' ga gacr blau nu na'.

¹² Jesús rë' ca' bönni' na' bulidzë' Lë', rnë':

—Cati' gunu' güi'i huagu o luidau', cutu ulidzcu'-në' yugu' böchi' lza'u len yugu' bönni' böchu'u len yugu' di'a dza quiu', len yugu' dzag yu'u quiu' ta'lé'inë' yöl-la' tsahui' quequë', le luidzë' ca' li', ati' cni gac, ubi'i quiu'. ¹³ Cati' gunu' güi'i huagu, bulidz bunách yechi', len nup nabíx ni'a na'gac, len nup cuta'zá', len yugu' lau chul. ¹⁴ Ni'r gacu' bica' ba, le cutu gac bi lubi'ë quiu' bönni' cni, san ubi'i quiu' cati' gdxin dza lubán nup natgac, nacgac tsahui'.

Runë' lsaqui' Jesús qui lni zxón

¹⁵ Cati' byönnë' didza' ni bönni' rò'ë ráguenë' Jesús, rë' Lë':

—Bica' ba nu gagu ga ni' rna bë'ë Dios.

¹⁶ Jesús rë' lë':

—Zoë' bönni' benë' lni zxón, ati' zian nup bulidzë'. ¹⁷ Cati' chnabá'a la' huagu, bsölë'ë bönni' huen dxin queë' tsjödë' nup na' chnulidzë', gnë': "Gul-dá, yúgu'të chnabá'a." ¹⁸ Galuzá lauguë' yúgu'të' ta'nabë' latj cutsjaquë'. Bönni' zi'al na' rnë': "Zi'a gzxi'a tu la' yël, len runtsca bayúdx tsajjú'a' lei. Ráta'yua' lau' gunnu' neda' latj." ¹⁹ Yetúë' rnë': "Zi'a gzxi'a gayu' nözba' bëdx ati' tsajxi' bë'a lecba' ugúngaca'-ba' dxin. Ráta'yua' lau' gunnu' neda' latj." ²⁰ Yetúë' rnë': "Zi'a butsgá na'a, len qui lë ni na' cutu gac guida'." ²¹ Cati' böjë' bönni' huen dxin na', yajtúxjoi'në' xanë' yúgu'të lë ni. Ni'r gleynë' bönni' xan yu'u na', ati' gudxë' bönni' huen dxin na', rnë': "Gyeajtë na'a gap nac lu yë'y len gap nac la' nöz qui yödz ni, ati' gchë'u ni bunách yechi' len nup nabíx ni'a na'gac, len nup cuta'zá', len yugu' lau chul." ²² Cati' chnunë' cni bönni' huen dxin na', rnë': "Xan, chbena' ca na' gna bé'inu' neda', ati' ni dë latj." ²³ Ni'r gudxë' bönni' huen dxin na' xanë', rnë': "Gyeaj gap nac la' nöz len gap nac ni' las, ati' ben bayúdx lid nup nacua' ni' quië gdza' lidxa', ²⁴ le rëpa' lbi'ili': Cutu gahuë' qui lni quia' nitüë' bönni' ni' bulidza' zi'al."

Le rzáca'ru' zéajlenru'-në' Cristo

²⁵ Yugu' dza ni' rjaclen Jesús bunách zian, ati' buecyjë' Jesús, rë' lequë':

²⁶ —Chqui' guídenë' neda' bönni' len cutu gdx'i'irnë' neda' ca nadxi'inë' xuz xnë'ë, len ngul queë', len yugu' zxi'në', len yugu' bi'i böchë'ë, len yugu' bi'i zanë', len yöl-la' na'ban queë', cutu gac gaquë' bönni' uséd quia'. ²⁷ Nu bönni' cugaquë' ca tu bönni' zijë' zajté'ë lë'i yag cruz, len të'ë neda', cutu gac gaquë' bönni' uséd quia'. ²⁸ Chqui' zoë' bönni' ladj lbi'ili' guë'nnë' chqui' tu yu'u zian cuia, ¿naru' cu cö'ë zi'al ulabë' gaca'x dumí ral-la' gtöë' quië gnözné' gunë' dë queë' tsa'ca cu cö'ë zi'al cuequi' quië usyudxë' gunë' yu'u na'? ²⁹ Chqui' cutu gunë' cni, len su lahuë' cuequië' xlibi' yu'u na', ati' cutu gac usyudxë' gunë' yu'u na', ni'r la'zú laugac lutíj lë' yúgu'të nup la'le'i lei, ³⁰ la'ná: "Bönni' ni gzu lahuë' runë' yu'u, san cutu gac usyudxë' gunë'." ³¹ Lëzca' cni, chqui' zoë' bönni' rna bë'ë, len ral-la' tsijë' gdil-l tsajtl-lenë' yetúë' bönni' rna bë'ë, ¿naru' cu cö'ë zi'al cuequi' icjé' chqui' sáqui'në' tsajtl-lenë' bönni' ni' nachë'ë galj milë' bönni', ati' lë' chi milzë' bönni' nachë'ë? ³² Chqui' cutu sáqui'në', cati' ni' zoë' zi'tu' yetúë' bönni' na' rna bë'ë, gsölë'ë queë' bönni' gbaz queë', ati' gnabë' nacx ral-la' gunë' quië ludzaguë' dxi'a. ³³ Cni nac, chqui' zoë' bönni' ladj lbi'ili' cutu uca'në' yúgu'të le dë queë', cutu gac gaquë' bönni' uséd quia'.

Zòdi' nanít yöl-la' sna' qui

³⁴ Gnè' ca' Jesús:

—Dxi'a nac zòdi', san chqui' nit yöl-la' sna' qui, ¿nacx úniru' lei sna'? ³⁵ Cutur nac lsaca' zòdi' na', ni quiè luyú, ni quiè ga r-ru'nru' bēb, san chu'nru' lei ni'l. Nu zoa nag len ryōni, ral-la' uzē nag nu na'.

15

Runè' lsaqui' Jesús ca nac queēba' bō'cu' zxila' gnitba'

¹ Guludubè' ga zoè' Jesús yúgu'tè bōnni' uquízjz lazgac bunách len yugu' bōnni' ca'z quiè luzē nagquè' Lè'. ² Qui lè ni na' gulanè' queè' yugu' bōnni' gdau' fariseo, len bōnni' gdau' tu'sèdi, ta'nè':

—Bōnni' ni runè' ba la'n bōnni' dul-la', len rágulenè' lequè'.

³ Ni'r benè' lsaqui' ni Jesús, rē' lequè':

⁴ —Chqui' zoè' bōnni' ladj lbi'ili', nacua'ba' queè' tu gayua'ba' bō'cu' zxila', len chqui' nitba' tuba', ¿naru' cu uca'nè' yezica'rba' taplalj yu chēnnaba' na' ga nac lu latj ca'z, ati' tsijè' tsajtiljè'-ba' bō'cu' zxila' na' nanitba', cati' udzōlrmè'-ba'? ⁵ Cati' udzōlnè'-ba', len yöl-la' rudziji queè' gxoè'-ba' yen zxicjè', ⁶ len cati' udxinè' lidxè' utubè' yugu' bōchi' lzè'è' len yugu' dzag yu'u queè', ati' guiè' lequè': “Gul-dzījilen neda', le chbudzōlda'-ba' bō'cu' zxila' quia' gnitba'.” ⁷ Rēpa' lbi'ili': Lēzca' cni gactēr yöl-la' rudziji yehua' yubá ni'a queè' tuè' bōnni' dul-la' ubi'i ladxè'è ca gac quequè' taplalj yu chēnnè' bōnni' tshahi', bōnni' táquinè' cutu naquinè' lubi'i ladxì'què'.

Runè' lsaqui' Jesús qui dumí gnit

⁸ Rnè' ca' Jesús:

—Chqui' zoanu ngul, dē queēnu chi dumí plata, len chqui' nit tu dumí plata na', ¿naru' cu ggál-la'nu gui', ati' gluanu yu'u, uguilj yúdxinu lei cati' udzōlirnu lei? ⁹ Cati' udzōlinu lei, utubnu yugu' ngul lza'nu, len yugu' ngul dzag yu'u queēnu, ati' guiēnu lecnu: “Gul-dzījilen neda', le chbudzōlda' dumí plata nu' gnit.” ¹⁰ Rēpa' lbi'ili': Lēzca' cni, ludzījtsquirmè' gbaz la'y queè' Dios ni'a queè' tuè' bōnni' dul-la' ubi'i ladxè'è.

Runè' lsaqui' Jesús queēbi' bi'i gnitbi'

¹¹ Rnè' ca' Jesús:

—Zoè' bōnni' nacua'bi' chopbi' bi'i bōnni' queè'. ¹² Bi'i cuidi' na' rēbi' xuzbi': “Dad, benn quia' le dē quiu' le ral-la' gaqui quia'.” Ni'r xuzbi' na' gdisiè' quecbi' le dē queè'. ¹³ Nabábz dza gdzey, yúgu'tè butubbi' bi'i cuidi' na', gyeajbi' yōdz zi'tu', ati' ni' butōbi' dēra le dē queēbi'. Le cunác benbi'. ¹⁴ Cati' chbutōbi' dēra le dē queēbi', guc gbīn lu yōdz ga na' zoabi', ati' byadzj queēbi'. ¹⁵ Ni'r gyeajbi' yajsoabi' huen dxin queè' bōnni' lu yōdz ni', ati' bōnni' na' bsōlè'è-bi' ga dē la' yèl queè' tsajgáubi'-ba' yugu' cuch queè'. ¹⁶ Guc ladxì'bi' gágubi' guixi' ca'z na' táguba' cuch, san nutu nu bi'bè' le gágubi'. ¹⁷ Ni'r bubì'i ladxì'bi', rnabi': “Cati'ga zian bōnni' huen dxin nacu'è lidxè' zuza', len dētsca le tahuè', san neda' ni huatca' yöl-la' rdun. ¹⁸ Uzá'a ni, huōja' ga zoè' zuza', len tsjōdxa'-nè': Dad, bena' dul-la' lahuè' Dios, zoè' yehua' yubá, len lau' lí. ¹⁹ Cutur naca' neda' lsaca' gaca' xzi'nu'. Ben neda' ca bōnni' huen dxin quiu'.” ²⁰ Ni'r gyu'ubi' nōz, zhuōjbi' ga zoè' xuzbi'.

'Cati' ni' zoabi' zi'tu' zuza'bi', blé'inè'-bi' xuzbi', len buechi' ladxè'è-bi'. Jarélu'è yajxì'gal-lè'-bi' xuzbi' len yajnidè' yenbi', gdahuè'-bi' bzxidu. ²¹ Ni'r xzi'nè' na' rēbi'-nè': “Dad, bena' dul-la' lahuè' Dios, zoè' yehua' yubá, len lau' lí. Cutur naca' neda' lsaca' gaca' xzi'nu'.”

²² Ni'r xuzbi' rē' yugu' bōnni' huen dxin queè', rnè': “Gul-tsajleajtè lari' zaca'tsqi, len gul-gacu-bi'. Gul-cō'u le zaca' xbōnni' na'bi', len gul-dá' lōlbi' ni'abi'. ²³ Gul-tsajxí'-ba' bēdx renni', ati' gul-dōdi-ba'. Gáguu'-ba' len gunru' lni, ²⁴ le guc bi'i bōnni' quia' ni ca bi'i chnatbi', ati' bubanbi'. Gnitbi' ati' chbula'abi' na'a.” Ni'r gulazú laquè' tu'dzjinè'.

²⁵ Tsal ni' rac lè ni, zoabi' ladj guixi' bi'i bōnni' zi'al queè' bōnni' na'. Cati' zuza'bi' rudxinbi' gal-la' ra' yu'u, ryōnibi' rac huil-l len rac huō'a lu yu'u na'. ²⁶ Ni'r bulidzbi'-nè' bōnni' huen dxin zoè' ni', len gnábibi' lè' bizxa na' rac. ²⁷ Bōnni' huen dxin na' rē'-bi': “Bi'i bōchu'u na' budxinbi', ati' gna bē'è xuzu' guludōddè'-ba' bēdx renni', le budxinbi' lu nē'è dxi'a tsáhu'i'dau'.” ²⁸ Ni'r gleybi' bi'i zi'al na' len cutu gú'nibi' tsazbi' yu'u. Ni'r brujè' xuzbi', len gúta'yué' laubi' tsazbi'. ²⁹ Bubi'ibi' didza' bi'i zi'al na', rēbi'-nè' xuzbi': “Nōzcznu' cāti'ga zian iz bena' dxin lau', len gatga gdá'baga' a' lí, san gatga bennu' quia' tuba' bō'cu' zxila'dau' gū'l'lena' xbey yugu' lza'a. ³⁰ Na'a, cati' budxinbi' bi'i quiu' ni busnitbi' yugu' le dē quiu', gdálenbi'-nu yugu' ngul udá dzag, benu' ga guludōddè'-ba' bēdx renni' ni'a queēbi'.” ³¹ Ni'r rē'-bi' xuzbi', rnè': “Zxi'na', lí' zóalenczu' neda' ati' yúgu'tè le dē quia', quiu' naqui. ³² Ben bayúdx gunru' lni len udzjiru', le gucbi' bi'i bōchu'u ni ca bi'i chnatczbi', ati' nubanbi'. Gnitbi' ati' chbula'abi'.”

16

Runë' Isaquí' Jesús queë' bönni' huen dxin cunaquë' tsahui'

¹ Rë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—Zoë' bönni' dë yöl-la' tsahui' queë', len zoë' ca' queë' bönni' huen dxin dë lu në'ë uláz queë'. Guladxinë' bönni' tu'quíë' bönni' huen dxin na' lahuë' xanë', ta'në' queë' rutözë' le dë queë' xanë' na'. ² Ni'r bulidzë' bönni' huen dxin na' xan yu'u na', len rë' lë': “¿Bizxa didza' ni ryönda' quiu'? Blui' neda' le nac bë' dxin nunu', le cutur gata' lu na'u uláz quia'.” ³ Ni'r gza' ladxë'ë bönni' huen dxin na', rnë': “¿Nacx guntsa'!? Rubijë' neda' xana' latj blau ga runa' dxin. Cutu sáqui'da' guna' dxin gu'n, len utui'da' gnaba' nu bi gunnz quia'.” ⁴ Na'a chnözda' nac guna' quië cati' ubijë' neda' latj blau ni, la'cuá' nup luzi' neda' lidxgac.” ⁵ Ni'r bulidzë' yugu' bönni' bi tal-lë'ë queë' xanë' bönni' huen dxin na', ati' rë' bönni' zi'al: “¿Gaca'x ral-lu'u queë' xana'?” ⁶ Lë' rnë': “Tu gayuá' rô'ô chugu le za ral-la'a.” Rë' lë' bönni' huen dxin blau na', rnë': “Ni dë guich ga nayúj le ral-lu'u. Grö'të ni len bzuj yetú lu guich gna chián rô'ô chugu ral-lu'u.” ⁷ Gdöd ni' gnabnë' yetüë', rnë': “Nazx li', ¿gaca'x ral-lu'u?” Lë' rnë': “Tu gayuá' da' xzoa' xtil'.” Ni'r rë' lë' bönni' huen dxin blau na', rnë': “Ni dë guich ga nayúj le ral-lu'u. Bzuj yetú lu guich gna taplaj da'a ral-lu'u.” ⁸ Ráquibe'inë' xanë' na' sina'të benë' bönni' huen dxin cunác tsahui' na'. Cni nac, nácgacrë' sina' bönni' yödzyú ni lu yugu' le tunë' la' légaczë', ca bunách ta'dalen Dios lu yení' queë'.

⁹ Neda' répa' lbi'ili': Gul-cözen dxi'a bunách, ugunli' dxin yöl-la' tsahui' dë queë'li' yödzyú ni, quië cati' gdxin dza uca'nli' yugu' lë ni, lunë' lbi'ili' ba la'n latj ni' zoa tzalzú.

¹⁰ Nu rugún dxi'a dxin tu le cuidi'z dë lu në'i, lëzca' ugún dxi'a dxin tu le zxön gata' lu në'i. Nu cutu rugún dxi'a dxin tu le cuidi'z dë lu në'i, cutu ugún dxi'a dxin tu le zxön gata' lu në'i.

¹¹ Qui lë ni na', chqui' cutu rugunli' dxi'a dxin yöl-la' tsahui' dë queë'li' yödzyú ni, ¿nuzxa caz udöd lu na'li' yöl-la' tsahui' le nac gdu? ¹² Chqui' cutu rugunli' dxi'a dxin le dë lu na'li' le naqui qui nu yubl, ¿nuzxa caz udöd lu na'li' le ral-la' gaqui quiëczli'?

¹³ Cutu gac gunë' xchingac chop xanë' nitüë' huen dxin, le udi'inë' tuë' len gdxin'inë' yetüë', o gunë' ba la'n tuë', len uzóë' tsal' yetüë' na'. Cutu gac gunli' xchinë' Dios, len gunli' ca' dxin quië uzi'li' xbey yöl-la' tsahui' qui yödzyú.

¹⁴ Gulayönnë' ca' didza' ni bönni' gdau' fariseo, ati' le nadxi'icnë' yöl-la' tsahui' quequë', qui lë ni na' gulutitjë' Jesús. ¹⁵ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Lbi'ili' rubij dxi'a cuinli' laugac bunách, san nõzcznë' Dios le yu'u icj ládx'i'dau'li', le nac lë na' tun zxön bunách tu le ruzóë' Dios tsal'a'.

Zxba queë' Moisés len le rna bë'ë Dios

¹⁶ Gnë' ca' Jesús:

—Ga bdxintë dza zoë' Juan, ben dxin le rna bë' zxba queë' Moisés len le guluzujë' lu guich bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Ni'r cati' bdxinë' Juan na', gzu lau rac lban ca gac nu tsaz ga rna bë'ë Dios, ati' lu ben baydix yúgu'të bunách la'yáz ni'.

¹⁷ Zal-la' rac cni, gacr huëz la'död qui luzxbá len qui luyú ni ca nit tu didza'z nayúj lu guich lu zxba queë' Dios.

Le rulá'a yöl-la' nutság na'

¹⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Chqui' ulá'alënë' ngul queë' bönni', ati' utság ná'lenë'-nu ngul yubl, gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na', ati' nu utság ná'len ngul na' nusanë'-nu bönni' queënu, gun ca' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Bönni' dë yöl-la' tsahui' queë' len Lázaro

¹⁹ Ni'r benë' Isaquí' Jesús, rnë':

—Zoë' bönni' rlé'inë' yöl-la' tsahui' queë'. Racuë' lari' xna len lari' záca'tsqi, ati' yugu' dza rúnteczë' lni, ti'j tahuë' le banaqui. ²⁰ Zoë' ca' ni' bönni' yéchi'dau' lë' Lázaro, bönni' rnabë' nu bi unödzy queë', ati' huë'tëzë' rô'ë ra' yu'u queë' bönni' na' rlé'inë' yöl-la' tsahui'. ²¹ Rac ladxë'ë bönni' yéchi'dau' na' gahuë' le bizxj tu'huóxj zxani ga rahuë' bönni' na' rlé'inë' yöl-la' tsahui'. Ta'dxinba' ca' bö'cu', ta'lë'ëba' lu huë' queë' bönni' yéchi'dau' na'. ²² Bdxin dza gutië' bönni' yéchi'dau' na', ati' gulachë'ë lë' gbaz la'y queë' Dios tsajsalenë' Abraham ga nac latj lach queë' Dios. Gutie' ca' bönni' na' blé'inë' yöl-la' tsahui', ati' gulucachë'ë lë' yeru ba. ²³ Cati' ni' rzaca' rgui'ë bönni' na' blé'inë' yöl-la' tsahui', zoë' latj quegac nup natgac, bchis lahuë' len blé'inë' Abraham zoë' zi'tu', dzaguë' lë' Lázaro na'. ²⁴ Ni'r bë'ë zidzj didza', rnë': “Xuzá', Abraham, buechi' ladx'i' neda'. Bsóla' quia' Lázaro uspisë' xbönni' në'ë len dusuhualë' ludxa'a, le rzaca' rgui'tsca' lu gui' ni.” ²⁵ Rë' lë' Abraham, rnë': “Zxi'na', bsa' ladxu'u ca gac quiu', buzi'u xbey yöl-la' tsahui' tsal ni' zu' nabanu', san Lázaro ni, guc queë' yöl-la' yechi', ati' na'a, ruzi' zxonë' Lázaro ni, san li' rzaca' rgui'u. ²⁶ Yetú ca', ra' gui'a sib nac, zoa gatsj lahui'l ga ni' zoali' lbi'ili' len ga ni' zoatu' netu'. Qui lë ni na' nup nacua' ni len lë'ni

la'dòd ga zoali' lbi'ili', cutu ca' gac lunè' ca', len cutu gac lid ni nup nacua' ni'." ²⁷ Ni'r rè' lè' bõnni' na' blé'inè' yòl-la' tsahui', rnè': "Xuza' Abraham, ráta'yua' lau' gsòlu'u-nè' Lázaro tsijè' lidxè' xuza', ²⁸ le nacu'è' ni' gáyu'è' bõnni' böcha'a. Bsòlè'è tsjenè' lna' lau qui le rac ni, cui djaquè' ca' latj ga ni rzaca' rgui'a." ²⁹ Ni'r rè' lè' Abraham, rnè': "Dè quequè' le buzujè' lu guich Moisés len le guluzujè' lu guich bõnni' glu'è' didza' uláz queè' Dios. Yugu' didza' quequè' na' ral-la' luzè' nagquè'." ³⁰ Bubi'è didza' bõnni' na' blé'inè' yòl-la' tsahui', rnè': "Xuza' Abraham, cutu gac cni, san chqui' ubanè' bõnni' lu yòl-la' gut, len tsijè' ga na' nacu'è, lubí'i ladxí'què'." ³¹ Rè' lè' Abraham, rnè': "Chqui' cutu tu'zè' nagquè' didza' bè'è Moisés len le gulanè' bõnni' glu'è' didza' uláz queè' Dios, cutu la'yejlè'è zal-la' nu ubán lu yòl-la' gut."

17

Zoa banádx queëru' gunru' ga nu gun dul-la'

¹ Rè' bõnni' da'què' Lè' Jesús, rnè':

—Nacua'tecz le tun ga lun dul-la' bunách, san bica' bayechi' nu na' run ga nu gun dul-la'.

² Dxi'ar gac queè' bõnni' na' runè' cni, nu ugal-la' yag yenè' guiò'è ryètu len tsajchún' lè' lu nis zxõn, cati'l gunè' ga gun dul-la' bõnni'dau' náquinè' quia'. ³ Gul-gún chi'i cuinli'. Chqui' gu'è' dõ' quiu' böchi' lza'u, bzejni'-nè', len chqui' ubí'i ladxè'è, bnit lau lè'. ⁴ Zal-la' gadx lzu tu dza gu'è' dõ' quiu', len gadx lzu ca' guidè' ga zu' len guiè' li': "Rubí'i ladx'a", ral-la' unít lau' lè'.

Yòl-la' huac qui le réjlè'ru' Cristo

⁵ Ni'r tè' Xanru' bõnni' gbaz queè', ta'nè':

—Ben ga tséjlè'rtu'-nè' Dios.

⁶ Rè' lequè' Xanru', rnè':

—La'naru' nac cuidi'z yòl-la' rejlé' queè'li' Dios, nacz ca xseydau' mostaza, huac guiè'li' yag zxõn ni: "Bcuit ni, yajsóa lu nis zxõn", ati' gun ca rnali' yag na'.

Le ral-la' gun nu nac huen dxin

⁷ Gnè' ca' Jesús:

—Chqui' zoè' bõnni' ladj lbi'ili', len zoè' queè' bõnni' nada'u ruga'nè'-ba' bédx o rlapè', cati' udx gunè' xchinè' xanè', ¿naru' huè'tsè' lè' xanè', gnè': "Gda, grò' gagu'."? ⁸ Cutu. Cni guiè' lè': "Bpa'a le gahua'. Gzoa sina' cu'lu le gui'j gahua', ati' tòdr na' huac gui'j gagu' li'." ⁹ ¿Naru' huè'tsè' bõnni' nada'u queè' na': "Xclenu'", le benè' ca gna bé'inè' lè'? Runi neda', cutu gunè' cni. ¹⁰ Lèzca' cni gac queè'li'. Cati' chnunli' yúgu'tè le gna bé'inè' lbi'ili' Dios, ral-la' gnali': "Nactu' huen dxin cunactu' lsaca', le benztu' le run bayúdx guntu'."

Chiè' bõnni' té'inè' huè' nudzu' ruzòd

¹¹ Tsal ni' yu'è' nòz Jesús, zijè' Jerusalén, rdödè' gap dè yòdzdau' nababgac luyú Samaria len luyú Galílea. ¹² Cati' gyaziè' tu yòdzdau', gularujè' dutsagquè' Lè' chiè' bõnni' té'inè' huè' nudzu' ruzòd, ati' gulacu'è' zi'tu'z, ¹³ len tu'è' zidz didza', ta'nè':

—Jesús, Bõnni' Usèdi, buechi' ladxí' netu'.

¹⁴ Cati' blé'inè' lequè' Jesús, rè' lequè':

—Gul-tséaj, gul-tsajlu' cuinli' laugac bxuz.

Tsal ni' zjaquè', guluhuòaquè' dxi'a. ¹⁵ Ni'r tuè' bõnni' nutsè'è ladjquè', cati' ráquibe'inè' chnuhuòaquè' dxi'a, böjè' ga na' zoè' Jesús, ru'teczè' zidz didza', rgu'è' Dios yòl-la' ba. ¹⁶ Byechuè' len butság lahuè' lly lahuè' Jesús, len rè' Lè': "Xclenu'."

Nababè' Samaria bõnni' ni. ¹⁷ Ni'r Jesús rè' lè':

—¿Naru' cu guluhuòaquè' dxi'a chiè' bõnni'? ¿Gazx nacua'tsè' yezíca'rè' bõnni' na'? ¹⁸ ¿Naru' cutu zoa nu huòd cu'lu Dios yòl-la' ba, san tuzè' bõnni' gza'a ni?

¹⁹ Ni'r gudxè' bõnni' na' Jesús, rnè':

—Gyas len böaj lidxu'. Chböacu' dxi'a le réjlè'u neda'.

Ca gdxin le rna bè'è Dios

²⁰ Cati' ta'nabnè' Jesús bõnni' gdau' fariseo batx ral-la' gdxin le rna bè'è Dios, Lè' bubi'è didza', rè' lequè':

—Ca gdxin le rna bè'è Dios, cutu nac le glé'iru'. ²¹ Nutu nu gac gna: "Ni bdxin", o gna: "Ni' bdxin." Gul-yutsca'. Rna bè'è Dios lu icj ladxí'dau'gac bunách.

²² Ni'r gudxè' yugu' bõnni' uséd queè' Jesús, rnè':

—Huadxín dza cati' guè'nili' glé'ili' dza huòda' neda', Bõnni' Nuhuòaquè' Gdu Bunách, san cutu glé'ili' lei. ²³ La'cuá' nup lè lbi'ili': "Ni zoè'", o la'ná: "Ni' zoè'." Cutu tseajli' ni', len cutu tséajlenli' lequè'. ²⁴ Ca rac cati' ryèp yòs, ruzení' gda'l luzxbá, lèzca' cni gac cati' gdxin dza huòda' neda', Bõnni' Nuhuòaquè' Gdu Bunách. ²⁵ Zi'al ca gac lè ni, run bayúdx saca' qui'itsca', ati' lucá'n neda' ca'z bunách dza ni zoaru' na'a. ²⁶ Ca na' gac dza ni' zoè' Noé, lèzca' cni gac cati' gdxin dza huòda' neda', Bõnni' Nuhuòaquè' Gdu Bunách. ²⁷ Dza ni'tè na' gli'j glahuè'.

Gulutság na'quë' len guludödë' zxi'nquë' lu yöl-la' rutság na' ga bdxintë dza gyazië' Noë lë'i barco zxön na' nazi' lei arca, ati' bdxintë nis guiöj usnit yödzyú le busnit yúgu'të'. ²⁸ Lëzca' cni gac dza ni' zoë' Lot. Gli'j glahuë'. Gla'uë' len glúti'ë. Glazë' xyuquë' len glunë' yugu' yu'u quequë'. ²⁹ Cati' bdxin dza na' burujë' Lot lu yödz Sodoma, ca tu nis guiöj, böxj gui' len le ruzëgui'tsca nazi' lei azufre, ati' busnit yúgu'të'. ³⁰ Lëzca' cni gac cati' gdxin dza ulu' lahua' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

³¹ 'Cati' gdxin dza na', chqui' zoë' cju'u bönni', len dzö' yu'u na' le dë queë', cutu ral-la' huötjë' tsajxi'ë le dë queë', ati' nu zoa ladj guixi', lëzca' cni, cutu ral-la' huöjë' lidxë'. ³² Gul-sá' ládxi'li' ca gac queënu ngul queë' Lot. ³³ Nu bönni' rë'nnë' gun chi'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë', udel-lë'ë lei.

³⁴ 'Rëpa' lbi'ili': Cati' gdxin rël na', la'cu'ë chopë' bönni' tuz ga tasië', ati' tuë' duxi'a-në', len yetüë' uca'na' lë'. ³⁵ La'cua'nu huëtu tsaxzön chopnu ngul, ati' tunu duxi'a-nu, len yetunu uca'na'-nu. ³⁶ La'cu'ë ladj guixi' chopë' bönni', ati' tuë' duxi'a-në', len yetüë' uca'na' lë'.

³⁷ Cati' gulayönnë' lë ni bönni' uséd queë' Jesús, gulanabnë' Lë', ta'në':

—Xan, ¿gazx gac lë ni?

Jesús rë' lequë':

—Ga dë tu le nat, ni' ludubczba' bëchláb.

18

Ngul uzëb len bönni' rbequi xbey

¹ Ni'r benë' lsaqui' Jesús, rë' lequë' ca run bayúdx ulídteczru'-në' Dios, len cugác chop ládxi'ru'. ² Rnë':

—Zoë' tu yödz bönni' rbequi xbey curádxinë' Dios, len curunë' bönni' ba la'n. ³ La' yödz na'z zoanu ngul uzëb, ati' bdxinnu ga zoë' bönni' rbequi xbey na' ngul ni, rnanu: “Glequi xbey le run quia' nu rua' dó' quia'.” ⁴ Xtsey cutu gu'nnë' bi gunë' queënu, san gdöd ni' gza' ladxë'ë, rnë': “Cutu rádxida'-në' Dios, len cutu runa' bönni' ba la'n, ⁵ san le rupixxjnu neda' ngul uzëb ni, qui lë ni na' cuequi xbeyda'-nu, cui guídtecznu ni, len cui tód bë'i upixxjnu neda'.”

⁶ Ni'r rë' lequë' Xanru', rnë':

—Gul-zë nagli' ca na' gnë' bönni' rbequi xbey na' cunaquë' tsahui'. ⁷ ¿Naru' cu cuequi xbeyne' Dios bunách gróczë' queë', nup na' tu'líd Lë' rël len të dza? ¿Naru' huadzéysané' gáclenë' lequë'? ⁸ Rëpa' lbi'ili': La' cuequi xbéytenë' lequë'. Cati' huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ¿naru' gdzólda' luyú ni nup ta'yejilé' neda'?

Bönni' gdau' fariseo len bönni' uquízjxj

⁹ Benë' lsaqui' Jesús ca nac quequë' bönni' tu'bíj dxi'a cuinquë', len tu'ca'në' ca'z yezica' bunách. ¹⁰ Cni rnë':

—Guládxinë' chopë' bönni' ga nac nchil gdau' quië lulidzë' Dios. Naquë' bönni' gdau' fariseo tuë' bönni' na', ati' yetüë' na' naquë' bönni' uquízjxj lazgac bunách. ¹¹ Gzuinë' bönni' gdau' fariseo na', len cni bulidzë' Dios, rnë': “Dios, rëpa' Li': Xclenu', le cunaca' ca nacquë' yezica'rë' bönni', nacquë' gban, len cunacquë' tsahui'. Ta'guitsjë' zxbá qui yöl-la' nutság na'. Lëzca' cutu naca' ca bönni' uquízjxj ni. ¹² Neda' runa' gubás chop lzu tsa xunu' dza hueaj, len runödza' qui gdau' tu cuia tsa tu chi cuia qui yúgu'të le rata' quia'.” ¹³ Gzoazë' zi'tu' bönni' uquízjxj na', len cutu böazxjnë' gchis lahuë' uyüë' luzxbá, san gdapë' lchu'ë, rnë': “Dios, buechi' ladxí' neda', bönni' dul-la'.” ¹⁴ Neda' rëpa' lbi'ili': Böjë' lidxë' bönni' uquízjxj na', nuhuöaquë' tsahu' lahuë' Dios, clëg yetüë' bönni' ni'. Núti'tëz bönni' run ba zxön cuinë', gunë' Dios ga huöta' huöxjë', san nu bönni' rzoë' nöxj ladxí', gunë' Dios ga gacrë' blau.

Rulíd tsahuë'-ë-bi' bi'idau' Jesús

¹⁵ Ni'r guládxinë' ga zoë' Jesús yugu' bönni' len ngul, nachë'quë'-bi' bi'idau' quequë' quië gxoa në'ë lecbi' Jesús. Cati' gualé'inë' lë ni bönni' uséd queë' Jesús, guládlil-lë' lequë'. ¹⁶ Ni'r bulidzë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—Gul-güi'-bi' latj la'dxinbi' ga zoa' bi'idau' ni, cu uzága'li' xnözcbi', le gata' quegac nup nacgac cni latj ga rna bë'ë Dios. ¹⁷ Le nactë rëpa' lbi'ili': Nu cusí' lu në'i le rna bë'ë Dios, ca runbi' tubi' bi'idau', cutu ca' tsaz ga ni' rna bë'ë Lë'.

Bönni' rlë'inë' yöl-la' tsahui'

¹⁸ Gnabnë' Jesús bönni' uná bë', rnë':

—Bönni' Usëdi gdu dxi'a. ¿Bizxa ral-la' guna' quië gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

¹⁹ Jesús rë' lë':

—¿Bizx quië rë'u neda': “Gdu dxi'a”? Nutu nu bönni' naquë' gdu dxi'a. Tuzë' Dios naquë' gdu dxi'a. ²⁰ Nözcnu' yugu' le gna bë'ë Dios: Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxbá qui yöl-la' nutság na'.

Cutu gdödcdu' bunách.

Cutu cuanu'.

Cutu gneu' qui lza'u le cunáčz.

Ben ba la'n xuz xna'u.

²¹ Rê' Jesús bönni' na', rnê':

—Yúgu'tê lè ni runa' ga gdel-la' naca' bi'idau'.

²² Cati' byönnê' didza' ni Jesús, rê' lè':

—Yetú le ryadzj quiu' gunu'. Bêti' yúgu'tê le dè quiu', ati' lè na' si'u bnödzej quegac bunách yechi', ati' gata' quiu' yöl-la' tsahui' yehua' yubá. Ni'r gda, gda' neda'.

²³ Cati' byönnê' didza' ni bönni' na', ruhui'nnê', le dêtsca yöl-la' tsahui' queê'. ²⁴ Cati' blé'inê' Jesús ca na' ruhui'nnê' bönni' na', rnê':

—Bica' baníg gac, la'yáz ga rna bē'ê Dios nup ta'le'i yöl-la' tsahui'. ²⁵ Gacr huéz tōdba' nag yōtsi' bōa', ca tsaziê' ga rna bē'ê Dios bönni' rlé'inê' yöl-la' tsahui'.

²⁶ Ni'r nup gulayōni didza' ni ta'ná:

—¿Nuzxa caz gac ulá, chqui'nu'?

²⁷ Jesús gudxê' lequê':

—Le cugác lunê' bönni', huac gunê' Dios.

²⁸ Ni'r Pedro rê' Jesús:

—Byutsca', netu' nuca'ntu' yúgu'tê le dè queêtu', len da'tu' Li'.

²⁹ Ni'r Jesús rê' lequê':

—Le nactê rēpa' lbi'ili', nu bönni' uca'nê' lidxê', o xuz xnê'ê, o yugu' böchi' zanê', o ngul queê', o yugu' zxi'nê', le rui' ladxê'ê gna bē'ê Dios, ³⁰ bönni' ni huazi'rê' dza ni zoaru' na'a, ati' dza zi'a za' gdél-li'nê' yöl-la' na'bán gdu.

Rguíxjō'ê leyúbl Jesús ca zi'a ludōddê' Lè'

³¹ Bchê'ê quizi queê' idxínnutê' bönni' usêd queê' Jesús, len rê' lequê':

—Gul-yutsca', rbenru' zijru' Jerusalén, ga ni' lutság yúgu'tê le nayujgac lu guich ca gulanê' bönni' glu'ê didza' uláz queê' Dios ca ral-la' gac quia' neda', Bönni' Nuhuōaquê' Gdu Bunách.

³² Ludōdê' neda' bönni' Jerusalén lu na'quê' bönni' zi'tu', ati' lutitjê' neda', len lulídz zi'ê neda', len luchijê' neda' zxōna'. ³³ La'guinê' neda', ati' tōdr ni' ludōddê' neda', san cati' gac tsonn dza ubana'.

³⁴ Cutu gulayéjni'nê' didza' ni bönni' usêd queê', len cutu gláquibe'inê' le ruí'lenê' lequê' didza' qui, le nac le cusaqui' la'yéjni'ndê'.

Jesús ruínê' bönni' Jericó nachúl lahuê'

³⁵ Cati' chzoa gdxiné' Jesús yōdz Jericó, zoê' ni' bönni' nachúl lahuê'. Rō'ê ra' nōz rna bē' nu bi gunnz queê'. ³⁶ Bönni' ni' byönnê' ta'ddōd ni' bunách zian, ati' gnabê' bizxa na' rac.

³⁷ Bunách ni' tē lè':

—Jesús, bönni' Nazaret, rdōdê' ni.

³⁸ Ni'r bē'ê zidzj didza' bönni' na' nachúl lahuê', rnê':

—Jesús, Zxi'n xsoê' David, buechi' ladxi' neda'.

³⁹ Guladil-lê' bönni' na' nachúl lahuê' bönni' nanörquê' lahuê' Jesús, quiê uséyj ru'ê, san lè' zidzjr bē'ê didza', rnê':

—Zxi'n xsoê' David, buechi' ladxi' neda'.

⁴⁰ Ni'r gzê' dxiz Jesús rbözê', ati' gna bē'inê' nu tsajlídz lè' gdxiné' lahuê'. Cati' bdxiné' lahuê' Jesús bönni' na' nachúl lahuê', gnabnê' lè' Jesús, ⁴¹ rnê':

—¿Bizxa rē'nnu' guna' quiu'?

Bönni' na' nachúl lahuê' rnê':

—Rê'nda' huōalj yōj lahua'.

⁴² Jesús rê' lè':

—Chbōalj yōj lau'. Chbōacu' le réjlê'u neda'.

⁴³ La' ni'z bulé'itenê', ati' zéajlenê' Jesús, rgu'ê Dios yöl-la' ba. Gulagú'u ca' Dios yöl-la' ba yúgu'tê bunách nacua' ni' ta'le'i lè na' guc.

19

Jesús len Zaqueo

¹ Ni'r gyaziê' Jesús Jericó, rdōdê' lu yōdz na'. ² Ni' zoê' bönni' lè' Zaqueo, bönni' blau ladjquê' bönni' uquíxzj len dè yöl-la' tsahui' queê'. ³ Rui' ladxê'ê glé'inê' Jesús bönni' ni, san cutu guc queê' le nacua' ni' bunách zian, len naquê' ga rē'dau'z. ⁴ Ni'r jarélu'ê yajnōrê' laugac bunách zian na', ati' yajchenê' lu yag quiê gac glé'inê' Jesús, le ral-la' tōdê' ni'. ⁵ Cati' bdxiné' ni' Jesús, bchis lahuê' ruyúê' ga na' dxiê' Zaqueo na', len rê' lè':

—Zaqueo, bōjtjê lu yag na', le run bayúdx tsajga'na' lidxu' na'a.

⁶ Ni'r la' bötjtë' lu yag Zaqueo, ati' lu yöl-la' rudziji queë' bchë'ë Jesús lidxë'. ⁷ Cati' gulale'i lë ni bunách nacua' ni', gulazú lauquë' ta'në' queë' yúgu'të', ta'në':

—Gyazië' Jesús ugá'nlenë' bönni' dul-la'.

⁸ Ni'r gzuinë' Zaqueo, len rë' Xanru':

—Xan, byutsca'. Gatsj le dë quia' gu'a quegac bunách yechi', len chqui' bi gdöd bë'i buquizxa' bunách, ubi'a quegac bunách na' tap cuiatël ca'.

⁹ Jesús rë' lë':

—Na'a dza ni bdxin yöl-la' ruslá quegac nup nacua' yu'u ni, le naquë' ca' bönni' ni xzi'n xsoë' Abraham. ¹⁰ Bida' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, dudilja' len duslá' nup nanitgac.

Runë' Isaqi' Jesús qui chi cö' dumí

¹¹ Tsal ni' ta'yönnë' didza' ni ru'ë Jesús, rë' lequë' le runë' Isaqi', le chzoa la'dxinë' Jerusalén, ati' táquinë' chzoatë gla' lahui le rna bé'ë Dios. ¹² Cni rnë' Jesús:

—Zoë' bönni' blau, zijë' tu yödZ zì'tu' quië si' lu në'ë ni' yöl-la' uná bë', ati' ni'r huödë'.

¹³ Cati' chzoa tsijë' ni' bulidzë' chië' bönni' huen dxin queë', len bé'ë qui queëquë' tu cö' hueaj dumí, rë' lequë': "Gul-quiljen dumí ni tsal huöda'." ¹⁴ Cuta'lé'inë' lë' dxi'a bönni' uláz queë', ati' gulasölë'ë ga ni' tsijë' yugu' gbaz quequë', la'në': "Cutu rë'nitu' gna bé'inë' netu' bönni' ni." ¹⁵ Ni'r gzxi' lu në'ë yöl-la' uná bë', ati' budxinë' ladzë'. Ni' gna bé'inë' nu tsajlídZ yugu' bönni' huen dxin na' budödë' lu na'quë' dumí na', quië gnöznë' gaca'x guluguiljenë' lei tu tuquë'.

¹⁶ Cati' bdxinë' lahuë' bönni' zi'al na', rnë': "Xan, tu cö' dumí quiu' na' chben icji yechi cö' ca'." ¹⁷ Xanë' na' rë' lë': "Dxi'a benu'. Nacu' huen dxin sahuí'. Le dxi'adau' bugunu' dxin lati'z na' guta' lu na'u, na'a, guna' ga gna bé'inu' chi yödZ." ¹⁸ Ni'r bdxinë' lahuë' yetué' bönni' huen dxin na', rnë': "Xan, tu cö' dumí quiu' na' chben icji yegayu' cö' ca'." ¹⁹ Xanë' na' rë' ca' lë': "Gna bé'inu' gayu' yödZ." ²⁰ Ni'r bdxinë' lahuë' yetué', rnë': "Xan, ni dë tu cö' dumí quiu' na'. Ben chi'a lei, butulda' lei lari', ²¹ le rádxida' li', le nacu' bönni' bizxj. Runu' ca na' ta'ná bunách: Ruzi'u le cutu bzu', len rlapu' ga cutu guzu'." ²² Ni'r xanë' na' rë' lë': "Nacu' huen dxin cunác tsahuí'. Ni'a qui didza' bë'u cuequi bheyda' li'. Ráquibe'inu' naca' bönni' bizxj, len ruzi'a le cutu bzoa', len rlapa' ga cutu guza'.

²³ Na'a, ¿bizx quië cutu yajlú'u dumí quia' na' ga gun icji, quië cati' huöda', uzi'a lei gdu len icji?" ²⁴ Ni'r rë' nup nacua' ni': "Gul-cúa lu në'ë dumí na', ati' gul-gü'i' queë' bönni' na' dë queë' chi cö' dumí." ²⁵ Lequë' tē' lē': "Xan, chdë queë' chi cö' dumí." ²⁶ Ni'r bubi'ë didza' xanquë', rnë': "Répa' lbi'ili': Nu rugún dxi'a dxin le dau' dë lu në'i, luzxóni ládxi'gac lë' yelati', san nu curugún dxi'a dxin le dau' dë lu në'i, lubij lu në'i lë na' guta' lu në'i. ²⁷ Ca nac quequë' bönni' ni' cuta'lé'inë' neda' dxi'a, len cutu glë'nnë' gna bé'ida' lequë', gul-tsajxi' lequë' djaquë' ni, len gul-dödi lequë' lahua' ni."

Len ba zxön ryazië' Jesús Jerusalén

²⁸ Cati' budx gnë' cni Jesús, buguel-lë'ë xnözë', zijë' zaca' Jerusalén. ²⁹ Cati' guladxinë' gal-la' ga nacua' yödZ Befagé len yödZ Betania, ga nac lu guí'adau' nazí' lei Gui'a Ga Rõ'gac Yag Olivo, bsölë'ë Jesús chopë' bönni' uséd queë', ³⁰ rë' lequë':

—Gul-tséaj yödZdau' ni' ca dödl ga zoaru', len cati' tsazli' ni', tsajxáca'li'-ba' tuba' búrrodau' nága'ba' ni', búrrodau' na' nutu nu rbiani lëba'. Gul-sédx-ba', len gul-duchë'-ba' quia' ni. ³¹ Chqui' zoa nu gnabi lbi'ili', gna: "¿Bizx quië rsedxli'-ba'?", ubi'ili' didza' cni gnali': "Xanru' rquinnë'-ba'."

³² Zjaquë' bönni' uséd queë' na' nasölë'ë, ati' yajxáca'quë'-ba' ca na' chgudxë' lequë' Jesús.

³³ Cati' gulasedxë'-ba' búrrodau' na', bönni' xanba' tē' lequë':

—¿Bizx quië rsedxli'-ba' búrrodau' na'?

³⁴ Gulubi'ë didza', ta'në':

—Xanru' rquinnë'-ba'.

³⁵ Gulachë'ë-ba' ga na' zoë' Jesús. Cati' chgulaxóë' yugu' lari' tsla'a quequë' cúdzu'ba' búrrodau' na', guludxië' Jesús cúdzu'ba' lahui lari' na'. ³⁶ Gap ral-la' tódë' Jesús, gulachiljë' lari' quequë' la' nöz. ³⁷ Cati' chguladxinë' gal-la' ga zoa lidnn qui Gui'a Ga Rõ'gac Yag Olivo, lu yöl-la' rudziji quequë' gulazú lauquë' yúgu'të' bönni' da'quë' Jesús, tu'ë zidzj didza', ta'gu'ë Dios yöl-la' ba, ni'a quegac yöl-la' huac zxön gualé'inë' benë' Jesús. ³⁸ Ta'në':

—Yöl-la' ba bönni' uná bë' ni zë'ë uláz queë' Xanru' Dios. Yehua' yubá za' le rbequi dxi ládxi'ru'.

³⁹ Ni'r tē' Jesús bönni' gdau' fariseo nútsa'quë' ladj bunách zian ni', ta'në':

—Bönni' Usëdi, gdil-l yugu' bönni' uséd quiu'.

⁴⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Répa' lbi'ili': Chqui' la'cuá' dxië' bönni' ni, hualuí'cz zidzj didza' yugu' guiöj.

⁴¹ Cati' bdxinë' gal-la' ra' yödZ na', len rlé'inë' lei, rbödxë' qui Jesús, ⁴² rnë':

—Rac ladxa'a huanózilili' na'a dza le gac gun ga cuequi dxi ládxi'li' lahué' Dios, san na'a chnagachi' queé'li', cui glé'ili' lei. ⁴³ Huala'dxín queé'li' dza cati' la'bequi zó'ö gdu zbi'il ga zoali' nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a, len la'gú'u lbi'ili' li'aj, ati' yúgu'tè latj gdu zbi'il lúnlené' lbi'ili' gdil-l. ⁴⁴ Luquindjé' zó'ö run chi'i yódz queé'li', len ludódcde' nup nacua' lu yódz ni. Cutu ugá'n guiöj lahui lzé'i. Yúgu'tè lè ni gac queé'li' le cutu gúquibe'ili' dza bidé' Dios duyúé' lbi'ili'.

Rulatjé' Jesús lö'a gdau'

⁴⁵ Ni'r gyazié' Jesús lö'a gdau', len gzu lahué' rubijé' ni'l yúgu'tè nup tuti', len nup ta'u ga nac lö'a gdau'. ⁴⁶ Ré' lequé':

—Nayúj lu guich la'y, rna: “Lidxa' nac yu'u ga lulídZ Dios bunách”, san lbi'ili' chnunli' lei ca tu bloj quegac gban.

⁴⁷ Yugu' dza rusédné' Jesús bunách ga nac nchil gdau', ati' gulazú gulabó'é ludóddé' Lè' yugu' bxuz uná bé', len bönni' gdau' tu'sédi, len yugu' bönni' blau qui lu yódz. ⁴⁸ Cutu guludzólné' naxc ludóddé' Lè', le tu'zé naggac xtídzé'è gdu ládxi'gac yúgu'tè bunách.

20

Yöl-la' uná bé' dè lu në'é Jesús

¹ Tu dza, cati' ni' rusédné' bunách Jesús ga nac nchil gdau', len rguúxjö'é didza' dxi'a, guladxiné' ga na' zoé' yugu' bxuz uná bé' len bönni' gdau' tu'sédi, len bönni' gul tu'zejni', ² ati' té' Jesús:

—Gdixjö'i' netu'. ¿Bizxa yöl-la' uná bé' dè lu na'u runu' cni? ¿Nuzxa caz budöd lu na'u yöl-la' uná bé' ni?

³ Bubi'é didza' Jesús, ré' lequé':

—Huanabda' ca' lbi'ili' tu didza', ati' ubi'ili' gnali'. ⁴ ¿Nuzxa bsöla' Juan buquilé' bunách nis? ¿Naru' Dios, o bunách?

⁵ Glun xtídza'qué' la' légaczé' bönni' gdau' na', ta'né':

—Chqui' gnaru': Bsöl'é è lè' Dios, guié' rè'u: “¿Bizx quié cutu gyéjlé'li'-nè'?” ⁶ Chqui' guiéru'-né': Gulasöl'é è lè' bönni', luladxi' rè'u guiöj bunách lu yódz ni, le nõzgacczné' bë'é didza' uláz queé' Dios Juan na'.

⁷ Ni'r gulubi'é didza', ta'né':

—Cutu nõzitu' nuzxa na' bsöla' Juan.

⁸ Ni'r Jesús ré' lequé':

—Neda' ca' cutu gyépa' lbi'ili' bi yöl-la' uná bé' rúnida' cni.

Bönni' huen dxin cunacgac tsahui'

⁹ Ni'r la' gzu lauté' Jesús ruí'lené' bunách nacua' ni' didza', runé' lsaqui', rné':

—Zóé' bönni' bdé'è la' yèl queé' yugu' lba uva, ati' budödé' la' yèl na' lu na'qué' bönni' huen dxin lun gatsjé' len lè' le luzi'é, ati' gyijé' zi'tu' ga ni' buga'né' xtsey. ¹⁰ Cati' bdxin dza luchibé' la' yèl na', bsöl'é è tué' bönni' gbaz queé' ga na' naculé' huen dxin na' quié si'é uláz queé' qui le luzi'é, san glundé' lè' zi' huen dxin na', len gulusöl'é è lè' ca'z. ¹¹ Leyúbl bsöl'é è yetué' gbaz queé', ati' lequé' glundé' lè' ca' zi', len glu'é dō' queé', ati' gulusöl'é è lè' ca'z. ¹² Leyúbl bsöl'é è quequé' bönni' bunn gbaz queé', ati' guludxíé' ca' lè' hué', len gulubijé' lè' ni'l la' yèl na'.

¹³ Ni'r gza' ladxé'è xani la' yèl na', gné': “¿Naxc guntsa? Gsöla'a quequé' zxi'nca' nadxi'ida'-bi'. Cati' la'lé'iné'-bi', nazx ca' luné'-bi' ba la'n.” ¹⁴ Ni'r, cati' gulalé'iné'-bi' huen dxin na', glun xtídza'qué' la' légaczé', ta'né': “Bi'i ni gaqui queé'bi' la' yèl ni. Gul-dá, gdódiru'-bi', quié gaqui queéru' le ral-la' gaqui queé'bi'.” ¹⁵ Gulubijé'-bi' ni'l la' yèl na', guludóddé'-bi'.

'Na'a, ¿nacxzc guné' quequé' xani la' yèl na'? ¹⁶ Guidé' len gdóddé' yugu' huen dxin na', ati' udóde' la' yèl queé' lu na'gac bunách yubl.

Cati' gulayöni lè ni bunách nacua' ni', gulané':

—Dios cugné' gac cni.

¹⁷ Ni'r buyúé' lequé' Jesús, rné':

—¿Bizxa ré'ni gna lè na' nayúj lu guich la'y, rna:

Guiöj na' gularu'né' bönni' huen zó'ö,

Guiöj ni chnac guiöjlen squin zó'ö?

¹⁸ Nüti'téz nu gbix lahui guiöj ni, quítsj nu na', ati' nu bönni' tsajbaga' lè' guiöj ni, uzúxzxj lè'.

Ca nac dumí ta'guúxj lazgac bunách

¹⁹ La' dza ni'z, gulazú gulabó'é la'zöné' Jesús yugu' bxuz uná bé' len bönni' gdau' tu'sédi, le táquibe'iné' gné' quequé' lè na' bené' lsaqui', san gládxiné' bunách zian nacua' ni'. ²⁰ Ni'r guluyutsqué' Jesús, len gulasöl'é è bönni' lubijé' Lè' didza', lulu' cuinqué' ca bönni' tsahui',

quië lunë' ga bi gnë' Jesús, quië gac ludödë' Lë' lu në'ë bönni' rna bé'inë' lequë'. ²¹ Quië lunë' cni, gulanabné' Jesús, ta'né':

—Bönni' Usëdi, nõzitu' le nacz rnau', len le nacz rusëdnu', len cutu rbequi xbeynu' ca nac le tu'lu'iz lahui bunách, san gdu'të li nac ca rusëdnu' xzba queë' Dios. ²² Gdixjõ' netu'. ¿Naru' run bayúdx quizzxj laztu' queë' César, bönni' Roma rna bë'ë, o cutu?

²³ Ráquibe'inë' Jesús le té'nnë' lunë' queë', ati' rë' lequë':

—¿Bizx quië rzi' bë'li' neda'? ²⁴ Gul-lui'itsqui' neda' tu dumí rda. ¿Nuzxa lahui da' lë'i ni, len nuzxa lei nayúj ni?

Gulubi'ë didza', ta'né':

—Queë' César na'.

²⁵ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-nödzy queë' César le naqui queë' César, ati' queë' Dios le naqui queë' Dios.

²⁶ Cutu gac lunë' bi gnë' Jesús quië gac luquíë' Lë' laugac bunách zian na', san gulubannë' ca nac didza' bubí'ë, ati' gulusëyj rú'aquë'.

Ca gac quegac nup lubán lu yöl-la' gut

²⁷ Ni'r guladxinë' bönni' gdau' saduceo, nup na' ta'ná cutu lubán nup chnatgac, ati' gulanabné' Jesús, ²⁸ ta'né':

—Bönni' Usëdi, Moisés buzujë' queëru' lu guich, le rna: “Chqui' gatië' bönni', ati' uga'nnu ngul queë', len chqui' nutu nu zoa bi'i queë', ni'r ral-la' si'bi'-nu ngul queë' na' bi'i bóchë'ë, quië uzoabi' bi'i queë' bönni' bóchi'bi' na' gutië'.” ²⁹ Gulacua'bi' gadx bi'i bönni' nacchi' bóchi'bi', ati' bi'i zì'al na' butság ná'lenbi' bi'i ngul, len gutbi', cuzoabi' bi'i queëbi'. ³⁰ Ni'r butság ná'lenbi'-nu ngul na' bi'i buróp na', ati' gutbi' ca' bi'i ni, cuzoabi' bi'i queëbi'. ³¹ Butság ná'lenbi'-nu bi'i bunn na', ati' la' tuz ca glunbi' igádxhtëbi', len glatbi', cuzoabi' bi'i queëbi'. ³² Ga budxtë, gutnu ca' ngul na'. ³³ Na'a, cati' lubán nup chnatgac, ¿núzxabli' gáquinu queëbi' ngul na', le gulutság ná'lenbi'-nu igádxhtëbi'?

³⁴ Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Tu'tság na'gac bunách dza ni zoaru' na'a, len tu'nödzyë'-bi' zxi'nquë' quië lutság na'cbi'. ³⁵ Na'a, nup nacgac lsaca' lubán lu yöl-la' gut len tsajcuá' yödzyú zì'a gata', cutu lunë' yöl-la' rzoalen ngul len cutu lutság na'quë'. ³⁶ Cni gac, le cutur latie', san lacquë' ca nacquë' gbaz la'y queë' Dios, len lacquë' zxi'në' Dios, nup na' lubán lu yöl-la' gut. ³⁷ Ca na' ral-la' lubán nup chnatgac, rului'inë' rë'u Moisészc ga na' nayúj lu guich ca nac qui yag yötsi' regui, ga ni' ru'ë didza' Xanru', rnë' naquë' Dios queë' Abraham, len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob. ³⁸ Dios naquë' Dios, clëg quegac nup natgac tsaz, san quegac nup nabangac, le nabangac lahuë' Lë' yúgu'të bunách, zal-la' glat luyú ni.

³⁹ Ni'r gulubi'ë didza' la'quë' bönni' gdau' usëdi, ta'né':

—Bönni' Usëdi, dxí'adau' gnau'.

⁴⁰ Cutur gulurúguinë' la'nabné' Lë' didza'.

¿Nuzxa zxi'n naquë' Cristo?

⁴¹ Ni'r Jesús rë' lequë':

—¿Nacxzc na' ta'né': “Cristo naquë' zxi'në' David.”? ⁴² Davidcz bë'ë didza' le nayúj lu guich la'y ga nayujgac salmo, rna:

Xanru' Dios gudxë' Xana':

“Grö' cuit lë'a yubél

⁴³ Cati' gunra' ga luzechu xzibgac lau' nup ta'dá'baga' Li.”

⁴⁴ Davidcz na' gnë' queë' naquë' Xanë'. ¿Nacxzc nac, rnalí' lbi'ili' naquë' zxi'në'?

Jesús ruquíë' bönni' gdau' tu'sëdi

⁴⁵ Tsal ni' tu'zë naggac Jesús yúgu'të bunách nacua' ni', rë' yugu' bönni' usëd queë':

⁴⁶ —Gul-gún chi'i cuinli' quequë' bönni' gdau' tu'sëdi, le ta'dzág ládxi'quë' ta'dë' nácuquë' lari' tunn, len té'nnë' lulídz lequë' xzõn bunách gap nac lu yë'y, len ta'dzág ládxi'quë' ca' ta'bõ'ë latj blau gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, len gap ta'bõ'ë tahuë'. ⁴⁷ Ta'güë' lidxcnu ngul uzëbdau', len quië lulu' tsahui' cuinquë', xtsey tu'lidzë' Dios. Yugu' bönni' ni, szxonitër gunë' Dios ga la'zaca' la'guië'.

21

Gun glu'nu lahuë' Dios ngul yechi'

¹ Ga na' zoë' Jesús nchil gdau', bchis lahuë' len rlë'inë' bönni' dë yöl-la' tsahui' quequë', ta'gu'ë gun lu gui'n qui dumí gun qui gdau'. ² Blé'inë' ca' tu ngul yechi' uzëbdau', rgu'nu chop dumí lasdau', le záca'gac láti'dau'z. ³ Rnë' Jesús:

—Le nactè rëpa' lbi'ili', le zxöntër glu'nu ngul yechi' uzëbdau' ni ca yezica' bunách na' ta'gu'è dumí. ⁴ Yúgu'tè, tsca le naddó bè'i dë quequë', galagu'è gun qui gdau', san ngul ni, lu yöl-la' yechi' queënu glu'nu gdutè le dë queënu, le ral-la' gáhuinu.

Rgu'xjö'è Jesús ca lusnitië' gdau'

⁵ Nacuá' ni' nup tui' didza' ca nac qui gdau' na', ca na' nazí' lguijt qui, yugu' guiöj záqui'tsuguigac len gundau' nacgac lach, ati' rë' lequë' Jesús, rnë':

⁶—Yúgu'tè lë ni rlë'ili', huadxin dza cati' cutur ugá'n ni guiöj lahui lzë'i, le lusnít gdau' ni bunách.

Le lac bë' cati' zi'a gdxin dza udx

⁷ Ni'r gulanabnë' Jesús, ta'në':

—Bönni' Usëdi, ¿batx gac lë ni? ¿Bizza gac bë' chzoa gac cni?

⁸ Bubi'è didza' Jesús, rnë':

—Gul-gún chi'i cuinli', qui naxdi nu si' ye'i lbi'ili', le la'la'quë' bönni' zian, la'z'i' laquë' ca lea' neda', la'në' nacquë' Cristo, len la'në': "Chza' gal-la' dza udx." Neda' rëpa' lbi'ili': Cutu tséajlenli' lequë'. ⁹ Cati' yönili' rac gdil-l, len ta'dá'baga' yúlahui' bunách, cutu gadxi gdzöbili', le run bayúdx lac zi'al le cni, san cutu zuitëni dza udx.

¹⁰ Ni'r rë' ca' lequë':

—Til-l tu yödZ len yetú yödZ, ati' bunách tu ga nu rna bë' la'dil-len bunách yetú ga nu rna bë'. ¹¹ Utittsca yödZlyú, ati' zian latj gac gbin len latsj guidzhuë' zxon. La'lá' lahui luzxbá le lun gadxi bunách len le lac bë'.

¹² Zí'atël cati' zi'a lac lë ni, la'zön lbi'ili' bunách len la'bía ládxigac lbi'ili'. La'chë'è lbi'ili' gap tu'dubë' tu'sédë' queë' Dios quië lusyudxë' lbi'ili', len la'gu'è lbi'ili' lidx guia. La'chë'è lbi'ili' laquë' bönni' ta'ná bë'è, len laquë' bönni' blau, le da'li' neda'. ¹³ Gac cni queëli' quië sáqui'li' gunli' lna' lau quia' neda'. ¹⁴ Tsutsu gul-gún ládxili', cui quequi icjli' zi'al naxc gnali' uláz queëli', ¹⁵ le gunna' queëli' didza' ubi'ili', len yöl-la' rejni', cui gac luxicjé' lbi'ili', len cui gac bi la'në' qui xtídzali' bönni' ni' cuta'lé'inë' lbi'ili' dxi'a. ¹⁶ Ni'r ludödë' lbi'ili' xuzczli', len yugu' bönni' böchi'czli', len yugu' di'a dza queëczli', len yugu' böchi' lza'czli', ati' ludödcdë' la'li'. ¹⁷ Luzóa lbi'ili' tsala' yúgu'tè bunách le da'li' neda', ¹⁸ san cutu nit nitú guitsa' icjli'. ¹⁹ Chqui' uga'nli' tsutsu, gdél-li'li' yöl-la' na'bán gdu.

²⁰ Cati' glé'ili' nagu'uquë' li'aj Jerusalén bönni' rjaquë' gdil-l, gnözili' chbdxin dza nit yödZ ni. ²¹ Ni'r nup nacuá' luyú Judea ral-la' la'zxúndj ni len tsjac gap nac guí'adau', ati' nup nacuá' lu yödZ ni ral-la' la'rúj ni, ati' nup nacuá' ladj guixi', cutu ral-la' luidxin lu yödZ ni. ²² Yugu' dza ni' Dios gunë' zxguia' nup nacuá' yödZ ni quië tságu' tég udu'tè le nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac quequë'. ²³ Cati' gdxin dza ni', bica' bayechi' ngul nua'cnu-bi' bi'idau' zi'a laljbi', len ngul tu'gádxinu-bi' bi'idau', le la'zaca' la'gui'itsca bunách nacuá' ni', ati' Dios guntsquë' zxguia' bunách ni'. ²⁴ Latie' zianë' lu gdil-l na', ati' la'chë'è yela'quë' nadzunquë' ga la'dxinë' gdutë yödZlyú, ati' yödZ Jerusalén ni, lulj lulibë' lei bönni' zi'tu' na', cati' gza'ar dza quequë'.

Le lac bë' zi'a huödë' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách

²⁵ Gnë' ca' Jesús:

—Ni'r la'cuá' le lac bë' lu gbidz, len lu beo', len yugu' lu bölj luzxbá ati' luyú ni luchixi bunách, ati' ládxinë', le yön chi'i' gziu' yu qui nis zxon len qui le ryal rdxia nis na'. ²⁶ Ludú ládxiquë' lu yöl-la' radxi quequë' le la'zál ládxiquë' quegac le ryal-lac yödZlyú, le la'zxiZ le nala'gac luzxbá. ²⁷ Ni'r la'lé'inë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, guida' lu böaj luzxbá, dë lu na'a yöl-la' uná bë', len gla' lahui yöl-la' yení' quia'. ²⁸ Cati' su lau lac lë ni, gul-típ ládxili', len gul-chís lauli', le chzoa udxina' neda', huöa'ua' lbi'ili'.

²⁹ Gudxë' ca' lequë' Jesús tu le benë' lsaqui', rnë':

—Gul-yutsca' ca rac qui yag higo, len qui bití'tëz yag yubl. ³⁰ Cati' rlé'ili' ta'lén xzuza' në'i huë'ndau', nöziczli' chza' gal-la' beo' ba. ³¹ Lëzca' cni, cati' glé'ili' chtac lë ni, gnözili' chza' gal-la' dza duná bë'è Dios luyú ni.

³² Le nactè rëpa' lbi'ili', cutu lat bunách dza ni zoaru' na'a, cati' udxinr yúgu'tè lë ni. ³³ La'död qui luzxbá len qui luyú ni, san xtidza'a, cutu töd ca'z, san udxincz ca rna.

³⁴ Gul-gún chi'i' cuinli' cui gü'li' latj tsaz icj ládxidau'li' le gun ditj lbi'ili', lë na' nac yöl-la' ragu lë'è, len yöl-la' rzudxi, len yöl-la' ruúbi rugu'i, quië cati' gdxin dza ni', cui soali' nit ladxí', ³⁵ len cui gac queëli' ca tu le rzön bunách, ca nac le gac quegac yúgu'tè bunách nacuá' gdutë yödZlyú. ³⁶ Qui lë ni na', gul-zóa ban ladxí', len gul-lidztecze' Dios, quië gac ulali' lu lë na' ral-la' lac, len cui utui'li' cati' gdxinli' lahua' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

³⁷ Lahui' dza rzoë' Jesús nchil gdau', rusëdnë' bunách, ati' chdzö'l r-rujé' ni' rijé' lu guí'adau' nazí' lei Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo. ³⁸ Yugu' zil guladxin ga zoë' Jesús nchil gdau' yúgu'tè bunách quië luzé naggac xtidzé'è.

22

Tun xtídaz'quë' ludòddë' Jesús

¹ Cati' chzoa gdxin lni cati' tahuë' yöt xtil cunazi' xnë'i, nazi' lei Pascua lni na', ² guludubë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gda'u tu'sëdi. Ta'zú ta'bò'ë ludòddë' Jesús, san cutu gulazáqui'në' le tádxinë' bunách.

³ Ni'r yaftság Judas Satanás tu' xöhui'. Judas lë' ca' Iscariote, len nababë' idxínnutë' gbaz nasölë'ë Cristo. ⁴ Gyijë' Judas na', yjë'lenë' didza' yugu' bxuz uná bë' len bönni' dë lu na'quë' qui gda'u, naxc gunë' quië udòdë' Jesús lu na'quë'. ⁵ Guludzjñë' bönni' gda'u na', len gulazi' lu na'quë' lunòdzjë' queë' dumí. ⁶ Rdzag ladxë'ë Judas, ati' rzu rbò'ë udòdë' Jesús lu na'quë' bagachi'z.

Le ráguru' rusá' ládxi'ru' ca gutië' Xanru'

⁷ Bdxin dza na' tahuë' yöt xtil cunazi' xnë'i, cati' ral-la' ludòddë'-ba' bõ'cu' zxila' tahuë' xtsò' lni Pascua. ⁸ Bsölë'ë Pedro len Juan, Jesús, rnë':

—Gul-tséaj, gul-tsajpá' queëru' le gáguru' dzò' lni Pascua.

⁹ Të' Lë':

—¿Gazx rë'nnu' tsajpa'tu' queëru'?

¹⁰ Rë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-yutsca', cati' tsazli' lu yödZ ni, ni' grujë' bönni' dutsaguë' lbi'ili', zunu'ë rö'ö nis. Gul-tséajlenë' ga gdxíntëli' yu'ga tsazië'. ¹¹ Gul-guië' xan yu'u na': "Bönni' Usëdi rë'li': ¿Gazx zoa yu'u lni ga gágulena' yugu' bönni' uséd quia' xtsò' lni Pascua?" ¹² Ni'r ului'inë' lbi'ili' tu yu'u xzón xtsa' ga ni' chnabá'a. Gul-pá' ni' le gáguru'.

¹³ Ni'r yjaquë' len yajxáca'quë' ca na' chgudxë' lequë' Jesús, ati' gulupë'ë ni' le lahuë' xtsò' lni Pascua.

¹⁴ Cati' bdxin dzò' na', grò'ë Jesús ga lahuë', ati' gulabó'lenë' Lë' tsaxzón gbaz queë' na'. ¹⁵ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Guctsca ladx'a gágulena' lbi'ili' tsaxzón xtsò' ni zí'atël cati' zia' saca' qui'a len gatia'.

¹⁶ Répa' lbi'ili': Cutur gahua' lë ni cati' gdxinr dza gac le rului'z xtsò' ni ga ni' rna bë'ë Dios.

¹⁷ Gdel-lë'ë xzíga'dau' len gudxë' Dios: "Xclenu'." Ni'r rë' lequë':

—Gul-sí' lë ni len gul-gui'aj lati' hueaj, ¹⁸ le répa' lbi'ili': Cutur gui'ja' xisi uva cati' gdxinr le rna bë'ë Dios.

¹⁹ Ni'r gdel-lë'ë yöt xtil len gudxë' Dios: "Xclenu'." Gdöd ni' buzxuzxjë' lei len bë'ë qui queëquë', rnë':

—Lë ni nac gdu ca nayá' nabana' le rudòda' uláz queëli'. Gul-gún cni quië usá' ládxi'li' neda'.

²⁰ Cati' budx glahuë', lëzca' cni bë'ë didza' qui xzíga'dau' na', rnë':

—Xzíga'dau' ni ruluí' ca nac didza' cub rucá'n tsahui', ati' run tsutsu lei rön quia', rön na' glalj' na' queëli'.

²¹ 'Na'a, rö'ë rágulena' neda' tsaxzón bönni' na' udòdë' neda' lu na'gac bunách. ²² Le nactë huayija' ga ludòddë' neda', Bönni' Nuhuòaquë' Gdu Bunách, gac quia' ca na' nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac quia', san bica' bayechi' bönni' na' udòdë' neda'.

²³ Ni'r gulazú lauquë' ta'nabné' Lë' tu tuë', ta'në':

—¿Núxzaltu' nu gun cni?

Tui' xtídaz'quë' núxzalquë' gaquë' blau

²⁴ Ni'r glu'ë didza' la' légaczë' núxzalquë' gdél-li'në' latj blau. ²⁵ Jesús gudxë' lequë':

—Bönni' ta'ná bë'ë tu'gunë' dxin yöl-la' uná bë' quequë', ta'ná bé'inë' bunách, ati' nup ni' dë lu na'gac yöl-la' uná bë', lëquë' bönni' taclen. ²⁶ Lbi'ili' cutu ral-la' gunli' cni, san nu nac blau ladjli' ral-la' gac ca nu nac cui'di'tër, ati' nu rna bë' ral-la' gac ca nu run dxin qui lzë'i. ²⁷ ¿Nuzxal na' nacr blau, nu na' rö' ragu, o nu rupá' la' huagu? ¿Naru' clëg nu na' rö' ragu nacr blau? Neda' zóalena' lbi'ili' ca nu rupá' la' huagu.

²⁸ 'Lbi'ili' ni gzóaleni' neda' cati' ni' bi gac quia', yugu' le gulazí' bë' neda'. ²⁹ Qui lë ni na' udòda' lu na'li' tu ga gna bë'li', ca na' benë' Xuza', budòdë' lu na'ga gna bë'a neda'. ³⁰ Cni guna' quië gac cò'li', gui'j gáguleni' neda' ga ni' gna bë'a, ati' cò'li' xlatjczli' ga cuequi' xbeyli' idxinnu cò' xzi'n xsoë' Israel.

Rnë' Jesús gnë' Pedro cutu nurbë'ë Lë'

³¹ Gnë' ca' cni Xanru':

—Simón, Simón. Byutsca'. Chgnab lbi'ili' Satanás tu' xöhui', quië uríx udòd lbi'ili' ca nu ruríx rudòd xzoa' xtil ³² san chbulidza'-në' Dios gnabda' Lë' gáclenë' li', cui udx udú yöl-la' rejllë' quiu' neda'. Na'a, cati' huòacu' quia', btip ládxi'quë' böchi' lza'u.

³³ Pedro rë' Lë':

—Xan, chzoa' sá'lena' Li', clëgz tsija' lidx guia, san lëzca' gátlena' Li'.

³⁴ Jesús rè' lè':

—Pedro, rèpa' li': Zi'al cödxbá' zxi'n druz na'a, chgdá'bagu'u tsonn lzu, gnau' cutu núnbë'u neda'.

Le benë' Jesús cati' chzoa ludöddë' Lë'

³⁵ Gnabné' lequë' Jesús, rnë':

—Cati' bsöla'a lbi'ili' cunua'li' yöxj yöt, ni bzud dumí, ni chop cö' löl-li', çnaru' bi byadzj queëli'?

Lequë' ta'në':

—Cutu bi.

³⁶ Ni'r rè' lequë':

—Na'a, nu dë qui yöxj yöt ral-la' gua' lei, ati' lëzca' cni ral-la' gun nu dë qui bzud dumí, ati' nu cudë qui guia tuchi' ral-la' guti' lari' rxoa yeni len si' tu guia tuchi'. ³⁷ Rèpa' lbi'ili': Run bayúdx gac quia' lë na' nayúj lu guich la'y, rna: “Glunë' queë' ca tunë' quegac nup tua' dö'”, le lútság yúgu'tè le nayujgac lu guich ca ral-la' gac quia'.

³⁸ Ni'r lequë' ta'në':

—Xan, ni dë chop guia tuchi'.

Lë' rè' lequë':

—Chnac.

Jesús rulidzë' Dios la'yël Getsemani

³⁹ Ni'r brujë' Jesús len ca runczë' zijë' lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, ati' zjáclenë' Lë' bönni' usëd queë'. ⁴⁰ Cati' guladxinë' ni', rè' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-lidzë' Dios, gnábili'-në' cui gata'latj si' bë' lbi'ili' tu' xöhui'.

⁴¹ Ni'r gzë'ë ga na' nacu'ë Jesús, gdödë' yelati' tsca ga rdxin guiöj r-ru'nru', ati' ni' buzechu xzibë' rulidzë' Dios. ⁴² Rnë':

—Xuz, chqui' rë'nnu', bcuas ga zoa' lë na' ral-la' saca' qui'a, san clëg ca rë'nda' neda', san ca rë'nnu' Li' gunu'.

⁴³ Ni'r buluí' lahuë' gbaz la'y queë' Dios, zë'ë yehua' yubá, ati' butipë' ladxë'ë Jesús. ⁴⁴ Lu yöl-la' rsëbi ladxí' queë', gdu ladxë'ë bulidzë' Dios Jesús, ati' guc ca rön raba' luyú nis yös queë'.

⁴⁵ Cati' budx bulidzë' Dios, gyasë' len böjë' ga na' nacu'ë bönni' usëd queë', ati' duxaquë' lequë' tasië' ni'a qui yöl-la' ruhui'ni quequë'. ⁴⁶ Ni'r Jesús rè' lequë':

—¿Rástsali'? Gul-tsás, gul-lidzë' Dios gnábili'-në' cui gata' latj si' bë' lbi'ili' tu' xöhui'.

Ta'zönë' Jesús

⁴⁷ Tsal ni' ru'ë didza' Jesús, la' guladxintë' ni' bönni' zian, dzaguë' lequë' Judas, bönni' na' nababë' idxinnuë' bönni' usëd queë' Jesús, ati' nanörë' lauquë' bönni' zian na'. Gbiguë'ë ga zoë' Jesús quië útság lahuë' Lë'. ⁴⁸ Ni'r Jesús rè' lë':

—Judas, çnaru' rudötsu' cni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, rutság lau' neda'?

⁴⁹ Cati' gulalé'inë' ca na' rac queë' Jesús bönni' na' nacua'lenë' Lë', té' Lë':

—Xan, çnaru' güi'tu' lequë' guia tuchi'?

⁵⁰ Tuë' bönni' usëd queë' Jesús benë' huë' guid naguë' bönni' huen dxin queë' bxuz blau. Burixë' guid naguë' yubél. ⁵¹ Jesús rnë':

—Chnac na'a. Tsca' gaz.

Gdanë' Jesús guid naguë' bönni' huen dxin na' len bunë' lei. ⁵² Ni'r rè' yugu' bxuz uná bë' len bönni' dë lu na'quë' qui gdau' len bönni' gul tu'zejni', bönni' na' cuta'lé'inë' Lë' dxi'a, rnë':

—¿Narútsali' nua'li' guia tuchi' len yag quië sönli' neda' ca runli' rzönli'-në' gban? ⁵³ Yugu' dza gzóalencza' lbi'ili' nchil gdau', ati' cutu bi benli' quia', san na'a chbdxin dza queëli', nac dza dë lu në'i nu na' zoa latj chul.

Rnë' Pedro: “Cutu núnbë'a-në' Jesús”

⁵⁴ Ni'r gulazönë' Jesús len gulachë'ë Lë' ga na' tu'schinë' Lë' lidxë' bxuz blau. Pedro nahuë' Jesús zi'tu' zi'tu'z. ⁵⁵ Cati' chgulabequë' gui' lö'a lidxë' bxuz blau ni'a në'ë bxuz blau na', gulabö'ë gdu zbi'il ra' gui' na', ati' Pedro grö'lenë' lequë' tsazxon. ⁵⁶ Cati' blé'ibi'-në' Pedro tubi' bi'i ngul huen dxin, ni' rö'zë' ra' gui', buyubi' lë', rnabi':

—Bönni' ni dë'ë ca' Jesús.

⁵⁷ Gdá'baguë'ë Pedro, rnë':

—Ngul, cutu ca' núnbë'a-në' bönni' na'.

⁵⁸ Yelati' gdzey blé'inë' Pedro yetué' bönni', ati' rnë':

—Li' da'u ca' lequë'.

Pedro gnë':

—Bönni', clëg neda'.

⁵⁹ Yelati'z gdzey, gnë' yetüë' bönni':

—Le nactë bönni' ni dë'ë Jesús, le naquë' bönni' Galilea.

⁶⁰ Ni'r Pedro gnë':

—Bönni', cutu nõzda' bizxa na' ru'u didza' qui.

Tsal ni' ru'ë didza' ni, la' grödxteba' zxi'n druz. ⁶¹ Ni'r bueycjë' Xanru' ruyüë' Pedro, ati' yajneynë' Pedro xtídzë'ë Xanru', ca na' gudxë' lë': "Zi'al cödxba' zxi'n druz na'a, li' chgdá'bagu'u tsonn lzu, gnau' cutu núnbë'u neda'." ⁶² Burujë' ni'l Pedro ati' rönzc grödxë'.

Tu'titjë' Jesús

⁶³ Gulutitjë' Jesús bönni' na' zönquë' Lë', ati' gulaguinë' Lë'. ⁶⁴ Ni'r guluseyjë' lahuë' Jesús, ati' gulagapë'ë lahuë' len gulanabnë' Lë', ta'në':

—Gnëya'atsca'. ¿Nuzxa na' gdapa' Li'?

⁶⁵ Zianr ca' gulanë' queë' le glu'ë dö' queë'.

Rdxinë' Jesús lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey

⁶⁶ Cati' chza' reni' dza na', guludubë' bönni' gul tu'zëjni'në' bunách judío len yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi, ati' gulachë'ë Jesús lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey, ati' ni' gulanabnë' Lë', ⁶⁷ ta'në':

—Gdixjöi' netu'. ¿Naru' nactsu' Li' Cristo?

Jesús rë' lequë':

—Chqui' gyëpa' lbi'ili' naca' Cristo, cutu tséjlë'li' neda', ⁶⁸ len chqui' unabda' lbi'ili' tu didza', cutu ubi'ili' didza', len cutu usanli' neda'. ⁶⁹ Na'a su lau, neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, cö'a cuit lë'ë yubél Dios, náptërë' yöl-la' uná bë'.

⁷⁰ Gulanabnë' Lë' yúgu'të', ta'në':

—¿Naru' nactsu' Li' Zxi'në' Dios?

Lë' gudxë' lequë':

—Le nac' rnali'.

⁷¹ Ni'r ta'në':

—¿Nuzzar naquíniru' nu gun lna' lau queë'? La' rë'uz chbyöniru' didza' ru'ë.

23

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato

¹ Ni'r gulayasë' yúgu'të bönni' zian ni', ati' gulachë'ë Jesús lahuë' Pilato. ² Ni' gulazú lauquë' tu'quüë' Lë', ta'në':

—Bönni' ni, budzölitu' ca runë', runë' ga ta'dá'bagu' yúlahui' bunách uládz queëtu', len ruzaguë'ë xnözgac nup ta'guíxj laz ruquízjxjë' César, len rnë' lëczë' naquë' Cristo, bönni' ral-la' gna bë'ë.

³ Ni'r Pilato gnabnë' Jesús, rnë':

—¿Naru' nacu' Li' nu gna be'i bunách judío?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nac' rnau'.

⁴ Ni'r Pilato gudxë' yugu' bxuz uná bë' len bunách nacuá' ni', rnë':

—Cutu bi rudzöldä' le nac zxguia' nunë' bönni' ni.

⁵ Ni'r glunrë' tsutsu' xtídzä'quë', ta'në':

—Runë' ga tun rusbö bunách len rusëdnë' cni bunách gdu luyú Judea. Gzu lahuë' benë' cni luyú Galilea ga rdxintë runë' ca' ni.

Rdxinë' Jesús lahuë' Herodes

⁶ Cati' byönnë' didza' ni Pilato, tu'ë didza' qui luyú Galilea, ni'r gnabnë' lequë' chqui' naquë' Jesús bönni' Galilea. ⁷ Cati' gnöznë' nababë' Jesús ga ni' rna bë'ë Herodes, bsölë'ë Lë' lahuë' Herodes na', le zoë' ca' Jerusalén Herodes yugu' dza na'. ⁸ Cati' blë'inë' Jesús Herodes na', budzjinë', le chguc xtsey rë'nnë' glë'inë' Lë' le chbyönnë' le zian ca nac queë' Jesús len runë' löz glë'inë' tu yöl-la' huac gunë'. ⁹ Ni'r zian le gnabnë' Jesús Herodes, san Jesús, cutu bi didza' bubü'ë. ¹⁰ Nacu'ë ca' ni' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi, ati' guluquitsquë' Jesús. ¹¹ Ni'r guluca'në' Jesús ca'z Herodes len bönni' queë' rjaquë' gdil-l, len quië lititjë' Lë', gulugacuë' Lë' lari' zaca' ca racuë' bönni' rna bë'ë, ati' leyúbl guluschinë' Lë' lahuë' Pilato. ¹² Dza na' guludzaguë' dxi'a Pilato len Herodes, le zi'al gualäléy lza'quë' tuë' yetüë'.

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

¹³ Ni'r butubë' Pilato yugu' bxuz uná bë' len bönni' dë lu na'quë' len bunách lu yödz, ¹⁴ ati' rë' lequë':

—Djua'li'-në' lahua' neda' bönni' ni, rnali' queë' runë' ga tun rusbö bunách, san cati' gnabi yudxda'-në', ati' zóatëli' ca' ni, cutu bi budzöldä' le nac zxguia' nabaguë'ë, yugu' lë na'

ruquili'-nè'. ¹⁵ Cati' bsöla'a lbi'ili' lahuè' Herodes, cutu bi budzölnè' le benè' bönni' ni le nac zxguia' nabaguè'è quiè nu gchugu queè' gatiè'. ¹⁶ Na'a usaca' zi'a-nè' len töd na' usana'-nè'.

¹⁷ Run bayüdx bi gunè' Pilato, usane' lu na'gac bunách tuè' bönni' nadzunè' cati' rac lni na', ca na' runczè'. ¹⁸ Ni'r glu'è zidzj didza' yügu'tè bönni' nacu'è ni', ta'nè':

—Bdöddè' bönni' ni len bsanè' queètu' Barrabás.

¹⁹ Nadzunè' lidx guia Barrabás na' le gdil-lenè' yúlahui' lu yöd z na' len le budödcde' bunách. ²⁰ Bulidzè' lequè' leyübl Pilato, le rè'nnè' usane' Jesús, ²¹ ati' leyübl glu'è zidzj didza', ta'nè':

—Bdè'è lè'i yag cruz, bdè'è lè'i yag cruz.

²² Ni'r Pilato gudxè' lequè' le bunn lzu, rnè':

—¿Bizxa caz le cunác benè' bönni' ni? Cutu bi budzölda' nunè' le run ga nabaguè'è zxguia' gatiè'. Usaca' zi'a-nè', ati' ni'r usana'-nè'.

²³ Zidzjr glu'è didza', ta'nabè' t'è'è Jesús lè'i yag cruz. Le gulabödxylè' è szxöni yugu' bönni' na' len yugu' bxuz uná bè', guladél-li'nè' gac ca na' t'è'nnè'. ²⁴ Ni'r bchuguè' queè' Jesús Pilato, quiè gac queè' ca na' ta'nabè'. ²⁵ Busane' quequè' bönni' na' nadzunè' lidx guia le gdil-lenè' yúlahui' len budödcde' bunách, bönni' na' chgulanabè', ati' budöde' Jesús quiè gac queè' ca na' t'è'nnè'.

Dè'è Jesús lè'i yag cruz

²⁶ Cati' ni' ta'ché'è Jesús tsajda'què' Lè' lè'i yag cruz, gulazönè' Simón, bönni' yödz Cirene, zuzè'è ladj guixl', ati' gulaxóè' yen zxicjè' yag cruz na' quiè gu'è lei, tsijè' cüdzu'lè' Jesús.

²⁷ Zajnaugac Jesús bunách zian lenca' yugu' ngul, ta'bödxnu len ta'bödx yéchi'nu queè'.

²⁸ Ni'r bueycjè' Jesús ruyüè' lecnu, ati' rè' lecnu:

—Lbi'ili' ngul Jerusalén. Cutu cödxli' quia' neda', san gul-cödx queèczli' len quecbi' zxi'nli' ²⁹ le huadxin dza la'ná: “Bica' bagac yugu' ngul huödx len ngul cutu guia'nu-bi' bi'idau', len cutu gulugádxinu-bi' bi'idau'.” ³⁰ Ni'r la'zú laugac la'ná bunách, lè' yugu' gui'a sib: “Gul-dubaga' netu'”, len lè' ca' yugu' gu'adau': “Gul-cachi' netu'.” ³¹ Chqui' cni tunè' quia' neda', naca' ca tu yag ya'a, ¿naru' cu lüntèrè' ca' queèli', nacli' ca yag bidx?

³² Gulachè'è ca' chopè' bönni' tua'dò', quiè ludödcde' lequè' tsaxón len Jesús. ³³ Cati' guladxinè' latj nazí' leí Calavera, le rna lu didza' xidza': “Latj Qui Böga' Icjru'”, ni' guludè'è Jesús lè'i yag cruz. Guludè'è ca' lè'igac yag cruz chopè' bönni' tua'dò' na'. Tuè' guludè'è cuit lè'è yubél Jesús, len yetüè' guludè'è cuit lè'è yögl. ³⁴ Ni'r Jesús rnè':

—Xuz, bnit lau lequè', le cutu nözcne' bi tunè'.

Gululè'è qui queèquè' le nacuè' Jesús bönni' rjaquè' gdil-l nacu'è ni', len guluquitjè' le gac bè' lahui. ³⁵ Gulutitjè' Jesús bunách nacuá' ni' tu'yú len bönni' dè lu na'què', ta'nè':

—Yugu' nu yubl buslè' bönni' ni. Na'a ral-la' usl' cuinè' chqui' naquè' Cristo, bönni' gröczè' Dios.

³⁶ Gulutitjè' ca' Jesús bönni' na' rjaquè' gdil-l. Gulabiguè'è ga na' zoè' len gulugui'jè' Lè' nup zi, ³⁷ ta'nè':

—Chqui' nacu' Li' bönni' gna bé'inè' bunách judío, buslá cuinu'.

³⁸ Da' ca' lè'i yag cruz icjlè' Jesús tu le nayúj lu guich lu didza' griego len lu didza' latin len lu didza' hebreo, le rna cni: “Bönni' Rna Bé'inè' Bunách Judío.” ³⁹ Tuè' bönni' huia'dò' na' dè'tè lè'i yag cruz bulidz zi'è Jesús, rnè':

—Chqui' nacu' Li' Cristo, buslá cuinu' lenca' netu'.

⁴⁰ Bubi'è didza' yetüè' bönni' huia'dò' na', gdil-lè' lzè'è na', rnè':

—¿Naru' cu rádxinu'-nè' Dios? Lézca' li' narugu quiu' gatiu'. ⁴¹ Le nactè rè'u, le ral-la'z gac queèru' rzaca' rgu'ru', ca na' rajlöz dö' bia'ru', san Bönni' ni, cutu bi dö' nu'è.

⁴² Ni'r bönni' ni rè' Jesús:

—Yajnéy neda' cati' gdxinu' ga ni' gna bè'u.

⁴³ Jesús rè' lè':

—Le nactè rëpa' li', na'a dza ni sóalenu' neda' latj lach quia'.

Ratiè' Jesús

⁴⁴ Cati' bdxin gdu huagbíd, bchul gdu'tè yödzlyú ga bdxinr gdu rdöd xhuò. ⁴⁵ Bchul gbidx, ati' lari' nal-la' lu gdau' bröza' chop di'il. ⁴⁶ Ni'r bè'è zidzj didza' Jesús, rnè':

—Xuz, rgu'a lu na'u bö' naccza'.

Cati' budx gnè' cni, brujtè bõ' nacczè', gutiè'.

⁴⁷ Cati' blé'inè' ca na' guc bönni' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, glu'è Dios yöl-la' ba, rnè':

—Le nactè bönni' ni guquè' bönni' tsahui'.

⁴⁸ Cati' gulalé'inè' le na' guc yügu'tè bönni' nacu'è ni' tu'yúè', yhuöjqüè' yöd z, ta'gapa' lchu'què' le tu'bannè'. ⁴⁹ Zi'tu'z gulugá'n yügu'tè nup ni' núnbé'gac Jesús len ngul na' yjáclennu Lè' cati' ni' gzoè' luyú Galilea, tu'yúè' lè ni rac.

Rgachë'ë Jesús yeru ba

⁵⁰ Zoë' ca' ni' bönni' yödz Arimatea qui luyú Judea, lë' José. Bönni' ni' naquë' dxi'a len tsahui', len nabáblenë' bönni' gda'u ta'bequi xbey. ⁵¹ Cutu benë' tuz nup na' gulachugu queë' Jesús, le rbôzë' ca' José ni le rna bë'ë Dios. ⁵² Ni'r gyijë' lahuë' Pilato José na' len gnabë' latj u'ë Jesús. ⁵³ Cati' chnuzôjtjë' Lë', buchölinë' Lë' lari', ati' glu'ë Jesús yeru ba, le nadj lë'i gui'a guiöj, ati' lu ba na', nutu nu nagü'cnë'. ⁵⁴ Dza na' nac dza tu'pë'ë qui dza la'y quequë' bönni' judío, le zi'a gdxin dza na'.

⁵⁵ Yjacnu ca' ni' ngul na' gulazá'lennu Jesús, cati' ni' gzoë' luyú Galilea, ati' gualalé'inu yeru ba na', len ca na guc, gulagu'ë Lë' ni'. ⁵⁶ Cati' yhuöj'cnu yu'u, gulupa'nu nör rla' zxiix len yugu' le za rla' zxiix. Ni'r guluzí' ládxi'cnu dza la'y na' quequë' bönni' judío ca na' rna bë' zxba queë' Dios.

24*Rubanë' Jesús lu yöl-la' gut*

¹ Cati' bdxin dza rguel-la' semán na', cati' ni' nac zildau', guladxinnu ngul na' ra' yeru ba queë' Jesús. Nua'cnu yugu' le rla' zxiix, lë na' chnupa'cnu, ati' dzagcnu lecnu yela'cnu ngul. ² Cati' guladxinnu ni', duxáca'cnu chnadúa guiöj na' da' ga nu ryaz yeru ba queë'. ³ Cati' gulayaznu yeru ba na', cutu guludzölinu ni' Xanru' Jesús. ⁴ Cati' ni' ta'bö'nu baguí' ni'a qui lë ni, la' guladxintë' ni' len gulazuinë' ga na' nacua'nu chopë' bönni' nácuquë' lari' ryëp yöz yení'. ⁵ Ni'r gládxinu len guluzôjtj icjnu, tu'yunu lyu, ati' të' lecnu gbaz la'y na', ta'në'.

—¿Bizx quië ruguiljli' xlatj nu nat nu zoa nabán? ⁶ Cutu zoë' ni, le chbubanë'. Gul-tsajnéy lë na' chgudxzcë' lbi'ilí' cati' ni' zoë' luyú Galilea. ⁷ Gnë': "Run bayúdx nu udöd neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'quë' bönni' dul-la', ati' ludë'ë neda' lë'i yag cruz, ati' ubana' cati' gac tsonn dza."

⁸ Ni'r yajneycnu didza' na' bë'ë Jesús, ⁹ ati' guluza'nu ra' yeru ba na', yajtixjöi'cnu idxineajtë' bönni' gbaz queë' Cristo len yezíca'rë' ca', ca nac lë na' guc. ¹⁰ Ngul na' yajtixjöi'cnu bönni' gbaz na' yugu' lë ni, naccnu María Magdalena, len Juana, len María, xnë'ë Jacobo, len yela'cnu ngul na' dzagcnu lecnu. ¹¹ Gláquinë' bönni' gbaz na' didza' chixi tui'nu len cutu gulayejlë'ë lecnu.

¹² Ni'r gyasë' Pedro len jarëlu'ë zijë' ra' yeru ba na'. Cati' buyúë' lu ba na', blé'inë' yugu' lari'z nacua' ni', ati' ni'r böjë' lidxë', rubannë' ca nac lë na' guc.

Le guc la' nöz rdxintë Emaús

¹³ La' dza na'z zjaquë' chopë', yu'uquë' nöz rdxintë Emaús, le nac ca chop hora rza' Jerusalén. ¹⁴ Yú'ugaczë' ca' nöz, tu'ë didza' ca nac yúgu'të lë na' guc. ¹⁵ Tsal ni' yu'uquë' nöz, tu'ë didza' ni la' légaczë', gbiguë'ë gal-la' lëczë' Jesús len tsaxzón gdálenë' lequë'. ¹⁶ Cutu guluünbë'ë Lë' le nac ca tu le nabaga' yöj laquë'. ¹⁷ Ni'r Jesús gnabnë' lequë', rnë':

—¿Bizxa didza' na' rui'ilí' la' lbi'izli' yu'uli' nöz? ¿Bizx quië na' ruhu'ni'li'?

¹⁸ Bubi'ë didza' bönni' na' lë' Cleofas, rë' Lë':

—¿Nactsu' bönni' zi'tu' lu yödz Jerusalén, len tuzu' li' cutu nöznu' lë na' guc nij nas ni'?

¹⁹ Ni'r Jesús rë' lequë':

—¿Bizxa na' guc?

Të' Lë':

—Lë na' guc queë' Jesús, bönni' Nazaret. Guquë' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, ati' len yöl-la' huac zxön benë' dxin len bë'ë didza' lahuë' Dios len laugac yúgu'të bunách. ²⁰ Guludödë' Lë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' ta'ná bé'inë' netu', glunë' ga nu bchugu queë' gatië', ati' guludë'ë Lë' lë'i yag cruz. ²¹ Netu' bentu' löz guquë' Lë' bönni' na' ral-la' huöa'uë' bunách Israel, san na'a chguc tsonn dza cati' glac lë ni. ²² Yetú ca', glunnu ga grö'tu' baguí' la'cnu ngul nús'a'cnu ladjtu'. Yjacnu ra' yeru ba queë' cati' zi'a glen gbidz na'a dza, ²³ len cati' cutu guludzölinu Lë', duhuöj'cnu, len glënu netu' gualalé'inu ca' yugu' gbaz la'y queë' Dios, nup ni' glë lecnu zoë' nabanë' Jesús. ²⁴ Ni'r yjaquë' ra' yeru ba na' la'quë' bönni' lza'tu' len yajxáca'quë' lei ca na' gulananu ngul na', san cutu gualalé'inë' Jesús.

²⁵ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Lbi'ilí', bönni' curejni'í. Nazid icj ládxi'dau'li' cui tséjlë'li' yúgu'të le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. ²⁶ ¿Naru' cu ben bayúdx saca' qui'ë Cristo yugu' lë ni len tsazië' ga ni' gáctërë' blau?

²⁷ Ni'r gzu lahuë' Jesús rguíxjöi'në' lequë' yúgu'të le rui' didza' ca nac queë' nayuygac lu guich la'y, ca na' gzu lau bë'ë didza' Moisés ga bdxintë yugu' le gulanë' yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁸ Cati' guladxinë' yödzdau' ga na' zjaquë', benë' Jesús ca bönni' zéajtërë' zi'tu'. ²⁹ Glunë' bayúdx ugá'nlenë' lequë', ta'në':

—Bga'nlen netu', le chrdzö' na'a, len chzoa gal.

Ni'r gyaziè' yu'u Jesús, bugá'nlenè' lequè'. ³⁰ Cati' ni' rō'è' rágulenè' lequè' Jesús, gdel-lè'è' yōt xtil len gudxè' Dios: "Xclenu!" Ni'r buzxuzxjè' lei, len bè'è' quequè'. ³¹ La' ni'z bdua lè na' gbaga' yōj lauquè', ati' guluúnbè'è' Jesús, ati' Lè' bunít cuinè' lauquè'. ³² Ni'r glè lza'què' tuè' yetúè':

—¿Naru' cu böála'tsca ládxi'dau'ru' tsal ni' ru'lenè' rē'u didza' la' nōz, len cati' ni' ruzálj la'nè' le nayúj lu guich la'y?

³³ La' ni'z gulayasè' yhuōjqquè' Jerusalén, ati' yajxáca'què' nudubquè' idxineajtè' bönni' gbaz queè' Jesús len nup nacua'len lequè'. ³⁴ Ni'r glè' chopè' na' bönni' na' nacu'è' ni':

—Chbubanczè' Xanru', ati' bului' lahuè', blé'inè' Lè' Simón.

³⁵ Ni'r gulaguíxjō'è' ca na' guc quequè' la' nōz chopè' na', len ca na' guluúnbè'è' Jesús cati' ni' buzxuzxjè' yōt xtil na'.

Tu'lé'inè' Jesús bönni' usèd queè'

³⁶ Tsal ni' tu'è' didza' ca nacgac lè ni, la' yajsoatè' Jesús gatsj lahuil' ga na' nacu'è, ati' rē' lequè':

—Gul-zóa dxi ládxi'li'.

³⁷ Ni'r gladxi guladzöbnè' le táquinè' bxin ta'lé'inè'. ³⁸ Jesús rē' lequè':

—¿Bizx quiè rō'li' baguí'i? ¿Bizx quiè rza' ládxi'li' yugu' lè ni? ³⁹ Gul-yutsca' na'a len ni'a. Néda'cza' ni. Gul-cán neda' len gul-yú neda', le cutu da' bèla' bxin, len cutu yu'u dxit ca ni rlé'ili' nac quia' neda'.

⁴⁰ Ni' rui'zè' ca' didza' ni, bului'inè' lequè' nē'è' len ni'è. ⁴¹ Ni'a qui yōl-la' rudziji quequè' cutu gulayejlè'è, len tsal ban raz gulacu'è. Qui lè ni na' Jesús gudxè' lequè':

—¿I dè queèli' ni le gahua'?

⁴² Ni'r gulunödzejè' queè' láti'dau'ba' bōl chnégui'ba', len tu quízxi'ba' bōz. ⁴³ Gzxi'è lei Jesús len gdahuè' lauquè'. ⁴⁴ Ni'r rē' lequè':

—Lè na' glac quia' glac ca na' gudxcza' lbi'ili' cati' ni' zóalena' lbi'ili', gnia': "Run bayúdx utság yúgu'tè le nayúj lu guich lu zxba queè' Moisés len le gulanè' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, len le nayúj lu guich nazi' lei Salmos, ca ral-la' gac quia' neda'."

⁴⁵ Ni'r buzéjni'nè' lequè' lè na' nayujgac lu guich la'y, ⁴⁶ rē' lequè':

—Cni nayúj lu guich ca run bayúdx gac queè' Cristo, saca' qui'è len ubanè' lu yōl-la' gut cati' gac tsonn dza, ⁴⁷ ati' gdutè yōdzlyú ral-la' gac lban ca nac quia' neda' quiè lubí'i ládxi'gac bunách quiè unít lahuè' Dios dul-la' nabága'què'. Lu yōdz Jerusalén su lau gac lban na' ⁴⁸ ati' lbi'iczi'li' na' blé'ili' yugu' lè ni ral-la' gunli' lna' lau qui. ⁴⁹ Gul-yutsca', gsöla'a queèli' le gzxi' lu nē'è Xuzá' gunnè' queèli', san gul-gá'nz Jerusalén cati' gdxinr queèli' yōl-la' huac na' za' yehua' yubá.

Ruhuèpè' Jesús yehua' yubá

⁵⁰ Ni'r bchè'è bönni' da'què' Lè' Jesús, zjaquè' yōdz Betania, ati' ni' bchis nē'è len bulídz tsahuè'è lequè'. ⁵¹ Tsal ni' rulídz tsáhuizè' ca' lequè', gza'tè' ga na' nacu'è, buèpè' yehua' yubá. ⁵² Gdōd gulayíj ládxi'què' Lè', lu yōl-la' rudziji quequè' yhuōjqquè' Jerusalén.

⁵³ Gulacua'teczè' nchil gdau', ta'gu'è Dios yōl-la' ba len tunè' Lè' zxon. Ca' nac.

DIDZA' DXI'A BUZUJĚ' LU GUICH SAN JUAN

Böac bunách Nu nazí lei Didza'

¹ Cati' gzu lau, zi'atël cati' zi'a gata' yödzylyú, ni' zoaczë' Bönni' lë' Didza', ati' zóalenë' Dios Bönni' na' naquë' Didza', len naccz Dios Didza' na'. ² Zóalenë' Dios Bönni' na' naquë' Didza' cati' ni' gzu lau zi'a rata' yödzylyú. ³ Lu në'ë Bönni' ni, Dios benë' yúgu'të le dë, len cutu bi dë le nunë' Dios le cutu benë' lu në'ë Bönni' na'. ⁴ Dëcz queë' yöl-la' na'bán, ati' yöl-la' na'bán na' nac ca tu yení' ruzeni' lu icj ládxi'dau'gac bunách. ⁵ Ruzeni' ga nac chul xóhui' yení' na', san cutu ca' saqui' usúl yení' na' le chul xóhui'.

⁶ Dios bsölë'ë ni bönni' lë' Juan. ⁷ Bidë' bönni' ni quië gaquë' nu gun lna' lau. Bidë' quië gunë' lna' lau queë' Bönni' na' naquë' yení', quië tséjle'gac Dios yúgu'të bunách ni'a qui lë na' runë' lna' lau. ⁸ Cutu naquë' yení' na' Juan, san bidë' quië gunë' lna' lau queë' Bönni' na' naquë' yení'. ⁹ Ni' ryazië' yödzylyú ni Bönni' na' naquë' yení' le nac gdu, ati' ruzeni'ë lu icj ládxi'dau'gac yúgu'të bunách.

¹⁰ Bdxinë' yödzylyú ni Bönni' na' naquë' yení', ati' lu në'ë Lë' Dios benë' yödzylyú ni, san cutu guluúnbë'ë Lë' bunách yödzylyú. ¹¹ Bdxinë' ga naqui queë', san cutu ca' gulazí' lu na'quë' Lë' bönni' nabáblenë'. ¹² Yúgu'të bönni' gulazí' lu na'quë' Lë', bönni' ni' gulayejlë'ë Jesús, Lë' benë' ga dë lu na'quë' lacquë' xzi'në' Dios. ¹³ Nacquë' xzi'në' Dios bönni' ni, clëg le nacquë' xzi'ngac bunách, len clëg le naljquë' ni'a qui le ta'zë ládxi'gac bunách, o ni'a qui tu le rë'nnë' tu bönni', san nacquë' cni le rë'ncznë' Dios.

¹⁴ Böaquë' bunách Bönni' na' naquë' Didza', len tu chi'z gzóalenë' rë'u, gdu dzaggac Lë' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios len le nac gdu'të li. Blé'itu' yöl-la' yení' queë', ati' yöl-la' yení' queë' na' nac le rui' queëbi' bi'i la'z dui qui, Nu na' nac Xuzbi'. ¹⁵ Benë' lna' lau queë' Bönni' na' Juan, len bë'ë zidzj didza', rnë':

—Naquë' Bönni' ni Nu na' gdxj'ö'a qui, gnia': "Bönni' zi'a zá'tëlë' ca neda' náctërë' blau ca neda', le zoaczë' Lë' zi'al ca neda'."

¹⁶ Le nac gdu queë' buzi'ru' xbey yúgu'tëru', lë na' buzá' ladxë'ë queëru', len zianr ca' le ruzá' ladxë'ë queëru'. ¹⁷ Bdxin queëru' xzba queë' Dios lu në'ë Moisés, san le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios len le nac gdu'të li guladxín queëru' lu në'ë Jesucristo. ¹⁸ Gatga nu ble'i Dios, san Lë', la'z dui Xzi'në' Dios, Nu na' nadxi'itsquinë' Dios Xuz, Lë' na' benë' ga núnbë'ru'-në' Dios.

Le benë' lna' lau queë' Jesús Juan, bönni' buquile' bunách nis

¹⁹ Lë ni nac le benë' lna' lau Juan, cati' ni' bönni' judío uná bë' nacu'ë Jerusalén gulasölë'ë ga zoë' Juan yugu' bxuz len yugu' bönni' xzi'n xsoë' Leví, nup nacgac ni'a na'quë' bxuz, quië la'nabnë' Juan na', la'në':

—¿Nuzxa bönni' li'?

²⁰ Yalj lulu bë'ë didza' Juan len cutu gdá'baguë'ë, san gdxj'ö'ë catëz nac, rnë':

—Cutu naca' Cristo, Bönni' na' gzxi' lu në'ë Dios gsölë'ë queëru'.

²¹ Ni'r gulanabnë' lë' leyúbl, të' lë':

—¿Nuzxa caz li'? ¿Naru' nacu' li' Elías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios?

Gnë' Juan:

—Cutu naca'.

Ni'r të' lë':

—¿Naru' nacu' li' bönni' na' ral-la' guidë' gu'ë didza' uláz queë' Dios?

Bubi'ë didza' Juan, rnë':

—Clëg neda'.

²² Ni'r të' lë':

—¿Nuzxa caz nacu'? Gdxj'ö'i netu' quië gac quixj'öi'tu' nup gulasöla' netu'. ¿Bizxa rnau' li' nuzxa nacu'?

²³ Bubi'ë didza' Juan, rë' lequë':

—Neda' naca' bönni' na', nayúj lu guich la'y ca nac queë', rna: "Ryön chi'i nu rulíd lu latj ca'z, rna: Gul-bj li nöz gdxin queëli' Xanru'." Cni gnë' Isaiás, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁴ Nacquë' bönni' gdau' fariseo bönni' na' nasöla'quë' bönni' judío uná bë'. ²⁵ Gulanabnë' Juan, të' lë':

—¿Bizx quië ruquilu' bunách nis chqui' cutu nacu' li' Cristo, len cutu nacu' Elías, len cutu nacu' bönni' na' ral-la' guidë' gu'ë didza' uláz queë' Dios?

²⁶ Bubi'ë didza' Juan na', rë' lequë':

—Neda' ruquila' bunách nis lu nis, san gatsj lahui'l ga zoali' zoë' bönni' cutu núnbë'li'-në'.
 27 Bönni' ni naquë' Bönni' na' zi'a zá'tëlë' ca neda', len náctërë' blau ca neda', ati' cutu naca' lsaca' neda' uleycja' lölä' nudë'ë.

28 Yúgu'të lë ni guc lu xyu yödz Betábara, ga nac yetslá'a yegu Jordán, zaca' ga rlen gbidz, ga ni' buquilé' bunách nis Juan.

Jesús naquë' ca bö'cu' xzila'dau' tu'döddë'-ba' lahuë' Dios ni'a qui dul-la'

29 Dza buróp ni' Juan blé'inë' Jesús, zë'ë ga zoë', ati' rnë':

—Gul-yutsca'. Bönni' ni naquë' bö'cu' xzila'dau' queë' Dios, rugüë' dul-la' quegac bunách yödzlyú. 30 Lé' naquë' bönni' na' gnia' queë': “Zi'a zá'tëlë' ca neda' tu bönni', náctërë' blau ca neda', le zoaczë' zi'al ca neda'.” 31 Cutu núnbë'a-në' neda' zi'al, san bida', ruquila' bunách nis quië lumbë' Lé' bunách Israel.

32 Benë' lna' lau queë' Lé' Juan, rnë':

—Blé'ida'-në' Dios Bó' La'y, bötjë' brujë' yehua' yubá, gnë'ë ca rna'ba' budödau', ati' bdxinë' ga zoë' Jesús len bugá'nlenë' Lé'. 33 Cutu núnbë'ida' Lé' neda' zi'al. Gudx neda' Nu na' bsóla' neda' uquila' bunách nis, gnë': “Cati' glé'inu'-në' huötjë' Dios Bó' La'y, tsajsóalenë' Bönni' len ugá'nlenë' Lé', Bönni' ni gunë' le ruluí'z yö'l-la' rdil nis ni, uchizie' bunách Dios Bó' La'y.” 34 Na'a, chblé'ida' lë na' len runa' lna' lau queë' Bönni' ni, naquë' Xzi'në' Dios.

Yugu' bönni' usëd' zi'al queë' Jesús

35 Yetú dza ca', leyúbl zoë' ni' Juan ati' nacuá'lenë' lë' chopë' bönni' da'quë'lë'. 36 Cati' Juan na' blé'inë' Jesús, rdödë' ni', ni'r gudxë' bönni' na' da'quë'lë', rnë':

—Gul-yutsca'. Ni' zoë' bönni' na' naquë' bö'cu' xzila'dau' queë' Dios.

37 Gulayönnë' didza' ni bë'ë Juan chopë' bönni' na' da'quë'lë', ati' yajnaquë' Jesús. 38 Ni'r bueycjë' Jesús len blé'inë' chopë' ni nauquë' Lé', ati' rë' lequë':

—¿Bizxa rguiljli'?

Të' Lë':

—Bönni' Usëdi, ¿gazx zu'?

39 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-dá, uyuli'.

Ni'r yjáclenë' Lé' len gulalé'inë' ga na' zoë', ati' gulugá'nlenë' Lé' dza na', le chza' ral.

40 Andrés, böchë'ë Simón Pedro, naquë' tuë' bönni' chopë' ni' gulayönnë' didza' bë'ë Juan len yajnaquë' Jesús. 41 Andrés na', zi'al yajtiljë' bönni' böchë'ë, lë' Simón, ati' rë' lë':

—Chbdzólitu'-në' Mesías.

Mesías nac tu didza' hebreo le rna lu didza' griego: “Cristo”, ati' lu didza' xidza': “Bönni' naböczë' Dios”.

42 Ni'r Andrés na' la' bchë'të' Simón ga na' zoë' Jesús. Cati' blé'inë' lë' Jesús, rë' lë':

—Li' nacu' Simón, xzi'në' Jonás. Na'a, si' lau' Cefas.

Cefas nac ca' tu didza' hebreo le rna: “Pedro” lu didza' griego, ati' lu didza' xidza': “Guiöj”.

Jesús rulidzë' Felipe len Natanael

43 Cati' za' reni' yetú dza, gu'nnë' Jesús tsijë' luyú Galilea, ati' yajxaquë'ë Felipe, len rë' lë':
 —Gda' neda'.

44 Naquë' Felipe bönni' yödz Betsaida, le nac ladzquë' Andrés len Pedro. 45 Felipe bdzölnë' Natanael, len rë' lë':

—Chbdzólitu'-në' bönni' na' buzujë' queë' lu guich Moisés lu zxba queë' Dios, ati' guluzujë' ca' queë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Bönni' ni Jesús, xzi'në' José, bönni' yödz Nazaret.

46 Natanael rë' lë':

—¿Naru' huala'tsa Nazaret tu le nac dxi'a'?

Felipe rë' lë':

—Gda uyú'.

47 Cati' blé'inë' Jesús zë'ë ga zoë' Natanael na', rnë':

—Gul-yú ni bönni' naquë' gdu bönni' Israel len cutu rnazë' ca' bönni' ni.

48 Ni'r Natanael gnabnë' Jesús, rë' Lë':

—¿Naru' núnbë'tsu' neda'?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Cati' zi'a ulídtërë' li' Felipe, cati' ni' zu' zxan yag higo, blé'ida' li'.

49 Ni'r bubí'ë didza' Natanael, rë' Lë':

—Bönni' Usëdi, Li' nacu' Xzi'në' Dios. Li' nacu' Nu gna be'i bunách Israel.

50 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿Réjlë'tsu', le gudxa' li': “Blé'ida' li' zxan yag higo”? Yugu' le zxöntër ca lë ni hualé'inu'.

51 Lézca' cni rë' lequë' Jesús, rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', glé'ili' nayálj luzxbá, len yugu' gbaz la'y queë' Dios ta'benë' len tu'huötjé' ga zoa' neda', Bónni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

2

Lni qui yöl-la' rutság na' guc lu yödZ Caná

¹ Cati' chguc tsonn dza, guc lni qui yöl-la' rutság na' lu yödZ Caná luyú Galilea, ati' zoanu ni' xnë'ë Jesús. ² Lëzca' zoa nu bulídZ Jesús len yugu' bónni' uséd queë' djaquë' lni na'. ³ Cati' byadzj xisi uva li'jé', ni'r gudxnu Jesús xnë'ë, rnanu:

—Cutur dë xisi uva li'jé'.

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—Nguldau'. ¿Bíx quië rulidzu' neda'? Cutu ca' rdxini dza ulu'a lahui yöl-la' huac quia'.

⁵ Ni'r gudxnu-në' bónni' huen dxin ta'gu'ë le tahuë' xnë'ë Jesús, rnanu:

—Gul-gún yúgu'të le guië' lbi'ili'.

⁶ Nacuá' ni' xop yusu' guiöj tu'gunë' dxin bónni' judío cati' tu'pá' cuinquë' ca nalëbcnë' tunë', len rúdzugac chop tsonn rö'ö nis tu tu yusu' na'. ⁷ Gudxë' yugu' bónni' huen dxin na' Jesús, rnë':

—Gul-dzá' nis yugu' yusu' ni.

Guludzé'ë nis yugu' yusu' na'. ⁸ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-gachi' na'a, len gul-tsjuá' lahuë' bónni' zoë' ra' yusu'.

Yjua'quë' na'. ⁹ Buyüë' chqui' nazxi' nis na' nuhuöác xisi uva bónni' na' zoë' ra' yusu', san cutu ráquibe'inë' gazz za'. Nözcne' bónni' huen dxin na' gláchë'ë nis na'. Ni'r bulidzé' bónni' utság në'ë bónni' na' zoë' ra' yusu', ¹⁰ len rë' lë':

—Zi'al tu'nödZjé' xisi uva nacr szxi' yúgu'të bónni', len cati' chgli'jé' szxöni, ni'r tu'nödZjé' le cunazxi'. Li', ga bdxintë na'a ben chi'u xisi uva nacr szxi'.

¹¹ Yöl-la' huac nac bë' ni benë' Jesús lu yödZ Caná luyú Galilea nac le rzu lau yugu' yöl-la' huac gunë'. Cni guc, bulu'ë lahui yöl-la' zxön queë', ati' gulayejlë'ë Lë' bónni' uséd queë'.

¹² Gdöd na' gyijé' Jesús yödZ Capernaum, dzagquë' Lë' xnë'ë len yugu' bónni' böchë'ë len yugu' bónni' uséd queë', ati' zian dza gulacu'ë Capernaum na'.

Rulatjé' Jesús lö'a gdau', rubijé' nup tun le cural-la' lun ni'

¹³ Cati' chzoa gdxin Lni Pascua cati' tu'spanë' bónni' judío ca benë' Dios, buslé' xuz xtau'quë' luyú Egipto, gyijé' Jesús Jerusalén. ¹⁴ Lu yödZ na' yajxaquë'ë Jesús dzö'ë lö'a gdau' bónni' tüti'ë-ba' yugu' bëdx, len yugu' bö'cu' zxila', len yugu' budödau', bóa' bëdx na' tu'dödcde'ë-ba' lahuë' Dios. Rö'quë' ca' ni' bónni' tu'tsë'ë dumí za' gdutë yödZlyú. ¹⁵ Cati' blé'inë' lë ni Jesús, buzal-lë' yugu' du las le quindë' bunách na', ati' bulaguë'ë yúgu'të' ni'l lö'a gdau', len bulaguë'ë-ba' ca' ni'l yugu' bö'cu' zxila' len yugu' bëdx. Bësië' lu yu dumí quequë' bónni' na' tu'tsë'ë dumí, len brixë' yugu' blag quequë'. ¹⁶ Ni'r Jesús gudxë' bónni' na' tüti'ë-ba' yugu' budödau', rnë':

—Gul-cúa ni yugu' lë ni. Cutu únili' yë'y lidxë' Xuza'.

¹⁷ Ni'r yajneycnë' bónni' uséd queë' Jesús le nayúj lu guich la'y, rna: “Le rui'tsca ladxa'a lidxu', regui rla lãdxi'dau'hua'.”

¹⁸ Ni'r gulubi'ë didza' bónni' judío uná bë' nacu'ë ni', të' Jesús:

—¿Bízxa yöl-la' huac ului'inu' netu' le gac bë' dë lu na'u runu' yugu' lë ni?

¹⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-quíndj gdau' ni, ati' tsonn dzaz uchisa' lei.

²⁰ Ni'r të' Lë' bónni' judío, ta'në':

—Gdu xopán iz gya' gdau' ni, ati' Li', ¿tsonn dzaz uchistsu' lei?

²¹ Gdau' na' bë'ë didza' qui Jesús nac la' cuinczë'. ²² Qui lë ni na', cati' bubanë' Jesús lu yöl-la' gut, yajneycnë' bónni' uséd queë' Jesús ca na' gnë', ati' gulayejlë'ë le nayúj lu guich la'y lenca' yugu' didza' bë'ë Jesús.

Jesús nunbë'ë yúgu'të bunách

²³ Cati' ni' zoë' Jesús Jerusalén, cati' rac Lni Pascua na', gulayejlë' Jesús bunách zian, le gulalé'inë' yugu' yöl-la' huac runë'. ²⁴ Cutu buzzöni ladxë'ë lequë' Jesús, le núnbë'czë' yúgu'të bunách. ²⁵ Cutu nuquinne' Jesús nu quixjöi' Lë' ca nacgac bunách, le nözcznë' Lë' le yu'u icj lãdxi'dau'gac bunách.

3

Jesús len Nicodemo

¹ Nicodemo, bónni' gdau' fariseo, nabáblenë' yugu' bónni' judío uná bë'. ² Chdzö'l bidë' ga zoë' Jesús bónni' ni, len rë' Lë':

—Bönni' Usëdi. Ráquibe'itu' nasölë'ë Li' Dios quië usëdnu' netu'. Cutu sáqui'në' bönni' gunë' yöl-la' huac nacgac bë' ca nacgac le cni runu' Li' chqui' cuzóalenë' lë' Dios.

³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Le nactë rëpa' li', nu cugálj leyúbl, cutu ca' gle'i latj ga ni' rna bë'ë Dios.

⁴ Gnabnë' Lë' Nicodemo, rnë':

—¿Nacxzc sáqui'në' bönni' galjë' leyúbl cati' chnaquë' bönni' gul? ¿Naru' huactsa u'ë leyúbl lë'nu xnë'ë, ati' galjë' yetú?

⁵ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Le nactë rëpa' li'. Nu bönni' cugaljë' ni'a qui nis len ni'a queë' Dios Bö' La'y, cutu gac tsazië' ga rna bë'ë Dios. ⁶ Nu na' nalj lu ni'a lu na' bunách, bunáchz nac, san nu nalj ni'a queë' Dios Bö' La'y, Bö' La'y nabani nu na'. ⁷ Cutu ubannu' le rëpa' li', run bayúdx galju' leyúbl. ⁸ Gátitëz reyjc bö', ati' ryönnu' rnë bö' na', san cutu nöznu' gazx za', o gazx zeaj. Lëzca' cni rac quegac nup naljgac ni'a queë' Dios Bö' La'y.

⁹ Ni'r gnabnë' Jesús Nicodemo, rnë':

—¿Nacxzc gac lë ni'?

¹⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿Rusëdtsanu' li' bunách Israel, len cutu nöznu' yugu' lë ni'? ¹¹ Le nactë rëpa' li', le nözitu' rui'tu' didza' qui, len le blé'itu' runtu' lna' lau qui, san cutu rzi' lu na'li' lë na' runtu' lna' lau. ¹² Chqui' cutu réjlë'li' neda' cati' ru'lëna' lbi'ili' didza' ca nac le rac yödzyú ni, ¿nacxzc gac tséjlë'li' chqui' gyëpa' lbi'ili' le tac yehua' yubá?

¹³ 'Gatga grenë' bönni' yehua' yubá, san tuza' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, bötja' bruja' yehua' yubá, ati' zoacza' ni' yehua' yubá. ¹⁴ Ca na' benë' Moisés lu latj ca'z, buchisë'-ba' bël náquiniba' guia, budë'ë-ba' lë'i yag, lëzca' cni run bayúdx gac quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, luchisë' neda' xtsa'. ¹⁵ Cni gac quia', cui la'nít yúgu'të nup la'yeylë' neda', san gata' quequë' yöl-la' na'bán gdu.

Dios nadxi'itsquinë' bunách yödzyú

¹⁶ Le bdxí'itsquinë' bunách yödzyú Dios, budödë' la'z dui Zxi'në', cui la'nít yúgu'të nup la'yeylë' Lë', san gata' quequë' yöl-la' na'bán gdu. ¹⁷ Dios bsölë'ë Zxi'në' yödzyú ni, clëg quië gchuguë' quegac bunách yödzyú ni, san quië lulá bunách yödzyú ni ni'a queë' Lë'.

¹⁸ Nu bönni' rejllë'ë Lë', Zxi'në' Dios, cutu ca' narugu queë', san bönni' curejllë'ë Lë', chnarugu queë', le cutu rejllë'ë Lë', la'z dui Zxi'në' Dios. ¹⁹ Qui lë ni na' chnarugu quegac bunách, le bdxinë' yödzyú ni Bönni' na' naquë' yení, san glunr zxon le nac chul xohui' bunách ni ca le glunë' zxon Bönni' na' naquë' yení, le nacgac xohui' le tunë'. ²⁰ Cutu rdzag ládxi'quë' yení yúgu'të bönni' tu'ë dö', len cutu djaquë' lu yení, cui gla' lahui le tunë'. ²¹ Rdxín lu yení nu run le nac gdtutë li quië gac bë' nungac ni'a queë' Dios le run nu na'.

Ru'ë didza' ca nac queë' Jesús Juan, bönni' ruquilë' bunách nis

²² Gdöd na', gyéajlenë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, guladxinë' luyú Judea, ati' ni' gzóalenë' lequë', tu'quilë' bunách nis. ²³ Lëzca' ruquilë' bunách nis Juan ga nazi' lei Enón, gal-la' ga dë yödZ Salím, le dë ni' nis zil. Latj na' ta'dxín bunách len ta'díl nis. ²⁴ Rac cni zí'atël cati' zí'a gdzunë' lidx guia Juan na'.

²⁵ Ni'r gulazú laquë' la'quë' bönni' da'quë' Juan ta'díl-lenë' bönni' judío didza' ca nac qui yöl-la' rupá' cuini qui gdau'. ²⁶ Guladxinë' ga zoë' Juan len të' lë':

—Bönni' usëdi. Byutsca'. Ruquilë' bunách nis bönni' na' gzóalenë' li' yetslá'a yegu Jordán, bönni' na' benu' lna' lau queë', ati' ta'dxín ga zoë' yúgu'të bunách.

²⁷ Ni'r bubi'ë didza' Juan, rë' lequë':

—Cutu bi dë lu në'ë bönni', chqui' Dios cutu nudödë' lei lu në'ë. ²⁸ Byóniczli' lë na' bena' lna' lau, gnia': "Cutu naca' neda' Cristo", san Dios nasölë'ë neda' quíxjoi'da' bunách zí'a zë'ë Lë'. ²⁹ Bönni' na' rzi'ë-bi' bi'i ngul rutság na'bi' naquë' bönni' rutság në'ë, san böchi' lzë'ë bönni' rutság në'ë, len dzaguë' lë', ruzé naguë' didza' ru'ë, len rudziñjñë' le ryönnë' didza' ru'ë bönni' rutság në'ë. Lëzca' cni, rudziñtsquida' neda' le rac cni lë ni. ³⁰ Run bayúdx gacrë' blau ca' Cristo, san neda', run bayúdx gacra' cuidi'z.

Nu za' zaca' yehua' yubá

³¹ Gnë' ca' Juan:

—Bönni' na' zë'ë zaca' xtsa' l nactërë' blau ca yúgu'të bunách. Bönni' naquë' bunách yödzyú ni, qui yödzyú ni naquë', len ru'ë didza' qui le rac yödzyú ni, san Bönni' na' zë'ë zaca' yehua' yubá yöl nactërë' blau ca yúgu'të bunách. ³² Bönni' ni runë' lna' lau qui le blé'inë' len le byönnë', san nutu nu rzi' lu në'i le runë' lna' lau. ³³ Núti'tëz bönni' rzi' lu në'ë lë na' runë' lna' lau, bönni' ni rulu'ë lahui rejllë'ë nac gdtutë li didza' ru'ë Dios. ³⁴ Bönni' na' nasölë'ë Dios, didza' queë' Dios ru'ë, le nuzóë' Dios gdu ladxë'ë lu Bönni' na' Dios Bö' La'y. ³⁵ Dios Xuz nadxi'inë' Zxi'në', ati' yúgu'të le dë chnudödë' lu në'ë Zxi'në' na'. ³⁶ Nu bönni' rejllë'ë Dios Zxi'n, dë

yöl-la' na'bán gdu queë', san bönni' curejlä'ë Dios Zxi'n, cutu gdél-li'në' yöl-la' na'bán na', san nabaguë'ë zxguia' lahuë' Dios bönni' na'.

4

Jesús ruí'lenë'-nu didza' ngul Samaria

¹ Gulayönnë' bönni' gda'u' fariseo ca na' da'gac Jesús zianr bunách ca da'gac Juan, ati' ruquilë' ca' nis zianr bunách ca ruquilë' nis Juan. ² Cutu ruquilë' bunách nis Jesús, san tu'quilë' bunách nis bönni' uséd queë'. ³ Cati' gúquibe'inë' lë ni Jesús, buzë'të luyú Judea, zijë' leyúbl luyú Galilea.

⁴ Ga ni' zijë', run bayúdx tödë' luyú Samaria. ⁵ Cni guc, bdxinë' Jesús tu yödzdau' luyú Samaria, nazí' lei Sicar, gal-la' ga dë yu na' bunödzejë' Jacob queëbi' José queë' dza ni'të. ⁶ Latj na' zoa tu yeru nis nachö'në' ga rë' Jacobo na'. Cati' bdxinë' ni' Jesús, grö'ë ra' yeru nis na' le yajxáqui'në' yu'ë nöz. Guc gdu huagbíd. ⁷ Ni'r bdxinnu ni' ngul Samaria quië si'nu nis. Jesús rë'-nu:

—Benn le gui'ja'.

⁸ Tuzë' zoë' Jesús le chzjaquë' bönni' uséd queë' lu yöd zaxi'quë' le lahuë'. ⁹ Ni'r rënu Jesús ngul Samaria na', rnanu:

—¿Rnábtsanu' neda' le gui'ju', len nacu' bönni' judío? Neda' ni naca' ngul Samaria.

Cni gnanu le cutu ta'dzág dxi'a bunách Samaria len bunách judío.

¹⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—La'naru' núnbë'u le runödzejë' Dios, len nuzxa na' rë li': "Benn le gui'ja'", li' gnabu' ati' Lë' gunnë' quiu' nis runn yöl-la' na'bán.

¹¹ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', cutu nu'u le cui'jnu' nis, ati' yeru nis ni, dxi'tër rë'. ¿Gazx dë nis na' runn yöl-la' na'bán? ¹² ¿Naru' náctërtsu' Li' zxon ca xuzru' gul gdöd Jacob, bönni' ni' bennë' queëtu yeru nis ni, ga ni gzx'i'ë nis gu'ë, len gli'jbi' ca' zxi'në', len glë'jba' ca' böa' bëdx queë'?

¹³ Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—Núti'tëz nu gui'j nis ni, leyúbl ubídx nis, ¹⁴ san nu gui'j nis na' unödza' neda', cutur gbídx icj ládxi'dau'huë', le unödza' queë' nis na' gac lu icj ládxi'dau'huë' ca tu ga ralj nis, le gui' queë' yöl-la' na'bán gdu.

¹⁵ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', benn quia' nis na', quië cutur ubídx'a, len cutur duxi'a nis ni.

¹⁶ Jesús rë'-nu:

—Gyeaj, yajlidzë' bönni' quiu', ati' huödu' ni.

¹⁷ Bubi'ínu didza' ngul na', rënu Lë':

—Cutu nu zoa bönni' quia'.

Ni'r Jesús rë'-nu:

—Ca nacz rna'u, "cutu nu zoa bönni' quia'", ¹⁸ le chgzóalenu' gayu' bönni', ati' bönni' na' zóalenu'-në' na'a, cutu naquë' bönni' quiu'. Didza' ni ru'u, ca nacz rna'u.

¹⁹ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', runi neda' nacu' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios. ²⁰ Gulay'j ládxi'quë' Dios xuz xtau'ru' lu gui'a ni, san rnali' lbi'ili' Jerusalén nac ga ral-la' la'y'j ládxi'gac Dios bunách.

²¹ Jesús rë'-nu:

—Ngul, gyejlä' neda'. Za' dza cati' tsej ládxi'li'-në' Dios Xuz zal-la' cutu dusoali' guí'adau' ni, len cutu tsajsóali' Jerusalén. ²² Lbi'ili' rej ládxi'li' Nu cu núnbë'li', san netu' núnbë'tu' Nu na' rej ládxi'tu', le benë' queë' Dios gla' lahui yöl-la' ruslá ni'a quequë' bönni' judío. ²³ Na'a, za' dza, len chrdxin dza na', cati' nup le nactë ta'y'j ládxi'gac Dios, la'y'j ládxi'quë' Lë', zóalenë' lequë' Dios Bó' La'y len le nac gdu'të li, le rë'nnë' Dios Xuz lacquë' queë' bönni' la'y'j ládxi'quë' Lë' cni. ²⁴ Dios naquë' Bó', ati' nup ta'y'j ládxi'gac Lë', run bayúdx la'y'j ládxi'quë' Lë', zóalenë' lequë' Dios Bó' La'y len le nac gdu'të li.

²⁵ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Nözda' ral-la' guidë' Mesías, Bönni' na' lë' Cristo. Cati' guidrë' Lë' quíxjöi'në' rë'u yúgu'të.

²⁶ Jesús rë'-nu:

—Lëczë', ruí'lenë' li' didza'.

²⁷ Ractë cni guludxinë' bönni' uséd queë' Jesús, ati' gulubannë' le ruí'lenë'-nu ngul didza', san cutu burúguinë' gnabné' Lë' nitüë', cugnë': "¿Bizxa rnabnu' lënu?" o: "¿Bizxa didza' ruí'lenu'-nu?" ²⁸ Ni'r buca'nnu ni' xchö'nu ngul na', ati' böajnu la' yöd, zjöd xnu nup nacua' ni', ²⁹ rnanu:

—Gul-dá, glé'ili'-në' bönni' gudxë' neda' yúgu'të le chnuna'. ¿Naru' cunactsë' Lë' Cristo?

³⁰ Ni'r gularúj bunách yöd z na', guladxinë' ga zoë' Jesús.

³¹ Tsal ni' zhuöjnu ngul na', glunë' bayúdx bönni' uséd queë' Jesús, të' Lë':

—Bönni' Usëdi, gdagu.

³² Jesús rë' lequë':

—Dë tu le rahua', le cunözüli'.

³³ Ni'r gulanabi lza'quë' tuë' yetüë' bönni' uséd queë', ta'në':

—¿Nuzxa chdgua'tsa le gdahuë'?

³⁴ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Le nabánida' nac guna' ca rë'nnë' Xuza' nasölë'ë neda', len udx guna' xchinë'. ³⁵ Cni rnalí' lbi'ili': "Yetáp beo' huadxín dza lapru'." Neda' rëpa' lbi'ili': Gul-chís lauli' uyuli' bunách nacgac ca gap naduzgac, le chnabidxgac quië tsajlapru'. ³⁶ Bönni' na' rlapë' rzi'ë lazzjë', ati' lë na' rlapë' bönni' na', nac quië gata' quegac bunách yöl-la' na'bán gdu, quië gac ludziji tsaxón nu raz len nu rlap. ³⁷ Nac gdutë li lë na' rna cni: "Tu nu raz, len yetü nu rlap." ³⁸ Neda' bsöla'a lbi'ili' tsajlapli' ga cutu guzli'. Glun dxin glaz bunách yubl, ati' lbi'ili' ruzi'li' xbey dxin na' nunquë'.

³⁹ Gulayejlë'ë Jesús zian bunách Samaria nacua' yödzc Sicar na' ni'a qui xtídza'nu ngul na', bennu lna' lau queë', gnanu: "Gudxë' neda' yúgu'të le chnuna'." ⁴⁰ Cati' guladxinë' bönni' Samaria ga ni' zoë' Jesús, gláta'yuë' lahuë' ugá'nlenë' lequë'. Yechóp dza buga'në' ni' Jesús. ⁴¹ Cni' gac, gulayejlë'ë Lë' ziantërë' ca' bönni' ni' ni'a qui didza' bë'ë Jesús. ⁴² Ni'r glë'-nu ngul na' bönni' ni', ta'në':

—Na'a réjlë'tu' Lë', clëgz ni'a qui didza' bë'u li', san lëzca' le byönitu' Lë' netu', len nözitu' le nactë naquë' Cristo, Nu ruslá bunách yödzyú, bönni' ni.

Ruünë' Jesús zxi'në' tuë' bönni' dë lu në'ë

⁴³ Yechóp dza ca', buzë'ë Jesús luyú Samaria, zijë' luyú Galilea. ⁴⁴ Cni benë', le gdíxjö'ë Lëczë' Jesús, gnë': "Cutu tun ba la'n bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, bunách uládz queë'." ⁴⁵ Cati' bdxinë' Jesús luyú Galilea, glunë' Lë' ba la'n bönni' Galilea na' le yjaquë' ca' Jerusalén cati' guc Lni Pascua len gualalë'inë' le benë' ni' Jesús.

⁴⁶ Ni'r böjë' Jesús yödzc Caná luyú Galilea, ga ni' benë' ga böac xisi uva nis. Lu yödzc Capernaum na' zoë' bönni' dë lu në'ë uláz queë' bönni' rna bë'ë, ati' ré'ibi' bi'i bönni' queë' bönni' na' dë lu në'ë. ⁴⁷ Cati' byönnë' bönni' ni' chbuzë'ë Jesús luyú Judea len budxinë' luyú Galilea na', ni'r gyijë' ga na' zoë' Jesús, len gúta'yuë' lahuë' guidë' lidxë', duhuenë'-bi' bi'i bönni' queë' na', le chraqui gatbi'. ⁴⁸ Ni'r Jesús rë' lë':

—Cutu ca' tséjlë'li' chqui' cutu glë'ili' le nacgac bë' len yugu' yöl-la' huac guna'.

⁴⁹ Ni'r gudxë' Jesús bönni' na' dë lu në'ë uláz queë' bönni' rna bë'ë, rnë':

—Bönni', dia'të qui naxdi gatbi' bi'i quia'.

⁵⁰ Ni'r Jesús rë' lë':

—Böaj lidxu'. Nabanbi' bi'i quiu'.

Gyëjlë'ë didza' bë'ë Jesús bönni' ni, ati' zhuöjë'. ⁵¹ Tsal ni' yu'ë nöz zhuöjë', duxí'gal-la'quë' lë' bönni' huen dxin queë' ati' gulaguixjö'inë' lë', ta'në':

—Nabanbi' bi'i quiu'.

⁵² Gnabné' lequë' bat cal gzu lau ruhuöác ladxí'bi'. Të' lë':

—Ba'y, gdu huagbídzc, burúj tu xla yu'ubi'.

⁵³ Ni'r gúquibe'inë' xuzbi' bi'i na', böacbi' cati' ni' bë'lenë' lë' didza' Jesús, gudxë' lë': "Nabanbi' bi'i quiu'." Qui lë ni na' gyëjlë'ë Jesús ati' gulayejlë' ca' Lë' bunách nacua' lidxë'.

⁵⁴ Yöl-la' huac ni nac le buróp benë' Jesús cati' ni' zoë' luyú Galilea, gdöd buzë'ë luyú Judea.

5

Ruünë' Jesús bönni' nacua'në' bin ga nazí' lei Betesda

¹ Gdöd guclë ni, guc lni quequë' bönni' judío, ati' gyijë' Jesús Jerusalén. ² Lu yödzc na', gal-la' ga tu'ú'uba' bö'cu' zxila', dë tu pil nis zxón, nazí' lei Betesda lu didza' hebreo, len nacua' gayu' nchil don qui. ³ Yugu' nchil na' dëquë' zian bönni' té'inë', bönni' nachúl lauquë', len bönni' cuta'zë'ë, len bönni' nacua'nquë' bin. Ta'bözë' bat cal uta cuini nis na'. ⁴ Cni' rac, le ruhuötjë' tu chí'i hueaj gbaz la'y queë' Dios, ryazië' lu nis na', len ruté' nis na'. Huöactë' ca nac bíti'tëz guidzhuë' rac queë' bönni' tsajtsu'ë zial lu nis na' cati' rutá cuini. ⁵ Zoë' ni' bönni', chguc chixxunu' uruá' iz ré'inë'. ⁶ Cati' blé'inë' dë' ni' bönni' huë' na' Jesús, len ráquibe'inë' chguc zian iz ré'inë', gnabné' lë', rnë':

—¿I ré'nnu' huöacu'?

⁷ Bubi'ë didza' bönni' huë' na', rë' Jesús:

—Bönni', nutu nu zoa cu'u neda' lu nis na' cati' rutá cuini. Tsal zija' neda', ryazië' bönni' yubl zial ca neda'.

⁸ Jesús rë' lë':

—Gyasch. Bua' le deynu', len gzë'i.

⁹ La' böactë' bönni' na', ati' bu'ë le gúti'në' len gzë'ë. Dza na' rac cni nac dza la'y quequë' bönni' judío. ¹⁰ Ni'r glë' bönni' na' nuhuoacquë' bönni' judío uná bë', ta'në':

—Dza la'y nac na'a. Cutu ral-la' u'u le ráti'nu'.

¹¹ Bubi'ë didza' bönni' na', rë' lequë':

—Gudxczë' neda' bönni' na' bunë' neda', gnë': “Bua' le deynu' len gzë'i.”

¹² Ni'r gulanabnë' lë', ta'në':

—¿Nuzxa na' gudx cni li': “Bua' le deynu' len gzë'i'?”

¹³ Cutu nöznë' nuzxa na' bönni' na' nuhuoacquë', le chbuzë'ë Jesús latj ni' le nacua' ni' bunách zian. ¹⁴ Gdöd guc lë ni, yajxaquë'ë bönni' na' Jesús ga nac nchil gdau', ati' rë' lë':

—Byutsca'. Chböacu'. Cutur gunu' dul-la', cui gac quiu' tu le nacr zi' ca lë na' guc quiu'.

¹⁵ Gyijë' bönni' na', yajtjxjöi'në' yugu' bönni' judío uná bë' Jesús na' bunë' lë'. ¹⁶ Qui lë ni na' gulabía ládxi'quë' Jesús bönni' judío uná bë' len glë'nnë' ludöddë' Lë', le runë' yugu' lë ni cati' nac dza la'y quequë'. ¹⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Xuza' na'atë runë' dxin, ati' neda' ca' runa' dxin.

¹⁸ Qui lë ni na' glë'nnë' bönni' judío uná bë' ludöddë' Jesús, clëgz le gditsjë' zxba qui dza la'y quequë', san lëzca' le gnë' naquë' Dios Xuzczë', ati' cni nac nun cuinë' tuz ca naquë' Dios.

Yöl-la' uná bë' dë lu në'ë Zxi'në' Dios

¹⁹ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili'. Cutu bi gac guna' neda', Zxi'në' Dios, racz quia' san tuz lë na' rlé'ida' runë' Dios Xuz. Yúgu'të le runë' Dios Xuz, lëzca' cni runa' neda', Zxi'në'. ²⁰ Dios Xuz nadxi'inë' neda', Zxi'në', len rului'inë' neda' yúgu'të le runë', ati' yugu' le zxöntër ca lë ni ului'inë' neda', le lun ga ubánili' lbi'ili'. ²¹ Ca na' runë' Dios Xuz, ruspanë' nup natgac, len ruhuë'ë quequë' yöl-la' na'bán, lëzca' cni runa' neda', Zxi'në', runödza' quegac bunách yöl-la' na'bán ca rë'nczda'. ²² Nutu nu rbequi xbeynë' Dios Xuz, san chnudöddë' lu na'a neda', Zxi'në', yúgu'të yöl-la' uná bë' cuequi xbeyda' bunách. ²³ Cni nac quië lun ba la'n neda', Zxi'në', yúgu'të bunách ca na' tun ba la'n Dios Xuz. Nu cu run ba la'n neda', Zxi'në', cutu run ba la'n Dios Xuz, nasölë'ë neda', Zxi'në' na'.

²⁴ Le nactë rëpa' lbi'ili'. Dë yöl-la' na'bán gdu queë' bönni' ryönnë' didza' ru'a len rejllë'ë Dios Xuz na' nasölë'ë neda', ati' cutu grugu queë', san naquë' ca nu chnubán lu yöl-la' gut le chdë yöl-la' na'bán gdu queë'. ²⁵ Le nactë rëpa' lbi'ili', za' dza, len chrxin dza na', cati' la'yöni chí' a neda', Zxi'në' Dios, nup chnatgac, ati' nup la'yöni xtidza' a len lu ca rna, huöata' yöl-la' na'bán quequë'. ²⁶ Ca na' dë lu në'ë Dios Xuz unödzejë' quegac bunách yöl-la' na'bán, lëzca' cni benë' ga dë lu na'a neda', Zxi'në', unödza' quegac bunách yöl-la' na'bán. ²⁷ Lëzca' cni budöddë' lu na'a yöl-la' uná bë' cuequi xbeyda' bunách, le naca' Bönni' Nuhuoacquë' Gdu Bunách. ²⁸ Cutu ubánili' ca nac lë ni, le huadxin dza cati' la'yöni chí' a yúgu'të nup chnatgac, ²⁹ len lurúj yeru ba. Lubán nup na' glun le nac tsahui', huöata' quequë' yöl-la' na'bán, san nup na' glun le cunác, lubán, ati' grugu quequë' latie' tsaz.

Le nac bë' le naquë' Jesús

³⁰ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu bi gac guna' la' neda'z. Ca nac le ryönda' rë' neda' Xuza', cni rbequi xbeyda', ati' ca na' rbequi xbeyda' nac tsahui', le cutu runa' ca rë'nczda' neda', san ca rë'ncznë' Xuza' nasölë'ë neda', runa'. ³¹ Chqui' neda' runa' lna' lau qui la' cuincza', cutu nac lsaca' lë na' runa' lna' lau. ³² Zoa Nu yubl Nu run lna' lau quia' neda', Lë' Xuza', ati' nözda' nac lsaca' le runë' lna' lau quia'. ³³ Lbi'ili' bsöla'li' bönni' yajnabcnë' Juan, ati' lë na' benë' lna' lau quia' nac gdutë li'. ³⁴ Neda' cutu naquinda' nu bönni' gunë' lna' lau quia', san ru'a didza' ni quië ulali'. ³⁵ Guc ca tu gui' yör didza' bë'ë Juan na', le gegui len buzení', ati' lbi'ili', tu chí'z bdzag ládxi'li' uzi'li' xbey yení' queë'. ³⁶ Na'a, zoa le run lna' lau quia' neda' le nacr gdu ca lë na' benë' lna' lau quia' Juan. Yugu' le budöddë' lu na'a guna' Dios Xuz, la' leyz na' runa', ati' yugu' lë na' runa', tun lna' lau quia', len nacgac bë' bsölë'ë neda' Dios Xuz. ³⁷ Lëzca' runë' lna' lau quia' Dios Xuz nasölë'ë neda'. Gatga byönilí' chí'ë, len gatga blé'ili' lahuë', ³⁸ len cutu nazi' lu na'li' xtidzë'ë, le cutu rejllë'li' neda', nu na' bsölë'ë. ³⁹ Rusëdli' le nayúj lu guich la'y, le ráquili' huata' queëli' yöl-la' na'bán gdu ni'a qui lë na' nayúj lu guich la'y, ati' lë na' nayúj lu guich run lna' lau quia' neda'. ⁴⁰ Cutu rë'nili' guidli' quia' neda' quië gata' queëli' yöl-la' na'bán.

⁴¹ 'Cutu rguilja' yöl-la' ba la'gú'u neda' bunách. ⁴² Neda' núnbë'a lbi'ili', len nözda' cutu nadxi'li' në' Dios. ⁴³ Bdxina' ni uláz queë' Dios Xuz, ati' lbi'ili' cutu rzi' lu na'li' neda', san chqui' huadxin nu yubl nu guid racz qui, bönni' na' si' lu na'li'. ⁴⁴ ¿Nacxzc gac tséjllë'li' Dios chqui' rzi'li' yöl-la' run zxon qui lza'li' tuli' yetuli', len cutu rguilji' yöl-la' run zxon na' za' lu në'ë la'z dui Dios? ⁴⁵ Cutu uzóa icjli' uquia' lbi'ili' lahuë' Xuza'. Nu na' uqui lbi'ili' nac lëczë' Moisés, bönni' na' ruzxöni ládxi'li' në', zal-la' gutië' dza ni'të. ⁴⁶ La'naru' rejllë'li' në' Moisés,

tséjlè'li' ca' neda', le buzujè' Moisés lu guich ca nac quia' neda'. ⁴⁷ Na'a, ¿nacxcz gac tséjlè'li' didza' ru'a neda' chqui' cutu réjlè'li' yugu' le buzujè' lu guich Moisés?

6

Rugahuè' Jesús zianr ca chiún gayuá' bunách

¹ Gdöd guc lè ni, gyijè' Jesús yetslá'a Nis Zxön Qui Galilea, nazí' lei ca' Nis Zxön Queè' Tiberias. ² Yajnaugac Jesús bunách zian le gulale'i yugu' yöl-la' huac benè', bunè' bönni' té'inè'. ³ Ni'r grenè' Jesús, gyijè' ga nac tu lu gui'adau', ati' ni' grò'lenè' yugu' bönni' uséd queè'. ⁴ Chzooa gdxin Lni Pascua cati' tu'spanè' bönni' judío ca benè' Dios, bubijé' luyú Egipto xuz xtau'què'. ⁵ Cati' bchis lahuè' Jesús len blé'inè' bunách zian za'c ga zoè', ni'r ré' Felipe:

—¿Gaz tsjó'uru' yöt xtil lagu bunách zian ni?

⁶ Cni gnè' Jesús quiè si' bè'è Felipe na', le nõzcnè' Lè' nac gunè'. ⁷ Bubi'è didza' Felipe, rnè':

—La'naru' si'ru' yöt xtil laxzjru' qui gdu xunu' beo', cutu gaqui láti'dau' hueaj lagu bunách zian ni.

⁸ Ni'r ré' Jesús bönni' uséd queè', lè' Andrés, böchhè'è Simón Pedro, rnè':

⁹ —Ni zoabi' bi'i bönni', nua'bi' gayu' yöt xtil náquini xzooa' cebada, len chopba' böl cuidi'dau'. ¿Naru' huáqui'tsa ugagu cati'ga zian bunách le dau' ni?

¹⁰ Ni'r Jesús ré' lequè':

—Gul-gún ga la'bõ' lyu bunách zian ni.

Latj na', szxöni rø' daca', ati' ni' gulabõ'è gdu ca chiún gayu'è bönni'. ¹¹ Ni'r gdel-lè'è Jesús yöt xtil na'. Cati' chgudxè' Dios: “Xclenu’”, gdisiè' lei quequè' bönni' uséd queè', ati' lequè' gulaguisiè' lei quegac yúgu'tè nup na' rø'gac lu daca' ni'. Lézca' cni glunè' quecba' böl cuidi'dau' na', ati' glahuè' tsca glè'nnè' lahuè'. ¹² Cati' chguluhuöjljnè', ré' yugu' bönni' uséd queè' Jesús, rnè':

—Gul-túb le bizxj naga'ngac, cui lac ditj.

¹³ Gulutubè' ca', ati' guladzè'è chinnu bdó'adau' le bizxj quegac gayu' yöt xtil náquini xzooa' cebada na', le gulugán' quequè' bönni' na' glahuè'. ¹⁴ Cati' gulalé'inè' bönni' ni' yöl-la' huac na' benè' Jesús, ta'nè':

—Le nactè bönni' ni naquè' bönni' na' ru'è didza' uláz queè' Dios, bönni' na' ral-la' guidè' yödzyú ni.

¹⁵ Le ráquibe'inè' Jesús tè'nnè' la'chè'è Lè' bayúdx quiè lunè' ga gna bé'inè' lequè', qui lè ni na' buzè'è ni', zijè' tuzè' tu lu gui'a.

Rzè'i ni'è Jesús lu nis zxön

¹⁶ Cati' chza' ral, yjaquè' bönni' uséd queè' Jesús, guladxinè' ra' nis zxön. ¹⁷ Ni' gulabenè' tu lè'i bárcodau', zjaquè' ta'dödè' lu nis zxön na', quiè ludxinè' Capernaum. Chnac chul ati' Jesús cutu rdxinè' ga na' nacu'è. ¹⁸ Gzu lau reycj bõ' bdunu' lu nis zxön na', ati' ryas rdxia nis na'. ¹⁹ Cati' chgulusè'è bárcodau' na', gza' le nac tsca rza'ru' tu hora, ni'r gulalé'inè' Jesús rzè'i ni'è lu nis zxön na', len zè'è rbiguè'è ga na' zeaj barco na', ati' gladxi guladzöbnè'. ²⁰ Ni'r Jesús ré' lequè':

—Néda'cza'. Cutu gádxili'.

²¹ Ni'r len yöl-la' rudziji quequè' guluguel-lè'è Lè' lè'i bárcodau' na', ati' la' bdxintè bárcodau' na' lu yu bidx ga ni' zjaquè'.

Tu'gulj Jesús bunách zian

²² Dza buróp ni', gláquibe'i bunách zian na' naga'ngac yetslá'a nis zxön bdxin ni' tuz bárcodau' ati' Jesús cutu grenlenè' yugu' bönni' uséd queè' lè'i bárcodau' na', san légaczè' na' yjaquè'. ²³ Ni'r gularúj yela'gac bárcodau' lu yödZ Tiberias, ati' guladxín tu latj dè gal-la'z ga ni' glahuè' yöt xtil cati' ni' Xanru' Jesús gudxè' Dios: “Xclenu’”, qui. ²⁴ Le gulalé'inè' cutur zoè' ni' Jesús len cutu nacu'è ni' bönni' uséd queè', qui lè ni na' gulabenè' lé'igac bárcodau' na', yjaquè' Capernaum, tu'guljè' Jesús.

Naquè' Jesús yöt xtil nabánigac tsaz bunách

²⁵ Cati' guladxín bunách zian na' yetslá'a nis zxön na', yajxáca'què' Jesús, len tè' Lè':

—Bönni' Usèdi, ¿batx bdxinu' ni?

²⁶ Bubi'è didza' Jesús, ré' lequè':

—Le nactè répa' lbi'ili': Ruguilji' neda', clèg le blé'ili' yugu' yöl-la' huac bena', san le gdáguli' yöt xtil ni' len bölji'. ²⁷ Gul-gún dxin, clèg quiè si'li' la' huagu rdöd qui, san quiè si'li' la' huagu na' uga'ntecz, len runn yöl-la' na'bán gdu. Lè ni la' huagu gunna' queèli' neda', Bönni' Nuhuóaquè' Gdu Bunách, le bulu'è lahui Xuza' Dios naca' Xzi'nè'.

²⁸ Ni'r gulanabnè' Lè', ta'nè':

—¿Bizxa run bayúdx guntu' quiè guntu' le rdzag ladxè'è Dios?

²⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Lë ni le rdzag ladxë'ë Dios, quië tséjlë'li' neda', naca' nu bsölë'ë Lë'.

³⁰ Ni'r gulanabnë' Lë', ta'në':

—¿Bizxa le nac bë' runu', le glé'itu' quië tséjlë'tu' Li'? ¿Bizxa yöl-la' huac runu'? ³¹ Glahuë' xuz xtau'ru' yöt xtil nazí' lei maná lu latj ca'z, ca nayúj lu guich la'y, rna: “Yöt xtil qui yehua' yubá bë'ë quequë' Moisés, glahuë'.”

³² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Clëg Moisés na' bennë' queëli' yöt xtil qui yehua' yubá, san Xuza' Dios runnë' queëli' yöt xtil gdu qui yehua' yubá. ³³ Yöt xtil na' runnë' quegac bunách Dios naca' neda', lë na' bruj yehua' yubá len runödzej quegac bunách yödzyly ni yöl-la' na'bán.

³⁴ Ni'r tē' Lë':

—Xan, benntecz queëtu' yöt xtil na'.

³⁵ Jesús rë' lequë':

—Neda' naca' yöt xtil nabánigac tsaz bunách. Nu za'len neda', huölj gdze'i tsaz nu na' le nac queë' Dios, ati' nu tsejlë' neda', chnë'j tsaz le nac queë' Dios. ³⁶ Nac ca na' chgudxcza' lbi'ili', zal-la' rlé'ili' neda', cutu ca' réjlë'li' neda'. ³⁷ Yúgu'të nup na' runnë' quia' Xuza', lid quia', ati' nup na' lid quia', cutu usá'gaca'-në'. ³⁸ Cni nac, le bötja' bruja' yehua' yubá, clëg quië guna' ca rë'nda' néda'cza', san quië guna' ca rë'nnë' Dios Xuz, nasölë'ë neda'. ³⁹ Lë ni le rë'nnë' Xuza' nasölë'ë neda', rë'nnë' cutu unitia' nitú nup na' bennë' quia', san uspana' lequë' dza udx. ⁴⁰ Lë ni le rë'nnë' Dios Xuz nasölë'ë neda', rë'nnë' gata' yöl-la' na'bán quequë', yúgu'të nup na' la'le'i neda', Zxi'në', len la'yejlë'ë neda', ati' neda' uspana' lequë' dza udx na'.

⁴¹ Ni'r gulanë' queë' Jesús bönni' judío uná bë' le gnë': “Neda' naca' yöt xtil na' bötj, bruj yehua' yubá.” ⁴² Qui lë ni na' ta'në':

—¿Naru' clëg bönni' ni Jesús, zxi'në' José? Núnbë'czru' xuz xnë'ë. ¿Nacxzc nac na', rnë' bönni' ni: “Bötja' bruja' yehua' yubá”?

⁴³ Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu gnëli' quia' la' lbi'izli'. ⁴⁴ Cutu sáqui'në' guidë' quia' nitúë' bönni' chqui' cutu dugu'ë quia' nu na' Xuza' nasölë'ë neda', ati' neda' uspana' nu na' dza udx. ⁴⁵ Nayúj lu guich la'y ca gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, rna cni: “Dios usëdnë' yúgu'të bunách.” Qui lë ni na', za'quë' quia' yúgu'të bönni' ta'yönnë' chi'ë Xuza' len nazëdquë' lu në'ë Lë'.

⁴⁶ Nutu nu bönni' blé'inë' Dios Xuz, san tuzë' Bönni' na' brujë' ga zoë' Dios. Bönni' ni rlé'icznë' Dios Xuz. ⁴⁷ Le nactë rëpa' lbi'ili': Núti'tëz bönni' rejllë'ë neda' dë queë' yöl-la' na'bán gdu. ⁴⁸ Neda' naca' yöt xtil nabánigac tsaz bunách. ⁴⁹ Glahuë' xuz xtau'li' yöt xtil na' nazí' lei maná lu latj ca'z, len cati' bza'a dza quequë' glatië'. ⁵⁰ Neda' naca' yöt xtil ruhuötj r-ruj yehua' yubá, ati' núti'tëz bönni' gahuë' lei, cutu ca' gatië' bönni' na'. ⁵¹ Néda'cza' naca' yöt xtil na' nabánigac bunách, bötj bruj yehua' yubá, ati' chqui' núti'tëz bönni' gahuë' yöt xtil na', gbánteczë' bönni' na'. Yöt xtil na' runödzej neda' nac xpëla'a, le runödzej quië gata' yöl-la' na'bán quegac bunách yödzyly.

⁵² Ni'r gulachixi lza'quë' bönni' judío uná bë', ta'në':

—¿Naru' huactsa bönni' ni gunnë' queëru' xpëlé'ë gáguru' lei?

⁵³ Qui lë ni na' Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Chqui' cu gáguli' xpëla'a neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, len chqui' cu gui'jli' xchöna', cutu ca' zoalen lbi'ili' yöl-la' na'bán. ⁵⁴ Núti'tëz nu gagu xpëla'a len gui'j xchöna', dë qui yöl-la' na'bán gdu, ati' neda' uspana' nu na' dza udx. ⁵⁵ Cni gac, le nac xpëla'a la' huagu gdu, ati' xchöna' nac tu le nac gdu quië nu gui'j lei. ⁵⁶ Núti'tëz bönni' gahuë' xpëla'a len gui'jli' xchöna', sóalenteczë' neda' bönni' na', ati' neda' sóalenteczä' lë'. ⁵⁷ Ca na' zoë' nabanë' Dios Xuz nasölë'ë neda', ati' neda' nabánida' Lë', lëzca' cni gbáninë' neda' núti'tëz bönni' gahuë' neda'. ⁵⁸ Lë ni yöt xtil bötj bruj yehua' yubá, len cutu nac ca yöt xtil na' nazí' lei maná, lë na' glahuë' xuz xtau'li', len cati' bza'a dza quequë', glatië'. Núti'tëz bönni' gahuë' yöt xtil ni gbánteczë'.

⁵⁹ Yugu' didza' ni bë'ë Jesús ga nac tu lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' guc lë ni tsal ni' rusëdnë' bunách Capernaum.

Didza' tunn queëru' yöl-la' na'bán gdu

⁶⁰ Catí' gulayönnë' didza' ni, gulanë' qui zian bönni' usëd queë' Jesús, ta'në':

—Banigtë didza' ni. ¿Nuzxa caz gac si' lu në'i lei?

⁶¹ Ráquibe'inë' Jesús ta'në' qui xtidzë'ë bönni' usëd queë', ati' gnabnë' lequë', rnë':

—¿Naru' run lbi'ili' zi' didza' ni? ⁶² ¿Nacxzc gac chqui' hualé'ili' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, huëpa' huöja' ga ni' zoa' zi'al? ⁶³ Le nac queë' Dios Bö' La'y nac le runn queëli' yöl-la' na'bán. Le nac bëla'z cutu ca' nu uzí' xbey. Yugu' didza' na' bë'lëna' lbi'ili' nacgac queë' Dios Bö' La'y len tunn quegac bunách yöl-la' na'bán. ⁶⁴ Na'a, la'li' cutu réjlë'li'.

Gnë' cni Jesús le nöczcnë' dza ni'të nup na' cuta'yeylë', lenca' nu na' udöd Lë' lu na'quë' bönni' ludöddë' Lë'. ⁶⁵ Qui lë ni na' gnë':

—Qui lë ni na' chgudxcza' lbi'ili': "Cutu sáqui'në' t'ë'ë neda' nitúë' bönni' chqui' cutu gu'ë lë' latj Dios Xuz."

⁶⁶ Dza na' glac chop ládxi'quë' zian bönni' uséd queë' len cutur guladälënë' Lë'. ⁶⁷ Ni'r Jesús gnabnë' idxinnutë' bönni' uséd queë' na', rë' lequë':

—¿Naru' ubíga'tsali' ca' lbi'ili'?

⁶⁸ Bubi'ë didza' Pedro, rë' Lë':

—Xan, ¿nuzxa qui tseajtu'? Li' napu' didza' tunn queëtu' yöl-la' na'bán gdu. ⁶⁹ Netu' ni réjlë'tu' Li', len núnbë'tu' Li', nacu' Cristo na' nasölë'ë Dios, len nacu' ca' Zxi'në' Dios ban.

⁷⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gröcza' lbi'ili' chínnuli' ni, san tuë' bönni' ladj lbi'ili' dzag lë' tu' xöhui'.

⁷¹ Didza' ni bë'ë Jesús queë' Judas Iscariote, zxi'në' tu bönni' lë' Simón, le naquë' Judas bönni' na' udödë' Jesús lu na'quë' bönni' ludöddë' Lë', len nabáblenë' yechineajë' bönni' uséd queë' Jesús.

7

Cutu ta'yeylë'ë Jesús bönni' böchi'czë'

¹ Gdöd guc lë ni gdë' Jesús luyú Galilea. Cutu gu'nnë' tsijë' luyú Judea le t'ënnë' bönni' judío uná bë' ni' ludöddë' Lë'. ² Dza ni' chzoa gdxin lni quequë' bönni' judío cati' tu'spanë' ca gulacu'ë zxan lbin lága'dau' xuz xtau'quë'. ³ Qui lë ni na' t'ë' Jesús bönni' böchë'ë, ta'në':

—Bruj ni len gyeaj luyú Judea quië la'lé'inë' ca' yugu' yöl-la' huac runu' bönni' uséd quiu' nacu'ë ni'. ⁴ Chqui' rë'nnë' bönni' lumbë' lë' bunách, cutu runë' bagachi'z le runë'. Le runu' yugu' yöl-la' huac cni, blui' cuinu' laugac yúgu'të bunách.

⁵ Cni gulanë', le cu ta'yeylë'ë Jesús bönni' böchë'ë. ⁶ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Cutu rdxini dza quia' ulu' lahua' laugac bunách, san dza queëli' tseajli' ni' chzoacz.

⁷ Cutu tu'zóa lbi'ili' tsla' lni bunách yödzlyú ni, san tu'zóa neda' tsla' le runa' lna' lau quequë', rnia' nac xöhui' le tunë'. ⁸ Gul-tséaj lbi'ili' lni na'. Cutu tsija' na'a lni na' le cutu rdxini dza quia'.

⁹ Cati' chgudxë' lequë' lë ni, buga'në' ni' luyú Galilea.

Zijë' Jesús lni quegac bunách judío

¹⁰ Gdöd zjaquë' lni na' bönni' böchë'ë Jesús, ni'r zijë' ca' Lë', clëg yalj lulu, san bagachi'z zijë'. ¹¹ Ga na' rac lni na', guluguiljë' Jesús bönni' judío uná bë', ta'në':

—¿Gazx zoë' bönni' na'?

¹² Szxöni glui' didza' ca nac queë' Jesús bunách zian ni'. La'quë' ta'në':

—Naquë' dxi'a.

Yela'quë' ta'në':

—Cutu naquë' dxi'a le rzi' yé'inë' bunách.

¹³ Cutu bë'ë didza' yalj lulu ca nac queë' Jesús nitúë' bönni', le tadxi yugu' bönni' judío uná bë' bunách zian na'.

¹⁴ Cati' chbdxin gatsj lni na', blë'ë Jesús ra' gdau' len busëdnë' bunách nacua' ni'.

¹⁵ Gulubannë' bönni' judío, ta'në':

—¿Nacxzc nac, raquë' szxöni bönni' ni len cutu ca' nazëdë' qui gdau'?

¹⁶ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le rusëdda' neda', clëg quia' na', san queë' Dios Xuz na' nasölë'ë neda'. ¹⁷ Chqui' rë'nnë' nu bönni' gunë' ca rë'nnë' Dios, huáquibe'inë' bönni' na' chqui' naqui queë' Dios le rusëdda' bunách o chqui' racz quia' ru'a didza'. ¹⁸ Nu bönni' ru'ë didza' racz queë', runë' cni quië lun lë' ba la'n bunách, san bönni' na' rë'nnë' lun bunách ba la'n nasöla' lë', bönni' ni ru'ë didza' gdu'të li len cutu ca' rzi' yë'ë.

¹⁹ Bennë' queëli' zxba queë' Dios Moisés, san nituli' cutu runli' ca rna bë' zxba na'. ¿Bizx quië rzu rbö'li' gdödili' neda'?

²⁰ Gulub'i didza' bunách zian na', të Lë':

—Tu' xöhui' dzag li'. ¿Nuzxa caz rzu rbö' gdödi li'?

²¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Tu yöl-la' huac bena', ati' rubánili' yúgu'tëli'. ²² Le nactë bennë' queëli' Moisés lë na' nac bë' narugu lu xpëla'li'. Clëg Moisészc bennë' queëli' lë na', san gzxi'ë lei lu na'quë' xuz xtau'huë'. Na'a, zal-la' nac dza la'y, rchúguli' lu xpëla'cbi' bi'i bönni'dau' lë na' nac bë' náquicbi' queë' Dios. ²³ Chqui' ta'zi'bi' lu xpëla'cbi' lë na' nac bë' cati' nac dza la'y, cui quitsjli' zxba queë' Moisés, ¿naru' rléytsali' neda' le buna'-në' bönni', böaquë' dxí'adau' cati' nac dza la'y? ²⁴ Cutu ral-la' queui xbeyzli' ca', san gul-bequi xbey ca rajlöz le nac gdu'të li.

Rgu'xjö'ë Jesús ga narujë'

²⁵ Ni'r glu'è didza' la'què' bönni' nacu'è Jerusalén, ta'nè':

—¿Naru' clèg bönni' ni nu na' tu'guiljè' bönni' judío uná bè' quiè ludöddè' Lè'?
²⁶ Gul-yutsca', yalj lulu ru'è didza' len cutu bi tè' Lè'. ¿Naru' táquibe'inè' bönni' ta'ná bé'inè' rè'u, le nactè bönni' ni naquè' Cristo. Nu na' ral-la' gna be'i rè'u? ²⁷ Bönni' ni, nõziczru' gazx bönni' Lè'. Cati' guidè' Cristo, nutu nu gnözi gazx bönni' Lè'.

²⁸ Ni' zoè' Jesús rusédnè' bunách nchil gdau', len cati' byönnè' didza' ni, ni'r bè'è zidzj didza', rnè':

—¿Naru' núnbè'tsali' neda' len nõzitsali' gazx bönni' neda'? Bida' ni, clèg racz quia', san Dioscz nasölè'è neda', ati' Lè', cutu núnbè'li'-nè' lbi'ili'. ²⁹ Neda' núnbè'a-nè', le za'a queè' Lè' ati' Lèczè' nasölè'è neda'.

³⁰ Ni'r glunè' bayúdx la'zönè' Lè', san nutu nu gzxön Lè', le cutu rdxini dza queè' tsu'è lu na'què'. ³¹ Gulayejlè' Lè' zian bunách ni', ta'ná:

—Cati' guidè' Cristo, ¿naru' gunè' zianr yöl-la' huac ca le runè' bönni' ni?

Ta'sölè'è bönni' gdau' nup la'zön Jesús

³² Gulayönnè' bönni' gdau' fariseo yugu' didza' ni tui' bunách ca nac queè' Jesús, ati' gulasölè'è ni'a na'què' tsajxönquè' Jesús yugu' bxuz uná bè' len yugu' bönni' gdau' fariseo na'. ³³ Ni'r Jesús gnè':

—Yetú chi'z sòalena' lbi'ili' ati' ni'r huöja' ga zoè' Xuza' nasölè'è neda'. ³⁴ Uguilji' neda' san cutu udzölili' neda'. Ga ni' tsajsóa' neda' cutu gac guidli' lbi'ili'.

³⁵ Ni'r tè' lza'què' bönni' judío, ta'nè':

—¿Gazx tseajtsè' bönni' ni, ga ni' cutu udzöliru'-nè'? ¿Naru' huayeajtsè' ga nacu'è bönni' judío náslasquè' gdutè yödzyly len usédnè' yugu' bönni' gza'a ni'? ³⁶ ¿Bizxa rè'ni gna didza' na' bè'è: “Uguilji' neda' san cutu udzölili' neda'”, lenca: “Ga ni' tsajsóa' neda' cutu gac guidli' lbi'ili'?”

Nis yegu runn queèru' yöl-la' na'bán

³⁷ Cati' ni' nac dza udx qui lni na', dza na' nac blau, gyasè' gzuinè' Jesús len bè'è zidzj didza', rnè':

—Chqui' zoè' bönni' rbidx icj ládxi'dau'huè', ral-la' guidè' ga zoa' bönni' na' len guiljè'.
³⁸ Nu bönni' rejlé'è neda', gac queè' ca na' nayúj lu guich la'y, rna: “Lu icj ládxi'dau'huè' bönni' na' glen le nac ca nis yegu”, lè na' luzi' xbey bunách, gata' quequè' yöl-la' na'bán.

³⁹ Didza' ni bè'è Jesús ca nac queè' Dios Bò' La'y, Nu ral-la' dusoalen bönni' na' la'yejlè'è Jesús. Cni gnè' Jesús le cutu rdxíninè' Dios Bò' La'y, le cutu ruhuèpnè' Jesús ga gáctèrè' blau.

Ta'rúj chopl bunách

⁴⁰ Cati' gulayöni didza' ni, gulaná la'gac bunách zian na', ta'ná:

—Le nactè naquè' bönni' ni bönni' na' ru'è didza' uláz queè' Dios, bönni' na' gzxli' lu nè'è Dios gsölè'è queèru'.

⁴¹ Ta'nè' yela'què':

—Naquè' Cristo bönni' ni.

Ta'ná la'gac bunách:

—¿Naru' Galilea grujtsè' Cristo? ⁴² Nayúj lu guich la'y le rna: “Cristo galjè' ladj zxi'n xsoè' David len gaquè' ca' bönni' Belén le guc ladzè' David na'.”

⁴³ Cni guc, gularúj chopl bunách na' ni'a queè' Jesús. ⁴⁴ Tè'nnè' la'què' la'zönè' Jesús san nutu nu bi ben queè'.

Cutu ta'yejlè'è Jesús bönni' uná bè'

⁴⁵ Ni'r guludxinè' ni'a na'què' yugu' bxuz uná bè' len yugu' bönni' gdau' fariseo ga na' nacu'è bönni' gdau' na', ati' lequè' glè' ni'a na'què' na', ta'nè':

—¿Bizx quiè cutu zuchè'li'-nè'?

⁴⁶ Gulubi'è didza' ni'a na'què', ta'nè':

—Nutu nu bönni' ru'è didza' ca ru'è didza' bönni' ni.

⁴⁷ Ni'r gulubi'è didza' bönni' gdau' fariseo na', ta'nè':

—¿Naru' bè'tsali' latj gzxli' yé'inè' ca' lbi'ili'? ⁴⁸ ¿Naru' gyéjlè'tsè' Lè' nu bönni' uná bè' o nu bönni' gdau' fariseo? ⁴⁹ Bönni' ni cutaquè' zxba queè' Dios, dò' dxiaquè'.

⁵⁰ Zoè' ca' ni' Nicodemo, bönni' na' bdxinè' ga zoè' Jesús chdzöl', le naquè' ca' bönni' gdau' fariseo, ati' rè' lequè':

⁵¹ —¿Naru' rusyúdxtsaru' bönni' lu zxba queèru' chqui' cutu yöniru' lè' zi'al quiè gnöziru' bi benè'?

⁵² Ni'r gulubi'è didza' yezíca'rè' na', tè' lè':

—¿Nactsu' ca' li' bönni' Galilea? Blab le nayúj lu guich la'y ati' uyú' gatga bruj luyú Galilea nitué' bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios.

⁵³ Ni'r qui queèquè' yhuöjqquè' lidxquè'.

8

1 Gyijë' Jesús ga nac lu Gui'a Ga Rõ'gac Yag Olivo.

Ngul naguitsjnu zxba qui yõl-la' nutság na'

2 Cati' za' reni' budxinë' Jesús ra' gdau', ati' guladxín ga zoë' yúgu'të bunách. Grõ'ë ni' Jesús, rusëdnë' lequë'. 3 Ni'r duchë'quë'-nu ga zoë' Jesús ngul, bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, guladzõlnë'-nu ni' rguitsjnu zxba qui yõl-la' nutság na'. Guluschinë'-nu laugac bunách na' tu'zë naggac Jesús, 4 ati' të' Lë':

—Bõnni' Usëdi, ngul ni gzxõntu'-nu ni' runnu dul-la' rguitsjnu zxba qui yõl-la' nutság na'. 5 Lu zxba queë' Moisés, gna bé'inë' netu' uládxí'tu'-nu guiõj ngul runnu cni, gatnu. ¿Nazxga Li', nacx rnau'?

6 Cni gulanë' quië la'zì' bè'ë Jesús quië la'záqui'në' luquíë' Lë'. Ni'r byechuë' Jesús, ruyúë' lyu len ruzujë' lyu na' len xbõnni' në'ë. 7 Cati' gulanábsquinë' Lë', ni'r buzuinë' Jesús len rë' lequë':

—Nul-li' cununli' dul-la' su lauli' uládxí'li'-nu guiõj.

8 Leyúbl byechuë' Jesús, ruyúë' lyu len bguel-lë'ë ruzujë' leyúbl lyu na'. 9 Cati' gulayõnnë' didza' ni, guluxõs lequë' ládxí'dau'quë', ati' gularujë' tu tuë', gulazú lauquë' bönni' gulr ga bdxintë' bönni' cuidi'. Naga'në' ni' Jesús, dzagnu Lë' ngul na' zoanu gatsj lahui'l'nup na' tu'zë naggac Lë'. 10 Ni'r buzuinë' leyúbl Jesús, len nutu nu blé'inë' nu ruquí lënu, san tuznu ngul na', ati' rë'-nu:

—Ngul, ¿gazx nacua' nup na' guluquí li'? ¿Naru' cutu zoa nu bönni' rchuguë' quiu'?

11 Lënu rnanu:

—Nutu nucz, Xan.

Ni'r Jesús rë'-nu:

—Lëzca' neda', cutu rchuga' quiu'. Bõaj lidxu', len cutur gunu' dul-la'.

Naquë' Jesús yení' quegac bunách yõdzlyú

12 Leyúbl bé'lenë' lequë' didza' Jesús, rnë':

—Neda' naca' yení' quegac bunách yõdzlyú. Nu bönni' zá'lenë' neda', cutu të' ga chul xõhui' san soalen bönni' na' yení' uluí' lë' nac gata' yõl-la' na'bán gdu queë'.

13 Ni'r të' Lë' bönni' gdau' fariseo, ta'në':

—Li' runu' lna' lau qui la' cuinzu'. Cutu nac lsaca' le runu' lna' lau. Daduz nac.

14 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Zal-la' runa' lna' lau qui la' cuinza', gdu'të li nac le runa' lna' lau, le nõzda' ga bruja' len ga tsija', san lbi'ili' cutu nõzili' gazx za'a len clëg gazx tsija'. 15 Lbi'ili' rbequi xbeyli' ca le tac yõdzlyú ni, san neda', racz quia' nutu nu bönni' cutu rbequi xbeyda' lë'. 16 La'naru' cuequi xbeyda', ca nacz cuequi xbeyda', le clëg neda'z cuequi xbeyda', san gunë' neda' tsazxõn Xuza' nasõlë'ë neda'. 17 Lëzca' cni lu zxba queë' Moisés nayúj lu guich le rna: “Le tunë' lna' lau chopë' bönni', gdu'të li nac.” 18 Neda' runa' lna' lau qui la' cuinza', ati' Xuza' nasõlë'ë neda', runë' ca' lna' lau quia'.

19 Ni'r gulanabnë' Lë' bönni' gdau' fariseo na', ta'në':

—¿Gazx zoatsë' Xuzu'?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu núnbë'li' neda', len cutu núnbë'li'-në' Xuza'. La'naru' núnbë'li' neda', lëzca' Xuza' gúnbë'li'-në'.

20 Yugu' didza' ni bè'ë Jesús cati' ni' zoë' rusëdnë' bunách nchil gdau', ga na' nacua' gui'n gap ta'gu'ë gun qui gdau', san nutu nu gzxõn Lë', le cutu rdxini dza queë' tsu'ë lu na'quë'.

Rnë' Jesús: “Ga tsija' neda', cutu gac guidli”

21 Leyúbl rë' lequë' Jesús, rnë':

—Uzá'a yõdzlyú ni, ati' uguiljli' nu uslá lbi'ili', san ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'. Ga tsija' neda', cutu gac guidli'.

22 Ni'r glu'ë didza' bönni' judío uná bè', ta'në':

—¿Naru' gdõdi cuinë'? Rnë': “Ga tsija' neda', lbi'ili' cutu gac guidli'.”

23 Jesús rë' lequë':

—Lbi'ili' nacli' qui luyú dë dxi'l ni, san neda' za'a yehua' yubá xtsa'. Lbi'ili' nacli' bunách yõdzlyú ni, san neda' cutu naca' bönni' yõdzlyú ni. 24 Qui lë ni na' gudxa' lbi'ili': “Ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'.” Chqui' cutu tsjëjlë'li' naccza' Nu uslá, ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'.

25 Ni'r gulanabnë' Lë', ta'në':

—¿Nuzxa caz nacu'?

Jesús rë' lequë':

—Naca' la' leyz ca na' chgudxa' lbi'ili' dza ni'tè. ²⁶ Zian le ral-la' gyèpa' lbi'ili' len cuequi xbeyda' le nac queèli'. Didza' gdu'tè li ru'è Xuza' nasòlè'è neda', ati' didza' byònda' ru'è Lè', rui'lèna' bunách yödzyli' ni didza'.

²⁷ Cutu gulayéjni'nè' rui'lenè' lequè' didza' ca nac queè' Dios Xuz. ²⁸ Qui lè' ni na' Jesús rè' lequè':

—Cati' gdxin dza uchisli' neda', Bõnni' Nuhuòaquè' Gdu Bunách, gdòdili' neda', ni'r gáquibe'ili' naccza' Nu ruslá, len cutu bi runa' racz quia', san ca na' bului'inè' neda' Xuza', ca' ru'a didza'. ²⁹ Zóalenè' neda' Xuza' nasòlè'è neda'. Cutu nuca'nè' neda' tuza' Xuza', le rúntecza' le rdzag ladxè'è Lè'.

³⁰ Cati' bè'è didza' ni Jesús, gulayejlè'è Lè' bõnni' zian.

Nup nacgac zxi'nè' Dios, len nup nadzungac lu na' dul-la'

³¹ Ni'r Jesús gdxè' bõnni' judío na' ta'yejlè'è Lè', rnè':

—Chqui' gúnteczli' ca rna xtidza'a, gacli' gdu bõnni' uséd quia'. ³² Gúnbè'li' le nac gdu'tè li ati' usán lbi'ili' le nac gdu'tè li na'.

³³ Gulubi'è didza', tè' Lè':

—Zxi'n xsoè' Abraham nactu', len nutu nu ben netu' bõnni' nadá'ugac. ¿Ati' rnatsu': "Usán lbi'ili'?"

³⁴ Jesús rè' lequè':

—Le nactè' rëpa' lbi'ili': Yúgu'tè nup tun dul-la', nadzungac lu na' dul-la'. ³⁵ Cutu uga'ntecz lidxè' xan yu'u nu nac bõnni' nada'u, san nu nac zxi'nè' xan yu'u na' ruga'ntecz lidx nu na' nac xan yu'u. ³⁶ Cni nac, chqui' usán lbi'ili' Nu na' nac Zxi'nè' Dios, le nactè' ulali'. ³⁷ Nõzda' nacli' zxi'n xsoè' Abraham, san rzu rbõ'li' gdòdili' neda', le cunazí' lu na'li' xtidza'a. ³⁸ Neda' ru'a didza' ca nac le blé'ida' ga na' zoè' Xuza', san lbi'ili' runli' le byònilli' ga zoa xuzczli'.

³⁹ Gulubi'è didza', tè' Lè':

—Abraham naquè' xuztu'.

Ni'r Jesús rè' lequè':

—La'naru' nacli' gdu zxi'n xsoè' Abraham, gunli' ca na' benè' Abraham. ⁴⁰ Na'a, rzu rbõ'li' gdòdili' neda', zal-la' rui'lèna' lbi'ili' didza' gdu'tè li, didza' na' byònda' bè'è Dios. Cutu benè' cni Abraham. ⁴¹ Lbi'ili' runli' ca run xuzczli'.

Ni'r tè' Lè':

—Netu' cutu ca' nactu' bi'i lagu. Tuzè' Dios naquè' Xuztu'.

⁴² Ni'r Jesús rè' lequè':

—La'naru' naquè' Dios gdu Xuzli', huadxi'ili' neda', le bruja' neda' ga zoè' Dios, bida' luyú ni, len clèg racz quia' bida', san Dioscz bsòlè'è neda'. ⁴³ ¿Bizx quiè cutu gac tséjni'li' didza' ru'a? Nac le curé'nili' uzè' nagli' xtidza'a. ⁴⁴ Xuzczli' nac tu' xòhui'. Náquili' qui tu' xòhui' len rè'nili' gunli' le rzè ladxí' xuzli' na'. Dza ni'tè nac gdódi bunách tu' xòhui' len cutu nazí' lu nè' le nac gdu'tè li, le cutu ca' rui' didza' gdu'tè li. Cati' rzi' yè' tu' xòhui', ca naccz rui' didza', le nac nu rzi' yè', len nac ca xuzgaccz nup ta'zi' yè'. ⁴⁵ Le ru'a neda' didza' gdu'tè li cutu réjlè'li' neda'. ⁴⁶ ¿Núzxal-li' gac uspága'li' neda' dul-la'? Chqui' ru'a didza' gdu'tè li, ¿bizx quiè cutu réjlè'li' neda'? ⁴⁷ Nu nac queè' Dios, ruzè' nag xtidzè'è Dios, san lbi'ili', le cunacli' queè' Dios, cutu ruzè' nagli' xtidzè'è.

Cristo zoaczè' z'atèl ca Abraham

⁴⁸ Ni'r gulubi'è didza' bõnni' judío, tè' Jesús:

—Catèz gnatu' cati' gnatu' nacu' bõnni' Samaria, ati' dzag Li' tu' xòhui'.

⁴⁹ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Cutu dzag neda' tu' xòhui'. Neda' runa' Xuza' ba la'n, ati' lbi'ili' ruzoali' neda' tsla'. ⁵⁰ Cutu runa' zxòn cuina'. Zoa Nu run zxòn neda', ati' Lè' rbequi xbeyné' rè'u. ⁵¹ Le nactè' rëpa' lbi'ili': Nu bõnni' si' lu nè'è xtidza'a, cutu ca' gatiè' bõnni' na'.

⁵² Ni'r tè' Lè' bõnni' judío na', ta'nè':

—Na'a ráquibe'itu' dzag Li' tu' xòhui'. Abraham gutiè', ati' glatiè' ca' bõnni' glu'è didza' uláz queè' Dios, san Li' rnau': "Nu bõnni' si' lu nè'è xtidza'a, cutu ca' gatiè' bõnni' na'." ⁵³ ¿Naru' náctétsu' Li' blau ca xuzru' Abraham? Gutiè' lé' ati' glatiè' ca' bõnni' glu'è didza' uláz queè' Dios. ¿Núzxatèr run cuinu'?

⁵⁴ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Chqui' neda' guna' zxòn cuina', yòl-la' zxòn na' cutu bi gac. Xuza' runè' neda' zxòn, ati' lbi'ili' rnalí' naquè' Dios queèli'. ⁵⁵ Lbi'ili' cutu núnbè'li'-nè' Dios Xuz, san neda' núnbè'a-nè'. La'naru' gnia': Cutu núnbè'a-nè', gaca' nu rzi' yè' ca na' nacli' lbi'ili', rzi' yè'li'. Na'a, le nactè' núnbè'a-nè' len nazí' lu na'a xtidzè'è. ⁵⁶ Xuzli' Abraham budzijnè' le ral-la' glé'inè' dza soa' yödzyli' ni, len zal-la' gutiè' dza ni'tè, blé'inè' lei, len budzjftsquinè'.

⁵⁷ Ni'r tè' Jesús bõnni' judío na', ta'nè':

—Cutu yui'nu' chián iz. ¿Naru' blé'itsanu' Abraham?

⁵⁸ Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Zi'atël ca soë' Abraham, neda' zoacza'.

⁵⁹ Ni'r gulaguel-lë'ë guiöj luladxë' Jesús, san Lë' bunittë cuinë', burujë' lö'a gdau' na'. Gdödë' gatsj lahu'i' l ga na' nacu'ë, zhuöjë'.

9

Ruínë' Jesús bönni' guljë' nachultë lahuë'

¹ Cati' gdödë' Jesús tu latj, blé'inë' ni' bönni' guljë' nachultë lahuë'. ² Gulanabnë' Jesús bönni' uséd queë', ta'në':

—Bönni' Usëdi, ¿nuzxa ben dul-la'? ¿Naru' bönni' ni o xuz xnë'ë le guljë' nachultë lahuë'?

³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu nac le benë' dul-la' bönni' ni, len clëg le glunë' dul-la' xuz xnë'ë, san nac quië gla' lahui yö-l-la' huac queë' Dios ni'a queë' bönni' ni. ⁴ Run bayüdx gunru' xchinë' Xuza' nasölë'ë neda', tsal ni nac ca lahui' dza. Huadxín dza gac chul qui yö-l-la' gut, cati' nutu nu gac gun dxin. ⁵ Tsal ni zoa' yödzlyü ni, naca' yení' quegac bunách yödzlyü.

⁶ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, gru'në' zxóna' lyu, ati' benë' gúna'dau' len zxóna' na', len bugu'ë guna' na' yöj lahuë' bönni' na' nachúl lahuë'. ⁷ Ni'r rë' lë':

—Gyeaj yajtíb lau' lu biaj nis nazí' lei Siloé.

Siloé nac tu didza' hebreo le rna: "Nasöla".

Ni'r gyijë' ni' bönni' na' nachúl lahuë', yajtíb lahuë'. Cati' buzë'ë ni' chrlé'inë'. ⁸ Ni'r gulubani bunách dzag yu'u queë' len nup ni' gulale'i lë' zí'atël cati' ni' nachúl lahuë', ta'ná:

—¿Naru' clëg bönni' ni bönni' na' rbö'ë r nabë' nu bi gnödzej queë'?

⁹ La'quë' ta'në':

—Lë' na'.

Yela'quë' ta'në':

—Cutu ca', san ca rna' lahuë' bönni' na', rna' lahuë' ca' bönni' ni.

Lë' rnë':

—Neda' na'.

¹⁰ Ni'r gulanabnë' lë', ta'në':

—¿Nacxzc guc, gyalj yöj lau'?

¹¹ Bubi'ë didza', rë' lequë':

—Bönni' na' lë' Jesús benë' gúna'dau' ati' gdëbë' yöj lahua' gúna'dau' na', len gudxë' neda': "Gyeaj ra' biaj nis nazí' lei Siloé, yajtíb lau'." Gyija' ni', yajtíb lahua', ati' gyaljtë yöj lahua'.

¹² Ni'r gulanabnë' lë', ta'në':

—¿Gazx zoë' bönni' na'?

Lë' rë' lequë':

—Cutu nözda'.

Bönni' gdau' ta'nabi yudxnë' bönni' na' gyalj yöj lahuë'

¹³ Ni'r gulachë'ë bönni' na' zi'al nachúl lahuë', guluschinë' lë' lauquë' bönni' gdau' fariseo. ¹⁴ Le nac dza la'y quequë' cati' benë' Jesús gúna'dau' na', len bsaljë' yöj lahuë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë', ¹⁵ qui lë ni na' gulanabnë' lë' leyúbl bönni' gdau' fariseo na' nacx guc gyalj yöj lahuë'. Lë' gudxë' lequë':

—Budxië' gúna'dau' yöj lahua', ati' yajtíba' lei len rlé'ida'.

¹⁶ Ni'r glu'ë didza' la'quë' bönni' gdau' fariseo na', ta'në':

—Cutu naquë' queë' Dios bönni' na', le curún chi'ë dza la'y.

Yela'quë' ta'në':

—¿Naru' huactsa bönni' dul-la' gunë' yugu' yö-l-la' huac runë' bönni' na'?

Cni guc, gularujë' chopl. ¹⁷ Leyúbl gulanabnë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë', ta'në':

—¿Bizxa rnau' lí' queë' bönni' na', bsaljë' yöj lau'?

Lë' rnë':

—Naquë' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios.

¹⁸ Cutu gulayejlë'ë bönni' judío uná bë' na' guljë' nachultë lahuë' bönni' na', len gyalj yöj lahuë', cati' gululidzrë' xuz xnë'ë bönni' na' gyalj yöj lahuë', ¹⁹ len gulanabnë' lequë', ta'në':

—¿Naru' naquë' zxi'nli' bönni' ni, rnali' guljë' nachultë lahuë'?? ¿Nacxzc nac rlé'inë' na'a?

²⁰ Gulubi'ë didza' xuz xnë'ë na', të' lequë':

—Nözitu' naquë' zxi'ntu' bönni' ni, len guljë' nachultë lahuë', ²¹ san nacx guc, rlé'inë' na'a, cutu nözitu', len nuzxa na' bsalj yöj lahuë', cutu nözitu'. Gul-náb-në' lë', le chnaquë' bönni' chnac. Lëczë' quíxjö'ë.

²² Cni gulanë' xuz xnë'ë bönni' na' zi'al nachúl lahuë', le tádxinë' yugu' bönni' judío uná bë', le chglun xtídza'quë' bönni' judío na' chqui' nu bönni' si' lu në'ë naquë' Cristo Jesús, tsaz

lubijë' bönni' na' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. ²³ Qui lë ni na' gulanë' xuz xnë'ë: "Gul-náb-në' lë', le chnaquë' bönni' chnac."

²⁴ Ni'r gululidzë' leyúbl bönni' na' zi'al nachúl lahuë' bönni' judío uná bë', ati' t'ë' lë':

—Ni'a queë' Xanru' Dios gdxjō' le nacz. Netu' ráquibé'itu' naquë' bönni' dul-la' bönni' na'.

²⁵ Ni'r bubì'ë didza', rnë':

—Chqui' naquë' bönni' dul-la' cutu nōzda'. Tu le nōzda'. Zi'al nachúl lahua', ati' na'a rlé'ida'.

²⁶ Gulanabnë' lë' leyúbl, ta'në':

—¿Bizxa benë' quiu'? ¿Nacx benë' bsaljë' yōj lau'?

²⁷ Bubi'ë didza', rë' lequë':

—Chgudxcza' lbi'ili', san cutu gúnili' si' lu na'li' xtidza'a. ¿Bizx quië na' rë'nili' yónili' leyúbl'? ¿Naru' rë'nili' ta'li' ca' Lë'?

²⁸ Ni'r gululidz zi'ë lë', ta'në':

—Li' da'u Lë', san netu' da'tu' Moisés. ²⁹ Netu' nōzitu' bë'lenë' Moisés didza' Dios, san ca nac queë' bönni' ni, cutu nōzitu' nuzxa caz bsōla' Lë'.

³⁰ Ni'r bubì'ë didza' bönni' na', rë' lequë':

—Lë ni run ga rubanda'. Lbi'ili' cutu nōzili' nuzxa bsōla' bönni' ni, ati' Lë' bsaljë' yōj lahua'. ³¹ Nōziru' cutu ryōnnë' yugu' bönni' dul-la' Dios, san chqui' rej ladxë'ë Dios bönni' len runë' ca rë'nnë' Lë', bönni' ni, Dios ryōnnë' lë'. ³² Dza ni'të cutu ryōn nu gna chqui' nu bönni' bsaljë' yōj lahuë' bönni' guljë' nachultë lahuë'. ³³ La'naru' cunaquë' queë' Dios bönni' ni, cutu bi gac gunë'.

³⁴ Ni'r gulubi'ë didza', t'ë' lë':

—Ca gulju' nac bë' nabagu'u dul-la'. ¿Ati' li' rusëditsanu' netu'?

Ni'r gulubijë' lë' ni'.

Nup nacgac chul nit

³⁵ Byōnnë' Jesús ca glunë' bönni' judío uná bë', gulubijë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë'. Cati' budzaguë' lë', gudxë' lë':

—¿I réjlë'u Zxi'në' Dios?

³⁶ Bubi'ë didza' lë', rë' Jesús:

—¿Nuzxa na', Xan, quië tséjlë'a Lë'?

³⁷ Jesús rë' lë':

—Chblé'inu' Lë', ati' neda' ni ruí'lena' li' didza', naca' Zxi'në' Dios.

³⁸ Ni'r bönni' na', gyalj yōj lahuë', gyij ladxë'ë Jesús, len rë' Lë':

—Xan, réjlë'a Li'.

³⁹ Jesús rnë':

—Quië cuequi xbeyda' bunách bida' yōdzlyú ni, quië lule'i nup nachúl nanitgac, len lac ca nu nachúl lahui nup taqui ta'le'i.

⁴⁰ Cati' gulayōnnë' didza' ni bönni' gdau' fariseo na' nacua'lenë' Jesús, ni'r t'ë' Lë':

—¿Naru' nachúl nanittsatu'?

⁴¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—La'naru' nachúlz yōj laulí', cutu gbága'li' dul-la'. Na'a rnali': "Rlé'itu'." Qui lë ni na' nabága'li' dul-la'.

10

Runë' lsaqui' Jesús qui li'aj quecba' bö'cu' zxila'

¹ Gnë' ca' Jesús:

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Nu bönni' curyazië' zaca' ga nu ryaz li'aj quecba' bö'cu' zxila', san tsazië' zaca' ga yubl, bönni' ni naquë' gban len rbanczë'. ² Nu bönni' ryazië' zaca' ga nu ryaz naquë' bönni' run chí'igacczë'-ba' bö'cu' zxila' na'. ³ Quië tsazië' bönni' ni, rsalj nu zoa run chí'i ga nu ryaz, ati' ta'yōniba' chí'ë bö'cu' zxila' na' len tu'únbë'ba'-në'. Lë' rulidzë'-ba' qui queëba' ca lëcba' len rubijë'-ba' yugu' bö'cu' zxila' na'. ⁴ Cati' chnubijë'-ba' yúgu'tëba' bö'cu' zxila' náquicba' queë', rajnōrë' laucba', ati' bö'cu' zxila' na' rajnaucba' lë', le tu'únbë'ba' chí'ë. ⁵ Bönni' yubl cutu tsajnaucba' lë', san luzxúndjiba' lë', le cutu núnbë'cba' chí'iquë' bönni' yubl.

⁶ Le run lsaqui' ni gudxë' lequë' Jesús, san cutu gulayëjni'në' lë na' rë' lequë'.

Naquë' Jesús ca bönni' run chí'ë-ba' bö'cu' zxila'

⁷ Ni'r rë' lequë' leyúbl Jesús, rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Neda' naca' ca tu ga ta'yazba' bö'cu' zxila'. ⁸ Chgualä'ë zian bönni' gulanë' nacquë' Cristo, san yúgu'të bönni' na' guladxinë' zi'al ca neda', nacquë' gban len ta'banczë', ati' cutu guluzë' nacgca' lequë' bö'cu' zxila' na'. ⁹ Neda' naca' ca tu ga nu ryaz.

Núti'téz bönni' tsázlenë' neda', ulë' bönni' na', len gaquë' ca tuba' bö'cu' zxila' ryazba' len rurujba', len rdzöliba' le ráguba'.

¹⁰ 'Za'zë' gban quië cuanë'-ba' len gdöddë'-ba' len usnitië'-ba'. Neda' bida' quië gata' yöl-la' na'bán gdu quegac bunách nacgac ca bö'cu' zxila' quia', len gata' gdu quequë' yöl-la' na'bán gdu na'. ¹¹ Neda' run chí'igaca' bunách quia' ca runë' bönni', lu yöl-la' dxi'i ladxi' queë' run chí'ë-ba' bö'cu' zxila'. Bönni' cni run chí'ë-ba' bö'cu' zxila' zoaczë' udödë' yöl-la' na'bán queë' ni'a quecha' bö'cu' zxila' queë'. ¹² Bönni' nazxjë' run chí'ë-ba' bö'cu' zxila', cati' rlé'inë' za'ba' bö'cu' zuga' snia', ruca'në'-ba' bö'cu' zxila' na', len ruzxundjë', ati' ráguya'aba' yugu' bö'cu' zxila' na' bö'cu' zuga' snia' na' len ruslasba' lecba'. Cni runë' bönni' na' run chí'ë-ba' bö'cu' zxila' le cunaquë' gdu nu run chí'i-ba' bö'cu' zxila', ati' cutu náquicba' queëczë' bö'cu' zxila' na'. ¹³ Ruzxundjë' bönni' nazxjë' na' le run chí'ë-ba' bö'cu' zxila' na' quië si'zë' dumí len cutu rui' ladxë'ë-ba' bö'cu' zxila' na'.

¹⁴⁻¹⁵ 'Neda' naca' bönni', lu yöl-la' dxi'i ladxi' quia' run chí'igaca'-ba' bö'cu' zxila'. Ca na' nunbë'ë neda' Xuza', ati' neda' núnbë'a-në' Xuza', lëzca' cni núnbë'gaca' bunách quia' nacgac ca bö'cu' zxila' quia', len rudöda' yöl-la' na'bán quia' ni'a quecha' bö'cu' zxila' na', ati' bö'cu' zxila' na' náquicba' quia' núnbë'c'ba' neda'. ¹⁶ Lëzca' nacua'ba' quia' yelá'gac'ba' bö'cu' zxila' cunabab'ba' ni. Lëzca' lecba' ral-la' tsají'gaca'-ba'. Lecba' luzë' nagc'ba' chí'a, len lacba' tuz len yezica'rba' bö'cu' zxila' quia', ati' néda'cza' gun chí'igaca'-ba'.

¹⁷ 'Qui lë ni na' nadxi'inë' neda' Xuza', le rudöda' yöl-la' na'bán quia', gu'a latj nu gdödi neda', ati' uzi'a lei leyúbl, ubana' lu yöl-la' gut. ¹⁸ Nutu nu bönni' sáqui'në' gdöddë' neda' san néda'cni' rudöda' yöl-la' na'bán quia', gatia'. Dë lu na'a udöda' lei, len dë lu na'a uzi'a lei leyúbl. Cni nac le gna bé'inë' neda' Xuza'.

¹⁹ Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' judío, leyúbl gularujë' chopl ca táquinë' queë'. ²⁰ Zianë' ta'në':

— Yu'u Lë' bö' xöhui', len nachixi icjë'. ¿Bizx quië ruzë nagli' Lë'?

²¹ Yela'quë' ta'në':

— Cutu ca' ru'ë cni didza' bönni' yu'u lë' bö' xöhui'. ¿Naru' huactsa bö' xöhui' usálj yöj lauquë' bönni' nachúl lauquë'?

Tu'zöë' Jesús tsala'l bönni' judío uná bë'

²² Rac beo' ziaq len nac dza na' tunë' lni yödç Jerusalén, tu'spanë' ca gulagu'ë lu në'ë Dios gdau' quequë'. ²³ Rdë' Jesús ra' gdau' ga nac nchil qui', nazí' lei Nchil Queë' Salomón. ²⁴ Gulagu'ë Jesús li'aj bönni' judío uná bë' len të' Lë':

— ¿Batxcz usanu' runu' ga rö'tu' baguí'i? Chqui' nacu' li' Cristo, ca nacç gdxijöi' netu'.

²⁵ Jesús rë' lequë':

— Chgudxcza' lbi'ili', san cutu réjlë'li' neda'. Nacgac bë' nu naca' yugu' dxin runa' le dë lu na'a uláz queë' Xuza'. ²⁶ Lbi'ili' cutu réjlë'li' neda', le cutu nabálenli' nup nacgac bö'cu' zxila' quia', ca na' chgudxcza' lbi'ili'. ²⁷ Ta'yóniba' chí'a bö'cu' zxila' quia', len tu'únbë'ba' neda', ati' neda' núnbë'gaca'-ba', ati' rdjáclenba' neda'. ²⁸ Neda' runöd'zja' quecha' yöl-la' na'bán gdu, ati' cutu ca' la'nit'ba', ati' nutu nu saqui' ubíj lecba' lu na'a neda'. ²⁹ Bennë' quia' lecba' Xuza' Dios, ati' Lë' náptërë' yöl-la' huac ca yúgu'të bunách, ati' nutu nu saqui' ubíj lecba' lu në'ë Xuza'. ³⁰ Neda' len Dios Xuz, tuz nactu'.

³¹ Leyúbl guluguel-lë'ë guiöj luladxë' Jesús bönni' judío uná bë' na'. ³² Jesús rë' lequë':

— Zian le nac dxi'a bena' lauli' le dë lu na'a uláz queë' Xuza'. ¿Ni'a qui bizxal dxin dxi'a ni uládxil'li' neda' guiöj?

³³ Gulubi'ë didza' bönni' judío uná bë' na', të' Lë':

— Ni'a qui dxin dxi'a cutu uládxil'tu' li' guiöj, san le curnéu' dxi'a queë' Dios, le nacu' li' bunáchz, len run cuinu' Dios.

³⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

— ¿Naru' cu nayúj lu zxba queëli' ca gnë' Dios, rna: "Neda' rnia': Nacli' yugu' dios"? ³⁵ Nöziczru' tsaz nayújcz le nayúj lu guich la'y. Lu guich la'y na' rui' laquë' dios, bönni' ni' bé'lenë' lequë' didza' Dios. ³⁶ Dios bubijë' neda' quizi queë' len bsölë'ë neda' yödçlyú ni. ¿Naru' rnátsali' quia': "Li' cutu rneu' dxi'a queë' Dios", le gnia': Zxi'në' Dios naca'? ³⁷ Chqui' cutu runa' dxin budödë' lu na'a Xuza' Dios, cutu ral-la' tséjlë'li' neda'. ³⁸ Chqui' runa' dxin budödë' lu na'a Dios, zal-la' cutu réjlë'li' néda'cza', gul-tsejlë' le nacgac bë' dxin na' runa', quië gáquibe'ili' naquë' tuz len neda' Dios Xuz, ati' neda' ca' naca' tuz len Xuza'.

³⁹ Leyúbl gulazú gulabö'ë la'zönë' Jesús, san Lë' bulë' lu na'quë'.

⁴⁰ Ni'r gyijë' Jesús leyúbl yetslá'a yegu Jordán, ga ni' zí'atël buquilé' bunách nis Juan, ati' buga'në' ni' Jesús. ⁴¹ Guladxín ga zoë' Jesús bunách zian, ta'ná:

— Le nactë cutu benë' Juan nitú yöl-la' huac zxon, san yúgu'të le gnë' Juan na' ca ral-la' gac queë' bönni' ni, gdu'të li nac.

⁴² Qui lë ni na' gulayejlë'ë Jesús bönni' zian ga na' zoë'.

11

Le guc cati' gutië' Lázaro

¹ Dza ni' ré'inë' Lázaro, bönni' Betania, le nac ladcnu María len Marta. Nacnu Marta zxilnu María. ² Nacnu María na' ngul zanë' Lázaro, bönni' na' ré'inë', len nacnu ca' ngul na' glu'nu le rla' zxi' ni'ë Xanru', len buzxinu ni'ë len guitsa' icjnu. ³ Gulasóla'nu ngul zanë' Lázaro na' nu yjódx Jesús, gna:

—Xan, byutsca', ré'inë' Lázaro, bönni' na' nadxi'inu'-në'.

⁴ Cati' byönnë' didza' ni Jesús, gudxë' nup nacua' ni', rnë':

—Guidzhuë' ni cutu nac le gdödi lë' tsaz, san nac quië gla' lahui yöl-la' yení' queë' Dios, ati' ni'a qui guidzhuë' ni gla' lahui ca' yöl-la' yení' quia' neda', Zxi'në' Dios.

⁵ Jesús nadxi'inë'-nu Marta, len ngul zxilnu Marta na', len Lázaro na'. ⁶ Zal-la' nadxi'inë' lequë' Jesús, cati' byönnë' ré'inë' Lázaro, yechóp dza ca' buga'në' ga na' zoë'. ⁷ Cati' bza'a chop dza na', gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Huayejru' leyúbl luyú Judea.

⁸ Ni'r tē' Lē' bönni' uséd queë', ta'në':

—Bönni' Usëdi, zi'a gulazú gulabö'ë luladxë' Li' guiöj bönni' judío uná bë' ni'. ¿Naru' huayejtsu' ni' leyúbl?

⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rē' lequë':

—Zoacz chinnu hora lahui' dza. Nu bönni' rdë' lahui' dza, cutu tsajchégu'ë, le rlé'inë', le zoalen lē' yení' zoa yödzyú ni. ¹⁰ Chqui' rdë' chdzó'l bönni', rajchégu'ë, le cutu zoalen lē' yení'.

¹¹ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, ni'r gudxë' lequë':

—Rasië' Lázaro, böchi' lza'ru', ati' tsija' neda', tsajspana'-në'.

¹² Ni'r tē' Lē' bönni' uséd queë', ta'në':

—Xan, chqui' rasië', huöaquë'.

¹³ Gnë' cni Jesús le chgutië' Lázaro, san lequë' táquinë' gnë': "Raszë' Lázaro." ¹⁴ Ni'r gudxë' lequë' yalj lulu Jesús, gnë':

—Chgutië' Lázaro. ¹⁵ Rudzijda' le cutu zoa' ni', le gac na'a tu le uzi'li' xbey, le gun ga tséjlë'li' neda'. Huayejru' na'a ga na' dë' Lázaro.

¹⁶ Ni'r gudxë' yezíca'rë' bönni' uséd queë' Jesús Tomás, bönni' na' tu'ë lë', Bönni' Cuach, rnë':

—Huayejru' ca' rē'u, gátlenru'-në'.

Naquë' Jesús Nu ruspán nup chnatgac, lenca' Nu nabániru'

¹⁷⁻¹⁹ Dë gal-la'z ga dë Jerusalén yöd Betania na', nac ca'ru'ru' tu hóratëz. Qui lë ni na' chguladxinë' zian bönni' judío ga na' nacua'nu Marta len María, tu'huí' zxonë' lecnu le gutië' bönni' zancnu. Cati' bdxinë' ni' Jesús, byönnë' chguc tap dza yu'ë yeru ba Lázaro na'. ²⁰ Cati' byönni' didza' Marta, zë'ë Jesús, ni'r brujnu yu'u, yajtsagnu Lē', san María buga'nnu yu'u na'. ²¹ Marta na' rënu Jesús:

—Xan, la'naru' zu' ni, cutu gatië' bönni' zana'. ²² Lëzca' na'a, nözda' yúgu'të le gnabu' lahuë' Dios, Dios gunné' quiu'.

²³ Jesús rē'-nu:

—Ubanë' bönni' zanu'.

²⁴ Marta rënu Lē':

—Nözda' ubanë' cati' gdxin dza udx cati' lubán nup chnatgac.

²⁵ Ni'r Jesús rē'-nu:

—Naccza' neda' Nu ruspán nup chnatgac lenca' Nu nabánigac bunách. Nu tsejlë' neda', zal-la' gat nu na', ubáncz, ²⁶ ati' yúgu'të bönni' nabanquë' len ta'yejlë'ë neda', cutu ca' latië' tsaz. ¿I réjlë'u lë ni'?

²⁷ Marta rënu Lē':

—Ja, Xan. Réjlë'a nacu' Li' Cristo, Zxi'në' Dios, Bönni' na' gzxi' lu nē'ë Dios gsölë'ë yödzyú ni.

Rbödë' Jesús le ruhui'ni ladxë'ë ni'a quecnu ngul zanë' Lázaro

²⁸ Cati' budx bë'nu didza' ni Marta na', böajnu yu'u, yajlidznu María, zxilnu, len bagachi'z rënu lënu:

—Bönni' Usëdi zoë' ni, rulidzë' li'.

²⁹ Cati' byönni' didza' ni María, la' gyástënu, zeajnu ga na' zoë' Jesús. ³⁰ Cutu ryaznë' Jesús la' yödzdau' na', san zoazë' ga na' yajtsagnu Lē' Marta. ³¹ Cati' gulalë'inë'-nu María na' gyasnu len jarélu'nu brujnu bönni' judío na' nacua'lenë'-nu ga nac lu yu'u len tu'huí' zxonë'-nu, ni'r glauquë'-nu, ta'në':

—Huayejnu ra' yeru ba tsajchödxnu ni'.

³² Ni'r bdxinnu María ga na' zoë' Jesús. Cati' blé'ínu Lë', byéchu nu xni'ë, rënu Lë':

—Xan, la'naru' zu' ni, cutu gatië' bönni' zana'.

³³ Cati' blé'inë' Jesús rbödxnu, len ta'bödxë' ca' bönni' judío na' dzagquë'-nu, ni'r bui'nnë' len gnëtsca ladxë'ë. ³⁴ Rnë':

—¿Gaxz bucáchi'li'-në'?

Të' Lë':

—Gda uyú'.

³⁵ Grödxë' Jesús. ³⁶ Ni'r gulanë' bönni' judío na', ta'në':

—Gul-yutsca' tscáti'ga nadxi'inë' lë'.

³⁷ La'quë' ta'në':

—Benë' ga rlé'inë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë' bönni' ni. ¿Naru' cu guctsa gunë' ga cu gatië' Lázaro?

Rubanë' Lázaro lu yöl-la' gut

³⁸ Leyúbl gnëtsca ladxë'ë Jesús, ati' bdxinë' ra' yeru ba na'. Ba na' nac tu yeru nadj lë'i gui'a guiöj, ati' da' tu guiöj blag nuséj ga nu ryaz lei. ³⁹ Gudxë' nup nacua' ni' Jesús, rnë':

—Gul-cúa guiöj ni.

Ni'r Marta, ngul zanë' bönni' nat na', rënu Lë':

—Xan, chrlë'ë zgut le chguc tap dza natië'.

⁴⁰ Jesús rë'-nu:

—¿Naru' clëg chgudxzca' li' chqui' réjlë'u, hualé'ínu' yöl-la' yení' queë' Dios?

⁴¹ Ni'r gulagúë' guiöj blag na' nuséj ga nu ryaz yeru ba ga na' yu'ë bönni' nat na'. Buyüë' Jesús zaca' luzxbál, rnë':

—Xuza', xcłenu', rëpa' Li', le ryönnu' neda'. ⁴² Neda' nözda' ryöntecznu' neda', san ru'a didza' ni quië luzi' xbey bunách zian ni len la'yejlë' Li' na' nasölu'u neda'.

⁴³ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, zidzj bulidzë', rnë':

—Lázaro, burúj nil.

⁴⁴ Burujë' bönni' nat na' lu yeru ba, naróligacr ni'a në'ë yugu' lári'dau', len nagachi' ca' lahuë' yetú lári'dau'. Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-lí lari' na' naróli ni'a në'ë len gul-gu'ë latj së'ë.

Tun xtídzë'ë judío uná bë' ludóddë' Jesús

⁴⁵ Ni'r gulayejlë'ë Jesús zian bönni' judío na' yjáclenë' tsaxxón María len gualé'inë' lë na' benë' Jesús. ⁴⁶ La'quë' yjaquë' ga nacu'ë bönni' gdau' fariseo len gulaguixjói'në' lequë' ca na' benë' Jesús. ⁴⁷ Ni'r guludúbenë' tsaxxón bönni' gdau' ta'bequi xbey yugu' bönni' gdau' fariseo na', len yugu' bxuz uná bë', ta'në':

—¿Nacxzc gunru'? Runë' bönni' ni zian yöl-la' huac zxön. ⁴⁸ Chqui' güi'zru'-në' latj gunë' ca ni runczë', la'yejlë' Lë' yúgu'të' bunách, ati' udjaquë' ni bönni' Roma, duquindjquë' gdau' la'y queëru', len yödz queëru'.

⁴⁹ Ni'r bë'ë didza' Caifás, bxuz blau iz na', len dzaguë' lequë', rë' lequë':

—Lbi'ili' cutu bi nözili', ⁵⁰ len cutu ráquibe'ili' run bayúdx gatië' tuë' bönni' ni'a quegac bunách, cui nit gdu yödz.

⁵¹ Clëg racz queë' bë'ë didza' ni, san le naquë' bxuz blau iz na', qui lë ni na' bë'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gatië' Jesús ni'a quegac bunách yödz na'. ⁵² Gatië' Jesús, clëgz ni'a qui yödza na', san gatië' ca' quië utubë' zxi'në' Dios náslasquë', quië lacquë' tuz. ⁵³ Cni' guc, la' dza na'z glun xtídzaz'quë' ludóddë' Jesús. ⁵⁴ Qui lë ni na' cutur gdë' Jesús yalj lulu gap nacua' bunách judío, san buzë'ë ni', zijë' tu latj gal-la' ga nac latj ca'z, ati' bdxinë' yödza Efraín, ga ni' buga'në', ati' dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'.

⁵⁵ Dza na' chza' gal-la' Lni PAscua quequë' bönni' judío cati' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto bunách queë'. Gularúj bunách zian yugu' yödza ni', ati' gulabenë', zjaquë' Jerusalén cati' zi'a gdxin lni na' quië tsajpá' cuinquë' ca nac qui gdau'. ⁵⁶ Tu'guiljë' Jesús bönni' na' nacu'ë Jerusalén, len cati' ni' nacu'ë nchil gdau', gulanabi lza'quë' tuë' yetúë', ta'në':

—¿Bizxa rsáca'li'? ¿Huidtsë' lni, o cutu guidë'?

⁵⁷ Chgulaná bë'ë yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' gdau' fariseo chqui' nu nözi ga zoë' Jesús, ral-la' dudixjói' lequë' quië gac tsajxónquë' Lë'.

12

María rgu'nu ni'ë Jesús le rla' zxi

¹ Cati' ni' naga'ngac yexóp dza gdxin Lni Pascua cati' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto bunách queë', ni'r bdxinë' Jesús lu yödza Betania, ga na' zoë' Lázaro, bönni' na' gutië' len bubanë' lu yöl-la' gut. ² Ni' gulagu'ë tu güi'i huagu gahuë' Jesús. Glu'nu le lahuë' María, ati' nutsë'ë Lázaro ladj bönni' ró'lenquë' Jesús tahuë'. ³ Ni'r gdél-la'nu María ca tu guía le rla'

zxix qui yöj susén las gdu, le záqui'tsqui, len glu'nu lei ni'ë Jesús. Buzxinu ni'ë len guitsa' icjnu. Gduté lu yu'u na' gze bö' zxix. ⁴ Ni'r bē'ë didza' bönni' uséd queë' Jesús, lē' Judas Iscariote, zxi'nē' tu bönni' lē' Simón, len naquē' bönni' na' udödē' Jesús lu na'quē' bönni' gdau', rnē':

⁵ —¿Bizx quiē cugda'u le rla' zxix na' le zaca' lazxjru' qui tu iz, ati' huac nu quis dumí na' quegac bunách yechi'?

⁶ Gnē' cni, clēg le rui' ladxē'ë bunách yechi', san le naquē' gban, len lēcžē' nu'ë bzud dumí quequē', len rubjlanē' dumí na' tu'chijē' lu bzud na'. ⁷ Ni'r Jesús rē' lē':

—Bē'-nu latj, san neda lē ni bennu tu le nabá'a quiē dza ggacha'a. ⁸ La'cuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi', san nacē' cutu ugá'ntecza' ga zoali'.

Tun xtídza'quē' bönni' judío uná bē' ludōddē' Lázaro

⁹ Cati' gulayōnnē' zoē' Jesús Betania, guladxinē' ni' zian bönni' judío, clēgž le zoē' ni' Jesús, san lēzca' le tē'nnē' la'lē'inē' Lázaro, bönni' na' buspanē' lē' Jesús lu yöl-la' gut. ¹⁰ Ni'r glun xtídza'quē' bxuz uná bē', ludōddē' ca' Lázaro, ¹¹ le ta'yejlē'ë Jesús len chnulá'alenquē' bxuz uná bē' na' zian bönni' judío ni'a queē' Lázaro na'.

Len ba zxōn ryaziē' Jesús Jerusalén

¹² Guladxín Jerusalén bunách zian dza Lni Pascua, ati' dza buróp na' ta'yōnnē' zē'ë Jesús ni'. ¹³ Ni'r gulaguitsjē' zin len gularujē' zajxí'gal-la'quē' Jesús, ati' glu'ë zidž didza', ta'nē': —Yöl-la' ba Dios. Yöl-la' ba Bönni' ni zē'ë uláz queē' Xanru', gna bē'inē' bunách Israel.

¹⁴ Bdzōlnē'-ba' tuba' búrrodau' Jesús, ati' gdxie'-ba' ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

¹⁵ Cutu gádxili', lbi'ili', zoali' yōdž Sión.

Gul-yutsca', zē'ë Bönni' gna bē'inē' lbi'ili'.

Dxie'-ba' tuba' búrrodau'.

¹⁶ Cati' ni' zi'a guc lē ni, cutu gulayéjni'nē' bönni' uséd queē' Jesús, san gdōd ni', cati' bubanē' Jesús lu yöl-la' gut, buēpē' yehua' yubá queē', ni'r yajneycnē' lē ni nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac queē', ati' guc cni queē' lē ni.

¹⁷ Lēzca' glunē' lna' lau queē' Jesús bönni' na' gulacuá'lenē' Lē' cati' ni' bulidžē' Lázaro, yu'ë yeru ba, len buspanē' lē' lu yöl-la' gut. ¹⁸ Qui lē ni na' ca' gularujē' bönni' yajxí'gal-la'quē' Jesús, le gulayōnnē' ca nac yöl-la' huac ni benē' Lē'. ¹⁹ Ni'r gulanē' la' légaczē' bönni' gdau' fariseo, ta'nē':

—Chnac bē' cutu bi sáqui'ru' gunru'. Gul-yú ca da'gac Lē' yúgu'tē bunách.

Tu'guiljē' Jesús bönni' gza'a

²⁰ Dzagquē' nup na' guladxín Jerusalén dza Lni Pascua na' la'quē' bönni' gza'a quiē la'yj' lādxi'quē' Dios. ²¹ Yajtsagquē' Felipe, bönni' Betsaida qui luyú Galilea, yugu' bönni' gza'a na', ati' gláta'yue' lahuē', ta'nē':

—Bönni', rē'nitu' glé'itu'-nē' Jesús.

²² Gyijē' Felipe na', yjōdxē' ca' Andrés. Ni'r Andrés len Felipe na' glē' ca' Jesús. ²³ Bubi'ë didza' lēzca', rē' lequē':

—Chzoa gdxin dza gatia' neda', Bönni' Nuhuöaquē' Gdu Bunách, huöja' xlatja' yehua' yubá.

²⁴ Le nactē rēpa' lbi'ili': Ugán leyz tu xseydau' chqui' cutu ggachí' luyú len udx qui. Chqui' udx qui xseydau' na', ati' glen, szxōnitēr unōdzj. ²⁵ Nu bönni' rui' lādxi'tsqüē' yöl-la' na'bán queē', unitiē' lei, le gatiē' tsaz bönni' na'. Nu bönni' cutu rui' ladxē'ë yöl-la' na'bán dē queē' yōdžlyú ni gun ch'i'ë lei ga gdxinr dza gata' yöl-la' na'bán gdu queē'. ²⁶ Chqui' rē'nnē' bönni' gunē' xchina', ral-la' tē'ë neda' bönni' na', ati' ga ni' tsajsóa' neda', ni' tsajsóe' ca' bönni' na' runē' xchina'. Chqui' runē' xchina' bönni', gunē' ba la'n bönni' na' Xuza' Dios.

Rguíxjō'ë Jesús ca zi'a ludōddē' Lē'

²⁷ Gnē' ca' Jesús:

—Na'a rō'tsca' bagu'i' neda'. ¿Nacx gnatsa'? ¿Naru' gnia': Xuza', buslá neda' lu le ral-la' gac quia' na'a? Qui lē ni na' bida', quiē gua' glena' le ral-la' gac quia' na'a. ²⁸ Xuza', ben ga gla' lahui yöl-la' yení' quiu'.

Ni'r byōn ch'i'i Nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Chbena' ga nalá' lahui yöl-la' yení' quia', ati' leyúbl guna' ga gla' lahui yöl-la' yení' quia' na'.

²⁹ Gulayōni ch'i'i ni bunách zian nacué' ni', ati' ta'ná:

—Gziu' na' gnē.

Yela'gac bunách na' ta'ná:

—Bē'lenē' Lē' didza' gbaz la'y queē' Dios.

³⁰ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rē' lequē':

—Byōn ch'i'i ni, clēg quiē uzi'a xbey neda', san quiē uzi'li' xbey lbi'ili'. ³¹ Chbdxin dza cuequi xbeynē' bunách yōdžlyú ni Dios. Na'a chu'nē' Dios ni'l tu' xōhui' rna be'i bunách

yödzylyú ni. ³² Na'a, chqui' luchisè' neda' xtsa' bönni' ludöddè' neda', guna' ga ludúb quia' yúgu'tè bunách.

³³ Didza' ni bè'è Jesús nac bè' nac gatiè'. ³⁴ Tè Jesús bunách zian na', ta'ná:

—Netu' byönitu' nup gululáb le rna bè' zxba queè' Dios, lè na' rna: “Sóateczè' Cristo.”

¿Nacxzc nac, rnau' Li': “Run bayúdx Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, luchisè' Lè' xtsa'?”
¿Nuzxa na' Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách?

³⁵ Ni'r Jesús rè' lequè':

—Yetú chi'idau'z sóalena' lbi'ili' neda', naca' yení' queè'li'. Gul-tá tsal ni zóalena' lbi'ili' len dè queè'li' yení', cui gchul nitli'. Nu bönni' rdè' ga chul xöhui' cutu nöznè' gazx zijè'. ³⁶ Tsal ni zóalena' lbi'ili' neda', naca' yení' queè'li'. Gul-tsejlè' neda' naca' yení' queè'li' quieè'li' quieè'li' yení' na' nac gdu.

Cati' budx bè'è didza' ni Jesús, yhuöjè' yajcachi' lahuè' lauquè'.

Le run nigui bunách judío, cui la'yejlè' Jesús

³⁷ Zal-la' benè' Jesús zian yöl-la' huac lauquè', cutu gulayejlè'è Lè'. ³⁸ Cni guc quieè' butság lè na' buzujè' lu guich Isaías, bönni' bè'è didza' uláz queè' Dios, gnè':

Xan, ¿nuzxa caz gyejlè' didza' bè'tu'?

¿Nuzxa caz bului'inè' lei Xanru' yöl-la' huac queè'?

³⁹ Cni guc, cutu guc la'yejlè'è Jesús. Guc ca na' gnè' ca' Isaías:

⁴⁰ Dios benè' ga gulachúl gulanitiè',

Ati' guc zid ládxi'dau'què'

Cui la'lé'inè' len yöj lauquè',

Len cui la'yéjni'nè' lu icj ládxi'dau'què'.

Cutu luhuöaquè' quia' quieè' úngaca'-nè'.

⁴¹ Bè'è didza' ni Isaías le blé'inè' yöl-la' yení' queè' Cristo, len bè'è didza' ca nac queè' Lè'.

⁴² Zal-la' rac cni, gulayejlè' Jesús bunách zian, len ga bdxintè' gulayejlè'è Lè' la'què' bönni' uná bè', san le tádxinè' yugu' bönni' gdau' fariseo, cutu glunè' lna' lau queè' yalj lulu, cui lubijè' lequè' tsaz ga na' tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios. ⁴³ Cni glunè' le tunrè' zxon le tun lequè' ba la'n bunách ca le runè' lequè' ba la'n Dios.

Didza' bè'è Jesús lun ga grugu quegac bunách cuta'yejlè'

⁴⁴ Bè'è zidzj didza' Jesús, rnè':

—Nu bönni' rejle'è neda', clég neda'z rejle'è, san rejle'è ca' Xuza' nasölè'è neda'. ⁴⁵ Lèzca' cni, nu bönni' rlé'inè' neda', rlé'inè' ca' Xuza' nasölè'è neda'. ⁴⁶ Neda' naca' yení' len bida' yödzylyú ni, cui luga'nè' ga chul xöhui' yúgu'tè bönni' la'yejlè'è neda'. ⁴⁷ Chqui' ryönnè' xtidza'a bönni' len cutu runè' lei ba la'n, clég neda' gchuga' queè' bönni' na', le bida' ni, clég quieè' gchuga' quegac bunách yödzylyú ni, san quieè' uslá' bunách yödzylyú ni. ⁴⁸ Nu bönni' ruzóè' neda' tsal' len cutu rzi' lu nè'è xtidza'a, chzoa le gchugu queè' bönni' na'. Didza' na' chbè'lana' lbi'ili' nac tu le gchugu queè' bönni' na' dza udx. ⁴⁹ Cni nac, ru'a didza', clég racz quia', san gudxè' neda' Xuza' nasölè'è neda' le ral-la' gnia', lenca' ca ral-la' gu'a didza'. ⁵⁰ Nözda' gna bè'è cni Dios quieè' gata' quegac bunách yöl-la' na'bán gdu. Cni nac, didza' na' ru'a, ru'a didza' ca na' chgudxczè' neda' Xuza'.

13

Jesús rguibè' ní'acquè' bönni' usèd queè'

¹ Ni' nac dza zi'a gdxin Lni Pascua cati' tu'spanè' ca benè' Dios, bubijè' luyú Egipto bunách queè'. Nözcznè' Jesús chbdxin dza queè' gatiè', cati' ral-la' uzè'è yödzylyú ni, huöjè' ga zoè' Xuzè'. Ca na' nadxi'inè' bunách queè' nacua' yödzylyú ni, na'a nadxi'inè' lequè' ga gdxintè' gatiè' uláz quequè'.

² Chnagú' tu yöl-la' Judas Iscariote, zxi'nè' tu bönni' lè' Simón, Satanás tu' xöhui', quieè' udöè' Jesús lu na'gac nup ludödi Lè'. ³ Nözcznè' Jesús ca nac, brujè' ga zoè' Dios, len huöjè' ca' ga na' zoè' Dios, ati' chnudödè' lu nè'è Lè' Dios Xuzè' gdu'tè yöl-la' uná bè' queè'. ⁴ Qui lè ni na', cati' ni' tahuè', gyasè' Jesús len gduè' lari' rxoa yenè'. Gdel-lè'è tu lari' ruzxini na'ru' le bdè'è lè'è. ⁵ Ni'r gdè'è nis lu zxiga' guia, ati' gzu lahuè' rguibè' ní'acquè' bönni' usèd queè', len ruzxinè' ní'acquè' len lari' na' da' lè'è.

⁶ Cati' bdxinè' ga röhè' Simón Pedro, Pedro na' rè' Lè':

—Xan, ¿naru' Li' quibtsu' ni'a?

⁷ Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Lè ni runa', cutu réjni'nu' na'a, san huadzéy tséjni'nu'.

⁸ Ni'r Pedro rè' Lè':

—Cutu quibczu' Li' ni'a.

Jesús rè' lè':

—Chqui' neda' cutu quiba' li', cutu ca' sáqui'nu' gunu' neda' tsaxxón.

⁹ Ni'r Simón Pedro rè' Lè':

—Xan, clègz ni'a quibu', san quibu' ca' na'a len icja'.

¹⁰ Jesús rè' lè':

—Nu nayár, ní'azè' run bayúdx tsar, le nacczè' dxi'a gdutè', ati' lbi'ili' nacli' dxi'a, san clèg yúgu'tèli'.

¹¹ Gnè' bu' Jesús: “Clèg yúgu'tèli' nacli' dxi'a”, le nõzcznè' nulquè' na' udödè' Lè'.

¹² Gdöd gdbè'è' ní'acquè' Jesús, buguel-lè'è' lari' na' buxóa yenè'. Bubö'è' ga tahuè', ati' rè' lequè':

—¿I réjni'li' lè na' zi'a bena' queèli'? ¹³ Lbi'ili' rui'li' la' “Bõnni' Usèdi”, lenca' “Xan”. Dxi'a nac ca rnalí', le cni naca'. ¹⁴ Na'a, chqui' neda' naca' Xanli' len Bõnni' Usèdi queèli', ati' gdiba' ní'ali', lèzca' cni ral-la' gunli' lbi'ili', quibli' ni'a lza'li' tuli' yetuli'. ¹⁵ Tu le bului'ida' lbi'ili' quiè gunli' lbi'ili' ca na' bena' neda'. ¹⁶ Le nactè rèpa' lbi'ili': Cutu nactèrè' blau ca xanè' bõnni' huen dxin, ati' bõnni' gbaz cutu nactèrè' blau ca nu nasòla' lè'. ¹⁷ Chqui' réjni'li' yúgu'tèli' lè ni, bica' ba lbi'ili' chqui' gunli' cni. ¹⁸ Didza' ni ru'a cutu rèpa' yúgu'tèli'. Nõzczda' nup grõcza' neda', san run bayúdx utság lè na' nayúj lu guich la'y, rna: “Nu rágulen neda' tsaxzõn, nu ni tá'baga' neda’.” ¹⁹ Na'a rguixjöi'da' lbi'ili' zi'al ca gac, quiè cati' gac cni, tséjilé'li' zoacza' neda'. ²⁰ Le nactè rèpa' lbi'ili': Nu bõnni' gunè' ba la'n gbaz gsòla'a neda', neda' ca' gunè' ba la'n, ati' nu bõnni' gunè' neda' ba la'n, gunè' ca' ba la'n Xuza', nasölè'è' neda'.

Rguixjö'è Jesús ca gunè' Judas, udödè' Lè'

²¹ Cati' budx bè'è' didza' ni Jesús, bui'nnè' ati' yalj lulu gnè':

—Le nactè rèpa' lbi'ili': Tu bõnni' nutsè'è' ladjlí' udödè' neda'.

²² Ni'r gulyúy lau lza'què' tuè' yetuè' bõnni' uséd queè' len gulabò'tsquè' baguí' ta'náb ládxi'què' nuzxa qui na' gnè' cni Jesús. ²³ Tuè' bõnni' uséd queè' Jesús, bõnni' na' Jesús nadxi'inè' lè', zoè' cuit lè'è'. ²⁴ Simón Pedro bulá' bului'izè' bõnni' ni quiè gnabnè' Jesús nuzxa qui na' gnè' cni. ²⁵ Ni'r bõnni' na' zoè' cuit lè'è' Jesús rè' Lè':

—Xan, ¿nuzxa na' ru'u didza' qui'?

²⁶ Bubi'è' didza' Jesús, rè' lè':

—Naquè' bõnni' na' gu'a-nè' yõt xtil nabís.

Ni'r buspisè' yõt xtil na', len bè'è' queè' Judas Iscariote, zxi'nè' bõnni' lè' Simón. ²⁷ Gdöd gdahuè' yõt xtil na' Judas, gyaz icj ládxi'dau'huè' Satanás tu' xõhui'. Ni'r Jesús rè' lè':

—Lè na' gunu', yjentè na'a.

²⁸ Cutu ta'yéjni'nè' bizx quiè na' gudxè' lè' cni Jesús yezíca'rè' bõnni' uséd queè' rò'què' tahuè'. ²⁹ Le nu'è' Judas bzud dumí quequè', táquinè' la'què' gudxè' lè' Jesús: “Yajxi' le gáguru' lni”, o gnè': “Bè' lati' quegac bunách yechi’.” ³⁰ Cati' budx gdahuè' yõt xtil na', len ní' nac chdzõ'l, la' brujtè' Judas.

Tu zxba cub

³¹ Cati' chbrujè' Judas na', ni'r gnè' Jesús:

—Na'a chzoa gla' lahui yòl-la' yení' quia' neda', Bõnni' Nuhuòaquè' Gdu Bunách, len gla' lahui ca' yòl-la' yení' queè' Dios. ³² Chqui' gla' lahui yòl-la' yení' queè' Dios ni'a quia' neda', Zxi'nè', lèzca' Lèczè' Dios gunè' ga gla' lahui yòl-la' yení' quia' neda', Zxi'nè', len la' guntè' cni. ³³ Zxi'na'dau', yetú chí'z zóalena' lbi'ili'. Uguiljli' neda', ati' ca na' chgúdxgaca-nè' bõnni' judío, lèzca' cni rèpa' lbi'ili' na'a: Ga na' tsija' neda', cutu gac guidli' racz queèli'. ³⁴ Tu zxba cub rna bé'ida' lbi'ili' le rna cni: “Gul-dxi'i lza'li' tuli' yetuli’”. Ca na' neda' nadxi'ida' lbi'ili', lèzca' cni ral-la' gdxí'ili' lza'li' tuli' yetuli'. ³⁵ Chqui' huadxí' lza'li' tuli' yetuli', láquibe'i yúgu'tè' bunách da'li' neda'.

Rnè' Jesús gnè' Pedro cutu nunbè'è' Lè'

³⁶ Ni'r gnabnè' Jesús Simón Pedro, rnè':

—Xan, ¿gazxcz tsiju'?

Bubi'è' didza' Jesús, rnè':

—Ga na' tsija' neda', cutu gac sálenu' neda' na'a, san huadzéy guidu' ga tsija' neda'.

³⁷ Pedro rè' Lè':

—Xan, ¿bizx quiè cutu gac sálenu' Li' na'a? Chzoa' udòda' yòl-la' na'bán quia', gatia' le nadxi'ida' Li'.

³⁸ Bubi'è' didza' Jesús, rè' lè':

—¿Naru' udòdu' yòl-la' na'bán quiu' le nadxi'inu' neda'? Le nactè rèpa' li', tsonn lzu tá'bagu'u, gnau' cutu núnbè'u neda' zi'al ca còdxba' zxi'n druz.

14

Naquè' Jesús nõz tséjlenru' gdxinru' ga zoè' Dios Xuz

¹ Rnè' Jesús:

—Cutu gchixi icj ládxi'dau'li'. Gul-tsejlë' Dios, len gul-tsejlë' ca' neda'. ² Lu yu'u lidxë' Xuza' latj zian nacua'. La'naru' cu nac cni, neda' chgudxcza' lbi'ili'. Tsija' na'a, tsajpá'a queëli' latj ga tsajsoali'. ³ Chqui' huayija' len tsajpá'a queëli' latj ga tsajsoali', huóda' leyúbl, uchë'a lbi'ili' latj quia', quie' ga na' tsajsóa' neda', ni' tsajsoali' ca' lbi'ili'. ⁴ Nöziczli' ga ni' tsija', len núnbë'li' ca' nöz.

⁵ Tomás rë' Lë':

—Xan, cutu nözitu' gazx na' tsiju'. ¿Nacxcz gac gúnbë'tu' nöz?

⁶ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Neda' naccza' nöz, len naca' ca' le nac gdutë li, len naca' ca' Nu nabánigac bunách. Ni'a quia' neda'z gac nu gdxin ga zoë' Dios Xuz. ⁷ La'naru' núnbë'li' neda', Xuza' ca' núnbë'li'-në'. Na'a, núnbë'li'-në' len chblé'ili'-në'.

⁸ Ni'r Felipe rë' Lë':

—Xan, bulu'í netu' Xuzu', ati' nactë queëtu'.

⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Felipe, xtsey chguc zóalena' lbi'ili'. ¿Naru' cu núnbë'tsu' neda'? Nu bönni' rlé'inë' neda', rlé'inë' ca' Xuza'. ¿Rnatsu: "Bulu'í netu' Xuzu'?" ¹⁰ ¿Naru' cu réjlë'u zóalencza'-në' Xuza', ati' Xuza' zóalenczë' neda'? Yugu' didza' ni rui'lëna' lbi'ili', clëg racz quia' ru'a didza' ni, san Xuza' zóalenczë' neda', Lëczë' runë' dxin ni. ¹¹ Gul-tsejlë' neda', zóalencza'-në' Xuza', ati' Xuza' zóalenczë' neda'. Chqui' cugác gunli' cni, gul-tsejlë' neda' ni'a quegac dxin ni runa'. ¹² Le nactë rëpa' lbi'ili': Yugu' dxin ni runa' neda', lëzca' cni gunë' bönni' na' rejlé'ë neda', ati' le xzöntër ca' gunë' bönni' na' le huója' ga zoë' Dios Xuz. ¹³ Yúgu'të le gnabli' lahuë' Dios Xuz len ugunli' dxin la' neda', neda' guna' lë na' gnabli', quie' ulu'a lahui yöl-la' yeni' xzön queë' Dios Xuz neda', Xzi'në'. ¹⁴ Bítitëz bi gnabli' len ugunli' dxin la' neda', neda' guna' lei.

Gsölë'ë Dios Bô' La'y Jesús, dusóalenë' bunách queë'

¹⁵ Rnë' ca' Jesús:

—Chqui' nadxi'ili' neda', gul-gún le rëpa' lbi'ili', ¹⁶ ati' neda' gáta'yua' lahuë' Dios Xuz, ati' Lë' gsölë'ë queëli' Nu yubl Nu gaclen lbi'ili', Nu hui' xzön lbi'ili', len sóalenczë lbi'ili'. Nu ni nac Dios Bô' La'y, Nu rui' didza' gdutë li. ¹⁷ Cutu gac luzi' xbë' Lë' bunách yödzyly ni, le cutu gac la'lé'inë' Lë' len cutu gac lumbë'ë Lë', san zóalenczë' lbi'ili', ati' soë' lu icj ládxi'dau'li'. ¹⁸ Cutu uca'na' lbi'ili' ca' yugu' bi'í uzëbdau'. Huóda' dusóalena' lbi'ili'. ¹⁹ Yetú chí'ida'z cutur la'le'i neda' bunách yödzyly ni, san lbi'ili' ulé'ili' neda'. Le zoacza' nabana' neda', lbi'ili' ca', tsaz soali' gbanli'. ²⁰ Dza ni'r cati' dusóalenë' lbi'ili' Dios Bô' La'y na', gnöziczli' zóalencza'-në' Xuza' Dios, ati' lbi'ili' zóaleni' neda', ati' neda' ca' zóalencza' lbi'ili'. ²¹ Nu bönni' rzi' lu në'ë xtídza'a len runë' ca' rna, nac bë' nadxi'inë' neda' bönni' na'. Xuza' Dios gdxinë' bönni' na' nadxi'inë' neda', ati' neda' gdxin'ida'-në' bönni' na' len ulu'í lahua' lahuë'.

²² Judas rë' lë', san clëg Judas Iscariote, rnë':

—Xan, ¿nacxcz gac ulu'í lau' lautu' netu', len cutu ulu'í lau' laugac bunách yödzyly?

²³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Gunë' ca' rna xtídza'a bönni' nadxi'inë' neda', ati' Xuza' Dios gdxinë' bönni' na', ati' guidtu' dusóalentu'-në' bönni' na' lu icj ládxi'dau'huë'. ²⁴ Cutu runë' ca' rna xtídza'a bönni' cunadxi'inë' neda'. Didza' na' byónili' bë'a neda', clëgz quia' na', san nac queë' Dios Xuz nasólë'ë neda'.

²⁵ Rëpcza' lbi'ili' yugu' lë ni tsal ni zóalena' lbi'ili', ²⁶ san gáclenë' lbi'ili' len hui' xzönë' lbi'ili' Dios Bô' La'y, Nu na' gsölë'ë queëli' Xuza' Dios le ugunli' dxin la' neda'. Usëdnë' lbi'ili' yúgu'të, len usë'ë ládxi'li' ca' nac yúgu'të didza' na' chgudxa' lbi'ili'.

²⁷ Ruca'na' queëli' le cuequi dxi ládxi'li'. Runna' queëli' le rë' dxi ladxli' quia'. Le rë' dxi ladxli' na' runna' queëli' cutu nac ca le tunn queëli' bunách yödzyly ni. Cutu gchixi icj ládxi'dau'li', len cutu gadxi gdzöbili'. ²⁸ Chbyónili' ca' na' chgudxa' lbi'ili': Huója', ati' huóda' dusóalena' lbi'ili'. La'naru' nadxi'ili' neda', udzójili' cati' ni' gudxa' lbi'ili' huója' ga zoë' Dios Xuz, le náctërë' blau Dios ca' neda'. ²⁹ Na'a, chgudxa' lbi'ili' zi'a' ca' zi'a' gac, quie' cati' gac cni, tséjlë'li' neda'.

³⁰⁻³¹ Cutur gü'lena' lbi'ili' didza' zian, le za' tu' xöhui', nu rna be'i bunách yödzyly ni. Zal-la' cutu bi dë lu në'i bi gun quia' neda', cni ral-la' gac quie' láquibe'i bunách yödzyly ni nadxi'ida'-në' Dios Xuz, len runa' ca' na' chgudxë' neda' guna'. Gul-tsás, uza'ru' ni.

15

Ca nac qui lba uva len xzuza' në'i lba na'

¹ Lëzca' cni gudxë' lequë' Jesús:

—Naca' neda' ca' tu lba uva le nac gdu, ati' Xuza' naquë' ca' bönni' guz gu'n run chi'ë lba na'. ² Ugüë' yúgu'të xzuza' në'i lba na' naca' neda', le cutu bi ta'bía, ati' uchi'ë yúgu'të xzuza' në'i na' ta'bía, quie' la'bía yelati'. ³ Lbi'ili' chnacli' dxi'a' ni'a qui didza' na' chgudxa' lbi'ili'.

⁴ Gul-da'tecz neda', ca na' neda' dá'tecza' ca' lbi'ili'. Ca nac qui xzuza' në'i lba na', cutu gac bi cúa racz qui, chqui' cuda'tecz lba na', lèzca' cni nac queëli', cutu bi gac gunli' chqui' cutu tá'teczli' neda'.

⁵ 'Naca' neda' ca lba na', ati' lbi'ili' nacli' ca xzuza' në'i. Nu bönni' dá'teczë' neda', ca na' neda' dá'teczu' lë', bönni' ni naquë' ca xzuza' në'i lba na' rbia szxöni, le chqui' nulá'alenli' neda', cutu bi gac gunli'. ⁶ Nu bönni' cu dá'teczë' neda', gac queë' ca rac quegac xzuza' në'i lba na' cunacgac dxi'a, ta'ru'në' xzuza' në'i na' ati' la'bídx. Cati' chnabídxgac xzuza' në'i na', lutubë' leygac len la'gu'è leygac lu gui', ati' tséguigac.

⁷ Chqui' tá'teczli' neda', len gunli' ca rna xtídza'a, huac gnabli' bi guë'nili', ati' neda' guna' lë na' gnabli'. ⁸ Gunli' ba la'n Xuza' Dios cati' gunli' xchinë', gacli' ca xzuza' në'i lba na' ta'bia, len cni gac bë' nacli' gdu bönni' ta'dë'è neda'. ⁹ Ca na' nadxi'inë' neda' Dios Xuz, lèzca' cni nadxi'ida' lbi'ili'. Gul-guntecz ca ral-la' gunë' bönni' nadxi'ida'-në', ¹⁰ Chqui' gunli' ca rëpa' lbi'ili', gunli' ca ral-la' gunë' bönni' nadxi'ida'-në', ca na' neda' ca' runa' ca chgudxë' neda' Xuza' Dios guna', len rúntecza' le rdzag ladxë'è Dios nadxi'inë' neda'.

¹¹ 'Yugu' didza' ni rëpa' lbi'ili' quië udzjilenli' tsaxxön neda' len gac gdu ca na' udzjili'. ¹² Lë ni nac le rëpa' lbi'ili' gunli'. "Gul-dxi'i lza'li' tuli' yetuli', ca na' neda' ca' nadxi'ida' lbi'ili'." ¹³ Cutu gac gdxí'irnë' lzë'è bönni' ca nu udöd yöl-la' na'bán qui, gatië' bönni' na' quië gáclenë' yugu' böchi' lzë'è le nadxi'inë' lequë'. ¹⁴ Lbi'ili' nacli' böchi' lza'a chqui' gunli' ca na' chgudxa' lbi'ili' gunli'. ¹⁵ Cutur gnia' queëli' nacli' huen dxin quia', le cutu nöznë' bönni' huen dxin nac gunë' xanë'. Neda' chgnia' queëli' nacli' böchi' lza'a, le chbena' ga nözili' yúgu'të le chgudxë' neda' Xuza' guna'. ¹⁶ Clëg lbi'ili' gröli' neda', san neda' gröcza' lbi'ili', len buzóa' lbi'ili' quië tseajli' bi tsjenli', ca na' tun xzuza' në'i lba na' ta'bia szxöni, ati' uga'ntecz lë na' gunli'. Cni gac, gunnë' queëli' Xuza' Dios yúgu'të le gnabli' lahuë' len ugunli' dxin la' neda'. ¹⁷ Lë ni nac le rëpa' lbi'ili' gunli': "Gul-dxi'i lza'li' tuli' yetuli'."

Tu'zóa tsla'l Jesús len nup da'gac Lë' bunách yödzyly

¹⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Chqui' tu'zóa lbi'ili' tsla'l bunách yödzyly ni, nözili' chguluzóë' neda' tsla'l zi'al ca tu'zóë' lbi'ili' tsla'l na'a. ¹⁹ La'naru' nacli' tuz len bunách yödzyly ni, huala'dxi'i lbi'ili' bunách yödzyly ni ca na' ta'dxi'i lza'gac, san tu'zóa lbi'ili' tsla'l bunách yödzyly ni le cunacli' tuz len leygac, le gröcza' lbi'ili' neda', len bubija' lbi'ili' ladj bunách yödzyly ni. ²⁰ Gul-tsajnéy didza' na' chgudxa' lbi'ili', gnia': "Cutu náctërë' blau bönni' huen dxin ca xanë'." Chqui' gulabía ládxi'gac neda' bunách, la'bia ládxi'gac ca' lbi'ili'. Chqui' nacuá' nup tun ca rna xtídza'a, lun ca' ca rna xtídza'li' lbi'ili'. ²¹ Yúgu'të lë ni lun queëli' bunách le da'li' neda', le cutu núnbë'gac Dios Xuz nasölë'è neda'.

²² La'naru' cu bida', len la'naru' cu bé'lëna' lequë' didza', cutu la'baguë'è dul-la', san na'a le bida' ni, cutu bi zoa bi la'në' qui dul-la' nabága'quë' le ubj lequë' dxi'a. ²³ Nu bönni' ruzóë' neda' tsla'l, ruzóë' ca' tsla'l Xuza' Dios. ²⁴ La'naru' cu bena' yugu' yöl-la' huac ga nacu'ë, yugu' le nutu nu ben ca glac, cutu la'baguë'è dul-la'. Na'a, gulalé'inë' yugu' lë na' bena', ati' tu'zóë' neda' tsla'l len tu'zóë' ca' tsla'l Xuza'. ²⁵ Cni rac, quië utság ca rna xtídze'è Dios, le nazi' lu na'quë', rna: "Tu'zóë' neda' tsla'l len cutu zoa bízx queë'."

²⁶ Cati' gdxinë' ni Dios Bó' La'y, Nu rui' didza' gdu'të li, len Nu gaclen lbi'ili' len hui' zxön lbi'ili', Nu na' gsóla'a queëli' uláz queë' Dios Xuz, Nu ni gun lna' lau quia' neda'. ²⁷ Lbi'ili' ca' gunli' lna' lau quia', le zóalenczi' neda' tsaxxön dza ni'të.

16

¹ 'Yugu' didza' ni chgudxa' lbi'ili', cui gac chop ládxi'li'. ² Tsaz lubijë' lbi'ili' ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' gdxin dza cati' nu bönni' gdóddë' lbi'ili' gáquinë' dxin queë' Dios runë'. ³ Cni lunë', le cunúnbë'quë' Dios Xuz, len le cunúnbë'quë' neda'. ⁴ Rëpa' lbi'ili' yugu' didza' ni, quië cati' gdxin dza na', tsajneyli' didza' ni chgudxcza' lbi'ili'.

Le gunë' Dios Bó' La'y

Gnë' ca' Jesús:

—Yugu' didza' ni cutu gudxa' lbi'ili' dza ni'të, le ni' zóalencza' lbi'ili'. ⁵ Na'a huója', tsajsóalena'-në' Dios Xuz, nasölë'è neda', ati' cutu gnábili' neda' nituli' lbi'ili', cugnali': "¿Gazx tsiju'?" ⁶ Na'a, le rëpa' lbi'ili' yugu' didza' ni, rsëbi ládxi'li'. ⁷ Neda' rëpa' lbi'ili' le nac gdu'të li. Dxi'ar gac queëli' huója', le chqui' cuhuója', cutu dusóalenë' lbi'ili' Dios Bó' La'y, Nu na' gaclen lbi'ili' len hui' zxön lbi'ili', san chqui' huója', gsóla'a-në', dusóalenë' lbi'ili'. ⁸ Cati' guidë' Lë', gunë' ga láquibe'i bunách yödzyly ni nabága'gac dul-la', len cutu núnbë'gac le nac tsahui', ati' gchuguë' quequë' Dios. ⁹ Nabága'quë' dul-la' le cuta'yejle'è neda'. ¹⁰ Cutu núnbë'quë' le nac tsahui' le ludóddë' neda', huója' ga zoë' Dios Xuz, Nu nac tsahui', ati' cutur la'lé'inë' neda'. ¹¹ Gchuguë' quequë' Dios le chbchuguë' qui tu' xóhui' nu rna be'i bunách yödzyly ni.

¹² Yela'gac zian didza' rē'nda' gü'lena' lbi'ili', san cutu gac tséjini'li' na'a. ¹³ Cati' guidē' Dios Bō' La'y, Nu rui' didza' gdu'tē li, Lē' usēdnē' lbi'ili' yūgu'tē le nac gdu'tē li na', le cutu gu'ē didza' racz queē', san gu'ē yūgu'tē didza' na' yōnnē' ru'ē Xuza', len gunē' ga gnōzili' yūgu'tē le ral-la' gac. ¹⁴ Lē' gunē' neda' ba la'n, le si'ē le naqui quia', len gunē' ga gnōzili' lei. ¹⁵ Yūgu'tē le naqui queē' Dios Xuz naqui quia'. Qui lē ni na' gnia' si'ē le naqui quia', len gunē' ga gnōzili' lei.

Yōl-la' rsēbi ladxī' huōac yōl-la' rudziji

¹⁶ Gnē' ca' Jesús:

—Yetú chī'idau'z len cutur glé'ili' neda', ati' yetú chī'idau'z ca' ulé'ili' neda', le huōja' ga zoē' Dios Xuz.

¹⁷ Ni'r tē lza'quē' tuē' yetúē' bōnni' usēd queē', ta'nē':

—¿Bizxa rna didza' ni rē' rē'u? Rnē': “Yetú chī'idau'z, len cutur glé'ili' neda', ati' yetú chī'idau'z ca' ulé'ili' neda', len nac le huōja' ga zoē' Dios Xuz.”

¹⁸ Ni'r gulanē':

—¿Bizxa caz rē'ni gna didza' ni, gnē': “Yetú chī'idau'z”? Cutu réjni'tu' didza' ni ru'ē.

¹⁹ Ráquibe'inē' Jesús tē'nnē' la'nabnē' Lē', ati' rē' lequē':

—¿Naru' rnabitsa lza'li' ca nac qui didza' na' bē'a, gnia': Yetú chī'idau'z, len cutur glé'ili' neda', ati' yetú chī'idau'z ca' ulé'ili' neda'? ²⁰ Le nactē rēpa' lbi'ili': Cōdxli' len gsēbi lādxi'li', san bunách yōdzlyú ni ludziji cati' ludōddē' neda'. Ni'r zal-la' gsēbi lādxi'li', huōac yōl-la' rudziji yōl-la' rsēbi ladxī' queē'li' cati' ulé'ili' neda'. ²¹ Tu ngul cati' chzoa soabi' bi'idau' queē'nu, rzaca' rgui'nu, le chbdxin dza queē'nu, san cati' chzoabi' tubi' bi'i bōnni'dau' queē'nu, cutur rajneynu lē na' butsagnu, le rudzjīnu le chglujbi' tubi' bi'i bōnni'dau' yōdzlyú ni. ²² Lēzca' cni rac queē'li', rsēbi lādxi'li' na'a, san huōda' dūyua' lbi'ili', ati' ni'r udziji lādxi'li', ati' cutu sáqui'nē' bōnni' ugū'ē' yōl-la' rudziji queē'li' na'.

²³ “Dza ni'r cutu bi gnábili' neda'. Le nactē rēpa' lbi'ili': Yūgu'tē le gnabli' lahuē' Dios Xuz, len ugunli' dxin la' neda', Lē' gunnē' queē'li'. ²⁴ Ga rdxintē na'a dza cutu rugunli' dxin la' neda' cati' bi rnábili'-nē' Dios Xuz. Gul-náb cni, ati' gdél-li'li' lē na' gnabli', quiē gac gdu yōl-la' rudziji queē'li'.

Ruxijē' Jesucristo lu le rac yōdzlyú ni

²⁵ Gnē' ca' Jesús:

—Yugu' lē na' chbē'lena' lbi'ili' didza' bena' lsaqui'. Huadxín dza cati' cutur gü'lena' lbi'ili' didza' le runa' lsaqui', san yalj lulu gü'lena' lbi'ili' didza' ca nac queē' Dios Xuz. ²⁶⁻²⁷ Dza na' gnabli' lahuē' Dios len ugunli' dxin la' neda', ati' rēpa' lbi'ili', cutu gun bayúdx gáta'yua' lahuē' Dios Xuz uláz queē'li', le nadxi'inē' lbi'ili' Lēczē' Dios Xuz. Nadxi'inē' lbi'ili' le nadxi'ili' neda' len réjlē'li' bruja' ga zoē' Dios. ²⁸ Bruja' ga zoē' Dios Xuz, len bdxina' yōdzlyú ni. Yetú ca', uca'na' yōdzlyú ni, ati' huōja' ga zoē' Dios Xuz.

²⁹ Ni'r glē' Lē' bōnni' usēd queē', ta'nē':

—Na'a ru'u didza' yalj lulu, len cutur runu' lsaqui'. ³⁰ Na'a ráquibe'itu' nōzcznu' Li' yūgu'tē len cutu run bayúdx nu bi gnabi yudxi Li', le rguíxjōi'nu' netu' le zi'a gnabtu'. Qui lē ni na' réjlē'li' bruju' ga zoē' Dios.

³¹ Bubi'ē didza' Jesús, rē' lequē':

—¿Naru' réjlē'tsali' neda' na'a? ³² Gul-yú, huadxín dza, len chrdxin dza na', cati' gásasli' qui queē'li', uca'nli' neda' tuza', san cutu soa' tuza', le zóalenczē' neda' Dios Xuz. ³³ Yugu' didza' ni chgudxa' lbi'ili' quiē cuequi dxi lādxi'li', le nacli' quia' neda'. Yōdzlyú ni gac queē'li' le usaca' zi' lbi'ili', san gul-típ lādxi'li'. Neda' chbuxicja' lu le rac yōdzlyú ni.

17

Jesús rnabnē' Dios gáclenē' nup da'gac Lē'

¹ Budx bē'ē yugu' didza' ni Jesús, bchis lahuē', ruyūē' yehua' yubál, rnē':

—Dios Xuz, chbdxin dza. Ben ga gla' lahui yōl-la' yení' quia' neda', Zxi'nu', quiē gac guna' ga gla' lahui yōl-la' yení' quiu' Li'. ² Ben cni le chnudō'u lu na'a yōl-la' uná bē' gna bē'ida' yūgu'tē bunách, len gu'a yōl-la' na'bán gdu quegac yūgu'tē nup na' chbennu' quia'. ³ Lē ni nac yōl-la' na'bán gdu na', le núnbē'quē' Li', nacu' la'z dui Dios gdu, len le núnbē'quē' ca' neda', Jesucristo, ati' Li' nasōlu' neda'.

⁴ Neda' chbena' ga nalá lahui yōl-la' yení' quiu' yōdzlyú ni, len chbudx bena' dxin na' budōdu' lu na'a. ⁵ Na'a, Xuz, ben ga gla' lahui yōl-la' yení' napa' tsaxón len Li', gac quia' yōl-la' yení' na' guta' quia' tsaxón len Li' dza ni'tē zi'a gata' yōdzlyú.

⁶ Chbulu'a lahui le nacu' Li' lauquē' bōnni' ni bennu' quia', nup na' bubiju' ladj bunách yōdzlyú. Gláquinē' quiu' bōnni' ni, ati' bēngacu'-nē' quia', ati' tunē' ca rna xtidzu'u. ⁷ Na'a nōzcznē' lu na'u Li' za'c yūgu'tē lē na' bennu' quia', ⁸ le chbudōda' lu na'quē' didza' na'

budödu' Li' lu na'a neda', ati' lequë' nazi' lu na'quë' lei, len táquibe'inë' bruja' ga zu' Li', len ta'yejlë'të Li' nasölu' u neda'.

⁹'Neda' ráta'yua' Lau' gáclenu' lequë'. Ráta'yua' Lau', clëg gáclenu' yúgu'të bunách yödzyly, san gáclengacu'-në' bönni' ni chbénngacu'-në' quia', le náquicné' quiu'. ¹⁰Yúgu'të nup náquigac quia' náquigac ca' quiu', ati' nup na' náquigac quiu' náquigac ca' quia', ati' ca nacgac nup na' reni' lahui yöl-la' yeni' quia'.

¹¹'Na'a, cutur uga'na' yödzyly ni, san luga'në' yödzyly yugu' bönni' ni, ati' neda' dusóalena' Li'. Xuz La'y, len yöl-la' huac quiu' ben chí'i nup ni chbennu' quia', quië lacquë' tuz, ca na' nacru' tuz rë'u. ¹²Cati' ni' gzóalena' lequë' yödzyly ni, ben chí'igaca'-në', buguna' dxin yöl-la' huac na' bennu' quia'. Nup na' bennu' quia', ben chí'igaca'-në', ati' nitüë' cutu bunitia'-në', san tuzë' bönni' na' naquë' ca zxi'n tu' xöhui', len ral-la' nitië' tsaz, quië utság le nayúj lu guich la'y.

¹³'Na'a dusóalena' Li', san tsal ni zoa' yödzyly ni, ru'a yugu' didza' ni quië gac gdu quequë' yöl-la' rudziji ca na' rac quia' neda' yöl-la' rudziji. ¹⁴Neda' chbudöda' lu na'quë' xtidzu'u, ati' tu'zóa lequë' tsla'l bunách yödzyly ni le cunacquë' tuz len leygac, ca na' nac quia' neda', cutu naca' tuz len bunách yödzyly ni. ¹⁵Ráta'yua' Lau', clëg cuacu'-në' yödzyly ni, san gun chí'igacu'-në', cui la'dzunë' lu na' tu' xöhui'. ¹⁶Cutu nacquë' tuz len bunách yödzyly ni ca na' nac quia' neda', cutu naca' tuz len bunách yödzyly. ¹⁷Bubj quizi quiu' lequë', ugunu' dxin le nac gdu'të li. Le nac gdu'të li na' nac xtidzu'u. ¹⁸Ca na' benu' Li', bsölu' u neda' ladj bunách yödzyly ni, lëzca' cni runa' neda', rsóla'gaca'-në' ladj bunách yödzyly. ¹⁹Le nadxi'igacda'-në' rudöd cuina' quiu', quië lurujë' ca' lequë' quizi quiu' le nazi' lu na'quë' le nac gdu'të li.

²⁰'Ráta'yua' Lau', clëg quegaczé' bönni' ni, san lëzca' quequë' bönni' ni' la'yejlë'të neda' ni'a qui didza' lu'ë bönni' ni. ²¹Ráta'yua' Lau' gunu' ga lacquë' tuz yúgu'të, len lacquë' ca' tuz len rë'u, ca na' nacu' Li', Xuzá', nacu' tuz len neda', ati' neda' ca', naca' tuz len Li'. Cni ral-la' lacquë' quië la'yejlë' yezica' bunách yödzyly ni, bsóla'czu' neda' Li'. ²²Yöl-la' yeni' na' bennu' quia', neda' bé'a ca' quequë', quië lacquë' tuz, ca na' nacru' tuz rë'u. ²³Li' nacu' tuz len neda', ati' neda' gaca' tuz len lequë', quië gac gdu ca nacquë' tuz, len cni láquibe'i yezica' bunách yödzyly ni, bsóla'czu' neda' Li', ati' nadxi'igacdu'-në' ca na' nadxi'inu' neda'.

²⁴'Xúza'dau', rë'nda' la'cuá'lenë' neda' ga na' tsajsóa' bönni' ni bénngacu'-në' quia', quië la'lé'inë' yöl-la' yeni' na' bennu' quia' le nadxi'inu' neda' dza ni'të, cati' zi'a gunu' yödzyly. ²⁵Xuzá' tsahui', cutu núnbë'gac Li' bunách yödzyly ni, san neda' núnbë'cza' Li', ati' yugu' bönni' ni chnözcne' bsóla'czu' neda' Li'. ²⁶Bena' ga nözcne' le nacu' Li', len gunra' ca' ga la'nöznë' lë ni quië ca na' nadxi'inu' Li' neda', lëzca' cni la'dxi'i lza'quë', ati' gaccza' ca' tuz len lequë'.

18

Ta'zönë' Jesús

¹Cati' budx bë'ë yugu' didza' ni Jesús, brujë' ni' ati' zéajlenë' yugu' bönni' uséd queë'. Gdödë' yetslá'a yegu Cedrón len bdxinë' ga ni' dë tu la' yël, ati' latj ni gyázlenë' yugu' bönni' uséd queë'. ²Lëzca' Judas, bönni' na' udödë' Jesús, nunbé'ë la' yël na', le butubë' ni' Jesús zian lzu yugu' bönni' uséd queë'. ³Ni'r bchë'ë Judas tu cö' bönni' rjaquë' gdil-l len yugu' bönni' ni'a na'quë' bxuz uná bë' len ni'a na'quë' bönni' gdau' fariseo, ati' yjaquë' ga ni' zoë' Jesús, nua'quë' yugu' gui' yör, len yugu' le ta'neynë'. ⁴Ni'r, le nözcne' Jesús yúgu'të le ral-la' gac queë', brujë' ga ni' zoë' len rë' lequë':

—¿Nuzxa rguiljli'?

⁵Gulubi'ë didza', të' Lë':

—Jesús, bönni' Nazaret, rguiljtü'-në'.

Jesús rë' lequë':

—Néda'cza'.

Zóalenë' ca' lequë' Judas, bönni' na' rudödë' Jesús lu na'quë'. ⁶Cati' Jesús gudxë' lequë': "Néda'cza'", ni'r gulubiguë'të guzcudzu'l len guladzö'ë llyu. ⁷Jesús gnabné' lequë' leyübl, rnë':

—¿Nuzxa rguiljli'?

Të' Lë':

—Jesús, bönni' Nazaret, rguiljtü'-në'.

⁸Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rnë':

—Chgudxa' lbi'ili', néda'cza'. Chqui' rguiljli' neda', gul-güi'-quë' latj tshuöjqüë' bönni' ni.

⁹Cni gnë' Jesús quië butság didza' na' bë'ë, gnë': "Nup ni bennu' quia', nitüë' cutu bunitia'-në'." ¹⁰Ni'r, le nu'ë guia tuchi' Simón Pedro, gleycje' lei, len bentë' huë' Malco, huen dxin queë' bxuz blau, bchuguë' guid naguë' yubél bönni' na'. ¹¹Ni'r Jesús rë' Pedro na':

—Bugú'u lidx, guia tuchi' quiu'. ¿Naru' cu ral-la' saca' qui'a lè na' chnunè' quia' Xuza'?

Rdxinè' Jesús lahuè' bxuz blau

¹² Gulazònè' Jesús len glúguè'è Lè' bönni' na' rjaquè' gdil-l len bönni' na' nacu'è lu nè'è, lenca' yugu' bönni' ni'a na'què' bönni' judío uná bè'. ¹³ Ni'r gulachè'è Lè' zi'al lahuè' Anás, le naquè' xtau' zxi'nè' Caifás, bönni' naquè' bxuz blau iz na'. ¹⁴ Naquè' Caifás bönni' na' buzèjni'nè' yugu' bönni' judío uná bè', bului'inè' lequè' dxi'ar gac gatiè' tuzè' bönni' len clèg nit gdu'tè yòdz quequè'.

Rnè' Pedro: "Cutu núnbè'a-nè' Jesús"

¹⁵ Yjaquè' cùdzu'lè' Jesús Simón Pedro len yetüè' bönni' usèd queè' Jesús, zajnaquè' Lè'. Bönni' usèd ni gyázlenè' Jesús ló'a qui lidx bxuz blau, le nunbè'è lè' bxuz blau na'. ¹⁶ Buga'nè' Pedro ni'l ga nu ryaz ló'a na'. Qui lè ni na' burujè' bönni' usèd na' nunbè'è lè' bxuz blau, ati' bé'lenè'-nu didza' ngul na' run chí'inu ga nu ryaz ló'a na', len benè' ga gyaziè' Pedro ló'a. ¹⁷ Ni'r rënu Pedro ngul na' run chí'inu ga nu ryaz ló'a, rnau:

—¿Naru' cu da'u ca' li' bönni' ni'?

Bubi'è didza' Pedro, rnè':

—Clèg neda'.

¹⁸ Le run zlag, nabéquiquè' gui' yugu' bönni' huen dxin len yugu' bönni' ni'a na' gac bunách gdau', ati' zuicnè' ra' gui' na', tu'tsè'i cuinquè'. Lèzca' zuilenè' lequè' Pedro, rutsè'i cuinè'.

Bxuz blau rnabi yudxnè' Jesús

¹⁹ Ni'r gnabi yudxnè' Jesús bxuz blau quiè gnòznè' nupx da'gac Lè' len nacx nac le rusèdnè' bunách Jesús. ²⁰ Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Yalj lulu bé'lèna' yúgu'tè bunách didza'. Busèdteczda' lequè' gap nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios lenca' nchil gdau', ga ni' tu'dubè' yúgu'tè bönni' judío, len cutu bi didza' bé'a bagach'z. ²¹ ¿Bizx quiè rnabi yudxnu' neda'? Gnabi yudxi nup ni' gulayóni didza' bé'lèna' lequè'. Byutsca', nòzcnè' didza' na' bé'lèna' lequè' bönni' na'.

²² Cati' budx bé'è didza' ni Jesús, gdapè'è ru'è Jesús bönni' ni'a na' gac bunách gdau' zoè' ni', rnè':

—¿Naru' cni rubi'tsu' didza' lahuè' bxuz blau?

²³ Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Chqui' cugnía' dxi'a, gdixjò' bizxal didza' bé'a cunác dxi'a, len chqui' guc dxi'a didza' bé'a, ¿bizx quiè na' gdapu'u neda'?

²⁴ Ni'r bsòlè'è Jesús náguè'è Anás na', ati' guluschinè' Lè' lahuè' Caifás, naquè' gdu bxuz blau.

Leyúbl rnè' Pedro: "Cutu núnbè'a-nè' Jesús"

²⁵ Cati' ni' zuinè' Pedro ra' gui' rutsè'i cuinè', glè' lè' bönni' nacu'è ni', ta'nè':

—¿Naru' cu da'u ca' li' Jesús na'?

Gdá'baguè'è Pedro, rnè':

—Clèg neda'.

²⁶ Zoè' ni' bönni' huen dxin queè' bxuz blau, naquè' di'a dza queè' bönni' na' Pedro bchuguè' guid naguè', ati' bönni' huen dxin na' rè' Pedro:

—¿Naru' cu blé'icda' li' la' yèl ni', dzagu'-nè' Jesús?

²⁷ Leyúbl gdá'baguè'è Pedro, ati' la' gròdxtèba' zxi'n druz.

Rdxinè' Jesús lahuè' Pilato

²⁸ Ni'r gulachè'è Jesús, guluzè'è lidxè' Caifás na', len guladxinè' yúlahui' queè' bönni' rna bé'è, nazi' lei Pretorio. Chza' rení' dza na' ati' cutu gulayaziè' yúlahui' na' bönni' judío, le táquinè' la'baguè'è zxguia' chqui' la'yaziè' ni', le gun ga cugác lahuè' xtsò' Lni Pascua, lni na' tu'spanè' ca benè' Dios, bubijè' bunách Israel luyú Egipto. ²⁹ Ni'r brujè' Pilato, bönni' rna bé'è na', bdxinè' ga na' nacu'è, len rè' lequè':

—¿Bizxa ruquili'-nè' bönni' ni'?

³⁰ Gulubi'è didza', tè' lè':

—La'naru' cu nu'è dö' bönni' ni, cutu udòdtu'-nè' lau'.

³¹ Ni'r rè' lequè' Pilato, rnè':

—Lbi'iczli' gul-chè'è, len gul-bequi xbey Lè' ca rna bé' zxba queèli'.

Tè' lè' bönni' judío, ta'nè':

—Cutu dè lu na'tu' nu gdòditu'.

³² Cni guc quiè butsåg xtidzè'è Jesús, le bé'è nac ral-la' gatiè'. ³³ Ni'r buaziè' yúlahui' na' Pilato, ati' bulidzè' Jesús len rè' Lè':

—¿I nacu' Li' Bönni' Rna Bé'inè' Bönni' Judío?

³⁴ Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—¿I racz quiu' rnau' cni, o glè li' cni bunách ca nac quia'?

³⁵ Pilato rë' Lë':

—¿Naru' ráquitsanu' naca' judío? Guludödë' Li' lu na'a yugu' bönni' uládz quiu' len yugu' bxuz uná bë'. ¿Bizxa caz benu'?

³⁶ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Rna bë'a neda', san clëg ca ta'ná bë' bunách yödzyú ni. La'naru' rna bë'a ca ta'ná bë' bunách yödzyú, la'dil-lë' bönni' da'qué' neda', cui lu'ë latj nu udód neda' lu na'qué' bönni' judío. Ca rna bë'a neda' cutu nac ca ta'ná bë' bunách yödzyú ni.

³⁷ Ni'r Pilato rë' Lë':

—¿Nactsu' ca' bönni' rna bë'ë?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Naca' ca na' rnau'. Qui lë ni na' bida' ga gulja' yödzyú ni, quië guna' lna' lau qui le nac gdutë li. Tu'zë naggac didza' ru'a yúgu'të nup ni tun le nac gdutë li.

³⁸ Pilato rë' Lë':

—¿Bizxa na' le nac gdutë li?

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

Cati' budx gnë' cni Pilato, burujë' leyúbl ga na' nacu'ë bönni' judío uná bë' na', len rë' lequë':

—Cutu bi dö' rudzöldá nu'ë bönni' ni. ³⁹ Lbi'ili' dë tu le nalëbili' runli' cati' rac Lni Pascua ni, rnabli' lahua' usana'-në' queëli' tuë' bönni' nadzunë'. ¿I rë'nili' usana'-në' queëli' Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío?

⁴⁰ Ni'r glu'ë zidz didza' leyúbl yúgu'të', ta'në':

—Clëg bönni' ni, san Barrabás usanu'-në' queëtu'.

Barrabás na' naquë' gban.

19

¹ Ni'r bchë'ë Jesús Pilato, len benë' ga gulaguinë' Lë' bönni' rjaquë' gdil-l. ² Glunë' tu bregui' xzuza' në'i yötsi' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' guludxië' lei icjë' Jesús, len gulugacuë' Lë' tu lari' tunn xna ca nac le tacuë' bönni' ta'ná bë'ë. ³ Ni'r gulabiguë'ë lahuë' Jesús, len të' Lë':

—Bica' bau' Li', Bönni' Rna Bé'inë' Bunách Judío.

Ni'r gulagapë'ë lau ru'ë.

⁴ Ni'r burujë' leyúbl Pilato, len rë' yugu' bönni' judío uná bë', rnë':

—Gul-yú, ubija'-në' lauli' ni quië gnözili' nitú le nac dö' cutu rudzöldá nu'ë bönni' ni.

⁵ Ni'r brujë' Jesús, dxia icjë' bregui' xzuza' në'i yötsi' na' len nacuë' lari' tunn xna na'. Pilato rë' lequë':

—Ni zoë' bönni' ni.

⁶ Cati' gualalë'inë' Jesús yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' ni'a na'qué', zidz glu'ë didza', ta'në':

—Bdë'ë lë'i yag cruz. Bdë'ë lë'i yag cruz.

Pilato rë' lequë':

—Lbi'iczi' gul-chë'ë len gul-tsajdë'ë lë'i yag cruz. Neda' cutu bi dö' budzöldá nu'ë bönni' ni.

⁷ Ni'r bönni' judío na' të' lë':

—Dë queëtu' tu zxba, len rna bë' zxba queëtu' na' ral-la' gatië' bönni' ni le gnë' naquë' Zxi'në' Dios.

⁸ Cati' byönnë' didza' ni Pilato, gudxrnë'. ⁹ Leyúbl buazië' yúlahui' na', len rë' Jesús:

—¿Gaxtë bönni' Li'?

Cutu bi didza' bubi'ë Jesús.

¹⁰ Ni'r Pilato rë' Lë':

—¿Naru' cu ubi'itsu' didza', quíxjöi'nu' neda'? ¿Naru' cu nöznu' dë lu na'a udá'a Li' lë'i yag cruz, len dë lu na'a usana' Li'?

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Cutu bi dë lu na'u gunu' quia' la'naru' cu nudödë' lu na'u yöl-la' uná bë' na' Dios. Qui lë ni na', bönni' na' budödë' neda' lu na'u nabága'rë' zxguia' ca li'.

¹² La' ni'z rzu rbö'ë Pilato usanë' Jesús, san glu'ë zidz didza' bönni' judío uná bë', ta'në':

—Chqui' usanu'-në' bönni' ni, cutu rdzagu'-në' dxi'a César, bönni' rna bé'inë' gdutë yödzyú. Nu bönni' run cuinë' bönni' rna bë'ë, rdá'baguë'ë César na'.

¹³ Cati' byönnë' didza' ni Pilato, gna bé'inë' nup tsajxi'gac Jesús, ati' grö'ë xlatjë' ga rbequi xbeynë', latj na' nazi' lei Lö'a Ga Xzoagac Guiöj Blag, len ca nac didza' hebreo nazi' lei Gabata. ¹⁴ La' dza na'z nac dza zi'a gdxin Lni Pascua, len nac gdu huagbídz. Ni'r gudxë' yugu' bönni' judío uná bë' na' Pilato, rnë':

—Ni zoë' bönni' rna bé'inë' lbi'ili'.

¹⁵ Glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Bëtië', bëtië'. Bdë'ë lë'i yag cruz.

Pilato rë' lequë':

—¿Rnábítsali' neda' udá'a-në' lë'i yag cruz bönni' rna bé'inë' lbi'ili'?

Gulubi'ë didza' bxuz uná bë', ta'në':

—Nutor nu zoa rna bë'i netu'. Tuzë' César rna bé'inë' netu'.

¹⁶ Qui lë ni na' budödë' Jesús lu na'quë' Pilato, quië tsajda'quë' Lë' lë'i yag cruz. Ni'r gulaguel-lë'ë Jesús, len gulachë'ë Lë' ni'l.

Tu'dë'ë Jesús lë'i yag cruz

¹⁷ Brujë' ni' Jesús, nu'ë yag cruz queë', zijë' latj nazí' lei Latj Qui Böga' Icju', len ca nac didza' hebreo nazí' lei Gólgota. ¹⁸ Ni' guludë'ë Jesús lë'i yag cruz, ati' guludá'lenë' Lë' tsaxxön lë'igac yag cruz yechopë' bönni'. Tsla'a hueaj ta'dë'ë, ati' Jesús dë'ë gatsj lahui'l chopë' bönni' na'. ¹⁹ Bsölë'ë Pilato bönni' buzujë' lu guich tu didza' le buzöë' lë'i yag cruz icjlë' Jesús, le rna cni: "Jesús, Bönni' Nazaret, Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío." ²⁰ Gululabë' didza' ni zian bönni' judío, le zoa gal-la'z ra' yödz ga na' guludë'ë Jesús lë'i yag cruz, ati' didza' na' nuzujë' lu didza' hebreo, len lu didza' griego, len lu didza' latín. ²¹ Të' Pilato bxuz uná bë' quequë' bönni' judío, ta'në':

—Cutu uzuju', Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío. Bzuj cni: "Lë' gnë': Gna bé'ida' bönni' judío."

²² Bubi'ë didza' Pilato, rë' lequë':

—Le chnuzuja', tsax chnuzuja'.

²³ Cati' budx guludë'ë Jesús lë'i yag cruz bönni' na' rjaquë' gdil-l, gulaguel-lë'ë lari' nacuë' Jesús. Gulabijë' tapl, tu cuia hueaj guta' qui queëquë'. Gulaguel-lë'ë ca' lari' gxoa yenë' Jesús, ati' lari' na' cutu nadía, san nadúb tuz ca nadúb. ²⁴ Ni'r bönni' na' rjaquë' gdil-l glë lza'quë' tuë' yetüë', ta'në':

—Cutu gchúguru' lei, san dxi'ar gac uyuru' le gac bë' quië gnöziru' nuzxa gaqui qui.

Cni guc, butság ca nayúj lu guich la'y, rna:

Gulaguisië' qui queëquë' lari' nacua',

Len qui lari' quia' guluyüë' le nac bë'.

Cni glunë' bönni' na' rjaquë' gdil-l.

²⁵ Gulacua'nu gal-la' ga na' dë'ë Jesús lë'i yag cruz xnë'ë, len ngul xzilnu xnë'ë, len María, ngul queë' Cleofas, len María Magdalena. ²⁶ Cati' blé'inë'-nu xnë'ë Jesús, len blé'inë' ca' ni' bönni' uséd queë' na' nadxi'inë', gudxë'-nu xnë'ë:

—Na'a, na' zoë' zxi'nu'.

²⁷ Ni'r gudxë' bönni' uséd queë' na':

—Na' zoanu xna'u.

La' dza ni'z benë' ga yajsoanu lidxë' bönni' uséd na'.

²⁸ Gdöd ni, le nözcznë' Jesús yúgu'të chböa budzág lahui, len quië utság le nayúj lu guich la'y, gnë':

—Rbidxa' nis.

²⁹ Dë ni' tu zxiga' yudz nup zi. Ni'r bönni' na' rjaquë' gdil-l gulugui'jë' nup zi na' tu le blul rxzup nis, ati' guluzöë' lei lahui gui, len guludë'ë lei ru'ë Jesús quië xupë'. ³⁰ Budx gu'ë Jesús nup zi na', gnë':

—Chnactë.

Ni'r buzöjt icjë'. Burujtë bö' nacczë', gutië'.

Runë'ë yag tuchi' cuít lë'ë Jesús bönni' rijë' gdil-l

³¹ Ni'r, le nac dza zi'a gdxin Lni Pascua na', len le cural-la' lugá'n nup natgac lë'igac yag cruz cati' nac dza la'y quequë', le nac tu dza la'y zxöntë, qui lë ni na' gláta'yüë' lahuë' Pilato bönni' judío guië' bönni' rjaquë' gdil-l tsajtitsjquë' zxgatsjquë' bönni' da'quë' lë'igac yag cruz, len luzötjët' lequë' lë'igac yag cruz na'. ³² Qui lë ni na' gulabiguë'ë ni' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' gulaguitsjë' zxgatsjë' bönni' zi'al, len lëzca' cni glunë' queë' yetüë' bönni' na' dá'lenë' Jesús lë'i yag cruz. ³³ Cati' guladxinë' ga na' dë'ë Jesús len gualalé'inë' chnatië', cutu gulaguitsjë' zxgatsjë'.

³⁴ Ni'r bunë'ë yag tuchi' cuít lë'ë Jesús tuë' bönni' na' rijë' gdil-l, ati' la' brujtë rön len nis. ³⁵ Neda', Juan, blé'ida' lë ni, len runa' lna' lau qui, ati' le runa' lna' lau nac gdu'të li. Nözcza' ru'a didza' gdu'të li, quië tséjlë'li' ca' lbi'ili' ca' nac queë' Jesús. ³⁶ Glac yugu' lë ni quië butság le nayúj lu guich la'y, rna: "Cutu gatsj nitú dxit yu'ë." ³⁷ Yetü le nayúj ca' lu guich rna cni: "Luyüë' bönni' na' gulunë'ë lë' yag tuchi'."

Tu'cachë'ë Jesús

³⁸ Gdöd guc yúgu'të lë ni, gyijë' José, bönni' yödz Arimatea, len dë'ë Jesús, san bagachi'z le rádxinë' yugu' bönni' judío uná bë', ati' gnabë' lahuë' Pilato gu'ë lë' latj u'ë Jesús. Pilato

bê'ê lè' latj. Ni'r bdxinè' José ga na' dè'ê Jesús lè'i yag cruz, ati' bu'ê Lè'. ³⁹ Lèzca' bdxinè' ni' Nicodemo, bõnni' na' gyijè' zi'al jayjúè' Jesús chdzò'l, nu'è tu le nutsi'i nòr sla' qui mirra, len tu le rla' zxi, nac ca tu gayuá' guía. ⁴⁰ Ni'r gulaguel-lè'ê Jesús José len Nicodemo na', len guluchòlinè' Lè' yugu' lári'dau' ati' gulagu'ê lahuil lè na' nutsi'i nòr sla' qui mirra len le rla' zxi, glunè' ca nalèbcnè' tunè' bõnni' judío cati' tu'cachè'ê bõnni' nat. ⁴¹ Gal-la' ga na' guludè'ê Jesús lè'i yag cruz dè tu la' yèl, ati' gatsj lahuil' la' yèl na' zoa tu yeru ba qui nadj lè'i gui'a guiòj, yeru ba na' nutu nu ta'güi'nè'. ⁴² Lu yeru ba na' gulagu'ê Jesús le dè gal-la'z yeru ba na' len le nac dza tu'pè'è qui Lni Pascua bõnni' judío.

20

Rubanè' Jesús lu yòl-la' gut

¹ Cati' chnac zildau' dza domingo, ni' nac chul, gyeajnu María Magdalena ra' yeru ba na', ati' blé'ínu chnadúa guiòj blag na' buséy' ga nu ryaz yeru ba na'. ² Ni'r jarélu'nu bõajnu ga zoè' Simón Pedro, dzaguè' lè' yetué' bõnni' uséd, bõnni' na' Jesús nadxi'inè' lè', ati' rènu lequè':

—Gulubijè' Xanru' yeru ba ni', len cutu nòzitu' gazx gulagu'ê Lè'.

³ Ni'r gularujè' Pedro len yetué' bõnni' uséd na', zjaquè' ra' yeru ba na'. ⁴ Tsazxõn ta'xiti'è gropè', san yetué' bõnni' uséd na' jarélu'rè' gxiti'è ca Pedro, ati' zi'al lè' bdxinè' ra' yeru ba na'. ⁵ Byechuè' len buyúè' lu yeru ba na', len blé'inè' yugu' lári'dau' na' gularòli-nè' Jesús, nacua' ni', san cutu gyaziè' yeru ba na'. ⁶ Ni'r bdxinè' Simón Pedro cúdzu'lè' yetué' bõnni' uséd na', ati' gyaziè' lè' yeru ba na', len blé'inè' lári'dau' na' nacua' ni'. ⁷ Lèzca' blé'inè' lári'dau' na' gulaxóè' icjè' Jesús, cutu dèlen yezica' lári'dau' na', san tsla'l nudúb quizi. ⁸ Ni'r gyaziè' ca' yetué' bõnni' uséd na' bdxinè' zi'al ra' yeru ba na', len blé'inè' ca na' nac, ati' gyejlè'è didza' bê'ê Jesús. ⁹ Cni guc, le cutu ta'yéjni'nidè' le nayúj lu guich la'y ca run bayúdx gac queè' Jesús, ubanè' lu yòl-la' gut. ¹⁰ Ni'r gropè' bõnni' uséd na' yhuòjquè' lidxquè'.

Rulu' lahuè' Jesús launu María Magdalena

¹¹ Buga'nnu María ni'l ra' yeru ba na', rbòdxnu. Tsal ni' rbòdxnu, byéchunu, buyunu lu yeru ba na'. ¹² Ni' blé'ínu chopè' gbaz la'y queè' Dios, nácuquè' lari' chguich. Rò'què' ni', tuè' icjl ba na', len yetué' xni'l ba na' ga ni' gulagu'ê Jesús. ¹³ Tè' lènu gbaz la'y na', ta'nè':

—Nguldau', ¿bizx quiè rbòdxu'?

Rènu lequè':

—Le guluú'è Xana', len cutu nòzda' gazx gulagu'ê Lè'.

¹⁴ Cati' budx gnanu cni, bueycjnu len blé'ínu-nè' Jesús, zoè' ni', san cutu ráquibe'ínu Jesús na'. ¹⁵ Ni'r Jesús gudxè'-nu:

—Nguldau', ¿bizx quiè rbòdxu'?

—Le ráquinu naquè' Lè' bõnni' run chi'è la' yèl na', rènu Lè':

—Bõnni', chquì' li' bu'u-nè', gdxijò' neda' gazx glu'u-nè', ati' neda' u'a-nè'.

¹⁶ Ni'r Jesús gudxè'-nu:

—María.

Ni'r bueycjnu, len lu didza' hebreo rènu Lè':

—Raboni.

Didza' ni rna: “Bõnni' Usèdi quia”.

¹⁷ Jesús rè'-nu:

—Cutu canu' neda', le cutu ruhuépidá' ga zoè' Xuza'. Na'a, gyeaj ga nacu'è bõchi' lza'a, ati' yjòdx-què': “Cni rnè' Jesús: Huèpa' ga zoè' Xuza', naquè' ca' Xuzli'. Naquè' Dios quia', len Dios queèli'.”

¹⁸ Ni'r gyeajnu María Magdalena na', yajtxjò'nu bõnni' uséd queè' Jesús chblé'ínu-nè' Xanru' len ca nac didza' na' gudxè'-nu.

Rulu' lahuè' Jesús lauquè' bõnni' uséd queè'

¹⁹ Cati' chgul la' dza na'z, le nac dza domingo, nudubquè' bõnni' uséd queè' Jesús, ati' nayéy' yu'u ga na' nacu'è le tádxinè' yugu' bõnni' judío uná bê'. Ni'r buluí' lahuè' Jesús gatsj lahuil' ga na' nacu'è, len rè' lequè':

—Gul-zóa dxi ládxil'i'.

²⁰ Cati' budx gudxè' lequè' didza' ni, buluí'inè' lequè' nè'è len cuit lè'è. Ni'r tu'dzijnè' bõnni' uséd na' le tu'lé'inè' Xanru'. ²¹ Ni'r rè' lequè' leyúbl Jesús, rnè':

—Gul-zóa dxi ládxil'i'. Ca benè' Xuza', bsólè'è neda', lèzca' cni rsòla'a lbi'ili' tsjenli' xchina'.

²² Cati' budx gnè' cni, bulubè' lauquè' len rè' lequè':

—Gul-sí' lu na'li' Dios Bò' La'y. ²³ Nùti'tèz nu unít lauli', nu na' ben dul-la', chy'u yòl-la' runít lau qui, ati' nùti'tèz nu cutu unít lauli' lei, nagá'n dul-la' qui nu na' nun dul-la'.

Cutu rejle'è Tomás

²⁴ Cutu zóalenë' lequë' Tomás cati' duyúë' lequë' Jesús. Naquë' Tomás tuë' bönni' chinnuë' ni', len tu'ë ca' lë' Bönni' Cuach. ²⁵ Gdöd ni' glë' Tomás yezíca'rë' bönni' uséd na', ta'në':

—Chblé'itu'-në' Xanru'.

Tomás rë' lequë':

—Chqui' cutu glé'ida' në'ë ga bnë' bdidj, len gnë'a xbönni' na'a ga na' bnë'gac bdidj na', len gnë'a na'a cuít lë'ë ga na' bnë' yag tuchi', cutu ca' tséjlë'a.

²⁶ Cati' chgdöd yexunu' dza, nudubquë' leyúbl lu yu'u bönni' uséd na', ati' zóalenë' lequë' Tomás na'. Zal-la' nayéjy yu'u ga na' nacu'ë, buluí' lahuë' Jesús gatsj lahui'l ga na' nacu'ë, len rë' lequë':

—Gul-zóa dxi ládxi'li'.

²⁷ Ni'r Jesús rë' Tomás na':

—Bnë' ni' xbönni' na'u, len byu na'a ni. Bnë' na'u cuít lë'a ni, len cutur gac chop ladxu'u, san gyejlë' neda'.

²⁸ Ni'r bubi'ë didza' Tomás, rë' Lë':

—Xána'dau', len Dios quia'.

²⁹ Jesús rë' lë':

—Tomás, le blé'ínu' neda', réjlë'u. Bica' ba nup ni' la'yejlë' neda' zal-la' cutu la'le'i neda'.

Le rë'ni gun didza' nayúj lu guich ni

³⁰ Benë' Jesús zianr ca' yól-la' huac laquë' bönni' uséd queë', le cunayujgac lu guich ni. ³¹ Yugu' lë' ni nuzuja' lu guich quië tséjlë'li' naquë' Jesús Bönni' na' ru'ë Dios lë' Cristo, Zxi'në' Dios, len cati' tséjlë'li', gata' queë'li' yól-la' na'bán gdu le réjlë'li'-në'.

21

Rulu' lahuë' Jesús laquë' gadxë' bönni' uséd queë'

¹ Gdöd guc lë ni, leyúbl buluí' lahuë' Jesús laquë' bönni' uséd queë' ga nac ra' nis zxön qui Tiberias, ati' cni guc ca na' buluí' lahuë' laquë'. ² Nudubquë' Simón Pedro, len Tomás, bönni' na' tu'ë ca' lë' Bönni' Cuach, len Natanael, bönni' yödz Caná qui luyú Galilea, len yugu' bönni' zxi'në' Zebedeo, len yechopë' ca' bönni' uséd queë' Jesús. ³ Simón Pedro rë' lequë':

—Tsija' tsajxóna'-ba' böl.

Të' lë' yezíca'rë', ta'në':

—Huazá'lentu' ca' li'.

Ni'r yjaquë' len gulabenë' tu lë'i bárcodau', ati' rël ni' nituba' böl cutu gulazönë'-ba'. ⁴ Cati' chza' rení, yajsóë' Jesús luyú ra' nis na', san cutu táquibe'inë' Jesús na' bönni' uséd queë'.

⁵ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Zxi'na'dau', ¿naru' cudeyba' lati' böl queë'li'?

Gulubi'ë didza', të' Lë':

—Nituba'.

⁶ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-chílj tsla'a yubél barco yöxj böl queë'li' ati' sǒngacil'-ba'.

Ni'r gulachiljé' lei, ati' cutur guc lubijé' lei, le naguíraba' böl lë'i yöxj böl na'. ⁷ Ni'r rë' Pedro bönni' uséd na' nadxi'inë' lë' Jesús, rnë':

—Xanru' na'.

Cati' byönnë' Simón Pedro, “Xanru' na'”, böacuë' lari' gucuë', le nagüë' lei zi'al, ati' gyazië' lu nis. ⁸ Guladxinë' yezíca'rë' bönni' uséd na', tu'sé'ë barco na', zuna'yjquë' yöxj ga na' dzó'ba' böl, le cutu nac zi'tu' ga dë luyú bidx, nacx ca tu gayuá' laga' ní'aru'. ⁹ Cati' guladxinë' luyú bidx na', gulalé'inë' rō' ni' gui' yal, len zxoaba' lahui tuba' böl, len dë ca' ni' yót. ¹⁰ Jesús rë' lequë':

—Gul-dguá'-ba' ni böl na' zi'a gzxǒngacil'-ba'.

¹¹ Grenë' Pedro lë'i barco na', gu'yjé' yöxj na' zaca' luyú bidx, nadzá'gacrba' böl zxön, gdu tu gayuá' yu chí'ínuánba'. Zal-li naccba' böl zian, cutu bróza' yöxj na'. ¹² Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-dá gáguli'.

Cutu burúguinë' gnabné' Lë' nitüé' bönni' uséd na', cugnë': “¿Nuzxa Li'?” Nǒzgaccznë' naquë' Xanru'. ¹³ Ni'r gbiguë'ë Jesús len gdél-lë'ë yót na' lenca' böl na', ati' bë'ë quequë'.

¹⁴ Lë ni nac le bunn Izu buluí' lahuë' Jesús laquë' bönni' uséd queë' gdöd bubanë' lu yól-la' gut.

Ruí'lenë' Simón Pedro didza' Jesús

¹⁵ Cati' budx glahuë', Jesús rë' Simón Pedro:

—Simón, zxi'në' Jonás, ¿naru' nadxi'irnu' neda' ca nadxi'icnë' neda' bönni' ni?

Bubi'ë didza' Pedro, rë' Lë':

—Ja, Xan. Li' nǒzcznu' rdzag ladxa'a Li'.

Jesús rë' lë':

—Bgagu yugu' bö'cu' zxíla'dau' quia'.

¹⁶ Jesús rē' lē' le buróp lzu, rnē':

—Simón, zxi'nē' Jonás, ¿naru' nadxi'inu' neda'?

Bubi'ē didza' Pedro, rē' Lē':

—Ja, Xan. Li' nōzcznu' rdzag ladxa'a Li'.

Jesús rē' lē':

—Bgagu yugu' bö'cu' zxila' quia'.

¹⁷ Jesús rē' lē' le bunn lzu:

—Simón, zxi'nē' Jonás, ¿ba rdzag ladxu'u neda'?

Bui'nnē' Pedro le chbunn lzu gnabi yudxnē' lē', gnē': “¿Ba rdzag ladxu'u neda'?” Bubi'ē didza' Pedro, rē' Lē':

—Xan, yúgu'tē nōzcznu' Li'. Nōznu' rdzag ladxa'a Li'.

Jesús rē' lē':

—Bgagu yugu' bö'cu' zxila' quia'. ¹⁸ Le nactē rēpa' li', cati' ni' nacu' ra'bandau', racz quiu' bugacu cuinu', len ca gnaz quiu' gdau'. Cati' ggulu', ulí na'u, ati' nu yubl ugacu li' lari', len gchē' li' ga ni' cutu guē'nnu' tsiju'.

¹⁹ Yugu' didza' ni' bē'ē Jesús nac bē' nac gatiē' Pedro, tsajtē'ē lē'i yag cruz, quiē gac yöl-la' ba queē' Dios. Cati' budx gnē' cni Jesús, gnē' ca' yetú:

—Gda' neda'.

Ru'ē didza' Jesús ca gac queē' bönni' uséd na' nadxi'inē'

²⁰ Bueycjē' Pedro len blé'inē' zajnauē' lequē' bönni' uséd na' Jesús nadxi'inē' lē'. Naquē' bönni' uséd na' grō'ē cuít lē'ē Jesús cati' ni' glahuē', len gudxē' Jesús: “Xan, ¿nuzxa na' udōd Li'?” ²¹ Cati' blé'inē' lē' Pedro, rē' Jesús:

—Xan, ¿bizxa gunē' bönni' ni'?

²² Jesús rē' lē':

—Chqui' rē'nda' uga'nē' bönni' ni' ga gdxinr dza huōda', cutu ral-la' cō'u bagu'í. Gda' neda' li'.

²³ Gzē didza' ni' ga nacu'ē böchi'ru' ta'yejlē'ē Cristo. Táquinē' cutu gatiē' bönni' uséd na'. Cutu gudxē' lē' Jesús cutu gatiē', san cni gnē': “Chqui' rē'nda' uga'nē' bönni' ni' ga gdxinr dza huōda', cutu ral-la' cō'u bagu'í.”

²⁴ Bönni' uséd ni' naca' neda', Juan. Runa' lna' lau quegac lē ni, len nuzuja' lu guich yugu' lē ni, ati' nōzili' nac gdutē li le runa' lna' lau.

²⁵ Zianr ca' le benē' Jesús. Chqui' nu uzúj leygac lu guich tu tu, rsaca' quia' yōdzlyú ni cutu gaqui la'cuá' guich na' ral-la' nu uzúj. Ca' gac.

LE GLUNĒ' BÖNNI' GBAZ NASÖLĒ'È CRISTO

Le gzxì' lu nĕ'è Dios, gsölĕ'è Dios Bö' La'y

¹ Cati' buzuja' quiu' lu guich zi'al, li', Teófilo, neda', Lucas, buzuja' lu guich yúgu'tĕ le gzu lahuĕ' runĕ' Jesús len rusĕdnĕ' ² ga bdxintĕ' dza buĕpĕ' yehua' yubá. Cati' zi'a huĕpĕ' yehua' yubá Jesús, dzaguĕ' Lĕ' Dios Bö' La'y, gna bĕ'ĕ ca ral-la' lunĕ' gbaz queĕ', bönni' na' grĕczĕ' lequĕ'. ³ Gdöd gzxaca' gdi'ĕ Jesús, gutiĕ'. Ni'r bubanĕ' len buluí' lahuĕ' lauquĕ' gbaz queĕ' na'. Buluí'inĕ' lequĕ' zian le glac bĕ' zoĕ' nabanĕ', le cugác nu tá'baga'. Zian lzu buluí' lahuĕ' lauquĕ' gdu ca choa' dza, len bĕ'lenĕ' lequĕ' didza' ca rna bĕ'ĕ Dios.

⁴ Cati' ni' nacu'ĕ tsaxxón, gna bĕ'inĕ' lequĕ' culuzĕ'ĕ Jerusalĕn. Gudxĕ' lequĕ' Jesús, rnĕ':
—Gul-cöz ni' le gzxì' lu nĕ'ĕ gsölĕ'ĕ queĕli' Xuza' ca na' chgdíxjö'czda' lbi'ili'.

⁵ Gnĕ' ca':

—Le nactĕ buquĕlĕ' bunách nis Juan lu nis, ati' cutu tseytsqui gac queĕli' le ruluí' yöl-la' rdil nis ni, dusóalenĕ' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

Ruhuĕpĕ' Jesús yehua' yubá

⁶ Ni'r gulanabnĕ' Jesús bönni' ta'yejlĕ'ĕ Lĕ' nudubquĕ' ni', ta'nĕ':

—Xan, ĵnaru' gunu' ga la'ná bĕ' leyúbl bunách Israel dza ni zoaru' na'a?

⁷ Jesús gudxĕ' lequĕ':

—Cutu naqui queĕli' gnözili' bizxa dza o bizxa dzō' gunĕ' Dios Xuz le nuzōĕ' lu na'czĕ'.

⁸ Si'li' yöl-la' huac cati' guidĕ' Dios Bö' La'y dusóalenĕ' lbi'ili'. Ni'r gunli' lna' lau quia' neda' lu yōdz Jerusalĕn, len gdu luyú Judea, len luyú Samaria, len ga gdxintĕli' gduĕ' yōdzlyú.

⁹ Cati' budx bĕ'lenĕ' lequĕ' didza' ni, tsal ni' tu'yuzĕ' ca' Lĕ', la' buĕptĕ' xtsa' ga rō' böaj le bucachi' Lĕ', ati' cutur gualĕ'inĕ' Lĕ'. ¹⁰ Tsal ni' tu'yúĕ' luzxbál cati' ni' buĕpĕ' Jesús, gululuí' lauquĕ' ga na' nacu'ĕ chopĕ' gbaz la'y, nácuquĕ' lari' chguichdau'z. ¹¹ Glĕ' lequĕ' chopĕ' ni, ta'nĕ':

—Bönni' Galilea, ĵbizx quiĕ ruyuli' luzxbál? Lĕczĕ' Jesús ni zi'a gzĕ'ĕ ga zoali', buĕpĕ' yehua' yubá, lĕzca' cni huōdĕ' leyúbl ca na' chblĕ'ili'-nĕ' zhuōjĕ' yehua' yubá.

Ta'bōĕ' Matías tsaziĕ' xlatjĕ' Judas

¹² Ni'r gulazĕ'ĕ guí'adau' na' nazi' lei Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, yhuōjqĕ' Jerusalĕn. Dĕ gal-la'z ga dĕ Jerusalĕn guí'adau' ni, tsca nazi'quĕ' latj ta'zĕ'ĕ dza la'y quequĕ'. ¹³ Cati' guludxinĕ' yōdz ni', gulabenĕ' ga nac burōp cuia lu yu'u, ga ni' ta'cu'ĕ Pedro len Jacobo len Juan len Andrés len Felipe len Tomás len Bartolomé len Mateo len Jacobo, zxi'nĕ' Alfeo, len Simón, bönni' na' rui' ladxĕ'ĕ ladxĕ', len Judas, böchĕ'ĕ Jacobo. ¹⁴ Tsaxxón tu'lidzĕ' Dios yúgu'tĕ bönni' ni, ati' nunquĕ' lequĕ' tsaxxón yugu' böchĕ'ĕ Jesús, len María, xnĕ'ĕ Jesús, len yela'cnu ngul ca'.

¹⁵ La' dza na'z gzuinĕ' Pedro gatsj lahui'l ga nacu'ĕ böchi' lza'ru' na' ta'yejlĕ'ĕ Cristo. Glac gdu ca xoplalj bunách nup nudubgac ni'. ¹⁶ Gudxĕ' lequĕ' Pedro, rnĕ':

—Böchi' lza'adau'. Ben bayúdx butság le nayú lu guich la'y, ca na' gnĕ' zí'atĕl Dios Bö' La'y, le buzujĕ' lu guich David, ca gac queĕ' Judas, bönni' na' bĕhĕ'ĕ nup ni' gulazón Jesús.

¹⁷ Gbáblenĕ' rĕ'u Judas na', len bĕnlenĕ' rĕ'u tsaxxón dxin ni'. ¹⁸ Gulazi'nĕ' tu la' yĕl lazjx qui dō' na' bi'ĕ bönni' ni. Gbixĕ' brōza' lĕ'ĕ Judas ni, ati' gularúj yúgu'tĕ le dzō' lĕ'ĕ. ¹⁹ Cati' gulayóni lĕ ni bunách nacuá' Jerusalĕn, glu'ĕ lei la' yĕl na' Acéldama, tu didza' hebreo le rna lu didza' xidza': "La' Yĕl Qui Rōn". ²⁰ Cni gac queĕ' Judas, ca na' nayú lu guich la'y nazi' lei Salmos, le rna:

Ugá'n ca'z lidxĕ',

Len cutu gdzöl nu soa yu'u na'.

Rna ca':

Nu yubl tsax xlatjĕ'.

²¹⁻²² Run bayúdx na'a cōru'-nĕ' bönni' gunĕ' rĕ'u tsaxxón quiĕ gunĕ' lna' lau queĕ' Jesús, ca gac, bubanĕ' lu yöl-la' gut. Ral-la' gaquĕ' bönni' nutsĕ'ĕ ladj bönni' ni' gulacúa'lenĕ' rĕ'u dza ni'tĕ cati' ni' gdálenĕ' rĕ'u Xanru' Jesús, gulazú lauquĕ' nacuá'lenĕ' rĕ'u cati' ni' buquĕlĕ' bunách nis Juan, ga bdxintĕ' dza buĕpĕ' Jesús yehua' yubá, gzĕ'ĕ ga zoaru'.

²³ Ni'r gululu'ĕ chopĕ', José len Matías. José na' lĕ' ca' Barsabás, len zoa yetú lĕ' Justo.

²⁴ Ni'r gululidzĕ' Dios, ta'nĕ':

—Xantu' Dios, núnbĕ'czu' icj ládxi'dau'gac yúgu'tĕ bunách. Buluí' netu' nulquĕ' chopĕ' ni chgrĕczu' Li' ²⁵ quiĕ tsaziĕ' lu dxin ni' quiĕ gaquĕ' gbaz quiu', tsaziĕ' xlatjĕ' Judas, bönni' ni' bnitiĕ' xlatjĕ' le benĕ' dul-la', ati' gyijĕ' xlatjczĕ' latj chul.

²⁶ Ni'r guluzujè' yugu' lu guich laquè', tu queè' José len yetú queè' Matías. Gulugútsi'nè' lza'gac len gulubijè' tu, ati' bruj le nayúj lè' Matías. Cni guc, gbáblenè' yechineajè' gbaz queè' Cristo Matías na'.

2

Dusóalenè' lequè' Dios Bò' La'y

¹ Cati' chbdxin dza Pentecostés, tsaxón nudubquè' yúgu'tè' bönni' ta'yejlè'è' Cristo. ² Tu tsalz byön bö bruj luzxbá, byön ca ryön cati' reycj bö' bduu', ati' byön gdu'tè' lu yu'u ga na' rø'què'. ³ Gululu' lahui lauquè' lu bö'z yugu' blul gui'dau', ati' gulaguís qui queèquè', yajsóalengac lequè'. ⁴ Dusóalenè' yúgu'tè' Dios Bò' La'y, ati' gulazú lauquè' tu'è' didza' yubl, tsca nac le bè'è' qui queèquè' Dios Bò' La'y lu'è' didza' yubl na'.

⁵ Nacu'è' Jerusalén dza na' bönni' judío, nacquè' bönni' ta'yj ládxi'què' Dios, len za'què' narujquè' yúgu'tè' yöd'z gdu yöd'zlyú ni. ⁶ Cati' gulayönnè' bö na', guludubè' bönni' zian, ati' szxöni gulabò'è' baguí'i, le gulayönnè', ca nac xtídz'a'què' qui queèquè', tu'è' didza' bönni' na' ta'yejlè'è' Cristo. ⁷ Gulaná' badxè' yúgu'tè', len gulubannè', ta'nè':

—Gul-yutsca'. ¿Naru' clèg bönni' Galilea yúgu'tè' bönni' ni tu'è' didza'? ⁸ ¿Nacxzc nac ryöniru' tu'è' xtídz'a'ru' ca nac didza' rui'ru' tu turu'? ⁹ Rè'u ni nacru' bönni' zian yöd'z, bönni' narujquè'

luyú Partia,

len luyú Media,

len luyú Elam,

len luyú Mesopotamia,

len luyú Judea,

len luyú Capadocia,

len luyú Ponto,

len luyú Asia,

¹⁰ len luyú Frigia,

len luyú Panfilia,

len luyú Egipto,

len luyú África, le nacru' z'i'tu' ga zoa luyú Cirene.

Lèzca' nacu'è' ni bönni' yöd'z Roma. La'què' nacquè' bönni' judío len yela'què' nazi' lu na'què' le ta'yejlè'è' Dios bönni' judío. ¹¹ Lèzca' nacu'è' ni bönni' narujquè' Creta, len luyú Arabia. Ryöniru' tu'è' didza' rui'ru' qui queèru', ta'guíxjò'è' yugu' le zxon benè' Dios, le run ga rubániru'.

¹² Cni guc, gulubannè' yúgu'tè', len szxöni gulabò'è' baguí'i. Glè lza'què' tuè' yetúè', ta'nè':
—¿Bizxa caz lè ni?

¹³ Gulutitjè' la'què', ta'nè':

—Ta'zúdxinè'.

Lban benè' Pedro laugac bunách

¹⁴ Ni'r Pedro gzuülenè' yechineajè' gbaz na' nasólè'è' Cristo, ati' gzu lahuè' ru'è' zidzj didza', rè' lequè':

—Lbi'ili', bönni' Judea, len yúgu'tèli' zoali' Jerusalén. Lè ni ra-la' gnözili'. Gul-zé nagli' le gyèpa' lbi'ili'. ¹⁵ Netu' ni cutu rzúdxitu' ca na' ráquili' lbi'ili', le ni zoaru' zi'a gal-la' xsil, ati' nutu nu rzudxi hora cni. ¹⁶ Lè ni nac le gnè' Joel, bönni' bè'è' didza' uláz queè' Dios, gnè':

¹⁷ Cni rnè' Dios:

Lè ni le gac dza tsajséytégac.

Gsöla'a Bò' La'y quia'

Tsajsóalenè' yúgu'tè' bunách.

Lui'bi' didza' uláz quia' xzi'nli', bönni' len ngul.

La'lé'ibi' bi'i ra'bán le ulu'a lahui,

Ati' la'neynè' yèl bönni' gul.

¹⁸ Cati' gdxin dza ni' quisia' Bò' La'y quia'

Tsajsóalenè' huen dxin quia', bönni' len ngul,

Ati' lu'è' didza' uláz quia'.

¹⁹ Ulu'a luzxbá xtsa' le lun ga lubani bunách,

Ati' yöd'zlyú ulu'a le lac bè',

Rön len gui', len dzön ca böaj.

²⁰ Gchul gbidz

Ati' gac xna beo' ca nac rön.

Cni gac cati' zi'a gdxin dza ni' chbulu'è' Dios.

Gac dza ni' ca gatga rlé'iru'.

21 Lulá yúgu'tè nup ni' lulídZ Lè' Xanru',
Lu yöl-la' rejlä' quequë' Lè'.

22 'Gul-zë nagli' lè ni gyëpa' lbi'ili', bönni' Israel. Dioscz benë' ba la'n ga zoali' Jesús, bönni' Nazaret. Dios bë'ë Lè' latj benë' le tun ga rubániru', yugu' yöl-la' huac, len le tac bë'. Yúgu'tè lè na' benë' Dios lu në'ë Jesús, ca na' chnózcizli'. 23 Lëzca' cni, Dios bë'ë latj nu budöd Jesús lu na'li'. Cni guc, ca na' chgna ladxë'ë Dios gunë', len ca nac le chbucözë' dza ni'të. Lbi'iczi' gzxönl'i-në' Jesús, len budödl'i-në' lu na'quë' bönni' xöhui' tua'dò', bönni' guludöddë' Lè' cati' ni' guluda'quë' Lè' lë'i yag cruz. 24 Ni'r Dioscz buspanë' Jesús na', buslé' Lè' lu yöl-la' gut, le cutu guc uga'në' tsaz lu yöl-la' gut na'. 25 Ca nac lè ni, bë'ë didza' uláz queë' Dios David ca nac queë' Jesús, gnë':

Blé'íteczda'-në' Xanru', zoë' lahua'.

Lè' zoë' cuit lè'a yubél, rzönë' neda',

Cui gac nu bi gun quia'.

26 Qui lè ni na' budziji ladx'a'a,

Ati' lu yöl-la' rudziji quia' bil-la'.

Qui lè ni na' guna' löz Lè'

Cati' gdxin dza gatia'.

27 Xantu' Dios, nõzda' cutu uca'nu' neda' latj chul quegac nup natgac.

Cutu gu'u latj nit gdu ca nayá' nabana',

Naca' bönni' nadxi'iczn'u' Li'.

28 Buzéjni'nu' neda' ca ral-la' guna'

Quië gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu.

Gunu' ga udzija'da' le zóalenczu' neda'.

29 'Na'a, böcha'na. Nac bë' gutië' xuz xtau'ru' David, len bgachë'ë yeru ba, ati' dë ga zoaru' ba queë' na' ga rdxintë na'a dza. 30 Bë'ë didza' uláz queë' Dios David na', len gnöznë' David, benë' tsutsu didza' Dios le gzx'i' lu në'ë queë', gunë' ga galjë' Cristo ladj zxi'n xsoë', ati' Cristo na' gna bë'ë, tsazië' xlatjë' David na'. 31 Le blé'inë' lè ni zi'al David, bë'ë didza' ca guc, bubanë' Cristo, len ca guc, cutu buga'në' latj chul quegac nup natgac, ati' cutu gnit le gya' gbanë'. 32 Dios buspanë' Jesús lu yöl-la' gut, len ca guc lè ni yúgu'tëtu' runtu' lna' lau qui. 33 Cni guc, len yöl-la' huac queë', Dios buchisë' Lè' xtsa' ga ni' náctërë' zxön. Na'a, Cristo chbsölë'ë ni Dios Bö' La'y, rac ca na' gzx'i' lu në'ë Dios gunë' lu në'ë Cristo, ati' Dios Bö' La'y na' runë' yugu' lè ni rlé'ili' len ryönili'. 34 Cutu buëpë' yehua' yubá David na', san lëczë' David na' gnë':

Xanru' Dios gudxë' Xana':

"Grö' cuit lè'a yubél ga nac blau

35 Cati' gunra' ga luzechu xzibgac lau' nup ta'dá'baga' Li'."

36 'Na'a, bunách Israel, le nacz ral-la' gnözili'. Dios benë' ga naquë' Xanru' len Bönni' Ruslá, Lëczë' Jesús ni, bönni' na' buda'li'-në' lë'i yag cruz.

37 Cati' gulayönnë' lè ni bönni' ni', gulabö'ë bagu'í, ati' glë' Pedro len yezíca'rë' bönni' gbaz queë' Cristo, ta'né':

—Bóchi'tu', ¿naxc gúntsatu'?

38 Ni'r Pedro gudxë' lequë':

—Gul-bí'i ládxi'li', len gdíl-li' nis tu tuli' lu lè' Jesucristo quië unít lahuë' Dios dul-la' nabága'li', ati' dusóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, Nu gsölë'ë queë'li' Dios. 39 Queë'li' naqui le gzx'i' lu në'ë Dios, len quegac zxi'nli', lenca' quegac yúgu'të bunách gza'a, yúgu'të bönni' ni' ulidzë' lequë' Xanru' Dios.

40 Yugu' didza' ni len yela'gac zian didza' benë' lna' lau Pedro, bchizië' icj nagquë', gnë':

—Gul-gún ga ulali', gcuítli' ga nacuá' bunách tua'dò' nacuá' dza ni zoaru' na'a.

41 Cni guc, guladíl nis nup ni' gulazí' lu na'gac didza' na' bë'ë Pedro. Dza na' glun tuz lequë' ca chi uruá' gayuá' bunách. 42 Glunë' yúgu'të' gduté le rusásë'dnë' lequë' gbaz nasölë'ë Cristo. Glaquë' tuz tuë' len yetúë', len tsaxön glahuë' le rusá' ládxi'ru' ca gutië' Jesús, ati' glunë' tsaxön, gululidzë' Dios.

Ca tun bunách queë' Cristo

43 Zian le run ga rubániru' len zian le tac bë' glunë' gbaz queë' Cristo, san gladxi guladzöbi yezíca'r bunách. 44 Tuz glac yúgu'të nup na' ta'yejlë' Cristo, ati' guluúnë' tuz yúgu'të le dë quequë'. 45 Cati' gulalé'inë' ta'yadzji nup nútsa'gac ladjquë', ni'r bönni' bi dë quequë' glúti'ë lei, ati' gulaguisië' dumí na' qui queëgac nup ni' bi ta'yadzji. 46 Yugu' dza guludubë' tsaxön nchil gdau', ati' gap nac lu yu'u glahuë' le rusá' ládxi'ru' ca gutië' Xanru'. Tsaxön glahuë', ati' guludzijnë' len glac gdu ládxi'quë'. 47 Gulagu'ë Dios yöl-la' ba, ati' glun lequë' ba la'n yúgu'të bunách. Tu tu dza buzané' Xanru' nup tu'dúb queë', nup na' tu'la'.

3

Ruhuöaquë' bönni' curzë'e

¹ Dza ni' gulabenë' zjaquë' tsaxxön nchil gdau' Pedro len Juan, cati' tu'dúb ni' tu'lídz Dios bunách, le nac gdu rdöd xhuö. ² Ga ni' ta'dödë' zoë' bönni' curzë'e dza ni'të ni' naquë' bi'idau'. Yugu' dza rja'quë' lë' ni', ta'bequë' lë' ra' gdau' ga nazí lei Ga Nu Ryaz Lach, quië gnabë' nu bi unödzej queë' ladj nup ni' ta'yáz nchil gdau'. ³ Bönni' ni, cati' blé'inë' Pedro len Juan zjaquë' ta'yazië' nchil gdau', gúta'yue' lauquë' bi lunödzej queë'. ⁴ Ni'r guluyúë' lë' Pedro len Juan, ati' gudxë' lë' Pedro:

—Byu netu'.

⁵ Ni'r buzëtsca naguë' lequë' bönni' na' le runë' löz bi lunödzej queë'. ⁶ Pedro gudxë' lë':
—Cutu dë quia' dumí plata ni oro, san le dëz quia' gunna' quiu'. Ni'a qui yöl-la' huac qui lë' Jesucristo, bönni' Nazaret, gyas len gzë'i.

⁷ Ni'r gdel-lë'ë në'e yubël bönni' huë' na' Pedro, len bchisë' lë', ati' la' böactë ni'ë len buguítj beycj ni'ë bönni' na'. ⁸ Ni'r gzuinë' bönni' na' ati' gxít'i'ë len gzë'e. Gyázlenë' tsaxxön Pedro len Juan nchil gdau', rzë'i ni'ë len rxít'i'ë, len rgu'ë Dios yöl-la' ba. ⁹ Yügu'të bunách nacua' ni' ta'le'i lë' rzë'i ni'ë len rgu'ë Dios yöl-la' ba. ¹⁰ Cni' guc, gládxinë' len gulubannë' ca nac lë' na' guc, le guluünbë'ë lë', naquë' bönni' na' rbò'ë ra' gdau' ga nazí lei Ga Nu Ryaz Lach, rnabë' nu bi unödzej queë'.

Didza' bë'ë Pedro nchil gdau'

¹¹ Tsal ni' zönë' na'quë' Pedro len Juan bönni' na' cuzgë'ë ati' böaquë', guludúb yügu'të bunách ga na' nacu'ë nchil gdau' nazí lei: Nchil Queë' Salomón, ati' gulaná' badxë'. ¹² Cati' blé'inë' lë' ni Pedro, gudxë' bunách na':

—Lbi'ili', bönni' Israel, ¿bizx quië rubánili' ca nac lë ni? ¿Bizx quië ruyuli' netu', ráquitsali' netu'z buntu'-në' bönni' ni, bentu' ga gzë'i ni'ë ni'a qui yöl-la' huac queëztu', o ni'a qui le rej ládxi'tu'-në' Dios? ¹³ Nac lë ni le benë' Dios, naquë' Dios quequë' xuz xtau'ru' Abraham len Isaac len Jacob, béntërë' Jesús, Zxi'në', ba la'n. Jesús ni, lb'iczi' budödl'i'-në' lu na'quë' bönni' ta'ná bé'inë' lbi'ili'. Cati' gu'nnë' Pilato usané' Jesús, gdá'baga'li'-në'. ¹⁴ Gdá'baga'li'-në' Bönni' Tshui' len La'y, ati' gnabli' gsanë' queëli' bönni' gdödi bunách. ¹⁵ Cni' guc, budödili'-në' Bönni' runnczë' queëru' yöl-la' na'bán gdu. Ni'r Dios buspanë' Lë' lu yöl-la' gut, ati' ca nac lë ni runtu' lna' lau qui. ¹⁶ Le gyejlë' Jesús, böac ni'ë bönni' ni, rlé'ili'-në' len núnbë'li'-në'. Le rejlë'ë Jesús, Lë' bunë' dxi'adau' bönni' ni, ati' rlé'ili' yügu'tëli' le nac na'.

¹⁷ 'Na'a, böcha'a, nözda' benli' cni, budödili'-në' Jesús le cutu gyéjni'li', len cutu gulayéjni'në' bönni' ta'ná bé'inë' lbi'ili'. ¹⁸ Cni buschinë' Dios didza' na' bë'ë z'i'al, le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' ca ral-la' saca' qui'ë Cristo. ¹⁹ Qui lë ni na', gul-bí'i ládxi'li', len gul-huöac queë' Dios, quië ugüë' dul-la' nabága'li', len gunë' ga huöac ládxi'li'. ²⁰ Ni'r gsölë'ë leyübi Jesús, Bönni' na' dza ni'të buzöë' quië gaquë' Cristo, Nu na' gna be'i lbi'ili'. ²¹ Na'a, run bayüdx uga'në' ni' yehua' yubá cati' gdxinr dza duhuenë' tshui' yügu'të le rac, gac ca na' chgnaczë' Dios, lë' na' gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë', bönni' ni' gulacu'ë dza ni'të. ²² Lëzca' cni gudxë' xuz xtau'ru' Moisés, gnë': "Xanru' Dios gsölë'ë queëli' bönni' galjë' ladjgac di'a dza queëli'. Gaquë' bönni' gu'ë didza' uláz queë' Dios. Gsölë'ë Lë' queëli' ca na' bsölë'ë neda'. Run bayüdx uz nagli'-në' ca nac yügu'të le guië' lbi'ili'. ²³ La'nít len lula'alen bunách queë' Dios yügu'të nup culuzë' naggac bönni' ni' gu'ë didza' uláz queë' Dios."

²⁴ 'Ca nac dza ni zoaru' na'a, gulaguíxjö'ë yügu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios ga gdél-la'të zoë' Samuel len gdöd ni'. ²⁵ Lbi'ili' nacli' zxi'n xsoaquë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, ati' naqui queëli' didza' rucá'n tshui', le benlënë' xuz xtau'ru' Dios, cati' ni' gudxë' Abraham: "Ni'a qui le gune' zxi'n xsu' lac bica' ba yügu'të bunách yödzlyü." ²⁶ Cati' Dios buspanë' Zxi'në' lu yöl-la' gut, bsölë'ë Lë' z'i'al queëli' quië gunë' ga gacli' bica' ba, uca'nli' le cunác runli'.

4

Ta'dxinë' Pedro len Juan lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbeynë'

¹ Tsal ni' tui'lenë' bunách na' didza' Pedro len Juan, tu tsalz guladxinë' ga na' nacu'ë yugu' bxuz judío len yugu' bönni' gdau' saduceo, len bönni' nacua' lu në'ë ni'a na'quë' bönni' gdau'. ² Gulaleynë' bönni' ni le tu'sëdnë' bunách Pedro len Juan, len ta'guíxjö'ë lubán nup chnatgac le bubanë' Jesús. ³ Ni'r gulazönë' Pedro len Juan, ati' galagu'ë lequë' lidx guia ga gdxinr dza yubl le chrdzö' dza na'. ⁴ Gulayejlë' Cristo zian nup ni' gulayöni didza' glu'ë Pedro len Juan. Na'a, bönni'z ta'yejlë'ë Cristo nacquë' gdu chián gayu'ë.

⁵ Dza buröp ni', guludubë' Jerusalén yugu' bönni' uná bë', len bönni' gul tu'zejni'në' bunách judío, len bönni' gdau' tu'sëdi. ⁶ Guludubë' ca' ni' Anás, bxuz blau, len Caifás, len

Juan len Alejandro, lenca' yúgu'tè bönni' di'a dza quequè' bxuz blau. ⁷ Ni'r gulachè'è Pedro len Juan, ati' guluschinè' lequè' gatsj lahui' ga na' nacu'è, len gulanabnè' lequè', ta'nè':

—¿Bizxa yöl-la' uná bè' dè lu na'li' runli' lè ni? ¿Nuzxa budód lu na'li' yöl-la' uná bè' ni?

⁸ Ni'r gudxè' lequè' Pedro, zóalenè' lè' Dios Bó' La'y, rnè':

—Lbi'ili', nul-li' rna bé'ili' netu', bunách Israel, len lbi'ili' bönni' gul. ⁹ Na'a, ¿rnábitsali' netu' ca nac dxin dxi'a bentu' queè' bönni' huè' ni, len nacx guc, böaquè' bönni' ni? ¹⁰ Rguixjöi'tu' lbi'ili' quiè' la'nözi yúgu'tè bunách Israel. Zoè' ni lauli' bönni' ni, nuhuöaquè' le ben dxin yöl-la' huac queè' Jesucristo, bönni' Nazaret, Bönni' ni' buda'li'-nè' lè'j yag cruz, san Dios buspanè' Lè' lu yöl-la' gut. ¹¹ Dios bè'è' didza' ca nac queè' Jesús ni, cati' ni' gnè': “Guiöj na' gru'nli' lbi'ili', rucua'li' zó'ö, san guiöj ni gröcza' neda' quiè' gac guiöjlen zó'ö.” ¹² Nutur nu zoa nu gac uslá bunách, le cutu ca' zoa yödzlyú ni yetúè' bönni' nuzóè' Dios, nu gac uslá rè'tu.

¹³ Cati' gualé'inè' nacquè' rugu ladxì' Pedro len Juan, len gláquibe'inè' cunazèdquè' qui gdau' len nacquè' bönni' ca'z, gulubannè' ati' yajneycnè' gulacua'lenè' Jesús Pedro len Juan na'. ¹⁴ Lèzca' gualé'inè' ni' bönni' na' böaquè', zuinè' lauquè', ati' cutu ca' guc bi la'nè' quequè'. ¹⁵ Ni'r gulaná bé'inè' nup lubj lequè' ló'al yu'u ga na' nudubquè', ati' glun xtídza'què' la' légazcè'. ¹⁶ Gulanè':

—¿Nacx gúntsaru' quequè' bönni' ni? Le nactè glunè' tu le run ga tu'bani bunách, ati' nözigac cni yúgu'tè bunách nacua' Jerusalén. Cutu gac tá'baga'ru' lei. ¹⁷ Na'a, cui sèr didza' la'yöni zianr ca' bunách, zueyru' ba nadx lequè' cui lu'lenrè' bunách didza' ca nac queè' Jesús na'.

¹⁸ Ni'r gululidzè' Pedro len Juan, ati' guluzeynè' ba nadx lequè' cui lu'lenrè' bunách didza', len cui cusèdnè' lequè' ca nac queè' Jesús. ¹⁹ Ni'r gulubi'è' didza' Pedro len Juan, glè' lequè':

—Gul-bequi xbey lbi'ili' chqui' nac tsahui' lahuè' Dios uzèr nagtu' xtídza'li' lbi'ili' ca xtídzè'è Dios. ²⁰ Cutu gac soa dxitu'. Run bayúdx güi'tu' didza' qui le blé'itu' len le byönitui'.

²¹ Ni'r guluzeynè' ba nadx lequè' bönni' gdau' ta'bequi xbey, san gulanenè' lequè' le cutu guludzölnè' nacx lunè' lequè' zgzua'. Cni glunè' le gládxinè' bunách lu yödz ni', le ta'gu'è Dios yöl-la' ba yúgu'tè' ni'a qui lè na' guc. ²² Bönni' na' böaquè', guc queè' lè na' run ga rubániru', chyurè' ca choa' iz.

Ta'nabnè' Dios gunè' ga lacquè' rugu ladxì'

²³ Cati' gulanenè' lequè', guludxinè' Pedro len Juan ga na' nacu'è lza'què', ati' gulgaxjöi'nè' lequè' yúgu'tè lè na' glè' lequè' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gul tu'zèjni'nè' bönni' judío. ²⁴ Cati' gulayönnè' lè ni, tsaxxón gululidzè' Dios, gulanè':

—Xantu' Dios, nactèru' blau. Li' nacu' Dios, benu' luzzbá. Benu' luyú. Benu' nis zxön. Benu' yúgu'tè le nacua' tu tu latj na'. ²⁵ Uláz quiu' Li' bè'è' didza' Davíd, bönni' huen dxin quiu', gzóalenè' lè' Dios Bó' La'y, gnè':

¿Bizx quiè tun rusbó bunách
Len ta'zá' ladxì'gac le cunác?

²⁶ Glunè' rusbó bönni' ta'ná bè'è yödzlyú ni
Ati' glaquè' tuz bönni' uná bè'.

Guladá'baguè'è Xanru' Dios,
Lenca' Cristo, bönni' gröczè' Lè'.

²⁷ Le nactè glaquè' tuz lu yödz ni Herodes len Poncio Pilato len yugu' bönni' gza'a len yugu' bönni' Israel. Guladá'baguè'è Jesús, Zxi'nu' la'y, Nu na' buzú' queètu'. ²⁸ Glunè' yúgu'tè le bucözu' zí'atèl ca gzxì' lu na'u ati' guc ca na' benu' tsutsu xtídzu'u ca ral-la' gac. ²⁹ Na'a, Xantu', byu le tu'zeynè' ba nadx netu', len ben ga gactu' rugu ladxì', güi'tu' xtídzu'u, netu' bönni' huen dxin quiu'. ³⁰ Ben ga gac úngactu' nup te'i, soalen netu' yöj-la' huac quiu', len ben ga gac gúngactu' le lun ga ubánitu' len le lac bè', gac cni le zóalenè' netu' Jesús, Zxi'nu' la'y. Ca' gac.

³¹ Cati' budx gululidzè' Dios, gzxiz latj ga na' nacu'è, ati' gdu gzóalenè' yúgu'tè' Dios Bó' La'y, ati' len yöl-la' rugu ladxì' quequè' glu'è xtídzè'è Dios.

Tu'ünè' tuz le dè quequè'

³² Bunách zian na' ta'yejlè' Cristo, tuz ca rö' icquè' len tuz ca glunè'. Cutu gnè' naqui queèzè' le dè queè' nitúè' bönni' nutsè'è ladjquè', san guluúnè' tuz le dè quequè'. ³³ Len yöl-la' huac zxön galagaxjöi'è ca bubanè' Xanru' Jesús gbaz na' nasölè'è Lè', ati' guclen yúgu'tè' le buzá' ladxè'è quequè' Dios. ³⁴ Nutu nu bi byadzj nu nutsa' ladjquè'. Yúgu'tè bönni' bi dè quequè', xyuquè', o lidxquè', glúti'è lei, ati' dumí qui na' yjua'què' ³⁵ len guludödè' lei lu na'què' gbaz na' nasölè'è Cristo, ati' lequè' gulaguisiè' lei qui queègac nup bi byadzj quegac. ³⁶ Zoè' ni' José, bönni' guluzóè' yetú lè' Bernabé gbaz na' nasölè'è Cristo, le rna lu didza' xidza', Bönni' Ruhui' Zxönè'. Nabáblenè' zxi'n xsoè' Leví, len guljé' luyú Chipre.

³⁷ Bëti'ë tu cö' xyuë' bönni' ni, ati' yju'ë dumí qui na', len budödë' lei lu na'quë' gbaz na' nasölë'ë Cristo.

5

Dul-la' glunë' Ananías len Safira

¹ Zoë' bönni' yubl'lä' Ananías, bëti'ë tu cö' xyuë', ati' bennu tsaxxón lë' Safira, ngul queë'.
² Bucáchi'lanë' dumí qui yu na' Ananías na', ati' nözinu ca' ngul queë'. Le bugá'nz yju'ë len glu'ë lei lu na'quë' gbaz nasölë'ë Cristo, rnë':

—Tscaníz gzxí'a.

³ Pedro gudxë' lë':

—Ananías, ¿naru' gyaztsa Satanás tu' xöhuí' lu icj ládxi'da'u len ben ga rzi' yé'ínu' Dios Bö' La'y, ati' bucachi' lanu' dumí qui xyu' na'? ⁴ Tsal ni' nagá'n lu na'u yu na', ¿naru' cu naqui quizi quíu'?' Gdöd bëti'u lei, ¿naru' cu dëcz lu na'u dumí qui na'? ¿Bíxz quië grö' icju' gunu' cni?' Dioscz gzxí' yé'ínu', clëgz bunách.

⁵⁻⁶ Cati' byönnë' didza' ni Ananías, gdzö'ë len guttë'. Ni'r gulabíga'tëbi' bi'i ra'bán, ati' guluchölibi' lë' lari' len glua'bi' lë' yajcáchi'cbi' lë'. Gladxi guladzöbi yúgu'të nup ni' gulayöni ca guc lë ni.

⁷ Ca tsonn hora gdöd ni', bdxinnu ni' ngul queë' Ananías na', len cutu nözinu lë na' guc queë' bönni' queënu. ⁸ Ni'r Pedro gudxë'-nu:

—Gdixjöi' neda'. ¿Naru' gzxí'li' tscaníz xyuli' na'?

Gnanu:

—Ja, tscaníz gzxí'tu'.

⁹ Ni'r Pedro gudxë'-nu:

—¿Bíxz quië ben tuz xtídza'li' gzxí' bë' xöhuí'li' Dios Bö' La'y? Byutsca'. Chzoa ludxinbi' bi'i gulucáchi'bi'-në' bönni' quíu', ati' lubijbi' ca' li'.

¹⁰ Ni'r la' gdzö'tënu xni'ë Pedro len gúttënu. Cati' gulayazbi' bi'i ra'bán na', gualalé'ibi'-nu chnatnu. Ni'r gulubijbi'-nu, ati' yajcáchi'cbi'-nu cuit lë'ë bönni' queënu. ¹¹ Qui lë ni na' gladxi guladzöbi yúgu'të bunách queë' Dios, ati' gladxi ca' yúgu'të nup gulayöni ca guc lë ni.

Tunë' zian le tac bë' bönni' gbaz nasölë'ë Cristo

¹² Zian le tac bë' len yugu' yöl-la' huac zxon glunë' laugac bunách lu yödz bönni' gbaz na' nasölë'ë Cristo. Guludubë' tsaxxón yúgu'të' ga nac nchil gdau' nazi' lei Nchil Queë' Salomón.

¹³ Ladj nup ni' cuta'yejlë' Cristo, nutu nu burugui tsajtá' lequë', ati' glun lequë' ba la'n bunách lu yödz ni'. ¹⁴ Ni'r gulayejlë' Cristo yela'gac bunách zian ca', bönni' len ngul. ¹⁵ Cati' gulalé'ibi' bunách yugu' le tunë' bönni' ni' ta'yejlë'ë Cristo, yjua'gac gap nac la' nöz nup te'i, ati' gulaxóë' lequë' lu da'a yag len yela'gac lu da'az, quië cati' tödë' ni' Pedro, tsa zzulz queë' cu'u zzul la'gac bunách huë' na', quië luhuóac. ¹⁶ Lëzca' gularúj bunách yugu' dzag yödz, guladxinë' Jerusalén, nua'quë' nup te'i len nup ta'zaca' ta'gui'i, yu'ugac lequë' bö' xöhuí', ati' guluhuóaquë' yúgu'të'.

Ta'bia ládxi'gac bönni' gbaz nasölë'ë Cristo bunách gdau'

¹⁷ Qui lë ni na' guluzxë'inë' Pedro bxuz blau len yugu' bönni' gdau' saduceo na' da'quë' bxuz blau. ¹⁸ Ni'r gulazönë' yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo bxuz blau na' len bönni' na' da'quë' lë', ati' galuga'ë lequë' lidx guía. ¹⁹ Ni'r chdzö'l bdxinë' gbaz la'y queë' Xanru', ati' bsaljë' lidx guía na' len bubijë' lequë'. ²⁰ Gudxë' lequë' gbaz la'y na', rnë':

—Gul-tséaj, gul-tsajsóa nchil gdau' len gul-tsjë'len bunách ni' didza', quíxjöi'li' lequë' ca nac yöl-la' na'bán gdu ni len ca gac la'dél-li'në' lei.

²¹ Cati' gulayönnë' didza' ni ru'ë gbaz la'y na', len cati' za' reni' zildau' gulayazië' nchil gdau', len gulusëdnë' bunách.

La' ni' guludubë' bxuz blau len nup nacua'len lë' tsaxxón len bönni' gdau' ta'bequi xbey len bönni' gul tu'zéjni'në' bunách Israel, ati' gulasölë'ë nup tsjac lidx guía tsajxi'cquë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, táquinë' ni' nacu'ë lidx guía na'. ²² Cati' guladxinë' ni' ni'a na'quë' bönni' gdau' na', cutu yajxáca'quë' lequë' lu yu'u lidx guía na', ati' ni'r guluhueycjë' dutíxjö'quë' ca'. ²³ Glë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', ta'në':

—Le nactë yajxáca'tu' nayeyjtë lidx guía, ati' nacuá' ra' lidx guía na' nup tun chí'i, san cati' bsaljtu', nutu nu yajxáca'tu' lu yu'u na'.

²⁴ Cati' gulayönnë' didza' ni bxuz blau len yugu' bxuz uná bë' len bönni' nacuá' lu në'ë ni'a na'gac bunách gdau', gulabö'tsqüë' baguí'i le cutu nözcnë' gazx gdxintë lë na' rac. ²⁵ Ni'r bdxinë' ni' bönni' gdíxjöi'në' lequë', rnë':

—Gul-yutsca'. Nacu'ë nchil gdau' tu'sëdnë' bunách bönni' na' glú'gacli'-në' lidx guía.

²⁶ Ni'r gyijë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë ni'a na'gac bunách gdau', dzagquë' lë' ni'a na'quë' na', ati' gulachë'ë yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo, san cutu bi glunë' quequë', le gládxinë'

luladxi' lequë' guiöj bunách nacuá' ni'. ²⁷ Cati' chnachë'quë' yugu' gbaz na', guluschinë' lequë' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', ati' gnabné' lequë' bxuz blau, ²⁸ rnë':

—¿Naru' cu gúdxtscatu' lbi'ili' cu usédili' bunách ca nac queë' bönni' na'? Na'a, chgdisli' zxba ni gdu'të yödZ Jerusalén, len ré'nili' uspága'li' netu' zxguia' ni'a qui yöl-la' gut queë' bönni' ni.

²⁹ Ni'r gulubi'ë didza' Pedro len yézica'rë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ta'në':

—Run bayüdx uzër nagtu' xtidzë'ë Dios ca xtidza'gac bunách. ³⁰ Lbi'ili' budödili'-në' Jesús cati' ni' buda'li'-në' lë'i yag cruz, san Dios quequë' xuz xtau'ru' buspanë' Lë'. ³¹ Jesús ni, Dios buzoaczë' Lë' ga náctërë' blau cuit lë'ë yubél, quië gaquë' Bönni' Blau len Bönni' Ruslá, len gunë' ga lubí'i ládxi'gac bunách Israel, quië gac unít lahuë' dul-la' nabága'quë'. ³² Ca nac lë ni, runtu' lna' lau qui netu', ati' lëzca' runë' lna' lau qui Dios Bò' La'y, Nu na' rsölë'ë Dios quegac nup tun ca rna xtidzë'ë.

³³ Cati' gulayönnë' lë ni bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gulaleyne' len glë'nnë' ludödcde' lequë'. ³⁴ Ni'r guzinë' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' Gamaliel, bönni' gdau' fariseo. Ractsqë' zxba queë' Moisés bönni' ni, ati' tun lë' ba la'n yügu'të bunách. Gna bé'inë' nup lubíj lö'al tu chí'idau' yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo. ³⁵ Ni'r gudxë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gnë':

—Lbi'ili', bönni' Israel, gul-yutëz queëli' ca nac le ré'nili' gunli' quequë' bönni' ni. ³⁶ Ral-la' tsajneyli' ca guc zí'atël zí'a gdxin dza ni zoaru'. Gyasë' Teudas, ati' ben cuinë' ca bönni' náctërë' blau. Glaquë' bönni' yajta'quë' lë' gdu tap gayu'ë bönni'. Guludöddë' lë' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' glaslas yügu'të nup ni' yajta'gac lë', ati' gnitz ca' yügu'të le benë' bönni' na'. ³⁷ Gdöd guc lë ni, gyasë' ca' Judas, bönni' Galilea. Benë' cni cati' ni' nac dza ta'yáz lu guich bunách, ta'guíuz lazquë', ati' yajta'gac lë' bunách zian. Lëzca' guludöddë' bönni' ni, ati' glaslas yügu'të nup ni' yajta'gac lë'. ³⁸ Qui lë ni na' répa' lbi'ili': Gul-sán-quë' bönni' ni, len cutu bi gunli' quequë'. Chqui' nac quegacz bunách lë ni ta'në' o lë ni tunë', nitzc, ³⁹ san chqui' nac queë' Dios, cutu gac usnitli' lei. ¡Qui nadxi tül-lenli'-në' Dios!

⁴⁰ Ni'r glunë' tuz didza' len lë'. Gululidzë' yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ati' gulaguinë' lequë' len guluzeyne' lequë' ba nadx cui lu'lenrë' bunách didza' ca nac queë' Jesús. Ni'r gulusanë' lequë'. ⁴¹ Gularujë' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' gbaz na' nasölë'ë Cristo, tu'dzijne' le bë'ë lequë' latj Dios gulazaca' gulagu'ë le da'quë' Jesús. ⁴² Yugu' dza gulusöteczne' bunách len glunë' lban queë' Jesucristo nchil gdau' len gap nac lu yu'u lidxgac bunách.

6

Tu'cu'ë gadx bönni' láclenë' bunách queë' Cristo

¹ Dza ni', le gulayán bunách ta'yejlë' Cristo, gulanë' quequë' bönni' judío tu'ë didza' hebreo yugu' bönni' judío tu'ë didza' griego, ni'a qui le rac cati' ta'guisië' le lágunu ngul uzëb, nutu nu rui' le lágunu ngul uzëb quequë' bönni' ni' tu'ë didza' griego. ² Ni'r gulutubë' yügu'të bunách ni' ta'yejlë' Cristo idxínnutë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ati' të' lequë':

—Cutu nac dxi'a soa dxitu' cuguntu' lban qui xtidzë'ë Dios quië guntu' dxin cu'tu' le lagu bunách. ³ Qui lë ni na', böchi' lza'tu', gul-có-quë' gadxë' bönni' ladjli' quië ugu'ru' lu na'quë' dxin ni. Yugu' bönni' na' run bayüdx lacquë' bönni' tun lequë' ba la'n yügu'të bunách, len nacquë' bönni' ta'yejní'i, len nac bë' zóalenë' lequë' Dios Bò' La'y. ⁴ Netu' ni ulídztecztu'-në' Dios, len uséditu' bunách xtidzë'ë Dios.

⁵ Guladzág ládxi'quë' didza' ni yügu'të', ati' gulaböë' Esteban, bönni' rejlä'ë Cristo gdu ladxë'ë len gdu zóalenë' lë' Dios Bò' La'y. Lëzca' gulaböë' Felipe, len Prócoro, len Nicanor, len Timón, len Parmenas, len Nicolás, bönni' yödZ Antioquia, zí'al butsé'ë ca runë' quië tsej ladxë'ë Dios ca tunë' bönni' judío. ⁶ Ni'r guluschinë' nup na' gulaböë' lauquë' gbaz na' nasölë'ë Cristo. Gulaxóa na'quë' lequë' bönni' gbaz na', tu'lidzë' Dios.

⁷ Gzër xtidzë'ë Xanru', ati' gulayantsca bunách ta'yejlë' Cristo nacuá' Jerusalén. Lëzca' gulazí' lu na'quë' le réjlë'ru' Cristo zian bxuz judío.

Ta'zönë' Esteban

⁸ Benë' le tun ga rubániru', len le tac bë' laugac bunách lu yödZ Esteban, gdu zoalen lë' yöl-la' huac queë' Dios le buzá' ladxë'ë queë'. ⁹ Ni'r gulayasë' la'quë' bönni' nababquë' yu'u ga tu'dubë' tu'sedë' queë' Dios bönni' judío, nazí' lei Yu'u Quegac Bönni' Nadzangac. Glunë' lequë' tsaxxón bönni' narujquë' Cirene len Alejandria, len luyú Cilicia, len luyú Asia. Bönni' ni guladíl-lenë' Esteban didza'. ¹⁰ Cutu guluxicjë' didza' ru'ë, le bë'ë didza' Esteban len yöl-la' rejní'i, le zóalenë' lë' Dios Bò' La'y. ¹¹ Ni'r gulaguixjë' bönni' la'z'í' yë'ë, la'në': "Netu' byönitu' didza' ru'ë Esteban, rnë' zí'ë queë' Moisés len queë' Dios." ¹² Cni guc, gulagu'ë xla ládxi'gac bunách bönni' ni. Gulagu'ë xla ládxi'quë' ca' bönni' gul tu'zejní'i, len bönni' gdau'

tu'sēdi. Gulabía di'è Esteban bōnni' ni. Gulazōnē' lē' len gulachē'è lē' lauquē' bōnni' gdau' ta'bequi xbey. ¹³ Lēzca' guluclu'è lauquē' nup galaguixjō' le cunác, bōnni' na' gulanē':

—Cutu zoē' dxiz bōnni' ni rnē zi'è qui gdau' la'y ni, len qui zxba queē' Dios. ¹⁴ Byōnitu' didza' bē'è bōnni' ni ca gunē' Jesús, bōnni' Nazaret, rnē' usnitiē' gdau' ni, len utsé'è yugu' le nalēbiru' runru', yugu' lē na' gna bé'inē' rē'u Moisés.

¹⁵ Ni'r gulyuyē' Esteban bōnni' gdau' ta'bequi xbey len yúgu'tē nup rō'gac ni', ati' gualé'inē' lahuē', rna' ca rna' lahuē' gbaz la'y queē' Dios.

7

Didza' bē'è Esteban, gnē' uláz queē'

¹ Ni'r gnabnē' Esteban bxuz blau, rnē':

—¿Naru' nacx cni'?

² Bubi'è didza' Esteban, rnē':

—Lbi'ili', bōnni' gul, len lbi'ili', böcha'a. Gul-zé nagli' le gyēpa' lbi'ili'. Dios, Nu nactēr blau, bului' lahuē' ga zoē' Abraham, xuzru' gul gdōd, cati' ni' zoē' luyú Mesopotamia, cati' zi'a tsajsōē' yōdz Harán. ³ Dios gudxē' lē': "Bruj ladzu' len bla'alēn di'a dza quiu', ati' gyeaj luyú ni' ului'ida' li'." ⁴ Ni'r brujē' Abraham luyú Mesopotamia le nac xyugac bunách Caldea, ati' yajsōē' Harán. Lu yōdz ni' gutiē' xuzē' Abraham na', ati' lē' buzē'è ni', ati' Dios bchē'è lē' latj ni, ga ni zoaru' na'a. ⁵ Dios cutu bē'è lē' latj gaqui queē' luyú ni. Ni lati' bunōdzjē' queē' ga soē' luyú ni, san gzxi' lu nē'è Dios unōdzjē' queē' luyú ni, ati' tōd gatiē' Abraham gaqui quegac zxi'n xsoē' luyú ni, zal-la' cutu nacuí'nibi' bi'i queē'. ⁶ Lēzca' cni gudxē' Abraham Dios: "Tsjacquē' zxi'n xsu' lu xyugac bunách gza'a, ati' ni' lacquē' ca bunách zi'tu'. Lunē' bōnni' luyú ni' ga lacquē' bōnni' nadá'ugac zxi'n xsu'. Lusaca' zi'è lequē' gdu ca tap gayuá' iz." ⁷ Lēzca' gudxē' lē' Dios: "Neda' usyudxa' bunách luyú ni', ga ni' lacquē' bōnni' nadá'ugac zxi'n xsu', ati' tōd ni' lurujē' ni', ati' lunē' xchina' luyú ni." ⁸ Dios bélenē' Abraham didza' rucán' tsahui' len gna bé'inē' lē' gchuguē' lu xpēla'quē' bōnni' nacué' lidxē' tu le gac bē' nazí' lu na'quē' didza' na' rucán' tsahui'. Gdōd ni' guquē' Abraham xuzbi' bi'i Isaac, len cati' chgúquibi' xunu' gbiz, bchuguē' lu xpēla'bi' lē na' nac bē'. Isaac na', lēzca' cni benē' queēbi' bi'i Jacob, zxi'nē', len cni benē' ca' Jacob quegac idxinnutēbi' bi'i bōnni' queē', nup ni' glac xuz xtau'gac idxinnu cō' di'a dza quegac bunách Israel.

⁹ Xuz xtau'ru' na', lu yōl-la' ruzxē'i quequē', glúti'è-bi' bi'i José, böchi'quē', lu na'quē' bōnni' ni' yjua'quē'è-bi' luyú Egipto. Dios gzóalenē'è-bi' bi'i José na' ¹⁰ len busl'è-bi' lu le glac queēbi'. Dios bē'è-bi' yōl-la' rejni'i, le ben ga bdzag ladxē'è-bi' Faraón, bōnni' rna bé'inē' bunách Egipto, ati' Faraón na' budōdē' lu na'bi' bi'i José yōl-la' uná bē' gna bé'ibi' luyú Egipto len yúgu'tē bunách nacua' lidxē'.

¹¹ Ni'r guetsca gbin gdu luyú Egipto, len luyú Canaán ni, ati' gulazaca' gulagu'i' yúgu'tē bunách dza ni'. Cutu bdzōli' le lahuē' xuz xtau'ru'. ¹² Cati' byōnnē' Jacob dē zxoá' xtil luyú Egipto, bsōl'è ni' yugu' zxi'nē', bōnni' ni' nacquē' xuz xtau'ru'. Cni guc le zi'al lzu yjaquē' ni'. ¹³ Cati' le burōp lzu yjaquē' luyú Egipto, benē' José ga guluúnbē'è lē' böchē'è. Cni guc, gnōznē' Faraón nup nacgac di'a dza queē' José. ¹⁴ Ni'r bsōl'è didza' José, benē' ga bdxinē' ni' Jacob, xuzē', dzaggac lē' di'a dza queē', glac gdu tsonlalj yu chinu bunách. ¹⁵ Cni guc, bdxinē' Jacob luyú Egipto, ga ni' gutiē' lē', ati' glatiē' ca' ni' xuz xtau'ru' cati' bza'a dza quequē'. ¹⁶ Cati' glatiē' tu tu xuz xtau'ru' yjua'quē' lequē' luyú Siquem yugu' zxi'n xsoaquē', ati' ni' gulucachē'è lequē' yeru ba lu bloj na' gu'uē' Abraham lu na'gac zxi'nē' Hemor, bōnni' Siquem.

¹⁷ Gdōd zian iz, cati' bdxin dza ral-la' gac le gzxi' lu nē'è Dios, lē na' benē' tsutsu xtidzē'è gunē' queē' Abraham, gulayán bunách yugu' cō' zxi'n xsoē' Israel, glac bunách zian cati' ni' gulacua' luyú Egipto. ¹⁸ Ni'r gyaziē' bōnni' yubl gna bē'è luyú Egipto na', len gatga byōnnē' ca nac le benē' José, güclenē' bunách Egipto. ¹⁹ Gzxi' yé'inē' bunách uláz queēru' bōnni' na' rna bē'è. Busaca' zi'è xuz xtau'ru' na' len benē' ga lusanē'è-bi' bi'i bōnni' huē'ndau' qui queēquē', quiē' latbi'. ²⁰ La' dza ni'z guljbi' ca' bi'idau' Moisés, ati' bdzag ladxē'è-bi' Dios. Gdu ca tsonn beo' guluscul-lē'è-bi' xuz xna'bi' lidxquē'. ²¹ Cati' bdxin dza lusanē'è-bi' xuz xna'bi' quiē' gatbi' bi'idau' Moisés na', bdxinnu ngul zxi'nē' Faraón ga ni' guluca'ne'è-bi', ati' yajxi'nu-bi' len buscul-lnu-bi' ca bi'i queēcnu. ²² Cni guc, bzēdbi' bi'i Moisés yúgu'tē le taquē' bōnni' Egipto len güctērbil' zxon ca nac didza' bē'bi' len ca nacgac le benbi'.

²³ Cati' chyu'ubi' choa' iz bi'i Moisés, gna lādxi'bi' tsajyubi' bunách uláz queēbi', bunách Israel. ²⁴ Cati' bdxinbi' ga na' nacué', blé'ibi'è-nē' bōnni' Egipto, rusaca' zi'è bōnni' uláz queēbi'. Ni'r güclenbi'è-nē' bōnni' uláz queēbi' na' len budōdibi'è-nē' bōnni' Egipto na'. Cni guc, buzí' labi' bōnni' na' bi'i Moisés uláz queē' bōnni' uláz queēbi'. ²⁵ Gúquibi' Moisés huala'yéjni'è-nē' bōnni' böchi'bi' gunē' Dios ga uslabi' lequē' lēczi', san lequē' cutu gulayéjni'è. ²⁶ Yetú dza ca' yajxáca'bi' yechopē' bōnni' Israel, ta'dil-lē', ati' gú'nibi' cuequi

dxibi' lequë', len gudxbi' lequë': "Lbi'ili', böchi'li' nac. ¿Bizx quië rua'li' lza'li' dö'?" 27 Ni'r bönni' na' ru'ë dö' qui lzë'ë budxiguë'ë-bi' bi'i Moisés, gnë': "¿Núzxatë buzóa li' gna bé'inu' netu', len cuequi xbeynu' le runtu'?" 28 ¿Naru' rë'nitsanu' gdöddu' ca' neda' ca benu' nij, budöddu'-në' bönni' Egipto na'?" 29 Cati' byönibi' didza' ni bi'i Moisés, buzxundjbi' ni', yajsoabi' luyú Madián ga ni' gzoabi' ca bönni' zi'tu'. Luyú Madián na' butság ná'lenbi'-nu ngul lu yöd'z ni', ati' galjchi' chophi' bi'i bönni' queë'.

30 Cati' chgdöd choa' iz zoë' ni', bulu' lahuë' ga zoë' gbaz la'y queë' Dios lu gui' qui yag yötsi'dau' regui, ga ni' nac lu latj ca'z, le zoa lu gui'a nazí' lei Sinaí. 31 Cati' blé'inë' gui' na' Moisés, bubannë', ati' gbiguë'ë gal-la' quië glé'inë' dxi'a, ati' ni' byönnë' chi'ë Xanru'. 32 Cni gudxë' lë' Xanru': "Neda' naca' Dios quequë' xuz xta'u. Naca' Dios queë' Abraham, len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob." Ni'r lu yöl-la' radxi queë', gzxixtsquë' Moisés, len cutur burúguinë' uyüë'. 33 Gudxë' lë' Xanru': "Bleycj lölu' nuda'u, le nac la'y ga ni zu' le zoacza' ni neda', naca' Dios. 34 Le nactë chblé'ida' le ta'zaca' ta'gui'i bunách quia' nacuá' luyú Egipto, len chbyönda' ta'bódx yechë'ë. Bötja', zoa' ni quië uslá' lequë'. Gdá na'a, gsöla'a li' luyú Egipto."

35 Zal-le guluca'në' lë' ca'z bönni' uládz queë' Moisés, gulanë': "¿Núzxatë buzóa li' gna bé'inu' netu', len cuequi xbeynu' le runtu'?", Dios bsölë'ë lë' quië gaquë' bönni' uná bé', len bönni' ruslá, ca na' gudxë' Moisés gbaz la'y na' queë' Dios, bulu' lahuë' lu yag yötsi'dau' regui ga na' zoë'. 36 Moisés ni bubijë' luyú Egipto bönni' uládz queë'ru', guc cni gdöd benë' le glun ga gulubani bunách ni', len le tac bë' benë' luyú ni'. Lëzca' cni benë' lu nis xzön nazí' lei Nis Xna. Cni benë' lauquë' gdu ca choa' iz lu latj ca'z. 37 Lëczë' Moisés na' gudxë' bunách Israel ni', gnë': "Xanru' Dios gsölë'ë queë'li' bönni' galjë' ladj di'a dza queë'li', gaquë' bönni' gu'ë didza' uláz queë' Dios. Gsölë'ë lë' queë'li' ca na' bsölë'ë neda'. Lëczë' run bayúdx uzë nagli'-në'." 38 Lëzca' lëczë' Moisés na' gzóalenë' bunách nudubgac queë' Dios lu latj ca'z, ati' bdzaguë' lë' gbaz la'y queë' Dios, nu na' bé'len lë' didza' lu gui'a Sinaí na' na'. Gzóalenë' xuz xtau'ru' Moisés, ati' Dios budödë' lu në'ë zxba la'y queë', le rui' didza' ca gac la'del-li' yöl-la' na'bán bunách, ati' zxba ni budödë' Moisés lu na'gac zxi'n xsoaquë' ga rdxintë queë'ru' rë'u.

39 Cutu glë'nnë' xuz xtau'ru' lunë' ca rna xtídzë'ë Moisés, san guluzóë' lë' tsala', len glë'nnë' tshuöjqüë' luyú Egipto. 40 Cati' ni' zoë' lu gui'a Sinaí na' Moisés, lequë' glë' Aarón, böchë'ë Moisés na', gulanë': "Rë'nitu' gunu' yugu' dios queë'tu', bdau' guiöj bdau' yag, quië la'nór lautu'. Cutu nözitu' bi guc queë' Moisés, bönni' na' nubijë' netu' luyú Egipto." 41 Ni'r glunë' tu bdau' oro le nac ca tu bédxdau', ati' guludödcdë'-ba' bö'cu' zxi'la'dau', len gulagu'quë'-ba' lau bdau' oro na' na', ati' glunë' lni lau bdau' na' nunquë'. 42 Qui lë ni na' buca'në' lequë' Dios len bubij ladxë'ë lequë'. Ni'r gulayij ládxi'quë' le ta'yép luzxbá. Ca nac lë ni nayúj lu guich le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, rna:

Lbi'ili', bunách Israel,

¿Naru' glú'gactsali'-ba' quia' neda' böa' bédx ni'

Budödigacli'-ba' len buzégui'gacli'-ba',

Lë na' benli' lu latj ca'z gdu ca choa' iz?

43 Cutu glú'gacli'-ba' quia' neda',

San bia'li' nich qui Moloc, bdau' guiöj queë'li'.

Bia'li' ca' tu le nac ca bölj luzxbá nazí' lei Refán,

Lë na' buzoali' ca Dios queë'li'.

Yugu' bdau' guiöj bdau' yag ni,

La' lbi'izli' benli' quië gyij ládxi'li' leygac.

Qui lë ni na', ubija' lbi'ili' lu xyuli',

Gché'a lbi'ili' zi'tu'r ga dë luyú Babilonia.

44 Cati' ni' gulacu'ë xuz xtau'ru' lu latj ca'z, guta' quequë' yu'u lari' ga glun chi'ë zxba queë' Dios, lë na' nac bë' zóalenë' lequë' Dios. Glunë' yu'u lari' na' ca na' gna bé'inë' Moisés Dios, cati' ni' gudxë' lë' gunë' lei ca nac lë na' blé'inë', le bului'inë' lë' Dios lu gui'a ni'. 45 Lëzca' guludödë' yu'u lari' na' lu na'quë' zxi'nquë' ga bdxintë dza ni' glu'ë lei luyú ni xuz xtau'ru', cati' ni' dzaguë' lequë' Josué, ati' gulaguë' xyugac bunách gza'a, nup ni' bulaguë'ë Dios laquë' xuz xtau'ru'. Cni glunë' zian iz ga bdxintë dza zoë' David. 46 Bdzag ladxë'ë David na' Dios, ati' lë' gnabnë' Dios gu'ë lë' latj gunë' tu yu'u ga soë' Dios queë' Jacob. 47 Cutu bë'ë lë' latj Dios, san benë' yu'u queë' Dios Salomón, zxi'në' David na'. 48 Cni benë' zal-la' cutu zoë' Dios, Nu nactër blau, lu gdau' nungac bunách. Ca nac lë ni gnë' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

49 Yehua' yubá nac ga rö'a rna bë'a

Ati' yödzyú nac xlibi ni'a.

Rnë' Xanru': "¿Naru' gúntsali' lidxa'?

¿Naru' zoatsa latj ga ral-la' uzí' ladxa'a?

50 ¿Naru' clég len na'cza' bena' yúgu'të lë ni'?"

⁵¹ Ni'r gudxë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' Esteban, gnë':

—Lbi'ili', bönni' zid, cutu bi ryaz icj nagli'. Nazid icj ládi'dau'li' ca rac quegac bunách cunúnbë'gac Dios. Rdá'baga'teczli'-né' Dios Bö' La'y. Ca na' glunë' xuz xtau'li', runli' ca' lbi'ili'. ⁵² Gulabía ládi'quë' yúgu'të bönni' ni' glu'ë didza' uláz queë' Dios xuz xtau'li' na'. Lëzca' guludöcdë' bönni' ni' gulaguixjö'ë zi'al ca ral-la' guidë' Cristo, Bönni' Tsahui', ati' na'a, cati' ni' bdxinë' Bönni' Tsahui' na', lbi'iczli' budödl'i'-né' lu na'quë' bönni' guludöddë' Lë'. ⁵³ Lbi'iczli' dë lu na'li' xzba queë' Dios, lë na' guludödë' lu na'quë' xuz xtau'li' yugu' gbaz la'y queë' Dios, san cutu runli' ca rna.

Tu'döddë' Esteban

⁵⁴ Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gualéytsquinë' Esteban, ati' lu yöl-la' rley quequë' lë' gulutíl-l láyi'quë'. ⁵⁵ Ni'r buyúë' luzxbál Esteban na', zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, ati' blé'inë' latj yení' ga zoë' Dios lenca' Jesús, zuinë' cuit lë'ë yubél Dios ga náctërë' blau. ⁵⁶ Ni'r gnë':

—Gul-yutsca'. Rlé'ida' nayálj luzxbá, ati' zuinë' cuit lë'ë yubél Dios Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

⁵⁷ Ni'r guluséy nagquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', ati' gulabödxyé'ë zidzj, len tsaxzón gulabía di'ë lë'. ⁵⁸ Gulubijë' lë' ni' ra' yödz na', ati' ni' gululadxë' lë' guiöj. Yugu' bönni' ni' tunë' lna' lau le tu'quíë' Esteban gulucu'ë lari' ta'xóa yenquë' xni'ë bönni' lë' Saulo cati' ni' gululadxë' Esteban guiöj. ⁵⁹ Cati' ni' tu'ladxë' Esteban guiöj, lë' bulidzë' Dios, gnë':

—Xana' Jesús. Buzi' bö' naccza'.

⁶⁰ Ni'r byechuë', buzechu zxi'bë', len bë'ë zidzj didza', gnë':

—Xan. Cutu uspagu'u lequë' dul-la' ni.

Cati' budx bë'ë didza' ni, guttë'.

8

Saulo rbia ladxë'ë bunách queë' Cristo

¹⁻³ Saulo benë' tsaxzón bönni' ni' guludöddë' Esteban.

La' ni'z glua'quë' Esteban bönni' ta'yj ládi'quë' Dios, ati' yajcáchi'quë' lë'. Szxöni gulabödxë' queë'.

Dza na' szxöni gulabía ládi'quë' bunách queë' Cristo nacua' Jerusalén bönni' judío cuta'yejlë'. Lëzca' gdxia ladxë'ë bunách queë' Cristo Saulo. Gyazië' gap nac lu yu'u quequë', ati' gzxönë' yugu' bönni' len ngul, glu'ë lequë' lidx guia.

Ni'r glaslas gdu luyú Judea len luyú Samaria yelati'z cuguluhuöatë bunách queë' Cristo, ati' guluga'në' Jerusalén légaczë' gbaz na' nasölë'ë Cristo.

Rac lban qui didza' dxi'a luyú Samaria

⁴ Yjaquë' yúgu'të latj bönni' na' gláslasië', ati' glunë' lban qui didza' dxi'a. ⁵ Ni'r gyijë' luyú Samaria Felipe, bönni' dzaguë' nup na' glaslas, ati' ni' benë' lban ca nac queë' Cristo. ⁶ Guludúb bunách ni', ati' gdu ládi'quë' guluzé nagquë' didza' ru'ë Felipe na', le gulayönnë' xtidxë'ë len gualé'inë' le tac bë' runë'. ⁷ Cni guc, le benë' ga gurlurúj zian bö' xöhui' yu'ugac bunách, ta'bödxya'a zidzj, ati' guluhuöác zian nup te'i huë' nacu'n bin len nup cuta'zá'. ⁸ Cni guc, guludziji bunách yödz ni'.

⁹ Zoë' ni' Simón, bönni' zi'al guquë' bönni' udzá' unë ya'a lu yödz na', len gzxí' yé'inë' bunách Samaria na', gnë' lëczë' naquë' bönni' náctërë' zxön. ¹⁰ Guluzëtsca naggac bönni' ni yúgu'të bunách, ga rguel-la' yugu' bönni' ca'z ga rdxintë yugu' bönni' blau, gulanë': "Bönni' ni, dë lu në'ë yöl-la' huac zxon queë' Dios." ¹¹ Cni guc, glunë' lë' ba la'n, le xtsey nazí' yé'inë' lequë' len yöl-la' udzá' unë ya'a queë'.

¹² Cati' gulayejlë'ë lban runë' Felipe qui didza' dxi'a ca rna bë'ë Dios len ca nac queë' Jesucristo, ni'r guladilë' nis, bönni' len ngul. ¹³ Ni'r gyejlë'ë ca' Simón na', len bdilë' nis, ati' gdálenteczë' tsaxzón Felipe na'. Cati' blé'inë' yugu' yöl-la' huac zxon len le tac bë' runë' Felipe, bubannë' Simón na'.

¹⁴ Cati' gulayönnë' ca guc lë ni gbaz na' nasölë'ë Cristo nacu'ë Jerusalén, chnazí' lu na'gac xtidxë'ë Dios bunách luyú Samaria, ni'r gulasölë'ë ni' Pedro len Juan. ¹⁵ Cati' guladxinë' ni' Pedro len Juan na', gululidzë' Dios uláz quegac bunách ni' ta'yejlë' Cristo quië dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y. ¹⁶ Ga bdxintë dza na', cutu rdxininë' quequë' Dios Bö' La'y. Nadílgaczë' nis quië lacquë' tuz len Xanru' Jesús. ¹⁷ Ni'r gulaxóa na'quë' bunách Samaria na' Pedro len Juan na'. Gululidzë' Dios, ati' dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y.

¹⁸ Cati' blé'inë' Simón, bönni' udzá' na', le guc cati' gulaxóa na'quë' bunách ni' gbaz na' nasölë'ë Cristo, dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y, gu'nnë' quizxjë' lequë' dumí, ¹⁹ rë' lequë':

—Benn ca' quia' yöl-la' huac ni, quië cati' gxo'a na'a nütí'tëz bunách, dusóalenë' nu na' Dios Bö' La'y.

²⁰ Ni'r gudxë' lë' Pedro, rnë':

—Nít tsaxõn len li' dumí quiu', le ráquinu' len dumí gdél-li'nu' yól-la' huac queé' Dios.
 21 Cutu nacu' lsaca' gutsu'u lè ni, le cunác dxi'a icj ládxi'da'u lahué' Dios. 22 Bubi'i ladxu'u ca nac huia'dó' ni runu', len gúta'yu lahué' Dios, nazx ca' unít lahué' li' ca nac lè ni rza' ladxu'u.
 23 Rlé'ida' nabagu'u xzguia' len nadzunu' lu yal-lj qui tu' xóhui'.

24 Ni'r bubi'è didza' Simón na', rē' lequē':

—Gul-lidzē' Dios, gáta'yuli' lahué' Xanru' ni'a quia' cui gac quia' nitú lè na' chgnali'.

25 Cati' budx gluné' lna' lau queé' Cristo lu yödž ni' Pedro len Juan na', len gulaguixjō'ē xtidzē'ē Dios, gluné' ca' lban qui didza' dxi'a gap nacua' zian ladzquē' bōnni' Samaria, ati' gdōd ni' yhuōjquē' Jerusalén.

Felipe len bōnni' Etiopía

26 Ni'r bē'lenē' Felipe didza' gbaz la'y queē' Xanru', gudxē' lē':

—Gyas len gyeaj zaca' ga rdōd gbidz beo' ziağ, gdxinu' ga ni' rla'a nōž zeaj Jerusalén zeajtē yōdž Gaza, nōž na' rdōd lu latj ca'z.

27 Ni'r gyu'ē nōž Felipe na', zijē'. La' nōž ni' yajtsaguē' bōnni' Etiopía, naquē' bōnni' huōdx. Luyú Etiopía naquē' blau launu Candace, ngul rna bē'inu bunách Etiopía na', len yu'u lu nē'ē yúgu'tē yól-la' tsahui' queēnu dzō' lidxnu. Gyiğē' Jerusalén bōnni' ni quiē gyj ladxē'ē Dios. 28 Na'a, zhuōjē' ladzē', rō'ē lu carreta queē', len rulabē' le nayúj lu guich ca gnē' Isaías, bōnni' bē'ē didza' uláz queē' Dios. 29 Ni'r Dios Bō' La'y gudxē' Felipe na':

—Gbiga' ga zeaj carreta na', len gyeajlen lei.

30 Cati' chgbiguē'ē ni' Felipe, byōnnē' ru'ē didza' bōnni' huōdx na', rulabē' le nayúj lu guich ca gnē' Isaías, ati' gudxē' lē':

—¿Naru' réjni'nu' lē na' rulabu'?

31 Bubi'è didza' bōnni' Etiopía na', gnē':

—¿Nacx gac tséjni'da' chqui' nutu nu zoa uzejni'i neda'?

Ni'r gúta'yuē' lahué' Felipe cuenē' len cō'lenē' lē' tsaxõn lu carreta na'.

32 Lē na' nayúj lu guich rulabē', rna cni:

Ca bō'cu' xzila'dau',
 Gulachē'ē Lē' quiē ludōddē' Lē',
 Len ca bō'cu' xzila'dau',
 Cutu rnēba' cati' nu rchugu lítsa'ba',
 Ca' benē' Lē', cutu bsalj ru'ē gnē'.

33 Guluca'nē' Lē' ca'z,

Len cutu glu'ē latj nu cuequi xbey Lē'.

¿Nuzxa caz gac quixjō' xzguia' nabága'gac bunách uládz queē'?

La' léğaczē' guludōddē' Lē'.

34 Gnabnē' Felipe bōnni' huōdx na', rē' lē':

—Ráta'yua' lau' quíxjōi'nu' neda'. ¿Nuzxa qui gnē' cni bōnni' na' bē'ē didza' uláz queē' Dios? ¿Naru' queēcžē', o qui nu yubl'?

35 Ni'r la' didza' niz bguel-lē'ē Felipe, gdíxjōi'nē' lē' didza' dxi'a ca nac queē' Jesús. 36 Cati' ni' yu'uquē' nōž zjaquē', guladxinē' ga dē nis, ati' rē' Felipe bōnni' huōdx na', rnē':

—Byutsca'. Ni dē nis. ¿Naru' huactsa gdila' nis?

37 Felipe gudxē' lē':

—Chqui' réjlē'u gdu ladxu'u, huac gdilu' nis.

Lē' bubi'è didza', rnē':

—Réjlē'a Jesucristo, naquē' Zxi'nē' Dios.

38 Ni'r benē' ga gzoa dxiz carreta queē' na', ati' guluhuōjtjē' groptē', yajtsazquē' lu nis. Ni'r Felipe buquilē' bōnni' huōdx na' nis. 39 Cati' gularujē' lu nis, buchē'ē Felipe Dios Bō' La'y, ati' cutur blé'inē' lē' bōnni' len ngul ta'yejlē'ē Jesús, gac gchē'ē lequē' nadzunquē' lu yōdž Jerusalén. 40 Cati' chráquibe'inē' Felipe, zoē' lu yōdž Azoto. Gdōdē' yúgu'tē yōdž ni', ati' benē' lban qui didza' dxi'a, ga bdxintē' yōdž Cesarea.

9

Saulo ruhuōaquē' queē' Cristo

1 Ni' ruzeynē' ba nadx nup ta'yejlē' Xanru' Saulo, gu'nnē' gdōdcdē' lequē'. Quiē gunē' cni bdxinē' lahué' bxuz blau 2 len gnabnē' lē' guich uná bē' le tsju'ē lauquē' bōnni' uná bē' quegac yu'u gap tu'dubē' tu'sedē' queē' Dios bōnni' judío nacua'ē Damasco, ati' chqui' utsajxaquē'ē ni' yugu' bōnni' len ngul ta'yejlē'ē Jesús, gac gchē'ē lequē' nadzunquē' lu yōdž Jerusalén. 3 Tsal ni' yu'uquē' nōž Saulo len nup nacua'len lē', zjaquē', len cati' chzoa la'dxinē' Damasco, tu tsalz buzeni'tsca yení' za' luzxbá, le buzeni' ga ni' zjaquē'. 4 Ni'r gdžō'ē lyu Saulo, len byōnnē' chi'i nu rē lē':

—Saulo, Saulo, ¿bizx quiē rbia ladxu'u neda'?

⁵ Gnabnë' Lë' Saulo, gnë':

—¿Nuzxa li', Xan?

Lë' gnë':

—Neda' Jesús, nu rbia ladxu'u. Run zi' cuinu', rdá'bagu'u neda'. Rac quiu' ca na' rac queëba' bëdx, run zi' cuinba' rchégu'ba' yag tuchi' tundë'-ba' zi'.

⁶ Ni'r gzxiztsquë', gúdxinë' Saulo, gnë':

—Xan, ¿bizxa rë'nnu' guna'?

Xanru' gudxë' lë':

—Gyas len gyaz lu yödz, ati' ni' gsöla'a quiu' nu guië li' le ral-la' gunu'.

⁷ Gládxinë' bönni' na' zjáclenë' Saulo, le gulayönnë' chi'i na', zal-le nutu nu gulalé'inë'. ⁸ Ni'r böasë' luyú Saulo, len cati' gxa' yöj lahuë', cutu ca' rlé'inë'. Qui lë ni na' gulaguel-lë'ë në'ë, len gulachë'ë lë' Damasco. ⁹ Gzoë' ni' tsonn dza nachúl lahuë', len cutu bi güi' gdahuë'.

¹⁰ Zoë' ca' Damasco Ananías, bönni' rejle'ë Cristo, ati' Xanru' bului' lahuë' ga zoë' ca tu lu yël bëchcál, len gudxë' lë':

—Ananías.

Lë' bubí'ë didza', gnë':

—Ni zoa', Xan.

¹¹ Xanru' gudxë' lë':

—Gyas, len gyeaj ga nac la' nöz na' nazí' lei Nöz Li, ati' lu yu'u lidxë' Judas gnab didza' queë' Saulo, bönni' Tarso. Lu yu'u na' rulidzë' Dios. ¹² Chblé'inë' bönni' ni ca tu lu yël bëchcál zë'ë tsazië' ga zoë' bönni' lë' Ananías, len gxoa në'ë lë' quië huóalj yöj lahuë'.

¹³ Ni'r bubí'ë didza' Ananías, rë' Lë':

—Xan, zian nup chgulgauixjöi' neda' ca runë' bönni' ni, zian le nac dö' nu'ë le benë' quegac bunách ta'yejlë' Li', nacu'ë Jerusalén. ¹⁴ Zë'ë ca' ni, dë lu në'ë uláz quequë' bxuz uná bë' sönë' yúgu'të nup tu'líd Dios len lau' Li'.

¹⁵ Ni'r Xanru' rë' Ananías na', rnë':

—Gyeaj, le gröcza' neda' bönni' ni quië gunë' lban ca nac quia' laugac bunách gza'a, len lauquë' bönni' ta'ná bé'inë' lequë', lenca' laugac bunách Israel. ¹⁶ Ului'ida' lë' le zian le saca' qui'ë uláz quia' neda', gunë' xchina'.

¹⁷ Ni'r gyijë' ni' Ananías, ati' gyazië' yu'u len bxoa në'ë Saulo, rë' lë':

—Böcha'a Saulo, Xanru' Jesús, Nu na' bului' lahui la' nöz ga ni' za'u, bsölë'ë neda' quië huóalj yöj lau' len dusóalenë' li' Dios Bö' La'y.

¹⁸ La' ni'z gulaguíndj lu yöj lahuë' le nac ca xlácuba' böi, ati' la' böaljtë yöj lahuë'. Ni'r gyasë' Saulo, len bdilë' nis. ¹⁹ Gdöd ni' gdahuë' len böac ladxë'ë. Ca chop tsonn dza gzóalenë' bönni' ta'yejlë'ë Cristo nacu'ë Damasco.

Runë' lban Saulo lu yödz Damasco

²⁰ La' gzu lautë' Saulo runë' lban queë' Cristo gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, rnë':

—Jesúscz naquë' Zxi'në' Dios.

²¹ Gulubannë' yúgu'të bönni' ni' ta'yönnë' lë', ta'në':

—¿Naru' clëg bönni' ni bönni' na' busnitie' nup nacua' Jerusalén, tu'líd Dios lu lë' Jesús? Quië gunë' cni bidë' ca' ni quië ghë'ë lequë' nadzunquë' lauquë' bxuz uná bë'.

²² Bdi'pr ladxë'ë Saulo, len benë' ga gulabö'ë bagui' bönni' judío nacu'ë Damasco, bului'inë' lequë' Jesúscz naquë' Cristo, bönni' na' tunë' löz duná bé'inë' lequë'.

Rulë' Saulo lu na'quë' bönni' judío

²³ Cati' chgdöd zian dza, gln xtídza'quë' bönni' judío ni' ludóddë' Saulo. ²⁴ Rël len të dza gulabö' nisië' lë' bönni' judío ga nu ryaz zö'ö run chi'i yödz na' quië ludóddë' lë', san gúquibe'inë' Saulo le tē'nnë' lunë' queë'. ²⁵ Ni'r gulaguel-lë'ë Saulo chdzö'l bönni' ta'yejlë'ë Cristo, ati' gulagu'ë lë' tu lu bdö'a zxon naga' du, len guluzötjë' lë' ni' lu zö'ö run chi'i yödz na'.

Rudxinë' Saulo Jerusalén

²⁶ Cati' budxinë' Saulo Jerusalén, gu'nnë' tsjenë' tsaxön bönni' ni' ta'yejlë'ë Cristo, san gládxinë' lë' yúgu'të', le cuta'yejlë'ë rejle'ë Cristo Saulo na'. ²⁷ Ni'r gdél-lë'ë Saulo Bernabé, len bchë'ë lë' ga na' nacu'ë gbaz nasölë'ë Cristo. Gdíxjöi'në' lequë' ca na' guc queë' Saulo, blé'inë' Xanru' la' nöz, ati' bé'lenë' lë' didza' Xanru'cz, len ca na' benë' Saulo lu yödz Damasco, len yöl-la' rugu ladxí' benë' lban ca nac queë' Jesús. ²⁸ Ni'r gzóalenë' lequë' Saulo lu yödz Jerusalén, ati' gdálenë' lequë'. ²⁹ Lu yöl-la' rugu ladxí' benë' lban Saulo ca nac queë' Xanru', len gdíl-lenë' didza' bönni' judío tu'ë didza' griego, ati' lequë' gulazú gulabö'ë ludóddë' lë'. ³⁰ Cati' gláquibe'inë' lë' ni böchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo, gulachë'ë Saulo lu yödz Cesarea, ati' gulasölë'ë lë' Tarso, le nac ladxë' Saulo.

³¹ Ni'r guc dxi'a quegac yúgu'të cõ' bunách queë' Cristo, nacuá' gdu luyú Judea, len luyú Galilea, len luyú Samaria, ati' guladíp ládxi'quë'. Gulacu'é lu yõl-la' radxi quequë' Xanru', ati' gulayanë' le gúclenë' lequë' Dios Bõ' La'y.

Pedro ruúnë' Eneas

³² Yetú le guc, cati' yajyúë' yugu' böchi'ru' Pedro, bdxinë' ga nacu'é bönni' ta'yejlë'é Jesús lu yödZ Lida. ³³ Yajxaquë'é ni' bönni' lë' Eneas, chguc xunu' iz dë' ré'inë' nacu'në' bin. ³⁴ Pedro gudxë' lë':

—Eneas, ruúnë' li' Jesucristo. Gyas len btub xta'u.

La' gyastë' Eneas na'. ³⁵ Gulale'i lë' yúgu'të nup nacuá' yödZ Lida, len yödZ Sarón, ati' guluhuóaquë' queë' Xanru', ta'yejlë'é Lë'.

Ratnu Dorcas len rubannu

³⁶ Yetú ca' le guc, lu yödZ Jope zoanu ngul réjlë'nu Cristo, lënu Tabita, len ca nac didza' griego lënu Dorcas. Benu zian le nacgac dxi'a len le taclen bunách yechi' ngul ni. ³⁷ Le guc dza ni', güi'inu Dorcas na' len gutnu. Gdöd gulaguibnu lënu, gulaguijé'-nu tu lu yu'u ga nac buróp cuia. ³⁸ Le dë gal-la'z ga na' dë yödZ Jope yödZ Lida ga na' zoë' Pedro, gulayönnë' zoë' ni' Pedro bönni' Jope na' ta'yejlë'é Cristo, ati' qui lë ni na' gulasólë'é ga zoë' chopë' bönni', gláta'yüë' lahuë', të' lë':

—Cutu tseynu' guidu' queëtu'.

³⁹ Ni'r la' gyastë' Pedro, zéajlenë' lequë'. Cati' bdxinë' ni', la' gulachë'të' lë' ga nac lu yu'u ga dënu ngul nat na'. Ni'r guludubnu gdu cuitië' ngul uzëb, ta'bõdxnu len tu'lui'inu lë' lari' quequë' bönni' len ngul, yugu' le benu Dorcas cati' ni' zoalenu lecnu. ⁴⁰ Ni'r bubijë' ni'l yúgu'të nup nacuá' ni' Pedro, ati' buzechu zxibë', rulidzë' Dios. Ni'r bueycjë' ga dënu Dorcas na', gnë':

—Tabita, gyas.

La' buxa'të yõj launu Dorcas. Cati' blé'inu-në' Pedro, la' gyástënu, grõ'nu. ⁴¹ Gdel-lë'é na'nu Pedro, buchisé'-nu. Ni'r bulidzë' bönni' na' ta'yejlë'é Jesús, len yugu' ngul uzëb na', ati' buschinë'-nu lauquë' Dorcas na', nabannu. ⁴² Ca guc lë ni gzë didza' gdu lu yödZ Jope, ati' gulayejlë' Xanru' bunách zian. ⁴³ Zian dza buga'në' Pedro yödZ Jope na' lu yu'u lidxë' Simón, bönni' runë' tsahui' guid zxa bëdx.

10

Le benë' Pedro lidxë' Cornelio

¹ Zoë' Cesarea bönni' lë' Cornelio, nacu'é lu në'é tu gayu'é bönni' rjaquë' gdil-l, nazí' laquë' Bönni' Italia Rjaquë' Gdil-l. ² Rej ladxë'é Dios Cornelio na' len rádxinë' Lë', ati' nungac lë' tsaxxõn yúgu'të bunách nacuá' lidxë'. Dumí zian runödZjé' le raclen bunách yechi', len rulidztecZë' Dios. ³ Gdu rdöd xhuõ blé'inë' Cornelio ca tu lu yël bëhcál, ryazië' ga zoë' gbaz la'y queë' Dios, len rë' lë':

—Cornelio.

⁴ Gúdxinë' Cornelio. Buyüë' gbaz la'y na', len gudxë' lë':

—¿Bizxa rnau', Xan?

Gudxë' lë' gbaz la'y na', rnë':

—Dios ryönnë' le rulidzu'-në', len nözcznë' ca runu', ráclenu' bunách yechi'. ⁵ Na'a, gsóla'cu'-në' bönni' tsjaquë' yödZ Jope tsajlidzquë' bönni' lë' Simón, zoa yetú lë' Pedro. ⁶ Bönni' ni zoë' lidxë' bönni' runë' tsahui' guid zxa bëdx. Bönni' ni, lëzca' lë' Simón, ati' zoa lidxë' ra' ni' nis zxõn. Pedro na' guië' li' le ral-la' gunu'.

⁷ Cati' chbuzë'é gbaz la'y na' bë'lenë' lë' didza', bulidzë'-bi' Cornelio chopbi' bi'i huen dxin queë' len tuë' bönni' rijjé' gdil-l-rej ladxë'é Dios, dzaguë' bunách nacuá' lidxë' Cornelio. ⁸ Cati' budx gdíxjöi'në' lequë' yúgu'të le guc, bsólë'é lequë' yödZ Jope.

⁹ Dza buróp, tsal ni' yu'uquë' nõz, len ta'dxinë' gal-la' ga dë Jope na', la' ni'z grenë' Pedro cju'u quië ulidzë' Dios, ni' nac gdu huagbídZ. ¹⁰ La' na'z rdunë' Pedro len gu'nnë' gahuë', san tsal ni' tu'pë'é queë', blé'inë' le nac ca tu lu yël bëhcál. ¹¹ Blé'inë' nayálj luzxbá len ruhuõtj ga zoë' tu le nac ca lari' guitsa' zxõn, naga' idáp la'a. ¹² Lahui lari' na' dxiacba' böa' guixi' gza'a nacuá' tap ni'a na'cba', len böa' ta'yj lë'cba' lyu, len böa' zoa xilcba'. ¹³ Ni'r byönnë' chi'i nu rë' lë':

—Pedro, gyas. Bdõdi-cba' len gdagu.

¹⁴ Bubi'é didza' Pedro, rnë':

—Cutu, Xan. Gatga gdahua' le cural-la' gágutu' o le cunác dxi'a.

¹⁵ Le buróp lzu byönnë' chi'i nu na' gudx lë':

—Le nunë' dxi'a Dios, cutu gnau' qui: “Cunác dxi'a”.

¹⁶ Tsonn lzu guc cni, ati' ni'r la' buëptë luzxbá lari' zxõn na'. ¹⁷ Tsal ni' rø'é bagu'i Pedro, rza' ladxë'é bizxa rë'ni gna lë na' blé'inë' ca tu lu yël bëhcál, guladxinë' ra' yu'u bönni' na'

nasölè'è lequè' Cornelio, ta'nabè' gazx zoa lidxè' Simón na'. ¹⁸ Cati' guladxiné' ni', gululidzè' nup nacua' yu'u na', len gulanabné' lequè' chqui' zoè' ni' bönni' lè' Simón, zoa yetú lè' Pedro. ¹⁹ Tsal ni' rza' ladxè'è Pedro ca nac lè na' blé'inè', gudxè' lè' Dios Bò' La'y, gnè':

—Byutsca'. Chguladxiné' ni' tsonné' bönni', tu'guiljè' li'. ²⁰ Gyasch na'a. Bõtj zcan yu'u. Cutu gac chop ladxu'u tséajlenu' lequè', le nasöla'a lequè' neda'.

²¹ Ni'r bõtjè' Pedro zcan yu'u ga na' nacu'è bönni' na' nasölè'è Cornelio, len gudxè' lequè': —Neda' bönni' ruguiljli'. ¿Bizxa huen za'li' ni'?

²² Gulubi'è didza', tè' lè':

—Nasölè'è netu' Cornelio, bönni' nacu'è lu në'è bönni' rjaquè' gdil-l. Naquè' bönni' tsahui', len rádxinè' Dios. Tunè' ba la'n bönni' ni len nadxi'icné' lè' yúgu'tè bönni' judío. Yetú ca' le guc, bé'lenè' lè' didza' gbaz la'y queè' Dios, gudxè' lè' gsölè'è nu dulidz li' guidu' lidxè' quiè yönnè' didza' gu'u.

²³ Ni'r glu'è lequè' lu yu'u Pedro len bé'è ga la'cu'è. Cati' za' reni' yetú dza, gyasè' Pedro, ati' gyéajlenè' lequè'. Glunè' lè' tsazxón la'què' bõchi'ru' nacu'è Jope na'.

²⁴ Dza bunn ni', guladxiné' Cesarea. Chzoè' rbözè' lequè' Cornelio, len chnutubè' lidxè' yugu' di'a dza queè', len yugu' bõchi' lzè'è nadxi'irnè'. ²⁵ Cati' gyazie' Pedro ló'a, brujè' yu'u Cornelio, yajtsaguè' lè'. Byechuè' xni'è Pedro len gyij ladxè'è lè' ca runru' queè' Dioscz. ²⁶ Pedro buchisé' lè', len gudxè' lè':

—Gyas. Lèz bunách yödzyly naca' ca nacu' li'.

²⁷ Ni' tui'zè' ca' didza', gyaztè' yu'u Pedro, len yajxaquè'è nudubgac ni' bunách zian.

²⁸ Ni'r gudxè' lequè' Pedro, rnè':

—Lbi'ilil' nöziczlil' ca rna bè' zxba queè' Moisés, cural-la' gunè' bönni' judío tsazxón o tsázlenè' bönni' gza'a. Na'a, Dios bului'inè' neda' cutu ral-la' gnia' queè' nitüè' bönni' naquè' ca'z o cunaquè' dxi'a. ²⁹ Qui lè ni na' cati' bulidzli' neda', la' bidtea', len cutu guc chop ladx'a. Rnaba' na'a, ¿bizx quiè na' bulidzli' neda'?

³⁰ Ni'r bubí'è didza' Cornelio, gnè':

—Chguc tap dza ca hora zoaru' na'a, gdu rdöd xhuò, cati' ni' runa' gubás len rulidza'-nè' Dios lu yu'u lidxa' ni, blé'ida'-bi' bi'i bönni' ra'bán nacubi' lari' ryèp yòs yení', dului' laubi' neda'. ³¹ Cni gudxbi' neda': “Cornelio. Dios ryönnè' le rulidzu'-nè', len nöznè' ca runu', ráclenu' bunách yechi'. ³² Na'a, gsölu'u lu yöd Jope nu tsajlidz bönni' lè' Simón, zoa yetú lè' Pedro. Bönni' ni zoè' lidxè' bönni' runè' tsahui' guid zxa bédx, len lè' ca' Simón. Zoa ra' nis zxón lidxè' bönni' ni. Cati' gdxiné' ga zu' Pedro na', güi'lenè' li' didza'.” ³³ Cni guc, la' bsöla'tea' nu tsajtíj li', ati' dxi'a benu' bidu' ga zoatu' ni. Qui lè ni na' zoatu' ni yúgu'tètu', nudubtu' lahuè' Dios quiè uzè nagtu' yúgu'tè le gna bé'inè' li' Dios gui'u netu'.

Didza' bè'è Pedro lidxè' Cornelio

³⁴ Ni'r gzu lahuè' Pedro ru'è didza', rnè':

—Le nactè réjni'da' na'a, cutu ruyuzè' yöl-la' rnèz quegac bunách Dios, san tuz nunè' rè'u.

³⁵ Rdzag ladxè'è bunách gdu'tè yödzyly Dios, nup na' tadxí Lè' len tun le nac dxi'a. ³⁶ Bsölè'è xtidzè'è Dios ga nacua' bunách Israel, len bsölè'è nu ben lban qui didza' dxi'a, le run ga rac dxi'a quegac bunách, lè na' bdxin queèru' lu në'è Jesucristo. Lèczè' naquè' Xanru' yúgu'tèru'.

³⁷ Lbi'iczlil' nözilil' lè na' guc luyú Judea, le gzu lau guc luyú Galilea gdöd benè' lban Juan quiè la'díl bunách nis. ³⁸ Nözilil' ca benè' Dios le guc queè' Jesús, bönni' Nazaret. Bsölè'è queè' Dios Bò' La'y len yöl-la' huac queè'. Nözilil' ca na' gdé' Jesús, runè' le nac dxi'a, len ruúnè' yúgu'tè nup gulazaca' gulagufi' lu na' tu' xõhui'. Cni benè', le gzóalenè' Lè' Dios. ³⁹ Na'a, netu' runtu' lna' lau qui yúgu'tè lè na' benè' Jesús luyú Judea len lu yöd Jerusalén, len ca na' guc, guludóddè' Jesús, guludè'è Lè' lè'i yag cruz. ⁴⁰ Ni'r Dios buspanè' Lè' cati' guc tsonn dza natiè', len benè' ga bului' lahuè' ga zoatu' netu'. ⁴¹ Cutu bului' lahuè' laugac yúgu'tè bunách, san lautu' netu' bului' lahuè'. Dios gròè' netu' dza ni'tè quiè guntu' lna' lau queè' Jesús, ati' güi' gdágulentu' Lè' tsazxón gdöd bubanè' lu yöl-la' gut. ⁴² Gna bé'inè' netu' Dios guntu' lban laugac bunách, ati' runtu' lna' lau queè' Cristo, naquè' Nu buzoaczè' Dios quiè cuequi xbeynè' nup nabangac len nup chnatgac. ⁴³ Lèzca' glunè' lna' lau queè' Jesús yúgu'tè bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, gulanè': “Yúgu'tè nup la'yeylè' Lè', Dios uné' lahuè' dul-la' nabága'què' ni'a qui le benè' Lè'.”

Dusóalenè' bunách gza'a Dios Bò' La'y

⁴⁴ Ni' rui'zè' cni didza' Pedro, la' bdxintè' Dios Bò' La'y, dusóalenè' lequè', yúgu'tè nup ni' ta'yöni lban runè' Pedro. ⁴⁵ Gulanà' badxè' bönni' judío ta'yeylè'è Cristo, nup na' guladxín ni' tsazxón len Pedro, le dusóalenè' bunách ni' cunacgac judío Dios Bò' La'y, nasölè'è Lè' Dios Xuz. ⁴⁶ Cni glunè' le gulayönnè' tu'è didza' yubl, len tunè' Dios zxón bönni' gza'a na'. ⁴⁷ Ni'r bé'è didza' Pedro, gnè':

—¿Naru' huactsa nu gna be'i bunách ni cui la'díl nis? Nac bè' dusóalenè' lequè' Dios Bò' La'y, ca na' dusóalenè' ca' netu'.

⁴⁸ Gna bë'ë Pedro la'dilë' nis le nazi' lu na'quë' lë' Xanru' Jesús. Ni'r gláta'yuë' lahuë' Pedro bönni' ni' ugá'nlenë' lequë' ca chop tsonn dza.

11

Didza' bë'ë Pedro laugac bunách queë' Cristo nacu'ë Jerusalén

¹ Gulayönnë' gbaz nasölë'ë Cristo len böchi'ru' nacu'ë luyú Judea ca na' gulazí' lu na'quë' xtidzë'ë Dios bönni' cunacquë' judío. ² Cati' budxinë' Pedro Jerusalén, guladíl-lenë' lë' didza' böchi'ru' judío. ³ Glë' Pedro:

—¿Bizx quië yjítlenu' bönni' cunacquë' judío, len gdágulenu' lequë' tsaxón?

⁴ Ni'r gzu lahuë' Pedro rgu'xjöi'në' lequë' gdu'të lë na' guc, ⁵ rnë':

—Gzoa' lu yödZ Jope, len cati' ni' rulidza'-në' Dios, blé'ida' ca tu lu yël bëchcál tu le bului'inë' neda' Dios. Blé'ida' bö'tj bruj luzxbá tu le nac ca lari' guitsa' zxön, naga' idáp la'a, ati' bdxin ga na' zoa'. ⁶ Cati' ni' ruyúa' lei quië glé'ida' le dxia lahuil, blé'igacda'-ba' böa' guixi' nacua' tap ni'a na'cba', yugu' böa' guixi' snia', len böa' ta'yj lë'cba' lyu, len böa' zoa xilcha'. ⁷ Byönda' chi'i nu gudx neda': "Pedro, gyas. Bðödi-ba' len gdagu." ⁸ Ni'r gudxa'-në': "Cutu, Xan. Gatga gdahua' le cural-la' gágutu', o le cunác dxi'a." ⁹ Ni'r le buróp lzu bulídZ neda' chi'i luzxbá na', gudx neda': "Le nunë' dxi'a Dios, cutu gnau' qui: cunác dxi'a." ¹⁰ Tsonn lzu guc cni, ati' ni'r la' buëptë luzxbá gdu'të lë na' blé'ida'. ¹¹ La' ni'z guladxintë' ra' yu' ga na' zoa' tsonnë' bönni', narujquë' yödZ Cesarea, nasölë'ë lequë' bönni' lë' Cornelio. Dudiljquë' neda'. ¹² Dios Bö' La'y gudxë' neda': "Gyeajlen lequë', cugác chop ladxu'u." Lëzca' gulazá'lenë' neda' tsaxón izxoptë' böchi'ru' ni, gyeajtu' Cesarea ati' gyaztu' lidxë' bönni' zoë' ni'. ¹³ Bönni' ni' gdíxjöi'në' netu' ca na' blé'inë', bdxinë' gbaz la'y queë' Dios lu yu'u lidxë'. Gzuinë' lahuë' len gudxë' lë': "Na'a gsóla'cu'-në' bönni' tsjaquë' yödZ Jope, tsajlidzquë' Simón, zoa yetú lë' Pedro. ¹⁴ Bönni' na' güi'lenë' li' didza' nac gac uláu'li' len lulá ca' yúgu'të bunách nacua' lidxu'." ¹⁵ Cati' ni' gzu lahua' ru'lena' lequë' didza', dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y ca na' dusóalenë' rë'u zí'atël. ¹⁶ Ni'r yajneyda' didza' na' bë'ë Xanru', gnë': "Le nactë Juan buquülë' bunách nis lu nis, san lbi'ili', gac queëli' le rulu'z yöl-la' rdil nis na', dusóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y." ¹⁷ Qui lë ni na', chqui' Dios bsölë'ë quequë' Dios Bö' La'y, la' tuz ca benë' queëru' rë'u réjlë'ru' Xanru' Jesucristo, zñúxatë neda' gna bé'ida'-në' Dios?

¹⁸ Ni'r, cati' gulayönnë' lë ni, gulacua' dxië' len gulagu'ë Dios yöl-la' ba, ta'në':

—Cni nac, Dios ru'ë ca' latj bönni' cunacquë' judío, tu'bí'i ládxi'quë' quië la'dél-li'në' yöl-la' na'bán gdu.

Ta'yëjlë'ë Cristo bönni' nacu'ë Antioquia

¹⁹ Cati' ni' guludöddë' Esteban bönni' judío cuta'yëjlë' len gulabía ládxi'quë' yezica' bunách ta'yëjlë' Cristo, guluzxündj bunách ni len glaslas zian yödZ luyú Fenicia len luyú Chipre len lu yödZ Antioquia. Ni' glunë' lban qui xtidzë'ë Dios, san laugacz bunách judío. ²⁰ Gulacua'lenë' ca' lequë' yugu' bönni' Chipre, len yugu' bönni' Cirene, ati' bönni' ni, cati' guladxinë' Antioquia, glu'lenë' ca' didza' yugu' bönni' gza'a, glunë' lban lauquë' qui didza' dxi'a ca nac queë' Xanru' Jesús. ²¹ Gzoalen lequë' yöl-la' huac queë' Xanru', ati' gulayëjlë' Xanru' bunách zian, len guluhuóac queë'.

²² Cati' bdxin didza' ca guc lë ni, ati' gulayönnë' bönni' queë' Cristo nacu'ë Jerusalén, gulasölë'ë Bernabé tsijë' Antioquia na'. ²³ Cati' bdxinë' Antioquia Bernabé, blé'inë' le ruzá' ladxë'ë quequë' Dios, ati' budzjñë'. Buchizië' icj nagquë' la'dia'teczë' queë' Xanru' gdu ládxi'quë'. ²⁴ Naquë' tsahui' Bernabé na' len gdu zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, len gdu ladxë'ë réjlë'ë Cristo. Ni'a qui lban benë' Bernabé, gulayëjlë' Xanru' bunách zian lu yödZ na'.

²⁵ Gdöd ni', gijjé' Bernabé yödZ Tarso, yajtíljë' Saulo. Cati' budzölnë' lë', buchë'ë lë' Antioquia. ²⁶ Gdu ca tu iz gulacu'ë ni', tunë' tsaxón bunách queë' Cristo, len tu'sëdnë' bunách zian. Lu yödZ Antioquia na', le zi'al lzu gulazí' laquë' bunách queë' Cristo, nup ni' ta'yëjlë' Lë'.

²⁷ Dza ni' gularujë' Jerusalén, yjaquë' Antioquia la'quë' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios. ²⁸ Gzuinë' Agabo, bönni' dzaguë' yugu' bönni' na', len uláz queë' Dios Bö' La'y buzëjñi'në' lequë', gnë':

—Zi'a gac gbin gdu'të yödZlyu.

Guc gbin na' cati' ni' rna bë'ë Claudio, bönni' Roma. ²⁹ Ni'r gulazí' lu na'quë' bönni' ta'yëjlë'ë Cristo nacu'ë Antioquia la'sölë'ë tsca le dëz qui queëquë', le gaclen böchi'ru' nacu'ë luyú Judea. ³⁰ Cni glunë', ati' lë na' gulunödZjë', gulagu'ë lu na'quë' Bernabé len Saulo quië lu'ë lei lauquë' bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo nacu'ë Judea.

12

Tu'döddë' Jacobo len ta'gu'ë Pedro lidx guia

¹ Dza na' benë' ga gulazönë' la'quë' bönni' queë' Cristo Herodes, bönni' rna bë'ë, quë' lusaca' zi'ë lequë'. ² Gna bë'inë' bönni' guludöddë' Jacobo, böchë'ë Juan. Glu'ë lë' guia tuchi'. ³ Cati' gúquibe'inë' Herodes guladzág ládxi'quë' lë' ni bönni' judío, benë' ga gulazönë' ca' Pedro. Glac lë' ni dza ni' rac lni cati' tahuë' yôt xtil cunazi' xnë'i. ⁴ Gdöd gulazönë' Pedro, gulagu'ë lë' lidx guia, len guludödë' lë' lu na'quë' tap cö' bönni' rjaquë' gdil-l, nacu'ë tapë' tu hueaj cö' na', quë' lun chi'ë lë'. Yu'u ladxë'ë Herodes ubijë' Pedro laugac bunách töd Lni Pascua, lni na' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' bunách judío luyú Egipto. ⁵ Cni guc, nun chí'igacrë' Pedro lu yu'u lidx guia na', san gululidztec Dios bunách queë' Cristo, ta'nabë' queë' Pedro lahuë' Dios.

Rubijë' Pedro lidx guia Dios

⁶ Cati' zi'a gdxin dza yu'u ladxë'ë Herodes ubijë' Pedro lidx guia na', la' dzö' ni'z dë' rasië' Pedro, len nacu'ë chopë' bönni' rjaquë' gdil-l cuit lë'ë Pedro na', nuga'quë' lë' chop du guia. Gulacu'ë ga nu ryaz lidx guia na' yela'quë' bönni' rjaquë' gdil-l tun chi'ë. ⁷ Tu tsalz buluí' lahuë' ni' gbaz la'y queë' Xanru', ati' buzeni'tsca yení' lidx guia. Gdanë' cuit lë'ë Pedro gbaz la'y na', ati' buspanë' lë' len gudxë' lë':

—Gyasch.

Ni'r guluhuédx du guia na' naga' në'ë Pedro. ⁸ Gudxë' lë' gbaz la'y na', gnë':

—Bega' lë'u len bda' lölu'.

La' bentë' cni Pedro. Ni'r gudxë' lë' gbaz la'y, rnë':

—Bxoa lari' yenu' len gda len neda'.

⁹ Burujë' Pedro, zéajlenë' gbaz la'y na', san cutu ráquibe'inë' nacz le runë' gbaz la'y na'. Gúquinë' yëlz rneynë'. ¹⁰ Cati' chguladödë' ga nacu'ë bönni' zi'a len bönni' buróp cö' bönni' na' rjaquë' gdil-l tun chi'ë, guladxinë' ga zoa le náquini guia nuséyj ga nu ryaz lidx guia na', le rurúj la' nöz qui yödZ. Ga nu ryaz na', racz qui gyalj. Cati' gularujë' ni', gulazë'ë ga rdzag yetür nöz, ati' ni' la' bulá'alentë' Pedro gbaz la'y na'. ¹¹ Ni'r ráquibe'inë' Pedro, ati' lu icj ládxi'dau'zë' gnë':

—Na'a chnözda' le nactë bsölë'ë Xanru' gbaz la'y queë', len buslé' neda' lu në'ë Herodes, len lu yúgu'të le glë'nnë' lunë' quia' bönni' judío.

¹² Tsal ni' yu'ë nöz Pedro, rza' ladxë'ë ca nac lë' na' guc, ati' bdxinë' lidxnu María, xna'bi' Juan, bi'i na' zoa yetú labi' Marcos. Lu yu'u ni nudubgac bunách zian ta'yejlë' Cristo, tu'lidzë' Dios. ¹³ Cati' bulidzë' Pedro ra' yu'u lö'a, brujbi' bi'i ngul lëbi' Rode quë' gnözibi' nuzxa na'. ¹⁴ Cati' búnbë'bi' chi'ë Pedro bi'i ngul ni, lu yöl-la' rudziji queë'bi' cutu bsaljbi' yu'u, san jarélu'bi' bôajbi' lu yu'u, yajtixjói'bi' nup nacué' ni', rnabi':

—Zoë' Pedro ra' yu'u.

¹⁵ Ni'r glë' lëbi':

—Rchixi icju'.

Lëbi' tsutsur ben xtídza'bi' nac cni. Ni'r gulanë':

—Clëg lë'. Bxin queë' na'.

¹⁶ Tsal na' cutu zoa dxië' Pedro rulidzë' nup nacué' lu yu'u. Cati' gulasaljë' yu'u, gulanitznë', gualalë'inë' lë'. ¹⁷ Ni'r bchis në'ë Pedro quë' la'cu'ë dxiz, ati' gdíxjói'në' lequë' ca benë' Xanru', bubijë' lë' lidx guia. Ni'r gudxë' lequë':

—Gul-tsajtixjói'-cnë' ca' Jacobo len yugu' böchi'ru' ca na' guc.

Ni'r burujë' ni' Pedro, zijë' ga yubl.

¹⁸ Cati' za' rení' dza na', glunë' rusbó bönni' rjaquë' gdil-l nacz guc, cutur yu'ë lidx guia Pedro. ¹⁹ Ni'r bsölë'ë Herodes nup tsajxi'gac Pedro. Cati' cutu guludölnë' lë', gnabi yudxnë' bönni' na' rjaquë' gdil-l glun chi'ë Pedro. Gdöd ni' gna bë'inë' nup guludödi bönni' na' rjaquë' gdil-l. Ni'r gzë'ë Herodes luyú Judea, zijë' Cesarea, ati' ni' buga'në'.

Ca gutië' Herodes

²⁰ Dza ni'z rleynë' Herodes bunách yödZ Tiro len Sidón. Zi'al gulasöla' bunách lu xyuë' Herodes na' le byadzj quegac bunách lu xyugac yödZ Tiro len Sidón na', san le rleynë' lequë' Herodes, cutur bi' ta'sölë'ë quequë'. Ni'r glunë' tuz bönni' Tiro len Sidón na' ati' glunë' ga soë' Blasto unë quequë' lahuë' Herodes na'. Naquë' Blasto na' huen dxin nadél-li'në' latj blau lahuë' Herodes. Glë'nnë' la'dxinë' lahuë' Herodes bönni' Tiro len Sidón na', quë' la'nabnë' lë' ugá'n tsahui' didza' bizxj quequë'. ²¹ Ni'r bdxie' bë' Herodes dza yönnë' lequë', ati' dza na' grö'ë xlatjé' ga rbequi xbeynë' bi' rac, nacuë' lari' zaca' ati' benë' lban laquë'. ²² Ni'r gululidzë' zidzj bönni' na', ta'në':

—Clëg bönni'z ni. Dioscz ni ru'ë didza'.

²³ La' na'z la' bë'të' lë' gbaz la'y queë' Xanru' le buzi'ë lëczë' yöl-la' ba ral-la' gac queë' Dios. Ni'r grö'ë bzuga' Herodes na', ati' gutië' le táguba' lë'.

²⁴ Ni'r guc lban qui xtidzë'ë Xanru', ati' gulayán nup nazí' lu na'gac lei.

Le zi'al lzu rjenquë' lban Bernabé len Saulo

²⁵ Cati' chguludödë' dumí na' Bernabé len Saulo lu na'quë' bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo nacu'ë Jerusalén, guluzë'ë ni', yhuöjquë' Antioquía. Gulachë'ë-bi' ca' bi'i Juan, zoa yetú labi' Marcos.

13

¹ Dza na'z gulacu'ë Antioquía bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios len bönni' tu'sëdnë' bunách, nútsa'quë' ladj bunách queë' Cristo lu yöd z na'. Cni lëquë':

Bernabé,

Simón, (lë' ca' Niger),

Lucio, (bönni' Cirene),

Saulo,

Manaén, (bönni' na' gzxónlenë' tsaxón Herodes, bönni' rna bë'ë luyú Galilea).

² Tsal ni' nudubquë' queë' Xanru' len tunë' gubás bönni' ni, gudxë' lequë' Dios Bö' La'y, rnë':

—Gul-bíaj-quë' quízi quia' Bernabé len Saulo quië tsjenquë' dxin na' bulidza' lequë' lunë'.

³ Budx glunë' gubás len gululidzë' Dios, ni'r gulaxóa na'quë' chopë' ni, len gulasölë'ë lequë'.

Tunë' lban luyú Chipre gbaz nasölë'ë Cristo

⁴ Ni'r, yjaquë' yöd z Seleucia Bernabé len Saulo, le bsölë'ë lequë' ni' Dios Bö' La'y, ati' ni' gulabenë' tu lë'i barco le bchë' lequë' ga nac tu luyú bidx lu nis zxön, nazi' lei Chipre.

⁵ Cati' guladxinë' ni' lu yöd z Salamina, ni' gulaguixj'öë xtídzë'ë Dios gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Nachë'quë'-'bi' bi'i Juan quië gáclenbi' lequë'. ⁶ Budx guladödë' gdu gap dë yöd z dau' luyú bidx na' lu nis zxön, ni'r guladxinë' yöd z Pafos. Ni' yajxáca'quë' Barjesús, bönni' judío. Naquë' bönni' udzá' rzi' yë'ë, rnë' ru'ë didza' uláz queë' Dios. ⁷ Bönni' ni dzaguë' Sergio Paulo, bönni' rejni'i rna bë'ë. Bulidzë' Bernabé len Saulo bönni' rna bë'ë na', le rë'nnë' yönnë' xtídzë'ë Dios. ⁸ Ni'r gdá'baguë'ë Bernabé len Saulo bönni' udzá' na', le gu'nnë' gunë' ga cu tsejlë'ë Dios bönni' rna bë'ë. Lë' ca' Elimas bönni' udzá' na', tsca nac xtídz'a'gac bunách gza'a. ⁹ Ni'r buzóa tsutsu lahuë' Saulo, lë' ca' Pablo, gdu zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, ruyüë' Elimas na' ¹⁰ len rë' lë':

—Li', bönni' rzi' yë' len bönni' huia'dò', nacu' ca zxi'ncz tu' xöhui' len bönni' curle'i dxi'a yúgu'të le nac tsahui'. ¿Naru' cuzóa dxitsu' ca runu', rdá'bagu'u didza' tsahui' queë' Xanru', len ruzagu'u xnöz nu rë'ni tsejlë' Lë'? ¹¹ Na'a, usaca' zi'ë li' Xanru', ati' gchul lau', len cutu glë'izu' gbidz nabáb dza.

La' bchultë lahuë' Elimas na', ati' gdë' na'l ni'l, rguiljë' nuzxa sön në'ë gchë' lë'. ¹² Cati' blë'inë' lë na' guc bönni' na' rna bë'ë, bubannë' ca nac xtídzë'ë Xanru', ati' gyejlë'ë Cristo.

Le glunë' Pablo len Bernabé lu yöd z Antioquía luyú Pisidia

¹³ Ni'r guluzë'ë yöd z Pafos na' Pablo len bönni' dzagquë' lë', nacu'ë tu lë'i barco, ati' guladxinë' yöd z Perge luyú Panfilia. Lu yöd z na' bulá'alenbi' lequë' bi'i Juan, böajbi' Jerusalén. ¹⁴ Gdöd ni' guluzë'ë Perge na', yjaquë' Antioquía luyú Pisidia. Lu yöd z na', cati' ni' nac dza la'y quequë' bönni' judío, gulayazië' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, ati' lu yu'u na' gulabó'ë. ¹⁵ Ni'r bulabë' guich ga nayúj zxba queë' Dios bönni' zoë' ni', lenca' le nayúj lu guich ca gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Gdöd ni' gulasölë'ë nu yjöd z Saulo len Bernabé bönni' uná bë' qui yu'u na', gnë':

—Lbi'ili', böchi'tu'. Chqui' ral-la' bi gnali' le uzejni'i netu', gul-në.

¹⁶ Ni'r gyasë' Pablo, len bchis në'ë quië la'cu'ë dxiz, gnë':

—Gul-zë nagli' le gyëpa' lbi'ili', bönni' Israel, len lbi'ilil', nul-li' rádxili'-në' Dios. ¹⁷ Xanru' Dios, Nu ta'yij ládxi'gac bunách Israel, gröczë' xuz xtau'ru' len benë' ga gulatorysquë' cati' ni' nacquë' bönni' zi'tu' luyú Egipto. Len yöl-la' huac zxön queë' bubijj' lequë' luyú ni'. ¹⁸ Gdu choa' iz bia' blenë' quequë' Dios cati' ni' guladë' gdu luyú bidx lu latj ca'z. ¹⁹ Cati' budx busnitië' gadx cò' yöd z gulacuá' luyú Canaán, bunöd zjé' quequë' xuz xtau'ru' xyugac bunách ni'. ²⁰ Gdöd ni', le guc gdu ca tap gayuá' yu chián iz, Dios bucu'ë quequë' bönni' glequi xbeynë' lequë' uzoë' gdë' Samuel, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios. ²¹ Ni'r gulanabë' lahuë' Dios uzóë' quequë' bönni' gna bë'ë, ati' Dios buzóë' quequë' Saúl, zxi'në' Cis, nababë' di'a dza queë' Benjamín. Gdu ca choa' iz gna bë'inë' lequë' Saúl na'. ²² Gdöd ni' Dios gduë' Saúl na', ati' buzóë' quequë' David quië gna bë'ë. Dios benë' lna' lau queë' David ni, gnë': “Nözda' runë' le rdzag ladxa'a David, zxi'në' Isai, len gunë' yúgu'të le rë'nda' neda'.” ²³ Ladj zxi'n xsoë' David ni, Dios benë' ga guljé' Jesús quië uslé' bunách Israel, ca na' zi'atël gzx'i' lu në'ë Dios gunë'. ²⁴ Zi'al cati' zi'a glë'ë Jesús, benë' lban Juan laugac yúgu'të bunách Israel quië lubi'i ládxi'gac len la'díl nis bunách ni'. ²⁵ Cati' ni' chzoa udx gunë' lban Juan na', gnë': “¿Nuzxa ráquili' naca' neda'? Cutu naca' Cristo, bönni' na' ral-la' guidë'. Na'a,

gul-yutsca'. Chza' gal-la' gdxinè' ga zoa' ni bönni' na', ati' neda' cutu naca' lsaca' gleycja' lölé' nudè'è."

²⁶ Lbi'ili', böcha'a, yugu' zxi'n xsoè' Abraham, len nul-li' zoali' ni, rádxili'-nè' Dios. Dioscz bsölè'è queèli' didza' ni quiè ulali'. ²⁷ Cutu guluúnbè' Jesús nup nacua' Jerusalén len bönni' ta'na bé'inè' lequè', len cutu gulayéjini'nè' le nayúy lu guich le gulanè' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, zal-la' tu'labczè' yugu' didza' ni yugu' dza la'y, san lu yöl-la' curejini' quequè' glunè' ga butság ca rna didza' ni cati' ni' gulachuguè' queè' Jesús gatiè'. ²⁸ Zal-la' cutu budzöli le nabaguè'è Jesús gatiè', gulanabè' lahuè' Pilato gna bé'inè' bönni' ludöddè' Lè'. ²⁹ Cati' budx glunè' queè' yúgu'tè le nayúy lu guich ca ral-la' gac queè', guluzötjè' Lè' lè'i yag cruz len gulucachè'è Lè' yèr ni ba. ³⁰ Ni'r Dios buspanè' Lè' lu yöl-la' gut, ³¹ ati' zian dza buluí' lahuè' Jesús laugac nup yjaclen Lè' tsazxón cati' ni' gzè'è Galilea, bdxinè' Jerusalén. Na'a, tunè' lna' lau queè' yugu' bönni' na' laugac bunách.

³² Cni nac, lèzca' netu' ni rguíxjöi'tu' lbi'ili' didza' dxi'a ca nac lè na' gzxi' lu në'è Dios gunè' quequè' xuz xtaoru'. ³³ Lè na' gzxi' lu në'è quequè' Dios, Lèczè' benè' ga butság queèru', nacro' zxi'n xsoaquè'. Cni benè' cati' buspanè' Jesús, guc ca na' nayúy lu guich ga zoa salmo buróp, le rna cni: "Li' nacu' Zxi'na'. Neda' buzoacza' Li'." ³⁴ Ca nac na', Dios buspanè' Lè' lu yöl-la' gut cui nit le gya' gbanè', Lèczè' Dios gnè' cni: "Gunna' queèli' le nacgac bica' ba gzxi' lu na'a lahuè' David." ³⁵ Qui lè ni na' nayúy ca' lu guich, ga zoa yetú salmo, le rna cni: "Cutu gu'u latj uga'nè' bönni' la'y quiu' ga nit le gya' gbanè'." ³⁶ Le guc queè' David nac bè'. Gdöd benè' dxin laugac bunách uládz queè', ca na' gna bé'inè' lè' Dios, ni'r gutiè' ati' gulagu'è lè' yeru ba ga nacu'è xuz xtauhuè', ati' gnit le gya' gbanè'. ³⁷ Na'a, Jesús na', Dios buspanè' Lè', ati' cutu gnit lu yeru ba le gya' gbanè'. ³⁸ Lbi'ili', böcha'a, ral-la' gnözili' lè ni rguíxjöi'tu' lbi'ili'. Dios runit lahuè' lbi'ili' ca nac dul-la' nabága'li' ni'a qui le benè' Jesús ni. ³⁹ Na'a, Dios ruúnè' tsahui' yúgu'tè nup ta'yejlè' Jesús, rugúè' yugu' dul-la' na' le cugúc ugúa zxa queè' Dios, le bé'è Moisés. ⁴⁰ Gul-gún chi'i cuinli' na'a cui gac queèli' le nayúy lu guich le gulanè' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, rna cni:

⁴¹ Gul-yutsca', lbi'ili', bönni' cutún ba la'n.

Ubánili' san lu yöl-la' curejlè' queèli' gatli'.

Neda' guna' tu dxin dza ni zoali',

Ati' zal-la' nu quixjöi' lbi'ili' le rulu' dxin na', cutu ca' tséjlè'li'.

⁴² Cati' gulumujè' lu yu'u ga na' tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío Pablo len bönni' na' dzagquè' lè', ni'r gláta'yu lauquè' bunách ni' la'guíxjöi'nè' lequè' yugu' lè ni cati' gdxin yetú dza la'y quequè'. ⁴³ Cati' ni' gulumujè' lu yu'u na' bönni' nudubquè' ni', glunè' tsazxón Pablo len Bernabé zian bönni' judío len bönni' nuhuöacquè' judío, bönni' ta'yj ládxi'què' Dios. Chopè' ni' gluí'lenè' lequè' didza', len gulusè'è ládxi'què' quiè lácteczè' tsutsu, lunè' löz le ruzá' ladxè'è quequè' Dios.

⁴⁴ Yexunu' gbidz ca' cati' bdxin yetú dza la'y quequè', guludubè' yelati'z cuguluhuöatè bunách lu yöd na' quiè la'yönnè' xtidzè'è Dios. ⁴⁵ Ni'r guluzxè'inè' bönni' judío cuta'yejlè', cati' gualé'inè' bunách zian na', ati' gulanè' qui didza' ru'è Pablo, len guladá'baguè'è lei. ⁴⁶ Ni'r gdu lu yöl-la' rugu ládxi' quequè', glè' yugu' bönni' judío na' Pablo len Bernabé, ta'nè':

—Ben bayúdx quixjöi'tu' lbi'ili' zi'al xtidzè'è Dios, san le ruca'nli' ca'z didza' ni, len runi lbi'ili' cutu nacli' lsaca' gdél-li'li' yöl-la' na'bán gdu ni, qui lè ni na', na'a uyeajtu' ga nacua' bunách gza'a. ⁴⁷ Lèzca' cni gna bé'inè' netu' Xanru' Dios guntu' lban queè' Cristo laugac bunách gza'a, nac ca rna didza' na' bé'è Dios ca nac queè' Cristo, gnè':

Nuzóa' Li' quiè gacu' yení' quegac bunách gza'a,

Len gacu' Nu uslá bunách gduè' yödzyú.

⁴⁸ Cati' gulayöni didza' ni bunách gza'a nacua' ni', guludzijnè' len gulagu'è Xanru' yöl-la' ba ni'a qui xtidzè'è. Gulayejlè' Cristo yúgu'tè nup ni' chnunè' quegac Dios gata' quegac yöl-la' na'bán gdu. ⁴⁹ Cni guc, gzè xtidzè'è Xanru', ati' gulayöni lei bunách yúgu'tè yöd nacua' luyú ni'. ⁵⁰ Ni'r gulagú'u yöl-lè'è yugu' bönni' blau qui yöd ni' bönni' judío cuta'yejlè' na' cui la'lé'inè' dxi'a Pablo len Bernabé. Lèzca' cni gulagú'u yöl-lè'è ngul blau ni' ta'yj ládxi'nu Dios. Cni guc, glunè' ga gulabía ládxi'què' Pablo len Bernabé, ati' gululaguè' chopè' ni ni'l lu xyuquè'. ⁵¹ Ni'r guluquindjè' yu béchtö da' lalabquè' Pablo len Bernabé le rulu'i nagá'n zxguia' nabága'gac bunách lu yöd na', ati' yjaquè' lu yöd Iconio. ⁵² Guludzijnè' bönni' yöd Antioquia na', bönni' ta'yejlè' Xanru', ati' gzóalenè' lequè' Dios Bö' La'y.

14

Le glunè' Pablo len Bernabé lu yöd Iconio

¹ Cati' guladxinè' Iconio Pablo len Bernabé, gulayaziè' tsazxón lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío, ati' ni' glu'è didza'. Cni guc, gulayejlè' Cristo zian bunách judío, lenca' zian bunách gza'a. ² Ni'r gulagú'u yöl-lè'è la'què' bönni' gza'a bönni' judío cuta'yejlè',

cui la'lé'inè' dxi'a bóchi'ru' ta'yejlè'è Cristo. ³ Le gulayejlè' Cristo bunách zian na', zian dza gulacu'è ni' Pablo len Bernabé, ati' lu yöl-la' rugu ladxì' glu'è xtidzè'è Dios, le tu'zxöni ládxi'què' Xanru'. Léczè' Xanru' bulu'è nac gdutè li didza' tu'è ca nac le ruzá' ladxè'è quegac bunách Dios, le bè'è latj glunè' le tac bè' len le tun ga tu'bani bunách. ⁴ Ni'r gularúj chopl bunách lu yödz na'. La'què' guladè'è bönni' judío cuta'yejlè', ati' yela'què' guladè'è Bernabé len Pablo, gbaz na' nasölè'è Cristo. ⁵ Ni'r bönni' judío cuta'yejlè' na' len yugu' bönni' gza'a ni' glunè' tuz bönni' ta'ná bé'inè' lequè', ati' gularujè' quiè lu'è dō' quequè' gbaz na' nasölè'è Cristo len luladxè' lequè' guiöj. ⁶ Cati' táquibe'inè' lè ni Pablo len Bernabé, guluzxundjè' ni', yjaquè' yödz Listra len Derbe luyú Licaonia, ati' ni' guladödè' yúgu'tè yödzdau' gdu zbi'il, ⁷ gap ni' glunè' lban qui didza' dxi'a ca nac queè' Cristo.

Tu'ladxè' Pablo guiöj lu yödz Listra

⁸ Lu yödz Listra zoè' bönni' curzè'è. Rözè' ni' le curza'czè' cati' ni' guljè' len gatga gzè'i ni'è. ⁹ Ruzè' nague' didza' ru'è Pablo bönni' ni. Buyú'è lè' Pablo len gúquibe'inè' rejllè'è Cristo quiè huòaquè'. ¹⁰ Ni'r bè'è zidj didza' Pablo, ré' lè':

—Gzui.

La' gxítì'tè' bönni' na' len gzè'i ni'è. ¹¹ Cati' gulané'inè' lè na' benè' Pablo bönni' Listra, gulazú lauquè' tu'è zidj didza' lu didza' tu'è bönni' Licaonia na', ta'né':

—Yugu' dios bönni' ni. Nuhuötjquè' ga zoaru', tu'lu' cuinquè' ca nacquè' bönni'.

¹² Bernabé na', gulané' naquè' Júpiter, ca lè' dios blau quequè', ati' Pablo, gulané' naquè' Mercurio, yetú dios quequè'. Cni gulané' le ru'è didza' Pablo ca na' ta'né' runè' Mercurio na'. ¹³ Ga ni' nacu'è zoa gdau' qui Júpiter, cuit nōztèz ga ni' ta'yáz bunách yödz na'. La' bdxintè' ni' bxuz qui Júpiter na', naché'è-ba' yugu' bédx len nu'è ca' yugu' bregui' yöj, ati' dzaggac lè' bunách zian. Glè'nnè' ludōcdè'è-ba' bédx na' lauquè' Pablo len Bernabé quiè la'yj ládxi'què' lequè' ca tunè' quegac dios quequè'. ¹⁴ Cati' gláquibe'inè' lè ni Bernabé len Pablo, gbaz na' nasölè'è Cristo, gulachözè'è lari' nácuquè'. Tu'hui'nnè' le tunè' bönni' ni le cural-la' lunè', ati' gulaxítì'è, yajcu'è gatsj lahui'l bunách zian na', len glu'è zidj didza', ¹⁵ tè' lequè':

—Lbi'ili' bunách. ¿Bizx quiè runli' cni? Lèz bönni' ca lbi'ili' nactu', len rguíxjöi'tu' lbi'ili' lè nicz ral-la' uca'nli', le cunác ni, quiè gáquili' queè' Dios ban. Dios ni benè' luzxbá len yödzlyú, len nis zxön, len yúgu'tè le nacuá' tu tu latj na'. ¹⁶ Iz chguladöd, glun yúgu'tè bunách ca rnaz qui queégac, ati' Dios cutu buzaguè'è xnōzgc, ¹⁷ san benè' ga glac le tun lna' lau queè', ni'a qui le nacgac dxi'a benè' quequè'. Rsölè'è queèru' nis guiöj, len runè' ga ta'yán le razru'. Ruzölj rudzè'inè' ré'u len runè' ga rudziji ládxi'ru'.

¹⁸ Zal-la' glè' lequè' cni Bernabé len Pablo, cannz guluxicjè' guluzaguè'è xnōzgc bunách zian na', cui ludōcdè'è-ba' bédx na' lauquè'.

¹⁹ Ni'r guladxinè' ni' la'què' bönni' judío cuta'yejlè'è, narujquè' Antioquia len Iconio, ati' gulagú'u yöl-lè'è bunách zian na'. Ni'r gululadxè' Pablo guiöj yúgu'tè, len gla'yjè' lè' ni' ra' yödz na', le táquinè' chnatiè'. ²⁰ Ni'r cati' guludubè' gdu zbi'il ga dè' Pablo bönni' ta'yejlè'è Cristo, gyasè' Pablo len buaziè' lu yödz na'. Cati' za' reni' yetú dza, burújenè' Bernabé, yjaquè' yödz Derbe.

²¹ Lu yödz ni' glunè' lban qui didza' dxi'a ca nac queè' Jesucristo, ati' gulayejlè' Cristo bunách zian ni'. Gdöd ni' yhuöjquè' Listra, len Iconio, len Antioquia. ²² Cati' guladödè' yugu' yödz na' Bernabé len Pablo, gulutipè' ládxi'què' bönni' ni' ta'yejlè'è Cristo, len gulusè'è ládxi'què' luga'nè' tsutsu ca na' ta'yejlè'è Lè'. Glè' lequè':

—Ré'u tsazczru' ga rna bè'è Dios, run bayúdx saca' qui'ru' zian le gac queèru'.

²³ Tu cō' hueaj bunách ni' queè' Cristo, gulucu'è bönni' gul lun chi'è bunách queè' Cristo na'. Cati' chgululidzè' Dios len glunè' gubás, ni'r gulagu'è lequè' lu nè'è Xanru', Nu na' ta'yejlè'è.

Tu'dxinè' Antioquia luyú Siria Pablo len Bernabé

²⁴ Ni'r guladödè' luyú Pisidia Pablo len Bernabé, ati' guladxinè' luyú Panfilia. ²⁵ Budx glunè' lban qui xtidzè'è Cristo lu yödz Perge, yjaquè' yödz Atalia. ²⁶ Guluzè'è ni', ati' gulabenè' tu lè'i barco len guludxinè' yödz Antioquia, ga na' nacu'è bönni' queè' Cristo, bönni' na' gulasölè'è lequè' tsjenquè' lban, cati' ni' gulagu'è lequè' lu nè'è Dios, Nu na' ruzá' ladxì' quequè' lunè' xchinè', dxin na' chbudx glunè'. ²⁷ Cati' ni' guludxinè' Antioquia, guludúb bunách queè' Cristo nacuá' ni'. Ni'r gulagúxjöi'nè' lequè' Pablo len Bernabé ca nacgac le zxön benè' Dios lu na'què', lenca' ca benè' Dios, bè'è latj ta'yejlè' ca' Lè' bunách gza'a. ²⁸ Zian dza gulugá'nlenè' bunách ni' ta'yejlè' Cristo Pablo len Bernabé.

¹ Ni'r guladxinë' Antioquia la'quë' bönni' narujquë' luyú Judea, ati' gulusëdnë' böchi'ru' ni', ta'në':

—Chqui' cutu grugu lu xpëla'li' ca nalëbitu' runtu' ca na' gna bë'ë Moisés, cutu gac ulali'.

² Ni'r guladil'-lenë' lequë' didza' Pablo len Bernabé, ati' glactsca rushö. Gdöd ni', gulaböë' Pablo len Bernabé len yela'quë' bönni' böchi'ru' ni', quië tsjaquë' Jerusalén, la'dxinë' laquë' gbaz ni' queë' Cristo, lenca' laquë' bönni' gul tun chi'ë bunäch queë' Cristo ni', quië lu'lenë' lequë' didza' ca nac lë ni rac, tu'sëdnë' bunäch bönni' na' le nachixi.

³ Ni'r gulugu'ë lequë' nöz bönni' queë' Cristo nacu'ë Antioquia, ati' guladödë' lu xyu yödZ Fenicia len luyú Samaria, ati' gulaguixjöi'në' böchi' lza'ru' ni' ca guc, guluhuöaquë' queë' Cristo bönni' gza'a. Lë ni ben ga guludzijnë' yúgu'të böchi' lza'ru' ni'.

⁴ Cati' guladxinë' Jerusalén Pablo len Bernabé, glunë' lequë' ba la'n bönni' queë' Cristo nacu'ë ni', lenca' yugu' gbaz nasölë'ë Lë', len bönni' gul tun chi'ë. Gulaguixjöi'në' lequë' Pablo len Bernabé yúgu'të le benë' Dios lu na'quë'. ⁵ Ni'r gulayasë' la'quë' bönni' gdau' fariseo chta'yëjlë'ë Cristo, ta'në':

—Run bayúdx grugu lu xpëla'quë' bönni' gza'a na' ta'yëjlë'ë'ë Cristo, len gna bé'iru' lequë' lunë' ca rna bë' zxba queë' Moisés.

⁶ Ni'r guludubë' gbaz nasölë'ë Cristo len bönni' gul tun chi'ë bunäch queë', quië la'bequi xbeynë' lë ni rac. ⁷ Gdöd glu'ë zian didza', gzuinë' Pedro len gudxë' lequë':

—Böcha'a. Nöziczli' ca guc dza ni'të, Dios gröczë' neda' quië guna' lban laugac bunäch gza'a quië la'yönnë' didza' dxi'a len la'yëjlë'ë Cristo. ⁸ Dios, Nu nunbë'cz le yu'u icj lãdxi'dau'gac bunäch, buzóë' le nac bë' runë' lequë' ba la'n, le bsölë'ë quequë' Dios Bö' La'y, lëz ca bsölë'ë queëru' Lë'. ⁹ Cutu butsé'ë ca benë' quequë' len queëru', ati' lëzca' lequë' bunë' dxi'a icj lãdxi'dau'quë' le ta'yëjlë'ë Cristo. ¹⁰ Na'a, çbixz quië run leyli'-në' Dios, ruspága'li' yua' xyengac böchi' lza'ru'? Yua' ni, le nac le ta'ná bë' zxba queë' Moisés, cutu guc gua'ru' rë'u, len cutu guc lu'ë xuz xtau'ru'. ¹¹ Rë'u ni, réjlë'ru' nularu' ni'a qui le buzá' lãdxë'ë queëru' Xanru' Jesús, len lëz ca nularu' rë'u, lulë' ca' lequë'.

¹² Cati' budx bë'ë didza' ni Pedro, gulacu'ë dxiz yúgu'të', ati' guluzë nagquë' didza' glu'ë Bernabé len Pablo, gulaguixjöi'në' lequë' le tac bë' len le tun ga tu'bani bunäch, yugu' le benë' Dios lu na'quë' ga nacuá' bunäch gza'a. ¹³ Cati' budx glu'ë didza' ni Bernabé len Pablo, bubí'ë didza' Jacobo, gnë':

—Böcha'a. Gul-zë nagli' le gyëpa' lbi'ili'. ¹⁴ Chgdíxjöi'cznë' rë'u Simón Pedro ca benë' Dios, bulu'ë lahu' yöl-la' huac queë' le zi'al lzu laugac bunäch gza'a quië bubijë' quizi queë' bunäch nútsa'gac ladjquë'. ¹⁵ Ca nac lë ni rajlözgac xtídza'quë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, ca na' nayú lu guich la'y, rna:

¹⁶ Dza töd lë ni huöda' len uchisa' Nu gna bë',

Tsazië' xlatjë' David,

Guna' ca run nu ruchís tu yu'u naguúndj.

Uchisa' ca' bunäch la'cuá' lidxë', nup naga'ngac,

Guna' ca run nu ruchís tu zö'ö gul.

Cni uchisa' le gna bë'ë David

¹⁷ Quië luguúlj Xanru' yezica' bunäch.

Luguúlj Lë' bunäch gza'a,

Ati' si' lagac: bunäch queë' Dios.

¹⁸ Cni rnë' Xanru',

Nu na' dza ni'të ben ga nac bë' yúgu'të lë ni.

¹⁹ Qui lë ni na' runi neda' cutu ral-la' gun níguiru' bunäch gza'a, nup tu'huöac queë' Dios.

²⁰ Ral-la' uzujru' quequë' lu guich quië luca'në' yugu' le cural-la' lahuë', le nadöd laugac bdau' guiój bdau' yag, len cui lunë' le cunác, len cui lahuë' xpëla'c'ba' böa' guixi' cunarujc'ba' rön, len cui lahuë' xchönb'a' nütí'tëz böa' guixi'. ²¹ Dza ni'të nacuá' yúgu'të yödZ nup tun lban lu yu'u gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, len tunë' lban qui le buzujë' lu guich Moisés. Tu'labczë' lei yugu' dza la'y.

²² Ni'r guladzág lãdxi'quë' gbaz nasölë'ë Cristo len bönni' gul tun chi'ë, len yúgu'të bunäch queë' Cristo, la'böë' la'quë' bönni' ladjquë' quië la'sölë'ë lequë' Antioquia, tsjaclenë' Pablo len Bernabé. Chopë' na' gulaböë', léquë' Judas, zoa yetú lë' Barsabás, lenca' Silas, nacquë' bönni' blau dzagquë' böchi'ru' ni'. ²³ Guluzujë' lu guich le guludödë' lu na'quë' lu'ë, le rna cni:

—Netu' gbaz nasölë'ë Cristo, len bönni' gul tun chi'ë, len yugu' böchi'ru', rugaptu' lbi'ili' Dios, böchi'tu', nacli' bunäch gza'a zoali' Antioquia len yugu' yödZ luyú Siria len Cílicia.

²⁴ Byöñitu' ca tun la'gac bunäch gularúj ga zoatu', bönni' na' cutu bsöla'tu' lequë'. Dutsa'quë' lbi'ili' ni'a qui le ta'në', len tu'chíxinë' icj lãdxi'dau'li', le ta'ná bë'ë grugu lu xpëla'li' len gunli' ca rna bë' zxba queë' Moisés. ²⁵ Qui lë ni na' bdzag lãdxi'tu' cati' chben tuz xtídza'tu', grötu' chopë' bönni', nup gsöla'tu', duyuquë' lbi'ili'. Guidlenquë' Bernabé len Pablo, nup

ni nadxi'iru'. ²⁶ Chyjaquë' gap gzoa banádx latië' Bernabé len Pablo le nadxi'icnë' Xanru' Jesucristo. ²⁷ Cni nac, rsóla'tu' queëli' Judas len Silas. Chopë' ni la'guixjöi'në' lbi'ili' lë ni ruzujtu' lu guich ni. ²⁸ Bului'inë' netu' Dios Bó' La'y le rdzag ladxë'ë, len lëzca' cni rdzag ládxi'tu' netu', cutu uspágar'tu' lbi'ili' yua', le nac le rna bé' zxba queë' Moisés, san tuz yugu' lë ni run bayúdx gunli'.

²⁹ Cutu gáguli' le nadód laugac bdau' guiöj bdau' yag.

Cutu gáguli' rön.

Cutu gáguli' xpëla'cba' böa' guixi' cunarujcha' rön.

Cutu gunli' le cunác.

Chqui' gun chi'i cuinli', gunli' ca rna yugu' lë ni, gunli' dxi'a.

³⁰ Cni guc guladxinë' Antioquia yugu' bönni' na' nasóla'quë'. Ni' gulutubë' bunách queë' Cristo nacua' ni', ati' guluga'uë lu na'quë' guich na'. ³¹ Cati' chbudx gululabë' lei, guludzjinë' ca nac le nayúj lu guich na', le ruhui' zxon lequë'. ³² Le nacquë' ca' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios Judas len Silas, guluhu' zxonë' lequë' len gulutipë' ládxi'quë' böchi'ru' ni', gulugunë' dxin didza' zian glui'lenë' lequë'. ³³ Gdöd guludzeynë' ni' nabáb dza chopë' ni, ni'r böchi'ru' ni' guluzeynë' lequë' dxi'a didza' quië tshuöjquë' Jerusalén ga nacu'ë bönni' gulasölä'ë lequë'. ³⁴ Bdzag ladxë'ë Silas buga'në' Antioquia. ³⁵ Guluga'në' ca' Antioquia Pablo len Bernabé, ati' gulusëdnë' bunách len glunë' lban qui xtidzë'ë Xanru'. Lëzca' cni glun zianr ca' bunách.

Rzu lahuë' Pablo rjenë' lban le buróp lzu

³⁶ Gdöd nabáb dza Pablo gudxë' Bernabé:

—Huayejru' leyúbl tsajyucru'-në' böchi'ru' nacu'ë yúgu'të yöd gap chyjenru' lban qui xtidzë'ë Xanru', quië glé'iru' nacx rac quequë'.

³⁷ Gu'nnë' Bernabé la'chë'ë-bi' bi'i Juan Marcos, tséajlenbi' lequë', ³⁸ san cutu bdzag ladxë'ë Pablo la'chë'ë-bi' tséajlenbi' lequë' le bulá'alenbi' lequë' luyú Panfilia len cutur yjénlenbi' lequë' dxin queë' Xanru'. ³⁹ Cutu guc tuz xtídza'quë' Bernabé len Pablo ga bdxintë' gululá'alenë' tu'ë yetüë'. Bchë'ë-bi' bi'i Marcos Bernabé ati' gulabenë' tu'ë'i barco, yjaquë' luyú Chpire. ⁴⁰ Pablo gröë' Silas quië tséajlenë' lë'. Ni'r gulagu'ë lequë' lu në'ë Xanru' böchi'ru', gulanabnë' Lë' uzá' ladxë'ë quequë', ati' zjaquë' Pablo len Silas. ⁴¹ Guladödë' yugu' yöd luyú Siria len Cilicia, ati' gulutipë' ládxi'gac bunách queë' Cristo nacua' ni'.

16

Runbi' tsaxzön Pablo len Silas bi'i Timoteo

¹ Gdöd ni' guladxinë' yöd Derbe len Listra Pablo len Silas. Ni' zoabi' bi'i bönni' réjlë'bi' Cristo, lëbi' Timoteo. Nachi' zxi'nnu ngul judío réjlë'nu Cristo, san cutu naquë' judío xuzbi'. ² Tunë' lna' lau queëbi' böchi'ru' nacu'ë Listra len Iconio, ta'në' runbi' le nac dxi'a. ³ Gu'nnë' Pablo tséajlenbi' lë' bi'i ni, ati' gdel-lë'ë-bi' len bhchuguë' lu xpëla'bi' ca tun bunách judío. Cni benë' cui la'në' queëbi' bönni' judío nacu'ë ni', le nözcnë' yúgu'të' cutu naquë' judío xuzbi'. ⁴ Cati' guladödë' gap nacua' yöd ni' Pablo len nup dzaggac lë', tu tu yöd na' guludödë' lu na'quë' böchi'ru' nacu'ë ni' yugu' zxba na' glunë' gbaz nasölë'ë Cristo len bönni' gul tun chi'ë bunách queë', nacu'ë Jerusalén. Guladödë' zxba ni lu na'quë' quië lunë' ca rna bé' zxba na'. ⁵ Cni guc, guladíp ládxi'gac ca nac le réjlë'ru' Cristo yúgu'të cö' bunách queë' Cristo, ati' gulayán tu tu dza.

Rulidzë' Pablo bönni' Macedonia lu yël bëhcál

⁶ Guladödë' luyú Frigia len luyú Galicia Pablo len bönni' dzagquë' lë', le buzagüë' xnözquë' Dios Bó' La'y, cui tsajixjö'quë' xtidzë'ë Xanru' luyú Asia. ⁷ Cati' guladxinë' luyú Misia, glë'nnë' tsjaquë' luyú Bitinia, san cutu bé'ë lequë' latj Dios Bó' La'y, Nu rsölë'ë queëru' Jesús. ⁸ Ni'r guladödë' gal-la' ga dë Misia, ati' yjaquë' yöd Troas. Neda' Lucas, ruzuja' quuu' lu guich lë ni, gzoa' Troas na', ati' yajsóalena'-në' Pablo. ⁹ Lu yöd ni' Dios bului'inë' Pablo tu le blé'inë' lu yël bëhcál. Bului' lahuë' lë' bönni' Macedonia, zuinë' len ráta'yuë' lahuë' Pablo, rnë': “Gdöd ladztu', lu xyutu' Macedonia, len guclen netu'.” ¹⁰ Cati' blé'inë' lë ni Pablo, lë na' bului' lahui lë', la' bé' ládxi'tëtu' tseajtu' luyú Macedonia, le gúquibe'itu' Dios chbulidzë' netu' tsjentu' lban qui didza' dxi'a laugac bunách luyú ni'.

Le glunë' Pablo len Silas lu yöd Filipos

¹¹ Ni'r grentu' lë'i barco, buza'tu' Troas. Tinz gdödtu' ga bdxintu' Samotracia, ati' gdöd yetü dza bdxintu' yöd Neápolis. ¹² Buza'tu' ni', ati' bdxintu' Filipos, yöd na' nacr blau ca yúgu'të yöd nababgac tsla'a ni' luyú Macedonia. Lu yöd ni' nucua'quë' bunách uládz quequë' bönni' Roma. Lu yöd niz gzoatu' nabáb dza. ¹³ Cati' bdxin tu dza la'y, brujtu' lu yöd, gyeajtu' ra' yegu ga na' tu'dúbcz, tu'líd Dios bunách yöd na'. Ni' grö'tu' len gdxjöi'tu' ngul nudubcnu ni' ca nac xtidzë'ë Xanru'. ¹⁴ Nútsa'nu ladjcnu ni' Lidia, ngul Tiatira. Nacnu

ngul huëti' lari' xna záqui'tsqui. Rej ládxi'nu Dios ngul ni, ati' buzé nagnu didza' b'è'è Pablo, ati' Xanru' güclenè'-nu quiè gzxì' lu na'nu didza' na' b'è'è Pablo. ¹⁵ Ni'r bdiilnu nis lènu, ati' guladíl' ca' nis bunách nacuá' lidxnu. Gdöd ni' gúta'yunu lautu', gnanu:

—Chqui' ráquibe'ili' réjlé'a Xanru', gul-tsáz lidxa', len gul-zóa ni'.

Bennu bayúdx uga'ntu' ni'.

¹⁶ Yetú le guc tu dza tsal ni' zeajtu' ga na' rulidztu'-nè' Dios, brujbi' dutsagbi' netu' bi'i ngul yu'u lébi' b'ò' run ga rnè ya'abi'. Len yöl-la' rnè ya'a queëbi' runbi' ga ta'zi'tsquè' dumí bönni' xanbi'. ¹⁷ Bi'i ngul ni' zajnaubi'-nè' Pablo len netu', rui'bi' zidz didza', rnabi':

—Bönni' ni tunè' xchinè' Dios náctèrè' blau. Ta'guáxjöi'nè' lbi'ili' nac gac ulali'.

¹⁸ Cni benbi' zian dza. Cati' cutur bdzag ladxè'è Pablo, bueycjè' len bulidzè' b'ò' na' yu'u lébi', rnè':

—Ni'a queè' Xanru' Jesucristo, rna bé'ida' li'. Burúj icj ládxi'dau'bi' bi'i ngul ni.

La' ni'z burujtè b'ò' na'.

¹⁹ Cati' gualé'inè' xanbi' chburúj b'ò' na' run ga rnè ya'abi', len cutur nac löz la'zi'è dumí ni'a queëbi', qui lè ni na' gulazönè' Pablo len Silas, ati' gulachè'è lequè' lauquè' bönni' yúlahui', nudubquè' ga nac lu yè'y. ²⁰ Gulucu'è lequè' lauquè' bönni' yúlahui' na', ta'né':

—Nacquè' judío bönni' ni len tunè' ga tun rusb'ò bunách yöd z. ²¹ Tu'sédnè' le cural-la' si' lu na'ru' len cural-la' gunru', le nababru' Roma.

²² Ni'r guladá'baga' Pablo len Silas bunách zian ni', ati' gulaná bé'inè' nup gualéycj lari' nácuquè' Pablo len Silas bönni' yúlahui', ati' gulaguinè' lequè' gba'y. ²³ Gdöd gulaguinsquè' lequè', gulagu'è lequè' lidx guia. Gulaná bé'inè' bönni' ruseyjè' lidx guia na' gun chi'itsquè' lequè'. ²⁴ Bönni' ni, cati' chgulaná bé'inè' lè' cni, glu'è lequè' lu yu'u död lidx guia na', len glu'è ni'acquè' yeru yag ta'zón ni'acquè'.

²⁵ Gdu ladxi' yèl tu'lidzè' Dios Pablo len Silas, len tul-lè' yöl-la' ba queè' Dios, ati' ta'yönnè' bönni' nadzunquè' lidx guia na'. ²⁶ Ni'r tu tsalz gtttsca luyú. Cni guc ga bdxintè gzxiz xlibi z'ò'ò lidx guia na', ati' la' gulalaytè yúgu'tè gap nu ryaz, ati' guluhuédx ca' du guia nága'gac bönni' nadzunquè' ni'. ²⁷ Bubané' bönni' na' ruseyjè' lidx guia. Cati' blé'inè' nayaljac gap nu ryaz lidx guia na', gleycjè' guia tuchi' queè' quiè gdödi cuinè', le ráquinè' chguluzxundjè' bönni' nadzunquè' lidx guia na'. ²⁸ Ni'r zidzj bulidzè' lè' Pablo, gnè':

—Cutu bi guni cuinu', le zoatu' ni yúgu'tètu'.

²⁹ Ni'r gnabé'gui' bönni' na', ati' gda'atè' lu yu'u lidx guia na'. Gzxiztsquè' lu yöl-la' radxi, ati' byechuè' xni'acquè' Pablo len Silas. ³⁰ Cati' chnubijè' lequè' lidx guia na', gudxè' lequè':

—Lbi'ili', bönni', ¿bizxa ral-la' guna' quiè ulá'?

³¹ Lequè' tè' lè':

—Gyejlè'è Xanru' Jesucristo ati' uláu' li', len lèzca' cni lulá bunách nacuá' lidxu'.

³² Glu'lenè' lè' didza' ca' nac qui xtidzè'è Xanru', dzaggac lè' yúgu'tè bunách nacuá' lidxè'.

³³ La' na'z, ni' nac chdz'ò' la' bch'è'tè' lequè', ati' yajtibè' lequè' ga dxiaquè' huè'. Gdöd ni', la' bdiitè' nis, ati' guladíl' ca' nis yúgu'tè bunách nacuá' lidxè'. ³⁴ Ni'r bch'è'è lequè' lidxè', len bè'tè le glahuè'. Rudzijnè' lè' len tu'dziji ca' yúgu'tè bunách nacuá' lidxè' le ta'yejlè'è Dios.

³⁵ Cati' za' reni' dza na', gulasölè'è ni'a na'què' bönni' yúlahui', ati' glè' bönni' na' ruseyjè' lidx guia, ta'né':

—Bsan-què' bönni' na'.

³⁶ Ni'r gdíxjöi'nè' Pablo didza' ni bönni' na' ruseyjè' lidx guia, gnè':

—Gulasölè'è didza' bönni' yúlahui' usana' lbi'ili'. Na'a, gul-rúj, len gul-huój dx'i'adau' ga rzoali'.

³⁷ Ni'r brujè' Pablo len gudxè' yugu' ni'a na'què' bönni' yúlahui' na', gnè':

—Chgulaguinè' netu' laugac bunách zal-la' cutu narúguini queètu' ca' rna bè' zxba, len gulagu'è netu' lidx guia, ati' netu' ni nababtu' Roma. ¿Naru' tu'santsè' netu' bagachi'z? Cutu ca' gac. Lidgarè' lequè' dusanquè' netu'.

³⁸ Zhuójquè' ni'a na'què' bönni' yúlahui' na' yajtixjöi'cnè' bönni' yúlahui' didza' ni, ati' lequè' gládxinè' cati' gulayönnè' nababquè' Roma Pablo len Silas. ³⁹ Cati' guládxinè' lidx guia ni', gláta'yuè' lauquè' Pablo len Silas cutu luspaguè'è lequè' zxguia'. Ni'r gulabijè' lequè' lidx guia na' len gláta'yuè' lauquè' lurujè' yöd z na'. ⁴⁰ Ni'r gularujè' lidx guia na' Pablo len Silas, ati' gulayaziè' lidxnu Lidia. Cati' chgualé'inè' böch'i'ru' nacu'è ni', guluchiziè' didza' icj nagquè' ati' la' gululza'tè' ni'.

17

Tun rusb'ò bunách Tesalónica

¹ Guladödè' Pablo len Silas lu yöd z Anfípolis len lu yöd z Apolonia, ati' guládxinè' lu yöd z Tesalónica, ga ni' zoa tu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios bönni' judío. ² Buga'nè' ni' Pablo gdu galj dza, len ca runczè', gyijè' ga zoa yu'u na' cati' nac dza la'y quequè' bönni' judío, ati'

bé'lené' lequé' didza'. ³ Busálj la'né' len bului'iné' lequé' rusédi le nayúj lu guich la'y run bayúdx saca' qui'é Cristo, Nu na' tuné' löz bönni' judío duslé' lequé', ati' tód gatié' ubané' lu yöl-la' gut. Ni'r gudxé' lequé' Pablo:

—Cni guc queé' bönni' na' lé' Jesús, runa' lban queé' ga ni zoali'. Bönni' ni naqué' Cristo.

⁴ Ni'r gulayejl'é Cristo la'qué', ati' gluné' tsaxón Pablo len Silas. Lézca' cni gulayejl'é Cristo zian bönni' gza'a, bönni' ta'yij ládxi'qué' Dios. Lézca' gulayejl'é nu Cristo ngul blau zian. ⁵ Ni'r lu yöl-la' ruzxe' quequé' Pablo bönni' judío cuta'yejlé', gulutubé' bönni' cunacqué' tsahui', bönni' ta'dazé' ca'. Cati' chgulutubé' bunách zian, gluné' ga glun rusbó gdu lu yöd z na', ati' bayúdx gulayazié' lidxé' Jasón quié lubijé' Pablo len Silas laugac bunách na' tun rusbó. ⁶ Cati' cutu guludzölné' Pablo len Silas, gulabijé' Jasón len yezíca'ré' böchi'ru' nacué' ni', ati' gulaché'é lequé' laqué' bönni' yúlahui'. Glu'é zidz didza', ta'né':

—Chguladxiné' ca' ni bönni' na' nutsá'qué' bunách gdu'té yödzyú. ⁷ Jasón ni glu'é lequé' lidxé'. Ta'dá'bagué'é zxa queé' César, bönni' rna bé'iné' ré'u, yúgu'té bönni' ni, ta'né': “Zoé' yetuté' bönni' rna bé'é, lé' Jesús.”

⁸ Cati' gulayönné' lé ni, gulabó'é baguí' bönni' lu yöd z len bönni' yúlahui' na'. ⁹ Ni'r, gdöd gulazi'é dumí le bucá'ngaré' Jasón len yezíca'ré' bönni' na' bönni' yúlahui', gulusané' lequé'.

Le gluné' Pablo len Silas lu yöd z Berea

¹⁰ Ni'r la' gulasóla'té' Pablo len Silas böchi'ru' ni', ni' nac chdzö'l, zjaqué' yöd z Berea. Cati' guladxiné' ni', gulayazié' lu yu'u ga tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios bönni' judío nacué' ni'. ¹¹ Glacré' tsahui' bönni' ni ca bönni' nacué' Tesalónica, le gulazí' lu na'qué' xtidzé'é Xanru' gdu ládxi'qué'. Yugu' dza gululabtsqué' dxi'a le nayúj lu guich la'y, quié láquibe'iné' chqui' nacz lé na' rné' Pablo. ¹² Cni guc, gulayejl'é Cristo zian bönni' judío. Lézca' cni, gulayejl'é Cristo zian bönni' gza'a, yugu' ngul blau len yugu' bönni'. ¹³ Ni'r cati' gláquibe'iné' bönni' judío nacué' Tesalónica, lézca' rguixjó'é Pablo xtidzé'é Dios lu yöd z Berea, yjaqué' ni', len gluné' ca' ni' ga glun rusbó bunách zian. ¹⁴ Ni'r la' gulasóla'té' Pablo böchi'ru' ni', tsijé' ga nac ra' nis xzón, san guluga'nzé' Berea Silas len bi'i Timoteo. ¹⁵ Gulaché'é Pablo bönni' Berea na' lu yöd z Atenas. Ni'r la' yhuójté' lu yöd z Berea, tu'ú'é xtidzé'é Pablo, lé' Silas len bi'i Timoteo tsjacté' ga ni' zoé' Pablo.

Le bené' Pablo lu yöd z Atenas

¹⁶ Tsal ni' zoé' Pablo rbözé' Silas len bi'i Timoteo lu yöd z Atenas, ruhui'ni ladxé'é le rlé'iné' ta'yij ládxi'gac bdau' guiöj bdau' yag yúgu'té bunách yöd z na'. ¹⁷ Qui lé ni na' bé'lené' bönni' judío len bönni' ta'yij ládxi'qué' Dios didza' ga nac lu yu'u ga tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios. Yugu' dza bé'lené' nup ta'dá lu yé'y didza' ca nac xtidzé'é Cristo. ¹⁸ Glu'i'lené' Pablo didza' la'qué' bönni' da'qué' le tu'sédné' bönni' epicúreo len le tu'sédné' bönni' estoico. La'qué' gulané':

—¿Bizxa ré'nitsané' gné' bönni' hué' didza' ni?

Yela'qué' gulané':

—Ráquitu' naqué' nu run lban quegac dios zi'tu'.

Cni gulané' le runé' lban Pablo laqué' qui didza' dxi'a queé' Jesús, len qui yöl-la' rubán. ¹⁹ Ni'r gulaguel-lé'é né'é Pablo, len gulaché'é lé' lu gui'a ga tu'dubé' tu'é didza', nazí' lei Areópago, ta'né':

—¿Naru' huactsa yónitu' didza' cub ni rguixjó'u? ²⁰ Rusyönnu' netu' le tun ga rubánitu'. Na'a, ré'nitu' gnózitu' bizxa rna didza' ni ru'u.

²¹ Cutur bi ta'dzág ládxi'qué' luné' bönni' Atenas na' len bönni' gza'a nacué' ni', san la'yónizné' len lui'zé' didza' tu le cub.

²² Ni'r gzuiné' Pablo gatsj lahui'l lö'a Areópago na', gné':

—Bönni' Atenas, yúgu'té le rlé'ida' nac bé' szxóni rej ládxi'gacli' dios queé'li'. ²³ Cati' gdóda' lu yöd z len buyúgaca' le rej ládxi'li', yajxaca'a ca' tu nich ga ni' nayúj le rna cni: “Tu Dios, Nutu Nu Numbé' Lé'.” Dios na' rej ládxi'li'-né' zal-la' cutu núnbé'li'-né', Dios ni runa' lban queé' lauli'.

²⁴ Dios ni bené' yödzyú len yúgu'té le nacua' yödzyú ni. Naqué' Xani yehua' yubá len Xani luyú ni, len cutu ca' zoé' gdu' nungac bunách. ²⁵ Cutu bi ryadzj queé' le gac lunódzj queé' bunách, le runódzjé' Léczé' quegac yúgu'té bunách yöl-la' na'bán len yúgu'té le rquíniru'.

²⁶ Lé' bené' tuzé' bönni' ga za'c yúgu'té bunách gza'a quié la'cuá' gdu yödzyú, len bulu'é dza la'cuá' len gap ral-la' la'cuá'. ²⁷ Dios bucu'é lequé' quié luguiljé' Lé', chqui' nácti'téz la'dzölné' Lé' zal-la' la'gán la'zönzé'. Cni rac zal-la' cutu zoé' zi'tu' ga zoaru' tu turu'. ²⁸ Léczé' runé' ga zoaru' nabanru', len bi gac gunru', len le nacru'. Nac ca na' gulané' la'qué' bönni' nútsa'qué' ladjli', nup guluzúj yugu' le rul-l, gulané': “Di'a dza queé' Dios nacru'.” ²⁹ Na'a, chqui' nacru' di'a dza queé' Dios, cutu ral-la' gnaru' naqué' Dios ca tu bdau' guiöj bdau' yag o le náquini oro, o plata, o guiöj, le nungac bunách ca nac tu le ta'guíndjz icgac. ³⁰ Dios budóde' ca'z yugu' le gluné' lu yöl-la' curejni'i quequé' iz chguladöd, san na'a rna bé'iné'

yúgu'tè bunách gdu'tè yödzyú lubí'i ládxi'gac. ³¹ Dios chnulu'è tu dza cati' cuequi xbeynè' yúgu'tè bunách. Gdu tsahui' nac ca cuequi xbeynè' lequè' lu nè'è Jesús, bönni' na' buzoaczè' Lè', ati' laugac yúgu'tè bunách benè' tsutsu gac cni le buspanè' Lè' lu yöl-la' gut.

³² Cati' gulayönnè' didza' bè'è Pablo ca gac, zoa nu bubán lu yöl-la' gut, gulutitjè' la'què', ati' yela'què' gulané':

—Yönigatu' yetú lè ni ru'u didza' qui.

³³ Ni'r burujè' Pablo gatsj lahui' ga na' nacu'è, zhuöjè'. ³⁴ Gulayejlè'è Cristo la'què', len glunè' tsaxón Pablo. Nutsè'è ladjquè' Dionisio, bönni' areópago, ati' nütsa'nu ca' ladjquè' ngul na' lènu Dámaris. Gulayejlè'è ca' Cristo yela'què' na'.

18

Le benè' Pablo lu yödzy Corinto

¹ Gdöd gac lè ni, buzè'è Pablo yödzy Atenas na', ati' gyijè' yödzy Corinto. ² Ni' yajxaquè'è Aquilo, bönni' judío. Guljè' bönni' ni luyú Ponto, len zi'a bdxingazè' Corinto na'. Buzè'è luyú Italia len ngul queè', lènu Priscila, le gna bè'è Claudio, bönni' uná bè', lurujè' yödzy Roma bönni' judío. Gyijè' Pablo ga nacu'è Aquilo len Priscila na' ³ le nac tuz dxin tunè' Aquilo len Pablo. Bugá'nlenè' lequè', ati' tsaxón glunè' dxin, tunè' yu'u lári'dau'. ⁴ Cati' nacgac dza la'y quequè' bönni' judío, ryaziè' Pablo lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios, ga ni' bè'lenè' lequè' didza'. Gu'nnè' ului'inè' bönni' judío len bönni' gza'a nacu'è ni', nac gdu'tè li le rguixjò'è ca nac queè' Jesucristo.

⁵ Cati' guladxiné' ni' Silas len bi'i Timoteo, nuza'què' luyú Macedonia, nugui'tsquiné' Pablo, runè' lban qui xtudzè'è Dios len runè' lna' lau lauquè' bönni' judío, rnè':

—Jesús naquè' Cristo, Nu na' tunè' löz bönni' judío duslè' lequè'.

⁶ Cati' guladá'baguè'è xtudzè'è bönni' judío nacu'è ni', len gulanè' zi'è qui, ni'r gdxibè' lari' nacuè' Pablo quiè ului'inè' lequè' cutur nabaguè'è lè' ni'a quequè', ati' gudxè' lequè':

—La' cuinzli' nabága'li' xzguia' qui yöl-la' gut queéli', clég neda' nabaga'a lei. Na'a, huayija' ga nacua' bunách gza'a.

⁷ Ni'r burujè' ni' Pablo, gyijè' lidxè' Justo, bönni' rej ladxè'è Dios, ati' zoa lidxè' gal-la' ra' yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios bönni' judío. ⁸ Gyejlè'è Xanru' Jesús Crispo, bönni' blau qui yu'u ga na' tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios, dzaggac lè' yúgu'tè bunách nacua' lidxè'. Cati' gulayönnè' xtudzè'è Dios, gulayejlè'è Cristo zian bönni' Corinto, ati' guladilè' nis. ⁹ Ni'r Lëczè' Xanru' gudxè' Pablo lu yèl bëchcál, gnè':

—Cutu gádxinu', len cutu su' dxiz, quíxjò'u xtudz'a'a, ¹⁰ le zóalencza' li' neda', ati' nutu nu ulapa' në'i li' quiè gua' dō' quiu', le náquigac quia' bunách zian lu yödzy ni.

¹¹ Gdu ca tu iz yu gatsj buga'nè' ni' Pablo, ati' busèdnè' lequè' xtudzè'è Dios.

¹² Cati' bdxin dza rna bè'è Galión luyú Acaya, glaquè' tuz bönni' judío cuta'yelje', ati' guladá'baguè'è Pablo, len gulachè'è lè' ga rō'è rbequi xbeynè' Galión na'. ¹³ Glè' Galión na':

—Bönni' ni rgu'u yöl-lè'è bunách quiè lunè' ba la'n Dios, ca rdá'bagu' zxba queètu'.

¹⁴ Cati' chzoa gu'è didza' Pablo, Galión na' gudxè' yugu' bönni' judío, rnè':

—Lbi'ilí', bönni' judío, la'naru' gac le rguitsj zxba queè' César, o tu le cunác, gua' glena' uzè naga' xtídza'li' ca ral-la' guna', ¹⁵ san chqui' nac didza' bizxj qui didza'z, o qui lagac bunách, len ca nac zxba queèzli', gul-cá'n tsahui' lbi'izli', le cutu rē'nda' neda' gaca' nu cuequi xbey yugu' le cni.

¹⁶ Ni'r bulaguè'è lequè' Galión lu yu'u yúlahui'. ¹⁷ Ni'r gulaguel-lè'è Sóstenes, bönni' blau qui yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios bönni' judío, yúgu'tè bönni' uládzy na', ati' gulaguinè' lè' lō'a yúlahui', san cutu bè' ladxè'è Galión lè na' rac.

¹⁸ Zian dza buga'nè' lu yödzy na' Pablo, ati' gdöd buzeynè' böchi'ru' nacu'è ni' didza', gyijè' yödzy Cencrea, ga ni' benè' yutuz icjè', le dè tu le nazí' lu nè'è lahuè' Dios gunè'. Ni'r grenè' tu lè'i barco, gyijè' luyú Siria, dzagquè' lè' Priscila len Aquilo. ¹⁹ Cati' guladxiné' yödzy Éfeso, ni' bulá'alénè' lequè' Pablo. Gyaziè' lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios bönni' judío, ati' bè'lenè' nup nacua' ni' didza'. ²⁰ Gláta'yue' lahuè' Pablo bönni' ni' ugá'nlenè' lequè' yelati' xtsey, san lè' cutu gu'nnè'. ²¹ Buzeynè' lequè' didza', gnè':

—Run bayúdx soa' gapa' lni zi'a gac Jerusalén, ati' leyúbl huöda' ga ni zoali', chqui' huè'nnè' Dios.

Ni'r grenè' lè'i barco Pablo, buzè'è Éfeso na'.

Rudxinè' Pablo yödzy Antioquia, len rzu lahuè' rjenè' lban le bunn lzu

²² Gdöd bdxiné' Pablo yödzy Cesarea, grenè' gyijè' Jerusalén, ga ni' yajyúè' bunách queè' Cristo, ati' ni'r buzè'è ni', gyijè' Antioquia. ²³ Gdöd zoè' ni' nabá'dza, brujè' ni', zijè' tu tu yödzy luyú Galacia len Frigia. Benè' tsutsu böchi'ru' nacu'è ni' ca nac le ta'yelje'è Cristo.

Runè' lban Apolos lu yödzy Éfeso

²⁴ Tu dza ni' bdxinè' Éfeso Apolos, bönni' judío. Guljè' bönni' ni lu yödZ Alejandría, len nabé'itsquinè' ru'è didza', len nazédtsquè' le nayúj lu guich la'y. ²⁵ Chnazèdè' bönni' ni ca nac le réjlè'ru' Xanru'. Gdu ladxè'è bè'è didza', len ca nacZ busèdnè' bunách ca nac queè' Jesús, zal-la' nunbè'è tuz le ruquíl bunách nis ca benè' Juan. ²⁶ Gzu lahuè' Apolos ru'è didza' gdu ladxè'è ga nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío. Cati' gulayönnè' didza' ru'è Apolos na' Priscila len Aquilo, gulachè'è lè' quizi, ati' guluzéjni'nè' lè' dxi'ar ca nac didza' queè' Dios. ²⁷ Cati' gu'nnè' Apolos tódè' luyú Acaya, gulutipè' ladxè'è böchi'ru' nacu'è Éfeso, ati' guluzujè' lu guich le tsju'è lu na'què' bönni' ta'yejlè'è Cristo luyú Acaya na', quiè lunè' ba la'n Apolos. Cati' bdxinè' Apolos luyú ni', guluzi'tsca xbey didza' ru'è Apolos na' nup ni' chta'yejlè' Cristo, le ruzá' ladxè'è quequè' Dios. ²⁸ Cni guc, le buxicjè' yugu' bönni' judío ni' Apolos laugac yúgu'tè bunách, le bugunè' dxin le nayúj lu guich la'y, bulu'è naquè' Cristo bönni' na' lè' Jesús.

19

Le benè' Pablo lu yödZ Éfeso

¹ Tsal ni' zoè' Apolos lu yödZ Corinto, gdödè' Pablo gap nacuá' yödZ yelati' ra'l, ati' bdxinè' Éfeso. Ni' yajxaquè'è la'què' bönni' ta'yejlè'è Cristo. ² Gnabnè' lequè' Pablo, rnè':

—¿Naru' dusóalenè' lbi'ili' Dios Bö' La'y cati' ni' zi'a gyéjlè'li' Cristo?

Glè' lè':

—Cutu nayönitu' chqui' zoè' Dios Bö' La'y.

³ Ni'r gnabnè' lequè' Pablo, rnè':

—¿Nacx guc le bdil-li' nis?

Ta'nè':

—Ca buquilè' bunách nis Juan.

⁴ Pablo gnè':

—Buquilè' bunách nis Juan, nup ni' gulubí'i ládi'gac, ati' Juancz gudxè' lequè' ral-la' ta'yejlè'è Nu na' zi'a za'tèl ca lè', ati' Nu ni nac Jesús, lè' Cristo.

⁵ Cati' gulayönnè' didza' ni ru'è Pablo bönni' na', guladilè' nis le chta'yejlè'è Xanru' Jesús.

⁶ Cati' bxoá nè'è lequè' Pablo, rulidzè' Dios, dusóalenè' lequè' Dios Bö' La'y, ati' glu'è didza' yubl, len glu'è didza' uláz queè' Dios. ⁷ Glaquè' bönni' ni gdu chinuè'.

⁸ Gdu ca tsonn beo' zoè' ni' Pablo, ati' gyaziè' lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío, len lu yöl-la' rugu ladxì' benè' lban lauguè'. Bè'lenè' lequè' didza', gu'nnè' ului'inè' lequè' nacZ le rguíxjò'è ca rna bè'è Dios. ⁹ Ni'r bzid icj ládi'dau'què' la'què' len cutu gulayéjlè'è Cristo, ati' gulané' zi'è qui didza' queè' Xanru' ga nacuá' bunách zian na'. Ni'r bulá'alenè' lequè' Pablo len bubijè' quizi nup ta'yejlè'è Cristo. Yugu' dza bè'lenè' bunách ni ta'yejlè'è Cristo didza' ga na' tu'dubè' lu yu'u ga rusèdnè' bunách Tiranno. ¹⁰ Cni bénteczè' Pablo gdu ca chop iz, ati' cni guc, gulayöni didza' ca nac queè' Xanru' Jesús yúgu'tè bunách gap nacuá' yödZ luyú Asia, bunách judío len bunách gza'a. ¹¹ Dios benè' yugu' yöl-la' huac xzön lu nè'è Pablo. ¹² Cni guc, gulazi'è yugu' lári'dau' bè'guè'è icjè' Pablo len yugu' lari' tsla'a bugal-lè'è la'què' bönni', ati' yjua'què' leygac gap nacuá' nup te'i, ati' guluhuóaquè' ca nac guidzhuè' qui queè'què', len gularúj bö' xöhui' yu'ugac bunách na'.

¹³ Ni'r glè'nnè' lugunè' dxin lè' Xanru' Jesús la'què' bönni' judío udá dzag tu'bijè' bö' xöhui', quiè lubijè' bö' xöhui' yu'ugac bunách, ta'nè':

—Len lè' Jesús, Nu na' runè' lban qui Pablo, rna bé'itu' lbi'ili' urujli'.

¹⁴ Cni glunè' gadx bönni' zxi'nè' Esceva, bönni' judío, bönni' blau ladjquè' bxuz uná bè'.

¹⁵ Bubí'i didza' bö' xöhui' na', gna:

—Núnbè'a-nè' Jesús, len nözda' nu nac Pablo, san lbi'ili', ¿núzxtatè' lbi'ili'?

¹⁶ Ni'r gxiti'è bönni' na' yu'u lè' bö' xöhui', yjenè' lequè' zi' len buxicjè' yúgu'tè', le gzxáqui'rnè' ca lequè'. Cni guc, xguígdaczè' len hué'gactèzè' guluzxundjè' lu yu'u ni' gadxè' bönni' na'. ¹⁷ Ca guc lè ni gzè didza' ati' gulayöni yúgu'tè nup nacuá' Éfeso, bunách judío len bunách gza'a, ati' yúgu'tè' gládxinè' Dios. Qui lè ni na' glunè' xzön lè' Xanru' Jesús.

¹⁸ Lèzca' guladxinè' zian bönni' ta'yejlè'è Cristo len gulaxóalèpè' dul-la' nabága'què' len gulaguíxjò'è le chglunè'. ¹⁹ Lèzca' cni glunè' zian bönni', zi'al glunè' yöl-la' udzá'. Djua'què' yugu' guich udzá' quequè', ati' guluzégui'è leygac laugac yúgu'tè bunách. Gululabè' tsca záca'gac guich na', guc gdu chi un mil dumí plata. ²⁰ Cni guc, gzètsca didza' len bdél-li'tsca bunách xtidzè'è Xanru'. Gdu ládi'què' gulayéjlè'è Cristo.

²¹ Gdöd glac lè ni, benè' queè' Pablo tsijè' Jerusalén, san zi'al ral-la' tódè' yugu' yödZ luyú Macedonia len Acaya, ati' gnè':

—Töd tsija' Jerusalén, run bayúdx tsija' ca' Roma.

²² Ni'r bsólè'è-bi' luyú Macedonia chopbi' bi'i bönni' táclenbi' lè', lèchi' Timoteo len Erasto, san buga'nè' lè' nabáb dza luyú Asia na'.

Tun rusbõ bunách lu yõdz Éfeso

²³ Dza ni' glun rusbõ bunách Éfeso, ati' guladá'baguë'ë xtidzë'ë Xanru'. ²⁴ Benë' ga glunë' rusbõ na' Demetrio, bönni' bédx guia plata. Runczë' yugu' lidx bdau' guiõj bdau' yag náquicni plata qui dios quequë', lënu Diana. Szxõni gulazi'ë dumí bönni' tunë' dxin ni. ²⁵ Butubë' yezica'rë' bönni' tunë' la' dxin niz Demetrio, ati' gudxë' lequë':

—Bõcha'a, nõziczli' ca nac dxin runru', runn dumí queëru'. ²⁶ Rlé'ili' len ryõnili' ca runë' Pablo na'. Clëgz Éfeso ni, san gdu luyú Asia chbdél-li'në' bunách zian, ati' chbutsë'ë ca tunë', rë' lequë': “Cutu nacgac dios le nungac bunách.” ²⁷ Clëgz zoa banádx ugá'n ca'z dxin ni runru', san lëzca' zoa banádx ugá'n ca'z gdau' qui dios zxõn lënu Diana. Cni gac, ugá'n ca'z yõl-la' zxõn queënu, dios ni ta'yij ládxi'gac-nu bunách gdu'të luyú Asia lenca' gdu'të yõdzlyú.

²⁸ Cati' gulayõnnë' didza' ni bönni' na', gulaleynë', ati' glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Náctërnü zxõn Diana, dios queëru' rë'u, bunách Éfeso.

²⁹ Cni gac, glun rusbõ bunách gdu'të lu yõdz na', ati' tuz glaquë', len jarëlu'quë' yjaquë' lë'a yúlahui'. Gla'yjë' ni' Gayo len Aristarco, bönni' nababquë' Macedonia len dzagquë' Pablo. ³⁰ Cati' gu'nnë' Pablo tsazië' ga nacua' bunách zian na', cutu ca' glu'ë lë' latj bönni' ta'yjëlë'ë Cristo. ³¹ Lëzca' cni glunë' la'quë' bönni' yúlahui' qui luyú Asia, bönni' ta'lé'inë' Pablo dxi'a. Gulasölë'ë queë' nup gláta'yu lahuë' cu tsijë' lë'a yúlahui' na'. ³² Ga ni' tunë' rusbõ len ta'bõdxyë'ë, tu le ta'në' la'quë', len yetú le ta'në' yela'quë', le chrõ'gaczë' brõli bönni' zian na' tunë' rusbõ, len yelati'z cuguluhuõatë' cutu nõzcnë' bizx quië na' nudubquë' ni'. ³³ Ni'r gulabijë' Alejandro ladj bunách zian na' bönni' judío, ati' guludxiguë'ë lë' laquë'. Bulu'ë len në'ë Alejandro na', quië la'bõ'ë dxiz, le gu'nnë' gu'ë didza' gaclen yugu' bönni' judío na' laugac yúgu'të bunách na'. ³⁴ Cati' gláquibe'inë' naquë' judío, glu'ë tsazxõn zidzj didza' yúgu'të' gdu ca chop hora, ta'në':

—Náctërnü zxõn Diana, dios queëru' rë'u bunách Éfeso.

³⁵ Ni'r benë' bönni' uzúj qui yúlahui' ga la'bõ' dxiz bunách zian na', gnë':

—Bõnni' Éfeso, nõzigac yúgu'të bunách zoa ni gdau' queënu Diana, dios zxõn. Rë'u ni, bunách Éfeso, run chi'iru' gdau' na' lenca' bdau' na' bõxj ga zoaru', bruj luzxbá. ³⁶ Nutu nu gac tá'baga' lë ni. Qui lë ni na' run bayúdx soali' dxiz, len cutu bi'güntëzli'. ³⁷ Nachë'gacli'-në' ni bönni' ni, len cutu ta'banë' le dzõ' gdau', len cutu ta'në xõhuë'ë queënu dios queëli'. ³⁸ Qui lë ni na', chqui' zoa didza' bizxj quequë' Demetrio len bönni' bédx guia plata nacua'lenë' lë', len núti'tëz bönni', dë latj ga nu uzë nag lequë', ati' zoa nu cuequi xbey lequë'. Ni' huac luqui lza'quë' tuë' yetüë'. ³⁹ Na'a, chqui' dë yetú le gnabli', huac uca'nru' tshui' lei cati' ludúb bönni' yúlahui' ca na' rna bë' yúlahui'. ⁴⁰ Zoa banádx nu uquí rë'u ni'a qui rusbõ ni gac na'a, gna rdá'baga'ru' yúlahui'. Cutu bi gac quíxjõ'ru' bizx quië gac rusbõ ni.

⁴¹ Cati' budx bë'ë didza' ni, busölë'ë lidxgac bunách zian na' nudubgac ni'.

20*Zijë' Pablo luyú Macedonia len luyú Grecia*

¹ Cati' grõ' dxi rusbõ na' gac lu yõdz Éfeso, bulidzë' Pablo yugu' bönni' ta'yjëlë'ë Cristo, ati' bchizië' icj naquë' didza'. Gdõd ni' bunidë' lequë' len la' bulá'alentë' lequë'. Brujë' ni' ati' gyijë' luyú Macedonia. ² Gdõdë' yugu' yõdz luyú ni', ruzëjni'tsquinë' böchi'ru' nacua'ë ni', ati' gdõd ni' bdxinë' luyú Grecia. ³ Ni' gzoë' Pablo gdu ca tsonn beo'. Cati' chzoa cuenë' tu lë'i barco tsijë' luyú Siria, gúquibe'inë' ta'bõ' nisië' lë' bönni' judío quië la'zõnë' lë'. Qui lë ni na' bguel-lë'ë nõz Zhuõjë' luyú Macedonia, ati' bdxinë' yõdz Filipos. ⁴ Zjáclenë' lë' tsazxõn Sópater, zxi'në' Pirro, bönni' Berea, len Aristarco len Segundo, yugu' bönni' Tesalónica, len Gayo, bönni' Derbe, lenca' bi'i Timoteo len Tíquico len Trófimo, yugu' bönni' Asia. ⁵ Ni'r yajnõrquë' lahuë' Pablo bönni' ni, yjaquë' yõdz Troas, ga ni' gulabõzë' lë'. ⁶ Lu yõdz Filipos na', neda', Lucas, yajtsaga'-në' Pablo. Cati' chgdõd lni cati' tahuë' bönni' judío yõt xtil cunazi' xnë'i, gyaztu' tu lë'i barco len buza'tu' Filipos na'. Gdõd gayu' dza budzagtu' bönni' ni' yajnõrquë' lahuë' Pablo, yjaquë' Troas, ati' ni' buga'ntu' gadx dza.

Le benë' Pablo lu yõdz Troas

⁷ Dza domingo guludubë' bönni' ta'yjëlë'ë Cristo quië lahuë' yõt xtil le rusá' ládxi'ru' ca gutië' Jesucristo. Ni' busëdnë' lequë' Pablo, len le ral-la' uzë'ë ni' cati' za' rení' dza na', xtsey bë'ë didza', ga bdxintë' gdõd ladxi' yël. ⁸ Ga ni' nudubquë' nac lu yu'u xtsa', ati' nacua' ni' zian le ta'gú'u yení'. ⁹ Zoabi' ni' bi'i Eutico, rõ'bi' ga ra'a leni' qui yu'u na', ati' nadõdr yël queëbi' le rtunn lban runë' Pablo. Ga ni' rõ'bi' rasbi' bi'i na' nac ga bunn cuia yu'u, ati' raszbi' ca' gbixtëbi', bõxjbi' ga bdxintëbi' znan yu'u. Náttëbi' gululisë'-bi'. ¹⁰ Bõtjë' Pablo znan yu'u na', ati' yajxõë' lëbi', len bunidë'-bi'. Ni'r gudxë' nup nacua' ni':

—Cutu gadxi' gdzõbili'. Nabanbi'.

¹¹ Cati' chbubenë' xtsa' Pablo, gdel-lë'ë yöt xtil, gdahuë'. Ni'r bë'lenë' lequë' didza' Pablo ga bdxintë zil bal. Gdöd ni' burujë' ni'. ¹² Bi'i bönni' ra'bán na' gbixbi', nabanbi' guluchë'ë-bi' len szxöni guluzí' zxonë'.

Ca guc bdxintu' Mileto

¹³ Gnörtu' yajchentu' lë'i barco, ati' gdödtu' ga bdxintu' yöd Asón quië tsajtsagtu'-në' ni' Pablo, gac ca na' chben xtida'tu', le gu'nnë' Pablo tsijë' ni' së'iz ni'ë. ¹⁴ Cati' chbudzagtu'-në' lu yöd Asón na', grénlenë' netu' lë'i barco, ati' gyeajtu' Mitilene. ¹⁵ Buzá' ni' barco, ati' dza buróp bdxintu' tód li ga zoa luyú bidx nazi' lei Quío, ati' yetú dza ca' gdödtu' tód li ga dë Samos len bdxintu' yöd Trogiu' ga ni' gzoatu' tu chi'i. Yetú dza ca' bdxintu' yöd Mileto. ¹⁶ Cni bentu' le chbenë' queë' Pablo tödzë' Éfeso, cui tseynë' luyú Asia, le run bayúdx soë' Jerusalén cati' nac dza Pentecostés chqui' sáqui'në'.

Didza' bë'ë Pablo lu yöd Mileto

¹⁷ Cati' ni' zoë' Pablo lu yöd Mileto, bsölë'ë nu yajlíd z bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo nacu'ë Éfeso. ¹⁸ Cati' guladxinë' ga zoë' Pablo, lë' gudxë' lequë':

—Lbi'ili' chnöziczi' ca béntecza' ga zoali' ga gdel-la' bdxina' luyú Asia. ¹⁹ Yugu' dza bena' xchinë' Xanru' lu yöl-la' nöxj ladxí', ga bdxintë grödx'a' ni'a queëli', ati' zian le guc quia' le gzxi' bë' neda' ni'a qui le cunác glunë' quia' bunách judío cuta'yejlë'. ²⁰ Béntecza' lban ga zoali' qui yúgu'të le ruzi'li' xbey, len busëdda' lbi'ili' yalj lulu ga nudubli' len gap nac lu yu'u lidxli'. ²¹ Bena' lna' lau laugac bunách judío len laugac bunách gza'a quië lubi'i ládxi'gac, luhuóac queë' Dios, len la'yejlë' Xanru' Jesucristo. ²² Na'a, chnunë' quia' Dios Bö' La'y tsija' Jerusalén, len cutu nözda' bizxa gac quia' ni'. ²³ Yúgu'të yöd g rda', rguixjöi'në' neda' Dios Bö' La'y, rë' neda' la'gu'ë neda' lidx guia len lusaca' zi'ë neda' bönni' judío cuta'yejlë'. ²⁴ Cutu bi runi neda' qui lë na' gac, zal-la' gatia' o cugatia', san rui' ládxi'zga' udx guna' le chbdel-la'a runa', quië guna' dxin na' budödë' lu na'a Xanru' Jesús, le nac guna' lban qui didza' dxi'a' ca nac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. Cni guna' len yöl-la' rudziji.

²⁵ Na'a, yúgu'tëli' na' chbena' lban lauli' ca rna bë'ë Dios, nözda' cutur glé'ili' neda'. ²⁶ Qui lë ni na', le nac z rëpa' lbi'ili' na'a dza. Cutu nabaga'a neda' queëli' nituli' lbi'ili'. ²⁷ Cutu bi bucáchi'da' lbi'ili', san gdxjöi'da' lbi'ili' yúgu'të le rnë' Dios. ²⁸ Qui lë ni na', gul-gún chi'i cuinli', len gul-gún chi'i yúgu'të bunách queë' Cristo, le nuzóë' libi'li' Dios Bö' La'y quië uyuli' lequë', len gun chi'ili' bunách queë' Xanru', Nu na', uláz quequë' gutië', bulaljë' xchönë' le boá'uinë' lequë'. ²⁹ Chnözda', tód uzá'a ga zoali', la'yáz ga zoali' nup lë'ni lusní bunách queë' Cristo, lunë' ca tunba' bö'cu' zuga' snia', tu'snitha' yugu' bö'cu' zxila'. ³⁰ La'rujë' bönni' nútsa'quë' ladjli', ati' lu'ë didza' cunác quië lubijë' quegacze' nup ta'yejlë' Cristo nútsa'gac ladjli'. ³¹ Qui lë ni na', gul-zóa ban ladxí' len gul-tsajnéy ca bena' neda' gdu ca tsonn iz, rël len tã dza buchizia' icj nagli' tu tuli' ga bdxintë grödx'a' queëli'.

³² Na'a, böchi' lza'adau', rgu'a lbi'ili' lu në'ë Dios. Rnaba' lahuë' uzá' ladxë'ë queëli', gunë' ca rna xtídzë'ë. Dios gunë' lbi'ili' tsutsu len gunë' ga gdél-li'li' gunli' tsaxxón nup nubijë' quizi queë'. ³³ Gatga gzë ladx'a' le naqui quequë' böchi' lza'a. Cutu gzë ladx'a' dumí, o lari' quequë'. ³⁴ Nöziczi' dxi'a', na' cuincza' bena' dxin quië gac ga'ua' le byadz quia' len quegac nup galucua' len neda'. ³⁵ Ca nac yúgu'të le bena', bului'ida' lbi'ili' cni ral-la' gunru' dxin quië gac gáclenru' nup bi ta'yadzji. Ral-la' tsajneyru' didza' bë'ë Xanru' Jesús, gnë': "Uzi'r xbey nu bi runöd zj ca nu bi rzi'."

³⁶ Cati' budx bë'ë didza' ni' Pablo, buzechu zxi'bë', ati' benë' tsaxxón yúgu'të, gululidzë' Dios. ³⁷ Ni'r gulabödxë' yúgu'të, ati' gulunidë' yenë' Pablo, len glahuë' lë' bzxidu'. ³⁸ Cni glunë' le guluhui'nnë' ni'a qui didza' na' bë'ë Pablo, gnë': "Cutur glé'ili' neda'." Tsaxxón yjáclenë' lë', guladxinë' ga grenë' lë' lë'i barco.

21

Zijë' Pablo Jerusalén

¹ Gdöd bulá'alentu' lequë', gyu'utë nöz barco na', ati' tinz gyeajtu' ga zoa luyú bidx nazi' lei Cos. Dza buróp na', gdödtu' yetú latj nazi' lei Rodas, ati' buza'tu' ni' len bdxintu' yöd Pátara. ² Ni' yajxáca'tu' barco yubl zeaj luyú Fenicia. Grentu' lë'i barco na', ati' gyu'utë nöz. ³ Gdödtu' ga nalá' Chipre, dë tsla'a yögl, ati' gyeajtu' luyú Siria. Ni' gyaz barco na' lu yöd Tiro, le ral-la' tsajcán ni' yua' dzö' lë'i barco na'. ⁴ Lu yöd Tiro na' yajxáca'tu' bönni' ni' ta'yejlë'ë Cristo, ati' ni' bugá'nleutu' lequë' gdu gadx dza. Le chbului'inë' lequë' Dios Bö' La'y le ral-la' gac queë' Pablo, glë' lë' cutu tsijë' Jerusalén. ⁵ Cati' chbza'a dza na', burujtu' ni', ati' tsaxxón gulazá'lenë' netu' yúgu'të' len yugu' ngul quequë' len yugu' bi'i quequë', ga bdxintëtu' ni' ra' yöd na'. Ra' nis zxon ni' buzechu zxiibtu' len bulidztu'-në' Dios. ⁶ Budx bunida' lza'tu' tutu' yetutu', bubentu' lë'i barco, ati' lequë' yhuójquë' lidxquë'.

⁷ Buza'të barco na' lu yödZ Tiro, ati' ga yajséy bdxin lu yödZ Tolemaida. Ni' burujtu' lë'i barco na'. Bugaptu' Dios böchi'ru' nacu'ë ni', ati' bugá'nlentu' lequë' tu dza. ⁸ Cati' za' reni' yetú dza, burujë' ni' Pablo, ati' dzagtu'-në' netu' gyeajtu' yödZ Cesarea. Ni' gyaztu' lu yu'u lidxë' Felipe, ati' bugá'nlentu' lë'. Runë' lban qui didza' dxi'a Felipe na', len bitsë'ë gadxë' bönni' ni' gulucu'ë dza ni'të quie' lácenë' bunách queë' Cristo. ⁹ Nacua'bi' tap bi'i ngul ra'lán queë' Felipe na', tui'bi' didza' uláz queë' Dios. ¹⁰ Gdöd gdzeytu' ni' chop tsonn dza, ni'r bdxinë' Agabo, bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, narujë' luyú Judea. ¹¹ Bönni' ni duyüë' netu', ati' gdë'l-lë'ë pan guid queë' Pablo. Béguë'ë ni'a na' cuinë', gnë':

—Cni rnë' Dios Bö' La'y: “Cni lunë' bönni' judío nacu'ë Jerusalén. Lúguë'ë bönni' ni naqui queë' pan guid ni, ati' ludödë' lë' lu na'gac bunách gza'a.”

¹² Cati' byónitu' didza' ni, gúta'yutu' lahuë' Pablo, netu' len nup nacua' ni', cui tsijë' Jerusalén. ¹³ Bubi'ë didza' Pablo, gnë':

—¿Bizxa ni runli', rbödxi'l' len rshu'ni' neda'? Neda' chzoacza' sina', clëgz lúguë'ë neda', san gatia' ca' Jerusalén ni'a queë' Xanru' Jesús.

¹⁴ Le cutu gzxáqui'tu'-në' didza', cutur bi gudxtu'-në', ati' gnatu':

—Gac ca dzag ladxë'ë Xanru'.

¹⁵ Cati' chguladöd dza na', bupa'tu' queëtu', ati' gyeajtu' Jerusalén. ¹⁶ Gulazá'lenë' netu' la'quë' bönni' ta'yejlë'ë Cristo, nacu'ë Cesarea, ati' dzaguë' lequë' Mnasón, bönni' Chipre. Rejlë'ë Cristo dza ni'të, ati' ral-la' tsajga'ntu' lidxë' bönni' ni.

Pablo rajyüë' Jacobo

¹⁷ Cati' bdxintu' Jerusalén, len yöl-la' rudziji quequë' glunë' netu' ba la'n böchi'ru' ni' ta'yejlë'ë Cristo. ¹⁸ Dza buröp na' gyázlenë' netu' Pablo lu yu'u, yajyutu'-në' Jacobo, ati' nudubquë' ni' yúgu'të bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo nacu'ë Jerusalén. ¹⁹ Cati' chbugapë' Dios lequë' Pablo, bului'inë' lequë' yúgu'të le benë' Dios lu në'ë lë' ga nacua' bunách gza'a. ²⁰ Cati' gulayönnë' lë ni, gulagu'ë Dios yöl-la' ba. Ni'r glë' Pablo:

—Rlé'icznü', böchi'tu', cáti'ga zian gayu'ë bönni' judío ta'yejlë'ë Cristo, ati' tuntsquë' ba la'n zxba queë' Moisés yúgu'të. ²¹ Chgulayönnë' yugu' le tui' quiu' didza' bunách, ta'ná rgu'u yöl-lu'u yúgu'të bönni' judío nútsa'quë' ladj bunách gza'a, quie' luca'në' le gna bë'ë Moisés, len rna bé'ínu' lequë' cu la'chuguë' lu xpëla'cbi' bi'i bönni'dau' quequë', len cu lunë' ba la'n yugu' le nalëbiru' runru' rë'u, bunách judío. ²² ¿Nacx gunru' na'a? Hualarúj bunách zian cati' la'yöni chbdxinu' ni. ²³ Na'a, ben lë ni rëtu' li'. Nacua'lenë' netu' ni tapë' bönni', chnazi' lu na'quë' lahuë' Dios tu le lunë'. ²⁴ Bchë'ë quiu' yugu' bönni' ni, len ben tsaxzön lequë' gun dxi'a cuinli' ca nac qui gdau', len gdizx li' le ral-la' la'guizxjë' quie' lun yutz icjquë'. Ni'r la'nözne' yúgu'të bönni' judío cutu nacZ lë na' ta'në' quiu', san lëzca' li' runu' le nac dxi'a len runu' ca rna bé' zxba queë' Moisés. ²⁵ Ca nac quegac bunách gza'a, nup ni' chta'yejlë'ë Cristo, chben xtídza'tu' len buzujtu' lu guich ca ral-la' lunë'. Cutu run bayúdx lun chi'ë yugu' lë ni tunë' bönni' judío, san tuz:

Cu lahuë' le ta'gú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag,

Len cu lahuë' rön,

Len cu lahuë' xpëla'cba' böa' guixi' cunarujcha' rön,

Len cu lunë' le cunác.

Ta'zönë' Pablo lö'a gdau'

²⁶ Ni'r bchë'ë queë' Pablo tapë' bönni' na', ati' dza buröp ni' ben dxi'a cuinë' tsaxzön len lequë' ca nac qui gdau'. Ni'r gyazië' lö'a gdau', quie' gac bë' bizxa dza udx lunë' le tu'ún dxi'a cuinë'ë, dza ni' ral-la' tsjua'quë' le la'gu'ë lahuë' Dios qui queëquë'. ²⁷ Cati' chzoa gza'a gadx dza na', gulalé'inë' Pablo la'quë' judío narujquë' luyú Asia, zoë' lö'a gdau'. Glunë' ga glun rusbó bunách zian, ati' gulazönë' Pablo. ²⁸ Glu'ë zidz didza', ta'në':

—Gul-gaclen netu', bönni' Israel. Bönni' ni yúgu'të latj rusëdnë' yúgu'të bunách lucá'n ca'z yödZ queëru' len zxba queë' Moisés, len gdau' queëru' ni. Na'a, chglu'ë gdau' ni yugu' bönni' gza'a. Cni runë', run ditjnë' latj la'y ni.

²⁹ Cni gulanë' le gulalé'inë' Pablo zi'al lu yödZ dzaguë' Tróximo, bönni' Éfeso, len táquinë' glu'ë gdau' bönni' ni.

³⁰ Cni guc, guludúb yúgu'të bunách yödZ, len gulaguirë' ni'. Ni'r gulazönë' Pablo len gla'yjë' lë', gulubijë' lë' lö'a gdau', ati' la' guluseyjtë' ga nu ryaz lö'a gdau' na'. ³¹ Cati' chtáquicznë' ludödë' Pablo, bdxin didza' lahuë' bönni' blau nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l. Byönnë' tun rusbó yúgu'të bunách Jerusalén. ³² La' butubtë' bönni' rjaquë' gdil-l len bönni' ta'ná bé'inë' lequë' bönni' blau ni, ati' jarélu'ë gyéajlenë' lequë' ga na' tun rusbó bunách na'. Cati' gulalé'i bunách ni' bönni' blau na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, len bönni' na' rjaquë' gdil-l, gulusanë' ta'guinë' Pablo. ³³ Ni'r gbiguë'ë bönni' blau na', len gzxönë' Pablo, ati' gna bé'inë' bönni' rjaquë' gdil-l lúguë'ë lë' chop du guia. Gdöd ni' gnabnë' bunách zian ni', rnë':

—¿Nuzxa caz bönni' ni, len bizxa benë'?

³⁴ Ta'bödxya'a bunách zian na', len qui queëgac ca ta'ná. Cni guc, cutu bi guc tséjni'nè' bönni' blau na', le tun rusbó bunách na', ati' gna bé'inè' bönni' rjaquè' gdil-l la'chë'è Pablo lu yu'u zxon ga tu'dubè' bönni' rjaquè' gdil-l. ³⁵ Cati' guladxinè' ga nac ni'yèpi' qui yu'u zxon na', glui'nè' Pablo bönni' na' rjaquè' gdil-l, le dxíadi'igac lequè' bunách zian, ³⁶ le za'c cúdzu'què' bunách na', ta'bödxya'a, ta'ná:

—Gul-döddè'.

Didza' bē'ē Pablo uláz queē' laugac bunách

³⁷ Cati' ni' gulazú lauquè' la'gu'è Pablo lu yu'u zxon ni', lè' gudxè' bönni' blau na' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, gnè':

—¿Naru' gunnu' latj gyèpa' li' tu didza'?

Bönni' blau na' gudxè' Pablo:

—¿Ractus' didza' griego? ³⁸ ¿Naru' clég li' bönni' Egipto na' dza lahui niz butubè' bönni' guladá'bagu'è yulahui', ati' bch'è'è lu latj ca'z gdu choa' gayu'è bönni' gdódi bunách?

³⁹ Ni'r gudxè' lè' Pablo, gnè':

—Le nactè naca' neda' judío. Gulja' Tarso, yödz blau luyú Cilicia. Ráta'yua' lau' gunnu' neda' latj gu'a didza' laugac bunách ni.

⁴⁰ Bè'è lè' latj bönni' blau na', ati' gzuinè' Pablo ga nac ni'yèpi', len bchis nè'è quiè la'cuá' dxiz bunách zian ni'. Cati' chgulacu'è dxiz, bé'lenè' lequè' didza' Pablo lu didza' hebreo.

22

1 Cni gnè' Pablo:

—Lbi'ili', bönni' gul, len lbi'ili' böcha'a. Gul-zé nagli' le gyèpa' lbi'ili' ca nac le runa'.

2 Cati' gulayönnè' ru'è didza' hebreo, gulacua'rè' dxiz. Gudxè' lequè' Pablo, rnè':

3 —Naccza' neda' judío. Gulja' lu yödz Tarso luyú Cilicia, san gzxóna' lu yödz ni, ati' busèdnè' neda' Gamaliel gdu ca nac zxba quequè' xuz xtau'ru'. Bè'tecz ladxa'a gyij ladxa'a Dios ca runli' lbi'ili' na'a. ⁴ Zi'al gdxia ládxi'gaca'-nè' bönni' nazí' lu na'què' xtidzè'è Cristo, len bch'è'gaca'-nè' ga latiè'. Gzxöngaca'-nè', len glú'gaca'-nè' lidx guia, yugu' bönni' len ngul. ⁵ Lèzca' huac lunè' lna' lau qui le glunè' yugu' bxuz uná bē' len bönni' gul tu'zejni'i. Glunè' guich uná bē' le yju'a ga nacu'è böchi'ru' judío lu yödz Damasco. Gyija' ni' tsajxöngaca' nup ni' ta'yèjlè' Cristo, quiè duchè'gaca'-nè' nága'què' Jerusalén ni, quiè lacquè' zxguia'.

Rgu'xjö'è Pablo ca böaquè' queè' Cristo

6 Ni'r gnè' Pablo:

—Cati' ni' zija' la' nöz, len zi'a gdxina' Damasco, guc gdu huagbíd, tu tsalz gyèp yös yení' za' luzzbá, le buzení' ga na' zija'. ⁷ La' yjöta'tea' lyu, len byönda' chi'i Nu gudx neda': "Saulo, Saulo, ¿bizx quiè rbia ladxu'u neda'?" ⁸ Ni'r gnabda' lè', gnia': "¿Nuzxa li', Xan?" Lè' gudxè' neda': "Neda' ni Jesús, bönni' Nazaret. Néda'cza' rbia ladxu'u." ⁹ Gulale'iciz yení' na' nup ni' gulacua'len neda', len gladxi, san cutu gulayöni chi'i Nu na' bulídz neda'. ¹⁰ Ni'r gudxa'-nè': "¿Nacx guna', Xan?" Xanru' gudxè' neda': "Gyas, len gyeaj Damasco. Ni' zoa nu guiè li' ca nac yúgu'tè le ral-la' gunu'." ¹¹ Le cutur bi rlé'ida' le budí'i lahua' yös yení' na' gyéptsca, qui lè ni na' gulaguel-lè'è na'a bönni' dzagquè' neda', ati' gulach'è'è neda' ga bdxintea' Damasco.

¹² Ni' zoè' Ananías, bönni' runè' gdu ca rna bē' zxba queè' Dios, ati' tunè' lè' ba la'n bönni' judío nacu'è Damasco. ¹³ Bdxinè' ga zoa' Ananías na', len gudxè' neda': "Saulo, böcha'a, huöalj yøj lau'." La' ni'z böalj yøj lahua', ati' blé'ida' lè'. ¹⁴ Lè' gudxè' neda': "Dios quequè' xuz xtau'ru', dza ni'tè gröczè' li' quiè gnöznu' le rē'ncznè' Lè', len glé'inu'-nè' Bönni' tsahui', Lèczè' Zxi'nè', len yönnu' le guiè' li' Lèczè'." ¹⁵ Cni gac, le ral-la' gunu' lna' lau queè' Lè' laugac yúgu'tè bunách, quixjö'nu' lequè' ca nac le chblé'inu' len le chbyönnu'. ¹⁶ Na'a, ¿bizx quiè rdzeynu'? Gyas, len bdil nis. Blidzè' Xanru' unè' li' dxi'a, uguè' dul-la' nabagu'u."

Cristo bsöl'è Pablo gunè' lban laugac bunách gza'a

17 Gnè' ca' Pablo:

—Gdöd ni', cati' budxina' Jerusalén, len tsal ni' rulidza'-nè' Dios nchil gdau', blé'ida' tu le nac ca tu lu yèl bëhcál. ¹⁸ Blé'ida'-nè' Xanru', ati' gudxè' neda': "Jarelu' gyeaj. Burujtè Jerusalén ni, le cutu luné' ba la'n le gunu' lna' lau quia' bönni' ni." ¹⁹ Neda' gudxa'-nè': "Xan, nözgaccznè' ca bena' neda'. Gyazia' gap nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío. Gdina' nup ni' ta'yèjlè' Li', len glú'gaca'-nè' lidx guia. ²⁰ Cati' ni' guludöddè' Esteban, bönni' ni' benè' lna' lau quiu', lèzca' zoa' ni' neda', bena' tuz bönni' guludöddè' lè' le ben chi'a lari' nácuquè' bönni' na' gululadxè' lè' guiöj." ²¹ Ni'r gudxè' neda' Xanru': "Gyeaj, le rsöla'a li' laugac bunách gza'a."

Pablo ruí'lenè' bönni' blau didza', bönni' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l

²² Niz ze lau guluzé nagquë' didza' bē'ë Pablo bönni' judío, ati' ni'r gulabödxyé'ë. Glu'ë zidzj didza', ta'né':

—Gul-döddë' bönni' ni. Cutur ral-la' soë' gbanë'.

²³ Ni'r le ta'bödxyé'ë, len ta'chöztsquë' le nácquë' lu yöl-la' rley quequë', len tu'chijë' bëchtö yu lu bö'z, ²⁴ gna bē'ë bönni' blau na' nacu'ë lu nē'ë bönni' rjaquë' gdil-l lugu'ë Pablo yu'u xzön na'. Lēzca' gna bē'inë' lequë' la'guinë' Pablo quië quixjō'ë le nacz, quië la'nöznë' bizx quië na' ta'bödxyé'ë cni queë' Pablo bönni' judío. ²⁵ Cati' glúguë'ë lē' pan guid quië la'guinë' lē', Pablo gudxë' tu bönni' nacu'ë lu nē'ë bönni' rjaquë' gdil-l zoë' ni', rnē':

—¿Naru' dē latj quinli' neda'? Nababa' Roma, ati' nutu nu glequi xbey neda' chqui' nabaga'a xzguia'.

²⁶ Cati' byönnë' lē ni bönni' na', gyijë' yajtjxjöi'në' bönni' blau na' nacu'ë lu nē'ë bönni' rjaquë' gdil-l. Rē' lē':

—¿Bizxa caz ni runru'? Bönni' ni nababë' Roma.

²⁷ Ni'r bidë' ga zoë' Pablo bönni' blau na', len gudxë' lē':

—Gdixjō'. ¿Naru' nababu' li' Roma?

Pablo gudxë' lē':

—Ja, nababa'.

²⁸ Bubi'ë didza' bönni' blau na', gnë':

—Neda' ni, dumí zian gdixja' quië gbaba' Roma.

Ni'r Pablo gudxë' lē':

—Neda' gbaba' Roma cati' ni' gulja' le nababquë' Roma xuz xna'a.

²⁹ Cati' gulayönnë' lē ni, la' gulubíga'të' ga zoë' Pablo bönni' na' chzoa la'guinë' lē'. Lēzca', cati' gnöznë' nababë' Roma Pablo, gúdxinë' bönni' blau na' le chgna bē'ë glúguë'ë lē'.

Rdxinë' Pablo lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey

³⁰ Dza buröp ni', gu'nnë' bönni' blau na' gnöznë' gazxj ga rē' bizxa na' tu'quë' Pablo bönni' judío. Gna bē'ë gulusedxë' du guia na' náguë'ë Pablo, ati' gna bē'ë ludubë' bxuz uná bē' judío, len yúgu'të bönni' gdau' ta'bequi xbey. Ni'r bubijë' Pablo ga na' nagu'uquë' lē' ati' buzóë' lē' lauquë'.

23

¹ Ni'r buyytsquë' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' Pablo, gnë':

—Lbi'ilí, böcha'a. Ga rdxintë na'a rböza' dxí'adau'. Cni nac, cutu zoa le ruxós neda' ládxi'dau'hua' lahuë' Dios.

² Ni'r gna bē'inë' nup nacuá' cuit lē'ë Pablo Ananías, bxuz blau, la'gapë'ë ru'ë. ³ Pablo gudxë' lē':

—Lēzca' cni ubi'ë quiu' Dios, li', ruluí'z tsahui' cuinu'. ¿Naru' rō'czu' rbequi xbeynu' neda' ca rna bē' zxba, san rdöd bē'i runu' ca rna bē' zxba na', rna bē'inu' la'gapë'ë neda'?

⁴ Nup nacuá' ni' tē Pablo:

—¿Naru' rulídz zi'tsu'-në' bxuz blau queë' Dios?

⁵ Pablo gudxë' lequë':

—Lbi'ilí, böcha'a. Nayúj lu guich, rna: “Cutu ulídz zi'u nu rna be'i bunách uládz quiu'”, san neda' cutu gúquibe'ida' naquë' bxuz blau.

⁶ Ni'r gúquibe'inë' Pablo nacquë' bönni' gdau' saduceo la'quë', ati' yela'quë' bönni' gdau' fariseo, ati' bē'ë zidzj didza' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gnë':

—Lbi'ilí, böcha'a. Naca' bönni' fariseo, len naca' zxi'në' bönni' fariseo. Na'a rbequi xbeyli' neda' le runa' löz lubán nup chnatgac.

⁷ Cati' bē'ë didza' ni Pablo, gularújë' chopl bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' saduceo, ati' guladíl-l didzë'ë la' légcacžë'. ⁸ Cni glunë' le ta'né' bönni' saduceo na' cutu lubán nup chnatgac, len cutu nacu'ë gbaz la'y, len cutu nacuá' bö' nacgaccz bunách, san ta'yejlë'ë bönni' gdau' fariseo nacz yúgu'të lē ni. ⁹ Qui lē ni na' gulabödxyé'ë. Ni'r gulayasë' bönni' nazëdquë' zxba queë' Dios, bönni' gdau' fariseo, ati' guladíl-l didzë'ë, ta'né':

—Rusáca'tu' queëtu' cutu bi dö' nu'ë bönni' ni, le chqui' bē'len lē' didza' bö' naccz bunách, o chqui' bē'lenë' lē' didza' gbaz la'y queë' Dios, cutu ral-la' tá'baga'ru'-në' Dios.

¹⁰ Cati' chta'dil-ltsca didzë'ë bönni' judío na', gúdxinë' bönni' blau na' nacu'ë lu nē'ë bönni' rjaquë' gdil-l, le ráquinë' luzúxzxj luquindjé' Pablo. Ni'r gna bē'ë tsjaquë' bönni' rjaquë' gdil-l tsajliajquë' Pablo ladj bönni' judío na', len luché'ë lē' lu yu'u xzön ga na' tu'dubë' bönni' rjaquë' gdil-l.

¹¹ Cati' chnac chdzö'l la' dza na'z, buluí' lahuë' Xanru' ga zoë' Pablo, len gudxë' lē':

—Butíp ladxu'u, Pablo. Ca na' chbenu' lna' lau quia' Jerusalén ni, lēzca' run bayúdx gunu' lna' lau quia' lu yödž Roma.

Tun xtídz'a'quë' ludöddë' Pablo

¹² Cati' za' reni' yetú dza, glun xtídza'què' la'què' bönni' judío len glun tsutsu xtídza'què', ta'né' guné' lequè' xzguia' Dios chqui' cutu luné' lè na' glun xtídza'què', le gulané' cutu ca' li'j lahuè' ga gdxintè dza ludóddè' Pablo. ¹³ Nayánr ca choa'què' bönni' na' glun tsutsu xtídza'què' cni. ¹⁴ Yjaquè' bönni' ni ga nacu'è bxuz uná bè' len bönni' gul tu'zèjní'nè' bönni' judío, ati' gulané':

—Chben tsutsu xtídza'tu', gnatu' guné' netu' xzguia' Dios chqui' cuguntu' cni, le cutu gui'j gágutu' ga gdóirtu'-nè' Pablo. ¹⁵ Na'a, lbi'ili' len yugu' bönni' gdau' ta'bequi xbey, gul-guié' bönni' blau nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l duch'é'è Pablo cxö quiè gdxinè' ga nudubli', gnali' rè'nili' gnábili'-nè' Pablo tu didza' ga rè' nöxj. Netu' cò' nistu'-nè' la' nöz, ati' gdóditu'-nè' cati' zi'a gdxinè' ni.

¹⁶ Byönibi' bi'i bönni' queènu ngul zanè' Pablo ca na' la'bó' nisiè' Pablo, ati' gyeajbi', len gyazbi' yu'u zxön na', yajtíxjöi'bi'-nè' Pablo. ¹⁷ Pablo bulidzè' tuè' bönni' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, len gudxé' lè':

—Bchè'-bi' bi'i ni lahuè' bönni' blau, le nua'bi' didza' guiébi'-nè'.

¹⁸ Ni'r gdel-lè'-bi' bönni' na', len bchè'-bi' ga na' zoé' bönni' blau na', ati' gudxé' lè':

—Bulidzè' neda' Pablo, bönni' na' yu'è lidx guía, len gúta'yuè' lahua' dgu'a-bi' lau' bi'i ni, le rè'nibi' güi'lenbi' li' didza'.

¹⁹ Gdel-lè'è na'bi' bönni' blau na' len bchè'-bi' quizi, ati' gnabné'-bi', rnè':

—¿Bizxa na' ral-la' gui'u neda'?

²⁰ Lébi' gudxbi'-nè':

—Chnunquè' didza' bönni' judío lá'ta'yuè' lau' gchè'u-nè' Pablo cxö, quiè gdxinè' lauquè' bönni' gdau' ta'bequi xbey. Lè' li' tèn'nè' la'nabné' lè' tu didza' ga rè' nöxj, ²¹ san li', cutu tséjilé'u lè na' la'né', le nayánr ca choa'què' ta'bó' nisiè' Pablo. Chglun tsutsu xtídza'què' bönni' ni, ta'né' guné' lequè' xzguia' Dios chqui' cutu ludóddè' Pablo, len cutu li'j lahuè' ga ludódré' lè'. Na'a, chnacu'è sina' ta'bözè' si' lu na'u gunu' lè na' la'nabné' li'.

²² Ni'r gna bé'inè'-bi' bönni' blau na' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, nutu nu guiébi' lè na' chgudxbi' lè', ati' ni'r busölè'-bi' bi'i ni.

Rdxinè' Pablo lahuè' Félix, bönni' blau uná bè'

²³ Ni'r bönni' blau na' bulidzè' chopè' bönni' nacu'è lu na'què' tu tuè' tu gayu'è bönni' rjaquè' gdil-l, ati' gna bé'inè' lequè' lucözè' chop gayu'è bönni' rjaquè' gdil-l ta'zè'i ní'acquè', len tsonnlalj yu chiè' bönni' rjaquè' gdil-l dxiaquè' böa', len chop gayu'è bönni' rjaquè' gdil-l lu'è yag tuchi' quiè tsjaquè' Cesarea gdu rdöd xtsó'. ²⁴ Lèzca' gna bé'inè' lequè' lucözè'-ba' böa' cuiè'-ba' Pablo, ati' la'chè'è lè' dxí'adau', cutu bi gac queé', quiè gdxinè' lahuè' Félix, bönni' blau uná bè'.

²⁵ Bsölè'è ca' guich rna cni: ²⁶ “Neda', Claudio Lisias, ruzuja' quiu' lu guich, bönni' blau uná bè', Félix. Rugapa' Dios li'. ²⁷ Bönni' ni rsöla'a-nè' quiu', galazönè' lè' bönni' judío, len glè'nnè' ludóddè' lè'. Cati' gúquibe'ida' nababé' Roma, bchè'gaca'-nè' bönni' rjaquè' gdil-l len buslá-nè' lu na'què' judío na'. ²⁸ Gu'nda' gnözda' bizxa benè', lè na' tu'quíé' lè' bönni' judío, ati' bchè'a-nè' lauquè' bönni' gdau' ta'bequi xbeynè' lequè'. ²⁹ Cati' buedxi didza', gnözda' tu'quíé' lè' ca nac le rna bè' zxba quequè', len cutu bi nabaguè'è bönni' ni quiè nu gdódi lè', o nu cu'u lè' lidx guía. ³⁰ Ni'r cati' bdxin nu gdxjöi' neda' ta'bó' nisiè' lè' bönni' judío, la' bsöla'tea' lè' ga zu', ati' gna bé'igacda'-nè' bönni' ni tu'quíé' lè' la'dxinè' lau' li', quiè la'guíxjöi'nè' li' bi didza' napquè' lè'. Dios gáclenè' li'.”

³¹ Ni'r gulaguel-lè'è Pablo bönni' na' rjaquè' gdil-l, len gluné' ca na' chgna bé'inè' lequè', ati' gulaché'è lè' yódz Antípatris, ni' nac chdzö'l. ³² Cati' za' reni' yetú dza yhuöjquè' Jerusalén bönni' rjaquè' gdil-l ta'zè'i ní'acquè', ati' guluú'è nöz bönni' rjaquè' gdil-l dxiaquè' böa', dzagquè' Pablo. ³³ Cati' guladxinè' Cesarea bönni' na' rjaquè' gdil-l nachè'què' Pablo, gulunódzjè' guich na' lu nè'è bönni' blau uná bè', len guluschinè' Pablo lahuè'. ³⁴ Gdód bulabè' guich na' bönni' blau uná bè', gnabné' Pablo gazx bönni' lè'. Cati' gúquibe'inè' nababè' luyú Cilicia, ³⁵ gudxé' lè':

—Yönda' le gnau' cati' la'dxín ni nup tu'quí li'.

Ni'r gna bé'è lun chi'è lè' lu yu'u yúlahui' ga rbó'è rbequi xbeynè' bunách Herodes, bönni' rna bè'è.

24

Pablo ru'è didza' uláz queè' lahuè' Félix

¹ Cati' chbza'a gayu' dza, bdxinè' ni' Ananías, bxuz blau, dzagquè' lè' la'què' bönni' gul tu'zejni', len Tértulo, bönni' nabé'itsquinè' didza'. Guladxinè' lahuè' bönni' blau uná bè', ati' gulané' queè' Pablo. ² Cati' chgululidzè' Pablo, ati' bdxinè' ni', gzu lahuè' Tértulo ruquíé' lè', rnè':

—Bönni' blau uná bé', Félix. Ni'a quiu' li' ruzi'tu' xbey le rac dxi'a queëtu', ati' lu yöl-la' rejni'i quiu' rna bé'inu' dxi'a bunách uládz queëtu'. ³ Yúgu'tè lè ni ruzi'tecztu' xbei gáti'tèz, ati' gdu ládxi'tu' rétu' li': "Xclenu'." ⁴ Na'a, cui upizxjr'tu' li', ráta'yua' lau' gun zxön ladxu'lu, yönnu' tu chí'idau' le guiëtu' li'. ⁵ Gúquibe'itu' rgu'u yöl-lè'è bunách bönni' ni, len runè' ga ta'dá'baguë'è yúlahui' bönni' judío nacu'è gdu'tè yödzyú, len naquë' bönni' blau quequë' bönni' da'quë' bönni' Nazaret na'. ⁶ Lézca' gu'nnè' gun di'tjnè' gdu' queëtu'. Qui lè ni na' gzxöntu'-nè' len gú'nitu' cuequi xbeytu' lè' ca nac zxba queëtu'. ⁷ Ni'r bdxinè' ga zoatu' Lisias, bönni' blau nacu'è lu nè'è bönni' rjaquë' gdil-l, ati' lu yöl-la' snia' zxön bugüé' bönni' ni lu na'tu'. ⁸ Ni'r gna bé'inè' Lisias na' lid ga zu' nup tu'quí lè'. Na'a, li'cz, cati' gnabi yudxnu'-nè' Pablo ni, huac gnöznü' ga rë' nōxj yúgu'tè lè ni ruquitu' lè'.

⁹ Lézca' cni gulané' bönni' judío ni', gulané' naccz cni. ¹⁰ Ni'r butáz nè'è bönni' blau uná bé' na' quië gu'è didza' Pablo, ati' lè' bubi'è didza', gnè':

—Gdu ladxa'a quíxjö'a ca nac le runa', le chnac zian iz rbequi xbeynu' le rac quegac bunách ladztu'. ¹¹ Le bena' huac gnabu'. Cutu ráquini chinnu dza gyija' Jerusalén quië tsej ladxa'a-nè' Dios. ¹² Cutu yaxáca'quë' neda' nu rdíl-lena' didza', len cutu bena' ga lun rusbó bunách ga nac nchil gdau', ni lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queë' Dios, ni lu yödz. ¹³ Cutu ca' gac lubj lië' yugu' lè ni tu'quië' neda'. ¹⁴ Lè ni rxóalëpa' lau'. Ca runa' xchinè' Dios quequë' xuz xtau'tu' rajlöz le gulusëdnè' lequë', san tu'è lei: le rdá'baga' Dios, bönni' judío ni, le réjlè'a yúgu'tè le rna bé' zxba queë' Dios lenca' yúgu'tè le guluzujé' lu guich bönni' glu'è didza' uláz queë' Dios. ¹⁵ Ca na' tuné' löz Dios lequë', lézca' neda' runa' löz Dios, uspané' nup chnatgac, bunách tsahui' len bunách cunacgac tsahui'. ¹⁶ Qui lè ni na' rui' ládxi'tecza' cui gbaga'a le gun ga uxós neda' ládxi'dau'lahuë' Dios o laugac bunách.

¹⁷ Gdöd zoa' ga yubl gdu chop tsonn iz, budxina' ga nacua' bunách uládz quia' quië unödza' gun gaclen bunách yechi' len unödza' le rgu'a lahuë' Dios. ¹⁸ Tsal ni' runa' cni, duxáca'quë' neda' la'quë' bönni' judío narujquë' luyú Asia. Ni' gzoa' lö'a gdau', nubj dxi'a cuina' ca nac qui gdau', len cutu nutuba' bunách zian, len cutu nuna' ga lun rusbó bunách. ¹⁹ Ral-la' la'dxinè' lau' li' bönni' judío ni', luquië' neda' chqui' napquë' neda' didza'. ²⁰ La'natsquë' bönni' judío ni' chqui' guludzölné' bi le cunac bena' cati' ni' bdxina' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbeynè' lequë'. ²¹ Tuz cati' ni' zoa' lauquë', zidzj bè'a didza', gnia': "Rbequi xbeyli' neda' na'a le runa' löz lubán nup chnatgac."

²² Cati' byönnè' didza' ni Félix, len dxi'adau' chnözne' ca nac qui lè na' rusëdnè' Pablo, buzë láchui'zè' ca' didza' bizxj ni, gnè':

—Cati' gdxinè' Lisias, bönni' blau nacu'è lu nè'è bönni' rjaquë' gdil-l, udx yönda' ca nac didza' bizxj queëli'.

²³ Ni'r Félix gna bé'inè' bönni' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquë' gdil-l zoë' ni', gun chí'è Pablo, san gu'è lè' latj t'è lö'a, len cutu luzaguë'è xnözquë' böchi' lzè'è duyuquë' lè' bi dxin lunè' queë'.

²⁴ Chop tsonn dzaz gdzey, bidè' ni' leyübl Félix na'. Dzagnu lè' Drusila, ngul queë'. Nacnu ngul judío. Félix bulidzè' Pablo ati' buzë naguë' xtídzè'è ca nac le réjlè'ru' Jesucristo. ²⁵ Cati' bé'è didza' Pablo ca ral-la' gacru' tsahui' len gna be'i cuinru', ati' gdxinru' ga cuequi xbeynè' rë'u Dios dza zi'a za', ni'r gudxi bdzöbnè' Félix len gudxè' Pablo:

—Gyeaj na'a. Cati' gapa' latj ulidza' li'.

²⁶ Lézca' gu'nnè' Félix si'è dumí unödzejè' Pablo quië usanè' lè', len qui lè ni na', zian lzu bulidzè' Pablo, len bé'lenè' lè' didza'. ²⁷ Cati' bza'a chop iz gyaziè' Porcio Festo xlatjè' Félix, ati' le gu'nnè' Félix gunè' le la'dzág ládxi'quë' bönni' judío, buca'nè' Pablo nadzunè' lidz guia.

25

Rdxinè' Pablo lahuë' Festo

¹ Bdxinè' Festo Cesarea quië tsaziè' xlatjè', gaquë' bönni' blau uná bé'. Cati' bza'a tsonn dza buzè'è yödz na', zijè' Jerusalén. ² Ni' guladxinè' lahuë' Festo yugu' bxuz uná bé' len yugu' bönni' blau quequë' judío quië la'nè' queë' Pablo, ati' glá'tayue' lahuë' Festo ³ bi uzá' ladxè'è quequë', gsölè'è nup tsajxi'gac Pablo, quië udxinè' Jerusalén. Glè'nnè' la'bó' nisiè' lè' la' nóz quië ludóddè' lè'. ⁴ Bubi'è didza' Festo, gudxè' lequë'.

—Lu yödz Cesarea nadzunè' Pablo, ati' ni' ral-la' tsija' cxó huidzj niz. ⁵ Qui lè ni na', nütí'tèz-lí' dè lu na'lí', ral-la' sá'lenli' neda', len chqui' nabaguë'è zxguia' bönni' ni', huac uquili'-nè'.

⁶ Gdzeynè' Festo Jerusalén gdu ca xunu' gbidz, ati' ni'r böjè' Cesarea. Cati' za' reni' yetú dza grö'è ga rbequi xbeynè', len gna bé'inè' nup tsajxi'gac Pablo. ⁷ Cati' chbdxinè' ni' Pablo, gulagu'è lè' lí'aj bönni' judío narujquë' Jerusalén, len zian le gulané' queë'. Guluquë' lè' le tu'spaguë'è lè' zxguia', san cutu guc lubj lië' yugu' lè na' gulané' queë'. ⁸ Ni'r bè'è didza' Pablo uláz queë', gnè':

—Cutu bi le cunác bena' qui xzba quequë' bönni' judío, ni qui gdau' quequë', ni queë' César, bönni' rna bé'inë' rë'u.

⁹ Gu'nnë' Festo gunë' le la'dzág ládxi'quë' bönni' judío, ati' bubí'ë didza', gudxë' Pablo:

—¿I rë'nnu' sa' tu Jerusalén, ati' ni' soa nu cuequi xbey li' ca nacgac lë ni ta'në' quiu'?

¹⁰ Bubi'ë didza' Pablo, gudxë' lë':

—Zoacza' ga rō' nu rbequi xbey uláz queë' César, ga na' ral-la' cuequi xbeynë' neda'. Cutu bi huia'dō' nuna' quequë' bönni' judío, ati' chnōzcznu' lë ni. ¹¹ La'naru' nuna' tu le cunác, o bítit'ëz le run ga gbaga'a xzguia' gatia', cutu tá'baga'a gatia'. Na'a, chqui' cutu nuna' ca na' ta'në' quia' bönni' ni, nutu nu dë lu në'i udód neda' lu na'quë'. Rnaba' tsija' lahuë' César ga cuequi xbeynë' neda'.

¹² Cati' chbë'lenë' yugu' bönni' yúlahui' didza' Festo, bubí'ë didza', gudxë' Pablo:

—Chgnabu' tsiju' lahuë' César. Lahuë' César uyiju'.

Ru'ë didza' Pablo lahuë' Agripa

¹³ Gdōd chop tsonn dza, bdxinë' Cesarea Agripa, bönni' rna bē'ë, dzagnu lë' Berenice, duyquë' Festo. ¹⁴ Cati' chguluacu'ë ni' zian dza, Festo gdíxjō'në' Agripa, bönni' rna bē'ë, ca nac queë' Pablo. Gudxë' lë':

—Zoë' ni bönni' buca'në' lë' lidx guia Félix. ¹⁵ Cati' gzoa' Jerusalén, guladxinë' lahua' yugu' bxuz uná bē' len bönni' gul tu'zejni'i, ati' gulanë' queë' bönni' ni. Gulanabnë' neda' gchuga' queë' gatië'. ¹⁶ Neda' bubí'a didza', gudxa' lequë' cutu nalëbcnë' bönni' Roma la'chuguë' queë' bönni' gatië' chqui' cutu la'dxini lahuë' nup tu'quí lë', quië gac ubi'ë didza' ca nac lë na' ta'në' queë'. ¹⁷ Qui lë ni na', cati' guladxinë' lequë' ni, cutu ca' gdzeyda', san cati' gza' gyeni' yetú dza grō'a ga rbequi xbeyda', ati' gna bé'ida' nup yajxi'gac bönni' ni. ¹⁸ Cati' gulacu'ë ni bönni' na' tu'quí'ë lë', cutu bi gulanë' queë' ca busaca' quia' la'në'. ¹⁹ Gulanë' queë' la'gac didza' bizxj ca nac le ta'yejlë'ë Dios, len ca nac queë' bönni' lë' Jesús, nu na' gut, san Pablo runë' tsutsu xtídzë'ë rnë' ni zoë' nabanë' leyúbl. ²⁰ Le buchíxida' ca nacgac lë ni, gnabda'-në' Pablo chqui' rë'nne' tsijë' Jerusalén, ati' ni' soa nu cuequi xbey lë' ca nacgac lë ni. ²¹ Ni'r cati' gnabë' Pablo tsijë' lahuë' Augusto César quië cuequi xbeynë' lë' ni', gna bé'ida' bönni' rjaquë' gdil-l lu ch'igarë' lë' cati' gal-la'r dza gsōla'a-në' lahuë' César.

²² Ni'r Agripa gudxë' Festo na':

—Lëzca' neda' rë'nda' yōnda' le gnë' bönni' na'.

Festo gudxë' lë':

—Cxō yōnnu' le gnë'.

²³ Cati' za' rení' yetú dza, len ba xzōn guladxinë' ni' Agripa len Berenice. Gulayazië' ga ral-la' lu'ë didza', dzagquë' lequë' bönni' uná bē', ati' gulasölë'ë nup tsajxi'gac Pablo. ²⁴ Ni'r Festo gudxë' Agripa, bönni' rna bē'ë:

—Bönni' uná bē', Agripa, len yúgu'tëli' zoali' ni tsaxzōn len netu'. Ni zoë' rlé'ili'-në' bönni' na', ta'në' queë' yúgu'të bönni' judío nacu'ë Jerusalén lenca' nup nacuá' ni, tē' neda' ral-la' gatië'. ²⁵ Runi neda' cutu bi benë' le nabaguë'ë xzguia' gatië', san le gnabë' lëczë' tsijë' ga cuequi xbeynë' lë' Augusto César, qui lë ni na' chnuna' quia' gsōla'a-në' lahuë' Augusto. ²⁶ Le cutu nōzda' bi ral-la' uzuja' lu guich le uqu' bönni' ni, quië gsōla'a lu nē'ë César, xana', qui lë ni na' nachë'a-në' lauli', len le nacr blau, nachë'a-në' lau' li', Agripa, bönni' uná bē', quië cati' udx gnabi yudxu'-në', ni'r gnōzda' bi ral-la' uzuja' lu guich ca nac queë' bönni' ni. ²⁷ Ráquida' cutu nac dxi'a gsōla'a-në' ni' bönni' náguë'ë chqui' cutu gac ulu'a le nabaguë'ë.

26

Didza' bē'ë Pablo uláz queë' lahuë' Agripa

¹ Ni'r Agripa gudxë' Pablo:

—Dë latj gu'u didza' uláz quiu'.

Bchilj nē'ë Pablo lahuë' Agripa, ati' gzu lahuë' ru'ë didza', rnë':

² —Bönni' uná bē', Agripa. Rdzag ladx'a le dë latj na'a gu'a didza' uláz quia' lau' li' ca nac yúgu'të le nuquiquë' neda' bönni' judío. ³ Rdzag ládxi'ra' le núnbë'u yúgu'të le nalëbcnë' tunë' bönni' judío, lenca' yugu' lë ni rdil-ltu' didza'.

Yugu' le benë' Pablo z'atë'

⁴ Gnë' ca' Pablo:

—Nōzgaccznë' yúgu'të bönni' judío ca na' bena' ga gdél-la'të cuidia' ga nacuá' bunách uláz quia' lenca' lu yōdz Jerusalén. ⁵ Nōzgaccznë' ca' len huac la'guíxjō'ë ca na' bena' dza ni'të. Guca' bönni' fariseo. Yugu' bönni' fariseo tui' ládxi'crë' la'yj ládxi'quë' Dios ca tunë' yezica'rë' bönni' judío. ⁶ Na'a, zoa' ni lauli' quië nu cuequi xbey neda' le runa' lōz Dios, uspanë' bönni' nat, gunë' ca na' gzxi' lu nē'ë laquë' xuz xtau'tu'. ⁷ Tunë' lōz bönni' idxinnu cō' di'a dza queëtu' la'dél-li'në' lë na' gzxi' lu nē'ë Dios. Qui lë ni na' ta'yj ládxi'quë' Dios len

tunë' xchinë' rël len të dza. Le runa' löz lë ni, nuquiquë' neda' bönni' judío. Cni nac, bönni' uná bë', Agripa. ⁸ Na'a, çnaru' ráquitsali' lbi'ili' cutu nac le tséjlë'ru', uspanë' Dios bönni' nat?

Gáxia ladxë'ë bunách queë' Cristo Pablo

⁹ Gnë' ca' Pablo:

—Lëzca' neda', zì'atël gúquida' le zian ral-la' guna', tá'baga'a-në' Jesús, bönni' Nazaret. ¹⁰ Cni bena' lu yödZ Jerusalén. Glu'a lidx guia zian bunách ta'yëjlë' Jesús, le guludödë' lu na'a yöl-la' uná bë' bxuz uná bë'. Cati' guludödë' bunách ni', bënlena' lequë' tuz didza'. ¹¹ Zian lzu busaca' zì'a yugu' bönni' ni' quië lusán ládxi'quë' ca ta'yëjlë'ë Cristo. Cni bena' gap nac lu yu'lu' ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Gléytsquida' lequë', ati' gdxia ladxa'a lequë' ga bdxintë gyija' gap nacua' yödZ zì'tu' yajxöngaca'-në'.

Rguíxjõ'ë ca böaquë' queë' Cristo Pablo

¹² Gnë' ca' Pablo:

—Quië guna' cni gyija' yödZ Damasco, ati' nudödquë' lu na'a yöl-la' uná bë' bxuz uná bë' nasöla'quë' neda'. ¹³ Cni guc, bönni' uná bë', Agripa. Cati' ni' zija' la' nöz, ni' nac gdu huagbidz, blë'ida' tu yeni' luzxbá le buzeni'r ca gbidz. Buzeni' ga na' zoa' len ga nacua' nup zjacen neda'. ¹⁴ Ni'r yúgu'tëtu' gdzõ'tu' lyu, ati' byönda' chi'i nu bulídZ neda'. Bë'ë didza' hebreo, gnë': "Saulo, Saulo, çbizx quië rbia ladxu'u neda'?" Run zì' cuinu', rdá'bagu'u neda'. Rac quiu' ca rac queëba' bëdx, run zì' cuinba', rchégu'ba' yag tuchi' le tundë'-ba' zì'." ¹⁵ Ni'r gudxa'-në': "çNuzxa li', Xan?" Xanru' gudxë' neda': "Neda' ni Jesús, Nu na' rbia ladxu'u. ¹⁶ Na'a, gyas, len gzui, le bului' lahua' li' na'a, quië uzóa' li' gunu' xchina' len gunu' lna' lau qui lë ni chblë'inu', lenca' quegac le ului'ida' li', ului' lahua' ga zu'. ¹⁷ Uslá' li' lu na'quë' bönni' uládz quiu', len lu na'quë' bönni' gza'a, laugac nup ni' rsöla'a li' na'a. ¹⁸ Rsöla'a li' ga na' nacu'ë quië gunu' ga luhuóálj yój laquë' len luhuóaquë' queë' Dios, luca'në' le nac chul xöhui' len la'dxinë' lu yeni'. Luruje' lu na' Satanás tu' xöhui' len la'yazië' lu në'ë Dios. Chqui' la'yëjlë'ë neda', Dios unít lahuë' lequë', len ugüë' dul-la' nabága'quë', ati' la'dél-li'në' la'báblenë' bunách chnubijë' quizi queë' Dios."

Benë' Pablo ca nac le bului'inë' lë' Xanru'

¹⁹ Gnë' ca' Pablo:

—Qui lë ni na', bönni' uná bë', Agripa, cutu gdá'baga'a guna' le bului'inë' neda' Dios, zoë' yehua' yubá. ²⁰ Buzëjni'da' nup nacua' yödZ Damasco, len gdöd ni' nup nacua' Jerusalén len nup nacua' luyú Judea, len bunách yugu' yödZ zì'tu' quië lubi' ládxi'gac len luhuóac queë' Dios, len lun le lac bë' chglulubi' ládxi'gac. ²¹ Le bena' cni, gulazönë' neda' bönni' judío cati' ni' zoa' lö'a gdau', ati' glë'nnë' ludóddë' neda'. ²² Ni'r güclenë' neda' Dios, ati' ga rdxintë na'a dza zoa' gdu ladxa'a, runa' lna' lau laquë' bönni' ca'z len laquë' bönni' blau. Cutu ru'a didza' yubl, san ca gulanazë' zì'al bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios lenca' ca gnë' Moisés ca ral-la' gac. ²³ Gulanë': "Saca' qui'ë Cristo, len töd gatië' gaquë' nu su lau ubán tsaz lu yöl-la' gut, quië ulu'ë lahui nac löz la'dxín latj yeni' bunách, len gac lban quegac lë ni laugac bunách uládz queëtu' lenca' laugac bunách gza'a."

Pablo ruzëjni'në' Agripa quië tsejlë'ë Cristo

²⁴ Cati' chbë'ë yugu' didza' ni Pablo, le bë'ë uláz queë', ni'r bë'ë zidz didza' Festo, gnë':

—Nachixi icju', Pablo. Le nazëdu' szxöni, chbchixi icju'.

²⁵ Ni'r Pablo gudxë' lë':

—Cutu nachixi icja', rëpa' li', Festo, ati' didza' ni ru'a nac gdu'të li, len nac lsaca'. ²⁶ Lëczë' Agripa, bönni' ni rna bë'ë, nözcznë' yugu' lë ni, len qui lë ni na', gdu ladxa'a ru'a didza' lahuë' lë'. Nözcznë' yugu' lë ni, le cutu guc bagachi'z lë na' guc. ²⁷ Bönni' uná bë', Agripa. çNaru' réjlë'u le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios? Nözda' réjlë'u lë ni.

²⁸ Ni'r Agripa gudxë' Pablo:

—Yelatiz la' ráquinu' gdél-li'nu' neda' gaca' queë' Cristo.

²⁹ Pablo gudxë' lë':

—Ni'a queë' Xanru' Dios rë'nda', zal-la' yelatiz o szxöni, clëgz li', san lëzca' yúgu'të nup ni ta'yöni neda', gacli' gdu ca naca' neda', náquida' queë' Cristo, san clëg gága'li' du guia ca ni nága'a neda'.

³⁰ Cati' budx bë'ë didza' ni Pablo, gyasë' bönni' blau uná bë' na', ati' gulayasë' ca' bönni' rna bë'ë len Berenice len nup rólengac lequë'. ³¹ Cati' gularujë' quizi, glui' xtídza'quë', ta'në':

—Cutu bi nunë' bönni' ni le nabaguë'ë zxguia' gatië' len clëg tsazië' lidx guia.

³² Agripa gudxë' Festo:

—Huac usana'-në' bönni' ni la'naru' cu gnabë' tsijë' lahuë' César ga cuequi xbeynë' lë'.

¹ Cati' chglunè' quequè' la'sölè'è netu' lè'i barco tsiajtu' Roma, luyú Italia, gulaguel-lè'è Pablo len yela'gac nup nadzungac, ati' guludödè' lequè' lu nè'è Julio, bönni' yu'u lu nè'è tu cò' bönni' rjaquè' gdil-l nazí' lei: "Bönni' Queè' Augusto Rjaquè' Gdil-l". ² Grentu' tu lè'i barco qui luyú Adramitío, le ral-la' töd yugu' yöd gap ta'dxin barco ga nac luyú Asia, ati' yu'uztu' ca' lè'i barco na', gza'tu' Cesarea. Dzagüè' ca' netu' Aristarco, bönni' Tesalónica, le nabáb Macedonia. ³ Cati' za' rení' yetú dza, bdxintu' yöd Sidón, ati' ni' Julio, bönni' na' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, lu yöl-la' dxi'i ladxi' queè', bè'è Pablo latj tsijè' ga nacu'è böchi' lzè'è quiè lác'lenè' lè' bi ryadzj queè'. ⁴ Gdöd ni', bubentu' lè'i barco, ati' gza'tu' ni'. Gdödtu' tsla'a ga dè luyú bidx Chipre ga rò' dxi bö' na' reycj, le za' zaca' lautu' bö' reycj lu nis zxön na'. ⁵ Ni'r gdödtu' lu nis zxön ga nalá' luyú Cilicia len luyú Panfilia, ati' bdxintu' Mira, tu yöd nabáb Licia.

⁶ Bönni' na', nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, naché'è netu', yajxaquè'è ni' tu barco narúy yöd Alejandro, barco na' zeaj luyú Italia. Lè'i barco na' glu'è netu'. ⁷ Zian dza gza' tsahui' ládxi'dau' barco na', ati' len yöl-la' rzaca'z bdxintu' ga nalá' luyú bidx nazí' lei Gnido, ati', le ruzaga' netu' bö' na' reycj, gdödtu' tsla'a luyú bidx nazí' lei Creta ga rò' dxi bö' na' reycj, len gdödtu' ga nalá' yöd Salmón. ⁸ Lu yöl-la' rzaca'z gdödtu' tsla'a ga dè luyú bidx Creta na', len bdxintu' tu latj ga ta'dxin barco, nazí' lei Buenos Puertos, le dè gal-la' ga na' dè yöd Lasea.

⁹ Le chgdzéytsquitu', chgul-la' zoa banádx gac ditj bítitèz barco rza' lu nis zxön na', le chgdöd yugu' dza tunè' gubás cati' zi'a gdxin beo' ziaj cati' reycjtsca bö'. Qui lè ni na' buzéjni'nè' lequè' Pablo, ¹⁰ rnè':

—Lbi'ili', bönni', ráquibe'ida' ga tseaj barco ni, huazóa banádx gac ditj barco ni len yugu' yua' dzò' lè'i, len lèzca' soa banádx queèru' gatru'.

¹¹ Bönni' na', nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l, gyéjilè'rè' le gulanè' bönni' na' dè lu nè'è barco len bönni' xancz, ca le gnè' Pablo. ¹² Le cunác dxi'a latj ni' ga ta'dxin barco, nazí' lei Buenos Puertos, quiè luga'nè' ni' yugu' beo' ziaj, qui lè ni na' yelati'z cuguluhuoatè' bönni' nacu'è lè'i barco na' glun tuz xtída'què' luzé'è ni', chqui' huac la'dxinè' ga ta'dxin barco lu yöd Fenice, lèzca' dè luyú bidx na' nazí' lei Creta, le dè tsla'a ga rbia gbidz, ati' ni' glè'nnè' luga'nè' yugu' beo' ziaj.

Reycj bö' bdu'nu' lu nis zxön

¹³ Le reycj tu bö'dau' za' zaca' tsla'a ga rdöd gbidz beo' ziaj, táquinè' chrac lunè' ca tèn'nnè', ati' gululisé' guia zi'i naga' du guia le ruzóa dxiz barco, ati' gdöd barco na' gal-la' ra' luyú bidx na' nazí' lei Creta. ¹⁴ Yetú chí'z ca', gyeycj bö' bdu'nu' za' lautu', nazí' lei Euroclidón. ¹⁵ Le ruzéaj tsla'l barco bö' na' reycj, ati' le cutu guc tseaj barco ga za' bö', ni'r bè'tu' latj bö' na' buzéaj barco na' ga rè'ni. ¹⁶ Cati' gdöd barco na' ga bdxintu' tsla'a tu luyú bidxdu' nazí' lei Cauda, tsla'a ni' cutu reycjtsca bö', ni' lu yöl-la' rzaca'z buchistu' bárcodau' na' yj barco zxön ga na' yu'utu'. ¹⁷ Gdöd burentu' lei lahui barco zxön na', ni'r béga'ratu' barco zxön na'. Zxanti barco na' buchólitu' du, cui gguindj lu nis. Le gudxitu' töd barco na', nidx lu yuzx lu nis zxön na', buzötjtú' lari' qui, le rutúb bö' rusá' barco na'. Cniz bè'tu' latj buzéaj barco bö' na' reycj. ¹⁸ Cati' za' rení' yetú dza, len ni' ruzeajtsca barco na' bö' bdu'nu' reycj, ni'r ggu'ntu' lu nis zxön lati' yua' dzò' lè'i barco na'. ¹⁹ Dza bunn, len na' cuintu' gru'ntu' lu nis zxön le tun dxin qui barco na'. ²⁰ Cati' chguc zian dza cutu rlé'itu' gbidz ni bölj, len le reycjtsca bö' na' ruzéaj barco na' yu'utu', cutur runtu' löz ulatu'.

²¹ Le chguc zian dza cutu nágutú', gzuinè' Pablo gatsj lahui' lequè', len gudxè' lequè':

—Lbi'ili', bönni', dxi'ar guc la'naru' uzé nagli' neda', len cutu uza'ru' luyú Creta, len cutu dutsagru' lè ni rzaca' rgu'ru', len yugu' lè ni rac ditj qui barco ni. ²² Na'a, rëpa' lbi'ili': Tsutsu gul-gún ládxi'li', le cutu gati' nituli' lbi'ili' tscali' zoali' ni, zal-la' gac ditj barco ni. ²³ Cni gac le dudu' lahué' neda' gdyél gbaz la'y queè' Dios. Dios ni náquida' queè' len runa' xchiné'. ²⁴ Gudxè' neda' gbaz la'y na', gnè': "Pablo, cutu gádxinu'. Run bayúdx gdxinu' lahué' César. Le nadxi'inè' li' Dios, uslé' yúgu'tè bunách nacua'len li' lè'i barco ni." ²⁵ Qui lè ni na', tsutsu gul-gún ládxi'li', le ruzxóni ladxa'a-nè' Dios, gac ca na' chgudxè' neda' gbaz la'y queè'. ²⁶ Cni gac zal-la' run bayúdx gac ditj barco ni tu luyú bidxdu', ga ni' tsajca' n rè'u.

²⁷ Cati' ni' chgdöd chidá' dza, ati' bö' na' reycj ruzéaj barco na' lu nis zxön nazí' lei Adriático, gdu ladxi' yél gláquinè' bönni' tunè' dxin lu barco na' chzoa gdxin barco gal-la' tu luyú bidx. ²⁸ Gularu'nè' du lu nis zxön na', ati' gulanóznè' galj bös nac ga bdxintè ga rè' lu nis. Cati' gdöd yelati'dau' barco na', gularu'nè' du na' leyúbl, len gulanóznè' chnac chinu bös. ²⁹ Le gládxinè' tsajdín lu guiöj barco na', qui lè ni na', zaca' tsla'a cudzi'l barco na' gularu'nè' lu nis tap guia zi'i nága'gac du guia le tu'zóa dxiz barco. Lu yöl-la' ruúbi ruguí'iz ládxi'dau'què' gulabözé' tsení'. ³⁰ Ni'r glè'nnè' bönni' tunè' dxin lu barco luzundjé' lè'i barco na'. Guluzójté' lu nis zxön bárcodau' na' dè lahui barco zxön na'. Glunè' ca tèn'nnè' lu'è yelati' zi'tu' guia zi'i na' naga' du guia le ruzóa dxiz barco na', le zoa zaca' tsla'a lahuil.

³¹ Ni'r Pablo gudxë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l len bönni' na' rjaquë' gdil-l, gnë':

—Chqui' culuga'në' bönni' ni lë'i barco ni, cutu gac ulali.

³² Ni'r gulachuguë' du naga' bárcodau' na' bönni' na' rjaquë' gdil-l, ati' glu'ë latj gbix lu nis zxön.

³³ Cati' chza' reni', gúta'yuë' lauquë' Pablo bi lahuë' yúgu'të'. Gudxë' lequë':

—Na'a chguc chidá' dza rubíj yen lauli' len runli' gubás, cutu bi nágu'li'. ³⁴ Qui lë ni na', ráta'yua' lauli' gáguli' quië huöac ládx'i'li', le cutu ca' gatli' nituli' lbi'ili'.

³⁵ Cati' budx bë'ë didza' ni Pablo, gdél-lë'ë yöt xtil, len gudxë' Dios: “Xclenu'.” Cni benë' lauquë' yúgu'të'. Ni'r buzuxzjé' yöt xtil na' len gzu lahuë' rahuë'. ³⁶ Ni'r guladíp ládx'i'quë' yúgu'të', len glahuë'. ³⁷ Tscatu' zoatu' lë'i barco na', guctu' gdu chop gayua' yu tsonnlaj yu chizxoptu'. ³⁸ Gdöd glahuë', guluhuöljnë', ni'r gularu'në' lu nis zxoa' xtil dë lë'i barco na', quië lulahuë' yua' dzö' lë'i barco na'.

Rac ditj barco lu nis zxön

³⁹ Cati' chguc lahui' dza, cutu guluúnbë'ë luyú na' bönni' tunë' dxin lu barco na', ati' gualé'inë' ga rajrö' nis zxön na' gatsj lahui' luyú bidx na', len dë latj ni' ga nac lachi' ra' nis zxön. Glë'nne' lunë' ga tsaz ni' barco na'. ⁴⁰ Ni'r gulusedxë' yugu' du guia nága'gac guia zi'i tu'zóa dxiz barco na', len gulanë' leygac, ati' gulabíx lu nis zxön. Gulusedxë' ca' du naga' në'i yag ruzéycj rudxi'i barco. Ni'r guluchisë' lari' qui, le rutúb bö' le zoa tsala' lahuil barco na', ati' gzu lau rdöd barco zaca' ga rajrö' nis zxön gatsj lahui' luyú bidx na'. ⁴¹ Cati' bdxin barco na' tu latj ga rdzag nis, ni' gnidx tsala' lahuil barco na' lu yuzx lu nis zxön na', ati' bugánz ni' barco na'. Cutur guc bi utá lei, ati' tsala' cudzi' barco na', gzu lau rguitsj len nis zxön na', len yöl-la' rza' qui. ⁴² Ni'r glë'nne' bönni' rjaquë' gdil-l ludöcde' bönni' nadzunquë', cui la'zxundjé', la'zxóë' lu nis. ⁴³ Gu'nne' uslé' Pablo bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' na' rjaquë' gdil-l, ati' gna bé'inë' bönni' na' rjaquë' gdil-l cutu lunë' ca na' t'nnë'. Ni'r gna bé'inë' bönni' tac la'zxóë' lu nis, zi'al lequë' la'yazië' lu nis quië la'dxinë' luyú bidx. ⁴⁴ Gna bé'inë' ca' bönni' naga'nquë' la'zxóë' lu blag, len yela'quë' láhuigac yagdau' qui barco na'. Cni guc, gululë' yúgu'të'. Cniz guladxinë' luyú bidx na'.

28

Le benë' Pablo luyú bidx nazí' lei Malta

¹ Cati' chbulatu' yúgu'tëtu', gnözitu' nazí' lei Malta luyú bidx ga na' zoatu'. ² Lu yöl-la' dxi'i ladxi' quequë' glunë' netu' ba la'n bönni' xidza' nacu'ë luyú bidx na'. Gulabequë' gui', ati' gululidzë' netu' yúgu'tëtu' dutsë'i cuintu', le ral guiöj len runtsca ziaq. ³ Ni'r gúchë'ë tsalén huag zxisi bidxdau' Pablo, len cati' glu'ë lei lu gui', brujba' ladlj zxisi na' tuba' bël snia', rzundjba' böchla qui gui' na', ati' yajti'nba' yen në'ë Pablo. ⁴ Cati' gualé'inë' bël na' bönni' xidza' na', nála'ba' yen në'ë Pablo, glë' tuë' yetüë':

—Le nactë naquë' gdödi bunách bönni' ni. Zala-la' bulë' lu nis zxön, cutu ru'ë lë' latj soë' gbanë' dios queëru' lë Tsahui'.

⁵ Butít në'ë Pablo, busládzu'ë-ba' bël snia' na'. Yajxóatëba' lu gui', ati' lë' cutu bi guc queë'.

⁶ Tu'yüë' Pablo bönni' xidza' nacu'ë ni', bat cal cö'ë gui, o tsö'të' gatië'. Ni'r cati' chgdzey ta'bözë', len gualé'inë' cutu bi rac queë', yetü le gláquinë', ati' gulanë' naquë' diosc.

⁷ Latj ni'z dë xyuë' Publio, bönni' blau qui luyú bidx na', ati' benë' netu' ba la'n bönni' ni. Lu yöl-la' dxi'i ladxi' queë' glu'ë netu' lidxë' gdu tsonn dza. ⁸ Dza na' dë' ré'inë' xuzë' Publio na', yu'ë tu xla len ré'inë' guidz rön. Gyazië' Pablo zajyüë' lë', ati' gdöd bulidzë' Dios, ni'r bxoa në'ë bönni' huë' na', len bunë' lë'. ⁹ Le benë' lë ni Pablo, lëzca' guladxin' ga zoë' nup te'i, nacuá' luyú bidx ni', ati' guluhuöaquë'. ¹⁰ Glunë' netu' ba la'n bönni' ni, zian le glunë' queëtu'. Cati' chzoa uza'tu' luyú ni', gulunödzjé' queëtu' yugu' le naquínitu'.

Rdxinë' Pablo lu yödza Roma

¹¹ Cati' chguc tsonn beo' zoatu' ni', ni'r grentu' tu lë'i barco qui yödza Alejandría, le bugán luyú bidx na' yugu' beo' ziaq. Barco ni da'gac tsala' lahuil bdau' yag légac Cástor len Pólux, dios cuach quegac bunách Alejandría na'. ¹² Gza' ni' barco na', ati' bdxin yödza Siracusa, ga ni' buga'ntu' tsonn dza. ¹³ Buza'tu' ni', ati' gdödtu' tsala' luyú ni', len bdxintu' yödza Regio. Cati' za' reni' yetü dza, le reycj bö' za' zaca' ga rdöd gbidz beo' ziaq, buza'tu' ni', ati' dza buróp na' bdxintëtu' yödza Puteoli. ¹⁴ Lu yödza na' yajxáca'tu' böchi'ru' ta'yëjlë'ë Cristo, ati' gláta'yuë' lautu' ugá'nentu' lequë' gdu xunu' dza. Cati' bza'a dza na' buza'tu' ni' quië tseajtu' Roma, rzë'i ní'atu'. ¹⁵ Chgulayönnë' böchi'ru' nacu'ë Roma chzoa gdxintu' ni', ati' gularujë' duxí'gal-la'quë' netu'. Guladxinë' tu yödzdau' nazí' lei Yë'y Qui Apio. Yela'quë' guladxinë' tu latj nazí' lei Tsonn Yu'u Quequë' Bönni' Yu'uquë' Nöz. Cati' blé'inë' lequë' Pablo, bdipladxë'ë len gudxë' Dios: “Xclenu'.”

¹⁶ Cati' bdxintu' Roma, bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, bchë'ë bönni' na' nadzunquë', ati' budödë' lequë' lu në'ë bönni' blau nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, ati' bë'ë Pablo latj soë' queëzë', zóalenë' lë' tu bönni' rijë' gdil-l ruyúë' lë'.

Runë' Pablo lban lu yödz Roma

¹⁷ Cati' chgdöd tsonn dza, bulidzë' Pablo yugu' bönni' blau quequë' bönni' judío nacu'ë Roma. Cati' chgludubë' ga na' zoë' Pablo, lë' gudxë' lequë':

—Lbi'ili', böcha'a, zal-la' cutu bi bena' quegac bunách ladzru', len clëg quegac le nalëbiru' runru' ca na' glunë' xuz xtau'ru', guludödë' neda' bönni' judío nacu'ë Jerusalén lu na'quë' bönni' Roma nacu'ë Jerusalén quië luseyjë' neda' lidx guia. ¹⁸ Ni'r cati' chgulanabi yudxnë' neda' bönni' Roma, glë'nnë' lusanë' neda', le gláquibe'inë' cutu nabaga'a zxguia' gatia'. ¹⁹ Guladá'baguë'ë nup na' glë'ni lusan neda' bönni' judío ni', ati' ben bayúdx gnaba' tsija' lahuë' César ga cuequi xbeynë' neda', len clëg quië uquía' bunách uládz queëru'. ²⁰ Qui lë ni na' bulidza' lbi'ili' quië glé'ida' lbi'ili' len güi'lana' lbi'ili' didza', le nága'a du guia ni le runa' löz le runru' löz rë'u, bunách Israel, gactë lë na' gzxi' lu në'ë Dios gata' queëru'.

²¹ Ni'r lequë' glë' Pablo:

—Cutu rdxini queëtu' guich le za' luyú Judea ca nac lë na' rac quiu', len nutu nu rdxini nu nac böchi'ru' judío, nu quixjöi' netu' nu bi rnë quiu' le cunác. ²² Na'a, rë'nitu' yönitú' ntidzu'u, le rguindj icju', le chnözitu' yúgu'të latj ta'në bunách quegac nup ta'dá' didza' cub ni.

²³ Cni guc, guludxië' bë' tu dza, ati' dza na' guladxinë' ga na' zoë' Pablo zianë'. Gzu lahuë' Pablo zildau' ati' ni' güli'ni buzéjni'në' lequë' len busálj la'në' le rna bë'ë Dios. Gu'nnë' ului'inë' lequë' nac gdutë li lban runë' queë' Jesús. Quië gunë' cni bugunë' dxin le rna bë' zxbá queë' Moisés lenca' le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. ²⁴ Gulazí' lu na'quë' didza' bë'ë Pablo la'quë', san yela'quë' cutu ca' gulayejlë'ë. ²⁵ Le gularujë' chopl, gulazú lauquë' tu'zë'ë ni', ati' gudxë' lequë' Pablo, rnë':

—Didza' nacz bë'ë Dios Bö' La'y, lë na' gnë' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, ca na' buzéjni'në' xuz xtau'ru', gnë':

²⁶ Gyeaj laugac bunách ni', yjödxi lequë':

Yöni nagli', san cutu tséjni'li'.

Uyuli' gna'li', san cutu glé'ili'.

²⁷ Bönni' ni chnazid icj ládxi'dau'quë'

Len cutu ryaz icj nagquë'.

Glunë' ca tun nup nachúl láhuigac

Cui la'lé'inë' len yöj lauquë'

Len cui la'yöni nagquë'

Len cui luzejni'i ládxi'quë'

Len cui lë'nnë' luhuóaquë' queë' Dios

Quië gac una' lequë'.

²⁸ Na'a, ral-la' gnözili' lë ni. Dios rsölë'ë netu' laugac bunách gza'a quië lulá, ati' lequë' la'yönnë'.

²⁹ Cati' budx bë'ë didza' ni Pablo, gularujë' bönni' judío, ta'dil-ltsca didzë'ë la' légaczé'.

³⁰ Gdu chop iz buga'në' ni' Pablo, zoë' lu yu'u ga na' rguizzjë', ati' benë' ba la'n yúgu'të nup duyugac Lë'. ³¹ Lu yöl-la' rugu ládxi' benë' lban ca rna bë'ë Dios. Busëdnë' bunách ca nac queë' Xanru' Jesucristo, ati' nutu nu buzaga' xnözë'. Ca' nac.

DIDZA' BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ ROMA

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Roma

¹ Neda', Pablo, naca' bönni' nada'u queë' Jesucristo len gbaz queë', le bulidzë' neda' Dios len gröczë' neda' quië guna' lban qui didza' dxi'a queë'.

² Dza ni'të gzxi' lu në'ë Dios gsölë'ë queëru' didza' dxi'a na'. Gnë' cni len rú'acquë' bönni' glu'ë didza' uláz queë', ati' lequë' guluzujë' lei lu guich la'y queë' Dios. ³ Guluzujë' lu guich yúgu'të le ral-la' gunë' Zxi'në' Dios, Nu na' nac Xanru' Jesucristo. Lu yöl-la' bunách queë' naquë' zxi'n xsoë' David, ⁴ san ca nac bö' nacczë', le nac la'y, nac bë' naquë' Zxi'në' Dios, len napsquë' yöl-la' huac. Nac bë' naquë' cni le bubanë' lu yöl-la' gut. ⁵ Ni'a qui le benë' Jesucristo ruzi'ru' xbey le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios ati' benë' ga naca' gbaz queë' quië uláz queë' Lë' guna' ga la'yëjlë' Lë' len lun ca rna xtidzë'ë bunách gdu'të yödzlyú. ⁶ Bitsa'li' lbi'ili' ladjgac bunách yödzlyú na', san na'a nulidzë' lbi'ili' Dios quië gáquili' queë' Jesucristo.

⁷ Rugapa' Dios lbi'ili', yúgu'tëli' zoali' Roma. Dios nadxi'inë' lbi'ili' len bulidzë' lbi'ili' quië gacli' quizi queë'. Rnaba' lahuë' Xuzru' Dios lenca' lahuë' Xanru' Jesucristo, gunnë' queëli' le ruzá' ladxë'ë queëru' len le rbequi dxi ládxi'ru'.

Rë'nnë' Pablo tsajyüë' bunách queë' Cristo nacu'ë Roma

⁸ Lë ni rzu lahua' ruzuja' lu guich: Le náquiru' queë' Jesucristo rëpa'-në' Dios: "Xclenu'" ca nac queëli' yúgu'tëli', le ta'guixjō' bunách gdu'të yödzlyú ca rëjlë'li' Jesucristo. ⁹ Gdu ladxá'a runa' xchinë' Dios, runa' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Zxi'në'. Nöcznë' Dios rulidztecza'-në', rnabda'-në' gac dxi'a queëli'. ¹⁰ Rnábtecza' lahuë' Dios, chqui' nac le rë'nnë' Lë', gunnë' neda' latj duyú'a lbi'ili'. ¹¹ Cni rnabda'-në' le rac ladxá'a glé'ida' lbi'ili' quië gac guna' ga gata' queëli' tu le unödzjë' queëli' Dios Bö' La'y, le gun ga gal-li'. ¹² Lë na' rë'nda' nac utip ládxi'ru' turu' yeturu', le rëjlë'ru' Jesucristo tu turu'.

¹³ Böchi' lza'adau', rë'nda' gnözili' lë ni. Zian lzu bë' ladxá'a guida' ga zoali', san ga rdxintë na'a cutu runni quia'. Rë'nda' guida' ga zoali' quië guna' ga uzi'li' xbey lban na' runa', ca na' tu'zi' xbey yela'gac bunách yödzlyú ni. ¹⁴ Dë le ral-la' guna' quegac yúgu'të bunách, quegac bunách nazëdgac len quegac bunách cunazëdgac, quegac bunách ta'yëjni'i len quegac bunách cuta'yëjni'i. ¹⁵ Qui lë ni na', tsca gac guna', zoa' rböza' guna' ca' lban qui didza' dxi'a ga ni' zoali' lbi'ili', zoali' Roma.

Yöl-la' huac zxön qui didza' dxi'a

¹⁶ Cutu ca' rutui'da' runa' lban qui didza' dxi'a, le nap yöl-la' huac queë' Dios gun ga lú'a yúgu'të nup ta'yëjlë' lei. Ga rzu lau, rë'nnë' Dios la'yönnë' bönni' judío, ati' tód na' la'yöni' ca' bunách gza'a. ¹⁷ Didza' dxi'a ni rulu'i'i rë'u gunë' Dios ga huöacru' tsahui', chqui' huayëjlë'ru' Lë' len gcág chop ládxi'ru'. Ca nac lë ni nayúy ca' lu guich la'y, rna: "Nu nac tsahui' le rëjlë' Dios, gata' qui nu ni yöl-la' na'bán."

Zxguia' nabága'gac bunách

¹⁸ Dios, Nu zoa yehua' yubá, bulu'ë lahui cutu rlé'inë' dxi'a yúgu'të le cunác len le cunác tsahui' tun bunách, ati' gunë' lequë' zxguia', bönni' na', lu yöl-la' cunác tsahui' quequë' ta'dá'baguë'ë le nac gdu'të li. ¹⁹ Cni gac quequë' le nalá' lahui laugac yúgu'të bunách le nac bë' zoaczë' Dios, le bului'czë' lahui Dios lë ni ga na' nacu'ë. ²⁰ Dza ni'të cati' zi'a guta' yödzlyú, ga rdxintë na'a dza, yugu' le nunë' Dios nacgac bë' le curlé'iru' queë' Dios, ca nac yöl-la' huac gdu' queë' len le nacczë' Dios. Qui lë ni na', cutu gac la'në' cutu nabága'quë' zxguia'. ²¹ Cati' ni' glunbë'ë Dios, cutu gulayij ládxi'quë' Lë' ca ral-la' tsej ládxi'ru'-në' Dios, len cutu glë' Lë': "Xclenu'." Qui lë ni na', ca'z böac le gulazá' ládxi'quë', ati' gulachúl gulanitië' le nazíd icj ládxi'dau'quë'. ²² Zal-la' gláquinë' ta'yëjni'në' szxöni, bönni' cunözi guluhuöaquë' ²³ le guluca'në' yöl-la' yení' queë' Dios Nu zoatecz, ati' gulayij ládxi'quë' bdau' guióy bdau' yag, bdau' na' nacgac ca bönni' tatzcë', len ca böa'dau' zoa xilcba', len ca böa' guixi' ta'daba' lu yu, len ca böa' bël ta'yj lë'ba' lu yu ni.

²⁴ Qui lë ni na' bubij ladxë'ë lequë' Dios quië lunë' yugu' le ta'zë ládxi'quë' le cunác, ati' cni guc, gulucá'n cuinquë' lu yöl-la' stu' tuë' len yetúë'. ²⁵ Guc cni le guluca'në' xtidzë'ë Dios, le nac gdu'të li, ati' gulazí' lu na'quë' tu le cunác. Glunë' ba la'n len gulayij ládxi'quë' yugu' le benë' Dios len clëg Lëczë' Dios, Nu na' ral-la' gactecz queë' yöl-la' ba. Ca' gac.

²⁶ Qui lë ni na' bubij ladxë'ë lequë' Dios quië lunë' yugu' le ta'zë ládxi'quë' le cunác. Guluca'nnu yöl-la' rzoalen bönni' ngul, quië lunnu le cunác. ²⁷ Lëzca' cni glunë' bönni', guluca'në' yöl-la' rzoalen ngul ati' gulazë ládxi'quë' le cunác túnlenë' tuë' len yetúë', len glunë' le tun ga nu rutui'i, gulacua'len la' lza'a bönni'gaczé'. Gulazaca' gulagui'ë lu

xpéla'quë' bönni' glunë' cni le bubì'ë quequë' Dios ca rajlöz dul-la' na' glunë' le nuca'nquë' Dios.

²⁸ Le cutu glë'nnë' lunë' Dios ba la'n, qui lë ni na' bubíj ladxë'ë lequë' Dios quië la'zá' ládxi'quë' le cunác len lunë' le cuzaca'.

²⁹ Túnteczë' yúgu'të le cunác tsahui'.

Tunë' yugu' le nac stu'.

Tunë' le cunác.

Tu'huidi'në'.

Cutu ta'lé'inë' dxi'a lza'quë'.

Tu'zxé'inë' lza'quë'.

Tu'dóddë' lza'quë'.

Ta'díl-lenë' lza'quë'.

Ta'zi' yé'inë' bunách.

Zi'të nacquë' xöhui'.

Ta'në' qui lza'quë'.

³⁰ Ta'në' le cunác qui lza'quë'.

Cutu ta'lé'inë' Dios dxi'a.

Nacquë' bönni' bizj.

Tun cuinquë' blau.

Tun ba zxön cuinquë'.

Tu'guiljë' le cunác lunë'.

Ta'dá'baguë'ë xuz xna'quë'.

³¹ Nacquë' cuta'yejni'i.

Tun ditjcnë' xtídz'a'quë'.

Cutu nacquë' dxi'i ladxì' ca ral-la' lacquë'.

Cutu tu'nít laquë' lza'quë'.

Cutu tu'huechi' ládxi'quë' lza'quë'.

³² Nözgaccznë' le nuzóë' tsaz Dios ca ral-la' gac quegac nup tun yugu' le cni, lat tsaz. Zal-la' nözcnë' lë ni, clëgz cni tunë', san ta'dzág ládxi'quë' nup tun ca' cni.

2

Tsahui' nac gchuguë' quegac bunách Dios

¹ Qui lë ni na', cutu gac ubíj tsahui' cuinu', núti'tëz nu nacu', rulág yudxu' lza'u. Cati' rulág yudxu' lza'u, ruspága' cuinu' xzguia', le rulág yudxu' lza'u len tuz ca runu' li'. ² Nöziczru' ca rbequi xbeynë' Dios. Nac gdu'të li ca rbequi xbeynë' nup tun le cunác. ³ Li' rulág yudxu' nup tun le cunác, len tuz ca runu' li'. ¿Naru' ráquitsanu' udód gunznu' cati' cuequi xbeynë' Dios? ⁴ ¿Naru' rucan'tsu' ca'z yöl-la' dxi'i ladxì' gdu queë' Dios len yöl-la' rböz zxön ladxì' queë' len ca runë', rdzeynë' quië leynë' li'? ¿Naru' cu nözcnu' ruzá' ladxë'ë quiu' Dios yöl-la' dxi'i ladxì' queë' quië gunë' ga ubi'i ladxu'u? ⁵ Lu yöl-la' ládxi'dau' zid quiu' cutu rubí'i ladxu'u. Qui lë ni na' rutúp rutsagu' xzguia' gunë' li' Dios cati' cuequi xbeynë' bunách ati' gac bë' nac ca ral-la' gunë' Dios cati' gchuguë' quegac bunách. ⁶ La' dza ni'z ubi'icze' Dios qui queë' bunách tsca nac le glunë' tu tuë'. ⁷ Yöl-la' na'bán gdu unódzjë' quegac nup tuntecz le nac dxi'a, le tui' ládxi'quë' luzi'ë xbë' Dios len lurujë' dxi'a lahuë' Lë' len la'cu'ë tsalzú. ⁸ Lu yöl-la' rley queë', Dios gunë' xzguia' nup ta'dá'bagu' len cutu'të ni lun ca rna le nac gdu'të li, san tun ca rna le cunác tsahui'. ⁹ La'zaca' la'gui'ë len hu'nitsca ládxi'quë' yúgu'të bönni' tunë' le cunác. Ga rzu lau gac cni quegac bunách judío, len gac ca' cni quegac bunách gza'a. ¹⁰ Dios gunë' ga lacquë' bica' ba, len gunë' lequë' ba la'n, len gu'ë le cuequi dxi ládxi'quë' yúgu'të bönni' tunë' le nac tsahui'. Ga rzu lau gunë' cni quegac bunách judío, len gunë' ca' cni quegac bunách gza'a.

¹¹ Cni cuequi xbeynë' bunách Dios, ati' Lë' cutu rubíj bë'ë bunách. ¹² Yúgu'të bönni' na' cugulayönnë' le rna bë' zxba queë' Dios len glunë' dul-la', lëzca' latië', zal-la' cutu táquibe'inë' guladá'baguë'ë le rna bë' zxba na', ati' yúgu'të bönni' gulayönnë' le rna bë' zxba queë' Dios len glunë' dul-la', Lë' cuequi xbeynë' lequë' ca nac le rna bë' zxba na'. ¹³ Cni gac, le cutu nacquë' tsahui' lahuë' Dios bönni' ta'yöniznë' zxba queë' Dios, san luhuöaquë' tsahui' bönni' na' tunë' ca rna bë' zxba queë' na'. ¹⁴ Bönni' na' cunacquë' judío len cutu gulayönnë' le rna bë' zxba queë' Dios, san tunczë' ca rna bë' zxba queë' na', bönni' ni, zal-la' cutu gulayönnë' le rna bë' zxba queë' Dios, zoalen lequë' tu zxba le nuzóë' Dios icj ládxi'dau'quë'. ¹⁵ Nup ni tu'lu'i' lahui le run zxba na' nayúj lu icj ládxi'dau'quë'. Le yu'u icj ládxi'dau'quë' nac bë' nac cni. Ca ta'zá' ládxi'quë', tu'quië' lza'quë' o tu'bíj tsahui' lza'quë' tuë' yetüë'. ¹⁶ Cni ubi'ë quequë' Dios dza ni' cuequi xbeynë' lu na' Jesucristo yugu' le nunquë' len le gulazá' ládxi'quë' yúgu'të. Cni rusëdi didza' dxi'a runa' lban qui.

Yugu' bönni' judío len zxba queë' Dios

¹⁷ Nul-li' rnali' nacli' judío len ruzxóni ládxi'li' zxba queë' Dios, len run ba zxön cuinli' le núnbè'li'-nè' Dios, ¹⁸ nõziczli' le rë'nnè' Dios gunli' len le rusèdi lbi'ili' zxba queë', len ráquibe'ili' le nactèr dxi'a. ¹⁹ Ráquili' gac ului'ili' nõz dxi'a nup ta'dá ga yubl ca nu nachúl lahui len gac uzéjni'li' nup nachúl nanitgac. ²⁰ Ráquili' gac usédili' nup cuta'yejni'i len nup ta'yejni'i láti'dau'z, le dè lu na'li' zxba queë' Dios le rusèdi bunách ca nac yöl-la' rejni'i gdu len le nac gdutè li. ²¹ Na'a, lbi'ili' rusédili' yezica' bunách. ¿Naru' cu ral-la' usèdi cuinli'? Lbi'ili' rnali': "Cutu cuanu'." ¿Naru' rbántsali' lbi'ili'? ²² Rnali' ca': "Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'." ¿Naru' rúntsali' lbi'ili' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'? Lbi'ili' cutu rlé'ili' dxi'a bdau' guiöj bdau' yag. ¿Naru' rbántsali' le dzö' lu gdau' quegac? ²³ Run ba zxön cuinli' le dè lu na'li' zxba queë' Dios. ¿Naru' rucá'ntsali' Dios ca'z, rguitsjli' zxba le gna bè'è Lè'? ²⁴ Nayúj lu guich la'y ca runli', rna: "Ni'a qui le runli' lbi'ili' ta'nè zi' queë' Dios nup cunacgac judío." ²⁵ Le nactè ruzi'u xbey lè na' narugu lu xpèlu'u le nac bè' náquinu' queë' Dios chqui' runu' ca rna bè' zxba queë' Dios, san chqui' rguitsju' zxba le gna bè'è Lè', nuhuöacu' ca bönni' cunáquinè' queë' Dios. ²⁶ Qui lè ni na', chqui' zoë' bönni' cunarugu lu xpèlè'è lè na' nac bè' nu naqui queë' Dios, san runè' gdutè ca rna bè' zxba queë' Lè', bönni' ni naquè' lahuè' Dios ca bönni' narugucz lu xpèlè'è lè na' nac bè' zal-la' cunarugu lu xpèla'czè'. ²⁷ Bönni' na' cunarugu lu xpèlè'è lè na' nac bè' nu naqui queë' Dios, san runè' gdu ca rna bè' zxba queë' Dios, ca runè' bönni' ni rulu' nabága'li' lbi'ili' zxguia', zal-la' dè lu na'li' zxba queë' Dios len narugu lu xpèla'li' lè na' nac bè' náquili' queë' Dios, san cutu runli' ca rna bè' zxba queë' na'. ²⁸ Cutu naquè' gdu bönni' judío bönni' naquè' cni lu yöl-la' bunách queë', ati' cutu nac gdu lè na' nac bè' le naruguz lu xpèlè'è bönni'. ²⁹ Naquè' gdu bönni' judío bönni' na' naquè' cni lu icj ládxi'dau'huè', len le nac gdu le narugu lu xpèlè'è bönni' le nac bè' nu naqui queë' Dios, nac tu le yu'u icj ládxi'dau'gac bunách. Nac qui bó' nacczru' len clèg qui yöl-la' bunách queëru'. Bönni' naquè' cni, cutu tun lè' ba la'n bunách, san Dioscz gunè' lè' ba la'n.

3

¹ Chqui' cni nac, ¿bizxa ruzi'tsè' xbey bönni' le naquè' judío? ¿Bizxa ruzi'è xbey le narugu lu xpèlè'è bönni' judío? ² Szxóni ruzi'è xbey, len zian ca ruzi'è xbey. Le nac zi'al, Dios glu'è lu na'què' bönni' judío didza' la'y queë'. ³ La'què' cutu ta'yejlè'è Dios. ¿Naru' ráquitsanu' cutu gunè' Dios ca rna xtidzè'è le cuta'yejlè'è Lè'? ⁴ Cutu ca' gac. Ral-la' gáquibe'iru' rúnteczè' Dios ca rna didza' bè'è, zal-la' ta'zi' yè' yúgu'tè bunách. Ca nac queë' nayúj lu guich la'y, rna: Gac bè' nacu' tsahui' ni'a qui didza' ru'u
Len uruju' tsahui' chqui' nu cuequi xbey Li'.

⁵ Cati' runru' le cunác, Dios rnè' cutu nac tsahui' le runru'. Lè ni nac bè' tsahui' naquè' Dios. Nacuá' nup ta'ná: "Le cunác runru' nac bè' tsahui' naquè' Dios ati' qui lè ni na' cutu ral-la' gunè' rè'u zxguia'." ⁶ Cutu ca' nac cni. La'naru' ruzi'è xbey Dios le cunác runru', ¿naxczgac cuequi xbeyenè' bunách yödzlyú ni? ⁷ Cati' nu rzi' yè', Dios rnè' cutu rui' didza' nu na' ca runè' Lè'. Lè ni nac bè' nac gdutè li didza' ru'è Dios. Nacu'è bönni' ta'nè' le ta'zi' yè'è lequè' run ga gac queë' Dios yöl-la' ba, ati' cutu ral-la' gchuguè' quequè', cugnè' nabága'què' dul-la'. Ca' ta'nè'. ⁸ ¿Naru' huanátsaru': "Gua'ru' dö' quiè gac le nac dxi'a"? Nup na' ta'nè' zi' queëru' ta'ná rusèdiru' cni, ati' tsahui' nac gchuguè' quegac Dios.

Yúgu'tèru' nabága'ru' dul-la'

⁹ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? Ca nac queëtu' netu', bönni' judío, ¿ba nacrutu' tsahui' ca yezica' bunách? Cutu ca' nactu', le chbulu'a ni, nabága'gac dul-la' bunách judío, ati' nabága'gac ca' dul-la' bunách gza'a. Yúgu'tè' nabága'què' dul-la'. ¹⁰ Nayúj lu guich la'y, rna:

Nutu nu zoa nac tsahui', nutu nucz.

¹¹ Nutu nu rejni'i.

Nutu nu rguilj Dios.

¹² Yúgu'tè' ta'dé' ga yubl; yúgu'tè' nanitquè'.

Nutu nu run le nac dxi'a, nutu nucz.

¹³ Lba'què' nacgac ca yeru ba nayaljgac.

Len yöl-la' rnèz quequè' ta'zi' yé'inè' lza'què'.

Didza' r-ruj rú'aque' nac ca le yudzu láya'ba' bël snia'.

¹⁴ Len yugu' didza' tu'è, tu'didza' yudxnè' bunách len ta'nè zi'è quegac bunách na'.

¹⁵ Nacu'è sina' tu'dödcdè' bunách.

¹⁶ Gátitèz ga ta'dödè' tu'snitie' len tu'saca' zi'è lza'què'.

¹⁷ Cutu ta'záqui'nè' la'bözè' dxi'adau'.

¹⁸ Cutu ca' tádxinè' Dios.

¹⁹ Nöziru' yúgu'të didza' ni bêë Dios, rë' bönni' na' dë lu na'quë' zxba queë'. Qui lê ni na' nutu nu gac gna cutu nabaga' dul-la', ati' yúgu'të bunách gdu'të yödzyú, cuequi xbeynë' lequë' Dios. ²⁰ Tui' ládxi'quë' bönni' judío lunë' yugu' le rna bê' zxba queë' Dios quië luhuôaquë' tsahui', san nutu nu huôac tsahui' cni, le nuzóë' Dios zxba queë' quië gáquibe'iru' nabága'ru' dul-la'.

Ularu' le réjlë'ru' Jesucristo

²¹ Na'a, chbuluí' lahui' ca gac huôacru' tsahui' lahuë' Dios. Cutu gac huôacru' tsahui' le runru' ca rna bê' zxba queë' Dios, zal-la' lu zxba queë' na' len lu guich la'y ga nayujgac le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, rui' didza' ca gac huôacru' tsahui'. ²² Dioscz runë' ga huôacru' tsahui' le réjlë'ru' Jesucristo ati' gunë' ga luhuôac tsahui' yúgu'të nup la'yejlë' Lë'. Tuz ca nacgac yúgu'të bunách ²³ le nunquë' dul-la' yúgu'të' len cutu ca' nacquë' tsahui' ca na' naquë' gdu tsahui' Dios. ²⁴ Dios ruzá' ladxë'ë queëru', len nunzë' rë'u tsahui' le bôa'uë' rë'u Jesucristo. ²⁵ Dios budödë' uláz queëru' Jesucristo. Lë' bulaljë' xchönë', le rgua dul-la', lê na' uzi'ru' xbey chqui' huayëjlë'ru' Lë'. Cni benë' Dios quië gac bê' naquë' tsahui' Lë' zal-la' lu yöl-la' rböz xzön ladxë' queë' budödë' ca'z yugu' dul-la' benru' dza ni'të. ²⁶ Cni benë' Dios, buluí' cuinë' tsahui' dza ni zoaru' na'a, ati' ruga'në' tsahui' zal-la' rugüë' dul-la' nabága'gac bunách, runë' ga tu'huôac tsahui' nup ta'yejlë' Cristo.

²⁷ ¿Naru' huactsa gun ba xzön cuinru' ca nac queëru'? Cutu ca' gacru'. ¿Bizx quië na'? Nac le nularu', clëg le runru' ca rna bê' zxba queë' Dios, san le réjlë'zru' Jesucristo. ²⁸ Na'a, rusáca'ru' queëru' nuhuôaquë' tsahui' bönni' le rejllë'ë Jesucristo, len clëg le runë' ca rna bê' zxba queë' Dios.

²⁹ ¿I' naquë' Dios Dios quegac bunách judío? ¿Naru' cu naquë' ca' Dios quegac bunách gza'a? Ja, naquë' ca' Dios quegac bunách gza'a na' ³⁰ le zoa tuz Nu nac Dios. Dios ni gunë' ga luhuôaquë' tsahui' le ta'yejlë'ë Jesucristo bönni' judío, narugu lu xpëla'quë' lê na' nac bê' nu naqui queë' Dios, len lëzca' cni gunë' ga luhuôaquë' tsahui' le ta'yejlë'ë Jesucristo bönni' gza'a, cunarugu lu xpëla'quë' lê na' nac bê'. ³¹ Na'a, chqui' nularu' le réjlë'zru' Jesucristo, ¿ba nagá'n ca'z zxba queë' Dios? Cutu ca' nac ca', san nagá'nr tsutsu zxba queë' na'.

4

Rusëdi rë'u le benë' Abraham

¹ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Bizxa bdél-li'në' Abraham, xuz xtau'tu' netu', nactu' judío? ² La'naru' bôaquë' tsahui' Abraham le zoa le benczë' lë', gunn gun ba xzön cuinë', san clëg lahuë' Dios. ³ Ca nac lê ni nayúj lu guich la'y, rna: "Abraham gyejlë'ë Dios, ati' qui lê ni na' Dios benë' ga bôaquë' tsahui' lahuë' Lë'." ⁴ Chqui' zoa nu bönni' runë' xchinru', le rguizxjru'-në' cutu nac tu le ruzá' ládxi'ru' queë', san nac tu le rál-la'ru' queë' bönni' na'. ⁵ Lëzca' cni chqui' rejllë'ë Dios bönni', zal-la' cutu bi dxin benë' bönni' na', Dios, Nu run ga luhuôac tsahui' bunách cunacgac tsahui', rnë' naquë' tsahui' lahuë' Lë' bönni' na', le rejllë'ë Lë'. ⁶ Lëzca' cni bêë didza' David ca naquë' bica' ba bönni', Dios rnë' naquë' tsahui' zal-la' cutu bi dxin nunë' bönni' na'. ⁷ Cni gnë' David:

Bica' ba bönni' na' Dios runit lahuë' le cunác nunë',
Len rugüë' yugu' dul-la' nabaguë'ë.

⁸ Bica' ba bönni' na', Dios cutu ruspaguë'ë lë' zxguia' ni'a qui dul-la' benë' bönni' na'.

⁹ ¿Naru' nacquë' bica' ba cni tuzquë' bönni' na' narugu lu xpëla'quë', o ba nacquë' ca' cni bönni' na' cunarugu lu xpëla'quë'? Chgnaczru' bôaquë' tsahui' Abraham lahuë' Dios le gyejlë'ë Dios. ¹⁰ ¿Batx bôaquë' tsahui' cni Abraham? ¿Naru' guc cati' ni' chnarugu lu xpëlë'ë lê na' nac bê', o ba guc zi'al? Cutu guc cati' chnarugu lu xpëlë'ë, san zi'al guc. ¹¹ Abraham gyejlë'ë Dios cati' ni' cutu narúguni lu xpëlë'ë lê na' nac bê'. Gdöd na' grugu lu xpëlë'ë lê na' nac bê', le ruluí'z chnuhuôaquë' tsahui' lahuë' Dios. Guç cni quië gaquë' Abraham ca xuzquë' bönni' la'yejlë'ë Dios zal-la' cunarugu lu xpëla'quë' lê na' nac bê'. Le ta'yejlë'ë Dios, huac gnë' Dios nacquë' tsahui' lahuë' Lë'. ¹² Naquë' Abraham xuz xtau'quë' bönni' judío ta'yejlë'ë Dios. Clëgz naquë' xuzquë' bönni' na' narugu lu xpëla'quë' lê na' nac bê', san lëzca' naquë' xuzquë' bönni' na' tunë' ca benë' Abraham, ta'yejlë'ë Dios ca na' benë' Abraham cati' ni' cutu narúguni lu xpëlë'ë lê na'.

Le gzxi' lu në'ë Dios gata' queëru' le réjlë'ru' Lë'

¹³ Gzxi' lu në'ë Dios bi unödzyë' quequë' Abraham len xzi'n xsoë', gata' quequë' la' yödzyú niz. Gac cni, clëg le tunë' ca rna bê' zxba queë' Dios, san le nuhuôacquë' tsahui' lahuë' Lë' le ta'yejlë'ë Dios. ¹⁴ La'naru' gata' quegacz nup tun ca rna bê' zxba queë' Dios yödzyú ni, cutu gun bayúdx nu tsejlë' Lë', ati' daduz gac le gzxi' lu në'ë Dios. ¹⁵ Ruluí'i rë'u zxba queë' Dios nabága'ru' zxguia', le run ga gchuguë' queëru' Dios. Ga ni' cutu rdxini zxba queë' na', cutu gac la'dá'bagá' bunách le rna bê' zxba na'.

¹⁶ Qui lè ni na' uzi'ru' xbey le gzxi' lu në'è Dios le réjle'ru' Lè', quiè gac bè' nac tu le ruzá' ladxè'è queèru'. Cni nac, quiè gac bè'tsca gata' quegac yúgu'tè zxi'n xsoè' Abraham lè na' gzxi' lu në'è Dios, clègz quequè' bõnni' na' dè lu na'què' zxba queè' Dios, san lèzca' quegac nup ta'yejlè' Dios ca na' gyejlè'è Dios Abraham. Abraham na' naquè' ca xuz xtau'ru' yúgu'tèru' rè'u, réjle'ru'-nè' Dios. ¹⁷ Cni naquè' ca na' nayú' lu guich la'y, rna:

Nuzóa' li' ca xuzgac bunách gdu'tè yödzyú.
Cni nac, lahuè' Dios, Nu na' gyejlè'è Abraham, naquè' xuz xtau'ru' yúgu'tèru'. Dios ni ruspanè' nup chnatgac len ru'è didza' qui nu cutu zuini tscá chzoac nu na' cutu zuini.

¹⁸ Cni nac le gudxè' Abraham Dios: "Ziantèr la'cuá' zxi'n xsu'." Gyejlè'è Dios Abraham len benè' löz lè na' gzxi' lu në'è Dios, zal-la' cutu guc glé'inè' lè na' runè' löz, ati' cni guc, bdél-li'nè' naquè' xuzgac bunách gdu'tè yödzyú. ¹⁹ Cutu guc chop ladxè'è Abraham ca na' réjle'è Dios, zal-la' chyú'è ca tu gayuá' iz len yajneynè' ca nac qui gdu ca nayá' nabanè', chnatcz le chnagutsquè', lenca' ca nac queènu Sara queè', nacnu ngul huòdx. ²⁰ Cutu guc chop ladxè'è, len cutu guquè' curejlè' ca nac le gzxi' lu në'è Dios gunè' queè', san bñp ladxè'è le gyejlè'è Dios, ati' glu'è Dios yöl-la' ba. ²¹ Gdu ladxè'è benè' löz Dios, napè' yöl-la' huac gunè' gdu'tè lè na' gzxi' lu në'è. ²² Qui lè ni na', le gyejlè'è Dios Abraham, Dios buzóè' queè' naquè' tsahui'.

²³ Nayú' lu guich la'y, rna: "Dios buzóè' queè' naquè' tsahui'." Nayú' lu guich cni, clègz quiè uzi'è xbey Abraham ²⁴ san quiè uzi'ru' xbey ca' rè'u. Rè'u ni, Dios gunè' ga huòacru' tsahui' lahuè' Lè' chqui' huayéjlè'ru' Lè', buspanè' Xanru' Jesús lu yöl-la' gut. ²⁵ Jesús na', Dios budóè' Lè' gutiè' ni'a qui dul-la' nabága'ru', ati' buspanè' Lè' lu yöl-la' gut, quiè gac gunè' ga huòacru' tsahui' lahuè' Lè'.

5

Le rata' queèru' le rnè' Dios nuhuòacru' tsahui'

¹ Na'a, rnè' Dios nuhuòacru' tsahui' lahuè' Lè' ni'a qui le benè' Xanru' Jesucristo, chqui' réjle'ru' Lè', ati' qui lè ni na' nuhuòacru' tuz len Lè'. ² Le réjle'ru' Jesucristo, ruzi'ru' xbey le ruzá' ladxè'è queèru' Dios, le rutip ladx'ru'. Rudzjiru' le runru' löz uzi'ru' ca' xbey yöl-la' yení' queè' Dios. ³ Clègz cni rudzjiru', san rudzjiru' ca' cati' rzaca' rgu'ru', le nóziru' le rzaca' rgu'ru' rusèdi rè'u cözru' zxon ladxí'. ⁴ Cati' rbözru' zxon ladxí' rurujru' dxi'a lahuè' Dios, len cati' chnuruju' dxi'a runru' löz Lè' gáclenczè' rè'u. ⁵ Cati' runru' löz Lè', cutu ca' rac chop ladxí'ru'. Cni nac, le nuhuòl' nadzè'i icj ladxí'dau'ru' yöl-la' nadxí'i queè' Dios rè'u. Runè' ga rac cni Dios Bõ' La'y, Nu bsòlè'è queèru' Dios.

⁶ Cati' ni' cutu ca' guc ularu' racz queèru', cati' gul-la'r dza queè', Cristo gutiè' uláz queèru', ni' nacru' bunách dul-la'. ⁷ Nutu nu guè'ni gat uláz queè' bõnni' tsahui'. Natz ca' nu urugui gat uláz queè' bõnni' naquè' gdu dxi'a. ⁸ Dios rului'inè' rè'u ca nadxí'itsquinè' rè'u, le gutiè' Cristo uláz queèru' cati' ni' nacru' bõnni' dul-la'. ⁹ Chnuhuòacru' tsahui' lahuè' Dios le gutiè' Cristo uláz queèru', bulaljè' xchõnè'. Qui lè ni na' chnactsca löz queèru' Lè' uslè' rè'u lu dza gchuguè' quegac bunách dul-la' Dios. ¹⁰ Cati' ni' cutu rlé'iru'-nè' Dios dxi'a, gutiè' uláz queèru' Zxi'nè' Dios quiè huòacru' tuz len Lè'. Na'a, le zoè' nabanè' len chnuhuòacru' tuz len Dios, chnactsca löz queèru' ularu'. ¹¹ Lèzca' rudzjiru' lahuè' Dios ni'a qui le benè' Xanru' Jesucristo, le nuhuòacru' tuz len Dios ni'a qui lè na' benè' Lè'.

Le benè' Adán len le benè' Cristo

¹² Gyu'u dul-la' yödzyú ni ni'a qui le benè' tuzè' bõnni', ati' le benè' dul-la', gyu'u ca' yöl-la' gut. Qui lè ni na' lat yúgu'tè bunách le nabága'gac dul-la' yúgu'tè bunách. ¹³ Zi'atèl ga bdxintè zxba queè' Dios, glun dul-la' bunách yödzyú ni, san cutu buspaguè'è bunách na' zxguia' Dios ca nup ta'dá'bagá' zxba queè' ni'a qui dul-la' na', le cutu rdxini quequè' zxba queè'. ¹⁴ Ga gdel-la' zoè' Adán ga bdxintè zoè' Moisés glat yúgu'tè bunách le gulabaga' dul-la', zal-la' cutu guladá'bagá' tu le gna bè'è Dios ca benè' Adán. Nacgac tuz len Adán yúgu'tè bunách le nacgac zxi'n xsoè'. Lè ni rului' rè'u ca lac tuz len Cristo yúgu'tè nup la'yejlè' Lè'.

¹⁵ Le runnzè' queèru' Dios cutu nac ca le guc queèru' ni'a qui dul-la' benè' Adán. Ni'a qui dul-la' benè' tuzè' bõnni', lat yúgu'tè bunách. Dxi'atèr nac le ruzá' ladxè'è queèru' Dios len le runnzè' queèru'. Ruzá' ladxè'è queèru' lè ni ni'a qui le benè' yetuzè' Bõnni', Jesucristo. ¹⁶ Le runnzè' queèru' Dios cutu nac ca le guc queèru' ni'a qui dul-la' na' benè' tuzè' bõnni' na'. Le bchuguè' Dios queè' Adán ni'a qui dul-la' na' benè', bchuguè' ca' Dios quegac yúgu'tè bunách. Le runnzè' queèru' Dios nac quiè huòacru' tsahui' lahuè' Lè' zal-la' zian dul-la' nabága'ru'. ¹⁷ Gyu'u yöl-la' gut ni'a qui dul-la' benè' tuzè' bõnni'. Nactèr löz la'del-li' yöl-la' na'bán nup luhuòac tsahui' lahuè' Dios le zoa le ruzá' ladxè'è queèru' Dios ni'a qui le benè' yetuzè' Bõnni', Jesucristo.

¹⁸ Dios bchuguè' quegac yúgu'tè bunách lat ni'a qui dul-la' benè' tuzè' bõnni' na'. Lèzca' cni gac luhuòac tsahui' yúgu'tè bunách ni'a qui le nac tsahui' benè' yetuzè' Bõnni' na', gata'

quequë' yöl-la' na'bán gdu. ¹⁹ Guluhuóác huen dul-la' bunách zian le cutu benë' ca rna xtidzë'ë Dios tuzë' bönni'. Lëzca' cni luhuóác tsahui' bunách zian le benë' ca rna xtidzë'ë Dios yetuzë' Bönni'.

²⁰ Gyu'u yödzyü ni zxba queë' Dios quië gac bë'tsca nabága'gac dul-la' bunách. Le guc bë'r nabága'gac dul-la', guc bë'r ca' zxöntër nac le buzá' ladxë'ë quegac bunách Dios. ²¹ Guta' qui dul-la' yöl-la' huac uná bë' gdödi rè'u. Lëzca' cni nap yöl-la' huac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, gun ga huóacru' tsahui' lahuë' Lë' ati' gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo.

6

Tsaz chnatzcru' quië cutur gunru' dul-la' le nabániru'-në' Jesucristo

¹ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Naru' gúntsaru' dul-la' quië gata'r queëru' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios? ² Cutu gunczru' ca'. Nac queëru' ca tsaz chnatzcru' quië cutur gunru' dul-la'. ¿Naru' gúnteczru' dul-la'? ³ ¿Naru' cu nózili' ca na' nac queëru'? Chqui' bdilru' nis quië huóacru' tuz len Cristo, lë na' bdilru' nis rulu'i rè'u chgdödra' lu yöl-la' gut tsaxón len Lë'. ⁴ Ca na' guc, gútlenru'-në' tsaxón, lëzca' cni tsaxón bgáchi'lenru'-në' lu yeru ba cati' ni' bdilru' nis. Ca na' benë' Dios, len yöl-la' huac zxon queë' buspanë' Cristo lu yöl-la' gut, lëzca' cni nubánlenru'-në' tsaxón Jesús quië gacru' gdu bunách cub queë'.

⁵ Chqui' nunru' tsaxón Cristo, gutru' ca na' gutië' Lë', lëzca' cni gunru'-në' tsaxón, ubanru' lu yöl-la' gut ca na' bubanë' Lë'. ⁶ Chnóziczru' lë ni, gda'len Lë' tsaxón lë'i yag cruz yöl-la' bunách queëru' le gzoa zi'al, quië nit yöl-la' bunách queëru' na' bénlenru' lei dul-la', quië cutur gna be'i rè'u le nac dul-la'. ⁷ Chqui' nacru' tuz len Nu na' gut ni'a qui dul-la', nuhuóacru' tsahui' lahuë' Dios le cutur nabága'ru' dul-la' na', ati' cutur yu'uru' lu na' dul-la'. ⁸ Na'a, chqui' nátlenru'-në' tsaxón Cristo, réjlë'ru' ubánlenru'-në' ca' tsaxón ⁹ le nöziru' chbubanë' Cristo lu yöl-la' gut len cutur gatië'. Qui lë ni na' cutur bi gac gun queë' yöl-la' gut na'. ¹⁰ Ca na' guc, gutië' Lë', tu lzuz gutië' ni'a qui dul-la' quegac yugu'të bunách, san ca na' nac, zoë' nabanë', nabanlenë' Dios. ¹¹ Lëzca' cni ral-la' usáca'li' queëli' nac queëli' ca chnatzcru' quië cutur gunli' dul-la', san zoali' nabanli' quië gunli' ca rna xtidzë'ë Dios le nacli' tuz len Xanru' Jesucristo.

¹² Qui lë ni na', cutu güi'li' latj le nac dul-la', cui gun ga gunli' dul-la' lu gdu ca nayá' nabinli' le gatzc. Cutu gunli' ca nac le rzë ládxi'li' le cunác, lu gdu ca nayá' nabinli'. ¹³ Cutu udöd cuinli' lu dul-la', cugunli' le cunác, san gul-död cuinli' lu në'ë Dios le nubanli' lu yöl-la' gut, len gul-död lu në'ë gdu ca nayá' nabinli' quië ugúnlenë' lei le nac dxi'a. ¹⁴ Cutu güi'li' latj le nac dul-la', cui gun ga gunli' dul-la', le nuzóë' lbi'ili' Dios, clëg quië gna be'i lbi'ili' zxba queë', san quië gna be'i lbi'ili' le ruzá' ladxë'ë queëru'.

Le run lsaqui' ca nac qui bönni' nada'u

¹⁵ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Naru' gúntsaru' dul-la' le cutur rna be'i rè'u zxba queë' Dios, san rna be'i rè'u le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios? Cutu ca' gac cni. ¹⁶ Chnóziczli' dxi'a chqui' udöd cuinli' lu në'ë bönni' quië gacli' bönni' nadá'ugac queë' len gunli' ca rna xtidzë'ë, tsaz nacli' bönni' nadá'ugac queë' bönni' na' runli' ca rna xtidzë'ë. Lëzca' cni gac chqui' udöd cuinli' quië gunli' dul-la' le gun ga gatli', o chqui' udöd cuinli' quië gunli' ca rna xtidzë'ë Dios. Nu gun ga huóacru' tsahui'. ¹⁷ Na'a, xclenë' Dios. Zal-la' zi'al gucli' bönni' nadá'ugac lu na' dul-la', na'a gdu ládxi'li' runli' ca rna bë' zxba na' budöd cuinli' lu në'i. ¹⁸ Le chnulali' lu na' dul-la', nuhuóacru' ca bönni' nadá'ugac lu na' le nac dxi'a. ¹⁹ Ruí'lena' lbi'ili' didza' ca tui' didza' bunách, le cutu réjni'li' gdu, lu yöl-la' bunách queëli'. Zi'al budöd cuinli' gdu ca nayá' nabinli' lu na' le cunác len lu na' le cunác tsahui', gucli' ca bönni' nadá'ugac qui, len benli' xchini le cunác na'. Na'a, gul-död gdu ca nayá' nabinli' lu na' le nac tsahui', gacli' ca bönni' nadá'ugac lu në'i, gunli' xchini lë na' nac tsahui' quië gacli' bunách narujgac quizi queë' Dios.

²⁰ Cati' ni' nacli' ca bönni' nadá'ugac lu na' dul-la', cutu benli' xchini le nac tsahui'. ²¹ Na'a, ¿naru' buzí'tsali' xbey lë na' benli' zi'al? Na'a run ga rutui'li' lë na' benli', le run ga nu gat tsaz. ²² Na'a chnulali' lu na' dul-la', len nacli' ca bönni' nadá'ugac queë' Dios, le ruzi'li' xbey le run ga nacli' bunách narujgac quizi queë' Dios len le run ga dë queëli' yöl-la' na'bán gdu. ²³ Lazxj nu run dul-la' nac yöl-la' gut, san le runnzë' queëru' Dios nac yöl-la' na'bán gdu, le rata' queëru' le nacru' tuz len Xanru' Jesucristo.

7

Le run lsaqui' yöl-la' nutság na'

¹ Böcha'adau', nul-li' núnbë'li' zxba queë' Dios. Nöziczli' rna be'i bönni' zxba na' tsal ni zoë' nabanë'. ² Lëzca' cni yu'unu lu në'ë bönni' queënu ngul nutság ná'lennu-në' bönni' tsal ni zoë' nabanë' bönni' queënu na' ca rna bë' zxba qui yöl-la' nutság na', san chqui'

chnatië', nurujnu lu na' zxba na'. ³ Cni nac, tsal ni zoë' nabanë' bönni' queënu, chqui' utság ná'lennu-në' yetúë' bönni', gunnu dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na', san chqui' chnatië' bönni' queënu na', nurujnu lu na' zxba na', ati' na'a, chqui' utság ná'lennu-në' bönni' yubl, cutu gunnu dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

⁴ Lëzca' cni rac queëli', böcha'a. Le dzagli' Cristo chnatzcli' lbi'ili' quië cutur gna be'i lbi'ili' le rna bë' zxba, quië gáquili' qui Nu yubl. Na'a chnáquili' queë' Cristo, Nu na' bubán lu yöl-la' gut. Cni nac, quië gac gunru' le rdzag ladxë'ë Dios. ⁵ Tsal ni' gyuru' lu na' yöl-la' bunáchz queëru', le rna bë' zxba na' ben ga glac bë' le gzë ladxiru' le cunác, le glun dxin lu gdu ca nayá' nabinru' quië lun ga gatra'. ⁶ Na'a nularu' lu na' zxba na' le natczru' tsca nac le rna bë' zxba na' gna be'i rë'u zi'al. Cni nac quië gac gunru' xchinë' Dios lu yöl-la' na'bán cub le runnë' queëru' Dios Bö' La'y, len clëg gunru' xchinë' lu lë na' chnac gul, le nac zxba queë'.

Le dzag neda' le nac dul-la'

⁷ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Naru' runtsa ga runa' dul-la' zxba queë' Dios? Cutu ca' run cni, san la'naru' cu buzejni'i neda' le rna bë' zxba na' cutu gnözda' nac dul-la' le runa'. La'naru' cuzó'a lu zxba le rna: "Cutu së ladxu'u le dë qui lza'u", cutu gnözda' nac dul-la' yöl-la' rzë ladx'i' le dë qui lza'a. ⁸ Cati' bdxin quia' zxba na', guc bë' le nac dul-la' na' run dxin lu gdu ca nayá' nabana', ati' ben ga gúquibe'ida' rzë ladx'a'a yúgu'të le cunác. Ga cutu rdxini zxba na', cutu nac bë' le nac dul-la'. ⁹ Dza ni'të, zi'atël ga bdxin quia' zxba queë' Dios, ni' ráquida' zoa' nabana', san cati' bdxin quia' zxba na', gúquibe'ida' nabaga'a dul-la' len chnatzca'. ¹⁰ Dios gna bë'ë zxba na' quië gun ga gata' queëru' yöl-la' na'bán, san ben ga gúquibe'ida' chnatzca'. ¹¹ Guc bë' nazi' yé'ida' ca nac dul-la', le ben zxba na' ga gúquibe'ida' nabaga'a dul-la' len ral-la' gatia'.

¹² Qui lë ni na', la'y nac zxba queë' Dios, ati' la'y len tsahui' len dxi'a nac le gna bë'ë. ¹³ ¿Naru' bentsa ga bdxin quia' yöl-la' gut lë na' nac dxi'a? Cutu ca' nac ca', san le nac dul-la' bugún dxin lë na' nac dxi'a len ben ga gúquibe'ida' chnatzca' quië gac bë' nac dul-la' le runa'. Cni guc, quië gac bë' ni'a qui zxba na' nactër xöhui' yúgu'të le nac dul-la'.

¹⁴ Nöziru' bennë' queëru' zxba na' Dios Bö' La'y, san neda' naca' bunáchz len yu'a lu na' dul-la' ca bönni' nada'u qui. ¹⁵ Na'a, le runa' cutu réjni'ida'. Ré'nda' guna' ca rna bë' zxba na', san cutu runa' lë na' ré'nda' guna'. Le nac dul-la' le curlé'ida' dxi'a, lë na' runa'. ¹⁶ Runa' dul-la' zal-la' cutu ré'nda' guna' dul-la' na', le rusëdi neda' zxba na' nac le cunác dxi'a. Qui lë ni na' nac bë'tsca nac dxi'a le rna bë' zxba na'. ¹⁷ Cni nac, clëg neda'z runa' dul-la' na', san dul-la' na' dzag neda' run ga runa' dul-la' na'. ¹⁸ Nözda' cutu zoalen neda' le nac dxi'a, o huac gnia', lë na' nac dxi'a cutu zoalen le nac yöl-la' bunáchz quia'. Ré'nda' guna' le nac dxi'a, san la' neda'z cutu gac guna' lë na' nac dxi'a. ¹⁹ Cutu runa' le nac dxi'a le ré'nda' guna', san rúntecza' le cunác le cutu ré'nda' guna'. ²⁰ Qui lë ni na', chqui' runa' dul-la' na' cutu ré'nda' guna', clëg néda'cza' runa' lei, san dul-la' na' dzag neda' run ga runa' dul-la' na'.

²¹ Cni nac le rac queëru' yúgu'tëru'. Cati' ré'niru' gunru' le nac dxi'a, dzag rë'u le run ga runru' le cunác. ²² Lu icj ládi'dau'hua' rdzag ladxa'a zxba queë' Dios ²³ san ráquibe'ida' dzag gdu ca nayá' nabana' le rna bë' neda', ati' lë ni rdá'baga' zxba queë' Dios yu'u icj ládi'dau'hua'. Lë na' dzag gdu ca nayá' nabana' run ga runa' dul-la'.

²⁴ Bica' bayechi' neda'. ¿Nuzxa caz gac uslá neda' lu yöl-la' bunáchz quia' le run ga runa' dul-la'? ²⁵ Xclenë' Dios, chnularu' na'a ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo. Qui lë ni na', tsca nac le yu'u icj ládi'dau'hua' runa' ca rna bë' zxba queë' Dios, zal-la' yöl-la' bunáchz quia' run ga ré'nda' guna' dul-la'.

8

Le runru', le zóalenë' rë'u Dios Bö' La'y

¹ Qui lë ni na', cutur bi zxguia' nabága'quë' bönni' náquicnë' queë' Jesucristo, bönni' na' cutur tunë' ca rë'ni yöl-la' bunáchz quequë', san ca rë'nnë' Dios Bö' La'y tunë'. ² Le naca' tuz len Jesucristo, ráclenë' neda' Dios Bö' La'y, Nu na' nabániru'. Qui lë ni na', nulá' lu lë na' ben ga bena' dul-la' lenca' lu yöl-la' gut. ³ Chnunë' Dios le cutu guc gun zxba na', le cutu bi gzaxqui' gun le nacru' bunáchz. Dios bsól'ë' Zxi'nczë', guquë' bunáchz ca nacru' rë'u, nacru' bunách dul-la', san cutu bi dul-la' benë' Lë'. Buspaga' cuinë' dul-la' nabága'ru' rë'u, ati' cni guc, behuguë' qui dul-la' runru' lu yöl-la' bunáchz queëru'. ⁴ Cni benë' quië gac gunru' gdu le nac tsahui' le rna bë' zxba queë', nulru' na' cutur runru' ca rë'ni yöl-la' bunáchz queëru', san ca rë'nnë' Dios Bö' La'y runru'.

⁵ Bönni' tunë' ca rë'ni yöl-la' bunáchz quequë', tui' ládi'quë' le nac qui yöl-la' bunáchz quequë', san bönni' tunë' ca rë'nnë' Dios Bö' La'y, tui' ládi'quë' le nac queë' Dios Bö' La'y. ⁶ Chqui' rui' ládi'zru' le nac qui yöl-la' bunáchz queëru', tsaz gatra', san chqui' rui' ládi'ru' le nac queë' Dios Bö' La'y, chdë queëru' yöl-la' na'bán gdu len rbözru' dxi ladx'i'. ⁷ Núi'ttëz

nu rui' ladxi'z le nac qui yöl-la' bunáchz qui, cutu rdzag Dios dxi'a, le cutu run nu na' ca rna bè' zxba queé' Dios, len cutu ca' gac gun cni. ⁸ Qui lè ni na', cutu gac luné' le rdzag ladxé'è Dios bönni' na' tuné' ca rè'ni yöl-la' bunáchz quequè'.

⁹ Na'a, cutur runli' ca rè'ni yöl-la' bunáchz queèli', san runli' ca rè'nné' Dios Bò' La'y le zóalenczé' lbi'ili' Lè'. Cutu naquè' queé' Cristo bönni' cuzóalené' lè' Dios Bò' La'y, Nu rsölè'è queèru' Cristo. ¹⁰ Chqui' zóalené' lbi'ili' Cristo, chnatz gdu ca nayá' nabinli' ni'a qui dul-la', san na'a nabánili'-né' Dios Bò' La'y le nuné' lbi'ili' tsahui' Dios. ¹¹ Zoalen lbi'ili' Bò' La'y queé' Dios, Nu na' buspán Jesús lu yöl-la' gut. Léczé' Dios, Nu buspán Jesucristo lu yöl-la' gut, guné' ga ubanli' lu gdu ca nayá' nabinli' le ratcz. Cni guné' le zóalené' lbi'ili' Dios Bò' La'y.

¹² Qui lè ni na', böcha'a, dè tu le rál-la'ru', san clég qui yöl-la' bunáchz queèru', cui gunru' ca rè'ni yöl-la' bunáchz queèru' na'. ¹³ Chqui' runli' ca rè'ni yöl-la' bunáchz queèli', tsaz gatli', san chqui', len yöl-la' huac queé' Dios Bò' La'y, runli' ga la'nít le runli' lu yöl-la' bunáchz queèli', gata' queèli' yöl-la' na'bán gdu.

¹⁴ Nacgac zxi'né' Dios yúgu'tè nup tun ca rè'nné' Dios Bò' La'y. ¹⁵ Cutu nuzóé' lbi'ili' leyúbl ca bönni' nadá'ugac quié gadxi gdzöbili' Dios Bò' La'y na' zóalené' lbi'ili', san chnuné' ga nacli' zxi'né' Dioscz Dios Bò' La'y, len runé' ca' ga rulidzru'-né' Dios, rnaru': "Xúztu'dau'." ¹⁶ Ruzéjni'né' bò' nacczru' Léczé' Dios Bò' La'y, runé' ga nóziru' nacru' zxi'né' Dios. ¹⁷ Chqui' chnacru' zxi'né' Dios, tsazxón len Cristo gata' ca' queèru' le naqui queé' Xuzru' Dios. Cni gac queèru' chqui' rzaca' rguí'lenru'-né' tsazxón Cristo quié tsazxón len Lè' uzi'ru' xbey yöl-la' yení' queé'.

¹⁸ Runi neda', cutu nac le sáqui'ru' lahui yugu' lè ni rzaca' rguí'ru' na'a tsca nac yöl-la' yení' na' gata' queèru' dza zi'a za'. ¹⁹ Ta'böz yúgu'tè le nuné' Dios, szxóni ta'zè ládxi'gac gdxintè dza na' ulu'è lahui Dios bönni' nacque' zxi'nczé'. ²⁰ Guladöd lu na' le run ga la'nít yúgu'tè lè na' nuné' Dios, clég le glé'nicz gac cni, san le bené' ga nac cni Dios. Bené' ca' ga nac löz qui lè na' nuné' ²¹ atí' lulá yúgu'tè le nuné' Dios lu lè na' run ga la'nít. Cni gac, luzi' ca' xbey yöl-la' ruslá le záqui'tsqui na' luzi'è xbey zxi'né' Dios. ²² Nóziru' ta'zaca' ta'guí'i ga rdxintè na'a dza yúgu'tè le nuné' Dios, ca na' rzaca' rguí'ru' ngul chzoa soabi' bi'idau' queènu. ²³ Rzaca' rguí'i, clégz yödzyú ni, san rzaca' rguí'ru' ca' rè'u, zal-la' zóalené' rè'u Dios Bò' La'y, Nu nac queèru' le rulu'i' rè'u ca ral-la' gacczru'. Rzaca' rguí'ru' tsal ni rbözru' dza ni' ulu'è lahui Dios nacru' gdu zxi'né', dza ni' uné' ca' gdu ca nayá' nabinru'. ²⁴ Le runru' löz lè ni, nularu' rè'u, san chqui' gac glé'iru' lè na' runru' löz, cutu nac tu le rbözru'. Cutu rbözru' le chrlé'iru'. ²⁵ Na'a, chqui' runru' löz le curlé'iru', lu yöl-la' rböz zxón ladxí' rbözru' lei.

²⁶ Lézca' cni ráclené' rè'u Dios Bò' La'y cati' rudú ládxi'ru', le cutu nóziru' bi ral-la' gnábiru'-né' Dios, san rudödé' xtídza'ru' lahué' Dios Léczé' Dios Bò' La'y, atí' lu yöl-la' rnab yudxi queé' rnétsca ladxé'è, tsca le cutu gac nu gna. ²⁷ Dios ruyúé' le yu'u icj ládxi'dau'gac bunách, len nözné' le rè'nné' gné' Dios Bò' La'y na', atí' Lè', ca rè'nczné' Dios, rudödé' lahué' Dios xtídza'gac nup náquigac quizi queé' Cristo.

Nadél-li'tèr-ru' le zóalené' rè'u Cristo

²⁸ Nóziru' tu'zi'è xbey yúgu'tè le rac quequè', bönni' na' nadxi'icné' Dios, bönni' na' bulidzé' lequè' Dios ca nuzoaczé' guné'. ²⁹ Nup na' gróczé' queé' zí'atèl Dios, buzóé' ca' quequè' zí'atèl lacquè' tuz ca nacczé' Zxi'né', quié gactèrè' blau Zxi'né' ladj zian böché'è. ³⁰ Nup na' buzóé' quequè' zí'atèl Dios ca ral-la' lacquè', bulidzé' ca' lequè', atí' yugu' bönni' na' bulidzé', bené' lequè' tsahui', atí' yugu' bönni' na' bené' lequè' tsahui', bené' ga tu'zi'è ca' xbey yöl-la' yení' queé'.

³¹ ¿Bízca caz gnaru' na'a ca nacgac lè ni? Chqui' ráclené' rè'u Dios, cutu ral-la' gádxiru' zal-la' bi lun queèru' bunách. ³² Dios, gduladxé'è benné' queèru' Zxi'nczé', budödé' lè', gutiè' uláz queèru'. Chqui' cni bené' Dios, ¿naru' cu guntsquè' queèru' tsazxón len Zxi'né' yúgu'tè le dè? ³³ ¿Nuzca caz gac bi uspaga' nup na' gróczé' queé' Dios? Nutu nu gac, le runczé' Dios ga nuhuóacru' tsahui'. ³⁴ ¿Nuzca caz gac gchugu queèru'? Nutu nu gac, le gutczé' uláz queèru' Cristo, len le nac blau, bubané' lu yöl-la' gut, atí' na'a zoé' cuit lè'è yubél Dios ga náctèrè' zxón, rné' dxi'a uláz queèru' lahué' Dios. ³⁵ Zal-la' bi rac queèru', nóziczru' nadxi'iné' rè'u Cristo. Nóziru' nadxi'iné' rè'u

zal-la' rzaca' rguí'ru',
o zal-la' rsébi ládxi'ru',
o zal-la' ta'bía ládxi'gac rè'u bunách,
o zal-la' rdunru',
o zal-la' ryadzj le gácuru',
o zal-la' zoa banádx queèru',
o zal-la' ludöddé' rè'u bönni'.

³⁶ Ca nacgac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:

Le náquitu' quiu' Li',

Tuntecz bunách ga gattu'.

Nactu' ca bö'cu' zxila',

Nadódcba' lu na' nu gdödi lecba'.

³⁷ Na'a, le zoalen rë'u Nu na' nadxi'i rë'u, nactër löz uxicijru' lu le rac queëru'. ³⁸⁻³⁹ Qui lë ni na' runi neda':

Cutu bi saqui' gun ga cutur gdxinë' rë'u Dios.

Nadxi'inë' rë'u le náquiru' queë' Xanru' Jesucristo.

Cutu saqui' gun cni yöl-la' gut o yöl-la' na'bán,

o yugu' gbaz la'y o nup ta'ná bë',

o yugu' yöl-la' huac qui tu' xöhui',

o bíti'tëz bi zoa o bíti'tëz le zi'a za',

o tu le dë xtasa' o tu le dë cadxi'l,

o bíti'tëz bi nunë' Dios.

9

Dios gröczë' queë' bunách Israel

¹ Ru'a didza' gdtutë li le náquida' queë' Cristo ati' rajlöz didza' ni le nac queë' Dios Bö' La'y le yu'u icj ládxi'dau'hua'. Cutu rzi' yë'a. ² Ruhu'ntsquida' len rsëbitez ladxa'a ³ le rac ladxa'a guna' ga lulë' böchi' lza'a, bönni' uládz quia'. La'naru' huacfen lequë', guë'niczda' ubj ladxë'ë neda' Dios len ulá'alena' Cristo. ⁴ Nacquë' zxi'n xsoë' Israel bönni' uládz quia' na', ati' Dios bë'të lequë' latj lacquë' zxi'nczë'. Gzoalen lequë' yöl-la' yení' queë' Dios, ati' Dios budödë' lu na'quë' didza' rucá'n tsahui' lenca' zxba queë'. Bulidzë' lequë' quië la'yj ládxi'quë' Lë', len bë'lenë' lequë' didza' yugu' le gzxi' lu në'ë Dios gunë' le gacfen bunách. ⁵ Nacquë' zxi'n xsoaquë' xuz xtau'tu' Abraham len Isaac len Jacob, ati' ladj di'a dza quequë', ca nac yöl-la' bunách queë', guljë' Cristo, Nu naccz Dios len rna bé'inë' yúgu'të. Ractecz queë' yöl-la' ba. Ca' gac.

⁶ Zal-la' cutu nazí' lu na'quë' Cristo yúgu'të bönni' uládz quia', cutu ral-la' gnaru': "Dadz böac xtidzë'ë Dios." Clëg yúgu'të zxi'n xsoë' Israel nacquë' gdu bunách Israel, nup nácuigac queë' Dios. ⁷ Zal-la' guljquë' zian zxi'n xsoë' Abraham, cutu glaquë' gdu zxi'n xsoë' Abraham yúgu'të, san guc ca na' nayúj lu guich la'y, rna: "Yugu' zxi'n xsoë' Isaac lac gdu zxi'n xsu'." ⁸ Cni nac, nup nacgac zxi'në' bönni' náquinë' queë' Dios, clëg yúgu'të' nacquë' zxi'në' Dios. Lëzca' cni, nacgac gdu zxi'n xsoë' Abraham nupz na' naljgac ni'a qui lë na' gzxi' lu në'ë Dios. ⁹ Lë na' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' queë' Abraham rna cni: "Yetú iz na'a dza huöda', ati' Sara quiu' uzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau'."

¹⁰ Clëgz lë ni guc cni, san lëzca' cati' Rebeca ni' nua'nu-bi' yugu' bi'i bönni'dau' queë' Isaac, xuz xtau'tu', ¹¹⁻¹³ cati' ni' zi'a laljbi' len cutu bi'núnicbi' le nac dxi'a o le cunác, Dios gudxë'-nu Rebeca na', gnë': "Bi'i bönni' zi'al quiu' gunbi' xchinbi' bi'i buróp." Didza' ni rajlöz lë na' nayúj lu guich ca gnë' Dios, rna: "Bdxi'ida'-në' Jacob, len clëg Esaú." Cni guc, bugá'n tsutsu le buzöë' tsaz Dios ca nac lë na' chröczë'. Qui lë ni na' cutu rac cni ni'a qui tu le gac lun bunách, san nac cni le rböczë' Dios nu rulidzë'.

¹⁴ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Naru' runtsë' Dios le cunác? Cutu ca' runë' cni. ¹⁵ Dios gudxë' Moisés, gnë': "Huechi' ladxa'a nu rë'nda' huechi' ladxa'a, len udúl-li'da' nu rë'nda' udúl-li'da'." ¹⁶ Qui lë ni na', cutu rac cni ni'a qui le të'nicz bunách, o le runë' bayúdx bönni', san nac le rë'ncznë' Dios, ruhuechi' ladxë'ë bunách. ¹⁷ Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y ca na' Dios gudxë' Faraón, gnë': "Qui lë ni na' buzóa' li' ga rna bë'u quië ulu'a lahui yöl-la' huac quia' ga zu', len guna' ga lumbë' le naca' bunách gdtutë yödzyú." ¹⁸ Cni nac, Dios ruhuechi' ladxë'ë nu rë'ncznë', len lëzca' cni runë' zid icj ládxi'dau'huë' nu bönni' rë'nnë' gunë' zid icj ládxi'dau'huë' bönni' na', ca na' benë' queë' Faraón na'.

¹⁹ Na'a guiëli' neda': "Chqui' cni nac, ¿bizx quië ruspaguë'ë bunách zxguia' Dios? ¿Nuzxa caz gac tá'bagá' le rë'ncznë' Dios gunë'?" ²⁰ Cutu ca' nac cni. ¿Nuzxa caz li' rutság yudxnu' Dios? ¿Naru' huactsa guië bönni' huen röö' tu yusu' náquini yu, gna: "¿Bizx quië benu' neda' cni'?" ²¹ ¿Naru' cu dë lu në'ë bönni' huen röö' gunë' qui quina' na' tu yusu' nu ugún lei dxin ga lna', len qui la' guna' na'z gunë' yetú yusu' nu ugún lei dxin ga cunác lna'?

²² Rë'ncznë' Dios ulu'ë lahui ca gunë' zxguia' le cunác len gunë' ga gac bë' yöl-la' huac queë', san lu yöl-la' rböz zxon ladxi' queë' bia' blenë' bönni' ni' ral-la' gchuguë' quequë', nup na' nabága'gac zxguia', le run bayúdx usnitie' lequë'. ²³ Cni runë' Dios quië gac bë' nactër lsaca' yöl-la' ruzá' ladxi' queë', lë na' rulu'ë lahui laugac nup na' ruhuechi' ladxë'ë, nup na' buzöë' quequë' zi'atël luzi'ë xbey yöl-la' yení' queë'. ²⁴ Bunách cni bulidzë' Dios. Clëgz bulidzë' netu', bunách judío, san lëzca' bulidzë' bunách gza'a. ²⁵ Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y ca na' bë'ë didza' Oseas uláz queë' Dios, gnë':

Nup cunacgac bunách quia',

Gu'a lagac: bunách quia'.

Ati' nup na' cutu bdxí'ida',

Gu'a lagac: nup nadxi'ida'.

²⁶ La' na'z ga gnia' quequê':

“Cutu nacli' bunách quia'”

Ni' si' laquê': “Yugu' zxi'nê' Dios ban.”

²⁷ Na'a, ca nac quegac zxi'n xsoê' Israel, Isaías gnê':

Zal-la' la'yân zxi'n xsoê' Israel,

Lacquê' tsca rô' yuzx ra' yegu,

Lulê' nababzê'.

²⁸ Xanru' la' guntê' ga utság dëra

Le bchuguê' quegac bunách yôdzlyú ni.

²⁹ Lëzca' cni bê'ê didza' z'atêl Isaías, gnê':

Dios, Xanru' uná bê' gdu,

La'naru' cu buca'nê' queëru' yugu' zxi'n xsoaru',

Uga'nru' ca yôdz Sodoma len Gomorra,

Yugu' yôdz na' busnitiê' Dios.

Bunách Israel len didza' dxi'a

³⁰ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? Chguladê-li'nê' nuhuôacquê' tsahui' lahuê' Dios bônni' cun-ababquê' Israel len cutu gulazú gulabô'ê luhuôaquê' tsahui' lahuê' Dios, san nuhuôacquê' tsahui' le ta'yejlê'ê Dios. ³¹ Na'a, zal-la' gulazú gulabô'ê bônni' Israel lunê' ca rna bê' zxba queê' Dios, le ral-la' gun ga lacquê' tsahui', cutu bdêl-li'cnê' le ral-la' gata' quequê' le tunê' ca rna bê' zxba na'. ³² ¿Bizx queê' na' guc cni? Cni guc, le cutu glunê' cni lu yôl-la' rejlé' quequê' Dios, san racz quequê' glê'nnê' lunê' ca rna bê' zxba na', ati' qui lê ni na' gulachixinê', o huac gnaru': Yajchégu'quê' lu lê na' nazi' lei: Guiôj Ga Nu Rajchegu'. ³³ Ca nac lê ni nayúj lu guich la'y, rna:

Gul-yú. Uzóa'-nê' yôdz Sión bônni'

Gaquê' ca guiôj ga nu tsajchegu',

Guiôj na' gun ga nu gchixi gnigui.

Nu tsejlê' Lê', cutu ca' utuí'i nu na'.

10

¹ Bôcha'adau', le rzê ladx'a'a len le rnaba' lahuê' Dios gunê' quegac bunách Israel nac gunê' ga lulê'. ² Runa' lna' lau quequê', gdu ladxí'quê' tui' ladxí'quê' Dios, san clêg len yôl-la' rejni'i gdu. ³ Cutu nôzcnê' ca runê' Dios, runzê' ga nacru' tsahui', san tê'nnê' lun cuinquê' tsahui' racz quequê', len cutu ta'cu'ê nôxj ladxí' lahuê' Dios quiê gac gunê' lequê' tsahui'. ⁴ Budx benê' Cristo le rê'ni gun zxba queê' Moisés, benê' ga gac luhuôac tsahui' yúgu'tê nup la'yejlê' Lê'.

⁵ Ca nac qui nu huôac tsahui' le run ca rna bê' zxba queê' Dios, buzujê' lu guich Moisés le rna cni: “Bônni' na' gunê' gdu'tê ca rna bê' zxba na', soê' gbanê' le gunê' cni.” ⁶ Na'a, ca nac qui nu huôac tsahui' le rejlé' Dios, rna cni: “Cutu gnau' lu icj ladxí'da'u, cugnáu': ¿nuzxa caz cuen ni' yehua' yubá?”, lê na' nac, quiê nu gun ga huôtjê' Cristo. ⁷ len cutu gnau': “¿Nuzxa caz huôtj ga dê latj qui nup chnatgac?”, lê na' nac, quiê nu gun ga cuenê' Cristo, urujê' lu yôl-la' gut. ⁸ Na'a, ¿bizxa caz rna? Cni rna: “Gal-la' ga zu' zoacx xtídzê'ê Dios. Lu ru'u len lu icj ladxí'da'u zoa xtídzê'ê na'.” Lê ni nac didza' qui le rejlé'ru' Dios runtu' lban qui, rnatu': ⁹ “Chqui' didza' gu'u gac bê' Jesús naquê' Xanu', len huayéjlê'u gdu ladxu'u Dios buspanê' Lê' lu yôl-la' gut, uláu' li'.” ¹⁰ Lu icj ladxí'dau'ru' rejlé'ru' Jesús quiê gacru' tsahui' ati' len didza' ruí'ru', rului'ru' lhai' le naquê' queëru' Jesucristo quiê ularu'.

¹¹ Nayúj lu guich la'y le rna: “Cutu ca' lutuí'i yúgu'tê nup ta'yejlê' Lê'.” ¹² Dios, la' tuz ca rui' ladxê'ê yugu' bônni' judío lenca' bônni' gdu'tê yôdzlyú, le naquê' Xanquê' yúgu'tê' lëczê' Xanru', len napsquê' bi unôdzjê' quegac yúgu'tê nup tu'lídz Lê'. ¹³ Ca nac lê ni nayúj lu guich la'y, rna: “Lulá yúgu'tê nup lulídz Lê' Xanru'.” ¹⁴ ¿Nacx gac lulídzê' Lê' chqui' cutu ta'yejlê'ê Lê'? ¿Nacx gac la'yejlê'ê Lê' chqui' gatga gulayönnê' ca nac queê'? ¿Nacx gac la'yönnê' chqui' nutu nu zoa nu gun lban laquê'ê? ¹⁵ ¿Nacxcz gac lunê' lban chqui' nutu nu gsôla' lequê'ê? Ca nac lê ni nayúj lu guich, rna: “Bica' bagac nup na' la'dxinê' ga nacua' bônni' rjenquê' lban qui le rbequi dxi ladxí'ru', len tunê' lban qui didza' dxi'a.”

¹⁶ Na'a, clêg yúgu'tê' gulazí' lu na'quê' didza' dxi'a. Ca nac lê ni, Isaías gnê': “Xan, ¿nuzxa caz gyejlê' le bentu' lban qui?” ¹⁷ Cni nac, la'yejlê' Lê' nup la'yöni, ati' lê na' ral-la' la'yöni nac xtídzê'ê Cristo.

¹⁸ Na'a rnia': “¿Naru' cu gulayönnê'?” Le nactê gulayönnê', ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Gdutë yödzyly gulayön chi'iquë';

Yúgu'të latj guladxín xtídza/quë'.

¹⁹ Lëzca' rnia': "¿Naru' cu gláquibe'inë' lë ni bönni' Israel?" Le nactë gláquibe'inë' lei. Ga rzu lau, bë'ë didza' uláz queë' Dios Moisés, gnë':

Guncza' ga uzxë'ili',

Le gdxí'ida' bunách cunababgac lbi'ili'.

Ni'a quegac bunách cuta'yejni'i guna' ga leyli'.

²⁰ Gdöd ni' guctsquë' rugu ladxí' Isaiás na', bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

Guladzöli neda' nup cutu gulaguílj neda'.

Buluí' lahua' laquë' bönni' cutu gulanabë' neda'.

²¹ Na'a, ca nac quequë' bönni' Israel, bë'ë didza' uláz queë' Dios Isaiás na', gnë': "Gdu dza bulí na'a, bulidza' bunách cutún ca rna xtídza'a len ta'dá'baga' neda'."

11

Nup nulagac ladj bunách Israel

¹ Na'a rnia': ¿Naru' nubíj ladxë'të bunách Israel Dios? Cutu ca' nac cni. Néda'cza' naca' bönni' Israel. Naca' zxi'n xsoë' Abraham, len nababa' di'a dza queë' Benjamín, zxi'nczë' Israel na'.

² Dios cutu nubíj ladxë'të bunách queë', nup na' gröczë' queë' dza nítë. ¿Naru' cu nözili' lë na' nayúj lu guich la'y ca na' benë' Elías? Bulidzë' Dios len buquínë' bunách Israel, gnë':

³ "Xan, chguludödcë' bönni' glu'ë didza' uláz quiu', len guluquindjé' yugu' bcugu la'y quiu' ga buzégui'gactu'-ba' lau' Li' böa' bëdxdu'. Tuza' neda' naga'na' quiu', ati' të'nnë' ludöddë' ca' neda'." ⁴ Na'a, ¿bizxa didza' bubi'ë Dios? Cni gnë': "Nun chí'igaccza'-né' quia' tsonnalj yu chí gayu'yë bönni' cutu tu'zechu zxbiquë' lau bdau' guiöj na' nazí' lei Baal."

⁵ Lëzca' cni nac dza ni' zoaru' na'a, naga'ngac la'gac bunách Israel, nup na' gröczë' queë' Dios le ruzá' ladxë'të cni quequë'. ⁶ Chqui' nac le ruzá' ladxë'të cni quequë', cutu nac ni'a qui tu le gac lunë'. La'naru' guc ni'a qui tu le gac gunru', lë na' ruzá' ladxë'të queëru' Dios cutur gac tu le ruzá' ladxë'të queëru'.

⁷ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? Lë na' gulaguíljë' bönni' Israel, cutu guladél-li'në', san chguladél-li'në' lei nup ni' gröczë' queë' Dios, ati' yezíca'rë' na', Dios benë' zid icj láchxi'dau'quë'.

⁸ Ca nac lë ni' nayúj lu guich la'y, rna: "Dios benë' ga nacquë' chul nit." Cni benë', len zal-la' gac la'lé'inë' le runë' len la'yönnë' xtídzë'të, cutu ca' nayéjni'cnë'. Cni nac quequë' ga rdxintë dza ni' zoaru' na'a. ⁹ Ca nac lë ni' bë'ë didza' ca' David, gnë':

Luhuóac le la'zön lequë' lni quequë'

Len ca tu yal-lj ga la'rölinë'.

Lac ca' le lun ga la'chíxinë',

Len ca tu le uzí' la lequë'.

¹⁰ La'chúl yöj lauquë', cui la'lé'inë',

Len tsaz la'yechu cüzdu'quë' lu'ë yua'.

Ca gac lulá bunách cunacgac judío

¹¹ Na'a rnia': ¿Naru' gulachíxinë' bönni' judío ga bdxintë gulanitië' tsaz? Cutu ca' guc ca', san guladá'baguë'ë xtídzë'të Dios, ati' na'a Dios ru'ë latj lulá nup cunacgac judío quië gunë' ga luzxé'inë' lequë' bönni' judío. ¹² Le glunë' bönni' judío, gulachíxinë', ben ga bdxin quegac bunách yödzyly ni le nac ca tu yöl-la' tsahui'. Chqui' cni guc, guta' yöl-la' tsahui' quegac nup cunacgac judío le gulanitië' bönni' judío, szxónitër gata' quegac bunách yödzyly ni cati' luhuóaquë' queë' Dios bönni' judío na'.

¹³ Na'a rëpa' lbi'ili' cunacli' judío, rnia': Le naca' gbaz nasölë'ë Dios laugac nup cunacgac judío, runa' zxön lë na' dë lu na'a ¹⁴ quië nazx ca' huac guna' ga luzxé'inë' lbi'ili' bönni' uláz quia', len cni guna' ga lulë' la'quë'. ¹⁵ Chqui' guluhuóac queë' Dios bunách naca'u' gdu yödzyly le gulanitië' xlatjquë' bönni' judío, szxónitër gata' quegac bunách yödzyly na' cati' luhuóazië' xlatjquë' na'. Gac ca rac cati' tu'bán nup chnatgac. ¹⁶ Chqui' rgu'ru' quizi queë' Dios cua nildau' rubijru' zí'al, lëzca' cua na' nagá'n nac quizi queë', len chqui' uzoaru' quizi queë' Dios luí yag, lëzca' lac quizi queë' zxuza' në'i yag na'.

¹⁷ Nacquë' la'quë' bönni' judío ca zxuza' në'i tu yag olivo narúgac, ati' lbi'ili', ca zxuza' në'i tu yag olivo gui'a, yajta'li' yag olivo dxi'a na', buazli' xlatjgac nup na' grúgugac, len ruzi'li' xbey luí len xchöni yag olivo dxi'a na'. ¹⁸ Qui lë ni' na', cutu gun ba zxön cuinli', cu uzoali' tsla'l nup nacgac ca zxuza' në'i na' narúgac. Chqui' run ba zxön cuinli', ral-la' gnözili' clëg lbi'ili' rugáguli' luí yag na', san luí yag na' rugagu lbi'ili'.

¹⁹ Nazx ca' gnau': "Gularugu zxuza' në'i yag na' quië gac tsazia' neda' xlatjgac." ²⁰ Nactë didza' ru'u, san gularuguë' le cutu gulayejlë'ë ati' yajta'u li' yag na' le réjlë'u Dios. Qui lë ni' na', cutu ral-la' nup ba zxön cuinu', san ral-la' gádxinu' Dios. ²¹ Chqui' benë' leygac zxguia' Dios, nup na' nacgac gdu zxuza' në'i yag dxi'a na', gunë' zxguia' ca' li'. ²² Byutsca' na'a ca

naquë' dxi'i ladxi' Dios, len ca runtsquë' ca' xzguia'. Le nactë runtsquë' xzguia' nup na' gulachixi, san naquë' dxi'i ladxi' len li'. Qui lë ni na', ral-la' günteczu' le rajlöz yöl-la' dxi'i ladxi' queë' na', cui gchuguë' ca' li' lu yag queë' na'. ²³ Lëzca' cni gac quequë' chqui' cutu luga'në' lu yöl-la' curejlë' quequë', tsajta'quë' leyúbl lu yag na', le napë' Dios yöl-la' huac gunë' ga tsajta'quë' lei leyúbl. ²⁴ Nacu' li' ca xzuza' në'i grugu lu yag olivo gui'a len yajta'u yag olivo dxi'a ga nutu nu udá' xzuza' në'i yag gui'a. Szxöntitër huac quequë', nup nacgac ca xzuza' në'i gdu qui yag dxi'a na', huac tsajta'quë' leyúbl lu yag quegacczë' na'.

Ca gac lulá bunách Israel

²⁵ Böcha'adau', rë'nda' gnözili' lë ni bgachi', cui gun ba zxön cuinli' ca nac yöl-la' rejni' queëli'. Guluhuóac zid ladxi' la'gac bunách Israel, ati' cni lacquë' ga gdxinr dza chnayazgac ga rna bë'ë Dios yúgu'të bunách cunacgac judío, nup na' ral-la' lulá. ²⁶ Töd na' gata' latj lulë' ca' yúgu'të bönni' Israel, ca na' nayúj lu guich la'y, rna:
Gruj Sión Nu ruslá,

Len ugúa le cunác nungac zxi'n xsoë' Jacob.

²⁷ Lë ni nac didza' dzag gülnena' lequë'

Cati' ugúa' dul-la' nabága'quë'.

²⁸ Cni nac, guladá'baguë'ë didza' dxi'a ati' Dios nubíj ladxë'ë lequë' quië gac ulali' lbi'ili', san naxdi'inë' ca' lequë' Dios, le gröczë' queë' xuz xtau'quë'. ²⁹ Tsaz runödzejë' Dios le runödzejë', len tsaz rulidzë' bunách. ³⁰ Ca na' nac queëli', zí'atël cutu benli' ca rna xtidzë'ë Dios, ati' na'a ruhuechi' ladxë'ë lbi'ili' Dios le cutu glunë' ca rnë' bönni' judío, ³¹ lëzca' cni nac quequë' na'a, cutu tunë' ca rnë' Dios, san cni gacz ga gdxinr dza huechi' ladxë'ë lequë' Dios, le ruhuechi' ladxë'ë lbi'ili' na'a. ³² Dios bubíj ladxë'ë yúgu'të bunách quië la'dá'baguë'ë xtidzë'ë, quië gac huechi' ladxë'ë yúgu'të'.

³³ Zxöntër nac yöl-la' tsahui' queë' Dios, lë na' nac yöl-la' rac zxön len yöl-la' rejni' queë'. Nutu nu gac tsejni' le nuzóë' Dios gunë', len cutu gac nu gnözi yugu' le runë' Dios. ³⁴ ¿Nuzxa caz gyejni' le gza' ladxë'ë Xanru'? ¿Nuzxa caz buzejni' Lë'? ³⁵ ¿Nuzxa caz bi bunödzejë' queë' Dios quië gun bayúdx bi ubi'ë Dios qui? ³⁶ Yúgu'të le dë narujag lu në'ë Dios, len tac lu në'ë, len nacgac quië uzi'ë xbeygac. Gactecz queë' Dios yöl-la' ba. Ca' gac.

12

Ral-la' udöd cuinru' quizi queë' Dios

¹ Böchi' lza'adau'. Ruhuechi' ladxë'ë rë'u Dios. Qui lë ni na' ráta'yua' lauli' udöd cuinli' lu në'ë Dios, gacli' ca tu le nac ban rgu'ru' lu në'ë Dios, quië gacli' quizi queë', le gac tu le gdzag ladxë'ë Dios. Lë ni ral-la' gunli', le rajlöz le rej ládxi'ru'-në' Dios. ² Cutur gunli' la' tuz ca tun bunách dza ni zoaru' na'a, san gul-gác bunách cub le nucubë' Dios icj ládxi'dau'li'. Gul-gún cni quië gac gnözili' le nac dxi'a rë'nnë' Dios gunli', lë na' rdzag ladxë'ë, len le nac gdu.

³ Na'a, le zoa le buzá' ladxë'ë quia' Dios, rëpa' yúgu'tëli': Cutu gun ba zxön cuinli', le cural-la' gunli', san ral-la' gacli' nöxj ladxi' ca rbequi icjli', tsca nac yöl-la' rejlë' queëli' Dios le bennë' qui queëli'. ⁴ Ca na' nac tuz gdu ca nayá' nabinru', zal-la' zian le nagudi' dzáglenru', len clëg tuz dxin tun yúgu'të le zian na' nagudi' dzáglenru', ⁵ lëzca' cni nac queëru'. Zal-la' zianru' zoaru', nacru' ca tuz le nayá' nabinru' le nacru' tuz len Cristo, ati' qui lë ni na' yúgu'tëru' nacru' tuz turu' len yeturu'.

⁶ Tu turu' dë lu na'ru' tu le bennë' queëru' Dios, ati' nadza'gac tu tu tsca nac le buzá' ladxë'ë qui queëru'. Bönni' na' Dios bunödzejë' queë' gu'ë didza' uláz queë', tsca rejlë'ë Lë', ral-la' gu'ë didza' bönni' na'. ⁷ Bönni' na' Dios bunödzejë' queë' gunë' xchinë', dxi'adau' ral-la' gunë' dxin na'. Bönni' na' Dios bunödzejë' queë' usëdnë' bunách, dxi'adau' ral-la' usëdnë' bunách. ⁸ Bönni' na' Dios bunödzejë' queë' uzéjni'në' bunách, dxi'adau' ral-la' uzéjni'në' lequë'. Bönni' bi unödzejë' qui nu yubl, gdu ladxë'ë ral-la' unödzejë'. Bönni' rna bë'inë' bunách, gdu ladxë'ë ral-la' gunë' cni. Bönni' ráclenë' lzë'ë, len yöl-la' rudziji ral-la' gunë' cni.

Yugu' le ral-la' gun nu naqui queë' Cristo

⁹ Ral-la' gdxili' lza'li' gdu ládxi'li'.

Gul-cuasi le cunác.

Gul-güi' ládxi'li' gunli' le nac dxi'a.

¹⁰ Gul-dxi'i-cnë' lza'li' ca nadxi'igacli'-në' böchi'czli'.

Ca runli'-në' ba la'n lza'li' ral-la' gunli' ga gacrë' blau lza'li' ca nacli' la' cuinzli'.

¹¹ Gul-tiptecz ládxi'li' len cutu gacli' zxhuëd.

Gul-gún xchinë' Xanru' gdu ládxi'li'.

¹² Gul-dziji le zoa le runli' löz.

Gul-cöz zxön ladxi' cati' bi rzaca' rgui'li'.

Gul-lídzteczë' Dios.

¹³ Gul-nödzejë' quegac bunách queë' Cristo tsca nayadzjcnë'.

Gul-güi' latj ga la'cuá' nup ta'dxín queëli'.

¹⁴ Gul-náb-né' Dios guné' dxi'a quegac nup ta'bia ládxi'gac lbi'ili'.

Gul-náb gac dxi'a quequë', len cutu udxiali' lequë' dö'.

¹⁵ Gul-dzjilen nup tu'dziji.

Gul-cödxlen nup ta'bödx.

¹⁶ Gul-gác tuz len lza'li'.

Cutu gun ba xzön cuinli', san gul-gún-quë' tsaxzön bönni' nöxj ladxi'.

Cutu gáquili' chnadé-li'li' yöl-la' rejni' gdu.

¹⁷ Nutu nu ubi'ili' qui, cu gua'li' dö' qui nu rua' dö' queëli'.

Gul-gún dxi'a quegac yúgu'të bunách.

¹⁸ Chqui' huac, tscá sáqui'li', gul-cöz dxi'a len yúgu'të bunách.

¹⁹ Böchi' lza'adau', cutu uzí' lali' bunách la' lbi'izli', san gul-güi' latj ubi'ë Dios quegac bunách na', le nayúj lu guich la'y le rna: "Néda'cza' uzí' la'. Neda' ubi'a quegac bunách." Cni gné' Xanru' Dios. ²⁰ Lézca' cni rna: "Chqui' zoé' bönni' curdzaquë' li' dxi'a len rduné', bë'të le gahuë'. Chqui' rbiduxé' nis, bë'ë le guí'jé'." Cati' gunu' cni, gunu' ga utui'né' bönni' na'. ²¹ Cutu gu'u latj uxí'j li' le cunác, san buxí'j le cunác na', ugunu' dxin le nac dxi'a.

13

¹ Yúgu'tëli' ral-la' gunli' ca ta'né' bönni' yúlahui'. Dioscz budödë' lu na'quë' yöl-la' uná bë' napquë', len nucu'ë xlatjquë' bönni' ni dë lu na'quë' yöl-la' uná bë'. ² Qui lë ni na', nu rdá'baga' yúlahui' rdá'baga' le nuzóé' Dios, ati' nup ta'dá'baga' cni, grugu quegac. ³ Nacu'ë bönni' yúlahui', clëg quië luzeyné' ba nadx nu run le nac dxi'a, san quië luzeyné' ba nadx nu rua' dö'. Chqui' rë'nnu' gunu' ga cutu luzeyné' li' ba nadx, ben le nac dxi'a, ati' uruju' dxi'a lauquë'. ⁴ Naquë' bönni' yúlahui' ni'a në'ë Dios quië gácenë' li', san chqui' runu' le cunác, ral-la' gádxinu', le cutu nu'ë daduz xuyág yúlahui'. Naquë' ni'a në'ë Dios quië uzí' lë', guné' xzguia' nu rua' dö'. ⁵ Qui lë ni na' run bayúdx gunli' ca rné' bönni' na' dë lu në'ë, clëgz le budödë' Dios lu në'ë guné' lbi'ili' xzguia', san lëzca' quië soa dxiz ládxi'dau'li' lahuë' Dios. ⁶ Qui lë ni na' ca' rguizxj lazli' qui yúlahui', le nacquë' bönni' yúlahui' ni'a në'ë Dios len tunë' le nudödë' lu na'quë'.

⁷ Gul-quízxj yúgu'të bunách le rál-la'li' quequë'. Gul-quízxj lazli' lu na' nu ral-la' uquízxj lazli'. Gul-quízxj dumí nu ral-la' quízxjli'. Gul-gadxi nu ral-la' gádxili', len gul-gún ba la'n nu ral-la' gunli' ba la'n. ⁸ Nutu nu bi ral-la' gál-la'li' qui, san tuz ral-la' gdxí'ili' lza'li', le chben gdu ca rna bë' zxba queë' Dios nu nadxí'i lzë'i. ⁹ Cni ta'ná bë' zxba na':

Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Cutu gdöddu' bunách.

Cutu cuanu'.

Cutu gneu' qui lza'u le cunác.

Cutu së ladxu'u le dë qui lza'u.

Yugu' zxba ni len yúgu'të zxba yezica', udx gun nu run ca rna didza' rna cni: "Bdxi'i lza'u ca nadxí'i cuinu'." ¹⁰ Nu na' nadxí'i lzë'i cutu bi run qui lzë'i le cunác. Cni nac, nu na' nadxí'i lzë'i run gdu ca rna bë' zxba queë' Dios.

¹¹ Gul-gún cni le nözilí' ca rac dza ni zoaru' na'a, len nözilí' ca' chbdxin dza uspán ládxi'li' ca rubán nu chgux, le chzoar gal-la' dza ularu' lu le cunác ca gac cati' ni' gzu lauru' réjlë'ru' Cristo. ¹² Ga zoaru' na'a nac ca chdzó'l, ati' chzoa töd rëi na', san ga na' zoé' Cristo nac ca lahui' dza ati' chzoa tsajsoaru' ni'. Qui lë ni na' ral-la' uca'nru' le tun bunách ga chul xöhui'. Ca na' rugacu cuinë' le run chi'i lë' lu gdil-l bönni' rijë' gdil-l, ral-la' taru' lu yení' queë' Dios, le gun chi'i ré'u lu na' tu' xöhui'. ¹³ Quië gunru' cni ral-la' gunru' dxi'a ca ral-la' gun nu rda lahui' dza. Cutu ral-la' súdxiru' len cutu gágulë'ru'. Cutu ral-la' gunru' le cunác len clëg le gun ditj ré'u. Cutu ral-la' til-lenru' lza'ru' len cutu uzxé'iru' lza'ru'. ¹⁴ Na'a, ral-la' un cuinli' lu icj ládxi'dau'li' ca naquë' Xanru' Jesucristo, len cutu güi' ládxi'li' gunli' le rzë ládxi'li' lu yöl-la' bunáchz queëli'.

14

Cutu si' quídza'ru' böchi' lza'ru'

¹ Gul-güi' latj gun tsaxzön lbi'ili' nu rejlé' Cristo zal-la' cutu nac gdu ca rejlé' Lë' nu na'. Cutu til-lenli' nu na' ca nacgac le runi nu na' huac nu gun. ² Ca nac lë ni, nacu'ë bönni' runi lequë' huac lahuë' yúgu'të le tagu bunách, san yela'quë' bönni', cunác gdu ca ta'yejlë'ë Cristo, tahuë' tuz le raz ruzoaru'. ³ Na'a, bönni' na' rahuë' yúgu'të cutu ral-la' uzóé' tsla'l bönni' cutu rahuë' yúgu'të, len lëzca' cni, bönni' na' cutu rahuë' yúgu'të cutu ral-la' si' quidzë'ë bönni' na' rahuë' yúgu'të, le nazi' lu në'ë Dios gropë' bönni' na' ta'yejlë'ë Cristo. ⁴ Nuzxa caz li', rzi' quidzu'u bönni' huen dxin qui nu yubl? Bönni' na' naquë' huen dxin queë' Dios, lahuë'

Xanczë' urujë' tsahui' o cutu urujë' tsahui'. Urujë' tsahui' lahuë' Dios, le gunczë' Xanru' Dios ga urujë' tsahui'.

⁵ Nazx ca' zoë' bönni' runrë' xzön tu dza ca runë' xzön yezica' dza, ati' bönni' yubl, tuz ca runë' xzön yúgu'të dza. Tu turu' ral-la' usédtscaru' chqui' nac dxi'a le runru'. ⁶ Bönni' na' runë' xzön tu dza, runë' lei xzön quië tsej ladxë'ë Xanru', ati' bönni' na' cutu runë' xzön dza na', quië tsej ladxë'ë Xanru' cutu runë' xzön dza na'. Lëzca' cni, bönni' na' rahuë' yúgu'të, rahuë' cni quië tsej ladxë'ë Xanru', le rë'ë Dios: "Xclenu'", ati' bönni' na' cutu rahuë' yúgu'të, cutu rahuë' lei quië tsej ladxë'ë Xanru', len rë'ë ca' Dios: "Xclenu'."

⁷ Cutu zoë' nabanë' queëzë' nitüë' bönni' ladjru' rë'u, len cutu ratië' queëzë' nitüë' bönni'. ⁸ Chqui' zoaru' nabanru', quië tsij ladxë'ë Xanru' lë'ë Xanru' zoaru' nabanru', len chqui' gatra', quië gac yöl-la' ba queë' Xanru' gatra'. Cni nac, chqui' zoaru' nabanru' o chqui' gatra', náquiczru' queë' Xanru'. ⁹ Qui lë ni na' ca' gutië' Cristo len bubanë', quië gaquë' Xangac nup chnatgac len nup nabangac.

¹⁰ Na'a li', ¿bizx quië ruzú' tsal' böchi' lza'u? ¿Bizx quië ruzú' tsal' böchi' lza'u? Yúgu'tëru' gdxinru' lahuë' Cristo ga cuequi xbeynë' rë'u. ¹¹ Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:

Rnë' Xanru': "Ni'a quia' néda'cza',
Luzechu xzibgac lahua' neda' yúgu'të bunách.
La'guixjö' yalj lulu naca' Dios."

¹² Cni nac, cuequi xbeynë' yúgu'tëru' Dios.

Cutu gunru' ga gchixi gnignë' böchi' lza'ru'

¹³ Qui lë ni na', cutur ral-la' ulág yudxru' lza'ru', san ral-la' gun yudxru' cui gunru' ga gchixi gnignë' böchi' lza'ru', len cui gunru' ga gunë' dul-la' lza'ru' na'. ¹⁴ Nözcza' cutu bi dë le ráguru' le gac gun ga cutur nacru' dxi'a lahuë' Dios, ati' rajlöz lë ni didza' bé'ë Xanru' Jesús. Chqui' ráquinë' bönni', zoa bi gac gun ga cutur naquë' dxi'a lahuë' Dios, queë' bönni' ni, cni nac. ¹⁵ Chqui' rshuui'nnu' böchi' lza'u, le ragu' le runi lë' cural-la' gáguru', cutu runu' ca ral-la' gun nu naxdi'i böchi' lza'ru'. Cutu bi ral-la' gagu' le gun ga gac chop ladxë'ë bönni' na', gutië' Cristo ulág queë'. ¹⁶ Qui lë ni na', cutu bi gunli' le gun ga la'në xöhui' bunách qui le runi lbi'ili' nac dxi'a. ¹⁷ Cati' rna bé'inë' rë'u Dios, cutu rui' ladxë'ë ru' le gui'j gáguru', san rui' ladxë'ë ru' gacru' tsahui' len soaru' dxi ladxë'ë, len udzjiru', yugu' le gac gunru' le zóalenë' rë'u Dios Bö' La'y. ¹⁸ Núti'tëz nu run xchinë' Cristo ca nacgac lë ni, run le rdzag ladxë'ë Dios, ati' urúj dxi'a laugac bunách.

¹⁹ Qui lë ni na' ral-la' gunru' le lun ga gata' quegac bunách le rbequi dxi ladxë'ë ru', len le lun tsutsu turu' yeturu' ca réjlë'ru' Cristo. ²⁰ Cutu bi ral-la' gagu' le gun ga gac chop ladxë'ë nu na' nuzóé' Dios. Nactë le ta'ná bunách: "Yúgu'të dë latj gáguru'", san gunru' le cunác chqui' gunru' ga gchixi gnignë' lza'ru' ni'a qui lë na' ráguru'. ²¹ Dxi'ar gac cutu gagu' bëla' len cutu gui'ju' xisi uva, len cutu bi gunu' le gun ga gchixi gnignë' böchi' lza'u, o le gun ga gac chop ladxë'ë, o le gun ga huöta' ggul ladxë'ë ca réjlë'ë Cristo. ²² Chqui' réjlë'u dë latj bi gunu', ral-la' gunu' cni lahuë' Dios ga zu' tuzu'. Bica' ba bönni' na' cutu ruxós lë' ladxë'ë da'huë' ni'a qui lë na' runi lë' dë latj gunë', ²³ san bönni' na' rac chop ladxë'ë ni'a qui le rahuë', nabaguë'ë xzguia', le runë' le cutu runi lë' dë latj gunë'. Nac dul-la' yúgu'të le runru', le cutu runi rë'u dë latj gunru'.

15

Gunru' le rdzag ladxë'ë böchi' lza'ru'

¹ Qui lë ni na', chqui' nacru' tsutsu ca réjlë'ru' Cristo, ral-la' gua' glenru' nup na' nótá' nagúl ladxë'ë gac ca ta'yejlë' Cristo. Cutu ral-la' gunru' le rdzag ladxë'ë ru' la' cuinzru'. ² Yúgu'tëru' ral-la' gunru' le rdzag ladxë'ë böchi' lza'ru' quië gac dxi'a queë', len gdip ladxë'ë ca réjlë'ë Cristo. ³ Cni ral-la' gunru', le cutu benë' Cristo le bdzag ladxë'ë la' cuinzë', san guc queë' ca na' nayúj lu guich la'y, rna: "Dubága'gac neda' didza' xöhui' glui' nup gulanë' xöhui' quiu' Li', Dios." ⁴ Yúgu'të le guluzujë' lu guich la'y dza ni'të, guluzujë' lu guich quië usëdi rë'u. Lë na' nayúj lu guich la'y run ga rbözru' xzön ladxë'ë len ruhui' xzön rë'u. Qui lë ni na' zoa le runru' löz. ⁵ Rnabda'-né' Dios, Nu run ga rbözru' xzön ladxë'ë len Nu ruhui' xzön rë'u, gunë' ga gacli' tuz ca runi lbi'ili', gacli' ca na' ré'nnë' Jesucristo. ⁶ Cni ral-la' gunli' quië gacli' tuz, tsaxzön cu'li'-né' yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo. ⁷ Qui lë ni na', quië gac yöl-la' ba queë' Dios, gul-si' lu na'li' tuli' yetuli' ca na' Cristo gzx'i lu në'ë ca' rë'u. ⁸ Cni ral-la' gunli', le répa' lbi'ili': Bidë' Jesucristo, güclenë' bunách judío ati' cni bulu'ë lahui' nac gdtutë li didza' ru'ë Dios, ati' benë' ga guludxin le gzx'i lu në'ë Dios unódzjë' quequë' xuz xtau'tu'.

La'yöni didza' dxi'a bunách gza'a

⁹ Bidë' ca' Cristo quië benë' ga la'gú'u Dios yöl-la' ba nup cunacgac judío le ruhuechi' ladxë'ë lequë' Dios. Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:

Qui lè ni na', laugac bunách gdtüë yödzyú,

Ulu'a lahui le nacu' Li',

Len gul-la' quiu' yöl-la' ba.

¹⁰ Ga yubl nayúj lu guich la'y, rna:

Lbi'ili', bunách gdtüë yödzyú,

Gul-dzjijilen bunách queë' Dios.

¹¹ Ga yubl nayúj ca' lu guich la'y, rna:

Gul-cu'ë Xanru' yöl-la' ba,

Yúgu'téli' cunacli' judío.

Gul-tsjj ládxi'li' Lè',

Yúgu'téli' zoali' gdtüë yödzyú.

¹² Lézca' cni buzujé' lu guich Isaías le rna:

Gla' lahui Nu nabáb di'a dza queë' Isai.

Gac blau Nu na' quië gna be'i nup cunacgac judío.

Nup ni lun löz Lè'.

¹³ Rnaba' lahuë' Dios, Nu run ga runru' löz, gunë' ga udzjitsquili' len ga soali' dxi ladxi' le réjilé'li' Lè', len gunë' ga gac gdu ca runli' löz, le zoalen lbi'ili' yöl-la' huac queë' Dios Bô' La'y.

¹⁴ Bôchi' lza'adau'. Chnözczda' rúnteczli' le nac dxi'a len dëtsca queëli' yöl-la' rejni'i quië gac uzéjni'li' lza'li'. ¹⁵ Na'a naca' rugu ladxi', ruzuja' queëli' lu guich ni, bôcha'a, rusá'a ládxi'li' le zoa le buzá' ladxë'ë quia' Dios. ¹⁶ Qui lè ni na' runa' xchinë' Jesucristo laugac bunách cunacgac judío, len runa' lban qui didza' dxi'a queë' Dios, quië gac ugu'a lu në'ë Dios bunách cunacgac judío, nup na' gröczë' queë' Lè' Dios Bô' La'y. Lacquë' ca tu le rgu'ru' lu në'ë Dios, le rdzag ladxë'ë Lè'.

¹⁷ Na'a, le rúnlena' tsazzón Jesucristo dxin, dë lu na'a gdzag ladxa'a ca nac le nuna' lu xchinë' Dios. ¹⁸ Lézca' rurúguida' gnia' ca nac lè na' benë' Cristo lu na'a neda', benë' ga tun ca rna xtidzë'ë Dios bunách cunacgac judío. Lè ni benë' Lè', bugunë' dxin didza' bë'a neda' len yugu' dxin bena' neda'. ¹⁹ Lu na'a neda' bugunë' dxin ca' le nacgac bé' bulu'ë lahui Lè' len yugu' yöl-la' huac zxon benë', len yöl-la' huac queë' Dios Bô' La'y gzoalen neda'. Cni guc, gzu lahua' runa' lban lu yödž Jerusalén, ati' gdu zbi'il ga rdxintë luyú Ilírico, chnuna' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Cristo. ²⁰ Bë' ladxa'a bena' lban qui didza' dxi'a ga cutu gulayöni bunách ca nac queë' Cristo. La'naru' guna' lban ga chgulayöni bunách, guna' neda' ca runë' bönni' ruguel-lë'ë lahui dxin zxon chnunë' bönni' yubl. ²¹ Ca bena' neda' nac ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

La'le'i nup nacua' ga nutu nu ben lban queë' Lè',

Len la'yejni'i nup gatga gulayöni ca nac queë'.

Rë'nnë' Pablo tsijë' Roma

²² Qui lè ni na', zal-la' zian lzu gu'nda' guida' ga zoali', cutu guc guida'. ²³ Na'a, chbudx bena' dxin quia' yugu' latj ni, len chrë'nda' zian iz guida' ga zoali'. ²⁴ Qui lè ni na', cati' tsija' luyú España, tóda' ga zoali' lbi'ili', le runa' löz duyú'a lbi'ili', len udzjilenda' lbi'ili'. Töd ni' huac ugu'li' neda' nöž. ²⁵ Na'a ral-la' tsija' Jerusalén, tsju'a ni' tu le gaclen nup ni' náquigac queë' Cristo. ²⁶ Cni guna', le guladzág ládxi'quë' bönni' nacu'ë luyú Macedonia len luyú Acaya, gulutubë' bi' tu'nödžjé' quegac bunách yechi' dzaggac bunách queë' Cristo, nacu'ë Jerusalén. ²⁷ Guladzág ládxi'quë' bönni' cunacquë' judío glunë' lè ni. Le nactë nac tu le tal-lë'ë quegac bunách judío ni'. Chqui' bönni' cunacquë' judío tu'zi'ë xbey le nacgac queë' Dios ni'a qui le nungac bunách judío, lëzca' ral-la' lácclenë' bunách judío na', lugunë' dxin le dë quequë'. ²⁸ Qui lè ni na', cati' udx udöda' lu na' gac bunách judío lè na' gulunödžjé' bönni' ni, ni'r tóda' ga zoali' lbi'ili' cati' tsija' luyú España. ²⁹ Cati' guida' ga zoali', runa' löz gdxinlena' yúgu'té le ruzi'ru' xbey ni'a qui didza' dxi'a queë' Cristo.

³⁰ Ni'a queë' Xanru' Jesucristo len ni'a qui yöl-la' nadxi'i ruchizië' icj ládxi'dau'ru' Dios Bô' La'y, ráta'yua' lauli', bôcha'adau', ulidzli'-në' tsazzón len neda' cuta, gnábili'-në' gácclenë' neda'. ³¹ Gul-náb lahuë' Dios gunë' ga ulá' neda' lu na'quë' bönni' cuta'yejlë'ë nacu'ë luyú Judea, len gunë' ca' ga la'dzág ládxi'quë' la'zi'ë lè na' tsju'a bönni' nacquë' queë' Cristo, nacu'ë Jerusalén. ³² Gul-náb ca' lahuë', chqui' nac ca ré'nnë' Dios, gunnë' neda' latj gdxina' queëli' len yöl-la' rudziji quia', quië uzí' ládxi'lëna' lbi'ili'. ³³ Na'a rnabda'-në' Dios, Nu run ga zoaru' dxi ladxi', soalënë' yúgu'téli'. Ca' gac.

16

Tu'gáp Dios lza'gac bunách queë' Cristo

¹ Rgu'a-nu lu na'li' Febe, ngul zanru' da'nu Xanru'. Nacnu ngul huen dxin queë' Dios dzagun bunách queë' Cristo lu yödž Cencrea. ² Uláz queë' Xanru' gul-sí' lu na'li'-nu ngul

na', ca ral-la' lun bunách queë' Cristo. Gul-gaclen lënu, unödzejli' queënu bíti'tëz bi rquinnu. Lëcznu güclennu bunách zian, len güclennu ca' neda'.

³ Gul-gáp Dios Priscila len Aquilo, nup na' glunlen neda' tsaxxón dxin queë' Jesucristo. ⁴ Chopë' ni guladödë' ga gzoa banádx latië' quië' glunë' ga cugatia' neda', ati' rëpa' lequë': xclenli', len clëg neda'z, san lëzca' të'ë lequë': xclenli', yúgu'të böchi' lza'ru' nababquë' gap nacua' bunách queë' Cristo cunacac judío. ⁵ Gul-gáp ca' Dios bunách queë' Cristo tu'dubë' lu yu'u lidxquë' Priscila len Aquilo na'. Gul-gáp ca' Dios Epeneto, bönni' na' nadx'i'ida'. Bönni' ni gyejlë'ë Cristo zí'atël ca yúgu'të bunách luyú Acaya. ⁶ Gul-gáp Dios María, ngul na' bennu dxin xzón queë' Cristo ga ni' rudubli' lbi'ili'. ⁷ Gul-gáp Dios Andrónico len Junias, yugu' bönni' uládx quia'. Bönni' ni guladzúnlenë' neda' tsaxxón lidx guia, len nadél-la'quë' latj blau ladj bönni' gbaz nasölë'ë Cristo. Lëzca' gulayejlë'ë Cristo zí'al ca neda'.

⁸ Gul-gáp Dios Amplias, bönni' na' nadx'i'ida' le náquinë' queë' Xanru'. ⁹ Gul-gáp Dios Urbano, bönni' na' bënlenë' netu' tsaxxón dxin queë' Jesucristo. Gul-gáp ca' Dios Estaquis, bönni' na' nadx'i'ida'. ¹⁰ Gul-gáp Dios Apeles, bönni' na' nac bë' rejlé'ë Cristo. Gul-gáp ca' Dios nup nacua' lidxë' Aristóbulo. ¹¹ Gul-gáp Dios Herodión, bönni' uládx quia'. Gul-gáp ca' Dios nup nacua' lidxë' Narciso, ta'yejlë'ë Xanru'. ¹² Gul-gáp Dios Trifena len Trifosa, ngul na' tunnu dxin queë' Xanru'. Gul-gáp ca' Dios Pérsida, ngul na' bennu dxin xzón queë' Xanru', ati' nadx'i'iru' na'. ¹³ Gul-gáp Dios Rufo, bönni' rò queë' Xanru'. Gul-gáp ca' Dios xnë'ë Rufo na', nacnu ca' ca xna'cza'. ¹⁴ Gul-gáp ca' Dios Asíncrito, len Flegonte, len Hermas, len Patrobas, len Hermes, lenca' yugu' böchi' lza'ru' da'quë' Xanru', nacua'lenë' lequë'. ¹⁵ Gul-gáp ca' Dios Filólogo len Julia, len Nereo, len ngul zanë' Nereo na', lenca' Olimpas len yúgu'të böchi' lza'ru' nababquë' gap nacua' bunách queë' Cristo ni.

¹⁶ Gul-gáp Dios lza'li', unida'li' lza'li' lu yöl-la' nadx'i' queë'li'. Tu'gapë' Dios lbi'ili' yúgu'të böchi' lza'ru' nababquë' gap nacua' bunách queë' Cristo ni.

¹⁷ Na'a, ráta'yua' lauli', bócha'adau', gul-gún ga lac bë' nup tun ga grujli' chopl len tun ga gchixi' gníguili', le tu'sëdi le cutu rajlöz le nazëdli'. Gul-cuít ga nacua' bunách cni ¹⁸ le cutu tun xchinë' Jesucristo. Tunë' dxin quië' bi gata' quégaczë', len ta'z'í yé'inë' yugu' bönni' nöxj ladxi', tu'gunë' dxin didza' nöxj ladxi' len didza' tséjlë'ru' le cunác. ¹⁹ Rzë didza' ca na' runli' ca rna xtídzë'ë Xanru', ati' ta'yöni yúgu'të bunách. Qui lë ni na' rudzijda' ni'a qui le runli' lbi'ili'. Na'a, rë'nda' gacli' sina' gunli' le nac dxi'a, len clëg gunli' le cunác. ²⁰ Dios, Nu run ga zoaru' dxi ladxi', zi'a gunë' ga uxicjli' Satanás, tu' xöhui'. Rnaba' lahuë' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queë'li' le gaclen lbi'ili'.

²¹ Rugapbi' lbi'ili' Dios bi'í Timoteo, bi'í na' rúnlenbi' neda' tsaxxón dxin. Tu'gapë' ca' lbi'ili' Dios Lucio len Jasón len Sosípater, yugu' bönni' uládx quia'.

²² Neda', Tercio, ruzuja' lu guich didza' ni ru'ë Pablo, rugapa' ca' lbi'ili' Dios, dzaguë' neda' Xanru'.

²³ Rugapë' ca' lbi'ili' Dios Gayo, bönni' ni ru'ë neda' latj zoa' lidxë', len ru'ë ca' latj tu'dúb ni yúgu'të bunách queë' Cristo. Rugapë' lbi'ili' Dios Erasto, bönni' yu'u lu në'ë dumí qui yödz ni. Rugapë' ca' lbi'ili' Dios Cuarto, böchi'ru'dau'.

²⁴ Rnabda'-në' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queë'li' yúgu'tëli' le gaclen lbi'ili'. Ca' gac.

Yöl-la' ba Dios

²⁵ Na'a, rgu'tu'-në' yöl-la' ba Dios, Nu gac gun tsutsu lbi'ili' ca nac didza' dxi'a runa' lban qui, len ca nac lban runa' ca nac queë' Jesucristo, len ca nac le bulu'ë lahui Dios qui le bgachi' queë', lë na' bucachë'ë Lë' dza ni'të ga bdxintë na'a dza. ²⁶ Na'a chbulu'ë lahui lë ni yugu' lu guich guluzujë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios ca na' gnaczë' Dios, Nu zoatecz. Na'a rac lban qui laugac yúgu'të bunách quië' gac la'yejlë' Cristo len lun ca rna xtídzë'ë.

²⁷ Ni'a qui le benë' Jesucristo, gactecz yöl-la' ba queë' la'z dui Dios, Nu ractërcz. Ca' gac.

DIDZA' ZI'AL BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ CORINTO

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Corinto

¹ Ca rë'ncznë' Dios bulidzë' neda', Pablo, quië gaca' gbaz queë' Jesucristo. Runë' neda' tsaxõn böchi'ru' Sõstenes. ² Rugapa' Dios lbi'ili', böchi' lza'adau', rudubli' queë' Dios lu yödZ Corinto, len nacli' quizi queë' Dios le nacli' tuz len Jesucristo. Dioscz bulidzë' lbi'ili' quië gáquili' quizi queë' tsaxõn len yúgu'të nup nacua' yúgu'të latj len tu'lidzë' Dios, tu'gunë' dxin lë' Xanru' Jesucristo, Xanquë' lenca' Xanru'. ³ Ráta'yua' lahuë' Xuzru' Dios len lahuë' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Yugu' le ruzi'ru' xbey le náquiru' queë' Cristo

⁴ Rëptecz'a-në' Dios: "Xclenu'" ca nac queëli', le zoa le buzá' ladxë'ë queëli' Dios le nacli' tuz len Jesucristo. ⁵ Le nacli' tuz len Cristo, Dios chnagu'tsquë' xnõzi queëli' yúgu'të le naqui queë'. Ráclenë' lbi'ili' ca nac yúgu'të didza' rui'li' len runë' ga réjni'li' yúgu'të. ⁶ Cni nac, le gzxi' lu na'li' gdu ládxi'li' le runtu' lna' lau ca nac queë' Cristo. ⁷ Qui lë ni na', cutu bi ryadzj queëli' qui le runnë' queëru' Dios Bö' La'y, tsal ni rbõzli' dza na' gla' lahuë' Xanru' Jesucristo. ⁸ Lëczë' utipë' ládxi'li' quië gac gua' glenli' yúgu'të ga gdxintë dza udx, cui gac nu bi gnë queëli' dza ni' huödë' Xanru' Jesucristo. ⁹ Dios runë' ca rnë', len Lëczë' bulidzë' lbi'ili' quië gacli' tuz len Zxi'në', Xanru' Jesucristo.

Narujgac chopl bunách queë' Cristo nacu'ë Corinto

¹⁰ Ni'a queë' Xanru' Jesucristo ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', gul-gún tuz xtídza'li' yúgu'tëli'. Cutu grujli' chopl, san gul-gác tuz ca rza' ládxi'li', len ca runi lbi'ili'. ¹¹ Cni rëpa' lbi'ili', böchi' lza'adau', le gulaguixjõ'i'në' neda' ca runli' bönni' nacu'ë lidxnu Cloë, ta'në' rdil-l dídza'li'. ¹² Lë ni rnia: "Nadzá'l didza' rui'li' tu tuli'." La'li' rnalí' da'li' Pablo. Yela'li' rnalí' da'li' Apolos. Yela'li' rnalí' da'li' Cefas, ati' yela'li' rnalí' da'li' Cristo. ¹³ ¿Naru' brujtsë' chopl Cristo? ¿Naru' gda'tsa' neda', Pablo, lë'i yag cruz uláz queëli'? ¿Naru' bdiltsali' nis quië gacli' tuz len neda'? ¹⁴ Rëpa'-në' Dios: "Xclenu'", le cutu buquila' nis nitúr lbi'ili', san chopzë' Crispo len Gayo. ¹⁵ Qui lë ni na' cutu gac gnali' bdil-li' nis quië gacli' tuz len neda'. ¹⁶ Lëzca' buquila' nis Estéfanas, len nup nacua' lidxë'. Cutu rajneyda' chqui' buquila' nis nu yubl. ¹⁷ Bsölë'ë neda' Cristo, clëg quië uquila' bunách nis, san quië guna' lban qui didza' dxi'a. Ru'a didza', san clëg lu yöl-la' rac szxõni queëcza', cui ucacha'a yöl-la' huac qui le benë' Cristo lë'i yag cruz.

Cristo napczë' yöl-la' huac len yöl-la' rejni' queë' Dios

¹⁸ Nup nacgac chul nit taqui ca'z nac lban runru' queë' Jesús, ca na' gutië' lë'i yag cruz, san rë'u na' nularu', ráquibe'iru' dzag lei yöl-la' huac queë' Dios uslá rë'u. ¹⁹ Cni nac, le nayjú lu guich la'y, rna:

Guna' ga huõac daduz yöl-la' rac szxõni

Quegac nup tac szxõni.

Tsla'l uca'na' yöl-la' rejni'i

Quegac nup ta'yejni'i szxõni.

²⁰ ¿Bizxa caz uzi'tsë' xbey bönni' réjni'në' szxõni? ¿Bizxa caz uzi'tsë' xbey bönni' nazëdtsquë'? ¿Bizxa caz uzi'tsë' xbey bönni' nabë'itsquinë' ru'ë didza'? Dios chbenë' ga böac ca'z yöl-la' rejni'i quegac bunách yödZlyú ni. ²¹ Dios, lu yöl-la' rejni'i queë', cutu bë'ë latj lumbë' Lë' bunách yödZlyú ni ni'a qui yöl-la' rac szxõni quequë'. Dios bdzag ladxë'ë buslé' nup ta'yejlë' Lë' ni'a qui lban na' runru', zal-la' taqui bunách ca'z nac.

²² Të'nnë' bönni' judío la'lë'inë' yöl-la' huac nacgac bë', ati' bönni' gza'a ta'guiljë' yöl-la' rejni'i. ²³ Rë'u ni runru' lban queë' Cristo, ca na' gutië' lë'i yag cruz. Le nactë, lban runru' ca gutië' Cristo, run ga ta'chixi ta'nigui bunách judío, ati' yezica' bunách taqui ca'z nac. ²⁴ Nup na' bulidzë' lequë' Dios, zal-la' nacquë' bönni' judío o bönni' gza'a, táquibe'inë' napczë' Cristo yöl-la' huac queë' Dios len yöl-la' rejni'i queë' Dios. ²⁵ Taqui bunách yödZlyú ni le benë' Dios nac bë' cunõzi naquë', san lë na' benë' napr yöl-la' rejni'i ca yöl-la' rejni'i quegac bunách. Taqui le benë' Dios nac bë' nacuídi'në', san lë na' benë' napr yöl-la' huac ca yöl-la' huac quegac bunách. ²⁶ Na'a, böchi' lza'adau', gul-tsajnéy ca gucli' cati' bulidzë' lbi'ili' Dios. Cutu bítsa'quë' ladjli' zian bönni' ta'yéjni'në' lu yöl-la' bunáchz quequë', len cutu bítsa'quë' ladjli' zian bönni' uná bë', len clëg zian bönni' nacquë' blau. ²⁷ Yugu' bönni' na' grõë' Dios, taqui bunách yödZlyú ni cunõzi nacquë'. Cni benë' Dios quië gunë' ga lutuí'i nup ta'yejni'i. Lëzca' cni grõë' Dios nup nacuídi'gac yödZlyú ni quië gunë' ga lutuí'i nup nalgac. ²⁸ Lëzca' cni, nup na' grõë' Dios, taqui bunách yödZlyú ni nacquë' ca'z len cutu bi nacquë', len nacuídi'quë'. Cni benë' Dios quië gunë' ga lugá'n ca'z lë na' tun zxõn bunách yödZlyú ni. ²⁹ Qui lë ni na',

nutu nu gac gun ba xzôn cuini lahuë' Dios. ³⁰ Dioscz benë' ga nacru' tuz len Jesucristo, len benë' ga napru' yöl-la' rejni'i queë' Cristo. Le naquë' tuz len rè'u Cristo, nuhuàcru' tsahui', len náquiru' quizi queë' Dios, len nularu'. ³¹ Nac ca na' nayúj lu guich la'y, rna: "Chqui' zoa nu bi rè'ni gun xzôn, ral-la' gun xzôn Xanru'."

2

Lban runru' queë' Cristo, ca gðë'ë lë'i' yag cruz

¹ Cni guc, böchi' lza'adau', cati' bdxina' queë'li'. Bena' lban lauli' qui xtidzë'ë Dios, clëg len yöl-la' rejni'i quia', len cutu bë'a didza' lu yöl-la' rac szxöni quia'. ² Cati' ni' gzóalena' lbi'ili', bë' ladxa'a cugu'a didza' qui le yubl, san tuz ca nac queë' Jesucristo bë'a didza', ca na' gðë'ë lë'i' yag cruz. ³ Gzóalena' lbi'ili' lu yöl-la' rcuidi' quia', ati' lu yöl-la' radxi quia' gzxiztsca'. ⁴ Bë'lëna' lbi'ili' didza' len bena' lban qui xtidzë'ë Dios, clëg ca tui' didza' bunách lu yöl-la' rac szxöni quegacz, san gzóalenë' neda' Dios Bö' La'y, ati' gzoalen neda' yöl-la' huac queë' Dios, le guc bë' nac gðutë' li didza' bë'a. ⁵ Cni bena' quië gac tséjlë'li' Dios, clëg le byónili' yöl-la' rac szxöni quegac bunách, san le blé'ili' yöl-la' huac queëczë' Dios.

Dios Bö' La'y runë' ga núnbë'ru'-në' Dios

⁶ Rui'tu' didza' lu yöl-la' rac szxöni laugac nup chnacr gdu ca ta'yejlë' Dios. Yöl-la' rac szxöni ni cutu nac ca le napgac bunách yödzyú ni, len cutu nac ca le napquë' bönni' ta'ná bë'ë dza ni zoaru' na'a, nup na' ta'nítz. ⁷ Rui'tu' didza' qui yöl-la' rac szxöni nagachi', lë na' runödzejë' Dios, le bgachi' yöl-la' rac szxöni na' buzóë' Dios dza ni'të quië uzi'ru' xbey. ⁸ Cutu glunbë'ë yöl-la' rac szxöni na' bönni' ta'ná bë'ë dza ni zoaru' na'a. La'naru' glunbë'ë lei, cutu ludë'ë lë'i' yag cruz Xanru' náctërë' blau. ⁹ Nac ca na' nayúj lu guich la'y, rna: Chnupë'ë Dios le luzi' xbey nup nadxi'igac Lë', Yugu' le nutu nu ble'i, len cutu byöni, Len cutu gulazá' ládxi'gac bunách ca nac qui.

¹⁰ Na'a, Dios nuzéjní'në' rè'u yugu' lë ni lu në'ë Dios Bö' La'y, le ruyuczë' yúgu'të Dios Bö' La'y, lenca' le yu'u icj ládxi'dau'huë' Dioscz.

¹¹ ¿Naru' gac gnözne' bönni' le yu'u icj ládxi'dau'huë' yetüë' bönni'? Tuz bö' nacczë' bönni' na' nözi lë na'. Lézca' cni, nutu nu nözi le yu'u icj ládxi'dau'huë' Dios. Tuzë' Dios Bö' La'y nöznë' lë ni. ¹² Rè'u ni, cutu nazi' lu na'ru' bö' rdaz yödzyú ni, san nazi' lu na'ru' Dios Bö' La'y, Nu na' ruchizië' rè'u Dios quië gac gúnbë'ru' yugu' le buzá' ladxë'ë queëru' Dios. ¹³ Yugu' lë na' buzá' ladxë'ë queëru' Dios rui'ru' didza' qui, clëg len didza' tu'sëdi rè'u bunách len yöl-la' rac szxöni quegac, san len yugu' didza' rusëdnë' rè'u Dios Bö' La'y. Cni nac, rzéjní'ru' bunách zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y ca nac le rusëdnë' rè'u Dios Bö' La'y.

¹⁴ Cutu rzi' lu në'ë le rusëdnë' rè'u Dios Bö' La'y bönni' cuzóalenë' lë' Dios Bö' La'y, le ráquinë' ca'z nac. Cutu gac tséjní'në' lë ni bönni' na', le gac gáquibe'inë' le zaca' lë ni tuzë' bönni' zóalenë' lë' Dios Bö' La'y. ¹⁵ Gac gáquibe'inë' le zaca' yúgu'të, bönni' zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, san nutu nu gac gáquibe'i le zaca'czë' bönni' na'. ¹⁶ Nayúj lu guich la'y, rna: ¿Nuzxa caz nözi le rza' ladxë'ë Xanru'?

¿Nuzxa caz gac uzejní'i Lë'?

San yu'u icj ládxi'dau'ru' rè'u le rza' ladxë'ë Cristo.

3

Nacru' huen dxin tsazxôn len Dios

¹ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', cutu guc gü'lëna' lbi'ili' didza' ca rui'lëna'-në' didza' bönni' zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, san bë'lëna' lbi'ili' didza' ca rui'lëna' nu nac bunáchz didza', cuzóalenë' nu na' Dios Bö' La'y. Nacli' ca bi'i huë'n, cunacli' tsutsu ca réjlë'li' Cristo. ² Busëdda' lbi'ili' le cunác baníg, lë na' guc ca nidxi' gü'i'li'. Cutu busëdda' lbi'ili' le nac baníg ca bëla' gáguli'. Cutu guc tséjní'li' le nac ca bëla' gáguli', len cutu racli' na'a. ³ Cni nac, le nacli' ca nu nac bunáchz ga rdxintë na'a dza. Tsal ni ruzxë'ili' lza'li' len rdil-l didza'li' len r-rujli' chopl, nacli' ca nu nac bunáchz, len runli' tuz ca tun bunách yödzyú ni. ⁴ Cati' zoalen lbi'ili' nu rna da' Pablo nu na', len yetü nu rna da' Apolos, nacli' ca nu nac bunáchz.

⁵ ¿Nuzxa caz naca' neda', Pablo? ¿Nuzxa caz na' Apolos? Nactu' huen dxin queë' Dios, ati' ni'a qui le bentu' gyéjlë'li' Cristo. Tu tutu' runtu' dxin na' bennë' qui queëtu' Xanru'. ⁶ Dxin bentu' lu icj ládxi'dau'li' nac ca dxin run nu raz ruzóa. Neda' guza' xseydau', ati' Apolos glu'ë nis, san Dios benë' ga blen len gzxôn xseydau' na' nadúz icj ládxi'dau'li'. ⁷ Cni nac, lati'z zaquë' bönni' guz, len lati'z ca' bönni' rgu'ë nis, san záqui'tsquinë' Dios Nu run ga rlen len rrxôn xseydau' na'. ⁸ Tuz ca nacquë' bönni' razë' len bönni' rgu'ë nis. Dios ubi'ë qui queëquë' tsca nac dxin tunë'. ⁹ Nactu' huen dxin tsazxôn len Dios, ati' lbi'ili' nacli' ca la' yël queë' Dios ga runtu' dxin.

Lëzca' cni nacli' ca tu yu'u runë' Dios. ¹⁰ Ca nac le buzá' ladxë'ë quia' Dios, naca' ca huen zö'ö blau. Neda' glu'a xlibi zö'ö, ati' nu yubl rchis zö'ö na'. Tu turu' ral-la' uyuru' ca rchisru' zö'ö lahui xlibi zö'ö na'. ¹¹ Dios chglu'ë xlibi zö'ö le nac Lëczë' Jesucristo, ati' nutu nu gac cu'u yetú xlibi zö'ö. ¹² Dxin runru' queë' Cristo nac ca rchisru' zö'ö lahui xlibi zö'ö na'. Lahui xlibi zö'ö na' gac nu gun dxin rchis zö'ö le nac ca le náquini oro, o plata, o guiöj zäqui'tsquiagac, o gac nu gun dxin le nac ca rchis zö'ö le náquini yag, o guizz, o guixi' ca'z. ¹³ Gac bë' ca nac dxin nungac tu tu bunách. Cati' gdxin dza gchuguë' quegac bunách Dios, gla' lahui dxin nunru', le töd lu gui' dxin na', ati' gui' na' si' bë' dxin nungac tu tu bunách. ¹⁴ Chqui' urúj dxi'a lu gui' na' dxin nunë' bönni' le nac ca tu zö'ö bchisé', Dios ubi'ë queë' ca rajlöz dxin nunë'. ¹⁵ Chqui' tsegui dxin nunë' bönni' le nac ca tu zö'ö bchisé', unitië' le rë'nnë' ubi'ë queë' Dios, san ulaczë' lë', gac queë' ca rac qui nu rulá tu lu gui'.

¹⁶ ¿Naru' cu nõzili' nacczli' gdau' queë' Dios, ati' zoë' icj lãdxi'dau'li' Dios Bö' La'y? ¹⁷ Chqui' nu usnit' gdau' queë' Dios, Dios usnitië' nu na', le nac la'y gdau' queë' Dios, ati' lbi'iczi' nacli' gdau' na'.

¹⁸ Cutu si' ye'i cuinli'. Chqui' raqui nu nutsa' ladjli' rac szxöni ca tac szxöni bunách yödzyú ni, ral-la' huöac nu na' ca bönni' cunözi, quië gata' qui yöl-la' rac szxöni le nac gdu. ¹⁹ Bönni' napzë' yöl-la' rac szxöni qui yödzyú ni naquë' cunözi lahuë' Dios. Nayúj lu guich la'y, rna: "Dios runë' ga la'chixi la'nigui nup tac szxöni, rugunë' dxin yöl-la' rac szxöni quegac." ²⁰ Lëzca' cni rna: "Xanru' nõznë' daduz nac le ta'bequi icjgac bunách tac szxöni." ²¹ Qui lë ni na', cutu ral-la' gunli' zxon le gac gunë' bönni'. Naqui queëli' yúgu'të. ²² Náquigac queëli' Pablo, len Apolos, len Cefas, len yödzyú ni, len yöl-la' na'bán, len yöl-la' gut, len dza ni zoaru' na'a, len dza zi'a za'. Yúgu'të naqui queëli', ²³ ati' lbi'ili' náquili' queë' Cristo, ati' Cristo náquinë' queë' Dios.

4

Dxin tunë' bönni' gbaz nasölë'ë Cristo

¹ Qui lë ni na', ral-la' gáquili' nactu' netu' huen dxin queë' Cristo, len dë lu na'tu' le nagachi' queë' Dios. ² Yugu' bönni', Dios nudödë' lu na'quë' lugunë' dxin le naqui queë', run bayúdx lunë' gdu dxi'a le tunë'. ³ Cutu bi rui' ladx'a'a chqui' cuequi xbeyli' neda', o chqui' la'bequi xbey neda' bunách yödzyú ni. Cutu ca' rbequi xbey cuina'. ⁴ Cutu ruxös neda' lãdxi'dau'hua'. Lë ni cutu nac bë' cunabaga'a zxguia'. Xanru' naquë' Nu rbequi xbey neda'. ⁵ Qui lë ni na', nutu nu ral-la' cuequi xbeyli' zi'al ca gdxin dza qui. Gul-cöz dza ni' huödë' Xanru', ati' Lë' ubijë' ga lna' le nagachi' ga chul, len ulu'ë lahui le yu'u icj lãdxi'dau'gac bunách. Ni'r Dios ubi'ë qui queëgac bunách le gun ba la'n lequë' ca ral-la' gunë'.

⁶ Na'a, böchi' lza'adau', ca nac lë ni, bë'a didza' qui le runtu' netu', Apolos len neda'. Huac usëdli' ca runtu' netu' quië gunli' le nayújz lu guich la'y, cutu gunli' zxon tu bönni' len cutu uzoali' tsla'l yetüë'. ⁷ ¿Nuzza caz ben ga nacu' li' blau? ¿Bizza caz bdël-li'nu' li' le cutu bennë' quiu' Dios? Chqui' Lë' bennzë' quiu' lë na' dë lu na'u, ¿bizx quië run ba zxon cuinu', ráquinu' racz quiu' bdël-li'nu' lë na'?

⁸ ¿Naru' ráquitsali' nadël-li'tërli'? ¿Naru' ráquitsali' rlë'ili' yöl-la' tsahui' queëli'? ¿Naru' ráquitsali' rna bë'li', zal-la' cutu rna bë'tu' netu'? Ni'a queë' Xanru' Dios rë'nda' gna bë'li' quië gac gna bë'lentu' lbi'ili' tsaxxon. ⁹ Runi neda' nac queëtu', bönni' gbaz queë' Dios, ca nuzöë' netu' zeajtu' xbanti ca na' rac quequë' bönni' chnarugu quequë' latie' lahui' laugac bunách. Nactu' ca tu le tu'yutsca bunách yödzyú ni, lenca' ca tu le tu'yutsquë' gbaz la'y queë' Dios. ¹⁰ Le rë'nitu' guntu' xchinë' Cristo, rui'tu' bunách latj taqui nactu' cunözi, san lbi'ili' ráquili' racli' szxöni le nacli' queë' Cristo. Lbi'ili' ráquili' chnal-li', san taqui bunách nacuidi'tu' netu'. Tu'zöa netu' tsla'l bunách, san tun lbi'ili' ba la'n. ¹¹ Ga rdxintë na'a dza, rduntu' len rbidxtu' nis. Cutu dë lari' gácutu'. Tun netu' zi' bunách len cutu zoa lidxtu'. ¹² Rusaca' zi' cuintu', la' netu'z runtu' dxin. Tu'lídz netu' zi' bunách, san netu' rnabtu' le gaclen lequë'. Ta'bía lãdxi'gac netu' bunách, san rua' rleutu' lei. ¹³ Ta'në' queëtu', san lu yöl-la' nõxj lãdxi' ru'lentu' lequë' didza'. Ga rdxintë na'a dza nactu' ca bëb qui yödzyú ni len ca tu le ta'rún' ni'l yúgu'të bunách.

¹⁴ Ruzuja' queëli' cni lu guich, clëg le rë'nda' guna' ga utui'li', san rë'nda' uzëjni'da' lbi'ili', runa' ca runë' bönni' ruzëjni'në' yugu' zxi'nczë' nadxi'inë' lecbi'. ¹⁵ Zal-la' gac la'cua'len lbi'ili' zian gayu'ë bönni' lusëdnë' lbi'ili' ca nac queë' Cristo, tuz nu zoa nac ca xuzli', nu na' ben ga náquili' queë' Cristo. Lu yöl-la' na'bán cub napli' le dzagli' Cristo, néda'cza' naca' ca xuzli' le busyönda' lbi'ili' didza' dxi'a. ¹⁶ Qui lë ni na', ráta'yua' lauli' güi' lãdxi'li' gunli' ca runa' neda'.

¹⁷ Qui lë ni na' ca' rsöla'a-bi' queëli' bi'i Timoteo. Le réjlë'bi' Xanru' natchi' ca zxi'ncza', natchi' gdu lãdxi', ati' nadxi'ida'-bi'. Gunbi' Timoteo ga tsajneyli' yugu' zxb rusëdda' le náquida' queë' Cristo, yugu' le rusëdda' yúgu'të latj laugac yúgu'të cö' bunách queë' Cristo.

¹⁸ La'li' run ba zxön cuinli' le ráquili' cutur udxina' ga zoali'. ¹⁹ Na'a, la' udxintea' ga zoali' chqui' gunnë' neda' latj Xanru'. Ni'r gáquibe'ida', clëg didza'z tu'ë bönni' tun ba zxön cuinquë', san gáquibe'ida' chqui' zoalen lequë' yöl-la' huac queë' Dios. ²⁰ Chqui' nazí' lu na'li' rna bé'inë' lbi'ili' Dios, cutu nac bé' nac cni le rnazli' ca'. Nac bé' nac cni chqui' zoalen lbi'ili' yöl-la' huac queë' Dios. ²¹ ¿Bizal ré'nili'? ¿Naru' ré'nili' udxina' ga zoali' len gba'y, gut quina' lbi'ili', o len yöl-la' nadxí'i len lu yöl-la' nöxj ladxí'?

5

Pablo rbequi xbeynë' bönni' runë' le cunác

¹ Rzë didza' zóalenë' lbi'ili' bönni' runë' le cunác, zóalenë' ngul queë' xuzë'. Le cunác cni cutu ca' tun bunách cunúnbë'gac Dios. ² Lbi'ili' run ba zxön cuinli', san ral-la' huí'nili' len ubiajli' ga zoali' nu na' run dul-la' na'. ³ Zal-la' cutu zóalena' lbi'ili' lu gdu ca nayá' nabana', le nactë zóalena' lbi'ili' lu bö' naccza'. Ca chzóalencza' lbi'ili' chglequi xbeyda' nu na' run dul-la' na'. ⁴ Cati' udubli' queë' Xanru' Jesucristo guna' lbi'ili' tsaxzön lu bö' naccza'. Ni'r, len yöl-la' huac queë' Xanru' Jesús ⁵ gul-dödë' bönni' na' lu na' Satanás tu' xöhui' quië nit gdu ca nayá' nabanë', san ulá bö' nacczë' dza ni' huödë' Xanru'.

⁶ Cutu nac dxi'a gun ba zxön cuinli' ca nac le runli'. ¿Naru' cu nözili' didza' na' rna: "Xnë'idau'z yöt xtil gun ga gyazx gdutë' cua nazí' lei."? ⁷ Na'a, gul-cúa ga zoali' dul-la' na' le nac ca tu xnë'i gul, quië gacli' dxi'a. Ni'r gacli' ca tu cua cub cunazí' xnë'i, ca na' le nactë chnacli'. Nac queëru' ca chzoaru' Lni Pascua cati' tahuë' yöt xtil cunazí' xnë'i, len chguludödë'-ba' uláz queëru' bö'cu' zxila' qui Lni Pascua na', bö'cu' zxila' na' naquë' Lëczë' Cristo. ⁸ Qui lë ni na' ral-la' gunru' lni na', clëg zoalen rë'u xnë'i gul na' ruluí' le cunác len le cuzaca', san ral-la' ugunru' dxin yöt xtil na' cunazí' xnë'i, yöt xtil na' ruluí' le nac gdu dxi'a len le nac gdutë' li.

⁹ Cati' buzuja' queëli' lu guich zi'al, gudxcza' lbi'ili' cutu gunli' tsaxzön bönni' tunë' le cunác. ¹⁰ Gudxa' lbi'ili' cni, clëg quië ucuitli' tsaz ga nacua' bunách yödzyly ni, tun le cunác, len ga nacua' bunách ta'zë ladxí'gac le dë qui lza'gac, len ga nacua' gban, len bunách ta'yíj ladxí'gac bdau' guiöj bdau' yag. Quië gunli' cni gun bayúdx grujli' yödzyly ni. ¹¹ Le rë'ni gna didza' na' buzuja' queëli' lu guich, nac cui gunli' tsaxzön bönni' rnë' náquinë' queë' Cristo, san runë' le cunác, o rzë ladxë'ë le dë qui lzë'ë, o rej ladxë'ë bdau' guiöj bdau' yag, o rnë xöhuë'ë, o rzúdxinë', o rbanë'. Cutu ca' gágulenli' tsaxzön bönni' cni. ¹²⁻¹³ Cutu naqui quia' neda' cuequi xbeyda' nup cunababgac rë'u. Dios cuequi xbeynë' lequë'. Lbi'iczli' ral-la' cuequi xbeyli' nup nababgac lbi'ili'. Qui lë ni na', gul-cué' ga zoali' bönni' xöhui' na'.

6

Cutu ral-la' gchë'ru' böchi' lza'ru' laugac bunách yúlahui'

¹ Cati' rdíl-l didza'li' tuli' len yetuli', ¿naxcz rurúguili' tseajli' yúlahui' ga la'bequi xbey lbi'ili' nup cuta'yejlë' Cristo? Dxi'ar tseajli' laugac bunách queë' Cristo quië la'bequi xbey lbi'ili'. ² ¿Naru' cu nözili' ral-la' la'bequi xbey yúgu'të bunách yödzyly nup náquigac queë' Cristo? Chqui' lbi'iczli' cuequi xbeyli' bunách yödzyly, ¿naru' cu napli' yöl-la' rejni'i cuequi xbeyli' didza' bizxj cni? ³ ¿Naru' cu nözili' ral-la' cuequi xbeyru' yugu' gbaz la'y? Runtër bayúdx cuequi xbeyru' le tac yödzyly ga ni zoaru' na'a. ⁴ Na'a, chqui' rac tu le run bayúdx nu cuequi xbey, lë na' rac yödzyly ni, ¿bizx quië rucua'li' nup la'bequi xbey lei, nup na' cutu bi dë lu na'gac ladjgac bunách queë' Cristo? ⁵ Rnia' cni quië guna' ga utuí'li'. ¿Naru' cu zoalen lbi'ili' nu rac lati' nu nac cuequi xbey le rac quequë' böchi' lza'li'? ⁶ ¿Naxcz gac bönni' rejlë'ë Cristo gchë'ë böchi' lzë'ë yúlahui' ga la'bequi xbey lequë' bunách cuta'yejlë'?

⁷ Le nactë rchixi rníguili' le rdíl-l didza'li'. ¿Bizx quië cutu gua' glenli' nu rua' dö' queëli'? ¿Bizx quië cutu gua' glenli' nu rucachi'lan le dë queëli'? ⁸ Lbi'ili' rua'li' dö' len rucachi' lanli', atí' runli' cni quequë' böchi' lza'li' ta'yejlë'ë Cristo.

⁹⁻¹⁰ ¿Naru' cu nözili' cutu la'yáz ga rna bé'ë Dios bunách cunacgac tsahui'? Cutu si' ye'i cuinli'.

Cutu ca' tsaz ga rna bé'ë Dios nitú nu run le cunác.

Nitú nu rej ladxí' bdau' guiöj bdau' yag,

Len nitú nu rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na',

Len nutu nu bönni' run cuinë' ca ngul,

Len nutu nu bönni' zóalenë' la' lzë'i bönni'zë',

Len nitú gban,

Len nitú nu ruhuidi',

Len nitú nu rzudxi,

Len nitú nu rnë xöhui',

Len nitú nu rucachi'lan.

Cutu ca' tsaz ga rna bë'ë Dios nu run cni.

¹¹ Cni gucli' la'li' lbi'ili', san na'a chnuhuöacl'i dxi'a ca nac dul-la' gbága'li', len chnáquili' quizi queë' Dios, len chnuhuöacl'i tsahui' ni'a qui le benë' Xanru' Jesús. Bò' La'y queë' Dios runë' ga rac cni.

Naqui quizi queë' Dios gdu ca nayá' nabinru'

¹² Ta'ná bunách: "Yúgu'të dë latj gunru'." Zal-la' nactë didza' ni, cutu ral-la' gunru' yúgu'të. Zal-la' dë latj guna' yúgu'të, cutu gu'a latj bi gna be'i neda'. ¹³ Ta'ná ca' bunách: "La' huagu nacz le tsaz lë'ru', ati' lë'ru' nacz ga tsudzu la' huagu." Nactë didza' ni, san gdxin dza usnitë' Dios la' huagu lenca' lë'ru'. Dios benë' gdu ca nayá' nabinru', clëg quië ugunru' lei dxin gunru' le cunác. Nac quië uzi'ë xbey Xanru', ati' Xanru' naquë' quië uzi' xbé' gdu ca nayá' nabinru'. ¹⁴ Dios buspanë' Xanru' lu yöl-la' gut. Lëzca' cni, len yöl-la' huac queë' uspanë' rë'u.

¹⁵ ¿Naru' cu nõzili', lu gdu ca nayá' nabinli' nacli' tuz len le nacczë' Cristo? ¿Nacxzc gac cúali' tu le da' Cristo len gunli' ga ta' ngul udá dzag? Cutu ca' ral-la' gunli' cni. ¹⁶ ¿Naru' cu nõzili' chqui' zóalenë' ngul udá dzag bönni', naquë' tuz len lënu? Ca nac lë ni nayúg lu guich la'y, rna: "Lacquë' ca tuz bunách gropë'." ¹⁷ Na'a, nu bönni' naquë' tuz len Xanru', naquë' tuz len Lë' lu bö' nacczë'.

¹⁸ Qui lë ni na', cutu ca' gunli' le cunác. Bítitëz dul-la' yubl runë' bönni', ni'l lu le nacczë' runë' dul-la' na'. Nu bönni' runë' le cunác, runë' dul-la' le dzag lëczë'. ¹⁹ ¿Naru' cu nõzili' nac gdau' queë' Dios Bò' La'y gdu ca nayá' nabinli'? Dioscz nuchizë' lbi'ili' Dios Bò' La'y na', ati' Lë' zoë' icj lãdxi'dau'li'. Qui lë ni na' cutu naqui queëzli' gdu ca nayá' nabinli'. Na'a, naqui queë' Dios. ²⁰ Dios gu'uë' lbi'ili' len tu le zxön gdizxjë'. Gul-gún dxin gdu ca nayá' nabinli' lenca' bõ' nacczli' quië gac queë' Dios yöl-la' ba, le náquigac queë' Dios gdu ca nayá' nabinli' lenca' bõ' nacczli'.

7

Rusëdnë' Pablo ca nac qui yöl-la' nutság na'

¹ Na'a, ubi'a didza' yugu' le gnábili' neda', le buzujli' quia' lu guich. Gac dxi'a queë' bönni' chqui' cutu sóalenë'-nu ngul. ² Le tuntsca le cunác bunách ga ni' zoali', ral-la' la'cuá'lenë'-nu ngul qui queëquë' yúgu'të bönni' nababquë' lbi'ili', ati' ral-la' la'cuá'lennu-në' bönni' qui queëcnu yúgu'të ngul. ³ Bönni' na' zoanu ngul queë' ral-la' gunë' queënu ngul queë' ca nac yöl-la' run qui yöl-la' nutság na', len la' tuz ca ral-la' gunnu ngul len bönni' queënu. ⁴ Cutu dë lu na'znu ngul gdu ca nayá' nabannu, san bönni' queënu dë lu në'ë ca' lei. Lëzca' cni, cutu dë lu na'zë' bönni' gdu ca nayá' nabanë', san ngul queë' dë lu na'nu ca' lei. ⁵ Cutu ral-la' la'dá'baguë'ë lza'quë' bönni' len ngul na' nutság na'quë'. Huac tuz chqui' lunë' tuz didza' cutu la'dzaguë' tu chi'z quië gac lulidzë' Dios gdu lãdxi'quë'. Töd na', leyúbl ral-la' sóalenë'-nu ngul queë' bönni' na', cui saqui' Satanás tu' xöhui' gun ga tsazquë' nõz dul-la' le cutu gac la'ná be'i cuinquë'.

⁶ Lë ni rëpa' lbi'ili' nac tu le runnë' lbi'ili' latj Xanru'. Cutu nac le gna bë'ë. ⁷ Runi neda' gacr dxi'a luga'në' tuz yúgu'të bönni', ca na' zoa' tuza' neda'. Tu tuë' bönni' rzi'ë tsca le runödzejë' queë' Dios gunë'. Tuë' rzi'ë tu le runödzejë', ati' yetüë' rzi'ë yetü le runödzejë'.

⁸ Na'a, rëpa' nup nacuá' tuz lenca' yugu' ngul uzëb, rnia': Gac dxi'a quequë' luga'në' tuz ca na' zoa' tuza' neda'. ⁹ Chqui' cutu gac la'ná be'i cuinquë', huac lutság na'quë', le gacr dxi'a lutság na'quë' len cu la'zë lãdxi'quë' le cunác.

¹⁰ Rna bé'ida' nup chnutság na'gac, len clëg neda'z runa' zxba ni, san Lëczë' Xanru' runë' lei, ati' rna: "Cutu ulá'alennu-në' bönni' queënu ngul." ¹¹ Chqui' ulá'alennu-në' bönni' queënu ngul, ral-la' uga'nnu tuznu, o huöacnu tuz len bönni' queënu na'. Lëzca' cni cutu uca'në'-nu ngul queë' bönni'.

¹² Na'a, neda'z rëpa' yezica' bunách len clëg rnë' cni Xanru', rnia': Chqui' zoë' böchi' lza'ru' rejllë'ë Cristo, ati' cutu réjllë'nu Xanru' ngul queë', len chqui' rë'ninu ugá'nlennu lë', cutu ulá'alenë'-nu. ¹³ Lëzca' cni rnia': Chqui' zoanu ngul zanru' réjllë'nu Cristo, ati' bönni' queënu cutu rejllë'ë Xanru', len chqui' rë'nnë' ugá'nlenë'-nu, cutu ulá'alennu lë'. ¹⁴ Cni ral-la' lunë'. Bönni' curejllë' na', Dios rlé'inë' lë' ca bönni' náquinë' quizi queë' le naquë' tuz len ngul queë' réjllë'nu Cristo, ati' ngul cni, curéjllë'nu, Dios rlé'inë'-nu ca ngul náquinu quizi queë' le nacnu tuz len bönni' queënu naquë' böchi' lza'ru' rejllë'ë Cristo. La'naru' cu nac cni, lachbi' zxi'nli' ca yugu' bi'i lagu' lahuë' Dios. Na'a, naccbi' quizi queë' Dios. ¹⁵ Nu bönni' o ngul curejllë' Cristo, chqui' rë'ni ula'alen nu na' nutság na'len, huac ca'. Cutu run bayúdx uga'nlen nu na' böchi' lza'ru' o zanru' rejllë'ë Cristo, le bulidzë' rë'u Dios quië cözru' dxi'adau'. ¹⁶ Cni ral-la' gac. Nazx ca' li', ngul, huac gunu' ga ulë' bönni' quiu', ati' nazx ca' li', bönni', huac gunu' ga ulanu ngul quiu'.

¹⁷ Ral-la' gunru' tu turu' tsa le bunödziejë' queëru' Xanru', lenca' tsa guc queëru' cati' bulidzë' rë'u Dios quië gáquiru' queë'. Zxba ni rusëdda' yúgu'të cò' bunách queë' Cristo. ¹⁸ Chqui' Dios bulidzë' bönni' narugu lu xpëlë'ë le nac bë' náquinë' queë' Dios, ral-la' uga'në' cni, zoa lu xpëlë'ë lë na' nac bë'. Lëzca' cni, chqui' Dios bulidzë' bönni' cunarugu lu xpëlë'ë lë na' nac bë', cutu ral-la' gchuguë' lu xpëlë'ë lë na'. ¹⁹ Cutu bi zaca' lë na' narugu lu xpëlë'ë bönni', len chqui' cunarugu lu xpëlë'ë bönni' lë na' nac bë', cutu bi zaca'. Le nactsca lsaca' nac gunru' ca rna bë' zxba queë' Dios. ²⁰ Ral-la' uga'në' bönni' ca na' guquë' cati' ni' bulidzë' lë' Dios. ²¹ Chqui' bulidzë' li' cati' ni' nacu' bönni' nada'u, cutu cò'u bagu'i le nacu' cni, san chqui' gata' quiu' latj gruju' lu na' xanu', buzí' xbey latj na' gata' quiu' gruju'. ²² Chqui' bulidzë' nu bönni' Xanru' cati' ni' nada'uë', lahuë' Xanru' naquë' ca bönni' narujë' lu në'ë xanë' na', quië gunë' xchinë' Xanru'. Lëzca' cni, chqui' bulidzë' nu bönni' Xanru' cati' ni' narujë' lu në'ë xanë' na', bönni' ni naquë' ca bönni' nada'u queë' Cristo. ²³ Zxöntër le gdizxjë' Dios, gu'uë' lbi'ili'. Qui lë ni na' cutu ral-la' guti' cuinli' lu na'gac bunách. ²⁴ Qui lë ni na' ca', böchi' lza'adau', ral-la' soali' lahuë' Dios tsa queë'li' tu tuli' cati' ni' bulidzë' lbi'ili' Dios.

²⁵ Ca nac quegac nup cunutság na'gac, cutu bi gna bé'inë' neda' Xanru'. Cni runi neda', ati' huac uxzöni ládxi'li' neda' le ruhuechi' ladxë'ë neda' Xanru'. ²⁶ Le tac zian le rac queëru' dza ni zoaru' na'a, runi neda' gac dxi'a chqui' luga'në' yúgu'të bönni' ca nacquë' na'a. ²⁷ Chqui' nutság ná'lenu'-nu ngul, cutu ulá'alenu'-nu. Lëzca' cni, chqui' zu' tuzu', cutu quilju'-nu ngul, cutu utság ná'lenu'-nu. ²⁸ Na'a, chqui' utság ná'lenu'-nu ngul, cutu gunu' dul-la', len chqui' utság ná'lenbi'-në' bönni' bi'i ngul, cutu gunbi' dul-la', san la'zaca' la'guí' yödzyú ni nup nutság na'gac, ati' rë'nda' guna' ga ulali' lu yöl-la' rzaca' rguí' na'.

²⁹ Na'a, lë ni rëpa' lbi'ili', böchi' lza'adau'. Chzoa gdün dza udx. Qui lë ni na', ral-la' lui' ládxi'quë' Dios bönni' nutság ná'lenquë'-nu ngul ca run nu cunutság na'len ngul. ³⁰ Lëzca' cni, ral-la' ludziji lahuë' Dios nup ta'bódx yechi' ca run nu curbódx, ati' ral-la' la'cuá' nöxj lahuë' Dios nup tu'dziji ca run nu curudziji, ati' ral-la' lac nup ta'u ca nu cutu bi dë qui. ³¹ Ral-la' lac nup tu'gún dxin le dë yödzyú ni ca nu cutu rui' ládxi' le dë yödzyú ni, le huadód quegac le rlé'iru' yödzyú ni.

³² Rë'nda' cutu ubi uguí'ili'. Rui' ladxë'ë le naqui queë' Xanru', nac gunë' le rdzag ladxë'ë Xanru', bönni' cuzoanu ngul queë'. ³³ Rui' ladxë'ë le rac yödzyú, nac gunë' le rdzag ládxi'nu ngul queë', bönni' nutság ná'lenë'-nu ngul. ³⁴ Lëzca' cni rac queënu ngul nutság ná'lennu-në' bönni' len queënu ngul zoanu tuznu. Ngul na' zoanu tuznu rui' ládxi'nu le naqui queë' Xanru', nac soanu quizi queë' Dios lu gdu ca nayá' nabannu len lu bö' naccznu. Ngul na' nutság ná'lennu-në' bönni' rui' ládxi'nu le rac yödzyú ni, nac gunnu le rdzag ladxë'ë bönni' queënu.

³⁵ Yugu' lë ni rëpa' lbi'ili' quië uzi'li' xbey lë ni len clëg quië uzaga'a xnözli'. Rë'nda' gunli' le ral-la' gunli', gunli' xchinë' Xanru' gdu ládxi'li'.

³⁶ Chqui' zoë' bönni' ráquinë' cunác dxi'a uga'nbi' tuzbi' bi'i ngul ra'bandau' queë', len chzoa iz queëbi', len bayúdx rë'nibi' utság ná'lenbi'-në' bönni', huac utság ná'lenbi'-në'. Cutu gunbi' dul-la'. ³⁷ Chqui' chnun tsutsu xtídzë'ë bönni' na', len cutu run bayúdx gunë' cni, len dë lu në'ë nac gunë', len chnun tsutsu xtídzë'ë uga'nbi' tuzbi', gunë' le nac dxi'a bönni' na'. ³⁸ Cni nac, nu rui' latj bi'i qui utság ná'lenbi'-në' bönni', run le nac dxi'a, san nu run ga uga'nbi' tuzbi' run le nacr dxi'a.

³⁹ Ngul nutság ná'lennu-në' bönni', rna be'i lënu zxba qui yöl-la' nutság na' tsal ni zoë' nabanë' bönni' queënu. Chqui' gatië' bönni' queënu, gata' lu na'nu utság ná'lennu-në' nu bönni' ré'ninu, chqui' rejlé'ë Xanru' bönni' na'. ⁴⁰ Runi neda' gacrun bica' ba chqui' uga'nnu tuznu, len ráquida' runë' neda' tzaxxón Bö' La'y queë' Dios.

8

Le ta'gú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag

¹ Na'a, gu'a didza' ca nac qui le ri'j ráguru', lë na' gulagú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag. Ta'ná bunách: "Yúgu'tëru' napru' yöl-la' rejni'." Nactë lë ni. Yöl-la' rejni' cni run ga run ba xzön cuinru', san yöl-la' nadxi'i queëru' lza'ru' run ga ráclenru' lza'ru'. ² Chqui' zoë' bönni' ráquinë' chrëjní'në', cutu bi réjní'nidë' ca ral-la' tséjní'në', ³ san nu bönni' nadxi'inë' Dios, Dioscz zóalenë' bönni' na'.

⁴ Na'a, ca nac qui le ri'j ráguru', lë na' gulagú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag, nöziru' cutu bi záca'gac yödzyú ni bdau' guiöj bdau' yag na', len natur nu zoa nac Dios. ⁵ Zal-la' nacué' le taqui bunách nacgac dios, le nacué' luzxbá, len le nacué' luyú, ati' zian le tu'lídz bunách, tui' lagac dios lenca' xan, ⁶ san queëru' rë'u:

Tuzë' Naquë' Dios, Lë' Xuz.

Lë' benë' yúgu'të le rlé'iru',

Ati' zoaru' nabanru' quië tsej ládxi'ru' Lë'.

Tuzë' Naquë' Xanru', Lë' Jesucristo.
Lu në'ë Lë', Dios benë' yúgu'të le dë,
Ati' nabániru' Lë'.

⁷ Clëg yúgu'të böchi' lza'ru' ta'yëjní'në' lë ni. La'quë', nup ni' zi'al gulayíj ládxi'gac bdau' guiöj bdau' yag, ga rdxintë na'a dza tíj tahuë' le gulagú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag, ati' táquinë' nap yöl-la' huac qui bdau' na'. Le cutu nac gdu ládxi'quë', qui lë ni na' táquinë' nabága'quë' zxguia' le tahuë' lë na'. ⁸ Cutu gun ga gunë' rë'u ba la'n Dios le gui'j gáguru', le chqui' gáguru', cutu gacr-ru' dxi'a, len chqui' cutu gáguru', cutu gacr-ru' ca'z. ⁹ Dé lu na'li' gui'j gáguli' bíti'téz. Gul-gún chi'i cuinli' cui gunli' ga la'chixi la'nigui nup cunác gdu ca ta'yëj'ë' Cristo. ¹⁰ Nazx ca' li' ráquinu' napu' yöl-la' rejni'i ca nac lë ni len huac gagu' bíti'téz. Chqui' cò'u xlatj bdau' guiöj bdau' yag len gui'j gagu' le gulagú'u bunách lau bdau' guiöj bdau' yag na', ati' chqui' glé'inë' li' ró'u ragu' ni' böchi' lza'u cunác gdu ladxë'ë, nazx ca' gunu' ga gahuë' lë na' gulagú'u bunách lau bdau' guiöj bdau' yag na'. ¹¹ Cni' gac, le ráquinu' napu' yöl-la' rejni'i, gunu' ga gchixi gnignë' böchi' lza'u cutu nac gdu ladxë'ë. ¿Nuzu' guntsau' cni' queë' böchi' lza'u, ni'a qui nu na' gutië' Cristo? ¹² Chqui' cni' gunu', gunu' dul-la' le uspagu'u böchi' lza'u zxguia' len gunu' ga gchixi gnignë' le cutu nac gdu ladxë'ë, len gunu' ca' dul-la' le ruzóa Cristo tsal'. ¹³ Qui lë ni na', chqui' le gui'j gahua' gun ga gchixi gnignë' böchi' lza'a, cutur gahua' bëla' na', cui guna' ga gunë' dul-la' böchi' lza'a.

9

Le dë lu në'ë bönni' gbaz nasölë'ë Cristo

¹ ¿Naru' cu naca' gbaz nasölë'ë Cristo? ¿Naru' cu nadél-li'da' yöl-la' ruslá? ¿Naru' cu blé'ida'-në' Xanru' Jesús? ¿Naru' cu nacli' queë' Cristo ni'a qui dxin bena' uláz queë' Xanru'? ² Nazx ca' taqui yezica' bunách cutu naca' gbaz nasölë'ë Cristo. Lbi'ili' run bayúdx gáquili' naca' gbaz queë' Cristo. Le nacli' queë' Xanru', le nacczli' nac bë' naca' gbaz nasölë'ë Xanru'.

³⁻⁴ Nacuá' nup ta'zi' quidza' neda'. Cni' rubi'a didza', rëpa' lequë': Dë lu na'a gnaba' le gui'j gahua' le runa' dxin ni. ⁵ Lëzca' cni' dë lu na'a utság ná'lëna'-bi' bi'i' ngul zanru' réj'ë'bi' Cristo quië gunbi' neda' tsaxón ga rda', ca na' tunë' yezica' rë' gbaz nasölë'ë Cristo len yugu' bönni' böchë'ë Xanru' len Pedro. ⁶ ¿Naru' ráquili' tuza' neda' len Bernabé ral-la' guntu' dxin lahui' dza, quië gdzólitu' le gágutu'? ⁷ ¿Nuzxa caz bönni' rijë' gdil-l ati' rguizxjé' la' cuinzë'? ¿Nuzxa caz bönni' rudë'ë tu la' yël qui lba uva len cutu gahuë' le rbia lba na'? ¿Nuzxa caz bönni' ruyüé'-ba' bô'cu' xzila' len cutu gui'jé' nidxi' quecha'? ⁸ Cutu gáquili' la' neda'z ru'a cni' didza'. Lëzca' cni' rna le nayúj lu guich lu zxba queë' Moisés. ⁹ Lu zxba queë' Moisés nayúj lu guich, rna: "Cutu cu'u du rú'aba' bëdx cati' rulibba' zxo'a' xtil." Bë'ë didza' ni Dios, clëg le rui' ladxë'ë-ba' bëdx, ¹⁰ san quië uzi'ru' ca' xbey rë'u. Qui lë ni na' nayúj lu guich didza' na', ati' bönni' ruga'në'-ba' bëdx lenca' bönni' runë' ga tu'libba' zxo'a' xtil bëdx, propë' na' ral-la' lunë' löz la'zi'ë qui le rulá' luyú na'. ¹¹ Na'a, chqui' bentu' dxin ga zoali', le nac ca dxin guz gu'n, lë na' nac queë' Dios Bó' La'y, ¿naru' ráquitsali' cutu ral-la' uzi'tu' xbey tu le dau' dë queë'li' ca na' ruzi'ë xbey le rlapë' bönni' guz gu'n? ¹² Tu'zi' xbey le dë queë'li' yezica' bunách tu'zejni'i lbi'ili'. ¿Naru' cu rál-la'tër uzi'tu' xbey netu' le dë queë'li'?

gatga buzi'tu' xbey lë ni dë lu na'tu', san bia' blentu' yúgu'të quië gac guntu' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Cristo. ¹³ Nóziczli' ca rac quegac nup tun dxin qui gdau', tu'zi' xbey gun qui gdau'. Lëzca' cni' nup ta'gú'u lu bcugu la'y queë' Dios rön quecha' bô'a' bëdx, tahuë' bëla' quecha' bô'a' bëdx na'. ¹⁴ Lëzca' cni' nuzóë' Xanru' ca ral-la' gac quequë' bönni' tunë' lban qui didza' dxi'a. Ral-la' lugagu lequë' nup tu'zi' xbey lban na' tunë'. ¹⁵ Neda' gatga buzi'a xbey lë ni dë lu na'a, ati' lë ni ruzuja' lu guich ni cutu nac le rnabi nu bi' gunn quia'. Run ba zxon' cuina' le cunaxzja' cati' runa' lban qui didza' dxi'a. Guë'ntërda' gatia' ca gu'a latj nu gna runa' lban qui didza' dxi'a le nazxja'.

¹⁶ Cutu dë lu na'a gun ba zxon' cuina' le runa' lban qui didza' dxi'a, le run bayúdx guna' lban qui. Bica' bayechi' neda' chqui' cutu guna' lban qui didza' dxi'a. ¹⁷ La'naru' runa' lban le rë'nczda', huac gnaba' lazxa', san run bayúdx guna' lban, le nac tu le buspaguë'ë neda' Dios guna'. ¹⁸ ¿Bizxa lazxa' uzi'tsa' xbey chqui'nu'? Ruzi'a xbey le rdzag ladx'a le cunaxzja' cati' runa' lban qui didza' dxi'a. Cutu ca' ruzi'a xbey lë na' dë lu na'a le runa' lban qui didza' dxi'a.

¹⁹ Na'a, zal-la' nutu nu yu'a lu në'i, chben cuina' ca bönni' nada'u quegac yúgu'të bunách quië gac guna' ga lulá ziantër ca' bunách. ²⁰ Cati' runa' lban laugac bunách judío, run cuina' ca bönni' judío quië gac guna' ga lulá bunách judío na'. Bunách judío na' tun ca rna bë' zxba queë' Moisés. Qui lë ni na' run cuina' ca bönni' runë' ca rna bë' zxba na' zal-la' cutu yu'a lu na' zxba na'. Cni' runa' quië gac guna' ga lulá nup tun ca rna bë' zxba na'. ²¹ Cati' runa' lban laugac bunách gza'a, nup curná be'i leygac zxba queë' Moisés, run cuina' ca tu bönni' gza'a na', quië gac guna' ga lulé'. Cutu ruca'na' ca'z zxba queë' Dios. Neda' runa' ca rna bë'

zxba queë' Cristo. ²² Run cuina' ca bönni' cunác gdu ca rejle'ë Cristo quië gac guna' ga lulá nup na' cunác gdu ca ta'yejlé' Lè'. Run cuina' ca nacgac yúgu'tè bunách quië gac guna' ga lulá la'gac bunách na'. ²³ Lu yúgu'tè lè ni runa', runa' ga ta'yöni bunách didza' dxi'a, quië gac uzi'a xbey tsazzón len lbi'ili' didza' dxi'a na'.

²⁴ Chnödzczi' ca tuné' bönni' nútsa'quë' lu huitj. Ta'xiti'ë yúgu'tè, san gdél-li'nè' tuzé' bönni' uzi'ë xbey latj blau. Lézca' cni ral-la' gunli' xchiné' Dios, gacli' ca bönni' nútsa'quë' lu huitj, quië gdél-li'li' uzi'li' xbey le ubi'ë queé'li' Dios. ²⁵ Yúgu'tè bönni', cati' tu'pá' cuinqué' quië gac la'yazié' lu huitj, ta'ná be'i' cuinqué' lu yúgu'tè le tuné'. Tuné' cni quië la'dél-li'nè' tu bregui' zin le nitté, san gdél-li'ru' rë'u tu le uzi'teczru' xbey. ²⁶ Qui lè ni na', naca' neda' ca bönni' gdu ladxé'ë rxíti'ë. Naca' ca' ca bönni', gdu ladxé'ë rdil-lé', cutu rdi'a lu böz. ²⁷ Ca runé' bönni' rulidzé' bunách tsajtsazgac lu huitj, runa' ca' neda', runa' lban quië lulá bunách. Bönni' na' nutsé'ë lu huitj runé' ga gal gdu ca nayá' nabané' len rna bé'iné' lei. Lézca' cni runa' neda', cui unitia' xlatja' lu dxin queë' Dios.

10

Cutu tsej ladxiru' bdau' guiöj bdau' yag

¹ Rë'nda' uzéjni'da' lbi'ili', böchi' lza'adau', ca gac quequë' xuz xtau'tu'. Dios bené' ga glu'u xzul böaj yúgu'tè'. Lézca' cni, guladödé' yúgu'tè' gatsj lahuu'i' nis zxon. ² Lu böaj ni' len lu nis zxon ni', gac quequë' ca rac qui nu rdil nis. Lè na' gac quequë' gac bè' glaquë' tuz len Moisés. ³ Lézca' cni, glahuë' yúgu'tè' yöt xtildau' na' bunödzcjé' quequë' Dios Bö' La'y. ⁴ Gli'jé' yúgu'tè' nis na' bunödzcjé' quequë' Dios Bö' La'y, le gli'jé' nis bruj lé'i guiöj na' bulu'ë lahu Dios Bö' La'y, guiöj na' gulabánniné' lequë'. Ca gac guiöj na' nacczé' Cristo, nabánniru' Lè'. ⁵ Zal-la' gac cni, cutu bdzag ladxé'ë yúgu'tè' Dios. Qui lè ni na' glatié' lu latj ca'z.

⁶ Yúgu'tè lè ni nac tu le ruzejni' rë'u, cui sè ladxiru' le cunác, ca na' gulazé ladxiquë' lequë'. ⁷ Cutu ral-la' tsej ladxiru' bdau' guiöj bdau' yag, ca na' gluné' la'quë' lequë'. Nayúj lu guich la'y, rna: "Gulabö'ë bönni' ni', gli'j glahuë', ati' gulayasé', gluné' lni qui bdau' na'." ⁸ Cutu ral-la' gunru' le cunác, ca na' gluné' le cunác la'quë' lequë', ati' tu dzag glatié' gdu ca tsonáruá' milé'. ⁹ Cutu ral-la' si' bè'ru' Xanru', ca na' gulazi' bè'ë Lè' la'quë' lequë', ati' glatié' le gláguya'aba' lequë' bël snia'. ¹⁰ Lézca' cni, cutu ral-la' gnèru' queë' Dios ca na' gulané' queë' la'quë' lequë', ati' busnitié' lequë' tué' gbaz la'y queë' Dios.

¹¹ Yúgu'tè lè ni gac quequë' xuz xtau'tu', tu'zejni' rë'u, len nayúj lu guich la'y quië gun gadxi rë'u, le chzoaru' dza chzoa udx qui yödzyú ni. ¹² Qui lè ni na', nu raqui chnal, ral-la' gun chi'i cuini, cui gchixi gnigui. ¹³ Ca nac le ta'zi' bè' lbi'ili' rac ca' quegac yúgu'tè bunách. Dios runé' ca rné' len cutu gu'é latj bi si' bè' lbi'ili' le cugác gac' glenli', san cati' bi si' bè' lbi'ili', ului'iné' lbi'ili' nac gac grujli' lu na' tu' xöhui', quië gac gac' glenli'.

¹⁴ Qui lè ni na', böchi' lza'adau', cutu tsej ladxiru' bdau' guiöj bdau' yag. ¹⁵ Ruí'lena' lbi'ili' didza' ca ruí'lena' didza' nup ta'yejni'i. Gul-bequi xbey didza' ni gu'a. ¹⁶ Cati' gnábiru'-né' Dios gun la'yé' le ri'jru' cati' ruspanru' ca gutié' Cristo, lè na' ri'jru' ruluí' nacro' tuz len Cristo le ruzi'ru' xbey le bené' Cristo cati' bulaljé' xchöné', gutié' lè'i yag cruz. Lézca' cni, yöt xtil na' ruzxuzjru', ráguru', ruluí' dzagru'-né' Cristo le ruzi'ru' xbey le bené' Cristo cati' budödé' uláz queëru' gdu ca nayá' nabané'. ¹⁷ Zal-la' zianru' nacro', yúgu'tèru' ráguru' tuz yöt xtil na' len qui lè ni na' nacro' ca tuz bunách.

¹⁸ Gul-yutsca' ca tuné' bönni' Israel. Bönni' ni' tahuë' lahuë' Dios le ta'gu'ë lu bcugu la'y queë', lè na' tahuë' ruluí' dzagquë' Dios. ¹⁹ Bizxa rna didza' ni ru'a? Cutu rnia' nap yöl-la' huac bdau' guiöj bdau' yag, len cutu nap yöl-la' huac le ta'gú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag na'. ²⁰ Cni rnia': Lè na' ta'gú'u laugac bdau' guiöj bdau' yag bunách cunúnbé'gac Dios, ta'gú'u laugac bö' xöhui', len clég lahuë' Dios. Rë'nda' cutu gdzagli' yugu' bö' xöhui'. ²¹ Cutu gac gui'jli' le ruluí' nacro' tuz len Xanru' lenca' lè na' ului' nacli' tuz len yugu' bö' xöhui'. Cutu gac gáguli' le ruluí' dzagru'-né' Xanru', lenca' le ului' dzagli' yugu' bö' xöhui'. ²² ¿Naru' gúntsaru' ga uzzé'iné' Xanru'? ¿Naru' ráquitsali' náptèrli' yöl-la' huac ca napé' Lè'?

Le dë lu na'ru' gunru' len ca ral-la' gdxicru'-né' böchi' lza'ru'

²³ Nac gdu'tè li didza' na' rna: "Yúgu'tè dë lu na'ru' gunru'." Na'a, neda' rnia': Clég yúgu'tè ral-la' gunru'. Yúgu'tè dë lu na'ru' gunru', san clég yúgu'tè gun ga gacr gdu ca réjlè'ru' Cristo. ²⁴ Ral-la' güi' ladxiru' gunru' le gun ga gac dxi'a quequë' böchi' lza'ru', len clégz le gun ga gac dxi'a qui la' cuinzru'.

²⁵ Bítit'éz bi tuti' bunách lu yé'y, huac gáguli', len cutu bi ral-la' gnabli' qui, cui cuequi bagu'i' ladxidau'li'. ²⁶ Nayúj lu guich le rna: "Queë' Xanru' naqui yödzyú ni, lenca' yúgu'tè le dë yödzyú ni."

²⁷ Chqui' ulidzé' lbi'ili' bönni' curejle'ë Dios guidli' lidxé', ati' gué'nili' tseajli', gul-gagu yúgu'tè le gdxie' lauli', len cutu bi gnabli' qui, cui cuequi bagu'i' ladxidau'li'. ²⁸ Chqui' nütit'éz nu quië lbi'ili': "Lè ni gulagu'ë lau bdau' guiöj bdau' yag", cutu gáguli' lè na' quië

gac dxi'a qui nu na' gdxijöi' cni lbi'ili', len cui cuequi bagu'i' lãdxi'dau'huë'. ²⁹ Rnia': "Cui cuequi bagu'i' lãdxi'dau'huë' bönni' na' gdxijöi'në' cni lbi'ili'", len clëg cui cuequi bagu'i' lãdxi'dau'li' lbi'iczli'.

Nazx ca' nu gnabi neda', gna: "¿Bizx quië ral-la' uzóa' tsla'l le dë lu na'a guna' le rbequi bagu'i' lãdxi'dau'huë' bönni' yubl?" ³⁰ Huac gna ca' nu na': "Chqui' gyëpa-në' Dios: Xclenu', ni'a qui lë na' rahua', ¿bizx quië nu uquü neda' ni'a qui lë na' rahua'?" ³¹ Chqui' bi gáguli' o bi gui'jli', o bítí'tëz bi gunli', gul-gún yúgu'të quië gac queë' Dios yöl-la' ba. ³² Cutu bi gunli' le gun ga la'chixi la'nigui bunách judío, len cutu gunli' le gun ga la'chixi la'nigui bunách cunacgac judío, len cutu gunli' le gun ga la'chixi la'nigui bunách queë' Dios. ³³ Gul-gún ca runa' neda', rui'laxda'a guna' le la'dzág lãdxi'gac yúgu'të bunách, len cutu rui'laxda'a guna' le uzi'a xbey la' neda'z, san le luzí' xbey yezica' bunách quië lulá.

11

¹ Gul-gún ca runa' neda', ca na' neda' ca' runa' ca benë' Cristo.

Le tunnu ngul laugac bunách queë' Cristo

² Runa' lbi'ili' zxon, böchi' lza'adau', le rajnéyteczli' neda', len nazí' lu na'li' zxba budöda' lu na'li'. ³ Na'a, rë'nda' tséjni'li' rna bé'inë' yúgu'të bönni' Cristo, ati' bönni' rna bé'inë'-nu ngul, ati' Dios rna bé'inë' Cristo. ⁴ Chqui' rulidzë' Dios bönni' o ru'ë didza' uláz queë' Dios, len dxia icjë' xlu'ë, ruca'në' ca'z Cristo. ⁵ Na'a, chqui' rulidznu Dios ngul o rui'nu didza' uláz queë' Dios len cutu bi zxoia icjnu, ruca'nnu ca'z bönni' queënu, len nac queënu ca nac queënu ngul narugu guitsa' icjnu. ⁶ Chqui' cutu bi zxoia icjnu ngul, ral-la' grugu ca' guitsa' icjnu. Chqui' gun ga utui'nu ngul na' chqui' nu gchugu guitsa' icjnu, ral-la' bi gxoia icjnu. ⁷ Cutu bi ral-la' udxia icjë' bönni' cati' rdxinë' lahuë' Dios, le naquë' ca nacczë' Dios ati' lë na' naquë' bönni' rulu' lahui yöl-la' zxon queë' Dios, san le nacnu ngul na' rulu' lahui yöl-la' zxon queë' bönni' queënu. ⁸ Cati' benë' bunách Dios, cutu bubijë' bönni' na' lu ngul. Ngul na', lu bönni' na' bubijë'-nu. ⁹ Lëzca' cni, cutu benë' bönni' Dios quië uzi'nu xbë' ngul, san ngul quië uzi'ë xbanu bönni' benë'-nu. ¹⁰ Qui lë ni na', ral-la' gxoia icjnu ngul na' le rulu' zoa nu rna be'i lënu le tu'yüé' rë'u gbaz la'y queë' Dios. ¹¹ Na'a, lahuë' Xanru', rquíninë'-nu ngul queë' bönni', ati' rquíninu-në' bönni' queënu ngul. ¹² Ca na' benë' Dios, bubijë'-nu ngul lu bönni', lëzca' cni na'a, náljlenë'-nu ngul bönni', ati' yúgu'të r-ruj lu në'ë Dios.

¹³ Gul-bequi xbey la' lbi'izli'. ¿Naru' ral-la' ulidznu-në' Dios ngul cutu bi zxoia icjnu? ¹⁴ ¿Naru' cu rusëdi lbi'ili' yöl-la' nacz quegac bunách, ral-la' utui'në' bönni' na' ru'ë latj ggunn guitsa' icjë'? ¹⁵ Na'a, chqui' natúnn guitsa' icjnu ngul, nac yöl-la' lach queënu, le bë'ë queënu Dios guitsa' icjnu quië uspin icjnu. ¹⁶ Chqui' zoa nu guë'ni tá'baga' didza' ni, cniz nazí' lu na'tu' runtu', len la' tuz ca tun yugu' cö' bunách queë' Dios.

Tu'cán ca'z le ri'j ráguru' ruspanru' ca gutië' Xanru' bunách Corinto

¹⁷ Cutu ba la'n runa' lbi'ili' ca nac le uzéjmi'da' lbi'ili' na'a. Cutu run ga rac dxi'a queëli' le runli' cati' rudubli' queë' Cristo, san run ga rac queëli' le cunác dxi'a. ¹⁸ Rzu lahua' ruzéjmi'da' lbi'ili' lë ni ta'guixjöi' neda' bunách, ta'ná: "Cati' rudubli' queë' Cristo, narujli' chopl", ati' réjlë'a nazx ca' nac cni. ¹⁹ Run bayúdx la'cua'len lbi'ili' nup tu'sëdi le cunác quië lac bë' nup nacgac gdu bunách queë' Cristo. ²⁰ Qui lë ni na', cati' rudubli', lë na' ráguli' tsazxon cutu nac le ri'j ráguru' ruspanru' ca gutië' Xanru'. ²¹ Cni nac, le runli' bayúdx tu tuli' ráguli' le nua'li' qui queëli' cati' ráguli' tsazxon, ati' qui lë ni na' rdunli' la'li' ati' yela'li' ri'j ráguli' ga rdxintë rzúdxili'. ²² ¿Naru' cu zoa lidxli' ga huac gui'j gáguli'? Ca na' runli', ruca'nli' ca'z bunách queë' Dios, len runli' ga tu'tuí' nup cutu bi dë quegac. ¿Bizxa caz gyëpa' lbi'ili'? ¿Naru' guntsa' lbi'ili' ba la'n? Cutu ca' runa' lbi'ili' ba la'n ca nac lë ni runli'.

Le ri'j ráguru' ruspanru' ca gutië' Xanru'

²³ Xanru'cz budödë' lu na'a lë na' busëdda' lbi'ili', ca na' benë' Xanru' Jesús yël ni' cati' nu budöd Lë' lu na'quë' bönni' guludöddë' Lë'. Gdel-lë'ë yöt xtil, ²⁴ len cati' budx gudxë' Dios: "Xclenu'", buzxuxjë' lei len gnë': "Gul-gagu. Lë ni nac xpëla'a le nuzxj uláz queëli'. Gul-gán cni, uspanli' ca gac quia' neda'." ²⁵ Lëzca' cni, gdöd glahuë', gdel-lë'ë zxi'ga'dau' len gnë': "Le yudzu zxi'ga'dau' ni nac xchöna', le run tsutsu didza' cub rucá'n tsahui'. Gul-gún cni yúgu'të lzu gui'jli' lei, uspanli' ca gac quia' neda'." ²⁶ Cni gac ga gdxintë dza huödë' Xanru', yúgu'të lzu gáguli' yöt xtil cni len gui'jli' zxi'ga'dau' cni, ului'li' lahui ca gutië' Xanru'.

Ca ral-la' gunru' cati' gui'j gáguru', uspanru' ca gutië' Xanru'

²⁷ Qui lë ni na', nútí'tëz nu gagu yöt xtil ni o gui'iji zxi'ga'dau' ni queë' Xanru', len cutu run lei ba la'n, nabaga' zxguia' nu na', le run dul-la', rucá'n ca'z xpëlé'ë Xanru' lenca' xchönë'. ²⁸ Qui lë ni na', ral-la' cuequi xbeyru' la' cuinzru' tu turu', ati' ni'r huac gáguru' yöt xtil ni, len gui'ijiru' zxi'ga'dau' ni. ²⁹ Nútí'tëz nu ri'j ragu lë ni len cutu run lei ba la'n le cutu ráquibe'i rulu' le gac queë' Xanru', ruspaga' cuini dul-la' ni'a qui lë na' rë'j ragu. ³⁰ Qui lë ni na' te'i

zian nup dzaggac lbi'ili', len ta'cuidi'në', ati' zianquë' chnatquë'. ³¹ La'naru' cuequi xbeyru' la' cuinzru', cutu cuequi xbeynë' rë'u Xanru'. ³² Chqui' gun bayúdx cuequi xbeynë' rë'u Xanru', usaca' zi'ë rë'u, cui grugu queëru' cati' gchuguë' quegac bunách yödzyú.

³³ Qui' lë ni na', böchi' lza'adau', cati' udubli' quië gui'j gáguli', uspanli' ca gutië' Xanru', gul-cöz tuli' yetuli'. ³⁴ Chqui' zoa nu rdun, ral-la' gagu nu na' ga nac lu yu'u lidx, cui gun bayúdx cuequi xbeynë' lbi'ili' Dios cati' udubli'. Nacuá' yela'gac le runli', san uca'na' tsahui' yugu' lë na' cati' duyú'a lbi'ili'.

12

Yöl-la' huac runnë' queëru' Dios Bò' La'y

¹ Na'a, böchi' lza'adau', rë'nda' tséjni'li' ca nac yöl-la' huac runnë' queëru' Dios Bò' La'y.

² Nóczicli' ca guc cati' ni' curéjlë'nili' Cristo, bë'li' latj gulachë' lbi'ili' ga yubl bunách. Gyj ládi'li' bdau' guiöj bdau' yag cuta'në'. ³ Qui' lë ni na', ruzéjni'da' lbi'ili' cni, rnia': Ladj yúgu'të nup tui' didza' uláz queë' Bò' La'y queë' Dios, nutu nu gac gnë xöhu' queë' Jesús, len nutu nu gac gna: "Jesús naquë' Xanru'", chqui' cuzóalenë' nu na' Dios Bò' La'y.

⁴ Na'a, nadza'gac tu le runnë' queëru' Dios Bò' La'y, san tuzë' naquë' Bò' La'ya na'. ⁵ Lëzca' cni, nadza'gac tu tu dxin rgu'ë lu na'ru' Xanru', san tuzë' naquë' Xanru' na'. ⁶ Nadza'gac ca' tu tu yöl-la' huac napru' le rúniru' xchinë' Dios, san tuzë' naquë' Dios, runnë' queëru' yöl-la' huac na'. ⁷ Dios runnë' qui queëru' tu le nac bë' napru' yöl-la' huac queë' Dios Bò' La'y, lë na' ruzi'ru' xbey yúgu'tëru'. ⁸ Dios Bò' La'y runödzejë' queë' tu bönni' yöl-la' huac ru'ë didza' len yöl-la' rac szxöni, ati' yetüë' bönni', Lëczë' Bò' La'y runödzejë' queë' yöl-la' huac ru'ë didza' lu yöl-la' rejni'. ⁹ Lëzca' cni, Lëczë' Dios Bò' La'y na' runödzejë' queë' yetüë' bönni' yöl-la' rejle' Cristo bi' gunë', ati' yetüë' bönni' runödzejë' queë' yöl-la' huac ru'ë nup te'i. ¹⁰ Yetüë' bönni' runödzejë' queë' yöl-la' huac ru'ë yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá, ati' yetüë' bönni' ru'ë lë' latj ru'ë didza' uláz queë' Dios, ati' yetüë' bönni' runödzejë' queë' yöl-la' huac ráquibe'inë' chqui' bö' dzag bunách naqui queë' Dios o naqui qui tu' xöhu'. Runödzejë' queë' yetüë' bönni' yöl-la' huac ru'ë didza' yubl cunazëdë', ati' queë' yetüë' bönni' yöl-la' huac ru'ë didza' yubl na' cunazëdë'. ¹¹ Yúgu'të lë ni runë' Lëczë' Dios Bò' La'y, le runödzejë' qui tu tu bunách tsca rë'ncznë'.

Yúgu'tëru' nacru' ca tuz bunách

¹² Ca na' nac tuz gdu ca nayá' nabinru', zal-la' zian le nagudi' dzáglenru', ati' le zian na' nagudi' dzáglenru' nacgac tuz le nayá' nabinru', lëzca' cni nac queë' Cristo. ¹³ Le zóalenë' rë'u Lëczë' Dios Bò' La'y, lë ni nac queëru' ca tu le nadilru' nis, le nac bë' nacru' ca tuz bunách, zal-la' nacru' yugu' bönni' judío, len yugu' bönni' gza'a, lenca' bönni' nadá'ugac, len bönni' cunadá'ugac. Yúgu'tëru', Dios bë'ë rë'u latj si'ru' le runödzejë' Lëczë' Bò' La'y.

¹⁴ Na'a, lu gdu ca nayá' nabinru', zian le nagudi' dzáglenru' len clëg tuz. ¹⁵ La'naru' huac güi' didza' ní'aru', huaná: "Le cutu naca' në'ë bönni', cutu náquida' queë'", didza' ni cutu gun ga cutu naqui queë' bönni' na'. ¹⁶ La'naru' huac güi' didza' nagru', huaná: "Le cutu naca' yöj lahuë', cutu náquida' queë' bönni' ni", didza' ni cutu gun ga cutu naqui queë' bönni' na'. ¹⁷ La'naru' nac yöj lauru' gdu'të le nayá' nabinru', ¿nacx gac yöniru'? La'naru' nac nagru' gdu'të, ¿nacx gac gle'i xína'ru'? ¹⁸ Na'a, Dios nucu'ë yúgu'të le nagudi' dzáglenru' ca gu'ncznë' Lë'. ¹⁹ La'naru' nac tuz le nagudi' dzáglenru', cutur soa gdu ca nayá' nabinru'. ²⁰ Na'a, ca nacru', zian le nagudi' dzáglenru', san tuz le nacru'.

²¹ Qui' lë ni na', cutu gac guië na'ru' yöj lauru', gna: "Cutu rquinda' li'". Lëzca' cni, cutu gac guië ní'aru' icjru', gna: "Cutu rquinda' lbi'ili'". ²² Na'a, yugu' le nagudi' dzáglenru', lë na' ráquiru' nacgacr cuidi'z, lë ni naquínir-ru'. ²³ Lëzca' cni, yugu' le nagudi' dzáglenru' le ráquiru' nacgacr ca'z, lë ni rugácur-ru' dxi'a, len yugu' le ráquiru' cutu ral-la' gla' lahui, rugácur-ru' ca' dxi'a. ²⁴ Cutu run bayúdx gunru' cni qui le nacrlach qui le náquiniru'. Dios benë' gdu ca nayá' nabinru', len benë' ga nacrlsaca' lë na' ráquiru' rë'u nac ca'z. ²⁵ Cni benë', ati' cutu narujgac chopl le nagudi' dzáglenru', le tun chi'i lza'gac tu yetü. ²⁶ Chqui' gac zi' tu le náquiniru', lac zi' tsaxxön len lei yúgu'të le náquiniru' na', len chqui' tu le náquiniru', zoa bi ruzi' xbey, yúgu'të le náquiniru' tu'zi' xbey tsaxxön len lei.

²⁷ Na'a, lbi'iczli' dzagli' gdu ca nayá' nabanë' Cristo, ati' tu tuli' nacli' ca yugu' le nagudi' dzáglenë'. ²⁸ Lëzca' cni, ladj bunách queë' Cristo, Dios nucu'ë nup tun xchinë'. Ga nac zi'a nucu'ë bönni' gbaz queë' Cristo. Ga nac buróp nucu'ë bönni' tu'ë didza' uláz queë', len ga bunntë nucu'ë bönni' tu'sëdi, ati' ni'r nucu'ë nup tun yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá. Ni'r nucu'ë nup tu'un nup te'i. Ni'r nucu'ë nup taclen böchi' lza'ru'. Ni'r nucu'ë bönni' tu'lui'inë' rë'u dxin gunru'. Ni'r nucu'ë bönni' tu'ë didza' yubl cunazëdquë'. ²⁹ Clëg yúgu'të' nacquë' gbaz queë' Cristo. Clëg yúgu'të' tu'ë didza' uláz queë' Dios. Clëg yúgu'të' tu'sëdnë'. Clëg yúgu'të' tunë' yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá. ³⁰ Clëg yúgu'të' dë lu na'quë' luunë' nup te'i. Clëg yúgu'të' tu'ë didza' yubl cunazëdquë'. Clëg yúgu'të' tu'dödë' didza' yubl

cunazëdquë'. ³¹ Gul-güi' lãdxi'li' cu'ë lu na'li' Dios yugu' yöl-la' huac na' nacgacr lsaca'. Na'a, ului'ida' lbi'ili' tu le nacr lsaca' ca yúgu'të lë ni.

13

Yöl-la' nãdxi'i

¹ Zal-la' gac gu'a xtídza'gac bunách le cunazëda', lenca' xtídza'quë' gbaz la'y queë' Dios, san chqui' cunãdxi'ida' lza'a, didza' gu'a cutu gacr lsaca' ca bõ run gui rucõdxru' o guia rutil-lru' lzë'i. ² Zal-la' dë lu na'a gu'a didza' uláz queë' Dios len tséjni'da' yúgu'të le nagachi', len yúgu'të didza' rejni'i, len zal-la' nac gdu ca réjlë'a Dios ga rdxintë huac cúa' yugu' gui'a, san chqui' cunãdxi'ida' lza'a, cutu bi lsaca' naca'. ³ Zal-la' quisia' gdu'të le dë quia' ugahua' bunách yechi', len zal-la' udõda' gdu ca nayá' nabana' ga luzegui' lei bunách le réjlë'a Cristo, san chqui' cunãdxi'ida' lza'a, cutu ca' uzi'a xbey lë na' runa'.

⁴ Nu bönni' nãdxi'inë' lzë'ë, rbözë' zxon lãdxi'. Naquë' dxi'i lãdxi' len cutu ruzxë'inë' lzë'ë. Bönni' na' nãdxi'inë' lzë'ë cutu run ba zxon cuinë', len cutu run cuinë' blau. ⁵ Bönni' na' nãdxi'inë' lzë'ë cutu runë' le cunác, len cutu rudúl-li'në' le dë queë', len cutu rléytenë', len cutu rajneynë' dõ' glui' queë' bunách. ⁶ Bönni' na' nãdxi'inë' lzë'ë cutu ca' rudzijnë' cati' nu run le cunác. Rudzijnë' cati' nu run le nac gdu'të li. ⁷ Bönni' na' nãdxi'inë' lzë'ë rua' rlenë' bíti'tëz bi gun queë' lzë'ë, len réjlë'teczë' lzë'ë, len rúnteczë' löz gun le nac dxi'a lzë'ë, len rböztecze' zxon lãdxi'.

⁸ Cutur tód qui yöl-la' nãdxi'i. Huadöd qui le dë lu na'gac bunách lui' didza' uláz queë' Dios. Huadxin dza cati' cutur gata' lu na'gac bunách lui' didza' yubl cunazëdgac, ati' huadöd qui yöl-la' rejni'i quegac bunách. ⁹ Latiz' réjni'ru' na'a, len latiz' ca' rui'ru' didza' uláz queë' Dios. ¹⁰ Catí' gdxin le nac gdu, ni'r udx qui lë na' nac latiz'.

¹¹ Catí' ni' naca' bi'ida'u', bë'a didza' ca bi'ida'u', len glequi icja' ca bi'ida'u', len gza' lãdxa'a ca bi'ida'u'. Catí' gzxõna' buca'na' le naqui qui bí'ida'u'hua'. ¹² Na'a le rlé'iru' nacz ca le rlé'iru' cati' ruyú cuinru' tu lu guia dxiidau'. Cutu rlé'iru' gdu ca nac. Dza ni'r glé'iru' gdu ca nac yúgu'të. Na'a núnbë'a latiz'. Dza ni'r gúnbë'a yúgu'të ca na' Diosz nunbë' neda'. ¹³ Na'a, nacu'a'tecz yöl-la' réjlë' queëru' Dios, len yöl-la' run löz queëru' Dios, len yöl-la' nãdxi' queëru' lza'ru'. Nacuá' yonn ni, san le nac blau nac yöl-la' nãdxi'i.

14

Yöl-la' huac runnë' queëru' Dios Bõ' La'y

¹ Gul-gün bayúdx gdxili' lza'li' len gul-güi' lãdxi'li' si'li' ca' yugu' yöl-la' huac runnë' queëru' Dios Bõ' La'y, len le nac blau, yöl-la' huac güi'li' didza' uláz queë' Dios. ² Nu rui' didza' yubl cunazëd, clëg bunách rui'len didza' nu na'. Dios rui'len didza' nu na', le nutu nu zoa rejni'i didza' rui' nu na'. Dios Bõ' La'y ru'ë nu na' latj rui' didza' ca nacgac le nagachi' queë' Dios. ³ Nu na' rui' didza' uláz queë' Dios, rui'len bunách didza' quië gacr gdu ca ta'yejlë' Cristo. Rutip lãdxi'quë' len ruhu'i' zxon lequë'. ⁴ Nu na' rui' didza' yubl cunazëd run tsutsu la' cuinz, san nu rui' didza' uláz queë' Dios run tsutsu yúgu'të bunách queë' Cristo.

⁵ Rac lãdxa'a güi'li' didza' yubl cunazëdli' yúgu'tëli', san le nac blau, rë'nda' güi'li' didza' uláz queë' Dios. Ruzi'r-ru' xbey nu rui' didza' uláz queë' Dios ca ruzi'ru' xbey nu rui' didza' yubl cunazëd, chqui' cuzõa nu udöd didza' yubl na' cunazëd, quië lac tsutsu bunách queë' Cristo. ⁶ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', cati' guida' ga zoali', chqui' güi'lëna' lbi'ili' didza' yubl cunazëd, cutu bi uzi'li' xbey. Uzi'li' xbey tuz didza' na' güi'lëna' lbi'ili' le nului'inë' neda' Dios, o didza' uzejni'i rë'u, o didza' gu'a uláz queë' Dios, o le nac zxa' queë'.

⁷ Lëzca' cni rac qui le ta'gú'u bö, yugu' le cunabangac, ca nac gui rucõdxru', o ca nac guitarrã, chqui' cutu tul-l ca ral-la' lun, ⁸ nacxcz gúnbë'ru' bizxalle tul-l na', lë na' rul-l gui na' o guitarrã na'? ⁸ Chqui' cutu cõdx ca ral-la' gun trompeta na' ulídz rë'u lu gdil-l, ⁹ nucza caz upá' cuini tseaj lu gdil-l na'? ⁹ Lëzca' cni rac queëli'. Chqui' len lúdxli'li' güi'li' didza' le cutác bunách, cutu ca' la'yejni'i didza' güi'li'. Cni gac, daduz güi'li' didza'. ¹⁰ Le nactë yödzlyú ni nacuá' zian didza' yubl tui' zian cõ' bunách gza'a, ati' nacuá' bunách ta'yejni'i tu tu didza' na'. ¹¹ Na'a, chqui' cutu réjni'da' didza' ru'ë bönni', gaca' ca bönni' gza'a lahuë' bönni' na' ru'ë didza', ati' bönni' na' ru'ë didza' gaquë' ca' lahua' neda' ca bönni' gza'a. ¹² Lëzca' cni nac queëli'. Rui'tsca lãdxi'li' si'li' yugu' le runnë' queëru' Dios Bõ' La'y. Qui lë ni na', gul-güi' lãdxi'li' si'li' yugu' le lun ga lacr tsutsu bunách queë' Cristo.

¹³ Qui lë ni na' ca', nu rui' didza' yubl cunazëd ral-la' ulídz Dios gnabi Lë' gunnë' qui yöl-la' huac quixjõ' le rë'ni gna didza' na' rui' nu na'. ¹⁴ Catí' rulidza'-në' Dios, chqui' ru'a didza' yubl cunazëda', lu bö' naccza' rulidza'-në' Dios, san le cutu réjni'da' didza' ru'a, lu yöl-la' rejni'i quia' cutu ruzi'a xbey didza' na' ru'a. ¹⁵ ¿Nacxcz ral-la' guna' chqui'nu'? Ulidza'-në' Dios lu bö' naccza', lenca' lu yöl-la' rejni'i quia' ulidza'-në' Dios. Gul-la' yöl-la' ba lu bö' naccza' lenca' lu yöl-la' rejni'i quia' gul-la' yöl-la' ba. ¹⁶ Chqui' tuz lu bö' nacczu' rulídz

la'yu'-nè' Dios, ati' zoa ni' nu ryöniz, san chqui' cutu rejni'i didza' ru'u, çnacxcz gac gna: "Ca' gac", ni'a qui didza' ru'u, rè'u-nè' Dios: "Xclenu"?' 17 Nazx ca' dxi'adau' ru'u didza', rè'u-nè' Dios: "Xclenu." Chqui' cutu rejni'i didza' ru'u, cutu bi uzí' xbey nu na' ryöni. 18 Rëpa'-nè' Dios: Xclenu', le rui'ra' didza' yubl cunazèda' ca yúgu'tèli'. 19 Laugac bunách queè' Dios guè'ntërda' gu'a gayu'z didza' le gac la'yejni'i bunách ca zian gayuá' didza' yubl cunazèda' ati' nutu nu gac tseyjni'i. Gac seëdda' yezica' bunách tuz chqui' la'yejni'i didza' gu'a.

20 Böchi' lza'adau', cutu gacli' ca bi'idau' ca nac le rza' lãdxi'li'. Gul-gác ca bi'idau' cui gunli' le cunác, san gul-gác bönni' chnacgac ca nac le rza' lãdxi'li'. 21 Nayúj lu guich la'y, rna: "Len didza' yubl len lu rú'agac bunách gza'a güi'lèna' bunách ni didza'. Zal-la' guna' cni, cutu luzè naggac xtídza'a." Cni rnè' Xanru'. 22 Cni nac, Dios ru'è' rè'u latj rui'ru' didza' yubl cunazèdru' quiè' gac tu le nac bè' laugac bunách cuta'yejlè' len clèg laugac nup ta'yejlè' Cristo. Ru'è' rè'u latj rui'ru' didza' uláz queè' Lè' le luzí' xbey nup ta'yejlè' Cristo len clèg bunách na' cuta'yejlè'. 23 Qui lè ni na', cati' udubli' tsazxón, yúgu'tèli' na' náquili' queè' Cristo, chqui' güi'li' didza' yubl cunazèdli' yúgu'tèli', ati' tsazgac nup nazèdgc latí'z o nup cuta'yejlè' Cristo, çnaru' cu la'ná: "Nachixi icjli'?" 24 Na'a, chqui' yúgu'tèli' güi'li' didza' uláz queè' Dios, ati' tsaz nu curejlè' Cristo o nu nazèd lati'z, gáquibe'i nu na' nabaga' zxguia' ati' Dios cuequi' xbeynè' lè'. Cni gáquibe'i nu na', le yöni didza' güi'li' yúgu'tèli'. 25 Gáquibe'i ca nac le rza' lãdxi' nu na', lè na' bgachi', ati' uzechu zxib nu na' len tsej lãdxi' Dios, gna: "Le nactè Dios zóalenè' lbi'ili'."

Ca ral-la' gunru' ga rudubru' queè' Cristo

26 Qui lè ni na', böchi' lza'adau', cati' rudubli' queè' Cristo, rul-lè' tu salmo tuè' bönni' dzaguè' lbi'ili', ati' rusèdnè' tu zxba yetué', ati' rguixjöi'nè' lbi'ili' tu le bului'inè' lè' Dios yetué', ati' ru'è' didza' yubl cunazèdè' yetué', ati' rudödè' didza' yubl na' cunazèdè' yetué'. Yúgu'tè' le gunli' ral-la' gac le luzí' xbey nup tu'dúb queè' Cristo. 27 Cati' nacua' ni' nup tui' didza' yubl cunazèdgc, cutu ral-la' güi'li' didza' cni zianr ca chop tsonzi'li'. Huac guè' didza' tuzè' bönni' na', ati' tód na' huac gu'è' didza' yetué', san run bayúdx soa nu udöd didza' yubl na' cunazèdli'. 28 Chqui' nutu nu zoa nu gac udöd didza' yubl na' cunazèdli', ral-la' soa dxiz ga na' nudubli' nu na' rui' didza' yubl cunazèd, ati' huac güi'lenè' Dios didza' na' lu icj lãdxi'dau'huè'. 29 Lèzca' cni, bönni' tu'è' didza' uláz queè' Dios ral-la' lu'è' didza' chop tsonnzè', ati' yezica're' bönni' na' tu'è' didza' uláz queè' Dios ral-la' la'bequi' xbeynè' didza' ru'è' bönni' na'. 30 Chqui' Dios ului'inè' tu bönni' rø'è' ni' le rè'ni' gna xtídzc'è', ral-la' soa dxiz nu na' rui' didza'. 31 Yúgu'tèli' huac güi'li' didza' uláz queè' Dios tu tulí' quiè' gzèdli' yúgu'tèli' len gdip lãdxi'li' ca' yúgu'tèli'. 32 Bönni' tu'è' didza' uláz queè' Dios huac la'ná be'i cuinquè', la'cu'è' dxiz. 33 Clèg Dios nu run ga runru' rusbò, le rè'nnè' Lè' gacru' ba'a lãdxi', ca na' runè' ga nacua' yúgu'tè' cò' bunách queè' Cristo.

34 Ral-la' la'cua'nu dxiz ngul queèli' ga na' rudubli'. Cutu dè lu na'cnu lui'nu didza' ni'. Ral-la' la'cua'nu nõj ca na' rna bè' zxba queè' Dios. 35 Chqui' t'è'ninu la'yéjni'nu lati', ral-la' la'nábinu bönni' qui queècnu cati' ni' nacu'è' lidxquè'. Cutu ral-la' lui'nu didza' ngul ga na' tu'dubè' queè' Dios.

36 çNaru' ráquitsali' bunödèzè' xtídzc'è' Dios lu rú'ali' lbi'izli'? çNaru' ráquitsali' bdxin queèzli' xtídzc'è' Dios? 37 Chqui' nutsè'è' lãdjlí' bönni' ráquiné' ru'è' didza' uláz queè' Dios, o ráquiné' zóalenè' lè' Dios Bø' La'y, bönni' ni ral-la' si' lu nè'è' nac zxba queè' Xanru' le ruzuja' queèli' lu guich ni. 38 Na'a, chqui' cutu rui' lãdxè'è' didza' ni, cutu güi' lãdxi'li'-nè' bönni' na'.

39 Qui lè ni na', böchi' lza'adau', gul-güi' lãdxi'li' güi'li' didza' uláz queè' Dios, len cutu gna be'ili' nu rui' didza' yubl cunazèd. 40 Yúgu'tè' ral-la' gunru' ca sa'yéaj, len ca rajlöz yöl-la' ba'a lãdxi'.

15

Bubanè' Cristo lu yöl-la' gut

1 Na'a, böchi' lza'adau', rguixjöi'da' lbi'ili' ca nac didza' dxi'a na' bona' lban qui ga zoali', lè na' gzxí' lu na'li' len run ga nacr gdu ca réjlè'li' Cristo. 2 Ni' qui didza' ni ulali', chqui' gunli' ca rna didza' dxi'a na' bona' lban qui ga zoali', chqui' le nactè gyéjlè'li' Cristo.

3 Ga gzu lau budöda' lu na'li' le budödè' Dios lu na'a neda'. Cni rna: "Gutiè' Cristo uláz queèru' le nabága'ru' dul-la'." Ca nac lè ni nayúj lu guich la'y, ben bayúdx benè'. 4 Rna ca: "Bgachè'è' yeru ba, len cati' bza'a tsonn dza, bubanè' lu yöl-la' gut", ca na' nayúj ca' lu guich la'y, ben bayúdx guc queè'. 5 Gdöd ni' buluí' lahuè' Cristo, blé'inè' Lè' Pedro, len gdöd ni', gulalé'inè' Lè' idxinnutè' gbaz queè'. 6 Ni'r buluí' lahuè' lauquè' zianr ca gayu' gayu'è' böchi' lza'ru' ta'yejlè'è' Cristo, cati' ni' nudubquè' tsazxón. Yelati'z cuguluhuöatè' böchi'ru' ni nacu'è' nabanquè' na'a, zal-la' la'què' chnatquè'. 7 Ni'r blé'inè' Lè' Jacobo, len gdöd ni' buluí' lahuè' lauquè' yúgu'tè' bönni' gbaz queè'.

⁸ Ga yajseytë bulu' lahuë' ca' lahua' neda'. Ca guc lë ni, naca' ca bi'idau' guljbi' cati' chgdöd dza ral-la' galjbi'. ⁹ Cni nac, le nacra' neda' cuidi'z ca yúgu'të bönni' gbaz queë', len cutu naca' neda' lsaca' si' la' gbaz queë', le gdxia ladx'a bunách queë' Dios. ¹⁰ Na'a, le buzá' ladxë'të quia' Dios naca' le naca' na'a, len clëg daduz buzá' ladxë'të quia'. Béntëra' xchinë' ca yezíca'rë' gbaz queë', zal-la' clëg racz quia' bena' dxin na'. Dioscz, lu yöl-la' ruzá' ladxi' queë', bugunë' neda' dxin. ¹¹ Na'a, chqui' bena' lban neda' o chqui' glunë' lban yela'quë' bönni', lë ni le runtu' lban qui len le gyëjlë'li' lbi'ili'.

Ubanru' lu yöl-la' gut

¹² Runtu' lban queë' Cristo ca na' bubanë' lu yöl-la' gut. Chqui' cni nac, ¿nacxcz nac, rnali' la'li': "Cutu lubán nup chnatgac?" ¹³ La'naru' cu lubán nup chnatgac, cutu bubanë' Cristo, ¹⁴ len la'naru' cu bubanë' Cristo, daduz nac le bentu' lban qui, len daduz nac yöl-la' rejlé' queë'li' Lë'. ¹⁵ Yetú ca', la'naru' cu bubanë' Cristo, rzi' yë'tu' cati' runtu' lna' lau queë' Dios, rnatu' buspanë' Cristo, ati' la'naru' cu uspanë' nup chnatgac, Dios cutu buspanë' Cristo. ¹⁶ La'naru' cu lubán nup chnatgac, cutu bubanë' Cristo, ¹⁷ len la'naru' cu bubanë' Cristo, daduz nac yöl-la' rejlé' queë'li' Lë', ati' naga'ngac dul-la' nabága'li'. ¹⁸ Lëzca' cni, zop na' chnatgac len gulayejlé' Cristo, tsaz glat chqui' cutu bubanë' Lë'. ¹⁹ Chqui' tuz tsal ni zouru' nabanru' huac uzi'ru' xbë' Cristo, nacru' bayechi' ca yúgu'të bunách.

²⁰ Na'a, le nactë bubanë' Cristo lu yöl-la' gut, len naquë' nu gzu lau bubán tsaz ladj yúgu'të nup lubán tsaz lu yöl-la' gut. ²¹ Ca na' gyu'u yöl-la' gut ni'a qui le benë' tuë' bönni', lëzca' cni, ni'a qui le benë' yetüë' bönni' gyu'u yöl-la' rubán quegac nup chnatgac. ²² Ca na' tat yúgu'të bunách le náljlengac Adán, lëzca' cni lubán yúgu'të nup na' náljlengac Cristo. ²³ Tu tuë' ubanë' ca ral-la' gac. Zi'al bubanë' Cristo, ati' töd ni lubán nup náquigac queë' Cristo cati' huödë'. ²⁴ Ni'r gdxin dza udx cati' uguë' Cristo gdutë le dë lu në'i len gdutë yöl-la' uná bë' len gdutë yöl-la' huac qui tu' xöhu'i', ati' udödë' lu në'ë Dios Xuz le rna bé'inë' Lë'. ²⁵ Run bayúdx gna bë'ë Cristo ga gdxintë dza chbenë' Dios ga luzechu xzibgac lahuë' Lë' yúgu'të nup ta'dá'baga' Lë'. ²⁶ Le rdá'baga' Lë' le usnitië' ga udx nac yöl-la' gut. ²⁷ Dios chnudödë' yúgu'të lu në'ë Zxi'në' quië gna bé'inë' lei. Nayú lu guich la'y, rna: "Budödë' yúgu'të lu në'ë quië gna bé'inë' lei." Na'a, nac bë' cutu budödë' cuinë' lu në'ë Zxi'në', le nacczë' Lë' Nu rudödë' lu në'ë Zxi'në' yúgu'të, ²⁸ Cati' gdxin dza ni' chnudödë' Dios lu në'ë Cristo yúgu'të quië gna bé'inë' lei, ni'r Lëczë' Zxi'në' udödë' cuinë' lu në'ë Dios, Nu na' budödë' lu në'ë Zxi'në' yúgu'të, ati' ga udx, Dios gna bé'inë' tsaz yúgu'të.

²⁹ La'li' rdil-li' nis uláz quegac nup chnatgac. Chqui' ráquili' cutu lubán nup na' chnatgac, ¿bizx quië rdil-li' nis uláz quegac nup chnatgac?

³⁰ Zoa banádx queëtu' gattu' yúgu'të dza. ¿Bizx quië rui'tu' latj gac cni chqui' cutu ubanru' lu yöl-la' gut? ³¹ Yúgu'të dza zoa banádx gatia'. Rguíxjöi'da' lbi'ili' lë ni, böchi' lza'adau', le rdzag ladx'a le bena'. Bena' ga réjlë'li' Xanru' Jesucristo. ³² Chqui' le gu'nzda' gdíl-lena' böa' guixi' snia' lu yödZ Éfeso, ¿bizxa caz uzi'a xbey? Chqui' cutu lubán nup chnatgac, ral-la' gunru' ca ta'ná bunách: "Gui'g gáguru' le huatru' cxö huidzj."

³³ Cutu güi'li' latj nu si' ye'i lbi'ili'. Chqui' si' lu na'li' latí' le cutu nacZ, gdütëli' huöaci' chul nit. ³⁴ Gul-bí'i ládxi'li' len cutu gunli' dul-la' le cunúnbë'li'-në' Dios la'li' lbi'ili'. Rnia' cni quië guna' ga utui'li'.

Ca lac nup lubán lu yöl-la' gut

³⁵ Naxc ca' zoa nu gna: "¿Nacx lubán nup chnatgac? ¿Nacx gac gdu ca naya' nabinquë' cati' ludxinë'?" ³⁶ Li', bönni' cunözi. Lë ni na' razu' luyú cutu glen chqui' cutu nit. ³⁷ Lë na' razu' luyú nac tu xseydau'z, naxc ca' qui xzoa' xtil o qui yetú guixi' cuandau'. Lë na' razu' cutu nac guixi' cuandau' na' ral-la' glen. ³⁸ Dios runë' ga gac guixi' cuandau' ca nunczë' qui. Ca nac tu tu xseydau' na' runë' ga gac guixi' cuandau' qui. ³⁹ Lëzca' cni, cutu nac tuz ca nac bëla' qui queëcba' yúgu'tëba' böa' guixi'. Zoa tu bëla' quegac bunách len yetú ca nac bëla' quecba' böa' guixi'. Yetú ca nac bëla' quecba' hguinn len yetú ca nac bëla' quecba' bö. ⁴⁰ Lëzca' cni nadzá' gdu ca nayá' nabingac nup nacua' yehua' yubá ca nac gdu ca nayá' nabingac nup nacua' luyú ni. Zoa tu yöl-la' lach quegac nup nacua' yehua' yubá, len yetú ca nac yöl-la' lach quegac nup nacua' luyú ni. ⁴¹ Zoa tu yöl-la' lach qui gbidez, len yetú qui beo', len yetú quegac bölj luzxbá. Yöl-la' lach qui tu bölj luzxbá nadzá' ca nac yöl-la' lach qui len yetú bölj luzxbá. ⁴² Lëzca' cni gac cati' lubán nup chnatgac. Cati' rgachi' yeru ba nac tu bëla' nit. Cati' ubán, ni'r gac tu le soa tsaz. ⁴³ Cati' rgachi' yeru ba nac tu bëla' ca'z len le nacuidi'. Cati' ubán, ni'r gac tu le lach len le nal. ⁴⁴ Cati' rgachi' yeru ba nac tu bëla' qui yödZlyú ni. Cati' ubán, ni'r gac tu le soa tsaz yehua' yubá. Zoa tu bëla' qui yödZlyú ni, len yetú ca gac le gdzag bö' nacczru'.

⁴⁵ Nayú lu guich la'y le rna: "Bönni' na' gzu lahuë' zoë' luyú ni, lë' Adán, Dios benë' lë' bönni' ban", san Bönni' gyazië' xlatjë' Adán, Lë' Cristo, Dios benë' ga naquë' Bö' nabániru'. ⁴⁶ Cutu bdxin zi'al lë na' nac Bö'. Bdxin zi'al lë na' nac qui yöl-la' bunáchz queëru', ati' ni'r

bdxin lè na' nac Bö'. ⁴⁷ Bönni' ni' gzoè' zi'al, gúquinè' yu. Bönni' na' zoè' burópl, Nu na' nac Xanru', brujè' yehua' yubá. ⁴⁸ Nup nacua' luyú ni nacgac ca guquè' bönni' na' gúquinè' yu, ati' nup ral-la' tsajcuá' yehua' yubá lac ca nac Nu na' bruj yehua' yubá. ⁴⁹ Ca na' na'a dè queèru' tu bêla' le nac ca guc bêla' queè' bönni' na' gúquinè' yu, lèzca' ral-la' huóáquiru' ca náquinè' Nu na' bruj yehua' yubá.

⁵⁰ Cni rē'ni gna lè ni rēpa' lbi'ili', böchi' lza'adau', rnia': Le náquini bêla' len rōn cutu ca' tsaz ga ni' rna bē'è Dios, len lēzca' cni, lē na' nit cutu gdēl-li' lē na' zoa tsaz. ⁵¹ Gul-yutsca', rēpa' lbi'ili' tu le bgachi': Cutu gatru' yūgu'tēru', san Dios uts'è'è ca nacru' yūgu'tēru'. ⁵² Tu tsalz gac, tsca nac tu le rutáz yōj lauru', cati' cōdx trompeta le rajseytē. Cōdx trompeta na', ati' lubán nup chnatgac, láquini tu le soa tsaz, ati' Dios uts'è'è le náquini' yūgu'tēru'. ⁵³ Lē na' nacru' le rnit ral-la' huóac le soa tsaz, ati' le náquini' lē na' ral-la' gat, huóac tu le gatga gat. ⁵⁴ Cati' lē na' rnit chnuhuóac le soa tsaz, lenca' lē na' ral-la' gat chnuhuóac le gatga gat, ni'r utság lē na' nayú lu guich la'y, rna:

Nadúa tsaz yōl-la' gut.

Chbdél-li'nē' Cristo.

⁵⁵ Cutur gna be'i rē'u yōl-la' gut.

Cutur bi gac gun queèru' yōl-la' gut.

⁵⁶ Huac bi gun queèru' yōl-la' gut le nabága'ru' dul-la', ati' nabága'ru' dul-la' le rdá'baga'ru' zxba queè' Dios. ⁵⁷ Xclenē' Dios. Lēczē' runē' ga nularu' lu yōl-la' gut ni'a qui le benē' Xanru' Jesucristo.

⁵⁸ Qui lē ni na', böchi' lza'adau', gul-zóa tsutsu. Gul-gác gdu lādxi'li', gúnteczli' xchinē' Xanru' le nōziczli' cutu runli' daduz xchinē' Xanru'.

16

Tu'nōdzj quequē' böchi'gac ta'yadzjnē' bunách Corinto

¹ Na'a, ca nac qui dumí na' unōdzjli' le gaclen böchi'ru' ta'yejl'è'è Cristo nacu'è' Jerusalén, gul-gún na'a ca na' gna bé'ida' yugu' cō' bunách queè' Cristo, nacua' luyú Galacia. ² Yugu' dza domingo, tu tuli' ral-la' cu'li' quizi lati' dumí, tsca na' Dios runnē' queèli'. Gul-gún chí'i lei, cui gun bayúdx bi utubli' cati' gdxina' ga zoali'. ³ Cati' ni' gdxina' ga zoali', gsōla'a Jerusalén nup na' ucua'li' lbi'ili'. Uzuja' lu guich le gun ga lac bē'quē', ati' lu'è' dumí na' unōdzjli'. ⁴ Chqui' ral-la' tsija' ca' neda', tsjáclenē' neda'.

Le rē'nnē' gunē' Pablo

⁵ Guida' ga zoali' cati' udx tōda' yugu' yōdz luyú Macedonia, le run bayúdx tōda' yugu' yōdz na'. ⁶ Ráquida' ugá'nlena' lbi'ili' tu chí'i o nazx ca' uga'na' ni' yugu' beo' ziaq. Ni'r huac gáclenli' neda', ugu'li' neda' nōz gáti'téz ga ral-la' tsija'. ⁷ Cati' guida' duyú'a' lbi'ili' cutu rē'nda' tōdza' ni'. Runa' lōz sóalena' lbi'ili' xtsey, chqui' gunnē' neda' latj Xanru'. ⁸ Uga'na' ni' lu yōdz Éfeso ga gdxinr dza Pentecostés ⁹ le dē latj ni guna' tu dxin zxōn queè' Xanru', zal-la' zian nup ta'dá'baga' neda'.

¹⁰ Chqui' gdxinbi' ga zoali' bi'i Timoteo, gul-güi' lādxi'li'-bi', cui ubi ugu'i'bi' tsal ni' sóalenbi' lbi'ili', le runbi' xchinē' Xanru' ca na' runa' xchinē' neda'. ¹¹ Qui lē ni na', nutu nu ral-la' uzóa lēbi' tsla'l. Gul-gaclen-bi', ugu'li'-bi' nōz gdu tsáhui'dau', quiē udxinbi' ga ni zoa' neda', le rbōza'-bi' lēbi' lenca' böchi'ru' túnlenē'-bi' tsazxōn dxin.

¹² Ca nac queè' böchi'ru' Apolos, szxōni gúta'yua' lahuē' tsijē' tsajyúé' lbi'ili' tsazxōn len yugu' böchi'ru'. Cutu rē'nnē' tsijē' na'a. Guidē' cati' sáqui'nē'.

Didza' ru'è' Pablo ga ruúdx

¹³ Gul-spán lādxi'li' len gul-gác tsutsu ca réjl'li'-nē' Cristo. Gul-gác rugu ladxli' len gul-típ lādxi'li'. ¹⁴ Len yōl-la' nadxli' gul-gún bíti'téz bi gunli'.

¹⁵ Na'a, böchi' lza'adau', chnōziczli' ca nac queè' Estéfanos lenca' quegac di'a dza queè'. Nacgac nup gulazú laugac ta'yejl'è' Cristo ladj bunách nacua' luyú Acaya. Guludód cuinquē' bönni' ni quiē lunē' xchingac bunách queè' Dios. ¹⁶ Ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', gunli' ba la'n nup nacgac ca böchi'ru' na', lenca' ca nacgac nup tunlen lequē' tsazxōn dxin len taclen lequē'. ¹⁷ Rudzija'd' le guladxinē' ga zoa' Estéfanos, len Fortunato, len Acaico, le gláclenē' neda' uláz queèli'. ¹⁸ Guluhu' zxōnē' neda' ca na' guluhu' zxōnē' ca' lbi'ili'. Gul-gún ba la'n bunách cni.

¹⁹ Tu'gáp Dios lbi'ili' yugu' cō' bunách queè' Dios luyú Asia ni. Tu'gapē' Dios lbi'ili' Aquilo len Priscila lenca' nup tu'dúb queè' Dios ga nac lu yu'u lidxquē'. ²⁰ Tu'gapē' Dios lbi'ili' yūgu'tē böchi'ru' ni. Gul-gáp Dios tuli' yetuli', unída'li' lza'li'.

²¹ Neda', Pablo, na' cuinca' ruzuja' lu guich lē ni, rnia': Rugapa' Dios lbi'ili'.

²² Nu cunadxí'i Xanru' Jesucristo, chnabía dó' nu na'.

Gda Xanru'.

²³ Rnabda'-në' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli'. ²⁴ Nadxi'ida' yúgu'tëli' le nacru' tuz len Xanru' Jesucristo. Ca' gac.

DIDZA' BURÓP BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ CORINTO

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Corinto

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz queë' Jesucristo le rë'nnë' cni Dios. Runbi' neda' tsaxxön bi'i böchi'ru' Timoteo. Rugapa' Dios lbi'ili', rudubli' queë' Dios lu yödZ Corinto, len yúgu'téli' náquili' quizi queë' Dios luyú Acaya. ² Rnabda'-në' Xuzru' Dios len Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

³ Yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo, le naquë' Xuzru', ruhuechi' ladxë'ë rë'u, len naquë' ca' Dios, ruhuí' zxönteczë' rë'u. ⁴ Ruhuí' zxonë' rë'u Dios cati' rac bití'tëz bi rac queëru', quie' gac hui' zxonru' ca' nup bi rac quegac. Ruhuí' zxonru' lequë' ca na' ruhuí' zxonë' rë'u Dios.

⁵ Tsca ta'yán le rzaca' rguí'ru', ca na' gzxaca' gdi'ë Cristo, lëzca' cni ta'yán le tu'huí' zxon rë'u, le nacru' tuz len Cristo. ⁶ Qui lë ni na', chqui' bi rzaca' rguí'tu', rac cni queëtu' quie' gac hui' zxon'tu' lbi'ili' len guntu' ga ulali'. Chqui' Dios ruhuí' zxonë' netu', rac cni quie' gac hui' zxon'tu' lbi'ili', ati' lu yöl-la' rböz zxon ladxí' queëli', gac gua' glenli' yugu' le saca' qui'li', ca na' rac ca' queëtu'. ⁷ Ruzxoní ladxí'tu'-në' Dios gúnteczë' ga gac dxi'a queëli', le nözitu' ca na' rzaca' rguí'li' tsaxxön len netu', lëzca' cni ruzi'li' xbey tsaxxön len netu' le ruhuí' zxonë' rë'u Dios.

⁸ Rë'nitu' gnözili', böchi' lza'adau', ca nac le zian le glac queëtu' luyú Asia. Gdödti bë'i lë na' guc queëtu', guc zítër ca le guc gua' glentu'. Ca' guc, cutur bentu' löz soatu' gbantu'. ⁹ Gúquitu' guc queëtu' ca rac quequë' bönni' chnarugu quequë' latie'. Guc cni queëtu' cui uzxoní ladxí'tu' la' cuinztu', san uzxoní ladxí'tu'-në' Dios, Nu ruspán nup chnatgac. ¹⁰ Dios buslé' netu' lu lë na' ben ga gzoa banádx gattu', ati' ruslé' netu' yugu' dza. Runtu' löz uslé' netu' Lë' cni leyúbl' ¹¹ chqui' gáclenli' netu', ulídzli'-në' Dios gnábili'-në' gáclenë' netu'. Dios gunë' ca na' gnábili'-në' tsaxxön len bunách zian, uzá' ladxë'ë queëtu', ati' la'ná xclenë' Dios uláz queëtu'.

Rgúxjö'ë Pablo bizx quie' rdzeyne' gdxinë' Corinto

¹² Lë ni le run ga rudzjitu'. Bö' naccztu' rulu'i netu', len yöl-la' ba'a ladxí' queëtu' len gdu ladxí'tu' runtu' bi runtu' yödZlyú ni, len cni bentu' ca' ga ni' zoali'. Cni bentu', le guclen netu' le buzá' ladxë'ë queëtu' Dios, len clëg len yöl-la' rejni'i queëztu' bentu' cni. ¹³ Ruzujtu' queëli' lu guich tuz le gac ulabli' len le gac tséjni'li'. Rac ladx'a' tséjni'li' gdu ¹⁴ lë na' réjni'li' lati'. Ni'r cati' gdxin dza huödë' Xanru' Jesucristo, gac gunli' netu' zxon ca na' netu' guntu' lbi'ili' zxon.

¹⁵⁻¹⁶ Le bena' löz lë ni, gza' ladx'a' guida' ga zoali' zi'al cati' gdöda' luyú Macedonia, ati' guida' ga zoali' leyúbl cati' uzá'a ni quie' uzi'li' xba' chop lzu. Töd ni' huac gáclenli' neda' ugu'li' neda' nöz tsija' luyú Judea. Cni gu'nda' guna'. ¹⁷ ¿Naru' ráquitsali' gzxi' yë'a le butsa'a ca guna'? ¿Naru' ráquitsali' lu yöl-la' bunáchz quia' runa' le rdxinx icja', len bë'za' ca' didza' cati' gnia': Cni guna'? ¹⁸ Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu run gdu'të ca rna xtidzë'ë, cutu bë'za' ca' didza' cati' bë'lëna' lbi'ili' xtidzë'ë Dios. ¹⁹ Jesucristo, Zxi'në' Dios, Nu na' bentu' lban qui ga zoali', neda' len Silvano len Timoteo, cutu rui'zë' ca' didza'. Lë' ru'ë didza' gdu'të li. ²⁰ Cristocz runë' ga nac gdu'të löz yúgu'të le gzxi' lu në'ë Dios, ati' ni'a queë' Lë' gac gnaru': "Ca' gac", quie' gac queë' Dios yöl-la' ba. ²¹ Dioscz runë' ga runtu' löz tsaxxön len lbi'ili' náquiru' queë' Cristo, len budödë' lu na'tu' dxin queë' runtu'. ²² Bennë' queëru' le nac bë' náquiru' queë', bchizië' icj ladxí'dau'ru' Dios Bö' La'y, Nu nac queëru' le run ga nac löz yúgu'të le gunnë' queëru' Dios.

²³ Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu nözi le rza' ladx'a', ru'a didza' gdu'të li. Nözcznë' Lë' cutu bida' ga zoali' lu yödZ Corinto, cui gun bayúdx guna' ga hui'nili'. ²⁴ Cutu rë'nitu' gna bë'itu' lbi'ili' ca réjlë'li' Cristo, le chnacli' tsutsu ca réjlë'li' Lë'. Rë'nitu' guntu' le gun ga udziji ladxí'li'.

2

¹ Qui lë ni na' bë' ladx'a' cu guidtea' queëli' leyúbl, cui guna' ga hui'nili'. ² Chqui' guna' neda' ga hui'nili', ¿nuzxa caz gun ga udzijda' neda'? ¿Naru' guntsa' ga hui'ni nu ral-la' gun ga udzijda' neda'? ³ Qui lë ni na' buzuj'a' queëli' lu guich zi'al. Cutu gu'nda' guida' ga zoali', cui gunli' ga hui'nda', le ral-la' gunli' lbi'icZli' ga udzijda' neda'. Le ruzxoní ladx'a' lbi'ili', nözda' udzijili' yúgu'téli' chqui' udzijda' neda'. ⁴ Cati' ni' buzuj'a' queëli' lu guich lë na', gsëbitsqui ladx'a', len buí'nitsqui ladx'a' ga bdxintë grödx'a'. Buzuj'a' cni lu guich, clëg quie' guna' ga hui'nili' san quie' gnözili' ca nadxí'itsquida' lbi'ili'.

Ral-la' unít lauru' nu rua' dö'

⁵ Chqui' zoë' ni' bönni' na' bushui'nnë' rë'u, clëg neda'z bushui'nnë', san yúgu'tëli' lbi'ili' bushui'nnë' lati'. Rnia: Lati', cui töd bë'i gchugu bë'a queë' bönni' na'. ⁶ Tscati' gaz zxguia' chbenli' queë' bönni' na' yelati'z cunuhoátëli'. ⁷ Na'a, ral-la' unít lauli' bönni' na' len utipli' ladxë'é, cui töd bë'i hui'nnë' len cui gac tsaz chop ladxë'é. ⁸ Qui lë ni na' ráta'yua' lauli' gunli' le gac bë' naxi'ili'-në' gdu ladx'i'li'. ⁹ Qui lë ni na' ca' buzuj'a' queëli' lu guich lë na'. Gu'nda' si' bë'a lbi'ili' quië gnözda' chqui' rúnteczli' ca rna xtídza'a. ¹⁰ Cati' nu runít lauli' lbi'ili', neda' ca' runít lahua' nu na'. Cati' nu runít lahua', chqui' bi ben nu na' runít lahua', runa' cni uláz queë' Cristo quië gac bi uzi'li' xbey. ¹¹ Cni runa', cui saqui' Satanás tu' xöhui' uxíj rë'u, le chnöziru' yugu' le rë'ni gun queëru'.

Grö'ë bagu'i Pablo lu yöd'z Troas

¹² Cati' bdxina' lu yöd'z Troas quië guna' lban qui didza' dxi'a queë' Cristo, benntsquë' neda' latj Xanru' guna' lban ni'. ¹³ Zal-la' guc cni, grö'a bagu'i le cutu yajxaca'a-bi' ni' bi'i böchi'ru' Tito. Qui lë ni na' buzá'lëna' bunách ni', gyija' luyú Macedonia.

Gdél-li'ru' le zóalënë' rë'u Cristo

¹⁴ Xclenë' Dios, rché'teczë' rë'u ca tu le nac bë' bdél-li'në' Cristo yöl-la' ruslá queëru'. Dios rugunë' dxin rë'u quië rulu'i'ë lahui ca gac lunbë' Cristo bunách. Le nacru' nac ca tu le rla' zxi, le rguis gáti'tëz. ¹⁵ Nacru' ca tu nör rla' zxi, le ruzégui'ë Cristo lahuë' Dios, len le rguisië' laugac nup nulagac len nup nanítgac. ¹⁶ Laugac nup na' nanítgac nacru' ca tu le rla' zgut le nac bë' latië', san laugac nup na' nulagac nacru' ca tu le rla' zxi le nac bë' gbánteczru'. ¿Nuzza caz nac lsaca' gun cni? ¹⁷ Cutu runtu' ca tun zian bunách tu'gún dxin xtídze'ë Dios ca tu le tuti' len ta'u bunách, san le nasölë'ë netu' Dios, gdu ladx'i'tu' rui'tu' didza' lahuë' Lë' le nactu' tuz len Cristo.

3*Ca nac didza' ruún rë'u tuz len Dios*

¹ ¿Naru' ráquitsali' run ba zxon' cuíntu' cati' rui'tu' cni didza'? ¿Naru' runtsa bayúdx ului'itu' lbi'ili' guich le rulu'i' le nactu'? ¿Naru' ral-la' gnábitu' lbi'ili' gunnli' queëtu' tu guich cni, ca na' tun la'gac bunách? ² Lbi'iczli' nacli' ca tu guich le rulu'i' le nactu', le nayúj lu icj ladx'i'dau'tu', ati' yúgu'të bunách gac luláb lei len luúnbë' lei. ³ Le nacli' nalá' lahui ca tu guich nuzujë' Cristo, le bsölë'ë lu na'tu'. Cutu nayúj tu lu guich, san Bö' La'y queë' Dios ban nuzujë' lei, clëg tu lu guiöj blag, san lu icj ladx'i'dau'li' nuzujë'.

⁴ Rui'tu' cni didza' le ruzxon' ladx'i'tu'-në' Dios le zóalënë' netu' Cristo. ⁵ Cutu ráquitu' bi gac guntu' racz queëtu', san Dios runnë' queëtu' yöl-la' huac bi guntu'. ⁶ Dioscz bennë' queëtu' yöl-la' huac guntu' xchinë' lu didza' cub na' ruún rë'u tuz len Dios. Didza' ni cutu nac tu zxba nayúj lu guich, san nac tu le rusëdnë' rë'u Dios Bö' La'y. Zxba na' nayúj lu guichz rchugu queëru' gatra', san Dios Bö' La'y nabánu'.

⁷ Yugu' zxba queë' nayujgac lu guich, Dios buzujë' yugu' lu guiöj blag, ati' bulu'ë lahui yöl-la' yení' queë' cati' budödë' lei lu në'ë Moisés. Zal-la' gdöd qui, gyëptër yös yení' lahuë' Moisés. Cni guc, cutu guc luyú lahuë' Moisés bunách Israel. Chqui' yajtság zxba na' yöl-la' yení' cni, ati' zxba na' rchugu quegac bunách lat, ⁸ szxonítër ca' ral-la' gac yöl-la' yení' dzag yugu' le runë' Dios Bö' La'y. ⁹ Gzoa tu yöl-la' yení' yajtság lë na' ben ga narugu quegac bunách lat. Szxonítër nac yöl-la' yení' qui lë na' run ga rnë' Dios nacgac tsahui' bunách. ¹⁰ Le nactër lsaca' yöl-la' yení' nalá' lahui na'a, cuidi'z nagá'n yöl-la' yení' na' bla' lahui cati' Dios bunödzej' quegac bunách zxba queë'. ¹¹ Chqui' gzoa yöl-la' yení' qui lë na' gzoa tu chi'idau'z, zxonítër nac yöl-la' yení' qui lë ni soa tsalzú.

¹² Le zoa queëru' lë ni runru' löz, rui'tu' didza' lu yöl-la' rugu ladx'i' queëtu'. ¹³ Cutu runtu' ca benë' Moisés, bucachi' lahuë' len tu lári'dau', cui luyú bunách Israel yöl-la' yení' na' zeaj rnit. ¹⁴ Gulachúl gulanitië' bönni' ni'. Ga rdxintë na'a dza cati' tu'labë' guich qui didza' gul na' ruún bunách tuz len Dios, nac quequë' tsca nagá'n la' leyz lári'dau' na' lauquë', lë na' gac ugüé' tuzë' Cristo. ¹⁵ Ga rdxintë na'a dza, cati' tu'labë' guich ga na' nayúj didza' queë' Moisés, zxoac ca tu lári'dau' yöj lauquë' le run ga nachúl nanítquë'. ¹⁶ Cati' nu ruhuóac queë' Xanru', rdua lë na' run ga nachúl nanít nu na'. ¹⁷ Cati' ni rnatu: "Xanru'", rui'tu' didza' queë' Dios Bö' La'y. Ga zoë' Bö' La'y queë' Xanru', ni' zoacz yöl-la' nadzán. ¹⁸ Yúgu'tëru' rë'u cutu bi nuséyj lauru', san nacru' ca tu guia dxili ga nalá' yöl-la' yení' qui lahuë' Xanru', ati' yöl-la' yení' na' queë' Xanru', Nu nac Bö' La'y, rutsá' rë'u, len run ga zeaj racr-ru' ca naquë' Cristocz, len rata'r queëru' yöl-la' yení' queë'.

4

¹ Dios buechi' ladxë'ë netu' len budödë' lu na'tu' dxin ni runtu', len qui lë ni na' cutu rac chop ladx'i'tu'. ² Chbuca'ntu' yugu' le tun bagachi'z bunách len le tun ga rutui'ru'. Nutu nu

rzi' yé'itu', len cutu rutsa'tu' xtidzè'è Dios. Le rui'tu' didza' qui le nac gdu'tè li, rui' ládxi'tu' guntu' le láquibe'yí yúgu'tè bunách nac dxi'a lahuè' Dios. ³ Chqui' zoa nu curejni'i didza' dxi'a runtu' lna' lau qui, nacgacz nup nachúl nanitgac cutu ta'yejni'i lei. ⁴ Cutu ta'yejlè' bunách na', le ben ga nac cni tu' xòhui', nu nun cuini ca dios, len rna be'i bunách dza ni zoaru' na'a, le ben ga nachúl nanitgac, cui la'le'i yení' qui didza' dxi'a ca nac yòl-la' yení' queè' Cristo, Nu na' rna' gdu ca naquè' Dioscz. ⁵ Cutu runtu' lban qui la' cuinztu', san runtu' lban queè' Jesucristo, rguíxjò'tu' naquè' Xanru', ati' netu' ni nactu' huen dxin queèli' le nadxi'itu'-nè' Jesús. ⁶ Dios, Nu ben ga buzeni' yení' ga ni' guc chul, naquè' Nu rgu'u yení' icj ládxi'dau'ru', le ruzejni'i rè'u quiè gúnbè'ru' yòl-la' yení' queè' Dios, lè na' ruzeni' lahuè' Jesucristo.

Le réjlè'ru' Dios runru' ca rè'nnè' Lè'

⁷ Yòl-la' tsahui' ni yu'u icj ládxi'dau'ru' rè'u, nacru' ca yusu' náquicni yu, quiè gac bè' naqui queè' Dios yòl-la' huac zxon na' len clèg queèzru'.

⁸ Tu'saca' zi' netu' bunách san cutu rudú ládxi'tu'.

Rò'tu' bagu'i' san cutu rac chop ládxi'tu'.

⁹ Ta'bia ladxí' netu' bunách san cutu rubíj ladxè'è netu' Dios.

Ta'zé'itsqui netu' yu, san cutu tu'snít lau netu'.

¹⁰ Lu gdu ca nayá' nabintu' rátecztu' tsaxxón len Jesús, san rac bè' lu gdu ca nayá' nabintu' nabánitu' Lè'. ¹¹ Tsal ni zoatu' nabantu', zoatecz banádx gattu' le náquitu' queè' Jesús quiè gac bè' nabánitu' Lè' lu gdu ca nayá' nabintu' le rnit. ¹² Cni nac, zoa banádx queètu' gattu', san ni'a qui lè ni rata' queèli' yòl-la' na'bán.

¹³ Nayúj lu guich la'y, rna: "Gyéjlè'a Dios, ati' qui lè ni na' bè'a didza'." Lèzca' cni rac queètu', réjlè'tu' Dios, len qui lè ni na' rui'tu' didza'. ¹⁴ Nòzitu' ca gunè' Dios, Nu buspán Xanru' Jesús, uspanè' ca' netu' tsaxxón len Jesús len uschinè' netu' tsaxxón len lbi'ili' lahuè' Lè'. ¹⁵ Rac ni yúgu'tè lè ni quiè gac bi uzi'li' xbey, ati' chqui' la'del-li' zianr ca' bunách le ruzá' ladxè'è queèru' Dios, la'nè': "Xclenè' Dios", ati' gac queè' Dios yòl-la' ba.

¹⁶ Qui lè ni na', cutu rac chop ládxi'tu'. Zal-la' rnit gdu ca nayá' nabintu', yúgu'tè dza rucubè' Dios le nactu' lu icj ládxi'dau'tu'. ¹⁷ Le cuidi'z rzaca' rgui'ru' ni tu chi'idau'z run ga gata' queèru' le uzi'tscaru' xbey le soa tsalzú len le nactèr lsaca' ca gac gúnbè'ru'. ¹⁸ Cutu rui' ládxi'ru' le rlé'iru' luyú ni, san le curlé'iru' rui' ládxi'ru'. Lè na' rlé'iru', tu chi'idau'z zoa, san le curlé'iru' soa tsalzú.

5

¹ Nòziru' cati' nit gdu ca nayá' nabinru', le nac ca tu yu'u lári'dau' yòdzlyú ni, Dios chnupè'è queèru' tu le cub, le nac ca tu yu'u zoa tsaz ni' yehua' yubá, lè na' nunczè' Lè'. ² Qui lè ni na' rnè ládxi'ru' le rè'niru' tsazru' le cub ni', lè na' nac ca tu lidrxu' ni' yehua' yubá. ³ Tsazru' le cub ni' ca na' rácuru' tu lari', cui soaru' ga cuzóa gdu ca nayá' nabinru'. ⁴ Tsal ni zoaru' lu gdu ca nayá' nabinru', le nac ca tu yu'u lári'dau', rnè ládxi'ru' lu yòl-la' rsèbi ladxí' queèru'. Cutu runru' cni le rè'niru' uca'nru' gdu ca nayá' nabinru', san rè'niru' tsazru' tsaz le cub ni'. Cni gac, uca'nru' gdu ca nayá' nabinru' le rnit, ati' tsazru' lu yòl-la' na'bán gdu. ⁵ Dios chnupè'è queèru' yúgu'tè lè ni, ati' bchiziè' rè'u Dios Bò' La'y, Nu nac queèru' le nac bè' nac löz si'ru' lè na' nupè'è queèru'.

⁶ Qui lè ni na' nadíp ládxi'ru'. Tsal ni yu'uru' lu gdu ca nayá' nabinru', nòziru' zoaru' zi'tu' ga zoa lidxè' Xanru'. ⁷ Runru' ca runru' le réjlè'ru'-nè' Dios, len clèg le zoa bi rlé'iru'. ⁸ Le runru' löz lè ni, rè'niru' uca'nru' gdu ca nayá' nabinru' ni quiè tsajsóalenru'-nè' Xanru'. ⁹ Qui lè ni na' rui' ládxi'ru' gunru' le rdzag ladxè'è Xanru', chqui' uga'nru' lu gdu ca nayá' nabinru' ni, o chqui' tsajsóalenru'-nè' Xanru' ni'. ¹⁰ Cni runru' le run bayúdx gdxinru' yúgu'tèru' lahuè' Cristo ga ni' rō'è' rbequi xbeynè'. Ni'r ubi'è qui queèru' tsaac le benru' tsal ni yu'uru' lu gdu ca nayá' nabinru', chqui' benru' le nac dxi'a qui o le nac dxi'a.

Le ruún rè'u tuz len Dios

¹¹ Qui lè ni na', le rádxitu'-nè' Dios, rui' ládxi'tu' uzéjni'tu' bunách. Nöcznè' Dios ca nac le yu'u icj ládxi'dau'tu', ati' ruzxóni ladx'a'a nòzili' dxi'a ca' lbi'ili' lè na' yu'u icj ládxi'dau'tu'. ¹² Cutu rubíj cuintu' dxi'a lauli', san ré'nitu' gata' queèli' latj gunli' netu' ba la'n, quiè gac ubi'ili' didza', bi guiéli' bōnni' tun ba zxon cuinquè' ca na' tu'lu'z lahui cuinquè' len clèg ca nacque' lu icj ládxi'dau'què'. ¹³ Chqui' nachixi icjtu', nac quiè gac yòl-la' ba queè' Dios, len chqui' cutu nachixi icjtu', nac quiè gac bi uzi'li' xbey. ¹⁴ Run bayúdx bi guntu' le nadxi'inè' rè'u Cristo, le nòziru' tuz Nu gut uláz quegac yúgu'tè bunách, len qui lè ni na' nac quegac yúgu'tè bunách tsa nátlengac Lè' tsaxxón. ¹⁵ Lè' gutiè' uláz quegac yúgu'tè bunách quiè cutur bi lunè' bōnni' nabanque' le naqui quegaczè', san le naqui qui Nu na' gut uláz quequè' len bubán lu yòl-la' gut. ¹⁶ Qui lè ni na', cutur gúnbè'tu' bunách tsa nac le tu'lu'z lahui, len zal-la' cniz bénbè'tu'-nè' Cristo, cutu núnbè'tu'-nè' cni na'a. ¹⁷ Chqui' nuhuóac tuz len Cristo nút'i'tèz bunách, chnac bunách cub nu na'. Chgdòd qui le glac zi'al, ati' chnucubgac yúgu'tè.

¹⁸ Yúgu'tè lè ni nunè' Dios, Nu bun rë'u tuz len Lè' lu në'ë Cristo, ati' budödè' lu na'tu' guntu' lban ca gac luhuóac tuz len Lè' yúgu'tè bunách. ¹⁹ Lban runtu' rna cni: "Dios gzóalenè' Cristo, benè' ga gac luhuóac tuz len Lè' bunách yödzyú ni, len cutu rajneynè' dul-la' gulabaga'." Budödè' lu na'tu' didza' dxi'a ni, ca gac luhuóac tuz len Dios bunách. ²⁰ Na'a, nactu' gbaz queè' Cristo, len rac na'a ca Dioscz ráta'yuè' lauli' lu rú'atu' netu'. Qui lè ni na' ráta'yutu' lauli' uláz queè' Cristo, gul-huóac tuz len Dios. ²¹ Cristo cutu bi dul-la' benè', san Dios budödè' Lè' ca bönni' dul-la' uláz queèru' quiè gata' latj queèru' gacru' tsahui' ca naquè' Dioscz le nacru' tuz len Cristo.

6

¹ Le runtu' dxin tsaxxön len Dios, ráta'yutu' lauli', rnatu': Cutu udödlí' ca'z le ruzá' ladxè'è queèli' Dios. ² Nayúj lu guich la'y ca gnè' Dios, rna:

Tu dza buzá' ladxá'a quiu', byönda' lí'

Ati' dza bena' ga gac uláu', gúclena' lí'.

Gul-yutsca'. Na'a nac dza ruzá' ladxè'è queèru'. Na'a nac dza gac ularu'.

³ Cutu rë'nitu' bi guntu' le gun ga nu gchixi gnigui, cui soa nu ucá'n ca'z dxin ni runtu'.

⁴ Ni'a qui bíti'téz bi runtu', rui' ládxi'tu' gac bè' nactu' huen dxin queè' Dios. Qui lè ni na', len yöl-la' rböz zxön ladxí' rua' rлentu' yugu' le rzaca' rgui'tu', len yugu' le ryadzj queètu' len le tun ga röt'u' baguí'i. ⁵ Cni bentu' zal-la' gulazé'ítsqui netu' yu bunách len gulagu'è netu' lidx guia, len gulabía nidiè' netu'. Gdöd bè'i bentu' dxin, cutu guta' queètu' latj gastu' o bi gágutu'. ⁶ Bè' ládxi'tu' gac bè' nactu' huen dxin queè' Dios. Guc bè' lè ni

Le nactu' ba'a ladxí',

Len le naptu' yöl-la' rejni'i,

Len le rböztu' zxön ladxí',

Len le nactu' dxi'i ladxí',

Len le zóalenè' netu' Dios Bó' La'y,

Len le nac gdu ca nadxi'itu' lza'tu'.

⁷ Rui'tu' didza' gdu'tè lí' ati' zoalen netu' yöl-la' huac queè' Dios. Le nac tsahui' nac ca tu le rneytu' lu gdil-l, lenca' le run chi'i netu' lu gdil-l na'.

⁸ Nacuá' nup tun netu' ba la'n,

Lenca' nup tu'zóa netu' tsla'l.

Nacuá' nup tu'lídiz díj netu',

Lenca' nup tu'lídiz tsahui' netu'.

Zal-la' ta'ná bunách rzi' yè'tu',

Rui'tu' didza' gdu'tè lí'.

⁹ Zal-la' nacuá' bunách cunúnbè'gac netu',

Nacuá' ca' nup núnbè'gac netu'.

Rdatu' ga zoa banádx gattu',

San ni zoatu' nabantu'.

Tunè' netu' zxguia',

San cutu tu'döddè' netu'.

¹⁰ Tu'shui'ni netu',

San rudzjitecztu'.

Nactu' bönni' yechi',

San runtu' ga rata' quegac bunách zian yöl-la' tsahui' gdu.

Zal-la' cutu bi dè queètu',

Naqui queètu' yúgu'tè le dè.

¹¹ Gdu ládxi'tu' rui'lentu' lbi'ili' didza', böchi' lza'adau', zoali' Corinto. Bului'itu' lbi'ili' gdu ca rui' ládxi'tu' lbi'ili'. ¹² Chqui' cutu nacru' tuz cutu nac le curui' ládxi'tu' lbi'ili', san lbi'iczli' cutu rui' ládxi'li' netu'. ¹³ Na'a, rui'lena' lbi'ili' didza' ca runè' bönni' rui'lenè'-bi' didza' xzi'nè', rnia': Gul-bí'i queètu' ca rúnentu' lbi'ili'. Gul-gü'i ladxí' netu'.

Nacru' ca tu gdau' ga yu'è Dios ban

¹⁴ Cutu gacli' tuz len bunách cuta'yejle'.

¿Nacxcz gac lac tuz le nac tsahui' len le cunác tsahui'?

¿Nacxcz gac lac tuz le nac chul len le nac yení'?

¹⁵ ¿Nacxcz gac lacque' tuz Cristo len Satanás, tu' xöhui'?

¿Nacxcz gac lacque' tuz bönni' rejle'è Cristo len bönni' curejle'è?

¹⁶ ¿Nacxcz gac lac tuz gdau' queè' Dios len bdau' guiöj bdau' yag?

Lbi'iczli' nacli' ca tu gdau' ga yu'è Dios ban. Ca nac lè ni, Dioscz gnè':

Sóalena' lequè' len tálena' lequè'.

Gaca' Dios quequè',

Ati' lequë' lacquë' bunách quia'.

¹⁷ Qui lë ni na', gnë' ca' cni:

Gul-rúj ladjquë', len gul-la'alén lequë'.

Rnë' Xanru': "Cutu gútsa'li' le cunác,

Ati' si' lu na'a lbi'ili'.

¹⁸ Neda' gaca' xuzczli',

Ati' lbi'ili' gacli' zxi'na', bönni' len ngul."

Cni rnë' Xanru', napczë' gdu'të yöl-la' huac.

7

¹ Yugu' lë ni gzxi' lu në'ë Dios náquigac queëru', böchi' lza'adau'. Qui lë ni na' ral-la' un cuinru' dxi'a, ubiajru' yúgu'të le rucá'n ca'z gdu ca nayá' nabinru' len bö' nacczru'. Lu yöl-la' radxi queëru' Dios ral-la' gáquiru' quizi queë' Lë'.

Ca gulubí'i ládxi'gac nup ta'yejlë' Cristo

² Gul-sí' lu na'li' netu'. Nutu nu bia'tu' dö' qui, nu dzag lbi'ili'. Nutu nu bentu' ga gchixi gnigui. Nutu nu gzxi' yé'itu'. ³ Ru'a cni didza', clëg quië uspaga'a lbi'ili' zxguia', san nac ca na' chgnia' zi'al, rnia': Zoa' sina' gbánlena' lbi'ili' o gátlena' lbi'ili' le rui' ladxa'a lbi'ili'.

⁴ Ruzxónitsca ladxa'a lbi'ili' len runtsca' lbi'ili' zxön. Zal-la' zian le rzaca' rgui'tu', nadiptsca ladxa'a len rudzjitsqui ladxa'a.

⁵ Cati' bdxintu' luyú Macedonia, ga rdxintë na'a dza, cutu rata' queëtu' latj uzi' ládxi'tu', san le zian le rac queëtu'. Ta'dil-len netu' bunách, ati' lu icj ládxi'dau'tu' yu'ugac le tun ga rádxitu'. ⁶ Ni'r Dios, Nu rutíp ladxí' nu chzoa gac chop ladxí', butipë' ládxi'tu' cati' budxinbi' queëtu' bi'i Tito. ⁷ Cutu gucz le budxinbi' queëtu', san le gdxjó'i'bi' ca' netu' ca na' butipli' ládxi'bi' lbi'ili'. Gdxjó'i'bi' netu' ca na' ré'nitsquili' ulé'ili' neda', len ca na' ruhui'nili' ni'a qui lë na' guc ni', lenca' ca rui' ládxi'li' neda'. Yúgu'të lë ni ben ga rudziji ladxa'a.

⁸ Zal-la' ben ga bui'nili' le buzuja' queëli' lu guich zi'al, cutu ruhui'nda' na'a. Zi'al bui'nda' cati' gúquibe'ida' ben ga bui'nili' lbi'ili' tu chi'idau', ⁹ san na' a rdxijda', clëg le bui'nili', san le ben ga bubí'i ládxi'li' yöl-la' ruhui'ni queëli' na'. Dios bugunë' dxin yöl-la' ruhui'ni queëli', cui gchixi gniguili' ni'a qui le bentu' netu'. ¹⁰ Yöl-la' ruhui'ni na' rugunë' dxin Dios run ga nu ubi' ladxí' quië ulá nu na', ati' qui lë ni na' cutu ral-la' hui'niru' qui, san yöl-la' ruhui'ni le nac qui yödzlyú ni run ga lat bunách. ¹¹ Gul-yutsca' ca bugunë' dxin Dios yöl-la' ruhui'ni queëli' na'.

Ben ga rui' ládxi'li'-në' Dios.

Ben ga gú'nili' urujli' dxi'a.

Ben ga gleyli' nu na' ben dul-la'.

Ben ga rádxili'-në' Dios.

Ben ga bë' ládxi'li' gunli' ca rna xtídzë'ë Dios.

Ben ga nadxi'li'-në' Dios gdu ládxi'li'.

Ben ga gú'nili' gunli' zxguia' nu na' ben dul-la'.

Benli' le nac bë' cutu bi' dul-la' nabága'li' ni'a qui lë na' guc.

¹² Qui lë ni na', zal-la' buzuja' cni lu guich na', cutu guc ni'a qui nu na' ben dul-la', len clëg ni'a qui nu na' gzxaca' gdi'i, san quië gac bë' lahuë' Dios le nactë rui' ládxi'li' netu'. ¹³ Lë ni butíp ládxi'tu'. Clëgz bdi'p ládxi'tu' san rudzjitsqui ládxi'tu' le rudzjibi' bi'i Tito ni'a qui le benli' lbi'ili', butipli' ládxi'bi'.

¹⁴ Bena' lbi'ili' zxön laubi' Tito, ati' cutu benli' ga utui'da'. Bë'lentecztu' lbi'ili' didza' gdu'të li, ati' lëzca' cni nac gdu'të li didza' bë'lentu'-bi' Tito cati' bentu' lbi'ili' ba la'n. ¹⁵ Zeaj racr gdu ca nadxi'bi' lbi'ili' bi'i Tito cati' rajneybi' ca na' benli' ca rna xtídzta'tu', len ca na' benli'-bi' ba la'n lu yöl-la' radxi Dios queëli' len lu yöl-la' nöxj ladxí' queëli'. ¹⁶ Rudzjitsquida' le gac uzzöni ladxa'a lbi'ili' gdu ladxa'a.

8

Ca ral-la' unödzej le dë qui, nu rejle' Cristo

¹ Na'a, böchi' lza'adau', ré'nitu' quixjó'i'tu' lbi'ili' ca nac le buzá' ladxë'ë Dios quegac yugu' cö' bunách queë' Cristo luyú Macedonia. ² Zal-la' szxöni gulazaca' gulagui'ë lu yugu' le gzxi' bë' lequë', szxónitër guludzijnë' len gdu ládxi'quë' gulunödzej' szxöni zal-la' nacquë' bunách yechi'. ³ Neda' rna' lna' lau quequë', gdu ládxi'quë' gulunödzej' yúgu'të tsca gulazáqui'në', len gulunödzejrë' tsca gulazáqui'në'. ⁴ Bayúdx gulanabnë' netu' len szxöni gláta'yue' lautu' güi'tu' lequë' latj tsazxön len netu' lácnenë' böchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo. ⁵ Glunré' ca guqui icjtü' lunë', le guludód cuinquë' zi'al lu në'ë Xanru' lenca' lu na'tu' netu', le nac le rdzag ladxë'ë Dios. ⁶ Qui lë ni na' gnábitu'-bi' bi'i Tito udx gunbi' xchinbi' ga ni' zoali', utubbi' dumí runödzejli' lu yöl-la' dxi'i ladxí' queëli', ca na' gzu laubi' benbi' zi'al. ⁷ Nacli' blau ca nac

yúgu'tè le runli', ca réjlè'li' Cristo, len ca réjni'li', len ca ruzéjni'li' bunách, len ca rui' ládxi'li' lza'li', lenca' ca nadxi'ili' netu'. Lézca' cni ral-la' gacli' blau ca gácleni' lza'li', lu yöl-la' dxi'i' ladxi' queëli' bi unödzejli' quequë'.

⁸ Cutu rna bé'ida' lbi'ili' gunli' cni. Ru'a didza' ca tun yela'gac bunách, tu'nödzej gdu ládxi'gac, quië guna' ga gunli' le gac bë' nac gdu ca nadxi'ili' lza'li'. ⁹ Nöziczli' le buzá' ladxë'e queëru' Xanru' Jesucristo. Blé'iné' yöl-la' tsahui' san quië gáclenë' lbi'ili' böaquë' yechi' quië gata' queëli' yöl-la' tsahui', le guquë' Lë' yechi'.

¹⁰ Cni runi neda: Dxi'ar gac queëli' udx gunli' lë na' gzu lauli' runli' chguc tu iz. Gucli' blau, clëgz ca bunödzejli', san lëzca' ca gú'nili' unödzejli'. ¹¹ Na'a, gdu ládxi'li' gul-syúdx gunli' lë na' gzu lauli' runli', gdu ládxi'li' bunödzejli'. Gul-nödzej na'a tsca sáqui'li'. ¹² Chqui' rë'nili' bi unödzejli', Dios runë' ba la'n le runödzejli' tsca nac le dëz queëli'. Cutu rna'bë unödzejli' tsca le dëz queëli'.

¹³ Cutu rë'nda' guna' ga unödzejli' le gaclen yezica' bunách ga gdxintë yadzj queëli'. ¹⁴ Rë'nda' gac tuz ca dë queëli', len quequë'. Na'a szxöni dë queëli' le gac unödzejli' quië bi gata' quegac nup ni' ryadzj quequë'. Ni'r cati' bi yadzj queëli', lequë' huac bi lunödzejë' queëli' quië cni gac tuz ca dë queëli' len quequë' yúgu'tëli'. ¹⁵ Lézca' cni nayúj lu guich la'y, rna: "Nu na' butúb szxöni, cutu bugá'n qui, ati' nu na' butúb lati'z, cutu byadzj qui."

Ca runbi' Tito lenca' nup dzaggac lëbi'

¹⁶ Xclenë' Dios, Lë' benë' ga rui' ládxi'bi' lbi'ili' bi'i Tito ca na' rui' ladx'a' lbi'ili' neda'. ¹⁷ Clëgz runbi' ca rna xtidza'a bi gnabda'-bi', san le rui' ládxi'czbi' lbi'ili', racz queëbi' gú'nibi' tsajyubi' lbi'ili'.

¹⁸ Rsóla'tu'-në' tsaxxón len lëbi' böchi'ru' na' tun lë' ba la'n yúgu'të cö' bunách queë' Cristo, le runë' dxi'a' dxin qui didza' dxi'a'. ¹⁹ Yetú ca', gulabó bönni' ni yugu' cö' bunách queë' Cristo quië tséajlenë' tsaxxón netu' gua'tu' lë na' runödzejli' quië gac yöl-la' ba queë' Xanru', len gac bë' ca' rui' ládxi'ru' lza'ru' ta'yejlë'e Cristo. ²⁰ Cni gac, gunë' netu' tsaxxón quië nutu nu bi gac gnë queëtu' ca rúnentu' dumí na' runödzejli' szxöni, le gaclen bunách yechi'. ²¹ Rui' ládxi'tu' guntu' le nac dxi'a', clëgz lahuë' Xanru', san lëzca' laugac bunách.

²² Rsóla'tu'-në' ca' tsaxxón len lequë' yetuté' böchi'ru', zian lzu gzxì' bë'tu' lë', ati' nac bë' rë'nnë' gáclenë' rë'yu' gdu ladxë'e. Yetú ca', le ruzxöni ladxë'e lbi'ili', rë'ntërnë' ca' gáclenë' rë'yu' lu dxin ni. ²³ Chqui' nu bi gnab ca nachi' bi'i Tito, nachi' lza'a, rúnlenbi' neda' tsaxxón dxin quië gáclentu' lbi'ili'. Chqui' nu bi gnab ca nacquë' yezica'rë' böchi'ru' na', nasóla'gac lequë' yugu' cö' bunách queë' Cristo, ati' tunë' ga gac queë' Cristo yöl-la' ba. ²⁴ Gul-gún ga gac bë' nadxi'ili' lequë' quië láquibe'i runli' cni yugu' cö' bunách queë' Cristo, len la'nözi nac gdutë li didza' dxi'a' rui'tu' ca nac queëli'.

9

Ca nac dumí rutubru' le gaclen böchi'ru'

¹ Ca nac le runödzejli' quequë' böchi'ru' ta'yejlë'e Cristo, cutu run bayúdx uzuja' queëli' lu guich ni. ² Chnözda' ca rë'nili' gunli' lë ni, ati' ru'a didza' laugac bunách ta'yejlë' Cristo luyú Macedonia ni ca nac le dxi'a' runli'. Rguíxjöi'da' lequë' ca nac queëli', zoali' luyú Acaya, chguc tu iz chzoa gunli' lë ni, ati' le rui' ládxi'li' gunli' lë ni, bdi'p ládxi'gac yelatyi' cuguluhuoatë bunách ni ta'yejlë' Cristo. ³ Na'a, rsóla'a queëli' yugu' böchi'ru' ni quië gac bë' nac gdutë li didza' rui'tu' ca nac queëli', ati' nac ca na' chgnia' queëli', chzoa gunli' lë na' gaclen lza'ru'. ⁴ Chqui' la'za'clen tsaxxón neda' la'gac bunách Macedonia ta'yejlë' Cristo, ati' gac bë' cutu zuini gunli' lë na', ni'r utui'tu' le buzxöni ládxi'tu' lbi'ili', ati' lbi'iczi' ca' ral-la' utui'li'. ⁵ Qui lë ni na' gúquida' ral-la' gsóla'a yugu' böchi'ru' ni la'dxín ga zoali' zi'al ca neda', ati' laclen lbi'ili' quië udx utubli' lë na' gzxì' lu na'li' unödzejli'. Cni gac, udx utubli' dumí na' zi'al ca gdxina', ati' gac bë' runödzejli' le rë'niczli' len clëg le rqui'itu' lbi'ili' bi unödzejli'.

⁶ Gul-tsajnéy lë na' rna:

Nu raz ruzóa lati'z, lati'z ca' uzí'.

Nu raz ruzóa szxöni, szxöni ca' uzí'.

⁷ Tu tuli' ral-la' unödzejli' tsca na' chnuzoali' icj ládxi'dau'li', len clëg lu yöl-la' ruhui'ni queëli' o le run bayúdx, le nadxi'inë' Dios nu runödzej gdu ladxì'. ⁸ Dios gac gunnë' queëli' szxönitër ca rquínili' quië gata' queëli' yúgu'të lë na' rquínili', ati' ugá'n queëli' quië gac gácleni' nu bi ryadzj qui. ⁹ Lézca' cni nayúj lu guich la'y, rna:

Gdu ladxë'e bunödzejë' quegac bunách yechi'.

Nac bë'tecz yöl-la' dxi'i' ladxì' queë'.

¹⁰ Dios, Nu runn queëru' bi gaz uzoaru', lenca' bi gui'j gáguru', gunnë' ca' queëli' bi unödzejli', le nac ca lë na' nu raz ruzóa, len gunë' ca' ga la'yán le lapli' le nacgac le dxi'a' runli'. ¹¹ Dios gunë' ga gata'tër queëli' yöl-la' tsahui' quië gac unödzejli' szxöni. Cni gac, yugu' le unödzejli', lë na' quistu' uláz queëli', gun ga la'ná bunách zian: "Xclenë' Dios." ¹² Lë na' runödzejli' le

gaclen böchi'ru', clëgz güi' quequë' le ta'yadzjnë', san gun ga la'në' xclenë' Dios. ¹³ Cati' gunli' cni, la'gu'ë Dios yöl-la' ba le gac bë' runli' ca rna didza' dxi'a queë' Cristo ca na' rnali' runli'. La'gu'ë Lë' yöl-la' ba ca', le nacli' dxi'i ladxi', runödztji' quequë' lenca' quegac yezica' bunách. ¹⁴ Lulidzë' Dios la'nabné' Lë' gáclenë' lbi'ili' le nadxi'icné' lbi'ili' ni'a qui le buza'tsca ladxë'ë queëli' Dios. ¹⁵ Xclenë' Dios, bennë' queëru' tu le nactër lsaca'.

10

Yöl-la' uná bë' dë lu nëë Pablo

¹ Ta'ná bunách naca' nöxj ladxi' cati' zóalena' lbi'ili', san cati' zoa' zi'tu' ga zoali' rsidxtsquida' lbi'ili' ca ruzuja' lu guich. Le naquë' nöxj ladxi' len dxi'i ladxi' Cristo, neda', Pablo, ráta'yua' lauli' ² cui gunli' ga gun bayúdx gsidxda' lbi'ili' cati' gdxina' ga zoali'. Chzoa gsidxda' nup ni' ta'ná runtu' dxin ni lu yöl-la' bunáchz queëtu'. ³ Le nactë nactu' bunách, san clëg racz queëtu' runtu' xchinë' Dios. ⁴ Yugu' le rneytu' lu gdil-l, cutu nacgac ca le ta'néy lu gdil-l bunách yödztlyú ni, san yugu' le rneytu' lu gdil-l napgac yöl-la' huac queë' Dios, le ruguntu' dxin rusnitu' le nalgac qui tu' xöhui'.

⁵ Rusnitu' yugu' didza' cunáz tu'zxóni ládxi'gac bunách len yúgu'të le tun ga tun ba zxón cuinquë' len le tun ga cutu lumbë'ë Dios. Runtu' ga gac la'ná bé'inë' yúgu'të le ta'zá ládxi'quë', lë na' tun ga ta'dá'baguë'ë Dios, ati' runtu' ca' ga tunë' ca rnë' Cristo. ⁶ Töd gunli' le gac bë' nac gdu ca runli' ca rna xtudzë'ë Cristo, soatu' sina' guntu' xzguia' yúgu'të nup ni' ta'dá'baga' xtudzë'ë.

⁷ Ruyuli' le nalá' lahuiz. Chqui' ráquinë' náquinë' queë' Cristo nu bönni' dzaguë' lbi'ili', ral-la' gáquibë'inë' ca' lë ni: Ca na' lë' náquinë' queë' Cristo, lëzca' cni netu' náquitu' queë' Cristo. ⁸ Cutu ca' rutui'da' zal-la' gdöd bë'i ben ba zxón cuina' ca nac yöl-la' uná bë' budödë' lu na'tu' Xanru'. Lë na' dë lu na'tu' nac quië guntu' ga gacr gdu ca réjlë'li' Cristo, len clëg quië usnitu' lbi'ili'. ⁹ Cutu rë'nda' gáquili' rë'nda' gun gádxida' lbi'ili' ni'a qui le ruzuja' queëli' lu guich ni. ¹⁰ Nacuá' ni' nup la'ná: "Yugu' le ruzujë' queëru' lu guich Pablo, rsidxnë' len rdinlenë' rë'u, san cati' zóalënë' rë'u runë' nöxj ladxi', len didza' gul-l ru'ë." ¹¹ Nu na' rui' cni didza' ral-la' gáquibë'i lë ni: Ca na' nactu' cati' bi ruzujtu' queëli' lu guich tsal ni zoatu' zi'tu' ga zoali', gactu' ca' lu le guntu' cati' ni' sóalentu' lbi'ili'.

¹² Le nactë cutu nactu' rugu ladxi' quië gnatu' nactu' tuz ca nacgac nup ni' tun ba zxón cuingac. Bunách cunözi nacgac nup ni'. Lu le ta'zá'z ládxi'quë' tu'zöë' ca ral-la' lac bunách, len ta'bequi xbeynë' la' légaczë' tsca nac lë na' ta'zá'z ládxi'quë'. ¹³ Netu' cutu gunr ba zxón cuintu' ca ral-la' guntu', san ca nacz dxin budödë' lu na'tu' Dios, ati' lu dxin ni, ral-la' guntu' lëi ga ni' zoali' lbi'ili'. ¹⁴ Chqui' budödë' lu na'tu' Dios dxin guntu' ga zoali', cutu ca' gdöd bë'itu' ca bentu' cati' bdxintu' ga zoali', bentu' lban ga zoali' qui didza' dxi'a. ¹⁵ Cutu run ba zxón cuintu' ca nac dxin nungac yezica' bunách, san ca nacz dxin na' budödë' Dios lu na'tu'. Runtu' löz gacr gdu ca réjlë'li' Cristo quië gac guntu' dxin ga zoali' le nacr lsaca', tsca nac le budödë' lu na'tu' Dios guntu'. ¹⁶ Ni'r gac guntu' lban qui didza' dxi'a ga nacua' yöd dzö' zi'tu'r ga zoali'. Cni gac, cutu gun bayúdx gun ba zxón cuintu' ni'a qui dxin nungac yezica' bunách, lë na' budödë' Dios lu nac'gac.

¹⁷ Nayúj lu guich la'y le rna:

Nu rë'ni bi gun zxón,

Le benzë' Xanru' ral-la' gun zxón.

¹⁸ Nurujë' dxi'a bönni' cati' rnë' Xanru' nurujë' dxi'a len clëg cati' ru'ë cni didza' qui la' cuinzë' bönni' na'.

11

Ca naquë' Pablo, len ca nacquë' bönni' tun cuinquë' gbaz queë' Cristo

¹ Rë'nda' gua' glenli' neda' tsal ni gu'a didza' lu yöl-la' cunözi quia'. Gul-zá' ládxi'li' quia'. ² Rui' ladxa'a lbi'ili' ca na' Dioscz rui' ladxë'ë lbi'ili', le nacli' ca nachi' tubi' bi'i ngul ra'bandau', nac gdu ládxi'bi', buschina'-bi' lahuë' Cristo quië utság ná'lenbi' Lëczë'. ³ Rádxida' gdxin queëli' nu si' ye'i lbi'ili', gun ga usanli' ca nadxi'ili'-në' Cristo gdu ládxi'li', ca na' guc queënu Eva cati' lu yöl-la' sina' qui gzi'i ye'i lënu Satanás tu' xöhui'. ⁴ Cni rnia' le rui'li' latj gdu ládxi'li' nu za' queëli', run lban qui xzba queë' Jesús, le nadzá' ca nac xzba bentu' lban qui netu', ati' rzi' lu na'li' tu bö' len tu didza' dxi'a nadza'gac ca nac Bö' La'y na' len didza' dxi'a na' gzxi' lu na'li' lu na'tu' netu'. ⁵ Ráquida' cutu nacra' cuidi'z ca nacquë' bönni' ni' nactërquë' blau, ráquili' nacquë' gbaz queë' Cristo. ⁶ Nazx ca' naca' cuidi'z ca ru'a didza', san cutu naca' cuidi'z ca nac yöl-la' rejni' napa'. Zian lzu, len zian ca bului'itu' lbi'ili' ca nac yöl-la' rejni' naptu'.

⁷ Nazx ca' cutu nac dxi'a tu le bena', cutu bi buquizxja' lbi'ili' cati' bena' lban ga zoali' qui didza' dxi'a. Ben cuina' ca'z, san bena' ga gucli' lbi'ili' zxón. ⁸ Buguna' dxin le naqui quegac

yezica' cö' bunách queë' Cristo, le gzxi'a dumí gulunödzejë' quia' lequë' quië guc bena' dxin ga zoali' lbi'ili'. ⁹ Cati' gzoalena' lbi'ili' len byadzj quia', cutu busaca' zi'a nituli' lbi'ili', san lë na' byadzj quia', gulunödzejë' quia' böchi'ru' guladxinë' quia', gularujë' luyú Macedonia. Gatga busaca' zi'a lbi'ili', ati' la' tuz ca guna'. ¹⁰ Ni'a qui le nac gdutë li queë' Cristo zoalen neda' cutu soa' dxiz, gun ba zxön cuina' ca nac lë ni gdu luyú Acaya. ¹¹ ¿Naru' ráquitsali' rnia' cni le cutnaxi'ida' lbi'ili'? Nözcznë' Dios nadxi'ida' lbi'ili'.

¹² Gúntecza' ca runa' na'a, cui gata' latj quequë' lun ba zxön cuinquë' bönni' ni' ta'në' nacquë' gbaz queë' Cristo len ta'në' tunë' xchinë' Lë' ca runtu' netu'. ¹³ Cutu ca' nacquë' gbaz nasölë'ë Cristo. Ta'zi' yë'ë ca nac dxin tunë' len tun cuingaczë' gbaz queë' Cristo. ¹⁴ Cutu ral-la' ubániru' ca tunë' bönni' na'. Lëzca' Satanász, tu' xöhui', rului' cuini ca gbaz la'y queë' Dios, rdë' lu yení'. ¹⁵ Qui lë ni na' cutu ral-la' ubániru' chqui' yugu' huen dxin qui tu' xöhui' na' tu'luí' cuinquë' ca nup tun xchini Nu na' nac tsahui'. Udx quequë' ca rajlöz le tunë'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

¹⁶ Leyúbl rëpa' lbi'ili': Nutu nu ral-la' gaqui nachixi icja'. San chqui' ráquili' nachixi icja', gul-güi' neda' latj gu'a didza' ca bönni' nachixi icjë', gun ba zxön cuina' tu chi'ida'. ¹⁷ Didza' ni ru'a cutu nac le rna bë'ë Xanru', san ru'a didza' ca bönni' nachixi icjë', run ba zxön cuina'. ¹⁸ Nacu'ë zian bönni' tun ba zxön cuinquë' ca nacgac le tunë' lu yöl-la' bunáchz quequë'. Qui lë ni na', neda' ca' gun ba zxön cuina'. ¹⁹ Le ráquili' racli' szxöni, gdu ládxi'li' rui'li' latj lu'ë didza' bönni' nachixi icjquë'. ²⁰ Rui'li' ca' latj nu gun lbi'ili' bönni' nadá'ugac, o nu cua le dë queëli', o nu gna bë'i lbi'ili', o nu ucán lbi'ili' ca'z, o nu capa' rú'ali'. ²¹ Rutuí'da' rnia' lë ni: Cutu bentu' cni queëli' le gdöd bë'i guctu' nöxj ladxi'.

Chqui' zoa nu nac rugu ladxi' gun ba zxön cuini, neda' ca' gaca' rugu ladxi', gu'a didza' ca bönni' nachixi icjë'.

²² ¿Naru' nacquë' bönni' hebreo? Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacquë' bönni' Israel? Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacquë' zxi'n xsoë' Abraham? Ca' naca' neda'.

²³ ¿Naru' nacquë' huen dxin queë' Cristo? Ca' náctëra' neda' zal-la' ru'a didza' ca bönni' nachixi icjë' cati' rnia' cni.

Béntëra' dxin ca glunë' lequë'.

Gyu'a lidx guia zianr lzu ca gulayu'ë lequë'.

Gulazé'itsqui neda' yu bunách zianr lzu ca guc quequë'.

Gzoa banádx gatia' zianr lzu ca gzoa quequë'.

²⁴ Gayu' lzu gulaguinë' neda' guid bönni' judío.

Tu tu lzu na' gulaguinë' neda' chëna uruá' lzu.

²⁵ Tsonn lzu gulaguinë' neda' gba'y.

Tu lzu gululadxë' neda' guiöj.

Tsonn lzu gzoa' tu lë'i barco guc ditj, bötj lu nis zxön.

Tu lzu gzoa' gdu tu yël len tu dza lu nis qui nis zxön.

²⁶ Zian lzu cati' ni' yu'a nöz,

gdöda' gap gzoa' banádx yugu' lu yegu,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' gban,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' uládz quia',

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' gza'a,

len gap gzoa' banádx lu yöd,

len gap gzoa' banádx lu latj ca'z,

len gap gzoa' banádx lu nis zxön,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' ta'zi' yë'ë, ta'në' nacquë' böchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo.

²⁷ Dxin zxön bena' len budú ladxa'a.

Zian lzu cutu guta' quia' latj gasia'.

Gduna' len gbídx'a'.

Zian lzu cutu guta' quia' bi' gahua', o ga utsë'i cuina', o lari' gacua'.

²⁸ Yetú ca', yúgu'të dza ruúbi ruguí'ida' le rui'tsca ladxa'a yúgu'të cö' bunách queë' Cristo.

²⁹ Cati' nu rcuidi', neda' ca' rcuidi'da'. Cati' nu run ga gchixi gnignë' tu böchi'ru', rleyda' nu run cni. ³⁰ Chqui' run bayúdx gun ba zxön cuina', gun ba zxön cuina' ca nac le nacgac bë' rcuidi'da'.

³¹ Dios, Xuzé' Xanru' Jesucristo, gactecz queë' yöl-la' ba. Lë' nözcznë' ru'a didza' gdutë li. ³² Cati' ni' gzoa' lu yöd

Damasco, bönni' ni' guta' lu në'ë uládz queë' bönni' rna bë'ë,

lë' Aretas, bucu'ë bönni' gulabó' nisië' quië la'zönë' neda' ³³ san böchi'ru' ni' guludödë' neda' tu ga ra'a yení' qui yu'u, yu'a tu bdö'a zxön, guluzötjë' neda' ni'l lu zö'ö run chi'i yöd na'.

Cni guc, bulá' lu na'quë' bönni' ni' gulabó' nisië' neda'.

12

Yugu' le bului'inè' Pablo Dios

¹ Le nactè cutu ral-la' gun ba zxon cuina'. Zal-la' cni nac, na'a gu'a didza' ca nacgac le bului'inè' neda' Xanru' len le buzéjmi'nè' neda'. ² Núnbè'a-nè' bönni' rejlé'è Cristo, chguc chidá' iz zoa nu bchè' lè' yehua' yubá. Cutu nõzda' chqui' gyijè' ni' lu gdu ca nayá' nabanè' o lu bõ' nacczè'. Tuzè' Dios nõznè'. ³ Nõzda' gyaziè' latj lach queè' Dios, nazí' lei paraíso. Cutu nõzda' chqui' gyijè' ni' lu gdu ca nayá' nabanè' o cutu. Tuzè' Dios nõznè'. ⁴ Tsal ni' zoè', byönnè' le tun ga nu rubani, yugu' le cudè latj nu güi' didza' qui. ⁵ Bönni' ni huac guna' lè' zxon, san cutu gun ba zxon cuina'. Tuz gun ba zxon cuina' le rcuidi'da'. ⁶ La'naru' guè'nda' gun ba zxon cuina', cutu gaca' cunözi, le gnia' le nac gdu'tè li. Na'a, cutu gun ba zxon cuina' le cutu rè'nda' nu gunr neda' ba la'n tscá le ble'i bena' neda', o tscá nac didza' byöni bè'a neda'.

⁷ Ni'r, cui töd bè'i gun ba zxon cuina' le blé'ida' lè na' tun ga nu rubani, Dios buzöè' lu xpèla'tu tu huè' ratsca ca rla ga rnè' yötsi'. Huè' na' guc ca tu le bugún dxin tu' xöhui', busaca' zi' neda'. Cni guc quia' cui töd bè'i gun ba zxon cuina'. ⁸ Tsonn lzu gúta'yua' lahuè' Xanru', gnabda' Lè' ugüè' xhuè'a na'. ⁹ Xanru' gudxè' neda': "Nactè zuiu' le ruzá' ladxa'a quiu'. Uzí'tèru' xbey le ruzá' ladxa'a quiu' cati' rcuidi'nu'." Qui lè ni na', rudzjtsquida' le rcuidi'da'. Le rac cni quia', ráclentèr neda' yöl-la' huac queè' Cristo. ¹⁰ Qui lè ni na', le naxi'ida'-nè' Cristo, rudzjida' cati' rcuidi'da', len cati' nu rulídz neda' zi', len cati' bi ryadzj quia', len cati' nu rbía ladxi' neda', len cati' bi rac quia'. Cati' nacuidi'da', náptèrcza' yöl-la' huac queè' Lè'.

Pablo rui' ladxè'è bunách queè' Cristo nacua' Corinto

¹¹ Naca' cunözi le bè'a didza' ca nac le dxi'a bena' neda'. Lbi'iczi' benli' bayúdx bena' cni. Lbi'ili' ral-la' gunli' neda' ba la'n, ati' zal-la' cutu bi naca' neda', cutu ca' nacra' cuidi' ca nacquè' bönni' ni' nácgatèrè' blau, ta'nè' nacquè' gbaz queè' Cristo. ¹² Yugu' le bena' lu yöl-la' rböz zxon ladxi' quia' ga ni' zoali' nacgac bè' naca' gbaz queè' Cristo. Blé'ili' yugu' le bena', le nacgac bè' len le tun ga nu rubani, len yugu' yöl-la' huac queè' Cristo. Cutu busaca' zi' a lbi'ili' bi gunnli' le gui'j' gahua'. Gul-nít lau neda' le cutu bena' cni queè'li'.

¹⁴ Chzoa guida' ga zoali' le bunn lzu. Cutu bi gnaba' gunnli' quia'. Rè'nda' gunn cuinczli' quia' len clèg bi dè queè'li'. Yugu' bi'i huè'ndau', cutu run bayúdx lugágubi' xuz xna'cbi'. Xuz xna'cbi' na' ral-la' lugahuè' zxi'nquè'. ¹⁵ Gdu ladxa'a utó'a yúgu'tè le dè quia' len udöd cuina' ni'a queè'li' quie'gac bi uzil'i' xbey, zal-la' ráquida' cati' nadxi'irda' lbi'ili', zeaj rhuechi' yöl-la' nadxi'i' queè'li' neda'.

¹⁶ Nõziczli' cutu busaca' zi'a lbi'ili'. Na'a, la'li' gnali' guca' sina', ati' len didza' cunác buz'a xballi'. ¹⁷ ¿Naru' ráquitsali' gzx'i' yé'ida' lbi'ili' cati' bsöla'a queè'li' yugu' gbaz quia'? ¹⁸ Gúta'yua' laubi' bi'i Tito guidbi' ga zoali', ati' bsöla'a-nè' tsazxon len lèbi' böchi'ru' na'. ¿Naru' ráquitsali' buz'i'bi' xballi' bi'i Tito? ¿Naru' cu bentu' la' tuz ca runtu' bi'i Tito len neda', lenca' la' tuz didza' bè'tu'?

¹⁹ ¿Naru' ráquitsali' rubíj' cuintu' dxi'a lauli' lbi'ili'? Lahuè' Dios rui'tu' didza' uláz queè' Cristo, ati' yúgu'tè le runtu' nac quie' gac gdu yöl-la' rejlé' queè'li' Cristo, böchi' lza'adau'. ²⁰ Rádxida' cutu gacli' ca rè'nda' gacli' cati' guida' ga zoali', ati' neda' cutu gaca' ca rè'nili' lbi'ili' gaca'. Rádxida' rdil-li' didza' len ruzxé'ili' lza'li', len rleyli' lza'li', len rulídz ditjli' lza'li', len rnèli' qui lza'li', len runli' ba zxon len runli' rusbó. ²¹ Cati' guida' ga zoali', chqui' cni rac queè'li', rádxida' gunè' Dios ga utui'da' ca nac queè'li', ati' gun bayúdx códx'a ni'a quegac zian nup ni' glun dul-la' len cutu gulubí'i ládxi'gac ca nacgac le cunác dxi'a glunè', len yugu' le gulazé ládxi'què' le cunác.

13

Pablo ruzéjmi'nè' bunách Corinto len rugapè' Dios lequè'

¹ Le bunn lzu ni guida' ga zoali'. Nayúj lu guich la'y, rna: "Run bayúdx la'cuá' chop tsonn nup lun lna' lau chqui' nu bi uqui' lzé'i'." ² Chbuzéjmi'da' nup glun dul-la' cati' ni' gzóalena' lbi'ili' le buróp lzu, ati' na'a ruzéjmi'da' lequè' leyúbl lenca' yúgu'tè nup tun dul-la', zal-la' ni zoa' zi'tu', rnia': Chqui' guida' ga zoali' leyúbl cutu gaca' nõxj ladxi' huadil-la' lequè'. ³ Rnabli' tu le gac bè' ru'a didza' uláz queè' Cristo. Lè na' guna' gac bè' ru'a cni didza'. Cutu ca' rcuidi'nè' Cristo cati' bi runè' queè'li', san lu yöl-la' huac zxon queè' runè' bi runè' queè'li'. ⁴ Le nactè gdè'è lè'i yag cruz ca nu rcuidi', san zoè' nabanè' le zoalen Lè' yöl-la' huac queè' Dios. Netu' ca' rcuidi'tu' tsazxon len Lè' san le nactu' tuz len Lè' nabantu', zoalen netu' yöl-la' huac queè' Dios bi guntu' ga ni' zoali'.

⁵ Gul-yú cuinli' chqui' rejlé'li' Cristo o cutu. Gul-sí' bè' la' cuinzli'. ¿Naru' cu nõzili' zóalene' lbi'ili' Jesucristo chqui' le nactè rejlé'li' Lè'? ⁶ Runtu' lóz nõziczli' le nactè netu' rejlé'tu' Cristo. ⁷ Rulidztu'-nè' Dios rnábitu'-nè' gáclenè' lbi'ili', cui gua'li' dõ', clèg quie' urujtu' dxi'a

netu', san quië gunli' lbi'ili' le nac dxi'a zal-la' gáquili' rchixi rníguitu' netu'. ⁸ Cutu ca' gac tá'baga'tu' le nac gdutë li san gacz guntu' le rajlöz le nac gdutë li. ⁹ Qui lë ni na' rudzjítu' cati' rcuídi'tu' ati' lbi'ili' rdip ládxi'li'. Rulídztecztu'-në' Dios, rnábitu'-në' gunë' ga gac gdu ca réjlë'li' Cristo. ¹⁰ Qui lë ni na' ruzuja' queëli' lu guich lë ni tsal ni zoa' zi'tu' ga zoali'. Ni'r cati' guida' ga zoali' cutu gun bayúdx usaca' zi'a lbi'ili', uguna' dxin yö-la' uná bë' nudödë' lu na'a Xanru', le nac quië utipa' ládxi'li' len clëg quië usnitia' lbi'ili'.

¹¹ Na'a, böchi' lza'adau', dip ládxi'li'. Gul-güü' ládxi'li' gac gdu ca réjlë'li' Cristo. Gul-güí' ládxi'li' ca' lë ni répa' lbi'ili'. Gul-gác tuz len lza'li' len gul-cóz dxi'adau'. Rnabda'-në' Dios sóalenë' lbi'ili'. Lë' nadxi'inë' rë'u len runë' ga rbözru' dxi'adau'. ¹² Gul-gáp Dios lza'li', tuli' yetuli', unída'li' lza'li'. ¹³ Yúgu'të böchi' lza'ru' ni tu'gapë' Dios lbi'ili'.

¹⁴ Rnabda'-në' Dios gunë' ga gata' queëli' yúgu'tëli' le ruzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesucristo, len gdxinë' ca' lbi'ili', len gunë' ga gac'li' tuz len Dios Bó' La'y. Ca' gac.

DIDZA' BSÖLĚ'Ě PABLO LUYÚ GALACIA

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë luyú Galacia

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz queë' Cristo. Cutu gulasöla' neda' bunách. Jesucristocz bsölĚ'ë neda' ati' nunë' tsaxxón Lë' Xuzru' Dios, Nu na' buspán Jesús lu yöl-la' gut. ² Rugapa' Dios lbi'ili', nababl'i' yugu' cö' bunách queë' Cristo luyú Galacia, ati' nunquë' neda' tsaxxón böchi'ru' ni. ³ Rnabda'-në' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'. ⁴ Jesucristocz budöd cuinë' lu yöl-la' gut ni'a qui dul-la' nabága'ru', buslë' rë'u lu le cunác rac dza ni zoaru' na'a. Benë' cni le nac le rë'ncznë' Xuzru' Dios. ⁵ Gactecz queë' Dios yöl-la' ba. Ca' gac.

Tuz nac didza' dxi'a queë' Jesucristo

⁶ Rubántsquida' ca runli', rucá'ntëli'-në' Dios. Lë' bulidzë' lbi'ili' quië gáquili' queë' ni'a qui le ruzá' ladxë'ë queëru' Jesucristo, san na'a rë'nili' si' lu na'li' tu didza' dxi'a nadzá'. ⁷ Le nactë cutu ca' zoa yetú didza' dxi'a san ru'a cni didza' le nacu'ë bönni' tu'tsë'ë lbi'ili' len të'nnë' lutsë'ë didza' dxi'a queë' Cristo. ⁸ Chqui' zoa nu gun lna' lau qui tu didza' dxi'a le cutu nac tuz ca nac lë na' bentu' lna' lau qui lauli' lbi'ili', rnabda'-në' Dios gunë' zxguia' nu na' run cni. Ral-la' gunë' néda'cza' zxguia' chqui' cni guna', ati' chqui' gunë' cni tuë' gbaz la'y queë' Dios len zë'ë yehua' yubá, Dioscz gunë' lë' ca' zxguia'. ⁹ Chgnacza' cni zi'al, ati' na' rnia' cni leyúbl: Chqui' zoa nu gun lna' lau qui tu didza' dxi'a le cutu nac tuz ca nac lë na' chgzxi' lu na'li', rnabda'-në' Dios gunë' zxguia' nu na'.

¹⁰ ¿Naru' ráquitsali' rë'nda' gunli' neda' ba la'n cati' ru'a cni didza'? Cutu ca'. Rë'nda' uruja' dxi'a lahuë' Dios. ¿Naru' ráquitsali' rë'nda' la'dzág ládxi'gac neda' bunách? La'naru' rë'nda' la'dzág ládxi'gac neda' bunách, cutu gaca' huen dxin queë' Cristo.

Ca guc, böaquë' Pablo gbaz queë' Cristo

¹¹ Na'a, ral-la' gnözili' lë ni, böchi' lza'adau'. Didza' dxi'a na' runa' lban qui cutu blen lu icj ládxi'dau'gac bunách. ¹² Clëg bönni' budödë' lu na'a didza' dxi'a na', len clëg bönni' busëdnë' neda' lei. Jesucristocz buzëjni'në' neda' ca nac didza' dxi'a queë'. ¹³ Chbyöniczli' ca na' bencza' neda' z'i'atël cati' ni' nazi' lu na'a ca ta'yj ládxi'quë' Dios bönni' judío. Nöziczli' ca bena', szxöni' gdxia ladxa'a bunách queë' Dios ta'yejlë' Cristo, len gu'nda' usnitia' leygac. ¹⁴ Ca nac le ta'yj ládxi'quë' Dios bönni' judío, güctëra' neda' blau ca yelatiz' cuguluhuöatë' lza'a bönni' judío yu'quë' iz ca yu'a neda', le gzxi'r' lu na'a neda' ca lequë' le guludödë' lautu' ca glunczë' xuz xtau'tu'. ¹⁵ Cni guca' neda', san le naquë' dxi'i ladxi' Dios, gröczë' neda' z'i'atël ca gulja' len bulidzë' neda' quië guna' xchinë'. ¹⁶ Ni'r, cati' gu'ncznë' Dios, benë' ga bénbë'a-në' Xzi'në' quië bsölĚ'ë neda' tsjena' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Lë' laugac bunách gza'a. Cati' benë' cni, cutu yajtilja' nu nac bunách nu usëdi neda', ¹⁷ len cutu gyija' Jerusalén tsajyúa' nup ni' nacgac gbaz queë' Cristo zi'al ca neda', san gyija' luyú Arabia, ati' gdöd ni' böja' yödz Damasco.

¹⁸ Cni guc, chgdöd tsonn iz cati' ni' gyija' Jerusalén, yajyúa'-në' Pedro, ati' bugá'nlena' lë' gdu ca chidá' gbidz. ¹⁹ Tsal ni' zoa' cutu ca' blé'ida' yeturë' gbaz queë' Cristo. Tuzë' Jacobo, böchë'ë Xanru' blé'ida'-në'. ²⁰ Didza' ni ruzuja' queëli' lu guich nac gdutë li. Nözcznë' Dios cutu ca' rzi' yë'a.

²¹ Gdöd ni' gyija', gdöda' yugu' lu yödz luyú Siria len luyú Cilicia. ²² Yugu' dza ni' cutu nünbë'icnë' neda' böchi'ru' náquicnë' queë' Cristo luyú Judea. ²³ Gulanoznë' tuz lë na' gulaguixjö' quia' yezica' bunách, gulaná: "Bönni' na' gdxia ladxë'ë rë'u zi'al, runë' lban na'a qui le réjlë'ru', lë na' gu'nnë' usnitie'." ²⁴ Cni guc, gulagu'ë Dios yöl-la' ba ni'a qui le runa' neda'.

2

Ta'zi' lu na'quë' Pablo yezica'rë' gbaz queë' Cristo

¹ Cati' chgdöd chidá' iz, gyëajlena' Bernabé, budxina' Jerusalén, ati' bchë'a-bi' bi'i' Tito, dza-gbi' neda'. ² Gyija' ni' le bului'inë' neda' Dios ral-la' tsija'. Cati' bdxina' ni' bë'lengaca'-në' didza' tsla'l bönni' ni' dë lu na'quë' dxin queë' Cristo, ati' gdíxjöi'da' lequë' ca nac lban runa' qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a. Cni bena' le gu'nda' cutu ugá'n daduz dxin na' chbena', lenca' dxin ni runa' na'a. ³ Zal-la' cunachi' judío bi'i' Tito, bi'i' lza'a, cutu glunë' ga grugu lu xpëla'bi' lë na' nac bë' nu nac queë' Dios ca tunczë' bönni' judío. ⁴ Le nactë gulacuá' ni' la'gac bunách, lu yöl-la' rguilj ladx'i' quequë' ta'në' nacquë' böchi'ru', ati' glë'nnë' lunë' ga grugu lu xpëla'bi' bi'i' Tito lë na' nac bë'. Yugu' bönni' ni nunquë' tsaxxón rë'u, len tu'yúlanzë' ca runru' quië láquibe'inë' ca nularu' lu na' le rna bë' zxba queë' Moisés le nacru' tuz len Jesucristo. Glë'nnë' lunë' ga huöacru' leyúbl ca bönni' nadá'ugac lu na' zxba na'. ⁵ Nitú chiz,

cutu ca' bē'tu' lequē' latj. Cni bentu' quiē gac gun chi'itu' le nac gdutē li qui didza' dxi'a quiē gac uzi'li' xbey didza' dxi'a na'.

⁶ Yugu' bōnni' ni' ráquiru' dē lu na'quē' dxin queē' Cristo cutu bi gulaná bē'inē' neda' le cub. Cutu bi rui' ladxa'a ca nacquē', le cutu rbequi xbeynē' rē'u Dios ca ta'bequi xbey rē'u bunách. ⁷ Cutu gulaná bē'inē' neda' le cub, le gláquibe'inē' nudōdē' Dios lu na'a dxin queē', rjena' lban qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a, la' tuz ca na' nudōdē' Dios lu nē'ē' Pedro dxin queē', runē' lban qui didza' dxi'a laugac bunách judío. ⁸ Len yōl-la' huac queē', Dios benē' neda' gbaz queē' quiē usēdda' bunách gza'a, la' tuz ca benē' Pedro gbaz queē' quiē usēdnē' bunách judío.

⁹ Jacobo len Pedro len Juan, bōnni' ni' ráquiru' dē lu na'quē' dxin queē' Cristo, gláquibe'inē' nudōdē' Dios lu na'a dxin ni. Qui lē ni na' gulazí' lu na'quē' neda' len Bernabé, ati' bentu' tuz didza' tsjentu' xchinē' Dios laugac bunách gza'a neda' len Bernabé, ati' lequē' lunē' xchinē' Dios laugac bunách judío. ¹⁰ Gláta'yue' lautu' tuz tsajneytu' gáclentu' bunách yechi', ati' lē ni rui'tecz ladxa'a runa'.

Pablo rdil-lē' Pedro lu yōdz Antioquía

¹¹ Ni'r cati' bdxinē' Pedro Antioquía, gdil-la' lē', le bchíxinē' ca benē'. ¹² Cni guc, le gdágulenē' zi'al tsaxón bunách gza'a ni', benē' cni cati' guladxinrē' la'quē' bōnni' da'quē' Jacobo. Ni'r gzu lahuē' rubiguē'ē, len cutur gdágulenē' tsaxón bunách gza'a na' le gúdxinē' bi lunē' bōnni' na' nazí' lu na'quē' tunē' ga grugu lu xpēla'quē' bōnni' gza'a ca rna bē' zxba queē' Moisés. ¹³ Ni'r yela'quē' bōnni' judío ni' ta'yejlē'ē Cristo glunē' tsaxón Pedro ca runē' lu yōl-la' radxi queē', ati' cni guc ga bdxintē glunē' ga gúdxinē' ca' Bernabé ati' lē' benē' tsaxón lequē'. ¹⁴ Ni'r cati' blē'ida' cutu tunē' ca rna le nac gdutē li le rusēdi rē'u didza' dxi'a, gudxa'-nē' Pedro laquē' yúgu'tē bōnni' queē' Cristo nacu'ē ni', gnia': "Li' nacu' bōnni' judío, san runu' li' ca tun bunách gza'a len clēg ca tunē' bōnni' judío. ¿Bizx quiē rē'nnu' gunu' ga lun bunách gza'a ca tunē' bōnni' judío?"

Nulagac bunách judío le ta'yejlē' Cristo ca nulagac ca' bunách gza'a

¹⁵ Gudxa'-nē' ca' Pedro: "Rē'u ni nacru' bōnni' judío le nacquē' judío xuz xna'ru', len clēg nacru' bunách gza'a, cunúnbē'gac Dios. ¹⁶ Nóziczru' nutu nu huōac tsahui' lahuē' Dios le run nu na' ca rna bē' zxba queē' Moisés. Tuz huōac tsahui' nu na' rejlē' Jesucristo. Lēzca' cni rē'u rejlē'ru' Jesucristo quiē huōacru' tsahui' lahuē' Dios, len clēg le runru' ca rna bē' zxba queē' Moisés. Nutu nu huōac tsahui' lahuē' Dios le runē' ca rna bē' zxba queē' Moisés."

¹⁷ Na'a, ráquiru' nuhuōacru' tsahui' le rejlē'ru' Cristo, san chqui' nac bē' nacru' bōnni' dul-la' ca nacgac bunách gza'a, ¿naru' gnátsaru' runē' Cristo ga runru' dul-la'? Cutu ca'. ¹⁸ Chqui' rui' ladxa'a uchisa' zxba le chbuquindja', lē ni nac bē' rguitsja' zxba queē' Dios. ¹⁹ Le cutu guc guna' ca rna bē' zxba queē' Moisés, chnac quia' tsca chnatia'. Le nac cni, nulá' na'a lu na' zxba na' quiē soa' gbana' len guna' ca rē'nnē' Dios. ²⁰ Nac quia' ca chgútlēna' tsaxón Cristo lē'i yag cruz ga na' gutiē' Lē'. Qui lē ni na' clēg neda' ni zoa' nabana', san zoē' nabanē' Cristo lu icj ládxí'dau'hua'. Tsca nac, zoa' nabana' na'a, nac le rejlē'a Zxi'nē' Dios, Bōnni' na' bdxinē' neda' len budōd cuinē' lu yōl-la' gut uláz quia' neda'. ²¹ Cutu rē'nda' uzōa' tsla'l le ruzá' ladxē'ē queēru' Dios. La'naru' huac huōaquē' tsahui' lahuē' Dios bōnni', le runē' le rna bē' zxba queē' Moisés, ni'r daduz gutiē' Cristo.

3

Le rna bē' zxba queē' Moisés, len le rejlē'ru' Cristo

¹ Lbi'ili', bōnni' cunōzi. Lbi'ili', bōnni' Galacia. ¿Nuzxa caz bentsa queēli' yōl-la' udzá' quiē cutur gunli' ca rna le nac gdutē li? Gazxj ga rē' bulu'itu' lbi'ili' le rata' queēru' le gutiē' Jesucristo lē'i yag cruz. ² Gul-xuixjōi' neda' lē ni. ¿Naru' dusóalenē' lbi'ili' Dios Bō' La'y le benli' ca rna bē' zxba queē' Moisés o le gyéjlē'li' didza' dxi'a byōnili'? ³ ¿Nacxcz guc nacli' cunōzi cni? Gzu lauli' nacli' queē' Dios le zóalenē' lbi'ili' Dios Bō' La'y. ¿Naru' ráquitsali' udx gunli' ga gáquili' queē' Dios racz queēli'? ⁴ ¿Naru' daduz guc queēli' yúgu'tē lē na' gzxaca' gdi'li'? Cutu ca' gac cni. ⁵ Cati' Dios rsölē'ē queēli' Dios Bō' La'y len runnē' lbi'ili' latj gunli' yugu' yōl-la' huac qui yehua' yubá, ¿i runē' cni le runli' ca rna bē' zxba queē' Moisés o le rejlē'li' didza' dxi'a na' byōnili'?

⁶ Lu guich la'y rna: "Gyejlē'ē Dios Abraham, ati' Dios gnē' naquē' tsahui' le gyejlē'ē Lē'." ⁷ Qui lē ni na' ral-la' gnōzili', nacgac gdu zxi'n xsoē' Abraham nup na' ta'yejlē' Dios. ⁸ Nayúj lu guich la'y, rui' didza' zí'atēl ca gunē' Dios, gnē' nacquē' tsahui' bōnni' gza'a la'yejlē'ē Lē'. Qui lē ni na' Dios gdxjōi'nē' Abraham zí'atēl ca nac didza' dxi'a, gnē': "Lu nē'ē' Zxi'n Xsu' guna' ga gac dxi'a quegac bunách gdutē yōdzlyú." ⁹ Cni nac, gyejlē'ē Dios Abraham, ati' Dios benē' ga guc dxi'a queē'. Lēzca' cni na'a, runē' Dios ga rac dxi'a quegac yúgu'tē nup ta'yejlē' Lē'.

¹⁰ Nabága'que' zxguia' bönni' na' tu'zxöni ládxi'que' luhuöaqué' tsahui' le tuné' ca rna bé' zxba queé' Moisés. Cni nac, le nayúy lu guich la'y, rna: "Nabága'que' zxguia' yúgu'té bönni' cutu tuné' gduté le rna bé' zxba na'." ¹¹ Na'a, nac bé' nutu nu huöac tsahui' lahué' Dios le run nu na' le rna bé' zxba na', le nayúy lu guich la'y, rna: "Soa gban le rejlé' Lé' nu na' nuhuöac tsahui' lahué' Dios." ¹² Ca na' nuhuöac tsahui' lahué' Dios nu rejlé' Cristo nadzá' ca nac qui bönni' ruzxöni ladxé' nuhuöaqué' tsahui' le runé' ca gna bé' Moisés. Nayúy lu guich la'y, rna: "Soa gban nu run gduté le rna bé' zxba na'."

¹³ Cristo buslé' ré'u lu na' le rchugu queéru' le nayúy lu zxba na', le bé'et latj nu bchugu queé' uláz queéru'. Cni nac, le nayúy lu guich la'y, rna: "Narugu quegac yúgu'té nup da'gac lé'i yag." ¹⁴ Cni gac queé' Cristo quié gac guné' Dios ca na' gzxi' lu n'é' queé' Abraham, gné' guné' ga gac dxi'a quegac bunách gza'a lu n'é' Jesucristo quié gac guné' ga dusóalené' ré'u Dios Bö' La'y chqui' huayéjlé'ru' Lé', ca na' gzxi' lu n'é' Dios guné'.

Zxba queé' Moisés len le gzxi' lu n'é' Dios guné'

¹⁵ Na'a, böchi' lza'adau', répa' lbi'li' tu le run lsaqui', tu le rac queéru', rnia: Cati' chgluné' tuz xtídza'que' chopé' bönni' len chgluné' tsutsu didza' na', nutu nu gac utsá' didza' na', len cutu gac nu gzan didza' na'. ¹⁶ Dios gzxi' lu n'é' bi guné' queé' Abraham len qui zxi'n xsoé'. Ga nayúy lu guich lé ni, cutu rna: "Quegac zxi'n xsoé'", le rui' didza' quegac bunách zian, san rna: "Qui zxi'n xsu'." Lé ni rui' didza' queé' tuzé' bönni', Lé' Cristo. ¹⁷ Lé ni ré'nda' gnia': Dios bené' tuz didza' len Abraham len gzxi' lu n'é' guné' ca rna didza' bé'et. Na'a, le nayúy lu zxba queé' Dios, le bené' Dios tap gayuá' yu chi uruá' iz gdód ni' cati' gudxé' cni Abraham, cutu gac ugúa lé na' gzxi' lu n'é' Dios guné', len cutu gac usúl lei. ¹⁸ Na'a, chqui' ral-la' gunru' ca rna bé' zxba na' quié si'ru' le gzxi' lu n'é' Dios gunzé', cutur nac tu le gzxi' lu n'é' gunzé'. Dios runzé' cni le gzxi' lu n'é' guné' cni queé' Abraham.

¹⁹ Chqui' cni nac, ¿biz quié gna bé'iné' bunách Dios le nayujgac lu zxba queé'? Dios gna bé'iné' cni bunách quié gac bé' zxguia' nabága'gac, san gac cni tuz ga bdxinté dza na' bla' lahué' zxi'n xsoé' Abraham na', Nu na' gzxi' lu n'é' Dios guné' qui lé na'. Le nayujgac lu zxba queé' Dios, bsölé' Lé' yödzyú ni lu na'que' gbaz la'y queé', ati' Moisés budödé' didza' ca nacgac zxba na'. ²⁰ Cati' tuzé' bönni' bi rzi' lu n'é' guné' cutu naquin nu udód didza', ati' Dios, tuzé' naqué'.

Bizx quié gna bé'iné' bunách Dios le nayujgac lu zxba queé'

²¹ Na'a, le nayujgac lu zxba queé' Dios, ¿naru' ta'dá'baga' lé na' gzxi' lu n'é' Dios guné'? Cutu ca'. La'naru' gna bé'iné' ré'u Dios le gac gun ga soaru' gbanru' tsaz, ni'r huac huöacru' tsahui' lahué' Dios chqui' gunru' ca rna bé' zxba na'. ²² San tsa nac lé na' nayúy lu guich la'y, rna nabága'ru' dul-la' yúgu'téru'. Cni nac quié gac si'ru' lé na' gzxi' lu n'é' Dios gata' queéru' cati' tséjlé'ru' Jesucristo.

²³ Zí'atél ga bdxin dza gac tséjlé'ru' Cristo, gna be'i ré'u le rna bé' zxba na', ca na' zoa le rna be'i bönni' yu'é lidx guia. Cni gac ga bdxinté dza gac bé' gac huöacru' tsahui' chqui' huayéjlé'ru' Lé'. ²⁴ Cni nac, gna be'i ré'u le rna bé' zxba queé' Dios ati' lei gac queéru' ca tu nu rusédi ré'u ga bdxinté dza bla' lahué' Jesucristo, quié gac huöacru' tsahui' lahué' Dios chqui' huayéjlé'ru' Lé'. ²⁵ Na'a, le chbdxin dza gac huöacru' tsahui' chqui' huayéjlé'ru' Cristo, cutur rna be'i ré'u lé na' busédi ré'u.

²⁶ Yúgu'téli' nacli' zxi'nczé' Dios le réjlé'li' Jesucristo, len chnacli' tuz len Lé'. ²⁷ Yúgu'té nup nadilgac nis quié luhuöac tuz len Jesucristo, nuhuöacgac ca nacczé' Lé'. ²⁸ Cutur narujgac chopl bönni' judío len bönni' gza'a, len cutur narujgac chopl bönni' nada'u len bönni' cunada'u, len cutur narujgac chopl bönni' len ngul. Cati' böaclí' tuz len Jesucristo, yúgu'téli' böaclí' ca' tuz len lza'li' tuli' len yetuli'. ²⁹ Na'a, chqui' náquili' queé' Cristo, nacli' ca' zxi'n xsoé' Abraham, len nazi'li' lé na' gzxi' lu n'é' Dios gunné' queé' Abraham.

4

¹ Lé ni le ré'nda' gnia': Tsal ni rbözbi' tubi' bi'i bönni'dau' dza ulu'é xuzbi' si'bi' bi ral-la' gunné' queébi' xuzbi', ni' nachi' bi'idau' len cutu náctérbí' blau ca tu bönni' nada'u, zal-la' le nacté gaqui queébi' yúgu'té. ² Tsal ni nachi' bi'idau', nacua' nup ta'ná be'i lébi' len tu'gún dxin le gaqui queébi' ga gdxinté dza chnuné' queébi' xuzbi'. ³ Lézca' cni rac queéru'. Tsal ni' gucru' ca bi'idau', gna be'i ré'u zxba ca rac yödzyú ni. ⁴ Ni'r cati' bza'a dza, Dios bsölé'é ni Zxi'nczé'. Guqué' zxi'nnu tunu ngul ca nacru' ré'u, ati' gna be'i Lé' le rna bé' zxba quequé' bönni' judío. ⁵ Cni gac queé' quié gac buslé' nup na' rna be'i lequé' le rna bé' zxba na', quié huöacru' zxi'né' Dios.

⁶ Quié gac bé' chnacli' zxi'nczé', Dios buchizié' icj ládxi'dau'li' Dios Bö' La'y, ati' Léczé' rulidzé' Dios uláz queéli', rné: "Dad." ⁷ Cni nac, chnacli' zxi'né' Dios, len cutur nacli' ca bönni' nadáugac. Na'a, le nacli' zxi'nczé', Dioscz nazí' lu n'é' gaqui queéli' le naqui queé' le nacli' tuz len Cristo.

Pablo rui' ladxë'ë bönni' Galacia ta'yejlë'ë Cristo

⁸ Cati' ni' cunúnbe'ili'-në' Dios, gucli' ca bönni' nadá'ugac, benli' dxin quegac bdau' guiöj bdau' yag. Cutu ca' nacgac Dios bdau' na'. ⁹ Na'a, le núnbë'li'-në' Dios, o huac gnaru': Le núnbë'ë lbi'ili' Dios, ¿bizx quië ré'nili' ubi'ili' lu na' zxba na' nutu nu uzi' xbey? ¿Naru' ré'nitsali' gacli' leyúbl bönni' nadá'ugac, gunli' dxin qui le rna bë' zxba na'? ¹⁰ Runli' zxon tu tu dza, len tu tu beo', len tu tu le rac, len tu tu iz. ¹¹ Rádxida' bi' gac queëli'. ¿Naru' nuhuóac daduz dxin bena' quië gúnbë'li' le nac gdtë'ë lí? ¹² Ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', gacli' ca naca' neda', nulá' lu na' le gna bë'ë Moisés. Cni ral-la' gunli' le böaca' neda' ca gucli' lbi'ili'. Cutu bi benli' quia' neda' le cunác dxi'a.

¹³ Chnózcizli' bizx quië na' gzu lahua' runa' lban lauli' qui didza' dxi'a. Bena' lban ni' le güi'tsquida'. ¹⁴ Cutu buca'nli' neda' ca'z, len cutu buzoali' neda' tsala' zal-la' bgútili' ni'a qui guidzhuë' quia' na'. Benli' neda' ba la'n, tuz ca gunli'-në' ba la'n gbaz la'y queë' Dios, o ca gunli'-në' ba la'n Jesucristoc. ¹⁵ Budzjitsquili' dza ni'. ¿Bizxa caz gac queëli' le cutur rac cni queëli'? Lë ni gac gnia' ca guc queëli': "La'naru' guc le sáqui'li' gunli', huabijli' yöj lauczli', gunli' quia'." ¹⁶ Na'a, ¿ba ráquili' nuhuóaca' nu curle'i lbi'ili' dxi'a le gudxa' lbi'ili' catëz nac?

¹⁷ Tui' ládxi'quë' lbi'ili' bönni' ni' tu'tsë'ë lbi'ili', san clëg quië gac dxi'a queëli'. Të'nnë' lunë' ga ubj' ládxi'li' netu' ati' güi' ládxi'li' lequë'. ¹⁸ Na'a, nac dxi'a zoa nu rui' ladx' lbi'ili', san tuz chqui' nac quië gac dxi'a queëli'. Cni rui'tecz ladx'a' lbi'ili', len clëgz cati' ni' zóalena' lbi'ili'. ¹⁹ Lbi'ili', zxi'na'dau'. Ca na' rac queënu ngul chzoa soabi' bi'idau' queënu, rzaca' rgui'nu, rzaca' rgui'a neda' leyúbl ni'a queëli' ga gdxinr dza gacli' gdu ca naquë' Cristo. ²⁰ La'naru' sóalena' lbi'ili' na'a quië gac güi'lena' lbi'ili' didza' nadzá', le ruúbi rugui'da' ni'a queëli'.

Le run lsaqui' le guc quecnu Agar len Sara

²¹ Na'a, nul-li' ré'nili' údód cuinli' lu na' zxba queë' Moisés, gul-na'tsca' didza' ni gu'a. ¿Naru' gatga buzé nagli' le rna bë' zxba na'? ²² Lu zxba na' rna cni: "Gulacua'bi' chopbi' bi'i bönni'dau' queë' Abraham. Tubi' gucbi' zxi'nnu ngul nadá'unu, ati' yetubi' gucbi' zxi'nnu ngul cunadá'unu. ²³ Zxi'nnu ngul nadá'unu na' guljbi' lu ni'a lu na' bunách tsca taljbi' yúgu'tëbi' bi'idau', san zxi'nnu ngul cunadá'unu na' guljbi' le gzxi' lu në'ë Dios gunë' ga galjbi'." ²⁴ Lë ni nac tu le run lsaqui'. Ca guc quecnu chopnu ngul ni rului' ca nac chop didza' dzag bënlenë' bunách Dios. Tu didza' dzag na' nac le benë' Dios lu gui'a Sinaí, le rului' lë na' guc queënu Agar. Bönni' na' rna be'i lequë' didza' dzag ni, nacquë' ca zxi'nnu Agar len nacquë' ca bönni' nadá'ugac lu na' didza' dzag na'. ²⁵ Le gucnu Agar na' rului' ca' ca nac gui'a Sinaí zoa luyú Arabia, len rului' ca' ca nac yódz Jerusalén na'a dza, le nac ca tu bönni' nada'u tsaxxon len nup nacuá' lu yódz na'. ²⁶ San nadzán Jerusalén na' zoa yehua' yubá, ati' rë'u ni nacru' bunách uláz qui yódz ni'. ²⁷ Nayúj lu guich la'y le rna:

Budziji, ngul huódx, cunacuá' zxi'nu'.

Lu yöl-la' rudziji quiu' gródxya'a,

Zal-la' gatga guc quiu' le rzaca' rgui'nu ngul

Chzoa soabi' bi'idau' queënu.

Budziji. Zal-la' nubj' ládxi'gac li' bunách,

Dios gunë' ga la'yantër zxi'nu'

Ca bi'i queënu ngul zóalennu bönni' queënu.

²⁸ Böchi' lza'adau', rë'u ni nacru' ca gucbi' Isaac, zxi'në' Abraham. Nacru' ca zxi'n xsoë' Abraham, gzxi' lu në'ë Dios la'cua'bi' queë'. ²⁹ Dza ni', bi'i na' guljbi' ca taljbi' yúgu'tëbi' bi'idau', gdxia ládxi'bi' bi'i na' guljbi' ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bó' La'y. Lëzca' cni rac queëru' na'a, ta'bia ládxi'gac rë'u bunách yódzlyú ni. ³⁰ Na'a, ¿bizxa caz rna le nayúj lu guich la'y? Cni rna: "Gru'n-nu ni'l ngul nadá'unu na' tsaxxon len zxi'nnu, le cutu gac si'bi' zxi'nnu ngul na' tsaxxon len zxi'nnu ngul cunadá'unu le gzxi' lu në'ë Dios gaqui queëbi' zxi'nnu ngul cunadá'unu na'." ³¹ Cni nac, böchi' lza'adau'. Cutu nacru' ca nacbi' zxi'nnu ngul nadá'unu na'. Rë'u nacru' ca zxi'nnu ngul cunadá'unu.

5*Gul-gún chi'i cuinli', uga'nli' lu yöl-la' nadzán*

¹ Chnadzanru' le busanë' rë'u Cristo. Gul-zóa tsutsu chqui'nu', uga'nli' lu yöl-la' nadzán na'. Cutu gzoa cuinli' leyúbl lu na' zxba queë' Moisés, cui gacli' ca bönni' nadá'ugac.

² Gul-zë nagli' didza' ru'a. Neda', Pablo, rëpa' lbi'ili' chqui' güi'li' latj nu gchugu lu xpëla'li' ca rna bë' zxba na', cutu ca' uzi'li' xbey le benë' Cristo. ³ Leyúbi rë'nda' gyëpa' nútí'tëz bönni' ru'ë latj nu gchugu lu xpëlä'ë cni, run bayúdx gunë' gdtë' le rna bë' zxba queë' Moisés. ⁴ Nul-li' ráquili' huóaclí' tsahui' lahuë' Dios le runli' ca rna bë' zxba na', chnulá'alenli'-në' Cristo. Chbusanli' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. ⁵ Rë'u ni ruzxoní ládxi'ru' huóacru' tsahui' lahuë' Dios ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bó' La'y le réjlë'ru' Cristo. ⁶ Chqui' nacru' tuz len

Jesucristo, cutu bi zaca' chqui' narugu lu xpéla'ru' ca rna bē' zxba na' o chqui' cunarugu cni lu xpéla'ru'. Le nactēr lsaca' nac tséjlē'ru' Cristo, le gun ga gdxī'iru' lza'ru'.

⁷ Dxi'adau' guc ca gzu lauli' runli' dza ni'. ⁸ Nuzxa caz ben ga buca'nli' le nac gdutē li' ⁸ Cutu benē' ga benli' cni Dios, Nu lúldz lbi'ili'. ⁹ Cutu gal lādxi'li' lē ni rna: "Lati'z xnē'i yōt xtil run ga ruhuáxz gdutē cua nazī' xnē'i na'." ¹⁰ Le nacru' tuz len Xanru', runa' lōz ca nac queēli', sa' lādxi'li' tuz ca rza' ladxa'a neda', ati' Dios gunē' zxguia' bōnni' ni' rutsē'ē lbi'ili', nūti'tēz nu naquē' bōnni' na'.

¹¹ Na'a, ca nac quia' neda', bōchi' lza'adau', nacuá' nup ta'ná rusēdda' bunách ral-la' grugu lu xpéla'quē' bōnni' ca rna bē' zxba queē' Moisés. Chqui' runa' cni, ¹² bixz quiē ta'bia lādxi'quē' neda' bōnni' judío? La'naru' rusēdda' cni, nutu nu ley neda' le runa' lban ca gutiē' Cristo lē'i yag cruz. ¹² Ca nac qui nup ni' tu'tsá' lbi'ili', tē'ni grugu lu xpéla'li' lē na', la'naru' la'chugu tsaz cuingac.

¹³ Ca nac queēli', bōchi' lza'adau', Dios bulidzē' lbi'ili' quiē gacli' bunách nadzangac. Cutu ugunli' dxin yōl-la' nadzán na' quiē gunli' ca rzēz lādxi'li', san quiē gunli' dxin qui lza'li' tuli' yetuli', le nadxi'ili' lza'li'. ¹⁴ Yūgu'tē le rna bē' zxba queē' Dios run nu na' run ca rna bē' zxba na' rna: "Ral-la' gdxī'inu' lza'u ca nadxi'i cuinu'." ¹⁵ Na'a, chqui' rzi' quídza'li' lza'li' tuli' yetuli', runli' ca tunba' bōa' guixi' snia', táguya'aba' len tagu lza'cba', gul-yú qui nadxi usnitli' lza'li' tuli' yetuli'.

Le runru' racz queēru' len le runru' len yōl-la' huac queē' Dios Bō' La'y

¹⁶ Lē ni rēpa' lbi'ili': Gul-gūi' latj gna bé'inē' lbi'ili' Dios Bō' La'y, ati' ni'r cutur gunli' ca rzēz lādxi'li' lu yōl-la' bunáchz queēli'. ¹⁷ Yugu' le rzē lādxi'ru' gunru' lu yōl-la' bunáchz queēru' cutu rajlōz gac le rē'nnē' gunru' Dios Bō' La'y, ati' lē na' rē'nnē' Dios Bō' La'y cutu rajlōz yugu' le rē'niru' gunru' lu yōl-la' bunáchz queēru'. Chop ni, cutu rajlōz gac, len qui lē ni na' cutu gac gunli' ca rē'niczli'. ¹⁸ Na'a, chqui' rui'li' latj gna bé'inē' lbi'ili' Dios Bō' La'y, cutur gna be'i lbi'ili' le rna bē' zxba queē' Moisés.

¹⁹ Nacgac bē' le tun bunách, nup tun ca rē'ni yōl-la' bunáchz quegac:

Ta'guitsjē' zxba qui yōl-la' nutság na'.

Tunē' le cunác.

Tunē' le nacgac xōhui' len le cunacgac tsahui'.

²⁰ Ta'yj lādxi'quē' bdau' guiōj bdau' yag.

Tunē' yōl-la' udzá'.

Cutu ta'lē'inē' lza'quē' dxi'a.

Ta'díl-lenē' lza'quē'.

Tu'zxé'inē' lza'quē'.

Ta'leynē'.

Tu'huídi'nē'.

Ta'rujē' chopl.

Tu'bijē' tsla'l nup da'gac lequē'.

²¹ Ta'zē lādxi'quē' le dē qui lza'quē'.

Tu'dōcdē' bunách.

Ta'zúdxinē' len tágulē'ē.

Ta'dōd bé'inē' ca tunē'.

Le zian le cni tunē'. Neda' ruzeyda' lbi'ili' bach na'a cui gunli' cni ca na' buzeyda' lbi'ili' bach zi'al, rnia': Nup tun cni cutu ca' la'del-li' la'yáz ga na' rna bē'ē Dios.

²² Na'a, nac bē' runē' dxin lu icj lādxi'dau'ru' Dios Bō' La'y le runru' cni:

Nadxi'iru' lza'ru'.

Rudziji lādxi'ru'.

Zoa dxi icj lādxi'dau'ru'.

Rbōzru' zxōn ladxi'.

Rui' lādxi'ru' lza'ru'.

Nacru' dxi'i ladxi'.

Runru' ca rnaru'.

²³ Nacru' nōxj ladxi'.

Rna be'i cuinru'.

Cutu ca' gna bé'inē' rē'u Moisés cui gunru' yugu' le cni. ²⁴ Bōnni' náquicnē' queē' Cristo cutur tunē' ca tē'ncznē', len cutu tunē' le ta'zēz lādxi'quē' lu yōl-la' bunáchz quequē'. ²⁵ Dios Bō' La'y nabániru'. Lēczē' ral-la' gna bé'inē' rē'u ca nac yūgu'tē le runru'.

²⁶ Cutu ral-la' gun ba zxōn cuinru', len cutu utsa'ru' lza'ru' turu' yeturu', len cutu uzxé'iru' lza'ru' turu' yeturu'.

6

Ral-la' gáclenru' lza'ru'

¹ Na'a, böchi' lza'adau', chqui' glé'ili' runé' dul-la' böchi' lza'li', ni'r nul-li' zóalené' lbi'ili' Dios Bö' La'y, ral-la' gunli' ga ubí'i ladxé'ë bönni' na', san run bayúdx gunli' cni lu yöl-la' nöxj ladxí' queëli' len uyú cuinli' qui nadxi cu'u lbi'ili' nöz dul-la' tu' xöhui'. ² Gul-gaclen lza'li' tuli' yetuli' tsca nac yua' nabága'li'. Chqui' gunli' cni, gunli' ca rna le gna bé'iné' rë'u Cristo.

³ Chqui' zoa nu bönni' ráquiné' chnadé-li'né' yöl-la' zxön, san cutu bi nadé-li'né', bönni' ni rzi' yé'iné' la' cuinzé'. ⁴ Tu tué' bönni' ral-la' cuequi xbeyné' le runé'. Ni'r chqui' urujé' dxi'a, huac gun ba zxön cuiné' ca nac le chnuné' len cutu gun bayúdx uyúé' ca nungac yezica' bunách chqui' bené' le nacr dxi'a o cutu. ⁵ Tu tué' bönni' ral-la' gu'ë le nuspagué'ë lé' Dios.

⁶ Chqui' zoa nu rusédi lbi'ili' ca nac didza' dxi'a, ral-la' unödzjli' qui nu na' rusédi lbi'ili' lati' le dë queëli'.

⁷ Cutu si' ye'i cuinli', le cutu gac si' yé'ili'-né' Dios. Lapli' tsca le razli'. ⁸ Chqui' le razli' nacgac le runli' ca rzéz ládxi'li' lu yöl-la' bunách queëli', le lapli' gac yöl-la' gut. Chqui' le razli' nacgac le runli' ca rdzag ladxé'ë Dios Bö' La'y, lapli' le gunné' queëli' Dios Bö' La'y, le nac yöl-la' na'bán gdu. ⁹ Cni nac, cutu ral-la' gsanru' gunru' le nac dxi'a, ati' chqui' cutu gcuidi' ládxi'ru', huadxín dza lapru'. ¹⁰ Qui lé ni na', bátti'téz gata' queëru' latj, ral-la' gunru' le nac dxi'a quegac yúgu'té bunách, len le nac blau, ral-la' gunru' cni quegac böchi' lza'ru' ta'yéjlé'ë Cristo.

Le buzujé' lu guich Pablo ga ruúdx

¹¹ Gul-yú cati' zxön didza' ni ruzuja' queëli' lu guich na' cuina'. ¹² Nup ni' të'ni lun ga grugu lu xpéla'li' ca rna bē' zxba queë' Moisés, tuné' cni quié lurujé' dxi'a laugac bunách len cui la'bía ládxi'gac lequē' bunách le tuné' lban ca gutiē' Cristo lē'i yag cruz. ¹³ Na'a, bönni' ni' narugu lu xpéla'quē' ca rna bē' zxba queë' Moisés, cutu tuné' gdu'té ca rna le nayúj lu zxba na'. Tē'nné' luné' ga grugu lu xpéla'li' quié gac lunuz ba zxön cuinquē' le la'dél-li'né' la'ná bé'iné' lbi'ili'. ¹⁴ Ca nac quia' neda', guna' zxön tuz le bené' Xanru' Jesucristo cati' gutiē' lē'i yag cruz. Ni'a qui le bené' Cristo lē'i yag cruz, le dë yödzyú ni nac quia' ca tu le chnat, cutu rui' ladx'a lei, ati' neda' naca' quegac bunách yödzyú ni ca bönni' nat, cutu tui' ládxi'quē' neda'. ¹⁵ Chqui' nacrú' tuz len Jesucristo, cutu bi zaca' chqui' narugu lu xpéla'ru' ca rna bē' zxba na' o chqui' cunarugu cni lu xpéla'ru'. Le nactér lsaca' nac gacru' bunách cub lu icj ládxi'dau'ru'. ¹⁶ Yúgu'té bönni' na' tuné' ca rna bē' zxba runa' ni, len yúgu'té bönni' na' náquicné' queë' Dios, rnabda'-né' Dios guné' ga soa dxi icj ládxi'dau'quē' len huechi' ladxé'ë lequē'.

¹⁷ Na'a su lau, cutur ral-la' nu utsá' neda', le nacuá' lu xpéla'a btsoj nacgac bē' naca' huen dxin queë' Xanru' Jesús.

¹⁸ Na'a, böchi' lza'adau', rnabda'-né' Xanru' Jesucristo uzá' ladxé'ë queëli' yúgu'tèli'. Ca' gac.

DIDZA' BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ ĘFESO

Pablo rugapĚ' Dios bunách queĚ' Cristo nacu'Ě Ęfeso

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz nasölĚ'Ě Jesucristo le gu'ncznĚ' Dios gaca' cni. Rugapa' Dios lbi'ili', náquili' quizi queĚ' Dios len réjlĚ'li' Jesucristo, zoali' Ęfeso. ² Rnabda'-nĚ' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo uzá' ladxĚ'Ě queĚ'li' len gunĚ' ga soa dxi icj lădxi'dau'li'.

Rata' queĚru' le nac queĚ' Dios Bō' La'y

³ Ral-la' cu'ru'-nĚ' yōl-la' ba Dios, XuzĚ' Xanru' Jesucristo. Le nacru' tuz len Cristo, Dios chbuzá' ladxĚ'Ě queĚru' yūgu'tĚ le nac dxi'a qui yehua' yubá, le runĚ' ga rata' queĚru' Dios Bō' La'y. ⁴ Zí'atĚl ca benĚ' yōdzlyú ni, Dios grōczĚ'Ě rĚ'u quiĚ gáquiru' quizi queĚ' tsaxxōn len Cristo, gacru' bunách la'y queĚ' len gacru' gdu dxi'a lahuĚ' LĚ'. ⁵ Dios bucōzĚ' zí'atĚl si' lu nĚ'Ě rĚ'u ca zxi'nczĚ' tsaxxōn len Jesucristo, le bdzag ladxĚ'Ě gac cni len le nac le gu'ncznĚ' gunĚ'. ⁶ Ral-la' cú'teczru'-nĚ' Dios yōl-la' ba ni'a qui le buzá' ladxĚ'Ě queĚru', yugu' le bennzĚ' queĚru' le nacru' tuz len Zxi'nĚ', Nu na' nadxi'inĚ'. ⁷ Cristo bōa'uĚ' rĚ'u cati' ni' gutiĚ' uláz queĚru' quiĚ gac unĚ lahuĚ' rĚ'u Dios ca nac dul-la' nabága'ru'. ZxōntĚr nac le buzá' ladxĚ'Ě queĚru' Dios, ⁸ lĚ na' runntsqueĚ' queĚru' LĚ'. Lu yōl-la' rac szxōni queĚ' len lu yōl-la' rejní' queĚ' ⁹ benĚ' Dios le bucōzĚ' queĚru', bului'inĚ' rĚ'u lĚ na' bgachi', le buzoaczĚ' zí'atĚl uschinĚ' lu nĚ'Ě Cristo. ¹⁰ LĚ na' buzoaczĚ' Dios uschinĚ' cati' gza'a dza, nac gunĚ' ga lac tuz, la'cuá' lu nĚ'Ě Cristo yūgu'tĚ le dĚ, le nacua' yehua' yubá len le nacua' yōdzlyú ni.

¹¹ Le nacru' tuz len Cristo, Dios grōczĚ'Ě rĚ'u zí'atĚl quiĚ gaqui queĚru' le naqui queĚ' Xuzru' Dios, lĚ na' bucōzĚ' queĚru' ca nac le gu'ncznĚ' Dios, Nu run yūgu'tĚ ca rĚ'ncznĚ' LĚ'. ¹² Cni benĚ' Dios quiĚ cu'ru'-nĚ' yōl-la' ba ca nac yōl-la' yení' queĚ', rĚ'u ni ruzxōni lădxi'ru'-nĚ' Cristo zí'atĚl ca yezica' bunách. ¹³ LĚzca' cni guc queĚ'li'. Catí byōnĚ'li' didza' gdu'tĚ li, didza' dxi'a ca gac ularu', gyĚjlĚ'li' Cristo, ati' Dios buzōĚ' queĚ'li' le nac bĚ' nacli' queĚ', buchiziĚ' icj lădxi'dau'li' Dios Bō' La'y, Nu na' gzxi' lu nĚ'Ě Dios gsölĚ'Ě queĚru'. ¹⁴ Le zóalenĚ' rĚ'u Dios Bō' La'y, nac lōz gaqui queĚru' le naqui queĚ' Xuzru' Dios cati' udx huōa'uĚ' rĚ'u, rĚ'u na' chnăquiru' queĚ'. Cni nac quiĚ gac yōl-la' ba qui yōl-la' yení' queĚ'.

Pablo rnaĚnĚ' Dios unōdzĚ' quegac bunách ta'yejlĚ' Cristo yōl-la' rejní'

¹⁵ Qui lĚ ni na', cati' byōnda' ca réjlĚ'li'-nĚ' Xanru' Jesús, len ca nadxi'ili' yūgu'tĚ bunách queĚ' Dios, ga rdxintĚ na'a dza ¹⁶ cutu ca' rusana' répa'-nĚ' Dios: Xclenu', ca nac queĚ'li'. Rajneyda' lbi'ili' cati' rulidza'-nĚ' Dios. ¹⁷ Rnabda'-nĚ' Dios queĚ' Xanru' Jesucristo, naquĚ' Xuzru' náctĚrĚ' blau, rnaĚda'-nĚ' gsölĚ'Ě queĚ'li' Dios Bō' La'y, Nu runn queĚru' yōl-la' rejní' len rului' rĚ'u ca nacczĚ' Dios, quiĚ gac gdu ca núbĚ'ru'-nĚ'. ¹⁸ Rnabda'-nĚ' Dios uzĚjní'nĚ' lbi'ili' lu icj lădxi'dau'li' quiĚ gac gnōzili' ca nac le runru' lōz, lĚ na' bulidzĚ' lbi'ili' quiĚ uzi'li' xbey, len quiĚ gnōzili' ca nac yōl-la' tsahui' qui yehua' yubá le gaqui quegac nup náquigac queĚ' Dios, ¹⁹ lenca' quiĚ gnōzili' cati' zxōn nac yōl-la' huac queĚ', le raclen rĚ'u ni réjlĚ'ru' LĚ'. Yōl-la' huac zxōn ni nac la' leyz na' bulu'Ě lahui Dios ²⁰ cati' ni' buspanĚ' Cristo lu yōl-la' gut len benĚ' ga grō'Ě cuit lĚ'Ě Dios ga náctĚrĚ' blau ni' yehua' yubá. ²¹ Ni' rna bé'inĚ' nup ni' ta'ná bĚ' len nup ni' dĚ lu na'gac, len nup ni' nadĚl-li'gac yōl-la' huac, len nup ni' nacgac xan. Cristo náctĚrĚ' blau ca yūgu'tĚ nup nadĚl-li'gac yōl-la' uná bĚ' yōdzlyú ni len lu yōdzlyú zí'a za'. ²² Dios budōĚ' lu nĚ'Ě Cristo yūgu'tĚ le dĚ quiĚ gna bé'inĚ' lei, len buzōĚ' LĚ' quegac bunách queĚ' quiĚ gaquĚ' Xanru' lu yūgu'tĚ le naqui queĚru'. ²³ Nacgac ca gdu ca nayá' nabanĚ' Cristo bunách queĚ', ati' raquĚ' gdu lu le nayá' nabanĚ' na'. RunczĚ' LĚ' ga rac gdu yūgu'tĚ le dĚ.

2

Nularu' le nadxi'inĚ' rĚ'u Dios

¹ Dios chbennĚ' queĚ'li' yōl-la' na'bán gdu, zal-la' zí'atĚl gucli' ca bōnni' natgac ni'a qui dul-la' nabága'li' len ni'a qui dō' bia'li'. ² Dza ni' benli' tuz ca tun bunách cunacgac tsahui' nacua' yōdzlyú ni, len benli' ca gu'ni tu' xōhui', nu rna bĚ' lu bō'z len rugūn dxin nup cutūn ca rna xtīdzĚ'Ě Dios. ³ LĚzca' cni gucru' yūgu'tĚru' rĚ'u, le benru' ca gzĚ' lădxi'ru' len ca bdzag lădxi'ru' lu yōl-la' bunách queĚru'. Qui lĚ ni na' gbága'ru' dul-la' lahuĚ' Dios le ben ga gunĚ' rĚ'u zxguia' ca gunĚ' quegac yezica' bunách. ⁴⁻⁵ Ni' r cati' ni' nacru' ca bōnni' natgac ni'a qui dul-la' gbága'ru', Dios buspanĚ' rĚ'u lu yōl-la' gut tsaxxōn len Cristo le buechi' ladxĚ'Ě rĚ'u len bdxī'itsquinĚ' rĚ'u. Nulali' le zoa le buzá' ladxĚ'Ě queĚ'li' Dios. ⁶ Dios buspanĚ' rĚ'u tsaxxōn len Cristo quiĚ gunĚ' ga cō'ru' tsaxxōn len LĚ' ga ni' rna bĚ'Ě yehua' yubá. ⁷ Cni benĚ' Dios, bului'inĚ' bunách zí'a za'c ca nac yōl-la' tsahui' qui le buzá' ladxĚ'Ě queĚru', bsölĚ'Ě queĚru' Jesucristo, le nac bĚ' ca nadxi'itsquinĚ' rĚ'u. ⁸ Nulali' le zoa le buzá' ladxĚ'Ě queĚ'li'

Dios le réjlë'li' Cristo. Buslë' lbi'ili', clëg le nacuá' le nac dxi'a benli' lbi'ili', san le nac le runzë' Dios. ⁹ Nutu nu gac gun ba zxon cuini le nulá, le cutu nulá le nacuá' le nac dxi'a nun nu na'. ¹⁰ Le nacru' nac le nunczë' Dios. Le nacru' tuz len Jesucristo, buzóë' rë'u quië gunru' le nacgac dxi'a, le bucözë' ziatël gunru'.

Rö' dxi icj ládxi'dau'ru' lahuë' Dios ni'a qui le benë' Cristo

¹¹ Gul-tajnéy ca gucli' ziatël. Gucli' bunách gza'a, len qui lë ni na' yugu' bönni' judío, bönni' na' ta'chuguë' lu xpëla'quë' le nac bë' náquicnë' queë' Dios, len nazí' laquë' bönni' narugu lu xpëla'quë', ta'në' queëli' nacli' bönni' cunarugu lu xpëla'quë'. ¹² Dza ni' nubíga'li' ga zoë' Cristo. Gucli' bönni' gza'a laugac bunách Israel, len cutu buzi'li' xbey didza' benë' tsutsu Dios le gzxi' lu në'ë gata' quegac bunách queë'. Gzoali' yödzyú ni, cuzóa le runli' löz, len cunúnbë'nili'-në' Dios. ¹³ Na'a, nacli' tuz len Jesucristo. Ziatël nubíga'li' lbi'ili' zi'tu' ga zoë' Cristo, san na'a nudxiguë' lbi'ili' gal-la'z Dios le gutië' Cristo uláz queëru'. ¹⁴ Lëczë' Cristo runë' ga rö' dxi icj ládxi'dau'ru' lahuë' Dios. Lë' benë' ga guluhuóaquë' tuz bunách yugu' bönni' judío len yugu' bönni' gza'a, busulë' yöl-la' rley le bubíj lequë' chopl ca tu zö'ö. ¹⁵ Lë ni benë' Cristo cati' gutië' uláz queëru', busulë' yugu' zxba len yugu' le rna bë' nayjgac lu zxba quegac bunách judío, ati' chop có' bunách na', bunë' tuz bunách cub, nup nacgac tuz len Lëczë'. Cni benë', glequi dxië' yöl-la' rley na'. ¹⁶ Le gutië' Cristo lë'i yag cruz, busulë' yöl-la' rley na', ati' chop có' bunách na', bunë' lequë' ca tuz bunách len glequi dxië' icj ládxi'dau'quë' lahuë' Dios.

¹⁷ Cni guc, buluí' lahuë' Cristo len benë' lban qui didza' dxi'a ca rbequi dxië' yúgu'të bunách, lbi'ili' na' nacli' bunách gza'a len zoali' zi'tu' ga zoë' Dios, lenca' bunách judío nacuá' gal-la'z. ¹⁸ Na'a, ni'a qui le benë' Cristo, gac gbíga'ru' lahuë' Xuzru' Dios, le zóalenë' rë'u la' Lëczë' Dios Bö' La'y, zal-la' nacru' bunách judío o bunách gza'a. ¹⁹ Qui lë ni na', lbi'ili', bunách gza'a, cutur nacli' ca bunách zi'tu' zoali' tu luyú cunaqui queëli', san nabáleni' bunách queë' Dios. Chnacli' di'a dza queë' Dios. ²⁰ Lbi'ili' nacli' ca tu yu'u' zoa tsaz. Nacli' ca guiöj zxoagac lahui xlibi zö'ö, le gulucu'ë bönni' gbaz queë' Cristo len bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, ati' Lëczë' Jesucristo naquë' ca guiöj blau qui xlibi zö'ö na'. ²¹ Gduté yu'u' na' le nacli' lbi'iczi'li' ryas lahui xlibi zö'ö na' nacczë' Cristo, nacua' tu'láp guiöj qui, quië gac tu gdau' la'y le nac tuz len Xanru'. ²² Lbi'iczi'li' nacli' tuz len Cristo Nu buzóa lbi'ili' quië gacli' ca tu yu'u' ga na' yu'ë Dios, le zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

3

Naquë' Pablo huen lban qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a

¹ Qui lë ni na', neda', Pablo, yu'a lidx guia le runa' lban queë' Jesucristo quië uzi'li' xbë', lbi'ili', bunách gza'a. ² Ráquida' chnöziczli' ca benë' Dios, budödë' lu na'a dxin runa' quië uzi'li' xbey le ruzá' ladxë'ë queëru'. ³ Dios bulu'ë lahui le bgachi' queë', len buzéjni'në' neda' ca nac. Ca nac lë ni chbuzuja' queëli' lu guich láti'dau'. ⁴ Cati' ulabli'lë ni, gúnbë'li' le réjni'da' ca nac le bgachi' ca nac queë' Cristo. ⁵ Dza ni'të nutu nu buzéjni'në' Dios ca nac le bgachi' na', san na'a, lu në'ë Dios Bö' La'y, chbulu'ë lahui Dios ca nac, buluí'inë' yugu' bönni' gbaz la'y queë' len bönni' tu'ë didza' uláz queë'. ⁶ Cni rna lë na' bgachi': "Ni'a qui didza' dxi'a la'del-li' bunách gza'a tsaxón len bunách judío le naqui queë' Dios, luhuóaquë' ca tuz bunách, len luzi'ë xbey tsaxón len bequë' le gzxi' lu në'ë Dios unödzej' quequë' le dzagquë' Jesucristo." ⁷ Dios buzá' ladxë'ë quia' le bennë' quia'. Lu yöl-la' huac zxon queë' benë' neda' huen lban qui didza' dxi'a queë'. ⁸ Nacra' cuidi'z ca yúgu'të bunách queë' Dios, san Lë' buzá' ladxë'ë quia' gaca' huen lban laugac bunách gza'a qui didza' dxi'a ca nac yöl-la' tsahui' queë' Cristo, le záqui'tsqui. ⁹ Dios budödë' lu na'a guna' ga láquibe'i yúgu'të bunách ca nac le buzoaczë' Dios dza ni'të, lë na' nac tu le bgachi' queë' Dios, Nu ben yúgu'të le rlë'iru'. ¹⁰ Cni guc, quië láquibe'i na'a gdu ca nac yöl-la' rejni'i queë' Dios yúgu'të nup ta'ná bë' len nup dë lu na'gac ni' yehua' yubá, cati' la'le'i ca nacgac bunách queë' Cristo. ¹¹ Dios benë' lë ni, buschinë' lë na' buzoaczë' dza ni'të, le benë' lu në'ë Xanru' Jesucristo. ¹² Le nacru' tuz len Cristo, nazí'ru' latj gbíga'ru' lahuë' Dios, nacru' rugu ladxí' le réjlë'ru' Lë'. ¹³ Qui lë ni na' ráta'yua' lauli' cugác chop ladxí'li' ni'a qui le rzaca' rgu'i'a neda' quië gáclena' lbi'ili', le nac tu le uzi'li' xbey.

Ca nac yöl-la' nadxí'i queë' Cristo

¹⁴ Qui lë ni na' ruzechu zxiba' lahuë' Xuzë' Xanru' Jesucristo. ¹⁵ Ca lë' nazí' ca' lagac yúgu'të bunách queë', nup nacua' yehua' yubá len nup nacua' yödzyú ni. ¹⁶ Rnabda'-në' Xuzru' Dios, lu yöl-la' yeni' záqui'tsqui queë' gunnë' queëli' yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y len gunë' ga gal-li' lu icj ládxi'dau'li'. ¹⁷ Rnabda'-në' Cristo soë' icj ládxi'dau'li' le réjlë'li' Lë'. Rnabda'-në' gunë' ga soali' tsaz lu yöl-la' nadxí'i queë', cutséaj bö' icj ládxi'dau'li' ca nadxí'ili'-në', ¹⁸ quië gac tséjni'li' tsaxón len yúgu'të bunách queë' Cristo ca nac yöl-la' nadxí'i queë', tsca ga rdxin ni'l len na'l, len dxi'l len xtsa'l. ¹⁹ Rnabda'-në' Dios gunë' ga

gúnbè'li' yöl-la' nadxí' na', le gucág gúnbè'ru' gdu ca nac, quië gdu soalen lbi'ili' gdu le nacczè' Dios.

²⁰ Na'a, yöl-la' ba Dios, Nu gac guntër ca gac gnabru' o ca gac sa' ládxi'ru', ugunè' dxin yöl-la' huac queè' lu icj ládxi'dau'ru'. ²¹ Gactecz queè' Dios yöl-la' ba laugac bunách queè' Cristo len lahuè' Lëczè' Jesucristo, na'a dza len yúgu'tè dza zì'a za'c. Ca' gac.

4

Nunè' rë'u tuz Dios Bò' La'y

¹ Na'a, ráta'yua' lauli' neda', yu'a lidx guia ni le runa' lban queè' Cristo, rnabda' lbi'ili' gunli' gdu ca ral-la' lun nup bulidzè' Dios quië láquigac queè', ca na' bulidzè' ca' lbi'ili'.

² Gul-gác nõxj ladxi' len dxi'i' ladxi'. Gul-cöz zxon ladxi' len gul-güi' ládxi'li' lza'li' tuli' yetuli' lu yöl-la' nadxí' queè'li'. ³ Gul-güi' ládxi'li' gácteczli' tuz ca na' chnunè' lbi'ili' Dios Bò' La'y, gunli' cni lu yöl-la' rböz dxi'adau' queè'li' le rutság lbi'ili'.

⁴ Tuz nac gdu ca nayá' nabanè' Cristo le dzagru' rë'u.

Tuzè' naquè' Dios Bò' La'y zóalenè' rë'u.

Tuz nac le runru' löz, lè na' bulidzè' rë'u Dios quië uzi'ru' xbey.

⁵ Tuzè' naquè' Xanru'.

Tuz le réjlè'ru'.

Tuz le bdilru' nis.

⁶ Tuzè' naquè' Dios Nu nac Xuzru' yúgu'tëru'.

Lè' rna bé'inè' yúgu'tëru' len rugunè' dxin yúgu'tëru' len rbözcze' Lè' lu icj ládxi'dau'ru' yúgu'tëru'.

⁷ Tu turu' nazi'ru' tu yöl-la' huac queè' Dios tsca nac le bennè' queèru' Cristo. ⁸ Nac cni ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Buèpè' yehua' yubá, rchë'è zian bunách guladzungac.

Gdisiè' quegac bunách le runnzè' quequè'.

⁹ ¿Bizxa rë'ni gna lè na' rna: "Buèpè'"? Rusèdi rë'u bötjè' zì'al, bdxinë' dxi'l yödzyly ni.

¹⁰ Nu na' bötj nac la' leyz Nu na' buèp xtsa'tër ni' yehua' yubá quië gdu budzè'è yúgu'tè len le nacczè' Lè'. ¹¹ Cristocz bennè' qui queèru' yugu' yöl-la' huac queè':

Bè' latj la'què' bönni' lacquè' gbaz queè'.

Benè' ga tu'è didza' uláz queè' Dios yela'què' bönni'.

Bsölè'è yela'què' bönni' tsjenquè' lban qui didza' dxi'a.

Bucu'è yela'què' bönni' quië lun chi'è bunách queè'.

Bucu'è yela'què' quië lusèdnè' bunách queè'.

¹² Cristocz bupè'è cni bunách queè' quië gac lun xchinè', quië lun ga lac gdu nup nacgac ca gdu ca nayá' nabanè' Lè'. ¹³ Cni gac ga gdxintè dza huòacru' tuz yúgu'tëru' ca réjlè'ru' Cristo len ca núnbè'ru'-nè' Zxi'nè' Dios. Gacru' nal len huòacru' gdu ca naquè' Lëczè' Cristo.

¹⁴ Cutur gacru' ca bi'idau', ca nacgac nup na' tu'tsa'tè ca tun, len nacgac ca tu le nachè' lu yegu, o ca tu le rchè' bíti'tèz bõ' reycj, ta'zì' lu na'gac bíti'tèz didza' nu rusèdi lequè', nu na' rzi' ye'i lequè' len yöl-la' sina' qui len run ga ta'chixi ta'nignè'. ¹⁵ Na'a, rë'u ni, le nadxi'iru' lza'ru', ral-la' güi'ru' didza' le nac gdu'tè li quië gac huòacru' gdu ca naquè' Cristo, len gacru' tuz len Lè', Nu nac Xani gdu ca nayá' nabanè' le nacru' rë'u. ¹⁶ Cristocz runè' ga rdzag dxi'a gdu ca nayá' nabanè' le nacru' rë'u, ati' gdu'tè ca nayá' nabanè' na' naguel-la' tsaxxon ni'a qui lè na' run tuz gdu ca nayá' nabanè'. Catì' runru' xchinru' tu turu' rë'u na' dzagru' gdu ca nayá' nabanè', gdu'tè rzxön len rac gdu, ca na' zeaj racr gdu ca nadxi'iru' lza'ru'.

Yöl-la' na'bán cub napru' le nacru' tuz len Cristo

¹⁷ Uláz queè' Xanru' rëpa' lbi'ili' lè ni len rgu'a lei lu na'li, rnia': Cutur gunli' ca tun nup cunúnbè'gac Dios, nup na' ca ta'záz ládxi'gac tun ¹⁸ len nachúl nanitgac icj ládxi'dau'gac. Le nacquè' cunözi len nazidquè', cutu nazi'què' yöl-la' na'bán na' runnè' queèru' Dios. ¹⁹ Cutu ca' tu'tui'nè'. Nudöd cuinquè' lu le cunác. Gdu ládxi'què' tunè' yúgu'tè le cunác. ²⁰ Nup ni' gulusèdi lbi'ili' ca nac queè' Cristo, cutu ca' gulusèdi lbi'ili' gunli' ca tun bunách cni. ²¹ Le nac gdu'tè li byónili' ca nac queè' Cristo, len le nacli' queè' tu'sèdi lbi'ili' le nac gdu'tè li na' zoalen Jesús. ²² Gul-ná be'i yöl-la' bunáchz queè'li' le gucli' zì'al, lè na' rnit ni'a qui yöl-la' rzè ladxi' queè'li' le cunác le gzxi' ye'i lbi'ili'. ²³ Ral-la' huòaclì' cub lu icj ládxi'dau'li' len lu bõ' nacczli'. ²⁴ Ral-la' si'li' yöl-la' bunách cub le nunè' Dios ca nacczè' Lè' le rulu' cuini le run ga runli' le nac dxi'a len le nac tsahu'.

²⁵ Qui lè ni na', cutur si' yè'li'. Yúgu'tëru' ral-la' güi'lenru' lza'ru' didza' le nac, le dzagru' yúgu'tëru' gdu ca nayá' nabanè' Cristo.

²⁶ Chqui' hualeyli', cutu ral-la' gunli' dul-la'. Cutu leyli' xtsey. ²⁷ Cutu bi gunli' le güi' latj tu' xõhui' uxícj lbi'ili'.

²⁸ Nu bõnni' rbanë' ral-la' usanë' yöl-la' gban queë' len tsazië' huen dxin quië gata' queë' bi unödzejë' quegac nup ta'yadzji.

²⁹ Cutu güi'li' didza' xõhui', san güi'li' didza' dxi'a, yugu' le laclen nu yõni len lun ga gac dxi'a qui nu na'. ³⁰ Cutu ushui'nili' Dios Bõ' La'y, le nac bë' náquili' queë' Dios le zóalenë' lbi'ili' Dios Bõ' La'y, ati' gdxin dza udx uslé' lbi'ili' lu dul-la'.

³¹ Gul-cúa ladjlbi'ili' yöl-la' ruzxë'i len yöl-la' rdza'a len yöl-la' rley, len yöl-la' rdil-l didza' len yöl-la' rutság yudxi, len yúgu'të yöl-la' curle'i lza'li' dxi'a. ³² Ral-la' gacli' dxi'i ladx'i len huechi' ládxi'li' lza'li' tuli' yetuli' len unit lauli' lza'li' tuli' yetuli', ca na' benë' Dios, bunít lahuë' lbi'ili' le nacli' tuz len Cristo.

5

Ca ral-la' lac nup nacgac zxi'në' Dios

¹ Le nacli' zxi'nczë' Dios ati' nadxi'inë' lbi'ili', gul-güi' ládxi'li' gacli' ca naquë' Lë'. ² Ca nac yúgu'të le runli', ral-la' gdx'i'li' lza'li', ca na' benë' Cristo, bdx'i'inë' rë'u len budöd cuinë' lu yöl-la' gut uláz queëru', ben cuinë' ca bõa' bëdxau' rudödriu'-ba' lahuë' Dios ni'a qui dul-la' nabága'ru'. Guquë' ca' ca tu le rla' zxi' rdzag ladxë'ë Dios le rgu'ru' lu bcugu la'y queë'.

³ Le nacli' queë' Dios, cutu ca' gunli' le cunác, len cutu gunli' le cural-la' gunli', len cutu uhuídi'li'. Ni'r nutu nu gac bi gnë queëli'. ⁴ Cutu güi'li' didza' xõhui' o didza' cunác o didza' ca'z, yugu' le cural-la' gunli', san nacr dxi'a guiëli'-në' Dios: "Xclenu'." ⁵ Chnöziczli' cutu ca' tsazië' ga rna bë'ë Cristo tsaxxõn len Dios nitüë' bõnni' runë' le cunác, o nu bõnni' runë' le cural-la' gunë', o bõnni' ruhuídi'në'. Nu na' ruhuídi' nac ca nu rij ladx'i' bdau' guiõj' bdau' yag. ⁶ Cutu güi'li' latj nu si' ye'i lbi'ili' len didza' cunác. Ni'a qui dul-la' cni Dios gunë' zxguia' nup cutún ca rna xtídzë'ë. ⁷ Cutu ca' gunli' tuz bunách cni.

⁸ Zí'atël gzoali' ga chul xõhui', san na'a zoali' lu yení', le nacli' tuz len Xanru'. Gul-gác ca bunách qui yení', ⁹ le run yení' na' ga gacru' dxi'i ladx'i' len ga güi'ru' didza' le nac gdu'të li, len ga gacru' tsahui'. ¹⁰ Gul-güi' ládxi'li' gnözili' le rdzag ladxë'ë Xanru'. ¹¹ Cutu gütsa'li' nup tun le cunác, lë na' tunë' ga chul xõhui', san gul-bj' ga lna' yugu' lë na' tunë'. ¹² Utu'ru' güi'ru' didza' ca nac le tun bagachi'z bunách. ¹³ Cati' bi ubijru' ga lna', gac bë' yúgu'të tsca nacgac, le gun le nac yení' ga gac bë' yúgu'të. ¹⁴ Qui lë ni na' nayúj lu guich lë na' rna:

Bubán, li' na' rasiu'.

Gyas ladj nup natgac.

Cristo uzëni'ë quiu'.

¹⁵ Gul-yú cuinli' ca runli'. Cutu gacli' curejni'i, san gul-gác bunách ta'yejni'i. ¹⁶ Gul-sí' xbey latj dë queëli' le choaru' dza curác dxi'a queëru'. ¹⁷ Cutu gacli' cunözi. Gul-güi' ládxi'li' tséjni'li' le rë'nne' Xanru' gunli'. ¹⁸ Cutu súdxili', le gun yöl-la' rzudxi ga nitli' tsaz. Gul-güi'tsca latj gna bé'inë' lbi'ili' Dios Bõ' La'y. ¹⁹ Gul-güi'len lza'li' didza' tuli' yetuli' ugunli' dxin yugu' le rul-l lëgac salmo, len yugu' le rul-l yöl-la' ba Dios, len yugu' le rul-l nagu'ë icj ládxi'dau'ru' Dios Bõ' La'y. Gdu ládxi'ru' ral-la' gul-lru' queë', cu'ru'-në' Dios yöl-la' ba. ²⁰ Gul-gún dxin lë' Xanru' Jesucristo, len gul-guítëczë' Xuzru' Dios: Xclenu', ca nac yúgu'të.

Ca ral-la' gunru' quegac di'a dza queëru'

²¹ Gul-gún ca rna xtídz'a' lza'li' tuli' yetuli' quië cni gunli'-në' Dios zxõn.

²² Lbi'ili', ngul, gul-gún ca rna xtídz'a'quë' bõnni' qui queëli', ca na' ral-la' gunli' ca rna xtídzë'ë Xanru'. ²³ Cni ral-la' gunli', le rna bé'inë' ngul bõnni' ca na' runë' Cristo, rna bé'inë' bunách queë'. Cristo naquë' ca' Nu ruslá bunách queë', nup na' dzaggac gdu ca nayá' nabanë' Lë'. ²⁴ Ca na' tun ca rna xtídzë'ë Cristo bunách queë', lëzca' cni ral-la' lunnu ngul ca rna xtídz'a'quë' bõnni' qui queëcnu ca nac yúgu'të le rac.

²⁵ Lbi'ili', bõnni', ral-la' gdx'i'li'-nu ngul qui queëli' ca na' Cristo nadxi'inë' bunách queë' len budöd cuinë', gutië' uláz quequë'. ²⁶ Cni gutië' Cristo quië bubijë' quizi queë' Dios bunách queë' na', ati' nayargac tu lu nis le nac xtídzë'ë. ²⁷ Gutie' uláz quequë' quië gac uschinë' lequë' lahuë' Dios, nacquë' ca tu lari' lach, cutu nua' bösj le ni'aj, len cutu naxú'n, len cutu zoa nitü le run ditj lei, san runë' ga lacquë' gdu dxi'a, nutu nu gac bi gnë quequë'. ²⁸ Ral-la' gdx'i'li'-nu ngul qui queëli' ca na' nadxi'i' cuinli'. Nu bõnni' nadxi'inë'-nu ngul queë', nadxi'i' cuinë'. ²⁹ Nutu nu bõnni' runi zi' cuinë', san rugagu len run chi'i cuinë', ca runë' ca' Cristo le rúnlenë' bunách queë', ³⁰ nup dzaggac gdu ca nayá' nabanë', ati' rë'u ni dzagru' gdu ca nayá' nabanë' Lë'. Náquiniru' xpëlé'ë len dxit queë'. ³¹ Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna: "Qui lë ni na' bõnni' ral-la' uca'në' xuz xnë'ë quië tsajsóalenë'-nu ngul queë', ati' groptë' luhuõaquë' tuz." ³² Lë na' nayúj lu guich ni rulu' lahui tu le nac gdu'të li, ati' neda' ráquida' rui' didza' ca' ca nac queë' Cristo len bunách queë' na'. ³³ Lëzca' rui' didza' ca nac queëli'. Yúgu'tëli' lbi'ili', bõnni', ral-la' gdx'i'li'-nu ngul qui queëli' ca na' nadxi'i' cuinli', ati' ral-la' lunnu ba la'n bõnni' qui queëcnu ngul.

6

¹ Lbi'ili', bi'idau', ral-la' gunli' ca rna xtídza'quë' xuz xna'li' quië cni gunli' ca rna xtídžë'ë Xanru'. Le nac tsahui' ral-la' gunli'. ² Zxba na' benë' zi'al Dios le nachë' tu le gzxi' lu në'ë Dios gunë', nac lë na' rna: "Ben ba la'n xuz xna'u, ³ ati' gac dxi'a quiu' len xtsey su' gbanu' yödžlyú ni."

⁴ Lbi'ili', xuz, cutu gun leyli' zxi'nli', san gul-scúl-cbi', gut quincli'-bi' len usëdicli'-bi' ca rdzag ladxë'ë Xanru'.

⁵ Lbi'ili', nul-li' nacli' bönni' nadá'ugac, gul-gún ca rna xtídza'quë' xanli' luyú ni gdu ládxi'li', gunli' lequë' ba la'n lu yöl-la' radxi queëli', gunli' xchinquë' ca ral-la' gunli' xchinë' Cristo. ⁶ Gul-gún xchinquë', clëgz cati' ni' tu'yúë' lbi'ili' quië urujli' dxi'a lauquë', san gdu ládxi'li' gul-gún xchinquë' ca rdzag ladxë'ë Dios, ca na' ral-la' gunli' xchinë' Cristo. ⁷ Gdu ládxi'li' gul-gún xchinquë', ati' cni gac, gunli' xchinë' Xanru' len clëgz xchingac bunách. ⁸ Nöziczli' ca gunë' Xanru'. Gunnë' qui queëru' tsca nac le dxi'a runru' zal-la' nadzanru' o zal-la' nacru' bönni' nadá'ugac.

⁹ Lbi'ili', nacua' queëli' bönni' nadá'ugac, gul-gún dxi'a cni quegac huen dxin queëli' na', cutu uzeyli' ba nadx lequë'. Gul-tsajnéy ca nac queëli', yu'uli' lu në'ë Xanru' zoë' yehua' yubá la' tuz ca nac quequë', ati' Lë' cutu rutsë'ë ca runë' qui queë bunách.

Runnë' queëru' Dios le tun chi'i rë'u

¹⁰ Na'a, böchi' lza'adau', gul-gác tsutsu le nacli' tuz len Xanru', zoalen lbi'ili' yöl-la' huac zxon queë'. ¹¹ Gul-gún chi'i cuinli', ugunli' dxin yugu' le runnë' queëru' Dios, le tun chi'i rë'u, quië gac soali' tsutsu cati' guë'ni si' bë' lbi'ili' tu' xöhui'. ¹² Cutu rdíl-lenru' bunách náquicni bëla' len dxit, san rdíl-lenru' yöl-la' uná bë' quegac bö' xöhui' ta'dá lu bö'z, dzaggac nup ta'ná bë', len nup nadél-li'gac yöl-la' uná bë', len nup dë lu na'gac, nacua' yödžlyú ni ga nac chul xöhui'. ¹³ Qui lë ni na',

Gul-sí' yúgu'të le runnë' queëru' Dios, le tun chi'i rë'u, quië cati' gdxin queëru' dza ni' lac le nacgac xöhui', gac gua' glenli', len cati' udx gunli' cni, uga'nli' tsutsu.

¹⁴ Gul-zóa tsutsu.

Gul-sí' le nac gdu'të li, le gac queëli' ca tu guid guga' lë'li'.

Gul-gác tsahui', le gun chi'i lbi'ili' le nac tsahui' ca run tu lari' yödž run chi'i lchu'ë bönni' rijë' gdíl-l.

¹⁵ Gul-zóa sina' quië gunli' lban qui didza' dxi'a le rbequi dxi icj ládxi'dau'ru' lahuë' Dios, ca na' ruzóa cuinë' sina' rdë'ë lölë' bönni' rijë' gdíl-l.

¹⁶ Le nac blau, yöl-la' rejle' queëli' Cristo gac queëli' ca tu le nac tsutsu uzëli' lauli', cui gál-la'-li' yugu' le usán tu' xöhui', le nacgac ca yag uxiti' zoa gui' láhuigac.

¹⁷ Yöl-la' ruslá gac queëli' ca tu lu'u guia le gun chi'i icjli'.

Xtidžë'ë Dios gac queëli' ca tu guia tuchi' le runnë' queëru' Dios Bö' La'y, útil-lenru' le nac xöhui'.

¹⁸ Gul-gún yúgu'të lë ni len gul-lidžë' Dios, gnábili'-në' gáclenë' lbi'ili'.

Gul-lidžteczë' Dios, zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

Quië gunli' cni, ral-la' uspán ládxi'li' len cuhuöa ládxi'li', gnábili'-në' Dios gáclenë' nup náquigac queë'. ¹⁹ Gul-lidžë' Dios, gnábili'-në' gáclenë' ca' neda', gunnë' quia' didza' cati' ral-la' gu'a didza', len gunë' ga gaca' rugu ladxí' cati' guna' lban quië uzëjní'da' bunách ca nac le bgachi' qui didza' dxi'a. ²⁰ Dios budödë' lu na'a didza' dxi'a na' quië guna' lban qui, ati' le beña' cni yu'a lidž guia ni. Gul-lidžë' Dios chqui'nu', gnábili'-në' gunë' ga gaca' rugu ladxí' quië guna' lban qui didza' dxi'a, ca ral-la' guna'.

Ruúdx didza' bë'ë Pablo

²¹ Tíquico, böchi'ru' na' nadxí'iru'-në', len runë' xchinë' Xanru' gdu ladxë'ë, quíxjöi'në' lbi'ili' gdu ca rac quia' len ca runa' neda' ni. ²² Qui lë ni na', gsöla'a-në' queëli' ati' ului'inë' lbi'ili' ca rac queëtu', ati' cni utipë' ládxi'li'.

²³ Rnabda'-në' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li', len gata' queëli' yöl-la' nadxí'le dzag yöl-la' rejle' queëli' Cristo, yúgu'tëli' na' nacli' queë'. ²⁴ Le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios gac queëli', yúgu'tëli' na' nadxí'li'-në' Xanru' Jesucristo, nac gdu yöl-la' nadxí'le queëli' Lë'. Ca' gac.

DIDZA' BSÖLĚĚ PABLO YÖDZ FILIPOS

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Filipos

¹ Neda', Pablo, lenca' bi'i Timoteo, nactu' huen dxin queë' Jesucristo. Rugapa' Dios lbi'ili', réjlë'li' Cristo, len lbi'ili', dë lu na'li' xchinë' Cristo, len lbi'ili', run chi'li' bunách queë' Cristo, zoali' Filipos, náquili' queë' Dios len nacli' tuz len Jesucristo. ² Rnabda'-në' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo gunnë' queëli' le ruzá' ladxë'ë queëru' len gunë' ga soa dxi icj ládi'x'dau'li'.

Pablo rnbabnë' Dios bi gunë' quegac bunách ta'yejlë' Cristo

³ Rëpa'-në' Dios: Xclenu', cati' rza' ladxa'a queëli'. ⁴ Cati' rulidza'-në' Dios len rnbada'-në' gáclenë' lbi'ili', rudziji ladxa'a ⁵ le rajneyda' ca bënlenli' neda' tsaxxón dxin qui didza' dxi'a, gzu lauli' runli' dxin na' dza ni' zi'a byónili', len runli' lei ga rdxintë na'a dza. ⁶ Dios gzu lahuë' runë' tu le nac dxi'a lu icj ládi'x'dau'li'. Ruzxóni ladxa'a Lë' gúnteczë' cni ga gdxintë dza huödë' Jesucristo. ⁷ Ca na' rza' ladxa'a queëli' nac ca ral-la' guna' le nadxí'itsquida' lbi'ili'. Yúgu'tëli' ruzi'li' xbey tsaxxón len neda' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, tsal ni' yu'a lidx guia, len lëzca' cni benli' cati' ni' bë'a didza', bena' lban qui didza' dxi'a len bena' ga bdxin queëli' tsaz. ⁸ Nözcznë' Dios ca nadxí'itsquida' lbi'ili', nac ca na' nadxí'itsquinë' rë'u Lëczë' Jesucristo. ⁹ Rnabda'-në' Dios gunë' ga gdxí'irli' lza'li', len gáta'tsca queëli' yöl-la' rac sxzóni len yöl-la' rejni' gdu ¹⁰ quië gac cöli' le nactër dxi'a. Chqui' gac cni queëli', gacli' gdu dxi'a ati' nutu nu gac bi gnë queëli' dza ni' huödë' Cristo. ¹¹ Le nacli' nac bë' le nac dxi'a runë' Cristo lu icj ládi'x'dau'li' quië gla' lahui yöl-la' yení' queë' Dios len gac queë' yöl-la' ba.

Zoarur' nabanru' quië gacru' ca naquë' Cristo

¹² Böchi' lza'adau', rë'nda' gnózi'li' lë ni: Yúgu'të le guc quia' guclen neda' quië gzxáqui'rda' bena' lban qui didza' dxi'a'. ¹³ Cni gac, yúgu'të ni'a na'quë' bönni' yúlahui' len yezíca'rë' bönni' ni nözcznë' yu'a lidx guia ni le runa' xchinë' Cristo. ¹⁴ Le yu'a neda' lidx guia ni ben ga nácgacrë' rugu ladxi' yelatí'z cunuhuogactë' böchi'ru', tu'zxóni ládi'x'quë' Xanru' len cutur tádxinë' tunë' lban qui xtídzë'ë Dios.

¹⁵ Le nactë tunë' lban queë' Cristo la'quë' le tu'zxé'inë' neda' len ta'dil-lë', san yela'quë' tunë' lban queë' gdu ládi'x'quë'. ¹⁶ Bönni' tu'zxé'inë' na' tunë' lban queë' Cristo lu yöl-la' run ba zxón cünquë' len clëg gdu ládi'x'quë'. Të'nnë' lusaca' zi'ë neda' tsal ni' yu'a lidx guia. ¹⁷ Bönni' gdu ládi'x'quë' na', lu yöl-la' nadxí'i quequë' tunë' lban queë', le nözcznë' Diosz budödë' lu na'a dxin runa', runa' lban qui didza' dxi'a'. ¹⁸ Cutu run ga rō'a bagu'i lë na'. Rudzijda' le rac lban queë' Cristo nácti'tëz, zal-la' tunë' lban gdu ládi'x'quë' o cutunë' lei cni.

Na'a, rudzijrda' ¹⁹ le nözda' ulá' lu le rac quia', yu'a lidx guia ni, le rulidzli'-në' Dios len le ráclenë' neda' Dios Bō' La'y, Nu rsölë'ë queëru' Jesucristo. ²⁰ Cni rë'nda', len ruzxóni ladxa'a-në' Dios, gunë' ga cutu utui'da', len gunë' ga gac gu'a didza' lu yöl-la' rugu ladxi', ati' lu na'a neda' gactecz yöl-la' ba queë' Cristo na'a dza len yugu' dza zi'a za'c, zal-la' gun bayúdx gattea' o soa' gbana'. ²¹ Ca runi neda', chqui' zoa' nabana', nac quië gaca' ca naquë' Cristo, len chqui' gati'a', nac tu le uzi'ra' xbey. ²² Chqui' huac guna' dxin le gaclen didza' dxi'a queë' Cristo chqui' soaza' gbana', cutu nözda' bízxal ral-la' cōa'. ²³ Nac banig cōa'. Rë'nda' gattea' quië tsajsóalentea'-në' Cristo, le gactër dxi'a quia' lë na', ²⁴ san runr bayúdx soaza' gbana' quië sáqui'da' gáclena' lbi'ili'. ²⁵ Le nözda' nac cni, nözda' ca' ugá'nlena' lbi'ili' quië gáclena' lbi'ili' quië gacr gdu ca réjlë'li' Cristo, ati' udzjírli' le réjlë'li' Lë'. ²⁶ Cni nac, dusóalena' lbi'ili' leyúbl, le gun ga gđzag ládi'li'-në' Jesucristo ni'a qui le gunë', gáclenë' neda'.

²⁷ Gul-güi' ládi'zli' gacli' ca rajlöz didza' dxi'a queë' Cristo. Cni gac, chqui' duyú'a lbi'ili' o chqui' soa' zi'tu', huayónada' nacli' tsutsu len nacli' tuz, runli' tsaxxón dxin qui le réjlë'ru' le za' queëru' ni'a qui didza' dxi'a'. ²⁸ Cutu güi'li' latj lun gadxi lbi'ili' nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a'. Lë ni ulu'i' lequë' la'nitië', san ulali' lbi'ili', le gac bë' ráclenë' lbi'ili' Diosz. ²⁹ Dios ru'ë lbi'ili' latj gunli' xchinë' Cristo, clëgz ca réjlë'li' Lë', san lëzca' ca rzaca' rgui'li' runli' xchinë'. ³⁰ Na'a, gac gunli' neda' tsaxxón güi' ládi'ru' gunru' lban qui didza' dxi'a'. Blë'iczi'li' ca gzxaca' gdi'a cati' bena' cni zi'al, ati' ryónili' ca rzaca' rgui'a ca' na'a.

2

Guquë' nöxj ladxi' Cristo, ati' bdél-li'në' yöl-la' zxón

¹ Chqui' rutipë' ládi'li' Cristo, len chqui' lu yöl-la' nadxí'i queë' ruhuechi' ladxë'ë lbi'ili', len chqui' nacli' tuz len Dios Bō' La'y, len chqui' nadxí'ili' lza'li' len ruhuechi' ládi'li' lza'li' tuli' yetuli', ² gul-gún ga udziji ladxa'a. Quië gunli' cni, ral-la' gacli' tuz len lza'li' len gac tuz

ca nadxi'ili' lza'li' tuli' yetuli'. Lëzca' cni ral-la' gacli' tuz lu bö' nacczli' len ca rza' lãdxi'li'.³ Ca nac le runli', cutu bi ral-la' gunli' lu yöl-la' rudul-li' queëli' o quië gun ba xzön cuinli', san dxi'adau' ral-la' gunli' yúgu'të, cutu gáquili' nadél-li'rli' lbi'ili' ca lza'li'.⁴ Gul-güi' lãdxi'li' gac dxi'a ca' qui lza'li' len clëg queëzli'.

⁵ Ral-la' gacli' nöxj ladxi' ca na' guquë' nöxj ladxi' Jesucristo. ⁶ Lë' nacczë' tuz ca naquë' Dioscz, san cutu gúquinë' ral-la' gunë' bayúdx uga'në' tuz ca na' naquë' Dios. ⁷ Buca'nczë' yúgu'të le napë', len ben cuinë' ca tu bönni' nada'u. Guljë' ca talj bunách len guquë' gdu bunách. ⁸ Cati' ni' naquë' bönni', guquë' nöxj ladxi' len benë' ca rna xtidzë'ë Dios, gutië'. Gdë'ë lë'i yag cruz ca na' rac queë' bönni' gdödi bunách. ⁹ Qui lë ni na' Dios buchisë' Lë', benë' ga naquë' blau ni' yehua' yubá, len benë' ga lë' le nactër blau ca yúgu'të lagac bunách. ¹⁰ Cni benë' Dios quië cati' la'yöni ca na' lë' Jesús, luzechu zxibgac yúgu'të nup nacua' yehua' yubá, len yödzlyú, len lu latj chul. ¹¹ Yúgu'të' la'guixj'ë yalj lulu naquë' Xanru' Jesucristo quië gac yöl-la' ba queë' Xuzru' Dios.

Ral-la' gacru' ca le ta'gú'u yeni' yödzlyú ni

¹² Qui lë ni na', böchi' lza'adau', ca na' benli' ca rna xtidza'a cati' ni' zóalena' lbi'ili', runr bayúdx gunli' ca rna xtidza'a na'a, tsal ni zoa' zi'tu' ga zoali'. Gul-gún xchinë' Xanru' ga gdxintë dza udx uslë' lbi'ili'. Gul-gún cni lu yöl-la' radxi queëli' Lë' len lu yöl-la' rzxiz. ¹³ Lëczë' Dios runë' dxin lu icj lãdxi'dau'li', runë' ga rë'nili' gunli' le rdzag lãdxë'ë Lë' len runë' ca' ga sáqui'li' gunli' lë na'.

¹⁴ Gul-gún yúgu'të le ral-la' gunli', cutu bi gnëli' qui, len cutu til-l dídza'li'. ¹⁵ Cni ral-la' gunli', cui gac nu bi gnë queëli', san quië gacli' zxi'në' Dios, nacli' gdu dxi'a yödzlyú ga ni zoali' ladj bunách cunacgac tsahui' len nuca'ngac Dios. Lbi'ili' rgu'li' yeni' ladjqüë' ca na' ta'gú'u yeni' bölj luzxbá cati' ni nac chul, ¹⁶ rui'li' lauczë' didza' gbánicnë'. Chqui' cni gunli', huac udzjitsquida' dza huödë' Cristo ni'a qui le nacczli', le gnözda' cutu guc daduz gzoa' banádx gatia' len clëg daduz bena' dxin. ¹⁷ Yöl-la' rejllë' queëli' Cristo nac tu le rdzag lãdxë'ë Dios. Zal-la' gun bayúdx gatia' quië gac gdu yöl-la' rejllë' queëli' Lë', udzjida' len uzil'lena' xbey tsaxzön yúgu'tëli'. ¹⁸ Lëzca' cni ral-la' udzjili' lbi'ili' len uzil'lenli' tsaxzön neda' xbey.

Ca tubi' bi' Timoteo len bi' Epafrodito

¹⁹ Chqui' cni rë'nnë' Xanru' Jesús, runa' löz gsöla'tea'-bi' queëli' bi' Timoteo, ati' ni'r udzjida' cati' huödbi' dudixj'ö'bi' neda' catëz rac queëli'. ²⁰ Tuzbi' lëbi' rza' lãdxi'bi' ca na' rza' lãdxa'a neda', len szxöni rui' lãdxi'bi' lbi'ili'. ²¹ Yúgu'të bönni' yezica', le nac quegaczë' tui' lãdxi'quë'. Cutu tui' lãdxi'quë' xchinë' Cristo. ²² Nözciz'ca' ca benbi' bi' Timoteo, burujbi' dxi'a. Tsaxzön bënlenbi' neda' dxin qui didza' dxi'a, nachi' quia' ca tubi' bi' bönni', tsaxzön rúnlenbi'-në' xuzbi' dxin. ²³ Gsöla'-bi' ga zoali' bi' Timoteo cati' gnözda' naxc gac quia' ni ²⁴ zal-la' ruzxöni lãdxa'a-në' Xanru' gunë' ga duyutea' lbi'ili'.

²⁵ Lëzca' ráquida' run bayúdx gsöla'-bi' ga zoali' bi' böchi'ru' Epafrodito. Bi' ni bënlenbi' neda' tsaxzön dxin queë' Cristo, gdíl-lentu' tu' xöhui'. Lbi'iczli' bsöla'li'-bi' ga zoa' quië gáclenbi' neda'. ²⁶ Lëczbi' rë'nibi' duyubi' lbi'ili' len szxöni rui' lãdxi'bi' lbi'ili' le nözili' ben bayá' queëbi'. ²⁷ Le nactë' güi'bi', guqui gatbi', san buechi' lãdxë'ë-bi' Dios, len clëgz lëbi', san buechi' lãdxë'ë ca neda', cui gsëbir lãdxa'a ca na' rsëbi lãdxa'a na'a. ²⁸ Qui lë ni na', gu'nrdä' gsöla'-bi' queëli' quië gac udzjili' leyúbl cati' ulé'ili'-bi', len cutur gsëbi lãdxa'a neda'. ²⁹ Gul-si' lu na'li'-bi' lu yöl-la' rudziji queëli', nachi' bi' böchi'ru' réjlë'bi' Cristo. Gul-gún ba la'n yúgu'të bunách nacgac ca nachi' lëbi', ³⁰ le gzoa banádx queëbi' gatbi' le benbi' xchinë' Cristo len le güclenbi' neda' uláz queëli'.

3

Le nac gdu tsahui'

¹ Na'a, böchi' lza'adau', gul-dziji le nacli' tuz len Xanru'. Cutu rupíxj neda' uzuja' queëli' leyúbl lë na' buzujä' queëli' zi'al, le gaclen lbi'ili' lë ni. ² Gul-gún chí'i cuinli' laugac nup ni' tun le cunác, nacgac ca bö'cu' snia', nup na' tun bayúdx ga grugu lu xpëla'quë' bönni' le nac bë' nacquë' queë' Dios. ³ Rë'u nadél-li'ru' lë na' nac gdu'të li, le nac bë' náquiru' queë' Dios. Le réjlë'ru' Dios, zóalënë' rë'u Dios Bö' La'y, ati' rudzjiru' le nacru' tuz len Jesucristo. Cutu ca' ruzxöni lãdxi'ru' tu le runru' racz queëru'. ⁴ La'naru' ruzxöni lãdxi'ru' lë ni, lëzca' neda' chnadél-li'da' bi uzxöni lãdxa'a. Chqui' zoë' bönni' ráquinë' ulé' le nacua' le nunë', neda' nadél-li'rda' ca bönni' na':

⁵ Grugu lu xpëla'a lë na' nac bë' cati' ni' gúquida' xunu' dza.

Gulja' ladj di'a dza guegac bunách Israel.

Naca' zxi'n xsoë' Benjamín.

Xuz xna'a nacquë' gdu bunách hebreo.

Guca' bönni' gdau' fariseo ca na' bena' ca rna bë' zxba queë' Dios.

⁶ Szxöni bë' lãdxa'a zxba na' ga bdxintë gdxia lãdxi'gaca' bunách queë' Cristo.

Tsca gac gaquë' tsahui' bönni' le runë' ca rna bë' zxba na', nutu nu bi guc gnë quia'.

⁷ Na'a, yúgu'të lë na' bena' zxon zi'al, nuzóa' tsla'l le náquida' queë' Cristo. ⁸ Clëgz yugu' lë na', san nuzóa' ca' tsla'l yúgu'të le dë, quië gac gúnbë'a-në' Xanru' Jesucristo, le nactër ysaca' ca yúgu'të lë na'. Quië gúnbë'a Lë' gru'na' ni'l yúgu'të, ráquida' nac ca bëb, quië uzi'a xbë' Cristo, ⁹ len quië gaca' tuz len Lë'. Nuhuóaca' tsahui', clëg le runa' ca rna bë' zxba na', san bunë' neda' tsahui' Diosz le réjlë'a Cristo, ca na' ruúnë' tsahui' yúgu'të nup ta'yëjlë' Lë'. ¹⁰ Rë'nzda' gúnbë'a-në' Cristo len soalen neda' yöl-la' huac queë' Dios le buspán Cristo lu yöl-la' gut, len quië guna' Lë' tsazxon, saca' qui'a ca na' gzxaca' gdi'ë Lë', len quië soa' sina' gatia' ca gutië' Lë', ¹¹ le runa' löz Dios, uspanë' ca' neda' lu yöl-la' gut.

Le runru' quië gdxinru' xlatjru'

¹² Cutu rnia' chnadél-li'da' yúgu'të lë ni gunnë' quia' Dios, len cutu ráquida' chnaca' gdu tsahui'. Na'a, runa' bayúdx gdél-li'da' yúgu'të lë na', le chbdél-li'në' neda' Jesucristo. ¹³ Böchi' lza'adau', cutu ca' nadél-li'da' yugu' lë ni, san tuz le runa' bayúdx. Ruzál ladxa'a le chbdél-li'da', ati' runa' bayúdx gdél-li'da' le zi'a za'. ¹⁴ Runa' ca runë' bönni' jarélu'ë rxiti'ë quië gdxinë' xlatjë' gdél-li'në' tu le uzi'ë xbey. Cni runa' quië gdél-li'da' lë na' bulidzë' rë'u Dios quië gata' queëru' ni' yehua' yubá le nacru' tuz len Jesucristo.

¹⁵ Cni ral-la' gunru' yúgu'tëru' rë'u, nac gdu ca réjlë'ru' Cristo. Chqui' ráquili' la'li' ral-la' gunli' tu le yubl, Dios uzéjini'në' lbi'ili'. ¹⁶ Na'a, ca nac lë na' bdél-li'ru', ral-la' gúnteczru' cni.

¹⁷ Böchi' lza'adau', gul-gún ca na' runa' neda'. Chbului'itu' lbi'ili' ca ral-la' gunli'. Gul-yú ca tun nup na' tun ca na' bentu' netu'. ¹⁸ Chgudxcza' lbi'ili' zian lzu, ati' rëpa' lbi'ili' leyúbl len yöl-la' rbödx quia', rnia': Le tunë' zian bönni' run ga nacquë' ca nup cuta'le'i Cristo dxi'a, le tu'zolé' tsla'l le benczë' Lë' lë'i yag cruz. ¹⁹ Bönni' tunë' cni, lu gui' gabíl tjaquë', le nac dios quequë' le ta'zëz ládxi'quë', ati' tun ba zxon cuinquë' ni'a qui le tunë' le ral-la' gun ga lutui'inë'. Tui' ládxi'zë' le dë yödzyú ni, ²⁰ san rë'u ni rui' ládxi'ru' le dë yehua' yubá ga nababru', len rbözru' dza huödë' Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rë'u, urujë' yehua' yubá na'. ²¹ Lë' utsë'ë gdu ca nayá' nabinru', le rnitcz, gunë' ga huöac ca nac gdu ca nayá' nabanë' Lë', le soa tsalzú. Cni gunë' len yöl-la' huac zxon queë' le ugunë' dxin quië gna bé'inë' yúgu'të.

4

Ral-la' udzjilenteczru'-në' Xanru'

¹ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', gul-gác tsutsu ca réjlë'li' Xanru'. Nadxi'itsquida' lbi'ili' len rë'nda' duyúa' lbi'ili'. Runli' ga rudzjida' len nacli' ca tu le ruzi'a xbey.

² Lbi'ili', Evodia len Síntique, ráta'yua' lauli' gacli' tuz ca ral-la' lac nup náquigac queë' Xanru'. ³ Na'a, böcha'a gdu, rë'nda' gáclenu' gropnu ni, le glúnlennu neda' dxin, bentu' lban qui didza' dxi'a, ati' guladzaguë' ca' netu' Clemente len yezíca'rë' lza'a na'. Chnayujgac laquë' yehua' yubá ga na' nayujgac lagac nup chnadél-li'gac yöl-la' na'bán gdu.

⁴ Gul-dzjilentecz-në' Xanru'. Leyúbl, rnia': Gul-dziji. ⁵ Gul-gác dxi'i ladxi' len yúgu'të bunách. Chzoa huödë' Xanru'.

⁶ Cutu ubi ugu'i'ili', san gul-náb lahuë' Dios le rquínili' len gul-guië': "Xclenu'", ca nac yúgu'të lë na' rnabli'. ⁷ Dios gunë' ga gac queëli' le cuequi dxi icj ládxi'dau'li', lë na' nadódr bë'i ca le gac la'yejni'i bunách. Lë na' rbequi dxi icj ládxi'dau'ru' gun chi'i icj ládxi'dau'li' len le rza' ládxi'li' le nacli' tuz len Jesucristo.

Ral-la' sa' ládxi'ru' le nacgac dxi'a

⁸ Ga ruúdxhtë, böchi' lza'adau', gul-sá' ládxi'li':

yúgu'të le nac dxi'a,

len le nac bica' ba,

len le nac gdu'të li,

len le nac gdu,

len le nac tsahui',

len le nac ba'a,

len le nac lach,

len le ral-la' gunru' ba la'n.

⁹ Gul-gún ca na' busëdda' lbi'ili', lë na' gzxixi' lu na'li' tsca na' bé'lëna' lbi'ili' didza' len tsca na' bena' ga ni' zoali'. Dios, Nu runn queëru' le rbequi dxi icj ládxi'dau'ru' sóalënë' lbi'ili'.

Le dxi'a glunë' queë' Pablo bönni' Filipos

¹⁰ Rudzjilenda'-në' Xanru' le rui' ládxi'li' neda' leyúbl. Cutu rnia' gul ládxi'li' neda', san cutu guta' queëli' latj gáclenli' neda' zi'al. ¹¹ Lëzca' cni, cutu rnia' cni le zoa bi ryadzj quia', le nazëda' gdzag ladxa'a le dëz quia'. ¹² Chgdöda' lu yöl-la' yechi' len lu yöl-la' tsahui'. Nazëda' soa' nácti'tëz, zal-la' nöljda' o nabí l rduna', len zal-la' dë quia' szxöni o zoa bi ryadzj quia'.

¹³ Yúgu'tè huazáqui'da' le rutipè' ladxa'a Cristo. ¹⁴ Benli' dxi'a cati' ni' gúclenli' neda', butipli' ladxa'a cati' gzxaca' gdi'a.

¹⁵ Lbi'ili', bönni' Filipos, nõziczli' ca guc quia' dza ni' cati' buzá'a luyú Macedonia, yjena' lban qui didza' dxi'a. Tzca nacuá' bunách queè' Cristo, nutur nu guclen neda', san lbi'izli' gúclenli' neda'. Bsöla'li' quia' bi bunödztli', le gzxi' lu na'li' lban bena' neda'. ¹⁶ Tsal ni' gzoa' Tesalónica, tu chop lzu bsöla'li' quia' le bunödztli' cati' ni' byadzj quia'. ¹⁷ Cutu rui' ladxa'a bi si'a, san rē'nda' gata'r queëli' le uzi'li' xbey yehua' yubá. ¹⁸ Rēpa' lbi'ili': Chgzxi'a yúgu'tè lè na' bsöla'li' quia', ati' gdödti' bē'i tzca le byadzjda'. Ben ga nac cni lè na' bsöla'li' lu na'bi' bi'i Epafrodito. Lè na' bunödztli' nac ca tu le rla' zxic rdxintè lahuè' Dios, len ca tu le rgu'ru' lahuè' Dios le rdzag ladxè'è. ¹⁹ Dios gunné' queëli' yúgu'tè le ryadzj queëli', tzca nac yöl-la' tsahui' rō' yehua' yubá, le nacli' tuz len Jesucristo. ²⁰ Gactecz queè' Xuzru' Dios yöl-la' ba. Ca' gac.

Tu'gáp Dios lza'gac bunách queë' Cristo

²¹ Uláz quia' neda', gul-gáp Dios nup ni' náquigac queè' Dios le nacgac tuz len Jesucristo. Tu'gapè' lbi'ili' Dios böchi' lza'ru' ni nunquè' neda' tsazzön. ²² Lēzca' tu'gáp lbi'ili' Dios yúgu'tè nup ni náquigac queè' Dios, len lēzca' cni, tu'gapè' lbi'ili' Dios yugu' huen dxin naculé lidxé' bönni' rna bē'è gdu luyú Roma.

²³ Rnabda'-nē' Xanru' Jesucristo uzá' ladxè'è queëli' yúgu'tèli'. Ca' gac.

DIDZA' BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ COLOSAS

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Colosas

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz queë' Jesucristo le rë'nnë' cni Dios, dzagbi' neda' bi'i böchi'ru' Timoteo. ² Rugapa' Dios lbi'ili', nacli' quizi queë' Dios, len nacli' böchi'ru' réjlë'li' Cristo zoali' Colosas. Rnabda'-në' Xuzru' Dios uzá' ladxë'ë queëli', len gunë' ga soa dxi icj lădxi'dau'li'.

Pablo rulidzë' Dios, rë' Lë': "Xclenu"

³ Rétecztu'-në' Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo: Xclenu', cati' rulidztu'-në' Dios, rnăbitu'-në' bi gunë' queëli' ⁴ le byönitu' didza' ca réjlë'li' Jesucristo, len ca nadxi'ili' yúgu'të nup náquigac quizi queë' Dios. ⁵ Cni runli' le runli' löz le nuzöë' queëli' Xanru' ni' yehua' yubá, lë na' byönili' qui cati' bë'lentu' lbi'ili' didza' le nac gđutë li qui didza' dxi'a. ⁶ Didza' dxi'a na' bđxin queëli' ca rđxin ca' gđutë yödzyly. Run dxin len rac lban qui, gđutë yödzyly, la' tuz ca rac ga zoali', dza ni'të ga rđxintë na'a dza, cati' ni' byönili' len le nactë bënë'li' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. ⁷ Busëdnë' lbi'ili' lë ni Epafras, bönni' nadxi'iru'-në', rúnlenë' netu' tsazxön dxin len naquë' ca' huen dxin gđu queë' Cristo, ráclenë' lbi'ili'. ⁸ Bönni' ni gđıxjö'i'në' netu' ca nadxi'ili' lza'li', le runë' Dios Bô' La'y ga gac gunli' cni.

⁹ Qui lë ni na' netu' ca', dza ni'të ga rđxintë na'a dza cati' gúquibe'itu' lë ni, cutu ca' rzoa dxitu' rulidztu'-në' Dios, rnăbitu'-në' gáclenë' lbi'ili', len rnabtu' lahuë' gunë' ga gúnbë'li' gđu le rë'ncznë' Lë', len gunnë' queëli' yúgu'të yöl-la' rac szxöni len yöl-la' rejni' le rgu'ë rë'u Dios Bô' La'y. ¹⁰ Cni rnăbitu'-në' quië gac gunli' ca ral-la' lun nup náquigac queë' Xanru', gunli' yúgu'të le rđzag ladxë'ë Lë', len sáqui'li' gunli' yúgu'të le nac dxi'a, len gacr gđu ca núnbë'li'-në' Dios. ¹¹ Rnăbitu'-në' utipë' lădxi'li', gunnë' queëli' yöl-la' huac gđu queë', quië gac gua' glenli' yúgu'të, len cözli' zxön lădxi' len udziji lădxi'li'. ¹² Lu yöl-la' rudziji queëli' gul-guië' Dios Xuz: "Xclenu'", le budödë' lu na'ru' gata' queëru' latj lu yení' queë', gunru' tsazxön nup náquigac quizi queë'. ¹³ Dios Xuz na' buslë' rë'u lu na' nu rna bë' latj chul, len budödë' rë'u ga na' rna bë'ë Zxi'nczë', Nu nadxi'inë'. ¹⁴ Zxi'në' na' bô'a'uë' rë'u, gutië' uláz queëru', len bunít lahuë' rë'u ca nac dul-la' gbága'ru'.

Nuhuöacru' tuz len Dios le gutië' uláz queëru' Cristo

¹⁵ Cristo naquë' tuz ca naquë' Dioscz, Nu curlë'iru'. Zoaczë' Lë' z'atël ca yúgu'të le benë' Dios. ¹⁶ Lu në'ë Cristo benë' Dios yúgu'të le dë, le nacua' luzxbá, len le nacua' luyú, yugu' le rlé'iru' len yugu' le curlë'iru', lë na' nacgac latj blau, len yugu' yöl-la' uná bë', len le nadél-li'gac yöl-la' zxön, len yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá len qui luyú ni. Yúgu'të benë' Dios lu në'ë Cristo quië uzi'ë xbey Lë'. ¹⁷ Cristo zoaczë' z'ial ca yúgu'të le dë, atí' yúgu'të nacua'tecz ni'a queë' Lë'. ¹⁸ Cristo naquë' Xangac bunách queë', len runödžjë' quequë' yöl-la' na'bán. Naquë' ca' Nu gzu lau bubán tsaz lu yöl-la' gut. Z'ial Lë' bubanë' tsaz lu yöl-la' gut quië gáctërë' blau ca yúgu'të le dë. ¹⁹ Cni guc, le bđzag lădxë'ë Dios Xuz soalen Cristo gđu le nacczë' Lë'. ²⁰ Ni'a qui le benë' Cristo, Dios benë' ga gac luhuöac tuz len Lë' yúgu'të le dë, le nacua' luyú, len le nacua' luzxbá. Bunë' leygac tuz len Lë' le bulaljë' xchönë' Cristo, gutië' lë'i yag cruz.

²¹ Lbi'ili', z'atël nulá'alenli'-në' Dios len gucli' ca bönni' cuta'le'i Dios dxi'a lu icj lădxi'dau'li' ni'a qui dö' bia'li', san na'a chbunë' lbi'ili' tuz len Lë'. ²² Cni guc, le budöd cuinë' Cristo, gutië' uláz queëli' quië gac uschinë' lbi'ili' lahuë' Dios, nacli' quizi queë' len gacli' gđu dxi'a, nutu nu bi gac gnë' queëli'. ²³ Cni gac chqui' uga'nli' tsutsu ca réjlë'li' Cristo, gacli' ca tu yu'u xzoa ga rë' xlibi zö'ö qui, len cutu tseaj bö' lădxi'dau'li' ca runli' löz didza' dxi'a byönili', lë na' rac lban qui gđutë yödzyly le benë' Dios zxan luzxbá. Dios buzöë' neda', Pablo, quië gaca' huen dxin qui didza' dxi'a na'.

Dxin budödë' Dios lu në'ë Pablo

²⁴ Rudzijda' na'a ca nac le rzaca' rgui'a quië gáclena' lbi'ili', len ruúdx rza'a lu gđu ca nayá' nabana' le rzaca' rgui'lena' tsazxön Cristo uláz qui gđu ca nayá' nabanë' Lë' le nac bunách queë'. ²⁵ Dios benë' ga naca' huen dxin quegac bunách queë' Cristo, runa' xchinë' Dios, le budödë' lu na'a guna' quië gáclena' lbi'ili', quıxjö'a gđu ca nac xtıdzë'ë Dios. ²⁶ Ruzëjni'da' bunách le nagachi', lë na' bgachi' dza ni'të, nutu nu benbë' lei, san na'a Dios chbului'inë' bunách náquigac quizi queë' ca nac qui. ²⁷ Dios gu'ncznë' gunë' ga lunbë' yugu' yöl-la' tsahui' gđu qui le nagachi' ni, lë na' ta'yöni bunách gza'a. Cni rna lë na' bgachi': "Cristo naquë' tuz len lbi'ili', len naquë' le nac löz gđél-li'li' tsazli' lu yení' queë'."

²⁸ Runtu' lban queë' Cristo, rusa'tu' lădxi'gac yúgu'të bunách, len gazxj ga rë' rusëditu' lequë' yöl-la' rejni'i, quië gac uschintu' lahuë' Dios yúgu'të bunách, nacquë' gđu lădxi' le

nacquë' tuz len Jesucristo. ²⁹ Quië gac cni runa' dxin, len rui' ladxa'a udx guna' lë ni, ruguna' dxin yöl-la' huac gdu na' runnë' quia' Cristo.

2

¹ Rë'nda' gnözili' rui'tsca ladxa'a runa' le gaclen lbi'ili' lenca' le gaclen bunách yödZ Laodicea, len le gaclen ca' yúgu'të nup gatga gulale'i neda'. ² Runa' cni quië la'díp ládxi'quë', len lacquë' tuz lu yöl-la' nadxí'i, len luzi'ë xbey yúgu'të yöl-la' tsahui' qui yöl-la' run löz gdu le runn queëru' yöl-la' rejni'i. Cni rac quië lumbë'ë le bgachi' queë' Dios Xuz, lë na' nacczë' Cristo. ³ Lu në'ë Cristo ruzi'ru' xbey yúgu'të yöl-la' tsahui' qui yöl-la' rac szxóni len yöl-la' rejni'i. ⁴ Lë ni rëpa' lbi'ili', cui gac nu si' ye'i lbi'ili', nu güi' didza' tséjlë'ru' le cunácz. ⁵ Zal-la' zoa' zi'tu' ga zoali' lu gdu ca nayá' nabana', lu bô' naccza' zóalena' lbi'ili' len rudzijda' le rlé'ida' rô' zxba queëli' len nac tsutsu ca réjlë'li' Cristo.

⁶ Qui lë ni na', ca na' gzxi' lu na'li' Xanru' Jesucristo, lëzca' cni ral-la' gunli' yúgu'të le gunli', dzaguë' lbi'ili' Lë'. ⁷ Ca na' nun lui yag ga ré', lenca' ca na' nayás zó'ö lu xlibi zó'ö, gul-zoalen Cristo. Gul-zóa tsutsu ca réjlë'li' Lë', ca na' chnazëdli'. Gul-guiéteczë' Dios: "Xclenu'."

Le cub nacru' le dzagru'-në' Cristo

⁸ Gul-gún chi'i cuinli' cuigüi'li' latj nu si' ye'i lbi'ili', nu ugún dxin yöl-la' rejni'i quegac bunách len yugu' didza' ta'nazë' nac gdu'të li, ca nac le ta'lëbi bunách tun, len ca nac le tu'sëdi bunách le nac qui yödZlyú ni len clëg le nac xtidzë'ë Cristo.

⁹ Zoalen Cristo gdu'të le nacczë' Dios zal-la' böaquë' bunách, ¹⁰ ati' lbi'ili' napli' gdu'të le naquë' Dios le dzagli'-në' Cristo, Nu rna be'i yúgu'të nup ta'ná bë' len bönni' bi dë lu na'quë'. ¹¹ Narugu lu xpëla'quë' bönni' judío le rului' náquicnë' queë' Dios, san lbi'ili', le dzagli' Cristo, zoalen lbi'ili' le rului' náquili' queë' Dios, le cunáquini lu ni'a lu na'gac bunách. Tu'gúë' tu guiddau' bönni' judío, san lbi'ili', nadúa gdu'të yöl-la' bunách queëli' bënlenli' dul-la'. Cni nac queëli' le bënli' tsaxxón Cristo cati' gutië' lë'i yag cruz. ¹² Cati' bdil-li' nis bgáchi'lenli'-në' Cristo tsaxxón yeru ba len bubánlenli'-në' tsaxxón le gyéjlë'li' Dios, len yöl-la' huac queë' buspanë' Cristo lu yöl-la' gut. ¹³ Zí'atël' guclí' ca nup chnatgac ni'a qui dul-la' gbága'li' len cutu gzoalen lbi'ili' le rului' náquili' queë' Dios, san na'a Dios nunë' ga nabánlenli'-në' tsaxxón Cristo, len bunít lahuë' lbi'ili' ca nac yúgu'të dul-la' gbága'li'. ¹⁴ Dios busulë' yugu' le nabága'ru' le nayujgac lu zxba queë', lë na' tu'quí rë'u. Bugúë' lë na' nabága'ru' len bdë'ë lei lë'i yag cruz ca tu le nabaguë'ë Cristo. ¹⁵ Cati' gutië' Cristo lë'i yag cruz, bugúë' yöl-la' huac uná bë' quegac bö' xöhui' uná bë' len quegac nup dë lu na'gac yöl-la' huac xöhui', le bulu'ë lahui le nacgac bö' xöhui' len bugúë' yöl-la' huac uná bë' quegac, le gutië' lë'i yag cruz na'.

Ral-la' güi' ládxi'ru' le nac qui yehua' yubá

¹⁶ Qui lë ni na', cutu güi'li' latj nu uquí lbi'ili' ca nac le ri'j rágu'li' o le curunli' zxón yugu' dza lni, o le curunli' zxón beo' zi'a ruzë, o le curunli' zxón yugu' dza la'y quegac bunách. ¹⁷ Yúgu'të lë ni nac ca tu bxin qui le ral-la' gac, ati' le rului' yúgu'të lë ni naquë' Cristocz. ¹⁸ Cutu güi'li' latj nu gun ga unítli' le ral-la' si'li', nu runtsca bayúdx ga lac nōj ládxi'gac bunách len lun zxón yugu' gbaz la'y. Tu'gutsa' cuinquë' le cutu gulalé'inë', len tun ba zxón cuinquë' ca nac le dzō'z icjquë' lu yöl-la' bunáchz quequë'. ¹⁹ Nu run cni cutu da' Cristo, Nu nac Xanru' len ruzóë' tsutsu gdu ca nayá' nabanë', le nacru' rë'u. Rugahuë' lei, len runë' ga nac tuz ni'a qui le zeaj lu dxit lu bin, ati' rzxón gdu ca nayá' nabanë' ca rë'nnë' Dios uxónë' lei.

²⁰ Lbi'ili' chnátlenli'-në' Cristo quië cutur la'ná be'i lbi'ili' zxba qui yödZlyú. ¿Bizx quië runli' tsca ni nacli' qui yödZlyú, len runli' ca ta'ná bë' zxba qui? ²¹ Cni ta'ná yugu' zxba qui yödZlyú ni:

Cutu quitjnu' lë ni;

Cutu gagu' lë na';

Cutu canu' yetú le dë.

²² Yúgu'të lë ni la'nít cati' chbugunru' leygac dxin. Cni nacgac le ta'ná bë' bunách len yugu' zxba nazi' lu na'quë'. ²³ Le nactë, yugu' zxba ni, ráquiru' napgac yöl-la' rejni'i. Tun ga rului' cuinru' ca bunách gdau', len ga rului' cuinru' nōj ladxí', len ga rusaca' zi'ru' gdu ca nayá' nabinru', san zxba ni cutu ca' taclen rë'u quië gac gna bé'iru' yugu' le rzë ládxi'ru' lu yöl-la' bunáchz queëru'.

3

¹ Na'a, chqui' nubánlenli'-në' Cristo, gul-güi' ládxi'li' le nacgac qui yehua' yubá ga ni' rō'ë Cristo cuit lë'ë yubél Dios, ga naquë' blau. ² Gul-sá' ládxi'li' le tac xtsa', len clëg le tac luyú ni. ³ Nac queëli' tsca chnatli', ati' yöl-la' na'bán queëli' run chi'ë Cristo ga ni' zoaczë' Dios.

⁴ Cristo nabánili' lbi'ili'. Cati' uluí' lahué' Lë', ni'r uluí' lauli' ca' lbi'ili' tsaxxón len Lë' lu yení' queé'.

Yöl-la' na'bán gul len yöl-la' na'bán cub

⁵ Qui lë ni na', gul-gún ga la'nít le nacua'len lbi'ili' qui yödzlyú ni:
yugu' le cunác,

len le nacgac xöhui',

len yugu' le rzê ládxi'li' le cunác,

len yugu' le rzê ládxi'li' le nac xöhui',

len yöl-la' ruhuidi',

le nac tuz ca nu rij ladxi' bdau' guiôj bdau' yag, le cutu rij ladxi' Dios nu ruhuidi'. ⁶ Le tun yugu' le cni, Dios gunë' zxguia' yúgu'të nup cutún ca rna xtídzë'ë. ⁷ Yugu' dul-la' cni benli' ca' lbi'ili' cati' ni' nadödlí' lu na'gac. ⁸ Na'a, cutur gunli' yugu' lë ni:

cutur gdza'ali';

cutur leyli';

cutur nu gunli' zi';

cutur gnë xöhui'li';

cutur gnali' le cunác.

⁹ Cutu si' yé'ili' lza'li' tuli' yetuli' le chnuca'nli' le gucli' zi'al, len yugu' le benli' zi'al. ¹⁰ Chnacli' bunách cub, len tu tu dza rcubli', ruhuöacrlí' ca nac Nu na' bun lbi'ili', quië gúnbë'li' Lë' gdu ca naquë' Lë'. ¹¹ Le chdzagru'-në' Cristo:

cutur nacru' bönni' gza'a len bönni' judío;

cutur nacru' bönni' narugu lu xpëla'quë' le nac bë' nu naqui queë' Dios len bönni' cunarugu lu xpëla'quë' lë na' nac bë';

cutur nacru' bönni' ta'yejni'i len bönni' cuta'yejni'i;

cutur nacru' bönni' nadá'ugac len bönni' cunadá'ugac.

Na'a, Cristo naquë' yúgu'të le nac Isaca' len dzaguë' yúgu'tëru'.

¹² Dios nadxi'inë' lbi'ili' len gröë' lbi'ili' quië gáquili' quizi queë'. Qui lë ni na', ral-la':

güi' ládxi'li' lza'li',

len gacli' dxi'i ladxi',

len nöxj ladxi',

len cuidi' ladxi',

len cözli' zxón ladxi'.

¹³ Chqui' rac didza' bizxj tuli' len yetuli', gul-guá' glen lza'li' tuli' yetuli', len gul-nít lau lza'li' tuli' yetuli' ca na' benë' Cristo, bunít lahué' lbi'ili'. ¹⁴ Le nactër blau ca yúgu'të lë ni, ral-la' gdx'i'li' yúgu'të bunách, le nac yöl-la' nadxi'i le run ga nacru' tuz len ga nacru' gdu. ¹⁵ Gul-güi' latj gna be'i icj ládxi'dau'li' le rbequi dxi icj ládxi'dau'ru', le runnë' queëru' Dios. Qui lë ni na' bulidzë' lbi'ili', quië gacli' tuz lu gdu ca nayá' nabanë' Cristo. Gul-guie' Dios: "Xclenu'."

¹⁶ Gul-sí' lu na'li' xtídzë'ë Cristo le gac queëli' ca tu yöl-la' tsahui' zxón. Le zoalen lbi'ili' yöl-la' rejni'i queë' Dios, gul-sëdi len gul-zejni'i lza'li' tuli' yetuli'. Gdu ládxi'li' gul-gúl-l queë' Dios yugu' salmo, len yugu' le rul-l yöl-la' ba len yugu' le rul-l la'y, guiéli'-në' Dios: "Xclenu'."

¹⁷ Yúgu'të le runli', le nac didza' rui'li' o le nac dxin runli', gul-gún yúgu'të lu lë' Xanru' Jesús, len güiëli'-në' Dios Xuz: "Xclenu'", dzaguë' lbi'ili' Cristo.

Le ral-la' gunru' qui lza'ru' le náquiru' queë' Cristo

¹⁸ Lbi'ili', ngul nutság ná'lenli' bönni', gul-gún ca rna xtídzä'quë' bönni' qui queëli' ca ral-la' gunli', le náquili' queë' Xanru'.

¹⁹ Lbi'ili', bönni' nutság ná'lenli' ngul, gul-dxi'i ngul qui queëli', len cutu uzeyli' ba nadx lecnu.

²⁰ Lbi'ili', bi'i ra'bán, gul-gún ca rna yúgu'të xtídzä'quë' xuz xna'li'. Lë ni rdzag ladxë'ë Xanru'.

²¹ Lbi'ili', nul-li' nacli' xuzgac bi'idau', cutu töd bë'i gut quinli' zxi'nli', cui huöa ládxi'cbi'.

²² Lbi'ili', nul-li' nacli' bönni' nadá'ugac, gul-gún ca rna yúgu'të xtídzä'quë' xanli' luyú ni. Clëgz gunli' cni cati' tu'yúë' lbi'ili' ca na' tun nup tē'ni lun ga la'dzág ládxi'gac bunách, san gdu ládxi'li' gul-gún xchinë' ca ral-la' lun nup tadxi Dios. ²³ Ca nac yúgu'të le runli', gul-gún gdu ládxi'li', gac ca runli' xchinë' Xanru' len clëgz ca runli' xchingac bunách.

²⁴ Chnözcizli' ubi'ë queëli' Xanru', gunnë' queëli' le chnupé'ë Dios quegac nup nacgac zxi'nczë'. Cni gac, le runli' xchinë' Xanru' Jesucristo. ²⁵ Nu rua' dö', ubi'ë qui nu na' Xanru' ca nac dö' rua' nu na', le cutu utsë'ë Dios ca ral-la' ubi'ë qui queëgac bunách.

4

¹ Lbi'ili', nul-li' nacli' xangac bunách, gul-gún le nac tsahui' len le nac dxi'a ca rugunli' dxin yugu' huen dxin queëli'. Gul-tsajnéy zoa ca' queëli' Xanli' ni' yehua' yubá.

² Lbi'ili', yúgu'tëli', gul-lídztecžè' Dios. Gul-spán ládxi'li' ulidzli'-nè' Dios, len gul-guiè': "Xclenu!" ³ La' na'z cati' rulidzli'-nè' Dios, gul-náb-nè' ca' gáclenè' netu', gunnè' netu' latj quixjò'tu' xtidzè'è' Xanru', quiè gac uzéjni'tu' bunách le bgachi' ca' nac queë' Cristo. Le runa' cni nadzuna' lidx guia ni. ⁴ Gul-náb-nè' ca' Dios, gunnè' neda' latj usálj la'ana' le bgachi' na' ca ral-la' guna'.

⁵ Lu yòl-la' rejni'i queëli', gul-gún le runli' laugac nup cuta'yejlè' Cristo. Gul-guntsca dxin yugu' dza uzá' ladxè'è' queëli' Dios, gunli' xchinè'. ⁶ Ral-la' güi'li' didza' ca rdzag ladxè'è' Dios len ca ral-la' gun nup náquigac queë'. Ral-la' gnóžili' ca' nac ral-la' ubi'ili' didza', bi guiëli' tu tu bunách.

Tu'gáp Dios lza'gac bunách queë' Cristo

⁷ Le rac quia' ni guíxjöi'nè' lbi'ili' Tíquico, naquè' böchi'ru' nadxi'iru'-nè'. Naquè' ca' huen dxin gdu queë' Xanru', rúnlenè' neda' tsaxžón dxin queë' Xanru'. ⁸ Qui lè ni na' rsöla'a-nè' ga zoali', quiè uzéjni'nè' lbi'ili' le rac quia', len utipè' ládxi'li'. ⁹ Zéajlenè' lè' tsaxžón Onésimo, böchi'ru' na' nabáblenè' lbi'ili'. Naquè' ca' böchi'ru' nadxi'iru'-nè', len rejllè'è' Xanru'. Chopè' ni la'guíxjöi'nè' lbi'ili' yúgu'tè le rac ni.

¹⁰ Rugapè' Dios lbi'ili' Aristarco, yú'ulenè' neda' tsaxžón lidx guia. Rugapbi' Dios ca' lbi'ili' bi'i Marcos, bi'i bönni' queënu ngul zanè' Bernabé. Chgudxa' lbi'ili' bi gunli' queëbi' bi'i Marcos na'. Chqui' huidbi' ga zoali', gul-gún-bi' ba la'n. ¹¹ Rugapè' Dios ca' lbi'ili' bönni' ni lè' Jesús, zoa yetú lè' Justo. Nacuá' zian bunách judío ta'yejlè' Cristo, san tsonnzè' ni ladj bunách judío tunè' tsaxžón len neda' dxin qui le rna bè'è' Dios, len szžóni tu'hui' zžžnè' neda'. ¹² Rugapè' Dios lbi'ili' Epafra, bönni' na' nababè' ca' lbi'ili', naquè' huen dxin queë' Cristo. Gdu ladxè'è' rulidzè' Dios, ráta'yuteczè' lahuè' gáclenè' lbi'ili' quiè soali' gdu ladxì, len soali' ca' sina' gunli' yúgu'tè le rē'ncznè' Dios. ¹³ Runa' lna' lau queë' Epafra na', rui'tsca ladxè'è' lbi'ili' lenca' nup nacuá' Laodicea, len nup nacuá' Hierápolis. ¹⁴ Rugapè' Dios lbi'ili' Demas, lenca' Lucas, bönni' na' ruún bunách, ati' nadxi'iru'-nè'.

¹⁵ Gul-gáp Dios böchi'ru' nacu'è' Laodicea, lenca' Ninfas len bunách queë' Cristo nacuá' lidxnu Ninfas na'. ¹⁶ Cati' udx ulabli' guich ni ga ni' zoali', gul-gún ga luláb lei bunách queë' Cristo nacuá' Laodicea. Gul-láb ca' lbi'ili' guich na' la'söla' queëli' bunách Laodicea na'. ¹⁷ Gul-guiè'è' Arquipo: "Bè' ladxu'u gunu' dxin na' budödè' lu na'u Xanru'."

¹⁸ Neda', Pablo, ruzujzca' lu guich dídza'dau' ni, rnìa': Rugapa' Dios lbi'ili'. Gul-tsajnéy ca' rac quia' ni nadzuna' lidx guia. Rnabda'-nè' Dios uzá' ladxè'è' queëli' le nac dxi'a. Ca' gac.

DIDZA' ZI'AL BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ TESALÓNICA

Pablo rugapĕ' Dios bunách queĕ' Cristo nacu'ĕ Tesalónica

¹ Neda', Pablo, dzagquĕ' neda' Silvano len bi'i Timoteo, rugapa' Dios lbi'ili', náquili' queĕ' Cristo, len zoali' Tesalónica, nacli' tuz len Dios lenca' len Xanru' Jesucristo. Rnaba' lahuĕ' Xuzru' Dios lenca' lahuĕ' Xanru' Jesucristo uzá' ladxĕ'ĕ queĕli' len gunĕ' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Le rac bĕ' ta'yejlĕ' Dios bunách Tesalónica

² Rĕtĕcztu'-nĕ' Dios: Xclenu', cati' rajneytu' ca nac queĕli' yúgu'tĕli'. Rajnéytecztu' lbi'ili', bi rnabtu' queĕli' lahuĕ' Dios cati' rulidztu'-nĕ'. ³ Lahuĕ' Xuzru' Dios rajnéytecztu' ca nac le runli' le réjlĕ'li' Cristo, len ca nac dxin runli' le nadxi'ili'-nĕ', len ca na' nácteczli' tsutsu le runli' löz Xanru' Jesucristo. ⁴ Bóchi' lza'tu', Dios nadxi'inĕ' lbi'ili', ati' nózitu' gróczĕ' lbi'ili' Lĕ'. ⁵ Cni nac, le bdxin queĕli' didza' dxi'a runtu' lban qui, clĕg len didza'z, san lĕzca' len yöl-la' huac bdxin queĕli', ati' benĕ' tsutsu lei Dios Bō' La'y, ati' gdu ládxi'li' benli' löz lei. Nőziczli' ca guctu' ga zoali' le nadxi'itu' lbi'ili'.

⁶ Lbi'ili' butsá' cuinli', runli' ca runtu' netu', lenca' ca benĕ' Xanru', le gzxi' lu na'li' xtidzĕ'ĕ, ati' zal-la' szxōni gzxaca' gđi'li', budzjili' le zóalenĕ' lbi'ili' Dios Bō' La'y. ⁷ Cni nac, chnacli' tu le nac bĕ' laugac yúgu'tĕ bunách ta'yejlĕ' Cristo nacu'ĕ luyú Macedonia len luyú Acaya. ⁸ Cni nac, le gzĕ xtidzĕ'ĕ Xanru' ni'a queĕli'. Clĕgz luyú Macedonia len luyú Acaya, san lĕzca' yúgu'tĕ lať gzĕ didza' ca réjlĕ'li' Dios. Cni nac, cutu bi run bayúdx gnatu', ⁹ le ta'guixjĕ' queĕru' la' leygac bunách ni' ca benli' netu' ba la'n, len ca na' butsá' cuinli', buca'nli' yugu' bđau' guiöj bđau' yag len bōaclĕ' queĕ' Dios quiĕ gunli' xchinĕ' Dios ban, Nu nac gdu Dios. ¹⁰ Na'a, rbōzli' dza huödĕ' Zxi'nĕ' Dios, grujĕ' yehua' yubá. Dios buspanĕ' Lĕ' lu yöl-la' gta. Nu ni nac Jesús, Nu ruslá rĕ'u lu dul-la', cui soa le gun ga gchuguĕ' queĕru' Dios dza zi'a za'.

2

Xchinĕ' Dios benĕ' Pablo yödž Tesalónica

¹ Bóchi' lza'tu', nőziczli' cutu guc daduz dxin queĕ' Dios bentu' cati' ni' bdxintu' ga zoali'. ² Nőzili' ca guc queĕtu' lu yödž Filipos, ca na' gzxaca' gđi'tu', ati' glua' dō' queĕtu' bunách ni'. Ni'r cati' bdxintu' ga zoali' guctu' rugu ladxĕ' le gzóalenĕ' netu' Dios queĕru', ati' bentu' lban lauli' qui didza' dxi'a le budödĕ' lu na'tu' Dios. Cni bentu' zal-la' szxōni guladá'baga' netu' bunách ladxĕ'. ³ Cati' ni' buchiztu' icj nagli' xtidzĕ'ĕ Dios, bĕ'tu' didza', clĕg le nazí' ye'li' netu', len clĕg bi gzĕ ládxi'tu' le dĕ queĕli', len cutu gzxi' ye'itu' lbi'ili'. ⁴ Le nuzxōni ladxĕ'ĕ netu' Dios, budödĕ' lu na'tu' guntu' lban qui didza' dxi'a queĕ', ati' cniz rui'tu' didza'. ⁵ Nőziczli' gatga bĕ'lentu' lbi'ili' didza' le gun xzōn lbi'ili', len cutu bubj tsahui' cuintu' ca run nu bi rzĕ ladxĕ' le dĕ queĕli'. Nőzcznĕ' Dios nac cni. ⁶ Cutu gđiljtu' yöl-la' ba le nac qui yödžlyú ni, lĕ na' cu'li' netu' lbi'ili', len clĕg le la'gú'u netu' bunách. Zal-la' dĕ lu na'tu' gna bĕ'itu' lbi'ili' le nactu' gbaz nasölĕ'ĕ Cristo ⁷ gzóalentu' lbi'ili' dxi' ládxi'dau', bentu' ca runnu xna'cbi' bi'i huĕ'ndau', run chi'inu lecbi' dxi' ládxi'dau'. ⁸ Cni guc, bdxĕ'itsquitu' lbi'ili', ga bdxintĕ gú'nitu' udödĕtu' lu na'li', clĕgz didza' dxi'a queĕ' Dios, san yelati'z cugú udödĕtu' yöl-la' na'bán queĕtu', le nadxi'itsquitu' lbi'ili'. ⁹ Rajneyli', bóchi' lza'tu', ca na' guc cati' ni' bentu' lban lauli' qui didza' dxi'a queĕ' Dios, ca bĕntecztu' dxin banĕg, ati' rĕl len tĕ dza bentu' dxin cui usaca' zi'tu' nituli' lbi'ili'.

¹⁰ Lbi'ili' na' réjlĕ'li' Cristo, huac gunli' lna' lau, ati' nőzcznĕ' Dios ca na' gdáalentu' lbi'ili' gdu ca rdzag ladxĕ'ĕ Dios len gdu dxi'adau', len ca na' nutu nu gac bi gnĕ qui. ¹¹ Lĕzca' cni nőzili' ca bentu' ca runĕ' bōnni' quecbi' xzi'nĕ', buchiztu' icj nagli' len butiptu' ládxi'li' tu tuli'. ¹² Busa'tu' ládxi'li' gunli' ca ral-la' gun nu naqui queĕ' Dios. Lĕczĕ' bulidzĕ' lbi'ili' quiĕ ga tsazli' ga na' rna bĕ'ĕ Lĕ' lu yenĕ' queĕ'.

¹³ Qui lĕ ni na' ca', rĕtĕcztu'-nĕ' Dios: Xclenu'. Cni runtu' le gzxi' lu na'li' xtidzĕ'ĕ Dios le byōnili' bĕ'tu' didza', clĕg ca xtidza' bunáchz, san ca le nactĕ nac, xtidzĕ'ĕ Dios nac. Xtidzĕ'ĕ na' run dxin lu icj ládxi'dau'li' lbi'ili', réjlĕ'li' Cristo. ¹⁴ Bóchi' lza'tu', rac queĕli' ca rac quegac bunách queĕ' Dios, nup náquigac queĕ' Jesucristo, nacu'ĕ luyú Judea. Cni nac le chgzxaca' gđi'li' szxōni lu na'gac bunách uládz queĕli', la' tuz ca na' gulazaca' gulagu'ĕ lequĕ' lu na'gac bunách uládz quequĕ', nup ni' nacgac bōnni' judío. ¹⁵ Yugu' bōnni' judío na' guludödĕ' Xanru' Jesús len guludödĕdĕ' ca' bōnni' glu'ĕ didza' uláz queĕ' Dios. Gulabía ládxi'quĕ' len gululaguĕ' ca' netu'. Cutu tunĕ' le rdzag ladxĕ'ĕ Dios, le cuta'lé'inĕ' dxi'a yúgu'tĕ bunách gza'a. ¹⁶ Tu'zaguĕ'ĕ ca' netu', cui guntu' lban laugac bunách gza'a na' cunababgac lequĕ', le

ruí'lentú' leygac didza' quié' lulá. Cni rac, tu'zánteczé' dul-la' nabága'qué', len chnabága'qué' xzguia' le run ga gchugué' quequé' Dios.

Pablo rē'nnē' tsajyúē' bōchi'ru' nacu'ē' Tesalónica

¹⁷ Na'a, bōchi' lza'tu', ruhú'ñitu' ca runē' bōnni' uzéb le nulá'alentu' lbi'ili' tu chi'idau', san zal-la' cutu rlé'itu' lbi'ili', cutu nal lādxi'tu' lbi'ili'. Qui lē ni na', ruí' lādxi'rtu' ulé'itu' lauli', le rzētsca lādxi'tu' cni guntu'. ¹⁸ Qui lē ni na' ca' gū'nitu' guidtu' ga zoali', ati' neda', Pablo, le nacté' bē' ladxa'a guida' chop tsonn lzu, san buzaga' xnōztu' Satanás tu' xōhui'. ¹⁹ ¿Bizxa caz nac le run ga runtu' lōz, o le run ga rudzjitu', o le ral-la' gdél-li'tu', le uzi'tu' xbey lahuē' Xanru' Jesucristo cati' huōdē'? ¿Naru' clēg lbi'iczli' na'? ²⁰ Lbi'iczli' nacli' le run ga nactu' bica' ba, len le run ga rudzjitu'.

3

¹ Qui lē ni na', cati' cutur guc gua' glentu', ben xtídza'tu' uga'ntu' choptu' lu yōdz Atenas ² ati' bsōla'tu'-bi' ga zoali' bi'i bōchi'ru', Timoteo. Nacbi' bi'i huen dxin queé' Dios, rñunlenbi' neda' tsaxzōn lban qui didza' dxi'a queé' Cristo. Bsōla'tu'-bi' ga zoali' quié' cuéqúbi' lbi'ili' tsutsu, len uchizbi' icj nagli' ca ral-la' tséjlē'li' Cristo, ³ cui soa nu gac chop ladxi' ni'a qui le tu'saca' zi' netu' bunách ni, le nōziczli' zoaru' yōdzlyú ni quié' gua' glenru' le cni. ⁴ Lēzca' cati' ni' gzoalentu' lbi'ili', gdíxjōi'tu' lbi'ili' ca chzoa gac queēru' le lusaca' zi' rē'u, gac ca na' chguc queētu' ati' nōziczli' lē ni. ⁵ Qui lē ni na', cati' cutur guc gua' glena', bsōla'a-bi' ga zoali' bi'i Timoteo quié' dudíxjōi'bi' neda' ca nac queēli' ca réjlē'li' Cristo, len chqui' cutu glu'u lbi'ili' nōz dul-la' tu' xōhui', nu na' rgu'u bunách nōz dul-la', len chqui' cubóac daduz dxin na' bentu' ga zoali'.

⁶ Cati' buza'bi' ga zoali' bi'i Timoteo, len budxinbi' ga zoatu', gdíxjōi'bi' netu' le nac dxi'a, bē'bi' didza' ca na' réjlē'li' Cristo, len ca na' nadxí'gacli'-nē' bōchi' lza'ru', len ca na', lu yōl-la' dxi'i lādxi' queēli' rajnéyteczli' netu', lenca' ca na' rzé lādxi'li' ulé'ili' netu', ca na' netu' rzé lādxi' tu' ca' ulé'itu' lbi'ili'. ⁷ Qui lē ni na', bōchi' lza'tu', cati' ni' gyzaca' gdi'tu' yúgu'tē lē ni len zian le guc queētu', bdxin queētu' didza' bui' xzōn netu' cati' byōnitu' ca réjlē'li' Cristo. ⁸ Na'a, nuhuóac lādxi'tu' le ryōnitu' rō'li' tsutsu ca réjlē'li' Xanru'. ⁹ ¿Nacxzc gac guiētu'-nē' Dios: Xclenu', ca ral-la' guntu' ni'a qui yúgu'tē le run ga rudziji lādxi'tu' lahué' Dios queēru' ni'a qui le nacli' lbi'ili'? ¹⁰ Bayúdx rulidztu'-nē' Dios, rnabtu' lahué' rēl len tē dza quié' gac ulé'itu' lbi'ili' len usa'tu' le ryadzj queēli' ca nac le réjlē'li' Cristo.

¹¹ Na'a rnabtu' lahué' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo, cu'ē netu' nōz ga gdxintu' ga zoali'. ¹² Lēzca' rnabtu' lahué' Xanru' gunē' ga xōn len gac gdu ca nadxí'li' lza'li' tuli' yetuli', len ca nadxí'li' yúgu'tē bunách, ca na' netu' nadxí'itu' ca' lbi'ili'. ¹³ Rnabtu' ca' lahué' gunē' ga gac tsutsu len gdu dxi'a icj lādxi'dau'li' lahué' Xuzru' Dios ca rajlōz le nac la'y, gunē' cni ga gdxinr dza huōdē' Xanru' Jesucristo, dzaggac Lē' bunách la'y queé'.

4

Le runru' le rdzag ladxē'ē' Dios

¹ Yetú' ca', bōchi' lza'tu', ni'a queé' Xanru' Jesús ráta'yutu' lauli' len ruchiztu' icj nagli' quié' gunli' ca nac le chnazēdli' lu na'tu' ca ral-la' gunli' le rdzag ladxē'ē' Dios. Ca na' chrunli', ca'tecz gunli'.

² Chnōziczli' yugu' le gna bé'itu' lbi'ili' uláz queé' Xanru' Jesús. ³ Le rē'nnē' Dios nac gacli' gdu dxi'a, len cutur gunli' le cunác, ⁴ len gnōzili' tu' tuli' nacx ral-la' sóalenli'-nu ngul qui queēli' gdu ca rajlōz le nac la'y, len gunli' lecnu ba la'n. ⁵ Cutu ral-la' sóalenli'-nu ngul queēli' lu yōl-la' rzé lādxi' le cunác, ca na' tun bunách cunababgac Dios len cunúnbē'gac Dios. ⁶ Ca nacgac lē ni, nutu nu ral-la' tōd bē'i len cusí' ye'i bōchi' lzé'i bagachi', le gchugué' quegac yúgu'tē nup tun le cni Lēzcē' Xanru', gunē' ca na' chgudxtu' lbi'ili' len bentu' lna' lau qui lauli'. ⁷ Dios bulidzē' rē'u, clēg quié' gunru' le cunác, san quié' gacru' gdu dxi'a. ⁸ Cni nac, nu ruzóa tsla'l lē ni, clēg bunáchz ruzóa tsla'l, san Dioscz ruzóa tsla'l, le bsōlē'ē' queēru' Dios Bō' La'y Nu ruí' cni didza'.

⁹ Cutu run bayúdx uzuja' queēli' lu guich ca ral-la' gdxí'icli'-nē' bōchi' lza'li', le chnazēdli' la' lbi'izli' lu nē'ē' Dios gdxí'ili' lza'li' tuli' yetuli'. ¹⁰ Le nacté' nadxí'icli'-nē' yúgu'tē bōchi' lza'ru' nacu'ē' luyú Macedonia. Na'a, ráta'yutu' lauli', bōchi' lza'tu', quié' gdxí'igacrlí'-nē' ca' bōchi' lza'li'. ¹¹ Ráta'yutu' lauli' ca', gūi' lādxi'li' cōzli' dxi'adau', len gunli' yugu' le dē lu na'zli', len gunli' dxin len na'czli' ca na' chgna bé'itu' lbi'ili'. ¹² Gna bé'itu' lbi'ili' cni quié' gac gunli' le nac dxi'adau' laugac nup cunababgac lbi'ili', len cni gac, cutu bi yadzj queēli'.

Ca gac cati' huōdē' Xanru' Jesucristo

¹³ Lēzca', bōchi' lza'tu', rē'ñitu' gnōzili' ca rac quegac nup chnatgac, cui hu'ñili' ca tun yezica' bunách cuzóa le tun lōz. ¹⁴ Chqui' réjlē'ru' gutiē' Jesús len bubanē', lēzca' cni ral-la' uzzōni lādxi'ru'-nē' Dios gunē' ga huōdlenagc tsaxzōn Jesús nup ni' chglat len gulayejlē' Lē'.

¹⁵ Qui lè ni na' rguixjöi'tu' lbi'ili' xtidzè'è Xanru' le rna cni: "Rè'u ni zoaru' nabanru' len uga'nru' ga gdxinr dza huödè' Xanru' Jesucristo, cutu tsajtsagru'-nè' Cristo zi'al ca nup chglat." ¹⁶ Cni gac, le huötjè' Lèczè' Xanru' grujè' yehua' yubá, ati' yön chi'è, len yöl-la' uná bè' ulidzè', ati' yön ca' chi'è gbaz la'y blau, ati' yön ca' trompeta queè' Dios, ati' lubán nup na' chglat len gulayejlè' Cristo. ¹⁷ Ni'r rè'u ni zoaru' nabanru' len naga'nru' luyú ni, uchisè' rè'u tsaxón len lequè' lu böaj luzxbá quiè tsajtsagru'-nè' Xanru' lu bö'z. Cni gac, sóalenteczru'-nè' Xanru'. ¹⁸ Qui lè ni na', gul-huí' zxön lza'li' tuli' yetuli' ca nacgac didza' ni.

5

¹ Na'a, ca nac dza na' o rël na' cati' lac lè ni, cutu run bayúdx uzuja' queèli' lu guich, böchi' lza'tu'. ² Lbi'ili' chnöziczli' dxi'a ca gac dza cati' huödè' Xanru'. Gdxinè' tu tsalz ca rdxinè' gban chdzö'l. ³ Cati' la'ná bunách: "Rac dxi'a queèru' len cutu bi gac queèru'", ni'r la' gdxintè le usní lequè', lè na' gdxin quequè' ca na' rdxin le rzaca' rgu'nu ngul chzoa soabi' bi'ida' queènu, ati' nutu nu nutsa' ladj bunách yödzyú ni nu ulá cati' gac lè na' ral-la' gac. ⁴ Na'a, böchi' lza'tu', cutu zoali' chul nit, len qui lè ni na' cutu gdxin queèli' bagachi'z dza ni' ca rdxinè' gban. ⁵ Yúgu'tèli' nacli' bunách qui yení' len qui lahui' dza. Cutu nacru' bunách qui chdzö'l len clèg qui le nac chul. ⁶ Qui lè ni na', cutu ral-la' tód yèl lauru' ca rac quegac nup cunabagac rè'u, san ral-la' uspán láchxi'ru' len cózru' ba'a láchxi'dau'. ⁷ Nup tas, chdzö'l tas, len nup ta'zudxi, chdzö'l ca' ta'zudxi. ⁸ Na'a, rè'u ni, nacru' qui lahui' dza len ral-la' cózru' ba'a láchxi'dau', le chnácuru' xzaru' le run chi'i rè'u, le nac yöl-la' rejlé' queèru' Dios len yöl-la' nadxí'i, ati' le runru' löz ularu' nac ca lu'u guía le run chi'i icjru'. ⁹ Cni nac, le nuzóé' rè'u ni Dios, clèg quiè gdxinru' ga gchugé' queèru', san quiè ularu' le runru' löz Xanru' Jesucristo. ¹⁰ le gutiè' uláz queèru' Jesús quiè soaru' gbanru' tsaxón len Lé' cati' huödè', zal-la' chnatru' o soaru' gbanru' dza ni'. ¹¹ Qui lè ni na' ral-la' utipli' láchxi'li' tuli' yetuli' len gunli' tsutsu tuli' yetuli' ca na' chrunli'.

Pablo ruchiziè' icj nagquè' böchi' lzè'è ta'yejlè'è Cristo

¹² Ráta'yutu' lauli', böchi' lza'tu', gúnbè'li' nup tun xchinè' Xanru' ga zoali', nup na' ta'ná be'i lbi'ili' uláz queè' Xanru', len tu'sá' láchxi'li'. ¹³ Ráta'yutu' lauli' ca', gunli' lequè' ba la'n lu yöl-la' nadxí'i queèli', le tunè' dxin na'. Gul-cóz dxi'adau' tuli' len yetuli'.

¹⁴ Lèzca' cni ruchiztu' icj nagli', böchi' lza'tu', quiè usa'li' láchxi'gac nup cutún dxin, len utipli' láchxi'gac nup tu'huóa láchxi'gac, len gáclenli' nup cunác tsutsu ca ta'yejlè' Cristo, len gacli' nōxj láchxi' laugac yúgu'tè bunách.

¹⁵ Gul-gún chi'i cuinli' cui uzi' la lza'li', cui gua'li' dō' qui nu rua' dō' queèli', san gul-gúí' láchxi'li' günteczli' le nac dxi'a qui lza'li' tuli' yetuli' len quegac yúgu'tè bunách.

¹⁶ Gul-dzjitecz ¹⁷ len gul-lidzteczech' Dios ¹⁸ len gul-guiè' Lé': "Xclenu'." Cni ral-la' gunli' ca nac yúgu'tè le rac queèli', le nacgac lè ni le rè'nnè' Dios gunli' le nacli' queè' Jesucristo.

¹⁹ Cutu guzóa dxili' le rulidzè' lbi'ili' Dios Bó' La'y ²⁰ len cutu guzoali' tsal' xtidzè'è bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios ²¹ san gul-sí' bè' yúgu'tè. Gul-sí' lu na'li' le nac dxi'a ²² len cutu bi gútsa'li' le cunác.

²³ Lèczè' Dios, Nu run ga zoa dxi icj láchxi'dau'ru', gunè' ga gacli' gdu dxi'a, ati' gun chi'è bö' nacczli', len icj láchxi'dau'li' len gdu ca nayá' nabinli', ati' nutu nu gac bi gnè queèli' dza ni' huödè' Xanru' Jesucristo. ²⁴ Runè' ca rnè' Dios, Nu bulídz lbi'ili'. Lèczè' gunè' yugu' lè ni.

Pablo rgu'è lu në'è Dios yugu' böchi' lzè'è

²⁵ Böchi' lza'tu', gul-lidzè' Dios gnábili'-nè' gáclenè' netu'.

²⁶ Gul-gáp Dios yúgu'tè böchi' lza'ru', unída'li' lequè' lu yöl-la' nadxí'i queèli'.

²⁷ Ni'a queè' Xanru' Dios rna bé'ida' lbi'ili' ulabli' guich ni laugac yúgu'tè böchi' lza'ru' nababquè' Cristo.

²⁸ Rnaba' lahuè' Xanru' Jesucristo uzá' ladxè'è queèli' le nacgac dxi'a queè'. Ca' gac.

DIDZA' BURÓP BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ TESALÓNICA

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Tesalónica

¹ Neda', Pablo, dzagquë' neda' Silvano len bi'i Timoteo, rugapa' Dios lbi'ili', nacli' queë' Xuzru' Dios len queë' Xanru' Jesucristo, zoali' Tesalónica. ² Rnabtu' lahuë' Xuzru' Dios len lahuë' Xanru' Jesucristo, uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj lãdxi'dau'li'.

Dios gchuguë' quegac bunách dul-la' cati' huödë' Cristo

³ Ral-la' guiétecztu'-në' Dios: Xclenu', ca nac queëli', böchi' lza'tu', ati' nac dxi'a guntu' cni, le zeaj ractër gdu ca réjlë'li' Dios. Lëzca' cni, ca nadxi'ili' lza'li' tuli' yetuli' zeaj racr gdu. ⁴ Qui lë ni na', len yöl-la' rudziji rguixjõ'tu' ca nac queëli' laugac bunách queë' Dios ni, le rbözli' xzön lãdxi', len réjlë'li' Dios zal-la' szxöni ta'bía lãdxi'gac lbi'ili' bunách len szxöni rzaca' rgu'i'li', san rua' rlenli'. ⁵ Yugu' lë ni tac bë' nac tsahui' ca rbequi xbeyne' bunách Dios. Ru'ë latj rzaca' rgu'i'li' na'a, quië gacli' lsaca' tsazli' ga ni' rna bë'ë Lë'.

⁶ Nac tsahui' ca gunë' Dios, ubi'ë quegac nup tu'saca' zi' lbi'ili', gunë' ga la'zaca' la'gu'i' nup na'. ⁷ Yetü ca', lbi'ili' rzaca' rgu'i'li' na'a, ati' ubi'ë queëli' Dios, gunë' ga uzí' lãdxi'li' tsazxön len netu', dza ni' gla' lahuë' Xanru' Jesucristo, grujë' yehua' yubá. Lunë' Lë' tsazxön gbaz la'y ni'a në'ë, len lulu'ë lahui yöl-la' huac xzön queë'. ⁸ Gla' lahuë' Cristo dza ni' ca tu gui' xzön cati' ni' uzí' lë' nup cunúnbë'gac Dios len cutún ca rna didza' dxi'a queë' Xanru' Jesucristo. ⁹ Bunách cni, uzí' lë' lequë', ati' tsaz tsajtsu'quë' lu gui' gabil. Tsaz la'cuitë' lahuë' Xanru' len ga nala'gac yöl-la' yení' queë' len yöl-la' huac xzön queë'. ¹⁰ Cni gac dza ni' cati' huödë' quië gac queë' yöl-la' ba ni'a qui le nacgac bunách la'y queë', ati' lubani queë' ca nacgac yúgu'të nup ta'yejlë' Lë'. Cni gac ca' queëli' le gyëjlë'li' le bentu' lna' lau qui lauli' ca nac queë' Jesús.

¹¹ Qui lë ni na' ca', rulidzecztu'-në' Dios queëru', rnãbitu'-në' gaclenë' lbi'ili', len gunë' ga gacli' lsaca' gdél-li'li' lë na' bulidzë' lbi'ili' quië uzi'li' xbey. Lëzca' rnabtu' lahuë' gunë' ga gac gdu yúgu'të le rui' lãdxi'li' gunli' le nac dxi'a len yúgu'të dxin runli' lu yöl-la' rejlé' queëli' Lë'. Len yöl-la' huac queë' Dios gunli' lë ni. ¹² Cni gac, gac yöl-la' ba qui lë' Xanru' Jesucristo ni'a qui le runli', ati' gacli' lbi'ili' bica' ba ni'a qui le gunë' Lë', gac ca nac le buzá' ladxë'ë queëli' Dios queëru' lenca' Xanru' Jesucristo.

2

Uluí' lahuë' Bönni' Xöhui'

¹ Na'a, ca nac qui dza huödë' Xanru' Jesucristo, len ca gac, dutübë' rë'u queë' Lë', ráta'yutu' lauli', böchi' lza'tu', ² cui güi'li' latj nu gun chixi lbi'ili' ca nacgac le gzxi' lu na'li'. Cutu cuequi baguú'i icj lãdxi'dau'li' ni'a qui bi ta'guixjõ'ë bönni' ta'zi' yë'ë, ta'në' zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y, o ni'a qui bi didza' tui' bunách, o ni'a qui bi nayúj tu lu guich ta'në' netu' bsóla'tu', le ta'ná: "Chgdöd dza huödë' Xanru'." ³ Cutu ca' güi'li' latj nu si' ye'i lbi'ili', le cutu gdxin dza ni' huödë' Jesús chqui' cutu la'lá' lahui zi'al zian nup la'dá' бага' Dios, ati' gla' lahuë' Bönni' Xöhui', bönni' na' ral-la' tsazië' lu gui' gabil. ⁴ Bönni' ni gzaguë'ë, len lu yöl-la' run ba xzön cuinë' tá'baguë'ë yúgu'të le naqui queë' Dios o le tun xzön bunách lu yöl-la' run Dios ba la'n quequë'. Gunë' cni bönni' na' ga gdxintë cõ'ë ca Dioscz lu gdau' ga nac xlatjë' Dios, len gun cuinë' ca Dios.

⁵ ¿Naru' cu rajneyli' gdíxjõ'da' lbi'ili' yugu' lë ni cati' ni' zóalena' lbi'ili'? ⁶ Na'a, núnbë'li' Nu ruzaga' xnözë' Bönni' Xöhui' na', cui gla' lahuë' zi'al ga gdxinr dza queë'. ⁷ Chrun dxin le nagachi' qui le nac xöhui', san na'atë zoa Nu ruzaga' xnözë' Bönni' Xöhui' na' ga gdxinr dza ucuít cuini Nu na' ruzaga' xnözë'. ⁸ Ni'r gla' lahuë' Bönni' Xöhui' na', ati' Xanru' Jesucristo uxiçjë' lë' len bö' gruj ru'ë, len nentië' lë' len le tsëp yöy yení' qui dza huödë'. ⁹ Cati' gdxinë' Bönni' Xöhui' na', len yöl-la' huac qui Satanás tu' xöhui' gla' lahuë'. Len yöl-la' huac qui le cunác, gunë' yúgu'të yöl-la' huac xzön, len yúgu'të le lac bë', len yúgu'të le lun ga lubani bunách. ¹⁰ Len yöl-la' huac qui le cunác, gunë' cni laugac nup la'nít le cugulazí' lu na'quë' gdu lãdxi'quë' le nac gdu'të li, quië lulë'. ¹¹ Qui lë ni na' Dios gu'ë latj gdxin quequë' tu le run yöl-la' huac le si' ye'i lequë' quië la'yejlë'ë le cunác. ¹² Cni gac quië la' бага' zxguia' yúgu'të nup cutu gulayejlé' le nac gdu'të li, san guladzág lãdxi'gac le cunác tsahui'.

Nup gröczë' Dios quië lulá

¹³ Böchi' lza'tu', lbi'ili' na' nadxi'inë' lbi'ili' Xanru', ral-la' guiétecztu'-në' Dios: "Xclenu'", ni'a qui le nac queëli', le chgröczë' lbi'ili' Dios dza ni'të quië ulali' ni'a qui le runë' Dios Bö' La'y, quië gacli' gdu dxi'a le réjlë'li' le nac gdu'të li. ¹⁴ Quië gac cni queëli', Dioscz bulidzë'

lbi'ili', quië gdél-li'li' gunli' tsaxxõn Xanru' Jesucristo lu yení' queë'. Cni gac ni'a qui didza' dxi'a runtu' lban qui.

¹⁵ Qui lë ni na', böchi' lza'tu', gul-zóa tsutsu len gul-gún chi'i didza' na' nazëdli', le bë'lentu' lbi'ili' len buzujtu' queëli' lu guich. ¹⁶⁻¹⁷ Rnabtu' lahuë' Xanru' Jesucristo len lahuë' Xuzru' Dios, utipë' lãdxi'li' len gunë' ga gacli' tsutsu ca nac yúgu'të le nac dxi'a runli' len yúgu'të didza' dxi'a rui'li'. Lëczë' nadxi'inë' rë'u len bennë' queëru' le ruhuí' zxõntecz rë'u len le nac dxi'a runru' löz, yugu' lë na' buzá' ladxë'ë queëru' Dios.

3

Le ral-la' gnábiru'-në' Dios

¹ Yetú ca', böchi' lza'tu', gul-lidzë' Dios gnábili'-në' gáclenë' netu', runtu' lban ni, quië së xtídzë'ë Xanru' ati' lun lei ba la'n bunách, gac ni ca na' guc ga ni' zoali'. ² Gnabli' ca' quië ulatu' lu na'quë' bönni' xõhui' tua'dò', le cutu ta'yejle' Dios yúgu'të bunách. ³ Na'a, le runë' ca rnë' Xanru', gunë' ga gacli' tsutsu len gun chi'ë lbi'ili', cui gdzunli' lu na' tu' xõhui'. ⁴ Ruzxõni lãdxi'tu'-në' Xanru' ca nac queëli', gunli' yugu' lë ni zi'a gnabtu' lauli', ca na' chrunli'. ⁵ Rnabtu' lahuë' Xanru' usë'ë lãdxi'li' quië gdxi'ili'-në' Dios, len cözli' zxõn lãdxi' ca na' benë' Cristo.

Ca run bayúdx gunru' dxin

⁶ Ni'a qui lë' Xanru' Jesucristo rna bé'itu' lbi'ili', böchi' lza'tu', gcuitli' ga nacu'ë böchi' lza'ru' ta'dazë' ca' len cutu tunë' ca nac zxba busëditu' lbi'ili'. ⁷ Nóziczli' ral-la' gunli' ca runtu' netu', le cutu ca' gdaztu' ca' netu' ga ni' zoali'. ⁸ Cutu gdagu dáduztu' le bennli' queëtu', san lu yöl-la' ruúbi' ruguí'i len lu yöl-la' rcuidi' bentu' dxin rël len të dza cui usaca' zi'tu' nituli' lbi'ili'. ⁹ Cni bentu' quië gactu' lauli' ca tu le ruluí' lbi'ili' ca ral-la' gunli', zal-la' dë lu na'tu' gnabtu' bi gunli' queëtu'. ¹⁰ Lëzca' cati' ni' gzóalentu' lbi'ili', gna bé'itu' lbi'ili' cni, le rna: "Chqui' cutu rë'nnë' gunë' dxin nu bönni', cutu gü'li' le gahuë' bönni' na'." ¹¹ Cniz rnatu' le ryõnitu' nútsa'quë' lãdji' bönni' ta'dazë' ca', cutu bi dxin tunë', san ta'dazë' ca' bi tun bi ta'në'. ¹² Ni'a queë' Xanru' Jesucristo rna bé'itu' bönni' tunë' cni, len ruzhiztu' icj nagguë' lunë' dxin lu yöl-la' rböz dxí'adau', quië gac lahuë' le naqui quëgaczë'.

¹³ Na'a, böchi' lza'tu', cutu soa dxili', gúnteczli' le nac dxi'a. ¹⁴ Chqui' núti'tëz bönni' cutu gunë' ca rna xtídzat'u' ruzujtu' lu guich ni, gul-gún ga gac bë'ë bönni' na', len cutu gunli' tsaxxõn lë' quië utui'në'. ¹⁵ Cutu ral-la' glé'ili'-në' ca bönni' curlé'inë' lbi'ili' dxi'a, san gul-sá' ladxë'ë ca böchi'czli'.

Pablo rgu'ë lu në'ë Dios böchi'ru' nacu'ë Tesalónica

¹⁶ Rnabtu' lahuë' Xanru' gúnteczë' ga soa dxi icj lãdxi'dau'li' ca nac yúgu'të le runli' len sóalenë' yúgu'tëli'. Lëczë' runë' ga zoa dxi icj lãdxi'dau'ru'.

¹⁷ Neda', Pablo, len na'cza' ruzuja' lu guich ni le rugapa' Dios lbi'ili', ati' nac tu le nac bë' yúgu'të guich rsóla'a. Cniz ruzuja' lu guich. ¹⁸ Le ruzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesucristo gac queëli' yúgu'tëli'. Ca' gac.

DIDZA' ZI'AL BSÖLĚ'Ě PABLO QUEĚBI' BI'I TIMOTEO

Pablo rugapĕ' Dios bi'i Timoteo

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz nasölĕ'ĕ Jesucristo. Cni naca' le gna bĕ'ĕ cni Dios, Nu ruslá rĕ'u, lenca' le gna bĕ'ĕ cni Xanru' Jesucristo, Nu na' runru' löz. ² Rugapa' Dios li', böcha'adau' Timoteo, nacu' ca zxi'ncza' le réjlĕ'ru' Dios. Rnaba' lahuĕ' Xuzru' Dios len lahuĕ' Xanru' Jesucristo uzá' ladxĕ'ĕ quiu', len huechi' ladxĕ'ĕ li', len gunĕ' ga soa dxi icj lădxi'da'u.

Pablo rusĕ'ĕ lădxi'bi' Timoteo ca nac zxba cunăc gdu

³ Răta'yua' lau' na'a gunu' ca na' gŭta'yua' lau' cati' ni' gyija' luyú Macedonia, quiĕ uga'nu' lu yödZ Ēfeso len gna bĕ'inu' la'quĕ' bönni' ni' cui lusĕdnĕ' zxba yubl ⁴ len cui lunĕ' zxon yugu' didza' rdaz, len lagac ziantĕr cö' xuz xtau'gac bunăch, yugu' le tun ga tui' lădxi'gac bunăch le nacgac daduz. Yugu' le cni cutu tun tsutsu bunăch queĕ' Dios ca nac le ta'yĕjlĕ' Lĕ'.

⁵ Le rĕ'ni gun lĕ ni rĕpa' li', nac quiĕ la'dxi'i lza'gac bunăch, nac gdu lădxi'dau'gac, len gac dxi'a le ta'zá' lădxi'gac, len gac gdu le ta'yĕjlĕ' Dios. ⁶ Ca nacgac lĕ ni, cutu gulurujĕ' dxi'a la'quĕ' bönni', san gulagueĕ-lĕ'ĕ nöz yubl, len tunĕ' ba la'n yugu' le cunăcz. ⁷ Tĕ'nnĕ' lusĕdnĕ' bunăch ca nac le rna bĕ' zxba queĕ' Dios, zal-la' cutu ta'yĕjni'nĕ' lĕ na' ta'nĕ', len cutu ta'yĕjni'nĕ' le tun tsutsu xtĭdza'quĕ'.

⁸ Rĕ'u nöziru' nac dxi'a zxba gna bĕ'ĕ Dios, chqui' nu rugún lei dxin ca ral-la' gun. ⁹ Lĕ ni nöziru': Dios gdxijĕ' zxba queĕ', clĕg quiĕ gna be'i bunăch tsahui', san quiĕ gna be'i bunăch cni:

nup ta'dă'baga' le rna bĕ' zxba na',

nup cutún ca rna bĕ' zxba na',

nup tu'că'n ca'z Dios,

nup tun le nac xöhui',

nup cutún Dios zxon,

nup tu'că'n ca'z le naqui queĕ' Dios,

nup tu'dödi xuz xna'gac,

nup tu'dödi bunăch,

¹⁰ nup tun le cunăc,

bönni' nacuá'lenĕ' la' racz lza' bönni'quĕ',

nup ta'băn bi'idau',

nup ta'zi' yĕ',

nup tun tsutsu xtĭdza'gac, ta'nă le cunăcz,

nup ta'dă'baga' zxba tsahui'.

¹¹ Nöziru' nac cni le bdxin queĕru' didza' dxi'a buză' ladxĕ'ĕ queĕru' Dios Nu nac la'y, le budödĕ' lu na'a guna' lban qui.

Pablo rĕ' Cristo: "Xclenu", le buechi' ladxĕ'ĕ lĕ'

¹² Xclenu', rĕpa'-nĕ' Xanru' Jesucristo, Nu rutíp ladxă'a, le buzxöni ladxĕ'ĕ neda', len buzödĕ' neda' guna' xchinĕ'. ¹³ Cni benĕ' zal-la' zi'al neda' gnĕ' zi'a queĕ', len gdxia ladxă'a bunăch queĕ', len zian le bi'a dö' quequĕ', san Cristo buechi' ladxĕ'ĕ neda', le bena' cni lu yöl-la' curejni'i quia' cati' ni' cutu réjlĕ'da' Lĕ'. ¹⁴ Na'a, zxonĕr nac le buză' ladxĕ'ĕ quia' Xanru', lĕ na' run ga réjlĕ'ru' Lĕ' len run ca' ga nadxĭ'iru'-nĕ' Jesucristo.

¹⁵ Didza' gduĕ' li lĕ ni len le nac lsaca' la'zi' lu na'gac yúgu'tĕ bunăch, le rna: "Lĕczĕ' Jesucristo bidĕ' yödZlyú ni quiĕ buslĕ' bunăch dul-la'", ati' buslĕ' neda' zal-la' nacia' bönni' dul-la' ca yúgu'tĕ bunăch. ¹⁶ Qui lĕ ni na' buechi' ladxĕ'ĕ neda', bulu'ĕ lahui Jesucristo ni'a quia' neda' bönni' dul-la', ca nac yöl-la' zxon ladxĭ' gdu queĕ', quiĕ gaca' tu le rulu' laugac nup ral-la' la'yĕjlĕ' Lĕ', gata' quequĕ' yöl-la' na'băn gdu. ¹⁷ Na'a rnia': Yöl-la' ba Dios, Nu rna bĕ'tecz, Nu gatga udx qui, len Nu curlĕ'iru', la'z dui Dios Nu nözicz yúgu'tĕ. Queĕ' Lĕ' gactecz yöl-la' run ba la'n len yöl-la' ba, na'a dza len yúgu'tĕ dza zi'a za'c. Ca' gac.

¹⁸ Xzi'na'dau' Timoteo, rudöda' lu na'u zxba ni quiĕ gunu' xchinĕ' Dios ca bönni' gdu ladxĕ'ĕ rijĕ' gdil-l, len quiĕ uzi'u xbey yugu' le gulaguixjĕ' quiu' zi'al nup ni' glui' didza' ulăz queĕ' Dios. ¹⁹ Len yöl-la' rejĕ' quiu' Cristo ral-la' gunu' cni, nac gdu dxi'a icj lădxi'da'u, le chgulachixi gulanigui la'gac bunăch, nup guluzöa tsla'l le réjlĕ'ru' Cristo. ²⁰ Cni glunĕ' Himeneo len Alejandro, nup na' busana' lu na' Satanás tu' xöhui' quiĕ la'zĕdĕ' ca ral-la' lunĕ', cui la'nĕ' zi'ĕ qui le naqui queĕ' Dios.

2

Le rusĕdi rĕ'u ulidzru'-nĕ' Dios

¹ Qui lè ni na' le nac blau ruchizia' icj naggac bunách nac ca ral-la' ulidzru'-nè' Dios len ca ral-la' gáta'yuru' lahuè', len ca ral-la' gnebru' lahuè' bi rquíru', len ca ral-la' guièru'-nè': Xclenu'. Yugu' lè ni ral-la' gunru' uláz quegac yúgu'tè bunách. ² Lèzca' cni ral-la' gunru' uláz quegac nup ta'ná bè', len quegac yúgu'tè nup nacgac blau. Cni ral-la' gunru' quiè gac dxi'a queèru' len gac queèru' yöl-la' rböz dxi'adau'. Ral-la' gunru' cni lu yöl-la' rejllè' queèru' Dios len lu yöl-la' ba'a ladxí' queèru'. ³ Lè ni nac dxi'a len le rdzag ladxè'è Dios, Nu ruslá rë'u. ⁴ Dioscz rë'nnè' lulá yúgu'tè bunách len rë'nnè' lumbè' le nac gdutè li. ⁵ Tuzè' naquè' Dios, len tuzè' bönni' ruúnè' dzag Dios len bunách. Nu ni nac Jesucristo, Nu bôac bunách. ⁶ Lèczè' budöd cuinë' lu yöl-la' gut, le gdixznè' qui dul-la' nabága'gac yúgu'tè bunách. Dios benè' lna' lau queè' cati' bdxin dza queè' gutiè'. ⁷ Ca nac lè ni, Dios buzóè' neda' quiè' nniè' lban qui, len gaca' gbaz nasölè'è Cristo, quiè usédgacda' bunách gza'a ca nac le réjlè'ru' Cristo len ca nac le nac gdutè li. Blíteda' len cutu ca' rzi' yè'a.

⁸ Na'a, rë'nda' lulidzè' Dios bönni', láta'yuè' lahuè' gáti'tèz, nacquè' gdu dxi'a, len cula'leynè' lza'què', len cula'díl-l didza'què'. ⁹ Lèzca' cni, rë'nda' lácunu ngul le nac ba'a. Le nac lach le ral-la' lului'nu lahui nac yöl-la' nöxj ladxí' len le nac gdu ladxí', len clèg le tu'pa'znu icj laucnu len oro, len yugu' bga, len lari' záqui'tsqui. ¹⁰ Yugu' le dxi'a tunnu lului' lahui le nacnu ca na' run le tácunu le nac ba'a. Cni ral-la' lunnu ngul núnbè'cnu Dios. ¹¹ Ral-la' la'cua'nu dxi'zngul cati' nu rusédi lecnu len la'cua'nu nöxj. ¹² Cutu runna' latj ngul lusédinu len cula'ná bé'ínu bönni'. Ral-la' la'cua'nu dxi'z ga nudubgac bunách queè' Cristo. ¹³ Cni ral-la' gac, le buzóè' Dios zi'al Adán, ati' gdöd na' buzóè'-nu Eva. ¹⁴ Adán na', cutu gzxi' ye'i lè' tu' xöhui', san ngul queè', gzxi' ye'i lènu. Cni guc, gditsjnu zxba queè' Dios, ¹⁵ san ulanu ngul ruzoanu-bi' bi'idau' chqui' gúnteczu ca rajlöz le réjlè'ru' Dios len yöl-la' nadxí', len chqui' gacnu gdu dxi'a len gdu ladxí'.

3

Ca ral-la' lacquè' bönni' tun chi'è bunách queè' Cristo

¹ Didza' gdu lè ni rna: "Chqui' rui' ladxè'è bönni' gaquè' nu gun chi'i bunách queè' Cristo, dxin dxi'a rzè ladxè'è." ² Run bayúdx nu run chi'i bunách queè' Cristo gac bönni' nutu nu gac bi gnè queè', len soa tuznu ngul queè'. Ral-la' gaquè' ban ladxí', len gdu ladxí', len nöxj ladxí'. Ral-la' gu'è ca lu'cu'è böchi'ru' ta'dxinè' lidxè', len gaquè' ca' bönni' nazáqui'tsqi' usédnè' bunách. ³ Cutu gaquè' bönni' ri'jè', len clèg bönni' snia', len clèg bönni' rzè ladxí'zè' si'è dumí, san ral-la' gaquè' bönni' dxi'i ladxí', len zxön ladxí'. Cutu gaquè' bönni' ruhuidi'nè'. ⁴ Ral-la' gaquè' ca' bönni' rna bé'inè' dxi'a bunách nacua' lidxè', nacua'bi' xzi'nè' tunbi' ca rna xtidzè'è lu yöl-la' run ba la'n xuzchi'. ⁵ ¿Naru' huactsa gun chi'è bunách queè' Dios tu bönni' chqui' cutu rac gna bé'inè' dxi'a bunách nacua' lidxè'? ⁶ Cutu ral-la' gaquè' bönni' zi'a gzu lahuè' t'è'è Cristo, cui töd b'è'i gun ba zxön cuinë' len cugác queè' ca na' guc qui tu' xöhui', ben ba zxön cuini, ati' Dios bhuguè' qui. ⁷ Lèzca' ral-la' gaquè' bönni' ta'ná dxi'a queè' nup canabagac bunách queè' Cristo, cui soa nu uzó'a lè' tsla'l, cui gdzunè' lu yal-lj qui tu' xöhui'.

Ca ral-la' lacquè' bönni' nadöd lu na'què' lácnenè' bunách queè' Cristo

⁸ Lèzca' cni ral-la' lacquè' bönni' nadöd lu na'què' lácnenè' bunách queè' Cristo. Ral-la' lacquè' bönni' gdu ladxí', tunè' ca ta'nè'. Cutu lacquè' bönni' ti'jè', len culacquè' bönni' ta'zè ladxí'zè' la'zi'è dumí. ⁹ Ral-la' lacquè' bönni' tun chi'è ca nac gdutè le réjlè'ru' Cristo, nac gdu dxi'a icj ladxí'dau'què'. ¹⁰ Yugu' bönni' ni ral-la' si' b'è'li' lequè' zi'al, ati' ni'r gata' lu na'què' lacquè' bönni' nadöd lu na'què' lácnenè' bunách queè' Cristo, chqui' cuzó'a nu gac bi gnè quequè'. ¹¹ Lèzca' cni, ngul qui queèquè' ral-la' la'cua'nu gdu ladxí'cnu, len culacnu uné qui lzè'i. Ral-la' lacnu zxön ladxí', len lacnu gdu ca nac yúgu'tè le tunnu. ¹² Yugu' bönni' nadöd lu na'què' lácnenè' bunách queè' Cristo ral-la' lacquè' bönni' zoa tuznu ngul qui queèquè'. Lèzca' ral-la' la'ná bé'inè' dxi'a xzi'nquè' len bunách ulídx qui queèquè'. ¹³ Run bayúdx gac cni, le ta'dél-li'nè' latj ga lun ba la'n xtidza'què' bunách, chqui' tunè' dxi'a dxin tunè' táclenè' bunách queè' Cristo, ati' lacré' rugu ladxí' lu'è didza' ca nac le réjlè'ru' Jesucristo.

Le bgachi' qui le rej ladxí'ru'-nè' Dios

¹⁴ Yugu' didza' ni ruzuja' quiu' lu guich, zal-la' runa' löz duyutea' li'. ¹⁵ Chqui' huadzeyda', ruzuja' quiu' didza' ni quiè gnöznu' nac ral-la' gunu' laugac bunách nacua' lidxè' Dios, nup nacgac bunách queè' Dios ban, len nacquè' tsutsu, ta'guixj'è le nac gdutè li. Nacquè' ca yugu' yzxön len le nunída'gac zö'ò, nacgac tsutsu, len ta'zön yu'u'. ¹⁶ Le nactè, zxöntèr nac le bgachi' qui le rej ladxí'ru'-nè' Dios, ca na' nayúj lu guich, rna:

Dios bului' lahuè', guquè' bunách.

Guc b'è' naquè' tsahui' le gzóalenè' Lè' Dios Bò' La'y.

Gulalé'inè' Lè' gbaz la'y queè' Dios.

Guc lban queè' laugac bunách gza'a.

Gulayejlë' Lë' bunách yödzyly.
Dios buchisë' Lë' xtsa' ga náctërë' blau.

4

Nup luhuõa lãdxi'gac ca nac le réjlë'ru' Cristo

¹ Yalj lulu rguixjö'ë Dios Bõ' La'y, rnë': "Dza tsajséytëgac, la'dá'baga' Cristo la'gac bunách." Luhuõa lãdxi'quë' ca nac le réjlë'ru' Cristo. Luzë nagquë' xtídza'gac bunách nacua'len lequë' bõ' rzi' yë', ati' luzë nagquë' yugu' xzba quegac bõ' xõhui'. ² Luzë nagquë' xtídza'gac bunách tu'luiz' tsahui' cuingac len tui' didza' le cunác, chnazíd lãdxi'dau'gac, cui uxõs lequë'. ³ Cni nac, tu'zaguë'ë xnõzgcac nup tã'nú lutság na'gac, len ta'ná bé'inë' bunách cui lagu le nagu'ë Dios quië uzi'ru' xbey, lë na' huac lagu nup ta'yejlë' Dios, nup na' chnúbë'gac le nac gdu'të li, len tã' Dios: "Xclenu'", cati' tahuë' lei. ⁴ Dxi'a nac yúgu'të le benë' Dios, len cutu bi ral-la' uzoaru' tsla' chqui' ráguru' lei, rëru'-në' Dios: Xclenu'. ⁵ Rusëdi rë'u xtídze'ë Dios, Lë' unë' dxi'a yúgu'të le ral-la' gáguru' chqui' ulidzru'-në' Dios gnábiru'-në' gun la'yë' lë na' gáguru'.

Ca rurujë' dxi'a huen dxin queë' Jesucristo

⁶ Chqui' usëdcnu' bõchi' lza'ru' yugu' didza' ni, uruju' dxi'a, gacu' huen dxin queë' Jesucristo, len gac bë' nazëdu' dxi'a ca nac didza' qui le réjlë'ru' Cristo len ca nac xzba dxi'a run chi'u. ⁷ Gru'n yugu' didza' rdaz qui yödzyly ca nac didza' tui'nu ndau' gul. Bentez le run ga gacu' tsutsu quië gunu' ca rë'nnë' Dios. ⁸ Lati'z uzi'u xbey gunu' le gun ga gacr nal ni'a na'u, san gdu uzi'u xbey gunu' ca rë'nnë' Dios. Cati' runru' cni, lë ni run ga runru' löz soaru' gbanru' yödzyly ni, lenca' soaru' gbanru' dza zi'a za'c, tød uza'ru' yödzyly ni. ⁹ Didza' gdu'të li lë ni, len le nac Isaca' la'zi' lu na'gac yúgu'të bunách. ¹⁰ Qui lë ni na', szxõni rusaca' zi' cuinru' runru' dxin, le runru' löz Dios ban. Cristo gutië' quië uslë' yúgu'të bunách. Ruslë' nup na' ta'yejlë' Lë'.

¹¹ Gna be'i len bsëdi bunách lun yugu' lë ni. ¹² Nutu nu ral-la' uzóa li' tsla' le nacu' bi'i ra'bán, san ral-la' gunu' le ului'i nup ta'yejlë' Dios ral-la' lun ca runu' li'. Cni ului'inu' lequë': len didza' ru'u,
len le runu',
ca nadxi'inu' lza'u,
ca ru'u latj zóalenë' li' Dios Bõ' La'y,
ca runu' ca rnau',
ca nacu' gdu dxi'a.

¹³ Tsal za'a gdxina' quiu', bë'tecz ladxu'u ulabu' guich la'y laugac bunách nacua' ga ni' zu'. Bchiz icj nagquë' lë ni, len bsëdi lequë'. ¹⁴ Cutu udõdu' ca'z le buzã' lãdxë'ë quiu' Dios, lë na' bennë' quiu' ca na' gulanã quiu' nup ni' glui' didza' uláz queë' Dios, cati' ni' gulaxóa na'quë' li' len gululidzë' Dios bõnni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo.

¹⁵ Bentez yugu' lë ni. Bë'tecz ladxu'u gunu' cni, quië la'le' yúgu'të bunách ca na' zeaj rdë-li'nu' le naqu' queë' Cristo. ¹⁶ Ben chi'i cuinu' len ben chi'i xzba rusëdiru'. Bentez yugu' lë ni, ati' chqui' runu' cni, ulá'u li' len lulá ca' nup la'yõni li'.

5

Ca ral-la' gunbi' Timoteo quegac bunách queë' Cristo

¹ Cutu uzeycnu'-në' ba nadx bõnni' gul, san bchiz icj nagquë' didza', tsca nacquë' xuzczu'. Bchiz icj nagchi' bi'i bõnni' ra'bán didza', tsca naccbi' bi'i bõchi'czu'. ² Bchiz icj nagcnu ndau' gul didza', tsca naccnu xna'czu'. Bchiz icj nagcbi' bi'i ngul ra'bán didza', tsca naccbi' bi'i zanczu', ca na' rajlöz le nac gdu dxi'a.

³ Ben ba la'n yugu' ngul uzëb, naccnu gdu uzëb. ⁴ Chqui' zoanu ngul uzëb nacua'bi' bi'i queënu o xzi'n xsoanu, ral-la' la'zëdbi' lunbi' ca rë'nnë' Dios, lãclenbi' zi'al bunách nacua' lidxchi', len lubi'ibi' quequë' xuz xna'chi'. Lë ni nac dxi'a len le rdzag lãdxë'ë Dios. ⁵ Na'a, ngul na' nacnu gdu uzëb, len naga'nnu tuznu, runnu löz Dios ati' rël len tã dza rnábtecznu lahuë' Dios len rulidznu Lë' ni'a quegac bunách queë', ⁶ san ngul uzëb na' runnu ca nac le rzë lãdxi'nu nacnu ca ngul chnatnu cati' ni zoanu nabannu. ⁷ Lëzca' cni, gna be'i bunách nacua' ga ni' zu', quië lun ca rajlöz yugu' lë ni, quië lac bunách nutu nu gac bi gnë quegac. ⁸ Chqui' zoa nu bõnni' curugahuë' yugu' di'a dza queë', len le nacr blau, chqui' curugahuë' bunách nacua' lidxë', chgdã'baguë'ë le réjlë'ru' Cristo bõnni' na' len nacrë' xõhui' ca nu curejlë' Dios.

⁹ Huac gbanbu nup gáclenli' tuznu ngul uzëb na' chyu'urnu ca tsonnlaljiz, len chqui' cutu buca'nnu-në' bõnni' queënu quië sóalennu-në' yetüë' bõnni'. ¹⁰ Run bayüdx soa nu gun lna' lau queënu ca nacgac le dxi'a runnu. Gáclenli'-nu chqui' buscul-lnu-bi' yugu' bi'idau', len chqui' rui'nu ga la'cuá' bõchi'ru' za'quë' yödzyub ta'dxinë' lidxnu, len chqui' rui'nu le li'j

lagu bunách queë' Dios, len chqui' ráclennu nup ta'zaca' ta'gui'i, len chqui' rúntecznu yúgu'të le nac dxi'a.

¹¹ Yugu' ngul uzëb cutu yui'icnu tsonnlaljiz, cutu ghabcnu nup gáclenli', le lunnu ca ta'zëz ládxi'cnu, la'dá'baga'nu Cristo, len lé'ninu lutság na'cnu leyúbl. ¹² Cni gac, la'bága'nu dul-la' le tu'zoanu tsla'l le gulayéjlë'nu Cristo zi'al. ¹³ Lëzca' lacnu ngul zxhuéd len ngul ta'dáz ca', len clëgz lacnu zxhuéd, san lëzca' lacnu ngul unë qui lzë'i len tsjtsa'cnu ga yubl, len la'nanu le cunáč. ¹⁴ Qui lë ni na', rë'nda' lutság na'cnu leyúbl ngul uzëb ni yu'ucnu iz cuidi', len luscul-lnu-bi' yugu' bi'idau', len la'ná bé'ínu bi'i nacua'bi' yu'u qui queëcnu, cui lui'nu latj bi gnë queëru' nu rdá'baga' rë'u, rë'u na' réjlë'ru' Cristo. ¹⁵ Cni ral-la' gac, le chgulubíga'nu la'cnu, ati' tunnu ca rë'ni Satanás tu' xöhui'.

¹⁶ Chqui' nútí'tëz bönni' o ngul nu réjlë' Cristo, nacua'nu ngul uzëb lidxcgac nup na', ral-la' laclen lecnu, cui lusaca' zi' bunách queë' Cristo. Cni gac, bunách queë' Cristo na' gac laclen ngul nacnu gdu uzëb.

¹⁷ Benr ba la'n bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo, bönni' na' ta'ná bé'ë dxi'a, len bentër ca' ba la'n bönni' gul na' tunë' dxin, tunë' lban len tu'sëdnë' bunách. ¹⁸ Nayúj lu guich la'y le rna: "Cutu cu'u du rú'aba' bëdx na' rulibba' xzoa' xtil." Rna ca: "Naquë' Isaca' si'ë lazxjë' bönni' huen dxin."

¹⁹ Cutu si' lu na'u didza' rui' nu ruquí bönni' gul run chi'ë bunách queë' Cristo, chqui' cutu nacua' chop tsonn nup tun lna' lau qui le benë'. ²⁰ Nup tuntecz dul-la', bsidx lequë' laugac yúgu'të bunách queë' Cristo quië ladxi Dios yezica' bunách ni'. ²¹ Ni'a queë' Xanru' Dios len ni'a queë' Xanru' Jesucristo, len ni'a quequë' gbaz la'y rö queë', rna bé'ida' li' gunu' ca ta'ná didza' ni. Tuz ca ral-la' cuequi xbeynu' yúgu'të bunách, cugunu' ba la'n tuzë' bönni'. ²² Nutu nu bönni' gxoatë na'u, cugunu' ga gaquë' huen dxin queë' Cristo, cui gbagu'u le runë' chqui' gunë' dul-la' bönni' na'.

²³ Cutur gui'ju' nisz. Le ré'itecznu' ral-la' gui'ju' láti'dau' xisi uva quië soa dxi'a lë'u.

²⁴ Yugu' dul-la' quegac la'gac bunách la'lá' lahui zi'al cati' zi'a la'dxinë' ga cuequi xbeynë' lequë' Dios, ati' töd ni' la'lá' lahui dul-la' quegac yezica' bunách. ²⁵ Lëzca' cni, la'lá' lahui dxin dxi'a nungac bunách, ati' chqui' cunala'gac lahui, nutu nu gac ucachi' tsaz dxin na' nunquë'.

6

¹ Ral-la' luntsquë' ba la'n xanquë' yúgu'të bönni' nadá'ugac, cui gac nu gnë' zi' qui lë' Dios len qui zxba queë'. ² Nup ni' nacu'ë xangac ta'yejlë'ë Cristo, cutu ral-la' lucá'n ca'z lequë' le nacquë' böchi'quë'. Ral-la' lunrë' dxi'a xchinquë' le ta'yejlë'ë Cristo bönni' ni' tu'zi'ë xbey dxin dxi'a na', le nadxi'inë' lequë' Lëczë'. Ca nac lë ni, bsëdi bunách nacua' ni', len bchiz icj nagquë'.

Le rej ládxi'ru'-në' Dios le ruzi'ru' xbey

³ Chqui' zoa nu bönni' rusëdnë' zxba yubl, len cutu rusëdnë' yugu' didza' dxi'a queë' Xanru' Jesucristo, ca nac zxba na' rusëdi rë'u ca ral-la' gunru' ca rë'nnë' Dios, ⁴ bönni' ni run ba zxon cunë' len cutu bi nöznë'. Didza' cunáč dxi'a rzë ladxë'ë ca nacgac didza' baníg len didza' bizxj, le tun ga tu'zxe'i lza'gac len ta'dil-len lza'gac didza' bunách. Lëzca' tun didza' cni ga ta'në' zi' qui lza'gac bunách, len ta'zá' ládxi'gac qui lza'gac le cunáč. ⁵ Lëzca' cni tun ga ta'dil-tecz didza' bunách cuta'yejni'i, nup cuta'zi' lu na'gac le nac gdu'të li. Táquinë' huac la'zi'ë dumí zian chqui' lunë' tsazxon nup ta'yij ládxi'gac Dios. Bcuit ga nacua' bunách cni. ⁶ Zxon nac le ruzi'ru' xbey cati' len yöl-la' rböz zxon ladxi' rej ládxi'ru'-në' Dios. ⁷ Cutu bi nua'ru' cati' bdxinru' yödzyly, len lëzca' cni, cutu bi ua'ru' cati' uza'ru' yödzyly ni. ⁸ Qui lë ni na', chqui' dë queëru' le gáuru' len le gáuru', ral-la' udzjiru'. ⁹ Bönni' tē'nnë' gata' quequë' yöl-la' tsahui', gac quequë' le si' bë' lequë' le xöhui', ati' la'yü'ë lu yal-lj qui tu' xöhui', ati' lu yöl-la' cunözi quequë' zian le la'zë ládxi'quë', le lun ditj lequë'. Yugu' lë ni lusnít lequë' len lun ga la'nitië' tsaz. ¹⁰ Le ta'zë ládxi'gac dumí bunách, run ga tun yúgu'të le cunáč. La'quë' bönni', le ta'zë ládxi'quë' lei, guluca'në' le gulayejlë'ë Cristo, len chrac quequë' zian le tu'saca' zi' lequë'.

Nu run dxin queë' Cristo nac ca bönni' rijë' gdil-l

¹¹ Na'a, bönni' queë' Dios, bcuit ga rac le cni. Bë'tecz ladxu'u gunu' le nac tsahui' len le rë'nnë' Dios. Gyéjlë'teczë' Cristo, len bdx'i' yugu' lza'u. Bë' ladxu'u gacu' zxon ladxi' len nöxj ladxi'. ¹² Ca runë' bönni' gdu ladxë'ë rijë' gdil-l, ben dxin qui le réjlë'ru' Cristo, len beni quiu' yöl-la' na'bán gdu. Quië gac cni bulidzë' li' Dios. Dxi'a gac le gnau' yalj lulu ca réjlë'u Cristo, lë na' gnau' laugac zian nup tun lna' lau qui didza' bë'u. ¹³⁻¹⁴ Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu na' nabánigac yúgu'të le nacua', lenca' ni'a queë' Jesucristo, Nu ben lna' lau qui le nac dxi'a le gnë' yalj lulu lahuë' Poncio Pilato, rna bé'ida' li' gun chi'u yugu' lë na' gna bé'inë' rë'u Cristo. Ral-la' gacu' gdu dxi'a len cutu bi gunu' le güi' latj nu bi gnë' quiu', ga gdxintë

dza ni' uluí' lahuë' Xanru' Jesucristo. ¹⁵ Cati' gdxin dza na' huödë' Jesús, Dios ulu'ë lahui Lë'. Dios naquë' la'y. Tuzë' Lë' dë lu në'ë yöl-la' uná bë', len rna bé'inë' yúgu'të nup ta'ná bë', len naquë' ca' Xangac yúgu'të nup nacgac xan. ¹⁶ Tuzë' Lë' zóateczë', ati' zoë' lu yení' ga cutu gac nu gdxin racz qui. Gatga nu ble'i Lë' len cutu gac nu gle'i Lë'. Queë' Lë' gactecz le run Lë' ba la'n len yöl-la' uná bë'. Ca' gac.

¹⁷ Gna be'i bönni' dë quequë' yöl-la' tsahui' dza ni zoaru' na'a, cui lun ba zxön cuinquë', len cui luzxöni ládxi'quë' yöl-la' tsahui' na' cunác löz. Ral-la' lunë' löz Dios ban, Nu runntsca queëru' yúgu'të le ruzi'ru' xbey. ¹⁸ Gna be'i lequë' lunë' le nac dxi'a, quië la'yantsca dxin dxi'a tunë', lë na' nac tu yöl-la' tsahui' gdu. Ral-la' bi lunödzjë' quegac bunách yechi', len lui' ládxi'quë' leygac. ¹⁹ Chqui' lunë' cni, lutubë' yöl-la' tsahui' na' nac gdu, le luzi'ë xbey dza zi'a za', len la'dél-li'në' yöl-la' na'bán gdu.

Le glu'ë Pablo lu na'bi' bi'i Timoteo

²⁰ Bócha'adau' Timoteo, ben chí'i le nadöd lu na'u, len bcuit ga nacua' nup tui' didza' ca'z len yugu' didza' cuzaca', len yugu' didza' bizxj, yugu' didza' na' tui' nup ta'náz tac szxöni, ati' nazi' yé'igac ca nac lë na' tun. ²¹ La'gac bunách gulazi' lu na'gac yugu' didza' cni, ati' gulachixi gulanigui ca nac le réjlë'ru' Cristo.

Rnaba' lahuë' Dios uzá' ladxë'ë quiu' le nacgac dxi'a queë'. Ca' gac.

DIDZA' BURÓP BSÖLÈ'È PABLO QUEËBI' BI'I TIMOTEO

Pablo rugapè' Dios bi'i Timoteo

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz nasölä'è Cristo. Cni naca' le rè'nnè' gaca' cni Dios, quiè cni utság le gzxi' lu nè'è, gunnè' queèru' yöl-la' na'bán gdu, le ruzá' ladxè'è queèru' Jesucristo. ² Rugapa' Dios li', böcha'adau' Timoteo, nacu' ca zxi'ncza' le réjlè'ru' Cristo, ati' nadxi'ida' li'. Rnaba' lahuè' Xuzru' Dios lenca' lahuè' Xanru' Jesucristo, uzá' ladxè'è quiu' len huechi' ladxè'è li', len gunè' ga soa dxi icj ládxi'da'u.

Timoteo ral-la' gunbi' lna' lau queè' Jesucristo

³ Xclenu', rëpa'-nè' Dios ca nac quiu' cati' rulidza'-nè' Dios. Cutu rzoa dxia' rnaba' ni'a quiu' rël len tè dza lahuè' Dios, Nu na' runa' xchinè' gdu ladxa'a ca na' glunè' xuz xtäu'hua'. ⁴ Cati' rajneyda' ca na' grödxu', rzè ladxa'a ulé'ida' li', quiè gac udzija' gdu ladxa'a. ⁵ Rëpa'-nè' Dios: Xclenu', le bdxin quia' le run ga rajneyda' ca réjlè'u Cristo gdu ladxu'u. Lëzca' cni, zi'al ca li' gulayéjlè'nu Lè' xna'u gul Loida len xna'u Eunice, ati' runa' löz, lëzca' cni réjlè'u Lè' na'a.

⁶ Le nac cni, rusá'a ladxu'u uspanu' le bennè' quiu' Dios, lè na' bdxin quiu' cati' ni' bxoá na'a li' len bulidza'-nè' Dios. ⁷ Bö' bennè' queèru' Dios cutu nac bö' gun ga gádxiru', san bennè' queèru' Bö' run ga naqui queèru' yöl-la' huac len run ga nadxi'iru' lza'ru' len run ca' ga rna be'i cuinru'. ⁸ Qui lè ni na', cutu utui'nu' gunu' lna' lau queè' Xanru', len cutu utui'nu' ca rac quia' neda' ni, nadzuna' lidx guia le runa' xchinè', san ben tsaxón nup ta'zaca' ta'gui'i le tun lban qui didza' dxi'a. Dios gunnè' quiu' yöl-la' huac gunu' cni. ⁹ Dioscz buslé' rë'u len bulidzè' rë'u quiè gacru' gdu dxi'a. Cutu bulidzè' rë'u le zoa le dxi'a benru' san bulidzè' rë'u le gu'ncznè' Lè', len le ruzá' ladxè'è cni queèru'. Dza ni'tè buzóè' cni queèru' zi'atèl ca guta' yödzyü ni, le náquiru' queè' Jesucristo. ¹⁰ Na'a, chbuluí' lahui le ruzá' ladxè'è queèru' Dios, le buluí' lahuè' Jesucristo Nu ruslá rë'u. Bugúé' yöl-la' gut len bulu'è lahui yöl-la' na'bán gdu na', le cutu ca' nit. Cni nac ca rna didza' dxi'a.

¹¹ Cristo buzóè' neda' quiè guna' lban qui didza' dxi'a na', len quiè gaca' gbaz queè' quiè usédgacda' bunách gza'a. ¹² Qui lè ni na' rzaca' rgu'ca ca' yugu' le rac quia' ni, san cutu rutui'da', le núnbé'a Nu na' réjlè'a. Runa' löz Lè', napè' yöl-la' huac gun chi'è le budóda' lu nè'è ga gdxintè dza ni' huödè'.

¹³ Didza' dxi'a na' byönnu' bena' lban qui ral-la' gac quiu' tu le ruluí' ca ral-la' usèdnu' bunách ca réjlè'ru' Jesucristo len ca nadxi'iru' Lè'. ¹⁴ Ben chi'i le nac dxi'a na' nadód lu na'u, gunu' cni len yöl-la' huac queè' Dios Bö' La'y, Nu zoalen rë'u.

¹⁵ Chnözcznu' ca na' gulubj ládxi'què' neda' yúgu'tè bönni' ta'yejlè'è Cristo nacu'è luyú Asia. Nútsa'què' ladjquè' Figelo len Hermógenes. ¹⁶⁻¹⁷ Rnaba' lahuè' Xanru' Dios huechi' ladxè'è bunách nacaú' lidxé' Onesiforo, le butipè' ladxá'a zian lzu bönni' ni. Cati' bdxiné' Roma, gdu ladxè'è buguiljè' neda', ati' budzölnè' neda'. Cutu butui'nè' ni'a quia' neda' le nadzuna' lidx guia ni, nága'a du guia. ¹⁸ Rnaba' lahuè' Xanru' huechi' ladxè'è lè' dza ni' gdxiné' lahuè' Dios. Chnözcznu' ca na' güclenè' rë'u bönni' ni, cati' ni' gzoaru' Éfeso.

2

Ral-la' gacbi' Timoteo ca bönni' gdu ladxè'è rijè' gdil-l

¹ Na'a, zxi'na'dau', btip ladxu'u ca nac le ruzá' ladxè'è quiu' Jesucristo. ² Didza' byönnu' bè'a laugac zian nup tun lna' lau qui, didza' ni bdód lu na'què' bönni' tunè' ca ta'né', bönni' gac lusèdnè' ca' yela'gac bunách.

³ Ral-la' gua' glenu' le lusaca' li' zi' ca na' rua' rlen nu nac bönni' queè' Jesucristo gdu ladxè'è rijè' gdil-l. ⁴ Nu bönni' rijè' gdil-l, cutu ca' gútsè'è yugu' le tun bunách yödzyü ni, quiè gdzag ladxè'è lè' bönni' na' nuzóè' lè' gaquè' bönni' queè' rijè' gdil-l. ⁵ Lëzca' cni, nu nutsa' lu huitj, cutu bi gdel-li' chqui' cutu run ca ral-la' gun. ⁶ Bönni' guz gu'n runè' dxin, zi'al lè' uzi'è xbey lè na' razè'. ⁷ Busá' ladxu'u lè ni rëpa' li', ati' Xanru'cz gunè' ga tséjni'nu' yúgu'tè.

⁸ Yajnéy ca gac queè' Jesucristo. Guljè', guquè' zxi'n xsoè' David, len gdöd gutiè', bubanè' lu yöl-la' gut. Cni rna didza' dxi'a runa' lban qui. ⁹ Le runa' lban qui didza' dxi'a, rzaca' rgu'ca le rac quia', ga rdxintè nága'a lidx guia ni, ca rac queè' bönni' huia'dód', san cutu ca' nága'tè xtídzè'è Dios. ¹⁰ Qui lè ni na' rua' rlena' yúgu'tè lè ni le nadxi'ida' nup gröè' Dios, quiè lulè' ca' lequè'. Jesucristocz runè' ga lulá bunách na' quiè la'cuá' lu yení' gdu queè'. ¹¹ Catèz nac lè ni rna: Chqui' nátlenu' Lè',

Sóalenru'-nè' ca' gbanru'.

¹² Chqui' gua' glenru' le saca' qui'ru',
Gna b'è'lenru' ca' Lè'.

Chqui' rdá'baga'ru' Lè',

Lè' tá'baguè'è ca' rè'u.

¹³ Zal-la' cutu runru' ca rnaru',

Lè' rúnteczè' ca rnè'.

Lè' cutu gac tá'baguè'è le naquè'.

Bönni' huen dxin queè' Cristo rurujè' dxi'a

¹⁴ Bsa' ládxi'gac nup nacuá' ga ni' zu' ca nac lè ni, ati' ni'a queè' Xanru' Dios gna be'i lequè' cui la'díl-l didzè'è ca nacgac didza' cuzáca'gac. Yugu' didza' cni tun ga la'nit nup ta'yöni leygac. ¹⁵ Bè'tecz ladxu'u uruju' dxi'a lahuè' Dios què' gacu' ca bönni' huen dxin cutu rutui'nè' ca nac dxin nunè'. Dxi'adau' ral-la' ugunu' dxin didza' gdutè li. ¹⁶ Na'a, bcuit ga nacuá' nup tui' didza' cuzaca' len didza' ca'z, le tun didza' cni ga lunrè' le curè'nnè' Dios. ¹⁷ La'zé didza' tu'è ca rxzön huè' nudzu' le rduu' rla. Nütsa'què' ladj nup tui' didza' cni Himeneo len Fileto. ¹⁸ Gropè' ni gulachixi gulanignè' ca nac le nac gdutè li, le ta'nè' chgdöd dza ral-la' lubán nup chnatgac, len gulabequè' bröli la'gac bunách ga rdxintè cutur ta'yèjlè' Cristo. ¹⁹ Le benè' tsutsu Dios zoatecz, len dè tu le rac bè', le rna: "Nunbè'è Dios nup náquigac queè'." Rna ca': "Gul-cuit ga dè le cunác, yugu'tèli' lbi'ili' náquili' queè' Cristo."

²⁰ Tu lu yu'u xzön yu'ugac le náquini, clégz oro len plata, san lèzca' le náquini yag len yu. La'gac tu'gún leygac dxin bunách ga lna', ati' yela'gac tu'gún leygac dxin bunách ga cunác lna'. ²¹ Quiè gacru' ca nac lè na' tu'gún dxin bunách ga lna', len quiè gac gunru' le nac dxi'a len gacru' lsaca' ugunè' rè'u dxin Xanru', ral-la' gcuitru' ga rac le cunác. Chqui' gunru' cni, gacru' lsaca' gunru' yugu'tè dxin dxi'a.

²² Gru'n le tun ga nu sè ladxì' le cunác ca rac quequè' bönni' ra'bandau'. Bè' ladxu'u gacu' tsahui'. Ben le run ga réjlè'u Cristo len le run ga nadxi'icnu' lza'u, len le run ga rbózu' dxi'adau'. Ca nacgac lè ni, ben tsazxön nup tu'lídZ Xanru', nac gdu dxi'a icj ládxi'dau'gac. ²³ Na'a, gru'n yugu' didza' ca'z len didza' cuzaca', le nöcznu' tun ga ta'díl-l didza' bunách. ²⁴ Bönni' huen dxin queè' Xanru' cutu ral-la' tül-lenè' bunách didza', san ral-la' gaquè' nöj ladxì' laugac yugu'tè bunách. Ral-la' gac usèdnè' bunách, len gaquè' ca' xzön ladxì'. ²⁵ Lu yöl-la' nöj ladxì' ral-la' uzéjini'nè' nup ta'dá'baga' le runè' lban qui. Chqui' gunè' cni, nazx ca' gu'è lequè' latj Dios lubí'i ládxi'què' quiè lunbè'è le nac gdutè li. ²⁶ Cni lulè' lu yal-lj qui tu' xöhui' ga nadzququè', ati' luhuóaquè' tsahui' quiè lunè' ca rè'nnè' Dios.

3

Ca lac bunách dza tsajséytægac

¹ Lèzca' ral-la' gnöznü' lè ni: Dza tsajséytægac lac dza la'zaca' la'guí'i bunách. ² Yugu' dza ni' la'cu'è bönni' lacquè' cni:

La'dxi'i la' cuíngaczè' len luhuí'di'nè'.

Lun ba xzön cuinquè' len lulu' cuinquè' blau.

La'né zi'è qui le nac la'y.

La'dá'baguè'è xuz xna'què'.

Lacquè' curdzág ladxì'.

Cutu lunè' ca rè'nnè' Dios.

³ Cutu la'dxi'inè' ca ral-la' lunè'.

Lacquè' zidzj ladxì'.

La'nè' qui lza'què'.

Cutu la'ná be'i cuinquè'.

Lacquè' bönni' dza'a.

Cutu la'lé'inè' dxi'a le nac dxi'a.

⁴ Lacquè' udód lzè'i len cutu la'dzaguè' dxi'a.

Lulu' cuinquè' ca bönni' nayépsè'tèrquè'.

La'dxi'inè' le la'dzágz ládxi'què' len clégz Dios.

⁵ Lulu' cuinquè' ca bönni' núnbè'què' Dios, san la'dá'baguè'è le ruzá' ladxè'è queèru' Dios. Bcuit ga nacuá' bunách cni. ⁶ Lèzca' cni, lu yöl-la' banís quequè' la'yaziè' gap nac lu yu'u len la'zi' yé'inè' yugu' ngul cunózi quiè la'zi' lu na'cnu le lu'sèdnè'. La'bága'nu dul-la' zian ngul na', len lui' ládxi'cnu yugu' le la'zéz ládxi'cnu le cuzaca'. ⁷ La'yönitecznu ngul ni didza' lun lban qui bunách, san cutu ca' la'dél-li'nu la'yéjini'nu le nac gdutè li. ⁸ Ca na' glaquè' Janes len Jambres, bönni' ni' guladá'baguè'è Moisés, lèzca' cni lacquè' bönni' ni, la'dá'baguè'è le nac gdutè li. Lacquè' chul nit len la'chíxiné' ca nac le réjlè'ru' Cristo. ⁹ Cutu la'dél-li'rnè',

san gac bè' nacquè' cunözi laugac yúgu'tè bunách, gac quequè' ca na' guc quequè' Janes len Jambres na'.

Le rgu'è Pablo lu na'bi' bi'i Timoteo

¹⁰ Nözznu' ca nac le rusèdda' bunách len ca runa'. Nözznu' ca' le rui' ladxa'a guna' len ca réjlè'a Cristo, len ca naca' nöxj ladxí, len ca nadxi'ida' lza'a, len ca rböza' zxön ladxí. ¹¹ Nözznu' ca' yugu' le gulabía ladxí'gac neda' bunách, len yugu' le gzxaca' gdi'a, le glac quia' lu yöd Antioquia len lu yöd Iconio, len lu yöd Listra. Yugu' le gulabía ladxí'gac neda' bunách ni' bia' blena', ati' Xanru' Jesús buslé' neda' lu yúgu'tè lè na'. ¹² Yúgu'tè nup tè'ni lac gdu dxi'a le náquigac queè' Jesucristo, lèzca' la'zaca' la'gui'è yugu' le la'bia ladxí'gac lequè' bunách.

¹³ Na'a, lacré' xöhui' bönni' tua'dö' len bönni' ta'zi' yè'è. La'zi' yé'inè' bunách, ati' la'zi' ye'i ca' lequè' bunách.

¹⁴ Na'a, ben chi'i yugu' le gzèdu' len le gzxi' lu na'u, le núnbè'czu' nup gulusèdi li'. ¹⁵ Ga gdel-la' nacu' bi'idau' núnbè'u le nayujac lu guich la'y, le huac luzéjni'tsqui li' quie' uláu' le réjlè'u Jesucristo. ¹⁶ Yúgu'tè le nayúj lu guich la'y bchiziè' Dios icj ladxí'dau'gac bunách queè', nup na' guluzúj lu guich didza' na' bè'è Dios. Lè na' nayúj lu guich nactsca lsaca' usèdi rè'u, len ubíj ga lna' le runru', len ugú'u rè'u tu nöz, len usèdi rè'u quie' gacru' tsahui'. ¹⁷ Cni run, quie' gac sina' nu nac queè' Dios, len gactsca gun yúgu'tè le nac dxi'a.

4

¹⁻² Ni'a queè' Xanru' Dios, lenca' ni'a queè' Xanru' Jesucristo, rna bé'ida' li' gunu' lban qui xtidzè'è Xanru'. Lèczè' cuequi xbeyne' nup ni nabangac len nup chnatgac, dza ni' huödè' duná bè'è. Bè' ladxu'u gunu' lè ni chqui' rac dxi'a quiu' o curác dxi'a. Lu yöl-la' zxön ladxí, bubíj ga lna' le tun bunách, len bsa' ladxí'què' len bchiz icj nagquè' ca nac lè na' rusèdiru'. ³ Cni ral-la' gunu' le gdxin dza cati' cutu luzè nagquè' zxba dxi'a, san lé'nnè' la'yönnè' le ta'dániznè'. Ca ta'zèz ladxí'què' lutubè' quequè' nup lusèdi lequè'. ⁴ Luca'nè' le nac gdu'tè li, len la'zi' lu na'què' yugu' didza' rdaz. ⁵ Na'a, ral-la' gacu' zxön ladxí' ca nac yúgu'tè le runu'. Bia' blen le lusaca' li' zi'. Ben lban qui didza' dxi'a. Gdu ladxu'u ben dxin le budödè' lu na'u Cristo gunu'.

⁶ Ca nac quia' neda', nudöd cuina' lu nè'è Dios ati' chzoa ludödè' neda' le runa' xchinè', ati' dza uzá'a yödzyly ni chzoa gdxin. ⁷ Ca runè' bönni' gdu ladxè'è rijè' gdil-l, lèzca' cni bena' neda' dxin, len chbudx bena' le budödè' lu na'a Cristo guna', le bena' gdu ca rajlöz le réjlè'ru' Cristo. ⁸ Yetú ca', nac löz quia' gdél-li'da' le ral-la' la'zi' nup nacgac tsahui', le gunnè' quia' Xanru' dza ni', ati' tsahui' nac ca rbequi xbeyne' rè'u. Clègz quia' neda' gunnè' lei, san lèzca' gunnè' lei quegac yúgu'tè nup ta'dxi'i Lè', len gdu ladxí'què' ta'bözè' dza huödè'.

Le buzujè' lu guich Pablo gunbi' Timoteo

⁹ Bè' ladxu'u guidteo' ga ni zoa' ¹⁰ le bubíj ladxè'è neda' Demas, le nadxi'inè' le ruzi'è xbey yödzyly ni, ati' gyijè' yöd Tesalónica. Crescente gyijè' luyú Galacia, ati' bi'i Tito gyeajbi' luyú Dalmacia, le cni ben bayúdx lunè'. ¹¹ Tuzè' Lucas zóalenè' neda'. Bchè'-bi' bi'i Marcos guídenbi' li' tsaxzön, le nachi' gúnlenbi' neda' tsaxzön xchinè' Cristo. ¹² Bsöla'a-bi' bi'i Tíquico lu yöd Éfeso. ¹³ Cati' guidu', bia' quia' lari' guitsa' na' buca'na' lu yöd Troas lu yu' lidxè' Carpo, len bia' ca' quia' yugu' guich, len le nacrl blau, bia' quia' guich náquicni guid.

¹⁴ Alejandro, bönni' bédx guia, zian le bi'è dö' quia'. Lèczè' Xanru' ubi'è queè' ca nacgac le benè' quia' bönni' ni. ¹⁵ Ben chi'i cuinu' queè' bönni' ni, le rdá'baga'tsquè' didza' runru' lban qui.

¹⁶ Cati' zi'al lzu bdxina' lauquè' bönni' yúlahui', nutu nu guclen neda', san gulubíj ladxí'gac neda' yúgu'tè bunách. Cutu rē'nda' uzi' lè' lequè' Dios. ¹⁷ Gzóalenè' neda' Xanru', len butipè' ladx'a quie' udx guna' lban qui xtidzè'è quie' la'yöni yúgu'tè bunách gza'a. Cni gac, buslé' neda' Xanru'. Guc quia' tscá bulá' lu rú'aba' bédx guixi'. ¹⁸ Lèczè' Xanru' uslé' neda' lu yúgu'tè le curác dxi'a, len gun chi'è neda' ga gdxintea' ga rna bè'è Lè' ni' yehua' yubá. Gactecz queè' yöl-la' ba yúgu'tè dza zi'a za'c. Ca' gac.

Pablo rugapè' Dios bunách queè' Cristo

¹⁹ Bgáp Dios Priscila len Aquilo, lenca' bunách nacua' lidxè' Onesíforo. ²⁰ Buga'nè' Erasto lu yöd Corinto, ati' buca'na'-nè' Trófimo luyú Mileto le ré'inè'. ²¹ Bè' ladxu'u guidu' ga zoa' zi'al cati' gdxin beo' ziaq. Tu'gapè' Dios li' Eubulo len Pudente len Lino, len Claudia, len yúgu'tè böchi' lza'ru' ni.

²² Rnaba' lahuè' Xanru' Jesucristo sóalenè' li'. Gaclen li' le ruzá' ladxè'è quiu' Dios. Ca' gac.

DIDZA' BSÖLĚ'Ě PABLO QUEĚBI' BI'I TITO

Pablo rugapĕ' Dios bi'i Tito

¹ Neda', Pablo, naca' huen dxin queĕ' Dios len gbaz nasölĕ'Ě Jesucristo. Bsölĕ'Ě neda' quiĕ' guna' ga la'yĕjlĕ' Cristo bunách chgröczĕ' Dios, quiĕ' luúnbĕ' le nac gđutĕ li ca ral-la' gun nu nunbĕ' Dios. ² Cni naca' le runa' löz uzi'a xbey yöl-la' na'bán gdu le gzxi' lu nĕ'Ě Dios gunnĕ' queĕru' dza ni'tĕ, cati' zi'a gzu lau rata' yúgu'tĕ le dĕ, ati' runczĕ' Lĕ' le rzi' lu nĕ'Ě gunĕ'. ³ Cati' bdxin dza qui, Dios bulu'ĕ lahui xtidzĕ'Ě, le glu'ĕ lu na'a guna' lban qui. Cni gna bé'inĕ' neda' Dios, Nu buslá rĕ'u. ⁴ Rugapa' Dios li', böcha'adau' Tito, nacu' gdu zxi'ncza' le nac tuz ca réjlĕ'ru' Cristo. Rnaba' lahuĕ' Dios Xuz len lahuĕ' Xanru' Jesucristo Nu buslá rĕ'u, uzá' ladxĕ'ĕ quiu' len huechi' ladxĕ'ĕ li', len gunĕ' ga soa dxi icj ládxi'da'u.

Dxin queĕ' Cristo runbi' bi'i Tito luyú Creta

⁵ Qui lĕ ni na' buca'na' li' luyú Creta, quiĕ' gsa'u le ryadzj quegac bunách queĕ' Cristo nacua' ni', quiĕ' lacquĕ' gdu bunách queĕ' Cristo, len quiĕ' ucú'u-que' yúgu'tĕ yödž bönni' gul lun chi'ĕ bunách queĕ' Cristo nacua' tu tu yödž ni', ca na' chgna bé'ida' li' gunu'. ⁶ Bönni' gul na' run chi'ĕ bunách queĕ' Cristo ral-la' gaquĕ' bönni' nutu nu bi gac gnĕ queĕ', len zoa tuznu ngul queĕ'. Yugu' zxi'nĕ' ral-la' la'yĕjlĕ'bi' Cristo, len cuzóa nu gac gnĕ quechi' ta'dá dzagzbi' ca', o ta'dá'baga'bi' xuz xna'cbi'. ⁷ Bönni' run chi'ĕ bunách queĕ' Cristo run bayúdx gaquĕ' bönni' curunĕ' le güi' latj nu bi gnĕ queĕ' ca runĕ' xchinĕ' Dios. Cutu ral-la' gaquĕ' bönni' zid o bönni' icj dza'a o bönni' ri'jĕ', o bönni' rbizxjnĕ', o bönni' rzĕ ládxi'zĕ' dumí. ⁸ Ral-la' gu'ĕ ga la'cu'ĕ böchi'ru' ta'dxinĕ' lidxĕ'. Ral-la' sĕ ladxĕ'ĕ gunĕ' le nac dxi'a. Ral-la' gaquĕ' bönni' réjni'i len bönni' tsahui'. Ral-la' gádxinĕ' Dios, len gna be'i cuinĕ'. ⁹ Ral-la' gun chi'ĕ didza' gđutĕ li ca chnazĕdĕ', quiĕ' gac uchiziĕ' icj naggac bunách ca rajlöz zxba dxi'a len quiĕ' gac useyjĕ' rú'agac bunách ta'nĕ qui.

¹⁰ Cni ral-la' gaquĕ' le ta'dá'baguĕ'ĕ zian bönni' len tu'ĕ didza' cuzaca' len ta'zi' yé'inĕ' bunách. Zian bönni' tunĕ' cni nacquĕ' judío. ¹¹ Yugu' bönni' ni, run bayúdx gunu' ga tseyj rú'aquĕ', le tunĕ' ga ta'chixi ta'nigui yúgu'tĕ bunách nacua' yu'u gap ta'yaziĕ', len tu'sĕdnĕ' le cural-la' lusĕdnĕ'. Cni tunĕ' quiĕ' la'zi'zĕ' dumí.

¹² Tuĕ' bönni' gbabĕ' bunách Creta ga na' zu', bönni' na' bĕ'ĕ didza' uláz qui gđau' quequĕ', gnĕ: "Ta'zi' yĕ'teczĕ' bönni' Creta, len nacquĕ' ca böa' guixi' snia'. Nacquĕ' bönni' huágulĕ'ĕ zxhuĕdĕ." ¹³ Didza' ni benĕ' lna' lau quequĕ' nac gđutĕ li. Qui lĕ ni na' gđil-l lequĕ' quiĕ' gac gđu ca ta'yĕjlĕ'ĕ Cristo, ¹⁴ len cui luzĕ nagquĕ' yugu' didza' rdaz quequĕ' bönni' judío, len cutu lunĕ' ca ta'ná bĕ' bunách nuca'ngac le nac gđutĕ li.

¹⁵ Yúgu'tĕ nac dxi'a quegac nup nacgac dxi'a, san quegac nup nacgac xöhui' len cuta'yĕjlĕ', cutu bi nac dxi'a, san nacquĕ' xöhui' ga rdxintĕ le ta'bequi icjqĕ' len le ta'zá' ládxi'quĕ'. ¹⁶ Ta'nĕ' núnbĕ'quĕ' Dios, san le tunĕ' cutu rajlöz le ta'nĕ', le nacquĕ' bönni' cuta'dzág ládxi'quĕ'. Cutu tunĕ' ca ta'nĕ', len cutu gac lunĕ' nitú le nac dxi'a.

2

Zxba dxi'a ral-la' usĕdiru'

¹ Na'a, ral-la' gu'u didza' le rajlöz zxba dxi'a.

² Bsĕdi bönni' gul cui li'jĕ', san lacquĕ' ba'a ladx'i, len bönni' ta'yějni'i. Ral-la' gac gdu ca ta'yĕjlĕ'ĕ Cristo. Ral-la' la'dxi'inĕ' lza'quĕ' len la'bözĕ' zxön ladx'i.

³ Bsĕdi ndau' gul lunnu le rdzag ladxĕ'ĕ Dios len cui la'nĕnu qui lza'cnu, len cui lí'ajnu. Ral-la' lusĕdinu le nac dxi'a, ⁴ quiĕ' gac lusĕdinu ngul ni' yu'ucnu iz cuidi' quiĕ' la'dxi'inu bönni' qui queĕcnu, lenca' zxi'ncnu. ⁵ Ral-la' lacnu ngul ta'yějni'i len ngul dxi'a ladx'i. Ral-la' lun chi'inu le dĕ lidxcnu len lacnu dxi'a, len lunnu ba la'n bönni' qui queĕcnu, len cutu bi lunnu le güi' latj nu gnĕ zi' qui xtidzĕ'ĕ Dios.

⁶ Bsĕdi bönni' ni' nacu'ĕ iz cuidi' quiĕ' lacquĕ' bönni' ta'yějni'i. ⁷ Ral-la' gúnteczu' le nac dxi'a, ului'inu' lequĕ' cni ca ral-la' lunĕ'. Ca rusĕdnu' ral-la' uluí' nacu' gdu ladx'i len ba'a ladx'i. ⁸ Ral-la' usĕdnu' didza' dxi'a le cugác nu bi gnĕ qui, quiĕ' utui'nĕ' bönni' rdá'baguĕ'ĕ, len cugác bi gnĕ' queĕli' le cunác.

⁹ Bsĕdi böchi'ru' ni' ta'yĕjlĕ'ĕ Cristo len nadá'uquĕ', quiĕ' la'cu'ĕ nöxj lauquĕ' xanquĕ'. Ral-la' lunĕ' yúgu'tĕ le la'dzág ládxi'quĕ' xanquĕ', len cutu lusáqui'nĕ' didza'. ¹⁰ Cutu ral-la' lucachi' lanĕ', san ral-la' lului' cuinquĕ' tsahui' ca nac yúgu'tĕ le tunĕ'. Yúgu'tĕ le tunĕ' ral-la' uluí' nac dxi'a zxba queĕ' Dios, Nu buslá rĕ'u.

¹¹ Bönni' na' buzá' ladxĕ'ĕ queĕru' Dios chbuluí' lahuĕ' laugac yúgu'tĕ bunách quiĕ' lulá. ¹² Lĕ' rusĕdnĕ' rĕ'u uca'nru' le curdzág ladxĕ'ĕ Dios len cui sĕ ládxi'ru' le nac qui yödžlyú ni, san cözru' zxön ladx'i len gacru' tsahui' dza ni zoaru' na'a, len gunru' ca rĕ'ncznĕ' Dios.

¹³ Ral-la' cözru' le runru' löz le gun ga gacru' bica' ba, lë na' gac dza ni' cati' ulu' lahuë' Jesucristo lu yení' gdu queë', naquë' Dios zxôn, Nu ruslá rë'u. ¹⁴ Lëczë' budöd cuinë' uláz queëru', quië böa'uë' rë'u lu yúgu'të le nac xöhui', ati' ruúnë' rë'u dxi'a quië gacru' bunách queë' len güi' ládxi'ru' gunru' le nac dxi'a.

¹⁵ Yugu' lë ni bë' didza' len bchiz icj naggac bunách ni', ati' len yöl-la' uná bë' gdil-l lequë'. Bentez cni, cui si' latj nu ucá'n ca'z xtidzu'u.

3

Le ral-la' lun bunách ta'yejlë' Cristo

¹ Bsa' ládxi'quë' böchi'ru' ni' lunë' ca ta'në' bönni' dë lu na'quë' len yugu' bönni' yúlahui', quië lunë' ca rna xtídza'quë'. Ral-la' la'cu'ë sina' lunë' le nac dxi'a. ² Cutu bi le cunác ral-la' la'në' qui lza'quë', len cutu la'díl-lenë' lequë' didza', san ral-la' lacquë' nöxj ladxí' len gdu ladxí' laugac yúgu'të bunách.

³ Lëzca' rë'u, zi'al gucru' bönni' cuta'yejni'i len gdá'baga'ru' Dios. Gdaru' nanitru' len gucru' ca bönni' nadá'ugac, benru' le gzë ládxi'ru' le cunác len yela'gac le bdzag ládxi'ru'. Benru' ca' le cunác len buzxi'iru' lza'ru'. Cutu gulale'i rë'u dxi'a bunách, ati' rë'u cutu blé'iru' dxi'a lza'ru' turu' yeturu'. ⁴ Ni'r bulu'ë lahui Dios, Nu ruslá rë'u, le nac bë' naquë' gdu dxi'a len nadxi'inë' yúgu'të bunách, ⁵ le buslé' rë'u, clëg le zoa bi le nac dxi'a benru' rë'u, san le buechi' ladxë'ë rë'u. Bunë' rë'u dxi'a len benë' ga nacru' bunách cub. Dios Bö' La'y bucu bë' rë'u. ⁶ Dios bsölë'ë queëru' Dios Bö' La'y le náquiru' queë' Jesucristo Nu ruslá rë'u. ⁷ Buzá' ladxë'ë queëru' len bunë' rë'u tsahui' quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu, le runru' löz gunnë' queëru'.

⁸ Didza' gdu'të li lë ni nuzuja' lu guich. Rë'nda' usëdtsquinu' bunách ni' yugu' lë ni quië lui' ládxi'quë' lúnteczë' le nac dxi'a bönni' ni' ta'yejlë'ë Dios. Lë ni nac dxi'a len nactsca lsaca' la'zi' lu na'gac yúgu'të bunách. ⁹ Na'a, cutu gu'u latj nu güi' didza' cuzaca', o nu güi' ladxí' ca nacgac lagac ziantër cö' xuz xtau'gac bunách, o nu tsjitsa' yugu' didza' bizxj, len yugu' le rdil-l didza' ca nac qui zxba queë' Moisés, le cutu bi záca'gac yugu' le cni, ati' nutu nu uzí' xbey didza' cni.

¹⁰ Chqui' zoa ni' bönni' rubijë' chopl bunách queë' Cristo, töd usa'u ladxë'ë tu yetú lzu, bubijë' bönni' na'. ¹¹ Nözcnu' chböaquë' bönni' cunác tsahui' bönni' cni, len runë' dul-la'. Chnabaguë'ë zxguia' ni'a qui lë na' runë'.

Le buzujë' lu guich Pablo gunbi' bi'i Tito

¹² Cati' gsöla'a-në' quiu' Artemas o Tíquico, bë' ladxu'u guidu' ga ni zoa' lu yödz Nicópolis, le chnuna' quia' uga'na' ni yugu' beo' ziaq. ¹³ Zenas, bönni' na' rudödë' didza' ca rna bë' zxba qui yúlahui', lenca' Apolos, la'dxinë' ga ni' zoali'. Bugú'u lequë' nöz lu yöl-la' raclen, cui bi yadzj quequë'. ¹⁴ Bsëdi böchi' lza'ru' lúnteczë' le nac dxi'a, bi lunödzejë' quegac nup bi ryadzj quegac, quië gac bë' cni le nacquë' queë' Cristo.

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo

¹⁵ Tu'gáp Dios lí' yúgu'të nup nacua'len neda'. Bgap Dios nup ni' nadxi'igac rë'u le ta'yejlë' Dios. Le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios gaclen yúgu'tëli'. Ca' gac.

DIDZA' BSÖLĚ'Ě PABLO QUEĚ' FILEMÓN

Pablo rugapĕ' Dios Filemón

¹Neda', Pablo, dzagbi' neda' bi'i bŏchi'ru' Timoteo, ati' nadzuna' lidx' guia le runa' xchinĕ' Jesucristo, rugapa' Dios li', Filemón, nacu' bŏnni' nadxi'itu' len runu' xchinĕ' Cristo ca runtu' netu'. ²Rugapa' Dios Apia, ngul quiu', nacnu' zanru' réjlĕ'nu' Cristo. Rugapa' Dios ca' zxi'nu', Arquipo, nacbi' queĕ' Jesucristo ca bŏnni' rijĕ' gdil-l, runbi' xchinĕ' Lĕ' ca runtu' netu'. Lĕzca' rugapa' Dios bunách' queĕ' Cristo tu'dubĕ' lu yu'u lidxu'. ³Rnaba' lahuĕ' Xuzru' Dios lenca' lahuĕ' Xanru' Jesucristo, uzá' ladxĕ'ĕ queĕli' len gunĕ' ga soa dxi' icj' lădxi'dau'li'.

Ca runĕ' Filemón le réjlĕ'ĕ Cristo

⁴Xclenu', rétecca'-nĕ' Dios queĕru', len rajnéyteczda' li' cati' rulidza'-nĕ' Dios. ⁵Cni runa' le rdxin' quia' didza' ca nadxi'inu'-nĕ' Xanru' Jesús len réjlĕ'u Lĕ', len nadxi'inu' ca' yúgu'tĕ bunách' chnubijĕ' quizi' queĕ'. ⁶Rnaba' lahuĕ' Dios gunĕ' ga guntzca' dxin' lban' runu' ca nac' le réjlĕ'u Cristo, quiĕ' luzi' xbey' nup' nacua' ni' yúgu'tĕ le nac' dxi'a, le ruzá' ladxĕ'ĕ queĕru' Jesucristo. ⁷Rudzijda' len ruzi' xŏna' le nadxi'icnu'-nĕ' bŏchi'ru', len benu' li', bŏcha'a, ga guluhuóac' lădxi'gac' bunách' ta'yejlĕ' Cristo.

Ral-la' unĭt' lahuĕ'-bi' Filemón Onésimo, bi'i nada'u queĕ'

⁸Qui' lĕ' ni na', zal-la' dĕ' lu na'a le naca' gbaz' nasölĕ'ĕ Cristo gna' bé'ida' li' ca ral-la' gunu' ⁹ni ráta'yua' lau' len yŏl-la' nadxi'i, neda' ni' chnaca' bŏnni' gul' len yu'a' lidx' guia le runa' xchinĕ' Jesucristo. ¹⁰Ráta'yua' lau' uláz' queĕbi' Onésimo, bi'i na' bena' ga bŏacbi' queĕ' Cristo, len qui' lĕ' ni na' nacbi' ca zxi'ncza' ga ni' nadzuna' lidx' guia.

¹¹Bi'i ni, zi'al' cutu' guchbi' lsaca' quiu', san na'a' nacbi' lsaca' quiu' li' lenca' quia' neda'. ¹²Bi'i ni rusŏla'-a-bi' ga zu'. Na'a, ben ba la'n lĕbi' ca néda'cza' runu' ba la'n, le nadxi'ida'-bi'. ¹³Gu'nda' ugá'nlenbi' neda' ni, quiĕ' uláz' quiu' gunbi' xchina' tsal' ni yu'a' lidx' guia le runa' lban' qui' didza' dxi'a ¹⁴san cutu' bi' ré'nda' guna' le cutu' nac' didza' quiu', cui' guna' bayúdx' gáclenu' neda', san huac' gáclenu' neda' le ré'ncznu' ca'. ¹⁵Nazx' ca' qui' lĕ' ni na' buza'bi' ga zu' Onésimo tu' chí'ida'u' quiĕ' udxinbi' tsaz' ga zu'. ¹⁶Na'a, cutur' gacbi' quiu' ca' bi'i nada'u, san gacbi' quiu' ca' bi'i bŏchi'czu', nacbi' bi'i bŏchi'ru' réjlĕ'bi' Cristo, len nadxi'iru'-bi'. Nacbi' cni' quia' neda', ati' ral-la' gacrb' ca' cni' quiu', clĕgz' ca' bŏchi' lza'u, san lĕzca' ca' bi'i bŏchu' réjlĕ'bi' Xanru' Jesucristo.

¹⁷Qui' lĕ' ni na', chqui' nunu' neda' tuz, ben ba la'n lĕbi' ca néda'cza' runu' ba la'n. ¹⁸Chqui' bi' xzguia' benbi' quiu' o' chqui' bi' rál-la'bi' quiu', gnatĕz' neda' ral-la'a. ¹⁹Neda', Pablo, len na'cza' ruzuja' quiu' lu' guich' lĕ' ni: Néda'cza' quizxja' bi' rál-la'bi', len clĕg' gyĕpa' li': Lĕzca' ral-lu'u quia' yúgu'tĕ le dĕ' quiu' le bena' neda' ga napu' yŏl-la' na'bán' gdu. ²⁰Ca' gac, bŏcha'a. Chqui' dĕ' le uzi'a' xbau' le náquiru' queĕ' Xanru', ben lĕ' na' chgúta'yua' lau' le naca' bŏchu' réjlĕ'a' Cristo, ati' cni' gunu' ga huŏac' lădxa'a.

²¹Ruzuja' quiu' lu' guich' ni, le ruzxŏni' lădxa'a' li', gunu' ca' rna' xtídza'a, len nŏzda' gunu' yelati' ca' lĕ' na' chgúta'yua' lau'. ²²Lĕzca' rnaba' lau' upa'u' quia' ga soa' lu' yu'u' lidxu', le runa' lŏz' uruja' lidx' guia ni, ati' guida' ga zoali' le rulidzli'-nĕ' Dios rnabli' neda' lahuĕ'.

Pablo ruzujĕ' lu' guich' le rugáp' Dios Filemón

²³Rugapĕ' Dios li' Epafras, yu'ulenĕ' neda' tsaxŏn' lidx' guia ni le runĕ' xchinĕ' Jesucristo. ²⁴Lĕzca' tu'gapĕ' Dios li' Marcos len Aristarco, len Demas len Lucas, bŏnni' ni' túnlenĕ' neda' tsaxŏn' dxin' queĕ' Cristo.

²⁵Rnaba' lahuĕ' Xanru' Jesucristo uzá' ladxĕ'ĕ queĕli'. Ca' gac.

DIDZA' RUZEJNI'I BUNÁCH HEBREO

Dios bé'lenè' rè'u didza' lu ru'è Zxi'nczè'

¹ Zian lzu len zian ca benè' Dios, bé'lenè' xuz xtau'ru' didza' dza ni'tè lu rú'acquè' bönni' glu'è didza' uláz queè'. ² Na'a, ga ruúdx xtidzè'è, dza ni zoaru' na'a, Dios bé'lenè' rè'u didza' lu ru'è Zxi'nczè'. Dios buzóè' Lè' quiè gaqui queè' Zxi'nè' yúgu'tè le naqui queè' Lè', ati' lu nè'è Zxi'nè' na', Dios benè' yödzyú ni. ³ Zxi'nè' na' naquè' ca tu le rgu'u yení' qui yöl-la' yení' queè' Dios, len ca naquè' Zxi'nè' ruluí' lahui gdu ca naquè' Dioscz. Runczè' ga nacua'tecz yúgu'tè, rugunè' dxin didza' ru'è len yöl-la' huac queè'. Cati' budx benè' le ruún rè'u dxi'a ca nac dul-la' nabága'ru', yajchò'è cuít lè'è yubé' Dios, Nu rò' rna bè' xtsa'tèr.

Zxi'nè' Dios nactèrè' blau ca yugu' gbaz la'y

⁴ Zxi'nè' Dios nactèrè' blau ca yugu' gbaz la'y queè' Dios, le nactèr blau le lè', lè na' Dios glu'è Lè' le naquè' Zxi'nczè', ca laquè' gbaz la'y queè' na'. ⁵ Dios gatga gudxè' tuè' gbaz la'y queè' ca na' gudxè' Zxi'nè', gnè':

Zxi'na' nacu',
Buzóa' Li' na'a.

Gatga bé'è didza' queè' tuè' gbaz la'y ca na' bé'è didza' queè' Zxi'nè', gnè':
Gaca' Xuzè',

Ati' Lè' gaquè' Zxi'na'.

⁶ Lézca' cni, cati' Dios buzóè' Bi'i queèczè' lu yödzyú ni, gnè':

La'yj ládxi'què' Lè' yúgu'tè gbaz la'y queè' Dios.

⁷ Ca nacquè' gbaz la'y queè', rna:

Lè' runè' ga nacquè' ca bö' reycj gbaz la'y queè',

Ati' gbaz la'y tunquè' xchinè', runè' ga nacquè' ca gui'.

⁸ Na'a, ca nacczè' Zxi'nè', rnè':

Ga rò'u rna bè'u, gna bé'teczu', Dios.

Tsahui' nac ca rna bè'u.

⁹ Nadxi'inu' le nac tsahui', len clèg le cunác.

Qui lè ni na' Dios budödè' lu na'u yöl-la' uná bè',

Len benè' ga ruzí'tèru' Li' xbey yöl-la' uná bè'

Ca le tu'zí' xbey lza'u.

¹⁰ Lézca' cni rnè':

Li', Xan, cati' gzu lau, benu' yödzyú,

Len lu na'zu' buzú' luzxbá.

¹¹ Huadód quegac, san Li', tsaz gdi'u.

Yúgu'tè gtèbgac ca rtèb lari',

¹² Len ca lari' utubcu' lei, len utsa'cu' lei,

San Li', gatga utsá' cuinu'

Len gatga ggulu'.

¹³ Dios gatga gudxè' tuè' gbaz la'y queè' ca gudxè' Zxi'nè', gnè':

Grò' cuít lè'a yubé'

Cati' gunra' ga luzechu zxibgac lau'

Nup cuta'le'i Li' dxi'a.

¹⁴ Yúgu'tè gbaz la'y queè' Dios nacquè' bö' huen dxin queè' Dios, nasölè'è lequè' láclenè' nup ni nulagac.

2

Cutu ral-la' uca'nru' ca'z yöl-la' ruslá

¹ Qui lè ni na', szxónitèr ral-la' güi' ládxi'ru' le chbyóniru', cui gac chop ládxi'ru'. ² Guc bè' nac gdu'tè li didza' na', dza ni'tè bdxin lu na'què' gbaz la'y queè' Dios, ati' yúgu'tè nup guladód bè'i ca rna bè' didza' na' len cutu glun ca rna didza' na', Dios benè' lequè' xzguia' ca na' rajlöz le glunè'. ³ Lézca' cni cutu ca' ularu' rè'u lu xzguia' na' chqui' uca'nru' ca'z yöl-la' ruslá ni, lè na' benè' lban qui zi'al Lèczè' Xanru', ati' nup gulayóni Lè' gululu'i rè'u nac gdu'tè li. ⁴ Lézca' cni Dioscz benè' tsaxón lequè' lna' lau, le benè' le nacgac bè' len le tun ga rubániru', len yugu' yöl-la' huac xón. Gdisiè' ca' quequè' yugu' le runödzejè' Dios Bó' La'y tsca gu'ncznè' Dios.

Dios benè' ga bóaquè' Jesús gdu ca nacru' rè'u

⁵ Dios cutu budödë' lu na'quë' gbaz la'y queë' yödzlyú zi'a za', lë na' rui'ru' didza' qui.
⁶ Na'a, ca nac lë ni, nayúj lu guich la'y didza' bë' nu run lna' lau, rna:

Dios, rubántsquida' le rui' ládxi'cu' bunách.
 Rubántsquida' le ráclenu' lequë'.

⁷ Yelati'z cuidi' ca yugu' gbaz la'y quiu' benu' lequë'.
 Buzú' quequë' yöl-la' zxön len yöl-la' run ba la'n
 Len budödu' lu na'quë' yúgu'të le benu' Li'.

⁸ Yúgu'të budödu' lu na'quë' quië la'ná bé'inë' lei.

Nayúj lu guich la'y lë na', rna: "Budödu' lu na'quë' yúgu'të." Cutu bi buca'në' le cutu budödë' lu na'quë', san ga rdxintë na'a dza, cutu rlé'iru' yu'u lu na'quë' yúgu'të.
⁹ Ráquibe'iru' bi guc queë' Jesús. Tu chi'z, Dios benë' ga böaquë' yelati'z cuidi' ca yugu' gbaz la'y queë', böaquë' bunách quië gutië', gzxaca' gdi'ë Jesús lu yöl-la' gut uláz quegac yúgu'të bunách, le buzá' ladxë'ë queëru' cni Dios. Le benë' cni Jesús, Dios benë' ga rata' queë' yöl-la' yení' len yöl-la' run ba la'n.

¹⁰ Dios benë' yúgu'të le rlé'iru' len runë' ga nacua'tecz. Dios benë' ca ral-la' gunë' cati' benë' ga nac bé' naquë' gdu Cristo ni'a qui le gzxaca' gdi'ë. Cni benë' Dios queë' Cristo, Nu bdel-li' yöl-la' ruslá quië gac gchë'ë bunách zian yehua' yubá queë'. ¹¹ Ruúnë' dxi'a bunách quië laqui quizi queë' Dios. Nup na' ruúnë' Cristo dxi'a, tuzë' naquë' Xuzquë' len Xuzczë'. Qui lë ni na', cutu ca' rutui'në' Zxi'në' Dios, rnë' nacquë' böchi' lzë'ë. ¹² Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:

Quíxjöi'da' böchi' lza'a ca nacu' Li', Dios.

Gatsj lahui'l bunách tu'dúb quiu',

Gul-la' quiu' yöl-la' ba.

¹³ Lëzca' cni rnë':

Uzxöni ladx'a-në' Dios.

Ga yubl nayúj, rnë':

Gul-yutsca' neda' len yugu' zxi'në',

Nup na' Dios bennë' quia'.

¹⁴ Qui lë ni na', le náquicnë' bëla' len rön yugu' zxi'në' na', lëzca' cni Cristo ben cuinë' ca nacquë', böáquinë' bëla' len rön. Cni benë' quië guc gutië' len cni guc busnitië' yöl-la' huac uná bé' qui tu' xöhui', nu na' dë lu në'i gdödi bunách. ¹⁵ Cni benë' Cristo quië guc busanë' yúgu'të nup glac ca bönni' nadá'ugac tsal ni nacua' nabangac, le gladxi yöl-la' gut. ¹⁶ Nac bé' cutu benë' cni quië gáclenë' yugu' gbaz la'y queë' Dios, san quië gúclenë' yugu' zxi'n xsoë' Abraham. ¹⁷ Qui lë ni na', ben bayúdx böaquë' Cristo gdu ca nacquë' böchi' lzë'ë na', quië gaquë' lahuë' Dios tu' bxuz blau, runë' ca rnë' len ruhuechi' ladxë'ë bunách, lenca' quië gunë' le gun ga gata' lu në'ë ugüë' dul-la' nabága'gac bunách. ¹⁸ Na'a, le gzxaca' gdi'ë Lëczë' Cristo, ati' gzxí' bë' Lé' tu' xöhui', qui lë ni na' napë' yöl-la' huac gáclenë' nup ni, rzi' bë' lequë' tu' xöhui'.

3

Jesús nactërë' blau ca Moisés

¹ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', lbi'ili' na' nacli' quizi queë' Dios le bulidzë' lbi'ili' Dios, gul-yú dxi'a ca naquë' Jesucristo. Naquë' gbaz nasölë'ë Dios lenca' bxuz blau qui le nazí' lu na'ru'. ² Jesús ni runë' ca rna xtídzë'ë Dios, Nu na' buzóa Lé' xlatjë', ca na' benë' ca' Moisés, benë' ca rna xtídzë'ë Dios laugac yúgu'të bunách queë' Dios. ³ Nactërë' blau Jesús ca Moisés, quië gac queë' yöl-la' ba, ca na' nacrë' blau bönni' naqui queë' tu' yu'u ca nac huen dxin zoë' lu yu'u na'. ⁴ Yúgu'të yu'u, zoa nu ben lei, san Dios naquë' Nu ben yúgu'të le rlé'iru'. ⁵ Le nactë Moisés benë' ca rna xtídzë'ë Dios laugac bunách queë' Dios, guquë' ca bönni' huen dxin, len benë' lna' lau qui didza' ral-la' gu'ë Dios, ⁶ san Cristo runë' ca rna xtídzë'ë Dios, len naquë' Zxi'nczë', nacua' lu në'ë bunách queë' Dios. Rë'u ni, nacru' bunách na' queë' Dios chqui' gacru' tsutsu ga gdxinr dza udx, gacru' tsutsu ca rdip ládxi'ru' lenca' ca rudzi jilenru' lë na' runru' löz.

Dë latj ga luzí' ládxi'gac bunách queë' Dios

⁷ Qui lë ni na', nayúj lu guich ca rnë' Dios Bö' La'y, rna:

Na'a, chqui' ryónili' didza' ru'ë Dios,

⁸ Cutu gacli' zid lu icj ládxi'dau'li'

Ca na' glac nup ni' guladá'baga' Dios

Cati' ni' gulazí' bë' Lé' lu latj ca'z.

⁹ Ni' gulazí' bë'ë neda' xuz xtäu'li'

Zal-la' gulalé'inë' le bena' gdu ca choa' iz.

¹⁰ Qui lë ni na' gleyda' bunách dza ni'

Len gnia': "Ta'chíxitecznè' ca ta'zá' ládxi'què'.

Cutu tè'nnè' la'nòznè' le rè'nda' lunè'."

¹¹ Qui lè ni na' gleyda' lequè' len bena' tsutsu xtidza'a, gnia':

"Cutu la'yaziè' ga luzi' ládxi'què' tsaxxón len neda'."

¹² Gul-gún chí'i cuinli', bôchi' lza'adau', cui gacli' curejlè' xôhui' nituli' lbi'ili', len cui usanli'-nè' Dios ban. ¹³ Na'a, gul-zejni' i tuli' yetuli' yúgu'tè dza, tsal ni nac dza ni zoaru' na'a, cui si' ye' lbi'ili' le nac dul-la', len cui gacli' zid lu icj ládxi'dau'li' nituli' lbi'ili'. ¹⁴ Yúgu'tèru' gunru' tsaxxón Cristo chqui' gacru' tsutsu ga gdxinr dza udx, ca na' gzu lau rdip ládxi'ru'.

¹⁵ Cni ral-la' gunru' tsal ni rna:

Na'a, chqui' ryónili' chi'è Dios,

Cutu gacli' zid lu icj ládxi'dau'li',

Ca na' glac nup ni' guladá'baga' Dios.

¹⁶ ¿Nupx na' gulayóni xtidzè'è Dios len guladá'baga' Lè'? Glun cni yúgu'tè nup ni' bubijè' lequè' luyú Egipto Moisés. ¹⁷ ¿Nupx na' gleynè' Dios gdu ca choa' iz? Glac nup ni' glun dul-la', ati' glat lu latj ca'z. ¹⁸ ¿Nupx ni' benè' tsutsu xtidzè'è Dios, gnè' cutu la'yaziè' ga luzi' ládxi'què' tsaxxón len Lè'? Glac nup ni' cutu glun ca rna xtidzè'è Dios. ¹⁹ Na'a, ráquibe'iru' cutu guc la'yaziè' le cutu gulayejlè'è Dios.

4

¹ Na'a, tsal ni nagá'n queèru' le gzxi' lu nè'è Dios quiè gac tsazru' latj queè' ga uzí' ládxi'ru', ral-la' gádxiru' qui nadxi unilti' latj tsazli' ni'. ² Byóniru' rè'u didza' dxi'a ca na' gulayónnè' lequè', san lequè' cutu guluzi'è xbey didza' na' gulayónnè', le cutu gulayejlè'è Dios cati' gulayónnè' lei. ³ Rè'u ni réjlè'ru' Dios, ati' tsazru' latj queè' ga uzí' ládxi'ru'. Rac ca na' gnè' Dios:

Qui lè ni na' gleyda' lequè'

Len bena' tsutsu xtidza'a, gnia':

Cutu la'yaziè' ga luzi' ládxi'què' tsaxxón len neda'.

Dè latj tsazru' ga uzí' ládxi'lenru'-nè' Dios, zal-la' budx benè' xchinè' dza ni'tè Dios cati' ni' benè' yòdzlyú ni len chruzí' ladxè'è. ⁴ Nayúj lu guich la'y ga rui' didza' ca nac qui dza bugádx, rna: "Buzí' ladxè'è Dios dza bugádx yugu' lu dxin benè'." ⁵ Ga yubl rna: "Cutu la'yaziè' ga luzi' ládxi'què' tsaxxón len neda'." ⁶ Nup ni', zi'al gulayóni didza' dxi'a, cutu gulayáz ni' le cutu glun ca rna xtidzè'è Dios. Qui lè ni na', ral-la' la'yáz ni' bunách yubl. ⁷ Qui lè ni na' ca', Dios bulu'è tu dza yubl, gnè': "Na'a dza." Cni nac, cati' chgdòd iz zian, bè'è didza' Dios lu ru'è David, ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Na'a dza, chqui' ryónili' didza' ru'è Dios,

Cutu gacli' zid lu icj ládxi'dau'li'.

⁸ La'naru' benè' Josué ga guluzi' ládxi'què', cutu bè'è didza' Dios gdòd ni' qui yetúr dza cati' nu uzí' ládxi'len Lè'. ⁹ Qui lè ni na', nagá'n quegac bunách queè' Dios latj la'dél-li-nè' ga luzi' ládxi'què'. ¹⁰ Nup la'yáz ga luzi' ládxi'gac tsaxxón len Dios, luzi' ládxi'què' lu dxin tunè', ca na' buzí' ladxè'è Dios yugu' lu dxin benè' Lè'. ¹¹ Qui lè ni na', ral-la' güi' ládxi'ru' tsazru' ga ni' uzí' ládxi'lenru'-nè' Dios. Cutu ral-la' tá'baga'ru' xtidzè'è ca na' glun nup ni' cutu gulayejlè' Dios, len cutu gulayáz ni'.

¹² Bancz nac xtidzè'è Dios len napcz yöl-la' huac. Rchugur ga rè' ca guia tuchi' natuchi' grop rui'. Rchugu rdxin ga ta'dzág bö' nacczru' len le zoa lu icj ládxi'dau'ru', lenca' róxj ga rdxintè lu dxit lu bin. Run ga nac bè' le rbequi icjru' len le rza' ládxi'ru'. ¹³ Cutu bi gac ucáchi'ru' ga cugác glé'inè' lei Dios. Yúgu'tè le nunczè' Dios nalá' lahui len narúj ga lna' lahuè' Dios. Lahuè' Lè' run bayúdx quáxjò'ru' le nunru'.

Jesús naquè' bxuz blau, náctèrè' xzón

¹⁴ Zoa queèru' tu bxuz blau, náctèrè' xzón, Nu na' gdòd ni' yehua' yubá, Jesús, Zxi'nè' Dios. Qui lè ni na' ral-la' uga'nru' tsutsu ca nac le nazí' lu na'ru'. ¹⁵ Zoa queèru' tu bxuz blau, Nu gac huechi' ladxí' rè'u ca nacgac le rac queèru', le gzxi' bè' Lèczè' tu' xôhui' gdutè ca na' rzi' bè' rè'u tu' xôhui' na', san cutu bi dul-la' benè' Lè'. ¹⁶ Qui lè ni na', gdu ládxi'ru' ral-la' gbíga'ru' gal-la' ga rò'è rna bè'è Dios. Nu ruzá' ladxí' queèru', gnabru' lahuè' huechi' ladxè'è rè'u len uzá' ladxè'è queèru', gáclenè' rè'u cati' bi rac queèru'.

5

¹ Dios rbòczè' núti'tèz bxuz blau ladj bunách, len ruzóè' lè' gunè' uláz quegac bunách yugu' le runè' lahuè' Dios, len cu'è lahuè' Dios yugu' le tu'nòdzj bunách len yugu' bö'a' bédx tu'dòcdè'-ba' lu bcugu la'y ni'a qui dul-la' nabága'què'. ² Bxuz blau na', le rac queè' tuz ca rac quegac bunách, gac gaquè' xzón ladxí' len nup nacgac cunòzi len nup ta'chixi ta'ngui. ³ Qui lè ni na', le naquè' bunáchz bxuz blau na', ni'a qui dul-la' nabága'czè' ral-la' cu'è lahuè'

Dios böa' bédx na' tu'dödcedé'-ba' lu bcugu la'y, ca na' runé' ca' ni'a qui dul-la' nabága'gac bunách.

⁴ Nutu nu gac gun cuini bxuz blau, san Dios rulidzé' nu ral-la' gac bxuz blau, ca na' bulidzé' Aarón. ⁵ Lézca' cni guc queé' Cristo, cutu ben cuiné' bxuz blau, san Dios buzóé' Lè' ca bxuz blau. Ca nac lè ni, Dios gudxé' Lè':

Li' nacu' Zxi'na'.

Buzóa' Li' na'a.

⁶ Lézca' cni gudxé' Lè' le nayúj ga yubl, gné':

Li' nácteczu' bxuz,

Ca na' guqué' bxuz Melquisedec.

⁷ Cristo, cati' ni' zoaczé' yödzylyú ni, bulidzé' Dios len gúta'yué' lahué'. Grödxyé'è len grödxé' lahué' Dios, Nu guc uslá Lè' lu yöl-la' gut, ati' Dios byönné' Lè' le gúdxinè' Lè' gdu ladxé'è.

⁸ Zal-la' guqué' Zxi'né' Dios, bzédé' guné' ca rna xtidzé'è Dios le glac queé' le gzxaca' gdi'è.

⁹ Cati' chguqué' Cristo gdu ca ral-la' gaqué' bxuz blau, Dios bené' Lè' Nu ruslá tsaz yúgu'tè nup tun ca rna xtidzé'è. ¹⁰ Ni'r Dios buzóé' Lè' naqué' bxuz blau ca na' guqué' bxuz blau Melquisedec.

Zoa banádx queëru' hueycjru' tá'baga'ru'-né' Cristo

¹¹ Ca nac lè ni, zian le ral-la' güi'lentu' lbi'ili' didza', le nac baníg quíxjöi'tu' lbi'ili', le curéjni'nili'. ¹² Chgdöd dza ral-la' gac usédili' bunách xtidzé'è Dios, le chbyönili' xtsey, san rquínili' nu quíxjöi' lbi'ili' leyúbl yugu' le cunác baníg nazí' lu në'i nu zì'a rejlé'. Naga'nli' ca bi'i hué'ndau' ta'quínibi' nidxi' len clég la' huagu tsutsu. ¹³ Yúgu'tè bönni' naquincné' nu usédi lequé' lè na' cunác baníg, nacqué' ca bi'idou' ti'jbi' nidxi'. Cutu nazédqué' ca rajlöz le nac tsahui'. ¹⁴ La' huagu tsutsu tu'zì' xbey nup chnalgac, nup na' gac láquibe'i le nac dxi'a len le cunác dxi'a, le nungunqué' dxin yöl-la' rejni'i quequé'.

6

¹ Qui lè ni na', cutu ral-la' usédteczru' yugu' zxba bzédru' cati' zì'a gzu lau ryöniru' ca nac queé' Cristo. Ral-la' nör-ru' quié gacru' gdu bunách queé' Cristo. Cutu naquín usédru' leyúbl yugu' zxba cunác baníg ca ral-la' ubí'i ládxi'ru' len ca cutur gunru' le cunác, len ca ral-la' tséjlé'ru'-né' Dios, ² len ca nac zxba qui le rdilru' nis, len ca rxoa na'ru' bunách ta'yejlé' Cristo, len ca ral-la' lubán nup natgac, lenca' ca guné' Dios, gchugué' quegac bunách tua'dó', chqui' chnazédru' yúgu'tè lè ni. ³ Cni gunru' chqui' gunné' rë'u latj Dios.

⁴⁻⁶ ¿Naru' huactsa gunru' ga lubí'i ládxi'gac leyúbl nup tu'huéycj ta'dá'baga' Dios? Chqui' bdxin quequé' yeni' queé' Dios, len guluzi'è xbey le runödzej' Dios zoé' yehua' yubá, len glaqué' tuz len Dios Bö' La'y, len chqui' guluzi'è xbey didza' dxi'a queé' Dios len yöl-la' huac qui dza zì'a za', len chqui' ni'r tu'huéycj ta'dá'baga' Dios, cutu ca' gac nu gun ga lubí'i ládxi'gac leyúbl, le gac tsca ludé'è leyúbl lè'i yag cruz Zxi'né' Dios len luné' tsca lutitjé' Lè' lahui' laugac bunách. ⁷ Nup tun cni nacgac ca yu na' ruzi' xbey nis guiój le rbix lahui zian lzu. Chqui' yu na' runödzej le tu'zì' xbey nup ta'n yu na', rdzag ladxé'è lei Dios, ⁸ san chqui' ruzóaz lba yótsi' len bëscá' yu na', nac ditj len nabía dó', len nac quié nu uzegui' lei.

Le runru' löz le run ga nacru' tsutsu

⁹ Zal-la' rui'tu' cni didza', lbi'ili' na' nadxi'itu', ráquitu' ruzi'li' xbey le nacgacr dxi'a, le tu'zì' xbey nup nulagac. ¹⁰ Dios naqué' tsahui' len cutu gal ladxé'è dxin dxi'a benli' len yugu' le benli' le nadxi'ili' Lè', güclenli' nup náquigac quizi queé' Dios len runli' xchingac. ¹¹ Na'a, ré'nitu' güi' ládxi'li' tu tuli' gunli' cni ga gdxinr dza udx, quié gata' gdu queéli' lè na' runli' löz. ¹² Ré'nitu' cugacli' zxhuéd, san gunli' ca tun nup ta'yejlé' Dios len ta'bóz zxon ladxí', ati' gdél-li'li' yugu' le gzxi' lu në'è Dios gunné' queëru'.

¹³ Cni gac, le bené' tsutsu xtidzé'è Dios cati' gzxi' lu në'è bi gunné' queé' Abraham. Le cutu zoa nu nacru blau ca Dios, qui lè ni na' gney cuiné', cati' ni' bené' tsutsu xtidzé'è. ¹⁴ Cni gné' Dios: "Le nacté guna' ga gac dxi'a quiu', len guna' ga la'yántscabi' zxi'n xsu'." ¹⁵ Glözé' zxon ladxí' Abraham, ati' bdél-li'né' le gzxi' lu në'è Dios gunné' queé'. ¹⁶ Cati' runé' tsutsu xtidzé'è bönni', rneyné' nu nactér blau ca lè', ati' lè ni ruzóaz dxiz yúgu'tè didza' bizjz, le nuné' tsutsu xtidzé'è. ¹⁷ Qui lè ni na' bené' tsutsu le gzxi' lu në'è Dios guné', gney cuiné', le gu'nné' ului'iné' nup luzi' xbey le gzxi' lu në'è unödzej' quequé', nactsca löz len tsaz nac le nuzóa lahué' guné'. ¹⁸ Le gzxi' lu në'è Dios len le bené' tsutsu, chop ni gatga gdza'gac, len ca nac quegac chop ni, cutu gac si' yé'è Dios. Cni bené' Dios quié gactsca löz queëru' tu le hui' zxon rë'u. Ruzxóni ládxi'ru' Lè' gdél-li'ru' lè na' runru' löz le nuzóé' queëru'. ¹⁹ Lè na' runru' löz ruzoatecz tsutsu icj ládxi'dau'ru', len nac ca tu du guia ruzóaz dxiz barco. Lè na' runru' löz run chi'è ni'a queëru' Cristo ga ni' zoé' Dios yehua' yubá, le nadxin lu latj la'y na' zoa cudzi'l lari' nal-la' lu gdau' zoa ni' yehua' yubá. ²⁰ Ga ni' zoé' Dios, gyazié' Jesús uláz

queëru' ca Nu rnör lauru', ati' Dios nuzóë' Lë' naquë' tsaz bxuz blau ca na' guquë' bxuz blau Melquisedec.

7

Jesús naquë' bxuz blau ca guquë' Melquisedec

¹ Melquisedec guquë' bönni' rna bē'ë lu yödZ Salem, lenca' bxuz queë' Dios, náctërë' blau. Cati' zuzë'ë Abraham, zuhuöjë' gdöd guc gdil-l cati' buxijcë' bönni' ta'ná bē'ë, brujë' Melquisedec na', yajtsaguë' Abraham len gnabné' Dios gun la'yë' Abraham. ² Abraham bē'ë queë' tu cuja tsa tu chi cuja qui yúgu'të le bdél-li'né' lu gdil-l na'. Ca lë' Melquisedec na' rna lu didza' xidza': "Bönni' Uná Bë' Tshui'", len naquë' ca' Bönni' rna bē'ë lu yödZ Salem, le rna lu didza' xidza': "Bönni' Uná Bë' Rbequi Dxië'." ³ Cutu zoa lu guich le rna gulacu'ë xuz xnë'ë, o xuz xtau'huë', len cutu nayúj dza guljë' o dza gutië', san naquë' ca naquë' Xzi'né' Dios le naquë' tsaz bxuz blau.

⁴ Gul-yutsca' na'a, ca na' guquë' xzön Melquisedec na', le bē'ë queë' lëczë' xuzru' Abraham tu cuja tsa tu chi cuja qui lë na' glijë' lu na'quë' bönni' ta'ná bē'ë ni' buxijcë' lu gdil-l. ⁵ Lu zxba queë' Moisés, Dios rna bé'iné' yugu' zxi'n xsoë' Leví, nup nacgac bxuz, la'zi'ë tu cuja tsa tu chi cuja qui le ta'zi' bunách Israel, zal-la' nacgac di'a dza quequë', le naquë' yúgu'të' zxi'n xsoë' Abraham. ⁶ Melquisedec na' cutu naquë' di'a dza quequë', san gzxi'ë tu cuja tsa tu chi cuja lu nē'ë Abraham, nu na' bdel-li' yugu' le gzxi' lu nē'ë Dios gunnë' queë'. Lëzca' Melquisedec na' gnabné' Dios gun la'yë' Abraham ⁷ ati' nutu nu gac tá'baga' lë na' rna: "Nu nadel-li'r lahuë' Dios rnabi Dios gun la'yë' nu nacr cuidi'z." ⁸ Na'a, dza ni zoaru' na'a, nup ta'zi' tu cuja tsa tu chi cuja lu na'gac bunách nacgac ca' bunách tatcz, san Melquisedec na', zoa le run lna' lau queë', rna zoë' nabanë'. ⁹ Na'a, huac gnaru' queë' Leví len quegac zxi'n xsoë', nup na' ta'zi' tu cuja tsa tu chi cuja lu na'gac bunách, lëzca' gulaguixzjë' tu cuja tsa tu chi cuja cati' ni' Melquisedec na' gzxi'ë tu cuja tsa tu chi cuja lu nē'ë Abraham, xuz gul gdöd quequë'. ¹⁰ Cni nac, le huac gnaru' Abraham ni' nu'ë lë'ë Leví len yugu' zxi'n xsoë' cati' ni' yajtsaguë' lë' Melquisedec, le cunaljcdë'.

¹¹ Ta'zi' zxba gna bē'ë Moisés bunách Israel lu na'gac bxuz, nup nacgac zxi'n xsoë' Leví ga nababë' ca' Aarón, bxuz blau. Na'a, la'naru' guc luhuóac gdu tshui' bunách lahuë' Dios le tun ca rna bē' zxba queë' Moisés, cutu ben bayúdx soa yetú bxuz ca guquë' Melquisedec len clëg ca guquë' Aarón. ¹² Chqui' rutsë'ë Dios ca ral-la' gaquë' bxuz, run bayúdx utsë'ë ca' ca nac zxba queë'. ¹³ Xanru', Nu na' nayúj lu guich ca nac queë' yugu' lë ni, nababë' yetúr cö' zxi'n xsoë' Israel ca le nababë' Leví na', len qui cö' zxi'n xsoë' ga nababë' Xanru', nutu nu guc bxuz lahuë' Dios. ¹⁴ Nac cni le nac bē' guljë' Xanru' lu cö' di'a dza queë' Judá, ati' Moisés cutu bē'ë didza' queë' Judá na' cati' bē'ë didza' quegac nup ral-la' lac bxuz.

¹⁵ Nactër bē' lë ni ni'a qui le rac na'a. Ca na' guquë' bxuz Melquisedec, chbulu' lahuë' yeturë' bxuz, Jesús. ¹⁶ Bönni' ni, cutu guquë' bxuz le rna bē' zxba ca ral-la' lac di'a dza queë', san naquë' bxuz le napë' yöl-la' huac qui yöl-la' na'bán le gatga udx. ¹⁷ Nayúj lu guich la'y le run lna' lau queë', rna:

Tsaz nacu' bxuz

Ca na' guquë' bxuz Melquisedec.

¹⁸ Na'a, nadúa zxba gul ni', le cutu gdap yöl-la' huac uná bē', len cutu bi guc gun. ¹⁹ Zxba queë' Moisés na' cutu guc un gdu tshui' bunách. Na'a, chgyu' tu le runru' löz le nacr dxi'a, le run ga gac gbíga'ru' gal-la' ga zoë' Dios.

²⁰ Cati' benë' Dios ga naquë' bxuz Jesús, benë' tsutsu xtudzë'ë. ²¹ Cutu benë' tsutsu xtudzë'ë Dios cati' bucu'ë bunách ni' ca bxuz, san cati' benë' ga naquë' bxuz Jesús, benë' tsutsu xtudzë'ë, gnë':

Bena' tsutsu xtidza'a neda', Xanu', gnia':

"Cutu utsá'a ca guna'.

Tsaz nacu' bxuz

Ca na' guquë' bxuz Melquisedec."

²² Qui lë ni na', Cristo naquë' Nu run ga nac löz didza' rucá'n tshui' le nacr dxi'a ca lë na' guc zi'al. ²³ Yugu' bxuz ni', bönni' zian glaquë', le cutu guc luga'në' ni le glatië', ²⁴ san le zóateczë' Jesús, tsaz naquë' bxuz len cutu gac nu huaz xlatjë' gac bxuz. ²⁵ Qui lë ni na', tsaz gac uslë' nup ta'biga' gal-la' ga zoë' Dios, tu'gún dxin Lë', le zóateczë' nabanë' rnë' dxi'a uláz quequë' lahuë' Dios.

²⁶ Ben bayúdx soa queëru' tu bxuz blau cni. Naquë' la'y, len gdu dxi'a, len cutu dzaguë' bunách dul-la', san náctërë' blau ca yúgu'të le nacua' ni' yehua' yubá. ²⁷ Jesús ni, cutu naquë' ca yugu' bxuz blau yödZlyú ni, le ben bayúdx yugu' dza gulagu'ë rön lahuë' Dios, guludódcé'-ba' bö'a' bēdx lahuë' Lë' ni'a qui dul-la' nabága'gacczë', ati' gdöd ni' glunë' cni ni'a qui dul-la' nabága'gac bunách. Na'a, Jesús, tsaz glu'ë rön lahuë' Dios, cati' ni' budöd

cuinë' lahuë' Dios, bulaljë' xchönczë' ni'a qui dul-la' nabága'gac yúgu'të bunách. ²⁸ Lu zxba queë' Moisés nacgac bxuz bunách cunacgac gdu dxi'a, san gdöd'bdxin ni zxba queë' Moisés, Dios benë' tsutsu xtidzë'ë, benë' ga naquë' bxuz blau Zxi'nczë', le naquë' gdu dxi'a ca ral-la' gaquë' bxuz.

8

Jesús naquë' Bxuz Blau queëru'

¹ Na'a, ca rna lë na' zi'a gnia', nac cni: Zoa queëru' tu bxuz blau cni, Nu na' grö' cuit lë'ë yubél Dios ga ni' rö'ë, rna bë'ë yehua' yubá. ² Lë' runë' dxin ca bxuz blau lu latj nactër la'y, le nac gda'u' nac gdu'të, lë na' buchisë' Xanru', len clëg bunách. ³ Dios rucu'ë yúgu'të bxuz blau quië la'gu'ë lahuë' Dios yugu' le tu'nódzj bunách, lenca' xchöncba' böa' bëdx. Qui lë ni na' ben bayúdx soa ca' bi glu'ë Cristo lahuë' Dios. ⁴ La'naru' zoë' luyú ni, cutu ca' gaquë' bxuz, le nacua'teczë' bxuz ni, nup ta'gú'u lahuë' Dios yugu' le tu'nódzj bunách ca rna bë' zxba queë' Moisés. ⁵ Yugu' bxuz ni tunë' dxin qui tu le rulu'iz, len le nac ca bxin qui lë na' zoa yehua' yubá. Cni nac, le gudxtsquë' Moisés Dios cati' zi'a uchisë' yu'udau' na' náquini guid, gnë': "Byutsca', ben yúgu'të gdu ca nac lë na' bului'ida' li' lu gui'a ni'." ⁶ Na'a, bxuz blau queëru' ni runë' dxin qui le nactër Isaca', ati' ni'a qui le benë' Lë' zoa queëru' tu didza' rucá'n tsahui' le nactër Isaca' le rui' didza' qui le nactër Isaca' gzxi' lu në'ë Dios gata' queëru'.

⁷ La'naru' gdap gdu'të yöl-la' huac didza' na' rucá'n tsahui' gzoa zi'al, cutu ben bayúdx soa didza' buróp ni rucá'n tsahui'. ⁸ Na'a, Dios rulu'ë cutu glac gdu dxi'a bunách ni' cati' bë'ë didza' ca na' nayúj lu guich la'y, gnë':

Gul-yutsca', gnë' Xanru'. Za'c dza

Cati' uzóa' tu didza' cub ucá'n tsahui',

Le gúnlena' bunách Israel len bunách Judá.

⁹ Cutu gac ca guc didza' ni' rucá'n tsahui',

Lë na' bénlena' xuz xtau'quë',

Dza ni' gdel-la'a na'quë',

Bubija' lequë' luyú Egipto.

Le guluca'në' didza' quia' rucá'n tsahui',

Neda' buca'na' lequë', rnë' Xanru'.

¹⁰ Qui lë ni na', cni gac didza' ucá'n tsahui'

Gúnlena' bunách Israel

Töd yugu' dza ni', rnë' Xanru'.

Uchizia' icj ládxi'dau'quë' zxba quia'

Len uzuja' lei lu icj ládxi'dau'quë'.

Ni'r gaca' Dios quequë'

Ati' lequë' lacquë' bunách quia'.

¹¹ Cutu gun bayúdx nu usëdi lzë'i, gna:

Benbë'ë Xanru',

Le lumbë'ë neda' yúgu'të',

Ga su lau nu nac ca'z,

Ga gdxintë nu nac blau.

¹² Huechi' ladxa'a lequë',

Len unít lahua' le cunác tsahui' glunë',

Len cutur tsajneyda' dul-la' nabága'quë'.

¹³ Cati' ni' ru'ë didza' Dios qui tu didza' cub rucá'n tsahui', nac le chbgul lë na' gzoa zi'al, ati' chzoa gdua lë na' nagúl len chnac glas.

9

Latj la'y zoa luyú len latj la'y zoa yehua' yubá

¹ Na'a, didza' rucá'n tsahui' gzoa zi'al, dzaggac lei zxba ca ral-la' la'yj ládxi'gac Dios bunách, ati' guc qui luyú ni latj la'y bdzag lei. ² Cni nac latj la'y na' náquini guid. Lu latj na' dë lahuil, nazi' lei Latj La'y, gulacuá' le nua' gui' len bcugu la'y ga ni' galagu'ë lahuë' Dios yugu' yöt xtildau'. ³ Cudzi'l le buróp lari' nal-la' lu yu'u na' zoa latj ni' nazi' lei, Latj Nactër La'y, ⁴ ati' lu latj ni' gulacuá' tu bcugu náquini oro ga na' guluzégui'ë nör, lenca' tu gui'n ga yu'u didza' rucá'n tsahui', len nacu gui'n na' oro, ati' lu gui'n na' gulacuá' xziga'dau' na' náquini oro, nadzá' yöt xtildau' na' nazi' lei maná, lenca' xuyág queë' Aarón, lë na' bubö' zxuza' në'i, lenca' yugu' guiöj blag na', nayúj láhuilgac didza' rucá'n tsahui'. ⁵⁻⁶ Lahui gui'n na' gulacuá' chop gbaz la'y náquini oro, lëgac querubín qui latj ga bului' lahuë' Dios, ati' guluzóa xilgac lahuil latj ga ni' glu'ë rön bxuz blau ni'a qui dul-la'. Cni gulucu'ë yugu' lë ni. Cutu gac quíxjö'a na'a gdu ca nacgac lë ni.

Ta'yázteczè' bxuz lu latj zoa lahuil, tunè' ca nac dxin quequè' qui le ta'yíj ládxi'què' Dios. ⁷ Lu latj buróp ni', tuzè' bxuz blau gyaziè' tu lzuz tu iz, len bi'è ròn, le glu'è lahuè' Dios ni'a qui dul-la' nabága'czè' lenca' ni'a qui dul-la' nabága'gac bunách, dul-la' glunè' le cutu gláquibe'inè'. ⁸ Cni ruzéjini'nè' rè'u Dios Bò' La'y, cutu ca' guc gdxinru' lahuè' Dioscz tsal ni' tu'gunè' dxin latj la'y na' zoa lahuil lu yu'u la'y na' náquini guid, le bdzag didza' rucá'n tsahui' gzoa zi'al. ⁹ Yugu' lè ni nac tu le ruluí'z le rac na'a dza. Yugu' le gulagu'è lahuè' Dios len ròn quecba' bóa' bédx na' guludödcdè'-ba' lahuè' Dios cutu guc luún gdu dxi'a icj ládxi'dau'què' bõnni' ni' gulayíj ládxi'què' Dios cni. ¹⁰ Yugu' lè ni glui' didza' quegac le gli'j glahuè', len ca ral-la' la'gui' b' cuinquè', len quegac zxba ca ral-la' gac qui gdu ca nayá' nabinquè'. Yugu' lè ni buzóè' quequè' Dios ga bdxintè dza ral-la' utsè'è yúgu'tè.

¹¹ Na'a, chduluí' lahuè' Cristo, naquè' bxuz blau qui le nac gdu dxi'a, le bla' lahui ni'a qui le benè' Lè'. Latj la'y ga na' gyaziè' Lè' nacr blau len nacr gdu, len cutu náquini lu ni'a lu na'gac bunách, len cutu nac qui luyú ni. ¹² Na'a, chgyaziè' Cristo lu latj la'y na', clèg len xchõnca' bédxdau' len xchõnca' chivo, san len ròn queéczè'. Tu lzuz gyaziè' lu latj nactèr la'y, ati' cni guc, benè' ga nularu' tsaz. ¹³ Le nactè xchõnca' bédx len chivo, len dö queèba' bédxdau' guluzégui'è-ba', yugu' le gulagu'è lu icjgac nup nabága'gac dul-la', guc lugúa dul-la' na' nabága'gac bunách quiè luún lequè' dxi'a gdu ca nayá' nabinquè' ca nac qui yòl-la' gdu' quequè'. ¹⁴ Na'a, guntèr ca' xchõnè' Cristo, le budód cuinè' queè' Dios, guc qui' gdu tsahui', zóalenè' Lè' Dios Bò' La'y, Nu zoatecz. Na'a, xchõnè' Cristo ruún gdu dxi'a icj ládxi'dau'ru' lu yugu' le gbága'ru' le tun ga nu gat, quiè gac gunru' xchinè' Dios ban.

¹⁵ Qui lè ni na' naquè' Jesucristo Nu ben tsutsu didza' cub rucá'n tsahui', le gutiè' Lè', bugúè' dul-la' gulabaga' bunách cati' ni' zoa didza' gul rucá'n tsahui'. Gutiè' ca' quiè gac la'zi'è lè na' gzxi' lu nè'è Dios unödzejè' quequè' bõnni' bulidzè', le zoatecz. ¹⁶ Cati' ratiè' nu bõnni' len nuca'nè' didza' ca ral-la' la'guisiè' le naqui queè', run bayúdx gac bè' chnatiè' bõnni' na' quiè gac lunè' ca rna didza' na' nuca'nè'. ¹⁷ Cati' chnatiè' bõnni' na', gac lunè' ca rna didza' na', san tsal ni' zoè' nabanè', cutu ca' gac lunè' ca rna didza' na'. ¹⁸ Qui lè ni na', didza' na' rucá'n tsahui' gzoa zi'al guc lsaca' le bdzag lei ròn, le ruluí' zoa nu qui. ¹⁹ Cati' ni' gdxíjoi'nè' bunách ni' Moisés ca naccac yúgu'tè zxba queè' Dios, gdel-lè'è ròn quecba' bédxdau' len quecba' chivo, nutsi'i nis, ati' len tu guíxi'dau' nazí' lui hisopo len lítsa'ba' bõ'cu' zxila' le ni'aj xna, buchijè' ròn len nis na' lahui guich ga na' nayúj zxba na', lenca' láhuigac bunách. ²⁰ Ni'r gudxè' lequè': "Lè ni nac ròn run tsutsu didza' rucá'n tsahui' le gna bé'inè' rè'u Dios gunru' ca rna." ²¹ Lèzca' cni buchijè' ròn na' Moisés lu latj la'y náquini guid len lahui yúgu'tè le tu'gunè' dxin quiè la'yíj ládxi'què' Dios. ²² Ca na' rna bè' zxba na', yelati'z cuguluhoatè yúgu'tè ral-la' un dxi'a leygac ròn, ati' chqui' cutu tu'laljè' ròn, len cutu gdua dul-la'.

Xchõnè' Jesucristo rugúa dul-la'

²³ Cni nac, ben bayúdx gzoa le bun dxi'a gdu' luyú ni le nac tu le ruluí'z ca nac lè na' dè yehua' yubá, san ca nac lè na' dè ni' yehua' yubá, ben bayúdx soa le un dxi'a nup la'yáz lei, le nacr lsaca' ca xchõnca' bóa' bédxdau' cni. ²⁴ Cutu gyaziè' Cristo latj la'y náquini lu ni'a lu na'gac bunách, lè na' nac tu le ruluí'z ca nac le nac gdu, san gyaziè' la' yehua' yubáz quiè gac uluí' lahuè' na' lahuè' Dios uláz queèru'. ²⁵ Bxuz blau zoè' luyú ni ryaziè' latj nactèr la'y tu tu iz len ròn quecba' bóa' bédx, san cutu run bayúdx tsaziè' Cristo zian lzu quiè udöd cuinè' lahuè' Dios. ²⁶ La'naru' guc cni, gun bayúdx saca' qui'è Cristo, gatiè' zian lzu dza ni'tè cati' guta' yödzyú ga rdxintè na'a dza, san na'a cati' nac dza udx, tsaz buluí' lahuè' tu lzuz len budód cuinè' lahuè' Dios, gutiè' quiè bugúè' dul-la' queèru'. ²⁷ Ca na' run bayúdx lat bunách tu lzuz ati' tód ni' cuequi xbeynè' leygac Dios, ²⁸ lèzca' cni, tu lzuz gutiè' Cristo, budód cuinè' lahuè' Dios quiè bugúè' dul-la' nabága'gac bunách zian. Na'a, uluí' lahuè' le buróp lzu, clèg quiè ugúè' dul-la', san quiè uslé' tsaz nup ta'böz Lè'.

10

¹ Zxba na' gna bè'è Moisés guc tu le ruluí'z ca nac le dxi'a zi'a za'c, len cutu gdu ca naccac. Qui lè ni na', zxba na' queè' Moisés cutu guc un gdu tsahui' nup ni' guladxín lahuè' Dios, nua'gac ròn quecba' bóa' bédxdau', lè na' gulagú'uteczè' lahuè' Dios yugu' iz. ² La'naru' guc un lequè' gdu tsahui', cutu gulagú'uteczè' ròn ni' lahuè' Dios, le cutur láquibe'inè' bõnni' guc cni quequè' nabága'què' dul-la' chqui' chguluhoaquè' gdu tsahui'. ³ Ròn ni' gulagu'è lahuè' Dios yugu' iz yajsá' ládxi'què' nabága'què' dul-la'. ⁴ Cni guc, le cutu ca' guc ugúa dul-la' xchõnca' bédx len chivo.

⁵ Qui lè ni na', cati' bdxinè' Cristo yödzyú ni, gudxè' Dios ca na' nayúj lu guich la'y, rna: Cutu rè'nnu' nu cu'u lau' ròn quecba' bóa' bédx San benu' ga naca' bunáchz.

⁶ Cutu rdzag ladxu'u nu uzegui'-ba' lau' bóa' bédx,

O nu cu'u lau' xchöncba' ni'a qui dul-la'.

⁷ Ni'r gnia': "Ni zoa' guna' ca rë'nnu' Li', Dios."

Nac ca na' nayúj lu guich la'y ca gac quia'.

⁸ Lê na' nayúj zi'al rna: "Cutu rë'nnë' Dios nu cu'u lahuë' rön quecha' böa' bëdx." Didza' ni rulu'i' rë'u cutur rdzag ladxë'ê lê ni Dios zal-la' lu zxba queë' Moisés rna bé'inë' Dios nu gun cni. ⁹ Gdöd ni' rna: "Ni zoa' guna' ca rë'nnu' Li', Dios." Didza' ni rulu'i' rë'u rugüë' Dios lê na' gulagu'ë lahuë' zi'al len ruzóë' xlatj le glu'ë lahuë' Zxi'nczë'. ¹⁰ Na'a, Dios ruünë' rë'u gdu dxi'a le benë' Cristo ca rë'nnë' Dios cati' ni' budöd cuinë' lahuë' Dios uláz queëru', gutië' tu lzuz.

¹¹ Le nactë yúgu'të bxuz luyú ni, yugu' dza zuicnë', tunë' xchinquë', len la' tuz ca tunë', zian lzu ta'gu'ë lahuë' Dios xchöncba' böa' bëdx, yugu' le cutu ca' gac lugúa dul-la'. ¹² Na'a, Cristo, tu lzuz, tu le glu'ë tsaz lahuë' Dios ni'a qui dul-la', ati' ni'r yajchö'ë cuit lê'ë yubél Dios. ¹³ Ni' rbözë' dza gunë' Dios ga luzechu zxi'bgac lahuë' nup cuta'le'i Lê' dxi'a. ¹⁴ Ni'a qui tuz le glu'ë lahuë' Dios, tsaz benë' ga nacgac gdu nup na' bunë' dxi'a, bubijë' lequë' quizi queë' Dios. ¹⁵ Lêzca' cni runë' lna' lau lauru' Dios Bö' La'y, le gnë' zi'al lê na' nayúj lu guich, rna:

¹⁶ Cni gac didza' ucá'n tsahui' gúnlena' lequë'

Töd yugu' dza ni', rnë' Xanru'.

Uchizia' icj ládi' dau' quë' zxba quia',

Len uzuja' lei lu icj ládi' dau' quë'.

¹⁷ Gdöd na' gnë':

Cutur tsajneyda' dul-la' nabága' quë'

Len dö' bia' quë'.

¹⁸ Qui lê ni na', chqui' chnadúa dul-la', cutur run bayúdx nu bi cu'u lahuë' Dios ni'a qui dul-la'.

Huac gbíga'ru' gal-la' ga zoë' Dios

¹⁹ Na'a, böchi' lza'adau', gdu ládi'ru' gac gdxinru' lahuë' Dioscz, ni'a qui xchönë' Jesucristo. ²⁰ Tséajlenru' tu nöz cub len gdu le nuzóë' Cristo le rdxin cudzi' lari' na' buséyj ga nu ryaz latj nactër la'y na', huac gnaru', nöz na' bsaljë' queëru' le budödë' xpëla'czë'. ²¹ Jesús naquë' queëru' tu bxuz nactërë' blau, len rna bé'inë' bunách queë' Dios. ²² Qui lê ni na' huac gbíga'ru' gal-la' ga zoë' Dios gdu ládi'ru', len lu yöl-la' run löz queëru', le réjlë'ru' Cristo, le chbunë' dxi'a icj ládi' dau'ru', cui uxös rë'u ládi' dau'ru', ati' gdibë' gdu ca nayá nabinru' len tu nis nactër gdu. ²³ Ral-la' gacru' ca' tsutsu len cui gac chop ládi'ru' ca nac le runru' löz qui le nazi' lu na'ru', le gzxi' lu në'ë Dios gunnë' queëru', ati' Lê' runë' ca rnë'. ²⁴ Ral-la' utíp ládi'ru' ca' turu' yeturu', gunru' ga gdxí'ru' lza'ru' len gunru' ca' le nac dxi'a. ²⁵ Cutur tu'dúb len rë'u la'gac bunách. Cutu ral-la' gunru' ca tun bunách na', san ral-la' utíp ládi'ru' turu' yeturu', len gunr-ru' cni le rlé'iru' chzoa gdxin dza huödë' Xanru'.

²⁶ Chqui' zéajlenru' runru' dul-la' töd núnbë'ru' le nac gdu'të li, cutu ca' nagá'n bi gac cu'ru' lahuë' Dios le ugúa dul-la'. ²⁷ Nup tun cni, lu yöl-la' radxi rdzöbi quequë' ta'bözë' dza gchuguë' quequë' Dios, la'yazië' lu gui' gabíl, lê na' uzégui'tecz nup ta'dá'baga' Dios. ²⁸ Cati' buzóë' tsal'l zxba queë' Moisés bönni', guludödë' lê' chqui' glun lna' lau qui le benë' chop tsonn bunách, ati' nutu nu buechi' ladxí' bönni' na'. ²⁹ Na'a, gbága'rë' ca' zxguia' bönni' uzóë' tsal'l Zxi'në' Dios, len uzóë' tsal' ca' xchönë' run tsutsu didza' rucá'n tsahui', le ruún rë'u dxi'a. Nu bönni' gunë' cni uca'në' ca'z Dios Bö' La'y, Nu ruzá' ladxí' queëru' le rquíniru'. ³⁰ Cni gac, le núnbë'ru'-në' Dios, Nu gna: "Quia' neda' naqui yöl-la' ruzí' la. Neda' ubi'a quegac bunách, rnë' Xanru'." Lêzca' cni gnë': "Xanru' cuequi xbeynë' bunách queë'." ³¹ Ral-la' gadxi gdzöbi nu ral-la' si' zxguia' lu në'ë Dios ban.

³² Gul-tsajnéy dza chguladöd cati' ni' zi'a bdxin queëli' yení, ati' bia' blenli' zian le gulusaca' zi'ë lbi'ili'. ³³ Gululíd ditj lbi'ili' bunách, len guludxia lbi'ili' dö' lahui' laugac bunách, ati' benli' tsazxón ca' nup gulazaca' gulagu'i' cni. ³⁴ Cni guc, le buechi' ládi'li' nup nadzungac lidx guia, len lu yöl-la' rudziji queëli' bia' blenli' nup gulabíj lidxli' yugu' le guta' queëli'. Cni benli' le nözili' naqui queëli' le nacr dxi'a le noatecz ni' yehua' yubá. ³⁵ Na'a, cutu uca'nli' lê na' runli' löz, le nachë' tu le zxön ubi'ë queëli' Dios. ³⁶ Run bayúdx cözli' zxön ladxí, quië cati' chbenli' ca rë'nnë' Dios, si'li' le gzxi' lu në'ë gunnë' queëli', ca na' nayúj lu guich la'y, ca gnë' Dios, rna:

³⁷ Yetú ch'i'dau'z

Gdxinë' Bönni' na' ral-la' guidë',

Len cutu ca' tseyne'.

³⁸ Ni'r nu nac tsahui' lahua' neda',

Ulá nu na' le réjlë' neda'.

Chqui' hueycj tá'baga' neda',

Cutur gdzag ladxa'a lè'.

³⁹ Na'a, rë'u ni, cutu nacru' ca nup tu'huéycj ta'dá'baga' Dios len la'nít, san réjlè'ru' Cristo len nadél-li'ru' yöl-la' ruslá.

11

Ca nac yöl-la' rejlé' queëru' Dios

¹ Na'a, le réjlè'ru' Dios, nac löz queëru' si'ru' le runru' löz ati' nac bë' le curlé'iru'. ² Cni gulayejlé'ë Dios xuz xtau'ru', ati' qui lè ni na' nayúj lu guich la'y ca guc quequë', rna: "Gulurujé' dxi'a lahuë' Dios."

³ Le réjlè'ru' Dios, ráquibe'iru' benë' yödzyly ni Lè' len didza' bë'zë'. Lëzca' cni, cati' benë' Dios yúgu'tè le rié'iru', bugunë' dxin le cutu zuini.

⁴ Le gyejlé'ë Dios Abel, glu'é lahuë' Dios rön queëba' böa' bëdxdu', tu le nactèr Isaca' ca le glu'é lahuë' Dios Caín, len qui lè ni na' Dios benë' lna' lau queë' Abel na', gnë' naquë' tsahui', len benë' ba la'n lè na' glu'é lahuë'. Zal-la' chnatië' Abel na', ga rdxintë' na'a dza, nac tsca ru'é didza', le gyejlé'ë Dios.

⁵ Le gyejlé'ë Dios Enoc, gdödë' ni' yehua' yubá len cutu ca' gutië', ati' cutur nu budzöli lè', le buchë'ë lè' Dios, ati' nayúj lu guich la'y ca nac queë', rna: "Zi'al ca buchë'ë lè' Dios, benë' Enoc le rdzag ladxë'ë Dios." ⁶ Na'a, chqui' cutu réjlè'ru' Dios, cutu gac gunru' le rdzag ladxë'ë Lè', ati' quië gbíga'ru' gal-la' ga zoë' Dios, run bayúdx tséjlé'ru' zoaczë' Lè', len rubi'ë qui nu rui' ladxí' Lè'.

⁷ Cati' ni' Dios buzéjmi'në' Noé ca ral-la' lac le cutu ráquini Noé na', le gyejlé'ë Dios Noé, benë' ca rna xtídzë'ë Dios len bupé'ë barco zxon' na' nazi' lei Arca, ati' lè'i barco na' gululá bunách di'a dza queë' Noé. Le gyejlé'ë Dios Noé, benë' ga nac bë' narugu quegac bunách yödzyly, len bdél-li'në' guquë' tsahui' lahuë' Dios, le ta'del-li' nup ta'yejlé' Lè'.

⁸ Cati' ni' Dios bulidzë' Abraham, le gyejlé'ë Lè' Abraham, benë' ca rna xtídzë'ë Dios len buzé'ë ladxé' quië tsijé' latj ni' ral-la' si'ë ca tu le gaqui tsaz queë', ati' brujé' ladxé' zal-la' cutu nöznë' gazx ni' ral-la' tsijé'. ⁹ Le gyejlé'ë Dios Abraham, guquë' ca tu bönni' zi'tu', gzoë' luyú na' Dios gzxi' lu në'ë gunnë' queë'. Gzoë' lu yu'u lári'dau', len la' tuz ca glunë' Isaac len Jacob, zxi'n xsoë' Abraham, nup ni' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' quequë' lè na' gzxi' lu në'ë gunnë' queë' Abraham. ¹⁰ Cni benë' Abraham, le benë' löz gdél-li'në' yödz na' zoa tsaz xlibi zö'ö qui, le nuzóë' Dios xlibi zö'ö qui, len glu'é ga na' zoë' Lëczë'.

¹¹ Lëzca' cni Sara, zal-la' chnacnu ngul huödx, gyéjlé'nu Dios, ati' Lè' bë'ë queënu yöl-la' huac buzoanu-bi' bi'idau'. Buzoanu-bi' bi'i bönni'dau' zal-la' chgdöd iz queënu, le gyéjlé'nu Dios gunë' ca rna xtídzë'ë na' gzxi' lu në'ë queënu. ¹² Qui lè ni na', zal-la' chbgultsquë' Abraham, gulacua'bi' ziantërbí' zxi'n xsoë', glachi' tsca rô'ba' bölj luzxbá, len tsca rô' yuzx ra' nis zxon, nutu nu gac uláb leygac.

¹³ Yúgu'të bönni' ni' glatië' len cutu gulazí'ë lè na' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' quequë', san gulayejlé'ë Dios, len zi'tu' zi'tu'z gulalé'iné' lè na' ral-la' la'zi'ë. Gulayejlé'ë Dios, len glunë' lna' lau qui lè ni. Cni guc, gululu'ë nacquë' ca bönni' zi'tu' len bönni' ta'dazë' yödzyly ni. ¹⁴ Bönni' tu'ë cni didza', tu'lu'ë ta'guiljé' tu latj gac ladxquë'. ¹⁵ La'naru' gulazá' ladxí'quë' cni qui luyú ga ni' gularujé', le nactë ludzölnë' naxc huójquë' ni', ¹⁶ san gulazá' ladxí'quë' qui luyú na' nacr dxi'a, le zoa yehua' yubá. Qui lè ni na' cutu rutui'në' Dios cati' ta'në' naquë' Dios quequë', le chnupé'ë quequë' tu yödz.

¹⁷ Le gyejlé'ë Dios Abraham, cati' gzxi' bë'ë lè' Dios, budödë'-bi' lahuë' Dios bi'i Isaac queë' ca na' tu'dödë'-ba' lahuë' Dios böa' bëdx tu'dödë'-ba'. Gzoë' sina' Abraham udödë'-bi' lahuë' Dios bi'i bönni' zi'al queë' na' zal-la' nachi' bi'i na' gzxi' lu në'ë Dios gunnë' queë'.

¹⁸ Cni benë' zal-la' gudxé' lè' Dios, gnë': "Lu na'bi' bi'i Isaac quiu' gchisgaca'-bi' zxi'n xsu'."

¹⁹ Cni benë' Abraham, le gúquibe'inë' napë' Dios yöl-la' huac uspanë'-bi' lu yöl-la' gut, ati' ca tu le run Isaquí', huac gnaru' buzi'ë'-bi' lu yöl-la' gut zal-la' cutu gutbi'.

²⁰ Le gyejlé'ë Dios Isaac, gnabnë' Dios gun la'yë'-bi' bi'i Jacob lenca' bi'i Esaú ca nacgac le luzi'bi' xbey dza zi'a za'. ²¹ Le gyejlé'ë Dios Jacob, cati' ni' chzoo gatië' gnabnë' Dios gun la'yë'-bi' tu tubi' zxi'në' José, ati' gyij ladxë'ë Dios, ni' nayechuë' lu xuyág queë'. ²² Le gyejlé'ë Dios José, cati' ni' chzoo gatië', bë'ë didza' qui dza na' la'rujé' luyú Egipto zxi'n xsoë' Israel, ati' gna bë'ë ca ral-la' lu'ë dxit queë' luyú ga na' tsajcu'ë.

²³ Le gulayejlé'ë Dios, cati' guljbi' bi'idau' Moisés, gulucachë'-bi' xuz xna'bi' gdu ca tsonn beo', le gulalé'inë' nachi' lach bi'i bönni'dau' na', len cutu gládxinë' bönni' rna bë'inë' bunách Egipto, bönni' na' gna bë'ë ludödë'-bi' bi'i bönni'dau' na'. ²⁴ Le gyéjlé'bi' Dios Moisés, cati' gzxönbí', cutur bë'bi' latj nu uzóa lébi' bi'i bönni' queënu ngul zxi'në' Faraón, bönni' na' rna bë'inë' bunách Egipto. ²⁵ Cni benbi' le gúquibi' nacr dxi'a nu usaca' zi' lébi' tsazxon len bunách queë' Dios ca uzi'bi' xbey tu chizë' yugu' le tu'zi' xbey nup tun dul-la'. ²⁶ Gúquibi' nacr Isaca' nu ulídz ditj lébi', ca na' guc queë' Cristo, ca gdél-li'bi' yugu' yöl-la' tsahui' quegac

bunách Egipto, le gza' l ádx'i'bi' ca nac le ubi'ë queëbi' Dios. ²⁷ Gdöd ni', le gyejlë'ë Dios Moisés, brujë' luyú Egipto, len cutu gúdxinë' yöl-la' rley queë' bönni' rná bé'inë' bunách Egipto, ati' bia' blenë' ca run nu rle'i Dios, Nu na' curlé'iru'.

²⁸ Le gyejlë'ë Dios Moisés, benë' Lni Pascua ca gna bé'inë' lë' Dios, len buchijë' rön gap nu ryaz lidxquë', cui gdödi zxi'nquë' nu na' ral-la' usnit yugu' bi'i bönni' zi'al quegac bunách Egipto. ²⁹ Le gulayejlë'ë Dios, guladödë' bönni' Israel luyú bidx gatsj lahuil' nis zxon nazí' lei Nis Xna. Cati' glë'nnë' la'dödë' ca' ni' bönni' Egipto, gulayëpinë' nis.

³⁰ Le gulayejlë'ë Dios, cati' budx guladödë' bönni' Israel gdu zbi'il yödZ Jericó yugu' dza gdu gadx dza, gulaguindj zó'ö tun chi'i yödZ na'. ³¹ Le gyejlë'nu Dios Rahab, ngul rui'nu latj bunách, cutu gutnu tsaxxon len bunách Jericó na' cuglün ca rna xtizdë'ë Dios, le bennu ba la'n bönni' Israel na' duyulanquë' le raclen bunách Jericó.

³² Bizzar ral-la' gnia'? Ryadzj latj gu'a didza' ca glunë' Gedeón, len Barac, len Sansón, len Jeffé, len David, len Samuel lenca' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. ³³ Le gulayejlë'ë Dios, guluxicjé' zian yödZ zxon, len glunë' le nac tsahui', ati' guladë-li'në' yugu' le gzxí' lu në'ë Dios unödZjé' quequë'. Guluseyjé' rú'acba' bëdx guixi'. ³⁴ Gululë' yugu' lu gui' zxon. Gularujé' lu na'gac nup ludödi lequë' len guía tuchi'. Dios bunë' lequë' tsutsu cati' ni' gulacuidi'në', ati' gululuöaquë' ca' tsutsu lu gdil-l. Gululaguë' bönni' rjaquë' gdil-l guizx yu quequë' bönni' gza'a. ³⁵ Yugu' ngul dza ni' guluzi'nu bi'i qui queëcnu nubanchi' lu yöl-la' gut.

Yela'quë' bönni' ni' glatië' lu na'quë' bönni' ni' gulusaca' zi'ë lequë', len le cutu glë'nnë' luca'në' Dios, cutu gulazi'ë latj nu usán lequë', quië la'dél-li'në' yöl-la' rubán lu yöl-la' gut, lë na' gláquinë' nactër dxi'a. ³⁶ Yela'quë' bia' blenquë' yöl-la' rutitj len zxguia' qui gba'y, ati' guladzunë' lidx guía, nága'quë' du guía. ³⁷ Gululadxi' la'quë' guiöj bunách, len gulachözë'ë yela'quë'. Gulazi' bë' lequë', len guludöddë' la'quë' len guía tuchi'. Guladödë' na' ni'l, nácuquë' guid zxacba' bö'cu' zxila' len chivo. Glaquë' yechi' len gulazaca' gulagui'ë, ati' guludxia lequë' dö' bunách. ³⁸ Cni glaquë' bönni' na', ati' cutu glac Isaca' bunách yödZlyú ni luzi' xbeyquë'. Guladazë' lu latj ca'z len yugu' lu gui'a, ati' gulacua'zë' yugu' bloj len yugu' yeru luyú. ³⁹ Yúgu'të' gularujé' dxi'a lahuë' Dios le gulayejlë'ë Lë', zal-la' cutu gulazi'ë luyú ni gzxí' lu në'ë Dios unödZjé' quequë'. ⁴⁰ Cni gac, le nupé'ë queëru' Dios tu le nacr dxi'a quië cati' unë' lequë' gdu, rë'u ni gunru' tsaxxon lequë'.

12

Ral-la' uyuru-në' Cristo

¹ Qui lë ni na', lëzca' rë'u, le nacua' gdu zbi'il ga ni zoaru' ziantër nup tun lna' lau ca ta'yejlë' Dios, ral-la' uca'rru' yúgu'të le cunác le nac ca tu le nac zi'i nua'ru', lenca' yúgu'të dul-la' ta'zön rë'u, ati' lu yöl-la' rböz zxon ladxi' queëru', ral-la' gunru' xchinë' Dios, le nac tsca xiti'ru' lu huitj le zoa lauru'. ² Ral-la' uyuru-në' Jesús, Nu na' run ga gac tséjlë'ru' Dios len Nu run ga rac gdu yöl-la' rejlë' queëru' Lë'. Jesús gzxaca' gdi'ë lë'i yag cruz, len bia' blenë' yöl-la' rutui'i qui, le gu'nnë' gdél-li'në' yöl-la' rudziji na' uzi'ë xbey, ati' yajchö'ë cuit lë'ë yubél Dios, ga ni' rö'ë rna bë'ë.

³ Gul-yüë' Jesús, ca na' gzxaca' gdi'ë le gulusaca' zi'ë Lë' bönni' dul-la', cui gcuídi'li' len cui gac chop ládx'i'li'. ⁴ Ga rdxintë na'a dza, cutu ca' bia' blenli' ga gdxintë nu gun lbi'ili' huë' le rdá'baga'li' le nac dul-la'. ⁵ Nazz ca' chgul ládx'i'li' lë na' ruzéjni'në' lbi'ili' Dios, nacli' ca yugu' zxi'nczë', le nayúj lu guich, rnë'!

Zxi'na', cutu uzú' tsla'l le gunë' Xanu',

Usëdi uzéjni'në' li',

Len cutu huöa ladxu'u cati' gut quinë' li'.

⁶ Xanru' rut rguinë' nu nadxi'inë',

Len rusëdi ruzéjni'në' yúgu'të nup nazí' lu në'ë lac zxi'nczë'.

⁷ Ral-la' gua' glenli' le gut quinë' lbi'ili' Dios, le runë' Dios cni queëli' tsca nacli' zxi'nczë'. Cutu ca' zoabi' tubi' bi'idau' cutu gut quinë'-bi' xuzbi'. ⁸ Na'a, chqui' cutu rut rguinë' lbi'ili' Dios ca na' runë' quegac yúgu'të zxi'nczë', ni'r nacli' ca yugu' bi'i lagu', len cutu nacli' gdu zxi'në' Dios. ⁹ Yetú ca', cati' ni' nacrui' bi'idau', gulacu'ë xuz xna'ru' luyú ni, glut gulaguinë' rë'u, san runru' lequë' ba la'n. Ca' nac, ral-la' gunr-ru' ca rna xtizdë'ë Xuzru' zoë' yehua' yubá quië soaru' gbanru'. ¹⁰ Yugu' xuz xna'ru', tu chi'z glut gulaguinë' rë'u tsca le gláquiznë' nac dxi'a, san cati' rut rguinë' rë'u Dios, nac quië gac tu le uzi'ru' xbey, gacru' gdu la'y ca nacczë' Lë'. ¹¹ Le nactë cutu nalá' lahui na'a le uzi'ru' xbey qui le rut rguinë' rë'u, san run ga ruhu'i'nruru'. Chqui' güi'ru' latj usëdi rë'u le rut rguinë' rë'u, gun ga cözru' dxi'adai' len ga gacru' tsahui'.

Soa banádx queëru' chqui' cutu uzë nagru' chi'ë Dios

¹² Qui lè ni na' gul-ún tsutsu na'li' rajxáqui'gac, lenca' zxibli' ta'zxi', quiè gdi'p ládi'li' gunli' le nac dxi'a. ¹³ Gul-zóa tu nöz tsahui', cui gunli' ga ucá'n nöz na' nu rcuidi' ladxí', san gul-gún ga huöac ladxí' nu na'.

¹⁴ Gul-güi' ládi'li' cözlenli' dxi'a yúgu'tè bunách, len gacli' quizi queè' Dios, le chqui' cugunli' cni, cutu gac glé'ili'-nè' Xanru'. ¹⁵ Gul-gún chi'i cuinli' cui soa nu ucá'n le ruzá' ladxé'è queèru' Dios, len cui soa nu gac ca tu guixi' sla', cui utsá' lbi'ili', len cui gun ga cugacli' tsahui' zianli' lbi'ili'. ¹⁶ Gul-gún chi'i cuinli' cui gun le cunác o le cunác tsahui' nu dzag lbi'ili', ca na' benè' Esaú, bönni' ni', quiè si'è tu le gáguzé' bétí'è le dè lu nè'è le naquè' bi'i bönni' zi'al queè' xuzé'. ¹⁷ Chnöziczli' ca na' gac queè' Esaú gdöd ni' cati' gu'nnè' gdél-li'nè' le gnabnè' Dios xuzé' quiè gac dxi'a queè'. Buzechè' queè' xuzé' ati' cutu guta' latj ubí'i ladxé'è Esaú na' zal-la' gdilj ladxé'è lei len yöl-la' rbödx queè'.

¹⁸ Ca rac queèli' cutu nac ca gac quequè' bönni' Israel, gulabiguè'è gal-la' ga zoa tu gui'a le gac nu can, ati' gyegui gui'a ni', len böac chul lahui' dza le grò' böaj gasj, len gyeycj bö' bdu'nu'. ¹⁹ Gulayönnè' ta'bödx trompeta, lenca' chi'è Dios Nu bé' didza'. Cati' gulayönnè' lè ni, gláta'yue' lahuè' Moisés cutur güi'lenè' lequè' didza' Dios. ²⁰ Cni glunè' le cutu gac gua' glenquè' lè na' gna bé'inè' lequè' Dios, gnè': "Chqui' tsajlibba' gui'a ni tuba' böa' guixi'dau'z, ral-la' luladxé'-ba' guiöj, o ludödè'-ba' yag tuchi'." ²¹ Szxönitèr ben gadxi lequè' lè na' galalé'inè', ati' Moisés gnè': "Radxi rdzöbda' len rzixiztsca'."

²² Na'a, lbi'ili' ral-la' gádxitèrli' le rbíga'li' gal-la' tu lu gui'a nazí' lei Sión, len ga zoa yödz queè' Dios ban, le nazí' lei Jerusalén qui yehua' yubá, ga na' nacu'è gbaz la'y guizx yu queè' Dios. ²³ Rbíga'li' gal-la' ga ni' nudubgac lahuè' Dios zxi'nczé', nup na' nayujgac lagac lu guich ni' yehua' yubá, lenca' ga zoè' Dios Nu rbequi xbey yúgu'tè bunách, len ga na' nacu'è bö' glacczé' bönni' tsahui', Dios bunè' lequè' dxi'a. ²⁴ Rbíga'li' ca' ga zoè' Jesús, Nu ben tsutsu didza' cub na' rucá'n tsahui', lenca' ga nagu'è rön queè' Jesús le run ga runit lahuè' rè'u Dios, rön na' run le nacr dxi'a ca le ben xchönè' Abel, le ben ga nu gchuguè' qui Dios.

²⁵ Qui lè ni na', gul-gún chi'i cuinli' cui tá'baga'li' Nu na' rui' didza'. Cutu ca' gululá nup ni' guladá'baga' nu na' bulídz lequè' luyú ni. Nazxgar rè'u, cutu ca' ularu' chqui' tá'baga'ru' Nu na' rulídz rè'u, zoè' yehua' yubá. ²⁶ Dza ni' gzxiz luyú ni le byön chi'è Dios, san na'a chgzxi' lu nè'è, gnè': "Yetú lzuz, len clégz luyú uxizia', san luzzbá ca' uxizia'." ²⁷ Cati' ni' rnè': "Yetú lzuz", lè ni rulu'i' rè'u ral-la' gdua le gac la'zxi', lè na' rò' yödzlyú ni, ati' lugá'n le cugác la'zxi', lè na' rò' yehua' yubá. ²⁸ Qui lè ni na', le ral-la' gdél-li'ru' tu latj ga gna bé'ru', le cugzxi', guièru'-nè' Dios: "Xclenu'", ati' lu yöl-la' ba'a ladxí' len lu yöl-la' radxi Lè' tsej ládi'ru' Lè' ca na' rdzag ladxé'è Lè', ²⁹ le naquè' Dios queèru' ca tu gui' rusnít le cunác gdu dxi'a.

13

Le ral-la' gunru' le rdzag ladxé'è Dios

¹ Ral-la' gdxí'iteczli' lza'li' tuli' yetuli'. ² Gul-tsajnéy ral-la' uzoali' lidxli' nu gdxin ga zoali'. Cati' glun cni la'gac bunách, gulucu'è lidxquè' gbaz la'y queè' Dios, zal-la' cutu gláquibe'inè' nacquè' gbaz la'y.

³ Gul-tsajnéy nup nadzungac lidx guia tsca nunli' tsaxön lequè', nadzunli' ca' lidx guia. Gul-güi' ládi'li' bönni' ta'bia ládi'gac lequè' bunách, tsca lbi'ili' rzaca' rgu'lenli' tsaxön lequè'.

⁴ Ral-la' gunli' ba la'n yöl-la' nutság na', ati' lu yöl-la' ba'a ladxí' queè' ral-la' sóalenè'-nu ngul queè' bönni', le gchuguè' Dios quegac nup tun le cunác len nup ta'guítsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

⁵ Cutu bi' uhuídi'li', san gul-dzág ládi'li' tsca le dè queèli' na'a, le chgnè' Dios: "Gatga uca'na' li', len cutu ubj ladxá'a li'." ⁶ Cni nac, huac gnaru' gdu ládi'ru' lè na' rna: Xanru' naquè' Nu raclen neda'.

Cutur gádxida' bi gun quia' bunách.

⁷ Gul-tsajnéy yugu' bönni' tu'yúè' lbi'ili', nup na' tu'sèdi lbi'ili' xtidzè'è Dios. Gul-yú ca nadél-li'què', len gul-gún ca tunè' lu yöl-la' rejlé' quequè' Dios.

⁸ Tuz ca naquè' Jesucristo, nij, len na'a, len tsalzú. ⁹ Cutu güi'li' latj gchè'gac lbi'ili' ga yubl yugu' zxba gza' a len zxba nadzá'. Nac dxi'a gunli' tsutsu icj ládi'dau'li' ca nac le ruzá' ladxé'è queèli' Dios, len clég ca nacgac zxba qui le ri'j ráguru', lè na' cutu luzí' xbey nup tui' ládi'gac leygac.

¹⁰ Zoa queèru' tu bcugu la'y, le cutu luzí' xbey nup tun dxin qui didza' rucá'n tsahui' bla' zi'al. ¹¹ Bxuz blau qui yu'u la'y na' glu'è xchöncha' böa' bédx lu latj nactèr la'y ni'a qui dul-la', san guluzégui'è béla' ca'z quecha' ga nac ni'l ra' yödz. ¹² Lèzca' cni gzxaca' gdi'è Jesús ni'l ra' yödz quiè bunè' bunách dxi'a len rön queéczé'. ¹³ Tsajta'aru'-nè' Jesús, zal-la' la'bíj rè'u lu yödz bunách, len si'ru' tsaxön len Lè' lè na' gululídz ditj Lè' bunách. ¹⁴ Cutu zoa queèru' yödzlyú ni tu yödz zoa tsaz, san rguiljru' lè na' zi'a za'. ¹⁵ Qui lè ni na', ral-la' cú'teczru'-nè'

Dios yöl-la' ba, ugunru' dxin lë' Jesucristo. Yöl-la' ba na' nac ca tu le rgu'ru' lahuë' Dios. Ru'a cuinru' guiëru'-në' Dios xclenu' ni'a qui le naquë'. ¹⁶ Cutu gal lãdxi'li' gunli' le nac dxi'a len gãclenli' lza'li' tuli' yetuli', le nac lë' ni ca tu le rgu'ru' lahuë' Dios le rdzag lãdxë'ë Lë'.

¹⁷ Gul-gún ca rna xtídza'quë' böchi'ru' tu'yúë' lbi'ili', len gul-güi' latj la'ná bé'inë' lbi'ili', le tun chi'ë icj lãdxi'dau'li', ca tunquë' bönni' ral-la' la'guíxjö'ë lahuë' Dios le nunquë'. Gul-gún cni quië lunë' dxin na' lu yöl-la' rudziji quequë' len clëg lu yöl-la' rsëbi lãdxi' quequë', le cutu ca' uzi'li' xbey dxin na' lunë' lu yöl-la' rsëbi lãdxi' quequë'.

¹⁸ Gul-lidzë' Dios, gnábili'-në' gãclenë' netu', le runtu' löz soa dxi icj lãdxi'dau'tu', cutu uxós netu', len rui' lãdxi'tu' güntecztu' le nac dxi'a. ¹⁹ Le nacr blau, ráta'yua' lauli' gnábili'-në' Dios ugu'ë neda' tu nõz udxina' queëli' bayónr.

Dios uzá' lãdxë'ë queëru' le gaclen rë'u

²⁰ Na'a, rnábitu'-në' Dios, Nu run ga rac dxi'a queëru' len Nu buspán Xanru' Jesucristo lu yöl-la' gut, Nu na' nac Bönni' Blau Uyú Bö'cu' Zxila', le bulaljë' rön queë' le run tsutsu didza' rucá'n tsahui', le zoa tsaz, ²¹ rnábitu'-në' gunë' ga gacli' gdu, quië gac gunli' yúgu'të dxin dxi'a, len gunli' ca rë'nnë' Lë', ati' gunë' queëli' le rdzag lãdxë'ë Lë', le náquili' queë' Jesucristo. Queë' Cristo gactecz yöl-la' ba. Ca' gac.

²² Ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', güi' lãdxi'li' didza' ni ruzejni'i lbi'ili', le nac láti'dau'z lë' ni ruzuja' queëli' lu guich. ²³ Ral-la' gnözili' chburujbi' lidx guia bi'i Timoteo, bi'i böchi'ru'dau', ati' chqui' gdxintëbi' quia' ni, gunbi' neda' tsazxón duyutu' lbi'ili'.

²⁴ Gul-gáp Dios böchi'ru' tu'yúë' lbi'ili', lenca' yúgu'të bunách nubijë' quizi queë' Dios. Tu'gáp lbi'ili' Dios bunách ta'yejlë' Cristo nacuá' luyú Italia.

²⁵ Dios uzá' lãdxë'ë queëli' yúgu'tëli'. Ca' gac.

LE BUZUJË' LU GUICH SANTIAGO

Santiago rugapë' Dios bënni' judïo ta'dë'ë Cristo

¹ Neda', Santiago, naca' huen dxin queë' Dios lenca' queë' Xanru' Jesucristo. Rugapa' Dios lbi'ili', nacli' idxinnu cö' di'a dza quegac bunách Israel, náslasli' gdu yödzylyü ni.

Yöl-la' rejni'i' runnë' queëru' Dios

² Böchi' lza'adau', cati' gac bi' gac queëli' le si' bë' lbi'ili', ral-la' udzjili' gdu ládxi'li' ³ le nözcizli', cati' bi' rac queëli' le rzi' bë' lbi'ili' ca réjlë'li' Cristo, lë ni rusëdi lbi'ili' cözli' xzön ladxli'. ⁴ Gul-güi' ládxi'li' gac gdu yöl-la' xzön ladxli' queëli', quië udx gacli' bënni' ta'yeyjni', len cutu bi' yadzj queëli' ca nacgac lë ni.

⁵ Chqui' zoa ladj lbi'ili' nu curëjni'ni, ral-la' gnab lahuë' Dios nu na', ati' Dioscz gunnë' qui yöl-la' rejni'i, le runödzejë' szxöni quegac yúgu'të bunách, len cutu ca' rgaccznë' gunnë' queëru'. ⁶ Na'a, nu bi' r nab lahuë' Dios, run bayúdx tsjëlë' Lë', len cugác chop ladxli'. Nu rac chop ladxli', rac qui ca rac qui bdxina' qui nis xzön cati' rutá lei bö', ruzëaj lei bö' na'l ni'l. ⁷ Nu nac cni cutu ral-la' gun löz si' bi' unödzejë' Xanru'. ⁸ Bönni' na' reaj bö' ládxi'dau'huë' cutu rdzölnë' nacl gunë'.

⁹ Chqui' zoë' bënni' böchi'ru' rejlë'ë Cristo, len naquë' cuidi'z yödzylyü ni, ral-la' udzjijnë' le chnadël-li'në' naquë' blau lahuë' Dios. ¹⁰ Bönni' böchi'ru' na' dé yöl-la' tsahui' queë' ral-la' udzjijnë' cati' runë' Dios ga cutur ruzxöni ladxë'ë lë na' dé queë'. Nu ruzxöni ladxli' yöl-la' tsahui' qui, gac qui nu na' ca rac qui xyiji guíxi'dau', la' rdödtë qui. ¹¹ Cni nac, le gac qui nu na' ca rac qui xyiji guíxi'dau' na' cati' rlen gbidz rudzá'atsca, la' rbidxtë guixi' na' ati' rguindj xyiji, len rnit yöl-la' lach qui. Lëzca' cni gac queë' bënni' dé yöl-la' tsahui' queë', nitië' tsal ni' runë' dxin rguljË' yöl-la' tsahui' na'.

Le ta'zi' bë' rë'u

¹² Bica' ba bënni' na' rua' rlenë' le rzi' bë' lë'. Cati' chburujë' dxi'a, gdél-li'në' yöl-la' na'bán gdu, ca na' rdél-li' nu nutsa' lu huitj, nu rdél-li' tu bregui' yöj. Gdél-li'në' bënni' na' yöl-la' na'bán gdu na' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' quegac nup nadxi'igac Lë'. ¹³ Cati' bi' rac queëru' le run ga guë'niru' gunru' le cunác, cutu ral-la' gnaru': "Dios rzi' bë'ë rë'u len le nac xöhui'." Dios, nutu nu rzi' bë'ë len le nac xöhui'. ¹⁴ Na'a, chqui' nu bi' rac qui le rzi' bë' lei le nac xöhui', nac le rzë ladxli' le cunác, ati' lë ni ben ga gu'ni gun le cunác. ¹⁵ Lë na' rzë ládxi'ru' le cunác run ga gunru' dul-la', len cati' chbudx benru' dul-la' na', la' dul-la' na'z ruspaga' rë'u xzguia' gatra'.

¹⁶ Böchi' lza'adau', cutu si' ye'li' la' cuinzli'. ¹⁷ Yúgu'të le nac dxi'a len yúgu'të le nac gdu le ruzi'ru' xbey, za' zaca' xtsa'l, r-ruj ga zoë' Xuzru' Dios, Nu ben le ta'yép yös luzxbá, le tu'tsá' cuingac, san Lë' cutu rutsá' cuinë' len cutu rutsë'ë ca runë', rúnnteczë' queëru' le nac dxi'a. ¹⁸ Ca rë'ncznë' Dios, benë' ga nacru' bunách cub queë'. Bugunë' dxin didza' queë' le nac gdutë li, quië gacru' ca tu glap zi'al queë' ladj yúgu'të nup na' benczë' Dios.

Le rej ládxi'ru'-në' Dios le nac gdu

¹⁹ Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili', böchi' lza'adau', yúgu'tëli' ral-la' soali' sina' yönili', san cutu ral-la' gnëtëzli' len cutu léytëzli'. ²⁰ Nu na' rleytëz cutu run le nac tsahui' lahuë' Dios. ²¹ Qui lë ni na', gul-cá'n yúgu'të le cunác, len yúgu'të le zian le cunác tsahui', ati' lu yöl-la' nöxj ladxli' gul-si' lu na'li' didza' na' chnayáz icj ládxi'dau'li', le huac gun ga ulali' didza' ni.

²² Na'a, gul-gún ca rna didza' ni, len clëg tsajjéz nagli'. Chqui' yönizli' didza' ni, la' cuinzli' si' ye'li'. ²³ Nu ryöniz didza' ni len cutu run ca rna, nu ni nac ca bënni' ruyúë' lahuë' lu guía dxili, ²⁴ le ruyú cuinë' len zhuöjë', ati' la' raltë ladxë'ë ca rnë'ë. ²⁵ Na'a, nu cutu ral ladxli' le ryöni, san rui' ladxli' zxba queë' Dios le nac gdu len le gac gun ga ularu', ati' tsutsu ugá'n, len guntecz ca rna bë' zxba na', gac bica' ba nu ni ca nac yúgu'të le run.

²⁶ Chqui' nu bënni' ladj lbi'ili' ráquinë' nac dxi'a ca rej ladxë'ë Dios, san cutu run chi'ë ludxë'ë cui gnëzë' ca', bënni' ni rzi' ye'inë' la' cuinzë' ati' cutu rdzag ladxë'ë Dios ca rej ladxë'ë Lë' bënni' na'. ²⁷ Le rej ládxi'ru'-në' Dios, le nac gdu len le nac dxi'a, nac gáclengacru'-bi' bi'i uzëbdau' lenca' gáclengacru'-nu ngul uzëb, cati' ta'zaca' ta'gu'i' nup na', len cui gútsa'ru' le cunác rac yödzylyü ni.

2

Tuz ca ral-la' gunru' bunách ba la'n

¹ Böchi' lza'adau', chqui' réjlë'li' Xanru' Jesucristo, Nu nactër blau, cutu ral-la' utsa'li' ca gunli' ba la'n tu tu bunách. ² Chqui' tsazië' bënni' ga na' nudubli', nagu'ë xbönni' në'ë le náquini oro, len nacué' lari' záqui'tsqüi, ati' tsazië' ca' bënni' yéchi'dau', nacué' lari' ca'z, ³ len

chqui' gunli' ba la'n bönni' na' nacué' lari' záqui'tsqui, len guiéli'-nè': "Grö'len rè'u ga ni nac dxi'a", san guiéli' bönni' yéchi'dau' na': "Na'z gzui", o guiéli'-nè': "Grö' lyu ni", ⁴ chqui' cni runli', rutsa'li' ca runli' ba la'n tu tu lza'li', len run cuinli' ca nu rbequi xbey lzè'i, ati' cutu nac dxi'a ca rza' ládxi'li'.

⁵ Böchi' lza'adau', gul-zè nagli' lè ni. Dios gröczè' yugu' bönni', taqui bunách yödzyú ni nacque' yechi', què' la'dél-li'nè' yöl-la' tsahui' lahuè' Lè' le ta'yejlè'è Cristo, len gata' queque' latj ga ni' rna bè'è Lè'. Gata' queque' lè na' gzxi' lu nè'è Dios unödziej' quegac nup ta'dxi'i Lè'. ⁶ Lbi'ili' ruca'nli' ca'z bunách yechi' len runcli'-nè' ba la'n bönni' dè yöl-la' tsahui' queque', ati' tu'saca' zi'è lbi'ili' bönni' na' dè yöl-la' tsahui' queque', tu'gunè' lbi'ili' dxin. Lèzca' tu'dödè' lbi'ili' lu na'què' bönni' yúlahui'. ⁷ Yugu' bönni' na' dè yöl-la' tsahui' queque' ta'nè' zi'è ca' qui lè' Jesucristo le nactèr blau, len ca nac lè' nazí' lali' bunách queè' Cristo.

⁸ Dxi'a runli' chqui' runli' gdu ca rna bè' zxba blau, le nayúy lu guich len rna cni: "Ral-la' gdxí'ínu' lza'u ca nadxí'i cuínu'." ⁹ Na'a, chqui' rutsa'li' ca runli' ba la'n tu tu bunách, runli' dul-la', len nabága'li' xzguia' lu zxba queè' Dios, le rguitsjli' zxba na'. ¹⁰ Chqui' runè' bönni' gdu ca rna bè' zxba queè' Dios, san chqui' gchíxinè' ca nac tuz le rna bè' zxba na', chnabaguè'è xzguia' qui gdu'tè le rna bè' zxba na'. ¹¹ Lèczè' Dios gnè': "Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'", len gnè' ca': "Cutu gdöddu' bunách." Na'a, chqui' cutu runu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na', san rudöddu' bunách, nabagu'u xzguia' qui gdu'tè zxba queè' Dios. ¹² Ca gnali' len ca gunli', ral-la' gunli' ca ral-la' lun nup cuequi xbeynè' lequè' Dios ca rna bè' zxba na', le run ga ularu'. ¹³ Nup cutu tu'huechi' ládxi'gac lza'gac, cuequi xbeynè' lequè' Dios ati' nutu nu huechi' ladxi' lequè', san nup na' tu'huechi' ládxi'gac lza'gac lurúy dxi'a cati' cuequi xbeynè' lequè' Dios.

Le ral-la' gunru' le réjlè'ru' Cristo

¹⁴ Böchi' lza'adau', cutu bi uzi'è xbey bönni' chqui' gnè': "Réjlè'a Cristo", san cutu runè' le nac dxi'a. Cutu gac ulè' bönni' na' chqui' gnazè' réjlè'è Cristo. ¹⁵ Chqui' nacué' böchi' lza'ru' ta'yejlè'è Cristo, len cutu dè le lacuè', len cutu dè le lahuè' ¹⁶ ati' chqui' tu nu dzag lbi'ili' guiéz lequè': "Böaj lidxli' dxi'adau'; chbölj bdzè'ili'", san chqui' cutu unödzej' queque' lè na' ta'yadzjné', cutu ca' guclen lequè'. ¹⁷ Lèzca' cni rac qui nu rnaz réjlè' Cristo. Chqui' cutu run le nac bè' nac gdu ca réjlè' Lè', cutu nac lsaca' yöl-la' réjlè' qui nu na'.

¹⁸ Nazz ca' guiè' lzè'è bönni': "Li' réjlè'zu' Cristo, ati' neda' runa' le nac dxi'a. Cutu gac ului'ínu' neda' réjlè'zu' Cristo chqui' cuzóa le nac dxi'a runu'. Neda' ului'ida' li' réjlè'a Cristo ni'a qui le nac dxi'a runa'." ¹⁹ Li' réjlè'zu' tuzè' naquè' Dios. Nac dxi'a ca runu'. Lèzca' cni ta'yejlè' bö' xöhui', len ta'xziztsca tadxi Lè'. ²⁰ Li', bönni' cunözi. Ral-la' gnöcznu' chqui' zoa nu rnaz réjlè' Cristo, san cutu run le nac dxi'a, cutu nac lsaca' yöl-la' réjlè' Lè' qui nu na'. ²¹ Nac bè' burujè' dxi'a xuzru' Abraham lahuè' Dios ni'a qui lè na' benè', cati' ni' glu'è-bi' lahuè' Dios bi' Isaac queè'. Glu'è-bi' ca na' tun bunách ta'gú'u le tu'zegui' lahuè' Dios, zal-la' cutu buzégui'è-bi'. ²² Na'a gac gnözili' ca gac queè' Abraham. Lè na' benè' gac bè' gyejlè'è Dios. Qui lè ni na' nac bè' gac gdu ca gyejlè'è Dios ni'a qui lè na' benè'. ²³ Cni gac lè na' nayúy lu guich la'y, rna: "Gyejlè'è Dios Abraham, ati' Dios blé'inè' lè na' benè' ca tu le ben ga böaquè' tsahui' Abraham." Qui lè ni na' gzxi' lè': "Lzè'è Dios."

²⁴ Na'a, rlé'iczi' nac bè' rurujè' dxi'a bönni' ni'a qui le runè', len clègz le réjlè'è Dios. ²⁵ Lèzca' cni gac queènu Rahab, ngul bè'nu latj bunách. Lèzca' nac bè' burujnu dxi'a le zoa tu le dxi'a bennu, lè na' bennu cati' ni' bennu ba la'n yugu' bönni' uyulan, len güclennu lequè' què' guluguel-lè'è yhuöjqé'è nöz yubl. ²⁶ Ca na' rac qui gdu ca nayá' nabinru' chqui' cutu yu'u bö', chnat, lèzca' cni nac qui le réjlè'ru' Cristo chqui' cutu nalá' yöl-la' run qui, cutu nac lsaca'.

3

Yugu' le rna lúdxiru'

¹ Böchi' lza'adau', cutu guntéz zian cuinli' nup tu'sèdi bunách, le chnöziczli' zi'tèr cuequi xbeynè' rè'u Dios, nulru' rusèdiru' bunách. ² Yúgu'tèru' runru' zian le rchixi rníguru'. Chqui' cutu rchixi rnignè' bönni' ca nac didza' ru'è, bönni' ni naquè' gdu tsahui', len rac gna be'i cuiné' ca nac yúgu'tè le runè'. ³ Cati' rgu'ru' guia ru'acba' böa' qui gunru' ga lunba' ca ré'niru', rac gna bé'iru' lecha' gdu'tè ca tunba'. ⁴ Gul-yú ca' ca rac quegac barco. Zal-la' xzöntèr nac barco len szxöni reyjc bö' ruzéaj lei, cuidi'dau'z nac nè'i xyagui barco na' le ruzéyjc rudxi'i barco qui tseaj gati'tèz ga guè'nnè' bönni' rusè'è lei. ⁵ Lèzca' cni nac lúdxiru'. Zal-la' cuidi'tèr nac, ziantèr le rna lúdxiru' na'. Gul-yutsca' ca run gui'. Zal-la' gui'dau'z rribru', gui'a sib huayegui. ⁶ Lèzca' nac ca tu gui' lúdxiru' na'. Yúgu'tè le cunác rac yödzyú ni rna lúdxiru', len le dzag gdu ca nayá' nabinru' lúdxiru' na', qui lè ni na' run ga rac xöhui' gdu'tè le nacru'. Rbequi gui' le rna lúdxiru', le ruzegui' rè'u ca nac yúgu'tè le runru', ati' le rna cni lúdxiru' na', nac qui, tsa chnagué-la'tè gui' le nabequi tu' xöhui'. ⁷ Yúgu'tèba'

böa' guixi' ta'daba' luyú, len yugu' böa' zoa xilcba', len yugu' böa' ta'yj lë'ba' lyu, lenca' yúgu'téba' böa' dzó'ba' lu nis zxon, huac la'ná be'i lecba' bunách luyú ni, ⁸ san nutu nu bönni' gac gna bé'iné' lúdxé'ë, le rna lúdxí'ru' le cunác len cutu gac nu uzaga' xnózi, ati' ziantër le rna lúdxí'ru' le nac ca tu le naché' yöl-la' gut. ⁹ Len la' lúdxí'ru' na'z rulídz tsáhuí'ru'-né' Dios Xuz, len rulídz ditjru'-né' ca' bönni', bönni' na' bené' lequé' Dios ca nacczé' Lë'. ¹⁰ Cni nac, len la' rú'azru' na' rulídz tsáhuí'ru' bunách len rulídz ditjru' bunách. Böchi' lza'adau', cutu ral-la' gac cni. ¹¹ Cutu ca' ta'lén nis ziziá' len nis zóna' la' tuz ga ta'lén. ¹² Böchi' lza'adau', cutu gac cuia le rbia yag olivo tu lu yag higo, len lëzca' cni, cutu gac cuia le rbia yag higo na' tu lu lba uva. Lëzca' cni, nitú ga rlen nis cutu gac la'lén nis zóna' len nis ziziá'.

Yöl-la' rejni'i le nac gdu

¹³ Chqui' zoé' ladjli' bönni' raqué' szxöni len réjni'tsquiné', lu yöl-la' nöxj ladxí' queé' ral-la' ulu'ë naqué' cni ni'a qui le nac dxi'a runé'. ¹⁴ Na'a, chqui' ruzxé'ili' lza'li' len runli' dxin quié' la'gú'u lbi'ili' yöl-la' ba bunách, cutu ral-la' gun ba zxon cuinli' ca nac yöl-la' rejni'i queé'li'. Nu run cni rzi' yé', len rdá'baga' le nac gdu'té li. ¹⁵ Yöl-la' rejni'i cni cutu nac le runödzejé' Dios, san qui yödzylyú ni nac, len qui bunách yödzylyú ni, len qui tu' xöhui'. ¹⁶ Bönni' tu'zxé'iné' lza'qué' len t'nné' la'gú'u lequé' yöl-la' ba bunách, lëzca' ta'díl-l didzé'ë len tuné' yúgu'té le cunác. ¹⁷ Bönni' napqué' yöl-la' rejni'i na' runödzejé' Dios:

tuné' le nac gdu dxi'a,
len ta'bözé' dxi'adau',
len nacqué' zxon ladxí',
len nacqué' nöxj ladxí'.
Tu'huechi' ladxí'qué' bunách,
len tuné' le nac dxi'a.
Tuz ca ta'bequi xbey lza'qué',
len cutu ta'báj b'é'i lza'qué'.

¹⁸ Nup tui' ladxí'gac la'bequi dxi le rac, ta'böz dxi'adau', quié gac ca' dxi'a gdu'té le nacgac.

4

Nup tun zxon le nacua' yödzylyú

¹ ¿Bizx quié na' rdil-li' len rac didza' bizxj queé'li'? Rac cni queé'li' le rzé ladxí'li' zian le rzé ladxí'li' tu tuli', len qui lé ni na' rdil-lenli' lza'li'. ² Zian le ruhuí'di'li' len le cutu rzi'li' lei, qui lé ni na' rudó'dili' bunách. Ruzxé'ili' le dé qui lza'li', len le cutu rdé-li'li' lei, qui lé ni na' rzu rbó'li' len rdil-li'. Cutu rata' queé'li' le ré'nili', le cutu rnabli' lei lahué' Dios. ³ Zal-la' zoa bi rnabli', cutu bi rzi'li', le cutu nac dxi'a ca rnabli', le ré'nili' lé na' rnabli' quié ungunli' lei dxin ca dzag ladxí'li'. ⁴ Lbi'ili', bunách nusanli'-né' Dios, ¿naru' cu nözili' chqui' runli' zxon le nacua' yödzylyú ni, chnuhuó'aci' ca nu curle'i Dios dxi'a? Núti'téz nu ré'ni gun zxon le nacua' yödzylyú ni, nuhuó'ac ca nu curle'i Dios dxi'a. ⁵ Cutu rnaz ca' le nayúj lu guich la'y, rna: "Dios rsölé'ë queéru' Dios Bö' La'y, Nu zoalen ré'u, ati' Lë' nadxi'iné' ré'u len rudúl-li'né' ré'u chqui' rusanru'-né'." ⁶ Na'a, zxöntër le ruzá' ladxé'ë queéru' Dios, le nayúj lu guich la'y, rna: "Dios ruzagué'ë xnózgac nup tun ba zxon cuingac, san ruzá' ladxé'ë quegac nup nacgac nöxj ladxí'." ⁷ Qui lé ni na', gul-zóa nöxj ladxí' lahué' Dios. Gul-ná be'i tu' xöhui', ati' uzxúndj ga zoali'. ⁸ Gul-gú'i ladxí'li' sóalenli'-né' Dios, ati' Lë' dusóalené' lbi'ili'. Lbi'ili', bunách dul-la', gul-gác dxi'a, len cutur gunli' dul-la'. Lbi'ili', nul-li' reáj bö' ladxí'dau'li', len chop le nadxi'ili', gul-gún dxi'a icj ladxí'dau'li'. ⁹ Gul-sébi ladxí'li', len gul-hui'ni, len gul-códx. Na'a ruzxidxli' san ral-la' códxli'. Rudzjili' san ral-la' huí'nili'. ¹⁰ Gul-gác nöxj ladxí' lahué' Xanru', ati' Lë' guné' ga gacli' blau.

Cutu ral-la' glag yudxru' le run lza'ru'

¹¹ Böchi' lza'adau', cutu gné'li' qui lza'li' tuli' yetuli'. Nu rné qui böchi' lzé'i, len rlag yudx le run nu na', nu ni rné qui zxba queé' Dios, len rbequi xbey le rna bé' zxba na'. Na'a, chqui' rbequi xbeynu' le rna bé' zxba na', run cuinu' nu rbequi xbey lei, len cutu runu' ca rna bé' zxba na'. ¹² Na'a, tuzé' naqué' Dios. Nu ben zxba na', len naqué' ca' Nu rbequi xbey le runru'. Lëczé' gac uslé' bunách o usnitie' bunách na'. Na'a, ¿nuxzaté run cuinu', rlag yudxu' lza'u?

Cutu gunru' löz le gac cxö huidzj

¹³ Na'a, gul-zé nagli', nul-li' rnalí': "Cxö huidzj tseajtu' yödzy ni, ati' soatu' ni' tu iz len zian le gá'utu' len úti'tu', ati' cni gáta'tsca queé'tu' dumí'." ¹⁴ Cutu nözili' bizxa gac cxö huidzj. ¿Nacxzc nac queéru', tsca zoaru' yödzylyú ni? Nacru' ca böchlá le nalá' tu chí'idau'z, len la' rnitte'. ¹⁵ Qui lé ni na', cni ral-la' gnali': "Chqui' gué'nné' Xanru', soaru' gbanru', len tu tu le gunru'." ¹⁶ Na'a, lbi'ili', lu yöl-la' run ba zxon queé'li' rgu'li' yöl-la' ba la' cuinzi'li'. Le cunác

nac yúgu'tè le cni runli'. ¹⁷ Chqui' nóziru' le nac dxi'a le ral-la' gunru', len cutu gunru' lè na', dul-la' runru'.

5

Santiago rus'è'è ládxi'què' bõnni' dè yöl-la' tsahui' quequè'

¹ Lbi'ili', bõnni' rlé'ili' yöl-la' tsahui', gul-cõdx len gul-cõdxya'a, le zi'a za' dza glé'ili' yöl-la' yechi'. ² Chnac ditj yöl-la' tsahui' queéli', ati' chnutõc'ba' le náculi' bèldau' qui. ³ Chnac qui dumí oro len dumí plata queéli' ca nac qui guia zõn xquè'i, ati' xquè'i na' nac ca tu le ruquí lbi'ili', ati' gac queéli' ca tu gui' le usnít lbi'ili'. Cni gac queéli', le busá' butubli' queé'zli' yöl-la' tsahui' dza ni zoaru' chrajséytégac. ⁴ Gul-yutsca'. Chta'náb yudxnè' lazxjqúè' bõnni' huen dxin gulalapè' yöl queéli', le cutu guizxjnili' lequè', ati' lè na' ta'nabè' bõnni' huen dxin na' chbõ'u didza' na' lahuè' Xanru', ati' Lè' rna bé'inè' ni'a nè'è guizx yu. ⁵ Yõdzlyú ni benli' ga buné'ili' len gui' gdáguteczli' le rnaz queéli'. Buxón cuinli', san chzoa gdxin queéli' dza udx queéli'. Gac queéli' ca rac queé'ba' bèdx renni', chbdxin dza gdõdiru'-ba'. ⁶ Rchúguli' quequè' bõnni' tsahui' len rudõdili' lequè', ati' lequè' cutu ta'dá'baguè'è lbi'ili' rudõdili' lequè'.

Cõzru' zxõn ladxì' len ulídzu'-nè' Dios

⁷ Na'a, bõchi' lza'adau', gul-cõz zxõn ladxì' ga gdxinr dza huödè' Xanru'. Gul-yú ca runè' bõnni' guz gu'n. Lu yöl-la' rbõz zxõn ladxì' rbõzè' guiõjsiu' len guiõj beo' lin, ati' tõi ni' lapè', len szõni utubè' yõz. ⁸ Lèzca' cni, lbi'ili' na' réjlé'li' Cristo, gul-cõz zxõn ladxì' len gul-típ ládxi'li', le chza' gal-la' dza huödè' Xanru'. ⁹ Bõchi' lza'adau', cutu gnèli' qui lza'li' tuli' yetuli', cui gbága'li' zxguia'. Gul-yutsca'. Chrdzag lau udxinè' Xanru', Nu cuequi xbey le runli'. ¹⁰ Bõchi' lza'adau', gul-yú ca gac quequè' bõnni' glu'è didza' uláz queé' Xanru'. Nacquè' ca tu le rulu'i' rè'u ca ral-la' saca' qui'ru' len cõzru' zxõn ladxì'. ¹¹ Na'a, nucia'ru' lequè' ca bõnni' glaquè' bica' ba, nup ni' gulazaca' gulagu'i. Chbyõnili' ca benè' Job. Glõzè' zxõn ladxì' zal-la' szõni gzxaca' gdì'è, ati' nózili' ca' ca benè' queé' Xanru' ga budxtè. Ruhuéchi'tsca ladxè'è rè'u Xanru' len rui' ladxè'è rè'u.

¹² Bõchi' lza'adau', le nactèr blau nac lè ni rëpa' lbi'ili': cutu gneyli' Nu zoa yehua' yubá, len cutu gneyli' le nacuá' luyú ni, len cutu gneyli' bíti'tèz bi run tsutsu xtídzal'li'. Cati' gnali': "Ja", ral-la' gnazli': "Ja." Cati' gnali': "Cutu", ral-la' gnazli': "Cutu." Cni ral-la' gunli', cui gbága'li' zxguia' lahuè' Dios.

¹³ Chqui' rzaca' rgui'i nu dzag lbi'ili', ral-la' ulídzu' Dios nu na'. Chqui' zoa nu rudziji, ral-la' gul-l yöl-la' ba nu na'. ¹⁴ Chqui' re'i nu dzag lbi'ili', ral-la' ulídzu' bõnni' gul tun chi'è bunách queé' Cristo, quiè lulidzè' Dios, la'nabnè' Lè' unè' bõnni' huè' na'. Ral-la' la'gu'è lè' le za, len lugunè' dxin lè' Xanru'. ¹⁵ Cati' lulidzè' Dios, len ta'yejlè'è gunè' Cristo ga huõaquè' bõnni' huè' na', ni'r gunè' Xanru' ga huas uzóè', len chqui' benè' dul-la' bõnni' huè' na', Xanru' unít lahuè' lè'. ¹⁶ Qui lè ni na', gul-xoalèp dul-la' nabága'li' tuli' yetuli', len gul-náb qui lza'li' tuli' yetuli' lahuè' Dios quiè unè' lbi'ili', urúj guidzhuè' na' ré'ili'. Le rulidzè' Dios bõnni' tsahui', le runè' gdu ladxè'è, nactsca lsaca'. ¹⁷ Elías, bõnni' ni' bè'è didza' uláz queé' Dios, guquè' bõnni' yõdzlyú ca nacru' rè'u, san cati' bulidzè' Dios, gnabè' lahuè' cui gal guiõj, gdu tsonn iz yu xop beo' cutu gul guiõj luyú ni. ¹⁸ Gdõd ni' bulidzè' Dios leyúbl, ati' bõal guiõj, ati' bunõdzj le glazè' bõnni' dza ni'.

¹⁹ Bõchi' lza'adau', lè ni ral-la' gnõzili'. Chqui' nunbè' le nac gdu'tè li nu dzag lbi'ili' len rchixi rnigui, ati' zoa nu gun ga ubi'i ladxì' nu na' rchixi rnigui, ²⁰ nu na' gun ga ubi'i ladxè'è bõnni' dul-la' na' gdè' ga yubl, uslè' lu yöl-la' gut bõnni' dul-la' na', len gunè' ga unit lahuè' Dios dul-la' zian nabaguè'è bõnni' na'. Ca' gac.

DIDZA' ZI'AL BUZUJË' LU GUICH PEDRO

Pedro rugapë' Dios nup ta'dá' Cristo

¹ Neda', Pedro, naca' gbaz nasölë'ë Jesucristo. Ruzuja' queëli' lu guich ni, lbi'ili' náslasli' zi'tu' gap dë ladzli', zoali' luyú Ponto, len luyú Galacia, len luyú Capadocia, len luyú Asia, len luyú Bitinia. ² Gröczë' lbi'ili' Xuzru' Dios ca na' bucözë' dza ni'të quië gáquili' quizi queë' lu në'ë Dios Bô' La'y, len gunli' ca rna xtidzë'ë Cristo len gacli' gdu dxi'a ni'a qui xchönë' Cristo. Rnabda'-në' Dios uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi' icj ládxi'dau'li'.

Le rúnteczru' löz

³ Yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo. Lu yöl-la' ruhuechi' ladxì' xzön queë' bububë' yöl-la' na'bán queëru' le buspanë' Jesucristo lu yöl-la' gut. Lë ni run ga rúnteczru' löz, ⁴ len gun ga gdél-li'ru' lë na' run chi'ë queëru' Dios yehua' yubá. Lë na' run chi'ë Dios, le unödzjë' quegac bunách queë', cutu nit, len cutu gtëb, len cutu ggul. ⁵ Le réjlë'li' Lë', lu yöl-la' huac xzön queë', Dios gun chi'ë lbi'ili' cati' gdxinx dza ni' uzi'li' xbey yöl-la' ruslá gdu na' chnupë'ë queëru' len ulu'ë lahuu' dza udx.

⁶ Qui lë ni na' rudzjitsquili', zal-la' na' ral-la' saca' qui'li' tu chi'idau' le rac zian le ta'zi' bë' lbi'ili'. ⁷ Le rua' rlenli' yugu' lë na' ta'zi' bë' lbi'ili', nac bë' nac gdu ca réjlë'li' Cristo. Lëzca' cni rzi' bë'ru' oro, le nit, runru' lei dxi'a lu gui'. Qui lë ni na', cati' chnazí' bë' yöl-la' réjlë' queëli' Cristo, le nacr lsaca' ca oro, gac queëli' yöl-la' xzön len yöl-la' run ba la'n dza ni' ulu' lahuë' Jesucristo.

⁸ Lbi'ili' nadxi'ili'-në' Cristo zal-la' gatga blé'ili' Lë'. Réjlë'li' Lë' zal-la' cutu rlé'ili'-në' na'a, ati' rudzjili'. Gdu nac yöl-la' rudziji xzön queëli' le cutu gac quíxjö'ru' tsca nac. ⁹ Cni nac, le rdél-li'li' yöl-la' ruslá qui bö' nacczli' le rata' queëli' le réjlë'li' Cristo.

¹⁰ Dza ni'të gulusëdë' dxi'adau' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios ca nac yöl-la' ruslá na' dë queëru' na'a, ati' glu'ë didza' ca nac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. ¹¹ Bô' La'y dzaguë' Cristo buzëjni'në' zi'atël bönni' na' glu'ë didza' uláz queë' Dios, bului'inë' lequë' ca ral-la' saca' qui'ë Cristo, lenca' ca gac queë' yöl-la' yení' töd na'. Qui lë ni na' glui' ládxi'quë' la'nöznë' batx gac lë ni len nuzxa na' gac qui lë na' bului'inë' lequë' Bô' dzaguë' Cristo. ¹² Dios bului'inë' bönni' na' glu'ë didza' uláz queë' cutu nac tu le la'lé'inë' lequë', san rë'u ni glé'iru' lë na' glu'ë didza' qui, ati' lbi'ili' ryönili' na'a ca nac qui. Lë ni tu'ë didza' qui bönni' tunë' lban qui didza' dxi'a, zoalen lequë' yöl-la' huac queë' Dios Bô' La'y, Nu na' rsölë'ë queëru' Dios zoë' yehua' yubá, ati' t'ë'nnë' gbaz la'y queë' Dios la'nöznë' ca nac lë na' glu'ë didza' qui dza ni'të.

Dios rulidzë' rë'u quië gacru' la'y

¹³ Qui lë ni na', gul-zóa ban ladxì' len gul-cöztecz ba'adau'. Gdu ládxi'li' gul-xzöni ládxi'li' lë na' uzá' ladxë'ë queëli' Dios dza ni' ulu' lahuë' Jesucristo. ¹⁴ Gul-gún ca rna xtidzë'ë Dios len cutu güi'li' latj la'ché' lbi'ili' ga yubl yugu' le rzë ládxi'li', ca na' benli' dza ni' cutu núnbë'nili'-në' Dios. ¹⁵ Ral-la' gacli' la'y ca nac yúgu'të le runli', ca na' naquë' la'y Dios, Nu bulidz lbi'ili' quië gáquili' queë'. ¹⁶ Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, ca na' gnë' Dios, rna: "Gul-gác la'y, le naca' neda' la'y."

¹⁷ Réli'-në': "Xuztu'", cati' rulidzli'-në' Dios, ati' Lë', tuz ca rbequi xbeynë' yúgu'të bunách tsca nac le nungac tu tu bunách na'. Qui lë ni na' ral-la' gádxili' Lë' tsal ni zoali' yödzyly ni, le cutu nac gdu ladzli'. ¹⁸ Dios buslë' lbi'ili' lu lë na' gucli' dza ni' cati' benli' ca nacgac le ca'z guludödë' lauli' xuz xtau'li'. Nözcizli' böa'uë' lbi'ili', clëg len tu le nit ca nac oro len plata, ¹⁹ san len xchönë' Jesucristo le nactër lsaca', le budöd cuinë', guquë' ca tuba' bö'cu' xzila' nacha' gdu dxi'a, tu'döddë'-ba' lahuë' Dios quië ugúa dul-la'. ²⁰ Dios gröczë' Cristo zí'atël ca benë' yödzyly ni, ati' dza ni zoaru' na'a benë' ga bului' lahuë' quië uzi'li' xbë'. ²¹ Ni'a qui le benë' Cristo réjlë'li'-në' Dios, Nu na' buspán Lë' lu yöl-la' gut len ben ga naquë' blau. Cni nac, réjlë'li'-në' Dios len ruzxöni ládxi'li' Lë'.

²² Na'a, chnun cuinli' dxi'a le runli' ca rna le nac gdu'të li len nac gdu ca nadxi'icli'-në' böchi' lza'li' ta'yëjlë'ë Cristo. Qui lë ni na', gdu ládxi'li' ral-la' gdxì'li' lza'li' tuli' yetuli'. ²³ Chböaljli' leyübl, clëg le nuzoagac lbi'ili' bunách tatz, san nuzóa lbi'ili' Nu zoacz, le náljlenli' xtidzë'ë Dios, le nac ban len le zoa tsalzú. ²⁴ Cni nac, le nayúj lu guich la'y rna: Yúgu'të bunách nacgac ca nac guixi'.

Yöl-la' lach quequë' nac ca xyiji guixi' na'.

Rbidx guixi' na' len rguindj xyiji,

²⁵ San xtidzë'ë Dios zoa tsalzú.

Didza' ni bdxin queëli' lu didza' dxi'a.

2

¹ Qui lè ni na', gul-cá'n yúgu'tè le cunác. Cutur si' yè'li' len cutu ubj' dxi'a cuinli' laugac bunách. Cutur uzzé'ili', len cutu gnèli' qui lza'li'. ² Ral-la' sè ládxi'li' le nac queè' Dios Bò' La'y quiè gal-li' ca na' tunbi' bi'i huè'ndau', ta'zè ládxi'bi' nidxi'. Cni ral-la' gunli' ga gdxinr dza ulali', ³ chqui' ráquibe'ili' naquè' dxi'i ladx' Xanru'.

Cristo naquè' ca tu guiöj nac ban

⁴ Gul-biga' ga zoè' Xanru', naquè' ca tu guiöj nac ban. Naquè' ca tu guiöj gulacá'n lei ca'z bunách san nac tu le grócze' Dios le nac lsaca'. ⁵ Lézca' cni, lbi'ili' nacli' ca guiöj nabangac. Gul-gú' latj Dios ugunè' lbi'ili' dxin, gunè' ga gacli' ca tu gdau' ga soè' Dios Bò' La'y. Lu gdau' na' gacli' ca bxuz náquigac quizi queè' Dios ati' lu nè'è Jesucristo gac udòdi' lahuè' Dios yugu' le runnè' queèli' Dios Bò' La'y, lè na' rdzag ladxè'è Dios. ⁶ Qui lè ni na' nayúj ca' lu guich la'y, rna:

Rgu'a lu zö'ö yöd'z Sión tu guiöj blau squin zö'ö,

Le grócza' neda' len nac lsaca'.

Nu rejlé' Lè', cutu gchixi gnigui.

⁷ Lbi'ili' na' réjlé'li' Cristo, nac queèli' guiöj ni tu le záqui'tsqui, san quegac nup cuta'yejlè' Cristo, nac ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Guiöj na' guluzóè' tsla'l bönni' tu'cu'è zö'ö,

Gláquinè' ca'z nac,

Guiöj ni chnac guiöj blau squin zö'ö.

⁸ Lézca' cni nayúj lu guich la'y, rna:

Guiöj ni gun ga tsajchégu'gac bunách

Len gun ga tsajtsó'gac.

Le nactè yajchégu'què' bönni' cuta'yejlè'è Cristo, le gulachixinè' cati' guluzóè' tsla'l xtidzè'è Dios. Dios bucu'è lequè' lunè' cni.

Nup náquigac queè' Dios

⁹ Lbi'ili' nacli' bunách grócze' Dios. Yúgu'tèli' nacli' bxuz queè' Bönni' Uná Bè' La'y. Nacli' ca tu yöd'z naqui quizi queè' Dios. Nacli' bunách queè'czè' Dios. Cni nacli' quiè gac gunli' lban qui le zxón benè' Dios, Nu na' bulíd'z lbi'ili' quiè brujli' ga nac chul xòhui', len gyazli' lu yení' gdu queè'. ¹⁰ Zi'atèl' cutu gucli' bunách queè' Dios, san na'a chnacli' bunách queè'. Zi'atèl' nutu nu buechi' ladx' lbi'ili', san na'a Dioscz ruhuechi' ladxè'è lbi'ili'.

Zoar' nabanru' quiè gunru' ca rè'nnè' Dios

¹¹ Bòchi' lza'adau', nacli' ca bunách zi'tu', rdazli' yöd'zlyú ni. Qui lè ni na', ráta'yua' lauli', cui gú'li' latj la'ná be'i lbi'ili' le rzèz ládxi'li', lè na' ta'dul-len bò' nacczli'. ¹² Gul-gún le nac dxi'a laugac bunách cunúnbè'gac Dios. Cni gac, chqui' luqui lbi'ili', la' nacli' gdòdi' bunách, gac la'le'i' bunách yugu' le dxi'a runli', ati' dza huödè' Xanru' la'gu'è Dios yòl-la' ba ni'a qui le nacczli'.

¹³ Le náquili' queè' Xanru', gul-gún ba la'n yúgu'tè bönni' yúlahui', nucua'gac lequè' bunách, zal-la' naquè' bönni' rna bé'inè' gdu'tè yöd'zlyú, le naquè' bönni' blau uná bé', ¹⁴ o chqui' naquè' bönni' rna bé'inè' yöd'z, nu na' nuzóè' bönni' blau uná bé' na' quiè gut quinè' nup tua' dò' len gunè' ba la'n nup tun le nac dxi'a. ¹⁵ Cni rè'nnè' Dios gunli' quiè la'bó' dxiè' bönni' cunózi cunúnbè'què' Lè', cati' la'lé'inè' le nac dxi'a na' runli'.

¹⁶ Gul-gác ca bönni' nadzanquè', san cutu gugunli' dxin yòl-la' nadzán queèli' quiè gunli' le cunác. Gul-gác ca bönni' nadá'uquè' queè' Dios. ¹⁷ Gul-gún ba la'n yúgu'tè bunách. Gul-dxi'i-què' bòchi' lza'li'. Gul-gadxi-nè' Dios. Gul-gún ba la'n bönni' rna bé'inè' gdu'tè yöd'zlyú.

Le gzxaca' gdi'è Cristo ruzejni'i rè'u ca ral-la' gunru'

¹⁸ Nul-li' nacli' bönni' nadá'ugac, gul-gadxi bönni' xanli', len gul-gún-què' ba la'n, clègz gunli' ba la'n bönni' xanli' na' nacquè' dxi'a len tui' ládxi'què' lbi'ili', san gul-gún ba la'n ca' bönni' xanli' na' tu'saca' zi'è lbi'ili' lu dxin runli' quequè'. ¹⁹ Chqui' saca' qui'li' len cutu zoa bizx quiè, ati' gua' glenli' lè na' le ráquili' nac ca rè'nnè' Dios, urujli' dxi'a lahuè' Dios. ²⁰ Na'a, chqui' rua'li' dò' ati' gut quinè' lbi'ili' bönni' yúlahui', žnacxcz uzi'li' xbey zal-la' len yòl-la' rböz zxón ladx' queèli' gua' glenli' lè na' gac queèli'? San chqui' rbözli' zxón ladx', rua' rlenli' le rzaca' rgui'li' ati' benli' le nac dxi'a, ni'r urujli' dxi'a lahuè' Dios. ²¹ Dios bulidzè' lbi'ili' quiè saca' qui'li' cni, le gzxaca' gdi'è Lèczè' Cristo uláz queèli', buzóè' queèli' tu le ulu'i' lbi'ili' ca ral-la' gunli', saca' qui'li' ca na' gzxaca' gdi'è Lè'. ²² Cristo cutu bi dul-la' benè', len gatga gzxi' yè'è. ²³ Cati' guludidza' yudxnè' Lè', cutu butság yudxnè' lequè'. Cati' gulusaca' zi'è Lè', cutu buzeynè' lequè' ba nadx, san budód cuinè' lu nè'è Dios, Nu na' rbequi xbey le runru' ca sa'yéaj. ²⁴ Lèczè' Cristo gzxi'è dul-la' queèru' lu gdu ca nayá' nabanè' cati' ni' gutiè' lè'i' yag cruz, quiè gacru' ca bönni' nat, cutur gunru' dul-la', san soaru' gbanru' quiè gunru'

le nac dxi'a. Lè' guquè' huè' uláz queëru' quiè huòacru' dxi'a rë'u. ²⁵ Gucli' ca bö'cu' zxila' nanitc'ba', san na'a budxinli' queë' Cristo, Nu ruyú lbi'ili' len run chi'è bö' nacczli', naquè' queëli' ca bönni' uyú bö'cu' zxila'.

3

Ca ral-la' lun nup nutság na'gac

¹⁻² Lëzca' cni, lbi'ili' ngul, ral-la' gunli' ba la'n bönni' qui queëli', len chqui' cutu ta'yeylè'ë xtidzè'ë Cristo, la'yeylè'ë Lè' cati' la'lé'inè' le nac dxi'a runli', nacli' ba'a ladxi', len runli' lequè' ba la'n, zal-la' cutu bi didza' rui'lenli' lequè' ca nac queë' Cristo. ³ Yöl-la' lach queëli' cutu nac le zoa lahuiz, tsca rupa'li' icjli', len tsca naccgac le naccni oro nusí' cuinli', len lari' záqui'tsqui náculi'. ⁴ Yöl-la' lach queëli' ral-la' gac le yu'u icj ládxi'dau'li'. Yöl-la' lach le rdia'tecz nac yöl-la' nöxj ladxi' len yöl-la' ba'a ladxi', le záqui'tsquigac lahuè' Dios. ⁵ Lëzca' cni guc yöl-la' lach quecnu ngul gulayj ládxi'cnu Dios, gulacua'nu dza ni'tè. Guluzxöni ládxi'cnu Dios len glunnu ba la'n bönni' qui queëcnu. ⁶ Cni bennu Sara, bennu ca rna xtidzè'ë Abraham, bönni' queënu, len bulidznu lè', gnanu: "Xan." Lbi'ili' ca' gunli' ca bennu Sara na' chqui' gunli' le nac dxi'a len cutu bi gádxili'.

⁷ Lëzca' cni, lbi'ili', bönni', ral-la' güi' ládxi'li' ngul qui queëli'. Gul-gún lecnu ba la'n, clëgz le nòta'cnu ca yöl-la' nal queëli', san lëzca' le nadél-li'cnu yöl-la' na'bán na' runnè' queëru' Dios, tuz ca nadél-li' lbi'ili'. Gul-gún cni, cui uzaga' xnözli' tu' xöhui' cati' ulidzli'-nè' Dios.

Huazaca' huagu'ru' zal-la' runru' le nac dxi'a

⁸ Ga ruúdxte', gul-gác tuz tuli' len yetuli' yúgu'tèli' len gul-güi' ládxi'li' lza'li' tuli' yetuli'. Gul-gác dxi'i' ladxi' len zxön ladxi'. ⁹ Cutu ubi'ili', cugua'li' dö' qui nu rua' dö' queëli', len cutu utság yúdxili' nu utság yudxi lbi'ili', san cni ubi'ili', gnábili'-nè' Dios gunè' ga gac bica' ba nu na', le bulidzè' lbi'ili' Dios quiè gacli' bica' ba. ¹⁰ Cni nac le nayú lu guich la'y, rna: Nu bönni' rë'nnè' uzi'è xbey yöl-la' na'bán queë' len cözè' dxi'adau',

Ral-la' uca'nè' didza' xöhui' len cutur si' yè'è.

¹¹ Ral-la' uca'nè' le cunác len gunè' le nac dxi'a.

Ral-la' güi' ladxè'è cözè' zxön ladxi' len sóateczè' cni,

¹² Xanru' run chi'è yugu' bönni' tsahui'

Len ruzè' nague' le tu'lidzè' Lè',

San ruzaguè'è xnözgac nup tua' dö'.

¹³ ¿Nuzxa caz gua' dö' queëli' chqui' rui' ládxi'li' gúnteczli' le nac dxi'a? ¹⁴ Zal-la' saca' qui'li' cati' runli' le nac dxi'a, gacli' bica' ba. Nutu nu gádxili' len cutu ubi' ugui'li' ¹⁵ san gul-zxöni ládxi'li'-nè' Cristo, güi'li' Lè' latj gna bé'inè' icj ládxi'dau'li'. Gul-zóa sina' qui'xjö'li' yúgu'tè nup la'nabi lbi'ili' bizx quiè runli' löz Cristo, gunli' lè ni lu yöl-la' nöxj ladxi' queëli' len lu yöl-la' run ba la'n nup na'. ¹⁶ Gul-guntecz le nac dxi'a lahuè' Dios, len chqui' nacua' nup ta'nè xöhui' qui le nac dxi'a runli' le réjlè'li' Cristo, ni'r lutu'f'i ca nac le ta'nè queëli'. ¹⁷ Chqui' saca' qui'li', dxi'ar gac chqui' nac le runli' le nac dxi'a len clëgz le rua'li' dö', chqui' Dios rë'nnè' gac cni queëli'.

¹⁸ Lëczè' Cristo gzxaca' gdi'è gutiè' uláz queëru' quiè bugúè' tsaz dul-la' nabága'ru'. Lè' naquè' dxi'a, san gutiè' uláz queëru' rë'u, nacru' bönni' dul-la'. Cni benè', bunè' rë'u tuz len Dios. Lu xpèlè'è gutiè' san lu bö' nacczè', ni zoè' nabanè' tu lu xpèlè'è cub. ¹⁹ Lu bö' nacczè' gyijè' yjenè' lban laugac bö' nadzungac. ²⁰ Bö' ni glacczè' bönni', dza ni'tè guladá'baguè'è xtidzè'è Dios, dza ni' zoè' Noé, cati' ni' glözè' Dios lu yöl-la' rböz zxön ladxi' queë', cutu busyudxè' lequè', tsal ni' benè' Noé barco zxön na'. Lè'i barco na' gululá nabábz bunách lu nis, glac xunu' bunách, bönni' len ngul. ²¹ Nis ni' nac tu le rulul' ca nac nis ga na' rdilru' nis, le nac bèn' nularu' lu yöl-la' gut le bubanè' Jesucristo lu yöl-la' gut. Lè' na' rdilru' nis cutu nac tu le run dxi'a le nacru' lahuiz, san rulul' rui' ládxi'ru' gac dxi'a icj ládxi'dau'ru' lahuè' Dios. ²² Jesucristo bubenè' yehua' yubá, yajchö'è cuít lè'è yubél Dios, rna bé'inè' yugu' gbaz la'y, len nup ni' ta'ná bè', len nup nadél-li'gac yöl-la' zxön.

4

Gunru' xchinè' Cristo, ugunru' dxin yöl-la' huac queë' Dios

¹ Qui lè ni na', ca na' gzxaca' gdi'è Cristo lu gdu ca nayá' nabanè', lëzca' lbi'ili' ral-la' soa cözli' saca' qui'li'. Nu na' rzaca' rgu'i' le da' le nac dxi'a chbucá'n dul-la'. ² Na'a su lau, ral-la' gúnteczli' ca rë'nnè' Dios len clëgz ca rzèz ládxi'li' lu yöl-la' bunách queëli'. ³ Tsca'ti' gaz le chbenli' chbenli', cutur gunli' ca na' tun nup cunúnbè'gac Dios. Dza ni'tè benli' yugu' le cural-la' gunli'. Gzè ládxi'li' le cunác. Gzúdxili'. Gdöd bë'i güi' gdáguli' len gyij ládxi'li' bdau' guiöj bdau' yag le rgtunè' Dios. ⁴ Na'a, tu'bannè' bönni' tunè' cni le cutur runli' tsazxön lequè' cati' tunè' le cunác cni, len qui lè ni na' tu'tság yudxnè' lbi'ili'. ⁵ Lequè' run bayúdx lulul' cunquè' lahuè' Dios, Nu na' chzoa cuequi xbeynè' nup nabangac len nup chnatgac.

⁶ Qui lë ni na' guc lban qui didza' dxi'a laugac nup chnatgac, nup na' Dios glequi xbeynë' lequë' cati' ni' gulacu'ë yödzyü ni, ca na' rbequi xbeynë' yügu'të bunách. Guc lban laquë' quië la'cu'ë lu yöl-la' na'bán lu bö' nácgacczë', ca na' zoaczë' lu yöl-la' na'bán Dios.

⁷ Chzoa gdxin dza udx qui yügu'të le dë. Qui lë ni na', gul-gác ba'a ladx'i' len gul-spán ladx'i'li' quië gac ulidzli'-në' Dios. ⁸ Le runtë bayúdx, gul-dxi'i' lza'li' tuli' yetuli', le chqui' dzagli' lu yöl-la' nadxi'i', gacli' sina' unít lauli' lza'li' tua' dö' queëli'. ⁹ Gul-güi' latj la'cuá' lidxi' böchi' lza'li', len cutu gnëli' quequë'. ¹⁰ Dxi'adau' ral-la' ugunli' dxin yugu' le buzá' ladxë'ë queëli' Dios, gáclenli' lza'li' tuli' yetuli'. ¹¹ Nu bönni' runë' lna' lau, ral-la' gunë' lna' lau qui xtudzë'ë Dios, ati' nu bönni' runë' xchinë' Cristo, ral-la' ugunë' dxin yöl-la' huac na' runnë' queë' Dios, ati' ca nac yügu'të le runli', gac yöl-la' ba queë' Dios ni'a qui le nunë' Jesucristo. Gactecz queë' Dios yöl-la' ba len yöl-la' uná bë'. Ca' gac.

Le la'zaca' la'gu'i' bunách ta'yejlë' Cristo

¹² Böchi' lza'adau', cutu ubánili' ca nac le ta'zì' bë'tsca lbi'ili'. Cutu nac le cunúnbë'gac bunách. ¹³ Gul-dzjítisqui le dë latj queëli' gunli'-në' tsaxzón Cristo lu le rzaca' rgu'i'ë Lë' quië gac udzjili' ca' dza na' huödë' Cristo, cati' glé'ili' yöl-la' yení' queë'. ¹⁴ Chqui' tu'dzág yudxi lbi'ili' bunách le da'li' Cristo, bica' ba lbi'ili', le nac bë' zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, Nu za' yehua' yubá. Bunách ni tu'dzág yudxi Lë', san lbi'ili' runli'-në' ba la'n. ¹⁵ Chqui' zoa nu dzag lbi'ili' rzaca' rgu'i', ral-la' gac cni le dë'ë Cristo len clëg le naquë' gdödi bunách o gban, o bönni' huia'dö', o le yjitsë'ë ga yubl. ¹⁶ Na'a, chqui' nul-li' rzaca' rgu'i'li' le da'li' Cristo, cutu ral-la' utui'li', san gul-cu'ë Dios yöl-la' ba le nazi' lali' bunách queë' Cristo.

¹⁷ Chbdxin dza su lahuë' Dios cuequi xbeynë' bunách náquigac quizi queë'. Chqui' zi'al cuequi xbeynë' rë'u, ñnactër gac quegac nup cutún ca rna didza' dxi'a queë' Dios? ¹⁸ Chqui' nac banig lulá nup ten le nac dxi'a, ñnactër gac quegac nup ta'dá'baga' Dios len tun dul-la'? ¹⁹ Cni nac, nup ni ta'zaca' ta'gu'i' le rë'nnë' gac cni Dios, ral-la' lúnteczë' le nac dxi'a len ludödë' lu në'ë Dios bö' nácgacczë', le benczë' lequë' Lë' len runë' ca rna xtudzë'ë.

5

Pedro ruzéjni'në' nup ta'yejlë' Cristo

¹ Na'a, ruzéjni'da' bönni' gul tun chi'ë lbi'ili' náquili' queë' Cristo, le naca' neda' ca' bönni' gul ca nacquë', len blé'ida' le gzxaca' gdi'ë Cristo, ati' guna' ca' tsaxzón lequë', uzi'tu' xbey yöl-la' yení' na' gla' lahui. ² Gul-gác ca bönni' tu'yü bö'cu' xzila', gun chi'ili' bunách na' Dios glu'ë lu na'li'. Gul-gún cni gdu ladx'i'li' ca ré'nnë' Dios, len clëg le run bayúdx queëli', o le rzë' ladx'i'li' dumí. Gul-gún xchinli' le ré'nizli' ³ len clëg le ré'nili' gna bé'izli' nup na' nagu'ë lu na'li'. Gul-güi' ladx'i'li' gacli' tu le ruluí' ca ral-la' lac nup na' run chi'ili'. ⁴ Cni nac, cati' uluí' lahuë' Cristo, Nu na' nac blau uyü bö'cu' xzila', gdél-li'li' tu le uzi'li' xbey le gatga nit.

⁵ Lëzca' cni, bi'i cuidi', gul-gún ca ta'në' bönni' gul. Yügu'tëli' ral-la' gunli' ba la'n lza'li', tuli' yetuli', lu yöl-la' nöxj ladx'i' queëli', le nayúj lu guich la'y, rna: Dios ruzaguë'ë xnözgac nup tun ba zxon cuingac San racleñë' nup nacgac nöxj ladx'i'.

⁶ Gul-zóa nöxj ladx'i' lu në'ë Dios, ati' Lë' uchisë' lbi'ili' cati' gza'a dza. ⁷ Gul-cú'lu lu në'ë Dios yügu'të le run ga ruúbi rugui'li', le rui' ladxë'ë lbi'ili'.

⁸ Gul-gác ba'a ladx'i' len gul-spán ladx'i'li', le zoa tu' xöhui', nu curle'i lbi'ili' dxi'a, rda gdu zbi'il, nac ca tuba' bëdx guixi' rbödxya'aba', rguiljba' nu gáguba'. ⁹ Gul-gác tsutsu ca réjlë'li' Cristo, len gul-zaga' xnöz tu' xöhui', le nözili' ta'zaca' ta'gu'i'ë böchi' lza'li' gdu'të yödzyü ni ca na' rzaca' rgu'i'li' lbi'ili'. ¹⁰ Ni'r cati' chgzxaca' gdi'li' tu chi'z, Dios gunë' ga gacli' gdu, len ga gacli' tsutsu, len ga gal-li', len ga soali' tsaz. Lëczë' Dios ruzá' ladxë'ë queëru' yügu'të le ruzi'ru' xbey, len bulidzë' rë'u quië uzi'ru' xbey yöl-la' yení' queë' zoa tsalzú le nacru' tuz len Jesucristo. ¹¹ Gactecz queë' yöl-la' ba len yöl-la' uná bë'. Ca' gac.

Pedro ruzeynë' didza' nup ta'dá' Cristo

¹² Dídza'dau' ni ruzuja' queëli' lu guich lu në'ë Silvano, len ráquida' naquë' gdu böchi'ru'. Rë'nda' utipa' ladx'i'li' ati' runa' lna' lau lauli', le nactë'lë ni nac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. Gul-gác tsutsu le ruzi'li' xbey lë ni.

¹³ Tu'gáp lbi'ili' Dios bunách queë' Cristo nacua' Babilonia. Dios gröczë' lequë' ca na' gröë' lbi'ili'. Lëzca' rugapbi' lbi'ili' Dios bi'i Marcos, nachi' ca xzi'ncza'. ¹⁴ Gul-gáp Dios lza'li' tuli' yetuli', len lu yöl-la' nadxi'i' queëli' lza'li' unida'li' lza'li' tuli' yetuli'.

Rnabda'-në' Dios gunë' ga soa dxi icj ladx'i'dau'li', yügu'tëli' na' náquili' queë' Jesucristo. Ca' gac.

DIDZA' BURÓP BUZUJË' LU GUICH PEDRO

Pedro rugapë' Dios nup ta'dá' Cristo

¹ Neda', Simón Pedro, naca' huen dxin queë' Jesucristo, len gbaz nasól'è'è Lè'. Rugapa' Dios lbi'ili', réjlè'li' Jesús. Tuz ca zaca'gac yöl-la' rejlè' queëli' Lè' len yöl-la' rejlè' queëtu' Lè'. Dios benë' ga réjlè'li' Lè' le nacczë' tsahui', len le naquë' tsahui' ca' Xanru' Jesucristo, Nu na' ruslá rë'u. ² Rnabda'-në' Dios gunë' ga gata' gdu queëli' le ruzá' ladxë'è queëru', len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li' le núnbë'li'-në' Dios lenca' Xanru' Jesús.

Le nacgac nup ta'yejlë' Cristo

³ Lu yöl-la' huac zxön queë', Dios chbennë' queëru' yúgu'të le rquíniru' quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu, len quië gacru' ba'a ladxí', le núnbë'ru' Nu na' bulíd rë'u quië gata' queëru' yöl-la' yení' queë' len le nac dxi'a queë'. ⁴ Le runë' cni, benë' ga gac uzi'ru' xbey yugu' le zxön len le nac dxi'a gzxi' lu në'è gunnë' queëru', ati' le nac cni nularu' lu le cunác dzó' yödzyú ni le ta'zë ládxi'gac le cunác bunách, quië gacru' ca naquë' Lëczë' Dios. ⁵ Qui lë ni na', chqui' réjlë'li' Cristo, gul-güi' ládxi'li' gacli' dxi'i ladxí'. Chqui' chnaci' dxi'i ladxí', gul-güi' ládxi'li' gata' ca' queëli' yöl-la' rac szxöni. ⁶ Chqui' napli' yöl-la' rac szxöni, gul-güi' ládxi'li' gna be'i cuinli', len chqui' rna be'i cuinli', gul-cóz zxön ladxí', len chqui' rbözli' zxön ladxí', gul-zóa ba'a ladxí'. ⁷ Chqui' zoali' ba'a ladxí', gul-dxi'i lza'li', len chqui' nadxi'ili' lza'li', gul-dxi'i ca' yúgu'të bunách.

⁸ Chqui' cni runli', len zeaj racr gdu ca runli' cni, lë ni gun ga cugác daduz yöl-la' rejlë' queëli' Lè', ati' tseaj gacr gdu ca núnbë'li'-në' Xanru' Jesucristo. ⁹ Nu bönni' cutu rui' ladxë'è gunë' cni, naquë' ca bönni' nachúl nanitië', le chgul ladxë'è bunë' lë' dxi'a Cristo, bugüë' yugu' dul-la' gbaguë'è zí'atël. ¹⁰ Qui lë ni na', bóchi' lza'adau', ral-la' güi'tër ládxi'li' gáquibe'ili' bulidzë' lbi'ili' Dios len gröczë' lbi'ili'. Chqui' gunli' cni, cutu ca' gchixi gníguili'. ¹¹ Cni gac, gdu ladxë'è Dios gunnzë' lbi'ili' latj tsazli' ga rna bëtéczë' Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rë'u.

¹² Qui lë ni na' gúntecz'a' ga tsajneyli' yugu' lë ni zal-la' chnöziczli' lei len rugunli' dxin le nac gdu'të li na' chgzxi' lu na'li'. ¹³ Runi neda' ral-la' uspana' ládxi'li' ca nacgac lë ni tsal ni zoa' nabana'. ¹⁴ Ral-la' guna' cni le nözda' zi'a gatia'. Xanru' Jesucristo chgudxczë' neda' gac cni quia'. ¹⁵ Qui lë ni na' güi'tsca ladxa'a guna' ga tsajnéyteczli' yugu' lë ni tód gatia'.

Nup gulale'i yöl-la' zxön queë' Cristo

¹⁶ Cutu bë'lentü' lbi'ili' didza' rdaz lu yöl-la' sina' queëtu', cati' buzëjni'tu' lbi'ili' ca ral-la' gdxin dza huödë' Xanru' Jesucristo, napë' yöl-la' uná bë' zxön. Netu' bléicztu' yöl-la' zxön queë'. ¹⁷ Blé'itu' Lè' cati' benë' Lè' ba la'n Xuzru' Dios len glu'è Lè' yöl-la' zxön, ati' byön chi'è Dios, bruj latj yení' queë', gnë': "Nu ni nac Zxi'na'. Nadxi'ida' Lè' len rdzag ladxa'a Lè'." ¹⁸ Netu' byönicztu' chi'è na' bruj yehua' yubá cati' ni' gzóalentu'-në' Xanru' lu gui'a la'y.

¹⁹ Lë na' guc, nac bët'sca nactë didza' glu'è bönni' uláz queë' Dios, ati' ral-la' güi' ládxi'li' didza' na', le nac ca tu gui' ruzeni' tu ga nac chul ga gdxintë dza uzeni' lu icj ládxi'dau'li' Nu na' nac ca bölj usil queëru'. ²⁰ Lë ni runtsca bayúdx tséjni'li': "Nutu nu bönni', racz queë' cutu gac usedxë' didza' bë'è bönni' uláz queë' Dios." ²¹ Yugu' didza' glu'è bönni' uláz queë' Dios cutu ca' glu'è le glë'ncznë', san glu'è didza' uláz queë' Dios le buchizië' lei icj ládxi'dau'quë' Dios Bó' La'y.

2

Ca nacgac nup tu'sëdi le cunác

¹ Gulacua'lenë' ca' bunách Israel bönni' ta'z'í' yë'è, gulanë' nacquë' bönni' tu'è didza' uláz queë' Dios. Lëzca' cni la'cuá'lenë' lbi'ili' bönni' la'z'í' yë'è, lusëdnë' lbi'ili' le cunác. Lu yöl-la' sina' quequë' lusëdnë' lbi'ili' zxbá quegaczë' le gun ga soa banádx queëli' uca'nli' le nac gdu'të li. La'dá'baguë'è ca' Xanru', Nu buslá rë'u. Le lunë' gun ga usnittë' lequë' Dios. ² Gunli' lequë' tsaxzön zianli' ca nac le cunác lunë', ati' le gunli' la'li' cni la'në' xöhui' bunách qui didza' dxi'a le nac gdu'të li. ³ Lu yöl-la' ruhuidi' quequë' lusëdnë' lbi'ili' le cunác, quië gata' quequë' dumí queëli'. Chnarugu quequë' bönni' ni, ati' nac löz la'nitië' tsaz.

⁴ Dios cutu bunít lahuë' yugu' gbaz la'y queë' na' glunë' dul-la', san gru'në' lequë' latj chul. Nága'quë' du guia ga nac chul na', ta'bözë' dza usyudxë' lequë' Dios. ⁵ Lëzca' cni, cutu bunít lahuë' bunách gulacua' dza ni'të cati' bsölë'è nis guiój usnít yödzyú, len busnitië' bunách nacgac xöhui', san buslé' lu nis na' Noé, bönni' ni' benë' lban qui le nac tsahui'. Dios buslé' ca' lu nis yegádx di'a dza queë' Noé na'. ⁶ Lëzca' cni, Dios bhuguë' quegac bunách gulacua'

yödZ Sodoma len Gomorra, busnitië' lequë' lu gui', ati' guluhuöaquë' dö. Le guc quequë' nac tu le lului' le run gadxi nup tua' dö'. ⁷ Cati' busnitië' yugu' yödZ na', Dios buslé' lu gui' na' Lot, bönni' tsahui'. Buí'nitsca ladxë'ë Lot ni'a qui le xöhui' glun bunách tua'dö' na'. ⁸ Cni guc, le gzóalenë' lequë' bönni' tsahui' na', ati' blé'inë' len byönnë' le cunác na' tunë', ati' le guquë' ba'a ladxí, yúgu'të dza gsëbitsqui ladxë'ë ca nac le cunác glunë'. ⁹ Cni nac, Xanru' nöznë' uslé' lu na' nu run ga tsazgac nöZ dul-la' nup na' tadxí Lë', san nucözë' zxguia' gunë' nup cunacgac tsahui' ga gdxinr dza gchuguë' quequë'.

¹⁰ Ghúgütërë' quegac nup ni tun yugu' le ta'zë ládxi'gac le cunác len ta'dá'baga' yöl-la' uná bë' queë' Xanru'. Nacquë' rugu ladxí' len zid ladxí'. Cutu tádxinë' tu'lídZ ditjë' gbaz la'y ta'dé' lu yení'. ¹¹ Gbaz la'y na' nápgactërë' yöl-la' uná bë' len yöl-la' huac ca yugu' bönni' na', san gbaz la'y na' cutu tu'huazxjnë' nu luquië' lahuë' Xanru'.

¹² Bönni' ni nacquë' ca böa' guixi', cutu bi ta'yéjni'ba', san naljcha' quië nu sön lecba' len gdödi lecba'. Ta'në xöhuë'ë qui le cuta'yéjni'në', ati' la'nitië' tsaz ca rac queeba' böa' guixi' na'. ¹³ Dios ubi'ë quequë' le la'zaca' la'gui'ë, le gulusaca' zi'ë bunách. Táquinë' nac xbaquë' tu'zi'ë xbey le rac na'a dza. Nacquë' ca tu huë' nudzu' len tu le run ditji cati' ni' tahuë' tsazxón lbi'ili', ati' tu'dzijnë' le ta'zi' yé'inë' lbi'ili'.

¹⁴ Lu yöl-la' rzë ladxí' quequë' le cunác tu'yúë'-nu yugu' ngul. Cutu nacu'ë dxiz tunë' dul-la'. Tunë' ga ta'chixi' ta'nigui nup cunacgac tsutsu ca ta'yéjlë' Cristo. Ta'guiljtecZë' yugu' le tu'huidi'në'. Dios chnuchuguë' quequë'. ¹⁵ Guluca'në' le nac gdutë li, ati' nachúl nanitquë'. Tunë' ca benë' Balaam, zxi'në' Beor, bönni' ni' bdxí'inë' dumí, ati' benë' le cunác le nazxjë'. ¹⁶ Dios buzeynë' ba nadx Balaam na' le benë' le cunác na'. Bë'lenba' lë' didza' tuba' búrodau' ca na' tui' didza' bunách ati' buzága'ba' xnözë' Balaam ga na' zijë' lu yöl-la' rdá'baga' queë'.

¹⁷ Nacquë' bönni' ni ca tu bdua' chbui' nis qui, lenca' ca tu böaj rchë' lei bö' bduun'. Chnabá'a xlatjquë' latj chul. ¹⁸ Cni nacquë' le tu'ë didza' yugu' le zxón lu yöl-la' cunözi quequë', len tu'gunë' dxin yugu' le ta'zë ládxi'gac bunách le cunác, tunë' ga ta'chixi ta'nigui nup zi'a gululá ladj nup nacgac chul nit. ¹⁹ Të' yezica' bunách la'del-li' yöl-la' ruslá, san légacczë' nadzunquë', tunë' bayúdx le cunác. Nadzunquë' yúgu'të bönni' lu na' bi rna be'i icj ládxi'dau'quë'. ²⁰ Chqui' gululë' lu le cunác tsahui' nacua' yödZlyú ni le glunbë'ë Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rë'u, ati' ni'r ta'röli lequë' leyúbl le cunác tsahui' na', len ta'ná be'i lequë', le nactë nabága'gactërë' zxguia' ga rajseytë ca le gulabaguë'ë zi'al. ²¹ Dxi'ar gac quequë' la'naru' gatga lunbë'ë Nu ruzóa rë'u nöZ tsahui' ca le gac quequë' chqui' glunbë'ë Lë', ati' ni'r guluca'në' zxba la'y bë'ë quequë' Dios. ²² Chbudxin quequë' didza' na' rna: Ruhueycjba' bö'cu', ruhuáguba' le zi'a gubba'. Ruyazba' lu guna' cucha ca na' zi'a gdibru'-ba'.

3

Nac löz huödë' Xanru'

¹ Didza' ni nac le buróp ruzuja' queëli' lu guich, böchi' lza'adau'. Lu gproptë guich na' rui' ladxa'a uspana' ládxi'li' ca nacgac lë ni. ² Gul-tsajnéy yugu' didza' glu'ë zí'atël bönni' queë' Dios, glu'ë didza' uláz queë'. Nac-tsajnéy ca' zxba na' gna bé'inë' rë'u Xanru', Nu ruslá rë'u, lë na' gulusëdnë' lbi'ili' bönni' gbaz nasölë'ë Lë'.

³ Le nac blau ral-la' tsajneyli', dza tsajséytëgac luluí' lauquë' bönni' lunë' yugu' le ta'zë ládxi'quë' le cunác. ⁴ Luti'tjë', la'në': "¿Gazxcz lë na' gzxi' lu në'ë Cristo, gnë': Huödä' leyúbl? Dza ni'të cati' glatië' xuz xtau'ru', yúgu'të rac tuz ca guc cati' gzu lau rata' yödZlyú g rdxintë na'a dza." ⁵ Tu'zöë' tsla'l le guc dza ni'të, bë'ë didza' Dios, ati' glata' luzxbá len luyú. Bruj lu nis luyú na' ati' zoa gatsj lahui' nis. ⁶ Len nis ca' busnitië' yödZlyú Dios dza ni'të cati' ni' bsölë'ë nis guiöj usnit bunách dul-la'. ⁷ Luzxbá len yödZlyú ni nacua' na'a dza, Dios nucu'ë leygac ga gdxinr dza usnitië' leygac lu gui'. Cni gac le gnë' cni Diosc. Uzëgui'ë leygac dza ni' gchuguë' quegac bunách cunacgac tsahui'. Usnitië' leygac.

⁸ Cutu gal ládxi'li' lë ni, böchi' lza'adau'. Tu dza nac queë' Xanru' ca zian gayuá' iz, ati' zian gayuá' iz nac queë' ca tu dzaz. ⁹ Cutu rdzeynë' Xanru' gunë' le gzxi' lu në'ë gnë'. Taqui la'gac bunách rdzeynë', san rbözë'ë zxón ladxí, rua' rlenë' rë'u le cutu rë'nnë' nit nitú bunách, san rë'nnë' lubí'i ládxi'gac yúgu'të bunách.

¹⁰ Tu tsalz gdxin dza huödë' Xanru' ca rdxinë' chdzö'l gban. Dza na' huadöd qui luzxbá len tu bö zxón. La'nít lu gui' zxón yúgu'të le nacua'. La'yegui yödZlyú ni len le nacua' yödZlyú ni.

¹¹ Chqui' cni gac, la'nít yúgu'të lë ni, ¿bizxa caz ral-la' gunli'? Ral-la' gacli' ba'a ladxí' len udöd cuinli' lu në'ë Dios. ¹² Ral-la' cözli' dza huödë' Xanru' len güi' ládxi'li' gunli' ga gdxinr bayón dza ni' cati' nit luzxbá, ati' la'nít lu gui' le nacua'. ¹³ Cni gac, san rë'u rbözru' le gzxi' lu në'ë Dios, gunë' tu luzxbá cub len tu luyú cub ga ni' soa le nac tsahui'.

¹⁴ Qui lè ni na', böchi' lza'adau', tsal ni rbözli' yugu' lè ni, gul-güí' ládxi'li' gacli' gdu dxi'a lahuè' Dios, nutu nu bi gac gnè queéli', ati' cözli' dxi'adau' cati' gdxinr dza ni'. ¹⁵ Ral-la' gnözili' rbözè' zxön ladxi' Dios quiè gata' quegac bunách latj lulá, ca na' gnè' ca' böchi'ru' Pablo, buzujè' queéli' lu guich, zoalen lè' yöl-la' rejni'i na' bē'ē queé' Xanru'. ¹⁶ Yúgu'tè lu guich ga ruzujè', ru'è didza' ca nacgac lè ni, zal-la' nútsa'gac ca' leygac yugu' didza' nacgac baníg tséjní'ru'. Yugu' didza' cni tu'chíxinè' bönni' cunözcnè' len bönni' cunác gdu ládxi'què'. Lézca' cni tunè' quegac yela'gac didza' nayujgac lu guich la'y, le gun ga usnitiè' lequè' Dios.

¹⁷ Chnöziczli' lè ni, böchi' lza'adau'. Qui lè ni na' gul-gún chi'i cuinli', cui la'zi' ye'i lbi'ili' bunách cunacgac tsahui', len cui lun ga tseaj bö' icj ládxi'dau'li' ca réjlè'li' Cristo. ¹⁸ Gul-güí' ládxi'li' gacr gdu ca núnbè'li'-nè' Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rè'u, ati' ruzi'li' xbè'. Yöl-la' ba Lè' na'a len yúgu'tè dza zi'a za'c. Ca' gac.

DÍDZA'DAU' ZI'AL BUZUJĚ' LU GUICH SAN JUAN

Didza' nabániru'

¹ Rguixjoi'tu' lbi'ili' ca nac queë' Bönni' na' zoacze' dza ni'te, le byõnitu' bë'ë didza', len le blé'itu' ca nac queë', len le buyutu' benë' Bönni' na'. Gdantu' Lë'. Bönni' ni naque' Jesús, lë' ca' Didza' Nabánigac Bunách. ² Bönni' na' nabánigac bunách bului' lahuë', ati' blé'itu' Lë'. Runtu' Ina' lau queë', len rguixjoi'tu' lbi'ili' ca nac queë' Bönni' na' nabániru'. Bönni' ni gzóalenë' Dios Xuz, len chdului' lahuë' ga zoaru'. ³ Le blé'itu' len le byõnitu' rguixjoi'tu' lbi'ili' quië gacli' ca' lbi'ili' tuz len netu'. Le nactë yõl-la' tuz queëru' len Dios Xuz lenca' len Jesucristo Zxi'në' Dios nac. ⁴ Ruzujtu' queëli' lu guich lë ni quië gac udzjiru' gdu láchru'.

Dios naquë'yeni'

⁵ Lë ni nac didza' byõnitu' bë'lenë' netu' didza' Jesús, ati' le rguixjoi'tu' lbi'ili'. Cni rna: "Dios naquë'yeni', ati' nitú le nac chul xõhui' cutu runë' Lë'." ⁶ Chqui' gnaru': "Nacru' tuz len Dios", san chqui' runru' le nac chul xõhui', lë ni nac bë' rzi' yë'ru' len cutu runru' le nac gdu'të li. ⁷ Na'a, chqui' runru' dxi'a, rdaru' lu yení' ca na' Lë' naquë' dxi'a, zoë' lu yení', nacru' tuz turu' len yeturu', ati' xchõnë' Jesucristo, Zxi'në' Dios ruún rë'u dxi'a, rugúa yúgu'të dul-la' nabágaru'.

⁸ Chqui' nranu': "Cutu bi dul-la' runru'", rzi'yé'iru' la' cuinzru', len cunazí' lu na'ru' le nac gdu'të li. ⁹ Chqui' gxualëpru' lahuë' dul-la' nabágaru', Dios runë' ca rnë', len naquë' tsahui'. Unít lahuë' dul-la' nabágaru' len unë' rë'u dxi'a, uguë' yúgu'të le cunác dzag rë'u. ¹⁰ Chqui' gnaru': "Cutu bi dul-la' nabágaru'", nac ca gnaru': "Dios rzi' yë'é", ati' didza' queë' cutu runru' ca rna.

2

Cristo naquë' Nu rudöd xtídza'ru' lahuë' Dios

¹ Lbi'ili', zxi'na'dau', ruzuja' queëli' lu guich lë ni, cui gunli' dul-la'. Na'a, chqui' nútí'tëz nu gun dul-la', zoa nu rudöd xtídza'ru' lahuë' Dios Xuz, Lë' Jesucristo, Nu nac tsahui'. ² Nacczë' Nu budöd cuini, gutië' quië bugüë' dul-la' nabágaru' lahuë' Dios. Clëgz gutië' quië bugüë' dul-la' nabágaru' rë'u, san gutië' ca' quië bugüë' dul-la' nabágaru' gac bunách gdu'të yödzyú.

³ Chqui' runru' ca nac le gna bë'inë' rë'u, nõziru' chnúnbë'ru' Lë'. ⁴ Nu rna: "Neda' núnbë'a-në' Dios", san cutu run ca rna bë' zxba queë', nu ni rzi' yë', len cutu run le nac gdu'të li. ⁵ Nu run ca rna xtídze'ë Dios, le nactë nadxi'i Dios nu ni ca ral-la' gun. Chqui' runru' cni, nõziru' náquiru' queë' Dios. ⁶ Lëzca' cni, nu rna: "Neda' náquida' queë' Cristo", ral-la' gac nu na' ca na' guquë' Cristo cati' gdë' yödzyú ni.

Tu zxba cub

⁷ Böchi' lza'adau', ruzuja' queëli' lu guich zxba ni. Cutu nac tu zxba cub, san zxba gul na', le zoalen lbi'ili' dza ni'të. Zxba gul na' nac didza' byõnili' dza ni'të. ⁸ Lëzca' nac ca ruzuja' queëli' lu guich tu zxba cub, lë na' le nactë benë' Jesús ca rna, ati' runli' ca' lbi'ili' ca rna, le chrdöd qui le nac chul xõhui', ati' yení' gdu chrzeni'.

⁹ Nu rna: "Zoa' lu yení'", san curle'i dxi'a böchi' lzë'i, nu ni ni run le nac chul xõhui'. ¹⁰ Zoa lu yení' nu nadxi'i böchi' lzë'i, len cutu zoalen lei le run ga nu gchixi gnigui. ¹¹ Run le nac chul xõhui' nu curle'i dxi'a böchi' lzë'i, len rda ga chul. Cutu nõzi ga zeaj, le run ga nachúl nanít nu na' le nac chul na'.

¹² Ruzuja' queëli' lu guich, zxi'na'dau', le chbunít lahuë' Dios dul-la' nabágaru', le runë' le gzxi' lu në'ë gunë'. ¹³ Ruzuja' queëli' lu guich, lbi'ili' nacli' xuz, le núnbë'li' Nu na' zoacz dza ni'të. Ruzuja' queëli' lu guich, bi'i ra'bán, le chbuxicjli' tu' xõhui'.

¹⁴ Chbuzuja' queëli' lu guich, zxi'na'dau', le núnbë'li'-në' Dios Xuz. Chbuzuja' queëli' lu guich, lbi'ili' nacli' xuz, le núnbë'li' Nu na' zoacz dza ni'të. Chbuzuja' queëli' lu guich, bi'i ra'bán, le nacli' bi'i nal, ati' xtídze'ë Dios nazí' lu na'li', len chbuxicjli' tu' xõhui'.

¹⁵ Cutu gdxí'izli' yödzyú ni, len clëg le dë yödzyú ni. Chqui' zoa nu nadxi'i yödzyú, cutu nadxi'i Dios Xuz. ¹⁶ Cni nac, le cutu nac le rë'nnë' Dios Xuz le tun bunách yödzyú ni, san nac le tē'ni bunách yödzyú ni. Tunë' le rdzag ladxí' yõl-la' bunáchz quequë'. Tunë' le rdani yõj lauquë' le cunác. Tun ba zxõn cuinquë' ni'a qui le dë quequë'. Cni nacgac le cunác tunë'. ¹⁷ Huadöd qui yödzyú ni lenca' qui le ta'zë láchu' gac bunách, san nu run ca rë'nnë' Dios soa tsalzú.

Nu rui' didza' gdu'të li len nu rzi'yë'

¹⁸ Zxi'na'dau', chzoaru' dza udx, len ca na' chbyõnili' huidë' bönni' rdá'baguë'ë Cristo, lëzca' na'a chgzu lau nacu'ë zian bönni' ta'dá'baguë'ë Cristo. Qui lë ni na' nõziru' chzoaru'

dza udx. ¹⁹ Gularujë' ladjru' bönni' cni, san cutu glaquë' tuz len rë'u. La'naru' glaquë' tuz len rë'u, la'cuá'lenteczë' rë'u. Na'a, gularujë' quië gac bë' cutu nacquë' tuz len rë'u yúgu'të.

²⁰ Na'a, chzoalen lbi'ili' Bö' La'y nagu'ë rë'u Nu nac la'y, ati' nõziczli' yúgu'të. ²¹ Buzuja' queëli' lu guich, le chnõzili' le nac gdu'të li, len clëg le cunõzili' lei. Nõzili' ca' cutu ca' rzi' yë' nu nõzi le nac gdu'të li.

²² ¿Nuzza caz na' nu rzi' yë'? ¿Naru' cu nac nu na' rdá'bagu' naquë' Jesús Nu bsölë'ë Dios? Nac nu ni bönni' rdá'baguë'ë Cristo, le rdá'baguë'ë naquë' Dios Xuzë' Jesús, len rdá'baguë'ë ca' naquë' Jesús Xzi'në' Dios. ²³ Núti'tëz nu rdá'bagu' Dios Xzi'n, cutu ca' zóalenë' nu na' Dios Xuz. Núti'tëz nu rnë yalj lulu naquë' Xzi'në' Dios Jesús, lëzca' zóalenë' nu na' Dios Xuz.

²⁴ Na'a, gul-güi' latj ugá'nlentecz lbi'ili' le byõnili' dza ni'të. Chqui' ugá'nlentecz lbi'ili' le byõnili' dza ni'të, lëzca' lbi'ili' ugá'nlenteczli'-në' Dios Xzi'n lenca' len Dios Xuz. ²⁵ Nac lë ni le gzxi' lu në'ë Dios, gunnë' queëru' yõl-la' na'bán gdu.

²⁶ Chbuzuja' queëli' lu guich lë ni ca nac quegac nup ta'zì' ye'i lbi'ili'. ²⁷ Na'a, zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y. Bsölë'ë Lé' queëli' Cristo, ati' Lëczë' zóalenteczë' lbi'ili'. Qui lë ni na' cutu rquini' lu usëdi lbi'ili', le chzoalen lbi'ili' Nu na' rusëdi lbi'ili', ati' didza' gdu'të lu ru'ë Lé' len cutu rzi' yë'ë. Ca na' chnazëdli', gul-zóalenteczë' Cristo.

²⁸ Na'a, zxi'na'dau', gul-zóalenteczë' Cristo quië cati' ulu' lahuë' Lé', gacru' rugu ladxì', len cutu utu'ru' soaru' lahuë' Lé' cati' huödë'. ²⁹ Chqui' nõzili' naquë' tsahui' Dios, ral-la' gnõzili' ca' nacgac xzi'në' Dios yúgu'të nup tun le nac tsahui'.

3

Nup nacgac xzi'në' Dios

¹ Gul-yu' ca nadxì'itsquinë' rë'u Dios Xuz, benë' ga nazì' laru' xzi'në' Dioscz. Qui lë ni na' cutu ca' núnbë'gac le nacru' bunách yõdzlyú ni, le cutu glunbë'ë Jesús. ² Böchi' lza'adau', na'a chnacru' xzi'në' Dios, len cutu nac bé'ini le ral-la' gacru'. Nõziru' cati' ulu' lahuë' Jesús, gacru' ca naquë' Lé', le glé'iru'-në' catëz naquë' Lé'. ³ Núti'tëz nu run lõz gac ca naquë' Jesús, rui' ladxì' gac dxi'a nu na' ca na' naquë' dxi'a Jesús.

⁴ Núti'tëz nu run dul-la' rguitsj zxba queë' Dios, le nac le rguitsj zxba le nac dul-la'. ⁵ Nõzili' bulu' lahuë' Jesús quië bugüë' dul-la' nabága'ru', len cutu bi' dul-la' runë' Lé'. ⁶ Núti'tëz nu dzag Lé' cutu run dul-la'. Núti'tëz nu run dul-la' gatga ble'i Lé' len cutu nunbë' Lé' Jesús. ⁷ Xzi'na'dau', qui naxdi nu si' ye'i lbi'ili'. Nu run le nac tsahui', nac tsahui' nu na' ca na' naquë' tsahui' Jesús. ⁸ Nu runtecz dul-la' naquì qui tu' xõhui', le run dul-la' tu' xõhui' dza ni'të. Qui lë ni na' dului' lahuë' Xzi'në' Dios, quië usnitië' yugu' le nun tu' xõhui'.

⁹ Núti'tëz nu nac xzi'në' Dios cutu runtecz dul-la', le zóalentecz nu na' le nazì' nu na' lu në'ë Dios Xuz. ¹⁰ Cni nac bë' nup nacgac xzi'në' Dios len nup nacgac xzi'n tu' xõhui'. Núti'tëz nu curún le nac tsahui' len cunadxì'i böchi' lzë'i cutu naquì queë' Dios.

Ral-la' gdxì'iru'-në' böchi'ru' tayejlë'ë Cristo

¹¹ Lë ni nac didza' chbyõnili' dza ni'të, le rna: "Ral-la' gdxì'iru' lza'ru' turu' yeturu'." ¹² Cutu ral-la' gunru' ca na' benë' Caín. Guquë' Caín qui tu' xõhui' ati' budõddë'-bi' bi'i böchë'ë. ¿Bizx quië budõddë'-bi' bi'i böchë'ë? Budõddë'-bi' le glac le cunác le benë' Caín na', san le benbi' bi'i böchë'ë, tsahui' glac.

¹³ Böcha'adau', cutu ubánili' chqui' cuta'le'i lbi'ili' dxi'a bunách yõdzlyú ni. ¹⁴ Nõziru' chgdõdru' lu yõl-la' gut len chdë queëru' yõl-la' na'bán gdu le nadxì'igacru'-në' böchi'ru'. Nu cutu nadxì'i böchi' lzë'i, chnatecz nu na'. ¹⁵ Núti'tëz nu curle'i dxi'a böchi' lzë'i, nac gdõdi bunách nu na', ati' nõzili' cutu dë yõl-la' na'bán gdu qui nitú nu rudõdi bunách. ¹⁶ Cni núnbë'ru' yõl-la' nadxì'i le nac gdu, le budõdë' yõl-la' na'bán queë' Jesús, gutië' uláz queëru'. Lëzca' cni rë'u ral-la' udõdru' yõl-la' na'bán queëru', gáclencru'-në' böchi'ru'. ¹⁷ Na'a, núti'tëz nu dë yõl-la' tsahui' qui, lë na' dë yõdzlyú ni, ati' rle'i böchi' lzë'i, bi ryadzj queë', len cutu ruhuechi' ladxì' lë', bi unõdzj queë', ¿naru' nadxì'itsa Dios nu na'? ¹⁸ Xzi'na'dau', ral-la' gdxì'iru' lza'ru', clëg len didza'z o' lu yõl-la' rnëz queëru', san gdu ladxì'ru' lenca' len gdu'të yõl-la' run queëru' ral-la' gdxì'iru' lza'ru'.

Le runru' lõz lahuë' Dios

¹⁹⁻²⁰ Chqui' cni nadxì'icru'-në' böchi' lza'aru', nõziru' náquiru' qui Nu na' nac gdu'të li, ati' lahuë' Dios huac cõ' dxi' icj ladxì'dau'ru' chqui' ruxõs rë'u ladxì'dau'ru', le ráctscarë' Dios ca ladxì'dau'ru', ati' Lé' nõzcznë' yúgu'të. ²¹ Böchi' lza'adau', chqui' cutu ruxõs rë'u ladxì'dau'ru', dë le runru' lõz lahuë' Dios ²² le nõziru' gunnë' queëru' bíti'tëz bi gnabru' lahuë'. Cni nac, le runru' ca rna bë' zxba queë' len le rdzag ladxë'ë Lé'. ²³ Lë ni nac zxba queë', quië tsjëlrü'-në' Jesucristo, Xzi'në' Dios, len gdxì'iru' lza'ru' ca na' chgna bé'inë' rë'u. ²⁴ Zoalen Dios nu run ca rna bë' zxba queë', ati' Dioscz zóalenë' nu na'. Cni nõziru' dzágteczë' rë'u Lé', le chbsölë'ë queëru' Dios Bö' La'y.

4

Le nac bè' zóalenë' rë'u Dios Bò' La'y

¹ Böchi' lza'adau', cutu tséjlë'li' nútí'tèz nu rna zóalenë' lei Dios Bò' La'y, san gul-sí' bè' nu na', chqui' zóalenë' lei Dios Bò' La'y, le ta'dé' yödzyú ni zian bönni' ta'zì' yè'è, ta'né' tu'è didza' uláz queë' Dios. ² Cni gúnbë'li'-né' bönni' zóalenë' lë' Dios Bò' La'y. Naqui queë' Dios bönni' rnë' yalj lulu ca bidë' Jesucristo, Nu bsölë'è Dios, rnë' guquë' gdu bunách. ³ Lëzca' cni, cutu naqui queë' Dios bönni' cutu rnë' yalj lulu ca bidë' Jesucristo, rnë' cutu guquë' gdu bunách. Bönni' ni náquinë' qui nu na' rdá'baga' Cristo, nu na' chbyónili' ral-la' guid, ati' na'a chzoa rda yödzyú ni.

⁴ Zxi'na'dau', náquili' queë' Dios, len chbuxicjli' nup na' ta'zì' yè', le napr yöl-la' huac uná bè' Nu na' zoalen lbi'ili' ca nu na' rda yödzyú ni. ⁵ Lequë' nacquë' bunách yödzyú. Qui lë ni na' tu'è didza' qui le nac qui yödzyú, ati' bunách yödzyú ni tu'zë naggac lequë'. ⁶ Náquiru' rë'u queë' Dios. Nu nunbë' Dios ruzë nag rë'u. Nu cunaqui queë' Dios cutu ruzë nag rë'u. Cni núnbë'ru' nu na' yu'u lei Bò' rui' didza' le nac gdu'té li lenca' nu na' yu'u lei bó' rzi' yè'.

Naljlen Dios yöl-la' nadxí'i

⁷ Böchi' lza'adau', ral-la' gdxí'iru' lza'ru', le naljlen Dios yöl-la' nadxí'i, ati' nútí'tèz nu nadxí'i lzë'i naljlen ca' Dios, len nunbë' Dios. ⁸ Nu cunadxí'i lzë'i, cutu nunbë' Dios, le naljlen Dios yöl-la' nadxí'i. ⁹ Cni bulu'è lahui ca nadxí'inë' rë'u Dios, bsölë'è yödzyú ni la'z dui Zxi'nczë', quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu ni'a queë' Lë'. ¹⁰ Cni nac bè' yöl-la' nadxí'i gdu, clëg ca nadxí'iru'-né' Dios, san ca na' Lë' bdxí'inë' rë'u, len bsölë'è Zxi'nczë' quië gutië', bugü'è dul-la' nabága'ru'.

¹¹ Böchi' lza'adau', chqui' cni bdxí'itsquinë' rë'u Dios, lëzca' rë'u ral-la' gdxí'iru' lza'ru'. ¹² Gatga nu ble'i Dios, san chqui' nadxí'iru' lza'ru', Dios zóalenë' rë'u ati' nac bè' nadxí'iru'-né' Dios gdu ládxi'ru'. ¹³ Nöziru' zóalenru'-né' Dios, ati' Lë' zóalenë' rë'u, le bsölë'è queëru' Dios Bò' La'y. ¹⁴ Netu' blé'itu' le benë' Dios Xuz, len runtu' lna' lau qui. Lë' bsölë'è Zxi'nczë' Nu ruslá bunách yödzyú. ¹⁵ Nu rnë yalj lulu naquë' Jesús Zxi'në' Dios, Dios zóalenczë' nu na', ati' lei zoalen Dios.

¹⁶ Rë'u ni nöziru' len réjlë'ru' nadxí'inë' rë'u Dios. Naljlen Dios yöl-la' nadxí'i, ati' nu nadxí'i lzë'i, zoalen Dios nu na', ati' Dios zóalenë' lei. ¹⁷ Cni run dxin lu icj ládxi'dau'ru' yöl-la' nadxí'i, run ga cutur rádxiru' dza gchuguë' Dios quegac bunách. Ca naquë' Jesús, nacru' ca' rë'u yödzyú ni. ¹⁸ Chqui' gdxí'iru'-né' Dios, cutu bi gádxiru'. Cati' nadxí'iru'-né' Dios gdu ládxi'ru', runë' ga cutu rádxiru'. Nu radxi, rzaca' rgu'i. Nu na' radxi, cutu nadxí'i Dios gdu ládxi'.

¹⁹ Rë'u ni nadxí'iru'-né' Dios, le bdxí'icznë' rë'u zi'al Lë'. ²⁰ Chqui' nu gna: "Neda' nadxí'ida'-né' Dios", san cutu rle'i dxi'a böchi' lzë'i, nu ni rzi' yè'. Nu cutu nadxí'i böchi' lzë'i nu rlé'itë, çnacxcz gac gdxí'i Dios len gatga ble'i Lë'? ²¹ Cni gna bé'inë' rë'u Jesús, gnë': "Nu nadxí'i Dios, ral-la' gdxí'i ca' böchi' lzë'i."

5

Ca gac uxícjru' lu le rac queëru' yödzyú ni

¹ Nútí'tèz nu réjlë' Jesús naquë' Cristo, nac zxi'në' Dios nu na', ati' nútí'tèz nu nadxí'i Dios Nu buzóa lei, ral-la' gdxí'i ca' lzë'i nu nac zxi'në' Dios. ² Cni ráquibe'iru' nadxí'igacru'-bi' zxi'në' Dios. Nac cni chqui' nadxí'iru'-né' Dios len runru' ca rna bé'inë' rë'u. ³ Cni nac bè' nadxí'iru'-né' Dios. Nac cni chqui' runru' ca rna bé'inë' rë'u, len cutu nac baníg lë na' rna bé'inë' rë'u. ⁴ Nútí'tèz nu nac zxi'në' Dios ruxícj lu le rac yödzyú ni. Chbuxicjru' lu le rac yödzyú le réjlë'ru'-né' Dios. ⁵ ¿Nuzxa na' ruxícj lu le rac yödzyú? Run cni nu réjlë' naquë' Jesús Zxi'në' Dios.

Dios Bò' La'y runë' lna' lau queë' Cristo

⁶ Cni blë'è Jesucristo, bidë' bdilë' nis, len bulaljë' xchönë', len clëgz bdilë' nis, san lëzca' bulaljë' xchönë'. Dios Bò' La'y naquë' Nu run lna' lau queë', le nac gdu'té li didza' ru'è Dios Bò' La'y. ⁷ Tsonn nup tun lna' lau queë' Jesús ni' yehua' yubá, Dios Xuz, len Dios Zxi'n, lë' ca' Didza', len Dios Bò' La'y. Yonnë' ni, tuz nacquë'. ⁸ Lëzca' cni, tsonn le tun lna' lau queë' luyú ni, Dios Bò' La'y, len le bdilë' nis Jesús, len rön ni' bulaljë' lë'i yag cruz, ati' yonn ni, tuz ca ta'ná. ⁹ Chqui' si' lu na'ru' le tun lna' lau bunách, le runë' lna' lau Dios nactër lsa'ca'. Lë na' benë' lna' lau Dios nac le benë' lna' lau queë' Jesús, gnë' naquë' Zxi'nczë'. ¹⁰ Nu réjlë' Zxi'në' Dios, nazí' lu në'i le nunë' lna' lau Dios. Nu curejlë' Dios, nac ca rna nu na': "Dios rzi' yè'è." Cni nac, le cutu gyejlë' le benë' lna' lau Dios queë' Zxi'në'. ¹¹ Lë ni nac le benë' lna' lau Dios. Gnë' chbennë' queëru' yöl-la' na'bán gdu, ati' Zxi'në' na' naquë' Nu nabániru' cni. ¹² Nu zóalenë' lei Zxi'në' Dios, dë yöl-la' na'bán gdu qui. Nu cuzóalenë' lei Zxi'në' Dios, cutu dë yöl-la' na'bán gdu qui.

Ca gnöziru' dë queëru' yöl-la' na'bán gdu

¹³ Lbi'ili' na' réjlë'li'-në' Zxi'në' Dios, ruzuja' queëli' lu guich lë ni quië gnözili' chdë yöl-la' na'bán gdu queëli', len quië gac gdu ca réjlë'li'-në' Zxi'në' Dios.

¹⁴ Lë ni nac le ruzxóni ládxi'ru' Lë'. Chqui' bi gnabru' lahuë' ca rë'nnë' Lë', Lë' ryönnë' rë'u. ¹⁵ Chqui' nöziru' ryönnë' rë'u ca nac bi rnábiru' Lë', nöziru' ca' gdél-li'czru' lë na' rnabru' lahuë'.

¹⁶ Chqui' nu gle'i böchi' lzë'i run dul-la' cunachë' yöl-la' gut, ral-la' gnab qui nu na' lahuë' Dios, ati' Lë' gunné' yöl-la' na'bán qui. Cni rnia': Ral-la' gnabli' quegac nup tun dul-la' cunachë' yöl-la' gut. Dë dul-la' nachë' yöl-la' gut. Cutu rnia' gnabli' qui nu run dul-la' cni. ¹⁷ Yúgu'të le cunác tsahui' nac dul-la', san dë dul-la' cunachë' yöl-la' gut. ¹⁸ Nöziru' cutu runtecz dul-la' nu nac zxi'në' Dios, le run chi'ë nu na' Zxi'nczë' Dios, ati' tu' xöhui' cutu saqui' bi gun qui.

¹⁹ Nöziru' yu'uru' lu në'ë Dios, ati' yu'ugac lu na' tu' xöhui' yúgu'të bunách tui' ládxi'gac le dë yödzyú ni.

²⁰ Na'a, nöziru' chbidë' ni Zxi'në' Dios, len bennë' queëru' yöl-la' rejni'i, quië gúnbë'ru' Nu na' nac gdutë li. Zóalenru' Nu na' nac gdutë li le zóalenru'-në' Jesucristo, Zxi'në' Dios. Nu ni nac Dios gdu, len Nu runn queëru' yöl-la' na'bán gdu. ²¹ Zxi'na'dau', gul-gún chi'i cuinli' cui tsej ládxi'cli' bdau' guiöj bdau' yag. Ca' gac.

DÍDZA'DAU' BURÓP BUZUJË' LU GUICH SAN JUAN

Núnbë'ru' le nac gdu'të li len yöl-la' nadxí'i

¹ Neda', bönni' gul run chi'a bunách queë' Cristo, rugapa' li' Dios, ngul rö queë' Dios, tsaxxón len yúgu'të zxi'nu'. Nadxí'ida' lbi'ili' le núnbë'ru' le nac gdu'të li, len clég neda'z, san lëzca' ta'dxi'i lbi'ili' yúgu'të nup chnúnbë'gac le nac gdu'të li. ² Nadxí'itu' lbi'ili' le núnbë'ru' le nac gdu'të li, le zóalentecz rë'u. ³ Rnaba' lahuë' Dios Xuz len Xanru' Jesucristo, Zxi'nczë' Dios, uzá' ladxë'ë queëli', len huechi' ladxë'ë lbi'ili', len gunë' ga soa dxi icj ladxí'dau'li' le núnbë'li' le nac gdu'të li len nadxí'ili' lza'li'.

⁴ Budzíjtsquida' cati' byönda' tunbi' zxi'nu' ca nac le nac gdu'të li, le tunbi' ca na' gna bé'inë' rë'u Dios Xuz. ⁵ Na'a, ráta'yua'lau', nguldau', gunu' ca rna bë' zxba queë'. Cutu ruzuja' quiu' lu guich tu zxba cub. Ruzuja' la' leyz lë na' gna bé'inë' rë'u dza ni'të, gnë' ral-la' gdxí'iru' lza'ru'. ⁶ Cni nac bë' nadxí'iru'-në' Dios. Nac cni chqui' runru' ca rna le gna bé'inë' rë'u. Lë na' gna bé'inë' rë'u nac quië gdxí'iru' lza'ru' ca na' chbyónili' dza ni'të.

Nup tē'ni la'zì' ye'i rē'u

⁷ Lë ni rguíxjöi'da' lbi'ili', le chta'dá yödzlyú ni zian nup ta'zì' yë', nup na' cuta'zì' lu na' gac ca bidë' Jesucristo, guquë' gdu bunách. Nu na' run cni, nac nu rzi' yë' len nu rdá'baga' Cristo. ⁸ Gul-gún chi'i cuinli' cui unitli' le nadél-li'li' le benli' xchinë' Cristo, san gul-güi' ladxí'li' gdél-li'li' gdu'të le ral-la' si'li' lu në'ë Dios.

⁹ Núti'tëz nu rguel-la' nöz yubl len rucá'n xtidzë'ë Cristo, cutu zóalenë' nu na' Dios. Nu da'tecz xtidzë'ë Cristo, zóalenë' nu na' Dios Xuz lenca' Zxi'në'. ¹⁰ Chqui' núti'tëz nu za' ga zoali', len rusëdi zxba yubl, cutu ulëbili' lidxli' nu na', len cutu guiëli' lei: "Gyu'u len netu'." ¹¹ Nu rë lei: "Gyu'u len netu'", run tsaxxón lei ca nac le cunác run nu na'.

Runë' löz Juan gdxinë' ga nacu'ë böchi' lzë'ë

¹² Zal-la' le zian ral-la' uzuja' queëli' lu guich, cutu rë'nda' uzuja' yúgu'të lu guich. Runa' löz guida' ga zoali', ati' güi'ru' didza' yalj lulu, quië gac udzíjiru' gdu ladxí'ru'.

¹³ Tu'gapbi' Dios li' zxi'nnu ngul zxilu', ngul rö queë' Dios. Ca' gac.

DÍDZA'DAU' BUNN BUZUJĚ' LU GUICH SAN JUAN

Le dxi'a runě' bōnni' lě' Gayo

¹ Neda', bōnni' gul run chi'a bunách queě' Cristo, rugapa' Dios li', Gayo dxi'i ladxi'. Nadxi'ida' li' le núnbě'ru' le nac gđutě li.

² Bōcha'adau', rnabda'-ně' Dios guně' ga gac dxi'a quiu' ca nac yúgu'tě le runu', len su' ca' dxi'a, ca na' rac dxi'a qui bö' nacczu'. ³ Rudzijda' le ta'dxině' ga zoa' bōchi'ru', tuně' lna' lau quiu', ta'ně' nacu' li ladxi', len runu' ca nac le nac gđutě li. ⁴ Cutu bi dē le runr ga rudzijda' ca lě ni, cati' ryōnda' tun ca rna le nac gđutě li nup nacgac ca bi'i queēcza'.

⁵ Bōcha'adau', runu' le nac gđu cati' ráclenu' bōchi'ru', len runu' ca' le nacr lsaca', ráclenu' bōchi'ru' cunúnbe'inu' lequě'. ⁶ Tuně' lna' lau quiu' bōchi'ru' ni laugac bunách queě' Cristo ni, ta'guíxjō'ě ca na' nadxi'inu' lequě'. Runu' le nac dxi'a cati' rugú'u lequě' nōz, ráclenu' lequě' ca na' ral-la' gunu' quegac nup tun xchině' Dios, quiě luú'ě nōz. ⁷ Lequě' gularujě' ni le nadxi'icně' Jesús, len cutu bi ta'zi'ě lu na'gac bunách cuta'dá' Cristo. ⁸ Qui lě ni na' ral-la' gunru' ba la'n bunách tun cni, quiě gúnlenru' lequě' dxin qui le nac gđutě li.

Le cunác dxi'a runě' Diótrefes

⁹ Chbuzuja' lu guich le uzejni'i bunách queě' Cristo ni', san Diótrefes, bōnni' ni' rdzag ladxě'ě gaquě' blau ladjquě', cutu runě' netu' ba la'n. ¹⁰ Qui lě ni na', chqui' huida' ga zoali', usá'a ládxi'li' cati' udubli' ca nacgac le runě'. Rzi' quidzě'ě netu', len rně' queětu' le cunác. Cutu rrxōn ladxě'ě tsa lě niz, san lězca' cutu runě' ba la'n bōchi'ru' ta'dxině' ni', ati' ruzaguě'ě xnōzgcac nup ni' tē'ni lun lequě' ba la'n, len rubijě' nup na' ladj bunách queě' Cristo.

¹¹ Bōcha'adau', cutu gunu' ca tun nup tua' dō', san ca tun nup tun le nac dxi'a gunu'. Nu run le nac dxi'a naqui queě' Dios, san nu rua' dō' gatga benbě' Dios.

Le nac dxi'a runě' Demetrio

¹² Yúgu'tě bōchi'ru' tuně' lna' lau queě' Demetrio, ati' nac bē' runě' le nac gđutě li. Lězca' netu' runtu' lna' lau queě', ati' nōzili' nacz le runtu' lna' lau queě'.

Le rnabě' Juan lahuě' Dios

¹³ Zianr ca' le gu'nda' uzuja' quiu' lu guich, san cutu rē'nda' uzuja' lei lu guichz. ¹⁴ Na'a, runa' lōz glě'iteda' li', ati' güi'ru' didza' yalj lulu.

¹⁵ Rnaba' lahuě' Dios guně' ga soa dxi' icj ládxi'da'u. Tu'gáp Dios li' nup ni ta'dxí'i rě'u. Lězca' li', bgap Dios tu tu nup ni' ta'dxí'i rě'u. Ca' gac.

DIDZA' BUZUJË' LU GUICH SAN JUDAS

Judas rugapë' Dios nup nulidzë' Dios

¹ Neda', Judas, tsaz naca' huen dxin queë' Jesucristo, len naca' ca' böchë'ë Jacobo. Rugapa' Dios lbi'ili', nulidzë' lbi'ili' Dios Xuz, len nadxi'inë' lbi'ili', len run chi'ë lbi'ili' le nacli' tuz len Jesucristo. ² Rë'nda' gnözili' ca ruhuéchi'tsca ladxë'ë lbi'ili' Dios, len nadxi'itsquinë' lbi'ili', lenca' quië soatsca dxi icj lãdxi'dau'li'.

Nup tu'sëdi le cunác

³ Böchi' lza'adau', guetsca ladx'a uzuja' queëli' lu guich ca nac yöl-la' ruslá nadél-li'ru', san run bayúdx uchizia' icj nagli' quië gdu lãdxi'li' tül-lenli' nup ta'dá'baga' le réjlë'ru'në' Dios, lë na' budödë' Dios tsaz lu na'gac nup náquigac quizi queë' quië luzë didza' qui laugac yúgu'të bunách. ⁴ Cni run bayúdx guna' le chgulayázlenë' rë'u bagachi'z la'quë' bönni', Dios buzöë' quequë' dza ni'të gchuguë' quequë' tsaz. Bönni' ni cutu ta'yj lãdxi'quë' Dios. Le zoa le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, táquinë' huac lunë' le cunác. Ta'dá'baguë'ë Xanru' Jesucristo. Tuzë' Lë' rna bé'inë' rë'u.

⁵ Chnöziczli' lë ni, san rë'nda' usá'a lãdxi'li' ca benë' Xanru' Dios. Zal-la' buslé' bunách Israel cati' bubijë' lequë' luyú Egipto, gdöd ni' busnitië' nup bítsa'gac ladjquë' san cutu glulayejlë' Lë'. ⁶ Lëzca' cni, Dios buseyjë' tu latj chul yugu' gbaz la'y queë', nup ni' cutu glun xchinqüë', san guluca'në' xlatjqüë'. Tsaz nága'quë' ni' ga gdxinr dza usyudxë' yödzyú ni Dios. ⁷ Lëzca' cni guc quegac yödZ Sodoma len Gomorra len yödZ dzaggac leygac. Ca na' glunë' gbaz la'y na', guladá'baguë'ë Dios, lëzca' cni glunë' bönni' yugu' lu yödZ na'. Guludöd cuinqüë' quië glunë' le cunác len le gulazëz lãdxi'quë' le tun ga nu rutuí'i. Na'a, le busaca' zi'ë lequë' Dios lu gui' le cutu ul, lë na' guc quequë' nac tu le run gadxi yúgu'tëru', cui gunru' la' leyz.

⁸ Zal-la' glac lë ni, la' cniz tunë' bönni' ni, bönni' rjáclenë' yël yudxi. Tun ditjnë' gdu ca nayá' nabinquë'. Ta'dá'baguë'ë le rna bé'inë' rë'u Dios, len ta'hë zi'ë quegac nup ta'ná bë' yehua' yubá. ⁹ Miguelcz, gbaz la'y blau, cati' gdíl-lenë' tu' xöhui' quië gac u'ë gdu ca gyë'ë Moisés, cutu burúguinë' udxí'ë dö' tu' xöhui' na', san gudxë' lei: "Xanru' uzeynë' ba nadx li'." ¹⁰ San ta'në zi'ë bönni' ni quegac le runë' Dios, yugu' le cuta'yéjni'në', ati' yugu' le ta'yéjni'në' racc quequë' ca na' tunba' böa' guixi' cuta'yéjni'iba', lë ni tu'gunë' dxin len cni tu'dxia dö' cuinqüë'.

¹¹ Bica' bayechi' lequë' le chglunë' dul-la' ca na' benë' Caín, ati' lu yöl-la' ruhuidi' quequë' chgulachixi gulaninë' ca na' bchixi bnignë' Balaam quië si'ë dumí, ati' chnarug quequë' latië' ca na' gatië' Coré cati' gdá'baguë'ë Moisés. ¹² Yugu' bönni' ni tágulenë' tsaxón lbi'ili' cati' ráguli' yugu' güi'i huagu lu yöl-la' nadxi'i queëli'. Tunë' ga ta'chixi ta'nigui nup dzaggac lbi'ili', le ti'j tautzë'. Nacquë' ca bönni' ral-la' lugáguquë'-ba' bö'cu' zxila', san la' cuinczë' tu'gahuë'. Nacquë' ca böaj luzxbá cunachë'gac nis, ati' rua' leygac bö' na' ni'li'. Nacquë' ca' ca yag chbdxin dza bi la'bia san cutu bi ta'bia, ati' nacquë' ca' ca yag chgulabídx gdu luf len chnaládzugac. ¹³ Nacquë' ca' ca nis zxon cati' ryas rdxia len rbö' bdxina' qui, lë na' ruluí' ca nac yöl-la' stu' tunë'. Nacquë' ca bölj luzxbá nuca'ncha' xnözcba'. Dios chnunë' quequë' la'yazië' tsaz latj chul.

¹⁴ Ca nac quequë' bë'ë ca' didza' uláz queë' Dios Enoc, bönni' ni' gbáblenë' bugádx cö' zxi'n xsoë' Adán, gnë': "Gul-yutsca', zë'ë Xanru', dzaggac Lë' zian gayuá' bunách náquigac quizi queë'. ¹⁵ Zë'ë gunë' zxguia' yúgu'të bunách len gchuguë' quegac yúgu'të nup tua' dö'." Cni gunë' ni'a qui yúgu'të didza' zi' gulanë' queë' Lë' bönni' dul-la' na'. ¹⁶ Bönni' ni ta'në' queë', len ta'zi' quidzë'ë, len tunë' ca nac le ta'zëz lãdxi'quë'. Tu'ë didza' lu yöl-la' run ba zxon cuinqüë', len quië luzi'ë xbeygac, tu'ë didza' ta'gú'u bunách yöl-la' zxon.

Judas rusë'ë lãdxi'gac nup ta'yéjlë' Cristo

¹⁷ Na'a, böchi' lza'adau', gul-tsajnéy yugu' didza' glu'ë dza ni'të bönni' gbaz queë' Xanru' Jesucristo. ¹⁸ Bönni' na' glë' lbi'ili': "Dza tsajséytëgac lulu' lauquë' bönni' lutitjë' le nac la'y, len lunë' ca nac le ta'zëz lãdxi'quë' le cunác." ¹⁹ Bönni' ni tunë' ga grujli' chopl. Tu'ë didza' lu yöl-la' bunáchz quequë' len cutu zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y.

²⁰ Na'a, böchi' lza'adau', gul-zóa tsutsu ca nac yöl-la' réjlë' queëli' Dios le nac gdu la'y. Gul-lidzë' Dios, ugunli' dxin yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y. ²¹ Gul-gá'nlenë' Dios, Nu nadxi'i rë'u, len gul-cöz dza ni' ulu' lahuë' Xanru' Jesucristo, Nu huechi' ladxë'ë rë'u quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu.

²² Gul-gún ga la'díp lãdxi'gac nup racc chop lãdxi'gac. ²³ Gul-gún ga lulë', gac tsca ubijli' lequë' lu gui'. Lu yöl-la' radxi queëli' gul-huechi' lãdxi'li' yezica' bunách. Gul-gún chi'i cuinli', cui gunli' tsaxón lequë', cugútsa'li' le cunác tunë'.

Le rgu'u Dios yöl-la' zxön

²⁴⁻²⁵ Dios la'z ðui, Nu nõzicz yúgu'tè, len Nu buslá rè'u ni'a qui le benè' Xanru' Jesucristo, napè' yöl-la' huac gun chi'è lbi'ili', cui gchixi gníguili', len uschinè' lbi'ili' lahuè' Lè' ga zoè' lu yení' gdu. Gunè' ga gacli' gdu dxi'a len ga udzjitsquili'. Gaccz queè' Dios yöl-la' ba, len yöl-la' zxön, len yöl-la' blau, len yöl-la' uná bè', na'a dza len yúgu'tè dza zi'a za'c. Ca' gac.

LE BULU'Ë LAHUI DIOS ATI' NUZUJË' LU GUICH SAN JUAN

Le bulu'ë lahui Dios ca nac queë' Jesucristo

¹ Lë ni nac tu le bulu'ë lahui Jesucristo, le bë'ë Lë' latj Dios ului'inë' yugu' huen dxin queë' ca nac le run bayúdx lactë. Jesucristo bsólë'ë tuë' gbaz la'y queë', nu na' buzejni'i neda', Juan, huen dxin queë' Cristo. Gbaz la'y na' bului'inë' neda' ca nac lë ni. ² Neda', Juan, ruzuja' lu guich ni le nac gdutë' li ca nac yúgu'të le blé'ida', len runa' lna' lau qui xtidzë'ë Dios len qui le benë' lna' lau Jesucristo.

³ Bica' ba nu uláb didza' ni, len bica' bagac nup luzë naggac nu na' uláb xtidzë'ë Dios ni, len lun ca rna lë ni nayúj lu guich, le chzoa lac.

Juan ruzujë' lu guich le uzejni'i gadx cö' bunách queë' Cristo

⁴ Neda', Juan, ruzuja' lu guich didza' uzejni'i gadx cö' bunách queë' Cristo, nacua' luyú Asia. Dios, Nu zoac, len gzoatecz, len ral-la' guid, rnabda'-në' uzá' ladxë'ë queë'li, len gunë' ga soa dxi icj lãdxi'dau'li', dzaggac Lë' gadx bô' nacua' lahuë' Lë' ga ni' rë'ë rna bë'ë. ⁵ Dzaguë' ca' Lë' Jesucristo, runë' ca rnë' len runë' lna' lau queë' Dios. Zi'al Lë' bubanë' tsaz lu yöl-la' gut, len rna bé'inë' bönni' ta'ná bë'ë yödzyly ni. Lë' nadxi'inë' rë'u len gdibë' rë'u, bugüë' dul-la' nabága'ru' len xchönë' bulaljë' lë'i yag cruz, le gutië' uláz queëru'. ⁶ Jesucristo benë' ga rna bë'ru' len ga nacru' bxuz, quië cu'ru'-në' yöl-la' ba Dios, Xuzë' Jesús. Yöl-la' ba Lë' len gactecz queë' yöl-la' uná bë'. Ca' gac.

⁷ Gul-yutsca'. Zë'ë Cristo lu böaj luzxbá. La'le'i Lë' yúgu'të bunách lenca' nup ni' glun Lë' huë', guludöddë' Lë'. La'bödx yechi' yúgu'të bunách yödzyly ni cati' la'le'i Lë'. La'naru' gactë cni. Ca' gac.

⁸ Cni rnë' Lë': "Neda' naca' Nu zoa zi'al lenca' Nu rajseytë ca nac le rzu lau len le ruúdxhtë." Cni rnë' Xanru', napczë' yöl-la' huac. Zoaczë' Lë', len gzóateczë', len zi'a guidë'.

Rlé'inë' Juan yöl-la'yeni' queë' Jesucristo

⁹ Neda', Juan, naca' böchi' lza'li' len tsazxön rzaca' rgu'lëna' lbi'ili', len tsazxön len lbi'ili' ruzi'a xbey le rna bë'ë Dios, len nadél-li'da' yöl-la' rböz zxön ladxi' na' runnë' queëru' Jesucristo. Gatsj lahu'i' nis zön nadzuna' tu luyú bidx ni, nazi' lei Patmos. Nadzuna' le bena' lban qui xtidzë'ë Dios len le bena' lna' lau queë' Jesucristo. ¹⁰ Lu dza la'y queë' Xanru', gdu gzóalenë' neda' Dios Bö' La'y, ati' byönda' cüdzu'la' chi'ë bönni' rulidzë' zidzj. Byön chi'ë ca rbödx trompeta. ¹¹ Bönni' ni gudxë' neda': "Neda' naca' Nu zoa zi'al len Nu rajseytë ca nac le rzu lau len le ruúdxhtë. Bzuj lu guich le rlé'inu' len bsöla' lei quegac gadx cö' bunách quia', nacua' luyú Asia, nup nacua'

lu yödz Éfeso,

len lu yödz Esmirna,

len lu yödz Pérgamo,

len lu yödz Tiatira,

len lu yödz Sardis,

len lu yödz Filadelfia,

len lu yödz Laodicea."

¹² Bueycja' quië glé'ida' nuzxa na' rulídz neda'. Cati' bueycja', blé'ida' gadx le nua'gac gui' náquicni oro. ¹³ Ladj gadx le nua'gac gui' na' blé'ida' tu Nu nalá' ca rnë'ë bönni'. Nacuë' tu lari' tunn le rdxin xni'ë, len lchu'ë nasië' tu pan náquini oro. ¹⁴ Chguichdau'z nac guitsa' icjé' ca nac zxila' o ca rna' bögui', ati' ryëp yös yení' yöj lahuë' ca gui'. ¹⁵ Ryëp yös yení' ni'ë ca guia bronze dxildau', le nudzë'itsca lu gui' ca bau' yal. Zidzj byön chi'ë ca ryön tu yegu zxön. ¹⁶ Lu në'ë yubél xzoacha' gadx bölj yení', ati' ru'ë r-ruj didza' le nac ca tu guia tuchi' natuchi' grop rui'i. Ryëp yös yení' lahuë' ca gbidz cati' ruzj'ada.

¹⁷ Cati' blé'ida' Lë' gdzö'a xni'ë ca bönni' nat. Ni'r Lë' bxoa në'ë neda' len në'ë yubél len gudxë' neda': "Cutu gádxinu'. Neda' naca' Nu zoa zi'al len Nu rajseytë. ¹⁸ Naca' Nu nabáncz. Gutia', ati' na'a zóatecza' nabana'. Dë lu na'a gna bé'ida' yöl-la' gut len latj quegac nup natgac. ¹⁹ Bzuj lu guich lë na' chblé'inu', len le rac na'a, lenca' le ral-la' gac tód na'a. ²⁰ Lë ni nac le nagachi' ca nac quecba' gadx bölj yení' na' blé'inu' xzoacha' lu na'a yubél, len ca nac gadx le nua'gac gui' náquicni oro. Gadx bölj yení' na' nacba' le run lsaqui' qui gadx gbaz quegac gadx cö' bunách quia', ati' gadx le nua'gac gui' na' nacgac le run lsaqui' quegac gadx cö' bunách quia' na'."

2

Didza' bsölë'ë yödZ Êfeso

¹ Gnë' ca' Bönni' na': "Bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Êfeso. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' zxoacba' lu në' yubél gadx böj yení, len rda gatsj lahuí'l gadx le nua'gac gui' na' náquicni oro. ² Cni rna: Neda' nözda' yugu' le runli' len ca rúntscali' dxin. Nözda' rbözli' zxon ladxí' len cutu gac gua' glenli' nup tua' dö'. Nözda' chgzxi' bë'li' nup ta'ná nacgac gbaz quia' san cutu ca' nacquë', ati' na'a nözili' ta'zi' yë'ë. ³ Rbözli' zxon ladxí' len chgzxaca' gdi'li' le da'li' neda', san cutu bcuidi' ladxí'li'. ⁴ Na'a, dë tu le ruquí lbi'ili': Cutur nadxi'ili' neda' ca na' bdxí'ili' neda' zi'al. ⁵ Qui lë ni na', gul-tsajnéy ca na' benli' zi'al, lë na' busanli', ati' na'a, gul-bí'i ladxí'li' len gul-gún ca na' benli' zi'al. Chqui' cutu ubí'i ladxí'li', guidtea' queëli', ati' ugúa' xlatj le nua' gui' queëli'. ⁶ Na'a, zoa tu le raclen lbi'ili'. Cutu rlé'ili' dxi'a le tunë' bönni' nicolaíta, nup na' ta'yíj ladxí'gac bdau' guiöj bdau' yag len tun le cunác, lë na' curlé'ida' dxi'a ca' neda'. ⁷ Nu ryöni ral-la' uzë nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, rui'lenë' didza' yugu' có' bunách quia' neda', Cristo, rnë': Nup luxíj lu le rac yödZlyú, guna' ga lagu le rbia yag zoa gatsj lahuí'l la' yël lach queë' Dios, le gun ga la'cuá' tsalzú."

Didza' bsölë'ë yödZ Esmirna

⁸ Gnë' ca': "Lëzca' cni, bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Esmirna. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' zoa zi'al len nac ca' Nu rajseytë, Nu na' gut len bubán tsaz. ⁹ Cni rna: Neda' nözda' le runli' len ca rzaca' rgui'li'. Nözda' nacli' yechi' san le nactë rlé'ili' yöl-la' tsahui' le nac gdu. Nözda' ca' ca ta'në xöhui' queëli' nup ni' ta'ná nacgac bunách judío, san cutu ca' nacgac cni. Nup ni ta'dá' Satanás, tu' xöhui'. ¹⁰ Cutu ca' gádxili' le ral-la' saca' qui'li'. Tu' xöhui' na' gun ga gdzunli' lidx gua la'li' lbi'ili'. Cni si' bë' lbi'ili', ati' gdu ca chi dza saca' qui'li'. Gul-tsejlë' neda' ga gdxintë dza gatli', ati' neda' gunna' queëli' yöl-la' na'bán quia'. ¹¹ Nu ryöni ral-la' uzë nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, rui'lenë' didza' yugu' có' bunách quia' neda', Cristo, rnë': Nup luxíj lu le rac yödZlyú, cutu bi gun quegac yöl-la' gut le gac burópl quegac nup la'cua'tecz lu gui' gabíl."

Didza' bsölë'ë yödZ Pérgamo

¹² Gnë' ca': "Lëzca' cni bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Pérgamo. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' nua' gua tuchi' na' natuchi' grop rui'í. ¹³ Neda' nözda' le runli'. Nözda' ca' zoali' ga ni' rna bë' Satanás, tu' xöhui', san ni ruzxöni ladxí'li' neda'. Cutu ca' nusanli' ca réjlë'li' neda', cutu busanli' lei yugu' dza ni' cati' guludóddë' ga zoali' Antipas, bönni' ni' bénteczë' lna' lau quia', ati' gutië' ga ni' zoa Satanás, tu' xöhui'. ¹⁴ Na'a, dë tu chop le tu'quí lbi'ili': Nacua'len lbi'ili' lu yödZ Pérgamo la'gac bunách nazi' lu na'gac zxba queë' Balaam, bönni' ni' busëdnë' Balac gunë' ga la'chixi' la'nigui bunách Israel, glahuë'-ba' yugu' böa' bëdxdau' guludódcde'-ba' laugac bdau' guiöj bdau' yag len glunë' le cunác. ¹⁵ Lëzca' cni nacua'len lbi'ili' nup ni' nazi' lu na'gac zxba quegac bunách nicolaíta, lë na' curlé'ida' dxi'a neda'. ¹⁶ Qui lë ni na', gul-bí'i ladxí'li' na'a. Chqui' cutu ubí'i ladxí'li', guidtea' ga zoali' len til-lena' lequë' len didza' r-ruj ru'a, le nac ca tu gua tuchi'. ¹⁷ Nu ryöni ral-la' uzë nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, rui'lenë' didza' yugu' có' bunách quia' neda', Cristo, rnë': Nup luxíj lu le rac yödZlyú, guna' ga lagu yöt maná na' nagachi'. Unódzja' ca' quequë' tu' guiöj chguichdau', ati' lu guiöj na' nayúj tu la cub, nutu nu nunbë' lei, san nupz na' la'zi' lei, lumbë' la na'."

Didza' bsölë'ë yödZ Tiatira

¹⁸ Gnë' ca': "Lëzca' cni, bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Tiatira. Cni uzuju' lu guich: Ru'ë didza' Zxi'në' Dios, Nu na' dxia yöj lahuë' nacgac ca gui', ati' ni'ë nacgac ca gua bronze dxildau'. ¹⁹ Cni rnë': Neda' nözda' le runli'. Nözda' ca nadxi'ili' neda' len ca réjlë'li' neda'. Nözda' ca' ca runli' xchina' lu yöl-la' rböz zxon ladxí' queëli'. Nözda' nacr gdu ca runli' yugu' lë ni ca benli' zi'atël. ²⁰ Nacuá' tu chop le tu'quí lbi'ili': Rui'li'-nu latj ngul na' lënu Jezabel, rnanu rui'nu didza' uláz queë' Dios, ati' ni'a qui le rusëdinu rzi' yé'ínu nup tun xchina'. Rusëdinu lequë' le run ga tunë' le cunác len tahuë'-ba' böa' bëdxdau' ta'gu'ë-ba' laugac bdau' guiöj bdau' yag. ²¹ Neda' bë'a-nu latj ubí'i ladxí'nu, san cutu ré'ninu uca'nnu le cunác na' runnu. ²² Qui lë ni na' chu'na'-nu tu le gáti'nu ga na' saca' qui'nu lu xhuë'nu tsazxon len nup glun tsazxon len lënu le cunác. Cni guna' na'a chqui' cutu lubí'i ladxí'gac quie cutur lun dul-la' na'. ²³ Guna' ga latbi' zxi'nnu. Cni gac, láquibe'i yúgu'të có' bunách quia' ruyúa' le ta'bequi icjgac len le ta'zá' ladxí'gac bunách, ati' ubí'a queëli' tsca nac le runli'. ²⁴ Yezíca'li' zoali' yödZ Tiatira, nul-li' cunazí' lu na'li' lë na' rusëdinu, len cutu nazëdli' lë na' ta'ná bunách ni' nac le nayéjní'tsqi, san le nactë naqui qui Satanás, tu' xöhui', répa' lbi'ili': Cutu uspaga'a lbi'ili' yetú le ral-la' gunli'. ²⁵ Na'a, lë na' chnazí' lu na'li', gul-gún chi'í ga gdxintë dza huóda'. ²⁶ Bönni' ni' luxicjë' lu le rac yödZlyú len lunë' ca rë'nda' neda'

ga udxhtë, neda' guna' ga la'ná bé'iné' bunách gđutě yödzyly. ²⁷ Ca na' budödě' lu na'a Xuza' Dios yöl-la' uná bē', neda' ca' guna' ga la'ná bé'iné' yugu' yödzy, gata' lu na'que' xuyág guia, ati' luzxuzxjě' bunách na' ca nu ruzxúxj tu yusu' náquini yu. ²⁸ Gu'a ca' quequě' bōlj usil. ²⁹ Nu ryōni ral-la' uzě nag lě ni rně' Dios Bō' La'y, rui'leně' didza' yugu' cō' bunách quia' neda', Cristo."

3

Didza' bsölě'ě yödzy Sardis

¹ Gně' ca': "Lězca' cni bzuj lu guich didza' ni gsōlu'u queě' gbaz quia' zóaleně' bunách quia' lu yödzy Sardis. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' nacua' len Lei gadx bō' na' len zxoacba' lu ně'i yubél gadx bōlj yeni', rna cni: Neda' nōzda' le cunác runli', len nōzda' chnactzli' zal-la' taqui bunách nabanli'. ² Gul-spán lādxi'li'. Gul-gún tsutsu le nacua' len lbi'ili', le chzoa lat, le ráquibe'ida' cutu nac gdu lahuě' Dios le runli'. ³ Gul-tsajnéy na'a zxba na' byōnili' le gzxi' lu na'li'. Gul-gún ca rna xtídžě'ě Dios len gul-bí'i lādxi'li'. Chqui' cutu uspán lādxi'li', guida' ga zoali' tu tsalz ca na' rdxině' tu tsalz gban, ati' cutu gnōzili' bízxa dza na' guida' ga zoali'. ⁴ Nacua' len lbi'ili' lu yödzy Sardis la'gac bunách cutu nacgac xōhui'. La'dalen neda' nup ni, nácugac lari' chguichdau'z le rulu' nuhuōacque' gdu dxi'a, le nacque' lsaca' gac cni quequě'. ⁵ Nup luxícj lu le rac yödzyly ugacua' lequě' lari' chguichdau'z, len cutu usula' laquě' chnayujgac lu guich ga nayujgac lagac nup nadě-li'gac yöl-la' na'bán gdu. Si' lu na'a nup ni lahuě' Xuza' Dios lenca' lauquě' gbaz la'y queě'. ⁶ Nu ryōni ral-la' uzě nag lě ni rně' Dios Bō' La'y, rui'leně' didza' yugu' cō' bunách quia' neda', Cristo."

Didza' bsölě'ě yödzy Filadelfia

⁷ Gně' ca': "Lězca' cni bzuj lu guich didza' ni gsōlu'u queě' gbaz quia' zóaleně' bunách quia' lu yödzy Filadelfia. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' nac la'y len rui' didza' gđutě li, len dē lu ně'i zxi'n guia queě' David, bōnni' gna bē'ě, Nu rsalj ga nu ryaz ati' nutu nu gac uséyj lei, len ruséyj ga nu ryaz ati' nutu nu gac gsalj lei. ⁸ Nu ni rna: Neda' nōzda' le runli'. Nōzda' napli' lati'z yöl-la' huac, san runli' ca rna xtídza'a len cutu rutui'li' rnali' náquili' quia'. Qui lě ni na' nuzóa' lauli' tu ga nu tsaz le nayálj ati' nutu nu gac uséyj lei. ⁹ Gul-yutsca', nup ni' ta'dá' Satanás, tu' xōhui', len ta'zi' yě', ta'ná nacgac bunách judío ta'yj lādxi'gac Dios, san cutu nacgac cni, neda' guna' ga la'dxině' lauli' len luzechu zxibquě' xni'ali'. Ni'r lāquibe'ině' nadxi'ida' lbi'ili'. ¹⁰ Le benli' ca rna xtídza'a, glōzli' zxōn ladxli', neda' gun chi'a lbi'ili' dza na' la'zaca' la'guí' yúgu'tě bunách yödzyly ni, lě na' gac quiě si' bē' nup nacua' yödzyly ni. ¹¹ Zi'a guida'. Qui lě ni na' gul-gún chi'i le napli', cui gac nu gun ga cusi'li' lě na' ral-la' gunna' queěli'. ¹² Nul-li' ni' uxicjli' lu le rac yödzyly, neda' guna' ga gacli' tsutsu ca nacgac yzxōn, soali' gđau' ga na' zoě' Dios, len gatga grujli' ni'. Udá'a lbi'ili' ca lě Dios quia', lenca' ca lě yödzy queě' Dios le nac Jerusalén cub, le ruhuōtj r-ruj yehua' yubá lu ně'ě Dios. Lězca' udá'a lbi'ili' la' cub. ¹³ Nu ryōni ral-la' uzě nag lě ni rně' Dios Bō' La'y, rui'leně' didza' yugu' cō' bunách quia' neda', Cristo."

Didza' bsölě'ě yödzy Laodicea

¹⁴ Gně' ca': "Lězca' cni bzuj lu guich didza' ni gsōlu'u queě' gbaz quia' zóaleně' bunách quia' lu yödzy Laodicea. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' zoa tsaz, Nu run ca rna, len rui' didza' gđutě li ca na' run lna' lau, len nac ca' Nu na' blen lu ně'i yúgu'tě le beně' Dios. ¹⁵ Cni rna: Neda' nōzda' le runli'. Ca runli' nac ca nis cunác ziaj, cutu ruca'ni' tsaz neda', len cutu nac ca nis zōgui', cutu runli' xchina' gdu lādxi'li'. Dxi'ar gac la' gacli' ca nis ziaj o ca nis zōgui'. ¹⁶ Na'a, le nacli' ca nis nagúlz, len cunacli' ca nis ziaj, len cutu nacli' ca nis zōgui', chu'na' lbi'ili' ca run nu huěb nis nagúlz na'. ¹⁷ Lbi'ili' rnali' rlě'ili' yöl-la' tsahui' queěli' len rac dxi'a queěli', len cutu bi ryadzj queěli', san cutu ráquibe'ili' le nacli'. Bayechi' nacli'. Nacli' xzi'. Nacli' yechi', len nacli' lau chul len rdali' xguidz. ¹⁸ Qui lě ni na', neda' ruzějni'da' lbi'ili' gá'uli' lu na'a neda' le nac ca oro le nuna' dxi'a lu gui', quiě gata' queěli' yöl-la' tsahui' gdu. Ral-la' gá'uli' ca' quia' lari' chguich gáculi', quiě ggachi' yöl-la' xguidz queěli' le run ga nu rutui'. Ral-la' gá'uli' ca' quia' le gun ga luhuōác yōj lauli' quiě gac glé'ili'. ¹⁹ Neda' ruzeyda' bach len rut rguina' yúgu'tě nup nadxi'ida' chqui' cutu tun le nac dxi'a. Qui lě ni na', gul-bí'i lādxi'li', gunli' xchina' gdu lādxi'li'. ²⁰ Gul-yutsca', neda'cza' zoa' ga nu ryaz, rulidza'. Chqui' nūti'těz nu yōni chi'a len gsalj quia', tsazia' len gágulena' nu na', ati' gágulen neda' nu na'. ²¹ Nul-li' ni' uxicjli' lu le rac yödzyly, neda' guna' ga cō'lenli' neda' tsazxōn ga na' rō'a rna bē'a, ca na' beně' ca' quia' neda' Xuza', buxicja' neda' lu le guc quia', ati' grō'lēna'-ně' tsazxōn Xuza' ga na' rō'ě rna bē'ě Lě'. ²² Nu ryōni, ral-la' uzě nag lě ni rně' Dios Bō' La'y, rui'leně' didza' yugu' cō' bunách quia' neda', Cristo."

4

Yöl-la' ba ta'gu'ë Dios yehua' yubá

¹ Gdöd glac lë ni, buyúa' len blé'ida' tu ga nu ryaz nayálj yehua' yubá. Byönda' ca' chi'ë bönni' na' byönda' zi'al, bulídz zidzj ca rbödx trompeta. Chi'i ni bulídz neda', gna: "Gda xtsa'l ni ati' neda' ului'ida' li' le run bayúdx lac töd ni."

² La' ni'z gzoalen' neda' Dios Bò' La'y, ati' blé'ida' ni' yehua' yubá tu latj ga Nu rö' rna bē', len blé'ida' ca' Nu na' rö' latj na'. ³ Ryëp yös yení' Nu na' rö' latj na', ca na' ryëp yös yení' guiöj jasje len guiöj cornalina, yugu' guiöj záqui'tsqui. Gatsj lahui'l latj na' zoa bquita' nac lach ca nac guiöj esmeralda, le ryëptsca yös yení'. ⁴ Gdu zbi'il latj na' nacua' ca' yetáp uruá' latj gap ta'bó' nup ta'ná bē', ati' yugu' latj na' rö'quē' tap uru'ë bönni' gul, nácuquē' lari' chguichdau'z, len dxiagac icjuē' bregui' náquicni oro. ⁵ Latj blau ga ni' rö' Nu na', ta'rúj yös len gziu' rnē, ati' bō zxön ryu'u. Lahui' lau latj na' tu'zeni' gadx le ta'gú'u yení', le nacgac gadx bö' dzaggac Dios. ⁶ Ca dödl lahui latj ni dē tu ca nac tu nis zxön ryëp yös yení' ca guiöj jar.

Gdu zbi'il latj na', tsla'a hueaj nacua' tap nup nabangac, ati' zian yöj laugac dxiagac zaca' cúdzi'lgac len láhuilgac. ⁷ Tu nu nutsa' ladj tap ni nalá' ca nacha' bēdx guixi'. Nu na' buróp nalá' ca nacha' bēdx, ati' nu na' bunn nalá' lahui ca nac lau bönni', ati' nu budáp nalá' ca nacha' bsia' rzuba'. ⁸ Idaptē nup ni, qui queégac dxia xop xilgac, ati' láhuilgac len lé'lgac, yöj lau zian dxiagac. Rël len tē dza cutu ca' tu'sán, ta'ná: "La'y, la'y, la'y naquē' Xanru' Dios, napczē' yöl-la' huac. Gzoaczē' Lē', len zoaczē', len chzoa guídczē'."

⁹ Nup na' nabangac ta'gú'u yöl-la' ba Nu na' rö' rna bē', len zoatecz nabán. Tun ba la'n Nu na' len tē Nu na': "Xclenu'." Bátti'tēz tun cni idáp na', ¹⁰ tu'tság lauquē' lyu lahui' lau Nu na' tap uru'ë bönni' gul na', ta'yíj ládxi'quē' Nu na' zoatecz, len tu'cu'ë bregui' oro quequē' lahui' lau latj ga ni' rö' rna bē' Nu na', ta'nē':

¹¹ Xantu' Dios, nacu' Isaca'

Cu'tu' Li' yöl-la' ba,

Len guntu' Li' ba la'n,

Len gata' quiu' yöl-la' uná bē'

Le benu' yúgu'tē le dē.

Ca rē'ncznu' nacua' len gulazú lau nacua'.

5

Tu guich len Bönni' naquē' Bò'cu' Zxíla'dau'

¹ Ni'r blé'ida' tu guich lu na' yubél Nu na' rö' latj blau. Guich na' nac tu guich nudúb, len da' didza' lē'il len lahuil. Naguel-la' guich na' gadx le nuseyjgac lei. ² Blé'ida'-nē' tuē' gbaz la'y blau, ati' bē'ë zidzj didza', gnē': "¿Nuzxa nac Isaca' uladzu' le naguél-la'gac guich ni len gsalj lei?"

³ Nutu nu guc gsalj guich na' len cutu guc nu uyú lei, nitú nu zoa yehua' yubá, len nitú nu zoa luyú, len nitú nu zoa zxanil luyú. ⁴ Ni'r grödxa' le cutu bdzöli nu nac Isaca' gsalj guich na', len cutu bdzöli nu nac Isaca' uláb lei, len nutu nu nac Isaca' uyú lei. ⁵ Ni'r gudxē' neda' tuē' bönni' gul ni', gnē': "Cutu cödxu'. Nu na' nac ca bēdx guixi', Nu nabablen zxi'n xsoē' Judá, len nac ca' zxi'n xsoē' David, chbuxíj lu yúgu'tē le rac, len saqui' uladzu' le naguél-la'gac guich ni len gsalj lei."

⁶ Ni'r blé'ida'-nē' Bönni' naquē' Bò'cu' Zxíla'dau', zuinē' lahui' lau latj blau na' zoa gatsj lahui'l nup na' nabangac len gatsj lahui'lē' ca' bönni' gul na'. Naquē' huē' ca nac qui bō'cu' zxi'la' zoa nu budödi lē'ba', nacua' gadx luzba' len gadx yöj lauba', le tu'luí' ca nacgac gadx bö' na' dzaggac Dios, nasölē'ë leygac gdu'tē yödzlyú. ⁷ Gdödē' Bönni' naquē' Bò'cu' Zxíla'dau' len gdél-lē'ë guich na' lu na' yubél Nu na' rö' latj blau na'. ⁸ Cati' chgdél-lē'ë guich na', guluzechu zxi'buquē' lahuē' Bönni' na' naquē' Bò'cu' Zxíla'dau' idáp nup na' nabangac len idáp uru'ë bönni' gul na'. Zönquē' le rul-l nazí' lei arpa tu tuē' bönni' gul na', len nua'quē' ca' yugu' bdxí' náquicni oro, yúdzgac yal, lē na' ruluí' yöl-la' rulídz Dios quegac bunách queē'. ⁹ Tul-lē' tu le rul-l yöl-la' ba, le nac cub, le rna cni:

Nacu' Isaca' quel-lu'u guich

Len uladzu'u le naguél-la'gac lei

Le bē'u latj bönni' guludöddē' Li',

Ati' len xchönu' bóa'uu' bunách quiē laqui queē' Dios,

Nacgac bunách gza'a nacua' gdu'tē yödzlyú,

Bunách tui' yúgu'tē didza' yubl,

Len nababgac yúgu'tē yödz len yúgu'tē luyú nacua' gdu'tē yödzlyú.

¹⁰ Benu' ga nacquē' bönni' uná bē'

Len ga nacquē' bxuz queē' Dios queēru'.

Benu' ga ta'ná bē'ē yōdzlyú.

¹¹ Ni'r buyúa' len byōnda' chi'iquē' zian gbaz la'y. Gayuá' len gayuá' nacu'ē. Nacu'ē gdu zbi'il latj blau na' tsazzōn len nup na' nabangac lenca' len yugu' bōnni' gul na'. ¹² Tu'ē zidzj didza' yúgu'tē', ta'nē':

Bōnni' na' naquē' Bō'cu' Zxíla'dau', guludōddē'-ba',

Naquē' lsaca' gata' lu nē'ē yōl-la' uná bē'

Len yōl-la' tsahui'

Len yōl-la' rejni'i

Len yōl-la' huac.

Naquē' lsaca' gunru'-nē' ba la'n

Len tsej lādxi'ru' Lē'

Len cu'ru'-nē' yōl-la' ba.

¹³ Ni'r byōnda' tul-l yúgu'tē' bi benē' Dios yehua' yubá len yōdzlyú, len zxanil luyú len lu nis zxōn. Tul-l yúgu'tē' bi nacuá' yugu' latj na', ta'ná:

Yōl-la' ba Nu na' rō' latj blau,

Lenca' Bōnni' na' naquē' Bō'cu' Zxíla'dau'.

Gúnteczru'-nē' ba la'n

Len cú'teczru'-nē' yōl-la' ba,

Ati' gna bē'teczē' Lē'.

¹⁴ Idaptē nup na' nabangac ta'ná: "Ca' gac."

Ni'r idáp uru'ē bōnni' gul na' gulutság lauquē' lyu len gulayáj lādxi'quē' Nu na' zoatecz.

6

Le naguel-la'gac guich

¹ Ni'r blé'ida'-nē' Bōnni' naquē' Bō'cu' Zxíla'dau', buládzu'ē tu le naguel-la' guich na', ati' byōnda' tu nu nutsa' ladj idáp na' nabangac, ryōn chi'i ca gziu' rnē, gna: "Gda uyú'."

² Buyúa', len blé'ida'-ba' tuba' bōa' chguich, ati' zōn tu uxiti' yag nu na' dxia lēba'. Glu'ē lē' tu bregui' udxíē' icjē', ati' brujē' ca tu nu nactēr blau quiē uxicjē' lu gdil-l.

³ Cati' buládzu'ē le buróp le naguel-la' guich na', byōnda' buróp nu na' nabán, gna: "Gda uyú'."

⁴ Ni'r brujba' yetuba' bōa', nacha' xna. Guludōdē' lu nē'i nu na' dxia lēba' yōl-la' huac uná bē' tsajtúē' yōl-la' rbōz dxi'a tsáhui'dau' quegac bunách len gunē' ga ludōddē' lza'quē'. Gulunōdzjē' queē' tu gua tuchi' zxōn.

⁵ Cati' buládzu'ē le bunn le naguel-la' guich na', byōnda' bunn nu na' nabán gna: "Gda uyú'."

Buyúa' len blé'ida'-ba' tuba' bōa' gasj, ati' zōn tu xgonz nu na' dxia lēba'. ⁶ Byōnda' rui' didza' tu chi'i gatsj lahui'l tap na' nabangac, rna: "Chop guia zxoá' xtil lazsj qui tu dza huen dxin le gac gbín, len xop guia zxoá' cebada lazsj qui tu dza huen dxin, san cutu gunu' ga yadzj le nac za len cutu bi gunu' qui xisi uva na'."

⁷ Cati' buládzu'ē le budáp le naguel-la' guich na', byōnda' rui' didza' budáp nu na' nabán, gna: "Gda uyú'."

⁸ Buyúa' len blé'ida'-ba' tuba' bōa' gulj, ati' nazí' lei Yōl-la' Gut nu na' dxia lēba', ati' zeajlen lei nu nazí' lei Latj Chul. Guludōdē' lu nē'i nu na' gna be'i gatsj tu gatsj bunách nacuá' yōdzlyú quiē gdōdi lequē' len guia tuchi', len ni'a qui yōl-la' rdun, len ni'a qui guidzhuē', len lu rú'acba' bōa' guixi' snia' dzō'ba' yōdzlyú.

⁹ Cati' buládzu'ē le bugayu' le naguel-la' guich na', blé'ida' zxan bcugu yehua' yubá ni' bō' glacczē' bōnni' ni' guludōdcdē' lequē' le glunē' lban qui xtidzē'ē Dios len le glunē' lna' lau queē'. ¹⁰ Glui' zidzj didza' yugu' bō' ni, gulaná: "Xantu' La'y, runu' ca rnau', çbatxcz cuequi xbeynu' netu' len uzi' lau' bōnni' ni' nacu'ē yōdzlyú le guludōddē' netu'?"

¹¹ Gulunōdzjē' quequē' lari' chguichdau'z lacuē', len glē' lequē': "Ral-la' uzí' lādxi'li' yetú chi'idau'z, ga gdxinr dza la'dxin ni yúgu'tē' lza'li' huen dxin queē' Cristo, bōnni' na' ral-la' ludōdi ca' lequē' bunách ca na' guludōdi lbi'ili'."

¹² Cati' buládzu'ē le buzxóp le naguel-la' guich na', buyúa' len blé'ida' gtittsca luyú. Bōac gasj gbidz, guc ca tu lari' guitsa' gasj, ati' bōac xna beo' ca nac rōn. ¹³ Gulaguíndj luyú bōlj luzxbá, guc ca rac qui yag higo, ta'guíndj le rbia cati' rutá lei bō' bdunu'. ¹⁴ Gdōd qui luzxbá, guc qui ca rac qui guich cati' nu rutúb lei. Guladzá' xlatjgac yúgu'tē' guí'adau' len yúgu'tē' gap zoa luyú bidx lu nis zxōn. ¹⁵ Ni'r gulucachi' lauquē' gap nac zxan bloj len gap nac lē'i guiōj guí'adau' bōnni' ta'ná bē'ē luyú, len yugu' bōnni' blau, len bōnni' ta'lé'inē' yōl-la' tsahui', len bōnni' nacu'ē lu na'quē' bōnni' rjaquē' gdil-l, len bōnni' dē lu na'quē', len yúgu'tē' bōnni' nadá'ugac, len yúgu'tē' bōnni' cunadá'ugac. ¹⁶ Glē' yugu' guí'adau' na' len yugu' lē'i guiōj na': "Gul-dubaga' netu', len gul-cachi' netu', cui glē'i netu' Nu na' rō' latj blau ni' len cui gdcl-li'

netu' yöl-la' rley queë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'. ¹⁷ Chbdxin dza uluí' lahui yöl-la' rley quequë', ati' ¿nuzza caz saqui' gua' glen lei?"

7

Tu gayuá' yu tapán milë' bönni' da' tu le nac bë' ra' xgaquë'

¹ Gdöd glac lê ni blé'ida' tap gbaz la'y zuicné' idáp la'a yödzyú, tu'zaguë'ë xnözgac idáp bö' reycj tsala' hueaj luyú, cui tseycj bó' yödzyú, len cui tseycj lu nis zxon, len cui utá yag. ² Blé'ida'-né' ca' yetüë' gbaz la'y zë'ë r-rujë' ga rlen gbidz, nu'ë tu le udë'ë le gac bë' nup nacgac queë' Dios ban. Bë'ë zidzj didza', bulidzë' idapé' gbaz la'y ni' nadöd lu na'quë' yöl-la' huac uná bë' lun ditjnë' luyú len nis zxon. ³ Gudxë' lequë': "Cutu gun ditjli' luyú len nis zxon len yugu' yag cati' uda'rtu' tu le gac bë' ra' xgaquë' bönni' huen dxin queë' Dios queëru'."

⁴ Byönda' tsca nacquë' bönni' da' lequë' lê na' nac bë', nacquë' gdu tu gayuá' yu tapán milë' ladj yúgu'të cö' di'a dza quegac zxi'n xsoë' Israel. ⁵ Bönni' na' da' lequë' lê na' nac bë':

Zxi'n xsoë' Judá nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Rubén nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Gad nacquë' chinnu milë'.

⁶ Zxi'n xsoë' Aser nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Neftalí nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Manasés nacquë' chinnu milë'.

⁷ Zxi'n xsoë' Simeón nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Leví nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Isacar nacquë' chinnu milë'.

⁸ Zxi'n xsoë' Zabulón nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' José nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Benjamín nacquë' chinnu milë'.

Bunách guixx yu nácuqac lari' chguichdau'z

⁹ Gdöd guc lê ni buyúa' len blé'igacda' bunách zian, nutu nu gac uláb lequë'. Nababquë' yúgu'të yödzyú tui' didza' yubl gdu yödzyú. Zuicné' ca dödl lahui latj blau na' ga ni' zoë' ca' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', nácuquë' lari' chguichdau'z, len zönquë' zin. ¹⁰ Tu'ë zidzj didza' yúgu'të, ta'në':

Yöl-la' ruslá za' lu në'ë Dios queëru',

Rö'ë latj blau ni,

Len za' ca' lu në'ë Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

¹¹ Zuicné' gdu zbi'il latj blau na', lenca' gdu zbi'il ga nacu'ë bönni' gul, lenca' gdu zbi'il ga nacua' idáp na' nabangac yúgu'të gbaz la'y, ati' tu'tsáq lauquë' lyu ca dödl lahui latj blau na', ta'yj lácxi'quë' Dios, ¹² ta'në':

Ca' gac. Yöl-la' ba Li', Dios queëtu',

Napu' yöl-la' zxon len yöl-la' rejni'i.

Rëtu' Li': "Xclenu'" len runtu' Li' ba la'n.

Napu' yöl-la' uná bë' len yöl-la' huac.

Gatecz cni quiu', Dios queëtu'. Ca' gac.

¹³ Ni'r gnabnë' neda' tuë' bönni' gul na', gnë': "¿Nupx na' nácuqac lari' chguichdau'z, len gapx bönni' lequë'?"

¹⁴ Neda' gudxa' lë': "Xan, li' nöcznu'."

Lë' gudxë' neda': "Nup ni gulazaca' gulagui'tsca. Gulaguibë' lari' nácuquë' len guluün leygac chguichdau'z len xchönë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'. ¹⁵ Qui lê ni na' nacua'ë ca dödl lahui latj blau ga rö'ë rna bë'ë Dios, len tunë' dxin lahuë' Lë' rël len të dza lu gda' queë'. Nu na' rö' latj blau ni gun chí'i lequë' le zóalentez lequë'. ¹⁶ Cutur la'dunë' len cutur la'bidxë' nis, len cutur la'yëguinë' gbidz, len cutur láquinë' xla ¹⁷ le uyüë' lequë' ca nu uyü bö'cu' zxíla' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' zoë' gatsj lahui' latj blau na'. Gchë'ë lequë' gap ralj nis rui' yöl-la' na'bán, ati' Dios uzxië' lauquë' nis ta'bödxe'."

8

Le bugádx le naguel-la' guich

¹ Cati' buládzu'ë le bugádx le naguel-la' guich na', grö' dxi yehua' yubá gdu gatsj hora. ² Ni'r blé'igacda'-né' gadx gbaz la'y na' zuicné' lahuë' Dios, ati' guludödë' lu na'quë' gadx trompeta. ³ Ni'r bidë' yetüë' gbaz la'y, nu'ë tu bdxí' oro, gzuinë' ra' bcugu yehua' yubá ni'. Gulunödzejë' queë' szxóni yal quië gunë' lei tuz len yöl-la' rulidz Dios glun yúgu'të bunách queë' Cristo, uzëguí'ë lei lu bcugu na' náquini oro, zoa lahui' lau latj blau na'. ⁴ Gren dzön qui yal na' zoa lu në'ë gbaz la'y na', guc tuz len yöl-la' rulidz Dios glun bunách queë' Cristo,

ati' bdxin ga na' rō'ē Dios. ⁵ Ni'r budzē'ē bdxī' na' bau' yal zoa lu bcugu na' gbaz la'y na', ati' gru'nē' lei luyú. Gnē gziu' ati' bō zidzj byōn. Gyēp yōs len gtit luyú.

Tu'cōdxē' trompeta

⁶ Ni'r gulacu'ē sina' lucōdxē' leygac igadxtē' gbaz la'y na' zōnquē' gadx trompeta na'.

⁷ Bucōdxē' trompeta gbaz la'y zī'al, ati' grō' guiōj bōgui' yōl sunn len gui' nutsi'i rōn, guluhuōxj luyú. Gyegui tu cuia tsa tu tsonn cuia luyú ni, ati' gyegui ca' tu cuia tsa tu tsonn cuia yag. Gyegui ca' yūgu'tē guixi' ya'a.

⁸ Bucōdxē' trompeta gbaz la'y buróp na', ati' gbix lu nis zxōn tu le nac ca tu gui'a zxōn regui, ati' bōac rōn yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj nis zxōn na'. ⁹ Gut tu cuia tsa tu tsonn cuia le nabangac dzō' lu nis zxōn na', ati' guc dítj tu cuia tsa tu tsonn cuia yugu' barco.

¹⁰ Bucōdxē' trompeta gbaz la'y bunn, ati' bōxj gap dē nis yegu lenca' gap ralj nis, tu bōlj luzxbá, regui ca gui' yōr, guc cni qui yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj nis na' rō' luyú. ¹¹ Bōlj ni lēba' Ajenjo, le nac tu le sla', ati' bōac sla' yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj nis gap na' dē nis, guc ca nac ajenjo na', ati' glat bunách zian ni'a qui nis na' bōac sla'.

¹² Bucōdxē' trompeta gbaz la'y budáp, ati' bōac chul yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj gbidz, len lēzca' cni guc qui beo', ati' bōac chul tu cuia tsa tu tsonn cuia bōlj. Cni guc, cutu buzení' gbidz yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj dza, len cutu guluzení' bōlj len beo' yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj rēl.

¹³ Ni'r buyúa' len byōnda' ru'ē zidzj didza' tuē' gbaz la'y rdōdē' gatsj lahui'l luzxbá, rnē': "Bica' bayechi' lbi'ili'. Bica' bayechi' lbi'ili'. Bica' bayechi' lbi'ili' zoali' luyú ni cati' lucōdxē' trompeta yetsonnē' gbaz la'y na'."

9

¹ Bucōdxē' trompeta gbaz la'y bugayu', ati' blé'ida' nu nac ca tu bōlj luzxbá bōxj luyú, ati' gulunōdzjē' qui nu na' zxi'l' guia qui latj chul. ² Bsaljē' latj chul na', ati' gren dzōn qui latj chul, guc ca dzōn r-ruj ga tu'zégui'ē bla'dau', ati' gulachúl gbidz len luzxbá ni'a qui dzōn na'. ³ Lu dzōn na' gularujba' bōchi'zú gulazxoazba' luyú, ati' Dios bē'ē lecba' latj ládu'ba' bunách ca tunba' xajnō' dzō'ba' luyú. ⁴ Gna bē'inē' lecba' cutu lun dítjba' guixi' rō' luyú, len cutu lun dítjba' nitú le nac ya'a, len clēg nitú yag, san tuz gac ládu'ba' bunách na' cudá' ra' xgaquē' lē na' nac bē' nu naqui queé' Dios. ⁵ Cutu bē'ē lecba' latj ludōdiba' lequē', san lusaca' ziz'ba' lequē' gdu ca gayu' beo'. Rlatsca ga rádu'cba' ca na' rla ga rádu'ba' xajnō'. ⁶ Yugu' dza na' lē'ni ludōdi cuingac bunách san cutu la'záqui'nē'. Lē'nnē' latiē' san ucuít cuini yōl-la' gut.

⁷ Nala'cba' bōchi'zú na' ca naccba' bōa' nácucba' le náquicni guia, quiē tsjacba' gdil-l. Dxiagac icjcha' le nacgac ca bregui' náquicni oro. Nac laucha' ca nac laugac bunách. ⁸ Nac guitsa' icjcha' ca nac guitsa' icjnu ngul. Nacgac láya'cba' ca nacgac láya'ba' bēdx guixi'. ⁹ Nácugac lchu'cba' le náquini guia. Ta'gú'u bō xilcba' ca na' ta'gú'u bō carreta ná'yjcha' bōa' ta'xiti'ba' lu gdil-l. ¹⁰ Nacgac xbancha' ca nac xbancha' xajnō', zoa li'cba'. Lu xbancha' na' zoa le ta'neyba', quiē lunba' zi' bunách gdu ca gayu' beo'. ¹¹ Zoa nu rna be'i lecba', nu na' nac gbaz xōhui' qui latj chul. Gbaz ni nazi' lei lu didza' hebreo: Abadón, le rna lu didza' griego: Apolión, len lu didza' xidza': "Nu Rusnít".

¹² Chgdōd tu le rusnít bunách, le za' zī'al, san za'c yechóp le lusnít bunách.

¹³ Bucōdxē' trompeta gbaz la'y buzxóp, ati' byōnda' tu chí'i rui' didza' gatsj lahui'l tap le nacgac ca luzba' bēdx, dxiagac yugu' lu squin bcugu na' náquini oro, zoa lahuē' Dios. ¹⁴ Chí'i ni rui'len didza' gbaz la'y buzxóp na' zi'a bucōdxē' trompeta, rna: "Bsedx idaptē' gbaz xōhui' na' nága'quē' ra' yegu Eufrates."

¹⁵ Ni'r busedxē' tapē' gbaz xōhui' na', chnucōzē' lequē' Dios quiē la' na'z, le nac dza na', len beo' na', len iz' na', quiē ludōddē' tu cuia tsa tu tsonn cuia bunách nacua' yōdzlyú.

¹⁶ Byōnda' tscā nacquē' bōnni'rjaquē' gdil-l dxiaquē'-ba' bōa' len dzagquē' tapē' gbaz xōhui' na', nacquē' gdu chop gayuá' mīl milē'.

¹⁷ Ca tu lu bxin blé'igacda'-ba' bōa' na', ati' nup ta'bía lecba' nac lchu'gac le nac gui'dau'z len ya'a ca luzxbá len gulj. Nacgac icjcha' bōa' na' ca icjba' bēdx guixi', ati' lu rú'acba' ta'rúj gui' len dzōn len tu le ruzégui'tsca, nazi' lei azufre. ¹⁸ Lē na' ta'rúj rú'acba' guludōdi tu cuia tsa tu tsonn cuia bunách nacua' luyú, lē na' nacgac gui' len dzōn len lē na' ruzégui'tsca. ¹⁹ Ta'rúj rú'acba' le ta'neyba' bōa' na' len dzō' lu xbancha', le nacgac xbancha' ca bēl zoa icjcha' le ta'neyba'.

²⁰ Yezica' bunách, nup cutu glat lu chop ni tu'snít, cutu gulubí'i lādxi'quē' quiē cutur lunē' ca na' tunē', len cutu gulusanē' ta'yj lādxi'quē' yugu' bō' xōhui' len yugu' bdau' guiōj bdau' yag, yugu' bdau' na' cuta'le'i, len cuta'yōni, len cuta'zá'. ²¹ Cutu gulubí'i lādxi'quē' quiē cutur ludōdcē' bunách len clēg quiē cutur lunē' yōl-la' udzá' quequē' len le cunác tunē', len yōl-la' rban quequē'.

10

Gbaz la'y, zoa lu në'ë tu guichdau'

¹ Ni'r blé'ida'-nè' yetué' gbaz la'y nal, bötjè' brujè' yehua' yubá, nacué' böaj luzxbá, len zoa bquita' icjè'. Ryèp yös yení' lahuè' ca run gbidz, ati' nacgac ni'ë ca yzxön ta'yeguí. ² Zoa lu në'ë tu guichdau' nayálj, ati' tu ni'ë yubél nulibè' lu nis zxön, len yetú ni'ë yögl nulibè' luyú bidx. ³ Ni'r bè'ë zidzj didza', byön ca ryön cati' rbödxya'aba' bèdx guixi', len cati' budx bè'ë zidzj didza' na', gulayön chi'igac gadx gziu'. ⁴ Cati' budx gulayön chi'igac gziu' na', neda' zi'a uzuja' lu guich, san byönda' nu rui' didza' yehua' yubá, rë neda': "Bcachi'z didza' ni glui' gadx gziu' na'. Cutu uzuju' lu guich didza' na'."

⁵ Ni'r bchis në'ë yubél zaca' luzxbál gbaz la'y na' blé'ida'-nè' zuinè' lu nis zxön len luyú bidx, ⁶ ati' ben tsutsu xtldzè'è gneynè' Nu na' zoacx, Nu na' ben yehua' yubá len le nacua' ni', lenca' yödzlyú len le nacua' ni', lenca' nis zxön len le nacua' ni', gnè': "Cutur tsey, ⁷ san cati' ucödxe' trompeta gbaz la'y bugádx, uschinè' Dios le nagachi' queè', lè na' bului'inè' yugu' huen dxin queè', bönni' ni' glu'è didza' uláz queè'."

⁸ Ni'r bè'len neda' didza' leyúbl chi'i na' byönda' r-ruj yehua' yubá, gna: "Gyeaj, yajxi' guichdau' nayálj na' zoa lu në'ë gbaz la'y na' nulibè' lu nis zxön len luyú bidx."

⁹ Gyija' ga na' zoè' gbaz la'y na', gnabda'-nè' gunnè' quia' guichdau' na'. Gudxè' neda' gbaz la'y na', gnè': "Gzxi', gdagu. Lu ru'u gac zxix ca nac bdxindu' queè'ba' böz, san lè'u huöac sla'."

¹⁰ Gzxi'a guichdau' na' zoa lu në'ë len gdahua' lei. Lu ru'a guc zxix ca nac bdxindu' na', san cati' budx gdahua' lei, böac sla' lè'a. ¹¹ Ni'r gudxè' neda': "Ral-la' gu'u didza' leyúbl uláz queè' Dios laugac zian cò' bunách gza'a, len gap nacua' yúgu'tè yödz, len gap tui' zian didza' yubl, len laugac zian bönni' ta'ná bè'."

11

Chopè' bönni' tunè' lna' lau

¹ Ni'r bdxin nu benn quia' tu gui le nac ca tu yag rbixi, len gudx neda': "Gyas len brix gdau' queè' Dios. Brix ca' bcugu la'y qui, len blab ca' nup nacua' ni' ta'yij ládxi'gac Dios. ² Ló'a qui gdau' na' dè ni'l bca'n ca' len cutu urixu' lei, le nadöd lu na'gac bunách gza'a, ati' lulíbulíj yödz la'y na' gdu ca chopán beo'."

³ Gudxè' ca' neda': "Gsöla'a chopè' bönni' lunè' lna' lau quia', lu'è didza' uláz quia' gdu ca chinnu gayuá' yu tsonnalj dza, lacué' lari' nac bdzadzau'. ⁴ Chopè' bönni' ni tunè' lna' lau, nacqué' chop yag olivo na' nayúj lu guich la'y le rui' didza' quequè', len nacqué' ca' chop le nua'gac guí' na' nacua' lahuè' Dios, Xani yödzlyú. ⁵ Chqui' guè'ni nu gua' dö' quequè', gruj guí' rú'acquè' le usnit nu na' rè'ni gua' dö' quequè', gdódi nu na', lenca' nup ta'dá'baga' lequè'. ⁶ Dè lu na'què' chopè' ni luzaguè'è xnöz nis guiój luzxbá, cui gal guiój tscá dza na' ral-la' lu'è didza' uláz queè' Dios, ati' dè lu na'què' ca' lunè' ga huöac rön nis, len lunè' ga gatsj guidzhuè' yödzlyú, lunè' cni bálti'tèz lzu lè'nnè'. ⁷ Cati' udx lunè' lna' lau, grujba' böa' snia' latj chul, til-lenba' lequè' len uxicjba' lequè', len gdódi'ba' lequè'. ⁸ La'túlz ca' la' nöz lu yödz zxön gdu ca gulayá' gulabinè', ga ni' gdè'è ca' lè'i yag cruz Xanru', len ca runru' lsaqui', nazí' lei ca' Sodoma lenca' Egipto. ⁹ Gdu ca tsonn dza yu gatsj la'le'i gdu ca gulayá' gulabinè' bunách yúgu'tè yödz len yúgu'tè bunách gza'a, len bunách tui' zian didza' yubl, len bunách yúgu'tè luyú, ati' cutu lui' latj nu ucachi' lequè' yeru ba. ¹⁰ La'dzagtscá ládxi'gac nup nacua' yödzlyú le glatiè', ati' lu yöl-la' rudziji quequè' la'sölè'è le lunödzejè' quequè' lza'què' tuè' yetué', le gulusaca' zi'è bunách nacua' yödzlyú chopè' ni glu'è didza' uláz queè' Dios."

¹¹ Ni'r cati' chbza'a tsonn dza yu gatsj na', Dios buspanè' lequè', ati' gulayasè' gulazuinè', ati' gladxi guladzöbi yúgu'tè nup gulale'i lequè'. ¹² Ni'r bè' zidzj didza' tu chi'i yehua' yubá, gudx lequè': "Gul-cuén ni'."

Gulabenè' lu böaj luzxbá zaca' yehua' yubá, ati' gulale'i lequè' nup na' guladá'baga' lequè'. ¹³ La' ni'z gtittsca luyú, ati' bguindj tu cuia tsa tu chí cuia yugu' yu'u dzó' lu yödz na', ati' lu le gtit na', glat tsonnalj yu chí gayuá' bunách. Gladxi guladzöbi nup ni' naga'ngac, ati' gulagu'è yöl-la' ba Dios zoè' yehua' yubá.

¹⁴ Chgdöd le buróp le rusnit bunách, ati' chzoa gdxin le bunn le usnit lequè'.

Rucödxe' trompeta gbaz la'y bugádx

¹⁵ Bucödxe' trompeta gbaz la'y bugádx, ati' glui' zidzj didza' chi'i yehua' yubá, ta'ná:

Gap ta'ná bè' bunách yödzlyú

Nadödgc lu në'ë Xanru' Dios

Len lu në'ë Cristo.

Lè' gna bè'teczè'.

¹⁶ Ni'r idáp uru'è bönni' gul na' rö'què' gap na' ta'ná bè'è lahuè' Dios, gulutság lauquè' lyu ta'yij ládxi'què' Dios. ¹⁷ Ta'né':

Xantu' Dios, napczu' yöl-la' huac.
Gzoaczu' len zoaczu' len ral-la' guidczu',
Xclenu', le chbugunu' dxin yöl-la' huac xzön quiu'
Len rzu lau' rna bë'u.

¹⁸ Gulaléy bunách yugu' yödZ
San chbdxin dza gunu' lequë' xzguia'.
Nac dza cuequi xbeynu' nup chnatgac.
Ubi'u quegac huen dxin quiu',
Bönni' glu'ë didza' uláz quiu',
Nup náquigac quizi quiu' len glun ba la'n Lau',
Nup nacgac cuidi'z len nup nacgac blau.
Chbdxin dza usnitui' nup gulusnit yödZlyú.

¹⁹ Ni'r gyalj gdau' queë' Dios rô' yehua' yubá, ati' bla' lahui gui'n la'y ga yu'u didza' rucá'n tsahui' nunë' Dios. Luyú gyëp yös len glu'u bö zidZ, gnë gziu'. Gtit luyú len gró' guiöi' bögui' yöl sunn.

12

Tunu ngul len tuba' bël xzön xtsni'

¹ Ni'r bla' lahui yehua' yubá tu le nac bë'tsca, bului' launu ngul náczunu le nac ca gbidZ, len zoa xzan ní'anu beo'. Dxia icjnu tu bregui' ga dxiacha' chinu bölj yení'. ² Ngul ni chzoa soabi' bi'idau' queënu, rbödxya'anu le rdia' lé'nu, rzaca' rguí'nu le ruzoanu-bi' bi'idau' queënu. ³ Ni'r bla' lahui yehua' yubá yetú le nac bë', bului' lauba' tuba' bël xzön xtsni', nacha' xna gui'z len dxia gadx icjba' len chi luzba' len dxia tu bregui' tu tu icjba' na'. ⁴ Len xbanba' gu'yjba' tu cuia tsa tu tsonn cuia bölj luzxbá len gru'nba' leyca' luyú. Gzui'ba' bël xzön xtsni' na' launu ngul na' chzoa soabi' bi'idau' queënu, zoaba' sina' gáguba'-bi' bi'idau' queënu na' ca galjbi' na'. ⁵ Buzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau' ral-la' gna bé'ibi' yúgu'të yödZ len tu xuyág guía. La' bucuittë'-bi' Dios bi'idau' queënu na', buchisë'-bi' ga ní' zoaczë' Lé', rô'ë latj blau ga na' rna bë'ë. ⁶ Buzzundjnu ngul na', zeajnu lu latj ca'z, ga ni' chnupë'ë queënu latj Dios. Ni' lugahuë'-nu gdu ca chinu gayuá' yu tsonnlalj dza.

⁷ Gdöd glac lé ni, guctsa gdil-l yehua' yubá. Guladíl-lenë'-ba' bël xzön xtsni' na' gbaz la'y blau lé' Miguel len yugu' gbaz la'y da'quë' lé'. Guladíl-l bël xzön na' len gbaz xöhui' da'gac léba' ⁸ san cutu guluxicj lu gdil-l na'. Qui lé ni na' cutur bdzöli xlatjgac yehua' yubá. ⁹ Cni gac, gularu'në'-ba' ni'l bël xzön xtsni' na', nacha' bël na' zoaba' dza nit'të, léba' tu' xöhui' len Satanás, nu na' rzi' ye'i yúgu'të bunách yödZlyú. Gularu'në' tu' xöhui' yödZlyú, dzaggac lei gbaz xöhui' na' da'gac lei.

¹⁰ Ni'r byönda' tu chi'i rui' zidZ didza' yehua' yubá, rna: "Na'a chbdxin dza nulu'ë lahui yöl-la' ruslá nunë', len yöl-la' huac queë', len le rna bë'ë Dios, lenca' le rna bë'ë Cristo, le chgularu'në' ni'l nu na' buquí yugu' böchi' lza'ru'. Rël len të dza buquí lequë' lahuë' Dios queëru'. ¹¹ Guluxicjé' nu na' böchi' lza'ru' ni, le gulugunë' dxin xchönë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxila'dau' queë' Dios, len le gulugunë' dxin didza' na' glunë' lna' lau queë'. Cutu glui' ládxiquë' yöl-la' na'bán quequë' san glatië'. ¹² Qui lé ni na' gac yöl-la' rudziji yehua' yubá. Gul-dziji lbi'ili', zoali' ni'. Bica' bayechi' lbi'ili' zoali' yödZlyú len lu nis xzön, le chbötj tu' xöhui' bdxin ga zoali'. Rleytsqui tu' xöhui' na' le chraqubei' yetú chi'z dë latj qui."

¹³ Catí' gúquibe'iba' bël xzön xtsni' na' chgularu'në'-ba' luyú, ni'r yajsóa régu'ba'-nu ngul na' buzoanu-bi' bi'i bönni'dau' na' queënu. ¹⁴ Ni'r Dios bë'ë-nu ngul na' chop xilba' bsia' nacgac xzön quië-gac sunu, gcuítu ga na' zoaba' bël xzön xtsni' na', gdxinnu xlatjnu lu latj ca'z. Ni' lugahuë'-nu gdu tsonn iz yu gatsj. ¹⁵ Zaca' cúdzu'lnu gubba' nis zil bël xzön xtsni' na', gac ca tu nis yegu, gú'niba' gua'të ngul na'. ¹⁶ Ni'r guclen ngul na' luyú, gyalj luyú na' len güi'i nis yegu na' gubba' bël xzön xtsni' na'. ¹⁷ Ni'r gléytsquiba'-nu ngul na' bël xzön xtsni' na', gyeajba' yajtíl-lenba' nup naga'ngac queënu xzi'n xsoanu, nup na' tun ca rna le gna bë'ë Dios, len nazí' lu na'gac le nunë' lna' lau Jesucristo.

13

Chopba' böa' snia'

¹ Gzuida' lu yuzx ra' nis xzön len blé'ida' rbenba' r-rujba' lu nis xzön tuba' böa' snia' dxia gadx icjba' len chi luzba'. Dxiagac léba' chi bregui'. Dxia tu bregui' tu tu luzba' na' ati' láhuigac icjba' da' tu la nac xöhui' le curle'i Dios dxi'a. ² Böa' snia' na' blé'ida'-ba' rna'ba' ca nacha' bédxtau', zoa ní'aba' ca nac ní'aba' oso, ati' rú'aba' nac ca nac rú'aba' bédx guixi'. Bël xzön xtsni' na' budödba' lu na'ba' böa' snia' ni yöl-la' huac queëba' lenca' xlatjba' ga rna bë'ba', len yöl-la' uná bë' xzön queëba'. ³ Dxia huë' tu icjba' böa' snia' na', nac le gdödi léba', san bunít huë' na', ati' gulubani' yúgu'të bunách yödZlyú len yajta'gac böa' snia' na'. ⁴ Gulayj

ládxi'quë'-ba' bël zxôn xtsni' na', le budödba' lu na'ba' böa' snia' yöl-la' uná bël queëba'. Gulayj ládxi'quë'-ba' ca' böa' snia' na', gulanë': "¿Nuzxa caz nac zxôn ca nachba' zxôn böa' snia' ni, len nuzxa caz saqui' til-len lëba'?"

⁵ Guta' lu na'ba' böa' snia' na' bël'ba' didza' ba zxôn len didza' xöhui' rnëba' queë' Dios. Gdu ca chopán beo' guta' lu na'ba' yöl-la' uná bël'. ⁶ Gzu lauba' rnëba' queë' Dios len gnë xöhui'ba' qui Lë' Dios, len qui latj la'y queë', len quegac nup nacua' yehua' yubá. ⁷ Guta' lu na'ba' gdíl-lenba' nup náquigac quizi queë' Dios, buxijba' lequë'. Guta' ca' lu na'ba' gna bé'iba' yúgu'të bunách gza'a, bunách yúgu'të yöd, len yúgu'të bunách tui' didza' yubl, len bunách gdutë yödzyú. ⁸ Gulayj ládxi'gac böa' snia' na' yúgu'të bunách nacua' yödzyú, nup na' cutu nayujgac lagac lu guich qui yöl-la' na'bán, guich na' buzujë' cati' zi'a guta' yödzyú Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' queë' Dios, buzöë' Dios gutië' ni'a quegac bunách queë'.

⁹ Chqui' nu ryöni, ral-la' uzë nag. ¹⁰ Nup nucu'ë Dios gdzungac, ral-la' gdzungac, ati' nup nucu'ë Dios quië nu gdödi leygac len guia tuchi', len guia tuchi' lat. Qui lë ni na', ral-la' la'böz zxôn ládxi' nup náquigac queë' Dios, len la'yëjlë' Lë'.

¹¹ Gdöd na' blé'ida'-ba' yetuba' böa' snia' grenba' brujba' lu yu. Dxiagac chop luzba' ca nac luzba' bö'cu' zxila', len rui'ba' didza' ca na' rui'ba' didza' bël zxôn xtsni' na'. ¹² Dë lu na'ba' böa' snia' ni yúgu'të yöl-la' uná bël' queëba' böa' snia' bdxinba' zi'al, cati' dzag lëba'. Runba' böa' snia' buröp ni ga ta'yj ládxi'gac böa' snia' zi'al na' yúgu'të bunách nacua' yödzyú, böa' na' bunit huë' gdödi lëba'. ¹³ Runba' ca' le nacgac bël' böa' buröp na' ga rdxintë runba' ga ruhuöxj gui' za' luzxbá, ruhuöxj luyú laugac yúgu'të bunách. ¹⁴ Rzi' yé'iba' bunách nacua' yödzyú len le nacgac bël' dë lu na'ba' runba' lauba' böa' snia' zi'al na'. Rna bé'iba' bunách nacua' yödzyú lunë' tu bdau' ca nachba' böa' snia' na' gucha' huë' qui guia tuchi' ati' nabamba'. ¹⁵ Dë lu na'ba' runba' ga soa gban bdau' na' nac ca nachba' böa' snia' zi'al na', len güi' didza' bdau' ni len gun ga nu gdödi yúgu'të nup cutu la'yj ládxi'gac lei. ¹⁶ Benba' ga gda' yúgu'të bunách tu le nac bël' da'gac lëba', nup nacgac ca'z len nup nacgac blau, nup ta'le'i yöl-la' tsahui' len nup nacgac yechi', nup cunadá'ugac len nup nadá'ugac, buda'ba' lei lu na'gac yubël o ra' xgagac bunách na'. ¹⁷ Nutu nu gac bi ga'u o bi giti' chqui' cudá' nu na' lë na' nac bël', o chqui' cudá' nu na' laba' böa' snia' na', o le nababba' nua'ba'. ¹⁸ Na'a rquinnu' yöl-la' rejni'. Nu nap yöl-la' rejni' i' ral-la' ulabtëz tsca le nababba' nua'ba' böa' snia' na', nac ca le nababë' bönni', ati' le nababba' na' nac xop gayuá' yu tsonnlaj yu xop.

14

Le tul-lë' tu gayuá' yu tapán milë' bönni'

¹ Gdöd ni' buyúa' len blé'ida'-në' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' zuinë' lu guí'adai' nazi' lei Sión. Nacuá'lenë' Lë' tu gayuá' yu tapán milë' bönni', da' ra' xgaquë' lë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', lenca' lë' Xuzë'. ² Ni'r byönda' tu le rgu'u bö yehua' yubá, rnë zidzj ca rnë tu yegu zxôn len ca rnë zgiu'. Byönda' le ryön cati' ta'guinnië' lë'i tu le rul-l zë zian du qui. ³ Tul-lë' tu le rul-l cub, nacu'ë ca dödl lahui latj blau ni' lenca' ca dödl lahui ga na' nacua' idáp nup na' nabangac len yugu' bönni' gul na'. Nutur nu gac gul-l le rul-l ni, san légaczë' tu gayuá' yu tapán milë' bönni' ni, bönni' na' böa'uë' lequë' Cristo ladj bunách yödzyú. ⁴ Nacquë' gdu ladxí' bönni' ni, cutu gulacuá'lenë' ngul, le nacquë' gdu bönni' ra'bán. Zjáclenë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' gátitëz ga zijë'. Cristocz böa'uë' lequë' ladj bunách, nacquë' bönni' zi'al guludöd cuinquë' lu në'ë Dios lenca' lu në'ë Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'. ⁵ Gatga gulazí' yë'ë ati' nutu nu gac bi gnë quequë' ga na' nacu'ë ca dödl lahui latj blau ga rö'ë Dios.

Didza' rju'a'quë' tsonn gbaz la'y

⁶ Ni'r blé'ida' yetüë' gbaz la'y, rdödë' lu bö'z luzxbá, rju'ë didza' dxi'a zoa tsalzú quië gunë' lban qui laugac nup nacua' yödzyú, bunách gdutë luyú, yúgu'të bunách gza'a, len bunách tui' yúgu'të didza' gza'a, len bunách yúgu'të yöd. ⁷ Ru'ë zidzj didza', rnë': "Gul-gadxi Dios, len gul-cu'ë yöl-la' ba le chzoa cuequi' xbeynë' bunách. Gul-tsëj ladxë'ë Dios, nunë' luzxbá len luyú len nis zxôn len gap ralj nis."

⁸ Zajnáuë' gbaz la'y ni yetüë' gbaz la'y, rnë': "Chbudx qui yöd Babilonia. Chbudx qui yöd zxôn na'. Cni guc qui, le glun nup nacua' ni' ga gulazí' lu na'quë' bönni' yúgu'të yöd lunë' ca nacgac le ta'zë ládxi'quë' le cunác."

⁹ Zajnáuë' gbaz la'y buröp ni yetüë' gbaz la'y, ru'ë zidzj didza', rnë': "Chqui' nu tsej ladxí'-ba' böa' snia' na' lenca' bdau' queëba', len güi' latj ta' ra' xguí o lu në'i le nac bël' da' lëba', ¹⁰ nu ni gunë' zxguia' Dios lu yöl-la' rley queë'. Saca' qui'i nu na' lu gui' len lu lë na' ruzégui'tsca, laugac gbaz la'y len lahuë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'. ¹¹ Cuentecz dzön qui gui' ga ni' saca' qui'i nu na'. Rël len të dza saca' qui'i, ati' gatga gata' latj luzi' ládxi'gac nup la'yj ládxi'gac-ba' böa' snia' na' len bdau' queëba', ati' cutu luzi' ládxi'gac nup lui' latj

ta' leygac laba'. ¹² Qui lè ni na' ral-la' la'böz zxön ladxi' nup náquigac queë' Dios len lun ca rna le gna bè'è, nup na' ta'yejlé' Jesús."

¹³ Ni'r byönda' chi'i nu rui' didza' yehua' yubá, rë neda': "Bzuj lu guich lè ni: Bica' bagac nup lat na'a su lau, nup na' ta'yejlé' Xanru."

Dios Bò' La'y rnè': "Ca' gac. Luzi' ládxi'quë' lu dxin glunè', len luzi'è xbey ca rajlöz le glunè'."

Tu'zi'è le rulá' luyú

¹⁴ Ni'r buyúa' len blé'ida' tu böaj luzxbá chguichdau'z, len lu böaj na' rø' tu Nu nac ca naquë' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, dxia icjè' tu bregui' oro, ati' lu nè'è zönè' tu guia tuchi'. ¹⁵ Brujë' lu gdau' yetüë' gbaz la'y, ati' bè'è zidz didza', gudxè' Nu na' rø' lu böaj na', gnè': "Bgun dxin guia tuchi' quiu' len bchugu xzoa' xtil, le chbdxin dza nu uzi' lei. Chnabídx deu qui dë yödzlyú."

¹⁶ Ni'r Nu na' rø' lu böaj na' bugún dxin guia tuchi' gdu'tè yödzlyú, ati' buzi'è le bulá' luyú. ¹⁷ Ni'r brujë' yetüë' gbaz la'y lu gdau' zoa yehua' yubá. Nu'è ca' tu guia tuchi'. ¹⁸ Brujë' ra' bcugu ni' yetüë' gbaz la'y, dë lu nè'è gna bé'inè' gui', ati' bè'è zidz didza', bulidzè' gbaz la'y zi'al na' nu'è guia tuchi', gnè': "Bgun dxin guia tuchi' quiu' len btub tu'xóa hueaj le ta'bía lba uva rø'gac yödzlyú, le chna le ta'bía lba uva."

¹⁹ Ni'r bugunè' dxin guia tuchi' gdu yödzlyú gbaz la'y ni, butubè' le ta'bía lba uva rø'gac luyú, ati' yajchu'nè' le ta'bía lba uva na' lu yeru zxön ga gzi xisi. Yugu' lè ni ruluí' ca gunè' Dios, gunè' zxguia' bunách nacuá' yödzlyú. ²⁰ Gululibè' le ta'bía lba uva na' lu lerui zoa ni'l ra' yödz, ati' lu lerui na' bruj rön, gren ga bdxintè rú'acba' böa', len gdöd rön na' gdu tsca gac sa'ru' gdu gadx dza.

15

Gbaz la'y nua'quë' gadx guidzhuë'

¹ Blé'ida' yetü le nac bè'tsca yehua' yubá, le run ga nu rubani. Gularujè' gadx gbaz la'y, nua'quë' gadx guidzhuë' rajséytégac, le ugunè' dxin Dios, udx gunè' zxguia' bunách yödzlyú.

² Blé'ida' ca' tu le nac ca nis zxön ryëp yös yení' ca guiöj jar le nuts'i' gui'. Zuigac lu lè na' nac ca nis zxön nup na' guluxíj lu böa' snia' na' len lu bdau' queë'ba' len lu laba', nua'quë' le tul-l, yugu' le bè'è quequë' Dios. ³ Tul-lè' le rul-l na' bil-lè' Moisés, bönni' huen dxin queë' Dios. Nac tu le rul-l queë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', ta'nè':

Li', Xantu' Dios, náctèru' blau.

Zxöntèr nac yúgu'tè le benu',

Le tun ga rubánitu'.

Li', rna bé'ínu' yugu' yödz,

Gdu dxí'adau' len gdu nac ca bi runu'.

⁴ ¿Nuzxa caz cugadxi Li', Xantu'?

¿Nuzxa caz cucú'u Li' yöl-la' ba?

Tuzu' Li' nacu' la'y.

La'dxín bunách yugu'tè yödz,

La'yíj ládxi'quë' Li'

Le ta'lé'inè' nac tsahui' yúgu'tè le runu'.

⁵ Gdöd gac lè ni, buyúa' len blé'ida' gyalj gdau' yehua' yubá ga ni' dë latj la'y le nac bè' zóalenè' bunách queë' Dios. ⁶ Gularujè' lu latj la'y na' gadx gbaz la'y, nua'quë' gadx guidzhuë' na'. Nácuquë' lari' záqui'tsqi le ryëp yös yení', len núga'gac lchú'quë' pan náquicni oro. ⁷ Ni'r tu nu nutsa' ladj idáp nup na' nabangac, bè' qui queë'quë' gadx gbaz la'y na' gadx zxíga'dau' náquicni oro, len yudzgc le ruluí' yöl-la' rley queë' Dios zoaczè'. ⁸ Lu latj la'y na' bdza' dzön, le zoa ni' yöl-la' yení' len yöl-la' huac zxön queë' Dios. Nutu nu saqui' tsaz lu latj la'y na' cati' gatsjr gadx guidzhuë' na' nua'quë' gadx gbaz la'y na'.

16

Yugu' zxíga'dau' yudzgc le ruluí' yöl-la' rley queë' Dios

¹ Ni'r byönda' chi'i nu rui' zidz didza' latj la'y na', rë gadx gbaz la'y na', rna: "Gul-tséaj, gul-tsajlálj luyú gadx zxíga'dau' na' yudzgc lè na' ruluí' yöl-la' rley queë' Dios."

² Gyijè' gbaz la'y zi'al, yajlaljè' yödzlyú le yudz zxíga'dau' na' zönè'. Lè na' yudz zxíga'dau' na' ben ga gutsj yudzu' ya'a le rlatsca gdu ca nayá' nabingac nup na' da' leygac le nac bè' da'gac böa' snia' na', lenca' nup na' ta'yíj ládxi'gac bdau' queë'ba'.

³ Ni'r gyijè' gbaz la'y buróp, yajlaljè' lu nis zxön le yudz zxíga'dau' na' zönè', ati' böac rön nis na' ca nac rön queë' bönni' nat, ati' glat yúgu'tè nup nabangac nacuá' lu nis zxön na'.

⁴ Gyijè' gbaz la'y bunn, yajlaljè' gap dë yegu len gap ralj nis le yudz zxíga'dau' na' zönè', ati' guluhuöac rön gap dë nis na'. ⁵ Ni'r byönda' ru'è didza' gbaz la'y na' dë lu nè'è rna bé'inè'

nis na', rnè': "Xantu' Dios La'y. Zoaczu' len gzoaczu'. Tshhui' nacu' le rchugu' cni quegac bunách ⁶ le gululaljè' ròn quegac nup náquigac quizi quiu' len quegac nup glui' didza' uláz quiu'. Na'a, Li' runu' ga li'jè' ròn, le cni ral-la' gac quequè'."

⁷ Ni'r byönda' rui' didza' tu nu zoa ra' bcugu yehua' yubá ni', rna: "Ca' gac, Xantu' Dios, napczu' yöl-la' uná bè'. Gdutè li len tshhui' nac ca rchugu' quegac bunách."

⁸ Gyijè' gbaz la'y budáp na', yajlaljè' lu gbidz le yudz xzíga'dau' na' zönè', ati' gbidz na', bè'è lei latj Dios gúgui'tsca bunách len gui' qui. ⁹ Gúguitscaquè' yúgu'tè bunách le rúgui'tsca gbidz, san cutu gulubí'i ládxi'què', len cutu gulagu'è Dios yöl-la' ba. Gulané zi'è queè' Dios, dè lu nè'è gna bé'inè' yugu' lè ni tu'saca' zi' bunách.

¹⁰ Gyijè' gbaz la'y bugayu' na', yajlaljè' xlatj böa' snia' ga na' rna bè'ba' le yudz xzíga'dau' zönè', ati' grò' chul gap rna bè'ba'. Ni'r, le gulazaca' gulagu'i' bunách, gláguya'a lúdx'i'què', ¹¹ san cutu gulubí'i ládxi'què' quiè cutur lunè' le cunác tshhui' tunè'. Gulané zi'è queè' Dios zoè' yehua' yubá le ta'zaca' ta'gui'è len le dxiaquè' yudzu' ya'a na'.

¹² Gyijè' gbaz la'y buzxóp na', yajlaljè' lu yegu zxön nazí' lei Eufrates le yudz xzíga'dau' na' zönè', ati' gbidz nis yegu na' quiè gba'a nöz ga la'dód nup ta'ná bè', la'rujè' zaca' ga rlen gbidz.

¹³ Ni'r blé'ida' bël zxön xtsni' na', len böa' snia' na', len bönni' ru'è didza' uláz quecha', gularúj rú'agac nup na' tsonn bö' xöhui' tun ditj bunách, nala'gac ca nala'cba' bludz. ¹⁴ Nacgac bö' qui tu' xöhui' yonn bö' ni, bö' tun le nacgac bè' lun ga lubani bunách. Yjac bö' xöhui' na' gdu yödzyú yajtubgac nup ta'ná bè', quiè tsjaquè' lu gdil-l na' gac dza xzön queè' Dios, napczè' yöl-la' uná bè'. ¹⁵ Cni rnè' Dios: "Gul-yutsca'. Guida' tu tsalz ca rdxinè' gban. Bica' ba nu zoa ban ladx'i' len run chi'i le nacu nu na', len runtec zxi'a, cui gun bayúdx ta xguidz len cui utuí' na' na' lahui' laugac bunách." ¹⁶ Gulutúb bönni' ta'ná bè'è bö' xöhui' na', guludubè' tu latj nazí' lei lu didza' hebreo: Armagedón.

¹⁷ Gyijè' gbaz la'y bugádx na', yajlaljè' lu bö'z le yudz xzíga'dau' na' zönè', ati' bè' zidzj didza' tu nu zoa lu latj la'y zoa yehua' yubá ga dè latj blau na', rna: "Chnac."

¹⁸ Ni'r gyèp yös len grò'tsca bō len gnè' gziu'. Gtittsca luyú, le gtittè ca gtit tsal ni nacua' bunách yödzyú. ¹⁹ Bruj tsonn cō'l yōdz xzön na' ati' gulaguindj yōdz nacua' yōdzlyú. Yajneynè' Dios le nac xöhui' glun bunách yōdz xzön na' nazí' lei Babilonia, ati' lu yöl-la' rley queè' benè' xzguia' nup nacua' ni'. ²⁰ Gulagachi' luyú bidx dzō' lu nis xzön ati' cutur gulalá' guí'adau'. ²¹ Bōxj ca' guiōj bōgui' yöl sunn, le za' luzxbá, yajsóa icjgac bunách, ati' náli'i guiōj bōgui' na' ca tu gayuá' guia hueaj. Gulané zi'è queè' Dios yúgu'tè bönni' ni'a qui guiōj bōgui' na' grò', le busaca' zi'tsca lequè'.

17

Dios rchuguè' queènu ngul udá dzag

¹ Ni'r bdxinè' ga zoa' tuè' gbaz la'y nababè' gadx gbaz la'y na' gulazönè' gadx xzíga'dau' na' náquicni oro. Bè'lenè' neda' didza', gnè': "Gda ni, ati' ului'ida' li' ca gunè' Dios, gunè'-nu xzguia' ngul udá dzag na', rō'nu lu nis zian. ² Gulacua' len lènu, glun le cunác nup ta'ná bè' yōdzlyú, ati' gulazudxi nup nacua' yōdzlyú ni, glunlen lènu le cunác."

³ Gzóalenè' neda' Dios Bō' La'y, ati' bchè'è neda' gbaz la'y na' tu lu latj ca'z, ati' ni' blé'ida'-nu ngul dxianu cūdzu'ba' tuba' böa' snia', nacba' xna gui'z. Dxiagac gadx icjba' len chi luzba', len da'gac ca' lèba' le ta'nè xöhui' queè' Dios. ⁴ Nácunu lari' xna len lari' xna gui'z ngul na' dxianu lèba'. Nazi' lquitj queènu le náquicni oro len yugu' guiōj zaca' len yugu' bga. Lu na'nu zoa tu xzíga'dau' náquini oro, yudzu le nacgac xöhui' len le cunác runnu. ⁵ Ra' xganu da'gac ca lènu, le tu'lu'i' tu le nagachi', ta'ná cni: "Yōdz Babilonia Nac Blau" len "Xna'cnu Ngul Udá Dzag" len "Xna'gac Le Xöhui' Dzō' Yōdzlyú." ⁶ Gúquibe'ida' nazúdxinu ngul na' le bennu ga blalj ròn quegac nup náquigac queè' Dios len quegac nup na' zoa nu budōdi leygac le glun lna' lau queè' Jesús. Cati' blé'ida'-nu, bubántsquida'. ⁷ Gudxè' neda' gbaz la'y na', gnè': "¿Biz quiè rubániu'?" Uzéjni'da' li' lè na' nagachi', le rulu'i' ngul ni lenca' le rulu'i' böa' snia' na' dxianu-ba', dxiagac gadx icjba' len chi luzba'. ⁸ Böa' snia' na' blé'inu' gzoaba' zi'l'at san cutu zoaba' na'a, böa' ni chzoa grujba' latj chul, ati' tseajba' ga nitba' tsaz. Lubánitsqui nup nacua' luyú cunayujgac lagac lu guich qui yöl-la' na'bán dza ni'tè cati' zi'a gata' yōdzlyú. Cati' la'le'i böa' snia' na' gzoaba' zi'atèl san cutu zoaba' na'a, lubani le ubanba'.

⁹ Lè ni nac tu le uzejni'i nu gac tsejni'i: Gadx icjba' na' tu'lu'i' gadx guí'adau' gap rō'nu ngul na'. ¹⁰ Lèzca' cni gadx icjba' na' tu'lu'i' gadxè' bönni' ta'ná bè'è. Gayuè' bönni' ni chgdōd quequè'. Tuè' bönni' ni rna bè'è na'a ati' yetué' cutu rdxindè', san cati' guidè', gna bè'è tu chi'ida'u'z. ¹¹ Böa' snia' na' gzoaba' san cutu zoaba' na'a, rulu'i' bönni' buzxunu', gna bè'è. Nunè' tsaxzön bönni' gadx na', ati' tōd ni nitiè' tsaz.

¹² Chi luzba' na' blé'inu' tu'luí' chiè' bönni' la'ná bè'è. Cutu ta'zi'inè' yöl-la' uná bè', san la'zi'è yöl-la' uná bè' tu chi'idau'z, la'ná bè'è tsaxón len böa' snia' na'. ¹³ Chiè' bönni' ni, tuz nacquè', ati' ludödè' lu na'ba' böa' snia' na' yöl-la' uná bè' quequè' len le dè lu na'què'. ¹⁴ La'díl-lenè' Bönni' na' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau' san Lè' uxijcè' lequè', le naquè' Xangac yúgu'tè nup nacgac xan len rna bé'inè' ca' yúgu'tè nup ta'ná bè'. Nup nacua'len Lè', bulidzè' leygac Dios len gròè' leygac, ati' tsaz da'gac Lè'."

¹⁵ Gudxè' ca' neda' gbaz la'y na', gnè': "Yugu' nis zxön na' blé'inu' gap ni' rø'nu ngul udá dzag na', tu'luí' bunách yödZ len bunách gza'a len bunách tui' didza' yubl len bunách yugu' luyú. ¹⁶ Chi luzba' böa' snia' na' blé'inu' len tu'luí' chiè' bönni', cutu la'lé'inè'-nu dxi'a ngul udá dzag na', ati' ca'z len xguidz luca'nè'-nu. Lahuè' xpèla'nu len luzégui'è-nu len gui'. ¹⁷ Dios uchiziè' icj ládxi'dau'què' chiè' bönni' na' le gun ga lunè' ca' rè'ncznè' Lè', lacquè' tuz len ludödè' lu na'ba' böa' snia' na' yöl-la' uná bè' quequè' quiè' utság ca' rna xtidxè'è. ¹⁸ Ngul na' blé'inu'-nu ruluí' yödZ zxön na' rna be'i nup ta'ná bè' yödZlyú ni."

18

Rguindj yödZ Babilonia

¹ Gdöd na' blé'ida'-nè' yetuè' gbaz la'y ruhuötjè' r-rujè' yehua' yubá, dè lu nè'è yöl-la' uná bè' zxön, ati' gyèp yös yení' luyú ni'a qui yöl-la' yení' queè' gbaz la'y na'. ² Bè'è zidzj didza' gbaz la'y na', gnè': "Chbguindj. Chbguindj Babilonia, yödZ zxön na'. Chböac xlatj tu' xòhui' len xlatjgac bö' xòhui' tun diti bunách. Tu'zoaba' ni' lidxcba' bguinn xtzni' len bguinn nacgac xòhui'. ³ Cni guc qui yödZ na' ni'a qui le glun bunách nacua' ni', glunè' ga glun bunách yúgu'tè yödZ ca' nacgac le ta'zéz ládxi'què' le cunác. Glunlen lequè' le cunác nup ta'ná bè' yödZlyú, ati' guta' yöl-la' tsahui' quequè' bönni' ta'u tuti' nacu'è yödZlyú, le gyantsca le záqui'tsqi' gulazèz ládxi'gac nup nacua' ni'."

⁴ Ni'r byönda' rui' didza' yetú nu zoa yehua' yubá, rna: "Gul-rúj lu yödZ na', lbi'ili' náquili' quia' neda', cui gunli' tsaxón len lequè' dul-la' len cui gac queèli' tsaxón len lequè' zxguia'. ⁵ Nayantsca dul-la' nabéga'què', chnayás nadxíncz luzxbá, san Dios rajneynè' le cunác nunquè'. ⁶ Gul-bí'i quequè' ca' na' glunè' queèli'. Gul-bí'i quequè' chop cò' tsca le glunè'. Gul-bí'i quequè' chop cò' tsca le nac xòhui' glunè' queèli'. ⁷ Gul-gún ga la'zaca' la'gui'è len la'bödx yechè'è tsca yöl-la' ba len yöl-la' zxön glui' cuinquè'. Ta'zá ládxi'què', ta'nè': 'Rø'tu' ni, rna bè'tu'. Cutu nactu' uzèb len gatga cödx yéchi'tu'. ⁸ Qui lè ni na', tu dzatèz la'dxín quequè' le la'zaca' la'gui'è, yöl-la' gut, len yöl-la' rbödx yechè' len yöl-la' rdun. Leguè' lu gui', le napczè' yöl-la' huac zxön Xanru' Dios, Nu rusyúdx quequè'.

⁹ La'bödx nup ta'ná bè' yödZlyú len glun tsaxón len lequè' le cunác, len guluzí' xbey le naqui' quequè', ati' la'bödx yechè'è cati' la'lé'inè' dzön qui yödZ na' regui. ¹⁰ Zi'tu' zi'tu'z la'cu'è le ládxi'nè' ca' gac zxguia' gac qui yödZ na', la'nè': Bica' bayechi' Babilonia, yödZ zxön ni, guctèr blau. Tu dzatèz gac zxguia' qui.

¹¹ La'bödxè' ca' bönni' ta'u tuti' nacu'è yödZlyú len la'bödx yechè'è qui yödZ na' le cutur soa ni' nu ga'u bi lúti'è. ¹² Nutur nu ga'u ni' le náquicni oro len plata, len yugu' guiøj zaca', len yugu' bga, len yugu' lari' náqui'tsqi, len lari' xna, len lari' dxi'adau', len lari' xna gui'z, len yugu' yag rla' zxi, len le náquicni dxít záqui'tsqi, len le náquicni yag záqui'tsqi, len le náquicni cobre, len le náquicni guia, len le náquicni guiøj jar. ¹³ Nutur nu ga'u ni' canel, len yugu' le rla' zxi, len yal, len le rla' zxi qui mirra len qui yøj olíbano, len xisi uva nal, len le nac za, len yøj dxi'adau', len xzoa' xtil, len yugu' búrodau', len yugu' bö'cu' zxila', len yugu' böa', len yugu' carreta, len yugu' bönni' huen dxin, len yela'gac bunách. ¹⁴ Lè lequè' nup na' ta'u tuti', la'ná: Naduagac le gzè ládxi'li'. Chgdöd quegac yöl-la' tsahui' len le nacgac lach queèli', ati' cutur gdzòlili' leygac.

¹⁵ La'bödxè' bönni' ta'u tuti' na', guta' quequè' yöl-la' tsahui' le glúti'è lu yödZ na', ati' la'cu'è zi'tu' zi'tu'z le ládxi'nè' ca' gac zxguia' gac qui yödZ na', len la'bödx yechè'è, ¹⁶ la'nè': Bica' bayechi' yödZ ni guc zxön. Guc ca' ngul nácunu lari' záqui'tsqi len lari' xna, len lari' xna gui'z, len nazi' lguijt queènu le náquicni oro len le náquicni guiøj zaca' len yugu' bga. ¹⁷ Tu dzatèz gnit yöl-la' tsahui' qui yödZ ni.

La'cu'è zi'tu' zi'tu'z yúgu'tè bönni' xan barco len nup nacua' lè'igac barco na', len nup tu'sá' yugu' barco na', len nup tun dxin lu nis zxön, ¹⁸ len cati' la'lé'inè' dzön qui yödZ na' regui, la'bödxè', la'nè': ¿Bizal yödZ gac zxön ca' nac yödZ ni?

¹⁹ Ludxiè' bëchtò icjquè', len la'bödxè' len la'bödx yechè'è, la'nè': Bica' bayechi' yödZ ni guc zxön. Yöl-la' tsahui' qui yödZ ni ben ga guta' yöl-la' tsahui' quegac yúgu'tè nup nacgac xan barco lu nis zxön. Tu dzatèz gnit yödZ ni.

²⁰ Gul-dziji ca' gac qui yödZ ni, lbi'ili' zoali' yehua' yubá, lenca' lbi'ili' náquili' queè' Dios, lbi'ili', bönni' gbaz queè' len lbi'ili', bönni' rui'li' didza' uláz queè'. Gul-dziji, le chbchugue' Dios qui yödZ ni ni'a qui bi glun queèli' nup nacua' lu yödZ ni."

²¹ Ni'r buchisè' tu guiöj zxön le nac ca guich ryëtu, tuè' gbaz la'y nal, ati' gru'nè' lei lu nis zxön, gnè': "La' cniz gac, gguindj Babilonia, yöd z na' guc blau, ati' cutur nu udzöli lei. ²² Cutur nu yöni lu yöd z na' nup ta'guínn lè'i le rul-l, len clëg nup tu'cödx gui len clëg nup tu'cödx trompeta, len cutur udzöl ni' bönni' huen dxin, len cutur yön ni' bö rgu'u le rutu. ²³ Cutur uzen'i' lu yöd z na' nitü' gui', len cutu yön ni' chi'è bönni' utsäg nè'è, len clëg chi'ibi' bi'i ngul utsäg na'bi'. Cni gac zal-la' nacli' blau, lbi'ili' rá'uli' len rüti'li' lu yöd z ni, len gzxi' yé'ili' bunách gdutè' yödzyú len yöl-la' udzá' queëli'.

²⁴ Lu yöd z ni blalj xchönquè' bönni' glu'è didza' uláz queë' Dios len xchöngac nup náquigac queë' Dios lenca' xchöngac yúgu'tè bunách yödzyú, guludödi lequè' nup nacuá' yöd z ni."

19

¹ Gdöd lè ni byönda' tui' zidzj didza' bunách zian nacuá' yehua' yubá, ta'ná:

Yöl-la' ba Dios. Yöl-la' ruslá runè',

Ati' yöl-la' zxön len yöl-la' uná bè'

Napè' Dios queëru'.

² Nac gdutè li len tsahui' ca rusyudxè'.

Bchuguè' qui yöd z na' nac ca tu ngul udá dzag,

Len quegac bunách lu yöd z na'

Glun ditj bunách yödzyú len le cunác glunè'.

Dios buzí' lè' lequè'

Le guludödcde' huen dxin queë'.

³ Leyúbl gulanè': "Yöl-la' ba Dios. Cuentez dzön ga regui yöd z na'."

⁴ Gulutság laquè' lyu idáp uru'è bönni' gul ni' len idáp nup ni' nabangac, ta'yíj ládxi'què' Dios, rö'è latj blau queë'. Gulanè': "Ca' gac. Yöl-la' ba Dios."

⁵ Ni'r byönda' rui' didza' tu nu zoa latj blau na', rna:

Gul-cu'è Dios queëru' yöl-la' ba

Yúgu'téli' runli' xchinè',

Lbi'ili' na' rádxili' Lè',

Nacli' bunách ca'z len bunách blau.

Lni qui yöl-la' rutság na' queë' Bönni' naquè' Bó'cu' Zxíla'dau'

⁶ Byönda' ca' nu rui' zidzj didza', byön ca ryön cati' tui' didza' bunách zian, len byön ca' ca ryön ga rdöd yegu zxön, o ca ryön cati' rnè' gziu', rna:

Yöl-la' ba Dios le rzu lahué' rna bè'è,

Napczè' yöl-la' huac.

⁷ Ral-la' udziji ládxi'ru' len uzi'ru' xbè'

Len cu'ru'-nè' yöl-la' ba

Le chbdxin dza lni qui yöl-la' rutság na'

Queë' Bönni' na' naquè' Bó'cu' Zxíla'dau',

Si' lu nè'è Cristo nup náquigac queë'.

Chzoa rbözbi' bi'i utsäg ná'lenbi' Lè',

Nachi' le ruluí' nup na' náquigac queë'.

⁸ Dios ru'è-bi' latj gácubi' lari' záqui'tsqui

Le nac gdu len ryëp yös yení'.

Lari' záqui'tsqui na' ruluí' le nac tsahui' nungac nup náquigac queë' Dios.

⁹ Ni'r gudxè' neda' gbaz la'y na', gnè': "Bzuj lu guich didza' ni: Bica' bagac nup na' nulidzè' lequè' Dios quiè' la'cu'è lni qui yöl-la' rutság na' queë' Bönni' naquè' Bó'cu' Zxíla'dau'."

Gudxè' ca' neda': "Yugu' didza' gdutè li ni ru'è didza' Dioscz'."

¹⁰ Buzechu zxiba' xni'è gbaz la'y na' quiè tsej ladx'a lè', san gudxè' neda': "Cutu gunu' cni. Neda' ca' naca' huen dxin queë' Dios ca nacu' li' len ca nacquè' böchi' lza'u nazi' lu na'què' le nac gdutè li ca nac queë' Jesús. Gyij ladxè'è Dios."

Nup tui' didza' uláz queë' Dios, tui' didza' le nac gdutè li ca nac queë' Jesús.

Bönni' dxiè'-ba' böa' chguich

¹¹ Ni'r blé'ida' nayájl luzxbá, ati' buluí' lauba' tuba' böa' chguich, ati' lè' Bönni' dxiè'-ba', Nu Run Ca Rna, lenca' Nu Nac Le Nacz. Cni lè' le rbequi xbeynè' ca nac le nac gdutè li lenca' cni tsijè' lu gdíl-l. ¹² Ryëp yös yení' yög lahué', nacgac ca gui', len dxiaqac icjè' bregui' zian. Nayúj lahué' tu le lè', le nutú nu nözi, san tuzè' Lè' nöznè'. ¹³ Nacuè' tu lari' ni'aj rön, len lè' ca' Nu Nac Xtidzè'è Dios. ¹⁴ Rajnaquè' Lè' ni'a nè'è guizx yu nacu'è yehua' yubá, dxiaquè'-ba' böa' chguich len nácuquè' lari' záqui'tsqui, nac chguichdau'z len cutu nac bösj. ¹⁵ R-ruj ru'è le nac ca tu guía tuchi' gundè' zi' bunách yugu' yöd z. Gna bé'inè' lequè' len xuyág guía len gunè' lequè' zxguia', gac quequè' ca rac qui le rbia lba uva, zoa nu rulib leygac, le rléytsquinè'

Dios, napzczë' yöl-la' uná bë'. ¹⁶ Nayúj lu lari' nacué' lenca' lu xgatsjë' ca lë', Nu Rna Be'i Nup Ta'ná Bë', lenca' Nu Nac Xangac Nup Nacgac Xan.

¹⁷ Ni'r blé'ida'-në' zuinë' lu gbídz tuë' gbaz la'y, ati' bë'ë zidzj didza', gudxë'-ba' böa' ta'zuba' luzxbá, rnë': "Gul-dá, gul-dúb ga ni gáguli' lni zxon queë' Dios. ¹⁸ Gáguli' xpéla'gac nup ta'ná bë', len xpéla'gac nup nacué' lu na'gac bönni' rjaquë' gdil-l, len xpéla'gac nup nacgac, len xpéla'cba' böa', len xpéla'gac nup ta'bia lecha', len xpéla'gac yúgu'të bunách, nup cunadá'ugac len nup nadá'ugac, nup nacgac ca'z len nup nacgac blau."

¹⁹ Ni'r blé'ida'-ba' böa' snia' na' lenca' bönni' ta'ná bë'ë yödzlyú, len bönni' rjaquë' gdil-l guixz yu quequë', nudubquë' quië lúnlenë' gdil-l Bönni' dxië'-ba' böa' chguich, dzaggac Lë' ni'a në'ë guixz yu. ²⁰ Bdzunba' böa' snia' na' lenca' bönni' na' bë'ë didza' uláz queëba', bönni' na' benë' yugu' le nac bë'tsca lauba', gzxi' yé'inë' nup ni' glui' latj nu uzúj láhuigac lë na' nac bë' da'gac lëba' len gulayj ládxi'gac bdau' queëba'. Böa' snia' na' lenca' bönni' na' bë'ë didza' uláz queëba', nabangac ca' gularu'në' leygac ga rō' gui' zxon le réguilen lë na' ruzégui'tsca. ²¹ Yúgu'të nup na' gda'gac lequë' budöcdë' leygac len guia tuchi' na' r-ruj ru'ë Bönni' na' dxië'-ba' böa', ati' guluhuöljba' yúgu'tëba' böa' na' ta'zuba' luzxbá, gláguba' xpéla'quë'.

20

Chi gayuá' iz

¹ Gdöd lë ni blé'ida' ruhuötjë' gbaz la'y, zë'ë yehua' yubá, zönë' zxi'n guia qui latj chul, ati' nu'ë tu du guia yödx. ² Gzxönë'-ba' bël zxon xtsni' na', nacha' bël gzoaba' dza ni'të, bël na' lëba' tu' xöhui' lenca' Satanás, ati' bëguë'ë-ba', len buca'në'-ba' cni chi gayuá' iz. ³ Yajchu'në'-ba' latj chul len buseyjë' latj na', bdë'ë le quel-la' le ruséyj latj na' quië cutur si' yé'iba' bunách yugu' yödz ga gza'ar chi gayuá' iz, ati' töd ni' ral-la' yedxba' tu chi'idau'.

⁴ Ni'r blé'ida' latj gap ta'bō' nup ta'ná bë', ati' ta'bō' yugu' latj na' nup guladel-li' la'bequi xbey le rac. Blé'ida' ca' yugu' bō' glaccz bunách gularixë' yengac bönni' cunacqué' tsahui' le glun lna' lau queë' Jesús len le glun lban qui xtídz'ë Dios. Yugu' bunách ni cutu gulayj ládxi'gac böa' snia' na' len bdau' queëba', len cutu glui' latj nu uzúj ra' xgagac o lu na'gac lë na' nac bë' nu da' lëba'. Gulubán nup ni lu yöl-la' gut len gulaná bë'len Cristo chi gayuá' iz, ⁵ san yezica' bunách natgac cutu gulubán. Cati' gza'ar chi gayuá' iz lubán. Yöl-la' rubán lu yöl-la' gut guc ni nac le rac zi'al. ⁶ Bica' ba len bica' la'y nup ta'del-li' yöl-la' rubán na' rac zi'al. Yöl-la' gut le rac burópl lzu cutur bi' gac gun quequë', san lacqué' bxuz queë' Dios lenca' queë' Cristo, ati' la'ná bë'lenë' Lë' chi gayuá' iz.

⁷ Cati' gza'ar chi gayuá' iz na', lusanë' Satanás ga na' nadzún. ⁸ Urúj Satanás, tsajxi' ye'i bunách yugu' yödz nacué' idáp la'a yödzlyú. Si' ye'i ca' bunách yödz Gog len Magog, utúb lequë' lu gdil-l. Tsca nacgac nup ni, nacgac ca nac yuzx rō' ra' nis zxon. ⁹ Guixz yuz guladóde' gdutë luyú, ati' gulacu'ë li'ajl latj ga na' nacué' bunách náquigac queë' Cristo, le nac yödz na' nadxi'inë' Dios. Ni'r benë' Dios ga böxj gui' bruj yehua' yubá, le buzegui' lequë'. ¹⁰ Tu' xöhui' na' nazí' ye'i lequë', yajchu'nquë' lei ga rō' gui' zxon qui lë na' ruzégui'tsca, ga na' chzoaba' böa' snia' na' lenca' bönni' na' bë'ë didza' uláz queëba'. Ni' la'zaca' la'gu'i' rël len tē dza yúgu'të iz zi'a za'c.

Ta'dxín bunách lahuë' Dios ga rō'ë rbequi xbeyne'

¹¹ Ni'r blé'ida' tu latj blau chguich, len blé'ida' ca' Nu rō' rbequi xbeyne' latj na'. Lahui lau Nu ni gulanité yödzlyú len luzxbá, len cutur budzöl xlatjgac. ¹² Blé'ida' ca' nup chnatgac, nup nacgac blau len nup nacgac ca'z, zuicnë' lahuë' Dios. Gulayálj guich, len gyalj ca' yetú guich ga na' nayujgac lagac nup nadél-li'gac yöl-la' na'bán gdu. Glequi xbeyne' Dios nup na' chnatgac tsca nac le nayúj yugu' lu guich na', lë na' glun. ¹³ Lu nis zxon gularúj nup chnatgac, nacué' lu nis zxon. Lu yöl-la' gut, len lu latj chul gularúj nup chnatgac, gulacué' gap ni', ati' glequi xbeyne' Dios tu tuë' tsca nac le glunë'. ¹⁴ Ni'r yajtsazgac yöl-la' gut len latj chul ga ni' rō' gui' zxon le nac latj qui yöl-la' gut le rac burópl. ¹⁵ Yajtsazgac latj ga na' rō' gui' zxon nup cunayujgac lu guich quegac nup nadél-li'gac yöl-la' na'bán gdu.

21

Luzxbá cub len luyú cub

¹ Gdöd na' blé'ida' tu luzxbá cub len tu luyú cub, le chgdöd quegac luzxbá na' len luyú na' gulacué' zi'al. Cutur bi' dë nis zxon. ² Neda', Juan, blé'ida' yödz la'y na', nac Jerusalén cub, ruhuötj, r-ruj yehua' yubá ga zoë' Dios, chnabá'a qui ca nabá'a queëbi' bi'i ngul chzoa utság ná'lenbi' bönni'. ³ Byönda' rui' didza' yehua' yubá nu rna: "Gul-yutsca". Ga zoë' Dios zoalen bunách. Sóalenë' lequë', ati' lequë' lacquë' bunách queë'. Dioscz sóalenë' lequë', gaquë' Dios quequë'. ⁴ Dios uzxië' nis rbödx zoa yöj lauquë'. Nutur nu gat, len nutur nu cödx, len nutur nu cödx yechi', len nutur nu saca' qui'i, le chgdöd quegac lë na' glac zi'al."

⁵ Ni'r Nu na' rō' latj blau ni' gna: "Byutsca'. Yúgu'të ruína' cub."

Gudx ca' neda': "Bzuj lu guich lè ni, le nac gdu'tè li didza' ni len nac löz."

⁶Ni'r gudx neda': "Chnaczc. Neda' naca' Nu zoa zì'atèl lenca' Nu rajseytè ca nac le rzu lau len le ruúdx'tè. Nu rbidz nis, neda' guna' ga gui'j nis na' runn yöl-la' na'bán. ⁷Nup luxíj lu le rac yödzyú, gac quegac yúgu'tè lè ni. Neda' gaca' Dios quequè', ati' lequè' lacquè' zxi'ncza', ⁸san nup tadxì len nup cutu ta'yèjlè' neda', len nup nacgac xòhui', len nup tu'dòdi bunách, len nup tun le cunác, len nup nacgac udzá', len nup ta'yíj ládxi'gac bdau' guiøj bdau' yag, len yúgu'tè nup ta'zì' yè', chzoa rböz xlatjgac lu gui', ga ni' rò' gui' zxon qui lè na' ruzégui'tsca, lè na' nac yöl-la' gut rac burópl."

Yödz Jerusalén le nac cub

⁹Ni'r bidè' ga zoa' tuè' gbaz la'y nababè' gadxè' gbaz la'y ni' gulazònè' gadx zxi'g'dau' ni' yúdzugac gadx guidzhuè' yajséytégac. Gudxè' neda': "Gda ni. Neda' ului'ida' li' bi'i ngul ra'bán na' zì'a butsåg ná'lenbi' Bönni' na' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau'."

¹⁰Gdu gzóalenè' neda' Dios Bò' La'y, ati' bhè'è' neda' gbaz la'y na' tu lu gui'a sib, len bului'inè' neda' yödç la'y Jerusalén, ruhuójt, r-ruj yehua' yubá ga zoè' Dios. ¹¹Yödç ni ryèp yös yenì' le zoalen lei yöl-la' yenì' queè' Dios. Ryèp yös yenì' ca ryèp yös yenì' tu guiøj záqui'tsqui ca nac guiøj gui'dau'z nazi' lei jaspe. Yenì'dau' nac yödç na' ca nac guiøj jar. ¹²Gdu zbì'il yödç na' zoa tu zò'ö zxon len sib. Lè'i zò'ö na' nacua' chinnu gap nu ryaz. Ra' gap nu ryaz na' nacua' chinnuè' gbaz la'y tun chi'è. Tu tu ga nu ryaz na' nayúj tu tu lagac idxinnu cò' di'a dza zxi'n xsoè' Israel. ¹³Lè'i zò'ö ruyú zaca' ga rlen gbidz nacua' tsonn gap nu ryaz, len zaca' ga za' bò' ziaq nacua' tsonn gap nu ryaz, len zaca' ts'la'a ga rdòè gbidz beo' ziaq nacua' tsonn gap nu ryaz, len zaca' ga rbia gbidz nacua' ca' tsonn gap nu ryaz. ¹⁴Zxan zò'ö qui yödç na' nacua' chinnu xlibi zò'ö, ati' lé'igac xlibi zò'ö na' nayujgac laquè' idxinnutè' bönni' gbaz queè' Bönni' na' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau'.

¹⁵Zònè' tu yag urixi náquini oro gbaz la'y na' ruí'lenè' neda' didza', quiè grixè' tsca nac yödç na', len tsca nacgac gap nu ryaz, len tsca nac zò'ö qui. ¹⁶Yödç na', leydi'i nacgac idáp la'a. Leydi'i nac yöl-la' tunn qui len yöl-la' blaga' qui. Len yag na' brixè' tsca nac yödç na', nac gdu tsca gac nu sa' gdu chinnu dza, ati' leydi'i nac yöl-la' tunn qui, len yöl-la' xtsa' qui, len yöl-la' blaga' qui. ¹⁷Brixè' ca' yöl-la' yödç qui zò'ö na', nac tu gayuá' yu tapán dxit, tsca nac tsadxít qui na' bunách, lè na' r-rixnè' gbaz la'y na'.

¹⁸Náquini guiøj jaspe zò'ö na', ati' yödç na', órotèz náquini, le nac yenì'dau' ca nac guiøj jar. ¹⁹Xlibi zò'ö qui yödç na' nazi'gac lguítj guiøj záqui'tsquigac.

Xlibi zò'ö zì'al náquini guiøj jaspe.

Le buróp náquini guiøj zafiro.

Le bunn náquini guiøj ágata.

Le budáp náquini guiøj esmeralda.

²⁰Le bugayu' náquini guiøj ónice.

Le buzxóp náquini guiøj cornalina.

Le bugádx náquini guiøj crisólito.

Le buzxunu' náquini guiøj berilo.

Le bugá náquini guiøj topacio.

Le budxí náquini guiøj crisoprada.

Le idxinéaj náquini guiøj jacinto.

Le idxinnu náquini guiøj amatista.

²¹Chinnu gap nu ryaz na' ta'yeyjni chinnu bga. Tu tu ga nu ryaz na' ryeyjni tuz bga. Luyú la' nöz blau qui yödç na', órotèz náquini, yenì'dau' nac ca nac guiøj jar.

²²Nitú gdau' blé'ida' lu yödç na', le naquè' gdau' qui Xanru' Dios, napczè' golutè yöl-la' uná bè', len lèzca' cni naquè' Bönni' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau', naquè' gdau' qui yödç na'.

²³Cutu run bayúdx tseni'gac lu yödç na' gbidz len beo', le uzenì' yöl-la' yenì' queè' Dios lu yödç na', ati' naquè' ca' le uzenì' ni' Bönni' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau'. ²⁴La'dá lu yenì' qui yödç na' bunách yugu' yödç, nup nulagac, ati' djua'què' ni' yöl-la' tsahui' quequè' bönni' ta'ná bè'è yödçlyú. ²⁵Gatga tseyjgac gap nu ryaz lu yödç na' lahui' dza, ati' latj na' gatga gac rël. ²⁶Djua'gac ni' le nacgac lsaca' len yöl-la' tsahui' quegac bunách yugu' yödç. ²⁷Cutu ca' tsaz ni' nitú le cunác gdu, len nitú le nac xòhui', len nitú nu rzì' yè', san tsazgac ni' nupz nayujgac lagac lu guich queè' Bönni' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau', ga na' nayujgac lagac nup nadél-li'gac yöl-la' na'bán.

22

¹Ni'r bului'inè' neda' tu yegu yenì'dau' gbaz la'y na', le nac nis yegu runn yöl-la' na'bán. Ryèp yös yenì' yegu na' ca ryèp yös yenì' guiøj jar. R-ruj yegu na' lu latj blau ga rò'è Dios len ga rò'è ca' Bönni' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau'. ²Rza' yegu ni gatsj lahui' nöz blau qui yödç na'. Tsla'a hueaj ra' yegu na' zoa tu yag runn yöl-la' na'bán, ati' ta'bía chinnu lzu tu iz. Tu tu beo'

ta'bia yag na'. Nacgac le tu'un bunách yugu' yöd zxlágui'gac yag na'. ³ Cutu soa ni' nitú le dxia dö'. Soa lu yöd na' latj blau ga rö'è Dios lenca' ga rö'è Bönni' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau', ati' la'yíj ládxi'què' Lè' huen dxin queè'. ⁴ La'lé'inè' lahuè' Lè', ati' lè' nayúj ra' xgaquè'. ⁵ Cutu gac ni' rël, ati' cutu la'quinn tu le cu'u yení' len clèg yení' qui gbidz nup nacua' ni', le gaquè' Xanru' Dios yení' quequè'. Tsalzú la'ná bè'tecz nup nacua' ni'.

Chzoa huödè' Cristo

⁶ Ni'r gudxè' neda' gbaz la'y na', gnè': "Didza' ni nac gdutè li len nac löz. Xanru' Dios, Nu ruchíz Bò' La'y icj ládxi'dau'què' bönni' tu'è didza' uláz queè', chbsölè'è gbaz la'y queè' quiè ului'inè' yugu' huen dxin queè' le ral-la' gactè." ⁷ Cni rnè' Jesucristo: "Chzoa huöda'. Bica' ba nu run ca rna didza' ru'a uláz queè' Dios, nayúj lu guich ni."

⁸ Neda', Juan, byönda' len blé'ida' yugu' lè ni. Gdöd byönda' len blé'ida' yugu' lè ni, buzechu zxiba' xni'è gbaz la'y na' bului'inè' neda' yugu' lè ni quiè guna' lè' zxon. ⁹ Ni'r lè' gudxè' neda': "Cutu gunu' cni, le naca' neda' huen dxin queè' Dios ca nacu' li', len ca nacquè' böchi' lza'u na' tu'è didza' uláz queè' Dios, lenca' ca nacgac yúgu'tè nup tun ca rna le nayúj lu guich ni. Ben zxon Dios."

¹⁰ Gudxè' ca' neda': "Cutu ca' ucachu'u xtizdè'è Dios ni, didza' ru'a uláz queè' len nayúj lu guich ni, le chzoa lac lè ni. ¹¹ Nu rua' dö' gua'tecz dö'. Nu run le cunác guntecz le cunác. Nu run dxi'a, guntecz dxi'a, ati' nu naqui quizi queè' Dios, gáquitecz quizi queè'." ¹² Rnè' Jesús: "Chzoa huöda'. Nu'a lu na'a le nadél-li'gac bunách, ubi'a qui queè'què' tsca nac bi glunè'. ¹³ Neda' naca' Nu zoa zí'atèl lenca' Nu rajseytè, ca nac le rzu lau len le ruúdxte. Naca' ca' Nu run ga su lau len Nu rusyúdx.

¹⁴ Bica' ba nup nayár le nácugac, tun le nac dxi'a. Nazi'què' latj lahuè' le rbia yag runn yöl-la' na'bán len gac la'yaziè' gap nu ryaz lu yöd na'. ¹⁵ La'cuá' ni'l ra' yöd na' nup nacgac xöhui', len nup nacgac udzá', len nup tun le cunác, len nup tu'dödi bunách, len nup ta'yíj ládxi'gac bdau' guiöj bdau' yag, len nup ta'dzág ládxi'gac ta'z'í yè'. ¹⁶ Neda', Jesús, bsöla'a gbaz la'y quia', bului'inè' lbi'ili' yugu' lè ni, lbi'ili' na' dzagli' yugu' cö' bunách quia'. Neda' naca' di'a dza queè' David lenca' xzi'n xsoè'. Naca' ca' bölj usíl."

¹⁷ Tu'è didza' Dios Bò' La'y len bi'i ngul utság ná'lenbi'-nè' Bönni' naquè' Bò'cu' Zxíla'dau', ta'nè': "Gda."

Nu ryöni didza' ni ral-la' gna: "Gda."

Nu rbidx nis len nu rzè ladxí' lei, ral-la' guid len gui'j nis runn yöl-la' na'bán.

¹⁸ Neda', Juan, ruzéjni'da' nup ta'yöni didza' ni ru'a uláz queè' Dios len nayúj lu guich ni, rnia': Chqui' nu udá' lè'i didza' ni, Dios ubi'è qui nu na', gunè' lè' zxguia' ca nac le nayujgac lu guich ni. ¹⁹ Lèzca' cni, chqui' nu cua bíti'tèz didza' ni ru'a uláz queè' Dios len nayúj lu guich ni, Dios ugúè' ca' xlatj nu ná' lu guich ga nayujgac lagac nup nadél-li'gac yöl-la' na'bán gdu, lenca' lu yöd la'y, ca na' nayúj quequè' lu guich ni.

²⁰ Xanru', Nu run lna' lau quegac lè ni rnè': "Ja. Huödtea'."

Ca' gac. Gda, Xantu' Jesús.

²¹ Rnabda'-nè' Xanru' Jesucristo uzá' ladxè'è queè'li' yúgu'tèli'. Ca' gac.